Herran ſana pyſyy iankaikkiſesti.

Saarnoja
kirkkowuoden epistolatekstien johdosta.

Enſimäinen wuoſikerta.

Guſtaf Johanſon.
Arkkipiſpa.

Helſinki 1914.
Suomen Lähetyſſeura.

Kuopio, 1914.
Osakeyhtiö Kuopion Uusi Kirjapaino.

Alkulause.

Waikka ſaarnakirjoja on paljon ilmeſtynyt, en woi kuitenkaan olla kirjoittamatta näitä epiſtolaſaarnoja. Siihen waatii minua welwolliſuudentunto. Nämä ſaarnat pyytäwät kirkaſtaa ſitä Herraa, joka on Lunaſtajamme ja Wapahtajamme, ja Herran ſanaa, joka on henkeä ja elämää (Joh. 6, 63).

Joka tahtoo pelaſtua iankaikkiſeen elämään, hänen tulee mieskohtaiſeſti tulla tuntemaan Pelaſtukſen Ruhtinaſta, joſſa jumaluuden koko täyteys aſuu ruumiilliſeſti (Kol. 2, 9), ja uskolla omakſua Hänet. Ihmiſen perſoonalliſuus ei woi ſäilyä ja kehittyä, ellei ſe täydellä todella liity korkeimpaan perſoonalliſuuteen, Jumalaan ja jumal-ihmiſeen Jeeſukſeen Kriſtukſeen. Kriſtus on ihmishiſtorian keſkuspiſte, ja Hänen tulee olla ihmis-elämänkin.

Hajaannus kaswaa nykyaikana kaikkialla. Uskonnolliſella alalla ſyntyy yhä uuſia ſuuntia ja lahkoja. Ja uskontieteen piiriſſä liikkuu wastakkaiſia peruſteita, jotka owat jyrkäſſä riſtiriidaſſa keſkenään, ſillä tämä tiede on ſuurelta oſalta ſokerrus erilaatuiſia aineksia, jotka owat wuoſiſatojen kuluesſa pohjaſakona kokoontuneet tieteen piiriſſä wallinneiſta eri maailmankäſityksiſtä. Sentähden on mielipiteiden hämminki yhä kaswamaſſa. Jumalan ſana yksin woi todellista yhteyttä luoda. **„Sitä lujempi on meille nyt profetallinen ſana, ja te teette hywin, jos otatte ſiitä waarin“** (2 Piet. 1, 19). **„Omakſukaa ſäwyiſyydellä ſana, joka on teihin istutettu ja joka woi ſielunne pelaſtaa“** (Jaak. 1, 21). Tähän Jumalan ſanaan on meidän uskolliſemmin kiintyminen ja ſiihen ſywentyminen.

Siwistys edistyy, mutta ſiweys taantuu kammottawaſſa määräſſä. Se oſoittaa, että ſiwistyſalalla toimiwat yksipuoliſet peruſteet, jotka oliſiwat oikaistawat; mutta niiden korjaamiſeen ei ole nykyiſellä polwella halua, waikka yksipuolinen kehitys kulkee henkiſtä wararikkoa kohti. Ulkonainen ſiwistys ſaa ſemmoiſen painon, että ſydämen, olennon ſiwistys unohtuu ja omantunnon ja uskonnon wiljely työntyy syrjään. Sentähden kaswaa ſiweellinen wil-

liityminen kanſoiſſa. Ihmeellinen yhteys ja ſopuſointu Jumalan luomakunnaſſa on tehnyt ne ſuuret keksinnöt mahdolliſiksi, jotka kannattawat nykyajan kehitystä ja joiden oliſi tullut tehdä ihmiskuntaa nöyremmäksi, mutta ihmishenki on ylpistynyt, ja ſe luulo lewenee yhä, että ihmiskunta woi auttaa itſeään. Mutta ihmiskunta ei woi auttaa itſeään. Se on kyllä riittäwästi ſelwennyt; ja kowa kokemus on oſoittawa, että ihmiskunta ei woi tulla toimeen ilman Jumalaa, ilman Jeeſuksen Kristuksen armoa.

„Tietomme on waillinaista“ (1 Kor. 13, 9), mutta meidän tulee kaswaa tiedoſſa ja olla uskolliſet ſille totuudelle, minkä olemme tulleet tuntemaan.

Näiden ſaarnojen juuret owat enimmäkſeen ſyntyneet piiſpantarkaſtuksiſſa, joiſſa on uskonnolliſia puheita pidetty. — Antakoon Jumala ſiunauksenſa näille ſaarnoille!

Turuſſa, 28 päiwä marraskuuta 1914.

Guſtaf Johanſſon.

1. Jo on hetki unesta nousta.

Saarna Adwentin enſimäiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: Room. 13, 11—14.

„Ja tehkää tämä, koska tunnette tämän ajan, että jo on hetki teidän unesta nousta; ſillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin ſilloin, kun uskoon tulimme. Yö on pitkälle kulunut ja päiwä on lähellä. Pankaamme ſentähden pois pimeyden teot, ja pukeutukaamme walon aſeihin. Waeltakaamme ſäädyllisesti, niinkuin päiwällä, ei öiſissä kemuiſsa ja juomingeiſsa, ei haureudeſsa ja irstaiſuudeſsa, ei riidaſsa ja kateudeſsa, waan pukeutukaa Herraan Jeeſukſeen Kriſtukſeen, äläkää hoitako lihaanne niin, että himot heräämät.“

Apostoli Paawali eſittää roomalaiſepiſtolaſſaan Jumalan wanhurskauden olentoa. Ewankeliumiſsa eſiintyy Jumalan woima pelastukſeksi uskowalle, ja ſiinä ilmenee Jumalan wanhurskaus uskosta uskoon. Tämä wanhurskaus annetaan lahjana uskowalle, ja ſe kehittyy hänesſä. Sitten apostoli eſittää pelastukſen hiſtoriallista kulkua kanſojen keskuudeſsa ja näyttää toteen, ettei elämän wanhurskautta tälläkään alalla ſaada laista eikä ihmisanſiosta, waan wapaasta armosta. Lopuksi apostoli antaa neuwoja ja ſääntöjä elämän eri ſuhteiſsa. Enſiksi hän oſoittaa, kuinka kristityn tulee käyttäytyä ſeurakuntaelämän ſiſällisissä oloiſsa ja ſitten waltiollisiſsa ſuhteiſsa. Sen perästä apostoli kehoittaa lukijoitaan täyttämään welwolliſuutenſa kaikkia ihmiſiä kohtaan, niin etteiwät ole kenellekään mitään welkaa. Rakkaus jää kuitenkin aina welwoittamaan ihmistä. Kaikki käskyt ſiſältywät tähän ſanaan: **„Rakasta lähimäistäſi niinkuin itſeäſi.“ „Rakkaus on lain täyttämys.“** (13, 9. 10).

Näihin ſääntöihin liittywät tekstimme ſanat: **„Ja tehkää tämä, koska tunnette tämän ajan, että jo on hetki teidän unesta nousta.“** Uni on kuwaukſena hengelliſestä kuolemasta. Nukkuwa ihminen ei huomaa mitään, ſillä kaikki itſetietoinen toimi on kes-

keytetty. Synnin kautta on henkinen uni pääsyt wallan päälle maailmassa. On paljon ihmisiä, jotka nukkuwat synnin unta. Jumalan sana on puhunut heille heidän sydämensä saastaisuudesta ja siitä Jumalan wihasta, joka kohtaa syntiä, mutta he eiwät ole heränneet. Sana on puhunut heille Jumalan armosta ja rakkaudesta Jeesuksessa Kristuksessa, mutta heidän sydämensä ei ole ottanut siitä waaria. On niitäkin, jotka nukkuwat lewottomasti, sillä sana on riistänyt heiltä wäärän rauhan, mutta he eiwät ole päässeet oikein hereille. Ja on niitäkin, jotka owat heränneet ja nousseet unesta, niin että owat ruwenneet waeltamaan uudessa elämässä, mutta uneliaisuus walloittaa toisin ajoin heidät, joten owat waarassa joutua jälleen unen waltaan. **„Yljän wiipyessä tuli heille kaikille uni, ja he nukkuiwat“**, sanoo Herra wertauksessaan neitsyeistä, jotka lähtiwät ylkää wastaan (Matt. 25, 5). Sentähden koskewat tawallaan kaikkia ihmisiä apostolin sanat: **„Jo on hetki unesta nousta.“**

Uusi aika on Kristuksen tulemisella maailmaan koittanut. Ewankeliumin walo nyt loistaa. Ei sowi kenenkään enää nukkua. Pakanakunnan aika oli synkkä yö. Wanhan liiton aika oli tähtikirkas, ihana yö, jota lupauksen walo walaisi. Uusi liitto on kaunis aamunsarastus. Kristus tuli maailman walona tänne, walmisti iankaikkisen lunastuksen weressään, perusti seurakuntansa maan päälle ja nousi Isän oikealle puolelle taiwaaseen, jossa Hän hallitsee, kunnes Hän panee kaikki wihollisensa jalkainsa juurelle ja jättää waltakunnan jälleen Isälleen. Siihen asti taistelee wielä maan päällä walo ja pimeä, hywä ja paha. Mutta Kristus tulee jälleen, ja Hän sortaa tullessaan pimeyden wallan ja rakentaa waltakuntansa kirkkaudessa maan päälle. Kristuksen toinen tuleminen on ijäisen päiwän nousu. Silloin esiintyy pelastus Kristuksessa täydessä kirkkaudessaan, ja Kristuksen omat pääsewät hallitsemaan Herransa kanssa. Tämä pelastus tulee päiwä päiwältä meitä lähemmäksi. Kristusta rakastawa odottaa suurella ikäwällä tätä päiwää. Tähtinen yö häipyy silloin ikuiseen waloon.

„Yö on pitkälle kulunut ja päiwä on lähellä. Pankaamme sentähden pois pimeyden teot, ja pukeutukaamme walon aseihin.“ Pakanakunnan kolkko yö on poistumassa, ja Kristus on tulemaisillaan jälleen. Silloin katoawat kaikki elämän warjot, ja autuuden ijäinen päiwä koittaa. Waloa kohti kulkee kristitty. Sentähden hän ei woi pimeässä waeltaa eikä pimeyden tekoja tehdä. Ne paheet, jotka rehoittiwat pakanuuden tietämättömyydessä ja erhetyksissä, eiwät saa wallita kristittyjen keskuudessa. Pimeyden teot owat ihmisen turmeltuneen luonnon ilmauksia aja-

tukſissa, puheissa ja toimissa, jotka owat pimeyden waltakunnasta kotoisin ja loukkaawat Jumalan mieltä. Ne owat Jumalan armon woimalla pantawat pois. Mutta woittajaksi ei kristitty pääse ilman taistelua. Hän seisoo täällä maailmassa sotatantereella, jolla pimeyden wallat häntä ympäröiwät. Sentähden hänen on pukeutuminen koko Jumalan sota-asuun, woidakseen perkeleen kawalia juonia woittaa. Hänen tulee olla wyötettynä kupeista totuuteen, niin että hän pysyy erillään kaikesta walheesta. Hänelle on tarpeen wanhurskauden haarniska, niin että hän uskolla omaksuu Kristuksen wanhurskauden ja waeltaa wanhurskaudessa. Hän tarwitsee taistelussa sitä alttiutta, minkä rauhan ewankeliumi antaa. Uskon kilwellä tulee hänen sammuttaa pahan palawat nuolet, ja pelastuksen kypäri suojelee häntä wihollisen iskuista, sillä Kristuksessa on pelastus meille walmistettu. Ja Hengen miekalla, Jumalan sanalla, hän puolustaa itsensä pimeyden hyökkäyksiä wastaan (Ef. 6, 11—17). Aina on kristitty walon lapsena taistelussa syntiä, perkelettä ja omaa turmeltunutta lihaansa wastaan. Rukous, rakkaus, uskollisuus, hywyys, pitkämielisyys, lempeys owat walon aseita, joita hän käyttää.

Waeltamassa on walon lapsi. Ei hän istu kädet ristissä. Hän käyttää armonwälikappaleita, niitä armon woimia, jotka Herra antaa, niin että hänen elämänsä on eläwän uskon hallittawana. Säädyllisesti hän waeltaa ja wälttää sitä, mikä on pahaa, ja sitäkin, mikä pahalta näyttää, niin ettei hän anna aihetta kenellekään pahentumiseen. Ei hänen sowi esiintyä semmoisissa pidoissa, joissa synnin himoja tyydytetään, ei öisissä kemuissa eikä juomaseuroissa, joissa nautinnon himoa rawitaan; ei hän woi olla misjään epäsiweellisessä yhteydessä, jossa ruumis tahraantuu haureudella ja irstaisuudella. Hän wälttää semmoista elämää, joka saastuttaisi häntä ja jossa pimeyden lapsi liikkuu. Ja kristitty on rakentamassa rauhaa, missä woi. Ei hän woi riidassa elää, eikä hän kadehdi toista, waan hän kiittää Jumalaa kaikesta hywästä, mikä tulee lähimäisen osaksi.

Ennen kaikkea tulee kristityn pukeutua Herraan Jeesukseen Kristukseen. Siihen keskittyy apostolin kehoitus. Apostoli sanoo filippiläisille: **„Olkoon teillä se mieli, joka Kristuksella Jeesuksellakin oli“** (2,5). Ja korinttolaisille sanoo hän: **„Meillä on Kristuksen mieli“** (1 Kor. 2, 16). Kristuksen mielen omaksuminen on Kristukseen pukeutumisen pääasia. Kristuksen Henki antaa tätä mieltä uskowalle, sillä Hän pyytää muodostaa Kristuksen opetuslapsen mielen hänen Herransa mielen mukaiseksi. Hän tahtoo istuttaa uskowaan tuota rakastawaa syдäntä, joka aina on

walmis antamaan itsensä alttiiksi muiden hywäksi; Hän tahtoo awata uskowan korwaa kuuntelemaan Jumalan ääntä; Hän tahtoo walaista hänen silmänsä tarkkaamaan Jumalan teitä, pyhittää hänen suunsa puhumaan Jumalan totuutta ja antaa hänelle halukkuutta toimittamaan Jumalan tahtoa. Kristus antaa itsensä elämän leipänä uskowalle, ja Hän jätti meille esikuwan, jotta me noudattaisimme hänen jälkiään. Fariseukset pukeutuiwat ulkonaiseen jumalisuuden waippaan, waikka oliwat sisällisesti itsekkäitä ja saastaisia. Samanlainen farisealaisuus woi esiintyä uskon muodossa, jos ihminen tekeytyy kristityksi, mutta ei tahdo sisällisesti omaksua Kristusta. Eläwässä uskossa tulee Kristus meidän edestämme Kristukseksi meissä. Kristus saa muodon ihmisen sisällisessä ja ulkonaisessa elämässä sen mukaan kuin Hän pääsee asumaan uskowan sydämeen. Kristitty elää wielä lihassa, mutta hän ei elä lihan mukaan. Hän ei hoida lihaansa niin, että halut ja himot saawat siitä yllykettä, waan hän elää siweänä ja raittiina. Itsensä kieltäminen on kristityllе tarpeen, mutta Raamattu ei tahdo liiallista kowuutta ruumista kohtaan. Kristityn ruumis on Pyhän Hengen temppeli. Sentähden hän kilwoittelee sen puolesta, että hänen ruumiinsa sisällisesti kirkastuisi, jotta se Herran ilmestyessä woisi muuttua Kristuksen kirkkaan ruumiin kaltaiseksi.

Kun kirkkoisä Augustinus Milanossa taisteli syntiä wastaan, awasi hän Raamatun, ja tekstimme sanat tunkeutuiwat walon säteinä hänen sydämeensä, niin että hän kääntyi pimeyden teiltä Jumalan waloa etsimään Jeesuksessa Kristuksessa.

Päiwän epistolateksti on ensimäisen wuosikerran ensimäinen teksti. Se tahtoo asettaa meidät oikeaan perusasemaan, niin että woisimme Jumalan edessä alkaa ja Jumalan edessä pitkittää alkawaa kirkkowuotta. Tähän on ensiksikin tarpeen, että olemme unesta nousseet, olemme walweella ja waellamme elämän tiellä. Nukkuwa ei woi waeltaa. Henkisesti nukkuwa on wuoden päättyessä huonompi, kuin hän oli wuoden alussa, sillä pimeyden wallat owat tuhonneet hänessä monta piirrettä Jumalan kuwasta ja piirtäneet hänen olentoonsa piirteitä pimeän piiristä. Tärkeää on ihmiselle, että hän on walweella, ja tekstimme kehoittaa meitä tutkimaan itseämme, missä asemassa olemme. Usea luulee olewansa walweella, waikka nukkuu. Ja usea on walwomassa, mutta uneliaisuus waiwaa häntä ja on estämässä häntä matkalla. Paljon puuttuu tässä kohden meiltä kaikilta, sillä Kristus tahtoo walaa taiwaan waloa meidän silmäämme ja sydämeemme ja rawistaa pois kaiken uneliaisuuden silmistämme.

Ylösnouseminen unesta edellyttää, että Kristus on saanut tehdä ihmisen eläväksi. Muutoin on nouseminen mahdoton. Apostoli sanoo efesolaisille, että **„Jumala on tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikoksiimme, eläwiksi Kristuksen kanssa", „ja yhdessä Hänen kanssaan herättänyt meidät"** (2, 5. 6). Kristus on tie, totuus ja elämä. Kun ihminen kääntyy, tulee Kristuksen tykö ja rupeaa hänen opetuslapseksensa, saa hän Kristukselta elämän. Jumala tekee hänet eläväksi Kristuksen kanssa ja herättää hänet. Silloin woi ihminen nousta synnin unesta ja ruweta waeltamaan uskon elämässä. Ja walweella woi hän pysyä ainoastaan siten, että hän pysyy uskon yhteydessä Kristuksen kanssa, sillä Kristukselta wain tulee elämän woima. Kristitty rakastaa Kristusta. Sentähden hän ei woi olla odottamatta Herransa tuloa. Tuo uskon, toiwon ja rakkauden odottaminen on walwomisen woima. Herra sanoo sentähden opetuslapsilleen: **„Walwokaa siis, sillä ette tiedä, minä päiwänä Herranne tulee"** (Matt. 24, 42); **„olkaa waruillanne, walwokaa ja rukoilkaa, sillä ette tiedä, milloin se aika tulee"** (Mark. 13, 33). Jos Herran odottaminen taukoaa, niin uneliaisuus pääsee wallan päälle ja uni walloittaa kristityn.

Adwenttiaikana kristikunta iloitsee Kristuksen tulemisesta maailmaan. Latinalainen sana „adventus" merkitsee „tuloa". Adwenttisunnuntai kehoittaa kristittyä iloitsemaan siitä, että Kristus on tullut ja walmistanut iankaikkisen lunastuksen, ja se kehoittaa häntä nousemaan unesta, panemaan pois pimeyden tekoja, pukeutumaan walon aseihin, waeltamaan säädyllisesti ja pukeutumaan Herraan Jeesukseen Kristukseen, sillä Kristus on tulewa jälleen ja päättäwä sen työn, jonka Hän täällä Lunastajana ja Wapahtajana perusti. Kristuksessa on walo ylhäältä tullut maailmaan, ja se tahtoo luoda päiwän meidän sydämiimme ja aikanaan koko maailmaan. Niinkuin lupauksen sana wiritti toiwoa tulewasta Wapahtajasta Israelissa, ja niinkuin hurskaan toiwo silloin toteentui, waikka odottamista kesti wuosituhansia, niin wirittää lupauksen sana uuden liiton uskowassakin toiwoa Kristuksen toisesta tulemisesta, ja sekin toiwo on toteentuwa, sillä Herra on tulewa särkemään pimeyden wallan ja rakentamaan waltakuntansa kirkkaudessa maan päälle. Tämä adwenttiaika tahtoo sentähden walmistaa meitä oikein wiettämään tulewaa joulujuhlaa, mutta se tahtoo samalla kiinnittää mielemme siihen suureen päiwään, jona Kristus tulee jälleen kirkkaudessa.

Jo on hetki unesta nousta. On maailmassa paljon teennäisiä waloja, jotka houkuttawat ihmisiä luokseen, mutta ne eiwät woi murtaa pimeyden waltaa, eiwätkä ne woi antaa ihmishen-

gelle rauhaa, waan ne ſammuwat kaikki aikanaan ja jättäwät palwojiaan epätoiwoon. Jo on aika unesta nousta ja rawistaa uneliaiſuus pois ſilmistä, ſillä Herran ſuuri päiwä on tulemaſſa. Herra ſanoo: **„Totiſesti Minä tulen pian“**, ja uskowa wastaa: **„Amen, tule, Herra Jeeſus!“** (Ilm. 22, 20). Se on toſiuskowan toiwo ja odotus. Mutta uneliaiſuutta on niin paljon kristikunnaſſa. On paljon nukkuwia, jotka eiwät Kristuksen tulemiſesta wälitä, ja on paljon niitä, jotka tuowat wierasta tulta Herran alttarille.

Adwentistein lahkokunta teroittaa tätä Kristuksen tuloa. Sen perusti William Miller Amerikaſſa, joka rupeſi ſaarnaamaan wuonna 1831, ja ennusti, että Kristus oli tulewa maaliskuun 21 päiwänä 1844. Kun Kristus ei ſilloin tullut, oli muka laskuiſſa wirhe, ja Hän oli tulewa lokakuun 22 päiwänä 1845. Jotka eiwät tuota uskoneet, niitä pidettiin Baabelina. Mutta Kristus ei tullut ſilloinkaan. Sitten oli päiwämääränä myös 1 päiwä lokakuuta 1914. Mutta ei Herra ſilloinkaan tullut. On ikäwä, että Herran tuleminen joutuu lahkolaisten mieliaatteeksi, jonka tukemiſeksi tehdään wäkiwaltaa Raamatun pyhälle totuudelle. Kristuksen tulemiſen kallis totuus kärſii, kun ſitä tyrkytetään mieliwaltaiſilla Raamatun ſelityksillä. Kun adwentistein määräämät päiwät owat menneet ohi, eikä Kristus olekaan tullut ſaawat epäuskoiſet aihetta pilkkaamaan. Adwentiſtejä on monta ſuuntaa ja heillä on monta harhaoppia. He kieltäwät ylipäänſä iankaikkiſta rangaiſtusta. Lapſikasteen he hylkääwät. Uſeat heistä kieltäwät kolminaiſuusoppia. Lauantai on heidän mielestään edelleen pidettäwä lepopäiwänä. Ilmeſtyksen kautta ſaatiin muka tietää, ettei maailmaſſa oliſi yhtään uskotonta, jos oliſi lauantaita pidetty lepopäiwänä. Lahkokunta toimii paljon Suomeſſakin. Wahinkoa tuottaa aina lahwollinen toimi.

Jo on hetki unesta nousta, ſillä luopumus kaswaa ſilmiemme edeſſä, ja laittomuuden walta on kypſymäſſä. On paljon uskonnolliſia liikkeitä, joiſſa kilwoitellaan iankaikkiſen elämän puolesta ja pyydetään waloa ja woimaa ylhäältä, ja paljon woimia ponniſtetaan kärſiwien ja hätääntyneiden auttamiſeksi, mutta kanſojen ſuuret enemmiſtöt liikkuwat poispäin Jumalasta. Warſinkin ylikerroksiſſa ja alikerroksiſſa kaswaa kanſoiſſa epäusko ja epäſiweys. Ei ole hywä ummiſtaa ſilmiään niiltä waaroilta, jotka ympäröiwät kriſtikuntaa. Maailma on Jumalan pelto. Siinä kaswaa niſua ja ohdakkeita elonleikkuuſeen asti. Niſu kypſyy, mutta ohdakkeetkin walmiſtuwat. Ihmiswoima ei woi tätä estää. Ja ennen Kristuksen toiſta tulemiſta ilmeſtyy laittomuuden ihminen, antikristus, **„jonka tulemus tapahtuu ſaatanan waikutuksesta wal-**

heen kaikin woimin ja tunnuksin ja ihmein ja kaikilla wäärynden wiettelyksillä niille turmioksi, jotka joutuwat kadotukseen, sentähden etteiwät ottaneet wastaan rakkautta totuuteen, jotta olisiwat pelastuneet. Ja sentähden Jumala lähettää heille woimallisen eksytyksen, niin että uskowat walheeseen, jotta kaikki ne tuomittaisiin, jotka eiwät ole uskoneet totuuteen, waan mielistyneet wäärynteen." (2 Tess. 2, 9—12). Pyhä on totuus, ja se kysyy ihmiseltä rakkautta ja uskoa, sillä ihminen on luotu rakastamaan totuutta ja uskomaan siihen. Jumala on antanut julistaa totuutensa selwänä nykyiselle ihmispolwelle, ja ihminen joutuu edeswastaukseen siitä, miten hän kuulee. On olemassa niin paljon mieltymystä wäärynteen, ja sentähden eiwät useimmat ota wastaan rakkautta totuuteen. Apostoli sanoo, että Jumala tämän takia lähettää ihmisille woimallisen eksytyksen, niin että he uskowat walheen. Se on kammottawa tila, kun ihminen uskoo walheen totuudeksi, ja semmoista uskoa on paljon nykyaikana. Pimeyden walta tekee innokkaasti työtä, saadakseen laittomuuden ihmistä kypsymään. Se toimii kaikilla walheen woimilla, tekee suuria tunnuksia ja ihmeitä, ja panee kaikki wäärynden wiettelykset liikkeelle, kietoakseen ihmisiä walheen pauloihin. Tämä pimeyden walta ympäröi meitä, ja se on luomassa laittomuuden ihmistä. Tuota turmion työtä me näemme tätä nykyä kansojen elämässä. Mutta Kristus tuhoaa ilmestyessään tuon walheen wallan. Antikristus ilmestyy ennen Kristuksen tulemusta. Apostoli sanoo: **„Alkää antako kenenkään wietellä itseänne millään tawalla. Sillä se päiwä** (Kristuksen tulemus) **ei tule, ennenkuin luopumus tapahtuu ja laittomuuden ihminen ilmestyy, tuo kadotuksen lapsi, tuo wastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, jota jumalaksi tahi jumaloitawaksi kutsutaan, niin että asettautuu Jumalan temppeliin ja julistaa olewansa Jumala." „Ja nyt te tiedätte, mikä pidättää, niin että hän wasta ajallaan ilmestyy. Laittomuuden salaisuus on näet jo waikuttamassa; jahka wain tulee tieltä poistetuksi se, joka tätä nykyä pidättää, niin silloin ilmestyy tuo laiton, jonka Herra Jeesus on tappawa suunsa hengähdyksellä ja tuhoawa tulemuksensa ilmestyksellä.**" (2 Tess. 2, 3. 4. 6—8). Jumalan säätämät laitokset ja ne iankaikkiset säännöt, jotka wielä owat toimessa ja jotka owat pidättämässä laittomuuden kypsymistä, pyydetään nyt kaikilla aloilla poistaa. Nykyinen siwistys ei woi kaswawaa laittomuuden waltaa wastustaa eikä woittaa, sillä tämän siwistyksen alalla hallitsewat ne perusteet, jotka owat laittomuuden waltaa kaswattaneet. Niin pannaan nyt ihmistahto ja ihmisten tahto Jumalan tahdon sijalle, mutta

jos ei ole yhteiskuntaa määräämässä tahto, joka on ihmistahtoa korkeampi, jos ei korkeampaa waltaa kunnioiteta, kuin ihmiswaltaa, olipa tämä walta mikä tahansa, niin on laittomuuden walta kaswawa, kunnes kaikki siweelliset siteet ihmiskunnassa katkeawat ja laittomuuden ihminen pääsee esiintymään. Ainoastaan Jumalan tahto woi kehittää ja kaswattaa kansoja, se Jumalan tahto, jota kansalaiset rakastawat ja kunnioittawat, ja jonka toteutumista he sentähden pyytäwät tukea ja edistää. Tämän Jumalan tahdon sijalle pyrkii nyt ihmistahto, enemmistön tahto, mutta sitä tahtoa eiwät ihmiset kunnioita, waan he pyytäwät aina saada aikaan toista enemmistöä, joka kumoaa sen, minkä wiimeinen enemmistö teki laiksi. Täten katoaa kaikki lain kunnioittaminen. Herran rukouksessa sanotaan: **„Tapahtukoon sinun tahtosi niin maan päällä kuin taiwaassa!"** Ainoastaan Jumalan tahto ja tämän tahdon toteuttaminen siihen määrään, kuin ihminen sitä tuntee, woi luoda onnea ja rauhaa ihmiskunnalle. Kun nyt kirkkowuoden alussa tarkemmin ajattelemme laittomuuden wallan kaswamista, kun muistelemme niitä pimeyden tekoja, joita kristikunnassa tehdään, niin astuwat eteemme woimalla tekstimme sanat: **„Jo on hetki unesta nousta."**

Perikadon partaalla oli ihmiskunta, kun Kristus tuli maailmaan. Pakanakunta oli joutunut epätoiwoon. Kaikkialla rehoitti synti, ja siweelliset siteet oliwat hajoamaisillaan. Ihmiskunnassa ei ollut auttajaa, mutta apu tuli Jumalalta. Jeesuksessa Kristuksessa ilmestyi uusi elämä ylhäältä. Hän sai aikaan maailmansowinnon ja tarjosi kaikille synteinsä anteeksisaamisen. Autuuden lähteellä sai uskowa juoda elämän wettä. Kaikki maailman wallat koettiwat tukehuttaa tätä uutta elämää, mutta Kristus antoi omilleen woimia ylhäältä, ja Hän warjeli kristikuntaa. Suureksi kaswaa meidän aikanamme taas epäuskon ja epäsiweyden woima, mutta Kristukselle on annettu kaikki walta taiwaassa ja maan päällä, ja Hän on toisessa tulemisessaan sortawa kaiken pimeyden wallan. Kristuksen ewankeliumi on edelleen Jumalan woima pelastukseksi uskowalle. Jeesuksessa Kristuksessa on meillä apu ja turwa, ja korkein tehtäwämme on pukeutuminen Häneen.

Usein on Herra puhunut meille. Paljon waikutteita ihmisen synnistä ja Jumalan armosta on lapsuudesta asti tunkeutunut kristityn mieleen ja omaantuntoon. Jumalan nimessä on meille annettu kehoituksia ja lohdutuksia, waroituksia ja uhkauksia, ja meillä on paljon elämänkokemuksia, jotka osoittawat, että Jumalan sanan osoittamalla tiellä loistaa meille Herran armo ja woima niinkuin uuden päiwän aamurusko. Sitä tietä on meidän kulkeminen. Kristikunnassa on jokaisen eteen tullut todistuksia, jotka owat joko

walona ja elämänä loistaneet ſydämeen tahi muhteena ja kuritukſena tunkeneet omaantuntoon, niin että hän kyllä woi erottaa pyhän ääntä wiettelijän äänestä. Sentähden kristityllä ei ole puolustusta, jos hän hylkää Jumalan tien ja antaa wiekoitella itſeään ſiihen uuteen pakanuuteen, jossa ihmiſet waeltawat mielensä turhuudeſſa ilman Jumalaa, jossa ei Jumalaa kiitetä eikä kunnioiteta, waan järjetön luonto ja luodut olennot ſaawat ſen kunnian, mikä tulee Jumalalle, joka olkoon kiitetty iankaikkiſesti. Tuommoinen pimeys tunkeutuu taas kristikuntaan, ja ſitä kiitetään uutena walona.

Paljon on niitä, jotka eiwät tahdo tietää mitään Kriſtuksesta, waan ſanowat: **„Katkaiskaamme heidän kahleensa, kiskaiskaamme päältämme heidän köytensä“** (Pſ. 2, 3). Sywälle owat uſeat jo luiſuneet, niin ſywälle, etteiwät enää woi pitää arwoſſa ſitä, mikä on pyhää ja totta, mikä on armoa ja rauhaa ylhäältä, eipä Jeeſusta Kriſtustakaan eikä hänen ewankeliumiaan, joka on Jumalan iankaikkinen totuus, waan mieluummin he palwowat ihmisten tekemiä epäjumalia kuin Totuuden Ruhtinasta. Ratkaiſua kyſyy tämä kirkkowuoden enſimäinen ſunnuntai horjuwalta. Luopumus ei liiku ſalaſſa, waan ſe eſiintyy julkiſesti. Jos olet, ystäwäni, horjuwa, niin ſano tänä päiwänä Joſuan kanſa: **„Minä ja minun huoneeni palwelemme Herraa“** (Joſ. 24, 15). Luowu niistä epäjumalista, joita tänä aikana palwotaan, ja antaudu kokonaan Jeeſukſelle, pukeudu Häneen. Hänessä yksin on pelastus. Hän tuli ihmisſieluja pelastamaan. Hänen tiensä käwi kärſimysten ja kuoleman kautta Jumalan waltaistuimelle. Hän woitti kuoleman, ja Hän poistaa uskowalta kuoleman kauhut. Siweänä ja nöyränä tuli Hän ratſastaen aaſilla wiimeiſen kerran Jeruſalemiin, kanſan huutaeſſa: „Hoſianna!“ ja muutaman päiwän perästä huuſi tuo kanſa: „Ristiinnaulitſe, ristiinnaulitſe!“ Mutta Jeeſus rukoilee murhaajiensa puolesta ja ottaa katuwan ryöwärin mukanaan Jumalan paratiiſiin. Kristus rakasti ihmiskuntaa. Ei ole kukaan niin rakastanut kuin Hän. Joka Häntä näkee, ſe näkee Iſän. Joka Häntä kuulee, kuulee Iſän. Antaudu Herralle, ystäwäni! Pukeudu Häneen, niin tulee tämä kirkkowuoſi ſinulle ſiunatuksi wuodeksi.

Herra Jeeſus Kriſtus! Wedä meitä Sinun tyköſi armoſi woimalla tällä uudella wuodella! Puhdista meitä pyhällä werellä ſi! Auta meitä pukeutumaan Sinuun, niin että ſaamme ſinun mieleſi ja noudatamme ſinun eſikuwaaſi! Kuule, Herra, meitä! Amen.

2. Eläwä toiwo.

Saarna Adwentin toiſena ſunnuntaina.

Epiſtola: Room. 15, 4—13.

„Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, jotta meillä raamatuista ſaatawan kärſiwällisyyden ja lohdutuksen kautta oliſi toiwo. Mutta kärſiwällisyyden ja lohdutuksen Jumala ſuokoon teille, että oliſitte yksimieliſet keskenänne, Kristuksen Jeeſuksen mielen mukaan, jotta te yksimieliſesti ja yhdestä ſuusta ylistäiſitte Jumalaa ja Herramme Jeeſuksen Kristuksen Iſää. Ottakaa ſentähden huostaanne toinen toiſenne, niinkuin Kristuskin on teidät huostaanſa ottanut Jumalan kunniaksi. Sillä minä ſanon, että Kristus on tullut ympärileikkauksen palwelijaksi Jumalan totuuden tähden, wahwistaakſeen iſille annetut lupaukſet, mutta että pakanat laupeuden tähden owat ylistäneet Jumalaa, niinkuin on kirjoitettu: 'Sentähden minä ylistän Sinua pakanain ſeaſſa ja weiſaan kiitosta ſinun nimelleſi.' Wielä Raamattu ſanoo: 'Iloitkaa, te pakanat, hänen kanſanſa kanſſa.' Ja taas: 'Kiittäkää Herraa, kaikki pakanat, ja ylistäköot Häntä kaikki kanſat.' Ja myös Eſaias ſanoo: 'On tulewa Iſain juuriweſa, ſe, joka nouſee hallitſemaan pakanoita; Häneen pakanat panewat toiwonſa.' Mutta toiwon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskoſſa, jotta teillä oliſi runſas toiwo Pyhän Hengen woiman kautta."

Tämän adwenttiſunnuntain enſimäiſen wuoſikerran ewankeliumiteksti puhuu Ihmiſen Pojan tulemiſesta taiwaan pilwiſſä, ja ſe kehoittaa meitä walwomaan joka aika ja rukoilemaan, jotta ſaiſimme woimaa, paetakſemme kaikkea, joka on tulewa, ja ſeiſoakſemme Ihmiſen Pojan edeſſä. Ja epiſtolatekſtimme teroittaa meille ennen kaikkea toiwon tärkeyttä. Toiwo on kriſtilliſen elämän peruswoimia. **„Niin pyſywät nyt usko, toiwo, rakkaus, nämä kolme"**, ſanoo apoſtoli (1 Kor. 13, 13). Eläwää toiwoa me tarwitſemme woidakſemme uskon kilwoituksessa kulkea elämän kaidalla tiellä. Apoſtoli Pietari ylistää **„meidän Herramme Jeeſuksen Kristuksen Jumalaa ja Iſää, joka ſuuren laupeutenſa mukaan on uudeſtiſynnyttänyt meidät eläwään toiwoon Jeeſuksen Kristuksen kuolleista nouſemiſen kautta, turmeltumattomaan ja ſaastuttamattomaan ja katoamattomaan perintöön, joka taiwaiſſa on ſäilytettynä teitä warten"** (1 Piet. 1, 3. 4); ja hän antaa kriſtityille tuon kalliin kehoituksen: **„Pankaa täyſi toiwonne ſiihen armoon, joka teille tarjotaan Jeeſuksen Kris-**

tukſen ilmeſtyeſſä" (1 Piet. 1, 13). Tämän toiwon tahtoo adwenttiaika painaa kriſtittyjen mieleen.

Tekſtimme edelliſiſſä wärſyiſſä ſanotaan: **„Olkoon kukin meiſtä lähimäiſelleen mieliksi, hänen parhaakſeen, jotta hän rakentuiſi. Sillä ei Kriſtuskaan elänyt itſelleen mieliksi, waan ſen mukaan kuin on kirjoitettu: 'Niiden herjaukſet, jotka Sinua herjaſiwat, owat ſattuneet minuun'."** Näin lauſuu Daawid pſalmiſſa (69, 10), ja täſſä wiittaa ennuſtus Kriſtukſeen, jonka elämän apoſtoli aſettaa eſikuwaksi meille. Jumalattomain herjaukſet ſattuiwat Kriſtukſeen, mutta Hän kärſi totuuden tähden ja auttoi rakkaudeſſa kaikkia, jotka Häneltä apua pyyſiwät. Muiden parasta Hän aina etſi. Tekſtimme enſimäinen wärſy liittyy edellämainittuun raamatunpaikkaan. **„Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, jotta meillä raamatuista ſaatawan kärſiwällijyyden ja lohdutukſen kautta oliſi toiwo."** Jumalan Henki puhuu meille pyhäſſä ſanaſſa, niin että opimme ſiinä tuntemaan Jumalan armoa ja meidän ſyntijyyttämme, ja tämä ſana antaa meille kärſiwällijyyttä ja lohdutusta. Jumala on kärſiwällijyyden ja lohdutukſen Jumala. Hän antaa uskowalle ſananſa ja Henkenſä kautta kärſiwällijyyttä ja oikeaa lohdutusta, ja niiden kautta wahwiſtuu toiwo.

Paljon oli aiheita erimielijyyteen Rooman kriſtilliſeſſä ſeurakunnaſſa, kun ſiihen kuului ſekä juutalaiskriſtittyjä että pakanakriſtittyjä. Pakanuuden paheet pyyſiwät tunkeutua ſeurakuntaan, ja juutalaiſten moninaiſet ihmisſäännöt oliwat häiritſemäſſä uskon elämää. Apua Jumalalta oli täſſä tarpeen, ja apua pyytää apoſtoli tälle ſeurakunnalle. Paljon heikkoutta oli woitettawana ja paljon tietämättömyyttä. Sentähden oli kärſiwällijyys tarpeen ja lohdutus ja runſas toiwo. Kriſtittyjen tulee olla yksimieliſet Kriſtukſen Jeeſukſen mielen mukaan. Jeeſus rukoilee opetuslaſten puolesta, **„että he kaikki oliſiwat yhtä, niinkuin Sinä, Iſä, olet Minuſſa ja Minä Sinuſſa, että hekin Meiſſä oliſiwat"** (Joh. 17, 21). Tätä korkeaa yhteyttä tahtoo Kriſtus rakentaa ſeurakunnaſſa. Yksimieliſeſti ja yhdeſtä ſuusta tuli Rooman kriſtittyjen ylistää Jumalaa ja Herramme Jeeſukſen Kriſtukſen Iſää. Waikeudet eiwät ſaa herättää erimielijyyttä kriſtittyjen keſken, waan heidän tulee auttaa toiſiaan ja ottaa toinen toiſenſa huoſtaanſa, niinkuin Kriſtus on ottanut heidät huoſtaanſa Jumalan kunniakſi. Kriſtus ei elänyt itſelleen mieliksi, waan ſanomattomalla kärſiwällijyydellä Hän hoiti ja armahti kurjuuteen joutuneita ihmiſiä. Meillä ei ole ſeurakunniſſamme niin ſuuria waikeukſia, kuin Rooman ſeurakunnaſſa oli, mutta mekin tarwitſemme

apua ylhäältä, woittaakſemme waikeudet, me tarwitſemme ſitä kärſiwällisyyttä ja lohdutusta, jonka Jumala antaa, me tarwitſemme runſasta toiwoa ja ſitä yksimielisyyttä, joka on Jeeſuksen Kristuksen mielen mukaista. Meidän tulee ottaa huostaamme toinen toiſemme, niin että woimme yksimielisesti ylistää Jumalaa. Raamatuista on etſittäwä kärſiwällisyyttä ja lohdutusta. Paljon puuttuu meiltä tässä kohden.

Yksimielisyyttä tahtoo Jumala Kristuksen Jeeſuksen mielen mukaan. Sentähden tulee juutalaiskristittyjen ja pakanakristittyjen yksimielisesti palwella Jumalaa. Kristus on ottanut ympärileikatut huostaansa ja tullut niiden palwelijaksi Jumalan totuuden tähden. Hän syntyi Israelin neitsyestä, tuli lain alaiseksi, julisti heille ewankeliumin ja lunasti heidät werellään. Niin oli Jumala maailmaſuunnitelmassaan päättänyt, ja nämä lupaukset oli Jumala antanut liiton kanſalle. Ja Kristus ei ottanut huostaansa ainoastaan juutalaisia, waan myös pakanat, niinkuin wanhan liiton ennustukset todistawat. Pſalmissa sanotaan: **„Sentähden minä ylistän Sinua pakanain seassa ja weisaan kiitosta sinun nimelleſi“** (18, 50). Daawid puhuu siitä, että hän on woittanut pakanakanſoja. Nämä owat sen kautta oppineet tuntemaan Israelin Jumalaa. Meſſias, joka täällä esiintyy puhuwana, kiittää sentähden Jumalaa pakanain keskuudessa. Apostoli ottaa wielä tekstisämme todistukseksi Mooſeksen kehoituksen pakanakanſoille iloitſemaan Israelin kanssa (5 Mooſ. 32, 43). Sitten esittää apostoli wielä kehoituksen pſalmista: **„Kiittäkää Herraa, kaikki pakanat, ja ylistäköt Häntä kaikki kanſat“** (117, 1). Jumalan tarkoituksena ei ollut rajoittaa toimittamaansa pelastustyötä wain juutalaisiin, waan Hän walmistaa pelastuksen kaikille kanſoille. Ja neljäs raamatunpaikka tekstisämme osoittaa, miten tämä kaikkien kanſojen yhdistäminen käy mahdolliſeksi. Eſaias sanoo: **„On olewa Iiſain juuriweſa, ſe, joka nouſee hallitſemaan pakanoita; Häneen pakanat panewat toiwonſa“** (11, 10). Kristus on pakanainkin Wapahtaja, ja Hän wetää armollaan kaikki puoleensa. Hän yhdistää uskowat juutalaiset ja pakanat yhdeksi Jumalan Israeliksi, joka yksimielisesti ylistää Jumalaa. Kristukseen pakanatkin panewat toiwonſa. Niin on Kristus ottanut huostaansa sekä juutalaiset että pakanat, ja sentähden tuli kristittyjenkin Roomassa ottaa huostaansa toinen toiſensa, katſomatta siihen, oliwatko juutalaiskristittyjä wai pakanakristittyjä. Rooman ſeurakunnalle oli tämä totuus tärkeä, mutta ſe on myös tärkeä kaikille kristilliſille ſeurakunnille, ſillä Herra tahtoo rakentaa yksimielisyyttä kaikkien kristittyjen kesken. Kristityillä tulee olla ſe mieliala, mikä Jeeſuksella

Kristukſella oli, ja heidän tulee rakkaudella auttaa toiſiaan ja ottaa huostaanſa toinen toiſenſa.

Lopuksi ſanoo apostoli tekstisſämme: **„Mutta toiwon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskoſſa, jotta teillä oliſi runſas toiwo Pyhän Hengen woiman kautta."** Jumala on kärſiwälliſyyden ja lohdutukſen Jumala, mutta Hän on myös toiwon Jumala. Oikea toiwo tulee Jumalalta. Pyhän Hengen woima ſynnyttää runſaan toiwon; ja tämä toiwo on meille tarpeen, woidakſemme ottaa huostaamme toinen toiſemme Kristukſen mielen mukaan. Ja tähän tarwitſemme kaikkea iloa ja rauhaa uskoſſa, jotta woiſimme kestää niiſſä waikeukſiſsa, jotka maailmaſſa ympäröiwät meitä. Jankaikkiſen elämän toiwo antaa iloa, kun meillä on Kristukſeſſa Wapahtaja, ja ſe täyttää ſydämen rauhalla, kun olemme ſowitetut Jumalan kanſſa ja tunnemme Jumalan rakkautta. Ihmiſen puolelta on usko tarpeen, joka ottaa wastaan Jumalan armon.

Ihana on maallinen toiwo. Se kehoittaa toimintaan. Ilman toiwoa ſortuu ihminen epätoiwoon. Pakanakuntakin oli tietoinen toiwon arwosta. Kun Kartagon ſotapäällikkö Hannibal oli Kannen tienoilla perinpohjin lyönyt roomalaisten ſotajoukon, niin että 80,000 ſotilaasta 50,000 oli kaatunut ja 20,000 joutunut wangiksi, meni Rooman ſenaatti ja kanſa wastaan konſulia, joka oli waromattomuudellaan ſaanut aikaan tuon turmion, ja kiitti häntä ſiitä, ettei hän ollut epätoiwoinen Rooman pelastukſesta. On niin paljon toiwon wirwatulia maailmaſſa, jotka wiehättäwät, kiihoittawat ja ſammuwat henkiſen yön pimeään. Ja on kuollutta toiwoa, joka otakſuu, että kaikki lopulta käy hywin, waikka ihminen elää ſuruttomana ja huolimattomana ſielustaan. Hän toiwoo pääſewänſä kuolemaſſa taiwaaſeen, waikka elää maailmaſſa oman mielenſä mukaan. Tämä toiwo ſaattaa häpeään. Sywältä liikkuu nykyaikana epätoiwo ſiwistyskanſoiſſa. Miſſä ihmiſtä pidetään epäwapaana, taipumusten, halujen ja ulkonaisten oloſuhteiden orjana, ſiinä on oikea toiwo ſammunut. Ken woi ſanoa, kuinka paljon kärſimyſtä näillä onnettomilla on. Wanhan liiton hurskailla oli paljon toiwoa, niinkuin pſalmit todiſtawat. He eliwät Jumalan lupaukſiſsa tulewasta Meſſiaksesta. Nämä lupaukſet oliwat heidän walonſa pimeäſſä, heidän ankkurinſa elämän myrskyiſſä. He odottiwat Israelin lohdutusta, kuten Simeon. Tämä toiwo ſyntyi heiſſä raamatuiſta, jotka oliwat heillä ſielun rawintona ja kynttilänä heidän teillään. He ſaiwat Raamatusta kärſiwälliſyyttä ja lohdutusta, niin että toiwo näiden kautta pyſyi wireillä. Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa tuli eläwä toiwo maailmaan, ja

ſe oli pääkohtana apostolien julistukſessa. Paawali ſanoo Neuwoston edessä: **„Toiwon ja kuolleiden ylösnouſemukſen wuokſi minä olen tutkittawana“** (Ap. t. 23, 6), ja juutalaiſille Roomassa ſanoo hän: **„Israelin toiwon tähden minä olen näissä kahleissa“** (Ap. t. 28, 20). Luomakuntakin odottaa wapautumista turmelukſen orjuudesta. Eläwää toiwoa tahtoo toiwon Jumala antaa kristityille. Sentähden tuli Kristus tänne kuoleman warjon maahan, kärſi, kuoli ja ylösnouſi, että Hän walmistaiſi meille eläwän toiwon.

Pakanakunnassa oli toiwo ſammunut. Eräs ſen kirjailija ſanoo kaiken kanſan olewan rikosten ſortamana ja jumalten wihan ſitä muſertawan. Synnin tuomio painoi pakanakuntaa, ja synnin walta teki tuhojaan ſen piirissä. Kristukſessa koitti eläwä toiwo ihmiskunnalle, ſillä Hän ſowitti Jumalan uhrikaritſana maailman synnit, ja Hänessä ilmestyi uuſi elämä ylhäältä. Apostoli ſanoo: **„Jos joku on Kristukſessa, niin hän on uuſi luomus; ſe mikä on wanhaa, on kadonnut, katſo, uuſi on ſijaan tullut“** (2 Kor. 5, 17). **„Kristukſessa meillä on lunastus, syntien anteekſiſaaminen“** (Kol. 1, 14). Kristukſen ſowintokuoleman kautta pääſee uskowa wapaaksi synnin tuomiosta, niin että hän ſaa rauhan Jumalan kanſsa; ja uskon yhteydessä ollen Kristukſen kanſsa tulee hän oſalliſeksi iankaikkiſesta elämästä. Sentähden alkaa Kristukſen ihmiſeksi tulemiſessa armon woimasta uuſi kehitysjakſo ihmiskunnan historiassa. Kristinusko muuntaa taiwaalliſella woimallaan ihmiskunnan oloja. Eläwä toiwo on ſyntynyt Kristukſen ylösnouſemiſen kautta kuolleista, ſanoo Raamattu. Kristus woitti kuoleman ja perusti maan päälle katoamattoman elämän. Kun Kristus pääſee uskon kautta aſumaan ihmiſen ſydämeen, tulee ihminen oſalliſeksi ſiitä elämästä, mikä on taiwaissa, ja hän ſaa kokea tulewaiſen maailman woimia. Taiwaan kirkkautta painuu uskowan ſydämeen, ja hän ſaa tuntea ylhäiſen iſänkodin iloa. Uskowan ſydämeen astuu Kristukſen kanſsa taiwaan waltakunnan elämää, ja tämä ſynnyttää eläwän toiwon, joka odottaa Kristukſen ilmestymistä kirkkaudessa, jolloin pimeyden walta ſortuu ja ſiweät ſaawat periä maan ja hallita Herranſa kanſsa.

Kristikunta on elänyt ſiinä toiwossa, että synti aikanaan on kokonaan katoawa, että kaikki waiwa ja kärſimys on loppuwa, ja että Kristus on tuowa omilleen täydelliſen lunastukſen. Silloin on synnin turmelema ruumis nouſewa kirkastettuna haudasta, ja niissä Herran omissa, jotka eläwät Herran tullessa, on ſe muuttuwa. Tuohon korkeaan määrään on maailman kehitys aikanaan ſaapuwa. Kaikki Jumalan toimi wuoſituhanſien kuluessa tarkoittaa ſitä, että

kristikunta kehittyiſi, puhdistuiſi ja walmistuiſi kerran pääſemään Karitſan häihin. Tämä toiwo wahwistaa uskowaiſia heidän waiwoiſſaan, lohduttaa heitä ahdistuksiſſa ja antaa heille rohkeutta tunnustamaan uskoaan, ja ſe antaa iloa kuolemaſſakin. Tätä toiwoa apostolit teroittawat. Sentähden he niin woimalliſesti todistawat Herran ylösnouſemiſesta, kun eläwä toiwo perustuu ſiihen. **„Jos olemme Kristuksen kanſſa kaswaneet yhteen yhtäläiſeſſä kuolemaſſa, niin kaswamme yhteen myös yhtäläiſeſſä ylösnouſemuksesſa“**, ſanoo apostoli (Room. 6, 5). **„Jos ei Kristus ole herätetty, niin teidän uskonne on turha, ja te olette wielä ſynneiſſänne.“ „Mutta nytpä Kristus onkin kuolleista herätetty eſikoiſena kuoloon nukkuneista“** (1 Kor. 15, 17. 20). Kun kuolleista ylösnouſſut Kristus uskon kautta aſuu ihmiſen ſydämeſſä, ſilloin hallitſee hänessä Herran Henki, ja iankaikkinen elämä on eläwänä toiwona kannattamaſſa kristittyä. Kun tämä kristittyjen ſuuri toiwo todella aſuu ſydämeſſä, ſilloin ollaan yksimieliſiä keskenään Kristuksen Jeeſuksen mielen mukaan, ſilloin otetaan toiſia huostaan, niinkuin Kristus on ottanut meidät huostaanſa. Maalliſet aſiat tulewat ſilloin wähäarwoiſiksi, ja helppo on ſopia pikkuaſioista, ſillä tulewaiſuuden korkea toiwo hallitſee kokonaan mieltä. Ei ſilloin riidellä eri käſityksistä maalliſiſſa aſioiſſa, waan iankaikkiſuuden aſia täyttää ſydämen ja yhdistää rakkaudella kaikkia, jotka rakastawat Kristuksen tulemusta.

Ihmiskunnan nykyinen tila on ſemmoinen, kuin ſe tawalliſesti on ollut, ennenkuin Jumalan tuomiot puhkeſiwat ilmi. Uſeimpien ſydämet owat kiintyneet maalliſiin, ſyömiſeen ja juomiſeen, naimiſeen ja naittamiſeen, ostamiſeen ja myymiſeen, niinkuin aſianlaita oli Nooan ja Lootin päiwinä. Wakawimmatkin waroitukſet kaikuwat kuuroille korwille, ja uhkaawia enteitä ei oteta huomioon. Huimauksen henki alkaa walloittaa mielet kaikiſſa kanſankerroksiſſa. Itſekkyys, woitonhimo, nautinnonpyyntö, walhe, totelemattomuus, ylelliſyys ja kurittomuus woittawat yhä enemmän alaa. Tämmöiſeſſä maaperäſſä kaswaa riita ja eripuraiſuus, ja Jumalan iankaikkiſet ſäännöt työnnetään ſyrjään. Waltiolliſella alalla hajaantuwat kanſalaiſet puolueiſiin, joiden kesken katkeruus wallitſee. Se, mikä puolueelle on edullista, pidetään tawalliſesti oikeana, ja ſe, mikä ſille on wahingoksi, määränä. Mutta korkeinta oikeutta, jonka eteen kaikkein tuliſi nöyrtyä, ſitä ei ylipäänſä tunnusteta. Ja uskonnolliſella alalla uſeimmat liittywät eri ſuuntiin ja lahkoihin, ja Raamatun raitis oppi himmenee. Ken ei taiwu jonkun ſuunnan tai lahwon oppikaawoihin, hän on muka uskosta luopunut, mutta ken niihin mukaantuu, hän on oikea kristitty, olipa

ſitten ſydämen ſuhde Jumalaan minmoinen tahanſa. Täſſä eripuraiſuudeſſa ei toinen ota toiſta huoſtaanſa, niinkuin Kriſtus on meidät ottanut. Ei täſſä ykſimieliſeſti yhdeſtä ſuuſta kiitetä Jumalaa ja Herramme Jeeſukſen Kriſtukſen Iſää. Eikä tämän erimieliſyyden piiriſſä woi olla oikeaa toiwoa, wielä wähemmin runſasta toiwoa. Jos Kriſtus nyt tuliſi, oliſimmeko me, jotka uskomme, ykſimieliſet keskenämme Kriſtukſen Jeeſukſen mielen mukaan? Apua tarwitſemme ylhäältä, tarwitſemme toiwoa Pyhän Hengen woiman kautta, jottemme wäſyiſi kiſwoitukſeſſa, waan kestäiſimme ne kärſimykſet, jotka ympäröiwät meitä. Jumalan tykö tulee kanſojen todella palata, jos tahtowat päästä yhä kaswawasta eripuraiſuudesta ja turmiosta oikeaan rauhaan. Apostoli ſanoo: **„Jos ſanomme, ettei meillä ole ſyntiä, niin me ekſytämme itſemme, ja totuus ei ole meiſſä. Jos tunnustamme ſyntimme, on Hän uskollinen ja wanhurskas, niin että antaa meille ſynnit anteekſi ja puhdistaa meidät kaikesta wääryydestä“** (1 Joh. 1, 8. 9). Eläwän toiwon ſäilyttäminen waatii, että me ſyntiſinä joka päiwä alistumme parannukſeſſa Jumalan wanhurskauden alle ja joka päiwä ſowitettuina uudistumme uskoſſa ja turwaudumme Jumalan armoon, joka on heikkoudeſſamme woimallinen. Jumalan wanhurskautta me katſelemme Kriſtukſen kärſimiſeſſä ja kuolemaſſa, Jumalan hywyyttä Jeeſukſen Kriſtukſen armoſſa, joka meitä tukee ja pelaſtaa. Täſſä uskon kiſwoitukſeſſa tulee meidän pyſyä kanſſakäymiſeſſä Jumalan kanſſa Jeeſukſeſſa Kriſtukſeſſa ja pitää kiinni toiwoſta. **„Älkää ſiis heittäkö pois uskallustanne, jonka palkka on ſuuri“** (Hebr. 10, 35), kehoittaa Raamattu. Päiwät ja wuodet wieriwät pois, me wanhenemme ja kaikki ympärillämme kuihtuu, mutta ſe Herra, johon ſydämemme turwaa, on iankaikkinen kallio, ja Hän kantaa kaikki woimanſa ſanalla. Lyhyeſſä ajaſſa woi paljon muuttua, mutta Kriſtus on ſe, mikä Hän ennen on ollut, rikas kaikkia kohtaan, jotka Häntä etſiwät ja rakastawat. Jumala armahtaa kaikkia, jotka Häntä pelkääwät, ja Iſänä Hän hoitaa lapſiaan. Hän johdattaa taiwaan tähdet, ukkonen ja myrſky, auringon walo ja ſade ja kaikki taiwaan woimat owat Hänen käſkettäwinään. Hän johdattaa ihmeelliſeſti omanſa. Meidän lapſillamme on enkelinſä hänen kaswojenſa edeſſä, eikä hiuskarwakaan putoa päästämme hänen tahdottaan maahan. Hän on taiwaallinen Iſämme, johon panemme toiwomme, ja Jeeſus Kriſtus on ſama eilen ja tänä päiwänä ja iankaikkiſeſti. Joka ei pyſy Jeeſukſeſſa, hänen ſielunſa ajelee niinkuin meren aalto maailman pyörteiſſä. Ja niitä on koetukſen aikoja, joina wain ſe, jonka ſydän pyſyy uskolliſena Jumalaſſa, woi kestää.

Wielä on meillä kehityksen aika, jona niſut ja ohdakkeet kaswawat yhdeſſä. Hywät ja pahat toimiwat wuoſi wuodelta Jumalan pellolla, ja kumpaistenkin ſydämenajatukſet tulewat wähitellen ilmi, mutta Jumala ohjaa maailman historiaa ja yksityiſen ihmiſen elämänjuokſua. Uſein tahtoiſimme Pietarin kanſſa kyſyä: **„Herra, kuinka tämän käy?“** mutta Jeeſus ſanoo: **„Seuraa ſinä Minua“** (Joh. 21, 21. 22). Meidän on turwaaminen Kristukſeen ja noudattaminen hänen askeleitaan. **„Särjettyä ruokoa ei Jumala murenna, eikä ſammuta ſuitſewan kynttilän ſydäntä“** (Eſ. 42, 3). Waikeana aikanakin on Herra meidän turwamme. Herra ottaa ja Herra antaa, jotta me etſiſimme ja löytäiſimme Häntä ja pitäiſimme Hänestä kiinni. Hän tahtoo luoda meiſſä uutta ja pyhittää meitä. Hänesſä tulee meidän pyſyä, ſillä Hän rakastaa meitä, ja Hän ſiunaa meitä ja wahwiſtaa meitä iankaikkiſella armollaan. Kun kuningas Salomo temppelin wihkiäiſiſſä ſiunaſi koko Israelin ſeurakunnan, ſanoi hän: **„Herra meidän Jumalamme olkoon meidän kanſſamme, niinkuin Hän on ollut meidän iſäimmekin kanſſa! älköön meitä hyljätkö, eikä ylönantako meitä. Hän kääntäköön meidän ſydämemme puoleenſa, että me waeltaiſimme kaikiſſa hänen teisſänſä ja pitäiſimme hänen käskynſä, ſääntönſä ja oikeutenſa, jotka Hän iſillemme käskenyt on“** (1 Kun. 8, 57. 58).

Paljon apua tarwitſemme Jumalalta, paljon eläwää toiwoa näinä waikeina aikoina, mutta Kristukſeſſa on meillä ſaatawana ſama alkuperäinen woima, joka auttoi ihmiskuntaa ylös pakanuuden epätoiwon yöstä, antoi ſille uuſia woimia ylhäältä ja oli kristittyjen tukena pimeinäkin aikoina. Se woima auttaa nytkin läpi ſuurienkin waikeuſten. Kun apoſtoli ſanoo, että Jumala **„on uudeſtiſynnyttänyt meidät eläwään toiwoon Jeeſuksen Kristukſen kuolleiſta nouſemiſen kautta“**, panee hän tämän toiwon perustukſeksi Jumalan puolelta Kristukſen kuolleiſta nouſemiſen ja ihmiſen puolelta uudeſtiſyntymiſen. Kristukſen kuolleiſta nouſeminen tekee eläwän toiwon mahdolliſeksi, ja kun ihminen uskomalla Kristukſeen ſyntyy ylhäältä ja omakſuu Kristukſen ſydämenſä tawaraksi, ſilloin ſaa hän eläwän toiwon. Järkeilewä jumaluusoppi kieltää Kristukſen kuolleiſta nouſemiſen tahi tekee ſe Kristukſen todelliſen ylösnouſemukſen epäluulonalaiſeksi. Henkiſeſſä muodoſſa waan oliſi muka Kristus kulkenut läpi kuoleman. Mutta Raamattu ei tiedä mitään tämmöiſeſtä ylösnouſemukſeſta. Miſſä Kristukſen todellista ylösnouſemusta kielletään, ſiellä ei ole eläwä toiwo mahdollinen. Mitä toiwoa olleekin, eläwää toiwoa ei ſiellä ole. Ja ainoaſtaan ſen Kristukſen ylösnouſemus, joka on

„Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa perikuwa“ (Hebr. 1, 3), jossa kaikki luotiin, jonka kautta kaikki luotiin ja johon kaikki luotiin (Kol. 1, 16), saa aikaan eläwän toiwon, sillä niinkuin tämä luomakunta oli Kristuksessa, ennenkuin Jumala luomisessa asetti sen olewaksi, niin on uusi luomakunta nyt olemassa Kristuksessa, ja kun Kristus uskon kautta pääsee asumaan uskowaan, saa tämä todella tuntea tulewaisen maailman woimia, jotka saawat eläwän toiwon aikaan.

Johannes sanoo: **„Minä kuulin ikäänkuin suuren joukon äänen ja ikäänkuin paljojen wesien kohinan ja ikäänkuin kowan ukkosen jyrinän sanowan: 'Halleluja! Sillä Herra meidän Jumalamme, kaikkiwaltias, on ruwennut hallitsemaan. Iloitkaamme ja riemuitkaamme ja antakaamme kunnia Hänelle, sillä Karitsan häät owat tulleet, ja hänen waimonsa on walmistanut itsensä'“** (Ilm. 19, 6. 7). Näihin Karitsan häihin pyrkii uskowa.

Armon Herra! Anna meille runsas toiwo, jotta woisimme uskollisesti kilwoitella elämän tiellä ja kerran iloiten seisoa Sinun edessäsi, kun ilmestyt kirkkaudessa. Amen.

---

3. Uskollisuutta tahtoo Herra.

Saarna Adwentin kolmantena sunnuntaina.

Epistola: 1 Kor. 4, 1—5.

Niin pitäköön jokainen meitä Kristuksen käskyläisinä ja Jumalan salaisuuksien taloudenhoitajina. Sitä tässä talouden hoitajilta ennen muuta waaditaan, että he hawaitaan uskollisiksi. Mutta siitä minä hywin wähän wälitän, että te tai joku inhimillinen oikeus rupeatte minua tuomitsemaan; enpä itsekään tuomitse itseäni, sillä ei minulla ole mitään tunnollani, mutta en minä silti ole wanhurskautettu, waan minun tuomitsijani on Herra. Alkää sentähden lausuko mitään tuomiota, ennenkuin aika on, ennenkuin Herra tulee, joka myös on saattawa waloon pimeyden piilot ja tuowa ilmi sydänten aikeet; ja silloin kukin saa kiitoksensa Jumalalta.“

Korinton kaupunki sijaitsi sen suuren kauppatien warrella, joka wei itämailta Italiaan. Wuonna 146 ennen Kristuksen syntymää häwitti roomalainen konsuli Mummius tämän kaupungin kapinan johdosta, ja sen asukkaat myytiin orjiksi, mutta sata wuotta tämän

jälkeen antoi Caesar rakentaa sen jälleen, ja se kaswoi nopeasti, niin että se jo siihen aikaan, kun apostoli Paawali perusti tänne kristillisen seurakunnan, oli suuri kaupunki. Isthmiläiset kilpaleikit, joita pidettiin Korinton läheisyydessä, houkutteli paljon kansaa Kreikasta tänne. Apostoli wiittaa näihin kilpaleikkeihin ensimäisen epistolansa yhdeksännessä luwussa. Tämä kaupunki sijaitsi Akrokorinthon linnawuoren juurella, ja se säilyi kyläna kautta koko keskiajan, mutta kun maanjäristys häwitti sen wuonna 1858, siirtyiwät sen asukkaat kuuden kilometrin päähän, meren rannalle, jossa nykyinen Korinton kaupunki sijaitsee. Siinä asuu wain 5000 asukasta. Muinoinen Korintto oli silloisen siwistyksen keskuspaikkoja. Tieteet ja taiteet kukoistiwat täällä, mutta kaikenlainen epäsiweys ja ylellisyys tahrasi kaupungin mainetta. Wäestö oli suuremmaksi osaksi foinikialaista syntyperää, ja se palweli sidonilaista Astartea, johon liittyi törkeä irstaus. Tähän kaupunkiin perustamassaan seurakunnassa oli apostoli Paawali paljon toiminut, ja hän kirjoitti sille ainakin kolme kirjettä, joista yksi on häwinnyt. Jälellä olewat kaksi kirjettä osoittawat, kuinka suuret ne waikeudet oliwat, joiden kanssa alkuperäisen kristillisen seurakunnan täytyi taistella, kun pakanuus ja maailma pyysiwät sortaa sitä mutta elämää, jonka Herra oli seurakuntaansa istuttanut.

Korinton seurakunnassa oli monta puoluetta. Toiset sanoiwat olewansa Paawalin oppilaita, toiset Apollokseen, toiset Keefakseen, toiset Kristukseen. Puolueiden taistellessa keskenään joutui apostolin wirkakin riitakapulaksi. Kunniaa ei apostoli pyytänyt itselleen, mutta Jumalan asettamalle wiralle hän tahtoo kunnioitusta. Kristuksen apostolilla on oikeus puhua Herran nimessä koko ihmiskunnalle, ja Herra tahtoo kuuliaisuutta apostolin sanalle, sillä apostoli on Herran itsensä lähettämä. Sentähden alkaa tämä ensimäinen kirje korinttolaisille sanoilla: **„Paawali, Kristuksen Jeesuksen kutsuttu apostoli Jumalan tahdosta“**, ja toinen epistola alkaa sanoilla: **„Paawali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli.“** Apostolinen sana oli täällä tarpeen epäkohtien poistamiseksi, se Jumalan sana, jolle on osoitettawa ehdoton kuuliaisuus. Korinton seurakunnassa oli wirkeää uskonnollista elämää, oli paljon tietoa, paljon hengellisiä lahjoja; täällä oli innokkaita hartauden harjoittajia ja paljon kilwoitusta siweyden puolesta. Mutta kaiken tämän rinnalla oli seurakunnassa paljon paheita, epäsiweyttä, juoppoutta, petollisuutta, riitaa, ihmiswiisauden palwomista, käräjöimistä ja tulewan ylösnousemuksen epäilemistä, niinkuin kirjeestä käy selwille. Ei ollut mahdollista saada järjestystä tähän sortotilaan, ellei apostolinen wirka pysynyt arwossaan. Siitä syystä

apostoli kumpaiſessa kirjeessään teroittaa korinttolaiſille opettajawiran arwoa. Wieläkin on ſeurakunnille tarpeen, että opettajan wirka pidetään arwossa, ſillä muutoin Jumalan ſanankin arwo laskee, ja waurio on käsissä, ellei Jumalan sana pyſy kristilliſessä ſeurakunnassa pyhänä.

Paawali ſanoo epistolanſa kolmannessa luwussa: **„Me olemme Jumalan työtowereita; te olette Jumalan wiljelysmaa, olette Jumalan rakennus“** (1 Kor. 3, 9). **„Ettekö tiedä, että olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä?“** (1 Kor. 3, 16). Ja tekstisſämme hän ſanoo itſestään ja apumiehistään: **„Niin pitäköön jokainen meitä Kristuksen käskyläiſinä ja Jumalan ſalaiſuuksien taloudenhoitajina.“** Apostoli ja opettaja owat siis Kristuksen käskettäwiä, eiwätkä ihmisten. Herran eteen notkistuwat kerran kaikki polwet, sekä niiden, jotka owat taiwaissa, että niiden, jotka owat maan päällä ja niiden, jotka owat maan alla (Fil. 2, 10). Kristus on ſeurakunnan Herra, jolla on hallituswalta, ja opettajan tulee ſaarnata hänen ſanaansa ja noudattaa hänen tahtoansa. Ihmistahto ei saa loukata Kristuksen tahtoa tahi pyrkiä ſen ſijalle.

Jumalan ſalaiſuudet owat ne taiwaalliſet totuudet, jotka owat ihmishengelle tarpeen, mutta joita ihminen ei tunne, ellei Jumala niitä ilmoita. Jumalan pelastuspäätös, ewankeliumi, usko, toiwo, rakkaus, kaikki armon tawarat owat tämmöiſiä ſalaiſuuksia, ja ne owat enſi ſijaſſa uskotut apostolein ja opettajain hoitoon. Iſä on antanut kaikki Pojalle. Sentähden owat Jumalan ſalaiſuuksien hoitajat Kristuksen käskyläiſiä, jotka julistawat Jumalan ſanan ihmiſille ja hoitawat ſakramenttejä Herran käskyn mukaan. Näitä Jumalan ſalaiſuuksia on olemaſſa, ja niitä ihminen ei käſitä ilman Jumalan Hengen walistusta. Järkeilewä tieteilijä, joka luulee woiwanſa järjellään käſittää kaikki ja joka ei myönnä muuta olewaksi, kuin ſen, minkä hänen järkenſä tajuaa, ei tunne näitä ſalaiſuuksia. Nöyrtyä tulee ihmiſen Jumalan totuuden edeſſä. Hänen omaſſa olemoſſaan ja luonnoſſa hänen ympärillään on paljon ſalaiſuuksia, joita ei ihmisjärki käſitä. Kristinuskoſſa, jonka piiriin ajalliſuus ja iankaikkiſuus kuuluwat, on paljon enemmän ſalaiſuuksia, joita ei järki woi täällä ajalliſuuden hämäräſſä ymmärtää. Pyhän Hengen waloa tarwitſee uskowa, woidakſeen käſittää ſen, minkä Jumala tästä piiristä meille ilmoittaa.

Ennen muuta Herra kyſyy taloudenhoitajalta uskolliſuutta. Erilaiſia owat ne lahjat, jotka Herra antaa palwelijoilleen, mutta kunkin tulee uskolliſesti käyttää ſe lahja, mikä hänelle on annettu. Kärſiwälliſyydellä ja ſiweydellä tulee hänen toimia Herran antaman

esikuwan mukaan. Ja ennen kaikkea tulee hänen olla uskollinen siinä, että hän julistaa koko Jumalan totuuden. Hän ei saa walikoida Jumalan sanasta sitä, mikä on hänelle tai muille mieluista, eikä hän saa jättää pois sitä, mikä loukkaa hänen tai muiden maallista mieltä, sillä hän ei saa salata mitään siitä, minkä Jumala on pelastuksekseemme säätänyt. Hänen on Herran käskyn mukaan saarnattawa parannus ja usko, ja hänen oma elämänsä tulee olla esikuwana seurakunnalle.

Palwelijan uskollisuutta arwostelee Herra. Hywin wähän wälittää apostoli siitä, että korinttolaiset tahi joku inhimillinen oikeus on häntä tuomitsemassa, sillä tuommoinen tuomitseminen ei ole ihmisten asia, waikka ihmiset usein sitä pyrkiwät tekemään. Niin on apostoli uskollisesti hoitanut wirkaansa, ettei hänellä ole mitään tunnollaan. Hän on kokonaan antautunut Herransa palwelukseen, ja hän on pannut kaikki alttiiksi, saattaakseen ihmisiä Jumalan armon osallisuuteen. Sentähden hän ei itsekään tuomitse itseään, mutta hän lisää, ettei hän sillä ole wanhurskautettu, sillä Herra on hänen tuomitsijansa. Herra tietää mitä ihmisessä on, ja hänen tuomionsa on erehtymätön.

Kaikki tuomitseminen uskon alalla on nyt ennenaikaista, sillä Herra on tulewa, ja Hänet on Jumala asettanut tuomariksi. Hän on saattawa waloon pimeyden piilot ja tuowa ilmi sydänten aikeet. Herra ei tuomitse ulkonaisten näkökohtien mukaan, waan Hän langettaa oikean tuomion. Hän tuntee ihmisten sisimmät aikeet. Herran tullessa saawat ne, jotka ansaitsewat kiitosta, kiitoksen Jumalalta. Ihmiset owat kyllä usein taipuwaiset antamaan kiitosta niille, jotka eiwät sitä ansaitse, niinkuin he myös usein tuomitsewat niitä, jotka eiwät tuomiota ansaitse. Ihmiskiitos ei ole suuresta arwosta, mutta Jumalan kiitos osoitetusta uskollisuudesta on iankaikkinen palkinto. Joka pyytää armosta Jumalan kiitosta, hänen ei ole waikea tulla toimeen ilman ihmisten kiitosta. Mutta se, joka ei Jumalan kiitosta etsi, on kyllä ihmiskiitoksen ja ihmismoitteen orja.

Paawali sanoo itseään, Apollosta ja Keefasta, joita hän tässä kirjeessään mainitsee, Kristuksen käskyläisiksi ja Jumalan salaisuuksien taloudenhoitajiksi, ja semmoisina owat myös kaikki oikeat opettajat pidettäwät. Mikä kallis asia onkaan olla Kristuksen palwelijana, ja mikä edeswastaus! Suurin kunnia maan päällä on olla hoitamassa Jumalan salaisuuksia ja julistamassa niitä pelastustotuuksia, jotka owat ihmiskunnan kallein aarre, mutta jota luonnollinen ihminen ei tunne. Jumala pitää sen tärkeänä asiana, että hänen palwelijansa owat uskollisia, sillä Hän suo mielellään ihmi-

sille niitä hywiä lahjoja, jotka owat kootut hänen armonsa warastohuoneisiin. Näihin saa sanankpalwelija mennä sisälle ja tuoda niistä tarwitsewille elämän aarteita. Opettajan tulee käyttää kaikki woimansa Herran palwelukseen ja tehdä työtä Kristuksen ruumiin rakentamiseksi (Ef. 4, 12). Hänen tulee julistaa Jumalan sana ja ewankeliumi ihmisille ja tarjota heille pyhät armonwälikappaleet. Kristuksen puolesta hänen on pyydettäwä: **„Antakaa sowittaa itsenne Jumalan kanssa“** (2 Kor. 5, 20). Kallis ja korkea on tämä tehtäwä, ja sen laiminlyöminen tuottaa sanankpalwelijalle suurta syyllisyyttä.

„Sittenkuin Jumala muinoin monin erin ja monin tawoin oli puhunut isille profeetoissa, on Hän näinä wiimeisinä päiwinä puhunut meille Pojassa, jonka Hän on pannut kaiken perilliseksi, jonka kautta Hän myös maailmat loi“ (Hebr. 1, 1. 2). Meillä on todella eläwän Jumalan sana. Jumala ei ole Jsänä jättänyt ihmiskuntaa tietämättömyyteen itsestään eikä iankaikkisesta elämästään. Jumala puhui isille profeetoissa. Jumalan Henki laskeutui profeettain päälle ja tuli woimalliseksi heissä. Henki antoi heille sen sanan, minkä heidän tuli puhua. Jumala walitsi profeetan jo ennenkuin hän oli syntynytkään ja walmisti hänet korkeaan tehtäwäänsä. (Jer. 1, 5). Johannes kastaja **„täytetyi Pyhällä Hengellä jo äitinsä kohdussa“** (Luuk. 1, 15), ja apostoli Paawali sanoo: **„Kun Jumala, joka äitini kohdusta saakka on erottanut minut ja kutsunut armonsa kautta, näki hywäksi ilmaista minussa Poikansa, jotta julistaisin ewankeliumia Hänestä pakanain seassa, niin minä heti alunpitäenkään en kysynyt neuwoa lihalta ja wereltä“** (Gal. 1, 15. 16). Ei kelpaa jokainen ihminen profeetaksi eikä apostoliksi. Jumala itse walitsee ja warustaa tähän korkeaan tehtäwään ne henkilöt, jotka Hän katsoo sopiwiksi.

Ihminen woi Jumalan koulussa kehittyä profeetaksi, sillä hän on Jumalan sukua, ja hänen olennossaan on wastaanottawaisuutta Jumalaan nähden. Jumalan Henki waikuttaa uskowan ihmisen sieluun, tulee sinne ja ottaa siihen asuntonsa, luodakseen uuden henkielämän uskowan olentoon, niinkuin uudestasyntymisessä tapahtuu. Sillä Jumalan Henki on elähyttäwä ja eläwäksi tekewä woima, joka waikuttaa ihmissielun henkisen elämän juuriin ja joka järjestää sielunelämän ruumiillistakin elimistöä ilmestyksen tarkoituksia warten. Sielun henkinen woima on luonnollisessa ihmisessä sortunut aistillisuuden yliwoiman alle, mutta Jumalan Henki wapauttaa, kun Hän antaa ilmestyksen, profeetan aistielämän yliwallasta, niin että lihallinen wastakkaisuus sidotaan ja henkielämä

pääsee hallitsemaan. Jumalan Henki waikuttaa täten sisällisesti profeetan sydämeen ja opettaa, muistuttaa, johdattaa ja estää tätä, ja „Hän puhuu hänessä", niin että me saamme todellisen Jumalan sanan. Profeetan puheen ja toimen muoto ja sisältö owat Jumalan Hengen määrättäwät.

Kristus on Jumalan wasituinen sana. Hänessä ilmestyy uusi elämä, ylimaailmallinen elämäelimistö, joka luo uuden ilmestyssanan, uuden ihmiskunnan ja uuden maailman. Jumalan Henki ei tahdo ilmestyksessä wain antaa uutta tietoa ja uutta oppia, waan Hän tahtoo luoda uutta, ylimaailmallista elämää. Eikä ilmestyksen Henki ole rajoitettu uskonnolliseen totuuteen, sillä Hän hallitsee koko ilmestyksen piiriä, ja ainoastaan ilmestyksen tarkoitus määrää sen rajat. Ilmestyksen Henki on luonut sen ihmeellisen yhtenäisyyden, mikä esiintyy Raamatun pyhissä kirjoissa. Jumalan Henki puhuu sisällisesti ilmestyksen saajassa, niin ettei tämä wain ole koneellinen wälin, waan hän on Hengen elin, jonka Jumalan Henki puhdistaa, walaisee ja elähyttää. Sen kautta on Raamattu Jumalan sana, että„**ihmiset Pyhän Hengen johtamina owat puhuneet sen, minkä saiwat Jumalalta**" (2 Piet. 1, 21).

Ilmestyksen saaja on aina tietoinen siitä, mitä Jumala on puhunut, niin ettei hän koskaan sekoita tätä omien ajatustensa kanssa, waan hän erottaa sen selwästi kaikesta muusta sanasta. Ihmisolennon keskuksessa tapahtuu tämä Jumalan ihmeellinen puhe niissä henkilöissä, joita Hän on walinnut ja kaswattanut tätä ilmestystä wastaanottamaan, mutta me muut, jotka emme ole saaneet kokea tämmöistä wälitöntä ilmestystä, emme woi tarkemmin selittää sen olentoa. Mutta sen me tiedämme, että Jumala on puhunut profeetoissa ja apostoleissa, sillä Raamattu antaa itse todistuksen jumalallisesta syntyperästään ihmisen omassatunnossa. Ja se on kristityn ilo ja turwa, että hänellä todella on Jumalan itsensä puhuma sana. Se on elämän sana, joka nuhtelee, walaisee, wahwistaa ja luo uuden ihmisen. **„Ruoho kuiwuu, kukkanen kuihtuu, mutta meidän Jumalamme sana pysyy iankaikkisesti"** (Jes. 40, 8). **„Maa, maa, maa! Kuule Herran sana!"** (Jer. 22, 29), sanoo Jumala wanhan liiton kansalle, ja Jeesus sanoo: **„Ne sanat, jotka olen puhunut teille, owat henkeä ja owat elämää"** (Joh. 6, 63). Jumala loi sanallaan taiwaat ja maan, ja Hän on wielä luowa sanallaan uudet taiwaat ja uuden maan.

Jumalan ilmestys yksilöityy ja saa inhimillisen luonteen sen kautta, että Jumalan Henki puhuu ihmisessä, joka tässä tilassa on Hengen elimenä. Sentähden puhuu Jumala toisin Pietarissa, toisin Jaakobissa, toisin Johanneksessa, waikka kaikki puhuwat sa-

maa Jumalan totuutta. Kun Jumala puhuu profeetoissa, ewankelistoissa ja apostoleissa, sulawat ajatus ja sana, sisältö ja muoto yhteen, ja sen kautta saa Raamatun sana omituisen luonteensa, joka erottaa sen kaikesta muusta kirjallisuudesta. Profeetta saa wälistä odottaa, kun hän pyytää Jumalalta ilmestystä, ja niin korkea on tämä ilmestys, ettei apostolikaan aina käsitä sen sisältöä, waan hän tarwitsee siihen Hengen walistusta, ja aina on Jumalan antama ilmestys hänelle niin korkea, että se on uskon elämässä yhä uudelleen omaksuttawa. Aina erottaa apostoli sen, minkä hän on Jumalan ilmestyksen kautta saanut, siitä, minkä hän omana mielipiteenään lausuu, waikka hän perustaa mielipiteensä siihen, että hänellä on Jumalan Henki (1 Kor. 7, 40). Niin waltawa on Jumalan ilmestys, että profeetta henkensä kaupalla julistaa sen, ja apostoli sanoo: **„Woi minua, jollen ewankeliumia julista!“** (1 Kor. 9, 16). Ja niin pyhä on tämä ewankeliumi apostolille, että hän sanoo galatalaisille: **„Waikka me tai enkeli taiwaasta julistaisimme teille ewankeliumin, joka on wastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, olkoon hän kirottu“** (1, 8). Tämä Raamatun pyhä sana on se Jumalan salaisuus, jonka taloudenhoitajana apostoli ja opettaja owat. Uskoton on todella se sanan palwelija, joka muuntaa ja muodostelee tätä Jumalan sanaa.

Kristukselle ja apostoleille oli Raamattu korkein totuus, jonka alle he ehdottomasti alistuiwat. **„Niin on kirjoitettu!“ „Ettekö ole lukeneet?“ „Miten luet?“ „Miten on kirjoitettu?“ „Raamattu ei saata raueta tyhjiin“** (Joh. 10, 35). Näin puhuu Kristus Raamatusta. Ja ylösnousseena sanoo Hän opetuslapsilleen: **„Oi, te ymmärtämättömät ja sydämestänne hitaat uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat owat puhuneet!“** (Luuk. 24, 25). Raamattu on Kristukselle ja apostoleille Jumalan pyhä sana. Sentähden, että heidän esittämänsä lauseet owat Raamatun lauseita, owat ne Jumalan sanaa. Jopa käytetään Raamattua Jumalan asemasta, kun esimerkiksi sanotaan: **„Raamattu sanoo Faraolle: 'Juuri sitä warten nostin sinut esiin'“** (Room. 9, 17); **„koska Raamattu edeltäpäin näki, että Jumala wanhurskauttaa pakanat uskon kautta“** (Gal. 3, 8). Ja Wanhaa Testamenttia käyttäwät Kristus ja apostolit sillä tapaa, ettei se wain yleisesti, eikä wain yksityisissä kohdissa ole Jumalan sanaa, waan kokonaisuudessaan ja yksityiskohdissakin on se Jumalan Hengen ilmestystä, Jumalan sanaa. Siinä suhteessa Kristus ja apostolit owat Raamattuun, mutta nykyajan tieteilijän käsissä haihtuu usein tämä Jumalan pyhä ilmestys, niin ettei se muka enää ole Jumalan wälitöntä henkitointa pyhässä kirjoittajassa, waan se muodostuu kunkin tieteellisen näkö-

kannan mukaan jokisikin muuksi, ja muuttuu itse asiassa useimmille paljaaksi ihmissanaksi. Tämmöinen ihmiswiisauden hämärässä liikkuwa järkeileminen, joka ei pysty arwostelemaan ilmestyksen olentoa, on suuressa määrässä järkyttänyt Jumalan sanan arwon. Ja se on suurin wahinko kristilliselle seurakunnalle ja kristityille, jos Jumalan sana menettää pyhän arwonsa. Sitä wahinkoa ei woida millään korwata, sillä samalla järkytetään se perustus, jolla kristikunta seisoo.

Jumalan salaisuuksien tulee olla opettajan sydämen tawarana, niin että hän pyytää säilyttää, kartuttaa ja käyttää sitä. Hänen tulee uskollisesti hoitaa sitä opetuksen, kehoituksen ja lohdutuksen aarretta, mikä on Raamattuun kätketty, ja yhä enemmän kotiintua siihen ja omaksua se, niin että hän woi antaa siitä sanankuulijoilleen sen mukaan kuin he tarwitsewat. Ennen muuta kysyy Herra sanan palwelijalta sitä, että tämä on uskollinen. Tämän päiwän ewankeliumiteksti puhuu Johannes kastajasta, joka wankilasta lähetti opetuslapsiaan kysymään Jeesukselta, oliko Hän se tulewa, wai oliko heidän odotettawa toista. Johannes oli uskollinen Jumalan palwelija. Ei hän maailman iloa etsinyt eikä ihmiskiitosta pyytänyt. Hänellä oli wain yksi silmämäärä: hän tahtoi olla uskollinen ja täyttää sen tehtäwän, minkä hän oli Jumalalta saanut. Hän käwi korwen hiljaisuudessa Jumalan koulua, kunnes Jumala käski hänen esiintyä. Silloin hän lähti Jordanin rannalle kastamaan ja saarnaamaan. Ei Johannekselta ole mitään maallista waltaa, eikä hän käytä maallisia wiehätyskeinoja, waan hän puhuu Hengen woimassa Jumalan sanaa. Ei hän ylpeile, waikka koko kansa tulwii häntä kuulemaan, sillä hän on Jumalan palwelija. Ei hän ketään imartele eikä ketään pelkää, waan hän sanoo totuuden kuninkaallekin, ja siitä syystä hän mestataan wankilassa. Jumala oli lähettänyt hänet walmistamaan Herralle tietä, ja sen hän tekee kuolemaansa asti. Johannes seisoo Raamatussa edessämme uskollisena Jumalan palwelijana, joka on suurin waimoista syntyneiden joukossa, ja wieläkin hän waatii sanansa kautta oikeaan parannukseen.

Ja päiwän epistolatekstissä puhuu meille apostoli Paawali, joka myös on meille esikuwana uskollisuudesta. Hän kiwaili ennen kääntymystään lain ja esi-isien sääntöjen puolesta ja wainosi Kristuksen seurakuntaa, mutta kun Herra ilmestyi hänelle hänen matkustaessaan Damaskoon, kääntyi hän ja antautui kokonaan Kristukselle. Uskollisesti palweli hän sitä Herraa, joka oli häntä armahtanut ja apostoliwirkaan kutsunut. Hän teki enemmän työtä, kuin kaikki muut apostolit, ja hän piti kaikki wahinkona, mikä esti häntä

paremmin tuntemasta Kristusta. Herra oli itſe ilmoittanut hänelle ſen ewankeliumin, jonka hänen oli ſaarnattawa, ja tästä ewankeliumista hän piti kiinni, waikka hän ſai paljon kärſiä, ja waikka paljon harhaoppeja liikkui hänen ympärillään.

Paawali oli aikakautensa lahjakkaimpia ja oppineimpia henkilöitä, ja hän oliſi kyllä kyennyt ſaarnaamaan ſitä wiiſautta, joka oliſi ollut maailman wiiſaille wiehättäwää, mutta hän ei liikkunut **„korkeilla ſanoilla eikä ſywällä wiiſaudella“**, kuten hän ſanoo korinttolaiſille, eikä hän tahtonut tietää mistään muusta, kuin ristiinnaulitusta Kristuksesta. Hän ſaarnaſi Hengen ja woiman oſoituksessa, ja ewankeliumin totuuden puolesta hän pani henkensä alttiiksi. Efeſon ſeurakunnan wanhimmille ſanoo Paawali: **„Minä todistan teille, että minä en ole ſyypää yhdenkään wereen. Sillä minä en ole wetäytynyt pois, waan olen julistanut teille kaikki Jumalan pelastusneuwonpiteet“** (Ap. t. 20, 26. 27). Ne jäähywäisſanat todistawat uskolliſuudesta.

Tekstimme ſanat tarkoittawat apostoleita ja opettajia, mutta ne kohdistuwat tawallaan myös kaikkiin kristittyihin, ſillä heillä on kaikilla Jumalalta lahjoja, jotka owat Hänelle hoidettawat. Meillä on ympärillämme henkilöitä, joiden hoito on meille uskottu, ehkä lapſia, ſukulaiſia ja tuttawia. Ja Jumala on antanut meille lahjoja ja woimia, joilla meidän on palweltawa Häntä. Tuo ihmeellinen ſydän, joka toimii päiwällä ja yöllä, jolla ihminen rakastaa ja jolla hän wihaa ja josſa niin paljon ajatuksia ja aikeita liikkuu, on Jumalan ſuuri lahja. Palweleeko ſydämeſi Jumalaa? tahi palweleeko ſe maailmaa? Onko ſe uhrialttarina, jolla uhraat Jumalalle kiitosta ja ylistystä, wai uhraatko ſillä pimeyden walloille? Kristus tahtoo puhdistaa ſydämen ja wuodattaa ſiihen Pyhän Hengen. Palweleeko kieleſi totuutta tai walhetta? Jumala antoi ſinulle järjen kalliin lahjan. Ketä ſillä palwelet, Jumalaako wai maailmaa? Owatko jäſeneſi walkeuden wai pimeyden palwelukſessa? Paljon lahjoja on Jumala antanut ihmiſelle, ja Jumalan armon kautta woi hän niillä ſaada paljon hywää aikaan, mutta paljon pahaakin, jos hän wieraantuu Jumalasta. Uskolliſuutta tahtoo Jumala kaikilta.

Adwenttiaika julistaa meille Herran tulemusta. Kun Kristus tulee taiwaan pilwiſſä, nouſewat Kristukſessa kuolleet haudoista, ja maan päällä eläwät Herran omat nostetaan ſilloin noiden kanſſa Herran tykö, ja ne ſaawat ſilloin aina olla Herran kanſſa. Se on ſuuri lohdutukſen ſana, joka kehoittaa meitä uskolliſuuteen. Mikä on kalliimpaa uskowalle, kuin että Herra tullessaan tapaa hänet uskolliſena ja ottaa hänet tykönſä. Mutta ſiinä on myös waroitus,

sillä Herra tulee silloin tuomarina. Alkää tuomitko, ennenkuin Herra tulee, teroittaa lentähden tekstimme. Herra on tuomitsewa ja antawa armon palkan uskollisille. Silloin langetetaan oikea tuomio, ja Herran oikea palwelija saa kiitoksen Jumalalta.

Anna, armon Herra, meille uskollisuutta, ja anna meille uskollisia opettajia, jotka hengessä ja woimassa julistawat ewankeliumia, katsomatta ihmismieliä. Kirkasta, Herra, meille pyhä sanasi. Amen.

4. Iloitkaa aina Herrassa.

Saarna Adwentin neljäntenä sunnuntaina.

Epistola: Fil. 4, 4—7.

„Iloitkaa aina Herrassa! Wielä minä sanon: iloitkaa! Tulkoon lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon. Herra on lähellä. Alkää mistään murehtiko, waan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tiettäwäksi, ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempänä, on warjelewa sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa.“

Syksyllä wuonna 52 oli Paawali Silaan, Timoteuksen ja Luukaan seurassa ensi kerran tullut Filippiin. Jumalan hengen kehoituksesta hän silloin siirtyi Wähästä Aasiasta Eurooppaan. Filipissä kääntyi purppurankauppyjä Lyydia ja hänen perhekuntansa kristinuskoon. Tämä perhekunta oli siis ensimäinen, joka Euroopassa liittyi kristilliseen seurakuntaan. Sittemmin käwi apostoli wuonna 58 pääsiäisaikana Filipissä. Ja wiimeisellä lähetysmatkallaan oli hän, ennenkuin hän joutui wankilaan, käynyt Filipissä (Ap. t. 20, 6). Luultawasti oli kirje filippiläisille kirjoitettu Roomasta wuonna 63. Apostolin asia oli ollut keisarin tutkittawana, ja Paawali oli woimalla ja menestyksellä puolustanut ewankeliumia. Se oli kristinuskon lewiämisessä tärkeä tapahtuma, että silloisen maailman pääkaupungissa ewankeliumi puolustettiin julkisesti keisarin edessä, ja puolustettiin sillä tawalla, kuin apostoli Paawali kykeni sitä tekemään. Kaikki tuliwat nyt Roomassa tietämään, minkätähden Paawali oli kahleissa, ja useat rupesiwat maailman pääkaupungissa ilolla julistamaan ewankeliumia. Apostolin kirje huokuu sywää rakkautta Filipin seurakuntaan, ja tämä seurakunta osoitti puolestaan suurta rakkautta apostolia kohtaan.

Se oli lähettänyt Epafroditukſen wiemään lahjoja Paawalille, ja Epafroditus, joka oli Roomassa waarallisesti sairastunut, mutta Jumalalta saanut jälleen terweyden, wei apostolin kirjeen Roomasta Filippiin.

Wankilassa on apostoli, kun hän kirjoittaa tämän kirjeen, mutta hän on kuitenkin täynnä iloa ja toiwoa ja katselee rohkealla mielellä eteenpäin. Waikka hän on kahleissa ja waarojen ympäröimänä, iloitsee hän ja kehoittaa filippiläisiäkin iloitsemaan ja enentämään hänen iloaan sillä, että pysywät Kristukſessa, että itsensäkieltämiſellä woittawat heidän keskuudessaan olewan eripuraisuuden ja että karttawat niitä wääriä opettajia, jotka koettiwat ekyttää heitä. **„Iloitkaa aina Herrassa! Wielä minä sanon: iloitkaa!"** sanoo apostoli. Iloa kaipaa ihminen, pysywää iloa, ja iloa tahtoo Jumala antaa ihmiselle. Sitä warten tuli Kristus maailmaan. Enkeli sanoi paimenille Betlehemin tienoilla: **„Älkää peljätkö, sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tulewa kaikelle kansalle: teille on tänään Daawidin kaupungissa syntynyt Wapahtaja, joka on Kristus, Herra"** (Luuk. 2, 10. 11). Tämän suuren ilon antaa Jumala niille, jotka uskossa omaksuwat Kristukſen ja seuraawat Häntä. Tästä oli Paawali tullut osalliseksi. Sentähden hän luki sen tappioksi, mikä oli ollut hänelle woittona. Hän luki kaikki tappioksi Kristukſen Jeesukſen tuntemisen rinnalla ja menetti kaikki, jotta woittaisi omakseen Kristukſen ja hawaittaisiin olewan Hänessä ja omistawan sitä wanhurskautta, joka tulee uskon kautta Kristukſeen, tunteakseen Hänet ja hänen ylösnousemukſensa woiman ja hänen kärsimyksensä osallisuuden, muodostuen hänen kuolemansa kaltaiseksi, niinkuin apostoli sanoo tekstimme edellisessä luwussa (3, 7—10). Tuossa sisällisessä uskon asemassa seisoo Paawali, ja siinä hänellä on täydellinen ilo. Wankilan kolkkous ei woi tuota iloa heikentää, eikä kuoleman waara poistaa. Kirjeensä kolmannen luwun alussa sanoo hän: **„Sitten wielä, weljeni, iloitkaa Herrassa!"** ja neljännen luwun neljännessä wärsyssä taas: **„Iloitkaa aina Herrassa! Wielä minä sanon: iloitkaa!"** Ilo Herrassa on apostolille tärkeä asia, sillä Jumalan waltakunta on **„wanhurskautta ja rauhaa ja iloa Pyhässä Hengessä"** (Room. 14, 17), ja ilo Herrassa wirwoittaa ja wahwistaa uskowaa. Kristus on oikean ilon keskus ja määrä. Hän tuli ihmiseksi, oli kaikessa kuuliainen Jälleen, pelasti meidät lain kiroukſesta ja kuoleman pelwosta, kärsi, kuoli ja ylösnousi, ja Hän on tulewa jälleen ja muuttawa alennustilassa olewan ruumiimme kirkkaan ruumiinsa kaltaiseksi. Kristukſessa on kristityllä aina aihetta iloitsemaan, sillä korkea on kirkkauden toiwo, ja Herra antaa omilleen kaikissa elämän

waiheissa wirwoitusta ja woimaa, niin että he murheenkin päiwänä woiwat iloita siitä armosta, mikä heillä on Herrassa. Mutta maailmassa ei ole tätä iloa, ei synnissä, ei omassa uskossa, ei suotuisissa olosuhteissa, waan ainoastaan Herrassa. Hän antaa täydellistä iloa.

„Tulkoon lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon“, sanoo apostoli. Ilo Herrassa tekee kristityn mielen ystäwälliseksi ja lempeäksi. Kristitty ei rupea muille toitottamaan hywiä awujaan, waan elämässään hän noudattaa Kristuksen esikuwaa, ja Kristus oli siweä ja nöyrä sydämestä. Ihminen joutuu tekemisiin monenlaisten ihmisten kanssa, mutta hän osoittaa lempeää ja säwyisää käytöstä kaikille, weljille uskossa, harhaan menneille ja wihollisillekin. Hän antaa rauhan takia periään, milloin woi hywällä omallatunnolla sen tehdä, ja antaa mielellään anteeksi, mutta wäärään myöntywäisyyteen hän ei woi taipua, sillä paha on aina ruhdeltawa, eikä kristitty woi olla missään yhteydessä sen kanssa. Kun Pietari tahtoi houkuttaa Kristusta pois kärsimisen tieltä, sanoi Herra: **„Mene pois näkywistäni, saatana“** (Matt. 16, 23). Herran lähelläolo kehoittaa lempeyteen. Kun Herra tulee, saa uskowa runsaan korwauksen kaikesta, mistä hän täällä on Herran tähden luopunut. Me elämme armosta, sentähden woimme kyllä kieltäytyä maailman tyhjästä kunniasta ja turhanpäiwäisistä riidoista. Kun taiwaan kirkkaus astuu eläwänä meidän eteemme, niin muuttuwat tämän maailman edut ja puuhat wähäpätöisiksi. Lähellä on Herra auttamassa ja tukemassa niitä, jotka Häneltä apua etsiwät, ja Herran tulemus on läsnä. Siitä asti kun Herra nousi ylös taiwaaseen, on Hän henkisesti walmistamassa tuloaan. Herraa odottaminen kuuluu uskon olentoon, sillä Kristusta rakastawa ikäwöi Häntä. Mutta **„yksi päiwä on Herran edessä niinkuin tuhat wuotta ja tuhat wuotta niinkuin yksi päiwä“** (2 Piet. 3, 8). Jumalan aika on toinen, kuin ihmisten, mutta uskon silmä on näkemässä Herran tulemusta, sillä Kristus on sisällisesti Hengellään kaikkialla walmistamassa tuloaan.

Ilo Herrassa wapauttaa kristityä wääristä murheista. Luonnollinen ilo antaa ihmiselle hetkeksi woimaa sydämellään kohoamaan tämän elämän moninaisten waikeuksien yli. Mutta ilo Herrassa on luonnollista iloa sywempi ja korkeampi. Tekstimme sanoo: **„Älkää mistään murehtiko, waan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tiettäwäksi.“** Herra on tämän sanan takana. Hän, joka kantaa kaikki woimansa sanalla, joka ohjaa ihmiskunnan kehitystä ja joka aina pitää, minkä Hän on luwannut, sanoo meille, ettei meidän tule

murehtia, waan meidän on tuotawa murheemme Jumalalle ja ilmoitettawa Hänelle pyyntömme. Kallis on tämä lupaus ja käsky. Kristitty ei jää olemaan yksin murheensa kanssa, waan hänellä on Isä taiwaassa ja Wapahtaja, jolle hän ilmaisee toiwomuksensa. Piittaamattomuutta ei tekstimme puolusta, sillä meidän tulee pitää huolta tehtäwistämme, mutta wäärä murehtiminen, jossa ihminen luottaa itseensä ja luulee omalla toiminnallaan tulewansa toimeen, hukuttaa ihmissielun maallisten murheiden mereen. Jumalaan luottaa kristitty ja kääntyy kaikessa, joka asiassa, Hänen puoleensa rukouksella, jossa hän wuodattaa sydämensä taiwaan Isälle ja tuo henkiset uhrinsa Hänelle, anomisella, jossa hän pyytää Jumalalta itselleen ja muille taiwaan hywiä lahjoja ja pelastusta pahasta, ja kiitoksella, jossa hän tunnustaa Jumalan hywyyttä ja laupeutta ja ylistää hänen armoaan. Rukoileminen ja wäärä murehtiminen eiwät sowi yhteen. Joka oikein rukoilee, hän ei sorru murheen alle. Jumala on niin armollinen, että Hän ottaa wastaan meidän pyyntömme ja huolehtii niitä, mutta ihmisellä on usein niin wähän luottamusta Jumalaan, ettei hän usko huoliaan Hänelle, ja wielä useammin on ihmisellä paljon huonoja ja turhamaisia toiwomuksia, joita hän ei woi Jumalan eteen tuoda. Pahat toiwomukset owat uhrattawat, ja siihen antaa Jumala apua.

Kun kristitty jättää kaikki toiwomuksensa ja murheensa Jumalalle, laskeutuu Jumalan rauha hänen mieleensä. Tekstimme sanoo: **„Ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempänä, on warjelewa teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa.“** Rauhaton on maallismielisen ihmisen sydän. Siellä liikkuu kiusauksia ja haluja ja himoja, jotka riistäwät ihmiseltä rauhan. Tuo sydän ei woi itseään hallita, eikä ihminen woi lewottomia ajatuksiaan hillitä. Mutta Jumalan rauha warjelee sydämen, niin että se pysyy Jumalan yhteydessä, ja se hallitsee ajatuksia, niin että ne pysywät Kristuksessa Jeesuksessa. Kun ihminen uskossa omaksuu Kristuksen ja Kristuksen Henki pääsee asumaan uskowan sydämeen, silloin laskeutuu Jumalan rauha ihmisen olentoon. Jumalan rauha on Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen hedelmä. Sentähden on Jeesuksen ensimäinen sana opetuslapsilleen, kun Hän noustuaan kuolleista seisoo heidän keskellään: **„Rauha olkoon teille!“** (Joh. 20, 19. 21). Ja kun Hän lähtee kuolemaan, sanoo Hän opetuslapsilleen: **„Rauhan Minä jätän teille, minun rauhani annan teille; en Minä anna teille, niinkuin maailma antaa“** (Joh. 14, 27). Sydän on henkinen keskuswoima ihmisessä. Kun sydän on lewoton, on ihminen onneton. Uskon yhteydessä Kristuksen kanssa syntyy ja säilyy Jumalan rauha. Kor-

kea ja kallis on tämä rauha. Maailma ei sitä tunne. Jeesus antaa sen niille, jotka rakastawat Jumalaa.

Outoa on maailman lapselle, että kehoitus iloitsemaan lähtee wankilan pimeästä ja kahleissa olewalta wangilta. Ja luulisihan, ettei ole tarpeenkaan lausua tuollaista kehoitusta, warsinkaan ei tähän aikaan, jona kaikki tieteen ja taiteen tuotteet ja keksinnöt käytetään ilon ja huwin hankkimiseksi. Luulisi olewan paljonkin iloa nykyaikana, mutta niin ei ole asianlaita. Ei ole kristikunta ennen ollut niin köyhä ilosta, kuin se nyt on. Ei ole tyytymättömyys ja epätoiwo ollut koskaan kristikunnassa niin suuri, kuin se tätä nykyä on. Itsemurhien ja mielisairasten pelottawassa määrässä kaswawa luku on todistuksena tähän. On kyllä iloa, mutta wähän on oikeaa iloa, wähän iloa Herrassa. Tuo alituinen pyrkiminen huwista huwiin on waan todistuksena siitä onnettomuudesta, joka on kaluamassa tätä sukupolwea. Ja siinä on suuri, uhkaawa waara, että tätä nykyä kansoilla on niin wähän onnea ja tyytywäisyyttä. Ihmisydän kaipaa onnea, sillä se on iloa warten luotu. Kaswawa onnettomuus ja tyytymättömyys owat synnyttämässä ja kaswattamassa niitä mullistawia liikkeitä, jotka uudempana aikana yhä useammin esiintywät siwistyskansoissa. Perusteissa olisi ennen kaikkea parannus tarpeen, mutta entiseen suuntaan pyritään eteenpäin. Ihmisapua on riittäwästi koetettu. Se ei auta. Jumalan apu on tarpeen.

Iloa, suurta iloa toi Kristus maailmaan. Jeesus sanoo opetuslapsilleen: **„Tämän olen puhunut teille, jotta minun iloni olisi teissä ja teidän ilonne tulisi täydelliseksi“** (Joh. 15, 11). Ja Isälleen sanoo Jeesus: **„Nyt Minä tulen Sinun tykösi ja puhun tätä maailmassa, jotta heillä olisi minun iloni täydellisenä heissä“** (Joh. 17, 13). Ei kristinusko ole murheen ja waiwan aikaansaaja, waan se tahtoo antaa ihmiselle sen oikean ilon, jota maailma ei woi antaa. Johannes sanoo kirjeessään: **„Tätä me kirjoitamme, jotta ilomme olisi täydellinen“** (1 Joh. 1, 4). Mutta tie oikeaan iloon käy oikean murheen kautta. Jumala on totuuden Jumala. Ihmisen täytyy tulla tuntemaan itsensä, ja semmoisena kuin hän on, tulee hänen lähestyä Jumalaa, saadakseen onnen ja rauhan. Parannus on hänelle tarpeen, mielenmuutos, jos hän tahtoo uskon kautta päästä rauhaan Jumalan kanssa. Parannus ja usko kuuluwat Raamatussa yhteen. Ilman parannusta ei ole syntein anteeksisaamista, ei pelastusta tulewasta tuomiosta, ei pääsyä taiwaan waltakuntaan. Joka ei tahdo siihen murheeseen tulla, joka on Jumalan mielen mukainen, hän ei pääse täydellistä iloa nauttimaan. Jumalan kutsumusta tulee ihmisen noudattaa,

Jumalan ääntä omassatunnossa kuunnella, niin että Jumalan Henki pääsee häntä walaisemaan ja ilmoittamaan hänelle hänen syntisyyttään. Kun ihminen parannuksessa asettuu kaikkialla läsnäolewan ja kaikkitietäwän Jumalan eteen ja Jumalan sanassa tutkii itsensä, tulee hän tuntemaan itsensä syntiseksi, ja silloin syntyy murhe Jumalan mielen mukaan. Katuwa tuomitsee itsensä siitä pahasta, minkä hän huomaa itsessään. Kun ihminen tunnustaa syntinsä Jumalalle ja tuomitsee syntinsä synniksi, antaa hän Jumalalle oikeuden. Mutta katuwalle, joka Jumalan armon woimalla taistelee syntiä wastaan, paljastuu syntisyys aina sywemmältä, niin ettei hän tunne itseään syypääksi wain yhteen tai muutamaan syntiin, waan hän tuntee itsensä kokonaan syntiseksi, ja hänen täytyy tuhlaajapoikana paeta Kristuksen armon turwiin. Hän tunnustaa syntinsä Jumalalle omaksi synnikseen ja ottaa syyllisyyden siitä päälleen. Useat kyllä sanowat: „Minä olen syntinen", mutta eiwät tuomitse itseään, waan työntäwät syyllisyyden muiden niskoille. Mutta waikka paha olisikin ulkoa wiettelyksen kautta tullut meihin, tulee se meidän omaksemme sen kautta, että päästämme sen sydämeemme ja pidämme sitä wieraanamme, waikka meidän tulisi wastustaa ja wihata sitä. Jos me tutkisimme itseämme ja, huomattuamme olewamme syntisiä, tuomitsisimme itsemme, niin ei meitä tuomittaisi (1 Kor. 11, 31). Samalla kun tuomitsemme pahan itsessämme, on meidän siis tuomitseminen itsemme syntisiksi ja ottaminen synnin syyllisyys päällemme. Raamattu puhuu wakawasti parannuksesta, sillä Jumalan wanhurskaus on sen perustuksena, mutta hemmottelewa aikakautemme pyytää peitellä synnin olentoa ja synnin syyllisyyttä. Kristinuskon antama täydellinen ilo on tänä aikana niin harwinainen siitäkin syystä, että useammat wälttäwät oikeaa parannusta. Ihmissydän kääntyy parannuksessa pois maailmasta ja isoo Jumalan armoa ja syntein anteeksisaamista, ja Jumalan Henki kirkastaa Kristuksen, niin että elämän Herra pääsee asumaan uskowan sydämeen. Silloin ihminen woi iloita Herrassa. Jumala suo ihmiselle paljon luonnollista iloa, joka wirkistää ja jalostaa ihmistä; tieteen ja taiteen piiristä saamme ylentäwiä ja kehittäwiä waikutuksia, mutta jos ilo wieroittaa Jumalastatahi jos se on epäpuhdas, niin se turmelee. Ilo ja murhe waihtelewat maailmassa. Ei ole sitä kotia, missä ilo ja murhe eiwät olisi käyneet wieraina. Mutta tulee aika, jona ei tätä muutosta enää ole olemassa. Tulee aika, jona ilo on muuttumaton ja jona murhe on muuttumaton. Jankaikkisuudessa ei enää ole ilon ja murheen waihtelua. Ja sitä iloa tulee meidän etsiä, jota ei kukaan woi meiltä ottaa, ja sitä murhetta tulee meidän wälttää, josta

ei kukaan woi meitä pelastaa. Meidän tulee oppia katselemaan läpi tuon moninaisen wäärän, turhan ilon, jossa maailman lapsi unhottaa Jumalan ja Wapahtajan ja turmeltuu sielun puolesta, siihen murheeseen, jota ei kukaan woi ihmiseltä ottaa, ja siihen waiwaan, joka ei koskaan taukoa eikä pääty. Ja meidän on oppiminen katselemaan läpi niiden waiwojen ja murheiden, jotka täällä rasittawat ja ahdistawat elämän tiellä kilwoittelewaa, siihen iloon, jota ei kukaan woi ihmiseltä ottaa ja joka ei koskaan taukoa eikä pääty. Taitamaton on se ihminen, joka antaa sydämensä kiintyä maailmaan ja sen katoawiin himoihin, sillä **„kaikki, mikä maailmassa on, lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän korska, se ei ole Isästä, waan maailmasta. Ja maailma katoaa ja sen himot; mutta joka tekee Jumalan tahdon, se pysyy iankaikkisesti“** (1 Joh. 2, 16. 17). Aina uudestaan saa maailman lapsi kokea, kuinka katoawaa kaikki maailman ilo on, ja kuinka se jättää lewottomuutta ja tyhjyyttä jälkeensä. Se, joka ei tahdo oppia läpi tuon waihtelewan maailman ilon Jumalan sanan walossa katselemaan sitä murhetta, joka on sen hedelmänä, ei hän woi asettua wakawaan asemaan maailman wäärän iloon nähden. Ja sen, joka ei läpi waiwojen ja murheiden uskon silmällä katsele sitä katoamatonta iloa, jonka Jumala antaa lapsilleen taiwaissa, on waikea kestää koetuksissa. Raamattu sanoo Jeesuksesta, että **„Hän odotettawanaan olewaa iloa warten kärsi ristin, häpeästä wälittämättä, ja istuutui Jumalan waltaistuimen oikealle puolelle** (Hebr. 12, 2). Ja Mooseksesta sanoo Raamattu, että hän katsoi **„'Kristuksen häwäistyksen' suuremmaksi rikkaudeksi kuin Egyptin aarteet; sillä hän käänsi niistä katseensa palkintoa kohti“** (Hebr. 11, 26). Eläwä toiwo on kiintynyt siihen iloon, jonka Herra tullessaan antaa omilleen. Ei se salli uskowan kewytmielisessä ilossa tuhlata armon aikaa, eikä se päästä häntä raskasmielisenä sortumaan epätoiwoon, waan elämän Herralta saa uskowa oikeaa iloa. Aikanaan on se suuri muutos tapahtuwa, että Jumalan lapsi nauttii iankaikkista iloa, mutta maailman lapsi kärsii iankaikkista waiwaa.

Kaikki kehittyy sisällistä määrää kohti. Tätä kehitystä ihminen ei woi seisauttaa, jos ei käänny toista suuntaa kulkemaan. Hywä kaswaa ja kypsyy siinä ihmisessä, joka pysyy uskon kilwoituksessa ja Kristuksen täyteydestä ottaa armoa armon lisäksi. Paha kaswaa ja kypsyy siinä ihmisessä, joka elää wieraana Kristukselle ja pimeydessä waeltaa. Jumalan maailmasuunnitelma määrää ja kammattaa kehityksen Jumalan asettamaan määrään asti. Raamattu sanoo: **„Me tiedämme, että kaikki yhdessä waikuttaa niiden parhaaksi, jotka rakastawat Jumalaa, niiden, jotka hänen aiwoi-**

tukſenſa mukaan owat kutſutut" (Room. 8, 28). Kristukſessa toteentuu Jumalan aiwoitus. Joka elää ja pyſyy Kristukſessa, häntä kannattawat kaikki Jumalan maailmaſuunnitelman woimat. Wastoinkäyminenkin on hänelle ſiunaukſeksi. Joka hylkää Kristukſen ja elää ſynnin iloiſſa, hän kypſyy pahaſſa, ja koko hänen olentonſa tulee pimeäksi.

Sielun ilo ja ſielun murhe waihtelewat niinkuin ſielun tunne ainakin. Kääntyneen ilo on aluksi uſeinkin ſielun iloa, joka ei ſemmoiſena ole pyſywä. Kaunis ja wiehättäwä on hedelmäpuu, kun ſe on täydeſſä kukoiſtukſeſſa, ja ſen tuoksu täyttää ympäriſtönſä. Mutta tuo kukkakoriſtus wariſee maahan, ja puu alkaa hedelmöidä. Samoin muuttuu hurskaan ilo hengen iloksi, iloksi Herrassa. Sen kautta tulee ilo pyſywäksi. Hengen ilo woi pyſyä, waikka moninaiſet murheet painawat mieltä, ſillä hengen ilo on ſielun iloa korkeampi. Kun maailman lapſi iloitſee, ei hän ſitä ajattele, että tuo ilo loppuu. Ja kun hän murehtii, ei hän jakſa ſilloin ajatella, että tuo murhe woi haihtua. Hän on joko ſielulliſen ilon tahi ſielulliſen murheen wallaſſa. Mutta murhe Jumalan mielen mukaan ſopii hywin yhteen ilon kanſſa Herrassa. Kristitty woi iloita Herrassa, waikka ſuurikin murhe walloittaa mieltä, ſillä täydellinen ilo on iankaikkiſuuden lapſi. Apostoli ſanoo kirjeeſſään filippiläiſille itkien, että monet waeltawat Kristukſen ristin wihollisina (3, 18), ja kuitenkin hän on täynnä iloa ja kehoittaa lukijoitaan iloitſemaan. Kristukſessa wiihtyy uskowan ilo, ja kun tämä on ſaawuttanut rauhan, liikkuu hänen ajatukſenſa ja tahtonſa, hänen puheenſa ja toimenſa Autuuden Ruhtinaaſſa, niin että hän woi apostolin kanſſa ſanoa: **„Minä elän, en enää minä, waan Kristus elää minuſſa; ja minkä nyt elän lihaſſa, ſen elän Jumalan Pojan uskoſſa, Hänen, joka on rakaſtanut minua ja antanut itſenſä minun edeſtäni"** (Gal. 2, 20). Sentähden woi kristitty Pyhän Hengen woiman kautta aina iloita, ja ſilloinkin, kun hän murehtii ſyntinſä tähden, iloitſee hän ſiitä, että Kristus on ſowittanut maailman ſynnit. Niinkuin kristityn ilo muuttuu hengen iloksi, niin muuttuu maailman murhekin henkiſeksi murheeksi, joka walloittaa koko ihmiſen olemon, katkeroittaa hänen mielenſä ja tekee hänet onnettomaksi. Ei ole tämän maailman ilo ſen arwoinen, että ihminen kiinnittää ſydämenſä ſiihen, eikä ole maailman murhekaan ſen arwoinen, mutta maailman ilo ja maailman murhe wieroittawat ihmiſen Jumalasta ja turmelewat hänet. Jeeſus ſanoi opetuslapſilleen: **„Teilläkin on nyt murhe; mutta Minä olen taas näkewä teidät, ja teidän ſydämenne on iloitſewa, eikä kukaan ota iloanne teiltä pois"** (Joh. 16, 22). Sitä luontoa on aina täydellinen ilo, ettei

tukaan woi riistää sitä kristityltä. Se ei synny itsestään, waan Kristus antaa sen uskowalle, ja se taistelee Jumalan armon turwissa läpi maailman murheen ja maailman ilon, ja se säilyy hengen ilona sisällisessä ihmisessä, sillä se rakastaa Kristusta ja odottaa hänen tulemustaan, jolloin toteentuu Herran sana: **„Waikka menen walmistamaan teille sijaa, tulen Minä takaisin ja otan teidät tyköni, jotta tekin olisitte siellä, missä Minä olen"** (Joh. 14, 3).

Siihen asti kuin Herra tulee, on kristityn ilo hengen iloa, sillä hän iloitsee Herrassa, waikka hän ei wielä Herraa näe. Mutta Kristuksen tulemuksessa saa uskowa nähdä Herraa semmoisena kuin Hän on. Johannes sanoo: **„Me tiedämme tulewamme Hänen kaltaisikseen, kun Hän ilmestyy, sillä me saamme nähdä Hänet sellaisena kuin Hän on"** (1 Joh. 3, 2). Silloin Herra muuttaa meidän ruumiimme kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi (Fil. 3, 21). Ja kun tulemme sellaisiksi kuin Kristus on, muuttuu ilommekin kirkastuneeksi iloksi, joka ei koskaan taukoa, waan kestää iankaikkisesti. Oikea sielun ilo, katoawa murhe, joka on Jumalan mielen mukainen, ja hengen ilo owat silloin muuttuneet katoamattomaksi iloksi. Apostoli Pietari sanoo: **„Häneen te uskotte, waikka ette nyt Häntä näe, ja riemuitsette sanomattomalla ja kirkastuneella ilolla"** (1 Piet. 1, 8). Kirkastunut ilo on sielun, ruumiin ja hengen iloa, koko ihmisolennon iloa. Niinkuin taiwaissa kaikki on kirkastettua, niin asuu siellä kirkastunut ilokin. Sitä iloa on kaikilla Jumalan lapsilla taiwaissa, ja se on olennollista iloa. Koko ihmisolento on taiwaan iloa täynnä. Se on sitä iloa, **„mitä silmä ei ole nähnyt eikä korwa kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut"** (1 Kor. 2, 9). Mutta maailman wäärä ilo ja wäärä murhe muuttuwat aikanaan toisen kuoleman waiwaksi. Koko ihmisolento on silloin murhetta, jossa ruumis, sielu ja henki owat murheessa kypsyneet. Katoamaton murhe on silloin walloittanut koko ihmisen. Mikä waiwa tämä onkaan! Ja mikä ilo siinä suuressa weljeyskunnassa, missä Kristus on esikoinen! Jeesus sanoo: **„Autuaita te, jotka nyt itkette, sillä te saatte nauraa." „Woi teitä, jotka nyt nauratte, sillä te saatte murehtia ja itkeä"** (Luuk. 6, 21. 25).

„Herra on lähellä." Sitä teroittaa meille adwenttiaika. Herra tulee kirkkaudessa antamaan lewon ja kirkastetun ilon niille, jotka Häntä odottawat, mutta rangaistuksen niille, jotka eiwät ole kuuliaisia hänen ewankeliumilleen.

Armon Herra! Auta meitä odottamaan Sinua ja elämään uskon yhteydessä Sinun kanssasi, niin että saamme aikanaan iloita Sinun tykönäsi kirkastetulla ilolla. Kuule, Herra, meitä! Amen.

5. Jeesus, Lunastaja ja Wapahtaja.

Saarna Joulupäiwänä.

Epistola: Es. 9, 1—6.

„Se kansa, joka pimeässä waeltaa, näkee suuren walon; jotka asuwat kuolon warjon maassa, niiden ylitse walkeus paistaa. Sinä lisäät kansaa, Sinä saatat heille suuren ilon; he iloitsewat Sinun edessäs, niinkuin leikkuuaikana iloitaan, niinkuin saaliin jaossa riemuitaan. Sillä heidän kuormansa ikeen, heidän olkainsa witsan ja heidän waatijansa sauwan olet Sinä särkenyt, juuri kuin Midianin päiwänä. Sillä kaikki sotamelskeessä käytetyt jalkineet ja werellä tahratut waatteet poltetaan, ja ne tulewat tulen ruuaksi. Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, ja hänen hartioillaan on herraus, ja hänen nimensä kutsutaan: Ihmeellinen, Neuwonantaja, Wäkewä Jumala, Jankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas, että Hän suurentaisi wallan ja saattaisi loppumattoman rauhan Daawidin istuimelle ja hänen waltakunnalleen, ja että Hän sen tukisi ja wahwistaisi oikeudella ja wanhurskaudella tästä lähtien iankaikkiseen asti. Herran Sebaotin kiiwaus on sen tekewä.“

Uhkaawa oli Juudan kansan tilanne siihen aikaan, kun profeetta Esaias ennusti, sillä Jumalan ankarat tuomiot oliwat tulemassa. Silloiset maailmanwallat uhkasiwat Juudaa ja Israelia häwiöllä, ja Israel ja Aram tekiwät yhdessä hyökkäyksen Juudaa wastaan, joka ei kuitenkaan onnistunut. Mutta profeetan silmä ei pysähdy pimeään nykyisyyteen, waan se tunkee tuon synkän pilwen läpi waloisaan tulewaisuuteen. Hän näkee Jumalan walaisemana tulewan Messiaan, joka tekee lopun werisistä sodista, joka särkee kansojen kuorman ikeen, heidän olkainsa witsan ja heidän waatijansa sauwan ja rakentaa oikeudella ja wanhurskaudella katoamattoman waltakunnan.

Jumalan liiton kansa oli luopunut isiensä Jumalasta. Siinä oli kansan suurin waara. Sentähden waroittaa Jumala tekstimme edellisessä luwussa kansaa luottamasta ihmisiin ja rakentamasta liittoa heidän kanssaan, sillä Jumalassa yksin on turwa. **„Herra Sebaotia, Häntä te pyhittäkää, ja Hän olkoon teidän pelkonne, ja Hän olkoon teidän wapistuksenne! Niin Hän on oleva teille pyhänä pakopaikkana“** (Es. 8, 13. 14). Mutta Jumalaan ei kansa tahtonut koko sydämestään palata, waikka Hänessä yksin on pelastus. Suuri oli se pimeys, jonka syntiinlankeemus tuotti.

Synkkä oli se warjo, joka laskeusi kaikkein ihmisten ylitse **„Yhden ihmisen lankeemus on koitunut kaikille ihmisille kadotukseksi“**, sanoo apostoli (Room. 5, 12). Ja synnin pimeys on tuonut mukanaan kaikki muut warjot. Ahdistus, huolet, pelko ja waiwa painawat raskaina taakkoina ihmisiä. Ja kuoleman kylmä warjo peittää hautaan uhrinsa. Pimeässä waelsi liiton kansakin, ja warsinkin oli pohjoisosa pyhää maata pimeän peittämä. Pakanat rajan toisella puolella tekiwät usein wäkiwaltaa naapurilleen, ja pakanakunnan wiettelykset tunkeutuiwat Galilean maakuntaan. Mutta täsjä pimeimmässä paikkakunnassa paistoi ensiksi walo. Matteus sanoo: **„Kun Jeesus kuuli, että Johannes oli pantu wankeuteen, poistui Hän Galileaan. Ja Hän jätti Nasaretin ja meni asumaan Kapernaumiin, joka on meren rannalla, Sebulonin ja Naftalin alueella, jotta toteutuisi, mikä on puhuttu Esaias profeetan kautta, joka sanoo: 'Sebulonin maa ja Naftalin maa, meren wiereinen, Jordanin takainen, pakanain Galilea, tuo kansa, joka istui pimeässä, näki suuren walon, ja niille, jotka istuwat kuolon maassa ja warjossa, koitti walo'“** (Matt. 4, 12—16). Tekstimme sanat oliwat Wapahtajankin mielessä, kun Hän siirtyi Galileaan toimimaan. Ensiksi julistetaan walon koittoa halweksitulle, rajamailla asuwalle Galilean kansalle, mutta lupaus kohdistuu myös koko Israelin kansaan, kuten tekstimme loppuosa osoittaa. Kolkko oli pimeä, joka wallitsi Jeesuksen tullessa maailmaan, ja paljon oli perkeleeltä riiwatuita, mikä osoittaa, kuinka woimakas pimeyden walta oli, mutta pimeässä waeltawa kansa näki suuren walon, ja kuolon warjon maassa asuwille paistoi walo ylhäältä Jeesuksessa Kristuksessa. Hän toi iloa ja rauhaa kansoille, ja Hän tuo waloa yksityiselle, usein wieläkin ensiksi pimeimmässä asuwalle.

Profeetta sanoo tekstissämme: **„Sinä lisäät kansaa, Sinä saatat heille suuren ilon; he iloitsewat sinun edessäs, niinkuin leikkuuaikana iloitaan, niinkuin saaliin jaossa riemuitaan.“** Paljon oli kansa kärsinyt alituisista sodista. Rabsake, Assyrian kuninkaan sotapäällikkö, käski Hiskiaan wirkamiesten sanoa kuninkaalleen: **„Lyö siis weto minun herrani Assyrian kuninkaan kanssa: minä annan sinulle kaksituhatta hewosta, jos sinä taidat antaa niitä, jotka niillä ratsastawat“** (2 Kun. 18, 23). Mutta Jumala lupaa lisätä kansaa. Se oli wielä tulewa suurilukuiseksi. Toisella paikkaa sanoo profeetta: **„Herra, Sinä lisäät kansan, Sinä lisäät kansan, Sinä korotat kunnias ja laajennat kaikki maan ääret“** (Es. 26, 15). Ja pakanoita liittyy tähän kansaan, niin että Jumalan Israel on olewa suuri Jumalan lauma. Suuren ilon antaa Jumala kansalleen ja kaikille kansoille. Enkeli sanoi paimenille:

„Älkää peljätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra" (Luuk. 2, 10. 11). Tämä Herra tuo taivaan valoa kuolon varjon maahan. Suuri on ilo etelämaissa, kun eloa korjataan, suuri se on, kun voiton perästä saalista jaetaan. Tämä ilo on maallista iloa, mutta kalliimpi ja korkeampi on se ilo, jota Jumalan edessä pidetään, kun Vapahtaja on maailmaan syntynyt. Iloa ja valoa antaa Kristus Israelille ja kansoille, mutta Hän tuo myös pelastuksen kaikesta vihollisvallasta.

„Sillä heidän kuormansa ikeen, heidän olkainsa vitsan ja heidän vaatijansa sauvan olet Sinä särkenyt, juuri kuin Midianin päivänä. Sillä kaikki sotamelskeessä käytetyt jalkineet ja verellä tahratut vaatteet poltetaan, ja ne tulevat tulen ruaaksi", sanotaan tekstissä. Silloiset maailmanvallat olivat uhkana Jumalan liiton kansalle, kun se luopui Jumalasta. Assyrian maailmanvalta häivitti Israelin valtakunnan ja uhkasi Juudan valtakuntaa häviöllä. Assyrian kuningas Sanherib tunkeusi suurella sotajoukolla Judeaan, häivitti sen kaupunkeja ja alkoi valloittaa Jerusalemia, mutta kuningas Hiskias ja profeetta Esaias kilvoitteliwat uskon rukouksessa kansan puolesta ja pyysiwät Jumalalta apua. Jumala kuuli rukouksen, ja enkeli löi eräänä yönä assyrialaisten parhaita sotilaita 185,000 miestä kuoliaaksi. Siihen sortui Assyrian maailmanvalta. Mutta Assyrian perästä kohosi Babylonian maailmanvalta suureksi, ja se tuotti tuhon Jerusalemille ja Juudan valtakunnalle. Kun kansa unhotti liiton Jumalan, joutui se wihollisen waiwattawaksi, jotta se kääntyisi harhateiltään. Usein oli kuorman ies sitä painamassa, usein sai se orjan asemassa olla ja kokea olkain witsaa ja waatijan sauwaa. Kowa oli siihen aikaan woitetun kohtalo. Tätä Jumalan lupausta ajattelee Sakarias, kun hän ennustaa ja sanoo: **„Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, sillä Hän on tullut katsomaan kansaansa ja walmistanut sille lunastuksen, ja nostanut meille pelastuksen sarwen palwelijansa Daawidin huoneesta — niinkuin Hän ikiwanhoista ajoista asti on puhunut pyhäin profeettainsa suun kautta — pelastukseksi wihollisistamme ja kaikkien niiden kädestä, jotka meitä wihaawat, tehdäkseen laupeutta isillemme"** (Luuk. 1, 68—72). Ennustus esittää lähimmä pelastuksen niistä pakanallisista maailmanwalloista, jotka profeetan aikana ja myöhemmin oliwat ahdistamassa ja sortamassa Jumalan liiton kansaa, mutta se tarkoittaa myös sitä henkistä wapautusta, jonka joulupäiwänä syntynyt Wapahtaja on antawa niille, jotka Häneen uskowat.

Tämä wapautus on jo toteutunut. Maailman ſowinto on tapahtunut, ja armon lähde kumpuaa elämää ja woimaa uskowalle. Mutta täydellinen wapautus kaiken wiholliswallan ſorrosta on tapahtuwa päiwien päättyeſſä.

Jumala pelasti kanſanſa Egyptin orjuudesta. Se on Raamatuſſa uſein kuwaukſena Jumalan ſuuresta pelastukſesta. Tekſtimme wiittaa eſimerkkinä Midianin päiwään. Midianilaiſet oliwat ſeitſemän wuoden aikana ahdistaneet Israelin lapſia, niin että nämä kätkeytyiwät wuorten rotkoihin ja luoliin. Gideon löi kolmellaſadalla ſotamiehellä midianilaisten ſuuret ſotajoukot. Ihmiswoima ei ollut riittäwä pelastukſeen, mutta Jumala auttoi. Ja aikanaan on kaikki ſota loppuwa. **„Kaikki ſotamelskeeſſä käytetyt jalkineet ja werellä tahratut waatteet poltetaan, ja ne tulewat tulen ruuaksi.“** Kaikki ſota-aſeet ſilloin häwitetään, niin etteiwät kanſat woi käydä ſotaa, ja ſuuri rauhan aika on tulewa, josta profeetta puhuu yhdennesſätoista luwuſſa: **„Suſi aſuu lampaan kanſſa ja leopardi makaa wuohen kanſſa, ja waſikka ja jalopeura ja ſyöttöhärkä yhdeſſä ſyöwät, ja poikanen niitä paimentaa. Ja lehmä ja karhu käywät ſamalla laitumella, heidän ſikiönſä yhdeſſä makaawat; ja jalopeura ſyö olkia niinkuin härkä. Ja imewäinen lapſi leikittelee waskikäärmeen kololla ja kyykäärmeen luolaan pistää wieroitettu kätenſä. Eiwät he pahaa tee eiwätkä turmele koko minun pyhällä wuorellani, ſillä maa on täynnä Herran tuntoa, niinkuin wedet peittäwät meren.“** (Eſ. 11, 6—9). Rauha wallitſee kanſojen kesken ja rauha luonnon piiriſſä, kun Kriſtus ſortaa pimeyden wallan ja rakentaa waltakuntanſa maan päälle.

Tekſtimme eſittää lopuksi ſyyn ſiihen ſuureen muutokſeen, joka aikanaan on tapahtuwa: **„Sillä lapſi on meille ſyntynyt, poika on meille annettu, ja hänen hartioillaan on herraus, ja hänen nimenſä kutſutaan: Ihmeellinen, Neuwonantaja, Wäkewä Jumala, Jankaikkinen Iſä, Rauhan Ruhtinas, että Hän ſuurentaiſi wallan ja ſaattaiſi loppumattoman rauhan Daawidin istuimelle ja hänen waltakunnalleen, ja että Hän ſen tukiſi ja wahwistaiſi oikeudella ja wanhurskaudella tästä lähtien iankaikkiſeen asti. Herran Sebaotin kiiwaus on ſen tekewä.“** Se lapſi, joka on meille joulupäiwänä ſyntynyt, ja ſe poika, joka on meille annettu, pelastaa ihmiskunnan kaikesta wiholliswallasta ja rakentaa rauhan, ſillä hänen hartioillaan on herraus, ja Hänellä on kaikki walta taiwaaſſa ja maan päällä. **„Hän on herrain Herra ja kuningasten Kuningas“** (Ilm. 17, 14). **„Ihmeellinen“** on tämä lapſi, ſillä hänen ſyntymänſä, kuolemanſa ja ylösnouſemi-

sensa Jumalan waltaistuimelle owat ihmeitä, jotka owat tawallista maailmanjuoksua korkeampana. Järki ei niitä käsitä. **„Neuwonantajaksi"** kutsutaan tämä lapsi, sillä Hänen päällään lepää **„Herran Henki, wiisauden ja taidon Henki, tiedon ja Herran pelwon Henki"** (Es. 11, 2). Hän woi antaa parhaimmat neuwot. Tämä lapsi on **„Wäkewä Jumala"**, sillä hän on Jumala, ja Jumala on Hänessä ilmestynyt, ja Hän woittaa kaikki maailman wallat. Tämä lapsi kutsutaan tekstissämme myös **„Jankaikkiseksi Isäksi"**, sillä Jumalan isällinen rakkaus ja armo ilmenee Hänessä, ja tämä rakkaus kestää iankaikkisesti. Ja tämä lapsi on **„Rauhan Ruhtinas"**, sillä Hän tuottaa ikuisen rauhan ihmiskunnalle. Hän antaa sen rauhan, jota ei maailma woi antaa. Tämä lapsi istuu Daawidin istuimella ja suurentaa Daawidin waltakunnan wallan rauhan henkisillä aseilla. Tämän wallan perustukseksi Hän panee oikeuden. Wäärynyttä ei ole tässä waltakunnassa. Wanhurskautta rakentaa Rauhan Ruhtinas, ja sitä Hän antaa alamaisilleen. Tämä waltakunta oli jo profeetan aikana olemassa uskon ja toiwon esineenä ja Jumalan lupauksen kannattamana, ja se on jyrkkänä wastakohtana maailman waltoihin. Laaja on tämä Kristuksen waltakunta, loppumaton sen rauha, ja se on pysywä iankaikkisesti. Herran Sebaotin kiiwaus on toteuttawa tämän ennustuksen. Hengen temppeli on ollut olemassa siitä asti, kuin Kristus perusti seurakuntansa maan päälle. Sitä temppeliä rakennetaan joka aika, ja se on kerran walmistuwa ja esiintywä kirkkaudessa. Herran Sebaotin kiiwaus on sortawa pahan wallan, antawa kärsiwille ja kilwoittelewille woiton ja saattawa loppumattoman rauhan Kristuksen waltakunnalle.

Suuren ilon toi ensimäinen joulujuhla ihmiskunnalle. Lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu; sinulle ja minulle, ystäwäni, on tämä taiwaan lahja tullut sitä warten, että me saisimme tuon suuren ilon. Jumala näki toiwottoman tilamme, Hän näki, kuinka synti meidät kietoo ja turmelee tässä kuolon warjon maassa, sentähden Hän rakkaudessa antoi meille ainoan Poikansa Lunastajaksi ja Wapahtajaksi. Mutta niitä on paljon kristityitä, joilla ei ole tuota suurta iloa, sillä Herra on heidän mielestään niin kaukana heistä. Kuitenkin sanoo Herra, että Hän on opetuslastensa kanssa joka päiwä maailman loppuun asti (Matt. 28, 20), ja Paawali sanoo ateenalaisille, että me elämme ja liikumme ja olemme Jumalassa (Ap. t. 17, 28). Ei ole Jumala kaukana meistä, waan ihminen tahtoo pysyä kaukana Jumalasta.

Suhde Jumalaan on aina perussuhde, josta kaikki riippuu. Mutta synnin kautta on ihmisen suhde Jumalaan tullut murjaksi,

ja ſentähden owat kaikki muut ſuhteet käyneet nurjiksi. Nurjaksi käy ſilloin ihmiſen ſuhde muihin ihmiſiin ja nurjaksi hänen ſuhteenſa maailmaan. Se hywä, minkä Jumala on antanut ihmiſelle onneksi, tulee hänelle onnettomuudeksi. Ihmiſet turmelewat maailmaa, ja maailma turmelee ihmiſen, niinkuin ihmiskunnan historia oſoittaa. Ainoastaan tuo lapſi, joka on meille joulupäiwänä ſyntynyt, woi tehdä perusſuhdettamme Jumalaan oikeaksi. Hän yhdiſti lunastustyöllään pyhän Jumalan ja tuhlaajapojat. Hän istutti Jumalan kuwan ja jumalallisen elämän Jumalasta luopuneeſeen ihmiſeen. Ihmiskunta on koettanut wuoſituhanſien kuluessa ihmistoimen ja ihmisneron awulla ſaawuttaa onnea, mutta ſynnin tuomio riiſtää aina ſiltä rauhan, ja ſynnin walta tuhoaa ſen hywän, mikä on aikaan ſaatu. Jeeſus Kristus on ſowittanut maailman ſynnit, ja Hän antaa uskowalle elämän ylhäältä ja tekee hänet Jumalan lapſeksi, jolla on taiwaan iloa ja rauhaa.

Mimmoinen ſe lapſi on, jonka kautta walo ſyntyy pimeäſſä waeltawalle ja walkeus kuolon warjon maaſſa, ſanoo Jumala profeetan kautta Eſaian ennuſtuksen ſeitſemännessä luwuſſa. Jumala ſanoo kuningas Ahakſelle: **„Sentähden Herra itſe antaa teille merkin; katſo, neitſyt tulee raskaaksi ja ſynnyttää pojan ja kutſuu hänen nimenſä Immanuel“** (w. 14). Sillä lapſella, joka tuo pelaſtuksen ihmiskunnalle, ei ole maallista iſää, ſillä Hän ſyntyy neitſyeſtä. Herran enkeli ſanoi Jooſefille: **„Joſef, Daawidin poika, älä pelkää ottaa luokſeſi Mariaa, waimoaſi; ſillä ſe, mikä hänеſſä on ſiinnyt, on Pyhästä Hengestä. Ja hän on ſynnyttäwä pojan, ja ſinun on pantawa hänen nimekſeen Jeeſus, ſillä Hän on wapahtawa kanſanſa heidän ſynneiſtään“** (Matt. 1, 20. 21). Ja Marialle ſanoi enkeli: **„Pyhä Henki tulee päälleſi, ja Korkeimman woima warjoaa ſinut; ſentähden onkin ſe pyhä, joka ſyntyy, kutſuttawa Jumalan Pojaksi“** (Luuk. 1, 35). Pyhästä Hengestä on maailman Wapahtaja ſiinnyt, niinkuin kriſtikunta on kaikkina aikoina tunnuſtanut. Kristus, **„jonka Jumala on pannut kaiken perilliſeksi, jonka kautta Hän myös maailmat loi,“** on **„Jumalan kirkkauden ſäteily ja hänen olemukſenſa perikuwa, ja kantaen kaikki woimanſa ſanalla on Hän, ſittenkuin oli toimittanut puhdiſtuksen ſynneiſtä, istuutunut Majeſteetin oikealle puolelle korkeuksiſſa“** (Hebr. 1, 2. 3). Tämä Kristus on meidän Lunastajamme ja Wapahtajamme. Apoſtoli ſanoo: **„Hänеſſä meillä on lunaſtus, ſyntien anteekſiſaaminen, ja Hän on näkymättömän Jumalan kuwa, eſikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa. Sillä Hänеſſä luotiin kaikki, mikä on taiwaiſſa ja mikä maan päällä, näkywäiſet ja näkymättömät, oliwatpa**

ne waltaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai waltoja, kaikki on luotu Hänen kauttaan ja Häneen, ja Hän on ennen kaikkia, ja Hänessä pysyy kaikki woimassa. Ja Hän on ruumiin, se on, seurakunnan pää; Hän, joka on alku, kuolleista nousseiden esikoinen, jotta Hän kaikessa olisi ensimäinen. Sillä Jumala näki hywäksi, että kaikki täyteys Hänessä asuisi ja että Hän, tehden rauhan hänen ristinsä weren kautta, sowittaisi kaikki Hänen kauttaan ja Häneen suunnittaen, Hänen kauttaan kaikki sekä maassa että taiwaissa" (Kol. 1, 14—20). Sentähden sanoo Jeesus juutalaisille: **„Totisesti, totisesti Minä sanon teille: ennenkuin Aabraham syntyi, olin Minä"** (Joh. 8, 58), ja Isälleen sanoo Jeesus: **„Nyt, Isä, kirkasta Sinä Minut tykönäsi sillä kirkkaudella, joka Minulla oli Sinun tykönäsi, ennenkuin maailma olikaan"** (Joh. 17, 5). Niin korkea on se lapsi, joka on meille syntynyt, se poika, joka on meille annettu. Hänessä, Hänen kauttaan ja Hänehen on kaikki luotu, ja Hän on esikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa; Hän on näkymättömän Jumalan kuwa, ja Hänessä asuu kaikki täyteys. Sentähden, sanoo apostoli, että meillä on Hänessä lunastus, syntein anteeksisaaminen. Hän on todella koko luomakunnan edustaja, ja ainoastaan Hän woi sowittaa maailman synnit. Ainoastaan Hän woi kuolla kaikkien puolesta ja kaikkien sijasta. Kun hän ristinpuulla wuodattaa werensä ja **„antaa itsensä lunnaiksi kaikkien edestä"** (1 Tim. 2, 6), pyhittää Hän kuolemassaan Jumalan wanhurskauden säännön, joka pani kuoleman synnin palkaksi. Ja Jeesus sanoo, että **„Ihmisen Poika tuli antamaan sielunsa lunnaiksi monen edestä"** (Matt. 20, 28). Ystäwäni! Sinulle ja minulle on tämä lapsi syntynyt. Mikä armo se on! Se on suurin rakkauden ihme, mikä on maailmassa tapahtunut, että tämä Jumalan Poika syntyi Israelin neitsyestä ja tuli ihmiskunnan Lunastajaksi ja Wapahtajaksi. Hän otti omakseen meidän taistelumme, Hän kärsi ja kuoli meidän edestämme, wiattomana Hän ruoskittiin, ja sotilaan keihäs läwisti hänen ruumiinsa. Hän on saattawa päätökseen ihmisen taistelun ja antawa uskowan sydämelle rauhan, ja Hän on aikanaan särkewä kansojen kuorman ikeen ja heidän olkainsa witsan ja heidän waatijansa sauwan, niin että maailman taistelujen temmellystanner on tulewa rauhan kodiksi. Jumala on sen sanonut.

On olemassa henkinen suuruus, josta ei maallinen mieli wälitä. Sen suuruuden eteen, joka esiintyy ulkonaisella loistolla ja wallalla, tieteen ja taiteen lumouswoimalla, kumartuu maailma, waikka tuossa suuruudessa olisi paljon huonoa ja jumalatontakin. Jos kristillisyys pukeutuu tuommoiseen loistoon, silloin sitä kunnioite-

taan. Mutta nöyrä, hiljainen, kärſiwä ſuuruus on maailmalle arwoton. Kristus on henkinen ſuuruus, jonka wertaista ei maan päällä ole ollut, mutta Hän karttoi tuota turhaa, ulkonaista loiſtetta. Hänen olennoſſaan ja toimeſſaan eſiintyi taiwaallinen rakkaus, nöyryys ja kärſiwälliſyys, ſentähden piti luonnollinen ihminen Hänet halpana. Ihmiſet eiwät tawalliſesti tahdo kokonaan hyljätä Kristusta, eiwätkä he tahdo kokonaan omakſua Häntä. Sentähden eri ſuunnat owat muowailleet kristuskuwan ſemmoiſeksi, ettei ſe loukkaiſi heidän mieltään. Milloin Hän muka on rajattoman ſuwaitſewaiſuuden ja höllän rakkauden julistaja, milloin wapauden ſankari, milloin ihanneihminen ja ſiweyden opettaja, milloin hengelliſen wallan kannattaja. Meidän aikanamme tekewät uſeat järkeilewät ſuunnat kilwan työtä kristuskuwan muowailemiſeſſa ihmismielen mukaiſeksi, ja ſitä tehdään ſuuremmalla taidolla kuin entiſinä aikoina. Toiſet jättäwät Kristukſelle enemmän jumalalliſuutta, toiſet wähemmän, ja Hänestä ſaadaan taideteos, joka maailmaakin miellyttää. Jeeſukſesta tekee järkeilewä tieteilijä ihmiſen, jolla tawalliſesti on hyweenſä ja wirheenſä, niinkuin muillakin ihmiſillä. Hän ſaa muka olla ſuurikin ihminen, mutta Hän ei ſaiſi olla korkeampaa olentoa kuin me. Se olennon omituiſuus, jonka kautta Hän juuri on maailman Lunastaja ja Wapahtaja, pyyhitään pois. Tämänlaatuiſia kirjoja lewitetään kaikkiin kanſankerroksiin, ja ihmiſeltä pyydetään riistää ſe ainoa turwa, mikä hänellä on täſſä kuolon warjon maaſſa. Ihmismieli on paiſunut. Ilmestyksen pyhän ſanan uſea muodostaa ja muuntaa oman mielensä mukaan, ſaadakſeen Jumalaa ja Kristusta ſemmoiſiksi, ettei niiſſä oliſi mitään piirrettä, joka loukkaiſi järkeä ja maallista mieltä.

Wielä laajemmalta liikkuu ſe wuolle, joka kokonaan kieltää Jumalan ja Kristukſen. Ihmiskunta oliſi muka oma jumalanſa. Tuo ihmiskunta, joka huokaa ſynnin orjuudeſſa, jonka historia on täynnä erehdyksiä, paheita ja hirmutekoja, oliſi tuon järkeilewän ihmiswiiſauden mukaan kaswanut niinkuin ruoho maasta, ja ſe oliſi ilman alkua ja loppua. Hulluinhuoneiden ajatukſia tyrkytetään nyt kanſoille. Kuinka kolkko onkaan ihmiskunnan ſynnin historia? Wäärynyttä ja wäkiwaltaa astuu kaikkialla eteemme. Kuolema kaataa elämän, ja waiwa poistaa ilon. Eripuraiſuus ja ſodat tekewät tuhojaan. Suuri hauta on tämä maa, jonka poween lasketaan ſukupolwi toiſenſa perästä. Tämäkö ihmiskunta oliſi oma jumalanſa? Tätä ihmiskuntaa ylistetään ja ſen syntiä ja pahaa peitellään ja kaunistellaan, mutta Jumalan kunnia ja majesteetiſuus wedetään alas maan tomuhun ja Kristukſen jumaluutta riiſutaan Häneltä pois. Tämmöinen rikos Jumalan

pyhää olentoa wastaan ei jää rangaistuksetta. Ja kun itsekkyys, ylpeys ja kaikenlaiset himot owat aikansa kaswaneet, ja kun kansalta on riistetty usko eläwään Jumalaan ja Raamatun Kristukseen, silloin puhkeaa sisällisestä täytymyksestä jumalattomuuden ja epäsiweyden raaka hirmuwalta ilmi ja tuottaa tuhoa ihmiskunnan wiljamaille. Silloin saadaan kokea, ettei pahan wal taa ihmiskunnassa woida hallita eikä hillitä tieteen, taiteen ja ihmiswiisauden sepittämällä uskonnolla eikä jumaloidun ihmiskunnan woimilla. Paljon puhutaan ja paljon kirjoitetaan Jumalaa, Kristusta ja Raamattua wastaan, mutta tuota kewytmielisyyttä ei saisi paljastaa. Jumalan Kristusta me kaikki tarwitsemme. Ei ole kukaan niin korkea ja oppinut, ettei hän tarwitse Wapahtajaa, eikä ole kukaan niin huono ja halpa, ettei hänellä olisi osaa siinä ilosanomassa, joka joulujuhlana ilmoitetaan ihmisille. Me olemme Jumalan sukua (Ap. t. 17, 28). Kaikissa ihmisissä on Jumalan kuwaa, sillä me olemme Jumalan kaltaisiksi luodut (Jaak. 3, 9). Jumala katselee tätä kuwaansa halwimmassakin ihmisessä, ja Hän tahtoo tehdä tuhlaajapojasta jumalanihmisen, tahtoo muuttaa hänet kirkkaudesta kirkkauteen, Kristuksen kuwan kaltaiseksi (2 Kor. 3, 18). Ainoastaan Raamatun Kristus woi ihmiskuntaa auttaa. Hänellä on Jumalan woima, joka woittaa synnin, kuoleman ja tuonelan. Hänet, **„joka ei synnistä tiennyt, teki Jumala meidän edestämme synniksi, jotta me Hänessä tulisimme Jumalan wanhurskaudeksi“** (2 Kor. 5, 21). Kristus on iankaikkisen elämän perustus ja lähde, ja Hän on meille annettu. Ystäwäni! Sinulle on tämä lapsi annettu. Sinulle tahtoo Hän tänäkin jouluna antaa suuren ilon. Oletko omaksunut Häntä? Hän on A ja O, ensimäinen ja wiimeinen, alku ja loppu (Ilm. 22, 13).

Armon Herra! Sinua kiitämme siitä, että synnyit meille Lunastajaksi ja Wapahtajaksi. Auta meitä omaksemme omistamaan Sinut semmoisena, kuin olet pyhässä sanassasi ilmestynyt meille. Warjele meitä, etteiwät wäärät kristukset meitä eksytä. Ole meidän kanssamme, Herra! Amen.

6. Stefanus, Jeesuksen todistaja.

Saarna toisena Joulupäiwänä.

Epistola: Ap. t. 6, 8—15 ja 7, 54—60.

„Ja Stefanus, täynnä armoa ja woimaa, teki suuria ihmeitä ja tunnustekoja kansassa. Niin nousi muutamia niin kutsutusta libertinien ja kyreeneläisten ja aleksandrialaisten synagoogasta sekä niiden joukosta, jotka oliwat Kilikiasta ja Aasiasta, wäittelemään Stefanuksen kanssa, mutta eiwät kyenneet pitämään puoliaan sitä wiisautta ja henkeä wastaan, jolla hän puhui. Silloin he salaa hankkiwat miehiä sanomaan: 'Olemme kuulleet hänen puhuwan herjaussanoja Moosesta ja Jumalaa wastaan'. Ja he yllyttiwät kansan ja wanhimmat ja kirjanoppineet ja astuiwat esiin, raastoiwat hänet mukaansa ja weiwät Neuwostoon. Ja he esittiwät wääriä todistajia, ja nämä sanoiwat: 'Tämä mies ei lakkaa puhumasta tätä pyhää paikkaa wastaan ja lakia wastaan; sillä me olemme kuulleet hänen sanowan, että Jeesus, tuo nasaretilainen, on hajoittawa maahan tämän paikan ja muuttawa ne säännöt, jotka Mooses on antanut meille'. Ja kaikki, jotka Neuwostossa istuiwat, kiinnittiwät katseensa häneen, ja näkiwät hänen kaswonsa olewan niinkuin enkelin kaswot". „Mutta kun he tämän kuuliwat", (sen, minkä Stefanus oli puhunut), „wihloi se heidän sydäntänsä ja he kiristiwät hänelle hampaitansa. Mutta täynnä Pyhää Henkeä hän kiinnitti katseensa taiwaaseen ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen seisowan Jumalan oikealla puolella ja sanoi: 'Katso, minä näen taiwaat auenneina ja Ihmisen Pojan seisowan Jumalan oikealla puolella'. Niin he huusiwat kowalla äänellä ja tukkiwat korwansa ja karkasiwat kaikki yhdessä hänen päälleen ja ajoiwat hänet ulos kaupungista ja kiwittiwät. Ja todistajat riisuiwat wiittansa erään Saulus nimisen nuorukaisen jalkojen juureen. Ja kun he kiwittiwät Stefanusta, rukoili hän ja sanoi: 'Herra Jeesus, ota minun henkeni!' Ja hän laskeusi polwilleen ja huusi kowalla äänellä: 'Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä!' Ja sen sanottuaan hän nukkui pois".

Jouluna wiettää kristikunta ilon juhlaa, sillä Jeesuksessa Kristuksessa tuli iankaikkinen elämä ylhäältä tänne kuolon warjon maahan. Mutta toisena joulupäiwänä esitetään meille sitä wihaa ja wainoa, mikä maailman puolelta kohtaa Jeesuksen opetuslapsia. Wakawasti teroittawat tämän juhlapäiwän ewankeliumi- ja epistolatekstit tämän totuuden meidän miekeemme. Murheen päiwä asetetaan ilon päiwän rinnalle, jotta kristityt oikein muistaisiwat sen totuuden, että Kristuksen opetuslapsen tulee kieltää itsensä, ottaa ristinsä ja seurata Jeesusta.

Apostolien kehoituksesta valitsi kristillinen seurakunta leskien ja köyhien hoitamista warten seitsemän taattua miestä, jotka oliwat Henkeä ja wiisautta täynnä. Näiden joukkoon kuului Stefanus, joka oli täynnä armoa ja woimaa ja joka teki suuria ihmeitä ja tunnustekoja kansan keskuudessa. Ensimäiset kristityt pitiwät wasituista huolta köyhistä, waiwaisista ja sairaista, ja näiden hoitoon he käyttiwät etewimpiä henkilöitä seurakunnassa, jotka kykeniwät antamaan maallista ja hengellistä apua. Jumala warustaa henkisillä lahjoilla niitäkin, jotka tahtowat hänen nimessään toimia tällä alalla, ja ainoastaan sen kautta tulee siunauksesta rikas toimi mahdolliseksi.

Jerusalemissa oli tähän aikaan paljon synagoogia, joita ulkomailla asuwat juutalaiset oliwat rakennuttaneet ja joissa he palweliwat Jumalaa, kun tuliwat Jerusalemiin wiettämään suuria juhlia. Rabbiinit sanowat, että näitä oli 480. Eräs synagooga sanottiin libertinien synagoogaksi, ja tässä käwi niitä juutalaisia, jotka roomalaiset oliwat tuoneet wankeina Roomaan, mutta sittemmin päästäneet wapaiksi. Kyreene oli suuri ja loistawa pääkaupunki samannimisessä maakunnassa Pohjoisafrikassa, ja tässä asui paljon juutalaisia, jotka oliwat wilkkaassa yhteydessä emämaansa kanssa. Näillä oli myös oma synagoogansa Jerusalemissa. Samoin oli aleksandrialaisilla, jotka oliwat juutalaisia Aleksandriasta, oma synagoogansa. Aleksandriassa arwellaan tähän aikaan olleen noin 100,000 juutalaista. Niin oli myös kilikialaisilla, jotka oliwat juutalaisia Kilikiasta, ja aasialaisilla, jotka oliwat juutalaisia etumaisesta Aasiasta, synagooganssa. Oppineet juutalaiset, jotka kuuluiwat näihin synagoogiin ja jyrkästi pysyiwät isien säännöissä, mutta jotka kaiketi luuliwat kristinuskon olewan samaa luontoa kuin ne monenlaiset henkiset wirtaukset, joita tähän aikaan esiintyi kaikkialla, nousiwat wäittelemään Stefanuksen kanssa uskon asioissa, mutta Stefanus oli Jumalan koulua käynyt, ja hän paljasti sen tyhjyyden ja ne erhetykset, jotka oliwat juutalaisten oppikäsitteitä turmelemassa. Kun he eiwät woineet pitää puoliaan sitä wiisautta ja Henkeä wastaan, joka esiintyi Stefanuksen puheissa ja toimissa, ryhtyiwät he walheeseen ja wäkiwaltaan. Eiwät he tulleet aluksi itse näkywiin, waan he käyttiwät muita kätyreinään ja hankkiwat tunnottomia henkilöitä, jotka lewittiwät sen huhun, että Stefanus oli puhunut herjaussanoja Moosesta ja Jumalaa wastaan. Totuuden wainoojat menettelewät kaikkina aikoina samalla tawalla. He sekoittawat taidolla yhteen walhetta ja totuutta. Kaiketi oli Stefanus wäitellessään juutalaisten kanssa moittinut heidän kuollutta uskoaan ja kaawamaista jumalanpalwelustaan, mutta herjaussanoja ei Stefa-

mus koskaan puhunut Mooſesta ja Jumalaa wastaan. Stefanuksen wihamiesten walheellinen panettelu leweni kanſaan, joka aina on herkkä tämmöistä uskomaan, ja he yllyttiwät wanhimmat ja kirjanoppineet, jotka karſain ſilmin katſeliwat kaswawaa kristillistä seurakuntaa, wainoon. Neuwosto kutſuttiin kokoon, ja wihamiehet raastoiwat Stefanuksen mukanaan ja weiwät hänet tuomittawakſi. Wääriä todistajia tuotiin eſille, ja niiden ſuuhun oli pantu, mitä heidän oliſi ſanominen. Stefanus puhuu muka lakkaamatta pyhää paikkaa ja lakia wastaan, ja he ſanowat kuulleensa hänen ſanowan, että Jeeſus oli hajoittawa maahan temppelin ja muuttawa Mooſeksen antamat ſäännöt. Mitä Israelille oli pyhintä, ſen he ſanowat Stefanuksen pilkanneen. Jumala oli ſanasſaan teroittanut Israelin kanſalle, ettei ulkonainen turwaaminen temppeliin ſitä auttanut: **„Älkää luottako walhepuheiſiin, ſanoen: Herran temppeli, Herran temppeli, Herran temppeli tämä on. Waan jos todella teette työnne ja tekonne hywikſi, niin annan Minä teidän aſua täſſä paikaſſa“** (Jer. 7, 4. 5. 7). Ja Jumala oli uſein waroittanut Israelia luottamasta kaawamaiſeen jumalanpalwelukſeen: **„Mitä Minulle on teidän uhreinne paljoudesta? ſanoo Herra“. „Kun te tulette ilmestymään minun kaswojeni eteen, kuka tuon teiltä waatii, että te tallaatte minun kartanoni? Älkäät enää tuoko walheellista ruokauhria; tuo ſuitſutus on Minulle kauhistus; uudella kuulla ja ſabbatina, kun kokous kutſutaan, en Minä kärſi jumalattomuutta ja juhlalliſuutta“. „Peskäät itſenne, puhdistakaat itſenne, pankaat pois teidän pahat tekonne ſilmäini edeſtä, lakatkaat pahaa tekemästä!“** (Jeſ. 1, 11—13. 16). Sillä tapaa Jumala nuhtelee Israelin kanſaa muotopuoliſesta, kuolleesta jumalanpalwelukſesta. Siihen tapaan oli Stefanus warmaan puhunut, ja niinkuin Kristus oli ſanonut, ſanoi hänkin, että Jeruſalemin kaupunki ja temppeli joutuiſiwat häwiöön. Mutta Stefanus ei ollut Jumalan pilkkaaja, waan Jumalan totuuden todistaja. Ei Stefanus hämmästy niistä ſyytöksistä, joita tehtiin häntä wastaan, waan taiwaallinen ilo täyttää hänen olentonſa walolla, ja ſe kirkkaus, mikä oli hänesſä ſiſälliſesti ſyntynyt uskon kautta Kristukſeen, eſiintyy ulkonaiſesti hänen kaswoillaan, jotka owat niinkuin enkelin kaswot.

Stefanus puhuu Neuwostolle Hengen woimalla, ja hänen kuulianſa raiwostuwat niin, että kiristäwät hampaitanſa hänelle. Wiha täytti heidän ſydämensä, niin että oliwat walmiit tappamaan hänet. Mutta Stefanus oli täynnä Pyhää Henkeä, ja hän kiinnitti katſeensa taiwaaſeen ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeeſuksen ſeiſowan Jumalan oikealla puolella. Hänen uskonſa ſilmä katſelee läpi ajalli-

suuden näköpiirin, ja hän sanoo: **„Katso, minä näen taiwaat awoinna ja Ihmisen Pojan seisowan Jumalan oikealla puolella“.** Jeesus seisoo walmiina wastaanottamaan uskollisen todistajansa. Stefanuksen sanat kohottawat juutalaisten wihan äärimmilleen, he huutawat kowalla äänellä, jottei totuuden todistajan sanat kuuluisi, tukkiwat korwansa, karkaawat yhdessä hänen päälleen, ajawat hänet ulos kaupungista ja kiwittäwät hänet. Mooseksen lain mukaan oli Jumalan pilkkaaja kiwitettäwä leirin ulkopuolella. Leirin ulkopuolella kantaa uskowa wieläkin Kristuksen pilkkaa.

Todistajain tuli lain mukaan heittää ensimäiset kiwet tuomitun päälle. He riisuiwat wiittansa, etteiwät ne olisi heille esteeksi, ja paniwat ne erään Saulus nimisen nuorukaisen jalkojen juureen. Kun he kiwittiwät Stefanusta, rukoili hän: **„Herra Jeesus, ota minun henkeni!“** Sitten hän laskeutui polwilleen ja huusi kowalla äänellä: **„Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä!“** Rakkaudella rukoilee Stefanus murhaajiensa puolesta, niinkuin Kristus oli tehnyt, ja sitten hän nukkui pois. Niin kuoli kristikunnan ensimäinen marttyyri. Saulus oli nuorukaisena wartioimassa murhaajien waatteita, ja hän mielistyi tähän rikokseen, mutta Stefanuksen rukous kuultiin häneenkin nähden. Hän sai anteeksi, kun kääntyi, ja hän tuli ewankeliumin julistajaksi. Mutta hän ei unhottanut sitä syyllisyyttä, mikä hänelle tästä syntyi. Kun hän oli Jerusalemissa kääntymyksensä jälkeen ja näki Jeesuksen, joka käski hänen lähteä pois kaupungista, koska eiwät juutalaiset ota wastaan hänen todistustaan, sanoi hän: **„Herra, he tietäwät itse, että minä panin wankeuteen ja ruoskitin synagoogissa niitä, jotka uskoiwat Sinuun; ja kun Stefanuksen, sinun todistajasi, weri wuodatettiin, olin minäkin läsnä, hywäksyin sen ja wartioin hänen surmaajiensa waatteita“** (Ap. t. 22, 19. 20). Kyllä Stefanuksen puhe ja kuolema tekiwät sywän waikutuksen Paawaliin ja muihinkin. Tämän kristikunnan ensimäisen marttyyrin kuoleman tahtoo toisen joulupäiwän epistolateksti teroittaa meille, jotta muistaisimme, että Kristuksen ja maailman wälillä on juopa, joka syntyy sisäisestä wastakohdasta.

Stefanuksen wihamiehet luuliwat woittaneensa, kun saiwat hänet murhatuksi, mutta totuus ei sortunut tästä wäkiwallasta, waan se sai uutta woimaa. Kuoleman kautta käy tie elämään. Korkeana seisoo Jeesuksen todistaja murhaajien keskellä, sillä hän tietää, keneen hän uskoo, ja hänelle on kuolema suloinen, kun hän sen kautta pääsee Herransa tykö. Mutta Neuwosto, wanhimmat ja kirjanoppineet murhaawat wäärien todistajien awulla wiattoman. Ihmiset luulewat usein Jumalan olewan sen asian puolella,

jolla on tilapäinen ulkonainen menestys, mutta Jumala on aina oikeuden ja totuuden puolella, ja Hän kaswattaa rakkaudella lapsiaan. Asaf oli kompastumaisillaan siihen, että jumalattomilla oli menestystä, mutta hän tarkasti heidän loppuaan ja huomasi, että he joutuiwat hukkaan (Ps. 73). Kärsiminen totuuden puolesta ja Kristuksen tähden on suuri armo.

Herra tahtoo todistajia, jotka Hengen woimassa todistawat Hänestä, sillä tämä todistus kirkastaa totuuden ihmisille, ja se on ihmiskunnalle tarpeen. Jeesus sanoi opetuslapsilleen, kun Hän erosi heistä: **„Te saatte woimaa, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja maan ääriin saakka"** (Ap. t. 1, 8). Ja Neuwoston edessä sanowat apostolit, kun todistawat, että Jumala herätti Jeesuksen ja korotti Hänet Päämieheksi ja Wapahtajaksi: **„Me olemme kaiken tämän todistajat, niin myös Pyhä Henki, jonka Jumala on antanut niille, jotka Häntä tottelewat"** (Ap. t. 5, 32). Ja Jumala sanoo Paawalille, kun hän on Jerusalemin kasarmissa wankina: **„Ole turwallisella mielin, sillä niinkuin olet todistanut Minusta Jerusalemissa, niin on sinun todistaminen Minusta Roomassakin"** (Ap. t. 23, 11). Jeesuksen todistajassa on Jeesuksen Henki, ja tämä Henki toimii todistajan kautta. Sama wiha, mikä syntyi maailmassa Jeesusta wastaan, syntyy myös Jeesuksen todistajaa wastaan, sillä todistaja puhuu Jeesuksen mielessä ja Hengessä. Sentähden on tällä todistuksella niin suuri woima. Jokainen totuus loukkaa luonnollista ihmistä, kun se kohdistuu häneen. Jos ihminen tahtoo päästä totuuden piiriin, täytyy hänen woittaa pahennus ja alistua totuuden alle. Uskonnollinen totuus loukkaa aluksi luonnollista ihmistä wielä sywemmin kuin muu totuus, sillä se paljastaa ja tuomitsee synnin, jonka pauloissa ihminen on, ja se waatii parannuksen. Se tahtoo saada ihmistä rikkomaan liiton synnin kanssa ja nousemaan taisteluun syntiä wastaan. Tätä ihminen useinkaan ei tahdo, ja sentähden hänessä syntyy wiha Kristukseen. Eikä luonnollinen ihminen tahdo armosta pelastua. Jos hän woisi omilla teoillaan wapaantua synnin tuomiosta ja wallasta, niin hän helpommin suostuisi totuuteen, mutta armosta hän ei waan tahdo autuaaksi tulla. Sentähden on Jeesuksen todistajan wirka waikea, mutta Jumalalle se on kallis, ja Kristuksen Henki antaa woimaa.

Kristus tahtoo sisällistä uudistusta, parannusta ja uskoa. Hän sanoo Nikodeemukselle: **„Totisesti, totisesti Minä sanon sinulle: jos ihminen ei uudesti synny, ei hän woi nähdä Jumalan waltakuntaa"** (Joh. 3, 3). Ja Hän sanoo kirjanoppineille ja

fariſeukſille: **„Sinä ſokea fariſeus, puhdista enſin maljan ſiſus, jotta ſen ulkopuolikin tuliſi puhtaakſi. Woi teitä, kirjanoppineet ja fariſeukſet, te ulkokullatut, kun olette walkaistujen hautojen kaltaiſia, jotka kyllä ulkoa näyttäwät kauniilta, mutta ſiſältä owat täynnä kuolleiden luita ja kaikkea ſaastaiſuutta!"** (Matt. 23, 26. 27). Niin wakawasti Kristus waatii ſiſällistä puhdistusta, ja niin ankarasti Hän nuhtelee ulkokullaiſuutta. Hän teki wain hywää, auttoi kärſiwiä, paranſi ſairaita, wirwoitti ſorretuita, puhui kanſalle elämän ſanat, mutta Hän todisti totuuden, ja ſitä ei maailma kärſinyt. Jeeſus oliſi kyllä woinut wälttää kanſan wihaa ja pyſyä ſen ſuoſiossa, jos Hän oliſi wain yleiſesti julistanut ewankeliumia. Kun Hän Naſaretin ſynagoogaſſa Eſaian ennustuksen johdosta ſanoi, että Herran Henki oli woidellut Häntä julistamaan köyhille ewankeliumia, ſaarnaamaan wangeille wapautta ja ſokeille näkönſä ſaamista, päästämään ſorretut wapauteen, lauſuiwat kaikki Hänestä hywän todistuksen ja ihmetteliwät niitä armon ſanoja, jotka Hän puhui, mutta kun Hän käänſi totuuden kärjen kuulijoihinſa, tuliwat he kiukkua täyteen ja tahtoiwat tappaa Hänet. Kristus opetti, **„ettei jokainen, joka ſanoo Minulle: Herra, Herra, pääſe taiwasten waltakuntaan, waan ſe, joka tekee minun taiwaalliſen Iſäni tahdon"** (Matt. 7, 21), ja Hän todisti ſitä uskonnollista kaawamaiſuutta ja ulkokullaiſuutta wastaan, mikä tähän aikaan oli wallan päällä Israeliſſa. Sentähden päättiwät Neuwosto, fariſeukſet ja kirjanoppineet tappaa Hänet. Häntä wastaan toimitettiin wääriä todiſtajia, kun ei totuuden todiſtaminen oliſi wienyt juutalaiſten aijetta perille. Hänestäkin ſanoiwat wäärät todiſtajat: **„Me olemme kuulleet Hänen ſanowan: 'Minä hajoitan maahan tämän käſin tehdyn temppelin ja rakennan kolmeſſa päiwäſſä toiſen, joka ei ole käſin tehty'"** (Mark. 14, 58). Kun Kristus ristiinnaulittiin, rukoilee Hän murhaajienſa puolesta, ja Hän jättää henkenſä Iſän käſiin. Stefanus noudattaa Herranſa eſikuwaa. Kristuksen wihamiehet luuliwat woittaneensa, kun oliwat ristiinnaulinneet Hänet, mutta he tuliwat woitetuikſi! Ristin ſaarna kulkee woiton ſanomana läpi maailman.

Jeeſus ſanoi juutalaiſille: **„Te olette tästä maailmasta, Minä en ole tästä maailmasta"** (Joh. 8, 23), ja opetuslapſilleen ſanoo Hän: **„Jos te oliſitte maailmasta, niin rakastaiſihan maailma omaanſa, mutta koska ette ole maailmasta, waan Minä olen walinnut teidät maailmasta, ſentähden maailma teitä wihaa"** (Joh. 15, 19). Raja on ſiis olemaſſa kriſtinuskon ja maailman wälillä, jota ei kukaan woi poiſtaa. Johannes ſanoo: **„Alkää rakastako maailmaa, älkääkä ſitä, mikä on maailmaſſa.**

Jos joku rakastaa maailmaa, ei Iſän rakkaus ole hänessä. Sillä kaikki, mikä maailmassa on, lihan himo, ſilmäin pyyntö ja elämän korska, ſe ei ole Iſästä, waan maailmasta. Ja maailma katoaa ja ſen himot, mutta joka tekee Jumalan tahdon, ſe pyſyy ijankaikkiſesti" (1 Joh. 2, 15—17). Maailma on kyllä Jumalan ihmeteos. Kaikki on ſiinä pienimmästä kaswista tähtitaiwaaſeen asti ihmeteltäwällä wiiſaudella rakennettu. Mutta ihmiſen ſynti on tuottanut hämmennyſtä Jumalan kauniiſeen maailmajärjeſtyksſeen. Kuolema, eripuraiſuus ja waiwa wallitſewat kaikkialla. Kun Raamattu puhuu maailmasta wastakohtana Jumalan waltakuntaan, tarkoittaa ſe Jumalasta luopuneet ihmiſet. Täſſä maailmanpiirisſä toimiwat pimeät wallat. Kristus ſanoi opetuslapſilleen: **„Maailmassa teillä on ahdistus, mutta olkaa turwalliſella mielin, Minä olen woittanut maailman"** (Joh. 16, 33). Kristus on ſowittanut maailman ſynnit, ja Hän pyytää ſitä pelastaa, mutta maailmassa aſuu wiha Kristukſeen.

Jeeſus oli aluksi kanſan ſuoſiossa, niin että ylipapit ja kanſan wanhimmat, kun he neuwotteliwat, kuinka he kawaluudella ottaiſiwat kiinni Jeeſuksen ja tappaiſiwat Hänet, ſanoiwat: **„Ei juhlan aikana, ettei meteliä ſyntyiſi kanſassa"** (Matt. 26, 5), mutta lopulta kanſakin kiihoitettuna huutaa: **„Wie pois, wie pois, ristiinnaulitſe Hänet!"** (Joh. 19, 15). Samoin oli kristillinen ſeurakunta aluksi **„kaiken kanſan ſuoſiossa"** (Ap. t. 2, 47), mutta kun kristinuskon wastakohta maailmaan tuli ſelwemmäksi, ſyntyi wiha ja waino kristityitä wastaan. Kun Herodes mestautti Jaakobin, Johanneksen weljen, oli ſe **„juutalaiſille mieleen"** (Ap. t. 12, 3). Wiha kaswoi juutalaiſissa kristityitä wastaan, ja Sauluskin raateli ſeurakuntaa, kunnes Jeeſus ilmestyi hänelle. Uſeat kristityt kärſiwät martyyrikuoleman. — Rooman maailmanwalta ſuwaitſi kaikenlaiſia pakanakunnan uskontoja, mutta ſe ei kärſinyt kristinuskoa, ſillä pakanakunnan jumalat oliwat kaikki tästä maailmasta, ja heillä oli, milloin oliwat olewinaan korkeita eläwiä olentoja, kaikki ihmisten heikkoudet ja wirheet. Mikäli järkeilewät suunnat koettawat saada kristinuskoa ja ſen perustajaa maailmasta lähteneeksi, sikäli he kyllä poistawat pahennuksen Kristukſen rististä, mutta sikäli he myös ſiirtywät pakanakunnan alalle. Kristinuskon Jumala on pyhä, ja Hän ei ole tästä maailmasta, waan Hän on luonut maailman. Ja **„Kristus on näkymättömän Jumalan kuwa, eſikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa"** (Kol. 1, 15), eikä hänen waltakuntanſa ole tästä maailmasta. Sentähden nousi pakanakunnan tiede ja waltiomahti taisteluun kristinuskoa wastaan. Taistelu oli kiiwas ja pitkällinen, mutta pakanakunnalta puuttui waloa ja woimaa.

Inhoittawia walheita lewitettiin kristityistä. He muka eliwät epäſiweellisesti, tappoiwat lapſia ja ſöiwät ihmislihaa, ja pakanat pitiwät heitä jumaltensa ja uskontonsa wihollisina, ja kun joku onnettomuus tapahtui, pantiin ſe kristittyjen syyksi, ja heidät heitettiin petojen raadeltawiksi. Keiſari Neeron julmassa wainossa kärſiwät luultawasti apostolit Pietari ja Paawali marttyyrikuoleman. Keiſari Trajanuksen wainossa kuoli Jeruſalemin wanha piispa Simeon, Jaakobin jälkeläinen, ristiinnaulittuna, ja Antiokian jalo piispa Ignatius heitettiin petojen raadeltawaksi. Keiſari Markus Aureliuksen wainossa kärſi Smyrnan wanha piispa Polykarpus polttorowiolla marttyyrikuoleman, ja nuori naisorja Blandina ruoskittiin, paahdettiin hehkuwalla rautaiſella tuolilla, heitettiin petojen eteen ja tapettiin, mutta hän tunnusti ilolla: „Minä olen kristitty, eikä meidän keskuudessamme mitään pahaa tehdä". Niin raiwosi waino julmana kristityitä wastaan noin kahden wuosiſadan kuluessa, mutta kristinusko woitti, ſillä Kristus oli woittanut maailman. Mahomettilaiſet nouſiwat ſittemmin kristikuntaakin wainoamaan, ſillä heidän yltiöpäinen innostuksensa, joka ei tahtonut ſaada ſiſällistä uudistusta aikaan, waan hurmaſi aisti-ihmistä lahwolliſella kiihkollaan, oli ristiriidassa kristinuskon kanssa. Heidän ſotajoukkonsa tallaſiwat wuosiſatojen kuluessa ſilloiſia ſiwistysmaita, ja melkein koko itämaa liittyi uuteen oppiin. Mahomettilaiſet ſanoiwat: „Jumala on meidän kanssamme". Mutta Jumala ei ollut heidän kanssaan, waan Hän käytti heitä witſanaan. Sen historia todistaa.

Mutta kristikunnan piirisſäkin on kaawamainen uskonnollisuus wainonnut eläwää uskoa. Paawikunta, joka oli kaawoihin jähmettynyt, wainoſi hirmuiſella julmuudella protestantteja Ranskassa ja waldenſejä Piemontissa. Kirkkoja hajoitettiin tuhanſin maahan ja kristityitä murhattiin joukottain. Ja paawikunta koetti kaikin woimin tukehduttaa uskonpuhdistusta. Kun wiimeiſen wuosiſadan alkupuolella ſywä herätys liikkui Norjassa, koetettiin ſitä ſaada kaikin woimin tuhotuksi. Sen johtajat ſaiwat wankiloissa kärſiä paljon waiwaa. Nyt tunnustetaan Norjassa, että tuo herätys oli suureksi siunaukſeksi Norjan kansalle ja että tuo waino oli häpeäksi Norjan oikeuslaitokſelle. — Kun herätys liikkui Suomessa wiimeiſellä wuosiſadalla, koetettiin ſitäkin tukehduttaa. Pappeja ja kansaa, jotka oliwat kokoontuneet Jumalaa palwelemaan yksityisten huoneustoihin, wedettiin oikeuteen ja ſakotettiin. Pappeja erotettiin wäliaikaiſesti wirasta ja jotkut ſiirrettiin wankilanſaarnaajan wirkoihin. Maalliſiin huweihin ſai kansa wapaasti kokoontua, tanſeihin ja juomingeihinkin, mutta niitä, jotka kokoontuiwat Jumalan ſanaa kuulemaan ja wirſiä weiſaamaan, wainottiin. Oli

kyllä usein yksipuolisuuttakin noissa liikkeissä, mutta se ei ollut wasituisena syynä noihin wainoihin, waan se wastakohta, misså eläwä usko on kaawamaiseen uskonmollisuuteen, oli aiheena siihen. Johannes sanoo: **„Älkää ihmetelkö, weljeni, jos maailma teitä wihaa"** (1 Joh. 3, 13). — Edessämme on aika, jona anttikristus on esintywä ja kokoawa maailman kansoja kristityitä wastaan. Ja wielä tuhatwuotisen waltakunnan loputtua kokoaa pimeyden walta Googia ja Maagoogia kristillistä seurakuntaa sortamaan, mutta silloin tuo walta itse lopullisesti sortuu. Loppuun asti on wastakohta olemassa kristinuskon ja maailman wälillä. Turha on yritys sitä poistaa.

Johannes sanoo: **„Sana tuli lihaksi"** (Joh. 1, 14). Tämä totuus on kalliimpi ja korkeampi kaikkea, mitä ihmiswiisaus on keksinyt, sillä siinä on se woima, jonka kautta lihaksi tullut ihminen woi wapaantua lihan wallasta ja tulla osalliseksi Jumalan luonnosta. Ainoastaan tämän taiwaallisen totuuden kautta woi sowinto syntyä taiwaan ja maan wälillä. Siitä lähtee kehitys, joka alkaa kaukaisessa iankaikkisuuden hämärässå ja päättyy iankaikkisuuden hämärään tulewaisuuteen. Tämän totuuden teroittaa joulujuhla meille. Walon ja elämän wirta laskeuu siinä taiwaasta maan päälle, ja tuo wirta on niin sywä, ettei kukaan woi sitä täydellisesti käsittää. Se Sana, joka oli alussa Jumalan tykönä ja joka on Jumala, syntyi Israelin neitsyestä ja tuli lihaksi, tuli ihmiseksi, yhtäläisellä tawalla osalliseksi werestä ja lihasta kuin mekin (Hebr. 2, 14), mutta ilman syntiä. Hän, joka kannattaa kaikki woimansa sanalla ja joka on maailman elämä luomisesta asti, tuli meitä niin lähelle, että Hän sanoo itsensä weljeksemme, cikä kukaan rakasta meitä niin paljon kuin Hän. Häneen woi ihminen luottaa, Hänelle antautua. **„Waikka Hän oli Poika, oppi Hän kuuliaisuuden siitä, mitä kärsi"**, ja **„Hän uhrasi lihansa päiwinä kowalla huudolla ja kyynelillä rukouksia ja anomuksia sille, joka woi pelastaa Hänet kuolemasta"** (Hebr. 5, 8. 7). Hän on tosi Jumala ja tosi ihminen. **„Hänessä asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti"** (Kol. 2, 9). **„Hän on alttiiksi annettu rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän wanhurskauttamiseksemme"** (Room. 4, 25). Tämä Sana tuli lihaksi, jotta Hän wapahtaisi meidät lihan wallasta ja kastaisi meidät Pyhällä Hengellä. Kristus asetti omassa itsessään jumalallisen woiman lihaan, niin että ihminen, joka on liha, on lihasta syntynyt ja lihan turmeltumuksen alaiseksi joutunut, woi syntyä Hengestä. Tämä Lunastaja ja Wapahtaja kutsuu kaikki luokseen, ja Hän antaa anteeksiantamusta, elämää ja waloa kaikille, jotka uskossa ottawat Hänet wastaan. Taiwaan siunaus wuotaa

Kristukſesta niihin, jotka awaawat ſydämenſä Hänelle. Hän on ainoa, joka woi antaa ihmiſelle woiman tulla Jumalan lapſekſi. Hän pyſyy armollaan meidän tykönämme joka päiwä maailman loppuun asti. Jolla on Kristus, hänellä on elämä.

Sentähden on ewankeliumin ſaarna Kristukſesta niin tärkeä ihmiskunnalle. Sentähden tahtoo Jumala todiſtajia, jotka hengellä ja woimalla todiſtawat Kristukſesta. Eikä ainoastaan opettajan tule olla Jeeſukſen todiſtajana, waan jokainen kristitty, joka on uskolla käſittänyt Kristukſen, todiſtaa olennollaan, elämällään ja puheellaan Herraſtaan. Wielä ſynnyttää tämmöinen todiſtus maailmaſſa wihaa, mutta totuuden todiſtus on aina **„toiſille haju kuolemasta kuolemakſi, toiſille lemu elämästä elämäkſi“** (2 Kor. 2, 16).

Taiwaallinen Iſä! Anna meille armoa ja Pyhän Hengen woimaa, että woiſimme olla Jeeſukſen todiſtajia hengeſſä ja totuudeſſa! Auta meitä olemaan uskolliſia Hänelle, joka rakaſti meitä kuolemaan asti. Kuule meitä, armon Jumala, Kristukſen tähden! Amen.

---

7. Jumalan lapsen wapaus.

Joulun jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: Gal. 4, 1—7.

„Mutta minä ſanon: niin kauan kuin perillinen on alaikäinen, ei hän miſſään kohden eroa orjaſta, waikka hän onkin kaiken omiſtaja; waan hän on holhojain ja iſännöitſijäin alainen iſän määräämään aikaan asti. Samoin mekin; kun olimme alaikäiſiä, olimme orjuutetut maailman alkeiswoimien alle. Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikanſa, waimoſta ſyntyneen, lain alaiſekſi ſyntyneen, lunaſtamaan lain alaiſet, jotta me pääſiſimme lapſen aſemaan. Ja koſka olette lapſia, on Jumala lähettänyt ſydämeemme Poikanſa Hengen, joka huutaa: 'Abba! Iſä!' Niin etpä ſiis enää ole orja, waan lapſi, mutta jos olet lapſi, niin olet myös perillinen Jumalan kautta“.

Apoſtoli Paawali oli julistanut ewankeliumia Galatian maakunnaſſa ja tänne perustanut kriſtilliſiä ſeurakuntia. Mutta Juudeaſta tunkeutui hänen työalalleen opettajia, jotka waatiwat kriſtityitä ympärileikkauttamaan itſenſä, ja he wäittiwät, ettei ihminen woi pelaſtua, ellei hän noudata Mooſekſen lain ſäännökſiä. Niin-

kuin wanhan liiton lapſet ottiwat Galatian kristityktkin näiden wäärien opettajien waatimukſesta **„waarin päiwistä ja kuukauſista ja juhla-ajoista ja wuoſista“.** Ja Paawali ſanoo ſen johdosta: **„Pelkään teidän tähtenne, että olen ehkä turhaan teistä waiwaa nähnyt“** (Gal. 4, 10. 11). Wanha liitto oli walmistawaa luontoa, ja ſe rakentui tämän luomakunnan perusteille. Luonnon elämä ja ſen alkeiswoimat oliwat niiden ulkonaisten ſäännösten perustukſena, jotka täällä oliwat kaswattamaſſa ihmistä korkeampaa liittoa warten. Mooſeksen laiſſa oli määrätty peſemiſiä ja puhdiſtukſia, puhtaiden ja ſaastaiſten eläinten erottamiſta, eri aikojen noudattamiſta, jotka ſäännöt ikeenä painoiwat uskowaa. Wanhan liiton hurskas oli alaikäiſen perilliſen wertainen, joka ei miſſään kohden eronnut orjaſta, waikka hän oli kaiken omiſtaja, waan hän oli holhojain ja iſännöitſijäin alainen iſän määräämään aikaan asti. Lupaus oli annettu Wapahtajan tulemiſeſta, mutta wanhan liiton lapſen tuli pyſyä lain alaiſena ja noudattaa ſen ſäännöksiä, kunnes Jumalan lupaus toteentui. Siinä aſemaſſa oliwat nekin, jotka Kristukſen tultua eliwät lain alaiſina, kunnes uskoiwat Kristukſeen. Mekin olimme alaikäiſinä orjuutetut maailman alkeiswoimien alle, ſanoo apoſtoli.

„Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikanſa, waimoſta ſyntyneen, lainalaiſeksi ſyntyneen, lunaſtamaan lain alaiſet, jotta me pääſiſimme lapſen aſemaan“. Kun Jumalan walmiſtusaika oli päättynyt, lähetti Jumala Poikanſa lunaſtamaan ihmiskunnan. Kristus oli olemaſſa kirkkaudeſſa Jumalan tykönä, kun Iſä lähetti Hänet; Hän oli ſamaa olentoa kuin Iſä, mutta Hän ſyntyi waimoſta, ſyntyi Israelin neitſyeſtä, tuli ihmiskunnan jäſeneksi, oſalliſeksi ſamaſta lihaſta ja wereſtä kuin mekin, waikka Hän oli ilman ſyntiä; Hän ſowitti maailman ſynnit ja pyhitti itſenſä meidän tähtemme, jotta me pääſiſimme lapſen aſemaan. Ja Kristus ſyntyi lain alaiſeksi ja ympärileikattiin, Hän noudatti lain ſäännöksiä, täytti Jumalan tahdon ja oli kuuliainen Iſälleen ristin kuolemaan ſaakka, jotta Hän tuliſi meidän wanhurskaudekſemme. Ei ole kukaan meitä niin lähellä kuin Hän. Hänesſä, Hänen kauttaan ja Hänehen me olemme luodut, ja **„Hän antoi itſenſä lunnaiksi kaikkien edeſtä“** (1 Tim. 2, 6). Lain kirous painoi lain alla olewaa, ſynnin tuomio lepäſi hänen päällään, ja ſynnin walta häntä orjuutti, mutta **„Kristus on lunaſtanut meidät lain kiroukſesta, kun tuli kiroukſeksi meidän edeſtämme“** (Gal. 3, 13), ja Jumala teki, mitä lain oli mahdotonta tehdä, **„kun lähetti oman Poikanſa ſyntiſen lihan kaltaiſuudeſſa ja ſynnin tähden ja tuomitſi ſynnin lihaſſa, jotta lain waatima wanhurskaus täytettäi-**

siin meissä, jotka emme waella lihan mukaan, waan Hengen" (Room. 8, 3. 4). Kristus pelastaa meidät synnin tuomiosta ja synnin wallasta. Kristinusko woi uudistaa ihmisen, sillä se ei perustu tämän maailman alkeiswoimiin niinkuin wanha liitto, waan se on uutta luomakuntaa.

Tekstimme sanoo lopuksi: **„Ja koska olemme lapsia, on Jumala lähettänyt sydämeemme Poikansa Hengen, joka huutaa: 'Abba! Isä!' Niinpä et siis enää ole orja, waan lapsi, mutta jos olet lapsi, olet myös perillinen Jumalan kautta".** Jeesus kastettiin Pyhällä Hengellä, ja Hän otti itseensä jumaluuden täyteyden, jotta Hän kastaisi uskowan Pyhällä Hengellä. Kristuksen Henki huutaa Jumalan lapsen sydämessä: **„Abba! Isä!"** Woimakas on tämä huuto. Sentähden apostoli toistaa sen. „Abba" merkitsee myös „isä". Kristus on asettanut uskowan lapsen asemaan, ja Kristuksen Henki wakuuttaa häntä siitä, ettei hän enää ole orja, waan lapsi, ja lapsena on hän perillinen. Turmeltumaton, saastuttamaton ja katoamaton perintö on hänellä taiwaissa (1 Piet. 1, 4). Jumala oli jo maailmasuunnitelmassaan määrännyt meidät lapsikseen, mutta Kristuksen lunastuksen kautta me pääsemme lapsen asemaan. Suuri on se armo, jonka Kristus on meille walmistanut, ja korkea on se perintö, joka tulee Jumalan lapsen osaksi. Pyhä on tämä totuus apostolille. Hän sanoo galatalaisille: **„Wapauteen Kristus wapautti meidät. Pysykää siis lujina, älkääkä antako uudestaan sitoa itseänne orjuuden ikeeseen. Katso, minä Paawali sanon teille, että, jos ympärileikkautatte itsenne, niin Kristus ei ole olewa teille mitsikään hyödyksi". „Olette joutuneet pois Kristuksesta, te, jotka tahdotte lain kautta tulla wanhurskaiksi"** (Gal. 5, 1. 2. 4). Laki oli ulkonaisena laitoksena saawuttanut tarkoituksensa, kun Sana tuli lihaksi ja ihminen uskomalla Kristukseen sai Pyhän Hengen ja tuli Jumalan lapseksi. Palajaminen lain alle on siirtyminen wapaudesta orjuuteen.

Wapaus kuuluu hengen olentoon. Wapaa on se, joka on ylhäältä syntynyt, ja wapaina owat autuaat taiwaassa. Jsän kodissa ei rasita mikään kahle. Onnellinen on Jumalan lapsi, joka on Kristuksessa wapaantunut synnistä ja maailmasta. Kallis on ulkonainen wapaus, mutta wielä kalliimpi sisällinen. Nykyaikana annetaan wapaudelle suuri arwo ja paljon siitä puhutaan, mutta orjuutta on paljon, monenlaista orjuutta, synnin orjuutta, puolueorjuutta, yleisen mielipiteen orjuutta, wäärän ihmiswiisauden orjuutta, ja se pukeutuu usein wapauden waippaan. Mutta onneton on aina synnin orja. Epätoiwo järsii hänen olentonsa juuria. Oleellisen wapauden antaa ainoastaan Jumala. **„Missä Herran**

Henki on, ſiinä on wapaus" (2 Kor. 3, 17). Maailman henki ei woi oikeaa wapautta antaa. **„Jokainen, joka tekee ſyntiä, on ſynnin orja"** (Joh. 8, 34), on orja, waikka hän luulee olewanſa wapaa.

Niinkuin kaswilla on ſääntönſä, joka wuoſituhanſien kuluessa määrää ſen kehityksen, ja eläimellä on waistonſa, joka muodostaa ſen elämän, niin on ihmiſelläkin olemoſſaan ſääntö, joka on hänen wapautenſa perustuksena. Apostoli ſanoo pakanoista, että he, kun **„luonnonmukaiſesti tekewät, mitä laki waatii, waikkei heillä ole lakia, owat itſelleen lakina, ja oſoittawat, että lain toiminta on kirjoitettu heidän ſydämeenſä, kun heidän omatuntonſa yhdeſſä todiſtaa ja heidän ajatuksenſa keskenään ſyyttäwät tai myös puolustawat heitä"** (Room. 2, 14. 15). Ihmeellinen on tämä omatunto. Se herätti jo pakanain kummastusta. Tämä laki ei ole wieras laki, joka ulkoa määrää ihmistä, waan olemon ſiſimmäſſä on lainlaatija ja tuomari. Sen kautta on wapaus mahdollinen. Eikä omatunto ſido ihmistä ulospäin, ei maailmaan eikä ihmiſiin, waan ſe toimii maailmaa ja luontoa wastaan. Omantunnon laki ei ole mikään maailman laki, joka ſitoiſi ihmistä alaspäin, waan ſe on jumalallinen laki, joka korottaa ihmiſen yli maailman. Siihen perustuu omantunnonwapaus, jonka nojalla ihminen woi määrätä itſenſä ja tuomita itſenſä Jumalan tahdon mukaan. Mutta ihminen woi, kun hän on henkinen olento, aſettua ajatukſellaan ja tahdollaan joko omantunnon todiſtukſen puolelle tai ſitä wastaan. Ihmiſellä on walintawapaus. Omaſatunnoſſa on ihmiswapauden oleellinen peruste, järjeſſä on ſen muodollinen elin. Jos järki määrää ihmiſen huolimatta omantunnonlaista tai wastoin ſitä, ſortuu oleellinen wapaus ja ihmiſelle jää waan ulkonainen wapauden muoto, joten hän ſortuu tietämättömyyteen ja mieliwaltaan. Mutta kun järki ja ſen walintawapaus aliſtuwat omantunnon määrättäwäkſi, toimii järki ſiihen ſuuntaan, että ajatus ja tahto omakſuwat ylimaailmalliſen totuuden, ja ſiten ſyntyy ſiweellinen tieto ja ſiweellinen mieliala. Kun ajatus ja tahto toimiwat yhdeſſä omantunnon kanſſa, tulee ihminen oleelliſeſti wapaakſi.

Omatunto tarwitſee tiedon waloa. Omatunto ſanoo: „tee hywää", „wältä pahaa", mutta ſe ei tiedä ſanoa, mitä on hywää ja mitä pahaa. Sentähden tulee kriſtityn etſiä tietoa Jumalan ſanasta. Jeeſus ſanoo: **„Jos te pyſyytte minun ſanaſſani, niin todella olette minun opetuslapſiani; ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekewä teidät wapaikſi"** (Joh. 8, 31, 32). Tie wapauteen käy aina totuuden tuntemiſen kautta, jonka Jumalan ſana antaa. Rakkaus Jumalaan ja Kriſtukſeen welwoittaa kris-

tittyä kuuliaiſuuteen ſille ſanalle, jonka Jumala on meille antanut. Raskas oli ſe ies, johon iſien ſäännökſet ja monenlaiſet perintätawat kahlehtiwat juutalaiſet wanhan liiton aikana, ja ihmisten perimätiedot ja wäärät ſelityksſet kätkiwät Jumalan ſanan ihmiſiltä, mutta Kristus särki nämät kahleet ja aſetti Jumalan ſanan arwoonſa. **„Niin on kirjoitettu“**, ſanoi Hän. **„Te teette Jumalan ſanan tyhjäkſi perinnäisſäännöllänne, jonka olette ſäätäneet“** (Mark. 7, 13). Paawikunta joutui taas perintätiedon ja ihmisſääntöjen orjuuteen. Raamattu joutui kätköön, kun ihmisoppi aſettui ſen ſijalle, ja kaikenlaiſet säännöt orjuuttiwat ihmiſen. Uskonpuhdistajat opettiwat kristikuntaa aſettamaan Raamatun ſanan Jumalan pyhänä totuutena ehdottomaan arwoonſa. Tämä oli pantawa kynttiläjalkaan walaiſemaan kuolon warjon maaſſa niitä, jotka etſiwät Jumalaa. Kristus on ſananſa mukaan tuomitſewa ihmiskunnan, eikä ihmisten oppien mukaan. Uskonpuhdistajain aſema oli ſe, että pyhä Raamattu on uskon aſioiſſa haltija ja herra, mutta järki ja tiede owat tällä alalla palwelijoita, joiden tulee totella. Uskonpuhdistajat eiwät tahtoneet millään tapaa hallita Raamattua, waan he pyyſiwät olla ſen oppilaina. Mikä ei ole ſopuſoinnuſſa Raamatun kanſſa, ſen he hylkäſiwät. Luther ſanoo: „Kirkko on tytär, joka on Jumalan ſanasta ſyntynyt, mutta ſe ei ole ſanan äiti, ja kun kirkko on Jumalan ſanan ſynnyttämä, niin ſillä ei ole waltaa ſanaan nähden, ſe ei woi määrätä, järjeſtää ja panna toimeen aſioita, waan ſe on ſanan määräyksen, järjeſtämiſen ja toimen alainen“. Sen kautta oli Luther uskonpuhdiſtajien joukoſſa ſuurin, että hän aſetti Jumalan ſanan niin korkealle ja ehdottomaſti alistui ſen alle. Uskonpuhdiſtajat eiwät tahtoneet järkähdyttää Jumalan ſanan arwoa ja herättää kaikenlaiſta epäluuloa ſiihen, waan he tahtoiwat ſitoa kristikunnan eläwän Jumalan ſanaan ja ſen kautta wapauttaa ſitä uskon alalla kaikiſta ihmisſäännöiſtä. Mutta uudempana aikana on uſea tieteilijä pyrkinyt hallitſewaan aſemaan Raamattuunkin nähden. Uſeat luulewat woiwanſa muka ſanoa, mitä Raamatuſſa on Jumalan ſanaa, mitä ei. Milloin on näiden mielestä oſa Wanhaa Testamenttia tarua, milloin koko Wanha Testamentti, milloin on oſa Uutta Testamenttiakin waan tarua. Suuruuden hulluutta ei nykyaikana tawata ainoastaan hulluinhuoneeſſa. Waikka me kaikki luonnon piiriſſä liikumme ſalaiſuuksien ympäröiminä, joita ihmisjärki ei woi käſittää, luulewat tämmöiſet tieteilijät woiwanſa ſelittää taiwaan waltakunnan korkeimmatkin ſalaiſuudet ja loukkaawat perättömillä wäitteillään pyhimmät totuudet. Tämän kautta on ſyntynyt uuſi orjuuden ies, joka on paljon turmiolliſempi kuin orjuus lain ulkonaisten

ſäännösten alla. Nykyaikana on paljon uskowia, jotka huokaawat tämän raskaan ikeen alla. Tieteellä on korkea arwonſa ja tehtäwänſä, mutta ſillä on rajanſa, eikä tiedettä ſaa epäjumalana palwoa.

Mutta ihmiſeſſä ei ole toimimaſſa ainoastaan omatunto, waan myös ſynnin laki, joka himona wetää ihmistä alaspäin ja waikuttaa ajatukſeen ja tahtoon, ja tämä laki wastustaa omantunnonlakia ja heikentää ſen, niin ettei ihminen kykene toteuttamaan omantunnon waatimusta. Luonnolliſella ihmiſellä on yksityiſiä parempia ajatukſia ja toimia, ja nekin owat epäpuhtaita, mutta hywää hän ei ſaa eheänä elämän toimintana aikaan. Sentähden on luonnolliſen ihmiſen omatunto paha. Mutta omatunto on kristinuskolle kallis. Apostoli käskee Timoteukſen ſäilyttää **„uskon ja hywän omantunnon, jonka eräät owat työntäneet luotaan ja uskoſſaan haakſirikkoon joutuneet“** (1 Tim. 1, 19), ja ſamaſſa kirjeeſſä ſanoo hän, että ſeurakuntapalwelijain tulee pitää **„uskon ſalaiſuus puhtaaſſa omaſſatunnoſſa“** (1 Tim. 3, 9). Ja kirjeeſſään korinttolaiſille ſanoo apostoli, että heikko, joka omantunnon loukkaukſella ſyö epäjumalille uhrattua, kun näkee weljen ſitä tekewän, turmeltuu (1 Kor. 8, 10. 11). Niin tärkeä on omantunnon toimi kristinuskolle. Apostoli woi Neuwoston edeſſä ſanoa: **„Minä olen kaikin puolin hywällä omallatunnolla waeltanut Jumalan edeſſä tähän päiwään asti“** (Ap. t. 23, 1). Omaantuntoon kohdistuukin Jumalan ſana. Oikeaa wapautta ei ſillä ole, jolla on paha omatunto. Ja hywää omaatuntoa woi ihminen ainoastaan ſaada Kristukſen kautta. Apostoli Paawali ſanoo: **„Koska me ſiis olemme uskosta wanhurskaiksi tulleet, niin meillä on rauha Jumalan kanſſa meidän Herramme Jeeſukſen Kristukſen kautta“** (Room. 5, 1); **„niin ei nyt ſiis ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristukſeſſa Jeeſukſeſſa owat“** (Room. 8, 1). Nämä owat kristinuskon perustotuuksia, mutta uſein on kristitty niin weltto, ettei hän huoli kilwoitella tämän rauhan ja wapauden puolesta.

Maailman lapſi elää ilman lakia. Hän tuntee puutteita, mutta hän ei tunne ſyntiä. Omantunnon äänestä hän ei ota waaria, waikka hän on omantunnon tuomion alla, joka riistää häneltä rauhan. Kun ihminen alkaa kuunnella Jumalan kutſumusta ja tarkata omantunnon waatimukſia, joutuu hän lain alaiſeksi. Tämä aſema ei ole kartettawa, ſillä ſen kautta käy tie wapauteen. **„Lain kautta tulee ſynnin tunto“** (Room. 3, 20). Ja ſynnin tunto on tarpeen, ennenkuin ihminen todella rupeaa pyytämään wapautusta ſynnin tuomiosta ja ſynnin wallasta. Omatunto ohjaſi ihmiſen elämää ennen ſyntiinlankeemusta. Ihmiſen oliſi pitänyt kehittää oman-

tunnon sisältö koko elämää käsittäväksi järjestelmäksi, mutta synnin kautta himmeni ja heikkeni omantunnon toimi. Erehdykset, väärät ennakkoluulot ja synti tekivät siveellisen käsityksen yhä himmeämmäksi. Sentähden Jumala esitti kymmenessä käskyssä Israelin kansalle omantunnon sisällön. Jumala kirjoitti itse nämät käskyt liiton tauluihin. Nämä kymmenen käskyä owat Jumalan muuttumattoman tahdon ilmauksia kaikille aikakausille. Ne eivät wanhene, eivätkä ne muutu. Mutta wanhan liiton lailla oli ulkonaisena laitoksena wäliaikainen tehtäwä, joka loppui, kun Kristus tuli maailmaan. **„Laki on rikkomusten tähden jälestäpäin lisätty olemaan siihen asti, kunnes oli tulewa se siemen, jolle lupaus oli annettu“** (Gal. 3, 19).

Wanhan liiton laki oli ulkonaisena laitoksena sekä kirkollinen että waltiollinen, sillä Israelissa suliwat kirkko ja waltio yhteen. Wanhan liiton laki sisältää sentähden paljon säännöksiä, jotka oliwat kaswattawaa luontoa ja joiden kautta Jumala tahtoi herättää synnin tuntoa ja pelastuksen ikäwää. Ympärileikkauskin, waikka se oli perustawa liiton merkki, jonka kautta lapsi otettiin Jumalan kansan jäseneksi, oli wäliaikaista luontoa. Kun Kristus lunasti meidät lain alaisuudesta, loppui ympärileikkaus olemasta woimassa, ja Kristus asetti sen sijalle pyhän kasteen, jonka kautta kastettawa otetaan kolmeyhteisen Jumalan yhteyteen. Samoin oli pääsiäislammas wanhan liiton perustawia säännöksiä, mutta sekin on Kristuksen tulemisen kautta kadottanut woimansa, ja Herran pyhä ehtoollinen on astunut sen sijalle. Ei ole ihmisen wallassa säilyttää näitä wanhan liiton asetuksia tahi jättää ne sikseen, sillä ne owat Jumalan tahdosta loppuneet olemasta woimassa. **„Kristus on lain loppu, wanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo“** (Room. 10, 4). Ulkonaisena laitoksena on laki loppunut Kristuksessa, mutta kymmenen käskyn laki pysyy wielä woimassa. Jeesus wiittaa usein siihen. Kun lainoppinut kysyy Häneltä, mitä hänen on tehtäwä, sanoo Hän: **„Mitä laissa on kirjoitettu? Miten luet?“** (Luuk. 10, 25. 26). Ja nuorukaiselle, joka tekee samanlaisen kysymyksen, sanoo Herra: **„Jos tahdot päästä elämään sisälle, niin pidä käskyt“** (Matt. 19, 17). Ja wuorisaarnassa sanoo Herra: **„Älkää luulko, että Minä olen tullut lakia ja profeettoja kumoamaan; en ole tullut kumoamaan, waan täyttämään. Sillä totisesti Minä sanon teille: kunnes taiwas ja maa katoawat, ei laista katoa pieninkään kirjain eikä ainoakaan piirto, ennenkuin kaikki on tapahtunut“** (Matt. 5, 17. 18).

Lailla on wieläkin pyhä arwonsa, ja se on kaswattajana Kristukseen. Mutta ihminen woi kiinnittää huomionsa ainoastaan lain

kirjaimeen ja elämän ulkonaiseen muotoon, niin ettei hän huomaa lain henkistä sisältöä. Rikas nuorukainen luuli noudattaneensa kaikki käskyt ja kysyi: **„Mitä minulta wielä puuttuu?“** (Matt. 19, 28). Ja wäärät opettajat Galatiassa luuliwat omaksuwansa wanhurskauden ulkonaisesti pitämällä Mooseksen lain. Laki tahtoo ensi kädessä saada aikaan oikeutta ja järjestystä maallisessa elämässä. Se nuhtelee ja tuomitsee ulkonaisia syntejä ja waatii ulkonaisia hywiä tekoja. Kun ihminen taistelee syntiä wastaan ja noudattaa lain säännöksiä, kun hän wälttää wäärynyttä ja epäsiweyttä, kun hän auttaa köyhiä ja sorretuita, kun hän tekee tehtäwänsä ja rukoilee, on hän lain ulkonaisen säännön mukaan wanhurskas, ja hän saa Jumalan lupauksen mukaan osakseen paljon hywää tässä maailmassa. Mutta jos hän ei etsi korkeampaa wanhurskautta, waan luulee woiwansa kestää Jumalan edessä laista tulewalla wanhurskaudella, niin hän pettyy, sillä taiwaan waltakunnan wanhurskaus on paljon korkeampi tätä. Ja lailla on henkinen sisältö, joka tahtoo kaswattaa sisällistä ihmistä. Se ei woi tehdä ihmistä wanhurskaaksi Jumalan edessä, mutta se on kaswattajana Kristukseen. Lain korkein käsky kuuluu: **„Rakasta Herraa Jumalaasi koko sydämestäsi ja koko sielullasi ja koko woimallasi ja koko mielelläsi, ja lähimäistäsi niinkuin itseäsi“** (Luuk. 10, 27). Kuinka korkea onkaan tämä käsky! **„Rakkaus on lain täyttämys“** (Room. 13, 10). Tämän käskyn eteen asettaa laki ihmisen. Se waatii, että hän koko olennollaan liittyy Jumalaan ja rakastaa Häntä, ja se antaa surmanisku wäärälle itserakkaudelle. Ja wielä laki käskee: **„Älä himoitse!“** Laki ei tyydy ulkonaiseen toimeen, waan ihmisen tulee kiinnittää huomionsa olentonsa sisimpään. Korkea on tämä käskyn määrä. Epäpuhdas lähde on saatawa puhtaaksi, niin ettei sieltä lähde pahoja ajatuksia ja tekoja. Tätä korkeaa määrää ei ihminen woi ihmiswoimin saawuttaa, mutta omatunto todistaa hänelle, että hänen tulee rakastaa Jumalaa yli kaiken ja lähimäistä niinkuin itseään. Kun laki waatii rakkautta, opettaa se ihmistä, että rakkaus on kaiken hywän sisällinen olento, ja kieltämällä himon paljastaa se synnin sisällisen olemon.

Kun ihminen tarkkaa lain sisällistä waatimusta, huomaa hän, ettei hän ole lakia täyttänyt, sillä hänellä ei ole sitä rakkautta, joka rakastaa Jumalaa yli kaiken ja lähimäistä niinkuin itseään, eikä hän kykene synnin himoa woittamaan. Silloin laki on hänelle kaswattajana Kristukseen, ja elämänsä sisimmästä kokemuksesta hän tietää tarwitsewansa Lunastajan, jonka kautta hän saa syntinsä anteeksi, ja Wapahtajan, joka pelastaa hänet synnin ja kuoleman laista. Kun ihminen tuntee synnin ja nousee sitä wastustamaan, asettuu hän

ajatuksellaan ja tahdollaan omantunnon puolelle ja yhtyy illa Jumalan lakiin sisällisen ihmisen puolesta (Room. 7, 22). Se on parannuksen tärkeä tehtäwä, että ihminen Jumalan armon woimalla rikkoo liiton synnin kanssa ja asettuu Jumalan lain puolelle. Ihmisen mieli, hänen ajatuksensa ja tahtonsa, toimii silloin yhdessä omantunnon kanssa ja tuomitsee synnin synniksi. Siten syntyy ihmisessä murhe Jumalan mielen mukaan, **„joka koitun pelastukseksi ja jota ei kukaan kadu"** (2 Kor. 7, 10). Sisällinen wapautus synnistä tapahtuu mielen piirissä, kun ihminen tekee parannuksen, mutta synnin laki ei ole siltä murtunut, sillä käskysanojen laki ei woi synnin lakia woittaa. Mutta parannus on tarpeen, jotta ihmisen mieli asettuisi lain ja omantunnon puolelle syntiä wastaan. Sentähden Jeesus, kun Hän saarnaa Jumalan ewankeliumia, sanoo: **„Tehkää parannus ja uskokaa ewankeliumi"** (Mark. 1, 14. 15). Mutta ihmiswoima ei riitä tähän mielen wapautumiseen. Siihen on Jumalan armo tarpeen.

„Kristus wapautti meidät wapauteen" (Gal. 5, 1). Kun ihminen synnin tuomion alla ollen pakenee Kristuksen turwiin ja uskolla omaksuu Hänet, saa hän synnit anteeksi ja Kristus kastaa hänet Pyhällä Hengellä. **„Elämän Hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa on wapauttanut minut synnin ja kuoleman laista"**, sanoo apostoli (Room. 8, 2). Mitä ei omatunto woinut saada aikaan, eikä lakikaan, sen tekee Hengen laki, kun Kristuksen Henki pääsee uskowan sydäntä hallitsemaan. Synnin tuomio poistuu, kun ihminen uskolla omaksuu Kristuksen lunastuksen, ja synnin walta sortuu, kun uskowa on Hengen hallittawa. **„Kaikille, jotka ottiwat Kristuksen wastaan, Hän antoi oikeuden tulla Jumalan lapsiksi, jotka uskowat hänen nimeensä"** (Joh. 1, 12). Uskomalla Kristukseen pääsee ihminen Jumalan lapseksi, ja Jumala lähettää hänen sydämeensä **„Poikansa Hengen, joka huutaa: 'Abba! Isä!'** Niin on uskowa lapsi, ja hän on myös perillinen Jumalan kautta. Apostoli sanoo: **„Kaikki on teidän, teidän on Paawali ja Apollos ja Keefas, teidän on maailma ja elämä ja kuolema, nykyiset ja tulewaiset, kaikki on teidän. Mutta te olette Kristuksen, ja Kristus on Jumalan"** (1 Kor. 3, 21—23). Tässä korkeassa asemassa on Jumalan lapsi. Hänessä on kyllä paljon puutteita, ja joka päiwä hän tarwitsee synteinn anteeksisaamista, mutta hän on Kristuksen armon ja Hengen kautta wapautunut synnin orjuudesta, ja hän kiittää ja ylistää Jumalaa siitä, että Kristus on wapauttanut hänet synnin tuomiosta ja wallasta. Jumalan lapsi on oleellisesti wapaa, ja lain waatima wanhurskaus on hänessä täytetty, sillä hän rakastaa Jumalaa, ja Jumalan rakkaus woittaa syn-

nin himon. Hänen korkein ilonſa on tehdä Jumalan tahto. Apoſtoli ſanoo: **„Jumalan rakkaus on wuodatettu meidän ſydämeemme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu“** (Room. 5, 5). Silloin on ihminen wapaa, kun hän rakkaudesta tekee Jumalan tahdon. Jumalan lapſella ei ole Jumalan tahto wain ulkonaiſena käskynä edeſſään, waan ſe on eläwänä mielialana ja henkiſenä woimana ſydämeſſä ja elämäſſä. Kiitolliſuudesta tekee Jumalan lapſi taiwaalliſen Iſän tahdon. Tämä kiitolliſuus tekee hänet wapaaksi lakiin nähden. Synnin juuret ihmiſen elämäſſä, joihin ei lain kirjain pääſyt käſiksi, paljastuwat Jumalan ſanan walossa. Wiha, katkeruus, paha halu, kostonhimo, ylpeys, kärſimättömyys ja itſekkyys ſortuwat, kun armon ſana pääſee Hengen woimalla ſydämeen, ja Kristuksen rakkaus ſynnyttää wastarakkauden, joka tukahuttaa itſekkyyden. **„Herran on maa ja kaikki, mitä ſiinä on“** (1 Kor. 10, 26). Jumalan lapſi liikkuu wapaana Iſän ſuuresſa huoneeſſa, niin että apoſtoli ſanoo: **„Kaikki on minulle luwallista, mutta ei kaikki ole hyödyksi“** (1 Kor. 6, 12). Kuinka ſuuri onkaan Jumalan armo Jeeſuksessa Kristuksessa, kun ſyntinen ihminen pääſee tuohon Jumalan lapſen aſemaan! Mutta kristitty ei ole wapaa laista, waan hän on wapaa laiſſa. Apoſtoli ſanoo: **„En ole ilman Jumalan lakia, waan olen Kristuksen laiſſa“** (1 Kor. 9, 21). Kristuksessa on Jumalan lapſi wapaa maailmasta, mutta hän on Kristuksessa myös ſidottu Jumalan tahtoon.

Kallis on Jumalan lapſen wapaus, ja ſiihen tahtoo Jumala johdattaa joka ihmiſen. Uskon kilwoitusta on Jumalan lapſella, mutta hänellä on myös ſitä iloa, jota ei kukaan woi ihmiſeltä riistää. Ja keweä on maallinen waiwa, kun uskowa tietää ja tuntee, että taiwaallinen Iſä rakastaa häntä lapſena. Kristus on lunastustyöllään walmistanut meille lapſen wapauden, ja tämä wapaus on oleellinen. Joka on ſen ſaawuttanut, tuntee ſen. Joka ei ole wielä ſitä woittanut, hänen tulee kilwoitella ſen puolesta, että hän ſaawuttaiſi Jumalan lapſen korkean wapauden. Herra antaa ſen.

Armon Herra! Auta meitä wapautumaan kaikesta wäärästä ikeestä ja ſitä wapautta kalliina pitämään, johon Kristus on wapauttanut. Kuule, Herra, meitä! Amen.

8. Jumalan hywyys ja ihmisrakkaus.

Saarna Uudenwuodenpäiwänä.

Epistola: Tiit. 3, 4—7.

„Kun Jumalan, meidän Wapahtajamme, hywyys ja ihmisrakkaus ilmaantui, pelasti Hän meidät, ei wanhurskaudessa tekemiemme tekojen johdosta, waan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, jonka Hän runsaasti wuodatti meihin Wapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, jotta me wanhurskautettuina hänen armonsa kautta tulisimme iankaikkisen elämän perillisiksi toiwon mukaan".

Wuoden alkua wietettiin pakanakunnassa monenlaisilla juhlallisuuksilla, joilla osaksi oli siweellisesti loukkaawa luonne. Siitä syystä kristikunta muinoin kokosi uskowia uudenwuodenpäiwänä wiettämään paasto- ja katumuspäiwää, jolla se pani wastalauseen pakanain irstaista ja säädytöntä juhlimista wastaan. Ne saarnat, jotka owat meille säilyneet wanhemmilta ajoilta, osoittawatkin, että uudenwuodenpäiwää wietettiin jonakuna surujuhlana. Mutta pakanuuden häwiämällä kristinuskoon kääntyneiden kansojen piiristä, katosi tämmöinen uudenwuodenpäiwän wietto, ja tätä päiwää ruwettiin wiettämään Jeesuksen ympärileikkauksen muistoksi, kun ympärileikkauksen lain mukaan tuli tapahtua kahdeksantena päiwänä poikalapsen syntymisestä. Huomio kiintyi myös siihen nimeen, jonka Jeesus sai. Wuoden waihetta ei aluksi teroitettu, mutta myöhemmin annettiin tälle kohdalle suurempi arwo.

Tekstimme edellä olewissa wärssyissä käskee apostoli Tiitusta muistuttamaan kristityitä siitä, että owat esiwalloille alamaisia ja kaikkiin hywiin tekoihin walmiita. Heidän ei sowi olla riitaisia, waan heidän tulee osoittaa säwyisyyttä kaikkia ihmisiä kohtaan. Eksyneenä ja ymmärtämättömänä on ihminen monenlaisten himojen ja hekumain orjana, mutta tultuaan uskossa osalliseksi Kristuksen armosta, ei tämmöinen elämä kelpaa, waan hänen käytöksensä muita kohtaan tulee olla Kristuksen Hengen määrättäwä. Näihin kehoituksiin liittyy päiwän teksti.

Wuoden waiheella walloittaa ajattelewaa ihmistä muukalaisuuden tunne. Kulunut wuosi on takanamme eikä enää palaja. Ja alkawa wuosi on pian katoawa sekin, ja wuosien wieriessä me kuljemme hautaa kohti. Me olemme muukalaisia maan päällä. Mutta Jumalan hywyys ja ihmisrakkaus ympäröi meitä rikkaana

ja monenmuotoisena kaikissa elämän waiheissa. Laupeutensa mukaan Jumala toimii ihmisten kanssa. Kallis on meille tämä tekstimme muistutus uudenwuodenpäiwänä. Ennen maailman perustamista on Jumala **„määrännyt meidät lapseuteen, hänen yhteyteensä Jeesuksen Kristuksen kautta“** (Ef. 1, 4. 5). Se oli Jumalan hywyyden ja ihmisrakkauden ensimäinen toimi, ja tätä tointa on Jumala jatkanut pitkin koko ihmiskunnan elämää. Hän tarjoo kaikille sitä pelastusta, minkä Kristus on saanut aikaan, ja wanhurskaantuneena armosta saa uskowa iankaikkisen elämän perimmön. Me nostamme silmämme tänäkin uudenwuodenpäiwänä niihin wuoriin, joista meille apu tulee. Ja me uskomme, että Jumala tämänkin wuoden kuluessa tekee meille laupeutensa mukaan.

Jumalan hywyyttä ja ihmisrakkautta on ihminen saanut kokea kaikkina aikoina, mutta paras todistus Jumalan rakkaudesta on Jeesuslapsi. Jumala oli itse Kristuksessa ja sowitti maailman itsensä kanssa. Paljon rakkautta sai wanhan liiton kansa osakseen, ja lupaukset ja esikuwat pyysiwät kaswattaa tätä kansaa uuden liiton armoa ikäwöimään ja wastaanottamaan, mutta Kristuksen tulemisessa ilmaantui selwimmin Jumalan, meidän Wapahtajamme, hywyys ja ihmisrakkaus, kun Jumalan lupaus toteutui. Jumalasta lähtee tämä armo; sentähden apostoli tekstissä sanoo Jumalaa meidän „Wapahtajaksemme“, niinkuin tätä nimitystä muutamin paikoin Raamatussa käytetään. Maria ylistää Herraa ja sanoo: **„Henkeni riemuitsee Jumalasta, Wapahtajastani“** (Luuk. 1, 47); ja apostoli sanoo: **„Se on hywää ja otollista Jumalalle, meidän Wapahtajallemme“** (1 Tim. 2, 3), ja: **„Me olemme panneet toiwomme eläwään Jumalaan, joka on kaikkein ihmisten Wapahtaja“** (1 Tim. 4, 10). Jumalan hywyys ja ihmisrakkaus lähetti meille Jeesuksen Wapahtajaksi.

Se on armoa ja laupeutta, että Jumala pelasti meidät, sillä me emme ole tätä ansainneet. Ne teot, jotka uskowat tekewät wanhurskautettuina, eiwät auta heitä turmiosta, eikä Jumala pelasta heitä noiden wanhurskaudessa tekemien tekojen johdosta, waan laupeutensa mukaan. Hän pelasti meidät uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta. Ei tässä woi olla puhetta mistään ansiosta ihmisten puolelta, sillä Jumala on walinnut meidät Kristuksessa jo ennenkuin maailma perustettiin, eikä ihminen woi tehdä tekoja wanhurskaudessa, ennenkuin hän Jumalan armon kautta on wanhurskaaksi tullut. Pyhä kaste on uudestisyntymisen peso. Ympärileikkauksen kautta lapsi otettiin kahdeksan päiwän wanhana Jumalan kansan yhteyteen wanhassa liitossa. Pyhän kasteen kautta otetaan nyt kastettawa kolmeyhteisen Juma-

lan ja kristilliſen ſeurakunnan yhteyteen. Kasteen ſakramentti perustaa ihmiſeſſä uuden elämän, ja ſe on kristityllä tukena uskon kilwoituksessa; kasteen armo on hänessä waikuttamassa koko hänen elämänsä kuluessa. Niinkuin ihminen luonnollisen syntymisen kautta syntyy tähän ruumiilliseen elämään, niin syntyy hän kasteen kautta hengelliseen elämään. Sentähden sanotaan pyhää kastetta uudensyntymisen peſoksi. Kasteen armo kaswattaa meitä yhteen Kristuksen kuoleman ja Kristuksen ylösnouſemuksen kanssa, ja ſe tahtoo johdattaa meitä kautta koko maallisen elämän Jſän kotiin ylhäällä. Apostoli ſanoo: **„Ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukſeen Jeeſukſeen, olemme hänen kuolemaanſa kastetut? Niin olemme ſiis Hänen kanſſaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Jſän kirkkauden kautta, ſamoin on meidänkin uudessa elämässä waeltaminen. Sillä jos olemme Hänen kanſſaan kaswaneet yhteen yhtäläiſeſſä kuolemaſſa, niin kaswamme yhteen myös yhtäläiſeſſä ylösnouſemukſeſſa“** (Room. 6, 3—5). Tähän apostolin lauſeeſeen perustaa Luther ſelityksenſä kasteesta wähässä katkismukſeſſaan. Suuri on kasteen armo ja sywä sen waikutus. Mutta meidän on täsſä kohden myös muistettawa, mitä Raamattu ſanoo ſanan arwosta uudestiſyntymiſeen nähden. Jaakob ſanoo: **„Tahtonſa mukaan Jſä ſynnytti meidät totuuden ſanalla“; „omakſukaa ſäwyiſyydellä ſana, joka on teihin istutettu ja joka woi ſielunne pelastaa“** (1, 18. 21). Ja Pietari ſanoo: **„Te, jotka olette uudestiſyntyneet, ette katoawasta, waan katoamattomasta ſiemenestä, Jumalan eläwän ja pyſywän ſanan kautta“** (1 Piet. 1, 23). Kasteen peſossa on Jumalan ſana waikuttamassa, mutta ihmiſen tulee myös itſetietoiſesti uskossa omakſua ja kätkeä Jumalan ſana ſydämeenſä, niin että hän itſekohtaiſestikin ſyntyy uudesti. Jos ei ihminen ota Jumalan ſanasta waaria, ei kätke ſitä, eikä huoli tulla Jeeſukſen tykö, waikka hän on kasteeſſa istutettu Kristukſen kuoleman ja ylösnouſemukſen yhteyteen, wieraantuu hän kasteen armosta.

Jumala pelastaa meidät **„laupeutenſa mukaan uudestiſyntymiſen peſon ja Pyhän Hengen uudistukſen kautta“.** Pyhä Henki waikuttaa kasteeſſa ja uudistaa ihmiſen, niin että uuſi ihminen syntyy, joka on uutta luontoa. Jumalan laupeudesta kasteen armo täten wapauttaa synnin tuomiosta ja pelastaa synnistä. Mutta Pyhän Hengen uudistus tarkoittaa täällä myös ſitä uudistusta, jonka Pyhä Henki saa aikaan uskowaſſa, joka elää uskon yhteydeſſä Kristukſen kanſſa. Kristus kastaa Pyhällä Hengellä. Tämä Pyhä Henki saa aikaan uudistusta, ja Pyhä Henki on uudis-

tuksen olento. Mitä enemmän uskowa saa Pyhää Henkeä, sitä enemmän hän uudistuu Kristuksen kuwaan ja saa Kristuksen mielen. Tässä uudistuksessa Henki kuolettaa lihan himot, niin että uskowa woi waeltaa hengen mukaan. Apostoli sanoo, että ihminen tämän uudestisyntymisen ja uudistuksen kautta tulee wanhurskaaksi. Koska apostoli tällä paikkaa puhuu Jumalan hywyyden ja ihmisrakkauden wapahtawasta toimesta, ei hän tässä mainitse kääntymystä ja parannusta eikä uskoakaan.

Runsaasti on Jumala Wapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta pyhissä sakramenteissä ja armonwälikappaleissa wuodattanut uskowiin Pyhän Hengen, joka uudestisynnyttää ja uudistaa heidät. Tämä Henki on uuden elämän synnyttäjä ja elwyttäjä, niin että uskowa, kun hän saa Pyhän Hengen, tulee Kristuksen armon kautta wanhurskaaksi ja iankaikkisen elämän perilliseksi toiwon mukaan. Jumala ei lue Kristukseen uskowalle tämän syntiä, waan Hän lukee hänelle uskon wanhurskaudeksi, ja kun uskowa on omaksunut Kristuksen, on hänellä Kristus meidän edestämme ja Kristus meissä. Hänellä on Kristuksessa elämä, ja hänellä on toiwossa iankaikkisen elämän perintö. Jumalan laupeus on walmistanut kristityille tämän perimön, ja sen wakuutena on Pyhä Henki, joka asuu uskowan sydämessä. Mutta toiwon esineenä on wielä tämä perintö, sillä se omaksutaan täydellisesti taiwaassa.

Wuoden waiheet tahtowat korottaa mielemme ajallisuuden ahtaasta näköpiiristä siihen waltaistuimeen ylhäällä, jolta kaikki maailman tapaukset hallitaan ja jolla ei Jumalalla ole neuwonantajaa. Ihmissilmä katselee niitä ulkonaisia waiheita, jotka esiintywät ihmisten ja kansojen elämässä, mutta Jumalan maailmasuunnitelma toimii tätä korkeampana, ja tästä piiristä wälkkyy ennustuksen totuus walona kuolon warjon maahan. Meitä sotkee ajallisen näköpiirin ahtaus ja hämärys, mutta ennustus näyttää meille siellä täällä tienwiittoja, joista woimme huomata Jumalan maailmasuunnitelman kulkua. Meidän on oppiminen katselemaan omaa elämäämme ja ihmiskunnan elämää Jumalan näkökannalta. Jumalan kaikkea elämää kannattawa ja ohjaawa iankaikkinen woima toimii kaikessa ja järjestää korkeampien sääntöjen mukaan maailman kehityksen. Raamattu on Jumalan maailmasuunnitelman ilmestystä, ja siinä ilmaistaan wasituisessa olemossaan, yhteydessään ja määräsään mitä on olemassa ja mitä on tulewa. Sentähden on Raamatun täyttyminen täytymisen asiana. Jeesus sanoi opetuslapsilleen: **„'Oi, te ymmärtämättömät ja sydämeltänne hitaat uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat owat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän**

kirkkauteensa?' Ja Hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä Hänestä oli sanottu kaikissa kirjoituksissa" (Luuk. 24, 25—27). Tällä tapaa oli Kristuksen elämä ennustuksessa kuwattu, ja siihen wiittaawat usein ewankelistat. Ja samoin on yksityisten historian tapausten laita. Jeesus sanoo opetuslapsilleen: **„Kun kuulette sotien ja kapinain melskettä, älkää peljästykö. Sillä tämä pitää ensin tapahtua, mutta loppu ei ole wielä käsissä." „Ne owat koston päiwät, jotta kaikki toteutuisi, mikä on kirjoitettu"** (Luuk. 21, 9. 22). Täten määrää Jumalan säätämä täytyminen historian kulkua, ja waikeina aikoina on tietoisuus tästä tukemassa kristittyä. Jumalan maailmasuunnitelmassa on kaiken kehityksen siemen kätketty ja siihen perustuu ihmisen wapauskin. Raamattu sisältää maailmanaikojen alun ja lopun, ja se paljastaa hywän ja pahan, walkeuden ja pimeyden alkua, olentoa ja kehitystä. Pahalla, kerran syntyneenä, on täytymyksensä niissä kehityssäännöissä, jotka owat olemassa ja määräawät sen muodostumista, waikutusta ja seurauksia. Samalla tapaa on hywälläkin Jumalan siemenenä täytymyksensä kehitykseen nähden. Ennustus esittää kaikki Jumalan näkökannalta. Tapaus, joka on sisällisessä kehityksessään alkanut ja joka nopeasti edistyy Jumalan maailmasuunnitelman piirissä, woi olla tuntematon tawalliselle näkökannalle, joka waan tarkastaa ulkonaisia tosiasioita, mutta profeetta näkee tuota walaistulla silmällään, ja hän yhdistää alkua ja loppua yhteen tulewaisuuden kuwaan. Jumalan säätämä täytyminen yhdistää kehityksen siteellä alun ja lopun; sentähden sisältää alku Jumalan waltakunnan piirissä esikuwana koko tulewan tapauksen. Katkeamatta toimii Jumalan maailmasuunnitelma ja walmistaa loppua ja uutta maailmaa, mutta tawalliselle ihmissilmälle esiintyy waan katkonaisia ilmauksia tästä näkymättömästä piiristä. Profeetta puhuu Jumalan näkökannalta, ja hän tahtoo korottaa lukijaa ja kuulijaa sille. Hän ei tahdo esittää tapauksia semmoisina, kuin ne ulkonaisesti esiintywät historian alalla, waan hän käsittää ja esittää nämät tapaukset semmoisina, kuin ne Jumalan maailmanhallinnon piiristä esiintywät hänelle sisällisen olentonsa mukaan alkawina ja määräänsä kehittywinä. Sentähden on profeettain kieli usein hämärä meille, jotka liikumme ulkonaisten tapahtumain piirissä. Kun ennustus esimerkiksi sanoo jotakin pian tulewaksi, on tuo Jumalan maailmanhallinnon piirissä alkamassa, waikka se ei wielä tule näkywiin ulkonaisten maailmantapausten alalla. Meidän on oppiminen tarkkaamaan tuota korkeampaa elämänpiiriä, missä Jumalan maailmasuunnitelma on alituisesti toimessa, jotta kotiintuisimme taiwaan waltakunnan kehitykseen.

Jeesuksen nimi on uudenwuodenpäiwän päällekirjoituksena. Jeesuksen pyhässä nimessä me alotamme tätä uutta wuotta. **„Hänessä asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti“** (Kol. 2, 9). Hän on **„A ja O, ensimäinen ja wiimeinen, alku ja loppu“** (Ilm. 22, 13). Jeesus sanoi Neuwostolle: **„Minä sanon teille: tästälähin saatte nähdä Ihmisen Pojan istuwan Woiman oikealla puolella ja tulewan taiwaan pilwien päällä“** (Matt. 26, 64). Se kuolema, jonka Neuwosto oli päättämässä Jeesukselle, sisälsi oleellisesti myös korotuksen Jumalan oikealle puolelle, Hengen wuodatuksen taiwaasta ja Kristuksen hallitsemisen taiwaita ja maata, kunnes Hän tulee jälleen tuomitsemaan eläwät ja kuolleet ja luomaan uudet taiwaat ja uuden maan. Kristuksen ensimäisestä tulemisesta on koko aika waan yhtä tulemista, joka katkeamatta pitkittyy, waikka ihmissilmä ei sitä näe, kunnes Kristus on täyttänyt kaikki walmistustyönsä ja ilmestyy kirkkaudessa. Jeesuksen tulemisella maailmaan on **„maailmanaikojen loppukausi tullut“** (1 Kor. 10, 11), ja Kristus on olewa meidän kanssamme **„joka päiwä maailman loppuun asti“** (Matt. 28, 20). Seimessä makasi Jeesuslapsi joulupäiwänä, ja uudenwuodenpäiwänä Hän ympärileikattiin, mutta Hän on Pelastuksen Ruhtinas, joka sowittaa maailman synnit ja toisena Aadamina luo uuden ihmiskunnan, uuden luomakunnan ja uuden maailman. Jankaikkisella woimalla toimii Jumalan maailmasuunnitelma, kunnes tämä Jumalan panema määrä toteutuu. Joka uskossa omaksuu tämän Jeesuksen, hän omistaa elämän ja pelastuksen omakseen. Katkonainen on ihmiskunnan historia, mutta yhtenäinen ja korkea on Jumalan maailmanhallitus, ja Jeesuksessa on kaikki Jumalan ennustus toteutuwa.

Asettukaamme tänä uudenwuodenpäiwänä sen taiwaallisen siunauksen eteen, jonka kristillinen kirkko tapaa toiwottaa Jumalaa palwelewille: **„Herran Jeesuksen Kristuksen armo ja Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon teidän kaikkien kanssa“** (2 Kor. 13, 13). Jeesuksen Kristuksen armo on kalliimpi kaikkea. Lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän korska owat maailmasta ja katoawat sen kanssa. Emme tahdo tänä wuonna kerjätä maailmalta sen katoawaa iloa ja onnea, waan etsikäämme ja käyttäkäämme niin Herran Jeesuksen Kristuksen armoa, että woimme, jos Herra tämän wuoden kuluessa kutsuu meidät täältä, sanoa: **„Herra, nyt Sinä lasket palwelijasi rauhaan menemään“; „sillä silmäni owat nähneet pelastuksesi“** (Luuk. 2, 29. 30). — Ja olkoon Jumalan rakkaus tämän wuoden kuluessa meidän kanssamme, niin että woisimme kohdaltamme apostolin kanssa sanoa: **„Minä olen warma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei**

enkelit eikä henkiwallat, eikä nykyiset eikä tulewat, ei woimat, ei korkeus eikä sywyys, eikä mikään muu luotu woi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme" (Room. 8, 38. 39). Joka elää Kristuksen armosta, hän saa yhä enemmän tätä Jumalan rakkautta. — Ja olkoon Pyhän Hengen osallisuus meidän kanssamme tämän wuoden aikana. Pyhä Henki antaa meille Jumalan rauhaa ja woimaa. Hän erottaa uskowan maailman hengestä ja tuo häneen taiwaan siunauksen. Hiljaa nousee aurinko taiwaan rannalla ja kulkee rataansa lewittäen waloa ja lämpöä maailman awaruuteen. Hiljaa itää siemen maan powessa, orastaa ja kaswaa, kunnes wilja on pellolla kypsynyt. Hiljaa lewittää Jumalan hywyys ja ihmisrakkaus siunauksensa ihmiskuntaan ilman touhua ja korskaa. Antakaamme sydämemme olla tänä wuonna awoinna tälle siunaukselle!

Wuoden waiheella on meidän katseleminen taaksepäin ja tarkastaminen, millä tapaa olemme mennyttä armonaikaa käyttäneet, ja meidän on kiittäminen Jumalaa kaikesta hänen armostaan ja pyytäminen Häneltä anteeksi sitä, mitä olemme laiminlyöneet tai rikkoneet, ja meidän on myös kiinnittäminen mielemme eteenpäin ja pyytäminen Jumalalta armoa, jotta woisimme uskon kilwoituksessa pysyä, Jeesuksessa Kristuksessa olla ja oikein omaksua Jumalan hywyyttä ja ihmisrakkautta. Kun Jumala oli auttanut Israelia sodassa filistealaisia wastaan, otti Samuel kiwen ja pani sen Mispan ja Senin wälille ja sanoi: **„Tähän asti on Herra auttanut meitä"** (1 Sam. 7, 12). Niin täytynee kaikkien meidän sanoa tänä päiwänä. Olemme saaneet kokea niin paljon hywyyttä ja rakkautta Jumalalta. Lapsuudesta ja nuoruudesta asti on Hän meitä armollaan johdattanut. Jos onnettomuus on meitä kohdannut, niin on taiwaallinen Isä meitä rakkaudella kurittanut, ja meidän on mieleen painaminen pyhän sanan neuwo: **„Lapseni, älä pidä Herran kuritusta halpana äläkä näänny, kun Hän sinua nuhtelee; sillä jota Herra rakastaa, sitä Hän kurittaa, ja Hän ruoskii jokaista lasta, jonka ottaa omaksensa"** (Hebr. 12, 5. 6). Wanhurskaankin täytyy kärsiä paljon, jottei hän maailman kanssa hukkuisi, waan walmistuisi korkeampaa elämää warten. Waiwan alla ollessamme on meidän muistaminen, että Jumala an meitä waiwan ahdistaminakin auttanut tähän asti, ja Hän on aikanaan auttawa meidät pois waiwasta, kun Hän kaswattajana on saawuttanut tarkoituksensa. Herra tahtoo johdattaa meitä ajallisuuden piiristä Isän kotiin ylhäällä.

Runsas on se henkinen kylwö, mikä wuoden kuluessa tapahtuu ihmissydämeen, ja runsas on se sato, mikä lähtee tuosta kylwöstä.

Mutta mimmoinen on tuo kylwö? Ja mimmoinen on tuo sato? Paljon saa ihminen wuoden kuluessa nauttia Jumalan hywyyttä ja rakkautta. Jos hän käyttää sitä oikein, niin hän on paljon henkistä tawaraa saanut; jos hän on sitä wäärin käyttänyt, niin hän on menettänyt paljon. Jos hän wuoden kuluessa pyytää sitä, mitä Jumalan on, ja walwoo sitä, että hän yhä enemmän pukeutuu Jeesukseen Kristukseen, niin sisällinen ihminen uudistuu päiwä päiwältä. Mutta jos ihminen ei wälitä siitä, mitä hänen mielessään liikkuu, ja waikutukset maailmasta täyttäwät sydämen, niin hän wuoden kuluessa luisuu paljon alaspäin ja wieraantuu yhä enemmän Jumalasta. Sydämeen kokoontuu silloin turmelukseen siemeniä, jotka kaswawat ja tekewät hedelmää. Paljon puhuu ihminen wuoden kuluessa, paljon kelwotonta puhetta, mikä ei rakenna, waan hajoittaa. Usein lasketaan maailmassa leikkiä semmoisella, mikä on Jumalan edessä syntiä ja mikä loukkaa kainoutta ja totuutta. Paljon woi tämmöistä huonoa kylwöä kokoontua wuoden kuluessa, eikä huono puhe haihdu tyhjään, waan se waikuttaa aina ympäristöönsä, ja sen waikutus käy laajemmalle, kuin ihminen woi arwata; se astuu lopulta hänen eteensä tuomiopäiwänä. Herra sanoo: **„Sanoistasi sinut wanhurskautetaan, ja sanoistasi sinut tuomitaan“** (Matt. 12, 37). Paljon woi ihminen wuoden kuluessa tehdä kielellään pahaa, ja paljon woi hän puhumalla ja waikenemallakin toimia Jumalalle kunniaksi ja lähimäiselle hywäksi, kun hän on Jumalan rakkauden hallittawana. Wuoden waiheella on ihmisen syytä muistaa, kuinka tärkeä kielen toimi on ollut, ja wakawasti on hänen asettaminen kielensä totuuden ja rakkauden palwelukseen. — Ja paljon toimii ihminen wuoden kuluessa. Joko on hän tehtäwissään uskollinen tai huolimaton; joko käyttää hän tunnollisesti Jumalan suomaa aikaa tai tuhlaa hän sitä turhuuteen; joko tutkii hän Jumalan sanaa tahi jättää hän sen lukematta tai lukee hän huonoja kirjoja; joko hän rukoilee tahi on hän rukoilematta; joko tekee hän henkistä työtä sielunsa rakennukseksi tahi laiminlyö hän kokonaan sielunsa asian. Laaja, moninainen on wuoden henkinen kylwö. Jos hengen kylwöä tehdään, niin on se kallisarwoinen; jos lihan kylwöä tehdään, tuottaa se paljon turmiota. Walwokaamme, ystäwäni, että wuoden kuluessa olemme uskossa omaksumassa sitä Jumalan hywyyttä ja ihmisrakkautta, mikä kaikkialla ympäröi meitä.

Ennen kaikkea on Jumalan hywyys ja ihmisrakkaus ilmaantunut meille Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on tosi ihminen, puhtain ihmiskuwa, mikä on maan päällä ollut, joka wiattomana antautui uhrikaritsaksi maailman sowittamista warten, ja Hän on

toſi Jumala, puhtain Jumalan rakkaudenkuwa, joka taiwaalliſessa hywyydessä tarjoo kaikille Jumalan anteeksiantawan armon ja kaiken pyhittäwän elämän lahjan, niin että Hän täyteydestään antaa armoa armon lisäksi niille, jotka Häntä etsiwät. Itſekohtaiſesti on meidän liittyminen Kristukſeen ja hänen ſanaansa. Hän on meitä lähempänä kuin muut, ja Hän on ſielumme paimen. Ei ole meidän wain ſilloin tällöin ſeurusteleminen Jeeſuksen kanssa eikä wain opituin ſanoin puhuminen Hänen kanssaan, waan meidän on jatkuwasti itſe puhuminen Hänen kanssaan ſydämemme tilanteen mukaan; meidän on aſettautuminen hänen armoonsa ja Hänelle ilmoittaminen meidän ſyntimme ja puutteemme, meidän hätämme ja murheemme, jotta Hän oliſi lunastuswerellään puolustajamme Iſän tykönä ja auttaiſi meitä Henkenſä woimalla. Ihmiſelle on tarpeen, että totuus perſoonalliſessa muodoſſa astuu hänen eteenſä ja että ſe ſaa hänessä perſoonalliſen muodon.* Sentähden tuli Jumalan Poika ihmiſeksi ja eſitti ſilmäimme eteen pelastawan totuuden ſiſällisen ja ulkonaiſen ihmiselämän erilaiſissa aſemissa, niin että Hän woi joka päiwä ſanoa meille: **„Minä olen tie, totuus ja elämä“** (Joh. 14, 6). Jeeſus tulee ſanallaan ja teollaan meitä niin lähelle, että perſoonallinen yhteys woi ſyntyä Hänen ja uskowan kesken. Tuohon itſekohtaiſeen ſeurustelemiſeen Jeeſuksen kanssa on meidän tultawa, niin että me Hänen kauttaan tulemme Jumalan tykö ja uskomme Iſään, ja niin että me Jeeſuksessa löydämme Jumalan ja Iſän. Jumala ei ole niin erotettu Kristukſesta, että Hän niin ſanoaksemme haihtuiſi uskowan ſilmistä tahi pyſyiſi taantuneena, peljättäwänä ja rankaiſemaan walmiina olentona, waan Kristus ilmoittaa meille Iſän, joka armahtawalla rakkaudella etſii ihmiſiä ja auttaa heitä, niin että heillä on Kristukſessa ſowitettu Iſä, joka kutſuu waiwatuita tykönſä ja **„joka ei murenna ſärjettyä ruokoa, eikä ſammuta ſuitſewaa kynttilänſydäntä“** (Eſ. 42, 3).

Kaikella hywällä on turwansa Kristukſessa. Hän pyſyy hywän lujana tukena, kun kaikki horjuu. Jumalan armo Kristukſessa auttaa hywän meiſſä ſyntymään ja kaswamaan, ja ſe ſortaa pahan wallan. Hän kantoi maailman ſynnit ja antoi ſielunſa lunnaiksi monen edestä. Jankaikkinen lunastus on Kristukſessa walmiſtettu, ja tämä tulee uskon kautta Jumalan woimana ihmiſeen. Sitä hywää, minkä Herra elämällään ja kuolemallaan on ſaanut aikaan meidän hywäkſemme, uſeat kyllä tahtowat, mutta harwat tahtowat täydellä todella omakſua ſitä hywää, minkä Herra tahtoo ſaada ihmiſeſſä aikaan. Uſeimmat pelkääwät työtä ja waiwaa hengen alalla, mutta Herra ſanoo: **„Tulkaa Minun tyköni kaikki työtätekewät ja raskautetut, niin Minä annan teille lewon“**

(Matt. 11, 28). Alkäämme, ystäwäni, karttako henkistä työtä tällä uudella wuodella. Pyſykäämme, jatkuwaſſa yhteydeſſä Kriſtuksen kanſſa rukouksen kautta. Saadakſemme runſaasti omakſemme Jumalan hywyyttä ja ihmisrakkautta tällä alkawalla wuodella, on meidän uskolliſesti ja wakawasti rukoileminen Jumalaa ja pyytäminen, että Hän opettaa meitä rukoilemaan hengeſſä ja totuudeſſa, niin että ſydämen ſiſimmäſſä pyſymme jatkuwaſſa yhteydeſſä Jumalan kanſſa. Ja ennen kaikkea tarwitſemme tällä wuodella runſaasti Pyhää Henkeä. On niin paljon kuiwuutta, niin paljon toimia, joilta puuttuu Hengen woimaa. Wuodattakoon Jumala runſaasti tällä wuodella päällemme Pyhän Henkenſä!

Taiwaallinen Iſä! Ole meidän kanſſamme armollaſi nyt alkawalla wuodella! Anna meidän runſaasti nauttia hywyyttäſi ja ihmisrakkauttaſi! Ja auta meitä uskolliſesti käyttämään hywiä lahjojaſi! Kuule meitä Jeeſuksen Kriſtuksen tähden! Amen.

---

9. Uskowan pysyminen Kristuksessa.

Saarna Uudenwuodenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epistola: Room. 6, 3—11.

„Ettekö te tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kriſtukſeen Jeeſukſeen, olemme hänen kuolemaanſa kastetut? Niin olemme ſiis Hänen kanſſaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kriſtus herätettiin kuolleista Iſän kirkkauden kautta, ſamoin on meidänkin uudeſſa elämäſſä waeltaminen. Sillä jos olemme Hänen kanſſaan kaswaneet yhteen yhtäläiſeſſä kuolemaſſa, niin kaswamme yhteen myös yhtäläiſeſſä ylösnouſemukſeſſa, kun tiedämme ſen, että meidän wanha ihmiſemme on Hänen kanſſaan ristiinnaulittu, jotta ſynnin ruumis kukiſtettaiſiin, niin ettemme enää palweliſi ſyntiä; ſillä joka on kuollut, hän on wanhurskaantunut pois ſynnistä. Mutta jos olemme kuolleet Kriſtukſen kanſſa, niin uskomme ſaawamme eläkin Hänen kanſſaan, tietäen, että Kriſtus, ſittenkuin Hän kuolleista herätettiin, ei enää kuole: kuolema ei enää wallitſe Häntä. Sillä minkä Hän kuoli, ſen Hän kerta kaikkiaan kuoli pois ſynnistä; mutta minkä Hän elää, ſen Hän elää Jumalalle. Niin tekin pitäkää itſenne ſynnille kuolleina, mutta Jumalalle eläwinä Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa“.

Rikaſſiſällykſinen on tämä epiſtolateksti, ja ſe antaa meille tärkeitä neuwoja noudatettawikſi nyt alkaneella uudella wuodella. Apoſtoli on roomalaiſepiſtolan edelliſiſſä luwuiſſa oſoittanut,

että ihminen uskomalla Kristukseen tulee wanhurskautetuksi, niin että hän oikeudellisesti wapautuu synnin tuomiosta ja saa wanhurskauden lahjan. Tekstimme puhuu sitten wanhurskautetun uudesta elämästä Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen perustuksella. **„Missä synti on suurentunut, siinä armo on tullut ylenmäärin runsaaksi"** (Room. 5, 20), mutta synnissä kristitty ei woi pysyä, sillä wanhurskautettuna hän on synnistä kuollut. Wanhan ihmisen elämä on purettu, niin ettei synti enää ole kristittyä määräämässä, waan armo on päässyt häntä hallitsemaan. Apostoli sanoo: **„Me, jotka olemme kuolleet pois synnistä, kuinka me wielä eläisimme siinä? Wai ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut?"** (Room. 6, 2. 3). Lukijan tuli tarkemmin ajatella kasteen siunausta. Ja tärkeä on wielä tuo kysymys: Ettekö tiedä, että olette Kristuksen kuolemaan kastetut? Kasteessa syntyy elimellinen yhteys Kristuksen kanssa, niin että Kristuksen kuolema ja Kristuksen elämä owat waikuttawina woimina istutetut kastettuun. Pyhässä kasteessa otetaan lapsi kolmeyhteisen Jumalan yhteyteen, mutta kastetun tulee sittemmin uskolla omaksua Jumalan sana ja itsekohtaisesti yhdistyä Kristuksen kanssa. Tämmöisestä uskowasta puhuu tekstimme. Kristuksen kuolema ja Kristuksen ylösnousemus eiwät ole ainoastaan ulkonaisia tapauksia, waan ne esiintywät Jumalan woimina, jotka saawat aikaan uuden elämän uskowassa. Hengen kautta tulee Kristus asumaan uskowaan, niin että tämä woi sanoa: **„Minä elän, en enää minä, waan Kristus elää minussa"** (Gal. 2, 20). Kallis ja korkea on kasteen armo, kun Kristus sen kautta tulee sisälliseksi woimaksi uskowaan. Kristitty siirtyy Kristuksen kuoleman piiriin ja sen kautta hän erotetaan synnistä, niin että persoonallinen elämänyhteys synnin kanssa puretaan; mutta samassa waikuttaa Kristuksen ylösnousemuksen woima kasteen armon kautta uskowaan, niin että hän wapautuu synnin orjuudesta. **„Niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin on meidänkin uudessa elämässä waeltaminen".** Kirkkaus on korkein elämän täyteys Jsässä, ja niinkuin se sai aikaan Kristuksen ylösnousemuksen, niin waikuttaa se woimana uskowassa ja saa aikaan uuden elämän. Kristitty on haudattu Kristuksen kanssa, sanoo apostoli, niin että synnin ruumis on joutunut hajoamisen waltaan, mutta Jsän kirkkaus waikuttaa Kristuksen ylösnousemuksen kautta uuden elämän. **„Sillä jos olemme Hänen kanssaan kaswaneet yhteen yhtäläisessä kuolemassa, niin kaswamme yhteen myös yhtäläisessä ylösnousemuksessa".** Kristuksessakin owat kuolema ja ylösnouse-

mus sisäisessä yhteydessä. Herra sanoo: **„Totisesti, totisesti Minä sanon teille: jos ei wehnänjywä putoa maahan ja kuole, niin se jää yksin, mutta jos se kuolee, niin se tuottaa paljon hedelmää“** (Joh. 12, 24). Kristuksen kuoleman woimasta woi kristitty kuolla synnille, ja Kristuksen ylösnousemuksen woimasta hän woi waeltaa uudessa elämässä, sillä kasteen armo istuttaa uskowaan Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen woiman. Tämä wapauttaa hänet synnin wallasta ja antaa hänelle woimia ylösnousseelta Kristukselta, niin että hän woi waeltaa Mestarinsa jäljissä. Luther sanoo apostolin yhdistäwän Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen kasteemme kanssa, jottemme pitäisi kastetta ainoastaan jonakin merkkinä, waan ymmärtäisimme, että siihen kätkeytyy Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen woima. Ja wähässä katekismuksessaan sanoo Luther kasteen merkitsewän, että wanha Aadam, joka meissä wielä on, on jokapäiwäisen katumuksen ja parannuksen kautta upotettawa ja kuoletettawa, ja uusi ihminen joka päiwä nousewa ylös. Kasteessa uskowa niin likeisesti yhdistyy Kristukseen, että hän on kuollut Kristuksen kanssa ja haudattu Hänen kanssaan ja Hänen kanssaan noussut ylös uuteen elämään.

„Me tiedämme sen, että meidän wanha ihmisemme on Hänen kanssaan ristiinnaulittu, jotta synnin ruumis kukistettaisiin, niin ettemme enää palwelisi syntiä; sillä joka on kuollut, hän on wanhurskaantunut pois synnistä“. Wanha ihminen on kaswanut yhteen synnin kanssa, joka on ihmistä kiihoittamassa, mutta uskon yhteydessä Kristuksen kanssa ristiinnaulitaan wanha ihminen, jottei synnin ruumis, joka on synnin asuinpaikkana, olisi synnin elimenä, waan kukistuisi, niin että synnin woima murtuisi ja uskowa wapaantuisi synnin palwelukseta. Täten käy tuomio wanhan ihmisen yli ja synnin halut woitetaan. Milloin ihminen on kaswanut yhteen Kristuksen kanssa yhtäläisessä kuolemassa ja siten kuollut synnistä, on hän oikeudellisesti erotettu synnistä ja todella wanhurskaantunut. Missä tämä henkinen kuoleminen ei ole pääsyt toimeen, waan synti on elämän perusteena ihmisessä, siinä ihminen ei wielä ole saanut wanhurskauden lahjaa.

„Mutta jos olemme kuolleet Kristuksen kanssa, niin uskomme saawamme eläkin Hänen kanssaan, tietäen, että Kristus, sittenkuin Hänet kuolleista herätettiin, ei enää kuole: kuolema ei enää wallitse Häntä“. Kun uskowa on kaswanut yhteen Kristuksen kanssa yhtäläisessä ylösnousemuksessa, on kuoleman walta sortunut, ja niinkuin Kristus meni kuoleman kautta elämään, niin saa uskowakin mennä Herran kanssa kuoleman kautta elämään.

Niinkuin Kristus ei enää kuole, eikä kuolema häntä wallitse, niin ei uskowakaan enää kuole, sillä hän saa elää Herran kanssa silloinkin, kun hän ruumiillisen kuoleman kautta siirtyy pois tästä maailmasta, eikä kuolema häntä hallitse, sillä hänessä on Kristuksen elämän woima.

„Sillä minkä Kristus kuoli, sen Hän kerta kaikkiaan kuoli pois synnistä; mutta minkä Hän elää, sen Hän elää Jumalalle. Niin tekin pitäkää itsenne synnille kuolleina, mutta Jumalalle eläwinä Kristuksessa Jeesuksessa“. Kristus oli ilman syntiä, mutta Hän kuoli Jumalan uhrikaritsana ihmiskunnan syntien tähden, ja Hän kuoli kerta kaikkiaan pois synnistä, mutta nyt on koko hänen elämänsä eläminen Jumalalle. Kaikissa suhteissa on Kristuksen kuoleman kautta synti tuomittu ja sen walta murrettu, ja Kristuksen ylösnousemuksen kautta on Jumalan woimassa uusi elämä perustettu, jota ei kuolema woita. Sentähden tulee kristityn pitää itsensä synnille kuolleena ja Jumalalle eläwänä Kristuksessa Jeesuksessa. Wanhan elämän sijalle on uusi elämä astunut, ja Jumala on Kristuksessa tämän elämän hallitsija. Synti ei ole kadonnut, sillä se on kyllä häiritsemässä uskowan elämää, jo joka päiwä tämä tarwitsee syntein anteeksisaamista, mutta synti ei enää hallitse häntä. Sentähden apostoli sanoo tekstin jälkeisissä wärssyissä: **„Älköön siis synti hallitko teidän kuolewaisessa ruumiissanne, niin että olette kuuliaiset sen himoille“. „Sillä synti ei ole wallitsewa teitä, koska ette ole lain alla, waan armon alla“** (Room. 6, 12. 14). Niin korkealle asettaa kristinusko kasteen armon ja niin sywänä on kristityn yhteys Kristuksen kanssa pidettäwä. Puutteenalainen on kyllä kristityn pysyminen Kristuksessa, mutta oikea uskon elämä on oleellisesti tätä luontoa.

Jeesuksen elämässä esiintyy kaksi peruskohtaa: kuoleminen ja ylösnouseminen, ja samat peruskohdat esiintywät myös Jeesuksen opetuslapsessa. Kaikkien ihmisten täytyy ruumiillisesti kuolla, sillä kuolema on synnin palkka, mutta toinenkin kuolema on ihmiselle tarpeen: kuoleminen synnille. Jollei ihminen täällä kuole synnille, astuu hän aikanaan toiseen kuolemaan, joka on iankaikkinen. Mikä armo, että täällä woimme Kristuksen kuoleman woimasta kuolla synnille! Ja mikä armo, että Kristuksen ylösnousemuksen woimasta woimme saada sen elämän, joka woittaa kuoleman!

Ennustuksen sana esitti Israelille tulewan Messiaksen kuwan, ja ilmestyksen Henki elähytti tämän hurskasten sydämessä. Synnin kautta tämä maa joutui kiroukseen alaiseksi, mutta lupaus annettiin, että naisen siemen oli polkewa rikki käärmeen pään. Mooses

oli ennustanut profeetasta, joka oli olewa hänen kaltaisensa. Daawid ennusti kuninkaan pojasta, joka oli Jumalan pappina hallitsewa iankaikkisesti. Yhä selwempänä esiintyi ennustuksessa tämä luwattu Wapahtaja, joka oli olewa uuden liiton Wälimies. Rauhan Ruhtinaana oli Hän rakentawa wanhurskauden waltakunnan ja ilmoittawa totuuden, joka oli wapauttawa ihmisen ja luowa uuden elämän. Hywänä paimenena oli Messias etsiwä eksyneet, kokoawa kadoksiin joutuneet, hoitawa heikot ja parantawa sairaat, ja Jumalan woimassa oli Hän masentawa maahan wastustajansa. Mutta juutalaiset eiwät kiinnittäneet huomiotaan ennustuksien tärkeimpiin totuuksiin, waan takertuiwat joihinkuihin ulkonaisiin kohtiin. He sanoiwat, että Messias oli tulewa Daawidin perheestä; Hänen edellään oli Elias kulkewa; Hän oli tekewä suuria ihmetöitä ja jälleen asettawa temppelin ja jumalanpalweluksen arwoonsa; Hän oli sortawa Israelin wiholliset ja jälleen pystyttäwä Daawidin waltaistuimen ja tekewä Jerusalemin maailman pääkaupungiksi. Tämmöiset ulkonaiset kohdat piirtyiwät juutalaisten mieleen, mutta he eiwät ottaneet huomioonsa niitä sisäisiä perusteita, joille Messias oli rakentawa wanhurskauden waltakunnan; he muodostiwat sentähden Jumalan waltakunnan, sen lupaukset ja säännöt, niiden toiweiden mukaisiksi, jotka heillä oli tulewasta Israelin waltakunnasta. He muuntiwat kirjoitukset, Messiaksen, parannuksen ja uskon maallisen mielensä mukaisiksi, kun he eiwät itse tahtoneet muodostua Jumalan tahdon ja waltakunnan mukaisiksi. Ja kun Kristus tuli, ei Hän ollut heidän mielensä mukainen. Ei Hän nyt rakentanut ulkonaista waltakuntaa, waan henkistä; Hän ei käyttänyt ulkonaisia wälimiä eikä maailman mahtikeinoja, waan Hän istutti uuden Hengen ihmisten sydämeen. Kristus sowitti maailman synnit ja rakensi uuden liiton, jonka kautta synnin walta murtui ja Jumalan Henki asustui uskowiin.

Uuden liiton kansalla on sama taipumus takertua ulkonaisiin kohtiin ja syrjäyttää sisäiset perusteet. Kasteen armo, joka tahtoo yhdistää uskowan Kristukseen, niin että Kristuksen kuolema ja Kristuksen ylösnousemus istutetaan eläwinä woimina sydämeen, käsitetään usein wain ulkokohtaiseksi, ja taiwaan waltakunnan sisäinen olento muutetaan ulkonaiseksi asiaksi. Mielenmuutosta ihminen ei tawallisesti tahdo, waan hän pyytää muuntaa taiwaan waltakunnan olentoa semmoiseksi, että se soweltuu hänen toiweisiinsa. Uskonmollisten suuntien ja lahkojen elämässä kohtaa meitä usein kummallisia sääntöjä, joissa pidetään elinehtona kiinni jostakin ulkonaisesta asiasta, jostakin pikkutawasta tai jostakin ihmisten tekemästä kirjasta. Ja niinkuin Israelissa muinoin sanottiin: „Me

olemme Abrahamin lapsia, me olemme ympärileikatut, me olemme pääsiäislammasta syöneet, me olemme Jumalan kansaa", niin turwaa usea uuden liiton aikana kristinuskon ulkonaisiin pelastustotuuksiin ja sanoo: „Minä olen kastettu, minä olen Herran ehtoollista nauttinut, minä olen Jumalan lapsi". Mutta apostoli sanoo tekstissämme: **„Ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut?"** Kristuksen kuolema ja ylösnousemus owat Jumalan pelastuswoimia, jotka kasteen kautta astuwat uskowan sydämeen. Me olemme kastetut Kristuksen kuolemaan ja haudatut Kristuksen kanssa, niin että wanha ihmisemme on ristiinnaulittu Hänen kanssaan, ja me olemme Kristuksen kanssa herätetyt kuolleista, niin että waellamme uudessa elämässä. Tämän yhdistymisen Kristuksen kanssa tahtoo kaste saada aikaan. Ulkonaiset kohdat eiwät ole pääasioita, waan uskon pysyminen Kristuksessa, se on pääasia. Sentähden sanoo apostoli, ettei ole **„mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa owat"** (Room. 8, 1).

Jeesus esittää uskon wasituista elämää wertauksessaan wiinipuusta ja sen oksista. **„Niinkuin oksa ei woi tuottaa hedelmää itsestään, ellei se pysy wiinipuussa, samoin ette tekään, ellette pysy Minussa"** (Joh. 15, 4). Oksana tulee kristityn pysyä wiinipuussa, Kristuksessa. Se on uskowan suurin ilo, kun hän tuntee Herran läsnäoloa ja saa kokea sitä taiwaallista siunausta, minkä Herra antaa, ja se on hänen suurin murheensa, jos hän jonkun aikaa on tuntematta tätä Herran siunaawaa läsnäoloa. Tässä suhteessa oliwat ensimäiset opetuslapset Jeesukseen, ja siinä suhteessa on wieläkin Jeesuksen oikea opetuslapsi. Hän uskoo, että Jeesus on Jumalasta lähtenyt ja että Isä on Pojassa ja Poika Isässä, ja hän tahtoo elää uskon yhteydessä Isän ja hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen kanssa (1 Joh. 1, 3). Hänellä ei woi olla iloa, ellei hän ole sydämen kanssakäymisessä Herran kanssa. Ewankeliumeissa hän hengessä kuuntelee ja katselee Herran puheita ja tekoja. Hän kätkee Kristuksen kuwan yhä sywemmin sydämeensä, ja sydämen kanssakäymisessä Herran kanssa saa hän uusia Hengen woimia ja lahjoja, jotka wirwoittawat, pyhittäwät ja puhdistawat häntä. Mutta niitä on paljon kristikunnassa, jotka eiwät tiedä mitään tämmöisestä sydämen yhteydestä Jeesuksen kanssa, jotka eiwät murehdi, waikka eiwät moneen aikaan tiedä mitään siitä, oliko Herra heidän työnään, ja useat eiwät tiedä mitä se on, että Herra on hänen työnään tahi että Hän on kaukana Hänestä. Onpa niitäkin, joiden ilo häiriintyy, kun ajattelewat Herran olewan heitä lähellä esimerkiksi Herran ehtoollisessa tahi rukouksessa. Kun owat

mielestään päässeet pois tästä Herran läsnäolosta, wiihtywät he taas hywin. Kyllä on surullista, että useat kristikunnassa pysywät kaukana Jeesuksesta, waikka taiwaallinen Isä ilmestyy meille Pojassa, ja waikka Kristus tuo meille armoa ja rauhaa. Ja mitä auttaa ihmistä tuo pakeneminen Jumalaa ja Kristusta, kun hänen kuitenkin kerran täytyy astua Herran eteen? Nyt saa ihminen lähestyä Kristusta Armon Ruhtinaana, mutta wiimeisenä päiwänä täytyy hänen astua Herran eteen, joka silloin on tuomarina.

Kristuksen tykö on sen tuleminen, joka tahtoo pelastua iankaikkiseen elämään, ja hänen on oppiminen olemaan hengessä Kristuksen luona ja pysymään Hänessä. Sitä ei ihminen woi omin woimin, mutta Kristuksen Henki wetää häntä Herran tykö. Opetuslapset tuliwat Jeesuksen tykö, kun Herra kutsui heidät, mutta he palaisiwat alussa Galileaan kalastustoimeensa, ja tuliwat sitten taas Herran tykö, kunnes jäiwät aina olemaan Herransa seurassa. Rakkaus yhdisti heidät Herraan, ja kun Helluntaipäiwänä tuliwat Herran Hengestä osallisiksi, oliwat he Kristuksessa ja Kristus oli heissä. Niin on uskowan wieläkin oppiminen olemaan Herran seurassa, kunnes hän tulee osalliseksi Herran Hengestä ja oppii pysymään Hänessä. Meidän on uskossa oleminen Jeesuksen seurassa, niinkuin ensimäiset opetuslapset oliwat; meidänkin on hengessä kuunteleminen hänen puheitaan ja katseleminen hänen tekojaan. Tässä Herran koulussa me saamme nähdä Herran kirkkautta ja hänen täyteydestään ottaa armoa armon lisäksi (Joh. 1, 14. 16). Kristuksesta tunkeutuu walon säteitä sydämeemme, ja seurustelu Herran kanssa tulee hengen sisälliseksi tarpeeksi. Ei Kristuksen opetuslapsi takerru maailman ulkonaisiin muotoihin, ei hän huoli maailman kunniasta ja wallasta, ei hän käytä sen ulkonaisia wälimiä ja aseita, waan hän etsii Kristuksessa Jumalan waltakunnan taiwaallisia woimia ja tawaroita, jotka ulkonaisesti wähäpätöisinä kätkeentywät sisälliseen ihmiseen. Jos kristitty wain pysyy ulkonaisessa suhteessa Kristukseen ja kristinuskoon, niin eiwät Kristuksen kuolema ja ylösnousemus pääse sisäisinä woimina waikuttamaan hänessä.

Mutta kilwoitus on täsäkin tarpeen. Paljon sisällistä ja ulkonaista ahdistusta on uskowallakin, paljon taistelua oman turmeltuneen luontonsa kanssa. Uskowa saa kokea omaa heikkouttaan, ja sen kautta hän pakotetaan yhä likemmäksi Herraa. Kun hän erehtyy, horjuu, lankeaa, täytyy hänen yhä sywemmin nöyrtyä ja katuwana paeta Herran turwiin, joka antaa armoa ja woimaa. Näissä kokemuksissa tulee Kristus yhä rakkaammaksi ja Jumalan sana kalliimmaksi, ja sydämen suhde Herraan syntyy, jossa Kristus

itse pääsee Hengen kautta asumaan uskowan sydämeen, niin että hän Herrassa saa täydellisen ilon.

Apostoli kehoittaa kristityitä tarkoin katsomaan, kuinka waeltawat, ja ottamaan oikeasta hetkestä waarin, niin että oiwaltawat, mikä Herran tahto on (Ef. 5, 15—17). Ja se on meidänkin tehtäwä. Aikamme yleisenä luonteena on yleensä julkinen ja salainen luopumus, joka on tunkeutumassa kirkonkin piiriin. Tämä luopumus käy Herran tulemisen edellä, emmekä woi pahan kypsymistä estää; mutta meidän on oiwaltaminen, mitä Herra tämmöisenä aikana meiltä tahtoo. Niitä on paljon, jotka eiwät ota ajan luonnetta tarkemmin huomioonsa, waan pyytäwät yksityiskohdissa harrastaa mitä on oikein, mutta jos ylimalkaan toimitaan wäärin, niin eiwät yksityiset oikeat toimet wie perille. Uskollisuutta wähässä Herra emmen kaikkea kysyy, ja tärkein uskon tehtäwä on uskollisesti pysyminen Jeesuksessa Kristuksessa. Suuria tekoja ei woida uskon alalla tämmöisenä aikana saada aikaan.

Ja paljon ahdinkoa on Kristuksen opetuslapsella. Yhä sywempi tietoisuus omasta ja ihmisten heikkoudesta tunkeutuu koetuksen aikana kristityn mieleen. Ja uskowan on oppiminen panemaan elämänsä perustukseksi se, mitä Kristus on ja mitä Hän on meidän hywäksemme tehnyt, ei sitä, mitä uskowalla itsellä on. Kristuksessa pysyminen on meidän rauhamme sisällisessä ja ulkonaisessa ahdingossa, meidän toiwomme heikkoudessa, meidän rikkautemme puutteellisuudessa. Kristukseen, meidän tähtemme ristiinnaulittuun ja kaikkeen kärsimiseen meidän puolestamme astuneeseen, kiintyy kristityn sydän ahdingon päiwänä, ja hän tietää, että Kristuksessa on aina armo tarjona syntisille, heikoille ja kärsiwille. Kun ei uskowa tunne Herran läsnäoloa, tietää hän, että Herra kuitenkin on häntä lähellä, ja hän kutsuu Hänet tulemaan tykönsä, niinkuin hätääntyneet Israelissa muinoin, tulemaan murheellisen, waiwatun ja apua tarwitsewan turwaksi. Kun kristitty tuntee ja tunnustaa syntinsä ja tuomitsee sen, silloin hän on Jumalan puolella ja Jumala on hänen puolellaan. Jumala sanoo jo wanhan liiton hurskaalle: **„Huuda Minua awukseesi hädän päiwänä, niin Minä autan sinua, ja sinä olet kiittäwä Minua!“** (Ps. 50, 15).

Usein saa uskowa olla murheen pilwen alla, mutta Jumalan kaswatus näkee sen tarpeelliseksi, ja kun ahdingossa olewa isoo ja janoo armoa ja wanhurskautta, kun hän tuomitsee pahan ja taistelee sitä wastaan, silloin on Jumalan lupaus häntä tukemassa. Raamattu kehoittaa meitä juoksemaan kestäwinä edessämme olewassa kilpailussa ja katselemaan uskon alkajaa ja päättäjää, Jeesusta, joka odotettawanaan olewan ilon tähden kärsi ristin (Hebr. 12, 2).

Jeeſus on armollaan raskautetun turwana ja aina auttamaſſa kilwoittelewaa, ja Hän antaa tämän aikanaan tuntea läsnäoloaan. Kristus on puolustajanamme Iſän tykönä, ja Kristukſessa on Iſä lapſenſa tykönä. Kristukſessa Jeeſukſessa pyſyminen on uskon korkein tehtäwä.

Armon Herra! Auta meitä uskossa käyttämään kuolemaſi ja ylösnouſemukſeſi woimaa ja pyſymään Sinussa, niin että woimme kuolla pois ſynnistä ja elää Jumalalle! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

10. Nouse, ole kirkas!

Saarna Loppiaiſena.

Epistola: Eſ. 60 1—6.

„Nouſe, ole kirkas, ſillä ſinun waloſi tulee, ja Herran kirkkaus koittaa ſinun ylitſes. Sillä katſo! pimeys peittää maan ja ſynkeys kanſat, mutta ſinun ylitſes koittaa Herra, ja hänen kirkkautenſa näkyy ſinun päälläſi. Ja kanſat kulkewat ſinun waloaſi kohti ja kuninkaat ſinun ſädeloiſtoaſi kohti. Nosta ſilmäſi ylös ympäri ja katſo: kaikki nämä owat kokoontuneet, tullakſeen ſinun tyköſi; ſinun poikaſi tulewat kaukaa ja ſinun tyttäreſi käſiwarſilla kannetaan. Silloin ſaat nähdä ja loiſtaa ilosta, ja ſydämeſi ſykkii ja wäljentyy, ſillä meren aarteet ſaatetaan luokſeſi ja kanſojen tawarat tuodaan ſinulle. Kamelein paljous peittää ſinut, Midianin ja Eefan nuoret kamelit, kaikki he Sabasta tulewat, kultaa ja ſuitſutusta tuowat ja Herran kiitosta julistawat".

Pitkä tukoistusaika Uſian ja Jootamin hallitessa Juudassa ja Joakſen ja Jerobeam toiſen hallitessa Israelissa oli Jumalan kanſassa herättänyt toiweita loistawasta tulewaiſuudesta, mutta kanſan uskon elämä oli aiwan rappiolle joutunut, ja ſiweellinen tila oli huono, ſillä kanſa oli luopunut eläwästä Jumalasta, ja ſen mieli oli kiintynyt maailmaan. Jumala oli antanut kanſalleen Wälimeren rannalla hedelmällisen maan, joka ſoweltui ſiihen tehtäwään, mikä kanſalle oli määrätty. Maailmanwallat ympäröiwät tätä kanſaa, niin että ſe joutui tekemiſiin niiden kanſſa. Egypti, Aſyria, Babylonia, Perſia, Kreikka eiwät olleet kaukana pyhästä maasta, ja kuitenkin oli pyhä maa eristetty, kun meren rannalla ei ollut ſatamaa ja erämaat ſitä ympäröiwät. Uskonnollisena kanſana tuli

ſen toimittaa papillista tehtäwää maailman kanſojen keskuudessa, mutta ſen tuli myös pyſyä erillään pakanain epäjumalanpalwelukſesta ja epäſiweydestä. Israelin aſema oli waarallinen ja ſen tehtäwä korkea. Ainoastaan Jumalan turwissa oli sillä mahdolliſuus säilyä ja ſuorittaa tehtäwänsä. Jumalasta luopuneena joutui ſe maailmanwaltojen tallattawaksi, mutta milloin ſe pyſyi uskolliſena Jumalalle, pelastui ſe ſuurimmistakin waaroista.

Waltawana kaikui profeetta Eſaiaan herätyshuuto Jumalasta luopuneelle kanſalle, mutta tämä ei tahtonut ſydämestä kääntyä iſienſä Jumalan tykö ja nousta taisteluun pahaa wastaan. Wauraus oli ſynnyttänyt ylelliſyyttä, ja jumalanpalwelus oli jähmettynyt kaawamaiſiin muotoihin. Kuningas Ahas järjesti epäjumalanpalwelukſen Juudan waltakuntaan, ja Jumalan omaiſuuden kanſa taipui siihen. Se oli kanſalle kuolonisku. Kun Israelin ja Syyrian kuninkaat nouſiwat ſotaan Ahasta wastaan, ei tämä turwannut Jumalaan, jonka hän oli hyljännyt, waan hän pyysi apua Aſſyrian kuninkaalta. Hän otti lihan käſiwarreſſeen ja kietoutui maailmanwallan pauloihin. Kuningas Hiskias poisti epäjumalat ja aſetti jumalanpalwelukſen entiſelleen. Kun Aſſyrian kuningas uhkaſi Juudaakin häwiöllä, rukoiliwat profeetta Eſaias ja kuningas Hiskias apua Jumalalta, ja Herran enkeli löi paljon Aſſyrian ſotilaista kuoliaaksi Jeruſalemin edustalla. Siihen ſortui Aſſyrian maailmanwalta. Mutta Juudan kanſassa ei tapahtunut ſiſällistä muutosta, eikä ſe tahtonut liittoa synnin kanſsa rikkoa. Palawalla uskolla koetti profeetta poistaa sitä epäuskon yötä, joka oli laskeumassa hänen kanſanſa päälle, ja hän pyysi saada kanſaa nouſemaan wälinpitämättömyyden ja synnin unesta, niinkuin profeetta Hoſea oli tehnyt Israeliſſa, mutta kanſan enemmistö ei tahtonut kääntyä synnin teiltä ja palata Jumalan tykö. Sentähden nouſi toinen maailmanwalta, Baabelin, tätä Jumalasta luopumutta kanſaa wastaan, ja ſe toi häwiön Juudan waltakunnalle. Jeruſalemin raunioilla walitti Jeremias kanſanſa kowaa kohtaloa.

Jokainen ihmisſydän janoaa sitä waloa, joka on tämän maailman luonnollista waloa korkeampi. Ihmisolennon ſiſimmässä on ikäwöimistä ſen maailman, misſä ſe, mikä täällä on warjoa, on todelliſuus. Tuota kaihoa ja ikäwää on Jumalasta luopuneidenkin ſydämessä. Profeetta kuulee Seiristä huudon: **„Wartija! Paljonko on yötä kulunut? Wartija! Paljonko on yötä kulunut? Wartija ſanoi: Aamu tulee ja tulee yökin“** (Eſ. 21, 11. 12). Eedom seiſoi aina Jumalan kanſaa wastaan ja oli epäjumalanpalwelukſeen ſortunut, mutta ſekin ikäwöi ſydämessään päiwän waloa. Ja ſillekin koitti päiwä, mutta kun ſe ei pimeyden palwelukſesta

luopunut, tuli aina yökin lyhyeiden wäliaikojen perästä. Asſyrialaisten kuritusta ſeuraſi babylonialainen ſortoaika, ſitä ſeuraſi perſialainen, ſitä kreikkalainen ja ſitä roomalainen, kunnes kuoleman yö, kuolon hiljaiſuus ſen peitti. Seirin kauniit wuoret joutuiwat lopulta autioiſſi. Sitä tarkoittaa profeetan ennustus täſſä Duumasta, joka merkitſee waitioloa ja täſſä käytetään Edomista. Mutta uſealle pakanakanſalle, jolle profeetta Eſaias ennustaa Jumalan ankarat tuomiot, pilkahtaa ennustuksessa kuitenkin toiwoa päiwien lopulla. Siltä tuntuu, kuin tuostakin kuolon hiljaiſuudesta wielä kuuluiſi huuto: **„Wartija! Paljonko on yötä kulunut?“**

Kun Baabelin kuningas häwitti Jeruſalemin, tuli yö Jumalan kanſalle, mutta ſywällä liikkui täſſä walon ikäwä, ja yön jälkeen tuli aamu, ihanampi entistä. Kanſa palaſi wankeuden maasta ja rakenſi jälleen temppelin. Ja tähän temppeliin tuli liiton enkeli, luwattu Meſſias. Sentähden ſanoo Jumala kanſalleen: **„Nouſe, ole kirkas, ſillä ſinun walosi tulee, ja Herran kirkkaus koittaa ſinun ylitſes“.** Wielä wallitſee yö, ſynnin yö, Jumalan kurituksen pitkä yö. Kolkkoa on katſella tuohon yöhön, mutta Jumalan käskystä huutaa profeetta tuohon pimeään waloa. Raskaasta waiwasta maſentuneena, maahan uupuneena murheesta on Siionin tytär, mutta Jumala kehoittaa häntä nouſemaan ja olemaan kirkas. Nouſe ſiſälliſestä ja ulkonaiſesta kurjuudesta, joſſa huokaat, ja wapaudu ſiitä ſokeudesta ja tietämättömyydestä, mihin olet kietoutunut. Tule itſe walokſi ja anna walosi loistaa muillekin. Sitä hän ei woi itſestään, mutta Jumalan ſana, joka kehoittaa ſiihen, on armon ſana ja woiman ſana. Kristuksessa koitti Siionille walo ylhäältä, ja Hän aſui kanſanſa keskuudessa täynnä armoa ja totuutta. Kristuksen armon kautta woi Siionin tytär nousta, ja Kristuksen kirkkaudesta woi hän tulla kirkkaaksi.

Pimeys koko kurjuudesſaan peitti wielä maan, ja kanſat waelſiwat wieraantuneina Jumalasta ja onnettomina, synnin pimeän ſortamina. Mutta Siionisſa nouſi taiwaan walo, kun lupaus toteutui ja Jumalan kirkkaus Kristuksessa ilmestyi. Mikä wastakohta! Autuuden Ruhtinas tuo waloa ylhäältä Siioniin, mutta maan päällä on pimeä, ja synnin synkeys peittää kanſoja. Armon aurinko wetää puoleenſa pakanoita, ja kanſat kulkewat Siionin waloa kohti ja kuninkaat ſen ſädeloistoa kohti. Kaikkiin maihin on kristinusko lewinnyt. Maailmassa on tähän aikaan noin 12 miljoonaa juutalaista, ja kristittyjä on noin 600 miljoonaa. Suuri on niiden luku, jotka owat Siionin waloa etſineet ja löytäneet, ja näiden joukossa on paljon kuninkaitakin. Kristuksen ristin juurella

owat lukemattomat ſaaneet ſen rauhan, jota eiwät mistään muualta löytäneet.

Mutta waikka Kristus on tullut, ja waikka ewankeliumia on kohta kaksi wuosituhatta julistettu, lepää wieläkin pimeys maan päällä, ja synnin synkeys peittää kansat. Kristikunnan keskuudessa on niin paljon epäuskoa ja epäsiweyttä. Yö, synkkä yö on wielä painamassa kansoja, ja pakanuuden pimeä alkaa kuoleman kolkkona woimana yhä suuremmassa määrässä taas laskeutua ihmiskunnan päälle. Synnin walta on kaswamassa, ja se rehoittaa nykyään kaikkialla. Mutta nytkin käskee Jumalan armon ja woiman sana ihmistä nouſemaan ja olemaan kirkas, sillä se Herra, joka maan päällä perusti iankaikkiſen lunastukſen, joka kuoli, haudattiin ja nousi ylös taiwaaſeen, Hän on tulewa takaiſin ja päättäwä työnsä. Taiwaasta Hän hallitſee kaikki ja walmistaa Hengessä maailman uudistukſen. Päiwien päättyessä on Hän tulewa taiwaan pilwissä pyhien enkeliensä kanssa ja rakentawa waltakuntansa tänne ulkonaiſessa kirkkaudessa. Tämä Herra käskee meitä nouſemaan ja olemaan kirkkaat, sillä meidän walomme on tulewa.

Rauhan aika on koittawa Kristukſen toiſella tulemiſella, kun pakanain ajat täyttywät (Luuk. 21, 24), ja Jeruſalem on kohoawa kansojen keskukſeksi. Profeetta kehoittaa Siionin tytärtä nostamaan ſilmänsä ja katſomaan ympärilleen. Murheen ja waiwan maſennukſesta tulee sen kohottautua ja katſella noita kansojen suuria joukkoja, jotka owat kokoontuneet ja kaikilta haaroilta tulwiwat palwomaan Kristusta ja hänen nimeään. Lähetystyö on saawuttanut määränsä. Pimeyden walta ei enää kiedo kansoja, waan he tulewat Siioniin, ja Jumalan Israel hallitſee Herransa kanssa. Silloin Siionin hajalla aſuwat pojat tulewat kaukaa pakanain kera Jeruſalemiin, ja Siionin tyttäriä kohdellaan rakkaudella, heidät kannetaan käſiwarſilla Aabrahamin hengellisten lasten joukkoon. Silloin täyttää riemu Siionin tyttären mielen, hänen kaswonsa loistawat ilosta ja hänen ſydämensä sykkii ja wäljentyy, kun kaikki, mikä on arwokasta, kaikki meren aarteet ja kaikki kansojen tawarat tuodaan Siioniin Herralle, hänen kunniakseen käytettäwäksi. Itämaan kansatkin tuowat Siioniin tawaransa. Kamelilaumat kantawat heidän aarteitaan, Midianin ja Eefan nuoret kamelit tuowat lahjoja Aabrahamin ja Keturan jälkeläiſiltä. Sabasta, josta ruhtinatar muinoin tuli Salomonin luo wierailulle, saapuwat nämä suuret joukot ja antawat maansa parhaita tuotteita, kultaa ja ſuitſutusta, Herralle. Rakkaudesta Jumalaan he tulewat Jumalaa palwelemaan, ja he julistawat Herran kiitosta. Tietäjät idästä tuliwat edeltäkäwijöinä palwomaan Betlehemissä syntynyttä Israelin kunin-

gasta, ja he antoiwat Jeeſuslapſelle kultaa ja ſuitſuketta ja mirhaa (Matt. 2, 11). Mutta päiwien lopuſſa tulewat ſuuret kanſanjoukot itämailta Jeruſalemiin palwomaan Kristusta, joka on tullut rakentamaan waltakuntanſa kirkkaudeſſa. Kanſat owat tulleet päiwän lapſiksi, ja maailman ääret palwelewat Kristusta. Apostoli Paawali ſanoo, **„että Israelia on oſaksi kohdannut paatumus, joka on kestäwä, kunnes pakanat täyſilukuiſina owat tulleet ſiſään"** (Room: 11, 25). Kun tämä aika on tullut, ei Jeruſalem enää ole pakanain tallattawana. Suuri on ſilloin Jumalan Israelin ilo olewa.

Pimeys ja walkeus taistelewat keskenään maan päällä. Misſä pimeä wallitſee, ſieltä katoaa walo, ſiellä on yö. Misſä walo wallitſee, ſieltä katoaa pimeä, ſiellä on päiwä. Aluſſa oli **„maa autio ja tyhjä, ja pimeä oli ſywyyden päällä"** (1 Mooſ. 1, 2). Mutta tämä alkupimeä on Jumalan luoma, eikä ſe wielä ole walon waſituinen wastakohta, waan ſe on walon puute, ſen poisſaolo, ja tuohon pimeään lauſuu Luoja walon luomisſanat: **„Tulkoon walo!"** (1 Mooſ. 1, 3). Ihmeellinen on tuo luonnollinen walo. Walon ſäde kiitää maailmanawaruudeſſa 300,000 kilometriä ſekunnisſa, ja waikka ſe tarwitſee ſatoja wuoſia, ennenkuin ſe kaukaiſemmista tähdiſtä ehtii tänne meidän maahan, niin ſe ei haihdu matkalla, ſe ei ſammu, waikka ſe tuolla äärettömällä nopeudella liikkuu. Mitä on tuo walo? Se ympäröi meitä päiwällä ja me tunnemme ſen waikutukſia, mutta emme tiedä, mitä ſe olennoltaan on. Tieteilijä ſanoo ſen olewan eeterin wärähdyksiä. Mutta miten ne ſyntywät, ja miten walo niistä ſyntyy? Se on noita ſalaiſuuksia, joita ei kukaan tiedä ſelittää. Walon piirisſä wiihtyy elämä. Kewätauringon lämpö ſulattaa talwen kinokſet, ja kaswin ſiemen itää ja nouſee taimelle.

Me olemme kaikki luonnolliſen walon lapſia, mutta auringon walo walaiſee ainoastaan ruumista; ihmishengelle ſe ei woi waloa antaa. Ihminen woi liikkua luonnolliſen walon piirisſä ja kuitenkin olla pimeän lapſi, yön lapſi. Kun ihminen luopui Jumalasta ja rikkoi Jumalan tahdon, ſilloin tunkeutui pahan walta ihmiskuntaan, ja ſe kehittyi maailmaſſa, kunnes pimeys peitti maan ja ſynkeys kanſat. Tämä henkinen pimeys on alkupimeyden waſituinen wastakohta. Enkelimaailmaſſa tapahtui enſiksi luopumus (2 Piet. 2, 4), ja täältä ſe tunkeuſi ihmiskuntaan, kun ihminen lankeſi kiuſauksesſa. Tämä henkinen pimeä ſulkee piiristään pois henkiſen walon, ſillä ſe on pahana Jumalan wihan eſineenä, ja kun ſe synnin hedelmänä aſettuu waloa wastuſtamaan, joutuu ſe tulen rangaistawaksi. Waikka luonnollinen walo edelleen ihanana loistaa luoma-

kunnaſſa, tekee henkinen pimeä tuhoa ihmiskunnaſſa. Epäusko, epäſiweys, itſekkyys, ylpeys, ahneus, eripuraiſuus, wiha, murha ja ſota häwittäwät ihmiskunnan wiljawainioita. Waikka kanſat kiittelewät ſitä ſiwistyſtä, minkä owat ſaawuttaneet, rehoittaa kaikenlaiſen synnin rikkaruoho maailman pellolla. Henkinen pimeä on yhä kaswamaſſa, ſe on aikanaan kypſywä, ja pimeyden walta ſitä kannattaa. Ei woi luonnollinen walo eikä ihmiswoima poistaa tätä pimeyttä.

Jeeſukſeſſa Kriſtukſeſſa tuli taiwaan walkeus maailmaan. Hän oli Jumalan lupaama walo Israelille, mutta myös koko ihmiskunnalle. Tämä walo on luonnollista waloa korkeampi. Hän oli alusſa Jumalan tykönä, ja Hän oli Jumala. Kriſtukſeſſa on Jumala ilmeſtynyt meille. Jeeſus ſanoi: **„Joka on nähnyt Minut, on nähnyt Iſän“** (Joh. 14, 9). Ja tämä walo on elämä; ſe waikuttaa elwyttäwänä, elämää ſynnyttäwänä, kehittäwänä ja kirkastawana. Jos luonnollinen walo on ihmeellinen, niin on henkinen walo Jeeſukſeſſa Kriſtukſeſſa paljon ihmeelliſempi. Jos luonnolliſella walolla on woimaa, niin on Hengen walolla Jeeſukſeſſa Kriſtukſeſſa ylenpalttiſesti ſuurempi woima. Jumalaſſa on wain waloa, eikä Hänesſä ole yhtään pimeää, ja Jeeſukſeſſa **„oli elämä, ja elämä oli ihmisten walo“** (Joh. 1, 4). Tämä Sana tuli ihmiſeksi ja tuli lihakſi, ſyntyi Israelin neitſyeſtä, auttaakſeen lihakſi tulleita ihmiſiä ſynnin tuomiosta ja wallasta. Jumala ſowitti Kriſtukſeſſa maailman itſenſä kanſſa. Kriſtus kuolee Jumalan uhrikaritſana ja antaa ſielunſa lunnahikſi monen puolesta. **„Jeeſuksen Kriſtuksen, Jumalan Pojan weri puhdistaa meidät kaikesta ſynnistä“** (1 Joh. 1, 7). Kriſtus otti jumaluuden täyteyden inhimilliſeen luontoonſa ja pyhitti itſenſä meidän hywäkſemme. Siweelliſeſſä kilwoitukſeſſa Hän täytti Jumalan tahdon ja uhraſi rukouksia ja anomukſia Hänelle, joka woi pelastaa Hänet kuolemasta (Hebr. 5, 7). Jeeſus tuli kaikeſſa weljienſä kaltaiſeksi, jotta Hänestä tuliſi laupias ja uskollinen Ylimäinen Pappi (Hebr. 2, 17), Hän oppi kuuliaiſuuden ſiitä, mitä kärſi (Hebr. 5, 8), ja Hän oli kaikeſſa kiuſattuna ſamalla lailla kuin mekin, waikka Hän oli ilman ſyntiä, jotta Hän woiſi ſääliä heikkouksiamme (Hebr. 4, 15).

Ja tämä Jeeſus on **„Jumalan kirkkauden ſäteily ja hänen olemukſenſa perikuwa, ja Hän kantaa kaikki woimanſa ſanalla“** (Hebr. 1, 3). Iſän kirkkauden kautta Kriſtus herätettiin kuolleista (Room. 6, 4). Kirkkaus on Jumalan elämän täyteys. Tätä kirkkautta Kriſtus toi maailmaan. Sentähden että ihmiſet owat ſyntiä tehneet, owat he Jumalan kirkkautta wailla (Room. 3, 23). Iſän koti ylhäällä on kirkkautta täynnä, ja ſinne tulewan tulee kirkastua.

Jeeſus rukoilee Iſää: **„Nyt, Iſä, kirkasta Sinä Minut tykönäſi ſillä kirkkaudella, joka Minulla oli Sinun tykönäſi, ennenkuin maailma olikaan“** (Joh. 17, 5). Sitä warten Kristus Ihmiſen Poikana kirkastui, että Hän kirkastaiſi ihmiskunnan ja maailman. Se uuſi ihmiskunta ja luomakunta ja ne uudet taiwaat ja ſe uuſi maa, jotka Kristuksen kautta luodaan, owat kirkastettuja. Apostoli ſanoo: **„Itſe luomakuntakin tulee wapautettawakſi turmeltuneiſuuden orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden wapauteen“** (Room. 8, 21). Korkea on tämä kirkastus, joka tulee luomakunnankin oſakſi. Kun Kristus kirkastui kirkastuksen wuorella, tuli ſe kirkkaus, mikä Hänessä oli, ruumiillisesti näkywäkſi. Iſän tykö mentyä ſai Kristus ſen kirkkauden, mikä Hänellä oli ennen ollut, ja kirkastuneesta Kristuksesta tuli Pyhä Henki tänne. Johannes ſanoo: **„Henki ei ollut wielä tullut, koska Jeeſus ei wielä ollut kirkastunut“** (Joh. 7, 39). Tämä kirkastunut Jeeſus toimii maailman walona ja antaa uskowille Jumalan kirkkautta. Apostoli ſanoo, että **„me kaikki, jotka peittämättömin kaswoin katſelemme Herran kirkkautta kuin kuwastimeſſa, muutumme ſaman kuwan kaltaiſikſi kirkkaudesta kirkkauteen“** (2 Kor. 3, 18). Kristus on armonaurinko, joka ſäteilee kirkkautta maailmaan, ja ſentähden ſanoo enustuksen ſana meille kaikille: **„Nouſe, ole kirkas, ſillä ſinun waloſi tulee“.** Tämmöiſenä armon, walon ja elämän Ruhtinaana on Jeeſus tullut maailmaan, ja Jumala on Kristuksessa meitä niin lähellä, että hänen Henkenſä on kaikkialla waikuttamaſſa, ja hänen walkeutenſa ympäröi meitä. Jeeſus ſanoo: **„Minä olen tullut waloksi maailmaan, jottei yksikään, joka Minuun uskoo, jäiſi pimeyteen“** (Joh. 12, 46). Kristuksella on ſama elämä itſesſään, kuin Iſällä on, iankaikkinen elämä, ja tämä elämä tulee Kristuksen ſanan ja toimen kautta maailmaan, ſillä Hän puhuu ja tekee ſen, minkä Iſä käskee, ja joka uskoo Häneen, hän ei jää pimeyteen, waan ſaa walon ja iankaikkiſen elämän.

Jeeſus Kristus oli ſe walo, joka tuli Siioniin, ſe Herran kirkkaus, joka loisti Israelin ylitſe, ja Hän on tullut walona meillekin. Sentähden kuuluu uuden liiton kanſallekin Jumalan ſana: **„Nouſe, ole kirkas!“** Älä nuku ſynnin unta! Älä ſorru epäuskoon! Älä toiwotonna maaſſa matele! Waan nouſe Herran armon woimasta ja ole kirkas! Ole walon lapſi ja päiwän lapſi! Pimeässä waeltaa ſe ihminen, joka ei Jeeſusta tunne ja jonka ſydäntä ei Herra ole pääsſyt walaiſemaan. Olipa ihmiſellä kuinka paljon tiedon ja tieteen waloa, olipa hänellä paljonkin tämän maailman ſiwistystä, hän waeltaa kuitenkin pimeässä, ellei hän ole ſaanut Jeeſukſelta waloa. Herra ſanoo: **„Minä olen maailman walo; joka ſeuraa**

Minua, hän ei ole waeltawa pimeässä, waan hänellä on olewa elämän walo" (Joh. 8, 12).

Elämä ja kuolema owat ne kaksi ſuurwaltaa, jotka taistelewat keskenään maailmassa, ja niiden keskelle olemme aſetetut. Walo on elämää ja pimeä on kuolemaa. Kun ihminen tulee Kristuksen tykö ja hänen ſydämenſä aukenee taiwaan walolle, ſyntyy hänessä uuſi päiwä, ja kun hän elää uskon yhteydessä Herranſa kanssa, saa hänen olentonſa kirkkautta ylhäältä. Kun apostoli Paawali roomalaisepistolassaan eſittää ne perustoimet, joiden kautta Jumala toteuttaa aiwoitukſenſa, ſanoo hän: **„Jotka Jumala on kutſunut, ne Hän myös on wanhurskauttanut; mutta jotka Hän on wanhurskauttanut, ne Hän myös on kirkastanut"** (Room. 8, 30). Näihin kolmeen armotoimeen ſiſältyy tällä paikkaa Jumalan armopäätöksen toteentuminen uskowaſſa. Kirkastaminen eſiintyy kutſumiſen ja wanhurskauttamiſen rinnalla, ja niinkuin kutſuminen ja wanhurskauttaminen owat uskowaſſa jo täällä jotakin todellista, niin on kirkastuminenkin jotakin todellista, waikka ſe wasta tulewaſſa elämässä tulee täydelliſeksi. Apostoli ſanoo, että Jumala on edeltämääränmyt meidät Poikanſa kuwan kaltaiſiksi (Room. 8, 29), ja tämä toteentuu noiden armotoimien kautta. Kirkastumiſen kautta ſaa ſiis uskowa waloa Kristuksen walosta ja muuttuu hänen kuwanſa kaltaiſeksi kirkkaudesta kirkkauteen. **„Kristuksen kirkkauden ewankeliumista"** lähtee waloa, joka loiſtaa uskowan olentoon (2 Kor. 4, 4). Ihmeellinen on ſe walo, johon Jumala on kutſunut ihmiſen, joka luonnostaan waeltaa pimeässä (1 Piet. 2, 9). Ewankeliumiſſa antaa Herra elämänſä ja walonſa niille, jotka uskoſſa ottawat ſen wastaan. Tämä ſana on ihmiſen elämälle ja hengelle ſamasta arwosta kuin auringon walo luonnolliſelle elämälle. Se on elämän walo, joka loiſtaa iankaikkiſuuden piiristä ja ſynnyttää ihmiſessä uuden elämän.

Jumala on aina meitä lähellä. Hänessä me elämme, liikumme ja olemme. Hän antaa meille alituiſeen todiſtukſia hywyydestään ja rakkaudestaan. Hän wetää meitä Hengellään Jeeſuksen Kristuksen tykö. Ja kun ihminen noudattaa tätä kutſumusta ja tulee Jeeſuksen opetuslapſeksi, wanhurskautetaan hän ja Herra antaa hänelle ſitä kirkkautta, mikä taiwaiſſa on. Walon piirteitä piirtyy uskon elämässä kriſtityn olentoon, ja Kristuksen Henki muodostaa hänet ſiſälliſesti yhä enemmän Kristuksen kuwan kaltaiſeksi. Apostoli ſanoo eſeſolaiſille: **„Ennen te olitte pimeys, mutta nyt te olette walo Herrassa"** (5, 8). Kaikki kehittyy maan päällä. Walossa waeltawa tulee kerran kokonaan waloksi, kun hän pääſee niiden weljien joukkoon, joſſa Kriſtus on eſikoinen (Room. 8, 29). Silloin

Siionin tytär iloitsee, sillä pimeys ei enää peitä maata eikä synkeys kansoja, waan Jumalan maja on olewa ihmisten keskellä, ja Herra Jumala, kaikkiwaltias, on olewa uuden Jerusalemin temppeli, ja Karitsa (Ilm. 21, 22).

Mutta kammottawa on henkinen pimeys, sillä sitä on pimeyden walta tukemassa. Sekin kaswaa ja kehittyy, kunnes se kypsyy hedelmäksi. Synnin wallassa olewa ihminen wiihtyy pimeän piirissä, waikka hän on onneton, sillä hän rakastaa pimeyttä, ja paha pukeutuu aina wiehättäwään waippaan. Mutta tuhoawa on tämä henkinen pimeys, sillä se piirtää pimeät piirteensä palwelijansa olentoon. Täsſä maailmassa owat wielä hywä ja paha sekaisin, mutta kumpikin kehittyy ja kypsyy, ja iankaikkisuudessa on ihminen olewa joko kokonaan hywä tahi kokonaan paha. Jos ihminen jää olemaan pimeään, tulee hän kerran kokonaan pimeäksi. Olennollinen pimeä on kirkkauden wastakohta. Kristus kutsuu ihmisen pois siitä pimeästä, joka aikanaan kypsyy olennolliseksi, ja Hän wetää iankaikkisella rakkaudella puoleensa niitä, jotka Hän on werellään lunastanut ja joille Hän on walmistanut iankaikkisen elämän.

Tekstimme lupaa ihanan tulewaisuuden lähetystyölle. Suuri on se siunaus, minkä ewankeliumin julistaminen pakanakunnassa on tuottanut, mutta wielä suurempi on sen siunaus olewa. Paljon on wielä waikeuksia, jotka owat woitettawat, sillä pakanuuden walta on wielä suuri, mutta woiton päiwä on tulewa, kun kansat kulkewat Siionin waloa kohti ja kuninkaat sen säteloistoa kohti, kun pakanuuden woima kokonaan murtuu ja kaikki kansat julistawat Herran kiitosta. Tuosta lähetystyön woitosta puhuu tekstimme, siitä puhuu Herra, kun Hän sanoo Jerusalemin olewan pakanain tallattawana, kunnes pakanain ajat täyttywät (Luuk. 21, 24), ja siitä puhuu apostoli, kun hän sanoo paatumuksen osaksi kohdanneen Israelia, kunnes pakanat täysilukuisina tulewat sisään (Room. 11, 25). Toiwossa on tämäkin työ tehtäwä, kunnes ewankeliumi saa lopullisen woiton.

Lewoton on aikamme. Tyytymättömyyttä on kaikkialla. Ihmistaito ei pysty estämään sitä hajaannusta, mikä kaikkialla esiintyy. Kristuksen ewankeliumi on ainoa woima, joka woi pelastaa kansoja turmiosta. Se walo, jonka Jeesus antaa, woittaa pimeän, se rakkaus, jonka Hän wuodattaa uskowan sydämeen, woittaa eripuraisuuden ja wihan, se rauha, jonka Hän istuttaa opetuslapsensa sydämeen, synnyttää onnea ja iloa. Meidän onnettomalle aikakaudellemme sanoo Jumala: **„Nouse, ole kirkas, sillä sinun walosi tulee“.**

Taiwaallinen Jſä! Auta meitä wälttämään henkistä pimeyttä ja waeltamaan walon lapſina! Auta meitä aina ſeuraamaan Jeeſusta, jotta meillä oliſi elämän walo! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

11. Kristityn jumalanpalwelus.

Saarna enſimäiſenä Loppiaiſen jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: Room. 12, 1—5.

„Niin minä Jumalan armahtawan laupeuden kautta kehoitan teitä, weljet, antamaan ruumiinne eläwäkſi, pyhäkſi, Jumalalle otolliſekſi uhrikſi; tämä on teidän järjellinen jumalanpalwelukſenne. Ja älkää muodostautuko tämän maailmanajan mukaan, waan muuttukaa mielenne uudiſtukſen kautta, tutkiakſenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hywää ja otollista ja täydellistä. Sillä ſen armon kautta, mikä minulle on annettu, minä ſanon teille jokaiſelle, ettette ajatteliſi itſeſtänne enempää, kuin mitä tulee ajatella, waan pyrkiſitte noudattamaan ajatukſiſſanne kohtuutta ſen uskon määrän mukaan, minkä Jumala on kullenkin ſuonut. Sillä niinkuin meillä yhdeſſä ruumiiſſa on monta jäſentä, mutta kaikilla jäſenillä ei ole ſama tehtäwä, niin me, waikka meitä on monta, olemme yhdeſſä ruumis Kriſtukſeſſa, mutta itſekukin olemme toiſtemme jäſeniä".

Apoſtoli oli roomalaiſille eſittänyt kriſtinuskon olennon lakiperusteen kannalta ja oſoittanut, että ihminen wanhurſkautetaan uskon kautta, että tämä uskon wanhurſkaus on muuttuwa elämän wanhurſkaudeksi ja että elämän Hengen laki Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa wapauttaa uskowan ſynnin ja kuoleman laiſta. Sitten ſanoo apoſtoli, että juutalaiſet hylkäſiwät heille tarjotun armon, mutta Jumala ei kuitenkaan ole hyljännyt kanſaanſa, ſillä jäännös pyſyy Jumalalle uskolliſena, ja Iſraelin lankeamiſen kautta on pelaſtus tullut pakanoille. Ja eſitettyään Jumalan armon tointa pakanain johdattamiſeſſa, ſanoo hän: **„Jumala on ſulkenut kaikki tottelemattomuuteen, jotta Hän kaikkia armahtaiſi. Oi ſitä Jumalan rikkauden ja wiiſauden ja tiedon ſywyyttä! Kuinka tutkimattomat owat hänen tuomionſa ja käſittämättömät hänen tienſä!"** (Room. 11, 32. 33). Sitten apoſtoli kahdennentoista luwun alusta antaa kriſtityille neuwoja elämän erilaiſia ſuhteita warten.

Tekſtimme liittyy epiſtolan koko edelliſeen ſiſältöön ja kehoittaa kriſtityitä kokonaan antautumaan Jumalalle. Alkuteksti puhuu Jumalan moninaiſiſta laupeuden oſoituksiſta. Runſas, ylenpaltinen on Jumalan armo ihmiſiä kohtaan. Hän antaa itſenſä meille. Hän antoi ainoan Poikanſa riſtin kuolemaan maailman ſowittamiſeksi; Hän antaa Pyhän Henkenſä uskowan ſydämeen; Hän antaa meille ſynnit anteeksi Jeeſukſeſſa Kriſtukſeſſa, tekee meidät lapſikſeen, antaa iloa ja rauhaa ja wirittää iankaikkiſen elämän toiwon. Sentähden tulee ihmiſen kokonaan antautua Jumalalle, hänen tulee antaa ruumiinſa, koko toimintanſa, joka on ruumiin wälittämä, eläwäkſi, pyhäkſi, Jumalalle otolliſeksi uhriksi. Kun kriſtitty ajattelee ſitä rakkautta ja laupeutta, minkä hän on Jumalalta ſaanut, ſyntyy hänesſä Jumalan armon waikutukſesta wastarakkautta, ja kiitolliſuuden woima waatii häntä palwelemaan Jumalaa. Käskyn waatimus ei ole ulkonaiſesti pakottamaſſa kriſtittyä, waan hän noudattaa rakkaudesta Jumalan tahtoa.

Kiitolliſuuden welwoitus on kriſtilliſen ſiweyden perustus, ſillä ſiinä on ihminen wapaa, mutta ſamaſſa myös ſidottu Jumalan tahtoon. Apoſtoli ſanoo: **„Meidän wanha ihmiſemme on Kriſtukſen kanſſa riſtiinnaulittu, jotta ſynnin ruumis kukiſtettaiſiin, niin ettemme enää palweliſi ſyntiä“.** (Room. 6, 6). Uskosta wanhurskautettu on elämän yhteydeſſä Kriſtukſen kanſſa, niin että hän uhraa ſen, mikä on wanhaa ihmiſtä, kuolemaan, ja hän antaa ruumiinſa Herran palwelukſeen. Hänen ſilmänſä ei ihaile turhaa ja huonoa; hänen korwanſa ei ole kuuntelemaſſa ſitä, mikä loukkaa Jumalan mieltä; hänen kätenſä ei tee ſitä, mikä on pahaa; hänen jalkanſa ei kulje ſyntiſten poluilla; hänen kielenſä ei puhu panetusta ja pilkkaa; waan hänen jäſenenſä on palwelemaſſa Jumalaa. Kriſtityn käſi on tekemäſſä hywää; hänen kielenſä on kiittämäſſä Jumalaa; hänen korwanſa on kuuntelemaſſa Jumalan ſanaa; hänen ajatukſenſa ja tahtonſa pyytäwät toimia Jumalalle mieliſuoſioksi. Hän noudattaa apoſtolin kehoitusta: **„Rakentukaa itſekin eläwinä kiwinä hengelliſeksi huoneeksi, pyhäksi papistoksi uhraamaan hengelliſiä uhreja, jotka Jeeſukſen Kriſtukſen kautta owat Jumalalle mieluiſia“** (1 Piet. 2, 5).

Kriſtityn uhri on eläwä, ſillä ſe ei ole wain ulkonaiſta tekemiſtä, waan ſe lähtee rakkaudesta ja on uskon hedelmää. Pyhä Henki aſuu eläwän kriſtityn ſydämeſſä ja hallitſee tätä. Sentähden on kriſtityn uhri Hengen elähyttämä ja pyhä. Kriſtitty pyytää olla jäſenenä ſiinä ſeurakunnaſſa, joſſa ei ſaiſi olla tahraa eikä ryppyä, waan jonka tuliſi olla pyhä ja moitteeton (Ef. 5, 27). Ja kriſtityn uhri on Jumalalle otollinen, ſillä uskowa on omakſu-

mut Kristuksen, ja Kristus elää ja toimii hänessä. Jumala katselee sentähden mielisuosiolla kristityn uhria. Tämä itsensä uhraaminen Jumalalle on kristityn järjellinen jumalanpalwelus. Pakanoita wietiin mykkien epäjumalien luo (1 Kor. 12, 2), ja heidän jumalanpalwelukſensa oli järjetön, sillä siinä tahraantui monella tapaa heidän sydämensä, eikä epäjumala ollut olemassakaan. Kristitty palwelee Jumalaa hengessä ja totuudessa (Joh. 4, 24). Ei tämä jumalanpalwelus ole wain tawanmukaista tointa, waan sisällinen ihminen on Jumalaan kääntynyt, ja uskowa käyttää järjellisen harkinnan mukaan sielunsa ja ruumiinsa woimat Jumalan kunniaksi. Hän ei noudata nurjia mielipiteitä, waan ajattelee tarkkaan, miten hän woisi parhaiten palwella Jumalaa.

Järjellinen jumalanpalwelus waatii kristityltä, ettei hän muodostaudu tämän maailmanajan mukaan, waan että hän muuttuu mielen uudistuksen kautta. Tämä on jumalanpalwelukſen ensimäinen ja tärkein tarkoitus. Maailman piirissä hallitsee **„lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän korska“** (1 Joh. 2, 16), ja **„Kristus antoi itsensä alttiiksi syntiemme tähden, pelastaakseen meidät nykyisestä pahasta maailmanajasta** (Gal. 1, 4). Maailman ystäwyys wieroittaa ihmisen pois Jumalasta, ja Jumalan wiha ilmestyy taiwaasta kaikkea jumalattomuutta ja wääryyttä wastaan. Joka mukautuu maailman mukaan, hän kietoutuu pimeyden waltaan ja tulee yön lapseksi. Ihmisen tulee muuttua mielen uudistuksen kautta. Sisällinen uudistus on tarpeen, ennenkuin ihminen woi tutkia, mikä on Jumalan tahto, mikä on hywää ja otollista ja täydellistä, sillä tämä Jumalan tahdon tutkiminen on sisällisen ihmisen tointa, ja maailman lapsessa ei ole sisällistä ihmistä. Ihminen tawallisesti ajattelee, että hän ensiksi tutkii, mikä Jumalan tahto on, ja sitten hän rupeaa sitä tekemään, mutta Jumalan tahtoa ei ihminen paljaalla järjen miettimisellä woi tuntea, waan mielen uudistuminen on ainoa tie Jumalan tahdon tuntemiseen. Sydän on ruumiin keskuselin, joka hallitsee werenkulkua. Henkinen sydän on keskuswoima, joka yhdistää kaikki sielun ja hengen toimet. Niinkuin ruumiin sydän kokoaa weren ja laskee sen taas liikkeelle, niin toimii henkinen sydän sisäänpäin omanatuntona ja ulospäin ajatuksena ja tahtona. Mieli merkitsee tekstissämme ajatusta ja tahtoa. Synti hallitsee luonnollisen ihmisen mieltä, mutta kun ihminen uskolla omaksuu Kristuksen ja Kristuksen Henki pääsee sydämeen asumaan, uudistuu mieli. Silloin omatunto on herännyt, ja ajatus ja tahto liittywät omantunnon toimeen, niin että ajatus tarkkaa, mitä Jumala omassatunnossa puhuu, ja tahto pyytää Hengen woimalla tehdä, minkä hän huomaa

Jumalan tahdokſi. Parannukſessa ſyntyy ſiſällinen ihminen, joka tutkii, mikä on Jumalan tahto. Kun uskowa uudestiſyntymiſessä ſaa Pyhän Hengen, astuu uudistawa woima hänen ſydämeensä, ja tällä Hengen woimalla woi hän kuolettaa lihan tekoja. Sentähden ſanoo tekstimme, että ihmiſenkin tulee olla toimessa täſſä uudistustyössä; hänen tulee muuttua mielen uudiſtukſen kautta. Uskowa woi omakſua Kristukſelta armon woimia ja käyttää ne. Omilla woimillaan hän ei mitään woi, mutta toimetonna hän ei ſaa olla. Jos hän ei harrasta mielen uudistusta, waan aina wain pyſyy entiſellään, niin hänen jumalanpalweluksenſa ei ole järjelliſen, eikä hän woi tutkia, mikä Jumalan tahto on.

Apostoli eroittaa Jumalan tahdossa ſitä, mikä on hywää, mikä otollista ja mikä täydellistä, ja ſe on uskon kehitykſelle tärkeä, että uskowa oppii tekemään tätä eroitusta elämässään. Hywää on ylipäänſä ſe, mikä on pahan wastakohtana, mutta ei ole hywä aſia joka tilaiſuudessa pantawa toimeen. Hywä on almujen anto, mutta jos lahja ſillä kertaa turmelee almun pyytäjää, niin ei ole teko hywä. Kun opetuslapſet nuhteliwat niitä, jotka toiwat lapſia Jeeſukſen tykö, luuliwat he tekewänſä hywin, mutta Herra nuhtelee heitä ſiitä. Se on Jumalalle otollista, että hywä tehdään oikealla tawalla ja oikeaan aikaan. Wälistä on kowuus tarpeen, uſeammin lempeys; wälistä tulee nuhdella, uſeammin anteekſi antaa. Sen ymmärtää ſe, jolla on uudiſtunut mieli. Täydellistä on ſe, mikä on kaikin puolin Jumalan tahdon mukaista ja mikä johdattaa Jumalan aſettamaan määrään. Se kyſyy itſenſäkieltämistä ihmiſen puolelta. Joka wain kiinnittää huomionſa ſiihen, minkä hän woi tehdä joutumatta ſyntiin, hän ei tunne ſitä, mikä on täydellistä Jumalan tahdossa. Kun apostoli Paawali luki tappiokſi ſen, mikä oli hänelle ollut woittona, ja menetti kaikki, woittaakſeen omakſeen Kristukſen, ſilloin teki hän Jumalan täydellistä tahtoa. Kristitty on uſein ſiinä aſemassa, että hän woi walita joko mitä on hywää tahi mitä on otollista taikka mitä on täydellistä, mutta uſeimmat eiwät ota huomioonſa tätä eroitusta. Milloin kristitty ei walwo mielen uudistusta, ſilloin hän ei kykene tekemään tuota eroitusta. Sentähden walitetaankin nykyaikana niin paljon uskon elämän rappeutumista. Sillä on ſywät ſyynſä.

Sitten apostoli tarkemmin ſelittää, miten Jumalan tahto on tehtäwä. Hän teroittaa kristittyjen mieleen, etteiwät he ajatteliſi enempää itſeſtään, kuin heidän tulee ajatella, waan että he pyrkiſiwät noudattamaan kohtuutta ſen uskon määrän mukaan, minkä Jumala on antanut. Sillä yhdeſſä ruumiiſſa on monta jäſentä, mutta kullakin jäſenellä on oma tehtäwänſä. Niin owat uskowat-

kin yksi ruumis Kristuksessa, mutta he owat toinen toisensa jäseniä. Uudestisyntymisen kautta tulee ihminen jäseneksi Kristuksen ruumiissa, ja Jumala antaa kullenkin oman armolahjansa. Se on Jumalan täydellinen tahto, että kristitty uskollisesti käyttää sitä armolahjaa, minkä Jumala on hänelle antanut. Ainoana oikeana mittamääränä toimintaan nähden on se uskonmäärä, minkä Jumala on kullenkin suonut. Yli sen armolahjan, minkä Herra on antanut, ei ole kenenkään lähteminen toimimaan. Apostoli sanoo jokaiselle, olipa hän hallitusmies tai alamainen, mies tai nainen, nuori tai wanha, ettei hän saa ajatella itsestään enempää, kuin tulee ajatella. Ei saa uskowa pitää halpana Jumalan antamaa armolahjaa, eikä hän saa itsekkäästi pyrkiä aloille, joille Jumala ei ole häntä kutsunut. Ei silmä pysty toimittamaan korwan tehtäwää, eikä jalka käden, mutta meidän aikanamme luulee usein kristitty tykenewänsä kaikenlaiseen toimeen, ja useat tyrkyttäwät toisille toimia, joihin ei Jumala ole antanut tarwittawia lahjoja. Se ei ajattele itsestään, niinkuin hänen tulisi ajatella, joka menee saamansa uskonmäärän rajojen ulkopuolelle, eikä se noudata kohtuutta ajatuksissaan, joka lähtee toimimaan alalle, missä ei Jumalan armolahja kanmata häntä. Kristus on seurakunnan päänä ja Herrana. Hänen tahtonsa on määräämässä kristittyjen tointa. Kaikki Kristuksen ruumiin jäsenet tarwitsewat toisten apua. Armolahjat owat erilaiset, ja kunkin jäsenen tulee toimia sen armolahjan mukaan, mikä hänelle on annettu, niin että rakkauden sopu wallitsee kristillisessä seurakunnassa. Ei saa kukaan etsiä omaa etuansa eikä kadehtia toista, joka ehkä on saanut suuremman armolahjan. Jokaisen kristityn tulee pyytää Jumalalta armolahjoja, tulee oikein arwostella sitä lahjaa, minkä hän on saanut, ja uskollisesti käyttää se seurakunnan hywäksi.

Jumalanpalwelus on ihmisen tärkein toimi. Se ihminen, joka ei palwele Jumalaa, raaistuu ja syöksyy turmioon. Mutta ihminen woi turhaan palwella Jumalaa. Jeesus sanoo Esaian oikein ennustaneen fariseuksista ja kirjanoppineista, kun sanoi: **„Tämä kansa kunnioittaa Minua huulillaan, mutta heidän sydämensä on Minusta kaukana; mutta turhaan he palwelewat Minua opettaen oppeja, jotka owat ihmisten käskyjä“** (Matt. 15, 8). Ihminen woi wäärällä tawalla palwella Jumalaa, ja hän woi palwella ihmisoppien muodostamaa jumalaa, joka ei ole taiwaan eläwä Jumala. Apostoli Paawali kehoittaa kolossalaisia, etteiwät sallisi määrätä itselleen uskonnollisia säännöksiä ihmisten käskyjen ja oppien mukaan (2, 20—22). Fariseukset ja kirjanoppineet oliwat innokkaita palwelemaan Jumalaa, he rukoiliwat ja paastosiwat paljon ja antoiwat paljon almuja, mutta Jumala sa-

noo tuon jumalanpalweluksen turhaksi, kun ei ſe käynyt ſydämestä, ja kun he ihmisoppeja noudattiwat. Meidän on ottaminen ſiitä waari, että jumalanpalweluksemme on järjellinen, niin että todella antaudumme Jumalalle, emmekä muodostaudu tämän maailmanajan mukaan, waan muutumme mielen uudistuksen kautta.

Raamatussa muhdellaan usein turhaa jumalanpalwelusta. Eſaian ennustuksessa ſanotaan: **„Puuſeppä pingoittaa mittanuoran ja piirustaa ſen liidulla, walmistaa ſen höylällä ja muodostaa ſen harpilla ja tekee ſiitä miehen muotoiſen, kauniin ihmiskuwan, huoneessa aſumaan. Hän hakkaa itſelleen ſetripuita ja ottaa rautatammeja ja tammeja ja walitſee itſelleen metſän puita ja istuttaa männyn, jonka ſade ſuureksi kaswattaa. Ja ſe joutuu ihmiſelle polttopuuksi, ja ſiitä ottaa hän ja lämmittelee itſeään; jopa ſytyttää ſen tuleen ja leipoo leipää, wieläpä tekee jumalan, jota hän kumartaa, walmistaa ſen kuwaksi ja lankee ſen eteen maahan. Puolen ſiitä polttaa hän tulessa, toiſen puolen päällä ſyöpi hän lihaa, paistaa paistin ja rawitſee itſensä ja ſanoo „hei!“ minä lämpeſin ja tunſin kuumuuden. Lopun ſiitä tekee hän jumalakſi, epäjumalankuwakſeen, lankee maahan ſen eteen ja kumartaa ja rukoilee ſen puoleen ja ſanoo: pelasta minua, ſillä ſinä olet minun jumalani“** (44, 13—17). Siinä on kuwaus turhasta jumalanpalweluksesta. Kuinka tyhmä onkaan tuo ihminen, joka tekee itſelleen jumalan puusta, josta hän on polttanut oſan tulessa ja toiſen oſan päällä paistanut lihaa. Hän lankee maahan epäjumalanſa eteen, palwoo ſitä ja rukoilee ſiltä pelastusta. Mahtaa hän olla mieliſsään, kun on tehnyt itſelleen jumalan. Tuommoinen epäjumalanpalwelus tuntuu meistä olewan aiwan kaukana nykyiſestä korkeasta ſiwistyskannasta.

Mutta meidänkin aikanamme on olemassa ſamanlaista epäjumalanpalwelusta, waikka ſe eſiintyy hienoimmissa muodoissa. Puuſeppä muodostelee puusta epäjumalankuwan ſemmoiſeksi, kuin hänen aistinſa ja mielensä tahtoo, ja tuota hän palwoo ja rukoilee, mutta järkeilewä tieteilijä muodostaa ajatukſistaan epäjumalankuwan ſemmoiſeksi, kuin hänen järkensä ja mielensä tahtoo, ja tuota hän palwoo ja rukoilee. Ilmeſtyksen ſana ei kelpaa hänelle, waan hän poistaa Raamatun jumalankuwasta ja kristuskuwasta niitä piirteitä, jotka eiwät ole hänelle ja hänen hengenheimolaiſilleen mieliksi, ja hän liſää ſemmoiſia piirteitä, jotka miellyttäwät häntä. Monenmoiſia jumalankuwia ja kristuskuwia on tällä tapaa ſyntynyt, ja yhä uuſia muodostellaan. Mutta tämä ei ole muuta kuin epäjumalanpalwelusta, ja waikka ollaan innokkaita palwomaan tämmöiſiä ihmisten tekemiä jumalia, ſanoo Jumala tämmöiſen juma-

lanpalweluksen turhaksi. Ja lahwollisissa suunnissa muodostellaan Jumalaa ja Kristusta lahwollisen mielipiteen mukaiseksi. Tälläkin tapaa syntyy epäjumalanpalwelusta.

Kun Johannes kastajan opetuslapset sanoiwat opettajalleen, että Jeesus kastoi ja että kaikki meniwät Hänen tykönsä, wastasi Hän: **„Ei ihminen woi ottaa mitään, ellei hänelle anneta taiwaasta"** (Joh. 3, 27). Se totuus on ollut ihmiskunnalle selwä. Niin ajattelewat pakanat, niin juutalaiset, ja niin on kristikunta ajatellut. Sentähden on jumalanpalwelus niin suuresta arwosta. Mutta noin kahdessataa wuotta sitten syntyi eräissä tieteilijöissä se mielipide, että juopa oli Jumalan ja maailman wälillä olemassa, niin että kullakin oli oma waikutuspiirinsä. Maailman elämä liikkui koneellisesti niiden sääntöjen mukaan, jotka Jumala oli luomisessa sille antanut. Se oli muka taikauskoa, jos ken uskoi, että kaikki riippuu Jumalasta. Mutta Raamattu sanoo, ettei Jumala **„ole kaukana yhdestäkään meistä; sillä Hänessä me elämme ja liikumme ja olemme"** (Ap. t. 17, 27. 28). Ihmiset kääntyiwät kuitenkin tässä suunnassa pois Jumalasta ja kiintyiwät maailmaan. Mieliala muuttui kewytmieliseksi, ja ihminen alkoi käyttää Jumalan antamaa hywyyttä oman mielensä mukaan. Kun kärsimiset tuliwat, eiwät ihmiset tahtoneet niissä nähdä Jumalan rakkauden kuritusta, waan he koettiwat tulla omin neuwoin toimeen. Tämä maailmankäsitys on wieläkin waikuttamassa paljon turmiota uskon alalla.

Tältä murjalta kannalta oli wain askel toiseen. Ruwettiin laajalta puheissa ja kirjoituksissa työntämään Jumala syrjään, ja lopulta mentiin niin pitkälle, että rohjettiin julkisesti panna Jumala wiralta pois. Askel askeleelta luisui jumalaton mieliala aina sywemmälle epäuskon mutaan. Suuri on se turmio, minkä tämä mielipide sai aikaan nykyisessä ihmispolwessa. Jumalasta wielä näissä piireissä puhuttiin, jopa kauniilla sanoillakin, ja Jumalan sanastakin, mutta Häneltä riisuttiin pois kaikki itsenäinen elämä. Maailma on olemassa, mutta ei kukaan tiedä, miten se on syntynyt. Tällä kannalla ei ole Luojaa, joka kaikki hallitsee, ei Wapahtajaa, ei Tuomaria. Kaikki syntyy itsestään, kaikki tulee täydellisemmäksi, waikka ei Jumalaa ole. Kaikki on kehittymässä lajinsa mukaan, kullakin siemenellä on hedelmänsä, kullakin woimalla waikutuksensa, mutta ei olisi koko maailmassa ketään, joka kaikkea hallitsee. Ruoho nousee maasta, eläin syntyy ja kaswaa lajinsa mukaan, kaikkialla luomakunnassa on ihmeellinen järjestys, mutta järjestäjää muka ei löydy. Kuinka ihmeellinen on eläwän elimistön, silmän ja korwan rakennus! Sekö olisi itsestään syntynyt? Tämä maailmanaika

wieraantuu yhä enemmän Jumalasta, ja ſe pyytää tehdä ihmiskunnan jumalakſeen. Se peittelee ſitä pahaa, mitä ihmiskunnassa tehdään ja mikä yhä räikeämmin puhkeaa ilmi, tahi kieltää ſe ſen. Se kaunistaa ja ylistää, mitä ihmiskunnassa tehdään, mutta Jumalan ja Kristuksen korkeutta ſe pyytää polkea. Luonto ja ihmisjärki ſaawat muka kaikki aikaan, ja niitä ylistetään jumalallisina woimina. Tämmöiſiä murjia käſityksiä on laajalta tunkeutunut nykyiſeen ihmispolween, ja missä nämä wallitſewat, ſiellä ei ole järjellinen jumalanpalwelus mahdollinen. Kun tälläkin kannalla jumalanpalwelusta wietetään, niin ſe ei woi tapahtua ſydämestä, ſillä Jumala on työnnetty pois waltaistuimelta. Ilahuttawia uskonnollisia wirtauksia on kyllä eſiintynyt, ja ne owat kaswamassa, mutta kanſojen ſuuret enemmistöt kulkewat poispäin Jumalasta, ja jumalanpalwelus muuttuu laajalta ſen hengen mukaan, mikä maailmassa wallitſee. Turmeltunut on tämä maailmanaika. Wähän on järjellistä jumalanpalwelusta, wähän todellista antautumista Jumalalle, wähän tutkimista, mikä on Jumalan hywä, mikä Jumalan otollinen, mikä Jumalan täydellinen tahto, ja wähän on muuttumista mielen uudiſtuksen kautta, mutta paljon on turhaa jumalanpalwelusta, paljon ihmisoppien ja ihmiskäskyjen noudattamista uskonnon alalla, paljon mukautumista tämän maailmanajan mukaan, paljon ihmispalwelusta ja paljon maailmanpalwelusta.

Jumala istutti iankaikkiſuuden ihmiſen ſydämeen; ſentähden liikkuu ihmisolennon ſiſimmässä ikäwä, joka pyrkii korkeammalle tätä maailmaa. Semmoiſekſi on ihminen luotu, että hän etſiſi Jumalaa (Ap. t. 17, 27), eikä hän löydä hengelleen tyydytystä muualla kuin eläwässä Jumalassa. Sitä warten tuli Jeeſus Kristus maailmaan, että Hän johdattaiſi meitä täältä kuolon warjon maasta Iſän tykö taiwaan kirkkauteen. Jumalan läheiſyyteen tulee jokaiſen pyrkiä ja ſiinä läheiſyydeſſä pyſyä. Täällä ſyntyy ſe mielen hartaus, joka wiihtyy Jumalan ſeurassa ja liikkuu rukouksessa ja Jumalan ſanassa. Tämä mielen hartaus on järjellisen jumalanpalwelukſen perustus, ſillä hartaasta mielestä nouſee aina anomiſet, rukoukſet ja kiitokſet Jumalan puoleen, ja Jumalan läheiſyydeſſä wiihtywä ei mukaudu tämän maailmanajan mukaan, waan hän tutkii, mikä Jumalan tahto on, ja käyttää armonwälikappaleita. Jos uskowalta puuttuu harrasta mielialaa, liikkuu hänen ajatukſenſa wielä maailmassa ja rukouselämä on katkonaista.

Jeeſukſen opetuslapſet tuliwat Herran tykö, kun Hän kutſui heidät, ja heidän ſydämenſä kiintyi yhä enemmin Herraan. He oppiwat aina ſywemmin rakastamaan Häntä ja tuliwat niin lähelle Häntä, etteiwät enää woineet Hänestä eritä. Helluntaipäiwänä

heidät kastettiin Pyhällä Hengellä, ja Kristus tuli asumaan heidän sydämeensä. Silloin he olivat Jeesuksessa Kristuksessa ja Kristus oli heissä. Tämä uskon asema on Jumalan lapsen wasituinen asema. Jumalan rakkaus on Pyhän Hengen kautta wuodatettu uskowan sydämeen, niin että hän seisoo armossa, ja hänen ruumiinsa on Pyhän Hengen temppeli. Koko uskowan elämä on Jumalan palwelemista. Hän antaa ruumiinsa eläwäksi, pyhäksi ja Jumalalle otolliseksi uhriksi, ja hän ajattelee tarkkaan, miten hän woi parhaiten palwella Jumalaa. Kristitty pitää kalliina sen armolahjan, jonka Jumala on hänelle antanut, ja hän pyytää sitä uskollisuudella kehittää. Kodin hartausseurassa ja yhteisessä jumalanpalwelukseesa on eläwä kristitty hartaana jäsenenä mukana, ja hän rukoilee siunausta Jumalalta kodilleen, seurakunnalleen, kansalleen ja kristikunnalle. Tähän uskon asemaan on jokaisen kristityn pyrittäwä, niin että hän woi palwella Jumalaa hengessä ja totuudessa. Ja tähän asemaan tahtoo Kristus johdattaa jokaista, joka antautuu Hänelle. Joka ei uskolla omaksu Jumalaa omakseen, hän menettää kaikki, mutta joka Jeesuksessa Kristuksessa omaksuu Jumalan Isänä ja todella antautuu Hänelle, hänellä on iankaikkinen elämä.

Armon Herra! Auta meitä aina tutkimaan, mikä on Jumalan tahto, mikä on hywää ja otollista ja täydellistä, ja ilolla tekemään, mitä on täydellistä! Ja auta meitä muuttumaan mielemme uudistuksen kautta! Kuule, Herra, meitä! Amen.

12. Jeesuksen opetuslapsi palvelee rakkaudessa weljiä ja lähimäistä.

Saarna toisena Loppiaisen jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Room. 12, 6—15.

„Meillä on erilaisia armolahjoja sen armon mukaan, mikä meille on annettu; jos jollakin on profetoimisen lahja, niin käyttäköön sitä uskon mukaisesti; jos wirka, niin pitäköön wirastaan waarin, jos joku opettaa, olkoon uskollinen opettamisessaan; jos kehoittaa, niin kehoittamisessaan; joka antaa, antakoon hywästä sydämestä; joka on johtaja, johtakoon huolellisesti; joka laupeutta harjoittaa, tehköön sitä ilomielin. Olkoon rakkaus wilpitön, kammokaa pahaa, riippukaa hywässä kiinni. Olkaa weljenrakkaudessa helläsydämisiä toisianne kohtaan, keskinäisessä kunnioittamisessa olkaa toisillenne esikuwina. Älkää harrastuksessanne olko welttoja; olkaa hengessä palawia; palwelkaa Herraa. Olkaa toiwossa iloisia, ahdistuksessa kärsiwällisiä, rukouksessa kestäwiä. Pitäkää pyhien tarpeita ominanne; ahkeroikaa wieraanwaraisuutta. Siunatkaa wainoojianne, siunatkaa äläkää kirotko. Iloitkaa iloitsewien kanssa, itkekää itkewien kanssa".

Edellisen sunnuntain epistolateksti päättyi sanoihin: **„Me olemme yksi ruumis Kristuksessa, mutta itsekukin olemme toistemme jäseniä".** Päiwän epistolateksti liittyy näihin ja esittää kristityn suhdetta weljiin ja lähimäiseen. Kristityt owat samanlaisessa suhteessa Kristukseen ja toisiinsa, kuin ruumiin jäsenet owat ruumiiseen ja toisiinsa. Seurakunnan rakentamiseksi antaa Jumala kullekin eläwälle kristitylle armolahjansa. Nämä owat erilaisia, mutta ne owat kaikki seurakunnan elämälle ja kaswamiselle tarpeen, ja tähän tarkoitukseen ne owat käytettäwät. Kristillisen seurakunnan sisällinen menestys riippuu siitä, että nämä erilaiset armolahjat käytetään yhteiseksi hywäksi. Kristityn tulee pyytää Herralta armolahjoja, hänen tulee uskollisesti käyttää se armolahja, minkä hän on Herralta saanut, ja hänen on pysyminen siinä piirissä, missä hän armolahjallaan woi toimia. Toisen waikutuspiiriin hänen ei sowi tunkeutua, eikä hänen ole meneminen yli armolahjansa paneman rajan.

On olemassa lahkokuntia, jotka owat olewinaan kristillisen alkuseurakunnan wertaisia, ja jotka kerskaawat niistä suurista armolahjoista, joita sanowat saaneensa. He muka herättäwät kuolleita,

parantawat tauteja, antawat raajarikoille ruumiin eheyden. Lahowollinen mieli on saanut aikaan paljon wilppiä ja häiriötä täsjä kohden. Kristikunnan alkuaikoina toimi Jumalan Henki erityisellä woimalla. Silloin tehtiin Herran nimessä suuria ihmetekoja. Kristus teki ihmetekonsa todistukseksi maailmalle, mutta Hän ei tahtonut perustaa uskoa niihin, waan Hän perusti uskon ewankeliumin sanaan. Kristus nuhteli sentähden niitä, jotka antoiwat ihmeteoille liialliſen arwon. Samoin tekiwät apostolitkin. Kristinuskon synnyinaika oli ihmeiden aikakausi, sillä taiwaan waltakunnan ylimaailmallinen elämä tunkeutui taiwaalliſella woimallaan ihmiskuntaan ja loi uskon elämälle uusia ilmenemysmuotoja. Sitten alkoi tawalliſen kehityksen aika, jona taiwaalliſen elämän woima rajoittui säännölliſiin muotoihin. Armolahjat eiwät silti lakanneet toimimasta. Luonnon piirissä wallitſee sama sääntö. Synnyinaikana esiintyy elämä epäsäännölliſissä muodoissa, mutta sen perästä alkaa säännöllinen kehitys. Kun linnunpoika elää ja kaswaa munassa, poikkeaa sen elämä kokonaan linnun tawalliſesta elämästä. Kun se on aikansa kehittynyt ja munankuori on poistunut, alkaa säännöllinen elämä. Tähän tapaan esiintyy elämä luonnon ja hengen piirissä.

Kristinuskon synnyinaikaa emme woi palauttaa. Alkuseurakunta toimi rajoitetussa piirissä, sen jäsenet oliwat ylhäältä syntyneitä, ja sen ulkopuolella eliwät kansojen suuret enemmistöt. Nyt kuuluwat kansojen enemmistöt ylipäänsä kristilliſeen seurakuntaan, ja tämän tulee hapatuksena waikuttaa ihmiskunnassa ja walmistaa kansoissa sijaa Herran tulemiſelle. Nykyiſissä sekalaiſissa seurakunnissa ei ole sitä Hengen woimaa olemassa, joka woiſi luoda semmoista elämää, kuin alkuseurakunnissa oli. Meillä on nyt toinen aika Jumalan waltakunnan kehityksessä. Ohdakkeet ja niſut kaswawat yhdessä Herran pellolla, eikä Herra tahdo, että ihmiſet rupeawat erottamaan niitä. Meidän on tutkiminen, mikä aika on käſillä Jumalan talouspiirissä, ja sen mukaan tulee meidän käyttäytyä. Ellemme Jumalan aikaa tunne, olemme kykenemättömät siunauksella toimimaan. Suuruuden hulluus waiwaa tätä nykyä ihmishenkeä yleiſellä ſiwistysalalla, ja suurtekoja tawoitellaan, waikka woimia niihin puuttuu, ja häiriö kaswaa yhä suuremmaksi. Uskonnolliſellakin alalla arwataan ihmiskyky liian suureksi, mutta uskonnolliſiin suurtekoihin ei ole tämä aika sowelias. Lahkokunnat panettelewat kirkkoa, jonka piirissä kansojen enemmistöt eläwät, ja jossa sentähden on paljon sairaloiſia ja kuolleita jäseniä, mutta lahkokunnilta puuttuu kokonaan alkuseurakunnan henki, ja heidän keskuudessaan on samaa puutteelliſuutta, waikka he ottawat pii-

riinſä wain hengenheimolaiſiaan. Nykyaika ei ole ihmetekojen aika, mutta Jumalan armolahjoilla on kuitenkin ſama arwo ja tehtäwä, kuin niillä oli alkuſeurakunnassa. Kristittyjen tulee pyrkiä oſalliſiksi parhaimmista armolahjoista (1 Kor. 12, 31) ja olla uskolliſet niille armolahjoille, jotka Jumala on antanut.

Apostoli mainitſee enſiksi profetoimiſen lahjaa, joka on käytettäwä uskon mukaiſesti. Tämä armolahja annettiin alkuſeurakunnassa yksityiſille kristityille yhteiſeksi rakennukſeksi. Jumala antaa wielä armolahjanſa niiden ilmestysten ja ennustusten ſelittämiſeksi, jotka Raamatuſſa eſittäwät tulewia tapauksia. Luther ſanoo olewanſa ſitä mieltä, että profetoiminen tällä paikkaa tarkoittaa Raamatun ſelittämistä, ja hän liſää: „Raamatun ſelittäminen on jaloin, korkein ja ſuurin profetoimiſen lahja“. Profeetta ei ſaa ſekaantua aſioihin, jotka owat ſen uskonmäärän ulkopuolella, mikä hänelle on annettu (Room. 12, 3), ja hänen on pyſyminen pyhän Raamatun opiſſa. Apostoli ſanoo korinttolaiſille, että kaksi tai kolme profetoista ſaawat ſeurakunnassa puhua, mutta muut arwoſtelkoot (1 Kor. 14, 29). Profeetan puhe oli Korinton ſeurakunnassa siis muiden ſelittämiſen warassa. Jos profeetta puhui jotakin, joka oli Raamatun oppia wastaan, niin ſe ei ollut hywäkſyttäwä. „Usko“ tarkoittaa täſſä ſitä uskon ſääntöä, mikä eſiintyy Raamatun opiſſa. Ylimaailmallinen elämänelimistö, joſſa on ihmeellinen yhteys, astuu Raamatuſſa meidän eteemme, ja tätä yhteyttä ei profeetta ſaa mieliwaltaiſesti särkeä, waan ſe on ſanottawa, mitä pyhä kirjailija tahtoo ſanotuksi. Uuſia ilmestyksiä emme tänä ſäännölliſen kehityksen aikana enää ſaa.

Kristilliſeſſä ſeurakunnassa on monenlaiſia tehtäwiä, ja joka on wiran ſaanut, hän hoitakoon ſitä tunnolliſesti, älköönkä hän tunkeutuko wieraille aloille, niin että hän laiminlyö hänelle uskottua wirkaa. — Joka on ſaanut lahjan hywin eſittää kristinuskon totuuksia, hän olkoon uskollinen opettamiſeſſaan, ja joka kykenee herättämään uneliaita ja kehoittamaan ahdingoiſſa ja murheiſſa olewia, hän käyttäköön uskolliſesti tätä lahjaa, niin etteiwät kristityt tule hitaiksi ja laiskoiksi eiwätkä uuwu epätoiwoon. Uskowat owat kaswatettawat totuuden tuntemiſeen, ja lannistuneet owat herätettäwät totuuden kuuliaiſuuteen ja kestäwyyteen. — Joka woi antaa hengellistä ja maallista hywää weljilleen, antakoon hän wilpittömällä mielellä, katſomatta ihmismuotoon, hywästä ſydämestä, ilman itſekkyyttä ja ilman ſiwutarkoituksia. Jumalalta ihminen on ſaanut, mitä hywää hänellä on, ja rakkaudeſſa tulee hänen ſillä palwella muita. Jolla on kaitſijan wirka ſeurakunnassa, hänen tulee huolella, tunnolliſuudella ja kestäwyydellä tehdä tehtä-

wänsä, ettei epäjärjestystä ja wallattomuutta pääse tunkeutumaan kristittyjen piiriin. — Joka on saanut armolahjan maallisessa tai hengellisessä suhteessa, auttakoon hän niitä, jotka owat tarpeessa ja ahdingossa; hänen on osoittaminen laupeutta ilomielin ja sillä tapaa, että awunsaaja saa tuntea auttajan rakkautta. **„Jumala rakastaa iloista antajaa"** (2 Kor. 9, 7).

Apostoli siirtyy sitten yhteiskunnalliselle alalle ja antaa kehoituksia tekemään, mitä on otollista (Room. 12, 2). Jumala rakastaa kaikkia ihmisiä, ja niin tulee kristitynkin tehdä, mutta rakkauden tulee lähteä wilpittömästä sydämestä, niin ettei se esiinny wain puheissa ja käytöksessä, waan teossa ja totuudessa. On niin paljon ulkokullailewaa rakkautta, mutta kristillisen rakkauden tulee olla totinen. Apostoli sanoo: **„Kehoittamisen päämäärä on puhtaasta sydämestä ja hywästä omastatunnosta ja wilpittömästä uskosta tulewa rakkaus"** (1 Tim. 1, 5). Tämmöinen rakkaus ei ole wälinpitämätön pahaan nähden, eikä se sitä puolustele, waan se kammoaa pahaa ja riippuu kiinni hywässä. Se rakkaus, joka ei wastusta ja wihaa pahaa, on wäärä rakkaus. —Jumala rakastaa erityisellä rakkaudella niitä, jotka rakastawat Häntä. Niin rakastaa kristittykin erityisellä rakkaudella niitä, jotka owat hänen weljiään uskossa, jotka owat ylhäältä syntyneitä ja jotka Kristuksen Henki yhdistää. Jumalan rakkaus on wuodatettu heidän sydämeensä, ja he owat helläsydämisiä toisiaan kohtaan. Kristitty kunnioittaa Jumalan lahjaa weljessä ja pyytää olla esikuwana toiselle keskinäisessä kunnioittamisessa. Oikea weljenrakkaus pitää weljeä parempana itseään. — Harrastusta tulee kristityllä olla lahjansa käyttämisessä. Welttous on wältettäwä. Kristitty ei saa olla hidas ja laiska toimessaan, ja hengessä tulee hänen olla palawa. Oman hengen kiihkoa ja sairaloista innostusta ei Herra rakasta, mutta Jumalan Hengen tuli on kristityn harrastukselle tarpeen. Tunteiden kiihko on epäraitis, mutta Hengen innostuksessa on malttia ja wiisautta. Tekstimme sanoo sitten: **„Palwelkaa Herraa".** Kristityn on aina katsominen Herransa tahtoa ja toimiminen Hänelle mielisuosioksi. Wanhassa raamatunkäännöksessä on tällä paikkaa käytetty toista tekstiä ja lausuttu: „Sowittacat teitän ajan jälken", tahi: „Ottakaat waari siitä, mitä aika waatii". Tämä kehoitus sopii paremmin tällä paikkaa, kun aika käsitetään hywässä mielessä, niinkuin se esiintyy seuraawassa luwussakin. Kristuksessa on armonaika tullut, ja se panee erityisiä welwoituksia kristitylle. Kun tämä palawassa innostuksessa pyytää toteuttaa, minkä katsoo oikeaksi, tulee hänen ottaa huomioon, mitä uusi aika waatii häneltä. — Paljon on semmoista, mikä murehuttaa ja painostaa kristittyä,

paljon ahdistawaa, mutta toiwo antaa kristitylle iloa ja wirkistystä, niin etteiwät ajalliſet wastukſet maſenna hänen mieltään, ja hän on kärſiwällinen ahdistukſessa; hän tietää maalliſen waiwan olewan lyhytaikaiſen ja Herran pelastawan häntä tästä pahasta maailmasta taiwaalliſen Iſän kotiin, joſſa hän ſaa iloita kirkastetulla ilolla. Ja rukouksessa elää kristitty yhteydessä Herran kanssa. Joka kestäwäſſä rukouksessa pyytää Jumalalta apua, hän ei lannistu koetukſen aikana, waan hän kilwoittelee toiwossa wanhurskauden kruunun puolesta.

Apostoli eſittää ſitten tekstiſſämme niitä welwolliſuuksia, joita kristityn ſuhde muihin ihmiſiin tuottaa ja joita ihmisrakkaus häneltä waatii. Uskowan tulee pitää pyhien tarpeet ominaan ja mielellään oſoittaa heille wieraanwaraiſuutta. Pyhiä owat ne, jotka owat omakſuneet Jumalan kutſumukſen, erinneet maailmasta ja tulleet oſalliſiksi Kristukſen Hengestä. Sentähden kutſutaan uskowia uſein Raamatuſſa pyhiksi. Apostolien ja warſinkin wainojen aikana liikkuiwat kristityt uſein wieraiſſa maiſſa ja oliwat awun tarpeeſſa. Eläwä kristitty on jäſen Kristukſen ruumiiſſa, ja hän auttaa weljiään maalliſilla ja hengelliſillä lahjoilla. — Mutta wihamiehilleenkin tulee kristityn oſoittaa rakkautta. **„Siunatkaa wainoojianne, ſiunatkaa älkääkä kirotko“.** Kristityt oliwat tähän aikaan panettelun ja wainon eſineinä. Heistä lewitettiin mitä inhottawimpia walheita. Apostoli waroittaa kristityitä kärſimättömyydestä ja wihasta, kun uſein joutuiwat syyttömästi wainottawiksi. Meidän tulee toiwottaa hywää wihamiehillekin. Jolleiwät he tahdo ottaa kristityiltä wastaan hywää, niin eiwät kuitenkaan woi estää heitä rukoilemasta heidän puolestaan ja ſiunaamasta heitä. Lopuksi ſanoo tekstimme: **„Iloitkaa iloitſewien kanssa, itkekää itkewien kanssa“.** Kehoitus iloitſemiſeen käy edellä, ſillä ihmiſen on waikeampi iloita iloitſewien kanssa, kuin itkeä itkewien kanssa, ſillä oma hätä, monet murheet ja kateus owat uſein estämässä tästä iloitſemiſesta, kun oma kokemus kärſimiſestä ja waiwasta ſaa aikaan ſen, että pikemmin tunnemme myötätuntoiſuutta niitä kohtaan, jotka kärſiwät. Kristityn tulee iloita ſiitä ſiunauksesta, minkä Jumala antaa weljille, ja myötätuntoiſuudella ottaa oſaa heidän waiwoihinſa. Jeeſus ſanoi opetuslapſilleen: **„Joka teidän keskuudessanne tahtoo olla enſimäinen, hän olkoon teidän palwelijanne; niinkuin ei Ihmiſen Poikakaan tullut palweltawaksi, waan palwelemaan ja antamaan ſielunſa lunnaiksi monen edestä“** (Matt. 20, 27. 28). Jeeſuksen opetuslapſi noudattaa Herranſa kehoitusta ja palwelee ſillä armolahjalla, minkä hän on ſaanut, muita yhteiſeksi rakennukſeksi. Hän pitää waarin tehtäwästään, antaa hywästä ſydämestä ja oſoit-

taa ilomielin laupeutta. Hän on rakkaudessa wilpitön, hän kammoaa pahaa, riippuu kiinni hywässä ja on weljenrakkaudessa hellästydäminen. Apostoli Paawali sanoo: **„Minä elän, en enää minä, waan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen elän Jumalan Pojan uskossa"** (Gal. 2, 20). Tätä apostolin esikuwaa pyytää kristitty noudattaa, ja hän ottaa Kristukselta armoa ja woimaa, niin että Kristus saa muodon hänessä, ja elämässään hän pyytää rakkaudessa olla Kristuksen seuraaja (Ef. 5, 2).

Jumala on rakkaus, ja Hän rakastaa Luojana kaikkia ihmisiä. Kaikille Hän runsaasti antaa hywiä lahjoja tätä maallista elämää warten, ja Hän pysyy Isänä niillekin, jotka owat Hänestä wieraantuneet. Hän osoittaa hywyyttään kaikille, mutta Jeesuksessa Kristuksessa esiintyy korkeampi Jumalan rakkaus. Kristuksessa Jumala sowitti maailman synnit ja walmisti iankaikkisen lunastuksen. Kristuksessa rakastaa Jumala ihmistä iankaikkisella isänrakkaudella. Wanhan liiton laki waati jo ihmistä rakastamaan Jumalaa yli kaiken ja lähimäistä niinkuin itseään, sillä ilman rakkautta menee ihmisen elämä pirstaleiksi, mutta oikeasta rakkaudesta syntyy hurskas elämä. Uskon yhteydessä Jeesuksen kanssa syntyy kristityssä lapsen rakkaus Jeesuksen Kristuksen Isään. Kun ihminen syntyy uudesti, tulee Kristus asumaan häneen, ja Jumalan rakkaus wuodatetaan Pyhän Hengen kautta hänen sydämeensä. Jumalan rakkaus hallitsee sentähden uudestisyntyneen elämää. Rakkaus Jumalaan ja rakkaus lähimäiseen kuuluwat yhteen. Joka rakastaa Jumalaa, hän rakastaa myös lähimäistään. Niinkuin Jumala Luojana rakastaa kaikkia ihmisiä, niin kohdistuu kristityn yleinen ihmisrakkaus kaikkiin ihmisiin, mutta kristillisellä weljenrakkaudella kristitty rakastaa uudestisyntyneitä. Tämä on korkein ihmisrakkaus, ja se on wallalla niiden kesken, jotka owat saaneet Kristuksen Hengen. Kristus sanoo opetuslapsilleen: **„Uuden käskyn Minä annan teille, että rakastatte toisianne niin, kuin Minä olen rakastanut teitä, jotta tekin niin rakastaisitte toisianne"** (Joh. 13, 34); **„tämä on minun käskyni, että rakastatte toisianne niin, kuin Minä olen rakastanut teitä"** (Joh. 15, 12).

Tämä weljenrakkaus on korkea ja jalo, sillä se on Isän oma rakkaus Poikaan ja Pojan rakkaus ylhäältä syntyneisiin, ja se yhdistää uuden liiton henkilapset. Tämän rakkauden elähyttämänä pyytää Jeesuksen opetuslapsi olla uskollinen siinä tehtäwässä, minkä Herra on hänelle antanut, ja hän walwoo sitä, ettei rakkauteen pääse wilppiä; hän on palawa hengessä, toiwossa iloinen wastoinkäymisissäkin, nöyrä sydämessään, ja hän kilwoittelee rukouksessa lähimäisen ja seurakunnan puolesta. Hän käyttää sitä armolahjaa,

minkä hän on Herralta ſaanut, lähimäiſen hywäkſi, ja hän pyytää hoitaa tätä armolahjaa, niin että hän ſaiſi ſitä enemmän. Jumala ſanoo ſen olewan paaston, johon hän mielistyy, kun ihminen päästää wäärynydellä ſidotuita, katkoo ikeen kahleita, laskee waiwatuita wapauteen, kun hän ſärkee kaikkinaiſet ikeet, kun hän taittaa nälkäiſelle leiwän ja ſaattaa kurjat kulkijat kotiinſa (Eſ. 58, 6. 7). Köyhät ja kurjat eiwät woi täällä maailmaſſa makſaa hywäntekijälleen, mutta Jumala antaa iankaikkiſen palkan. Sentähden Jeeſus kehoittaa kutſumaan pitoihin köyhiä, rampoja, ontuwia, ſokeita, ſillä ſemmoiſille kutſujille makſetaan wanhurskasten ylösnouſemukſeſſa (Luuk. 14, 13. 14). Köyhäin rukoukſet nouſewat taiwaaſeen auttajan hywäkſi. Niinkuin uswa haihtuu maailman tyhjä kunnia, mutta Jumala palkitſee epäitſekäſtä antajaa taiwaan ſiunaukſella.

Kun Jeeſukſen opetuslapſi pyytää Herran tahtoa noudattaa ja toimii lähimäiſen hywäkſi, astuu maailma häntä wastaan, niinkuin ſe astui Kristusta wastaan, ja tämä maailman wastustus ſaattaa hänelle paljon waikeukſia. Maailma rakastaa paljon ja wihaa paljon, mutta ſen rakkaus on wäärä rakkaus, ja ſen wiha on wäärä wiha. Kristukſen ja maailman wälillä on juopa, jota ei kukaan woi poistaa. Sentähden ſanoo apostoli: **„Älkää rakastako maailmaa, älkääkä ſitä, mikä maailmaſſa on“.** (1 Joh. 2, 15). On olemaſſa maailma, joka elää törkeisſä ſynneisſä ja puolustaa pahaakin. On olemaſſa hieno maailma, joka harrastaa ulkonaista ſiwistyſtä ja wälttää julkiſyntejä, mutta ei tahdo ſydämeſſä rikkoa liittoa ſynnin kanſſa. On olemaſſa oppinut maailma, joka luulee itſellään olewan tiedon awaimet ja aarteet, mutta joka ei ole ſiſälliſesti erinnyt maailmasta ja joka ei tunne Jumalaa. Ja on wielä olemaſſa jumalinen maailma, joka on harrastawinaan ulkonaiſta uskonnollista elämää, mutta joka ſydämeſſään rakastaa maailmaa ja ſen himoja. Raaka maailma wihaſi Jeeſusta, ſillä Hän nuhteli ſyntiä ja todisti ſen pahuutta wastaan. Hieno maailma wihaſi Jeeſusta, ſillä ſe paheni ſiihen Wapahtajaan, joka tarjoſi armonſa publikaaneille ja ſyntiſillekin ja otti heidät wastaan. Oppinut maailma wihaſi Jeeſusta, ſillä Hän waati kaikkia parannukſeen, eikä Hän hywäkſynyt heidän tekemiään uskonnonſääntöjä. Mutta enimmin wihaſi jumalinen maailma Jeeſusta, ſillä Hän paljasti heidän ulkokullaiſuuttaan ja waati ſydämen uskoa. Fariſeukſet rukoiliwat ja paastoſiwat paljon, mutta he kätkiwät maalliſen mielensä jumaliſuuden waippaan. Ei kukaan tehnyt niin jyrkkää wastarintaa Jeeſukſelle kuin kirjanoppineet ja fariſeukſet, kowimmin Herra nuhteli heitä. Maailma on wielä olemaſſa, ſen wiha kääntyy edelleen eläwää uskoa wastaan, ja Jeeſukſen opetuslapſi joutuu

monenlaiseen kärsimiseen tämän maailman puolelta, kun hän pyytää auttaa sitä kääntymään Jumalan waloa kohti Jeesuksessa Kristuksessa. Maallinen mieli kaswaa suuressa määrässä nykyaikana kristikunnassa ja pyytää poistaa sen juowan, mikä on Kristuksen ja maailman wälillä. Kristitty ei woi liittyä maailmaan eikä rakastaa sitä, mutta hän tekee uskossa työtä maailman hywäksi ja rukoilee sen puolesta.

Kun ihminen luopui Jumalasta ja synti tunkeutui maailmaan, pääsi pimeyden walta turmelemaan ihmiskuntaa. Ja nopeasti kaswoi synnin walta. Ihmiskunnan alkuaikoina sanoi Jumala: **„Ei minun Henkeni ole nuhtelewa ihmistä iankaikkisesti; hän on erhetyksessään liha"** (1 Moos. 6, 3). Se on ihmisen onnettomuus, että hän on lihaksi tullut. Henkinen kurjuus on lihaa niinkuin ruumiillinen. Epäusko, itsekkyys, ylpeys, erimielisyys, wiha, kateus, riita on lihaa, niinkuin epäpuhtaus, epäsiweys, haureus on lihaa. Suuri on lihan walta ihmiskunnassa, eikä mikään ihmiswoima woi tästä auttaa. Kuolema kaataa täällä elämän, ja murheen yöhön sammuu ilo. Suuri hauta on tämä maa, jonka poween sukupolwi toisensa perästä kätketään. Kolkko on ihmiskunnan synnin historia. Wäärynyttä ja wäkiwaltaa astuu eteemme kaikkialla maailmanwaltojen toimissa. Jumalan Henki wetäytyi pois tästä synnin wallan piiristä, jossa pimeyden henki hallitsee. Ihmiskunnan piirissä ei ole auttajaa tästä kurjuudesta.

Mutta elämän ja walon wirta kulkee kaukaa iankaikkisuuden hämärästä kautta maailman aikojen iankaikkisuuden hämärään tulewaisuuteen asti. **„Sana tuli lihaksi"** (Joh. 1, 14). Se Sana, joka alussa oli Jumalan työnä ja joka oli Jumala, joka oli Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa perikuwa (Hebr. 1, 3), se Jumalan Poika, jonka kautta kaikki on saanut syntynsä ja joka kantaa kaikki woimansa sanalla, tuli ihmiseksi, syntyi Israelin neitsyestä, jäsentyi ihmiskuntaan, tuli osalliseksi lihasta ja werestä niinkuin mekin, waikka Hän oli ilman syntiä, Hän tuli lihaksi. Hän ryhtyi siihen siweelliseen taisteluun, mikä ihmisen oli taisteltawa, Hän uhrasi lihansa päiwinä kowalla huudolla ja kyyneleillä rukouksia ja anomuksia Jumalalle (Hebr. 5, 7), ja Hän oppi kärsimyksistään kuuliaisuuden (Hebr. 5, 8). **„Mikä oli mahdotonta lain tehdä, koska se oli heikentynyt lihan kautta, sen Jumala teki, kun lähetti oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsi synnin lihassa"** (Room. 8, 3). Koko luomakunnan edustajana, tosi Jumalana ja tosi ihmisenä sowittaa Kristus kärsimyksellään ja kuolemallaan maailman synnit. Kristuksen ruumiissa tuomittiin maailman synti, ja Hän otti jumaluuden täydelli-

ſyyden inhimilliſeen luontoonſa, niin että **„Hänessä aſuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti“** (Kol. 2, 9). Kristus on elämän leipä ja elämän juoma uskowalle, ja Hän on tänne kuolon warjon maahan istuttanut Jumalan henkiwoiman. Hän kastettiin Messiaaksi Pyhällä Hengellä, ja Hän kastaa Pyhällä Hengellä uskowan. Kristus tuli lihaksi, pelastaakſeen lihan wallan alle joutunutta ihmiskuntaa. Kristukſessa on iankaikkiſen elämän lähde. On ihmiskunnassa paljonkin henkewyyttä ja henkiſyyttä, mutta ſitä Henkeä ei ole, joka ſortaiſi ſynnin wallan. Kymmenin tuhanſin on tiedemiehiä aina toimessa, ja paljon tietoa he owat koonneet, mutta ſynnin waltaa he eiwät woita. Taiteet pyytäwät lewittää ihmiselämään ſuloa ja iloa, mutta lihan waltaa ne eiwät ſorra. Henkeä kaipaa ihminen, Henkeä ylhäältä, joka woi murtaa ſynnin waltaa. Mutta tätä Henkeä ei löydy misſään muualla kuin Jeeſukſessa Kristukſessa. Hän on istuttanut jumalalliſen henkiwoiman tähän lihan wallan piiriin. Hän yksin antaa ſen Hengen, jolla uskowa woi kuolettaa lihan teot.

Tämän elämän lähteen luo pyytää Jeeſukſen opetuslapſi johdattaa niitä, jotka eiwät ſitä tunne. Maailman pimeässä waeltajan ſaattaminen Jeeſukſen tykö on ſuurin hywätyö, minkä Jeeſukſen opetuslapſi woi tehdä maailman lapſelle, ja yhä ſywempään Jeeſukſen tuntemiſeen hän pyytää johdattaa uskon weljiä. Meidän on yhä paremmin tunteminen Kristus ja hänen ylösnouſemukſenſa woima. Meidän on yhä ſywemmin yhdiſtyminen Jeeſukſeen Kristukſeen ja omistaminen ſe wanhurskaus, joka tulee uskon kautta Kristukſeen, niin että meidät hawaittaiſiin olewan Hänessä. Eläwänä oksana pyytää Jeeſukſen opetuslapſi kaswaa wiinipuussa Kristukſessa, ja tähän elämän yhteyteen Herran kanſsa pyytää hän muita johdattaa.

Armon Herra! Anna meille parhaita armolahjojaſi ja auta meitä uskolliſesti niitä käyttämään! Auta meitä kammoamaan pahaa ja riippumaan kiinni hywässä ja rakkaudessa palwelemaan weljiä! Kuule, Herra, meitä! Amen.

13. Kristityn ihmisrakkaus.

Saarna kolmantena Loppiaisen jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Room. 12, 16—21.

„Olkaa keskenänne yksimieliset. Älkää korkeita turkotelko, waan tyytykää alhaisiin oloihin. Älkää olko itsemielestänne wiisaita. Älkää kenellekään pahaa pahalla kostako. Harrastakaa sitä, mikä on hywää kaikkien ihmisten edessä. Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa. Älkää itse kostako, rakkaani, waan antakaa sijaa Jumalan wihalle, sillä kirjoitettu on: 'Minun on kosto, Minä olen maksawa, sanoo Herra'. Waan jos wiholliſellaſi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tuliſia hiiliä hänen päänsä päälle'. Älä anna pahan itseäſi woittaa, waan woita sinä paha hywällä".

Päiwän teksti liittyy ſiſältönsä puolesta wälittömästi edelliſen ſunnuntain epistolatekstiin. Apostoli antaa kristityille neuwoja, jotta woiſiwat käyttäytyä oikein elämän moninaiſiſſa oloiſſa. Ihminen tarwitſee tietoa ja wiiſautta ylhäältä, woidakſeen wälttää haakſirikkoa elämän merellä.

Waikka nykyaikana paljon rakkauden työtä tehdään ja paljon rakkauden laitokſia perustetaan, kuulemme kuitenkin kaikkialla walituksia itſekkyydestä, wilpilliſestä ja puuttuwasta rakkaudesta. On paljon riitoja awiopuoliſojen kesken, jotka aiheuttawat yhä lukuiſampia awioeroja; on erimielisyyttä wanhempain ja lasten, ſiſarusten ja naapurien wälillä. Iſäntäwäki ja palwelijat, rikkaat ja köyhät owat uſein ſotakannalla keskenään. Ja paljon on wilpiä, kateutta, panetusta ja petolliſuutta kristikunnan piirisſä. Toinen huokaa toista wastaan, ja uſeimmat panewat kaiken pahan muiden syyksi. Laajalta on ihmisrakkaus tätä nykyä ſiwistyskanſojen keskuudessa ſortotilaſſa. Kaswawa wieraantuminen Jumalasta on syynä tähän. Ei ole hywä peitellä tätä synkkää warjokohtaa, ſillä ſe on syynä ſuuriin onnettomuuksiin, ja ſe uhkaa ſiwistyskanſoja häwiöllä. Apua oliſi täydellä todella etſittäwä tätä kaswawaa itſekkyyttä wastaan, ja ainoastaan kristinusko woi tähän apua antaa. Jumala on rakkaus, ja Jeeſuksessa Kristuksessa tarjoutuu ihmiskunnalle Jumalan armo, joka antaa uskowalle taiwaalliſen rakkauden. Sitä me tarwitſemme, ja ſen perustuksella liikkuu päiwän teksti. Kalliit owat ne neuwot, jotka apostoli täſſä antaa.

Ensiksi apostoli kehoittaa kristityitä olemaan yksimielisiä, niin että owat myötätuntoisia lähimäisen iloon ja murheeseen nähden. Tämä kehoitus on perustuksena sille mielialalle, joka iloitsee iloitsewien kanssa ja itkee itkewien kanssa, josta tämän luwun edellisessä wärsyssä puhutaan, ja se johdattaa samalla seuraawaan kehoitukseen, jossa waroitetaan ylpeydestä ja puolueellisuudesta. Rakkaudella tulee kristityn ottaa osaa lähimäisen kaikkiin iloihin ja kärsimyksiin eikä itsekkyydessä sulkeutua omiin tai puolueystäwien oloihin. Yksi Jsä on kaikilla taiwaissa ja yksi Wapahtaja, joka walmisti iankaikkisen lunastuksen; kristittyjen tulee rakastaa toinen toistaan ja olla kurkottelematta korkeita asioita, sillä Kristus oli säwyisä ja nöyrä sydämestään, ja ylpeys on eripuraisuuden juuri. Kukkuloilla tekee myrsky tuhojaan, mutta laaksoissa säilyy kaswi paremmin. Kristityn tulee tyytyä alhaisiin oloihin eikä tawotella korkeaa asemaa. Kristus ja kristillinen seurakunta owat wiihtyneet köyhien ja alhaisten piirissä, ja siinä kristitty parhaiten menestyy. Oma wiisaus, joka luulee jotakin olewansa, waikka se ei mitään ole, on rauhan häiritsijä. **„Älkää olko itsemielestänne wiisaita“,** sanoo tekstimme. Ylpeä ihminen sulkeutuu omaan itseensä ja tuottaa siten itselleen wahinkoa ja häpeää. Korkea luulo omasta itsestään, joka arwelee oman mielipiteen olewan ainoan oikean, on peruswirheenä nykyisessä sukupolwessa. Mitä wiisautta ihmisellä on, se on Jumalan lahja, ja se säilyy ainoastaan nöyryydessä. Salomon, Jsraelin wiisas kuningas, sanoo: **„Älä ole wiisas omissa silmissäsi“** (Sananl. 3, 7). Ja Jumala sanoo: **„Woi niitä, jotka owat omissa silmissään wiisaita ja jotka omasta mielestään owat taitawia“** (Es. 5, 21). Mooses oli ihmiskunnan taitawimpia miehiä, mutta hän noudatti appensa neuwoa.

Sitten apostoli kehoittaa karttamaan omaa kostoa: **„Älkää kenellekään pahaa pahalla kostako“.** Pakanakunnassa oli tapana kostaa paha pahalla, ja niin juutalaisetkin tekiwät. Mutta kristityn ei ainoastaan tule karttaa pahaa, waan hänen tulee myös auttaa lähimäistä, missä woi, ja harrastaa sitä, mikä on hywää kaikkien ihmisten edessä. Hywän tekemiseen tulee kristityn aina olla walmis, eikä hänen ole ainoastaan harrastaminen sitä, mikä hänen ja hänen henkiheimolaistensa mielestä on hywää, waan sitäkin, mikä on hywää kaikkien ihmisten edessä. Puolueet ja suunnat teroittawat usein yksipuolisesti sitä, mikä on heille mieluista, jopa sanowat wälistä senkin hywäksi, mikä on pahaa, mutta kristityn tulee harrastaa sitä, mikä kaikkein ihmisten täytyy tunnustaa hywäksi.

Rauha on kallis asia, ja Jumala on „rauhan Jumala“ (1 Tess. 5, 23). Kristityn tulee sentähden olla rauhantekijänä (Matt. 5, 9)

ja elää rauhassa kaikkein ihmisten kanssa, mikäli se on mahdollista ja mikäli se hänestä riippuu. Mutta rauhan säilyttäminen ei ole aina mahdollista, sillä maailma wihaa Kristuksen opetuslasta ja wainoo häntä, niinkuin se wihasi Kristusta ja wainosi Häntä. Kristitty poistaa mikäli mahdollista riidan aiheet ja kohtelee rakkaudella kaikkia ihmisiä, mutta hänen on pidettäwä Jumalan kunnia silmällä ja sanottawa julki totuus, milloin se poljetaan. Usein täytyy hänen nuhdella lähimäistä synnistä ja pahasta, waikka tämä siihen pahenee. Mutta missä riitaa on, siinä hänen tulee pyytää saada aikaan sowinto. Ja rauhan säilyttämiselle on tarpeen, ettei kristitty itse kosta. Apostoli sanoo: **„Alkää itse kostako, rakkaani, waan antakaa sijaa Jumalan wihalle, sillä kirjoitettu on: 'Minun on kosto, Minä olen maksawa, sanoo Herra'"**. Hän sanoo kristityitä „rakkaiksi", kun he owat Kristuksessa käsittäneet armon ja hän heitä Kristuksessa rakastaa, ja tahtoo sillä saada heitä halukkaammiksi noudattamaan tuota korkeaa käskyä. Kristityn tulee olla Herransa seuraaja, **„joka 'ei yhtään syntiä tehnyt ja jonka suussa ei mitään wilppiä ollut', joka Häntä herjattaessa ei herjannut takaisin, joka kärsiessään ei uhannut, waan jätti asiansa sen haltuun, joka tuomitsee oikein"** (1 Piet. 2, 22. 23). Niin teki Jeesus, ja niin on meidänkin tehtäwä. Siten wältetään paljon riitoja. Jumala yksin woi oikein arwostella rikollisuuden, sillä Hän tutkii sydämet, ja Hän on aikanaan lausuwa oikean tuomion. Jhminen ei ole asetettu tuomariksi, niin että hän saisi Jumalan puolesta kostaa, waan kosto on Jumalan. Joka itse pyytää kostaa sitä pahaa, minkä hän on kärsinyt, hän tunkeutuu Jumalan wirkaan. Ja jos ihminen toiwoo, että Jumala kostaisi hänen wihamiehelleen, niin hän ei ole jättänyt asiansa Jumalalle, waan kostonhimo asuu hänen sydämessään. Jumala tuomitsee aikanaan, ja Hän tahtoo itse määrätä ajan ja rangaistuksen. Tauti, onnettomuus, nälkä, rutto, tuli, sota owat Jumalan rangaistuksia, sillä koko luomakunta on wälimenä Jumalan kädessä, mutta Hän on **„armollinen ja laupias Jumala, pitkämielinen ja suuri armossa ja totuudessa"** (P. 86, 15). **„Niin korkealla kuin taiwas on maasta, on hänen armonsa woimallinen Häntä pelkääwäisille"** (Ps. 103, 11). Hywä on jättää oma asiansa ja muiden asia taiwaallisen Jsän haltuun. Jumala sanoi Mooseksselle: **„Minun on kosto, Minä kostan"** (5 Moos. 32, 35). Siihen apostoli tällä paikkaa wiittaa. Jumala antaa meille anteeksi, kun me kadumme, ja meidänkin tulee puolestamme antaa wihamiehillemme anteeksi, niin ettemme toiwota heille pahaa emmekä pyydä Jumalaa kostamaan heille.

Kristitty jättää koston Jumalalle ja pyytää hywällä woittaa wihollisensa. **„Jos wihollisellasi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle“.** Täydellinen sowinto tapahtuu wihamiehen kanssa silloin, kun syyllinen tuntee syntinsä ja pyytää anteeksi Jumalalta ja siltä, jota wastaan hän on rikkonut. Jumala on Kristuksessa sowittanut maailman synnit, ja ihmisellä on paljon hywää tästä maailmansowinnosta, mutta itsekohtaisesti hän ei pääse todelliseen sowintoon Jumalan kanssa, ennenkuin hän on päässyt tuntemaan syntinsä, tunnustanut sen Jumalalle ja pyytänyt anteeksi. Siihen asti asuu wiha Jumalaan luonnollisen ihmisen sydämessä, eikä hän woi sillä kannalla ollen saada omakseen synteinanteeksiantamuksen armoa. Tämä on wanhurskauden perustus. Ja samanlainen on pääasiassa asema kristittyjen kesken. Kristitty antaa puolestaan wihamiehelleen anteeksi, niinkuin Jumala on antanut hänelle anteeksi. Mutta jos wihamies on syyllinen eikä kuitenkaan tunne eikä tunnusta syntiään, niin täydellistä sowintoa ei woi syntyä, ja Jumala ei woi todella antaa hänelle anteeksi. Kristitty ei wetäydy pois wihamiehestään, waan osoittaa hänelle hywää ja toiwoo, että hän tulisi synnin tuntoon, niin että hän woisi saada anteeksi Jumalalta. Rakkaus woittaa wihamiehen. Kun tämä on puutteessa, auttaa kristitty häntä. Jos hänellä on nälkä, niin hän ruokkii häntä, jos jano, niin hän juottaa häntä. Rakkauden hywällä työllä kokoaa kristitty tuliset hiilet wihamiehen pään päälle, ja tämä häpeää sitä pahaa, minkä hän on tehnyt, pyytää anteeksi ja tulee ystäwäksi. Jeesus sanoo: **„Rakastakaa wihollisianne ja rukoilkaa niiden edestä, jotka teitä wainoawat; jotta olisitte taiwaallisen Isänne lapsia, sillä Hän antaa aurinkonsa nousta niin pahoille kuin hywillekin, ja antaa sataa niin wanhurskaille kuin wäärillekin“** (Matt. 5, 44. 45). Kristityn tulee olla taiwaallisen Isän seuraajana ja tehdä hywää niillekin, jotka häntä wihaawat.

Lopuksi sanoo tekstimme: **„Älä anna pahan itseäsi woittaa, waan woita sinä paha hywällä“.** Kysymys ei ole wain syyttömän woitosta, waan Jumalan woitosta. Kun kristitty on woittanut wihamiehensä hywällä, silloin on Jumala woittanut. Ei ole oikein paeta taistelua wihamiehen kanssa hywän aseilla, waan tämä on woitettawa rakkaudella. Joka kostaa pahalla pahan, hän ryhtyy Jumalan oikeuteen, jonka hän rikkoo, ja hän tuo ilmi oman heikkoutensa. Ei saa paha omassa itsessä eikä wihamiehessä woittaa kristittyä, waan hänen on kiellettäwä itsensä ja hywällä teolla woitettawa wiha. Jumala sowitti maailman ja pys-

tytti Kristuksessa rakkauden waltakunnan ihmiskuntaan, ja Jumalan rakkaus on kehoittamassa kristittyä woittamaan paha hywällä. Jos wihamies saa sinua houkutetuksi kostamaan, niin on hän woittanut sinua, waikka maailma luulee kostajan woittaneen. Mutta jos sinä rakkaudella sait wihamiestäsi luopumaan wäärydestä ja tunnustamaan syntinsä, niin olet sinä woittanut. Sen sanoo Jumala woitoksi.

Me tarwitsemme rakkautta, paljon rakkautta, tarwitsemme rakkautta Jumalalta, jotta woisimme oikealla tawalla rakastaa itseämme ja lähimäistä. Paljon on kyllä rakkauden työtä kristikunnassa, mutta syystä walitetaan, että on niin paljon wäärää rakkautta, niin paljon yksipuolista ja puolueellista rakkautta, mutta niin wähän oikeaa rakkautta. On paljon niitä, **„jotka pyrkiwät lihan piirissä olemaan mieliksi“** (Gal. 6, 12), mutta kätkewät tuon wilpin weljellisen rakkauden waippaan. Wäärä usko synnyttää wäärän rakkauden, joka lähimäiselle mieliksi tekee sitä, mikä ei hänelle ole hywää tahi mikä ei itsessään ole hywää, ja tätä wilpillistä rakkautta on niin paljon kristikunnassa. Oikea usko synnyttää oikean rakkauden, joka tekee sitä, mikä toiselle on hywää ja mikä itsessään on hywää. Ilman rakkautta on tämä maailma autio erämaa. Jumala on rakkaus, ja kaikki oikea rakkaus lähtee Jumalasta. Joka rakastaa Jumalaa, hän rakastaa myös lähimäistä. Oikea rakkaus jalostaa ihmistä enemmän kuin mikään muu woima, ja wäärä rakkaus on kaikista woimista turmelewin. Luontainen rakkaus wanhempiin, lapsiin, opettajiin, sanankuulijoihin, kansalaisiin ja isänmaahan on Jumalan istuttama, ja se on jalo ja wäkewä, mutta se tarwitsee puhdistusta ja elwyttämistä. Jumala yhdistää aina rakkautta ja oikeutta, ja niin tulee ihmisenkin tehdä. Rakkauden laki on korkeampi kuin oikeuden, sillä rakkaus tekee enemmän, kuin oikeus waatii, eikä se waadi itselleen sitä, mihin se olisi oikeutettu, waan se noudattaa itsensäkieltämisen sääntöä. Rakkaus ei toimi oikeutta wastaan, waikka se on oikeutta korkeampi, waan se täyttää lain. Jos rakkaus loukkaa oikeutta, joutuu järjestys häwiöön ja ihmiset tulewat kewytmielisiksi. Jos oikeus on ilman rakkautta, turmeltuu ihminen ja joutuu Jumalan tuomion alle. Palwelija, joka sai suuren welkansa Herralta anteeksi, mutta ei armahtanut palweluskumppaniaan, waan armottomasti waati tältä, mitä hän oli welkaa, joutui ankaran kurituksen alaiseksi. Hänen waatimuksensa ei ollut oikeutta wastaan, mutta se loukkasi rakkautta. Jumala ei kohtele meitä ainoastaan oikeuden mukaan, waan myös rakkauden mukaan, mutta jos ihminen kohtelee lähimäistä ainoastaan oikeuden mukaan, niin on Jumalakin aikanaan kohtelewa häntä sa-

malla tapaa, ja silloin ihminen hukkuu. **„Tuomio on laupeudeton sitä kohtaan, joka ei ole harjoittanut laupeutta“**, sanoo Raamattu (Jaak. 2, 13). Ihmiset usein käyttäwät sitä rakkautta, joka polkee oikeuden, ja sitä oikeutta, joka polkee rakkauden. Usein pidetään sen oikeuden walwomista, minkä Jumala waatii, rakkauden loukkaamisena, ja usein pidetään oikeutena sitä, mikä loukkaa rakkautta. Jos oikeus yksin hallitsisi maan päällä, niin ettei rakkaudella olisi mitään waltaa, niin ihmiskunta joutuisi häwiöön. Meidän on oppiminen oikeaa rakkautta Jumalalta.

Kristityn suhde muihin ihmisiin ja yhteiskuntaan perustuu rakkauteen. Rakkaus lähimäiseen edellyttää, että me rakastamme itseämme oikein ja että tiedämme Jumalan rakastawan meitä. Joka ei tunne omaa ihmisarwoaan eikä kristityn arwoa, joka ei tiedä, mitä luonnollinen wapaus ja wapaus Herrassa on ja mikä welwollisuus hänellä kristittynä on, hän ei tiedä antaa oikeaa arwoa lähimäiselle, sillä lähimäisen rakkaus on ensi kädessä oikean itserakkauden siirtäminen lähimäiselle. Jokainen ihminen rakastaa luonnostaan itseään ja huolehtii ruumiinsa ja sielunsa tarpeita, ja tämä itserakkaus welwoittaa häntä antamaan saman arwon lähimäiselle. Ihminen tietää olewansa samaa luonnollista ja sielullista olentoa kuin toinen ihminen, ja sentähden hän tuntee, että toinen on kohdeltawa samalla tawalla, kuin hän tahtoo muiden kohtelewan häntä. Sentähden on lain toinen suuri käsky: **„Rakasta lähimäistäsi niinkuin itseäsi“** (Matt. 22, 39) kirjoitettu ihmisen sydämeen. Jeesus sanoo opetuslapsilleen: **„Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten tekewän teille, tehkää tekin samoin heille; sillä tämä on laki ja profeetat“** (Matt. 7, 12). On paljon wäärää itserakkautta, joka hallitsee synnin wallan alla olewassa ihmisessä ja joka kannattaa sitä itsekkyyttä, mikä on ihmiskuntaa turmelemassa, mutta tämä itserakkaus ei kelpaa ihmisrakkauden perustukseksi, waan se on puhdistettawa. Ihminen on siweellinen ja järjellinen olento, jossa on omatunto ja ajatus ja tahto. Tässä on säilynyt Jumalan kuwa, waikka se on synnin kautta turmeltunut, ja tämä kuwa on arwossa pidettäwä ja meidän on sitä rakastettawa jokaisessa ihmisessä. Tämän perustuksella liikkuu ihmisessä luontainen myötätuntoisuus toiseen ihmiseen nähden. Inhimillinen yhdyselämä perustuu tähän luonnon sääntöön, joka ei kuitenkaan esiinny selwänä muualla kuin wanhan ja uuden testamentin ilmestyksessä.

Mutta kristinusko esittää meille korkeamman ihmisrakkauden jo luonnon piirissä, kun se johdattaa meitä ottamaan huomioomme sitä Luojan rakkautta, joka osoittaa hywyyttään kaikille ihmisille ja **„antaa aurinkonsa nousta niin pahoille kuin hywillekin ja antaa**

ſataa niin wanhurskaille kuin wäärillekin" (Matt. 5, 45). Meidän tulee rakastaa kaikkia ihmiſiä, niinkuin Jumalakin tekee. Herra ſanoo: **„Olkaa armahtawaiſia, niinkuin Iſänne on armahtawainen"** (Luuk. 6, 36). Ihmisrakkauden määrä ja olento ei täſſä riipu wain itſerakkaudesta, waan Jumalan yleinen rakkaus waatii meitä rakastamaan kaikkia ihmiſiä ſamalla tapaa, kuin Hän rakastaa. Kunnioitus ja rakkaus Jumalaan welwoittaa meidät ſiihen. Tämän kautta kristinusko poistaa itſekkyyden ihmisrakkaudesta, ja ſe waatii meitä rakastamaan wihamiehiä ja kelwottomiakin. Jumala oſoittaa rakkautta pahoille ja epäuskoiſillekin, mutta Hän tekee erotuksen niiden wälillä. Jumalaa etſiwät ſaawat nauttia Jumalan armon ſiunausta ja omasſatunnoſſaan tuntea Jumalan rauhaa, josta eiwät epäuskoiſet mitään tiedä. Mutta monenlaista hywyyttä ja laupeutta oſoittaa Jumala pahoille ja kelwottomille, ja Hän antaa heille maan ſiunausta elannokſi, waikka Hän ei ſaa heiltä kiitosta. Kun Jumala oſoittaa wiholliſilleen tämmöistä rakkautta, tulee ihmiſenkin ſitä tehdä. Jumala antaa Luojana elämän tarpeita niillekin, jotka wihaawat Häntä ja wain anſaitſewat kuritusta. Niin tulee ihmiſenkin Jumalan tähden antaa wihamiehilleenkin ſitä hywää, minkä tämä tarwitſee, ſanalla, teolla ja eſirukouſſella auttaa häntä hädäſſä ja antaa hänelle anteekſi ſe paha, minkä tämä on hänelle tehnyt. Epäitſekäs hywyys ja laupeus kaikkia ihmiſiä, pahojakin, kohtaan eſiintyy kaikkialla Jumalan maailmanhallinnoſſa, ja ſitä tulee ihmiſen oppia Jumalalta.

Mutta kristinusko johdattaa meitä wielä korkeampaan ihmisrakkauteen. Jumala ei wain anna maallista hywää wiholliſilleen, waan Hän walmistaa heille ſowituksen Pojaſſaan. Taiwaan waltakunnan armontaloudeſſa wallitſee Iſän rakkaus Kristukſeſſa. Jumalan rakkaus kääntyy ſyntisten puoleen Iſänä, joka pelastaa ſynnistä ja kuolemasta ja antaa iankaikkiſen elämän niille, jotka uskoſſa ottawat ſen wastaan. Tätäkin rakkautta tulee ihmiſen oppia Jumalalta. Apostoli ſanoo: **„Rakkaani, jos Jumala on niin rakastanut meitä, niin olemme mekin welwolliſet rakastamaan toinen toistamme"** (1 Joh. 4, 11). Uuſi rakkauden ſääntö on Kristukſeſſa astunut woimaan, ja uudestiſyntymiſen kautta tulee Kristukſen rakkaus uuden luonnon ſäännökſi kristityſſä. Se ei astu wain käſkynä kristityn eteen, waan ſe toimii henkiſenä woimana uudestiſyntyneen ſydämeſſä. Jeeſus ſanoo: **„Uuden käſkyn Minä annan teille, että rakastatte toiſianne niin, kuin Minä olen rakastanut teitä, jotta tekin niin toiſianne rakastaiſitte"** (Joh. 13, 34). Tämä käſky ei ole uuſi ainoastaan muotoon nähden, waan myös ſiſältöön nähden, ſillä Jumalan rakkaus ilmestyi

maailman sowittamisessa Kristuksen kautta uutena, pelastusta rakentawana rakkautena. Kristitty tietää kaikki kutsutuiksi saman armon osallisuuteen kuin hän, ja hän tietää itsensä osalliseksi samasta synnin kurjuudesta kuin muut ihmiset. Sentähden kohtelee Kristuksessa armoitettu muita ihmisiä Herran rakastamina ja armon osallisuuteen kutsuttuina, ja hän pyytää edistää heidän sielunsa pelastusta. Apostoli sanoo: **„Samalla kirjoitan teille uuden käskyn, sen, mikä on totta Hänessä ja teissä"** (1 Joh. 2, 8). Niinkuin tämä uusi rakkaus on todellinen Kristuksessa, niin on se todellinen uskowassakin, joka on ylhäältä syntynyt.

Tosikristityt owat weljiä, sillä he owat yhdestä Hengestä syntyneitä, yhdestä Isästä owat he lähteneet, yhdestä ja samasta sanasta he eläwät, ja sama, Jumalan waikuttama usko yhdistää heitä. Ulkonainen asema woi olla erilainen, erilainen woi henkinen woima ja ikä olla, mutta he owat kaikki Kristuksen opetuslapsia, ja kaikki pyytäwät tehdä taiwaallisen Isän tahtoa. Nöyryydessä pyytäwät he kieltää itsensä ja palwella toinen toistaan sillä armolahjalla, minkä owat Herralta saaneet. Jeesus sanoo ylimäispapillisessa rukouksessaan: **„Sen kirkkauden, jonka annoit Minulle, olen Minä antanut heille, jotta he olisiwat yhtä, niinkuin me olemme yhtä; Minä heissä, ja Sinä Minussa, jotta he olisiwat täydellistyneet yhdeksi"** (Joh. 17, 22. 23). Tämä täydellinen yhteys on kristityn määränä, ja ne, joilla on Kristuksen Henki, owat weljiä Kristuksessa. Tämä kristillinen ihmisrakkaus on käskyn täyttämys, sillä se sisältää kaikki welwollisuutemme muita kohtaan. Apostoli sanoo: **„Joka toistaan rakastaa, se on lain täyttänyt"** (Room. 13, 8). Siweellinen rakkaus on sidottu totuuteen, wanhurskauteen ja hywyyteen. Ihminen woi jossakussa suhteessa rakastaa toista ja toisessa suhteessa wihata häntä. Missä paha astuu wastustamaan siweellistä rakkautta, siinä syntyy siweellistä wihaa. Siinä mielessä ymmärrämme Jeesuksen sanoja: **„Jos joku tulee Minun tyköni eikä wihaa isäänsä ja äitiänsä ja waimoaan ja lapsiaan ja weljiään ja sisariaan, wieläpä omaa sieluaankin, hän ei woi olla minun opetuslapseni"** (Luuk. 14, 26). Oikea wiha ei lähde lihasta, waan hengestä. Itsekäs wiha on syntinen ja sokea, mutta henkinen wiha, joka työntää tyköään sen, mikä on wäärää ja saastaista, on oikean ihmisrakkauden kilpenä. Mutta walwoa tulee kristityn, ettei hänen rakkautensa kiiwaus waikuta tulena, joka häwittää, waan sen tulee toimia walona, joka herättää ja joka pyytää hywällä woittaa pahan.

Korkea ja laaja on ihmisrakkauden piiri. Ensimäisellä asteella ihminen rakastaa lähimäistä niinkuin itseään. Toisella asteella on

ihminen hywä ja armelias kaikille, niinkuin Jumala on hywä ja laupias pahoille ja kiittämättömillekin. Ja korkeimmalla asteella rakastaa kristitty weljeään niin, kuin Jumala Kristuksessa rakastaa. Kunpa tätä rakkautta olisi kristikunnassa enemmän! Kodeissa, yhteiskunnassa ja kansojen kesken on niin paljon riitaa ja eripuraisuutta. Eikä kukaan ole täällä täydellinen rakkaudessa. Kuinka paljon onkaan niitä, jotka owat kärsineet haaksirikon ihmisrakkauteen nähden! Mutta Jumala on rakkaus, ja Hän antaa rakkautta niille, jotka sitä todella pyytäwät Häneltä.

Laupias Jumala! Sinä olet sukupolwesta sukupolween niiden Isä, jotka etsiwät Sinua. Wuodata Pyhän Henkesi kautta runsaasti rakkautesi meidän sydämeemme ja auta meitä oikein rakastamaan lähimäistä. Ole armossa meidän kanssamme Jeesuksen Kristuksen tähden! Amen.

---

14. Rakkaus on lain täyttämys.

Saarna neljäntenä Loppiaisen jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Room. 13, 8—10.

„Älkää olko kenellekään mitään welkaa, muuta kuin että toisianne rakastatte; sillä joka toistaan rakastaa, se on lain täyttänyt. Sillä nämä: 'Älä tee huorin, älä tapa, älä warasta, älä himoitse', ja mikä muu käsky tahansa, ne sisältywät kaikki tähän sanaan: 'Rakasta lähimäistäsi niinkuin itseäsi'. Rakkaus ei tee lähimäiselle mitään pahaa. Sentähden on rakkaus lain täyttämys".

Apostoli esittää kirjeessään roomalaisille kristinuskon olentoa wanhurskauden kannalta, sillä roomalaiset oliwat niin sanoaksemme lakikansaa. Heidän tehtäwänsä historian alalla oli lakikäsitteen kehittäminen, ja wieläkin perustuu siwistyskansojen oikeusjärjestelmät suureksi osaksi Rooman lakiin. Juutalaisuus ja kristinusko törmäsiwät Roomassa yhteen. Sentähden oli kristinuskon wanhurskauskäsitteen selittäminen tärkeä, sillä paljon roomalaisia siirtyi tähän aikaan juutalaiseen synagoogaan, ja roomalainen kirjailija lausuu julki pelkonsa, että juutalaisten uskonto pääsee woitolle Roomassa. Waikea oli roomalaisten aluksi päästä selwille kristin-

uskon wasituisesta olennosta, kun sekoittiwat sen yhteen juutalaisten uskonnon kanssa. Yhdeltä puolen apostoli osoittaa, mikä erotus on olemassa juutalaisten lakikäsitteen ja kristinuskon wanhurskauskäsitteen wälillä. Toiselta puolelta hän näyttää toteen, ettei kristinusko tee lakia tyhjäksi. Ensiksi apostoli esittää kristinuskon wanhurskauden käsitteen ja teroittaa uskon perustetta, joka esiintyy jo Abrahamissa, hänen ollessaan ympärileikkaamattomana. Jumalan liiton perustuksena oli usko, joka on yhdistämässä juutalaisia ja pakanoita, sillä usko on wanhurskauden peruste. Sitten apostoli esittää pelastuksen historiallista kehitystä kansojen piirissä ja osoittaa, ettei elämän wanhurskaus riipu laista, waan se on wapaan armon waikutusta ja uskon hedelmä. Kahdennestatoista luwusta alkaa kirjeen käytännöllinen osa, jossa apostoli osoittaa, kuinka kristillisen siweyden tulee esiintyä ulkonaisen elämän suhteissa, ensiksi seurakunnan piirissä, sitten hallituswallan suhteen. Päiwän tekstissä apostoli siirtyy esittämään kristittyjen keskinäisiä welwollisuuksia yhteiskunnassa, jossa heidän tulee antaa jokaiselle se, mikä hänelle tulee. Mutta rakkaudessa yhdistywät kaikki käskyt, sillä rakkaus tekee sisällisestä waatimuksesta sen, minkä laki waatii.

Apostoli kehoittaa kristityitä walwomaan sitä, että antawat kaikille, mitä owat welwolliset antamaan, niin etteiwät ole kenellekään mitään welkaa. Waltiolle, yhteiskunnalle ja yksityisille tulee meidän tehdä, mitä olemme welwolliset tekemään. Mutta rakkauteen nähden emme pääse welasta wapaiksi, sillä rakkaus ei pysähdy lain kirjaimeen, waan se tarkoittaa lain täyttämistä. Mitä enemmän rakkautta kristitty osoittaa, sitä laajempana aukenee rakkauden työala hänelle, ja hän huomaa yhä selwemmin, että hänelle on tarpeen aina waan suurempi itsensäkieltäminen ja aina sywempi antautuminen lähimäisen palwelemiseen. Sentähden on kristitty rakkauteen nähden tietoinen siitä, ettei hän koskaan pääse wapaaksi rakkauden welwoituksesta. Mutta tämä tietoisuus ei ole raskas, sillä rakkaus antaa iloa. Laki järjestää yksityiset welwollisuudet, mutta rakkaus on kaiken siweellisen toiminnan waikuttawa peruste. Luonnollinen ihminen on itsekäs ja pyytää omaa etuaan, mutta kun rakkaus on uskon kautta syntynyt ihmisen sydämessä, antautuu hän Jumalan ja lähimäisen palwelemiseen, ja käskyn noudattaminen on hänelle iloksi. Lähimäistä rakastaminen ei ole wain yksityisen Herran käskyn noudattamista, waan se on koko lain täyttämistä. Sentähden on rakkauden welwoitus niin sywä ja laaja. Tämä korkea totuus, että lähimäistä rakastaminen on lain täyttämistä, on woimakkaana kehoituksena

rakastamaan lähimäistä, ſillä lain täyttäminen on kristitylle kallis aſia.

Apostoli luettelee tekstisſämme muutamia käskyjä laisſa ja ſanoo: **„Sillä nämä: 'Älä tee huorin, älä tapa, älä warasta, älä himoitſe', ja mikä muu käsky tahanſa, ne ſiſältywät kaikki tähän ſanaan: 'Rakasta lähimäistäſi niinkuin itſeäſi'".** Enſiksi mainitſee apostoli kuudetta käskyä, koska awiorikos ja huoruus oliwat roomalaisten keskuudessa aiwan tawalliſia, ja niitä harjoitettiin häpeämättä. Sydämen puhtautta ja ſiweyttä tahtoo Jumala. Kun ihminen rakastaa lähimäistään niinkuin itſeään, niin hän pyytää lähimäiſen parasta. Kuinka woiſi lähimäistään rakastawa loukata hänen ſiweyttään, tappaa hänet, ottaa häneltä hänen omaanſa taikka himoita jotakin hänelle kuuluwaa? Rakkaus on hyweiden lähde. Muut hyweet paloittelewat tawallaan rakkauden tointa. Laupeus on myötätuntoinen lähimäiſen onnettomuuteen nähden; hywä ihminen auttaa puutteessa olewaa; ſäwyiſä koettaa aſettaa toiſen wihan. Mutta rakkaus tekee toiſen hywäkſi kaikki, minkä woi. Eikä ſe katſo ihmismuotoa, waan ſen eſineenä on lähimäinen, köyhä ja rikas, alhainen ja ylimys, ystäwä ja wihamies.

Tekstimme lopuſsa ſanoo apostoli, ettei rakkaus tee lähimäiſelle mitään pahaa. Joka rakastaa, ei hän tahdo tuottaa lähimäiſelleen wahinkoa ſielun eikä ruumiin puolesta, waan hän pyytää kaikessa olla hänelle awukſi. Jos hän näkee lähimäiſen tarwitſewan jotakin, niin hän auttaa häntä. Jos hän laiminlöiſi hywän tekemistä, milloin hänellä on tilaiſuutta ſiihen, niin ſe oliſi jotakin pahaa. Kun rakkaus pyytää tehdä lähimäiſelleen kaikkea hywää ja kun kaikki käskyt ſiſältywät rakkauteen, on rakkaus lain täyttämys. Eikä rakkaus toimita tekojaan pakosta, waan ſiſälliſestä halusta, jonka Kristukſen armo antaa. Luther ſanoo, ettei laki ole tarpeen ſille, joka rakastaa lähimäistä oikealla rakkaudella; mutta ellei rakkautta ole, ei mikään laki riitä.

„Jumala on rakkaus" (1 Joh. 4, 8). Me emme kykene täyſin käſittämään tämän korkean totuuden ſiſältöä, ſillä meillä wain on rakkautta, mutta Jumalan olento on rakkaus. Tämä rakkaus on pyhä rakkaus, ſillä Jumala on pyhä. Sentähden Jumala wihaa syntiä, ja ſe ihminen, joka rakastaa syntiä ja elää ſiinä, joutuu ſen kautta Jumalan wihan alaiſeksi. Mutta Jumala rakastaa Luojana kaikkia ihmiſiä, ja Kristukſessa on Hän ſowittanut maailman synnit. Jumala ei ſiis ole leppymätön Jumala, joka aina oliſi walmis purkamaan wihanſa ihmiſille, waan Hän on Kristukſessa ſowitettu Iſä. Luonnolliſen ihmiſen omatunto on tuomitſewa,

sillä siinä tulee Jumalan wiha syntiä wastaan ilmi. Sentähden heränneytkin, joka on rikkonut liiton synnin kanssa ja kääntynyt Jumalan puoleen, usein käsittää Jumalan erotettuna Kristuksesta, niin että Kristuksen tulisi olla asettamassa Jumalan wihaa, joka uhkaa häntä tuomiolla. Ihmisen huolena on silloin saada Jumalaa Kristuksen kautta leppymään. Mutta tällä kannalla ollen ihminen ei pääse sywemmältä kokemaan Jumalan rakkautta, eikä hän woi oikein rakkaudessa antautua lähimäiselle, ja hän jää horjumaan, sillä sydän ei **„saa wahwistusta armosta“** (Hebr. 13, 9). Jumala on sowittanut maailman Kristuksessa, ja Hän tahtoo pelastaa kaikkia. Hän ei toimi wihan eikä oikun mukaan, waan maailmasuunnitelmansa iankaikkisten sääntöjen mukaan pyytää Hän yhdessä Kristuksen kanssa johdattaa syntistä pimeästä ihmeelliseen walkeuteensa. Sowintouhri on todella annettu. Kristuksen puolesta kuuluu sentähden pyyntö kaikille: **„Antakaa sowittaa itsenne Jumalan kanssa“** (2 Kor. 5, 20). Joka noudattaa Jumalan kutsuwaa armoa ja kääntyy synnistä Kristuksen tykö, hän woi turwata Jumalaan, joka on Kristuksessa sowittanut maailman itsensä kanssa. Ja waikka uskowa usein huokaa synnin painon alla, auttaa Henki häntä hänen heikkoudessaan ja esiintyy hänen puolestaan rukoillen sanomattomin huokauksin (Room. 8, 26). Rakkauden toiminnalle on tärkeä, että uskowa panee täyden toiwonsa siihen armoon, joka meille tarjotaan Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä (1 Piet. 1, 13), sillä tämä toiwo elwyttää rakkauden elämää, niin että kristitty uskossa antautuu sille Jumalalle, joka rakastaa häntä, ja lähimäiselle, joka myös on kutsuttu armon osallisuuteen. Tämä rakkaus on aina tekemässä Jumalan tahtoa.

Mutta Luther sanoo käskyjen selityksissä: „Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa“. Lapsen pelko on meille aina tarpeen. Niinkuin kaswatuksen tulee opettaa lapsia kunnioittamaan ja rakastamaan wanhempiaan, niin on pelko ja rakkaus tarpeen uskon suhteessa Jumalaan. Uskon olentoon kuuluu korottawa ja kurittawa toimi. Ihmissydän on semmoinen, että se tarwitsee kumpaakin. Rakkaus Jumalaan on peruskäsky, mutta kunnioituksen puute turmelee uskon ja rakkauden. Meitä kohtaa usein nykyaikana semmoinen tuttawallinen seurustelu Jumalan ja Kristuksen kanssa, josta kaikki tietoisuus Jumalan majesteetisuudesta on kadonnut. Mutta Jumala on Jumala, ja Kristus on Kristus. Meidän tulee olla tietoiset siitä, ettemme ole tekemisissä semmoisen maallisen isän kanssa, joka ei wälitä pahasta ja synnistä, waan Jumala on pyhä Majesteetti, joka kyllä armossa alentuu meitä auttamaan, mutta aina on Hän palwottawa. Jeesus sanoo Sama-

rian waimolle: **„Tulee aika ja on jo käsissä, jolloin totiset palwojat palwowat Isää hengessä ja totuudessa; sillä semmoisiksi Isä tahtoo palwojiaan. Jumala on Henki; ja jotka Häntä palwowat, niiden tulee palwoa hengessä ja totuudessa“** (Joh. 4, 23. 24). Palwomisessa esiintyy ihmisen korkein suhde Jumalaan. Ihmisen olento heittäytyy henkisesti kunnioituksesta maahan kaikkiwaltiaan Jumalan eteen ja alistuu kokonaan Hänen edessään. Jumalan majesteetisuus on palwojalle kirkastunut, sentähden palwowat autuaat taiwaissa aina Jumalaa. Tämä korkein ja wasituisin suhde Jumalaan on usein kokonaan haihtunut kristityn tietoisuudesta, ja kuitenkin Jumala tahtoo palwojia, jotka hengessä ja totuudessa palwowat Häntä. Kun puhutaan rukouksesta, ajatellaan tawallisesti Jumalan rukoilemista tahi kiittämistä. Mutta Jeesus sanoo: **„Sinun tulee palwoa Herraa, sinun Jumalaasi“** (Matt. 4, 10). Waikka palwominen on niin tärkeä ja waikka se on rukouselämän korkein ilmaus, on se ylipäänsä niin tuntematon, ettei kielessämme ole ollut wasituista sanaa, joka osoittaisi tätä ihmisen korkeinta suhdetta Jumalaan. Missä semmoinen tuttawallisuus Jumalaan ja Kristukseen nähden on uskowassa pääsyt wallalle, että kaikki tietoisuus Jumalan korkeudesta on kadonnut, siinä ei Jumalan tahdosta paljon wälitetä eikä lain täyttämys ole tunnon asiana. Kristus sanoo Isälleen: „Wanhurskas Isä!“ „Pyhä Isä!“ „Taiwaan ja maan Herra!“ Siinä on kunnioitusta. Ja Kristus sanoo kyllä itsensä weljeksemme, mutta kunnioitus estää apostoleita sanomasta Häntä weljekseen. Missä kunnioitusta ja palwomista puuttuu, siinä ei Jumalan rakkaus ole pääsyt ihmisen olentoa hallitsemaan eikä sydämen suhde Jumalaan wielä ole oikea.

Rakkaus on sydämen asia. Ihminen rakastaa sydämellään, niinkuin hän uskoo sydämellään. Niinkuin ruumiin sydän on keskuselin, joka hallitsee ruumiin elämää, niin on henkinen sydän hengen keskuselin, josta ihmisen henkinen elämä riippuu. Sydämessä keskittywät kaikki ruumiin ja sielun woimat. Uskonto kysyy koko ihmisen olentoa ja waatii sentähden sydämen työtä. Ja suhteessa Jumalaan on sydämen työ tarpeen. **„Ihminen näkee, mitä silmäin edessä on, mutta Jumala katsoo sydämeen“** (1 Sam. 16, 7). Ihminen on hidas tekemään sydämen työtä, ja sentähden kuihtuu usein henkinen elämä. Hauskempi on ihmisen wiljellä tunne-elämää. Tunteet kuuluwat sielun piiriin ja ne waihtelewat, sillä tunne on sielun waikutelman wälitön ilmaus. Kun tunnepiiriä wiljellään ja uskoa ja rakkautta perustetaan siihen, rakennetaan henkinen työ horjuwalle pohjalle eikä pysywää

hedelmää tästä synny. Sydän on aina toimessa. Se walmistaa niitä waikutteita, joita se on saanut, hedelmäksi. Omatunto on sydämen sisäänpäin toimiwa woima. Siinä on Jumalan iankaikkinen sääntö. Ulospäin toimii sydän ajatuksena ja tahtona. Kun sydän tekee työtä, ohjaa omatunto ajatuksen tointa, niin ettei tämä pääse liikkumaan halujen ja himojen turmelewassa piirissä, ja tahto on omantunnon hallittawa ja pyytää toteuttaa, minkä tietää oikeaksi ja todeksi.

Luonnollisessa ihmisessä on sydämen toimi pirstaleissa, mutta parannuksessa menee ihminen itseensä, ajatus tarkkaa omantunnon tointa, ja tahto pyytää tehdä, minkä omatunto waatii. Sentähden on parannus niin tärkeä ihmiselle, eikä sisällistä ihmistä synny ilman sitä. Sentähden sanoo Kristuskin: **„Tehkää parannus ja uskokaa ewankeliumi"** (Mark. 1, 15). Hennottelewa aikakausi ei tahdo todella ryhtyä sydämen työhön, sillä se ei tahdo antaa omalletunnolle waltaa ohjaamaan ajatuksen ja tahdon tointa. Joko liikkuu siwistystoimi tawallisesti yksipuolisen tunne-elämän pohjalla, jolla aistillisuus tunkeuu hallitsewaan asemaan, ja epäsiweys tahraa mielen, kun ei omatunto ohjaa elämää. Tällä kannalla ei woi puhua rakkaudesta, joka olisi lain täyttämystä. Taikka liikkuu siwistystyö yksipuolisen ajatustoimen pohjalla, jolla ei omatunto pääse hallitsemaan ajatusta, ja tahdon laaja piiri jää miltei autioksi. Ei ole tälläkään kannalla olemassa rakkautta, joka olisi lain täyttämystä. Sentähden on niin wähän hedelmiä näkywissä nykyisestä siwistystyöstä. Uusia siwistyslaitoksia perustetaan, ja koulutoimi kehitetään muodollisessa suhteessa. Paljon kiitoksia saa nykyajan korkea siwistys, ja onhan se monessa suhteessa edistynyt, mutta epäsiweys ja raakuus kaswawat hämmästyttäwässä määräsä, ja wankilat owat täpötäynnä rikoksentekijöitä. Warsinkin on nuorten rikoksentekijäin kaswawa luku uhkaawa. Ei ole tämmöinen tosiasia kannattamassa niitä kiitoslauseita, joita siwistyksen korkealle kehitykselle annetaan. Warsinkin murrosaikoina tulewat siwistyksen puutteet räikeästi näkywiin. Suuret sodat paljastawat suurissa piirteissä sitä itsekkyyttä ja ylpeyttä, mikä on kannattamassa siwistystyötä. Kunnianhimoa käytetään koulualalla kiihoituskeinona nuorten työssä, ja sotatantereilla se hirmuisella julmuudella tuhoaa kansoja. **„Herran pelko on kuri wiisauteen"** (Sananl. 15, 33). Kun Jumalan tahto syrjäytetään ja ihmistahto asetetaan sen sijalle, pääsee itsekkyys wallan päälle ja sekasorto syntyy, sillä yhdistäwää ja jalostawaa woimaa puuttuu. Jos olisi enemmän sitä rakkautta, joka on lain täyttämys, niin olisi ihmiskunnan tilanne parempi. Kun Juma-

lan rakkaus on Pyhän Hengen kautta wuodatettu uskowan sydämeen, on taiwaallinen woima siinä toimimassa, joka aina pyytää tehdä Jumalan tahtoa. Omaatuntoa kannattamassa on silloin Hengen woima, joka ohjaa ajatuksen tointa ja hallitsee tahtoa. Kun oikea rakkaus asuu sydämessä, on se aina toimessa, ja tämä rakkaus on lain täyttämys, sillä laki waatii rakkautta.

Ihmisellä on korkea arwo, sillä hän on Jumalan kuwaksi luotu. Ihmisen tulee pitää arwossa se Jumalan kuwa, mikä hänessä on, ja se, mikä lähimäisessä on. Luontaisesta taipumuksesta ihminen rakastaa itseään, mutta tämä rakkaus on itsekäs ja tarwitsee puhdistusta. Laki waatii, että ihminen rakastaa lähimäistä niinkuin itseään. Yksinkertainen ja selwä on tämä käsky. Hänen tulee tehdä lähimäiselle se, minkä toiwoo lähimäisen tekewän hänelle. Herra sanoo: **„Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten tekewän teille, tehkää tekin samoin heille“** (Matt. 7, 12). Korkeammalle nousee Jumalan käsky, kun se waatii meitä rakastamaan lähimäistä, niinkuin Jumala rakastaa kaikkia, wihamiehiäänkin. Ja wielä korkeampi on se uusi käsky, joka waatii meitä rakastamaan weljiä sillä rakkaudella, millä Kristus rakastaa meitä. Rakkaus lähimäiseen sisältää rakkauden Jumalaan, sillä tämä on lähimäisenrakkauden alku ja lähde. Kun oikea rakkaus asuu uskowan sydämessä, silloin hän on täyttämässä rakkauden sääntöä. Raamattu sanoo: **„Rakkaani, rakastakaamme toinen toistamme, sillä rakkaus on Jumalasta; ja jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan“** (1 Joh. 4, 7). Lain täyttämys on korkea asia, mutta ihminen ei kykene siihen omin woimin, eikä lakikaan woi saada sitä aikaan. Jumala lähetti **„oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsi synnin lihassa, jotta lain waatima wanhurskaus täytettäisiin meissä, jotka emme waella lihan mukaan, waan Hengen“** (Room. 8, 3). Ainoastaan Kristuksen kautta woi ihminen saada sen rakkauden, joka on lain täyttämys.

Jumala on kaiken elämän Luoja ja Herra, ja Hän on yli kaikkien. Eikä Hän ole meistä kaukana, waan Hän on kaikkialla läsnä; Hän on kaikessa, ja Hän toimii kaiken kautta. Jumalan woima on kaikkien woimien lähde. Siitä riippuu kokonaan ihmiskunta ja luonto. Ja Jumalan tahto on korkeimpana lakina niissä säännöissä, jotka hallitsewat luomakuntaa. Kaikella wapaudella on rajansa Jumalan tahdossa, ja todella wapaa on ihminen wain Jumalan tahdon tekemisessä. Samoin on Jumalan hywyys kaikessa hywässä siunauksen antajana, ja Jumalan wanhurskaus waikuttaa pahassa kurituksen. Jumalan muuttumattomat säännöt owat kaikkialla

waikuttamassa. Niiden mukaan ihminen, joka elämän tiellä waeltaa, kantaa hywänä puuna hedelmää, mutta pimeässä waeltawa kantaa kelwottomana puuna huonoa hedelmää ja kaatuu aikanaan Jumalan kirween iskuun. Joka korottaa itsensä, hänen täytyy nöyrtyä. Mikä on wäärää, sen täytyy ojentua. Muutoin se ei woi paeta Jumalan wihaa. Kaikkiwaltiaana ja pyhänä toimii Jumalan tahto kaikkialla. Ihminen ei woi menestyä, ellei hän alistu tämän tahdon alle. On kyllä meidän aikanamme Jumala tullut monelle wieraaksi olennoksi tai paljaaksi nimeksi, ja maailma erotetaan usein Jumalasta, niin että luomakunta muka eläisi omasta woimastaan. Mutta Jumalan woima yhdistää taiwaan ja maan, ihmiset ja eläimet, ja kaikkiwiisas Henki toimii tuossa ihmeellisessä luonnossa, joka antaa ihmisille siunausta ja hywyyttä. Säännöllisyys ja järjestys wallitsee kaikkialla, ja se onnettomuus, minkä luonnon sääntöjen rikkominen tuottaa, on Jumalan kaikkea järjestäwän Hengen rangaistusta. Laki on Jumalan tahdon ilmaus, eikä ihminen woi tätä Jumalan tahtoa wäistää.

Kun Jumalan tahdon tekeminen on niin wakawa asia, on se uskowalle ilon ja kehoituksen sana, että **„rakkaus on lain täyttämys“**. Uskomalla Kristukseen saa ihminen Pyhän Hengen kautta Jumalan rakkauden sydämeensä. Usko ei ole mikään inhimillinen luulo tai totena pitäminen, waan se on Jumalan woima, joka uudistaa ja kirkastaa ihmisen. Jeesus sanoo: **„Jos joku rakastaa Minua, niin hän on pitäwä minun sanani, ja Isäni on rakastawa häntä, ja me tulemme hänen tykönsä ja teemme itsellemme asumuksen hänessä“** (Joh. 14, 23). Kun Jumala on asumassa uskowassa, on taiwaan rakkaus pääsyt sydäntä hallitsemaan. Ei ole tämä rakkaus wain tunnelmaa tahi arwelmaa, waan se on Jumalan eläwä woima, josta uskowa saa uutta halua rakastamaan lähimäistä, olipa tämä ystäwä tai wihamies. Tämä rakkaus pyytää aina tehdä lähimäiselle hywää ja auttaa häntä iankaikkisen elämän etsimisessä. Kristitty rakastaa kaikkia ihmisiä, mutta erityisellä rakkaudella hän rakastaa uskonweljiään, sillä heissä on Kristuksen Henki; he tietäwät olewansa saman Isän lapsia, he owat kastetut samalla Hengellä, ja he owat kutsutut iankaikkiseen elämään; he tietäwät waeltawansa samalla tiellä, ja he owat oppineet tuntemaan sen rakkauden, jolla taiwaan Isä rakastaa heitä. Kristityt owat weljeyskunta, jonka keskuudessa Kristuksen rakkaus hallitsee ja jossa toinen on toista auttamassa kaikissa elämän waiwoissa. Kristityn rakkaus on wilpitön, ja hän rakastaa teossa ja totuudessa. Missä tämä rakkaus wallitsee, siinä se on lain täyttämys.

Korkea ja pyhä on Jumalan tahto, mutta harwat kyſywät täydellä todella ſitä. Uſeimmat eiwät ota tarkempaan waaria niistä moninaiſista ilmiöistä, jotka todistawat Jumalan läsnäolosta maailmaſſa, ja ſiitä, että koko mailmankaikkeus riippuu Hänestä, waan he eläwöt piittaamattomina Jumalan käskyistä ja noudattawat omia taipumuksiaan ja halujaan. He tekewät hywää ja pahaa ſen mukaan kuin ulkonainen aſema aiheuttaa, ja he alistuwat wälinpitämättömästi hywän ja pahan alle ſemmoiſena kuin ſe kulloinkin astuu heidän eteenſä. He eiwät ajattele Jumalan tahtoa, milloin heillä on jotakin nautittawaa tai kärſittäwää taikka milloin heillä on jotakin tehtäwää Tämmöinen mieliala pääſee yhä laajemmalta wallan päälle, ja ſiitä ſyntyy ſe kurjuus, mikä on kaikialla nähtäwänä. Uſeimmat waeltawat omien himojenſa mukaan, eiwät he etſi Jumalan rakkautta, eiwätkä he wälitä Jumalan tahdosta. Ajalliſuuden tyhjät puuhat owat heille tärkeämmät kuin Jumalan waltakunta ja ſen katoamattomat aarteet. Sentähden tulee oikea rakkaus yhä harwinaiſemmaksi meidän aikanamme. On kyllä luontaista rakkautta, joka ſekin on Jumalan lahja, mutta ſe kuihtuu ja katoaa, ellei ſe etſi Jumalalta woimaa ja puhdistusta. Kauniina kuwastuu metſän tyyneen lampeen ſinitaiwas ja kummun puut, mutta ſe kuiwuu pian, jos ſen lähteet tukkeentuwat. On paljon lahwollista ja puolueellista rakkautta, mutta ſe on itſekäs, eikä ſe ole lain täyttämystä. Ihmisolento hajaantuu yhä enemmän, kun ihminen wieraantuu Jumalasta ja ſydämen työ lamaantuu. Tunne-elämää kehitetään ja kiihoitetaan ja järki tekee uutterasti työtä, mutta omatunto uinailee ja ſydämen työ taukoaa. Rakkautta me tarwitſemme tähän aikaan, paljon rakkautta, Jumalan rakkautta. Sydämen pelto kaipaa wiljelystä, jotta ſaiſimme enemmän ſitä rakkautta, joka on lain täyttämys.

Wielä on Jumalan laki woimaſſa, joka käskee: **„Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimäistäſi niinkuin itſeäſi“.** Tämä on Jumalan tahto. Se on lain ydinwaatimus. Ja wielä kieltää Jumalan laki: **„älä himoitſe!“** Olentonſa ſiſimmäſſä on ſynnin lähde tukittawa. Rakkauden käsky ja himon kielto johdattawat ihmistä hywän ja pahan henkiſiin juuriin, ja niistä hän oppii tuntemaan woimattomuuttaan. Armosta wain hän woi pelastua. Ja kun hän uskomalla Kristukſeen saa ſyntinſä anteeksi ja Jumalan rakkaus aſustuu Hengen kautta hänen ſydämeenſä, ſilloin hänellä on ſe rakkaus, joka on lain täyttämys. Kyllä hän uſein saa olla murheen pilwen alla, ſillä ſynti aſuu hänessä ja takertuu hänen toimiinſa, ja armon walossa ſe yhä enemmin paljastuu, mutta ſitä wastaan käy uskowan taistelu, jossa meidän tulee olla kestä-

winä. Se on edessämme olewa kilpailu, jossa meidän on pantawa pois synti, joka helposti saa meidät kiedotuiksi, ja jossa kilpailussa usko katselee Kristusta, uskon alkuunpanijaa ja täydelliseksi tekijää (Hebr. 12, 1. 2). Jeesus on armollaan uskon kilwoituksessa olewan turwana. Hän on sielumme paimen ja puolustajamme Jumalan tykönä, ja Hän antaa meille armonsa täyteydestä taiwaan waloa ja woimaa.

Taiwaallinen Isä! Anna meille armosta yhä enemmän rakkautta, jotta woisimme waeltaa rakkaudessa ja tehdä sinun tahtosi. Auta meitä pysymään Kristuksessa, elämän wiinipuussa, ja Häneltä joka päiwä ottamaan sitä rakkautta, joka on lain täyttämys. Amen.

---

15. Kristuksen sana asukoon runsaasti teissä.

Saarna wiidentenä Loppiaisen jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Kol. 3, 12—17.

„Pukeutukaa siis, ollen Jumalan walituita, pyhiä ja rakkaita, sydämelliseen armahtawaisuuteen, ystäwällisyyteen, nöyryyteen, säwyisyyteen, pitkämielisyyteen, kärsikää toinen toistanne ja antakaa toisillenne anteeksi, jos kenellä on moitetta toista wastaan; niinkuin Herrakin on antanut teille anteeksi, samoin tekin antakaa; mutta kaiken tämän lisäksi pukeutukaa rakkauteen, joka on täydellisyyden yhdistäwä side. Ja wallitkoon teidän sydämissänne Kristuksen rauha, johon olette kutsutut yhdessä ruumiissa, ja olkaa kiitolliset. Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana; opettakaa ja neuwokaa toinen toistanne kaikessa wiisaudessa, psalmein, kiitoswirsin ja hengellisin lauluin, armon kehoittamina weisaten Jumalalle teidän sydämissänne; ja kaikki, minkä teette puhein tai töin, kaikki tehkää Herran Jeesuksen nimessä, kiittäen Isää Jumalaa Hänen kauttaan!"

Apostoli on tekstimme edellisissä wärsyissä kehoittanut kolossalaisia etsimään sitä, mikä on ylhäällä, jossa Kristus on, sillä heidän elämänsä on kätketty Kristuksen kanssa Jumalassa, ja he saawat Kristuksen ilmestyessä ilmestyä Hänen kanssaan kirkkaudessa. He owat riisuneet pois wanhan ihmisen tekoineen ja pukeutuneet uuteen, sentähden tulee heidän panna pois kaikki wiha, pahuus, törkeä puhe ja walhe. Waikka se, joka on synnistä kääntynyt Kristuksen tykö ja uskossa omaksunut Hänet, on tullut uudeksi ihmi-

seksi, on hänelle kuitenkin jokapäiwäinen pyhitys tarpeen, sillä wanha ihminen ei ole kokonaan kadonnut, waan se on jokapäiwäisen katumuksen ja parannuksen kautta upotettawa ja kuoletettawa, niinkuin Luther wähässä katkismuksessaan sanoo.

Kehoitus harrastamaan kristillisiä awuja saa suuremman painon, kun apostoli sanoo kirjeen lukijoita **Jumalan walituiksi, pyhiksi ja rakkaiksi.** Semmoisina ollen tulee heidän pukeutua sydämelliseen armahtawaisuuteen, ystäwällisyyteen ja nöyryyteen. Jumala on maailmasuunnitelmansa mukaan Kristuksessa walinnut koko ihmiskunnan, mutta ne, jotka owat tulleet Kristuksen työ ja uskolla omaksuneet Hänet, owat tulleet osallisiksi Jumalan iankaikkisesta walitsemisesta, ja he owat **Jumalan walituita.** Kasteessa ja kutsumuksessa tulee tämä walitseminen ihmisen työ, ja kun ihminen uskon kautta on Kristuksessa, on hän Jumalan iankaikkisen walitsemisen piirissä, sillä Jumalan walitseminen tapahtuu Kristuksessa. Jumalan armopäätös kannattaa Kristuksessa olewaa, ja tämä on welwoitettu kilwoittelemaan uskon hywää kilwoitusta. Uskowat kolossalaiset owat myös **pyhiä,** sillä he owat parannuksen ja uskon kautta erinneet maailmasta, ja he owat pesettäneet itsensä, he owat pyhitetyt, he owat wanhurskautetut Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä ja meidän Jumalamme Hengen kautta (1 Kor. 6, 11). Uskowia sanotaan Uudessa Testamentissa pyhiksi sentähden, että heillä on Pyhä Henki, jonka pyhittäwän waikutuksen alaisia he owat, niin että he hengellä kuolettawat lihan tekoja. Ja **rakkaita** owat nämä uskowat Jumalalle, sillä he owat ylhäältä syntyneitä ja owat Jeesuksessa Kristuksessa tulleet Jumalan lapsiksi. Koska owat uskossa omaksuneet Kristuksen, on heillä Isän mielisuosio.

Jumalan armosta osallisina tulee kristittyjen pukeutua **sydämelliseen armahtawaisuuteen.** He tuntewat synnin kurjuuden ja ihmiselämän waiwoja ja owat saaneet kokea Jumalan laupeutta ja rakkautta; sentähden he osoittawat muille sitä sydämellistä armahtawaisuutta, minkä owat saaneet osakseen Jumalan puolelta. Heillä on wilpitön myötätuntoisuus lähimäistä kohtaan, kun waiwa ja onnettomuus painaa tätä, sillä ylhäältä syntyneinä asuu heissä Jumalan rakkaus. Wielä tulee kristityn pukeutua **ystäwällisyyteen.** Joka päiwä saa Jumalan lapsi nauttia taiwaallisen Isän hywyyttä, eikä hän woi olla osoittamatta lähimäiselleen rakkautta, jos hän on tietoinen siitä armosta, minkä hän on saanut. Mutta hän tarwitsee kuitenkin kehoitusta, ettei pimeyden walta pääse laimentamaan welwollisuuden tunnetta. Usein saa ystäwällisyys paljon hywää aikaan, ja aina wirwoittaa se kärsiwää. Ylpeä ei

woi olla ystäwällinen; ſentähden tulee kristityn pukeutua **nöyryyteen,** niin ettei hän korkeita kurkottele, waan tyytyy alhaiſiin oloihin. Jeeſus ſanoo: **„Oppikaa Minusta, ſillä Minä olen ſäwyiſä ja nöyrä ſydämeltäni“** (Matt. 11, 29). Kun kristitty on tietoinen ſiitä, että hän on ſyntinen, joka on armosta ſaanut ſyntinſä anteeksi, woi hän olla nöyrä lähimäistä kohtaan, joka on ſaman armon tarpeessa. Kristillinen nöyryys on kallis ja kaunis hywe, joka on Kristukſelta ſaatu. Nöyryys ja ſäwyiſyys owat ſukua keskenään, ja ne liittywät toiſiinſa. Kristitty on ſäwyiſä, niin ettei hän kiihoitu wastaanſanomiſesta eikä tule maltittomaksi pahan wastarinnasta, waan hän ſäilyttää mielen tyyneyden wääryyttäkin kärſiessä. Ja ſäwyiſyyteen on **pitkämieliſyys** tarpeen, joka kestää niiſſä waikeuksiſsa, joita lähimäinen tuottaa hänelle, eikä hän rupea kostoon, waikka hänen oikeuttanſa loukataan, waan hän jättää aſianſa Jumalan haltuun ja odottaa, että toinen aikanaan huomaa erehdyksenſä ja pyytää anteeksi. Ei ſe riitä, että näistä hyweistä wain puhutaan, waan kristityn on pukeutuminen niihin ja käyttäminen niitä elämässä.

Ei ole täydellistä rakkautta maan päällä. Jokaiſessa ihmiſessä on jotakin, jota ei woi rakastaa ja jota ei ſaa rakastaa, ja jokaiſessa ihmiſessä on jotakin, joka ei woi rakastaa. Sentähden waatii hyweiden harjoittaminen meiltä **kärſiwälliſyyttä.** Meidän ei tule työntää lähimäistä työämme niiden heikkouksien ja wirheiden takia, mitkä hänessä on, waan meidän on auttaminen häntä woitolle niistä. Mutta kärſiwälliſyyden tulee olla ſemmoinen, ettei kristityllä ole ſalaista wihaa toista wastaan niiden loukkausten tähden, joihin tämä ehkä on antanut aihetta, waan meidän on **antaminen toiſillemme anteeksi,** jos jollakin on moitetta toista wastaan, ſillä niin on Herra tehnyt meille. Ei ſowi kristityn ruweta toraan ja riitaan, waan hän woittaa toiſen kärſiwälliſyydellä. Me olemme rikkoneet paljon Jumalaa ja Kristusta wastaan, mutta Jumala on antanut meille anteeksi, ja Hän antaa edelleen, kun pyydämme Häneltä. Meillä tulee olla Kristukſen mieli. Ja **rakkautta** ei ole täſſä kohden unohdettawa, ſillä ſe yhdistää kaikin puolin kristittyjen ſydämet; ſe yhdistää köyhät ja rikkaat, ylhäiſet ja alhaiſet, eſiwallan ja alamaiſet. Täydelliſyyden ſiteenä ſe liittää kristityt toiſiinſa.

Ja **Kristukſen rauhan** tulee olla hallitſemassa kristityn ſydämeſſä. Kristus on walmistanut meille tämän rauhan ja jättänyt ſen omilleen. Hän ſanoo: **„Rauhan Minä jätän teille, minun rauhani annan Minä teille“** (Joh. 14, 27). Tämän rauhan antaa Pyhä Henki uskowalle, ja ſe kehoittaa ſowinnolliſuuteen

ja auttaa rakkauden woitolle. Tähän rauhaan owat kristityt kutsutut. Ylhäältä syntyneinä owat he Kristuksen ruumis, ja he owat jäseniä tässä ruumiissa. Rauha wallitsee näiden jäsenien kesken, sillä he owat Kristuksessa, joka on seurakunnan pää. Suuri on se armo, jonka Jumala Kristuksessa antaa uskowalle, ja korkea on se rauha, jonka Herra antaa. Sentähden tulee kristityn olla **kiitollinen,** ja hänen on aina paremmin oppiminen kiitollisuutta.

Kristillisten hyweiden kaswamiseen ja Kristuksen rauhan säilymiseen on tarpeen, että Kristuksen sana runsaasti asuu meissä. Se sana, jonka Kristus on puhunut ja apostolit owat julistaneet, on rakkauden synnyttäjä, rauhan warjelija ja kiitollisuuden woimassa pitäjä. Runsaasti on tätä sanaa käytettäwä jumalanpalweluksissa, perheen piirissä ja yksityisessä hartaudessa. Tämä sana ei tahdo olla wain wieraana, joka tulee ja pian lähtee, waan se tahtoo pysyä keskuudessamme, niin että siihen perehdymme, että kätkemme sen sydämeen ja omaksumme sen sielun rawintona. Apostoli sanoo: **„Opettakaa ja neuwokaa toinen toistanne kaikessa wiisaudessa, psalmein, kiitoswirsin ja hengellisin lauluin, armon kehoittamina weisaten Jumalalle teidän sydämissänne".** Niin on sana opetettawa ja neuwottawa, että kukin saa oman sielunsa tarpeeseen sen, minkä tarwitsee. Jos sanaa epäwiisaasti julistetaan, woi hedelmänteko häiriintyä. Tärkeää on, että sana opetetaan wiisaudessa. Henkinen rakennustyö kysyy taitoa ylhäältä. Ja kristityn tulee sanasta etsiä itselleen opetusta ja neuwoa, ja myös muille. Opettaminen tahtoo antaa tietoa totuudesta, ja neuwominen pyytää ojentaa tahtoa uskollisuuteen Jumalan tahdolle. Raamatun psalmit owat olleet uskowien rukouskirjana sekä wanhan että uuden liiton aikana. Kiitoswirsiä on paljon Raamatussa. Mooses, Mirjam, Debora, Daawid, Salomon, Maria ynnä muut owat weisanneet kiitoswirsiä. Hengelliset laulut owat hurskasten ihmisten tekemiä, joita jo apostolein aikana käytettiin kristittyjen keskuudessa. Luther on kirjoittanut monta hywää hengellistä laulua. Moninainen oli tämä keskinäinen rakennus, mutta hengellisten laulujen weisaamisen rinnalla tuli kristityn, armon kehoittamana, weisata Jumalalle sydämessään. Armon woima waikuttaa uskowassa, ja sydän kiittää Jumalaa, joka armahtaa ja auttaa kaikissa elämän waiheissa. Sydämen kiitos on tärkein.

Woidakseemme pukeutua kristillisiin hyweisiin ja olla rakkauden hallittawina ja Kristuksen rauhan ohjattawina, tulee meidän tehdä kaikki, minkä teemme puhein tai töin, Herran Jeesuksen nimessä. Kristuksen nimi on Kristuksen olento, semmoisena kuin

ſe on meille ilmestynyt. Meidän ajatukſemme ja tahtomme, meidän tunteemme ja toimemme, meidän ilomme ja murheemme, meidän puheemme ja neuwomme on meidän toimittaminen Herran Jeeſukſen nimeſsä, hänen tahtonſa mukaan ja luottaen Häneen. Kun uskomme Jeeſukſeen Lunastajanamme ja Wapahtajanamme, kun hänen Henkenſä aſuu meisſä ja kun toimimme hänen tahtonſa mukaan, ſilloin tekomme tapahtuu Jeeſukſen nimeſsä. Meidän olentomme ja elämämme liikkuu Kristukſesſa, ja meidän toimemme pyhitetään Jeeſukſen Kristukſen nimellä. Tämmöiſesſä uskon elämäſsä nouſee kiitos Iſälle Jumalalle Herran Jeeſukſen kautta. Apostoli teroittaa tekstisſämme nyt kolmannen kerran kiittämistä. Kristukſen tähden on kiitokſemme Jumalalle otollinen. Niin runſas on Jumalan armo Kristukſesſa, että meidän on aina kiittäminen Jumalaa ſiitä, **„jotta Jumala tuliſi kaikessa kirkastetuksi Jeeſukſen Kristukſen kautta“** (1 Piet. 4, 11).

Kristillinen ſeurakunta ei ole tästä maailmasta eikä ſe elä tästä maailmasta, waan ſe on ylhäältä ſyntynyt, ja ſe elää taiwaan waltakunnan henkiſistä woimista ja armosta Jeeſukſesſa Kristukſesſa. Ellei kristilliſesſä ſeurakunnasſa ole tätä ylimaailmallista elämää, on ſe kuollut, waikka ſillä oliſi paljonkin tämän maailman woimia. Uskonpuhdistajat tahtoiwat puhdistaa kirkkoa uskon ja elämän alalla ſiitä turmelukſesta, joka oli ſiihen tunkeutunut. He rakenſiwat omantunnon pakosta ja ſydämen kehoitukſesta uuden kirkolliſen järjestyksen Jumalan puhtaan ſanan perustukſelle. Uskonpuhdistajat aſettiwat Raamatun loukkaamattomana taiwaalliſena totuutena yli kaiken, ja he alistuiwat itſe kokonaan ſen alle, niin että he kaikessa pyyſiwät opettaa ja toimia Jumalan ſanan mukaan. Se on heille kunniakſi, että he jälleen aſettiwat pyhän Raamatun, jonka ihmisſäännöt ja ihmisten ſelityksset oliwat panneet peitteen alle, kynttiläjalkaan walaiſemaan ihmiſiä elämän tiellä. Katolinen kirkko kielſi Raamatun lukemiſen kanſalta, mutta uskonpuhdistajat tahtoiwat ſaada Kristukſen ſanaa runſaasti kirkkoihin ja koteihin, niin että kanſa omin ſilmin näkiſi, omin korwin kuuliſi ja omin ſydämin käſittäiſi ſitä, minkä **„Jumala muinoin monin erin ja monin tawoin oli puhunut iſille profeetoisſa“**, ja minkä **„Hän näinä wiimeiſinä päiwinä on puhunut meille Pojasſa“** (Hebr. 1, 1. 2). Tämän maailman aſioisſa antoiwat uskonpuhdistajat ihmisjärjelle ja tieteelle arwonſa, mutta taiwaan waltakunnan aſioisſa pitiwät he ihmisjärjen ſokeana ja ekſyŋwänä. Raamattu oli hallitſija, mutta tiede ja järki oliwat wain palwelijoina, joiden oli kuuleminen ja totteleminen. Raamatun pyhä ſana on ſe perustus, jolle ewankelinen kirkko rakennettiin.

Se henki, joka wallitsee ewankelisessa kirkossa, on kuuliaisuuden henki ja wapauden henki. Se sitoo omantunnon, uskon, opin ja toimen kokonaan Raamatun sanaan, jolle se waatii kuuliaisuutta, mutta missä Jumalan sana ja ihmissana owat ristiriidassa keskenään, siinä se wapauttaa kaikesta ihmisorjuudesta, sillä Jumalan sana on korkein ohje kristityllе. Apostolit sanowat: **„Jumalaa tulee totella enemmän kuin ihmisiä"** (Ap. t. 5, 29). Rakkaus Jumalaan ja kunnioitus Jumalan sanaa kohtaan welwoittaa kristittyä noudattamaan sanaa silloinkin, kun ihmisoppi on toisella kannalla. Kallis ja korkea on Kristuksen sana. Se sisältää totuuden, joka ulottuu iankaikkiseen elämään. Siinä on woima, joka woittaa synnin turmeluksen, joka puhdistaa, uudistaa ja kirkastaa uskowan, sillä Kristuksen sanat **„owat henkeä ja owat elämää"** (Joh. 6, 63). Tämä sana oli uskonpuhdistajain kalliina helmenä, ja apostolin kehoituksen: **„Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana"** pitäisi olla luterikunnalle erittäin tärkeä. „Runsaasti" ei tarkoita wain sitä, että samoja Raamatun paikkoja usein luetaan, waan että koko Raamatun sisältö on rakennuksen ja hartauden perustuksena, niin että uskowa pyytää perehtyä koko siihen sanaan, minkä Jumala on meille antanut. Mutta luterikunta ei ole ollut uskollinen sille perusteelle, jonka uskonpuhdistajat asettiwat korkeimmaksi uskon elämän alalla. Usealta jää Raamattu lukematta, waikka muita kirjoja käytetään. Ja jos Raamattua luetaankin, niin luetaan useimmiten mielipaikkoja. Ja niitä käskyjä, jotka tämä pyhä sana asettaa kristityn elämälle, syrjäytetään usein. Arwellaan, että tuo siweellinen elämä seuraa uskon hedelmänä itsestään. Mutta Jumalan sana ei puhu sillä tapaa, eikä kokemus sitä todista. Tekstimme sanoo, että kristittyjen tulee pukeutua sydämelliseen armahtawaisuuteen, ystäwällisyyteen, nöyryyteen, säwyisyyteen, pitkämielisyyteen. Se ei sano, että nuo hyweet syntywät itsestään, waan ihmisen on siinä myös työtä tekeminen. Pukeutumisessa on itsetoimintaa. Kyllä on kristillinen hywe uskon hedelmä, eikä uuden liiton käsky esiinny ulkonaisena pakotuksena, mutta rukouksessa tulee kristityn pyytää Herralta näitä armon lahjoja, ja hänen tulee niitä harrastaa. Ei se ollut uskonpuhdistajain tarkoitus, että kristikansa jäisi niin wälinpitämättömäksi niistä kristillisistä hyweistä, joilla uskowan tulee kirkastaa Isää. Jeesus sanoo: **„Siinä minun Isäni kirkastetaan, että tuotatte paljon hedelmää"** (Joh. 15, 8). Ja apostoli Pietari sanoo, että kristittyjen tulee julistaa sen täydellisyyksiä, joka on heidät kutsunut pimeydestä ihmeelliseen waloonsa (1 Piet. 2, 9). Paljon on kristikunta tässä kohden laiminlyönyt.

Kun Jumalan sana käskee kristittyjen harrastamaan kristillisiä hyweitä, esiintyy siinä Herran käskyjä, joita uskowan tulee noudattaa. Herra antaa armonsa ja Henkensä woimaa uskon kilwoittelijalle. Kristuksen sanan kautta tulee uskowaan Kristuksen Henki, ja Hengen kautta tulee elämä ylhäältä sydämeen. Runsaasti on Kristuksen sana käytettäwä kaikissa elämän waiheissa, sillä Raamattu on niin moninainen kuin ihmiselämä ja ihmissydän. Niinkuin luonto hoitaa kaikki ne olennot, jotka siinä eläwät, niin tarjoo Kristuksen sana riittäwästi taiwaallista rawintoa ja johtoa ihmisille kaikkina aikoina. Yksi lause tästä pyhästä sanasta woi nuolena tunkeutua läpi sydämen ja tehdä maailman liian ahtaaksi, ja se woi kokonaan muuttaa ja uudistaa sen ihmisen, joka ottaa sen wastaan. Ja yksi lohdutuksen sana woi poistaa kaiken murheen. Koko ihmiselämä kuwastuu Raamatussa, ja siinä on sopiwia totuuksia kaikkia elämän tilanteita warten. Se on hywä ystäwä, joka antaa meille joka päiwä uutta waloa ja woimaa. Meidän tulee lukea sitä oppilaan mielellä, joka ei wiisastele, waan tahtoo oppia ja ennen kaikkea omaksua Jumalan waltakuntaa ja sen wanhurskautta. Ja meidän tulee olla uskolliset sille walolle, jonka sana antaa omaantuntoon. Uskowa saa kokea, kuinka Kristuksen sana katkaisee niitä siteitä, joilla maailma ja liha kahlehtiwat, ja kuinka se istuttaa sydämeen niitä hyweitä, jotka se kristityltä waatii. Kristuksen sana tekee uskowan wapaaksi synnistä ja maailmasta ja antaa iankaikkisen elämän, ja hän saa sitä kätkiessään maistaa, kuinka suloinen Herra on. Hämärää peitettä ei ole Raamatussa, waan sitä on ihmissydämen päällä.

Oppimisen halua on paljon meidän aikanamme, ja kaikilla aloilla pyydetään tieteen aarteita lewittää kansoihin. Paljon hyötyä on tästä ollut, mutta uskonnollinen ja siweellinen tilanne ei ole kansojen enemmistöihin nähden menemässä ylöspäin. Puhujia on paljon ja kuulijoita on paljon, mutta kun pintapuolisuus yhä kaswaa, on puutteita olemassa puhujissa ja kuulijoissa. Ennen kaikkea olisi ihmisluonne jalostettawa. Mutta sepä wain tahtoo hajaantua ja huonontua. Kaswawa rikollisuus todistaa tuosta. Paljon huonoa kirjallisuutta luetaan. Jeesus sanoo: **„Katsokaa, mitä kuulette“** (Mark. 4, 24), ja: **„Katsokaa siis, miten kuulette“** (Luuk. 8, 18). Siitä kaikki riippuu, mutta sitä harwoin tarkempaan kysytään, mimmoinen tuo kirja todella on. Usein saawat huonoimmat kirjat paremman menekin kuin hywät. Ja kirjojen kiittäjiä on kyllä kaikialla. Huono kylwö tuottaa huonon sadon. Kansat saawat kyllä jo kokea Jumalan sanan totuutta: **„Te olette kyntäneet jumalattomuutta, wäärryyttä te olette niittä-**

neet"; „tuulta he kylwäwät ja tuuliaispään he niittäwät" (Hos. 10, 13; 8, 7). Horjuwa on se perustus, jolla siwistyskansat eläwät, ja itsekkyyden ja wäärryyden walta on suureksi kohonnut. Olisi todella syytä tarkemmin tutkia ja walikoida sitä henkistä siementä, jota siwistyskansoihin kylwetään, sillä elimellinen yhteys on aina olemassa kylwön ja sadon wälillä. Kewytmielistä on ajatella, että on yhdentekewää, mitä kylwetään, kun wain saa hauskuutta kuulijoilleen ja rahaa kukkaroonsa.

Ja uskonnollisella alallakin kylwetään paljon ihmismielen kuwitteluja ja unelmia. Kun Jumalan sanaakin puhutaan, sekoitetaan siihen usein runsaasti omia mielipiteitä, jotka himmentäwät pyhän totuuden. Laajalta hallitsewat ihmisajatukset kristittyjen elämää, kun harwat todella eläwät Raamatun sanassa. Sentähden on kristikunnan elämä niin kituwa, kun ei Kristuksen sana pääse runsaasti asumaan kristittyjen kesken ja hallitsemaan heidän elämäänsä. Jumala sanoi wanhan liiton kansalle: **„Se profeetta, jolla on uni, kertokoon unta, mutta se, jolla minun sanani on, kertokoon minun sanani totuudessa. Mitä ruumenet puhtaassa elossa? kuuluu Herran sana. Eikö minun sanani ole niinkuin tuli? kuuluu Herran sana, ja kuin wasara, joka halkaisee kalliot". „En Minä lähettänyt profeettoja, kuitenkin he juoksiwat; en puhunut heille, kuitenkin he ennustiwat"** (Jer. 23, 28. 29. 21). Nämä wakawat Jumalan sanat kohdistuwat meidänkin aikaamme. On niin paljon niitä, jotka ennustawat, waikka Jumala ei ole puhunut heille, jotka juoksewat ympäri, waikka Jumala ei ole heitä lähettänyt, ja jotka owat puhuwinaan Jumalan sanaa, mutta kertowat oman sydämensä unia. Puhdasta eloa on Jumalan sana, ei siihen ole ruumenia sekoitettawa. Tulena Jumalan sana polttaa ja walaisee; wasarana se iskee omiintuntoihin, ja wasarana se särkee kiwiset sydämet. Sitä eiwät ihmissanat tee. Ne woiwat sattuwina huwittaa ja henkewinä wiehättää, mutta oikeaa uskonnollista rawintoa ne eiwät anna. Paawali ei käyttänyt Korintossa inhimillisen kaunopuheliaisuuden koristussanoja eikä kiehtowia wiisauden sanoja, waan hänen puheensa oli Hengen ja woiman osoittamista, jottei korinttolaisten usko perustuisi ihmisten wiisauteen, waan Jumalan woimaan (1 Kor. 2, 4. 5). Ei se riitä, että hartausseurassa jotakin Raamatusta luetaan tahi joitakuita raamatunpaikkoja käytetään taikka että puheet ja esitelmät sanotaan raamatullisiksi tai kristillisiksi, waan puhutun sanan tulee olla semmoinen, kuin Herran sana Raamatussa on. Syrak sanoo: **„Joka tottelee unia, se rupeaa warjoon ja ajaa tuulta takaa. Ei unet ole muuta kuin kuwat ilman olentoa"** (34, 2. 3). Tuommoista olen-

notonta warjoa on ihmiswiiſauden puhe uskonnon alalla. Ei ſe ſaa uutta elämää aikaan, ei ſe kristilliſiä hyweitä luo.

Raamatun ſana riittää uskon alalla, ſillä ſiinä owat kaikki wiiſauden ja tiedon aarteet kätketyt. Se antaa taiwaan rawintoa ſille, joka uskolliſesti tutkii Raamattua ja tekee ſiinä henkityötä eikä ſiinä etſi tunnelmien nautintoa ja tukeita omille lempiaatteilleen. Raamatun ſana riittää, jos wain ihminen tahtoo oikein ſitä oppia, ſillä ſiinä ſanaſſa on Kristus. Jospa ſiihen todella uskottaiſiin, niin ei kaikenlaiſia uskonnolliſia kirjoja luettaiſi, eikä niin monta onnetonta joutuiſi pettäjien anſoihin. Jos Raamattua oikein luettaiſiin, niin ei niin monta tuulen ajolla olewaa kristittyä oliſi, jonka ſydän on horjumaſſa ja joka ei tiedä erottaa hywää ja pahaa. Raamatuſſa on kyllä waikeita paikkoja, mutta ſe, mikä alukſi tuntuu ihmiſelle mielettömältä, on lopulta hänelle wiiſautta. Selwästä liikkuu uskollinen lukija waikeampaan, ja Pyhän Hengen koulusſa ſaadaan kyllä waloa ylhäältä. Luther ſanoo, kun alkaa wiimeiſen kirjanſa: „Oliſin mielelläni ſuonut, että kaikki minun kirjani oliſiwat jääneet ilmestymättä ja häwinneet. Muiden ſyiden ohesſa on yksi, joka eſimerkin wuokſi minua waiwaa; ſillä minä huomaan kyllä, mitä tulokſia ſiitä on, että kirkon piirisſä on ruwettu pyhän Raamatun rinnalle kokoamaan paljon muita kirjoja, kun ei ainoastaan kallista aikaa menetetä, joka oliſi käytettäwä pyhän Raamatun tutkimiſeen, waan myös Jumalan ſanan puhdas tieto haihtuu, kunnes Raamattu joutuu penkin alle tomuun. Se oli minun tarkoitukſeni, kun rupeſin Raamattua ſakſaksi kääntämään, että kirjoittamista oliſi wähemmän ja Raamatun tutkimista ja lukemista enemmän". Mitä Luther ſanoiſi, jos eläiſi meidän aikanamme? Walitetaan ſyystä, että uskonnollinen toimi on niin hedelmätön. Ja parannusta ei ſiihen ſaada, ennenkuin Kristukſen ſana pääſee runſaasti aſumaan keskuudesſamme. Siinä on riittäwästi uudistawaa woimaa. Mitä lähempänä aikakauſi oli Raamattua, ſitä raittiimpi oli ſen uskon elämä, mitä kauempana, ſitä huonompi. Meidän on pyrkiminen lähemmäkſi Raamattua, jos tahdomme ſaada waloiſampia aikoja. Me tarwitſemme ſaada Kristukſen ſanalle enemmän kunnioitusta, arwoa ja rakkautta, ſilloin paranee aſema kristikunnaſſa. Sen kalliin aſian eteen tulee kunkin kristityn omalta kohdaltaan tehdä työtä. Siihen Jumala antakoon apua!

Armon Herra! Auta meitä uskolliſesti käyttämään pyhää ſanaaſi ja elämään ſiinä, niin että woiſimme tehdä kaikki, minkä teemme puhein tai töin, ſinun pyhäſſä nimeſſäſi! **Kuule, Herra,** meitä! Amen.

16. Kristityn elämä kysyy wakawaa kilwoitusta.

Saarna Septuageſimaſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Kor. 9, 24—10, 5.

„Ettekö tiedä, että jotka kilparadalla juoſewat, he toſin kaikki juoſewat, mutta yksi ſaa woittopalkinnon? Juoskaa niinkuin hän, jotta ſen ſaawuttaiſitte. Mutta jokainen kilpailija noudattaa itſenſähillitſemistä kaikeſſa; he toſin ſaadakſeen katoawaiſen ſeppeleen, mutta me katoamattoman. Minä en ſiis juokſe umpimähkään, en taistele niinkuin ilmaan huitoen, waan minä kuritan ruumistani ja maſennan ſitä, jotten minä, joka muille ſaarnaan, itſe ehkä joutuiſi hyljättäwäkſi. Sillä minä en tahdo, weljet, pitää teitä tietämättömyydeſſä ſiitä, että iſämme oliwat kaikki pilwen alla ja kulkiwat kaikki meren läpi, ja ſaiwat kaikki kasteen Mooſekſeen pilweſſä ja mereſſä ja ſöiwät kaikki ſamaa hengellistä ruokaa ja joiwat kaikki ſamaa hengellistä juomaa; ſillä he joiwat hengelliſeſtä kalliosta, joka heitä ſeuraſi; ja ſe kallio oli Kriſtus. Mutta uſeimpiin heistä Jumala ei mieliſtynyt, koskapa ne hukkuiwat erämaaſſa“

Apostoli ſanoo tekstimme edelliſiſſä wärſyiſſä, ettei hän ole oikeuksiaan hywäkſeen käyttänyt, jotta hän woittaiſi enemmän ihmiſiä Kriſtukſelle. Waikka hän oli riippumaton kaikista, teki hän itſenſä kaikkien palwelijakſi, jotta hän woittaiſi niin monta kuin ſuinkin. Juutalaiſille oli hän ikäänkuin oliſi juutalainen, jotta hän woittaiſi juutalaiſia; lain alaiſille oli hän ikäänkuin oliſi lain alainen, jotta hän woittaiſi lain alaiſet; laitta olewille oli hän ikäänkuin oliſi hän ilman lakia, jotta hän woittaiſi ne, jotka owat ilman lakia; heikoille oli hän niinkuin oliſi heikko, jotta hän woittaiſi heikot; kaikille oli hän niinkuin kukin on, jotta pelastaiſi edes muutamia. Ja apostoli tekee kaikki ewankeliumin tähden, jotta hänkin tuliſi ſiitä oſalliſeksi. Tämmöinen kilwoitus oli apostolilla, ja tämä kilwoitus oli hänelle tarpeen, jotta hän itſekin tuliſi ewankeliumista oſalliſeksi. Eſikuwana on apostoli kristityille, joiden myös tulee olla walmiit uhraamaan oikeuksiaan ja etujaan, kun Kriſtuksen aſia niin waatii, ja joiden tulee kilwoitella ſen puolesta, että tulewat ewankeliumista oſalliſiksi ja pelastuwat.

Kristinusko miellyttää useita, kun ſen totuus ſaa olla jonkunlaiſessa etäiſyydeſſä ihmiſestä, mutta kun ſe itſekohtaiſesti astuu heidän eteensä ja waatii itſenſäkieltämistä, ſilloin moni pahenee.

Ulkokohtaiſesti kristitty kyllä on walmis käyttämään hywäkſeen ſen, minkä Kristus on lunastustyöllään ihmiskunnalle walmistanut: ſyntein anteekſiſaamiſen, armon tawarat ja iankaikkiſen elämän, mutta ſitä hywää, minkä Kristus tahtoo ſaada itſekohtaiſesti aikaan ihmiſen olennoſſa, ſitä hän ei ole niin walmis omakſumaan, ſillä ſiihen on itſenſäkieltäminen tarpeen. Kristus meidän edeſtämme on pelastukſemme perustus. Se, minkä Kristus on Lunastajana meidän hywäkſemme tehnyt, on aina uskowalle ſuurena pääaſiana, josta kaikki riippuu, mutta Kristus meidän edeſtämme tahtoo tulla Kristukſeksi meiſſä. Kasteen kautta olemme haudatut Kristukſen kanſſa kuolemaan, ja meidän on Kristukſen ylösnouſemukſen woimasta waeltaminen uudeſſa elämäſſä. **„Jos olemme Kristukſen kanſſa kaswaneet yhteen yhtäläiſeſſä kuolemaſſa, niin kaswamme yhteen myös yhtäläiſeſſä ylösnouſemukſeſſa“** (Room. 6, 5), ſe on kristityn elämän ſywin peruswoima. Kristukſen kuolema ja Kristukſen ylösnouſemus owat Jumalan pelastustoimia, joilla on ijäiſyysarwo ja jotka tahtowat Jumalan pelastuswoimina päästä waikuttamaan kristityn ſydämeen. Kun Kristus pääſee armollaan uskowan ſydämeen, puhdistaa ja uudistaa Hän ſen, ja ſe on Kristukſen oma, jolla on Kristukſen Henki. Tämä Henki hallitſee uskowan elämää ja muodostaa ſen Jumalan tahdon mukaiſeksi.

Kehoittaeſſaan korinttolaiſia uskon kilwoitukſeen wiittaa apoſtoli istmiläiſiin kilpahuweihin, joita wietettiin Korinton läheiſyydeſſä ja joihin Kreikan kanſa kokoontui kilpahuweja warten. Näiſſä harjoitettiin hyppyjä, diskuskiekan heittoa, kilpajuoksua, nyrkkitaistelua ja painia. Jumalten kunniaksi, ruumiin harjoitusten edistämiſeksi ja huwiksi näitä kilpailuja pidettiin. Kun nämä oliwat korinttolaiſille hywin tunnettuja, eſittää apoſtoli näistä muutamia omituiſia piirteitä, jotka eſiintywät kristitynkin henkiſeſſä kilwoitukſeſſa. Juoksijoita oli paljon kilparadalla, mutta yksi wain ſai woittopalkinnon. Uskon kilparadalla on myös monta juoksijaa, ja tällä woiwat kaikki ſaada woittopalkinnon, mutta tätä ſeppelettä ei ſaada wain ſentähden, että radalla juostaan, waan heidänkin tulee oikein juosta. Kristityn tulee uskon kilwoitukſeſſa Jumalan tahdon mukaan juosta, jos tahtoo ſaada woittoſeppeleen. Joka ei kilwoitukſeen rupeakaan taikka joka huonosti juokſee, hän ei woitonſeppelettä ſaa. Armosta tulee ihminen autuaaksi uskon kautta. Jumala antaa uskowalle iankaikkiſen elämän. Mutta kuitenkin tulee kristityn kilwoitella. Toinen totuus ei kumoa toista, ſillä Jumala on antanut kummankin käskyn. Pintapuolinen ja kewytmielinen ihminen etſii mielellään ristiriitaa tämmöiſiſſä lauſeiſſa,

jotta wanha ihminen ſaiſi jäädä rauhaan, mutta Jumalan totuus on pyhä, ja ſe on ihmiſen ſaiwartelewaa järkeä korkeampi. Wakawana kuuluu Herran ſana meille: **„Ei jokainen, joka ſanoo Minulle: 'Herra, Herra!', pääſe taiwasten waltakuntaan, waan ſe, joka tekee minun taiwaallisen Iſäni tahdon“** (Matt. 7, 21).

Kilpailijan tuli kaikeſſa hillitä itſeään ja pidättäytyä ſiitä, mikä heikenſi ruumiin. Warſinkin tuli hänen karttaa epäſiweyttä ja olla kohtuullinen ruuaſſa ja juomaſſa. Kauan harjoitteliwat nämä kilpailijat itſeään, waikka heidän woittoſeppeleensä oli katoawainen, mutta kristitty etſii katoamatonta woitonſeppelettä, iankaikkiſen elämän kruunua. Paljon enemmän ſyytä on hänellä pidättäytyä kaikesta, mikä estää häntä käſittämästä elämän. Apostoli eſittää filippiläiſille, kuinka hän kilwoittelee: **„Mikä minulle oli woitto, ſen minä olen Kristuksen tähden lukenut tappioksi. Niinpä minä luen toſiaankin kaikki tappioksi tuon ylen kalliin, Kristuksen Jeeſuksen, minun Herrani tuntemiſen rinnalla, ſillä Hänen tähtenſä olen menettänyt kaikki ja pidän ſen roskana, jotta woittaiſin omakſeni Kristuksen ja minut hawaittaiſiin olewan Hänessä ja omistawan, ei omaa laista tulewaa wanhurskautta, waan ſitä, joka tulee Kristuksen uskon kautta, ſitä wanhurskautta, joka tulee Jumalasta uskon perusteella; tunteakſeni Hänet ja hänen ylösnouſemiſenſa woiman ja hänen kärſimyksiensä oſalliſuuden, muodostuesſani hänen kuolemanſa kaltaiſekſi, jos ehkä pääſen ſiihen ylösnouſemiſeen, joka tapahtuu kuolleiden joukosta** (Fil. 3, 7—11). Semmoinen on kilpajuoksu uskon kilparadalla. Apostoli kieltäytyy kaikesta, mikä estää häntä käſittämästä Kristusta, ja hän pyytää tuntea Hänet ja hänen ylösnouſemiſenſa woiman ja hänen kärſimyksiensä oſalliſuuden, jotta hän pääſiſi enſimäiſeen ylösnouſemiſeen. Samalla tapaa tulee kristityn kilwoitella, ja hänelläkin tulee olla ſama ſilmämäärä.

Apostoli wiittaa tekstisſämmekin tähän kilpajuokſuunſa ja ſanoo, ettei hän umpimähkään juokſe, waan hänellä on juokſun määrä ſelwänä edeſſään. Siinä on uſeampain kristittyjen ſuurin wirhe, ettei elämän määrä ole heillä ſelwänä ja etteiwät keskitä kaikkia woimiaan ſuureen päämäärään, waan kaikenlaiſet pikkutarkoitukſet hajoittawat toiminnan. Kilpajuokſusta apostoli ſiirtyy nyrkkitaiſteluun ja ſanoo, ettei hän taiſtele niinkuin ſe, joka huitoo ilmaan, waan hän kurittaa ruumiſtaan ja maſentaa ſitä, ettei hän, joka ſaarnaa muille ja kehoittaa heitä kilwoitukſeen, itſe ehkä joutuiſi hyljättäwäkſi. Nyrkkitaiſtelija iskee lyöntinſä wastuſtajaan, mutta apostoli kurittaa ſynnin ruumiſta, niin ettei hän ſyntiä palwele, ſillä hänen wanha ihmiſenſä on ristiinnaulittu Kriſtuksen

kanſſa. Hengen mukaan tulee kristityn waeltaa. Apostoli tekee ruumiin hengen kuuliaiſeksi palwelijaksi. Wakawa on apostolille uskon elämä.

Apostoli eſittää korinttolaiſille waroittawaksi eſikuwaksi Israelin kanſan, joka korpiwaelluksen aikana ſai oſakſeen niin paljon armoa Jumalalta, mutta kuitenkin hukkui erämaahan, niin että niistä, jotka oliwat kahdenkymmenen wuoden ikäiſet ja wanhemmat, kun kanſa lähti Egyptistä, ainoastaan Joſua ja Kaleb pääſiwät lupauksen maahan. Kristillinen ſeurakunta on ſaanut Israelin perinnön; ſentähden ſanoo apostoli Israelista: „Iſämme". **„He oliwat kaikki pilwen alla".** Kun Israel lähti Sukkotista, **„käwi Herra heidän edellään päiwällä pilwenpatſaaſſa, johdattaakſeen heitä tiellä, ja yöllä tulenpatſaaſſa, walistaakſeen heidän waellustaan ſekä yöllä että päiwällä. Pilwenpatſas ei erinnyt päiwällä eikä tulenpatſas yöllä pois kanſan edeltä"** (2 Mooſ. 13, 21. 22). Ihmeellinen oli tämä korpiwaellus, kun Jumala itſe johdatti kanſaa. — Oliſihan luullut, että ſe kanſa, joka ſai kokea tätä Jumalan armollista johtoa, ſaapuiſi lupauksen maahan. Ja kaikki tämä kanſa kulki meren läpi. Kun Mooſes ojenſi kätensä meren yli, antoi Herra weſien juosta pois ja pani meren kuiwille, niin että weſi ſeiſoi niinkuin muuri kanſan oikealla ja waſemmalla puolella, ja Israelin lapſet kulkiwat kuiwaa pohjaa myöten yli; ja kun Mooſes taas ojenſi kätensä, palaſi meri alalleen ja hukutti egyptiläiſet. Ihmeellinen oli tämä pelastus. — Oliſihan luullut tämän kanſan ſaawuttawan matkanſa määrän. Apostoli ſanoo: **„He ſaiwat kaikki kasteen Mooſekſeen pilweſſä ja mereſſä".** Pyhän kasteen kautta erotetaan uudeſſa liitoſſa lapſi maailmasta ja annetaan Kristukſelle Hänen pelastettawakſeen. Tawallaan ſai Israelin kanſa kasteen pilweſſä ja mereſſä Mooſekſeen, kun ſe erotettiin egyptiläiſiſtä, wihittiin Jumalan kanſakſi ja annettiin Mooſekſen johdatettawakſi.

Wielä ſanoo tekſtimme, että he **„ſöiwät kaikki ſamaa hengellistä ruokaa ja joiwat kaikki ſamaa hengellistä juomaa; ſillä he joiwat hengelliſeſtä kalliosta, joka heitä ſeuraſi; ja ſe kallio oli Kriſtus".** Niinkuin uuden liiton uskowa ſaa Herran pyhäſſä ehtoolliſeſſa taiwaallista rawintoa, niin antoi Jumala Israelin kanſalle korpiwaelluksen aikana mannaa taiwaasta (2 Mooſ. 16). Ja kun kanſa janoſi eikä wettä ollut korwesſa, antoi Jumala ſille wettä kalliosta (2 Mooſ. 17, 6; 4 Mooſ. 20, 11). Kristus, liiton enkeli, ſeuraſi kanſaa ſen korpimatkalla, ja Hän antoi kanſalle wettä kalliosta. Se manna, jota Israelin lapſet ſöiwät, ja ſe weſi, jota kalliosta annettiin, rawitſi iſoawaa ja janoawaa kanſaa, mutta

tämä oli ſamaſſa hengellinen rawinto, jonka tarkoitus oli wahwistaa kanſaa uskoſſa ja wirittää luottamusta Jumalaan. Ihmeelliſellä tawalla antoi Jumala kanſalleen, minkä ſe korpimatkallaan tarwitſi. Mutta waikka Jumalan armo oli niin ſuuri, **„ei Jumala uſeimpiin heistä mielistynyt, koskapa ne hukkuiwat erämaaſſa“.** Wanhemmasta ſukupolwesta pääſiwät wain Joſua ja Kaleb lupauksen maahan, ſillä uskon kuuliaiſuutta puuttui kanſalta ja ſitä **„pyhitystä, jota paitſi ei yksikään ole näkewä Herraa“** (Hebr. 12, 14). Mikä waroittawa eſikuwa uuden liiton kanſalle! Mikä wakawa kehoitus uskolliſeen kilwoitukſeen! Ei pilwenpatſas, ei tulenpatſas, ei manna eikä weſi kalliosta wienyt kanſaa lupauksen maahan, kun uskon kuuliaiſuutta puuttui. Ei riitä uudessa liitoſſakaan ulkonainen oſalliſuus Jumalan armolahjoihin, pyhään kasteeſeen ja Herran ehtoolliſeen, waan Jumala kyſyy ſiſällistä uskon yhteyttä Jeeſuksen Kristuksen kanſſa.

Korkea on Kristus, Jumalan Poika. Hän tuli alas taiwaasta (Joh. 3, 13), ſiitä kirkkaudesta, joſſa Hän oli, ennenkuin maailma olikaan (Joh. 17, 5). Hän oli alusſa Jumalan tykönä, Hän oli Jumala, ja kaikki on ſaanut ſyntynſä Hänen kauttaan (Joh. 1, 1. 3). Hänellä on elämä itſeſsään, niinkuin Iſällä on elämä itſeſsään (Joh. 5, 26). Iſä on antanut kaikki Pojan haltuun, eikä kukaan muu tunne Iſää kuin Poika ja ſe, kenelle Poika tahtoo Hänet ilmaista (Matt. 11, 27). Hänellä oli Jumalan muoto (Fil. 2, 6), ja maankin päällä ollen oli Hän Jumalan helmaſſa (Joh. 1, 18). Hän on Jumalan luomakunnan alku (Ilm. 3, 14), joka on ennen kaikkia ja joſſa kaikki pyſyy woimaſſa (Kol. 1, 17). Kristus on näkymättömän Jumalan kuwa, ja Hän on kuolleista nouſeiden eſikoinen (Kol. 1, 15. 18). Tämä Kristus on pelaſtuksen päämies (Hebr. 2, 10). Hänesſä meillä on lunaſtus hänen werensä kautta (Ef. 1, 7). Hän on Jumalan Karitſana ſowittanut maailman ſynnit. Korkea on Hän, meidän Lunaſtajamme ja Wapahtajamme. Häntä me palwomme.

Mutta tämä Kristus on myös Ihmiſen Poika. Hän tuli lihaksi (Joh. 1, 14), ſyntyi Israelin neitſyeſtä (Matt. 1, 23), tuli oſalliſeksi lihasta ja werestä, waikka Hän oli ilman ſyntiä, jotta Hän kuoleman kautta kukistaiſi ſen, jolla oli kuolema wallaſſaan; ja Hän kärſi kiuſattuna, niin että Hän woi kiuſatuita auttaa (Hebr. 2, 14 18). Hän jäſentyi Ihmiſen Poikana ihmiskuntaan ja rupeſi ſiihen kilwoitukſeen, mikä ihmiſen oliſi tullut ſuorittaa. Hän uhraſi rukouksia ja anomuksia kowalla huudolla ja kyynelillä Jumalalle, ja waikka Hän oli Poika, oppi Hän kuuliaiſuuden ſiitä, mitä Hän kärſi (Hebr. 5, 7. 8). Hän on tullut meitä niin lähelle, ettei kukaan ole

meitä lähempänä. Hän on jättänyt meille eſikuwan, jotta me noudattaiſimme hänen jälkiään (1 Piet. 2, 21). Kristus on lain loppu (Room. 10, 4), ſillä Hän on korkein laki kristityille. Kristuksen Henki tahtoo piirtää Kristuksen kuwan kristityn olentoon ja elämään. Kristus tahtoo ſaada muodon meiſſä. **„Niinkuin meiſſä on ollut maalliſen kuwa, niin meiſſä myös on olewa taiwaalliſen kuwa"** (1 Kor. 15, 49). Siinä on kristityn elämän wakawuus, että wanha ihminen on riiſuttawa pois ja uuſi ihminen on päälle puettawa. Sitä warten olemme kastetut Kristukſeen Jeeſukſeen, että meidän on kuoleminen ſynnille ja waeltaminen uudeſſa elämäſſä (Room. 6, 2—4). **„Synti ei ole wallitſewa teitä"**, ſanoo apostoli, **„koska ette ole lain alla, waan armon alla"** (Room. 6, 14). Uſeimmat kristityt kyllä palwelewat ſitä Herraa, joka korotettuna istuu Jumalan Poikana Iſän oikealla puolella, mutta ſitä Herraa, joka ſanoo: **„Ottakaa minun ikeeni päällenne ja oppikaa Minusta, ſillä Minä olen ſäwyiſä ja nöyrä ſydämeltäni, niin te löydätte lewon ſielullenne"** (Matt. 11, 29), harwat tahtowat elämäſſään palwella. Ja kuitenkin tämä on niin wakawa aſia, että apostolin täytyy tekstisſämme panna korinttolaiſille waroittawakſi eſikuwakſi Israelin kanſa, joka korpimatkallaan ſai mannaa korwesſa ja wettä kalliosta, joka kulki pilwen alla ja meren läpi, mutta kuitenkin hukkui erämaahan.

Jokaiſen ihmiſen ſydämesſä on wielä rakkautta ſiihen, mikä on oikein ja hywää. Katſele Jeeſusta! Kuuntele, mitä Hän ewankeliumeiſſa ſanoo! Katſele, mitä Hän tekee! Hänen wihollisenſakin täytyy tunnustaa: **„Me tiedämme, että Sinä puhut ja opetat oikein että katſo henkilöön, waan opetat Jumalan tietä totuuden mukaan"** (Luuk. 20, 21), ja ristinpuulla riippuwalle täytyy heidänkin ſanoa: **„Muita Hän on auttanut"; „Hän on luottanut Jumalaan"** (Matt. 27, 42. 43). Tämä Jeeſus anſaitſee ſydämeſi rakkauden ja kunnioituksen. Ja mikä woima tällä Jeeſukſella on? Hänen wihollisenſa pilkkaſiwat Häntä ja murhaſiwat Hänet muka Jumalan pilkkaajana, mutta hänen opetuslapſenſa, joilla ei ollut aſeita, ei waltaa, ei wirka-arwoja, ei tieteellistä kunniaa tukenaan, owat ſaaneet ſen aikaan, että tätä Jeeſusta kristikunnaſſa palwotaan Jumalan Poikana waſituiſeſſa mieleſſä, taiwaan ja maan Herrana, ja tämän Jeeſukſen kautta on perusteellinen muutos tapahtunut kanſojen ſiſäiſeſſä ja ulkonaiſeſſa elämäſſä. Pyhyys ja rakkaus owat yhdiſtyneet Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa, ja joka tuota kristuskuwaa tarkemmin katſelee, hänen täytyy ſitä palwoa. Kristus antautui pilkan ja kärſimysten alaiſekſi, jotta meillä oliſi Jumalan Poika lihakſi tulleena Ihmiſen Poikana, joſſa Juma-

lan pyhä henkiolento ja ihmisen epäpyhä lihaolento owat sowitetut, ja tämän Jumalan ja Ihmisen Pojan täytеydestä me saamme ottaa Jumalan armoa syntein anteeksisaamiseksi ja Jumalan totuutta elämäksi. Jeesuksessa astuu meidän eteemme puhtain rakkaus ja hywyys, jota ei mikään wiha ja waino woi pidättää hywää tekemästä, ja korkein pyhyys, joka ei kunniaa etsi eikä pahaa kärsi, waan kiiwailee Jumalan ja wanhurskauden puolesta. Meille kuuluu tämä pelastuksen päämies, joka ei hyljännyt ihmisiä, waikka he kohteliwat Häntä mitä suurimmalla wäärydellä, waan Hän teki heille hywää loppuun asti.

Meidän on oppiminen rakastamaan Jeesusta Kristusta, sillä synnin turmelus saa aikaan sen, että meidän luonnossamme on paljon semmoista, joka tahtoo wieroittaa meitä Raamatun kristuskuwasta. Alhaisuudessa on maailman Wapahtaja syntynyt, kansan keskuudessa Hän elää, ja Hän kuolee ristinpuulla. Ei Hänessä ole sitä tieteen ja ihmiswiisauden loistoa, joka wiehättää ihmisiä, ei sitä ulkonaista korkeutta ja mahtawuutta, jota ihmiset suurmiehistään odottawat. Ja Hän sanoo sen tien, jota maailman lapsi waeltaa, leweäksi, joka wie kadotukseen. Sanastakin Hän waatii tilille, ja wihan ja epäpuhtaan ajatuksen Hän tuomitsee. Jeesuksessa Kristuksessa on kyllä korkeutta, mutta ei sellaista, johon ihmiset mieltywät. Hän on totuuden todistaja, joka Hengen woimalla julistaa taiwaan elämää. Hän on uskon, toiwon ja rakkauden rakentaja ihmiskunnassa, jossa on kaikkialla riitaa, eripuraisuutta ja wäkiwaltaa. Jeesukselta Kristukselta saa uskowa sitä elämää, woimaa ja wiisautta, mikä on kristilliselle elämälle tarpeen. Sitä warten tuli Jumalan iankaikkinen Sana lihaksi ja asui meidän keskuudessamme (Joh. 1, 14), jotta lihan wallan alle sortunut ihminen woisi wapaantua synnin tuomiosta ja wallasta ja elää Hengen mukaan. Mutta uskon kilwoitus on kristityllе tarpeen. Apostoli sanoo: **„Jotka owat lihan hallittawina, ne eiwät woi olla Jumalalle otolliset“** (Room. 8, 8).

Raamattu sanoo: **„Kaikkea muuta kawalampi on sydän ja turmeltunut on se! Kuka sitä tuntee?“** (Jer. 17, 9). Ja tuon sydämen tulee oppia uskomaan eläwään Jumalaan ja Kristukseen. Uskossa on korottawa woima, joka nostaa ihmismielen yli ajallisuuden ja asettaa katoamattoman hywän sen perustukseksi ja määräksi, ja kurittawa woima, joka panee ihmisen näkymättömän maailman ojennettawaksi (Hebr. 11, 1). Ihminen on kumpaisenkin woiman tarpeessa. Jos ei uskon korottawa woima pane häntä liikkumaan ylimaailmallisen toiwon piirissä, kuihtuu ja sortuu henki. Jos ihmiseltä puuttuu uskon kurittawa woima, sortuu omantunnon

toimi ja ihminen joutuu akanakſi, jota omat mielikuwitukſet ja maailman tuulet ajelewat. Aabraham uskoi Jumalaan, ja uskon kautta oli hän kuuliainen Jumalalle (Hebr. 11, 8). Kristus oli kuuliainen kuolemaan asti. Paawali on kutſuttu apostoli, **„ſaadakſeen aikaan uskon kuuliaiſuutta“** (Room. 1, 5), ja hän **„wangitſee jokaiſen ajatukſen kuuliaiſekſi Kristukſelle“** (2 Kor. 10, 5). Tuo uskon kuuliaiſuus kyſyy wakawaa kilwoitusta.

Oikea **„usko ei ole joka miehen“** (2 Teſſ. 3, 2), waan ſe on Jumalan lahja. Jumalan armo ſaa ſen aikaan ſanan ja Hengen kautta. Tämä usko ottaa wastaan Jumalan lahjan. Jumala kutſuu, wetää puoleenſa ja tarjoo elämän woiman. Uskowa ottaa wastaan uskolla Kristukſen ja Jumalan armon. Mutta eläwän uskon olentoon kuuluu myös armon käyttäminen elämäſſä, hedelmän kantaminen, rakkauden kuuliaiſuus. Kun ihminen uskolla omiſtaa Kriſtukſen omakſeen, waeltaa hän myös Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa. Sentähden ſanoo Raamattu, että usko, jos ſillä ei ole tekoja, on itſeſſään kuollut (Jaak. 2, 26). Uskon kilwoitus kuuluu ſentähden eläwän uskon olentoon. Miſſä ei tätä kilwoitusta ole, ſiinä ei ole eläwää uskoa. Juokſee maailman lapſikin, mutta hän juokſee ſynnin leweällä tiellä, eikä hän woittopalkintoa ſaa, waan ſuiſtuu iankaikkiſeen turmioon. Kriſtukſen kuwan kaltaiſekſi on kriſtityn tuleminen. Tätä kaltaiſuutta kohti tulee elämän olla ſuunnattuna, ja rakkaus Jeeſukſeen on ohjaamaſſa oikeaa juokſijaa. Tämä rakkaus katkaiſee ne ſiteet, joilla maailma tahtoo kiinnittää kriſtittyä itſeenſä. Tämän rakkauden woimaſta woi uskowa Hengen kautta kieltää itſenſä kaikeſſa, mikä estää häntä omakſumaſta Kriſtukſen. Herralta hän pyytää enemmän woimaa. Yhä lähemmäkſi Häntä hän pyrkii. Waloa ja rauhaa hän etſii ylhäältä. Umpimähkään ei Kriſtukſen ſeuraaja juokſe, ſillä hän katſelee uskon alkuunpanijaan ja täydelliſekſi tekijään, Jeeſukſeen, ja noudattaa hänen jälkiään. Wakawa on oikean kriſtityn kilwoitus, mutta hänellä on ſydämeſſään ſe ilo Herraſſa, jota ei kukaan woi häneltä riiſtää, ja wäſyneenä lepää hän riſtin juurella. Paljon häneltä puuttuu, mutta Kriſtus on hänen wanhurskautenſa.

Kriſtus ei tarjoudu meille ainoaſtaan jumalalliſeſſa korkeudeſſaan, waan meidän on omakſuminen Hänet myös kärſiwäſſä muodoſſa, Ihmiſen Poikana, joka kokonaan aliſtuu Jumalan tahdon alle. Meidän on noudattaminen hänen jälkiään ſilloinkin, kun Hän nöyränä kärſii wäärynyttä ja wäkiwaltaa. Tuo kärſiwä, nöyrä, Jumalan tahdon alle ehdottomaſti aliſtuwa ſuuruus ei kelpaa maailmalle, mutta ſe on oikea wapahtajakuwa, joſſa Jumalan Poika lunaſtaa wiettelyksen waltaan joutunutta ihmiſkuntaa ja

woittaa pimeyden wallan. Täſſä palwelijan muodoſſa on meidän rakastaminen Jeeſusta, ſillä täſſä astuu korkein armo meidän eteemme, kun Hän kieltää itſenſä ja luopuu jumalalliſesta korkeudestaan, pelastaakſeen meidät ſynnin wallasta. Tämän oikean Wapahtajan wastakuwa on pimeyden ruhtinas. Hän on kaiken walheen alku, ja hän tahtoo hallitſewaſſa muodoſſa olla ihmisten palwottawana. Hän on rakentamaſſa walheen waltakuntaa ja on ihmisten wiettelijä ja murhaaja. Hän ei tahdo Jumalaa palwoa.

Näiden kahden wallan keskellä on ihminen maailmaſſa, ja hänen on walitſeminen jompikumpi johtajakſeen. Pimeyden walta muodostelee wäärän kuwan Jumalasta ja ihmiſestä, mutta Kristus antaa meille oikean kuwan Jumalasta ja ihmiſestä. Kristus todistaa totuuden ja kärſii totuuden puolesta. Perkele wääristää totuuden ja harjoittaa walheen hywäkſi wäkiwaltaa. Nämä kaksi waltaa wetäwät ihmistä puoleenſa. Jos ihminen jättää pimeyden wallalle ſijaa ſydämesſään, ſilloin loppuu juokſu oikealla kilparadalla, ſilloin uskon kilwoitus lakkaa, ja wiettelijä uskottelee luopunutta, että hän ſe oikea Jumalan lapſi onkin; mitä hän turhaan itſeään waiwaa. Mutta Jeeſus ſanoo: **„Jos joku tahtoo minun peräſſäni kulkea, hän kieltäköön itſenſä ja ottakoon ristinſä ja ſeuratkoon Minua“** (Matt. 16, 24). Raamatun kristuskuwa oſoittaa meille, kuinka meidän on hänen armonſa woimalla kuoleminen itſellemme ja maailmalle ja eläminen Jumalalle. Kristus on ſe ſuuri ylimäinen pappi, joka auttaa meitä woittamaan ſen woittopalkinnon, minkä Hän on kilpajuokſijalle määräkſi pannut.

Armon Herra! Auta meitä oikein juokſemaan uskon kilparadalla ja noudattamaan itſemmekieltämistä kaikeſſa, jotta ſaamme wanhurskauden kruunun. Kuule, Herra, meitä! Amen.

17. Kristityn ahdistus maailmassa ja hänen woittonsa.

Saarna Seksagesimasunnuntaina.

Epistola: 2 Kor. 11, 19—31.

„Tehän mielellänne suwaitsette houkkia, kun itse olette wiisaita. Tehän suwaitsette, että joku teidät orjuuttaa, että joku teidät syö puhtaiksi, että joku teidät werkoihinsa kietoo, että joku itsensä korottaa, että joku lyö teitä kaswoihin. Häpeäkseni sanon: tähän me olemme muka olleet liian heikkoja. Mutta minkä joku toinen uskaltaa — puhun kuin houkka — sen uskallan minäkin. He owat hebrealaisia; minä myös. He owat israelilaisia; minä myös. He owat Aabrahamin siementä; minä myös. He owat Kristuksen palwelijoita — puhun kuin houkka — minä wielä enemmän. Olen nähnyt waiwaa enemmän, olen ollut useammin wankeudessa, minua on ruoskittu ylen paljon, olen monta kertaa ollut kuoleman waarassa. Juutalaisilta olen wiidesti saanut neljäkymmentä lyöntiä, yhtä wailla; kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua kiwitettiin, kolmesti olen joutunut haaksirikkoon, wuorokauden olen meressä ajelehtinut; olen usein ollut matkoilla, waaroissa wirtojen wesillä, waaroissa roswojen keskellä, waaroissa heimoni puolelta, waaroissa pakanain puolelta, waaroissa kaupungeissa, waaroissa erämaassa, waaroissa merellä, waaroissa waleweljien keskellä, työssä ja waiwassa; paljon olen walwonut, kärsinyt nälkää ja janoa, paljon paastonnut, kärsinyt wilua ja alastomuutta. Ja kaiken muun lisäksi jokapäiwäistä tunkeilua luonani, huolta kaikista seurakunnista. Kuka on heikko, etten minäkin olisi heikko? Kuka lankeaa, ettei se minua polttaisi? Jos täytyy kerskatakseni, kerskaan heikkoudestani. Herran Jeesuksen Jumala ja Isä, joka on ylistetty iankaikkisesti, tietää, etten walehtele".

Korinton seurakuntaan oli tunkeutunut wääriä opettajia, jotka tahtoiwat orjuuttaa kristityitä lain alle ja welwoittaa heitä noudattamaan kaikkia Mooseksen lain säännöksiä. Sentähden he koettiwat järkähyttää kristittyjen luottamusta Paawaliin ja siihen oppiin, jonka hän oli Korintossa saarnannut. Nämä wäärät opettajat kehuiwat itseään ja kerskailiwat kaikenlaisesta etewämmyydestä, mikä heillä muka oli Paawalin rinnalla. Tämän kautta pakotettiin Paawalikin, joka oli nöyrä eikä tahtonut kerskailla, puhumaan itsestään, waikka hän sanoo puhuwansa tässä kohden houkkana. Siitä Paawali ei wälittänyt, että hänen arwonsa ihmisenä tehtiin halwaksi, waan hän oli Kristuksen apostoli, ja Kristuksen ewankeliumi joutui wäärien opettajien parjausten kautta kärsimään. Sen ewankeliu-

min totuuden puolustukseksi, josta wäärät opettajat tahtoiwat houkuttaa kristityitä luopumaan, täytyi Paawalin tehdä woitawansa, waikka hänen tämän johdosta täytyi puhua siitä, mitä hän oli tehnyt ja mitä hän oli kärsinyt. Korinton seurakunta oli kyllä oppinut tuntemaan Paawalin nöyryyttä, hänen siellä ennen ollessaan.

Apostoli nuhtelee ankarasti sitä suwaitsewaisuutta, minkä korinttolaiset osoittiwat wäärille opettajille. Suwaitsewaisuus on kyllä hywe, johon kristityitä kehoitetaan. Apostolikin kehoittaa efesolaisia suwaitsemaan tai kärsimään toinen toistaan rakkaudessa (4, 2). Mutta walheeseen ja wäärynteen nähden ei kristinusko tahdo suwaitsewaisuutta. Jumala sanoo profeetan kautta: **„Wihatkaa pahaa ja rakastakaa hywää"** (Am. 5, 15), ja Paawali sanoo: **„Kammokaa pahaa, riippukaa hywässä kiinni"** (Room. 12, 9). Korinttoon tunkeutui nyt wäärä oppi. Sentähden täytyy Paawalin waroittaa kristityitä ja nuhdella heitä wäärästä suwaitsewaisuudesta. Te hywin suwaitsette tai kärsitte sen, sanoo apostoli, jos joku saarnaa toista Jeesusta kuin sitä, mikä teille on saarnattu, sen te hywin suwaitsette, jos omaksutte toisen hengen, kuin minkä olette saaneet ja jos omaksutte toisen ewankeliumin, kuin minkä olette wastaanottaneet (2 Kor. 11, 4). Tästä oli kysymys, ja siinä apostoli ei hywäksy suwaitsewaisuutta. Hän sanoo galatalaisille: **„Waikka me tai enkeli taiwaasta julistaisimme teille ewankeliumia, joka on wastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, olkoon hän kirottu"** (1, 8). Wanhan liiton laki oli myös ankara, kun Jumalan nimen ja olennon pyhyyttä poljettiin. Suwaitsewaisuus tässä kohden on wälinpitämättömyyttä pyhimmässä asiassa.

Korinttolaiset oliwat lahjakkaita, tieteen ja taiteen alalla mainehikkaita, ja he oliwat mielestään wiisaita. He suwaitsiwat houkkia, jotka kiittiwät itseään ja pyysiwät houkuttaa heitä pois Kristuksesta, jota jo oliwat oppineet tuntemaan. Sentähden toiwoo apostoli, että he suwaitsewat häntäkin, waikka hän rupeaa puhumaan itsestään. Ihmeellinen oli todella korinttolaisten suwaitsewaisuus wääriä opettajia kohtaan, kun suwaitsiwat senkin, että nämä paniwat lain raskaan ikeen heidän päälleen ja kaikenlaisilla inhimillisillä säännöillä riistiwät heiltä sen wapauden, johon Kristus oli heidät wapauttanut. Ihminen kärsii usein paljon wäärältä opettajalta, kun hän waan muutoin puhuu maallisen mielen mukaan, mutta oikealta opettajalta hän ei tahdo kärsiä totuuden suolaa. Korinttolaiset suwaitsiwat sen, että wäärät opettajat ahneudessaan haaliwat itselleen heidän tawaransa ja söiwät heidät puhtaiksi, että he kawalilla juonillaan tietoiwat heidät pauloihinsa, että he ylpeydessä korottiwat itsensä ja sortiwat heitä ja että he

kohteliwat heitä röyhkeästi. Tämmöistä kohtelua ſuwaitſiwat korinttolaiſet wääriltä opettajilta, mutta Kristuksen palwelijat eiwät kohdelleet heitä tällä tapaa. Apostoli ſanoo ſentähden leikillä myöntäwänſä häpeäkſeen, että hän oli liian heikko tämmöiſeen kohteluun. Sillä apostolin ja hänen apumiestenſä ſäwyiſyys eſiintyi tawallaan heikkoutena näiden wäärien opettajien röyhkeän käytöksen rinnalla, waikka apostolilla oliſi ollut paljon enemmän aihetta ja oikeutta olemaan rohkea. Mutta kun hän on pakoitettu puhumaan itſeſtään, tahtoo hän uskaltaa ſen, minkä toinenkin uskaltaa, waikka hän täsſä kohden puhuu kuin houkka.

Syntyperään nähden apostoli ei ole noita wääriä opettajia huonompi. Hebrealainen on hänkin, israelilainen on hänkin, Jumalan liiton kanſaa, ja Aabrahamin ſiementä on hänkin, Aabrahamille annetuista lupauksiſta oſallinen. Mutta kun wastustajanſa ſanowat olewanſa Kristuksen palwelijoita, niin on Paawali ſuuremmaſsa määräsſä Kristuksen palwelija, kuin he owat, waikka hän ſanoo puhuwanſa kuin houkka, kun hän ſanoo tämän. Ne ſuuret kärſimykſet, joiden alaiſiksi Paawali oli joutunut, oſoittawat, että hän on mitä ſuurimmalla uskolliſuudella palwellut Herraanſa. Monenlaista waiwaa on apostoli ſaanut kestää ewankeliumia ſaarnatesſa ja ſielunhoidosſa, uſein oli hän syytettynä ja uſeammin wankeudesſa kuin hänen wastustajanſa. Ylen paljon häntä ruoskittiin ja monta kertaa oli hän kuoleman waarasſa. Wiidesti oli Paawali ſaanut juutalaiſilta yhdekſänneljättä lyöntiä. — Laki määräſi, ettei ſaanut antaa wangille enemmän kuin neljäkymmentä lyöntiä; ſentähden jätettiin yksi lyönti pois, ettei wanki joutuiſi erehdyksestä ſaamaan liiaksi. — Kolmesti ſai apostoli roomalaiſilta raippoja, ja kerran häntä Lyſtraſsa kiwitettiin. Kolmesti hän matkoillaan joutui haakſirikkoon, ja wuorokauden oli hän haakſirikkoa kärſineenä ollut meren aaltojen ajeltawana.

Tämmöinen on apostolin kilwoitus Kristuksen ewankeliumin hywäksi. Hän julisti ewankeliumin totuuden pakanoille, ja ſentähden oli hänen elämänſä täynnä ahdistusta ja waiwaa. Jos Paawali oliſi ollut ſuwaitſewainen niitä kohtaan, jotka wäärenſiwät Kristuksen ewankeliumia, niin hän oliſi monesta waiwasta pääsſyt. Ja jos hän oliſi opettanut ſitä wanhurskautta, joka tulee laista, niin hän oliſi wiiſaan Gamalielin oppilaana ja fariſeuksena kohonnut kunnian kukkuloille Israelisſa, mutta kun Herra ilmestyi hänelle, hänen matkustaesſaan wainopuuhisſa Damaskoon, kääntyi hän heti ja rupeſi ſaarnaamaan Jeeſusta Kristusta ja ſitä uskon wanhurskautta, minkä ewankeliumi ſynnyttää. Uskollinen on Paawali Herralleen, ja hän woi ſanoa, että hän on tehnyt enemmän

työtä kuin kaikki muut apostolit, ja hän on myös kärsinyt enemmän kuin muut. Ylipeydessään wäärät opettajat Korintossa wertasiwat itsensä Paawaliin ja kerskailiwat, että he oliwat korkeampaa sukuperää kuin hän ja että he oliwat enemmän työtä tehneet kuin hän. Tuommoisesta walheellisesta itsensä korottamisesta on wäärä [opettaja tunnettawa. Paawali ei tahdo puhua itsestään, mutta kun hän ewankeliumin takia on pakotettu siihen, sanoo hän puhuwansa kuin houkka. Se on aina ollut oikean kristityn tunnusmerkkinä, ettei hän tahdo itsestään puhua, waan Herrasta, ja että hän on tietoinen siitä, ettei hän mitään ole eikä itsestään mitään woi. Minkä hywän hän ehkä on saanut aikaan, sen on Herran armo tehnyt, josta hän kiittää Jumalaa. Wäärä opettaja ja wäärä kristitty puhuu mielellään itsestään ja pyytää korottaa itsensä yli muiden. Paljon on tuommoista kerskailua meidän aikanamme. Usea on omassa mielessään paljon suurempi mies, kuin Paawali olikaan.

Wielä apostoli tekstissämme kertoo, kuinka hän usein on ollut matkoilla kuoleman waaroissa, waaroissa wirtojen wesillä ja waaroissa roswojen keskellä, jotka tähän aikaan ahdisteliwat matkustajia, waaroissa juutalaisten puolelta, jotka wainosiwat häntä, koska hän ei lakia saarnannut, ja waaroissa pakanain puolelta, jotka epäjumalten palwelijoina eiwät kärsineet ewankeliumin saarnaa Kristuksesta. Waaroissa oli apostoli kaupungeissa, niinkuin Jerusalemissa, Damaskossa, Efesossa, Filipissä, waaroissa erämaassa, jossa roswot ja petoeläimet uhkasiwat matkustajaa. Waaroissa oli apostoli merellä, jolla hänen usein oli kulkeminen, waaroissa walewelijien keskellä, jotka tekeytyiwät ystäwiksi, mutta sydämessään wihasiwat häntä. Työssä ja waiwassa on Paawali Kristuksen palwelijana ollut, ja paljon on hän walwonut, kun hän piti huolta seurakunnista ja elätti itsensä kättensä työllä, ja usein hän kärsi nälkää ja janoa, kun häneltä matkoilla puuttui rawintoa. Paljon Paawali paastosi, sillä hän kuritti ruumistaan ja masenti sitä, jottei hän, joka saarnasi muille, itse joutuisi hyljättäwäksi (1 Kor. 9, 27). Usein sai apostoli matkoillaan kärsiä wilua ja alastomuutta, kun ei hänellä aina ollut riittäwästi suojaa eikä waatteita. Ja kaiken tämän lisäksi tunkeili kansaa joka päiwä apostolin luo, kun pyysiwät häneltä neuwoa, lohdutusta ja apua. Paawali piti huolta kaikista niistä seurakunnista, jotka hän itse tahi hänen apumiehensä oliwat perustaneet, ja Jerusalemin köyhien auttaminen oli Paawalilla erityisenä huolenpitona.

Tämä laaja, monipuolinen toimi tuli sitä raskaammaksi, kun apostolilla oli sywää myötätuntoisuutta kaikkia kärsiwiä ja heikkoja kohtaan. Jos ken oli heikko, oli hänkin. Jos ken lankesi kiusaukseen tahi huonoon esikuwaan, syttyi apostolissa pyhä kiiwaus Jumalan

waltakunnan ja totuuden puolesta. Kun wäärät opettajat kerskaawat wiiſaudestaan, taidostaan ja korkeudestaan, kerskaa Paawali kärſimyksiſtään ja heikkoudestaan, kun hän on pakotettu kerskaamaan. Mikä wastakohta! Seuraawaſſa luwuſſa kertoo Paawali, että hän kolmesti rukoili Herraa, että hän pääſiſi wapaaksi ſaatanan enkelistä, joka häntä ruſikoitſi, mutta Herra ſanoi: **„Minun armoſſani on ſinulle kyllä, ſillä minun woimani tulee täydelliſeksi heikkoudeſſa“**, ja apostoli liſää ſiihen: **„Sentähden minä mieluimmin kerskaan heikkoudestani, jotta Kristuksen woima aſettuiſi minuun aſumaan“** (2 Kor. 12, 8. 9). Kristuksen woima ei yhdisty ihmiswoiman kanſſa, waan uskowan heikkoudeſſa ſe tulee täydelliſeksi. Apostoli ei täsſä ſiis tarkoita ſynnillistä heikkoutta, waan ſitä, ettei ihminen itſestään mitään woi. Lopuksi apostoli tekstiſſämme wetoaa Herran Jeeſuksen Jumalaan ja Iſään, joka on ylistetty iankaikkiſesti. Hän tietää apostolin puhuwan totta. Tämän Jumalan edeſſä toimii Paawali.

On meidän syytä painaa mieleemme tämä kuwa Paawalista, ſillä ſe eroaa niin paljon niistä kuwista, jotka nykyaikana kristikunnaſſa astuwat meidän eteemme. Tämä kuwa on aſetettu eſikuwaksi meille. Paawali ſanoo: **„Olkaa minun ſeuraajani, ſamoin kuin minä olen Kristuksen ſeuraaja“** (1 Kor. 11, 1). Ja filippiläiſille hän ſanoo: **„Olkaa minun ſeuraajani, weljet, ja katſelkaa niitä, jotka näin waeltawat, niinkuin me olemme teille eſikuwana“** (Fil. 3, 17). Kristin tietä kulkee kristitty maailmaſſa, ſitä tietä, jota Kristus kulki kunniaan, ja tällä tiellä on paljon ahdistusta, mutta tällä tiellä on myös paljon iloa Herraſſa. Jeeſus ſanoi opetuslapſilleen: **„Maailmaſſa teillä on ahdistus, mutta olkaa turwalliſella mielin, Minä olen woittanut maailman“** (Joh. 16, 33). Paawalin elämä on täynnä ahdistusta, mutta ſe on myös täynnä iloa Herraſſa. Eläwä toiwo kannattaa hänen työtään, ja hän tietää, että Herra on tulewa ja rakentawa waltakuntanſa kirkkaudeſſa maan päälle. Paawalin elämä on todellista elämää, on uskon kilwoitusta, Jumalan tahdon tekemistä. Tämmöinen elämä antaa todellista iloa.

Sielullinen ilo haihtuu, niinkuin ſielun tunne ainakin, mutta hengen ilo pyſyy. Wankilasta kirjoittaa ſentähden Paawali: **„Iloitkaa aina Herraſſa! Wielä minä ſanon: iloitkaa!“** (Fil. 4, 4). Tämä ilo ei ſortunut maailman ahdistukſiſsa. Se Herra, joka woitti maailman, antoi woimaa ahdistukſen woittamiſeen. Jeeſus yksin woitti maailman ilman ihmisten apua, oman Henkenſä woimalla. Hän oli ylhäältä, ja Hän woitti maailman pahuuden, petoksen ja wäkiwallan. Hänellä ei ollut ahdistusta maailmaſſa,

waan tyynenä Hän taisteli pelastaakseen maailmaa. Hän antaa uskowalle woimaa woittamaan maailman tuottaman ahdistuksen. Kristuksessa ei ole ristiriitaa hengen ja lihan wälillä, waan Hänessä asuu taiwaan rauha, ja Hän antaa työtätekewille ja raskautetuille wirwoitusta ja iloa. Jeesus sanoi opetuslapsilleen: **„Tämän olen puhunut teille, että teillä olisi Minussa rauha"** (Joh. 16, 33). Herran sana antaa sen rauhan, joka woittaa maailman ahdistuksen.

Ihmisydän pelkää ahdistusta, ja se tahtoisi aina nauttia iloa ja rauhaa. Herra antaa kyllä omilleen paljon iloa, mutta sitä Hän ei ole heille luwannut, että he pääsisiwät wapaiksi kaikesta maailman ahdistuksesta. Warsinkin waiwaa uskowaista synnin walta maailmassa, ja paljon wiettelyksiä pahaan ympäröi ja häiritsee häntä. Hän saa osakseen puutetta, sairautta, wihaa ja wainoa, jopa usein enemmän kuin muut ihmiset, sillä Herra tahtoo rakkaudessa puhdistaa häntä ja kaswattaa häntä taiwaan autuutta warten. Raamattu sanoo: **„Jota Herra rakastaa, sitä Hän kurittaa, ja Hän ruoskii jokaista lasta, jonka ottaa omakseen"** (Hebr. 12, 6). Ei se maallinen isä rakasta lastaan oikein, joka ei nuhtele ja kurita sitä, kun se tekee pahaa. Niinkauan kuin kristitty elää täsä synnin ruumiissa, ei hän ole wapautettu siitä kurista, mikä aina kohtaa syntiä maailmassa, mutta hän tietää, että tuo kuritus on hänelle tarpeen, sillä taiwaallinen Isä **„kurittaa meitä tosi parhaaksemme, jotta pääsisimme osallisiksi hänen pyhyydestään"**, ja **„ilman pyhitystä ei kukaan ole näkewä Herraa"** (Hebr. 12, 10. 14). Uskowaiset eiwät ole maailmasta, waan Herra on walinnut heidät maailmasta; sentähden heillä ei ole iloa ja tyydytystä maailmassa, waan se, mikä on maailmalle iloksi, on heille murheeksi. Heillä on ilonsa ja lohdutuksensa Herrassa, ja maailman ahdistuksen alla kaswaa uusi ihminen heissä.

On semmoisiakin kristityitä, jotka arwelewat, että uskowa ilman uskon kilwoitusta, ilman mielen ja elämän muutosta, ilman parannusta woi päästä taiwaan waltakuntaan. He luulewat woiwansa Jumalan armolla peitellä sitä syntiä, wäärryyttä, walhetta ja kaikenlaista pahaa, minkä huomaawat ihmisessä olewan, ja pitäwät tuon niin wähäpätöisenä, etteiwät luule saawansa siitä wahinkoa sielulleen, kun waan owat uskomassa, että heillä on synteinanteeksisaaminen. He luulewat pääsewänsä wapaiksi ahdistuksesta maailmassa sillä, että eläwät maailman tapaan. Maailma ei heitä wainoa, kun ei ole elämässä mitään erotusta heidän ja maailman wälillä, mutta **„Jumalan wiha ilmenee taiwaasta kohdatakseen kaikkea jumalattomuutta ja wäärryyttä"** (Room. 1, 18), ja tätä wihaa owat kaikki tunnolliset ihmiset kaikkina aikoina peljänneet.

Se riiſtää ſynnin tekijältä rauhan. Nykyinen ſukupolwi pitää kyllä tämän Jumalan wihan arwottomana, mutta ſe on ſaawa yllinkyllin kokea, ettei kukaan kylwä ſiunausta ſynnillä, petokſella, wäkiwallalla ja ahneudella, waan kirousta ſillä kylwetään, ja Hän, joka woitti maailman, ſanoo: **„Woi teitä, jotka nyt nauratte, ſillä wielä murehditte ja itkette“** (Luuk. 6, 25). Kilwoitus on tarpeen ſyntiä wastaan. Kristityn ja maailman wälillä on juopa, joka ei ole poistettawiſſa. Niinkuin maailma wihaſi Kristusta, niin ſe wihaa Kristukſen opetuslastakin. Omaanſa maailma rakastaa, ja jos kristitty luopuu Herrastaan ja tulee maailman lapſekſi, ſaa hän kyllä oſakſeen rakkautta maailman puolelta ja hän pääſee ſiitä ahdiſtukſesta, minkä maailman wiha tuottaa Jumalan lapſelle, mutta hän on lähtenyt tielle, jolla hän yhä ſywemmin joutuu ſynnin ja himojen waltaan, ja hän on pimeyden orjana onneton ja rauhaton. Johannes kastaja ſanoo: **„Jo on kirweskin pantuna puiden juurelle; jokainen puu, joka ei tee hywää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen“** (Luuk. 3, 9); ja Jeeſus ſanoo: **„Jokainen puu, joka ei tee hywää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen“** (Matt. 7, 19). Tämmöinen on Jumalan ſääntö.

Ahdiſtusta ja waiwaa on kristityllä maailmaſſa, ſillä hänen on taiſteltawa ſyntiä wastaan, mutta tuo ahdiſtus ei ole merkkinä ſiihen, että hänen uskonſa oliſi tyhjä, waan kaikeſſa waiwaſſa turwaa kristitty Jumalan armoon, joka aina aikanaan antaa lohdutusta ja iloa. Ihmisluonnon yleiſenä perintönä on heikkous, joka meitä waiwaa ſitä warten, ettemme kerskaiſi itſeſtämme, waan että me etſiſimme woimaa Jumalaſſa. Juuri heikkoudeſſamme tulee ilmi, jos pyſymme totuudeſſa, tahi jos olemme walheelliſia ja ulkokullatuita. Pyydämmekö turhaſſa ylpeydeſſä kieltää luontomme heikkoutta ja pöyhkeilewinä peitellä puutteemme, taikka annammeko heikkoutemme nöyryyttää itſeämme, niin että wilpittöminä eſiinnymme ſemmoiſina, kuin todella olemme, ja pitäydymme Jumalaan ſemmoiſina, kuin olemme? Meillä ei ole itſeſſämme hengen wapautta, emmekä kykene maailmaa woittamaan, waan me tarwitſemme Wälimiehen, Kristukſen, joka meitä auttaa ja antaa meille ſyntimme anteekſi; me tarwitſemme Jumalan wanhurskauttawaa ja pyhittäwää armoa, joka liittyy heikkouteemme ja antaa meille woimaa maailman woittamiſeen. Kun joka päiwä ſaamme kokea luontomme heikkoutta, kun tuska ja ahdiſtus aina uudeſtaan painoſtaa meitä maailmaſſa, murtuu meiſſä ſe halu, joka on ſynnin ja turmelukſen lähde, halu elää itſellemme ja maailmalle, ja me opimme koko ſydämeſtämme antautumaan Jeeſukſelle, jolta ſaamme

armoa ja woimaa. Apostoli sanoo: **„Kaikki minä woin Hänessä, joka minua wahwistaa"** (Fil. 4, 13).

Kalliina esikuwana on Paawali meille tekstissämme. Uupumattomalla uskollisuudella on hän toiminut Kristuksen palwelijana ja kärsinyt waiwaa ja wainoa totuuden tähden. Tämä esikuwa nöyryyttää sywästi meitä, jotka usein katsomme mukawuuttamme. Ja esikuwana on Paawali meille nöyryydessä. Ainoastaan pakotettuna kertoo apostoli toimiaan ja waiwojaan, ja hän kerskaa heikkoudestaan. Kaikkialla me kuulemme kristikunnassa ihmiskiitosta, ja mielellään kristitty tawallisesti puhuu siitä, mitä hän on tehnyt ja kärsinyt. Ja esikuwana on Paawali meille suwaitsemattomuudessa, kun Jumalan totuuden wäärentäminen on kysymyksessä. Suwaitsewaisuutta hänkin tahtoo heikkoja ja kärsiwiä kohtaan, mutta missä toista Jeesusta saarnataan, toista henkeä omaksutaan, toista ewankeliumia julistetaan, kuin Jumalan sanassa esiintywää, siinä on hän suwaitsematon, ja hän nuhtelee korinttolaisia suwaitsewaisuudesta tässä kohden. Kristikunnassa on usein suwaitsewaisuutta siellä, missä tulisi olla suwaitsemattomuutta, ja suwaitsemattomuutta siellä, missä tulisi olla suwaitsewaisuutta.

Jokaisella aikakaudella on erityiset kiusauksensa, jotka erityisellä woimalla ahdistawat uskowaa. Nykyaikana antaa ihmishengen ylpeileminen kristityille paljon ahdistuksen aihetta. Apostoli teroittaa korinttolaisille: **„Tietomme on waillinaista"** (1 Kor. 13, 9), ja tuo totuus on teroitettawa meidänkin aikamme kristityille. Ihmistiedolla on rajansa, ja tärkeää on, että ihminen on tietoinen ihmisjärjen rajoituksesta. Ei ole häpeäksi tunnustaa: „minä en tuota tiedä", kun on kysymys Jumalan salaisuuksista. Ne suuret yksipuoliset henkiset wuolteet, jotka liikkuwat kunakin aikana, waikuttawat sywälle ja laajalta, ja kristikunta on saanut paljon waikuttimia niiltä. Teoloogit owat usein rakentaneet jumaluusopillisia järjestelmiä niiden perusteille. Aineellisuusoppi, joka pyyhkii pois hengen wasituisen piirin ja otaksuu wain aineen todella olewaksi, on kauan tehnyt tuhoa ihmiskunnan wiljawainiolla. Sen wastakohtana on yksipuolinen aatteellisuus ollut haihduttamassa elämän todellisuutta, kun se rakenteli tuulentupia. Tämä suunta joko sekoitti Jumalan ja aatemaailman yhteen taikka erotti ne kokonaan toisistaan. Paljon waiwaa owat nämä wuolteet saaneet aikaan, ja paljon ahdistusta owat ne tuottaneet kristityille, kun owat synnyttäneet häiriötä totuuden piirissä. Uudemman ajan suurin wiisaustieteilijä pani rajoituksen järjen toiminnalle, kun sanoi, ettei järki käsitä asian olentoa. Woi olla eri mieliä siitä, miten oikealle hän osasi pannessaan rajan tämmöiseksi, mutta siinä hän oli oikeassa,

että hän pani rajoituksen. Tätä rajoitusta wastaan nousiwat useat wiisaustieteilijät, jotka wäittiwät järjen kywyn rajattomaksi, ja tämä käsitys pääsi laajalta hallitsemaan tieteen alalla. Tämän wuolteen wallassa liikkuu itse asiassa nykyajan henki, waikka se wälistä puhuu rajoituksesta. Kaikki on järjellä selitettäwä, mahdolliset ja mahdottomatkin, ja mitä ei woi järjellä selittää, sitä ei tahdota uskoa. Ylipäänsä puuttuu nykyään selwää ja wakawaa tietoisuutta ihmistiedon rajoituksesta. Me saamme aina waan kuulla siitä, kuinka paljon me tiedämme, mutta wähän puhutaan siitä, kuinka wähän me tiedämme, ja kuitenkin olisi enemmän syytä puhua siitä, sillä tosiasia on, että me tiedämme hywin wähän. Waillinainen on tietomme, ja uskon alalla on tietoisuus tästä totuudesta tärkeä. Kansaan lewitetään paljon kelwotonta ja huonoa kirjallisuutta, joka on muka olewinaan tieteen tuloksena ja joka juuria myöten turmelee kaiken uskonnollisen elämän. Tämä on suurena syynä yhä kaswawaan turmioon. Järjen päätelmillä pyydetään rakentaa uskokin, mutta usko ei perustu niihin. Järjen päätelmillä saadaan wakuutusta, mutta usko on Jumalan lahja, jonka Hän sanansa ja Henkensä kautta luo. Kun usko perustellaan järjen päätelmiin, saadaan waan historiallinen ilmiö, joka liikkuu tämän maailman piirissä, mutta uskon wasituinen ylimaailmallinen piiri jää tälle kannalle tuntemattomaksi. Koko nykyinen ihmiselämä todistaa ihmistiedon puutteellisuutta ja kaiken tieteen woimattomuutta. Tiede esiintyy suurwaltana, ja se tahtoo saada kunnioitusta ja luottamusta, mutta se ei woi yhtään apua antaa ihmiskunnan kaswawaan henkiseen hätään. Ristiriidassa owat tieteelliset perusteet keskenään, ja hajaantuminen on tällä alalla waan kaswamassa. Mutta tiedettä tarwitsee ihmiskunta. Tieteellä on tärkeä ja korkea tehtäwä, mutta se erehtyy ja turmelee itsensä, kun se lähtee toimimaan niiden rajojen ulkopuolelle, joiden piirissä sen tulisi pysyä. Paljon on ahdistusta nykyajan kristityillä siitä, ettei tiede pysy Jumalan sille panemissa rajoissa, waan ryhtyy asioihin, joita se ei woi käsittää. Tämmöistä ahdistusta oli kristityillä Korintossakin, jossa tieteet ja taide kukoistiwat ja jossa ihmishenki oli ylpistynyt. Sentähden apostoli ei tule Korinttoon puheen tai wiisauden loistolla, waan hän tahtoo heidän luonaan ollessaan ainoastaan tuntea ristiinnaulittua Jeesusta Kristusta, jottei **„heidän uskonsa perustuisi ihmisten wiisauteen, waan Jumalan woimaan“** (1 Kor. 2, 2. 5). Ja apostoli sanoo korinttolaisille: **„Me hajoitamme maahan järjen päätelmät ja jokaisen warustuksen, joka nostetaan Jumalan tuntemista wastaan, ja wangitsemme jokaisen ajatuksen kuuliaiseksi Kristukselle“** (2 Kor. 10, 5). Tämä on tehtäwä

meidänkin aikanamme, eikä kristityn sowi lähteä järjellään selittämään Jumalan waltakunnan salaisuuksia, kun hän ei siihen pysty. Hän turmelee waan pyhän totuuden, joka on uskon esineenä.

Ainoastaan uskon yhteydessä Kristuksen kanssa woi kristitty woittaa ahdistukset maailmassa. Kaikessa heikkoudessa turwaa uskowa Herran armoon, joka on heikoissa wäkewä, ja hän tietää, että kaikki, mikä häntä kohtaa, tapahtuu Herran armon kautta hänen parhaakseen.

Armon Herra! Auta meitä waeltamaan Hengessä ja sinun woimallasi woittamaan kiusaukset maailmassa! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

18. Rakkauden jalous.

Saarna Laskiaissunnuntaina.

Epistola: 1 Kor. 13, 1—13.

„Waikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä, mutta minulla ei olisi rakkautta, olisin minä wain helisewä waski tai kumisewa symbaali. Ja waikka minulla olisi profetoimisen lahja ja minä tietäisin kaikki salaisuudet ja kaiken tiedon, ja waikka minulla olisi kaikki usko, niin että woisin wuoria siirtää, mutta minulla ei olisi rakkautta, niin en minä mitään olisi. Ja waikka minä jakelisin kaiken omaisuuteni köyhäin rawinnoksi, ja waikka antaisin ruumiini poltettawaksi, mutta minulla ei olisi rakkautta, niin ei se minua mitään hyödyttäisi. Rakkaus on pitkämielinen, rakkaus on lempeä; rakkaus ei kadehdi, ei kerskaa, ei pöyhkeile, ei käyttäydy sopimattomasti, ei etsi omaansa, ei katkeroidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa, ei iloitse wääryydestä, waan iloitsee totuuden kanssa; kaikki se peittää, kaikki se uskoo, kaikki se toiwoo, kaikki se kärsii. Rakkaus ei koskaan häwiä, mutta profetoiminen, se katoaa, ja kielillä puhuminen lakkaa, ja tieto katoaa. Sillä tietomme on waillinainen, ja profetoimisemme on waillinaista; mutta kun tulee se, mikä on täydellistä, katoaa se, mikä on waillinaista. Kun minä olin lapsi, niin minä puhuin kuin lapsi, minulla oli lapsen mieli, ja minä ajattelin kuin lapsi; kun tulin miehekši, hylkäsin minä sen, mikä lapsen on. Sillä nyt näemme kuin kuwastimesta, kuin arwoituksen tawoin, mutta silloin näemme kaswoista kaswoihin; nyt minä tunnen waillinaisesti, mutta silloin minä olen tuntewa täydellisesti, niinkuin minut itsenikin täydellisesti tunnetaan. Niin pysywät nyt usko, toiwo, rakkaus, nämä kolme; mutta suurin niistä on rakkaus".

Niin ylewää kuwausta rakkaudesta, kuin tekstissämme esiintywä, ei löydy koko maailman kirjallisuudessa. Eikä tämmöistä kuwausta woi syntyä muualla kuin kristinuskon pyhimmässä. Apostoli tuntee sen rakkauden, jolla Isä rakastaa Poikaa ja Poika raka-

taa opetuslapſiaan, ja tämä rakkaus aſuu hänen ſydämesſään. Sentähden woi hän eſittää ſen olentoa ja jaloutta. Syytä oliſi kriſtikunnan uutterasti lukea tekſtiämme ja kätkeä ſe ſydämeen, ſillä itſekkyyden walta on kaswamaſſa ja paljon puuttuu rakkautta kriſtittyjen keskuudeſſa. Arwelee uſea, ettei noin korkeaa rakkautta ole meidän ſaawutettawiſſamme, mutta Jumala tahtoo antaa ſitä kaikille. Kriſtuksen Hengen kanſſa ſe tulee uskowan ſydämeen.

Korinton ſeurakunta piti arwoſſa niitä erinomaiſia henkiſiä lahjoja, joita Herra kriſtikunnan alkuaikoina runſaasti antoi uskowille yhteiſtä rakennusta warten. Sentähden apoſtoli edelliſeſſä luwuſſa puhuu näiſtä lahjoiſta ja niiden perusluonteeſta. Mutta tekſtiſſämme hän ſanoo, että rakkauden tulee olla kannattamaſſa näiden lahjojen käyttöä, ſillä rakkaus on näitä lahjoja korkeampi. Korkeinkin lahja ja ſuurin itſenſäkieltäminen on arwoton, ellei rakkaus ole ſitä määräämäſſä. Tämän totuuden apoſtoli tekſtiſſämme ſowittaa itſeenſä.

Kielillä puhumiſen lahjaa pidettiin erittäin ſuureſſa arwoſſa Korintoſſa. Sentähden apoſtoli enſiſſi kajoaa tähän. Kielillä puhumiſeſſa walloitti Hengen woima puhujan, niin että järjen tawallinen toimi katkeſi ja ajatukſet eſiintyiwät keskitettyinä, niin ettei kuulija niitä käſittänyt. Mutta puhuja ei ollut tajutonna, niin ettei hän woinut hallita puhettaan. Apoſtoli ſanoo ſeuraawaſſa luwuſſa: **„Jos kielillä puhutaan, niin puhukoon kullakin kertaa wain kaksi tai enintään kolme, ja yksi kerrallaan, ja yksi selittäköön; mutta jos ei ole ſelittäjää, niin olkoot waiti ſeurakunnaſſa ja puhukoot itſelleen ja Jumalalle“** (1 Kor. 14, 27. 28). Tajuton pakina, joſſa puhuja ei ole tietoinen ſiitä, mitä hänen ympäriſtöſſään tapahtuu, ei ole Raamatun „kielillä puhumiſta“, ſillä täſſä aliſtuu puhuja järjeſtyksen alaiſeksi. Hermoſtuneen ſairaloiſelle, tajuttomalle lawertelemiſelle on uſein annettu Raamatun kielillä puhumiſen arwo. Enkelit owat korkeampia olentoja kuin ihmiſet; ſentähden tarkoittaa apoſtoli enkelien kielillä puhumiſella tämmöiſen puhumiſen korkeinta lahjaa. Paawali antaa kyllä tälle lahjalle arwonſa, ſillä Jumala antaa ſen, ja ſeurakunta ſaa ſiitä rakennusta, kun ſelittäjää on, mutta jollei puhujalla ole ſitä rakkautta, jonka Jumalan Henki antaa, on hän heliſewän waſken kaltainen, jonka ääni kajahtaa ilmaan, tahi kumiſewan ſymbaalin, metallilewyjen, joita lyödään toiſiaan wastaan, joiden ääni ſoi, mutta joiſſa ei ole elämää herättäwää woimaa. Ilman rakkautta on kielillä puhuja kuolleen ſoittokoneen kaltainen. Semmoiſella puhumiſella ei ole uskonnollista arwoa, eikä ſe mitään aikaanſaa.

Sitten apostoli siirtyy puhumaan niistä henkisistä lahjoista, joita uskowa käyttää tietoisella järjen toimella. Profetoimisen lahja walaisi uskowalle Jumalan ilmestyksen esittämiä tulewia tapauksia. Waikka kristityllä olisi tämä profetoimisen lahja, ja waikka hän ilmestyksen Hengen kautta tietäisi kaikki salaisuudet; ja waikka hän omaksuisi kaiken tiedon, ja waikka hänellä olisi kaikki usko, niin että hän woisi siirtää wuoria, mutta hänellä ei olisi rakkautta, niin ei hän mitään olisi. Ihminen woi käyttää Jumalan lahjoja kunnianpyynnöstä tai woitonhimosta, ja hän woi olla wälikappaleena Jumalan kädessä ja tehdä suuria tekoja, mutta hän woi kuitenkin tulla hyljätyksi, ellei hänellä ole rakkautta. Bileam ennusti ja toiwoi kuolewansa wanhurskasten kuolemalla, mutta hän rakasti wäärynyden palkkaa, ja hän surmattiin (4 Moos. 31, 8). Saul ennusti, mutta kun hän ei ollut Jumalalle kuuliainen, hyljättiin hän. Rakkaus on kaikkia muita lahjoja korkeampi, sillä nämä saawat wain rakkauden kautta oikean arwonsa.

Sitten apostoli puhuu toiminnoista, joissa sywin itsensäkieltäminen tulee ilmi, mutta eiwät nekään ihmistä mitään hyödytä, elleiwät ne ole rakkauden hedelmiä. Waikka kristitty jakeliisi kaiken tawaransa köyhäin rawinnoksi, ja waikka hän uhraisi henkensä antamalla ruumiinsa poltettawaksi, mutta hänellä ei olisi rakkautta, niin eiwät nämä raskaat uhrit mitään auttaisi häntä. Muita woi hän sillä hyödyttää, mutta suurinkin kärsiminen on kristitylle hyödytön, ellei siinä ole rakkautta. Kuinka paljon tehdään kristikunnassa turhaan työtä, kun itsekkyys ja kunnianhimo usein owat siinä waikuttimina!

Sen perästä apostoli esittää rakkauden ominaisuuksia. Rakkaus ei päästä wihaa walloilleen, waikka se joutuu kärsimään pahaa maailmassa, waan se on pitkämielinen ja pyytää lempeänä woittaa pahan hywällä. Kun rakkaus näkee muiden menestywän, niin se ei kadehdi, waan se iloitsee siitä, että Jumala suo lähimäiselle hywää. Ei rakkaus kerskaa, ei se pyydä esiintyä parempana, kuin se on, eikä se omasta paremmuudestaan pöyhkeile. Rakkaus antaa kristitylle oikean jalomielisyyden, joka hienotuntoisuudella kohtelee muita eikä käyttäydy sopimattomasti, ja se tekee hänet epäitsekkääksi, niin ettei hän omaansa etsi, sillä rakkaus walwoo toisen parasta. Maailman rakkaus pitää usein silmällä omaa etuaan. Se antaa ja toiwoo saawansa takaisin. Kristillinen rakkaus on tyytywäinen wastoinkäymisissäkin, eikä se katkeroidu, ja se unohtaa kärsimäänsä pahaa ja antaa sen anteeksi, niin ettei sitä muistele. Rakkaus ei iloitse, kun wäärys kohtaa lähimäistä, waan se iloitsee totuuden kanssa. Apostoli olennoipi tekstissämme rakkauden, niin että se

eſiintyy henkilönä, ja ſamoin olennoi hän täſſä totuuden. Rakkaus ja totuus owat ſiſaruksia. Kun toinen woittaa, iloitſee toinen.

Kärſimiſet ja waiwat, jotka rakkaus ſaa oſakſeen muilta, kätkee ſe anteeksiannon peitteeſeen eikä pane niitä mieleensä, ja kaikki ſe uskoo, ſillä ſe ajattelee hywää lähimäiſestään ja kääntää mieluimmin kaikki parhain päin. Se ei ole etſimässä wirheitä lähimäiſeſſä, mutta jos käy ilmi, että tämä on rikkonut, täytyy uskon hälwetä, mutta rakkaus toiwoo kaikki ja odottaa totuuden woittoa eksyneeſsäkin. Kaikiſſa kärſimyksiſſä kantaa rakkaus kärſiwälliſyydellä riſtiään, kunnes Jumala wapauttaa ſiitä. Rakkaus on jumalallista luontoa. Sentähden on ſen olento niin korkea.

Henkiſet lahjat owat olennoltaan ohimenewää luontoa, mutta rakkaus ei koskaan häwiä. Profetoiminen katoaa, kun ilmestyksen ennustamat tapaukſet toteentuwat. Kielillä puhuminen lakkaa aikanaan, kun ihminen pääſee tuntemaan Jumalan wiiſauden ſalaiſuudet ja hänen olentonſa on Hengen täydellinen elin. Kun iankaikkiſuuden kirkas päiwä koittaa, katoaa nykyinen puutteellinen tietomme, ſillä maailmanjärjeſtyksen yhteys ja olento owat ſilloin ſelwinä edeſsämme. Se, minkä nyt woimme omakſua tiedoſta ja profetoimiſeſta, on waan puutteellinen katkelma ſiitä täydelliſeſtä tiedoſta, minkä iankaikkiſuuden walo meille antaa. Emme nyt käſitä maailmanrakenteen kokonaiſta yhteyttä emmekä niitä periſteita, jotka tätä kannattawat, mutta kun ſe tulee, mikä on täydelliſtä, ſilloin katkonainen tieto katoaa. Auringon noustessa haihtuu hämärä. Nykyiſen waillinaiſen tiedon ſuhde täydelliſeen on tawallaan ſama kuin lapſuuden aika miehuuden aikaan. **„Kun minä olin lapſi“**, ſanoo apoſtoli, **„niin minä puhuin kuin lapſi, minulla oli lapſen mieli, ja minä ajattelin kuin lapſi; kun tulin miehekſi, hylkäſin minä ſen, mikä lapſen on“.** Meidän nykyinen tietomme on lapſen tietoa, ja me menettelemme ajattelemattomasti, jos annamme tälle täydelliſen tiedon arwoa. Emme pyſty näkemään maailmanolemukſen eſineitä ſemmoiſina, kuin ne owat todelliſuudeſsa, waan me näemme kuin kuwaſtimeſta, kuin arwoituksen tawoin. Kuwaſtimen kuwa on johonkin määrään epäſelwä, ja ſilloiſet metalliſtuwaſtimet antoiwat wain himmeän kuwan eſineeſtä. Arwoituksena eſiintyy nyt meille tiedon piiri, ſillä todelliſuus on niin korkea ja rikas, että woimme wain waillinaiſesti ſitä käſittää. Kuinka laaja ja ihmeellinen on maailmankaikkeus! Tawallinen ſilmä woi ſelwällä ilmalla nähdä noin 5,500 tähteä taiwaalla ja kaukoputkella on noin 100 miljoonaa nähtäwinä. Ja uſeat owat niin kaukana, että walonſäde, joka kulkee noin 300,000 kilometriä

ſekunnisſa, tarwitſee ſatoja wuoſia, ennenkuin ſe ſaapuu kaukaiſemmista tähdeistä tänne maahan. Kuinka ſuuri onkaan luomakunta! Kuinka korkea on ſe Jumala, joka hallitſee ja ohjaa noita tähtiä! Mitä me, köyhät maan aſukkaat tiedämme, waikka niin paljon ylpeilemme tiedoistamme? Kerran ſaamme tästä maailmankaikkeudesta täydelliſen tiedon. Kun Kriſtus tulee, koittaa täydelliſyyden aika, ja me ſaamme ſilloin nähdä Jumalaa kaswoista kaswoihin. Nyt tunnemme wain waillinaiſesti, mutta ſilloin tunnemme täydelliſesti ne maailmankaikkeuden eſineet, jotka astuwat meidän eteemme. Silloin meidätkin täydelliſesti tunnetaan.

Lopuksi ſanoo apostoli tekstiſsämme: **„Niin pyſywät nyt usko, toiwo, rakkaus, nämä kolme, mutta ſuurin näistä on rakkaus“.** Usko pyytää yhä enemmän omakſua Kriſtusta ja ſe on pyſywä. Toiwokin pyſyy, ſillä ſe pyytää yhä ſywemmin käſittää ſitä kirkkautta, mikä Kriſtukſesſa on olemaſſa. Mutta ſuurin näistä on rakkaus, ſillä **„Jumala on rakkaus“** (1 Joh. 4, 8). Usko pyſyy Kriſtukſesſa. Toiwo odottaa uuſia ilmeſtyksiä ſiitä kirkkaudesta, minkä piirisſä ſe liikkuu. Rakkaus on todelliſesſa yhteydeſſä Jumalan kanſſa. Tekſtimme ſanoo, että nämä kolme pyſywät tulewaſſa elämäſſäkin, kun henkiſet lahjat katoawat.

Jeeſus ſanoi opetuslapſilleen: **„Iſä itſe rakaſtaa teitä“** (Joh. 16, 27). Se on armon ſana, että Hän, joka on luonut taiwaat ja maan ja meren ja kaikki, mitä niiſsä on, rakaſtaa uskowaa, niinkuin Iſä rakaſtaa laſtaan. Luojana Jumala rakaſtaa kaikkia ihmiſiä, mutta Jeeſukſesſa Kriſtukſesſa on Jumalan rakkaus ilmeſtynyt ſemmoiſena, kuin ſe on iankaikkiſesſa Iſäſſä ainokaiſeen Poikaan, ja tämän iſänrakkauden tahtoo Jumala antaa ihmiſille. On kyllä olemaſſa niin ylpeitä ihmiſiä, etteiwät he tahdo olla Jumalan lapſiakaan, waikka he joka päiwä ottawat Jumalalta kaikenlaiſia lahjoja, joita maallista elämää warten tarwitſewat. On taas toiſia, jotka arwelewat olewanſa Jumalan lapſia, waikka eiwät ole uskon yhteydeſſä Kriſtukſen kanſſa. Herra ſanoo edellämainitut ſanat opetuslapſilleen, jotka tunſiwat ja rakaſtiwat Häntä. Ainoaſtaan uskomalla Kriſtukſeen woi ihminen tulla oſalliſeksi ſiitä rakkaudesta, joka Jeeſukſesſa Kriſtukſesſa ilmeſtyi ihmiskunnalle. Sitä rakkautta ei ollut ennen olemaſſa maailmaſſa, ja ſe herätti pakanakunnan ihmettelyä. „Katſo, kuinka kriſtityt rakaſtawat toiſiaan!“, ſanoiwat pakanat uſein toiſilleen. Tämä taiwaallinen rakkaus antoi kriſtikunnalle woiman woittamaan pakanakunnan, joka oli ſortunut itſekkyyden ja ſynnin wallan alle. Täſtä rakkaudesta puhuu apostoli päiwän tekſtisſä. Se on iankaikkiſta luontoa, eikä ſe katoa ſilloin, kun luonnollinen elämä loppuu. Tämä rakkaus

yhdistää meitä Jumalan kanſſa Hengen ſiteellä, niin että uskowalla on Jſän Henki, ja ſen kautta hän todella on Jumalan lapſi.

Jumala istutti ihmiſen olentoon kaksi ſywää taipumusta: toinen wetää häntä lähimäiſen puoleen, toinen ylöspäin Jumalan puoleen. Edelliſen perustukſella owat perheet, yhteiskunnat ja kanſat ſyntyneet. Rakkaus on tälläkin alalla ſe woima, jonka tulee yhdistää, jalostaa ja rakentaa. Se pyytää antaa jokaiſelle ſitä hywää, mikä hänelle ſopii. Mutta paljon wäärää rakkautta liikkuu täſſä piirisſä, paljon kateutta, wihaa, riitaa ja wäkiwaltaa. Uſein näyttää ſiltä, kuin toinen mieluummin ſaattaiſi toiſelle waiwaa kuin iloa. Ulkonaiſet ſuhteet owat tawalliſesti enemmän yhdistämässä kuin rakkaus. Jhmiſet yhdistywät helposti, kun itſekkäät halut ja nautinnonpyyntö ſaawat tyydytystä, mutta kun waaditaan kuuliaiſuutta Jumalan tahdolle, ſilloin on ſopu rikottu.

Rakkaus ja oikeus kuuluwat yhteen, ja toiſen tulee toista auttaa, niin että kaikki pyſyy järjeſtyksſeſſä. Uſein toimii rakkaus oikeuden kuſtannukſella, ja uſein oikeus toimii ilman rakkautta. Jumala käyttää rakkauden lakia, joka on oikeutta korkeampi, mutta Hän ei rakkaudella riko oikeutta. Kun palwelijat owat tehneet kaikki, mitä heille oli käsketty, tuli heidän ſanoa: **„Me olemme anſiottomia palwelijoita; olemme tehneet ainoastaan ſen, minkä olimme welwolliſet tekemään"** (Luuk. 17, 10). Jumalan edeſſä ei riitä welwolliſuuden tekeminen. Profeetan kautta ſanoo Jumala wanhan liiton uskowalle, että tämän tulee tehdä oikeutta, rakastaa hurskautta ja waeltaa nöyräſti Jumalan edeſſä (Miik. 6, 8). Ja uuden liiton uskowalle ſanoo apoſtoli: **„Älkää olko kenellekään mitään welkaa, muuta kuin että toiſianne rakastatte"** (Room. 13, 8). Kriſtityn tulee tehdä kaikille welwolliſuutenſa, mutta oikeutta korkeampana on rakkauden welwoitus. Rakkaus tekee enemmän, kuin oikeus waatii, mutta ſe ei koskaan toimi oikeutta wastaan. Oikea rakkaus tekee wapaasti hywää, mutta ſe ei koskaan ole tukemaſſa wääryyttä eikä auttamaſſa ſitä, waan ſe on lakia täyttämässä. Mutta maailman rakkaus loukkaa uſein oikeutta ja pitää ſitä rakkauden puutteena, jos pidetään kiinni oikeudesta ja welwolliſuudesta, niin ettei niitä uhrata wäärän rakkauden takia. Ja toiſelta puolen waaditaan uſein, että ſekin, mikä on kaikkea rakkautta ja laupeutta wastaan, pidettäiſiin oikeutena. Puolueellinen mieltymys, joka ſokeaſſa helläſydämiſyydeſſä oſoittaa ystäwälleen hywää, mutta riiſtää ſamalla toiſelta ſen, mikä tälle tulee, ei ole oikeaa rakkautta. Aiwan tawallista on nykyaikana, että tärkeimmät ja läheiſimmät welwolliſuudet hoidetaan huonosti tahi laiminlyödään,

kun keinotekoisia rakkauden toimia puuhataan, jotka tuottawat mainetta ja kiitosta. **„Olkoon rakkaus wilpitön“**, sanoo apostoli (Room. 12, 9), mutta usein waaditaan, että joidenkuiden ihmisten tähden annetaan wäärynys olla oikeutena ja walhe totuutena. Paljon on maailmassa wäärää rakkautta, joka ei ole jaloa ja joka turmelee. Meidän tulee rakkaudessakin olla Jumalan seuraajia, rakastaa niinkuin Jumala rakastaa ja wihata pahaa niinkuin Jumala wihaa sitä.

Asiantila ei olisi niin huono ihmiskunnassa, jos tuota toista taipumusta, joka wetää Jumalan puoleen ja ikäwöi Häntä, olisi paremmin hoidettu, ja jos olisi Kristuksessa etsitty sitä rakkautta, joka Jumalan Hengen siteillä yhdistää ihmisiä. Useinkin on asema semmoinen, että kristityn täytyy uhrata maailman ystäwyys, woidakseen olla ystäwyydessä Jumalan kanssa. Ajallinen ilo on usein annettawa alttiiksi, jotta rauha Jumalan kanssa ja tahraamaton omatunto säilyisi. Useimmat ihmiset owat kärsineet haaksirikon rakkauteen nähden. Toinen syyttää tawallisesti toista. Pimeyden walta on wirittämässä eripuraisuutta, ja oikean rauhan woi ainoastaan Jeesus Kristus antaa.

Oikea rakkaus on jaloin woima maailmassa. Wäärä rakkaus on turmiollisin. Se rakkaus, joka kannattaa nykyistä siwistystyötä, on itsekäs ja epäpuhdas. Suurempina murrosaikoina tulee tämän rakkauden yleinen luonne räikeästi näkywiin. Ja epäsiweys kaswaa uhkaawassa määrässä. Ei ole nykyisen yleisen siwistyksen henki puhdas. Kuitenkin tahtowat useat rakentaa sopua kristinuskon ja nykyisen siwistyksen kesken. Siwistystä tahtoo kristinuskokin. **„Mikä on totta, mikä kunnioitettawaa, mikä oikeaa, mikä puhdasta, mikä rakastettawaa, mikä hywältä kuuluwaa, jos on jokin hywe ja jos jotakin kiitettäwää, sitä ajatelkaa“**, sanoo apostoli (Fil. 4, 8). Kristinusko on waikuttanut enemmän siwistysalalla kuin mikään muu walta, ja kristityn tulee waikuttaa siwistyksen edistämiseksi minkä woi, mutta liittoa hän ei woi olla rakentamassa kristinuskon ja maailman kesken, sillä maailma wihaa Kristusta. **„Jos te olisitte maailmasta, niin rakastaisihan maailma omaansa; mutta koska ette ole maailmasta, waan Minä olen walinnut teidät maailmasta, sentähden maailma teitä wihaa“** (Joh. 15, 19), sanoo Herra. Sopua woi syntyä kristityn ja maailman wälillä ainoastaan siten, että maailma muuttuu kristityksi tahi kristitty muuttuu maailmaksi. Turhaa on rakentaa sopua näiden kesken, sillä siitä syntyy waan ulkokultaista ja wäärää rakkautta. Ja joka rupeaa wäärentämään kristinuskon totuuksia tämän sowun aikaansaamiseksi, hän tekee huonoa ja wäärää tekoa.

Kristillinen rakkaus on Jumalan Hengen hedelmä. Sentähden Jumalan rakkaus ei wain ole kristilliſen rakkauden eſineenä, waan ſen ſiſälliſenä perusteena. Jumalan rakkaus wuodatetaan Pyhän Hengen kautta uskowan ſydämeen (Room. 5, 5), niin että rakkauden Henki itſenäiſenä perusteena hallitſee ſydäntä ja ohjaa kristityn ajatusta ja tahtoa. Tämän kautta ſyntyy rakkauden mieliala, joka panee leimanſa kaikkiin kristityn toimiin. Sentähden on kristillinen rakkaus luonteeltaan niin jalo. Se ei ole wain tunnetta, waan ſe on olennollinen woima uudestiſyntyneen ſydämeſſä. Niin tulee Jumalan totuuskin Hengen walistukſen kautta uskowan ſiſälliſeksi aarteeksi, niin että hän ſaa totuuden waloa waloksi itſeenſä ja hän pääſee tuntemaan olennolliſen totuuden. Kun Jumalan rakkaus on aſustunut ihmiſen ſydämeen, ſilloin riippuu hän koko ſielunſa woimalla Jumalaſſa ja taiwaallisiſsa aſioiſsa, ja Jumalan rakkauden woima tulee rakkauden henkenä, taipumukſena ja haluna ſydämeen, niin että Jumalan rakkauden käskyt aſuwat eläwänä lakina ihmiſeſſä. Jumalan käskyn pääperuste jäſentyy täten ſiſälliſeksi perusteeksi uskowaan, niin että ſe määrää ajatukſen ja tahdon. Näin panee Jumala lakinſa uskowan mieleen ja kirjoittaa ſen hänen ſydämeenſä, lupaukſenſa mukaan (Jer. 31, 33; Hebr. 8, 10). **„Rakkaus on lain täyttämys“** (Room. 13, 10). Sitä rakkautta, minkä wanhan liiton laki waati, on olemaſſa uskowaſſa, kun rakkauden henki häntä hallitſee. Ja ſe himo, jota laki kieltää, ſortuu, kun uskowaan istutettu Jumalan rakkauden laki ohjaa ihmistä, niin että tämän korkein ilo on tehdä Jumalan tahtoa ja ſen loukkaaminen on hänen ſuurin murheenſa. Sillä tapaa täytetään uskowaſſa lain waatima wanhurskaus, kun hän ei waella lihan mukaan, waan Hengen (Room. 8, 4). Jalo ja korkea on todella tämä rakkaus. Sitä ei ihminen woi antaa toiſelle, waan ſe on Kristukſen Hengen waikuttama. Ja kun tämä rakkaus yhdistää uskowan Jumalan kanſſa, waikuttaa ſe elähyttäwänä ja puhdistawana woimana ihmiſeen. Uskon kautta Kristukſeen on Jumalan lain henki tullut rakkauden henkenä waikuttamaan ihmiſeen, ja ſe muodostaa hengen mielen, joka liikkuu Jumalan tahdon tekemiſeſſä. **„Rakkaus on täydelliſyyden yhdistäwä ſide“** (Kol. 3, 14), joka liittää meidät yhä lähemmin Jumalaan (1 Joh. 4, 16), yhdistää meidät yhä ſywemmin Kristukſeen ja opettaa meitä palwelemaan muita. Kuinka paljon puuttuukaan tätä rakkautta meiltä! Kristitty kilwoittelee ſen puolesta, että hän ſaiſi yhä enemmän tätä.

Koko Kristukſen elämäntoiminta oli rakkautta, ja ainoastaan ſen kautta että Kristus pääſee uskon kautta aſumaan ihmiſeen, tulee rakkaus eläwäksi woimaksi ja ſiſälliſeksi perusteeksi uskowaan,

ja tämä rakkaus on ennen kaikkea kääntynyt Jumalaan, mutta se pyytää myös walwoa lähimäisen parasta. Tämä rakkaus edellyttää uskoa sisälliſenä elämänä, ja se aſettuu aina pahaa wastustamaan, mutta se riippuu kiinni hywäſsä (Room. 12, 9). Tätä Jumalan rakkautta tarjoo Kristus kaikille. Sitä me ennen kaikkea tarwitſemme. Sitä me, ystäwäni, pyytäkäämme, jotta kristikunnan tila paraniſi.

Armon Herra! Wuodata runſaasti Jumalan rakkaus meidän ſydämeemme, niin että woiſimme oikein rakastaa Jumalaa, lähimäistä ja weljiä. Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

19. Elämän tie.

Saarna enſimäiſenä Paastoſunnuntaina.

Epiſtola: 2 Kor. 6, 1—10.

„Hänen työtowereinaan me myös kehoitamme teitä wastaanottamaan Jumalan armon niin, ettei ſe teiltä hukkaan mene, ſillä Hän ſanoo: 'Otolliſella ajalla Minä olen Sinua kuullut ja pelastukſen päiwänä Sinua auttanut'; katſo, nyt on otollinen aika, katſo, nyt on pelastukſen päiwä. Me emme miſſään kohden anna aihetta pahennukſeen, jottei wirkaamme moitittaiſi, waan kaikeſſa me oſoittaudumme Jumalan palwelijoiksi: ſuuresſa kärſiwällisyydeſſä, waiwoiſſa, hädiſſä, ahdistukſiſſa, ruoskittaeſſa, wankeudeſſa, meteleiſſä, waiwannääöiſſä, walwomiſiſſa, paastoiſſa; puhtaudeſſa, tiedoſſa, pitkämieliſyydeſſä, ystäwälliſyydeſſä, Pyhäſſä Hengeſſä, wilpittömäſſä rakkaudeſſa, totuuden ſanaſſa, Jumalan woimaſſa, wanhurskauden ſota-aſeet oikeaſſa kädeſſä ja waſemmaſſa; kunniaſſa ja häpeäſſä, pahaſſa maineeſſa ja hywäſſä, willitſijöinä ja kuitenkin totta puhuwina, tuntemattomina, ja kuitenkin tunnettuina; kuolemaiſillamme, ja katſo, me elämme kuitenkin, kuritettuina, waan ei kuitenkaan tapettuina, murheellliſina, mutta aina iloiſina, köyhinä, mutta kuitenkin monia rikkaiſi tekewinä; niinkuin ne, joilla ei ole mitään, mutta joilla kuitenkin on kaikki".

Apoſtoli on edelliſen luwun loppupuolella teroittanut lukijainſa mieleen maailmanſowituksen. Hän ſanoo: **„Jumala oli Kristukſeſſa ja ſowitti maailman itſenſä kanſſa"** (2 Kor. 5, 19). Jumala on walmiſtanut iankaikkiſen lunaſtukſen, ja Kristus on iankaikkiſen Hengen woimaſſa antanut ſielunſa lunnaiksi kaikkien

edestä (Hebr. 9, 14). Hän ei wain ſowittanut muutamain ſyntejä, waan Hän on koko maailman ſyntien ſowitus (1 Joh. 2, 2). Jumala ja Jeeſus Kristus eiwät ſeiſo wastakkain, niin että Kristuksen täytyiſi enſiksi ſowittaa Jumala meidän kansſamme ja ſaada Häntä meitä säälimään, waan Jumala oli itſe Kristuksessa ja walmisti maailmanſowinnon. Molemmat owat siis meidän puolellamme ja waikuttawat yhdessä meidän pelastukſekſemme, ja Henkikin auttaa meitä heikkoudessamme ja eſiintyy puolestamme rukoillen ſanomattomin huokauksin (Room. 8, 26). Sanomattoman ſuuri on tämä Jumalan armo. Mutta ihminen woi olla niin piittaamaton tästä armosta, ettei hän ſiitä huoli. Tahi woi ihminen joutua ſiihen erehdykſeen, ettei hänen tarwitſekaan wastaanottaa tätä armoa, waan koska maailma on ſowitettu, on hän Jumalan lapſi, waikka hän elää wieraana Jumalalle. Taikka woi hän wastaanottaa Jumalan armon niin, että ſe menee häneltä hukkaan. Kristuksen puolesta owat apostolit ja oikeat ſananpalwelijat lähettiläitä, jotka pyytäwät ihmiſiä, että he antawat ſowittaa itſenſä Jumalan kansſa (2 Kor. 5, 20). Jumala on ſowitettu, mutta ihminen ei ole kääntymättömänä ſopinut Jumalan kansſa. Kristus ei tietänyt mitään synnistä, waan Jumala teki hänet synniksi meidän edestämme (5, 21), mutta meidän tulee kääntyä ja uskossa ottaa Hänet wastaan. Edelliſessä kirjeessään ſanoo apostoli: **„Me olemme Jumalan työtowereita; te olette Jumalan wiljelysmaa“** (3, 9). Ja tekstisſämme ſanoo hän itſenſä ja apumiehenſä Jumalan työtowereiksi. Sen korkean tehtäwän on Jumala oikeille ſananpalwelijoille antanut, että he ſeurakunnassa ſaawat toimia Jumalan apumiehinä. Missä he tekewät työtä, ſiellä on Jumala mukana. Kristus toimittaa päätehtäwän, ja he owat auttamassa.

Jumalan työtowerina kehoittaa apostoli korinttolaiſia niin wastaanottamaan Jumalan armon, ettei ſe hukkaan meniſi. Suuri on todella waurio, jos Jumalan armo menee uskowalta hukkaan. Herra eſittää meille tämmöiſen armon hukkaan wastaanottamiſen wertauksessaan kuninkaasta, joka antoi palwelijalleen welan anteeksi, mutta tämä ei antanut kansſapalwelijalleen anteeksi, mitä hän oli welkaa. Silloin kuningaskin otti takaiſin lahjanſa ja waati palwelijalta welkanſa. Ja niin, ſanoo Herra, on taiwaallinen Iſäkin tekewä teille, jollette kukin ſydämestänne anna weljellenne anteeksi (Matt. 18, 35). Millä mitalla ihminen mittaa toiſelle, ſillä mittaa Jumala hänelle. Joka wain pitää oikeudestaan kiinni eikä tahdo armoa oſoittaa, häntä kohtaan Jumalakin käyttää oikeutta, ja ſilloin on ihminen hukkaan ottanut wastaan Jumalan armon. Samoin on ſe palwelija, joka ſanoo ſydämesſään Herran tulon wiiwästywän

ja rupeaa lyömään palwelijoita sekä syömään ja juomaan, hukkaan wastaanottanut Jumalan armon, sillä sen palwelijan Herra tulee päiwänä, jona hän ei odota, ja määrää hänelle saman kohtalon kuin uskottomille (Luuk. 12, 46). Maallinen mieli walloittaa usean uskowan, ja hän tekee itselleen wäärän käsityksen Herran armosta ja unhottaa puhdistuksen entisistä synneistään. Synnintunnon alla hän on walmis wastaanottamaan Jumalan armoa, mutta hän ei tahdo käyttää armon woimaa elämän uudistukseen. Jumalan sana ei pääse kaksiteräisenä miekkana erottamaan wanhaa ja uutta ihmistä, waan maailma woittaa hänet. Jumalan armo on kaikki se taiwaallinen siunaus, minkä Kristuksen sowintotyö on ihmiskunnalle walmistanut. Tämä armo tarjotaan ihmiselle, ja hänen tulee uskolla ottaa se wastaan ja käyttää se niin, että hän waeltaa uudessa elämässä (Room. 6, 4). Hukkaan ottaa ihminen wastaan Jumalan armon, jollei armo saa hänessä aikaan hengen hedelmiä, ja jollei hän armon kaswatuksen alla tule uudeksi ihmiseksi. Joka wain ulkonaisesti pitäytyy Herran sanaan ja turwaa omaan hurskauteensa taikka kewytmielisesti käyttää armoa pahuuden peitteeksi, hän ei pääse oikein tuntemaan Jumalan armoa, waan pysyy sydämensä puolesta muuttumattomana. Kuinka paljon onkaan nykyajan hennottelewassa kristikunnassa niitä, jotka wastaanottawat armon sillä tapaa, että se menee hukkaan!

Apostoli perustaa kehoituksensa Jumalan armon oikeaan wastaanottamiseen siihen sanaan, jonka Jumala Esaiaan kautta lausuu Jehowan palwelijalle: **„Otollisella ajalla Minä olen Sinua kuullut ja pelastuksen päiwänä Sinua auttanut“.** Jehowan palwelija on esiintynyt Kristuksessa. Hän on tullut pakanain walkeudeksi, ja Hän on Jumalan pelastus maailman ääriin asti. Jumala kuulee ja auttaa Häntä, mutta raskas on hänen työnsä, ja waiwojen kautta käy hänen tiensä. Kun Jumala sanoo: **„Sinä olet minun palwelijani“**, wastaa Hän: **„Minä olen hukkaan työtä tehnyt, turhaan ja tyhjään olen Minä wäkeni kuluttanut“**; mutta Jumala wastaa: **„Wähäistä on Sinulle olla minun palwelijanani, ojentamassa Jaakobin sukukuntia ja kääntämässä Israelin jätteitä; Minä teen Sinun pakanain walkeudeksi, olemaan minun pelastukseni maailman ääriin asti“** (Es. 49, 3. 4. 6). Waikea on Jehowan palwelijan tehtäwä, ja ahdistusten läpi on Hänen kulkeminen. Sentähden sanoo Johannes, että hän on **„osallinen ahdistukseen ja waltakuntaan ja kärsiwällisyyteen Jeesuksessa“** (Ilm. 1, 9). Semmoinen oli Jeesuksen tie, Hänen, joka on **„tie, totuus ja elämä“** (Joh. 14, 6); semmoinen oli Johanneksen tie, ja semmoinen on elämän tie. Ahdistusten kautta se

johtaa waltakuntaan, Kristukſen kanſſa hallitſemaan. Jumala kuuli palwelijanſa rukouksset, ja Kristus ſowitti maailman ſynnit. Jumalan palwelija walmisti pelastukſen kaikille kanſoille. Sentähden ſanoo apostoli: **„Katſo, nyt on otollinen aika, nyt on pelastukſen päiwä“.** Kallis on tämä armon aika, ja kristittyjen tulee käyttää ſe hywäkſeen, ſillä ſe loppuu aikanaan, ja ſilloin tulee tilinteon päiwä niille, jotka hukkaan wastaanottawat Jumalan armon.

Sitten apostoli eſittää korinttolaiſille, mimmoinen hänen ja hänen apumiestenſä elämän tie oli. He eiwät ole hukkaan wastaanottaneet Jumalan armoa. Sentähden on heidän elämänſä tie ollut kilwoitusta ja waiwaa. Se kuwa, minkä Paawali eſittää hänen ja apumiestenſä elämästä, on eſikuwana kaikille ſananpalwelijoille ja kaikille kristityille, ſillä kaikkien tulee olla Jumalan palwelijoita. Apostoli ſanoo korinttolaiſille: **„Olkaa minun ſeuraajani, ſamoin kuin minä olen Kristukſen ſeuraaja“** (1 Kor. 11, 1). Ahdistusten ja waiwojen kautta kulki Herra kirkkauteen. Sama on apostolin tie. Ja ſamanlainen on elämän tie kaikille, jotka eiwät tahdo hukkaan wastaanottaa Jumalan armoa. Apostoli ei anna miſſään kohden aihetta pahennukſeen, ſillä ſopimaton käytös repii maahan ſen, minkä opettaja on opillaan rakentanut. Kristityn tulee walwoa elämäänſä, ettei hän ſillä anna turmelewaa eſikuwaa muille. Kaikeſſa Paawali pyytää oſottautua Jumalan palwelijaksi: ſuureſſa kärſiwälliſyydeſſä, niin että hän kestää wastoinkäymiſiſſä; waiwoiſſa, jotka aina ympäröiwät kilwoittelijaa; hädiſſä, joiſſa uskowa pakotetaan pyytämään apua ylhäältä; ahdistukſiſſa, joiſſa waikeudet painostawat, niin että ollaan neuwottomina; ruoskittaeſſa, jonka alaiſeksi Paawali wainoiſſa joutui; wankeudeſſa, joſſa hänen uſein oli kauankin oleminen; meteleiſſä, joiſſa mielimalta pyyſi tuhota totuuden todiſtajia; waiwannääiſſä, joita apostolilla oli paljon, kun oli monta ſeurakuntaa hoidettawana; walwomiſiſſa, kun ſuuri, kallis tehtäwä uſein riiſti häneltä yölewon, ja paaſtoiſſa, joiſſa hän kuritti ruumiſtaan. Paaſtoaminen on kristityllekin tarpeen, mutta ſe ei eſiinny hänelle ulkonaiſena pakkoſääntönä, waan wapaana toimena.

Sitten apostoli eſittää Jumalan palwelijan ſiweelliſiä ominaiſuukſia. Hän toimii puhtaudeſſa, joſſa mieli warjeltuu ſaastaiſuudesta; tiedoſſa, joſſa kristitty harraſtaa totuuden tuntemiſta; pitkämieliſyydeſſä, niin etteiwät lähimäiſen loukkaukſet herätä wihaa; ystäwälliſyydeſſä, niin että kristitty oſoittaa lempeyttä käytöksesſään; Pyhäſſä Hengeſſä, joſſa apostolin ajatus ja toimi liikkuwat, ja wilpittömäſſä rakkaudeſſa. Apostoli käyttää henkiſet lahjanſa

weljien hywäksi, eikä hän liiku ulkokultaisuudessa; totuuden sanassa pysyy apostoli; Jumalan woimassa hän toimii ja hänellä on wanhurskauden sota-aseet oikeassa kädessä ja wasemmassa. Kristuksen sotilaana apostoli taistelee wäärryyttä ja jumalattomuutta wastaan, ja hän käyttää sekä hyökkäys- että puolustusaseita. Sotilaalla oli miekka ja keihäs oikeassa kädessä, kilpi wasemmassa. Hengen alallakin tarwitaan hyökkäystä ja puolustusta. Wanhurskauden sota-aseita käyttää apostoli, sillä hän taistelee Jumalan nimessä oikeuden ja totuuden puolesta.

Wielä apostoli mainitsee niitä erilaisia elämäntilaisuuksia, joissa hänen on Jumalan armon woimalla kestettäwä. Kunniassa hän saa olla ewankeliumin ystäwäin, häpeässä ewankeliumin wihamiesten puolelta, mutta kunnia ei häntä ylpistytä, eikä häpeä häntä masenna. Pahassa maineessa oli apostoli niiden walheellisten juorujen kautta, jotka totuuden wiholliset lewittiwät hänestä; hywässä maineessa on hän ewankeliumin ystäwäin piirissä. Maailman herjaukset eiwät ole kristityllе häpeäksi, ja hywä maine ei tee häntä pöyhkeäksi. Wiettelijöiksi sanoi maailma apostoleita, mutta totuuden waloa he antawat kansoille. Jeesustakin sanoiwat juutalaiset wiettelijäksi (Matt. 27, 63). Tuntemattomina pitää maailma apostoleita, sillä he owat sen silmissä halpoja, mutta heidät tunnetaan kuitenkin, sillä Herra ja kristityt rakastawat heitä. Kuolemaisillaan oliwat apostolit, sillä he oliwat aina kuoleman waarassa, mutta he eliwät kuitenkin, sillä Jumala auttoi heidät läpi waarojen. Kuritettuina oliwat apostolit maailman silmissä, kun monenlaiset kärsimykset heitä rasittiwat, mutta he eiwät kuitenkaan olleet tapettuina, sillä Herran käsi suojeli heitä. Murheellisina oliwat apostolit, sillä heidänkin oli mentäwä monen murheen kautta, mutta aina he kuitenkin oliwat iloisina, sillä he iloitsiwat Herrassa. Köyhinä oliwat apostolit, sillä heillä ei ollut maallista tawaraa, mutta he oliwat kuitenkin monia rikkaiksi tekewiä, sillä heidän julistamansa ewankeliumin kautta tuliwat useat rikkaiksi Jumalassa. Maailman mielestä oliwat apostolit semmoisia, joilla ei mitään ole, mutta heillä oli kuitenkin kaikki, sillä heillä oli Jeesus Kristus. He oliwat rikkaat Herrassa. Tällä tapaa apostoli esittää meille hänen ja apumiestensä uskon kilwoitusta elämän tiellä. Ei ole tuo kuwa, minkä tekstimme esittää meille, se, joka tawallisesti astuu eteemme nykyaikana kristikunnassa. Usean kristillisyys on wain ulkonaista tointa ja tawallisuuden mukaista jumalisuuden harjoitusta. Jos matka olisi pitkä, ennenkuin päästäisiin kuulemaan Jumalan sanaa, ja jos Kristuksen tunnustaminen tuottaisi häpeää, wihaa ja wainoa, niin useat jättäisiwät kristillisyytensä. Laimeus ja

wälinpitämättömyys on uskon aſioiſſa ſuuri. Mutta kilwoitusta, työtä ja waiwaa on oikean kristityn elämä, ja paljon iloa on tällä tiellä, paljon oikeaa iloa. Ei ole kristityllä ſamoja taisteluita ja kärſimyksiä, eikä niin ſuuria, kuin apostolilla oli, mutta johonkin määrään ſamanlaiſia hänellä on.

Kun Herra tulee kirkkaudeſſaan ja Hänen eteensä kootaan kaikki kanſat, erottaa Hän toiſiſtaan jumalattomat ja wanhurskaat, ja Hän ſanoo heistä: **„Nämä menewät pois iankaikkiſeen rangaistukſeen, mutta wanhurskaat iankaikkiſeen elämään“** (Matt. 25, 46). Kaksi erilaista tilaa on ſiis ihmiſen edeſſä ſen mukaan kuin hän täällä on kulkenut elämän tietä tai kuoleman tietä. Jankaikkiſeen rangaistukſeen tullakſeen ei ihminen tarwitſe erityiſtä opetusta. Kun hänessä aſuwa synti ſaa kuljettaa häntä maailman laweaa tietä ja hän wain ajattelee ſitä, mitä maailmasta on, turmeltuu hän yhä enemmin. Hän ei huolehdi iankaikkiſuudesta, waan paha kaswaa ja kypſyy hänessä, ja hänen puuhanſa loppuu kuoleman waiwaan. Mutta elämän tie johtaa ihmistä yli tämän katoawan maailman ja ohjaa ajatukſen ja toimen iankaikkiſuuden piiriin, niin että hän walmistuu iankaikkista elämää warten. Ihmiſen tulee oppia kulkemaan tätä tietä, ja hywä paimen on tällä tiellä johtamaſſa. Wanhan liiton hurskas rukoili: **„Jos minä pahalla tiellä lienen, niin ſaata minua iankaikkiſelle tielle“**; (Pſ. 139, 24). Elämän tie wie taiwaalliſen perinnön omakſumiſeen, mutta ſe on täſſä maailmaſſa kärſimysten tie, ſillä ihmiſen täytyy wapautua itſekkyydeſtään ja maailman himoista, woidakſeen omistaa iankaikkiſen elämän omakſeen. Se kyſymys astuu jokaiſen ihmiſen eteen: Mitä tietä waellat? Minne joudut, kun maallinen matka päättyy? Mitä Herra on ſanowa ſinulle wiimeiſenä päiwänä?

Jankaikkinen elämä on Jumalan lahja. Ihminen ei woi ſitä teoillaan anſaita, waan ſe tarjoutuu ihmiſelle armona. Ja armona on tämä elämä etſittäwä. Ihmiſen tulee pyytää ſitä Jumalalta, kunnes hän ſen ſaa ja aina uudeſtaan ſaa, ja hänen tulee kiittää Jumalaa ſaadusta armosta ja aina uudeſtaan kiittää, niin että hän pyſyy tietoiſena ſiitä, että tämä uuſi elämä on Jumalan armon lahja. Tämä on ahdas portti, jolla elämän tie alkaa, ſillä ihminen ei tahdo täydellä todella pyytää armoa. Jos hän woiſi omalla teollaan anſaita elämää, niin hän kyllä taipuiſi ſiihen, mutta paljaasta armosta hän ei tahdo autuaaksi tulla. Pahantekijäkin panee wiimeiſeen asti esteitä armon pyytämiſelle. Mutta ihminen on luonnostaan ſynnin wallan alla, ja hänen täytyy eſiintyä Jumalan edeſſä ſemmoiſena, kuin hän todella on. Kaiken oman ſuuruuden, kaiken luulotellun hywyyden täytyy ſortua elämän taiſteluſſa,

sillä ihminen on syntinen Jumalan silmissä, hän on tuhkaa ja tomua kaikkiwaltiaan, pyhän Jumalan edessä. Mutta ihminen luottaa luonnostaan itseensä, sillä hän ei tunne oikein itseään. Kun ei määrä ole korkeampana sitä hywää, minkä ihminen saa toimeen luonnollisilla woimilla, niin hän ei opi tuntemaan heikkouttaan, ja elämän tie jää hänelle tuntemattomaksi. Kaikella hywällä tahdollaan ei ihminen silloin pääse katoawaisuuden ja kuoleman tieltä iankaikkiselle tielle. Useimmat pettywät siihen, että heillä muka on hywä tahto. Synnin teillä kulkewakin arwelee, että hänellä on hywä sydän; hän harrastaa tuota ja tuota hywää, ja wähitellen hän luulee selwiäwänsä kaikesta pahasta. Wakawammatkin ihmiset pettywät hywään tahtoonsa, kun luulewat sillä woittawansa synnin. Sentähden he usein lankeawat hairahduksiin, joihin ei olisi luullut heidän joutuwan, kun eiwät ottaneet waroituksista waaria ja antautuiwat waaroihin, joita eiwät woineet woittaa. Sentähden on usein waikea saada kunnollisia ihmisiä kääntymään elämän tielle, kun he tyytywät tawanmukaiseen jumalisuuteen ja lohduttawat itsensä hywällä tahdollaan. Se hywä, minkä luontaisilla woimillaan saawat aikaan, pitäwät he riittäwänä, eiwätkä he pääse hywällä tahdollaan katoawaisuuden hämärästä iankaikkisen elämän piiriin. Ihmisellä woi tawallaan olla hywä tahto, ja hän woi olla tekemässä paljon hywää, mutta ihmisen turmeltuneessa luonnossa on syy siihen, ettei hän hywällä tahdollaan löydä elämän tietä. Eikä tuo hywä tahto olekaan niin hywä. **„Henki tosin on altis, mutta liha on heikko“** (Matt. 26, 41). Ihmisen sydämessä on sywä wietti, joka wetää häntä hywään, mutta häneltä puuttuu woimaa sen toteuttamiseen, ja hänen luonnossaan on toinen woima, joka wetää häntä alaspäin, ja sentähden on hänessä heikkoutta, joka tekee hänet woimattomaksi kiusauksen hetkinä. Alas täytyy ihmisen itsekkyyden kukkuloilta, ja hänen täytyy joutua epätoiwoon omaan kykyynsä nähden, ennenkuin hän todella on walmis elämää armosta pyytämään. Kaikki oma lohdutus ja maailman lohdutus katoaa, kun ihminen Jumalan Hengen walaisemana oppii tuntemaan itsensä. Synti, kuolema, iankaikkisuus, joista ihminen ei suruttomana wälittänyt, peljättäwät synnin unesta heränneyttä. Köyhäksi tulee ihminen, niin että hän tietää itseltään puuttuwan kaikki, mikä tosi elämään kuuluu. Ei ole maailmassa ketään, joka woi auttaa. Ilman synteinanteeksisaamista tietää hän hukkuwansa, ja sydämen sywyydestä hän rukoilee: Jumala, armahda minua syntistä! Tähän mielenmuutokseen johdattaa Jumala armonsa kautta elämän tietä etsiwän. Wuorisaarna alkaakin lauseilla: **„Autuaita owat hengessään köyhät, sillä heidän on taiwasten**

waltakunta. Autuaita owat murheelliſet, ſillä he ſaawat lohdutukſen" (Matt. 5, 3. 4), jotka Herran ſanat owat niin ſanoakſemme elämän portin päällekirjoitukſena. Tuon ahtaan portin kautta, tuon hengen köyhyyden, tuon Jumalan mielen mukaiſen murheen kautta, joſſa ihminen tuntee itſenſä ſyntiſeksi ja woimattomaksi, ei ihminen tahdo luonnostaan kulkea. Sentähden uſeat eiwät elämän tielle tulekaan, waan jääwät kuoleman tielle.

Opetuslapſet eiwät alukſi tyytyneet ſiihen, että Kristukſen tuli kärſimysten kautta mennä kirkkauteen, waan oliwat joutumaiſillaan haakſirikkoon uskoſſaan, kun Herra joutui kärſimiſeen ja kuolemaan. He eiwät wielä tunteneet ſitä Jumalan palwelijan tietä, josta apostoli tekstiſsämme puhuu ja jota toſi kristityt waeltawat, waan luuliwat Herran tien olewan woittoiſan maalliſen ruhtinaan tien kaltaiſen. He eiwät olleet ottaneet huomioonſa niitä kärſimyksiä, joiden alaiſiksi Meſſiaksen täytyi Raamatun ennustusten mukaan joutua, mutta Kristukſen waltakunnan tulewaa kirkkautta he kyllä kätkiwät ſydämeenſä. Kristus teroitti opetuslapſilleen ne kärſimykſet, jotka Häntä odottiwat, ja noustuaan kuolleista **„Hän awaſi heidän ymmärrykſenſä käſittämään kirjoitukſet. Ja Hän ſanoi heille: 'Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärſiwä ja kolmantena päiwänä nouſewa kuolleista'"** (Luuk. 24, 45. 46). Ihmiſen on waikea kohota yli tämän maalliſen elämän, ja hän aſettuu tawalliſesti wastustusaſemaan, kun hänelle pannaan ſäännöksi kärſimysten kautta kulkeminen. Kun Jeeſus joutui kärſimiſeen, jättiwät opetuslapſet Hänet, mutta noustuaan kuolleista kokoſi Herra heidät uudelleen, ja nyt he tieſiwät, että elämän tie käy kärſimiſen kautta kirkkauteen, ja tätä tietä he julistawat ihmiſille.

Jeeſukſessa Kristukſessa on Jumalan armon täyteys, ja tätä armoa tarwitſee ihminen, woidakſeen käydä ahtaasta portista ſiſälle elämän tielle. Parannus on täſſä tarpeen, mielenmuutos, ja ſiihen antaa Kristus woimaa. Hän on itſe käynyt köyhyyden ja kärſimysten ahtaasta portista, ja Hän kutſuu ſyntiſiä parannukſeen. Ainoastaan Jeeſukſeen Kristukſeen turwaten woi ihminen Jumalan armon woimalla mennä ahtaasta portista elämän tielle, ja ainoastaan tämän armon turwiſſa woi ihminen elämän tiellä kulkea. Ewankeliumin kautta ſaa uskowa woimaa ylhäältä ja uutta elämää, niin että hän woi waeltaa ylhäistä kotimaata kohti; mutta kaita on elämän tie, ja ſe kulkee kapeiden ſolien kautta, ſillä waeltajan tulee enſin etſiä Jumalan waltakuntaa ja hänen wanhurskauttaan (Matt. 6, 33). Elämän tiellä waeltaja iſoaa ja janoaa wanhurskautta, ja hän rawitaan (Matt. 5, 6), mutta ſynti ahdistaa häntä. Hän tahtoiſi olla täydellinen, niinkuin taiwaallinen Iſä täydellinen on

(Matt. 5, 48), mutta synti kietoo häntä, ja hän rikkoo yhä uudestaan Jumalaa wastaan. Sentähden asuu uskowassa synwä halu päästä wapaaksi synnistä, ja hän kilwoittelee Raamatun käskyn puolesta: **„Pankaamme mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synti, joka helposti saa meidät kiedotuksi, ja juoskaamme kestäwinä edessämme olewassa kilpailussa“** (Hebr. 12, 1). Tämä taistelu syntiä wastaan wie uskowan kaidan tien soliin ja moniin ahdistuksiin, ja Herra osoittaa wuorisaarnassaan, että tämä taistelu on käytäwä synnin juuria wastaan sydämessä, himoja ja haluja wastaan (Matt. 5, 22. 28. 44). Me olemme tekemisissä Jumalan kanssa, joka näkee salassa (Matt. 6, 4. 6), ja hänen kaswojensa edessä on meidän waeltaminen. Jeesus Kristus on uskon alkuunpanija ja täydelliseksi tekijä, ja Hän antaa armonsa täyteydestä elämän tiellä waeltajalle sen, minkä tämä tarwitsee ja pyytää. Ne, jotka hylkääwät tämän armon ja joiden mielestä portti on liian ahdas ja tie liian kaita, joutuwat kadotukseen.

On niitä, jotka ylenkatsowat Jumalan armon ja hylkääwät elämän tien, mutta on niitäkin, jotka wäärentäwät totuuden ja tekewät pelastuksen tien leweäksi eiwätkä huoli parannuksesta eikä kilwoituksesta syntiä wastaan. Herra sanoo näitä wääriksi profeetoiksi, jotka liikkuwat lammasten waatteissa, mutta owat sisältä raatelewia susia (Matt. 7, 15). He eiwät puhu ahtaasta portista eiwätkä kaidasta tiestä. Se on erehdys, kun ihminen luulee pääsewänsä Jumalan waltakuntaan ilman parannusta ja mielenmuutosta. Ja se on erehdys, kun ihminen luulee tulewansa toimeen luonnollisilla woimillaan ja hywällä tahdollaan, niin että hän tulisi autuaaksi ilman Kristusta, ilman lunastusta, ilman Pyhää Henkeä ja ilman uskoa. Ja sekin on erehdys, ettei ihminen enää tarwitsisi uskon kilwoitusta syntiä wastaan, kun hän kerran on wastaanottanut Jumalan armon. Uskowan tulee edelleen waeltaa Hengessä ja Hengellä kuolettaa lihan tekoja. Herra **„kokoaa wehnät aittaansa, mutta ruumenet Hän polttaa sammumattomassa tulessa“** (Luuk. 3, 17). Elämän tie on kaita loppuun asti, mutta ristin juurella lepää kristitty. Apostoli sanoo: **„Koska me siis olemme uskosta wanhurskaiksi tulleet, niin meillä on rauha Jumalan kanssa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta“** (Room. 5, 1). Kilwoitusta kestää pyhityksen puolesta kuolemaan asti, sillä uskowa ei tule täsä kohden maan päällä täydelliseksi, waikka hän sitä Herran käskyn mukaan tawoittelee, mutta se on hänellä lepopaikkana matkalla, että Jumala Kristuksen tähden antaa hänelle synnit anteeksi ja lukee hänelle uskon wanhurskaudeksi. **„Kristus Jeesus on tullut meille wiisaudeksi Jumalalta ja wanhurskau-**

deksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi" (1 Kor. 1, 30). Herra auttaa niitä, jotka uskossa pitäywät Häneen. Jumalan woima on kaikkien woimien lähde. Hän tukee uskowaa. Jumalan wiisaus ohjaa kaikki. Hän auttaa apua etsiwää. Jumalan hywyys on kaiken siunauksen lähde. Hän antaa taiwaan tawaroita Häntä etsiwälle. Jumala hallitsee luonnon ja kansojen elämää, ja Hän ohjaa rakkaudella uskowan waellusta. Kun Jumala on ihmishengen keskuskohtana ja Jumalan tahto ihmissydämen sääntönä, silloin saa uskowa kokea, kuinka Herra rakkaudella johdattaa ja kaswattaa häntä taiwasta warten.

Armon Herra! Auta meitä Hengelläsi waeltamaan elämän tiellä ja warjele meitä joutumasta kuoleman tielle! Ole Sinä, Herra, hywä paimenemme ja auta meitä armosi tähden! Amen.

---

20. Jumala on kutsunut meitä pyhitykseen.

Saarna toisena Paastosunnuntaina.

Epistola: 1 Tess. 4, 1—7.

„Sitten wielä, weljet, me rukoilemme teitä ja kehoitamme Herrassa Jeesuksessa, että te, niinkuin olette meiltä oppineet, miten teidän on waeltaminen ja Jumalalle mieliksi eläminen, niinkuin myös waellatte, siinä yhä enemmän warttuisitte. Tiedättehän, mitkä käskyt me olemme Herran Jeesuksen kautta teille antaneet. Sillä tämä on Jumalan tahto, teidän pyhityksenne, että kartatte haureutta, että kukin teistä tietää pitää astiansa pyhyydessä ja kunniassa, ei himon kiihkossa niinkuin pakanat, jotka eiwät tunne Jumalaa; ettei kukaan sorra weljeään eikä tuota hänelle wahinkoa misjään asiassa, sillä Herra on kaiken tämän kostaja, niinkuin myös ennen olemme teille sanoneet ja todistaneet. Sillä ei Jumala ole kutsunut meitä saastaisuuteen, waan pyhitykseen".

Tessalonika oli ennen aikoinaan mahtawa kauppakaupunki ja suuri on se wielä nytkin. Sen alkuperäinen nimi oli Therme, mutta Aleksanteri Suuren sisaren kunniaksi sai se nimen Tessalonika. Se oli Makedonian pääkaupunki ja sillä oli paljon erikoisoikeuksia. Roomalaiset antoiwat sille wapauden ja itsehallinnon. Apostoli Paawali perusti tänne wuonna 52 kristillisen seurakun-

nan, josſa wallitſi wilkas uskonnollinen elämä, niin että ſe oli eſikuwana uskowille Akaiasſa ja Makedoniasſa. Mutta tämä ſeurakunta oli ſuuren wainon ja ahdingon alaiſena, ja kun Paawali pelkäſi, että kiuſaaja ehkä oli tehnyt heille tuhoa, lähetti hän Atenasta Timoteukſen tiedustelemaan teſſalonikalaisten uskonnollista tilannetta ja wahwistamaan heitä. Apostoli ſai hywiä tietoja teſſalonikalaisten uskosta ja rakkaudesta, ja hän toiwoi hartaasti ſaawanſa heitä nähdä, niinkuin he puolestaan ikäwöiwät nähdä häntä. Kun ei apostoli nyt pääſſyt matkustamaan ſinne, kirjoittaa hän Korintosta heille kirjeen, josſa hän antaa kalliita neuwoja ja kehoituksſia. Erittäin waroittaa hän heitä epäſiweydestä ja woitonhimosta, koska rikkaan kauppakaupungin elämä antoi aihetta monenlaiſiin kiuſauksſiin.

Apostoli muistuttaa tekstisſämme lukijoitaan ſiitä opetuksſesta, minkä oliwat häneltä ja hänen apumiehiltään ſaaneet, että heidän oli waeltaminen Jumalalle mieliksſi, ja hän rukoilee ja kehoittaa heitä Herrasſa Jeeſuksſesſa, että he yhä enemmän warttuiſiwat ſiinä hurskaasſa elämäsſä, josſa waelſiwat. Ei ſaa kristitty waeltaa oman mielensä mukaan, eikä hän ſaa ihmisten mieltä noudattaa, milloin tämä on ristiriidasſa Jumalan tahdon kansſa, waan hänen tulee aina kyſyä Jumalan mieltä. Teſſalonikalaiſet tieſiwät, mitkä käskyt Herra Jeeſus oli antanut, ſillä apostoli ja hänen apumiehensä oliwat julistaneet heille nämät, ja he ottiwat näistä waarin, mutta kiuſaukſet ympäröiwät heitä, ja yllytykſet pakanakunnan piiristä oliwat heille waarallisia. Omia käskyjään apostoli ei opeta, waan Herran Jeeſuksſen käskyjä. Niitä hän teroittaa. Kristinuskoa ſanotaan Raamatusſa waelluksſeksi, ſillä kristitty ei ſaa uskon elämäsſä pyſyä paikallaan, waan hänen on aina eteenpäin kulkeminen, kunnes ſaawuttaa Jumalan hänelle aſettaman määrän. Apostoli rukoilee ja kehoittaa Herrasſa Jeeſuksſesſa, ſillä Kristus on aſettanut hänet apostoliksſi, ja hän on elämänyhteydessä Kristuksſen kansſa. Apostoli puhuu Herran nimesſä ja Hengesſä, ſentähden tulee kristityn ehdottomasti olla kuuliainen hänen ſanalleen.

Jumala tahtoo, että kristitty harrastaa pyhitystä. Roomasſa ja Kreikasſa oli epäſiweys hirmuiſesſa määräsſä kaswanut, ja ſe wei nämät kanſat perikatoon. Julkiſet portot kokoſiwat koteihinſa miehiä ja nuorukaiſia, ja he eſiintyiwät ſeuraelämäsſä johtawina henkilöinä, kun naineet waimot ja heidän tyttärensä ylipäänſä oliwat ylenkatſotuita. Ei kukaan pitänyt tähän aikaan pakanakunnasſa epäſiweyttä häpeänä, ja monin paikoin oli peljättäwisſä, että kansſa kuoliſi ſukupuuttoon. Sanomaton kurjuus oli pääſſyt

wallan päälle, ja ſilloiſiſſa ſiwistyskanſoiſſa oli ſiweys kokonaan häwinnyt, kun uſeaſſa ſiwistymättömäſſä kanſaſſa oli tawattawiſſa korkeampaa ſiweyttä. Germanilaiskanſat rankaiſiwat awiorikoſken kuolemalla. Rooman ja Kreikan kanſat wajoſiwat epäuskoon ja epäſiweyteen. Tämmöiſiſſä rappeutuneiſſa oloiſſa oli kriſtittyjen eläminen. Sentähden täytyi apoſtolin wakawasti waroittaa teſſalonikalaiſia pakanain epäſiweydeſtä ja kurittomuudeſta. Meidän aikanamme on epäſiweys kammottawaſſa määräſſä kaswamaſſa, ja pakanakunnan epäinhimillinen näkökanta tunkeutuu yhä ſywemmälle ſiwistyskanſoihin. Suurelta oſalta epäſiweä kaunokirjalliſuus ja uſeinkin kewytmielinen ſeurustelu laskewat yhä uſeampia aistilliſuuden waltaan, ja alhaiſet himot orjuuttawat hengen. Huonoon kirjaan ſaastuu uſea henki, ja kaswawa ſukupolwi ei aina tiedä tätä waroa. Apoſtolin waroitus on yhtä tarpeellinen nykyiſelle kriſtikunnalle, kuin ſe oli ſilloiſelle.

Sitten ſanoo apoſtoli, että kunkin tulee ottaa waarin ruumiiſtaan, niin ettei ſe joudu ſynnin ſaastuttamakſi. Hengen tulee hallita ruumiſta, niin ettei ihminen elä himon kiihkoſſa niinkuin pakanat, jotka owat ſaastaisten himojen hallittawina. Kriſtityn ruumis on Pyhän Hengen temppeli; ſentähden tulee hänen pitää ſe kunniaſſa ja kilwoitella ſen puolesta, että ruumis Jumalan aſuntona pyhitetään. Pakanat eiwät tunteneet Jumalaa, waikka Hän ilmoittt heille näkymättömät ominaiſuutenſa, iankaikkiſen woimanſa ja jumalalliſuukenſa luomiſen teoiſſa (Room. 1, 20), ja kun he eiwät kunnioittaneet Jumalaa ſen tiedon mukaan, minkä he yleiſen ilmeſtyksen piiriſtä taiſiwat ſaada, eiwätkä kiittäneet Häntä, pimeni heidän ſydämenſä, ja he joutuiwat häpeällisten himojen waltaan (Room. 1, 21. 26). — On niitä, jotka kääntäwät eſilläolewaa paikkaa tekſtiſſämme ſiten, että apoſtoli kehoittaiſi kriſtittyä pyhyydeſſä hankkimaan itſelleen awiopuoliſon ja pitämään häntä kunniaſſa, niin että hän perustaiſi awionſa ſiweäſſä mieleſſä eikä himon kiihkoſſa loukkaiſi awiokumppalin ſiweellistä tuntoa. — Sywälle oli awion arwo laskenut pakanakunnaſſa, ja kriſtilliſellä ſeurakunnalla oli täsſäkin kohden korkea tehtäwä, kun awion pyhyys oli ſuojeltawa epäſiweyteen langenneen pakanakunnan keskellä. Kiiwaasti ja kauan taisteli kriſtikunta awion pyhyyden puolesta, ja ſe korotti naiſen aſeman ſiitä alennustilasta, mihin ſe oli pakanakunnan keskuudeſſa joutunut.

Wielä waroittaa apoſtoli teſſalonikalaiſia woitonpyynnöstä, ja tekſtin kuudes wärſy liittyy kolmanteen. **„Tämä on Jumalan tahto, ettei kukaan ſorra weljeään“.** Pakanat eiwät noudattaneet ihmisrakkauden ſääntöä, waan he pitiwät ſen luwalliſena ja

oikeana, että kukin etſi omaa etuaan, ja petolliſuus oli aiwan yleinen heidän kesken. Se osoitti muka waan taitoa ja wiiſautta, kun joku osaſi hywin peijata toiſelta tawaraa. Alkukielen mukaan sanoo tekstimme, ettei kukaan saa mennä oikeuden rajojen yli eikä pyytää enempää, kuin hänelle tulee. Herra sanoo: **„Loistakoon teidän walonne ihmisten edessä, että he näkiſiwät teidän hywät tekonne ja ylistäiſiwät Iſäänne, joka on taiwaissa“** (Matt. 5, 16). Woitonhimo on kaswamassa kristikunnassa, ja pakanuuden henki on täsäkin kohden tunkeutumassa siwistyskanſoihin. Paljon turmiota ja kärſimystä on se tuottanut, ja kristillisten kanſojen kesken aſetetaan jo oma etu korkeimmaksi säännöksi, niin että oikeus julkiſesti tallataan maahan. Itſenſäkieltäminen on kristinuskon ylewä perusſääntö.

„Herra on kaiken tämän kostaja“, ſanoo apostoli. Sen oliwat apostoli ja hänen apumiehensä ennen ſanoneet ja todistaneet tesſalonikalaiſille. Pakanat eiwät ylipäänſä tietäneet tulewasta tuomiosta, waikka tuo totuus eſiintyy muutaman kanſan uskonnoſsa; mutta kristityt tietäwät, että Kristus on eläwien ja kuolleiden tuomari, ja Herra on aikanaan kostawa kaiken epäſiweyden ja woitonpyynnön. **„Ahneus on kaikenlaiſen pahan juuri“**, ſanoo apostoli, ja **„ne, jotka tahtowat rikastua, lankeawat kiuſaukſeen ja paulaan ja moniin mielettömiin ja wahingolliſiin himoihin, jotka upottawat ihmiſet turmioon ja kadotukſeen“** (1 Tim. 6, 10. 9). Ahdinkoa ja waiwaa on oman woiton pyytäjällä, ja hänen ſydämensä tulee niin kylmäksi, kuin ſe raha on, jota hän epäjumalanaan palwoo. Ja ſiitä wahingosta, jonka hän on tawaroita itſelleen haaliesſaan tuottanut weljelleen, odottaa häntä Herran kosto. Jumala tahtoo ſyntiſen maailman piirisſä kaswattaa itſelleen pyhän kanſan, omaiſuuskanſan, joka julistaa ſen awuja, joka on pimeydestä kutſunut meidät ihmeelliſeen waloonſa (1 Piet. 2, 9). Jumala ei ole kutſunut meitä ſaastaiſuuteen, johon ſynnin turmelus pyytää johdattaa ihmistä, waan pyhitykſeen. Pyhän Hengen woimalla Jumala kutſuu meidät; pyhitykſen piirisſä liikkuu Jumalan kutſumus, ja pyhitystä Hän tarjoo ihmiſelle. Apostoli Pietari ſanoo: **„Sen Pyhän mukaan, joka on teidät kutſunut, tulkaa tekin kaikeſſa waelluksſeſſanne pyhiksi“** (1 Piet. 1, 15). Epäſiweä elämä on rikos ſitä Jumalaa wastaan, joka pyhänä on kutſunut meidät pyhitykſeen.

Jumala ei ole paljas ajatus tai aate, joka ei oliſi wälittömäſsä ſuhteeſsa luomakuntaan, waan Hän on pyhä rakkaus, kaikkialla olewa ja kaikkiwaltias. Ja missä Pyhä Henki toimii, ſiellä Hän tahtoo ſaada aikaan pyhitystä, ſillä Hän on pyhä. Pakanat eliwät

ilman eläwää Jumalaa, ja kun synnintunto wain syntyy suhteessa Jumalaan, eiwät he tietäneet harrastaa pyhitystä. Kristikunnassakin owat jo useat niin wieraantuneet Jumalasta, etteiwät he häntä etsi eiwätkä tunne. Onpa niitäkin, jotka eiwät usko Jumalaa olewaksikaan, waikka me elämme Jumalan ihmetekojen ympäröiminä. Tämmöisissä piireissä ei ole pyhityksestä puhettakaan. Mutta niitäkin on, jotka etsiwät Jumalaa ja kilwoittelewat hywän puolesta ja pahaa wastaan, mutta luulewat ihmiswoiman riittäwän elämän kilwoituksessa. Sen katkonaisen hywän, minkä saawat aikaan, pitäwät he suuriarwoisena, ja sitä pahaa, minkä tekewät, eiwät he ota laskuun. He eiwät tunne sywemmältä synnin turmelusta ja lohduttawat itsensä sillä hywällä tahdolla, mikä heillä on. Ihmiskunnalle omistetaan laajalti hywää, jota sillä ei ole, ja sitä hywää, mikä sillä on, liioitellaan, mutta sitä pahaa, mikä runsaana ja räikeänä tulee näkywiin ihmiskunnan historiassa, peitellään tai kielletään. On kyllä olemassa maailman piirissä paljon kilwoitusta hywänkin puolesta, mutta missä ihminen on tietämätön synnin wasituisesta olennosta, siellä ei ole todellista harrastusta pyhityksen eteen. Rikas nuorukainen luuli noudattaneensa kaikki käskyt, kun hän ei lain henkeä tuntenut, ja Jeesus katsoi häneen ja rakasti häntä (Mark. 10, 21), mutta elämän tietä tuo nuorukainen ei wielä tuntenut, ja kun Herra sanoi, mitä häneltä puuttui, meni hän pois murheellisena. Missä ei synti ole tunnettu ja missä ihminen ei ole Pyhän Hengen johdatuksen alla, siinä ei ole wasituista harrastusta pyhityksen puolesta. Kristinusko antaa arwonsa kaikelle siweelliselle kilwoitukselle, mutta eläwä usko on kristillisen siweyden perustus. Usein pyydetään peittää uskon heikkoutta tai puutetta innokkaalla siweellisellä kilwoituksella.

On laajalta myös semmoinen käsitys uskon olennosta, että kaikki kilwoitus pyhityksen puolesta on itsewanhurskauden rakentamista. Ihminen joko ei muutu luonnollisesta tilastaan, waan on elämässään maailman lapsen kaltainen, tahi waikuttaa Jumala sillä tapaa pyhityksen, ettei ihmisen tarwitse sitä harrastaa. Outoa on, että Jumalan sanalla on kristittyjenkin kesken niin wähän arwoa, ettei uskowakaan aina sen alle alistu. Raamattu sanoo: **„Pyrkikää pyhitykseen, jota paitsi ei kukaan ole näkewä Herraa“** (Hebr. 12, 14). **„Jos te lihan mukaan elätte, on teidän kuoleminen; mutta jos Hengellä kuoletatte ruumiin teot, niin saatte elää“** (Room. 8, 13). Kallis asia on tuntea Herraa semmoisena kuin Hän sanassaan on ilmestynyt meille. Walmistaakseen niille, jotka antautuwat Hänelle, iankaikkisen elämän tuli Kristus ihmiseksi, kärsi, kuoli ja nousi kuolleista, ja Hän otti inhimilliseen

luontoonsa, ruumiiseensa, wereensä ja henkeensä, jumaluuden luonnon, niin että **„Hänessä asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti“** (Kol. 2, 9). Kristus saapi uskowassa aikaan todellisen elämänyhdistyksen Jumalan kanssa, niin että se, joka on Kristuksessa, on **„uusi luomus“** (2 Kor. 5, 17). Synti erotti ihmisen Jumalasta, mutta Kristus antaa uskowalle olennollisen jumalanwanhurskauden, joka Jumalan woimana pelastaa kuoleman ja synnin wallasta. Uuden liiton uskowa ei enää elä warjon ja lupauksen piirissä, waan Kristus antaa hänelle armon ja synteinanteeksiantamisen lahjana, joka saa aikaan pyhityksen ja luo uuden ihmisen. Sentähden **„ei ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa owat“** (Room. 8, 1). Tämä sana ei ole wain koristuslauseena Raamatussa, waan se on tosiasia uskon kilwoituksessa olewassa. Ei ole oikein, että kristityt heikentäwät ja muuntawat niitä raamatunlauseita, jotka puhuwat Jumalan tulemisesta asumaan uskowaan ja Jumalan täyteyden saamisesta Kristuksessa.

Kristus on lain loppu, ja Hän on esikuwa, jonka kaltaiseksi uskowan tulee muodostua. Sentähden kristitty kilwoittelee armon säilyttämisestä ja käyttämisestä, niin että Jumalan wanhurskaus, joka on olemassa Kristuksessa, uskon kautta tulisi todellisuudeksi hänessäkin. Kristus tuli synniksi meidän tähtemme, waikka Hän ei tietänyt mitään synnistä, ja Hän otti päälleen luontomme heikkouden, synnin kiusaukset ja kuoleman syntimme sowinnoksi, ja niin tulee meidänkin Kristuksessa tulla Jumalan wanhurskaudeksi ja uusiksi luomuksiksi, jotka Hänessä owat Jumalan kuwan mukaan luodut. Tässä uskon kilwoituksessa ei ole sitä mukawaa lepoa, jota kristitytkin usein rakastawat, waan siinä on taistelua wanhan ihmisen ja synnin kanssa, siinä on itsensä tuomitsemista, siinä on Kristuksen kanssa kuolemisen waiwat, mutta siinä on rauhaa Jeesuksessa Kristuksessa, sillä kärsimysten tietä on Hänkin waeltanut. Kristus on meidän edestämme kuollut, Hän on meidän rauhamme ja meidän kirkastuksemme toiwo. Lupaukset ja käskyt owat uskowan sydämessä yhdistetyt. Jumala ei seiso tuomitsewana tuomarina uskowan edessä, waan Kristuksessa on Hän sowitettuna Isänä. Hän tekee wanhurskaana erotuksen niiden wälillä, jotka palwelewat Häntä, ja niiden, jotka eiwät palwele Häntä, niiden wälillä, jotka pelkääwät Häntä ja uskowat Häneen, ja niiden, jotka eiwät sitä tee. Jumalan mielisuosio on kääntynyt niihin, jotka kuulewat hänen ääntään ja seuraawat Häntä. Luottamus Herraan ei edellytä täydellisyyttä ja pyhyyttä, jossa aina on puutteellisuutta, waan se edellyttää kilwoitusta sen täydellisyyden ja pyhityksen puolesta,

jota Herra waatii: **„Olkaa ſiis te täydelliſet, niinkuin taiwaallinen Iſänne täydellinen on“** (Matt. 5, 48); **„Olkaa pyhät, ſillä Minä olen pyhä“** (1 Piet. 1, 16). Ihminen erehtyy, jos hän jää ulkokohtaiſeen ſuhteeſeen kristinuskoon.

Usko käſittää Jumalan kokonaan pyhänä, joka on erotettu kaikesta ſynnistä. Waikka Hän on maailmaſſa, ei Hän kuitenkaan ole maailmasta, waan Hän on oleelliſeſſa wastakohdaſſa maailmaan. Miſſä ilmestyksen käſite himmenee, mutta uskonnolliſia aawistuksia ajetaan takaa, ſiinä ſekoitetaan aistillista, historiallista ja aatteellista, ja ſillä alalla liikkuu taru, myytti. Mutta kristinusko työntää tuon todelliſuuden ja runoelman ſekoituksen uskonnolliſena irwikuwana luotaan. Kristinusko hylkää tarutiedon, mutta epäusko rakastaa ſitä. Jyrkkä erotus on täſſä kohden uskon ja epäuskon wälillä. Jumala ja Jumalan waltakunta on erotettu maailmasta. Pyhänä eſiintyy Jumalan elämä täydelliſenä itſeſſään, mutta rakkautena ſe antautuu ihmiſelle ja saa hänesſä aikaan pyhityksen. Pyhyys kannattaa kaikki Jumalan armon ilmestykſet. Jumala on **„Kristuksessa walinnut meidät olemaan pyhät ja nuhteettomat Hänen edessään“** (Ef. 1, 4). Pyhyydeſſä keskittyy Jumalan olento waikuttaakſeen Jumalan kaltaista täydelliſyyttä ja pyhyyttä. Tämän alaiſekſi joutuu jokainen, joka uskoo eläwään Jumalaan. Ja pyhyydeſſä on aina ſekä ſiſällinen wastakohta ſyntiin että ſiſällinen yhdistys Jumalan kanſſa. Ei löydy mitään pyhää, joſſa ei oliſi eetillistä, ſiweellistä. Jumalaſſa on olennonyhteys ja puhtaus, ja pyhyydeſſä eſiintyy Jumalan ehdoton täydelliſyys, ſentähden liittyy Raamatuſſa Jumalan pyhyyteen hänen laupeutenſa, kärſiwällisyytenſä ja uskolliſuutenſa. Jokainen, joka uskoo eläwään Jumalaan ja elää yhteydeſſä Hänen kanſſaan, hän on Jumalan pyhittäwän rakkauden eſineenä, ja hän harrastaa pyhitystä. Joka ei pyhityksestä wälitä, hän ei tunne eläwää Jumalaa eikä usko Häneen.

Ja Jeeſuksessa Kristuksessa astuu eteemme korkea ja täydellinen elämänkuwa, jota ei mikään ihminen oliſi woinut ſepustaa, paljoa wähemmin toteuttaa. Hänesſä eſiintyy itſenſä uhrautuwa, kärſiwä rakkaus ja pyhä kiiwaus Jumalan kunnian puolesta, ja hänen waelluksenſa on kaikin puolin täydellinen. Tuo pyhä wapahtajakuwa, joſſa pyhyys ja rakkaus yhdistywät, on Jumalan ſinetti Jeeſuksessa Kristuksessa. Joka uskon ſilmällä tarkemmin katſelee tuota ihmeellistä kristuskuwaa, hän oppii elämään Jumalalle mieliſſi ja yhä enemmän ſiinä warttumaan. Hän pyſyy erillään kaikesta, mikä Jumalan mieltä loukkaa, ja pyytää puhdistusta Karitſan weressä. Tawaroita hän etſii taiwaaſſa, eikä hän miſſään

aſiaſſa ſorra weljeään eikä tuota tälle wahinkoa. Jeeſukſelta Kristukſelta hän oppii wälttämään määriä polkuja, mutta pyhällä kiiwaudella hän taistelee jumalattomuutta ja pahaa wastaan. Joka tarkemmin katſelee tuota pyhää, ihmeellistä kristuskuwaa, joka on Raamatuſſa aſetettu meidän eteemme, ſen täytyy ſitä palwoa, ja hän oppii häpeämään omaa laimeuttaan ja oppii kiiwailemaan Jumalan totuuden ja kunnian puolesta. Tämä kristuskuwa on ihmiſelle tarpeen, hänen woidakſeen waeltaa Jumalalle mieliksi. Jumala on edeltämäärännyt meidät Poikanſa kuwan kaltaiſiksi (Room. 8, 29), ja Kristukſen Henki pyytää muodostaa uskowan elämää tämän korkean eſikuwan mukaan. Sitä warten on Kristus jättänyt meille eſikuwan, että me noudattaiſimme hänen askeleitaan. (1 Piet. 2, 21). Kuinka woiſi ſe, joka uskoo Kristukſeen ja rakastaa Häntä, olla harrastamatta pyhitystä? Kuinka woiſi hän olla ſitä mielipidettä, ettei Jumalan armo Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa woi ſaada hänesſä aikaan uudistusta? Joka ei pyhityksestä wälitä, hänellä on kuollut usko. **„Niinkuin ruumis ilman henkeä on kuollut, niin uskokin ilman tekoja on kuollut“** (Jaak. 2, 26).

Jumalan armotoimi on anteeksiantawaa, puhdistawaa, pyhittäwää ja uudistawaa luontoa. Apostoli ſanoo korinttolaiſille: **„Te olette peſettäneet itſenne, te olette pyhitetyt, te olette wanhurskautetut Herramme Jeeſuksen Kristuksen nimeſſä ja meidän Jumalamme Hengen kautta“** (1 Kor. 6, 11). Ja Pietari ſanoo kokoontuneille apostoleille ja wanhimmille Jeruſalemiſſa, että Jumala antoi pakanoillekin Pyhän Hengen ja puhdisti heidän ſydämenſä uskolla (Ap. t. 15, 8. 9). Jumalan armo puhdistaa Hengen kautta uskowan ſydämen ſynnistä, ja ſe pyhittää uskowan ja yhdistää häntä Jumalan kanſſa, joka on pyhä. Kun ihminen uskoo Kristukſeen, lukee Jumala uskon wanhurskaudeksi, ja Kristukſen tähden, jonka hän uskolla omakſuu, on hän wanhurskas Jumalan edeſſä. Kristus meidän edestämme on hänen turwanſa ja rauhanſa. Mutta Kristus tahtoo myös tulla meihin. Jumalan armo tulee uskowan ſydämen tawaraksi, niin että hänellä on ſe wanhurskaus, joka tulee Jumalasta uskon perusteella (Fil. 3, 9). Jumalan armo ja lahja tulwailee hänen oſakſeen Jeeſukſen Kristukſen armon kautta (Room. 5, 15). Hän ſaa armon ja wanhurskauden lahjan runſauden (Room. 5, 17). Jumalan armo ei jää ulkopuolelle uskowaa, waan ſe tulee ſydämeen ja puhdistaa ja pyhittää ihmiſen. Jumala tekee ihmiſen eläwäksi Kristukſen kanſſa (Ef. 2, 5). Kristus on ſanaſſa, ja kun totuuden ſana pääſee ſydämeen, pyhittää ja puhdistaa ſe ſen. Joka pyſyy Herran ſanaſſa, hän tulee tuntemaan totuuden, ja totuus tekee wapaaksi (Joh. 8, 31. 32). Pyhä Henki toimii aina

pyhittäwänä, ja Hän tuo ſydämeen Jumalan rakkauden, joka hallitſee uskowan ajatuksen ja tahdon, niin että Jumalalle mieliksi eläminen on hänen ilonſa.

„Jumalan armo on ilmaantunut pelastukſeksi kaikille ihmiſille ja kaswattaa meitä, jotta me, hyljäten jumalattomuuden ja maailmalliſet himot, eläiſimme ſiweästi ja wanhurskaasti ja jumaliſesti nykyiſesſä maailmanajaſſa“ (Tiit. 2, 11. 12). Semmoiſena on Jumalan armo wastaanotettawa, ja ſemmoiſena on ſe käytettäwä. Kilwoitus on tarpeen. Se usko, joka ei käytä armoa pyhitykſeen, on kuollut usko. Wanha ihminen on riiſuttawa pois ja uuſi ihminen päällepuettawa. Kristukſeſſa on taiwaan waltakunnan woimat. Hänesſä on jumalalliſen elämän täyteys, ja taiwas ja maa owat Hänesſä yhdiſtetyt. Jeeſus tahtoo antaa woimanſa ja elämänſä niille, jotka uskoſſa antautuwat Hänelle. Sentähden Hän eli täällä orjan muodoſſa ja antoi Henkenſä uhriksi, jotta Hän antaiſi ſinulle iankaikkiſen elämän ja tekiſi ſinut Jumalan lapſeksi. Kun elämäſi juuret pääſewät kaswamaan yhteen Kristukſen kanſſa, ſaat ſinä jokapäiwäiſeſſä elämäſſä Häneltä armoa armon liſäksi. Herran Henki ja elämä tulewat ſinuun, ja ſinä tulet yhdeksi Herran kanſſa. Kristukſeſſa yksin on ſieluſi pelastus, ja Hän auttaa kaikeſſa hädäſſä. Hänesſä on ſinulla ſuloinen lepopaikka, mutta Hän tahtoo pyhittää ja uudistaa ſinua, eikä Hän tahdo, että otat hukkaan wastaan Jumalan armon. Hän etſii ſinua ja antaa ſinun kokea, ettet mitään woi ilman Häntä. Hän tahtoo antaa ſinulle woimia ja halua waeltamaan Jumalalle mieliksi. Kristitty ſaa yhä uuſia kokemuksia heikkoudestaan ja puutteistaan, eikä hän woi omin woimin waeltaa Jumalalle mieliksi, mutta **„Kristus Jeeſus on tullut meille wiiſaudeksi Jumalalta ja wanhurskaudeksi ja pyhitykſeksi ja lunastukſeksi“** (1 Kor. 1, 30), ja Hän antaa uskowalle kaikki, minkä tämä tarwitſee.

Raamattu ſanoo: **„Ette ole wielä werille asti tehneet wastarintaa, taistelleſſanne ſyntiä wastaan“** (Hebr. 12, 4), ja Jeeſus ſanoo: **„Jokainen puu, joka ei tee hywää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen“** (Matt. 7, 19), mutta uſeimmat kristikunnaſſa eiwät tahdo pyhityksestä mitään kuulla. He tahtowat ewankeliumia, joka ei ſynniſtä nuhtele eikä haawoita; he tahtowat ſaarnaajia, jotka ruokoina huojuwat tuuleſſa, jotka tuudittawat omiatuntoja nukkumaan ja pehmeillä puheilla ſäästäwät himoja. Mutta muutos on täſſä kohden todella tarpeen. Kaikki ajattelewat käſittäwät, ettei tämmöiſtä kehitystä woi pitkältä kestää. Ukkoſenpilwet owat uhkaamaſſa. Ne ſanowat: Jumalan waltakunta on ſortawa kaiken wäärynyden ja walheen wallan. Ne ſanowat: Wal-

mistaukaa raskaita päiwiä wastaanottamaan. Jumalan wiha ilmestyy taiwaasta kaiken ihmisten jumalattomuuden ja wääryyden yli. Jumala ei ole meitä kutsunut synnin iloihin, waan pyhitykseen.

Elämän Herra! Auta meitä pysymään Sinussa, niin että mielemme ja ajatuksemme liikkuisiwat sinun pyhässä totuudessasi, ja että woisimme Jumalalle mieliksi waeltaa! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

21. Olkaa Jumalan seuraajia.

Saarna kolmantena Paastosunnuntaina.

Epistola: Ef. 5, 1—9.

„Olkaa siis Jumalan seuraajia, niinkuin rakkaat lapset, ja waeltakaa rakkaudessa, niinkuin Kristuskin rakasti teitä ja antoi itsensä meidän edestämme lahjaksi ja uhriksi, Jumalalle 'suloiseksi tuoksuksi'. Mutta haureutta ja minkäänlaista saastaisuutta tai ahneutta älköön edes mainittako teidän keskuudessanne — niinkuin pyhille sopii — eikä riwoutta eikä tyhmää lorua eikä ilwehtimistä, jotka owat sopimattomia, waan paremmin kiitosta. Sillä sen te tiedätte ja tunnette, ettei yhdellätään haureellisella eikä saastaisella eikä ahneella, sillä hän on epäjumalanpalwelija, ole perintöosaa Kristuksen ja Jumalan waltakunnassa. Älköön kukaan pettäkö teitä tyhjillä puheilla, sillä semmoisten syntien tähden kohtaa Jumalan wiha uppiniskaisuuden lapsia; älkää siis olko niihin osallisia heidän kanssaan. Ennen te olitte pimeys, mutta nyt te olette walo Herrassa. Waeltakaa walon lapsina, sillä kaikkinainen hywyys ja wanhurskaus ja totuus on walon hedelmä".

Edellisessä luwussa on apostoli sanonut, että efesolaisten tulee panna pois wanha ihminen, jonka mukaan ennen waelsiwat ja joka turmelee itsensä pettäwissä himoissa, uudistua mielensä hengessä ja pukeutua uuteen ihmiseen. Walhe on jätettäwä, ja kunkin tulee puhua totta lähimäiselleen. Ei saa aurinko laskea kristityn wihan yli. Älköön mikään rietas puhe lähtekö hänen suustaan, waan ainoastaan se, mikä on kelpaawa rakennukseksi. Kristityn tulee waroa, ettei hän saata Jumalan Pyhää Henkeä murheelliseksi.

Kaikki katkeruus ja wiha ja pahuus olkoon kaukana hänestä. Hänen tulee olla ystäwällinen ja anteeksiantawa toiselle, niinkuin Jumala on Kristuksessa hänelle antanut anteeksi.

Sitten sanoo apostoli tekstissämme: **„Olkaa siis Jumalan seuraajia, niinkuin rakkaat lapset".** Jumala on meidän Isämme. Uskomalla Kristukseen ja saamalla Pyhän Hengen tulee ihminen Jumalan lapseksi. Jumala rakastaa lastaan, ja tämä tulee osalliseksi siitä rakkaudesta, mikä on Jumalan olentoa ja millä Isä rakastaa Poikaa. Jumalan lapsen tulee olla taiwaallisen Isän seuraaja ja tawoitella Häntä. Warsinkin tulee hänen waeltaa rakkaudessa, kaswaa ja waurastua siinä, niin että hän yhä uskollisemmin seuraa Jumalaa, sillä Jumalan rakkaus ympäröi häntä, ja hän saa kokea sen siunausta omassa sydämessään ja elämässään. Jumalan rakkaus on taiwaallinen ja tutkimaton, mutta ihmisen rakkaus on waan heikko heijastus siitä. Kristuksessa tulee Jumalan rakkaus ilmi taiwaallisessa kirkkaudessaan. Kristus rakasti meitä ja antoi itsensä meidän edestämme lahjaksi ja uhriksi. Hän antautui kokonaan Jumalalle ja oli Jälleen kuuliainen kuolemaan asti. Isän tahto oli hänen tahtonsa silloinkin, kun se saattoi Hänet sywimpään kärsimykseen. Meidän edestämme antoi Kristus itsensä lahjaksi, jotta hänen kuuliaisuutensa tulisi meille hywäksi, ja että mekin woisimme hänen armonsa kautta olla Jumalalle kuuliaisia. Ja Kristus antoi itsensä meidän edestämme uhriksi Jumalalle, sillä synnin tuomio painoi ihmiskuntaa, ja sen kiroukses ta ei ihminen woi wapauttaa itseään. Jumalan Karitsana sowitti Kristus maailman synnit ja antoi sielunsa lunnaiksi monen edestä (Matt. 20, 28), niin että ihminen uskomalla Häneen pääsee synnin kiroukses ta ja tuomiosta. Tämä itsensä uhraawa rakkaus oli suloinen tuoksu Jumalalle. Tämmöisessä rakkaudessa tulee kristityn kin waeltaa, sillä Jumalan mielisuosio lepää sen päällä, joka rakkaudessa seuraa Kristusta. Tätä rakkautta me tarwitsemme.

Kristityn tulee wälttää haureutta ja kaikenlaista saastaisuutta, sillä uskowan ruumis on Pyhän Hengen temppeli, eikä hän saa sitä saastuttaa. Apostoli sanoo: **„Lihan mieli on wihollisuutta Jumalaa wastaan, sillä se ei alistu Jumalan lain alle; eikä se woikaan. Jotka owat lihan hallittawina, ne eiwät woi olla Jumalalle otolliset"** (Room. 8, 7. 8). Joka tahtoo Jumalan seuraajana olla ja Jumalalle mieleksi waeltaa, hänen täytyy harrastaa pyhitystä ja puhtautta. Eikä ahneus sowi kristitylle, sillä hänen on etsiminen niitä tawaroita, jotka owat ylhäällä, ja ahneus on kaikenlaisen pahan juuri. **„Ne, jotka tahtowat rikastua, lankeawat kiusaukseen ja paulaan ja moniin mielettömiin ja wahingollisiin**

himoihin, jotka upottawat ihmiset turmioon ja kadotukseen" (1 Tim. 6, 9). Pyhä Henki puhdistaa kristityn synnistä. Haureus ja saastaisuus owat tähän aikaan laajalti esiintywiä paheita, joita wastaan kristityn on taisteltawa, sillä nykyinen siweellinen rappiotila riippuu warsinkin näistä. Kristityn tulee pysyä niin erillään näistä paheista, ettei hän niitä mainitsekaan kristittyjen keskuudessa. Pakanakunnassa liikkui paljon riwoutta, ja sen seuraelämässä esiintyi paljon tyhmää lorua ja ilwehtimistä, jossa tehtiin sopimatonta pilaa muista. Siweellistä tuntoa loukattiin epäpuhtailla sanoilla ja totuuden tuntoa haawoitettiin mielettömillä jaarituksilla. Wakawa, uskonnollinen mieliala ei woinut säilyä tämmöisessä seurustelussa. Kreikkalaiset warsinkin rakastiwat hienoa sukkeluutta ja suloudella höystettyä pilapuhetta, mutta henki oli epäpuhdas. Tämmöinen puhe ei sowi kristityllе, jonka tulee pysyä Jumalan kaswojen edessä, waan paremmin sopii hänelle kiitos Jumalalle, joka on osoittanut meille Kristuksessa niin suurta rakkautta. Kiitosuhria tuo uskowan sydän Jumalalle, mutta sopimattomat pilapuheet jäämät kristityltä lausumatta. Jumala on pyhänä olennollisessa wastakohdassa syntiin, ja Hän on ehdottomasti täydellinen henkilö, joka on maailmaa korkeampi ja maailmasta erotettu. Jumalan seuraaja etsii ja omaksuu uskossa sitä rakkautta, mikä Jumalassa on, mutta hän pyytää myös pysyä erillään kaikesta synnistä ja pahasta, koska Jumala wihaa syntiä. Jumalan rakkaudessa waeltaminen waatii eroamista saastaisuudesta ja synnistä, sillä Jumala tahtoo lapseltaan pyhyyttä. Kristittyä sanotaan Raamatussa pyhäksi, sentähden että hän on Pyhän Hengen kaswatuksen alainen, pyytäen yhä sywemmin yhdistyä Jumalan kanssa ja yhä enemmin päästä erilleen synnistä. Kristitty ei siltä ole täydellinen, waan hän tarwitsee joka päiwä anteeksiantamusta. **„Sen te tiedätte ja tunnette"**, sanoo apostoli tekstissämme, **„ettei yhdelläkään haureellisella eikä saastaisella eikä ahneella, sillä hän on epäjumalan palwelija, ole perintöosaa Kristuksen ja Jumalan waltakunnassa"**. Epäjumalan palwelija ei woi periä Jumalan waltakuntaa, johon wain eläwän Jumalan palwelijat pääsewät. Ahne rakastaa maallista tawaraa ja turwaa siihen, ja se on hänen epäjumalansa, jota hän palwelee. Haureellinen ja saastainen rakastaa epäpuhtaan rakkautensa esinettä ja palwoo sitä. Hän rikkoo Jumalan pyhää järjestystä ja siirtää luodulle olennolle sen rakkauden, joka olisi puhtaana annettawa Jumalalle. Ne, jotka tämmöisissä paheissa waeltawat, sulkewat sydämensä Pyhän Hengen waikutuksille ja menettäwät lapsenoikeutensa, jos owat Jumalan lapsia olleet. Filippiläisille sanoo Paawali, että Kristuksen ristin wihol-

liſilla on watſa heidän jumalanaan (Fil. 3, 19). He rakastiwat ylinnä hekumaa, ja ſe, jolle ihminen antaa koko ſydämenſä rakkauden, on hänen epäjumalanſa. Kallis on perintöoſa Jumalan waltakunnasſa, joſſa Kristus hallitſee, kunnes Hän, päätettyään lunastustyönſä, jättää waltakunnan Iſälleen. Tämä waltakunta toimii armon waltakuntana maan päällä ja pääſee määräänſä kirkkauden waltakuntana taiwaisſa.

Kirjeen lukijat eliwät pakanain keskuudesſa, joſſa paljon kiuſauksia ympäröi heitä. Oli wiettelijöitä, jotka puolustiwat pakanain paheita ja houkutteliwat kristityitä entiſeen pakanalliſeen elämään. Apostoli waroittaa ſentähden kristityitä uskomasta wiettelijäin tyhjiä puheita, ſillä **„ſemmoisten ſyntien tähden kohtaa Jumalan wiha uppiniskaiſuuden lapſia“.** Jumalan wihan edesſä ei ihminen kestä, ja pyhänä Jumala ei woi olla pahaa rankaiſematta. Kristittyjen tulee ſentähden pyſyä erillään näistä wiettelijöistä ja pakanain ſyntiſeſtä elämästä. Lyhyt ja kurja on synnin ilo, mutta pitkä ſe waiwa, johon ne joutuwat, jotka Jumalan wihan alaiſiksi jääwät. **„Huono ſeura turmelee hywät tawat“** (1 Kor. 15, 33). Kirjeen lukijat oliwat ennen olleet pimeyden wallan alla, ja heidän ſydämenſä oli niin ſoaistu, että he oliwat pimeys, mutta Jumala oli heidät kutſunut ihmeelliſeen waloonſa ja uudestiſynnyttänyt heidät. Suuri muutos tapahtui heissä, kun pimeästä tuliwat walokſi Herrasſa. Joka pakanain paheisſa elää, hän on pimeys, mutta joka Jumalan ſeuraajana waeltaa, hän on walon lapſi, ja ſemmoiſena tulee hänen waeltaa. Tärkeä on kristitylle walkeuden lapſena waeltaminen, ſillä tämä tuottaa walon hedelmää, **„kaikkinaista hywyyttä ja wanhurskautta ja totuutta“.** Hywää harrastaa ſe ihminen, joka pyytää edistää lähimäiſen parasta, wältää wihaa ja aina on hywän määrättäwänä. Wanhurskaus tarkoittaa tällä paikkaa warſinkin ahneuden wastakohtaa. Wanhurskas auttaa hätääntynyttä ja walwoo toiſen oikeutta. Hän täyttää welwolliſuutenſa eikä loukkaa ſiweellistä järjestyſtä. Kristitty rakastaa totuutta ja on warowa puheisſaan. Hän wälttää walhetta ja ſopimatonta jaarittelua ja pyytää tehdä ſitä, mikä on Jumalalle otollista. Ajatus ja puhe owat hänesſä ſopuſoinnuſſa elämän kanſsa. Walon lapſi on Jumalan ſeuraaja ja waeltaa walkeudesſa, ja hän pyſyy erillään niistä paheista, joiſsa synnin wallan alla olewa elää.

Ihminen on kehityksen alainen, ja hän tarwitſee eſikuwaa, jonka mukaan hän muodostaa elämänſä. Lapſi jäljittelee wanhempain toimia ja tapoja, poika iſän ja tyttö äidin. Ihmiſen oikealle kehityksſelle on tärkeä, että hän wakawasti kiinnittää huomionſa

ja mielensä siihen esikuwaan, joka on hänelle asetettu. Muutoin ei synny yhtenäisyyttä ihmisen elämässä, waan luonne särkyy ja turmeltuu, kun ihmisen pyrintö ja toimi hajaantuwat. Kristinusko asettaa meille mitä korkeimman esikuwan. Jumala on Isämme taiwaissa, ja Raamattu sanoo: **„Olkaa Jumalan seuraajia!"** Korkeampaa esikuwaa ei löydy, ja kalliin tulisi tämän esikuwan olla ihmiselle. Jumala on meille ilmestynyt luomisen teoissa, jotka ympäröiwät meitä, pyhässä sanassa, ja täydellisimmin ilmestyy Hän meille Jeesuksessa Kristuksessa, joka on näkymättömän Jumalan kuwa (Kol. 1, 15). **„Jumala edeltämääräsi meidät Poikansa kuwan kaltaisiksi, jotta Hän olisi esikoinen monien weljien joukossa"** (Room. 8, 29). Kun Kristus on Jumalan kuwa, tulee meidän olla Jumalan ja Kristuksen seuraajia. Apostoli sanoo tessalonikalaisille: **„Teistä tuli meidän seuraajamme ja Herran"** (1 Tess. 1, 6).

Jumala on kaiken elämän lähde. Hän on meidän Isämme. Tyytymystä ja onnea ei ihminen löydä muualla kuin Jumalassa. Maailman ilo ja tawara eiwät woi antaa hänelle rauhaa. Kun ihminen uskossa antautuu taiwaalliselle Isälleen, kun hän Jumalan lapsena tietää saaneensa Kristuksen tähden syntinsä anteeksi ja nauttiwansa Jumalan mielisuosiota, kun hän uskoo Jumalalle kaikki huolensa ja ilonsa ja pyytää tehdä hänen tahtonsa, silloin hän on onnellinen. Pyhän Hengen kautta wuodatetaan Jumalan rakkaus uskowan sydämeen, ja tämä rakkaus waatii häntä olemaan Jumalan seuraajana. Kiitollisuudesta hän waeltaa Jumalalle mieliksi ja pyytää tehdä hänen tahtonsa. Kristityn on oppiminen ajattelemaan niinkuin Jumala ajattelee ja toimimaan niinkuin Hän. Silloin kunnioitamme Häntä ja olemme warmat hänen mielisuosiostaan, waikka olemmekin kaikin puolin puuttuwaisia. Sentähden tulee meidän oppia yhä paremmin tuntemaan Jumalaa Kristuksessa ja pyhässä sanassa. Siinä opettaa Jumala itse meitä, toimii ja waeltaa meidän edessämme, ja kun uskowa tarkkaa ja ajattelee tätä sanaa ja tawoittelee jumalallista esikuwaa, on Jumalan käsi häntä johdattamassa. Ystäwäni! Onko tämä korkea esikuwa sinulle kallis? Pyydätkö sitä yhä tarkemmin tuntea ja tawoitella? Ajattele, mikä armo se on, että meille on tämmöinen esikuwa annettu!

Jumalan ominaisuudet kuuluwat Jumalan ilmestykseen ja owat Jumalan olennon ilmauksia hänen suhteessaan maailmaan. Sentähden ne owat meidän tunnettawina. Jumalan olennon sisäiset ominaisuudet kuuluwat siihen waloon, johon ei kukaan taida tulla ja jota ei yksikään ihminen ole nähnyt (1 Tim. 6, 16). Kor-

kealla on ihmisen määrä, sillä Herra sanoo: **„Olkaa siis te täydelliset, niinkuin taiwaallinen Isänne täydellinen on“** (Matt. 5, 48). Siitä tulee kristityn kiittää Jumalaa, että Hän on antanut meille taiwaallisen määrän. Jumalan kuwan kaltaiseksi on ihminen luotu, ja Kristuksen kuwan kaltaiseksi on hän edeltämäärätty. Ei ole ihminen semmoista määrää itselleen ajatellut, eikä hän woi sitä omin woimin saawuttaa; mutta Jumala kaswattaa sitä, joka antautuu Hänelle, ja Kristus antaa armonsa täyteydestä taiwaan woimia niille, jotka Häntä rakastawat. Ja waikka meidän aina on kilwoitteleminen tuota määrää kohti, saamme kuitenkin lewähtää Kristuksen armon turwissa, sillä Hän on wanhurskautemme. Jumala on **pyhä,** sentähden tulee meidänkin olla pyhät. Pyhyys sisältää Jumalan olennon täydellisyyttä, ja se on niin korkea, ettemme sitä järjellämme käsitä, waan me palwomme sitä, niinkuin taiwaan enkelit tekewät. Mutta kun ihminen uskomalla Kristukseen saa Pyhän Hengen, tulee hän osalliseksi Jumalan pyhyydestä. Apostoli rukoilee efesolaisten puolesta, että Kristus asuisi uskon kautta heidän sydämissään ja että he oppisiwat tuntemaan Kristuksen rakkauden, jotta tulisiwat täyteen Jumalan kaikkea täyteyttä (Ef. 3, 17. 19). Kristuksen kanssa tulee Jumalan pyhyyttäkin uskowan sydämeen, ja Kristuksen kanssa tulee Jumalan rakkaus, joka on pyhyyden sisältönä. Jumala on **wanhurskas.** Hän tekee aina oikein, ja **„Hän wanhurskauttaa sen, jolla on Jeesuksen usko“** (Room. 3, 26). Jumala wanhurskauttaa uskowan, ja tämän tulee uudessa elämässä waeltaa (Room. 6, 4). Uskon wanhurskauden tulee ilmestyä elämän wanhurskaudessa. Jumala on **wiisas,** ja Hän on ainoa wiisas (Room. 16, 27). Hän johdattaa ja järjestää kaikki wiisaudella. Kristityn on etsiminen sitä wiisautta, joka tulee ylhäältä, ei sitä, joka on **„maallista, sielullista, riiwaajien wiisautta“** (Jaak. 3, 15). Jumala on **hywä.** Hänen ilonsa on tehdä hywää, ja me olemme **„luodut Kristuksessa Jeesuksessa hywiä töitä warten“** (Ef. 2, 10). Jumalan lapsen tulee aina tehdä hywää. Jumalan hywyys on yhdistetty oikeuden ja wanhurskauden kanssa. Jumala on **laupeas** ja auttaa hätääntyneitä ja apua tarwitsewia. Kristitynkin tulee olla laupeas. **„Tuomio on laupeudeton sitä kohtaan, joka ei ole harjoittanut laupeutta“** (Jaak. 2, 13). Jumala on **kärsiwällinen** ja odottaa, että pahantekijä kääntyy ja tekee parannuksen. Apostoli sanoo kristityille: **„Olkaa ahdistuksessa kärsiwällisiä“** (Room. 12, 12). Jumala on **pitkämielinen.** Apostoli sanoo: **„Olkaa pitkämielisiä kaikkia kohtaan“** (1 Tess. 5, 14). Jumala on **uskollinen,** ja Hän rakastaa uskollisuutta. Herra sanoo: **„Joka wähimmässä on uskollinen,**

on paljossakin uskollinen" (Luuk. 16, 10). Jumala on **totinen,** ja Hän tahtoo, että kristittykin on totinen. Raamattu sanoo: **„Käykäämme esiin totisin sydämin"** (Hebr. 10, 22). Tähän tapaan Raamattu asettaa meille Jumalan esikuwaksi, ja tämän esikuwan woima saa uskowassa aikaan niitä hyweitä, joilla hän woi kunnioittaa Jumalaa. —

Kristuksessa esiintyy meille jumalallinen esikuwa inhimillisessä muodossa, ja se astuu meitä niin lähelle, että woimme sitä tawoitella. Jumala oli Kristuksessa ja walmisti Hänen kauttaan maailman sowinnon. Kristuksessa on toimintawoima ja kärsiwällisyys, rakkaus ja totuus, wanhurskaus ja hywyys, wiisaus ja wiattomuus ihmeellisesti yhdistettyinä. Siweellinen puhtaus ja wilpitön hurskaus astuwat mieltä korottawalla woimalla meidän eteemme. Hänellä on kyllä inhimillisen luonnon heikkoutta, Hän isoo ja janoo, itkee ja wihastuu, hänellä on ystäwiä ja wihamiehiä, Hän taistelee ja wetäytyy pois, mutta Hän pysyy aina Jumalassa ja toimii Jumalan tahdon mukaan. Sankari on Kristus taistelussa, mutta sankari myös odottamisessa ja kärsimisessä. Hän palwelee kaikkia ihmisiä, mutta Hän pitää aina silmällä Jumalan tahtoa. Kristus walmistaa waltakunnan, joka käsittää kaikki kansat, mutta Hän ei etsi apua waltiollisilta mahtimiehiltä eikä kansanjoukoilta, waan Hän turwaa Jumalaan ja pitää elämänsä tehtäwän aina silmiensä edessä. Kristus pyytää aina woittaa ihmisiä taiwaan waltakunnalle, mutta Hän pysyy aina totuudessa eikä käytä ihmisten heikkoja puolia hywäkseen. Hän wälttää kaikkea, mikä on keinotekoista ja prameilewaa. Jumalan kunniaa Kristus etsii, mutta suitsewaa kynttilänsydäntä Hän ei sammuta. Niin korkealla on Kristus, ettemme woi tätä esikuwaa saawuttaa, mutta meidän on sitä tawoitteleminen, ja kun Kristus saa muodon uskowassa, silloin on tämä esikuwa hänessä waikuttawana woimana. Kristuksessa ja Jumalassa on meillä esikuwamme. Niiden seuraajia tulee meidän olla.

Synti seisoo maailmassa niinkuin ikiwanha linna, jota mahtawa haltija suojelee. Paha henki, joka toimii ihmiskunnassa, ei tahdo wapaaehtoisesti luopua wallastaan. Sen tiesi kyllä Hän, joka tuli tuomaan tänne rauhan, mutta jonka täytyi sanoa tuowansa myös miekan. Ihminen on luonnostaan pimeys. Maailmassa hallitsee epäsiweys, saastaisuus, ahneus, itsekkyys ja monenlaiset himot. Juopa on olemassa niiden wälillä, jotka owat tästä maailmasta, ja niiden, jotka owat Jumalan seuraajia. Ja tämän juowan takia on kristityllä aina täällä taistelua, kunnes hän pääsee Jumalan lepoon. Wäärän wapauden henki orjuuttaa maailman

lapsen ja sitoo hänet pimeyden waltaan. Huono on se esikuwa, jonka pimeyden walta antaa. Apostoli sanoo: **„Joka syntiä tekee, hän on perkeleestä, sillä perkele on tehnyt syntiä alusta asti. Sitä warten Jumalan Poika ilmestyi, että hän tekisi tyhjäksi perkeleen teot"** (1 Joh. 3, 8). Pimeyden walta työntää maailman lapselle esikuwia, joiden tawoitteleminen tekee ihmisen pimeydeksi. Ja wiettelijöitä on paljon maailmassa, jotka tyhjillä puheilla puoltawat ja kaunistawat pahaa. Mutta pimeyden lapsi hukkuu synnin teillä. Kristus tuli poistamaan synnin wallan ja synnin tuomion. Hän on maailman walo, jota walon lapsi seuraa, kun harrastaa hywyyttä, wanhurskautta ja totuutta. Ei ole tämä taiwaallinen esikuwa, joka on eteemme asetettu, kaukana meistä. Kristus on omiensa luona joka päiwä, ja **„Jumalassa me elämme ja liikumme ja olemme"** (Ap. t. 17, 28). Raikkialla, ilmestyksen pyhässä sanassa ja luomisen teoissa, esiintyy meille piirteitä siitä korkeasta esikuwasta, jota meidän on seuraaminen.

Mutta järkeisusko on koettanut poistaa tuon esikuwan. Niinkuin käärme herätti epäilyksiä Jumalaan ja Jumalan sanaan ja kysyi: Olisiko todella Jumala niin sanonut? samoin koettaa ihmiswiisaus kristikunnassa herättää kaikenlaisia epäilyksiä Jumalaan ja hänen sanaansa. Wielä hiipii kiusaaja ympäri ja kysyy: Olisiko Jumala todella niin puhunut? Ensiksi teki järkeisoppi juowan Jumalan ja maailman wälille, niin ettei Jumala muka ensinkään wälitä ihmisen elämästä, waan kaikki käy luonnon lakien mukaan. Waikka Jumala on säätänyt luonnon lait, ja waikka ne wain owat hänen tahtonsa ilmauksia, olisi Jumala kuitenkin riippuwa niistä. Kun täten elämässä ja ajatuksissa, puheissa ja kirjoituksissa totuttiin työntämään Jumalaa syrjään, kehittyi epäusko sille kannalle, että se kielsi Jumalan olewaksi. Monipuolinen ja sywä oli wäärän perusteen waikutus ihmiskuntaan, ja se riisti lukemattomilta sen ainoan turwan, joka tämän elämän waiwoissa woi antaa ihmiselle apua ja toiwoa. Tämän epäuskon perusteet owat waikuttaneet paljon häiriötä ja tuhoa kristikunnassa, sillä suuret henkiset wuolteet waikuttawat aina jollain tapaa niihin, jotka eiwät uskollisesti pysy totuuden kuuliaisuudessa.

Laajalta wallitseekin nykyaikana se käsitys, että kaikki on waan aineellisuutta, koneellista kehitystä, ja koko maailmankaikkeus on kokoonpantu hiukkeista, atoomeista ja molekyyleistä. Maailma on olemassa, mutta ei kukaan tiedä, mistä se on lähtenyt, se kun muka on ilman alkua ja loppua. Kaikki syntyy muka itsestään ja kaikki tulee paremmaksi, mutta ei ole muka ketään olemassa, joka johdattaisi kaikkea. Alhaisimmasta ylhäisimpään asti on kaikki ihmeelli-

sesti järjestetty, kullekin siemenelle on määrätty hedelmänsä, kullekin woimalle waikutuksensa, mutta ei ole muka tuossa laajassa maailmassa ketään, joka hallitsisi tuota ääretöntä elämän alaa. Kaikkiwiisasta, kaikkiwaltiasta ja kaikkitietäwää Jumalaa, josta koko luomakunta puhuu, ei ole tämän ihmiswiisauden mukaan olemassa, mutta heikko ihmisjärki, joka ei tiedä, milloin se on mielisairaalassa hourailemassa, kohoaa yli kaiken ja tekee maailmanhistorian. Luonto ja ihmisjärki owat tällä kannalla kaikki kaikessa. Ihmisteko, minkä ihmisjärki ja ihmiskäsi saawat aikaan, sitä ihaillaan ihmetekona, mutta se, minkä Jumala Luojana on tehnyt ihmeellistä ja suurta, se jätetään huomioon ottamatta. Kun rakkaus Jumalan totuuteen heikkenee, kaswaa mieltymys wäärynyteen. Sitä totuutta, mikä on omaa etua wastaan, ei tahdota uskoa, mutta sitä, mikä on oman woiton puolella, rakastetaan, waikka se on wääräkin. Yhä enemmän palwotaan waltaa, mutta oikeus työnnetään syrjään. Täten pääsewät haaweet ja erhetykset yhä enemmän wallan päälle. Mitä ihmiskunnan suurmiehet owat Jumalan nimessä saaneet aikaan, mitä profeetat ja apostolit owat opettaneet, se on muka alistettawa tämän ihmiswiisauden arwosteltawaksi, ja ainoastaan se, mikä supistuu siihen määrään, minkä nämä ihmiswiisaat hywäksywät, on historiaa eikä tarua. Tämä uusi wiisaus esiintyy kaikilla kielillä ja kaikenlaisissa muodoissa, tieteen ja taiteen awulla ja tunkeutuu kaikkiin kansankerroksiin. On niitäkin, jotka käyttäwät sanoja: Jumala ja jumalallinen, ja jotka niillä korkealentoisissa puheissa kutkuttawat omia tunteitaan ja wiettelewät taitamattomia, mutta jotka eiwät omista Jumalalle mitään itsenäistä elämää. Siten tämä ihmiswiisaus tarjoutuu jonkinlaisena uskontonakin ja hurmaa enemmän ihmisiä, mutta se ei woi eksyttää sitä, joka on Jumalan koulussa oppinut tuntemaan itseään, ihmisiä ja Jumalaa. Waikka nykyinen sukupolwi yhä laajemmalta kääntyy pois eläwästä Jumalasta ja pyytää wapaantua Jumalan sanan yliwallasta, waikka se ylistää ihmisten tietoa ja toimia ja asettaa ne jumalallisen wiisauden ja toimen sijalle, ja waikka maailmanpalwelus ja ihmistenpalwelus yhä enemmän astuu jumalanpalweluksen sijalle, niin ei eläwä kristitty joudu harhaan, sillä täten toteentuu wain Raamatun ennustus. Paha on kypsywä, ennenkuin Herra tulee. Herran päiwä ei tule, ennenkuin luopumus Jumalasta tapahtuu ja synnin ihminen on ilmestynyt, jonka Herra on tappawa suunsa hengellä (2 Tess. 2, 3. 8).

Kristus tuli maailmaan poistamaan synnin wallan ja tuomion. Hän woitti pimeyden wallan ja toi iankaikkisen elämän kuolon warjon maahan. Ainoastaan Hänessä saawuttaa ihminen rauhan.

Hän wastasi kysymykseen, jota ihmiskunnan jaloimmat henget kaikkina aikoina owat tehneet: Mikä on totuus? Ja Hän on itse wastaus siihen. Hän on woittanut maailman, ja Hänen kauttaan woittaa uskowa maailman. Hän on lunastaja, joka sowitti maailman synnit, ja Hän on esikuwa, jonka jälkiä meidän on noudattaminen. Hän sortaa aikanaan pimeyden wallan, uudet taiwaat ja uusi maa luodaan Hänen kauttaan. Ylhäällä on kristityn esikuwa.

Kun ihminen luopuu Jumalasta ja kiintyy maailmaan, etsii hän esikuwansa alhaalta ja Jumalan seuraaminen jää häneltä kokonaan. Ajatustapa ja oppi muuttuwat tämän maailman mukaiseksi. Maailman katoawa ilo on silloin elämän korkein määrä. Ihanteet otetaan alhaalta, ja elämä luisuu yhä alemmaksi. Pimeät wallat kietowat pauloihinsa epäuskon lapset. Ihmisen elämä irtaantuu kokonaan Jumalasta, eikä hän enää pyydä iankaikkisuuden waloa ja woimaa. Pimeydeksi tulee ihminen ja pimeyden lapsena hän waeltaa. Laajalta toimii pimeyden walta. Haureus, saastaisuus ja ahneus kaswawat yhä. Riwoutta, tyhmää lorua ja ilwehtimistä kuullaan paljon kristikunnassa. Tyhjillä puheilla puolustetaan sitä, jota Jumala wihaa. Mutta kristityn tulee olla Jumalan seuraajana ja waeltaa walon lapsena. Kristuksessa on Jumala ilmestynyt, ja meidän tulee Jeesuksessa Kristuksessa olla. Kun Kristus saapi muodon meissä, ja kun elämässä noudatamme niitä askeleita, joita Kristus jätti meidän seurattawiksemme, silloin olemme Jumalan ja Kristuksen seuraajia.

Taiwaallinen Isä! Auta meitä olemaan sinun seuraajiasi ja waeltamaan rakkaudessa! Ja auta meitä wälttämään pimeyden teitä, ettemme pimeässä waeltaisi! Kuule, Herra, meitä! Amen.

22. Ylhäisen Jerusalemin lapsi.

Saarna Puolipaastosunnuntaina.

Epistola: Gal. 4, 22—31.

„Onhan kirjoitettu, että Aabrahamilla oli kaksi poikaa, toinen orjattaresta, toinen wapaasta. Mutta orjattaren poika oli syntynyt lihan mukaan, wapaan taas lupauksen woimasta. Tällä on kuwannollinen merkitys; nämä naiset owat kaksi liittoa: toinen on Siinain wuorelta, joka synnyttää orjuuteen, ja se on Haagar; sillä Haagar on Siinain wuori Arabiassa ja wastaa nykyistä Jerusalemia, joka elää orjuudessa lapsineen. Mutta se Jerusalem, joka ylhäällä on, on wapaa, ja se on meidän äitimme. Onhan kirjoitettu: 'Iloitse, sinä hedelmätön, joka et synnytä, riemahda ja huuda sinä, jolla ei ole synnytystuskia; sillä yksinäisellä on paljo lapsia, enemmän kuin sillä, jolla on mies'. Ja te, weljet, olette lupauksen lapsia, niinkuin Isak oli. Mutta niinkuin lihan mukaan syntynyt silloin wainosi Hengen mukaan syntynyttä, samoin nytkin. Mutta mitä Raamattu sanoo? 'Aja pois orjatar poikineen; sillä orjattaren poika ei saa periä wapaan waimon pojan kanssa'. Niin me siis, weljet, emme ole orjattaren lapsia, waan wapaan".

Galatian seurakunnissa esiintyi wääriä opettajia, jotka waatiwat kristityitä noudattamaan kaikkia Mooseksen lain säännöksiä. He tahtoiwat lain kautta wanhurskaiksi tulla, ja näitä wastaan apostoli kirjoittaa kirjeensä galatalaisille, jossa hän puolustaa kristityn wapautta. Hän sanoo: **„Wapauteen Kristus wapautti meidät. Pysykää siis lujina, älkääkä antako uudestaan sitoa itseänne orjuuden ikeeseen"** (Gal. 5, 1). Apostoli asettuu wastustajiensa kannalle ja wetoaa Mooseksen lakiin, jossa on perusteita, jotka wiittaawat kristillisen wapauden olentoon. Tekstimme edellisessä wärsyssä hän sanoo: **„Sanokaa minulle, te, jotka tahdotte lain alaisia olla, ettekö kuule, mitä laki sanoo?"** Aabrahamilla oli kaksi poikaa, Ismael, joka oli syntynyt orjattaresta, Haagarista, ja Isak, joka oli wapaan Saaran poika (1 Moos. 16, 15; 21, 3). Isak syntyi lupauksen woimasta, sillä Saara oli jo wanha, kun Jumala antoi hänelle lapsen, mutta Ismael oli syntynyt lihan mukaan. Jumala antaa ennustuksen esikuwissa.

Jumala teki liiton Israelin kanssa Siinain wuorella, ja tätä liittoa kuwaa Haagar, joka oli orjatar. Siinain liitto on Israelin historiassa, mitä Haagar on Aabrahamin. Arabialaisten keskuudessa kuulee wielä Siinain wuorta nimitettäwän Hadscharikši, ja

apostoli, joka oli käynyt Arabiassa (Gal. 1, 17), tiesi, mikä arabialaiset nimittivät tätä vuorta. Ismael oli suuren kansan kantaisä, ja arabialaisia sanotaan usein Haagarin lapsiksi. Siinain vuori on Arabiassa, ja Haagar, joka merkitsee „kallio", viittaa siihen liittoon, jonka Jumala teki Israelin kanssa Siinain vuorella. Jerusalem sijaitsee myös vuorella, joka on paikallisesti erotettu Siinain vuoresta, mutta apostoli sanoo, että nykyinen Jerusalem, joka elää orjuudessa lapsineen, vastaa Siinain vuorta. Juutalaiset, jotka eivät ottaneet vastaan Jeesuksessa Kristuksessa tarjottua armoa, ovat orjuudessa, kun ovat lain ikeen alla. Henkisen asemansa puolesta on nykyinen Jerusalem yhteydessä Siinain vuoren kanssa. Mutta ylhäinen Jerusalem on vapaa, ja se on ylhäältä syntyneiden äiti.

Saara kuvaa toista liittoa, joka kuvannollisesti esiintyy Aabrahamin historiassa. Kristus on perustanut uuden liiton Siionin vuorella, ja se synnyttää vapauteen. Jumalan seurakunta on perustettu lupauksen liittoon. Sentähden luetaan Aabraham ja vanhan liiton hurskaat, jotka uskoivat tulevaan Messiakseen, tähän liittoon. Mutta Kristuksen seurakunta, joka Helluntaipäivänä syntyi Siionin vuorella, on Jumalan vasituinen seurakunta, ja sen jäsenet ovat vapaita. Jumalan suhdetta Israeliin kuvataan avioliitolla. Kun Israel eli lupauksen maassa ja palveli Jumalaa, verrataan se vaimoon, jolla oli paljo lapsia, mutta Baabelin vankeudessa ollessaan oli se vaimon kaltainen, joka oli miehensä hylkäämä. Mutta sitä kehoitetaan tekstisämme iloitsemaan ja korkealla äänellä ilmoittamaan riemunsa, sillä se on saava enemmän lapsia, kuin sillä ennen oli. Tämä toteentuu kristinuskon kautta, kun paljon ihmisiä uskomalla Kristukseen tulee ylhäisen Jerusalemin lapsiksi. Siinain liittoon kuului ainoastaan yksi kansa, mutta Siionin liittoon kuuluvat kaikki kansat. Ewankeliumi on saarna rististä, ja se opettaa ristiinnaulittua Kristusta, johon maailman viisaus pahenee, mutta se synnyttää Jumalan lapsia, jotka ovat vapaita ja periwät iankaikkisen elämän. Siihen aikaan, jona apostoli kirjoitti tämän kirjeen, syntyi paljo kristillisiä seurakuntia pakanakunnassa.

Kaikki tosikristityt, jotka ovat ylhäältä syntyneitä, ovat lupauksen lapsia, niinkuin Iisak oli, mutta apostoli kohdistaa tämän totuuden kirjeen lukijoihin, jotta paremmin painaisivat mieleensä, että hekin ovat Aabrahamin lapsia, jotka ovat siksi tulleet lupauksen kautta. Siinain liitto puhuu rangaistuksesta ja pelwosta, Siionin liitto anteeksiantamisesta ja armosta. Ismael oli pilkkaaja (1 Moos. 21, 9), ja edelleen pilkkaa lihan mukaan syntynyt

Hengen mukaan syntyneitä. Ylhäisen Jerusalemin jäsenet owat alhaisen Jerusalemin lasten wainon alaisia. Juutalaiset wainoisiwat Kristusta, apostoleita ja kristityitä, ja he oliwat yllyttämässä pakanoitakin wainoon, milloin itse eiwät woineet panna wainoa toimeen. Mutta tuo waino ei menestynyt, waan se tuotti tuhoa wainoojille. Raamattu sanoo: **„Aja pois orjatar poikineen, sillä orjattaren poika ei saa periä wapaan waimon pojan kanssa“.** Siihen päättyy pilkkaajan pilkka. Kun Saara waati Aabrahamia ajamaan pois orjattaren poikaa, koska tämä ei ollut saawa perintöä Isakin kanssa, pani Aabraham sen pahakseen, mutta Jumala käski hänen tehdä, niinkuin Saara oli sanonut, **„sillä Isakissa pitää sinulle siemen kutsuttaman“**, (1 Moos. 21, 12), ja Hän lupasi tehdä Ismaelinkin kansakši. Kun galatalaiset kääntyiwät takaisin lain ikeen alle, tuli heistä orjattaren lapsia, jotka eiwät saa perintöä, waan he ajetaan pois Isän kodista, elleiwät palaja harhateiltään. Lopuksi apostoli tekstissä lyhyesti kertoo asian ja sanoo, että kristityt eiwät ole orjattaren lapsia, waan wapaan. He owat Jumalan armon kautta tulleet ylhäisen Jerusalemin jäseniksi.

Raamattu sanoo, että Jumalan lapset owat **„käyneet Siionin wuoren luo ja eläwän Jumalan kaupungin, taiwaallisen Jerusalemin luo“, „ja tuomarin luo, joka on kaikkien Jumala“, „ja uuden liiton wälittäjän, Jeesuksen luo, ja wihmontaweren luo, joka puhuu paremmin kuin Aabelin weri“** (Hebr. 12, 22. 23. 24). Täällä ylhäisessä Jerusalemissa owat enkelit, esikoisten juhlajoukko ja se seurakunta, joka on tullut suuresta waiwasta ja pesyt waatteensa Karitsan weressä. Uskossa Jumalan lapsi elää yhteydessä tämän ylhäisen Jerusalemin kanssa, sillä se on hänen äitinsä. Ei ole se seurakunta, joka taistelee maan päällä, erotettu siitä seurakunnasta, joka on woittanut, waikka ruumiillinen silmä ei näe tuota Jumalan kaupunkia. Aabraham, uskon isä, eleli muukalaisena lupauksen maassa, **„sillä hän odotti sitä kaupunkia, jolla on perustukset ja jonka rakentaja ja luoja Jumala on“** (Hebr. 11, 9. 10). Tässä Jumalan kaupungissa liikkuu uskowan mieli, ja hän toiwoo kerran pääsewänsä sen asukkaaksi. Johannes näki tämän uuden Jerusalemin astuwan alas taiwaasta Jumalan tyköä ja kuuli suuren äänen waltaistuimelta sanowan: **„Katso, Jumalan maja ihmisten keskellä! Ja Hän on asuwa heidän keskellään, ja he owat hänen kansansa, ja Jumala itse on olewa heidän kansaan, heidän Jumalansa; ja Hän on pyyhkiwä pois kaikki kyyneleet heidän silmistään, eikä kuolemaa ole enää olewa, eikä murhetta eikä parkua eikä kipua ole enää olewa, sillä kaikki entinen on mennyt“** (Ilm. 21, 3. 4). Tässä Jumalan kaupungissa on Ju-

malan kirkkaus, eikä Johannes siellä temppeliä nähnyt, sillä Herra Jumala on sen temppeli ja Karitsa; eikä se tarwitse aurinkoa eikä kuuta. Ja kansat waeltawat sen walossa. Täällä on Jumalan lapsilla perintönsä, jonka saawat aikanaan omistaa; täällä on heillä kruununsa, jonka Herra on armosta antawa woittajalle. Täällä Isän kodissa owat ne asunnot, jotka Kristus meni walmistamaan omilleen.

Tekstimme puhuu maallisesta Jerusalemista ja taiwaallisesta. Alhaiseen Jerusalemiin kuuluwat ne, jotka owat lain ikeen alla, ylhäiseen ne, jotka uskomalla Kristukseen owat ewankeliumin kautta tulleet Jumalan lapsiksi. Ei kukaan luonnostaan synny ylhäisen Jerusalemin jäseneksi, eikä kukaan woi lain kautta ylhäältä syntyä, sillä laki saa aikaan synnintunnon, mutta se ei woi elämää antaa. Jeesus sanoo Nikodeemukselle: **„Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki"** (Joh. 3, 6). Ylhäisen Jerusalemin lapseksi tulee ihminen sen kautta, että hänessä tapahtuu toinen syntyminen, jonka kautta taiwaallinen elämä asustuu häneen. Ihmisellä on kyllä syntyänsä henkeä, mutta tämä henki on aistielämän himmentämä ja sortama. Ainoastaan Jumalan Henki woi luoda meihin iankaikkisen elämän. Kun Jumalan Henki yhdistyy meidän henkemme kanssa, syntyy hengessämme uusi henkinen olento, joka on **„Luojansa kuwan mukainen"** (Kol. 3, 10). Tämän uudestisyntymisen kautta asustuu ylimaailmallinen elämä olentoomme, niinkuin aistielämä asustuu meihin maallisen syntymisen kautta. Täten syntyy ihminen ylhäiseen Jerusalemiin. Ylhäältä syntymisen kautta alkaa uskowassa uusi elämä, joka on Jumalan woiman kannattama ja joka kaswaa Jumalaan. Kaikialla kuuluu ympärillämme huuto: „Maailma on täynnä elämää", mutta sitä ei oteta huomioon, että „maailma on täynnä kuolemaa". Ei ole missään maailmassa iankaikkista elämää, waan lihasta niittää maailman lapsi turmeltumusta (Gal. 6, 8). Ei woi maailma pelastaa tuosta turmeltumuksesta; sen tekee wain Jeesus Kristus, kun Hän uudestisyntymisen kautta antaa uskowalle Jumalan Hengen ja tekee hänet ylhäisen Jerusalemin lapseksi.

Herra waikuttaa sanansa ja Henkensä kautta ihmisen omantuntoon, jossa Hän saa aikaan synnintunnon, ja Hän waikuttaa ajatukseen ja tahtoon, niin että ihminen ottaa waarin Herran sanasta ja nousee taisteluun syntiä wastaan. Sydämen suhdetta itseensä rakentaa Herra, niin että sydämen peltoon pääsee itämään ja kaswamaan katoamaton siemen, Jumalan eläwä ja pysywä sana, josta ihminen uudestisyntyy (1 Piet. 1, 23). Me emme ymmärrä tätä uutta syntymistä, niinkuin emme käsitä niitä Jumalan salaisuuksia,

jotka ympäröiwät meitä, mutta Herra tuntee sen ja Hän todistaa siitä, ja meidän on uskominen siihen, mitä Hän itsestään sanoo. Hän on Jumalan Poika, joka tuli taiwaasta antamaan meille iankaikkisen elämän. Kaikki se hywä, mikä taiwaan waltakunnassa on perittäwä, tarjotaan meille Jeesuksen kautta, ja Pyhä Henki antaa ylhäisen Jerusalemin tawaroita uskowalle, niin että tämä woi elää Hengen mukaan. Wanha ihminen riisutaan uskon kilwoituksessa pois ja uusi ihminen päällepuetaan, niin että Kristus saa yhä enemmän muodon uskowassa. Mikä armo on ylhäisen Jerusalemin lapsena oleminen!

Fariseusten ja saddukeusten puolueet oliwat suurwaltoja Israelissa, ja näihin puolueisiin liittyi melkein koko kansa, sillä muut suunnat oliwat pieniä ja wähäarwoisia. Puheiden ja kirjoitusten kautta lewitettiin heidän oppinsa kaikkialla, niin että joko fariseusten tahi saddukeusten henki oli tunkeutunut koko kansaan. Ihmiset arwosteliwat uskonnollisia ja maallisia asioita joko fariseusten tai saddukeusten tapaan. Erehdyksiä, ennakkoluuloja ja määriä perusteita liikkui paljon kansassa. Ei ole farisealaisuus eikä saddukealaisuus häwinnyt, waan ne owat wielä toimimassa. Nimi ja muoto muuttuwat, mutta henki ja olento pysywät samoina. Ylhäisen Jerusalemin lapsi ei wiihdy täsä ilmapiirissä.

Ihmisen luonto on sidottu lakiin, eikä hän menesty, ellei hän noudata järjestystä. Ihmisten on sentähden pidettäwä woimassa oikeaa järjestystä. Jumalassa on ihmisellä korkein lakinsa, ja jollei hän ole Jumalan johdatettawana, joutuu hän kaikenlaisen epäjärjestyksen waltaan ja eläimistyy. Pyytäessään tätä estää, wie järjestyksen taipumus hänet helposti harhaan. Kun epäjärjestyksen turmio tulee selwäksi, koettawat ihmiset saada omalla järjellään ulkonaista järjestelyä uskonnon asiassakin, ja sillä alkaa farisealaisuus. Ihmiset eiwät tyydy Jumalan sääntöihin, waan he sommittelewat sääntöjä niissäkin asioissa, joita Jumala tahtoo pitää wapaina. Ja heidän sääntönsä saawat wähitellen saman arwon ja suuremmankin, kuin Jumalan sanalla ja säännöillä heidän piirissään on. He rikkowat lopulta Jumalan iankaikkista totuutta ja oikeutta, pitääkseen pystyssä omia sääntöjään. Ylpeys ja wäkiwalta kaswawat tämmöisessä henkisessä ilmapiirissä. Jumalan nimi ja uskonto joutuwat wälikappaleiksi ihmisten mielipyyteille. Tämmöinen oli farisealaisuus. Se sepusteli mieliwaltaisia ja keinotekoisia ulkonaisia järjestyssääntöjä, joilla se rakensi pakkojärjestyksen, jonka alle jokaisen tuli alistua. Taitamaton into epäjärjestyksen woittamisessa awasi tien määrälle wapaudelle. Mieliwaltaisia pakkosäännöksiä wastaan teroitetaan ihmisen oikeutta wapauteen, mutta tai-

tamattomassa innossa mennään tälläkin puolella harhaan ja tehdään wapauden asia ulkonaiseksi. Mieliwalta astuu wapauden sijalle. Laittomuuden walta nousee yrkkää laillista muodollisuutta wastaan. Wapaa-ajattelijat wastustawat järjestyksen puuhailijoita. Täten alkaa saddukealaisuus. Toinen yksipuolisuus synnyttää toista ja kehittää sen. Kun järjestyksen kannattajat taikauskoisesti kunnioittawat sääntöjään ja asettawat niitä Jumalan lakien ja sääntöjen sijalle, heittäytyy wapaudeninto kewytmielisesti maailmaan ja joutuu wähitellen epäuskon waltaan, jonka alaisena se työntää työtään sekä inhimilliset säännöt että Jumalan totuudet. Täten syntyy mieliala, joka yhä enemmän wieraantuu Jumalasta ja hukkuu maailmaan, jossa se etsii tawaransa. Siten muodostuu saddukealainen hapatus, joka sekin tekee ihmisen ylpeäksi. Wapauden nimessä esiintyy walhe ja wäärys. Misjä on fariseealaista hapatusta, siellä on saddukealaistakin. Kumpikin tekee ihmisen wastenmieliseksi Jumalan puhtaalle totuudelle. He woiwat yhdistyä oikean kristillisyyden wastustamisessa, mutta he eiwät taiwu Jumalan totuuden alle. Kumpikin pyytää saada omaa maailmankäsitystään woitolle, ja kun heiltä puuttuu Jumalan woimaa, käyttäwät he kaikenlaisia maailmallisia woimakeinoja. Puoluehenki lumoaa ja sitoo ihmisen, niin että omatunto yhä enemmän tylsistyy ja totuudentunto hämmentyy. Kaikki asiat käsitellään puoluekannalta, eikä ajanmerkkejä, jotka ennustawat uhkaawia waiwoja, oteta huomioon. Milloin asema muodostuu tämmöiseksi, silloin on kansan ja yhteiskunnan tila huono. Wapaus sortuu tämmöisen hapatuksen wallitessa, eikä ylhäisen Jerusalemin lapsi wiihdy tässä ilmapiirissä.

Wapaus on tämän aikakauden tunnussana, mutta orjuutta on paljon, synnin orjuutta, puolueorjuutta ja yleisen mielipiteen orjuutta, ja tawallisesti se pukeutuu wapauden waippaan. Kristikunnassa wallitsee nytkin sekä fariseealaisuuden hapatus että saddukealaisuuden hapatus. Sentähden on olemassa paljo orjattaren lapsia. Niitä on paljo, jotka sanowat olewansa wapaita, waikka eläwät synnissä ja owat himojen orjia, ja tässä piirissä tehdään alituiseen raakaa pilkkaa kristinuskosta. Näistä ei tekstimme puhu. Mutta ne, jotka owat lain alla ja tahtowat lain tekojen kautta tulla wanhurskaiksi Jumalan edessä, owat orjattaren lapsia. Ihmisessä on synwä taipumus itsewanhurskauteen. Kun hän waan jollain tawoin woisi omilla teoillaan saawuttaa Jumalan wanhurskauden, niin hän olisi halukas siihen, mutta armosta ei luonnollinen ihminen tahdo pelastua. Fariseealaisuuden hapatusta onkin paljo kristikunnassa. Jeesus kehoittaa kansaa kawahtamaan **„fariseusten hapa-**

tusta, se on: ulkokullaisuutta" (Luuk. 12, 1). Paljon on ulkokullaisuutta uskonnon alalla! Jumala sanoo wanhan liiton ennustuksessa, että kansa kunnioittaa Häntä huulillaan, mutta heidän sydämensä on Hänestä kaukana (Es. 29, 13), ja Jeesus sanoo fariseuksille ja kirjanoppineille, että he owat tehneet Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissääntönsä tähden, jonkatähden he turhaan palwelewat Häntä, kun opettawat oppeja, jotka owat ihmisten käskyjä (Matt. 15, 6. 9). Kun jumalisuutta harjoitetaan ihmisten nähtäwäksi, kun säädetään uskonsääntöjä, joita Kristus ei ole säätänyt, kun tehdään ihmisiä tai lahkokuntia autuuden wälittäjiksi, niin ettei ihminen saa syntejään anteeksi muulla tawalla kuin ihmisten wälityksellä, kun ihmisten tekemille kirjoille annetaan sama arwo ja suurempikin kuin Jumalan sanalle, niin on tämä farisealaista hapatusta. Ylhäisen Jerusalemin lapsi ei woi täsjä liikkua.

Mutta tänä wapauden ja mieliwallan aikakautena rehoittaa warsinkin saddukealainen hapatus. Turwaten siihen wapauteen, johon Kristus on meidät wapauttanut, luulewat useat olewansa wapaita Kristuksen käskyistäkin. Mutta wakawana kuuluu näille Herran sana: **„Ei jokainen, joka sanoo Minulle: 'Herra, Herra!', pääse taiwasten waltakuntaan, waan se, joka tekee minun taiwaallisen Isäni tahdon"** (Matt. 7, 21). Ja apostoli Paawali sanoo, että me olemme **„luodut Kristuksessa Jeesuksessa hywiä töitä warten"** (Ef. 2, 10). Emme woi omilla woimilla tehdä hywiä tekoja, emmekä hywillä teoilla ansaitse autuutta, mutta se on saddukealaista hapatusta, jos ei Jumalan tahdon tekeminen ole kristityn harrastuksen esineenä. **„Uskokin, jos sillä ei ole tekoja, on itsessään kuollut"** (Jaak. 2, 17). Mutta räikeämpänä esiintyy saddukealaisuuden hapatus niissä uusissa suunnissa, jotka wapaantuwat Jumalan sanasta. Ympäri kristikunnan liikkuu nykyaikana wuolle, joka muka kuorii pois kuoren kristinuskosta ja jättää ytimen, mutta joka itse asiassa kuorii pois ytimen ja jättää kuoren. Kun nämä järkeisuskoiset suunnat pahenewat ihmeeseen ja warsinkin Jumalan suurimpaan ihmeeseen, Jumalan Pojan ihmistymiseen, wäitetään Jeesuksenkin syntyneen maallisesta isästä. Milloin kristinuskolle wielä annetaan arwoa, ei tahdota äpärälapsesta tehdä maailman Wapahtajaa, waan Jeesusta sanotaan Joosefin ja Marian lapseksi. Mutta Raamattu kertoo, että hurskas Joosef, joka luuli Mariaa uskottomaksi, aikoi salaisesti hyljätä hänet, kunnes Herran enkeli sanoi hänelle, että se, mikä oli Mariassa siinnyt, oli Pyhästä Hengestä (Matt. 1, 19. 20). Ei semmoisia piirteitä saada pois Raamatusta. Kun järkeisuskoiset kieltäwät sen, että Jeesus on siinnyt Pyhästä Hengestä, jää heille wapahtaja, joka on Marian

ja jonkun tuntemattoman miehen poika. Oi häpeää! Oi kurjuutta! Israelin puhdas neitsyt! Hurskas Joosef! Maailman Wapahtaja! Oi, Herra, anna anteeksi, armahda ja auta onnetonta kristikuntaa! Wasituista maailmansowintoa ei näissä suunnissa opeteta, eikä ihminen woisi sitä aikaansaada, waikka häntä nimitettäisiinkin Jumalan Pojaksi, kuten useat järkeisuskoiset tekewät, waikka sanowat Hänet wain ihmiseksi. Jeesus kuolee ristinpuulla, mutta maailmansynnin sowittamista se ei muka ole. Jeesuksen ruumiillista ylösnousemista kielletään näissä suunnissa tahi tehdään epäilyksen alaiseksi. Ja ylipäänsä puuttuu näissä suunnissa wasituista synnintuntoa ja wasituista armon tuntemista, ja näin epäusko hiipii kristikuntaan. Tähän tapaan kuoritaan ydin pois kristinuskosta. Toinen kuorii enemmän, toinen wähemmän, kukin makunsa mukaan. Kristikunnan päälle kootaan täten suurta synnllisyyttä, joka riistää siltä siunauksen, mutta eteenpäin mennään wäärään suuntaan. Uskon tiede ei liiku järjen perustuksella, waan uskon ja Jumalan ilmestyksen. Se on saddukealaista hapatusta! Raskasta on kajota tämmöisiin sywiin warjokohtiin.

Kun Esra tuli Baabelista Jerusalemiin, oliwat kaikki olot rappeutuneet. Päämiehet tuliwat hänen tykönsä ja sanoiwat, että Israelin kansa ja papit ja lewiitat eiwät olleet erinneet maan kansojen kauhistuksista, ja heidän päämiehensä oliwat olleet kaikkein ensimäiset siinä pahassa teossa. Silloin repäisi Esra waatteensa ja repeli päänsä hiuksia ja partaansa ja istui hämmästyksissä. Ehtoouhrin aikana nousi Esra ja rukoili Jumalaa: **„Minun Jumalani! Minä häpeän enkä kehtaa silmiäni nostaa Sinun tykösi, minun Jumalani; sillä meidän syntimme owat enentyneet päämme ylitse, ja meidän pahat tekomme owat kaswaneet taiwaaseen asti“** (Esra 9, 6). Silloin Sekaria sanoi Esralle, että he oliwat rikkoneet Jumalaa wastaan, mutta wielä oli toiwoa, sillä parannus oli tehtäwä; ja hän käski Esran nousta ja ryhtyä puhdistustoimiin, sillä kansa oli olewa hänen kansaan. Ja puhdistustyö tehtiin. Israel tunsi silloin sen yleisen synnllisyyden, mikä painoi koko kansaa. Nyt tunnetaan wähä sitä synllisyyttä, mikä farisealaisuuden ja saddukealaisuuden hapatuksen takia painaa kristikuntaa, waikka tämä on syypää sen sortotilaan. Nykyaikana hywin kärsitään, jos toista Jeesusta saarnataan kuin sitä, jota apostolit saarnasiwat, jos omaksutaan toista Henkeä kuin sitä, minkä kristikunta on saanut, ja toista ewankeliumia kuin sitä, minkä Kristuksen seurakunta on wastaanottanut (2 Kor. 11, 4).

Ylhäisen Jerusalemin lapsi saa kulkea monen murheen kautta, kun hän on farisealaisuuden ja saddukealaisuuden hapatuksen ympä-

röimänä, mutta hän pyſyy Jeeſukſessa Kristukſessa, hän pitää Jeeſukſen käskyjä, ſillä Herra ſanoo ſen rakastawan Häntä, jolla on hänen käskynſä ja pitää ne (Joh. 14, 21), ja hän pyſyy Jeeſukſen ſanoiſſa, ſillä Jeeſus ſanoo: **„Jos te pyſyytte minun ſanaſſani, niin todella olette minun opetuslapſiani“** (Joh. 8, 3). Se kirkko, joka ottaa waarin Kristukſen kärſiwälliſyyden ſanasta, pelastuu koetukſen hetkestä (Ilm. 3, 10), mutta ſe, joka ei ota ſiitä waarin, ſortuu.

Armon Herra! Auta meitä pyſymään ſiinä wapaudessa, johon Sinä olet wapauttanut meidät, ja warjele meitä fariſealaiſuuden ja ſaddukealaiſuuden hapatukſesta. Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

23. Iankaikkinen lunastus.

Saarna wiidentenä Paastoſunnuntaina.

Epistola: Hebr. 9, 11—15.

„Mutta Kristus, kun tuli tulewaiſen hywän ylimäiſeksi papiksi, niin Hän ſuuremman ja täydelliſemmän majan kautta, joka ei ole käſin tehty, ſe on, joka ei ole tätä luomakuntaa, meni, ei kauriſten ja waſikkain weren kautta, waan oman werenſä kautta kerta kaikkiaan kaikkein pyhimpään ja ſai aikaan iankaikkiſen lunastukſen. Sillä jos kauriſten ja härkäin weri ja hiehon tuhka, ſaastaiſten päälle wihmottuna, pyhittää lihanpuhtauteen, kuinka paljon enemmän Kristukſen weri, Hänen, joka iankaikkiſen Hengen kautta uhraſi itſenſä wiattomana Jumalalle, on puhdiſtawa meidän omantuntomme kuolleiſta teoiſta palwelemaan eläwää Jumalaa! Ja ſentähden Hän on uuden liiton wälittäjä, jotta ſen perustukſella, että hänen kuolemanſa on tapahtunut lunaſtukſeksi enſimäiſen liiton aikuiſiſta rikkomukſiſta, ne, jotka owat kutſutut, ſaiſiwat luwatun iankaikkiſen perinnön“.

Kirje hebrealaiſille on kirjoitettu juutalaiskriſtityille, jotka wainojen ja waiwojen alaiſina helposti joutuiwat kiuſaukſeen luopua kriſtinuskosta, kääntyäkſeen takaiſin juutalaiſuuteen. Sentähden eſitetään täſſä kirjeeſſä kriſtinuskon korkeutta ja täydelliſyyttä. Wanha liitto oli wain warjo tulewasta uudesta, ja ſe eſitti lupaukſena ſen, minkä uuden liiton lapſi ſaa todelliſuutena. Uuden liiton wälimies on paljon korkeampi kuin wanhan liiton, ja Kristukſen uhri on täydelliſempi kuin wanhan liiton uhri. Sentähden kehoite-

taan näitä kristityitä pyſymään uskoſſa Kristukſeen, johon oliwat panneet toiwonſa.

Enſimäiſellä liitolla oli maailmainen pyhäkkönſä, ja ſiinä oli eſikartano, etumainen maja, jonka nimi oli **„pyhä“**, ja toiſen eſiripun takana oli ſe maja, jonka nimi oli **„kaikkein pyhin“** ja jossa liiton arkki ja liiton taulut oliwat. Etumaiſeen majaan meniwät papit joka aika toimittamaan jumalanpalwelusta, mutta toiſeen majaan meni ainoastaan ylimäinen pappi kerran wuodessa uhriwerellä (Hebr. 9, 1—7). Tekstimme edelliſissä wärſyissä ſanotaan, että tie kaikkein pyhimpään oli ilmaiſematta, niinkauan kuin etumainen maja oli olemassa ja lahjoja ja uhreja uhrattiin, jotka eiwät woineet omaatuntoa myöten täydelliſeksi tehdä uhraajia. Mutta Kristus tuli, ſanoo tekstimme, tulewaiſen hywän ylimäiſeksi papiksi, ja Hän meni ſuuremman ja täydelliſemmän majan kautta, joka ei ole käſin tehty; eikä Hän mennyt kauriſten ja waſikkain weren kautta, niinkuin ylimäinen pappi wanhassa liitossa ſowintopäiwänä meni nuoren härän werellä, jonka hän uhraſi omien ſyntiensä ſowinnoksi, ja oinaan werellä, jonka hän uhraſi kanſan ſyntien ſowinnoksi, temppelin pyhimpään, waan Kristus meni oman werensä kautta kerta kaikkiaan kaikkein pyhimpään ja ſai aikaan iankaikkiſen lunastuksen. Koska laki wain oli tulewan hywän warjo, eikä olioiden todellinen kuwa (Hebr. 10, 1), ei wanhan liiton ylimäinen pappi woinut olla wälittämäſſä ſitä hywää, joka on Kristuksen kautta tullut ja joka wie täydelliſeen yhteyteen Jumalan kanſſa. Kristus on itſe uhri, ja Hän ſowittaa kuolemallaan maailman Jumalan kanſſa. Hän on **„läpi taiwasten kulkenut“** (Hebr. 4, 14) ja on **„taiwaita korkeammaksi tullut“** (Hebr. 7, 26). Kristus meni läpi taiwasten, jotka eiwät ole tätä luomakuntaa, waan yliaistillista maailmaa, korkeimpaan taiwaaſeen Jumalan hallitusistuimelle. Salomo ſanoo rukouksessaan Jumalalle: **„Katſo, taiwaat ja taiwasten taiwaat eiwät woi Sinua käſittää“** (1 Kun. 8, 27), ja Paawali ſanoo, että hän **„temmattiin kolmanteen taiwaaſeen“** (2 Kor. 12, 2). Wanhan liiton ylimäinen pappi edusti kanſaa, kun hän wei uhriweren pyhimpään ja pirskutti armoistuinta werellä, ja tämä toimi oli joka wuoſi uuſittawa, mutta Kristus meni kerta kaikkiaan taiwaan pyhimpään oman werensä kautta, ja tämä lunastus on iankaikkinen, ſillä ſe pyſyy aina arwoſſaan, eikä ſitä tarwitſe uuſia.

Jumalan wanhurskaus aſetti kuoleman ſynnin palkaksi. Jumala ſanoo: **„Se ſielu, joka syntiä tekee, ſen pitää kuoleman“** (Heſ. 18, 4), ja apostoli Paawali ſanoo: **„Synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja on iankaikkinen elämä Kris-**

tukſessa Jeeſukſessa, meidän Herrassamme" (Room. 6, 23). Kun Kristus tuli pelastamaan ihmiskuntaa, otti Hän synnin tuomion ja kiroukſen päälleen ja kuoli ihmiskunnan ja maailman sowinnokſi. Jumalan uhrikaritsana kuoli Kristus ristinpuulla, ja sowintowerensä kautta meni Hän taiwaan pyhimpään, ollakseen siellä ylimäinen pappimme Jumalan edessä. Jumala sanoo Mooſekſelle: **„Lihan sielu on weressä, ja Minä olen sen teille antanut alttarille, että teidän sielunne sen kautta sowitettaisiin, sillä weri on sielun sowinto"** (3 Mooſ. 17, 11). Kun wanhassa liitossa uhrieläimen weri tuotiin Jumalalle uhriksi, annettiin eläimen sielu ihmissielun sowittamiseksi, mutta tämä uhri ei woinut omaatuntoa myöten täydelliseksi tehdä uhraajaa, ja hiehon tuhka, jota wihmottiin saastaisten päälle, pyhitti waan lihanpuhtauteen. Mooſekſen laissa oli säädetty, että nuori, ruskea, wirheetön lehmä oli leirin ulkopuolella teurastettawa ja poltettawa, ja ketripuuta ja iisoppia ja tulipunaista willaa oli heitettäwä tuleen poltetun lehmän tuhkaan. Tämä tuhka oli pidettäwä tallella puhtaassa paikassa leirin ulkopuolella ja sekoitettuna wedellä käytettäwä puhdistuswetenä. Joka oli koskenut kuolleeseen ihmiseen, oli puhdistettawa tällä wedellä (4 Mooſ. 19, 1—13). Kauristen ja härkäin weri ja hiehon tuhka, wihmottuna saastaisen päälle, oli Jumalan asettama puhdistustoimi, ja semmoisena oli sillä woimaa, mutta se pyhitti waan ulkonaisesti. Sydäntä ja omaatuntoa se ei woinut puhdistaa synnistä.

Mutta Kristus uhrasi itsensä wiattomana Jumalalle iankaikkisen Hengen kautta, ja hänen werensä puhdistaa omantunnon kuolleista teoista palwelemaan eläwää Jumalaa. Uhrieläin menetti uhria toimitettaissa henkensä, mutta Kristukſella oli Jumalan Poikana iankaikkinen Henki, niin ettei kuolema woinut Häntä pitää wallassaan, waan Hän woitti kuoleman, ja katoamattoman elämänsä kautta on Hän oikea ylimäinen pappi. Hän sai aikaan iankaikkisen lunastuksen ja toimii taiwaan pyhimmässä meidän hywäksemme, rukoilee meidän puolestamme ja saattaa loppuun lunastustyönsä. Uhrieläimen tuli wanhassa liitossa olla wirheetön. Kristus uhrasi itsensä wiattomana Jumalalle, sillä Hänessä ei ollut yhtään syntiä. Omatunto lausuu tuomionsa ihmisen yli, kun tämä on tehnyt wäärin, ja tämmöisiä tuomioita kokoontuu paljon ihmisen elämässä, ja ne jääwät kalwamaan sydäntä. Kun ihminen ei ole uskonyhteydessä Jumalan kanssa, on hän henkisesti kuollut ja hänen tekonsa owat kuolleita tekoja, sillä ne eiwät ole uskon hedelmiä. Apostoli sanoo: **„Kaikki, mikä ei ole uskosta, on syntiä"** (Room. 14, 23). Kuolleet teot saastuttawat omaatuntoa, sillä niiltä puuttuu iankaikkisuuden henkiwoimaa, eiwätkä ne ole Jumalalle otolli-

sia. Kristuksen weri puhdistaa omantunnon, kun ihminen uskolla omistaa Kristuksen sowituksen ja on elämänyhteydessä Jumalan kanssa. Silloin poistuu synnin tuomio, ja uskowa saa syntinsä anteeksi. Elämän Hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa wapauttaa synnin ja kuoleman laista. Suuri muutos tapahtuu ihmisessä, kun hän uskossa omaksuu maailmansowituksen. Koko hänen olentonsa kääntyy pois maailmasta, ja hän saa kokea sitä iloa ja lohdutusta, minkä Herran Henki antaa. Hänellä on sydämen halu palwella eläwää Jumalaa. Koska wanhan liiton uhrit eiwät woineet saada aikaan täydellistä sowitusta, tuli Kristus ja perusti uuden liiton, jossa uskowa saa sisällisen ja täydellisen puhdistuksen. Jumalan maailmasuunnitelman mukaan oli tämän liiton tarkoitus johdattaa niitä, jotka oliwat kutsutut iankaikkisen perinnön omaamiseen. Sentähden walmisti Kristus lunastuksen myös ensimäisen liiton aikuisista rikkomuksista. Jumala oli luwannut, että Aabrahamin siemen oli tulewa lupauksen perilliseksi, mutta jos Kristus olisi kuolemallaan waan lunastanut niitä ihmisiä, jotka uskoiwat Häneen maailmaan tulleena Wapahtajana, niin ei lupaus olisi toteutunut niihin nähden, jotka wanhan liiton aikana toiwossa odottiwat Lunastajaa. Kristuksen sowintokuolemassa on lupaus toteutunut koko Aabrahamin siemeneen nähden, niin että wanhan liiton uskowatkin tulewat osallisiksi heille luwatusta armosta. Kristuksen kuoleman kautta tulee uskowa iankaikkisen elämän perilliseksi. Waikea on kristityn matka täällä murheen laaksossa, mutta ylhäällä Isän huoneessa on monta asuinsijaa, jotka Kristus on walmistanut omilleen. Hän meni täältä, mutta Hän tulee jälleen ja ottaa omansa tykönsä, niin että he saawat olla siellä, missä Hän on. Esikoislahjana saa uskowa täällä maan päällä iankaikkisen perinnön, sillä hän saa sen hywän, minkä Kristus on kuolemallaan walmistanut, mutta perinnön täydellinen omistaminen kuuluu tulewan elämän sanomattomaan, kirkastuneeseen iloon (1 Piet. 1, 8).

Kallis on se lunastus, minkä Kristus on walmistanut. Ja korkea on se ylimäinen pappi, joka wälittää uskowalle tulewaisen hywän. Hän **„joka, ollen Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa perikuwa ja kantaen kaikki woimansa sanalla, on, sittenkuin oli toimittanut puhdistuksen synneistä, istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa“** (Hebr. 1, 3). Hebrealaiskirje teroittaa Kristuksen korkeutta ja jumaluutta, sillä uuden liiton lunastus riippuu Kristuksen olennosta. Kaikkia luotuja ja enkeleitä korkeampi oli se ylimäinen pappi, joka sai aikaan iankaikkisen lunastuksen. Hän on Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa perikuwa, ja Hän kantaa kaikki woimansa sanalla; sentähden woi Hän

toimittaa puhdistuksen synneistä ja nousta Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa. Hän on tosi Jumala ja tosi ihminen ja woi Jumalan Karitsana sowittaa maailman synnit. Sentähden apostoli Paawali sanoo: **„Hänessä meillä on lunastus, syntien anteeksisaaminen, ja Hän on näkymättömän Jumalan kuwa, esikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa. Sillä Hänessä luotiin kaikki, mikä on taiwaissa ja mikä maan päällä, näkywäiset ja näkymättömät, oliwatpa ne waltaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai waltoja, kaikki on luotu Hänen kauttaan ja Häneen, ja Hän on ennen kaikkia, ja Hänessä pysyy kaikki woimassa“** (Kol. 1, 14—17). Jollei Kristus olisi näkymättömän Jumalan kuwa, jollei kaikki olisi luotu Hänessä, Hänen kauttaan ja Häneen, jollei Hän olisi ennen kaikkia ja kaikki pysyisi woimassa Hänessä, niin meillä ei olisi lunastusta Hänessä. Ainoastaan **„Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan weri puhdistaa meidät kaikesta synnistä“** (1 Joh. 1, 7). Jumalan Kristus woi saada aikaan iankaikkisen lunastuksen. Kun järkeisusko tawalla tai toisella pyytää riistää Kristukselta hänen jumalallista arwoaan, tallaa se samalla sen lunastuksen, joka on Jumalan sanomattoman suuri lahja ihmiskunnalle ja joka on sille wälttämättä tarpeen rauhan saamiseksi. Kristitty kiittää Jumalaa siitä, että hänellä on tulewaisen hywän ylimäinen pappi, joka oman werensä kautta meni taiwaan pyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen.

Kun kaikki on luotu Kristuksessa, Kristuksen kautta ja Kristukseen, on Kristus tosi Jumalana ja tosi ihmisenä luomakunnan keskus, ja Hän on ihmiskunnan edustajana Jumalan edessä. Kun Hän tulee ihmiseksi yhdistääkseen luopunutta ihmiskuntaa Jumalan kanssa ja sowittaakseen maailman synnit, ottaa Hän ihmiskunnan syyllisyyden päälleen ja tulee sen wälimiehekši. Hän ei ole wain yksityinen jäsen ihmiskunnan elimistössä, waan Hän on esikoinen, joka kantaa kaikki woimansa sanalla ja on Jumalan olemuksen perikuwa. Kristus woi sentähden kärsiä ihmiskunnan edustajana ja sijaisena, ja ainoastaan Hän woi sowittaa maailman synnit. Sentähden sanoo Raamattu, että Hän on maistanut kuoleman kaikkien edestä (Hebr. 2, 9); Hän on saanut kokea koko sen katkeruuden. Kristus **„tuli kiroukseksi meidän edestämme“** (Gal. 3, 13), jotta Hän lunastaisi meidät lain kirouksesta. Me olemme syntisinä kirouksen alaisia, mutta Kristus lunasti meidät siitä. Jumala lähetti **„oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsi synnin lihassa, jotta lain waatima wanhurskaus täytettäisiin meissä“** (Room. 8, 3. 4). Ellei Kristus olisi kärsinyt tätä synnin tuomiota, niin emme olisi woineet wanhurskaiksi tulla.

„Sen, joka ei synnistä mitään tietänyt, Jumala meidän edestämme teki synniksi, jotta me Hänessä tulisimme Jumalan wanhurskaudeksi“ (2 Kor. 5, 21). Kristus on edustajanamme ja sijaisenamme ottanut synnin tuomion ja kiroukſen päälleen ja uhrannut itsensä wiattomana Jumalalle, niin että ne, jotka owat kutsutut, saisiwat luwatun iankaikkisen perinnön. Kuinka suuri onkaan tämä armo! Kuinka korkea on meidän ylimäinen pappimme! Ja tämä lunastus ei jätä ihmistä elämään wälinpitämättömänä synnistä, waan se saa aikaan, missä se otetaan wastaan, eläwän Jumalan palwelemista. Kristus **„'itse kantoi meidän syntimme' ruumiissaan ristinpuuhun, jotta me, synneistä pois kuolleina, eläisimme wanhurskaudelle; ja hänen 'haawainsa kautta te olette parannetut'“** (1 Piet. 2, 24). Kristitty, joka turwaten Kristukſen sowintokuolemaan, jättää kilwoitukſen syntiä wastaan, on wäärin käsittänyt Jumalan armon Kristukſessa Jeesukſessa, sillä meidän on kuoleminen pois synneistä ja eläminen wanhurskaudelle.

Synti sai aikaan ristiriidan lihan ja hengen wälillä, se turmeli ihmiskunnan yhteiskunnallista elämää ja rikkoi Jumalan ja ihmiskunnan wälit. Se synnytti jumalattomuutta ja wihaa Jumalaa wastaan ja kehittyi laittomuudeksi ja wäärydeksi. Ihmisen ja maailman olennossa syntyi siten perusteellinen muutos, joka tosin ei aiheuttanut muutosta Jumalan olennossa, semmoisena kuin Hän on ylimaailmallisessa täydellisyydessään, mutta se sai muutoksen aikaan Jumalan sisämaailmallisissa suhteissa. Jumalan tahto on koko maailmanelämää sisällisesti määrääwä walta. Se hallitsee luontoa, historiaa ja hengen piiriä. Mutta syntikin on ihmiskunnassa ja maailmassa yleisesti toimiwa woima, joka on yhteydessä pimeyden wallan kanssa ja taistelee Jumalaa wastaan. Synti muuttaa sentähden Jumalan tahdon pyhäksi wastustukseksi, wihaksi. Tämä Jumalan wiha ilmenee taiwaasta kaikkea jumalattomuutta ja wääryyttä wastaan (Room. 1, 18), ja syntinen joutuu lain rikkojana tuomion ja kuoleman alaiseksi. Synti muutti sentähden kokonaan Jumalan ja maailman keskinäistä suhdetta. Jumala on rakkaus, joka pyhänä wihaa syntiä, mutta kun ihminen on syntiä rakastamassa ja puolustamassa, kääntyy Jumalan wiha ihmistäkin kohtaan. Daawid sanoo: **„Sinä wihaat kaikkia wäärintekijöitä“** (Ps. 5, 6). **„Hänen sielunsa wihaa niitä, jotka rakastawat wääryyttä“** (Ps. 11, 5). Kun ihminen parannukſessa Jumalan armon woimalla rikkoo liiton synnin kanssa ja taistelee sitä wastaan, niin Jumala ei wihaa ihmistä, waan syntiä, sillä Hän ei ole ihmisen wihamies, waan synnin.

Maailmanſowinto tahtoo poistaa tämän wastakohdan Jumalan ja maailman wälillä, ja tämän wastakohdan tähden on maailmanſowinto tarpeen. Ihminen on wietelty ja huokaa ſynnin tuomion alla. Hänen olennoſſaan on ikäwä Jumalaa, ja hän woi Jumalan woimasta tehdä parannusta. Jumala on rakkaus, eikä Hän ole wiha. Mutta Jumalan rakkaus on pyhä. Wiimeiſeſſä tuomioſſa purkautuu koko Jumalan wiha, kun Hän on kaikkia rakkauden keinoja käyttänyt; ſilloin ſe kokonaan ſortaa pahan, ja Jumalan puhdas rakkaus ilmenee uudeſſa luomakunnaſſa. Kun wiha ja rakkaus owat Jumalaſſa tahdon itſenäiſinä toimina, joista toinen rakaſtaa hywää, toinen työntää pahan tyköään, niin ei ole mahdollista, että Jumala wain antaiſi ſynnit anteekſi eikä niistä ſen enempää wälittäiſi, eikä Jumala woi wihaſſa häwittää maailmaa ja ihmiskuntaa. Synnin ſyrjäyttäminen ilman ſowitusta oliſi ristiriidaſſa Jumalan pyhyyden kanſſa, ja maailman häwittäminen oliſi ristiriidaſſa Jumalan rakkauden kanſſa. Sentähden ſanoo apostoli Paawali, että uskowa ſaa lahjaksi wanhurskauden **„ſen lunaſtuksen kautta, joka on Kriſtukseſſa Jeeſukseſſa, jonka Jumala on julkiaſettanut olemaan ſowituksen wälineenä uskon kautta hänen weresſään, oſoittaakſenſa wanhurskauttaan, koska jumalalliſeſſa kärſiwällisyydeſſään oli jättänyt rankaiſematta ennen tehdyt synnit, oſoittaakſenſa wanhurskauttaan nykyajaſſa, jotta itſe oliſi wanhurskas ja wanhurskauttaiſi ſen, jolla on Jeeſuksen usko“** (Room. 3, 24—27). Jumalan wanhurskaus waati ſiis syntien rankaiſemiſen ja Kristuksen ſowintokuoleman. Ja tekstimme ſanoo, että Kristuksen kuolema on tapahtunut **„lunaſtukſeksi enſimäiſen liiton aikuiſista rikkomuksiſta“.** Nämäkin oliwat ſowitettawat, ja kun Jumala antoi wanhan liiton uskowille anteekſi heidän syntinſä, katſoi Hän ſiihen ſowitukſeen, jonka Kristus oli aikaanſaawa. Jumalan wihan täytyy pyſyä oikeudeſſaan syntiä wastaan, ſillä ſe perustuu Jumalan pyhyyteen, mutta Jumalan rakkaus luo uuden elämän, joka kehittyy uskon elämäksi Jumalaſſa.

Jumala toteuttaa Kristuksen kärſimiſeſſä wanhurskauden ſäännön, ja Kristus ottaa Hengen woimaſſa wapaaehtoiſesti wastaan tämän tehtäwän. Siten aiheuttaa Jumalan wanhurskaus Kristuksen kärſimiſen, mutta toiſelta puolen ſaattaa ihmiskunnan synti Kristusta kuolemaan (Ap. t. 2, 23). Niinkuin Kristus wapaaehtoiſesti Hengen kuuliaiſuudeſſa ottaa noudattaakſeen Jumalan tahdon, niin Hän pyhäſſä rakkaudeſſa kärſii kuoleman ihmiskunnan synnin tuomiona. Hän uhraſi itſenſä wiattomana Jumalalle meidän rikoſtemme tähden (Room. 4, 25) ja antoi ſielunſa lunnaiksi monen edeſtä (Matt. 20, 28). Ihmiskunnan synti on ſiſälliſenä syynä

Kristuksen kärsimiseen ja kuolemaan. Ja hänen kärsimisensä tulee koko ihmiskunnan hywäksi, sillä Hän kärsii luomakunnan keskuksena ja ihmiskunnan edustajana. **„Yksi on kuollut kaikkien edestä, siis myös kaikki owat kuolleet“** (2 Kor. 5, 14).

Maailmansowinto esiintyy Jumalan wanhurskauden toimena, ja ewankeliumissa ilmenee Jumalan wanhurskaus (Room. 1, 17). Oikeus woittaa wäärynyden, elämä kuoleman, niin että Jumala tuomitsee pahan, ja rakkauden woimalla Hän rakentaa uuden elämänyhteyden ihmiskunnan kanssa. Synnin hedelmä on kuolema. Oikeudellisena seurauksena tämä tuomiona painaa langennutta ihmiskuntaa. Sentähden Kristus kuolemallaan päästi meidät synnin tuomion siteistä. **„Meillä on lunastus hänen werensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mukaan“** (Ef. 1, 7). Jumalan maailmanjärjestyksen pyhyys waati Lunastajan kuolemaa, ja Kristus uhrasi itsensä wiattomana Jumalalle. Hän, jossa, jonka kautta ja johon kaikki on luotu, ja joka ei synnistä mitään tietänyt, pyhittää wapaaehtoisella uhrikuolemallaan Jumalan wanhurskauden säännön, joka panee kuoleman synnin palkaksi. Pakanakunta oli tietoinen siitä, että sowitus oli tarpeen, ja se koetti monenlaisilla uhreilla sowittaa sitä wihaa, joka sitä painoi, mutta rauhaa se ei näillä saawuttanut. Wanhassa liitossa sowitettiin Jumalan säätämillä uhreilla rikkomuksia, jotka eiwät olleet tahallisia, mutta nämä uhrit eiwät woineet omaatuntoa puhdistaa, sillä eläimen weri ei woinut syntiä sowittaa sen suhteessa iankaikkisuuteen. Ja synti ei ollut sowitettawa ainoastaan yksityisenä tekona, waan semmoisena kuin se asuu ja waikuttaa ihmiskunnan ja ihmisen luonnossa lihana, ja tämän taisi wain Jumalan Poika, joka tuli syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden, sowittaa, kun Jumala tuomitsi synnin hänen lihassaan (Room. 8, 3). Kristus on wälimiehenä sisällisessä suhteessa Jumalaan ja maailmaan. Jumala oli itse Kristuksessa, ja Kristus on tosi Jumalana ja tosi ihmisenä luomakunnan keskus ja ihmiskunnan edustaja. Kristus uhrasi itsensä iankaikkisen Hengen kautta, niin että Hänessä oli Jumalan wasituinen olento yhdistetty maailman wasituisen olennon kanssa, sillä Kristus tuli syntisen lihan kaltaisuudessa ja uhrasi itsensä Jumalalle iankaikkisen Hengen kautta, niin että Jumala ja ihmiskunta on Hänessä yhdistynyt, ja sowintotoimessaan Hän yhdisti Jumalan ja ihmisen. Mitä Kristus waikuttaa, sen waikuttaa Jumala itse, ja mitä Hän kärsii, sitä kärsii ihmiskunta, ja mitä Kristus saa Jumalalta, sitä saa Hän ihmiskunnan hywäksi. Sen kautta, että Kristus wapaaehtoisesti ja wiattomana uhrasi itsensä Jumalalle, on Jumalan wanhurskauden sääntö pyhitetty,

niin että Jumala wanhurskaana woi armossa kääntyä syntisen puoleen. Jumala on itse rakkaudessa walmistanut tämän sowituksen. Kristuksen kuolema ei ole jumalallisen koston seuraus, waan Jumalan armon toimi, jonka kautta synnin tuomio woitetaan ja omatunto saa rauhan.

Jumala ei wain sowittanut maailmaa, waan Hän sowitti maailman itsensä kanssa (2 Kor. 5, 19). Maailmansowitus kohdistuu kyllä ihmisiin, jotka owat Jumalasta wieraantuneet ja owat Hänelle wihamieliset (Kol. 1, 21), mutta Jumalassa itsessäkin oli jotakin sowitettawaa, hänen pyhä wastenmielisyytensä syntiin, ja tämä oli pääasia. Jumalan rakkaus antaa Poikansa uhriksi, ja Hän rakentaa uuden elämänyhteyden ihmisen ja Jumalan wälillä. Sentähden Jumala ei lue maailmalle sen syntiä (2 Kor. 5, 19), waan jokainen ihminen saa Kristuksen sowituksen tähden lähestyä Jumalaa ja Häneltä pyytää armoa. Ja niinkuin synti on turmelewana waltana olemassa maailmansyntinä, niin on Kristuksessa sowitus olemassa maailmansowintona, joka wetää kaikki puoleensa ja ewankeliumin kautta tarjoutuu kaikille.

Ihminen woi ainoastaan yksityisissä kohdissa nähdä synnin tuomion, mutta Kristus näkee synnin syyllisyyden ja tuomion koko sen kehityksessä, sentähden Hän kärsii synnin kiroukseen koko sen katkeruudessa. Hän maistaa kuoleman siihen määrään, että Hän ristinpuulla kowalla äänellä huutaa: **„Minun Jumalani, minun Jumalani, miksi Minut hylkäsit?“** (Matt. 27, 46). Synnin tuomio painaa Häntä henkisenä kiroukseena, ja pimeyden walta ahdistaa Häntä. Jeesus sanoi ylipapeille ja pyhäkön wartioston päälliköille ja wanhimmille: **„Tämä on teidän hetkenne ja pimeyden walta“** (Luuk. 22, 53). Hän meni wäkewän huoneeseen ja sitoi hänet. Koko synnin walta ahdisti Kristusta wiimeisen kärsimisen aikana, ja sen teki pimeyden waltakin. Kristuksella oli kowin taistelu tämän wallan kanssa, kun Hän alkoi lunastustyötään, ja silloin, kun Hän päätti sen. Kristus menee wapaaehtoisesti kuolemaan ja kärsii iankaikkisen Hengen woimalla tulewaisen hywän ylimäisenä pappina. Kuoleman ja pimeyden walta ei Häntä woittanut, waan Hän nousi kuolleista ja istui Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa (Hebr. 1, 3), jossa Hän käyttää lunastustyönsä hedelmät ihmiskunnan hywäksi. Sentähden on Hän uuden liiton wälittäjä, ja Hänen kauttaan saa uskowa iankaikkisen perinnön. Kuinka korkea onkaan tämä lunastus Kristuksessa Jeesuksessa! Me woimme wain osittain sitä käsittää.

Jumalan tuomio käwi Kristuksen kuolemassa ihmiskunnan synnin yli, mutta samassa Jumala walmisti Kristuksessa uuden

elämänyhteyden kanſaan. **„Kriſtus Jeeſus on tullut meille wiiſaudekſi Jumalalta ja wanhurskaudekſi ja pyhityksekſi ja lunaſtukſekſi“** (1 Kor. 1, 30). Kriſtukſella oli kuolemaſſakin katoamattoman Hengen woima, ja Hän antautui horjumattomaſſa kuuliaiſuudeſſa Jumalalle ja taiwutti lihan ja weren Hengen alle, niin että Hän tuli täydelliſekſi uhrikſi Jumalalle. Meiſſä lannistaa liha hengen, mutta Kriſtukſeſſa teki Henki lihan eläwäkſi. Kun Kriſtus antoi ruumiinſa kuolemaan ja wuodatti werenſä, pani Hän niihin iankaikkiſen Hengen elämänwoimat. Sentähden Jeeſukſen ruumis ei nähnyt kuolemaa, waan ſe nouſi kuolleista ja kirkaſtettiin, niin ettei ſe nähnyt turmeltumusta. Kun Kriſtus uhraſi itſenſä Jumalalle, walmiſti Hän itſenſä meille elämän leiwäkſi ja elämän juomakſi. Jeeſus ſanoo: **„Joka ſyö minun lihani ja juo minun wereni, hänellä on iankaikkinen elämä, ja Minä herätän hänet wiimeiſenä päiwänä“** (Joh. 6, 54). Niin on Kriſtus tullut meille elämän ruhtinaakſi. Hän on ſyntiſten hywäkſi kärſinyt kaikki, minkä heidän oliſi tullut kärſiä, ja Hän otti inhimilliſeen luontoonſa jumaluuden täyteyden, niin että Hän on armon ja elämän lähde ihmiskunnalle. Hän on walmiſtanut meille iankaikkiſen lunaſtukſen. Heikko on ihmiskunnan kiitos tästä ſuuresta armosta.

Armon Herra! Me kiitämme Sinua, että ſinun wereſi puhdiſtaa omantuntomme kuolleiſta teoiſta palwelemaan eläwää Jumalaa. Auta meitä oikein käyttämään tätä armoa, niin että ſaiſimme luwatun iankaikkiſen perinnön. Kuule, Herra, meitä! Amen.

24. Olkoon teillä Kristuksen mieli.

Saarna Palmusunnuntaina.

Epistola: Fil. 2, 5—11.

„Olkoon teillä se mieli, joka Kristuksella Jeesuksella oli, joka ei, waikka Hänellä olikin Jumalan muoto, katsonut saaliiksen sitä, että oli yhdenwertainen kuin Jumala, waan pani itsensä tyhjäksi ja otti palwelijan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi ja hawaittiin olennoltaan sellaiseksi kuin ihminen; Hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan saakka, jopa ristin kuolemaan asti. Sentähden onkin Jumala Hänet korkealle korottanut ja antanut Hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, niin että kaikki polwet notkistukoot Jeesuksen nimeen, sekä niiden, jotka owat taiwaissa, että niiden, jotka owat maan päällä, ja niiden, jotka owat maan alla, ja jokainen kieli tunnustakoon Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra".

Kirjeessään filippiläisille sanoo apostoli kiittäwänsä Jumalaa, niin usein kuin heitä muistaa, siitä, että owat tukeneet ewankeliumin työtä, ja hän sanoo warmasti luottawansa siihen, että Jumala, joka oli heissä alkanut hywän työn, oli sen päättäwä Kristuksen Jeesuksen päiwään mennessä. Apostoli kehoittaa filippiläisiä käyttäytymään Kristuksen ewankeliumin arwon mukaisesti ja tekemään hänen ilonsa täydelliseksi sillä, että he olisiwat samaa mieltä, että heillä olisi sama rakkaus ja etteiwät tekisi mitään itsekkäisyydestä eiwätkä turhan kunnian pyynnöstä, waan että kukin katsoisi toistenkin parasta, eikä wain omaansa.

Sitten sanoo apostoli tekstissämme: **„Olkoon teillä se mieli, joka Kristuksella Jeesuksella oli".** Kristus ei etsinyt omaansa, waan Hän kielsi itsensä ja etsi ihmiskunnan parasta. Kristityn tulee pitää tämä esikuwa mielessään, sillä Kristus on uskowan korkein laki. Joka noudattaa Kristuksen esikuwaa, hän tulee yhä enemmän Jumalan kaltaiseksi, ja siinä on sywin kehoitus siweelliseen kilwoitukseen. Kristus oli ennen ihmistymistään Jumalan muodossa ja hallitsi yhdessä Isän kanssa. Hän oli Jumalan kaltainen wallassa, kunniassa ja kirkkaudessa, ja kun Hän tuli maailmaan, olisi Hän woinut esiintyä hallitsijan muodossa, sillä siihen olisi Hän ollut Jumalan Poikana oikeutettu. Mutta Kristus ei kulkenut sitä tietä. Kristukselle kuului Jumalan Poikana iankaikkinen walta, mutta jos Hän ihmiseksi tultuaan olisi Jumalan kaltaisuuden perustuksella temmannut itselleen maailmanwallan, niin Hän olisi pitänyt Ju-

malan kaltaiſuuden ſaaliina, jonka Hän oliſi riiſtänyt itſelleen. Kriſtus pani pois jumalalliſen olemusmuodon, luopui ſiitä kirkkaudesta, mikä Hänellä oli Iſän tykönä, tyhjensi itſensä, otti palwelijan muodon ja tuli ihmisten kaltaiſeksi. Mutta Hän ei ſiltä pannut pois jumalalliſen olennon, waan ainoastaan Jumalan kaltaiſena olemiſen. Ulkonaiſesti Hän ei eſiintynyt jumalalliſessa kirkkaudessa, waan hawaittiin olennoltaan ſellaiſeksi kuin ihminen. Hän ei tullut palweltawaksi, waan palwelemaan, mutta palwelijan muodossa oli jumalallinen kirkkaus kätkettynä. Johannes ſanoo: **„Me katſelimme hänen kirkkauttaan, kirkkautta ſellaista, kuin ainokaiſella Pojalla on Iſältä“** (Joh. 1, 14). Kriſtus ſikiſi Pyhästä Hengestä ja ſyntyi neitſyt Mariasta. Kun Hän ihmistyi, tuli Hän ihmisten kaltaiſeksi, mutta Hänellä ei ollut ſyntiä. Maan päällä ollen oli Kriſtus toſi ihminen ja toſi Jumala, ja ſemmoiſena on Hän wälittäjänä Jumalan ja ihmisten wälillä. **„Koska ſiis lapſilla on weri ja liha, tuli Hänkin niistä yhtäläiſellä tawalla oſalliſeksi, jotta Hän kuoleman kautta kukistaiſi ſen, jolla oli kuolema wallaſſaan, ſe on perkeleen“** (Hebr. 2, 14). Kriſtuksen ihmiſeksi tuleminen on niin korkea aſia, ettemme woi ſitä järjellämme käſittää. Jumalan ſalaiſuutena ſe on uskon eſineenä.

Kriſtus tyhjensi itſensä jumaluuden olemusmuotoon nähden ja otti palwelijan muodon, ja ihmiſeksi tulleena Hän nöyryytti itſensä ja oli kuuliainen kuolemaan ſaakka, jopa riſtin kuolemaan asti. Tämmöiſenä Kriſtus on Jumalan aſettama eſikuwa ihmiſille. Kriſtus ei etſinyt omaanſa, waan Hän etſi ihmiskunnan parasta. Kuuliaiſuus eſiintyy peruspiirteenä Kriſtuksen alentumiſessa, ſillä Hän uhraa oman tahtonſa ja tekee Iſän tahdon, ja ſywimmässä kärſimiſessä ſanoo Hän Iſälleen: **„Ei niinkuin Minä tahdon, waan niinkuin Sinä“** (Matt. 26, 39). Kun Kriſtus kuuſausten alaiſena kokonaan alisti inhimillisen tahtonſa Jumalan tahdon alle, woittaa Hän ſen itſenſäkorottamiſen, joka ihmiſessä on ſynnin lähteenä, ja Hän antaa kriſtityille woimaa nöyräſsä kuuliaiſuudessa alistumaan Jumalan tahdon alle. Kriſtus pyſyi kuuliaiſena häpeällisimpään ja tuskalliſimpaan kuolemaan asti ja alentui niin ſywälle, kuin alentuminen ylipäänſä woi mennä, waikka Hän oliſi woinut milloin tahanſa palata ſiihen kirkkauteen, missä Hän oli ollut Jumalan tykönä.

Sentähden että Jeeſus nöyryytti itſensä, **„onkin Jumala Hänet korkealle korottanut ja antanut Hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman“.** Itſenſäalentamiſen kautta käy tie ylentymiſeen (Matt. 23, 12). Joka ylentää itſensä, ſe alennetaan. Kriſtuksen eſikuwa kehoittaa meitä alentumaan, jotta mekin ylennettäi-

siin. Apostoli Pietari kehoittaa kristityitä nöyrtymään Jumalan wäkewän käden alle, jotta Hän ajallaan ylentäisi heidät (1 Piet. 5, 6). Jeesus sanoo opetuslapsilleen, että he, jotka oliwat seuranneet Häntä, saawat uudestisyntymisessä, kun Ihmisen Poika istuu kirkkautensa waltaistuimella, istua kahdellatoista waltaistuimella ja tuomita Israelin kahtatoista sukukuntaa (Matt. 19, 28). Suuri armon palkka odottaa niitä, jotka noudattawat Kristuksen esikuwaa itsensäkieltämisessä.

Kristus joutui maan päällä pilkan ja wainon alaiseksi, mutta kaikki polwet notkistuwat aikanaan Jeesuksen nimeen, sekä niiden, jotka owat taiwaissa, että niiden, jotka owat maan päällä, ja niiden, jotka owat maan alla. Ja tähän palwomiseen liittyy tunnustus, että Jeesus Kristus on Herra. Jumalan kunniaksi tämä tunnustus annetaan, sillä Isä antoi Pojalle kaiken wallan, ja Pojan korotuksessa tulee Isän wanhurskaus, hywyys ja kaikkiwalta ilmi korkeimmassa walossaan.

Kärsimysten keskellä pysyi Jeesus horjumattomana ja woitti pahan hywällä, waikka ihmiset Hänelle, wiattomalle ja wanhurskaalle, palkitsiwat hänen hywät tekonsa pahalla. Jos kellään olisi ollut aihetta luottamaan hywän waltaan ihmiskunnassa sen hywän takia, minkä oli aikaansaanut, niin olisi Jeesuksella ollut aihetta siihen, sillä ei ole kukaan tehnyt ihmisille niin paljon hywää kuin Hän, mutta Hän sai palkakseen kärsimyksiä ja kuoleman. Jos Jeesus olisi turwannut hywän waltaan ihmiskunnassa, niin Hänen olisi täytynyt elämänsä wiimeisinä päiwinä joutua epätoiwoon, mutta Hän turwasi wain siihen hywään, mikä Jumalassa on. Hän tiesi, että Jumala yksin on hywä (Matt. 19, 17), ja Hän pysyi liitossa Jumalan kanssa, niin että Hän oli Isälle kuuliainen wiimeiseen asti. Tämä ehdoton kuuliaisuus Isän tahdolle oli se salainen peruste, joka kannatti kaikki hänen toimensa, ja tämän kuuliaisuuden kautta Hän woitti synnin, kuoleman ja pimeyden wallan. Kristus tiesi, etteiwät ihmiset olleet autettawissa millään ihmiswoimalla eikä millään maailmanwallalla, waan ainoastaan Jumalan Hengellä ja woimalla. Ja tuo hywän walta, mikä Jumalassa on, tulee kuuliaisuudella käytettäwäksi, kun alistutaan Isän tahdon alle ja eletään sen mukaan. Tuo ehdoton kuuliaisuus Jumalan tahdolle ja täydellinen luottaminen siihen hywään, mikä Jumalassa on, luottaminen siihen silloinkin, kun ihmissilmälle kaikki näytti toiwottomalta, oli Kristuksen elämän salaisuus, jota ihmiset eiwät ymmärtäneet ja jota heidän wieläkin on waikea käsittää. Kristus tiesi Isän tahdon, ja tämän tahdon Hän tiesi toteutuwan, waikka Hänen täytyi mennä ristin kuolemaan. Jumalan nimi on joutunut hä-

wäistyksen alaiseksi ihmisten keskuudessa, mutta Kristus kirkastaa sen. Sykarin lähteellä sanoi Hän opetuslapsilleen, että Isän tahdon tekeminen ja hänen tekonsa täyttäminen on hänen ruokansa (Joh. 4, 34). Ja kun Jeesus menee kuolemaan, sanoo Hän Isälleen: **„Minä olen kirkastanut Sinut maan päällä, olen täyttänyt sen työn, jonka annoit Minulle tehdäkseni"** (Joh. 17, 4). Isän nimen kirkastaminen ja hänen tahtonsa tekeminen on Jeesuksen perustehtäwä, ja tälle tehtäwälle on Hän kuuliainen kuolemaan asti, sillä Hän tietää, että Jumala tässä on auttawa Häntä. Ihmiset owat mieluummin kuuliaisia muille kuin Jumalalle, he owat mieluummin muiden ihmisten orjia kuin Jumalan palwelijoita. Semmoisia mieliaatteita he mielellään ajawat, joissa saawat ihmisten kannatusta ja kiitosta, mutta jos on semmoinen asia ajettawa, joka on oikea, mutta jota wastaan ihmisten itsekkyys nousee, silloin he pian wäistywät. Jeesus osoitti puheessa ja teossa, että Jumalan woima yksin kaikki woi, että Jumalan hywyys antaa kaiken hywän ja että Jumala on yli kaiken kunnioitettawa. Sentähden Jumala antaa Hänelle wallan kaiken lihan yli, niin että Hän woi pelastaa pimeyden waltaan sortuneen ihmiskunnan ja antaa Häneen uskowille iankaikkisen elämän. Jumalan tahdon tekeminen wiimeiseen asti ja Jumalan nimen kirkastaminen on jokaisen ihmisen tehtäwä. Usein on meillä tehtäwiä, joita tiedämme Jumalan tahdoksi, mutta joita wastaan nousee monenlaisia wastuksia. Meidän ei sowi näissä lannistua, waan wiimeiseen asti on meidänkin pysyminen yhteydessä Jumalan kanssa ja turwaaminen hänen apuunsa. Jos kaikki muutkin hylkääwät, Jumala ei hylkää.

Pyhä ja korkea on Jumalan Kristus, mutta sitä nöyrää, kärsiwää suuruutta, mikä esiintyy Kristuksessa, ei maailma käsitä, sillä se tahtoo loistetta, waltaa ja kunniaa. Suuruuden ajatuksia liikkuu kaikilla aloilla nykyaikana ihmiskunnan mielessä. Wirkistäwää on lukea todellisten suurmiesten teoksia entisiltä ajoilta. Mikä nöyryys esiintyy heidän tunnustuksissaan! Mikä arwo ja kunnioitus annetaan Jumalan sanalle! Meidän aikanamme liikkuu toinen sämel kirjallisuuden alalla. Ihminen ja ihmiswiisaus on nyt suuruus, jota kiitetään. Mutta kaikkialla kohtaa meitä kurjuus, jota eiwät ihmiset, ei tiede, ei taide woi poistaa. Sodat ja riidat tuhoawat; waiwat ja kärsimykset sortawat; kuolema kaluaa kaikki; wääryys ja wäkiwalta hallitsewat. Missä on tuo ihmiswoima, joka niin paljon kerskailee? Missä tuo suuri ihmiswiisaus? Kristus wälttää sitä, mikä maailmassa on suurta ja korkeaa, ja nöyrässä kärsiwällisyydessä on Hän maailman halweksimisen ja pilkan esineenä. Mutta kristikunnassa on tuo itsensäkieltäwä mieli, joka

kaikessa pyytää kirkastaa Jumalan nimeä, usealle tuntematon. Wiimeiseen asti harwat pysywät uskollisina Jumalan tahdolle. Ja maallinen mieli pahenee siihen kristuskuwaan, jonka Jumala on meille antanut. Sywänä liikkuu se wuolle, joka tekee ihmiskunnan jumalaksi. Millä alalla waan jotain erityisempää esiintyy, kiitetään ja ylistetään sitä ylenmäärin. Mutta ihmiskunnan suurta syntiluetteloa, sen erehdyksiä, paheita ja rikkomuksia peitellään. Jumalan Kristus yksin woi pelastaa ihmiskuntaa. Mitä hyötyä siitä on, että kristinusko tehdään maallisen mielen mukaiseksi, kun ei Jumala tuommoista oppia kannata? Ei se oppi auta, waikka olisi kuinka miellyttäwä ja waikka saataisiin koko maailma sitä hywäksymään, kun Jumala seisoo sitä wastaan. Ja mikä edeswastaus on tämmöisestä puuhasta! Baabelin tornia rakennetaan yhä, mutta lopulta tämä rakennus sortuu. Enkeli sanoo: **„Näin heitetään wauhdilla pois Babylon, se suuri kaupunki, eikä sitä enää koskaan löydy"** (Ilm. 18, 21). Epäuskon woimalla ei woida pahaa maailmassa hillitä, ei woi tiede eikä taide eikä jonkunlainen pintapuolinen uskonnollisuus panna sulkua pahan kaswawalle wallalle, waan sen woi ainoastaan Jumalan Kristus. Jumala ei ole tukemassa wäärää kristuskuwaa. Kewytmielisen puuhan kautta riistetään kansalta sen usko, ja kun se on menettänyt jumalanpelkonsa ja uskonsa, kun se on tullut kopeaksi, jumalattomaksi ja nautinnonhimoiseksi, puhkeaa sen raaka, hillitön luonto hirmutekoihin, jotka tuottawat tuhoa sille itselle ja muille. Se laaja kylwö, mikä huonon, epäsiweän ja Jumalaa pilkkaawan kirjallisuuden lewittämisellä toimitetaan kansoissa, tuottaa warmaan sadon ja leikkuun, mutta se leikkuu on olewa kammoa herättäwä ennen kaikkea tuon kurjan kylwön tekijöille. Jumalan pyhät säännöt pysywät woimassa hengen alalla niinkuin luonnonkin.

Kristuksen mieli on toinen kuin luonnollisen ihmisen, ja tuo mieli on kristityllе tarpeen. Apostoli Paawali sanoo: **„Meillä on Kristuksen mieli"** (1 Kor. 2, 16). Se mieli ei luota ihmisiin, waan Jumalan woimaan, ja se luottaa siihen wiimeiseen asti. Kristus antoi wihamiesten ottaa Hänet uhrikaritsana kiinni ja wiedä Hänet teurastettawaksi, sillä Jumalan kädestä otti Hän ylösnousemisen ja korotuksen. Hän, jolta kaikki woima riisuttiin ja joka naulittiin ristinpuuhun, on tullut woiman ja autuuden lähteeksi heikoille ja onnettomille. Ja tämä elämänwoima annetaan ihmisille kaikkina aikoina ewankeliumin kautta, jolla ei ole minkäänlaista inhimillistä wiehätystä, sillä se esiintyy ilman tieteellistä loistoa. Kuinka ihmeellinen on Jumalan tie! Jumalallisen heikkouden ja työmyyden woima saattaa armorikkaassa nöyryydessä ihmisten woiman ja

wiiſauden häpeään. Ihmiswiiſaus on kopea ja paiſunut, mutta ſe on woimaton. Ihminen ei tahdo kiinnittää huomiotaan ſiihen, mikä ei ſowellu hänen pyyteiſiinſä, waan ſiwuuttaa mielellään ſen. Kristus oli ſelwin ſanoin ilmoittanut opetuslapſilleen tulewaa kärſimistään ja kuolemaanſa, mutta wasta ristin juurella he käſittiwät Kristuksen kärſimiſen ihmeellistä woimaa, kun oliwat ſaaneet maiſtaa jotakin ſiitä kärſimiſen maljasta, jonka Herra oli juonut. Silloin oppiwat he tuntemaan omaa heikkouttaan ja ſyntiään, ja heidän korkeat ajatuksenſa joutuiwat haaksirikkoon. Ristin koulussa he pääſiwät käſittämään, mimmoinen Kristuksen mieli oikeastaan on. Ja niin on ristin tie nykyaikanakin wastenmielinen niille kristityille, jotka eiwät ole ahtaasta portista menneet elämän kaidalle tielle. Maailmaſſa Herra ei etſinyt woimaa eikä kunniaa, waan Hän etſi ſitä ainoastaan Jumalaſſa, mutta rakkaudeſſa Hän tahtoi palwella maailmaa, woidakſeen antaa ihmiſille taiwaalliſia tawaroita. Rakkaudeſſa Hän kärſi ja kuoli, jotta Hän woiſi antaa uskowille iankaikkiſen elämän. Kuinka harwinainen on Kristuksen itſenſäkieltäwä mieli kristikunnaſſakin! Kun Kristuksen tähden on jätettäwä maallinen kunnia ja walta, kun on tehtäwä rakkauden työ totuudeſſa, kun on oikeuden tähden kärſittäwä, ſilloin uſeimmat wetäytywät takaiſin.

Jeeſus oli kirkastanut Jumalan nimen Israelin kanſan keskuudeſſa ja tehnyt paljon woimatekoja, ja lopulta oli Hänen kärſittäwä ſe häpeä, millä ihmiſet oliwat Jumalan kunniaa tallanneet. Apoſtoli ſanoo: **„Ei Kristuskaan elänyt itſelleen mieliſi, waan ſen mukaan kuin on kirjoitettu: 'Niiden herjaukſet, jotka Sinua herjaſiwat, owat ſattuneet Minuun'"** (Room. 15, 3). Kaikki oli Hän antanut alttiiksi Iſän kirkastamiſekſi. Mielellään otti Hän päälleen ſen pilkan, jonka ihmiſet ſyytiwät Iſää wastaan. Wälimiehenä Hän tuli oſalliſeksi ihmisten lihasta ja werestä, ja ſentähden Hän oli kiuſausten alainen, waikka Hän oli ilman ſyntiä. Kärſimyksiſtään oppi Hän kuuliaiſuutta, waikka Hän oli Poika (Hebr. 5, 8). Raskas oli ſe kilwoitus, jonka kautta Kristuksen täytyi kulkea. **„Lihanſa päiwinä Hän kowalla huudolla ja kyyneleillä uhraſi rukouksia ja anomuksia ſille, joka woi pelastaa Hänet kuolemasta"** (Hebr. 5, 7). Kristus oliſi woinut wälttää tätä kärſimistä, ſillä Hän oli ſynnitön, mutta ſe oli tarpeen ihmiskunnan ſowittamiſekſi. Sentähden Hän menee wapaaehtoiſesti kärſimykſeen ja kuolemaan. Jeeſus ſanoi: **„Nyt minun ſieluni on järkytetty, ja mitä ſanonen? Iſä, pelasta Minut tästä hetkestä. Kuitenkin, ſitä wartenhan olen tullut tähän hetkeen. Iſä kirkasta nimeſi!"** (Joh. 12, 27. 28). Kärſimys ei tullut Hänen päälleen, waan Hän tuli ſiihen.

Hän sanoo: **„Ei kukaan ota Minulta henkeä, waan Minä panen sen itsestäni. Minulla on walta panna se, ja Minulla on walta ottaa se takaisin“** (Joh. 10, 18). Sitä Hän ennen kaikkea pyytää, että Isä kirkastaisi nimensä. Se oli aina hänen silmämääränään. Kristuksen kärsiminen oli pitkittywää kiusausta itsensä auttamiseen, sillä hänen wallassaan oli luopua siitä, milloin waan tahtoi. Kun Herra sanoi niille, jotka tuliwat ottamaan Hänet kiinni: **„'Minä se olen', peräytyiwät he ja kaatuiwat maahan“** (Joh. 18, 6). Sanallaan olisi Hän woinut häwittää wihamiehensä, mutta Hän menee kärsimiseen ja kuolemaan, ollakseen Isän tahdolle kuuliainen. Ja Hän kärsii kaiken sen pilkan, minkä ihmiset syytäwät Häntä wastaan. Ristinpuulla riippuwalle sanowat ihmiset pilkaten: **„Sinä, joka hajoitat maahan temppelin ja kolmessa päiwässä sen rakennat, auta itseäsi, jos olet Jumalan Poika, ja astu alas rististä“. „Muita Hän on auttanut, itseään ei woi auttaa. Onhan Hän Israelin kuningas; astukoon nyt alas rististä, niin me uskomme Häneen. 'Hän on luottanut Jumalaan; wapahtakoon nyt Jumala Hänet, jos on mielistynyt Häneen'; sillä Hän on sanonut: 'Minä olen Jumalan Poika'“** (Matt. 27, 40. 42. 43). Tuommoista pilkkaa saa Jeesus kuulla, kun Hän ristinpuussa kuolee maailman sowittamiseksi. Hän olisi woinut astua alas rististä ja jättää lunastustyön kesken. Ihmiswoima ei olisi Häntä siitä estänyt. Mutta Hän on kuuliainen wiimeiseen asti, ristin kuolemaan saakka. Semmoinen on Kristuksen mieli. Mikä esikuwa!

Kaikki, mikä Jumalan ja ihmisten edessä on oikein, on Jeesuksen puolella, ja kaikki, mikä Jumalan ja ihmisten edessä on wäärin, on hänen wastustajainsa puolella. Ja kaikki, mikä on jaloa ihmissydämessä, loukkaantuu siihen raakuuteen, millä wiaton ja wanhurskas kohdellaan. Kolmestakymmenestä hopearahasta kawaltaa Hänet oma opetuslapsi ja antaa Hänelle petturin suudelman. Papit ja wanhimmat, jotka owat kiiwailewinaan Jumalan puolesta, esiintywät oikeuden edessä röyhkeällä ulkokullaisuudella ja kiihoittawat kansaa pyytämään Jeesusta ristiinnaulittawaksi. Ei kukaan woinut nuhdella Jeesusta pienimmästäkään synnistä, mutta Hänelle annetaan jumalanpilkkaajan, petturin ja kansanwiettelijän nimi, eikä Hän tee mitään, torjuakseen tunnottomat syytökset. Murhaaja ja kapinoitsija päästetään wapaaksi, mutta Kristusta rääkätään raippaiskuilla ja korwapuusteilla, ja pilkkaajat sylkewät Häntä kaswoihin ja lyöwät orjantappuraseppeleeseen, joka oli pantu hänen päähänsä. Jeesus kielsi itsensä, waikka Hänellä oli Jumalan walta ja woima.

Se korkea wirkamies, jonka kädessä nyt oli walta, liehui sinne tänne, niinkuin ruoko tuulessa, mutta Jeesus ei tee mitään yritystä,

ſaadakſeen heikon miehen puolelleen. Neljä kertaa wakuuttaa maaherra, ettei hän löydä mitään ſyytä Jeeſukſessa, ja uſeamman kerran yrittää hän taiwuttaa Jeeſukſen wihamiehiä heidän werenhimoiſista aikeistaan, mutta hän ei tee, mitä hänen wirkanſa pyhin welwolliſuus waatii. Alusſa Jeeſus muistuttaa tuomaria ſiitä, että tämä on tekemiſiſſä totuuden kanſſa, kun hän käſittelee eſilläolewaa aſiaa, mutta kun wetoaminen tuomarin omaantuntoon oli tehoton, niin Herra ei anna wastausta niihin ſyytöksiin, jotka tehdään Häntä wastaan. Kun tuomari lopulta ſanoo, että hänellä on walta tuomita tai päästää, muistuttaa Jeeſus häntä korkeammasta wallanpitäjästä, jolta maaherra on ſaanut waltanſa, ja wiittaa ſanoilla: **„ſen ſynti on ſuurempi, joka jätti Minut ſinun käſiiſi“** (Joh. 19, 11), ſiihen, että maaherrallakin on edeswastaus, waikka niillä, jotka jättiwät Jeeſukſen hänen käſiinſä, on ſuurempi ſyyllliſyys. Jeeſus ei käytä hywäkſeen tuomarin heikkoa luonnetta, eikä Hän eſiinny ſyytettynä, joka puolustaa itſeään, waan Hän pyſyy ſiinä tehtäwäſſä, jonka Jumala oli Hänelle antanut, loppuun asti. Kun Häntä raa'asti pilkataan, kun Hänen täytyy eſiintyä weriſiin haawoihin lyötynä kanſan edeſſä, kun maaherra tahtoo herättää kanſaſſa ſääliä ſanoilla: **„Katſo, ihmistä!“** (Joh. 19, 5) ja ylipapit ja käskyläiſet huutawat: **„Ristiinnaulitſe, ristiinnaulitſe!“** (Joh. 19, 6), waikenee Jeeſus. Katalaa, epäinhimillistä raakuutta ſaa Jeeſus kärſiä, pilkkaa, herjausta ja mitä tunnottominta wääryyttä, mutta Hän ei walita, ei nureksi, waan kieltää itſenſä ja waikenee. Pyhä arwokkuus, mikä koko hänen maalliſen elämänſä aikana oli hänen olennoſſaan, pyſyi kirkkaana kärſiwän ja kuolewan Wapahtajan päällä. Mikä eſikuwa meidän aikamme kristityille, jotka tahtowat oikeuttaan ajaa perille ja kunniaanſa puolustaa! Kärſimiſenſä aikana ilmeſtyi Kristukſen mieli taiwaalliſeſſa loistoſſaan, ja apoſtoli ſanoo: **„Olkoon teillä ſe mieli, joka Kristukſella Jeeſukſella oli!“**

Puhumiſella on aikanſa ja waikenemiſella on aikanſa. Toiminnalla on aikanſa ja kärſimiſellä on aikanſa. Suuri ja ihmeteltäwä on Herra, kun Hän puhuu ſemmoiſena, jolla on walta; ſuurempi ja ihmeteltäwämpi on Hän, kun Hän kärſii ſemmoiſena, jolla ei näy olewan yhtään waltaa. Mutta tämä waikeneminenkin on puhumista. Se ſanoo: teidän wääryytenne ja minun wiattomuuteni on aiwan ſelwä. Olette päättäneet tappaa Minut, eikä puhuminen mitään auta. Ja nyt täytetään, mitä profeetta Eſaias oli ennuſtanut: **„Hän lyötiin ja waiwattiin, eikä Hän ſuutanſa awannut; niinkuin karitſa, joka teuraaksi wiedään, ja niinkuin lammas, joka keritſijänſä edeſſä waikenee, niin ei Hän ſuutanſa**

awannut" (Ef. 53, 7). Niin on waikeneminenkin usein tärkeä, waikka maailma luulee waikenewan menettäneen kaikki. Jeesus jätti asiansa Jumalalle, ja Hän woi odottaa sen loppua. Kun wihamiehet oliwat saaneet Jeesusta ristiinnaulituksi ja Hän jättää henkensä Isän käsiin, luulewat he woittaneensa, mutta helluntaipäiwänä todistawat apostolit juutalaisille ja pakanoille: **„Warmasti tietäköön siis koko Israelin huone, että Jumala on Hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte"** (Ap. t. 2, 36). Pyhän Hengen wuodatus, tunnusteot ja ihmeet todistiwat Jeesuksen ylösnousemusta, ja ewankeliumin saarna liikkuu ympäri maailmaa. Jeesus woitti, ja wihollliset joutuiwat häpeään. Nytkin waikenee Jeesus epäuskon pilkkaan, sillä kaikkien polwien pitää kerran notkistuman Jeesuksen nimeen, ja jokaisen kielen pitää Isän Jumalan kunniaksi tunnustaman, että Jeesus Kristus on Herra. Niin warmaan kuin Jeesus Nasarealaisen silloin tallattu nimi on saarnattu maailman kansoille ja kunnioitettu ainoana nimenä, jossa ihmiset woiwat pelastua, niin warmaan on tuo toinenkin lopputulos tulewa, että kaikki polwet notkistuwat Jeesuksen nimeen, ja joka kieli tunnustaa Häntä Herraksi, kun Hän tulee Isänsä kirkkaudessa tuomitsemaan eläwiä ja kuolleita.

Anna meille, taiwaallinen Isä, Kristuksen mieli! Auta meitä noudattamaan Kristuksen esikuwaa ja hänen mielensä mukaan elämään! Kuule, Herra, meitä! Amen.

25. Katso, Jumalan Karitsa!

Saarna Pitkänäperjantaina.

Epistola: Eſ. 53, 1—12.

„Kuka uskoo meidän ſaarnaamme, ja kenelle Herran käſiwarſi ilmoitetaan? Hänpä kaswoi kuin weſa Hänen edeſſänſä ja kuin juuri kuiwasta maasta. Ei Hänellä ollut muotoa eikä kauneutta, ja me näimme Hänet, mutta Hänessä ei ollut ſitä muotoa, että me oliſimme Häneen mielistyneet. Hän oli ylenkatſottu ja miesten hylkiö, kipua ja ſairautta täynnä ja ſemmoinen, jolta me peitimme kaswomme; Hän oli niin ylenkatſottu, ettemme Häntä minäkään pitäneet. Mutta Hän oli ſe, joka kantoi meidän tautimme ja päällenſä ſälytti meidän kipumme, waikka me pidimme Hänet rangaistuna, Jumalan lyömänä ja waiwaamana. Hän on haawoitettu meidän pahojen tekojemme tähden, hoſuttu meidän ſynteimme tähden; rangaistus, joka meille tuotti rauhan, oli Hänen päällään, ja hänen haawainſa kautta olemme me paratut. Me waelſimme kaikki eksyksiſsä kuin lampaat, ja kukin meistä poikkeſi omalle tielleen; mutta Herra heitti meidän kaikkein ſynnit Hänen päälleen. Hän lyötiin ja waiwattiin, eikä Hän ſuutanſa awannut; niinkuin karitſa, joka teuraaksi wiedään, ja kuin lammas, joka keritſijänſä edeſſä waikenee, niin ei Hän ſuutanſa awannut. Mutta Hän otettiin pois ahtaudesta ja tuomiosta, ja kuka hänen aikuiſianſa ajatteli, että Hän otettiin pois eläwäin maasta; minun kanſani rikoksen tähden rangaistus Häntä kohtaſi. Hänen hautanſa aiwottiin jumalattomain ſekaan, mutta rikkaan työ tuli Hän kuoltuaan, ſillä Hän ei ollut wääryyttä tehnyt, eikä petosta ollut hänen ſuuſſaan. Mutta Herra tahtoi piestä Häntä ſairaudella; kun Hän pani ſielunſa wikauhriksi, ſaa Hän nähdä ſiemenen ja kauan elää, ja Herran aiwoitus hänen kätenſä kautta menestyy. Kun hänen ſielunſa on työtä tehnyt, ſaa Hän iloa nähdä ja rawitaan; tuntemiſenſa kautta Hän, minun wanhurskas palwelijani, monta wanhurskauttaa, ja Hän kantaa heidän ſyntinſä. Sentähden annan Minä Hänelle oſan ſuurten kanſſa, ja wäkewäin kanſſa Hän ſaalista jakaa; ſentähden että Hän antoi ſielunſa kuolemaan ja luettiin pahantekijäin joukkoon ja kantoi monen ſynnit ja rukoili pahantekijäin puolesta".

Wanhan liiton ennustus oli tähdätty tulewaan Kristukſeen, ja ilmestyksen Henki kirkasti profeetan ſilmälle eri piirteitä Meſſiaksen kuwasta. Lupauksen ſana wiritti Israelisſa toiwoa tulewaan Wapahtajaan, ja niin woimalliſeksi kaswoi tämä toiwo, että ſe wieläkin juutalaiſissa kannattaa tulewaiſuuden toiweita, waikka Kristus jo on tullut. Mutta he kiinnittiwät huomionſa ſemmoiſiin piirteiſiin, jotka eſittiwät Meſſiaksen maailmanwaltojen woittajana ja

Jeruſalemia jälleen kunniaan ſaattajana. Kärſiwää ja ihmiskunnan puolesta kuolewaa Wapahtajaa eiwät juutalaiſet odottaneet; ſentähden jäi meidän ihmeellinen tekstimme heiltä huomioon ottamatta. Mutta uuden testamentin kirjat wiittaawat uſein tähän tekstiin, ja Filippus julisti Etiopian kuningattaren Kandaken howiherralle ewankeliumia Jeeſuksesta tämän tekstin johdosta (Ap. t. 8, 35). Selwänä eſiintyy kärſiwän Kristuksen kuwa tekstimme ſanoiſſa.

Maalliſet ihanteet lumoſiwat juutalaiſia, ja he odottiwat loistawan Jsraelin waltakunnan rakentajaa. Sentähden pyſyi kanſan enemmistö wälinpitämättömänä ewankeliumiin nähden, ja profeetta walittaa niiden puolesta, jotka oliwat kuuliaiſia ewankeliumille, ettei kanſa ottanut wastaan ſanomaa tulewasta Wapahtajasta. **„Kuka uskoo meidän ſaarnaamme, ja kenelle Herran käſiwarſi ilmoitetaan?“** Johannes wiittaa tähän (Joh. 12, 37. 38) ja Paawali (Room. 10, 16). Jumalan käſiwarſi oli korotettu, ja Hän toimitti pelastuksen kanſalleen. **„Herra paljastaa pyhän käſiwartenſa kaikkein kanſain nähden“** (Eſ. 52, 10); ja Jumala ſanoo: **„Lähellä on minun wanhurskauteni, minun autuuteni käy ulos, minun käſiwarteni on kanſoja tuomitſewa“** (Eſ. 51, 5). Mutta tätä ojennettua Jumalan käſiwartta ei kanſa nähnyt. Jumalan edeſſä kaswoi tulewa Wapahtaja niinkuin weſa, joka nouſee kannosta, jonka puu on kaadettu, ja niinkuin juuri kuiwasta maasta. Daawidin kuningaskunnan korkea ketripuu oli kaatunut; Maria, joka oli Daawidin kuninkaallista ſukua, oli köyhä nainen Naſaretiſſa, ja Jsrael eli kurjuudeſſa Rooman maailmanwallan alaiſena. Mutta Jumalan käſiwarſi oli ojennettuna auttamaan onnetonta kanſaa, ja Meſſias ſyntyi Jsraelin neitſyeſtä. Kristus tuli Jumalan Karitſana ſowittamaan maailman ſynnit, ja ſentähden Hänellä ei ollut ſitä muotoa, johon juutalaiſet oliſiwat mieliſtyneet. Loistawaa kuningasta he odottiwat, mutta Kristus tuli palwelijan muodoſſa. Sentähden Hän oli ylenkatſottu ja miesten hylkiö, jolta maallisten ihanteiden tawottelijat peittiwät kaswonſa. Jumalan Kristus oli juutalaiſille niin ylenkatſottu, etteiwät he Häntä minäkään pitäneet. Kristus oli ſynnitön, mutta Hän astui wälimiehenä ihmiskunnan aſemaan ja otti ſen kirouksen päälleen, joka ſynnin tähden painoi ihmiſiä. Maailma luuli, että Kristus kärſi omien ſyntien tähden ja että Hän oli Jumalan lyömänä ja waiwaamana, mutta Hän kantoi meidän tautimme, ja meidän kipumme Hän ſälytti päälleen. Matteus wiittaa tähän ewankeliumiſſaan (8, 17). Monenlaiſet owat ſynnin ſeuraukſet, ja kuolema on ſen palkkana. Jumalan palwelija kärſii ne waiwat, jotka meidän oli kärſittäwä, ja meidän

edustajanamme Hän ne ſowitti. Meidän pahat tekomme haawoittiwat Häntä, ja meidän ſyntimme ſaattoiwat Hänet kuolemaan. Jumalan wanhurskaus waati ſynnin ſowituksen, mutta rakkaudessa Hän antaa Poikanſa kuolla meidän edestämme. Kristuksen päällä oli rangaistus, jonka kautta me ſaamme rauhan Jumalan kanssa. Hänen haawanſa tuottawat meille terweyden. Apostoli Paawali kirjoittaa roomalaiſille, että Kristus **„on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden“** (4, 25), ja ſen totuuden hän ennen kaikkea julistaa, **„että Kristus on kuollut meidän ſyntiemme tähden, kirjoitusten mukaan“** (1 Kor. 15, 3). Tekstiimme wiittaa Pietarikin, kun hän kirjoittaa: **„Kristuskin kärſi teidän edestänne, jättäen teille eſikuwan, jotta noudattaiſitte hänen jälkiään, joka 'ei yhtään ſyntiä tehnyt ja jonka ſuussa ei mitään wilppiä ollut', joka Häntä herjattaessa ei herjannut takaiſin, joka kärſiessään ei uhannut, waan jätti aſianſa ſen haltuun, joka tuomitſee oikein, joka 'itſe kantoi meidän syntimme' ruumiiſſaan ristinpuuhun, jotta me, ſynneistä pois kuolleina, eläiſimme wanhurskaudelle; ja hänen 'haawainſa kautta te olette parannetut'“** (1 Piet. 2, 21—24). Apostolit ſaiwat omin ſilmin nähdä, kuinka Jumalan ennustus toteentui, ja he todistawat ihmiskunnalle ſiitä Jumalan Karitſasta, joka kantaa ja ottaa pois maailman ſynnit.

Israelin ſilloinen aſema oli kurja. Se waelſi eksyksissä niinkuin lammaslauma, joka oli korpeen joutunut. Jumalan poluilta ſe oli poikennut, ja jokainen kulki omilla teillään, mutta Jumala heitti meidän kaikkein ſynnit palwelijanſa päälle, jotta Hän ne kärſimiſellään ſowittaiſi. Dawid walittaa: **„Minun ſyntini owat ottaneet minut kiinni“** (Pſ. 40, 13). Synnin teko lähtee ſynnin tekijästä ja palajaa turmelewana ja tuomitſewana hänen päälleen. Kristus on ſynnitön. Mutta maailmanſynti painaa kirouksena Häntä, kun Hän on ihmiskunnan wälimiehekſi ruwennut. **„Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun tuli kirouksekſi meidän edestämme“** (Gal. 3, 13). Hän lyötiin ja waiwattiin, mutta Hän ei awannut ſuutaan. Walheellisia ſyytöksiä tehdään Kristusta wastaan, raakoja pilkkaſanoja lauſutaan, Hänet lyödään weriſiin haawoihin, mutta Hän waikenee niinkuin karitſa, joka wiedään teuraaksi, ja niinkuin lammas, joka keritſijänſä edessä waikenee. Tämä waikeneminen oſoittaa Kristuksen ſuurta kärſiwälliſyyttä. Profeetan ſilmä näkee kärſiwää Jumalan Karitſaa, niinkuin oliſi ennustaja ſeiſomaſſa ristin juurella. Johannes kastaja ajattelee tätä paikkaa, kun hän ſanoo: **„Katſo, Jumalan Karitſa, joka ottaa pois maailman ſynnin!“** (Joh. 1, 29).

Syyttömästi kärsi Kristus. Sentähden Jumala otti Hänet pois ahdingosta ja tuomiosta, ja kuka hänen aikuisiaan ajatteli, että Hän otettiin pois eläwäin maasta ja että rangaistus kohtasi Häntä kansan rikoksen tähden. Jos juutalainen paheni Kristukseen tämän ollessa maan päällä, niin olisi hänen, kun Kristus oli erinnyt maailmasta ja hänen elämänsä ja kärsimyksensä oliwat todistamassa Hänestä, pitänyt käsittää, että Hän kärsi kansansa rikosten tähden. Kristus ei kuollut niinkuin ihminen kuolee, waan **„iankaikkisen Hengen kautta Hän uhrasi itsensä wiattomana Jumalalle“** (Hebr. 9, 14). Pahantekijäin keskelle Kristus ristiinnaulittiin, ja jumalattomain joukkoon aiwottiin hänen hautansa, mutta Joosef Arimatiasta pyysi Pilatukselta Jeesuksen ruumiin, ja Nikodeemus toi mirhan ja aloen seosta noin sata naulaa; he ottiwat Jeesuksen ruumiin ja kääriwät sen hywänhajuisten yrttien kanssa liinakääreihin ja paniwat sen uuteen hautaan. Wäärynyttä ei Kristus tehnyt, eikä petosta ollut hänen suussaan, sentähden arwokkaat henkilöt ja rikkaat ottiwat Jeesuksen ruumiin ja paniwat sen hautaan, joka oli rikkaalle aiwottu. Jumalan armopäätös toteentui Kristuksen kuolemassa. Meidän edestämme ja meidän sijaisenamme kärsi ja kuoli Jumalan palwelija. Herra tahtoi piestä Häntä sairaudella, kun Hänen oli kannettawa meidän sairautemme ja syntimme, mutta Kristus saa nähdä siemenen, kun Hän pani sielunsa wikauhriksi, sillä sowintokuolemansa ja ylösnousemuksensa kautta on Hän uuden sukukunnan kantaisä. Suuri on sen seurakunnan jäsenten luku, joka on ylhäältä syntynyt ja jonka päänä Kristus on. Waikka Kristus kuoli ristinpuussa, saa Hän kauan elää, sillä Hän woitti kuoleman ja nousi ylös taiwaaseen, ja Herran aiwoitus menestyy hänen kätensä kautta. Aikanaan on Jumala Hänen kauttaan luowa uudet taiwaat ja uuden maan.

Raskas oli lunastustyö. Mutta Kristus saa nähdä iloa ja Hän rawitaan, sillä hänen sielunsa teki työtä, uhrasi rukouksia ja anomisia Jsälle, jonka tahdon tekeminen oli hänen ruokansa. Ja tuntemisensa kautta Jumalan wanhurskas palwelija wanhurskauttaa monet. Tuntemalla Kristusta ja uskomalla Häneen tulee ihminen wanhurskaaksi, ja Kristus kantaa uskowaisten synnit. Sentähden saa Kristus osan suurten kanssa, ja wäkewäin kanssa Hän saalista jakaa. Jumala antoi Jeesukselle nimen, joka on kaikkia nimiä korkeampi, sillä Hän antoi sielunsa kuolemaan ja luettiin pahantekijäin joukkoon, kantoi monen synnit ja rukoili pahantekijäin puolesta. Tekstimme sanoo selwästi, että Kristus kärsi ja kuoli meidän edestämme ja meidän sijaisenamme. Kristus todistaa itse, että tämä ennustus kohdistuu Häneen, kun Hän sanoo opetuslapsilleen: **„Minä**

ſanon teille, että Minuſſa pitää käydä toteen tämä kirjoitus: 'Ja Hän luettiin pahantekijäin joukkoon'" (Luuk. 22, 37).

Pitkänäperjantaina Jeeſus meni maailman Lunastajana kuolemaan. Hänellä oliſi woinut olla iloa taiwaiſſa Iſänſä luona enkelein joukoſſa, mutta Hän menee ristiinnaulittawakſi niinkuin pahantekijä, ja raiwoiſat ihmiſet pyytäwät tehdä Jeeſukſen wiimeiſtä matkaa maan päällä niin waikeakſi kuin mahdollista. Hän kulkee nyt wiimeiſen kerran Jeruſalemin katuja ristin taakan alla, ruumis täynnä werihaawoja, ſen kanſan halweksimana, joka ennen ſaattoi Häntä riemuhuudoilla. Naiſet Häntä ſurkutellen itkewät, mutta Hän toiwoo heille ſilmien awausta, että aikanaan ajatteliſiwat, mitä heidän rauhaanſa ſopii. Hywää oli Jeeſus tehnyt kaikille, ja nyt tahtoi Hän antaa wiimeiſen uhrin, ſowittaakſeen maailman ſynnit ja awatakſeen tien kuolon warjon maasta Iſän huoneeſeen ylhäällä. Jokaista odottaa tuo wiimeinen matka kuolemaan. Miten ſilloin käy niiden, jotka hymyhuulin liikkuwat elämäſſä eiwätkä ſynniſtä paljon wälitä? Ihminen luulee tulewanſa toimeen ilman Lunastajaa, kunnes ſynti tulee hänelle tunnetuksi. Kun omatunto herää ja ſynnin olento paljaſtuu hänelle, ja warſinkin kun kuolema astuu hänen eteenſä, ſilloin hän tietää tarwitſewanſa Jumalan Karitſaa, joka on kantanut hänen ſyntinſä. Hywinä päiwinä woi hän tyytyä ihanneihmiſeenkin, joka eſikuwana häntä kehoittaa, mutta kuoleman hädäſſä ei hänelle kelpaa muu kuin ſe Jumalan Kriſtus, joka on meidän ſijaiſenamme kärſinyt ja meidän edeſtämme kuollut. Muut auttajat owat ſilloin kykenemättömät.

Ihmiskunnan aamuhetkenä kuului paratiiſiſſa Jumalan ihmeellinen ennuſtus: **„Waimon ſiemen on rikkipolkewa ſinun pääs, ja ſinä olet pistäwä Häntä kantapäähän"** (1 Mooſ. 3, 15). Jeeſus polki rikki käärmeen pään, mutta tämä pisti Häntä kantapäähän. Kiuſaaja taiſtelee ſuuren taiſtelunſa Jeeſukſen kanſſa korwesſa, ſitten pyytää hän eſtää Jeeſukſen lunastustyötä, ja lopulta hän taas ponniſtaa woimanſa, tehdäkſeen Jeeſukſen wapahtajatoimen tyhjäkſi. Opetuslapſet oliwat heikkouskoiſet, kanſa oli wälinpitämätön, ja wiholliſet Häntä ahdiſtiwat, mutta Herra waelſi ympäri Iſraeliſſa ja teki Iſän tahdon. Kun päiwän hetket loppuiwat, oli toiminta-aika päättynyt ja Hänen oli kärſiminen. Jeeſus ſanoi wastuſtajilleen: **„Tämä on teidän hetkenne ja pimeyden walta"** (Luuk. 22, 53)' ja opetuslapſilleen: **„Maailman ruhtinas tulee, ja Minuſſa hänellä ei ole mitään"** (Joh. 14, 30). Ihmiskunnan edustajana ja wälimiehenä täytyi Jeeſukſen täyttää Jumalan tahto ja kuolemallaan ſowittaa maailma Jumalan kanſſa. Jumala on rakkaus, mutta hänen tahtonſa on kaikki kannattamaſſa,

ja se on pyhä. Sentähden ilmenee Jumalan wiha kaikkea jumalattomuutta ja wääryyttä wastaan. Jumalan wanhurskaus waatii sowituksen, ja Hän antaa itse Poikansa kuolemaan. Hän on Kristuksessa ja sowittaa maailman itsensä kanssa. Jumala ei wihannut Kristusta, kun tämä toimitti lunastustyönsä, waan Hän rakasti Häntä, mutta Kristus sai kyllä kokea Lunastajana Jumalan wihaa syntiä wastaan, kun Hän meidän edestämme tuli synniksi (2 Kor. 5, 21), waikka Hänellä ei yhtään syntiä ollut, ja kun Hän meidän edestämme tuli kiroukseksi, jotta Hän lunastaisi meidät lain kirouksesta (Gal. 3, 13). Pyhä on Jumalan wiha, ja sillä on wanhurskaus tukenaan. Sentähden täytyi Lunastajan tulla kosketukseen Jumalan wihan kanssa, mutta suoranaisesti ei tämä wiha kohdannut Jeesusta, waan ihmiskunnan syntiä. Me olemme luonnostamme wihan lapsia (Ef. 2, 3) ja tarwitsemme Lunastajan, joka sowittaa meidän syntimme. Tekstimme sanoo, että Kristus on haawoitettu meidän pahojen tekojemme tähden ja hosuttu meidän synteimme tähden, ja rangaistus oli Hänen päällään, jotta meillä olisi rauha. Kristus kärsii meidän sijaisenamme synnin rangaistuksen, mutta Hän kärsii sen wapaaehtoisesti ja rakkaudesta ihmiskuntaan. Jumalan pelastustoimet owat niin korkeat, että me woimme wain osittain niitä käsittää, ja me turmelemme ne, jos wedämme ne alas ahtaaseen inhimilliseen piiriin. Kristus on sowittanut maailman synnit, mutta ihmisen tulee sopia Jumalan kanssa ja uskolla omaksua sowinto. Uskon kilwoitus on aina tarpeen sille, joka tahtoo käsittää elämän (1 Tim. 6, 12).

Synti erottaa Jumalan ja ihmisen, sentähden on sowitus tarpeen, jonka kautta Jumalan wanhurskaus pyhitetään ja rauha rakennetaan Jumalan ja ihmisen wälillä uuden elämänyhdistyksen kautta. Wanhurskaus waatii, että Kristus, joka antautuu wälimieheksi, joutuu kärsimään synnin tähden, koska se hajoittaa Jumalan perusjärjestystä ihmiskunnassa. Synnin tuomio sitoo ihmisen omantunnon, jossa Jumalan wiha syntiä wastaan ilmenee. Oikeudellinen woima on täällä waikuttamassa, joka waatii lunastusta. Sywästi owat oikeuden perusteet piirretyt ihmisen olentoon, ja me loukkaannumme, jos tuomari tuomitsee wäärin. Eikö maailman tuomari noudattaisi niitä wanhurskauden sääntöjä, jotka Hän on ihmiskunnalle säätänyt? Tietämättömyys ja siweellinen welttous puhuwat halweksiwasti maailmansowituksesta. Läpi pakanakunnan liikkuu tietoisuus siitä, että synti on sowitettawa. Wanhassa liitossa oli eläinten uhreja säädetty tahattomista rikkomuksista, mutta ne sowittiwat waan ajallisessa mielessä, ja Jumala jätti ne kärsiwällisyydessään rankaisematta, koska Hän oli niihinkin nähden

osoittawa wanhurskauttaan Kristuksen sowintokuoleman kautta (Room. 3, 25). Jumala woi kauankin jättää rankaisematta, mutta sowittamatta Hän ei woi jättää maailman syntejä, ja Kristuksessa on Hän armossa walmistanut iankaikkisen lunastuksen (Hebr. 9, 12), jossa synti sowitetaan henkisessä ja iankaikkisessa mielessä.

Jumalan rakkaus walmistaa Kristuksessa tämän lunastuksen, ja sentähden woi Hän wanhurskauden tiellä armossa kääntyä ihmisen puoleen. Uskomalla Kristuksen sowintoon pääsee ihminen synnin tuomion siteistä ja saa syntinsä anteeksi. **„Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan weri puhdistaa meidät kaikesta synnistä"** (1 Joh. 1, 7). Uskowat **„saawat lahjaksi wanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on julkiasettanut olemaan sowituksen wälineenä uskon kautta hänen weressään"** (Room. 3, 24. 25). Lunastus on olemassa Jeesuksessa Kristuksessa, joka wetää puoleensa kaikkia, ja ne, jotka kääntywät, tekewät parannuksen ja uskolla owat Kristuksessa Jeesuksessa, saawat omakseen tämän lunastuksen, eikä niille ole mitään kadotustuomiota (Room. 8, 1). Syntein anteeksisaaminen Kristuksessa ei ole wain oikeudellinen toimi, jonka kautta ihminen julistetaan wapaaksi synnistä, waan se päästää syntisen tuomion tilasta ja siirtää hänet kuolemasta elämään. Se muuttaa ihmisen elämänsuhteen ja wapauttaa hänet synnin wallasta, niin että hän woi waeltaa uudessa elämässä (Room. 6, 4). Jumalan armo antaa uskowalle Kristuksen täyteydestä elämää ja woimaa, niin ettei hän enää waella lihan mukaan, waan Hengen (Room. 8, 4). Se lunastus, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, wapauttaa ihmisen olennon synnin tuomiosta ja wallasta, kun se uskolla omaksutaan.

Kristuksen elämässä ja kuolemassa on inhimillistä ja jumalallista ihmeellisellä tawalla yhdistettynä. Wäärin tuomittuna kohtaa Jeesusta katalin pahoinpitely ja häpeällisin pilkka, joka ei jätä Häntä rauhaan, waikka Hän ristinpuulla kärsii katkerimmat kuoleman waiwat. Pahantekijät, jotka riippuwat Hänen wieressään, saawat olla rauhassa, mutta Jeesusta wastaan lasketaan ilkkuwaa häwäistystä. Ylhäiset ja alhaiset, sotilaat ja palwelijat, jopa ristiinnaulittu ryöwärikin parjaawat Häntä. Mutta Jeesus ei katkeroidu, ei Hän käänny pois niistä, jotka owat jättäneet Hänet, eikä Hän jätä elämänsä suurta tehtäwää, waikka Hän ihmiskunnan syntitaakan alla on Jumalalta ylenannettuna. Ei ole Jumalan apua näkywissä eikä ihmisapua, kun Hän kärsii ihmiskunnan rikosuhrina. Jumala waikenee pilkkaajien röyhkeään puheeseen eikä anna mitään ulkonaista merkkiä waiwatun puolustuksekseen. Hämärämmäksi, yhä syn-

keämmäksi tulee kaikki suuren kärsijän ympärillä, niin että Hän synkimmässä waiwassa ja ahdingossa huutaa: **„Minun Jumalani, minun Jumalani, miksi hylkäsit Minut?"** Mutta Hän ei jätä Jumalaa, kun Hän ylenannettuna kantaa sen kiroukseen, mikä painoi ihmiskuntaa, eikä Hän heitä pois sitä luottamusta, että Jumala pysyy hänen Jumalanaan. Musertunut on ihmiskunnan wiaton rikosuhri sielun ja ruumiin puolesta, eikä Hän tunne Jumalan läsnäoloa, mutta Hän pysyy Jumalalle uskollisena, waikka Hän on woimaton tuomioiden taakan alla. Kuinka suuri on kärsiwä Kristus! Sentähden sanoo Raamattu: **„Katsokaa uskon alkuunpanijaan ja täydelliseksi tekijään, Jeesukseen, joka odotettawanaan olewaa iloa warten kärsi ristin, häpeästä wälittämättä, ja istuutui Jumalan waltaistuimen oikealle puolelle"** (Hebr. 12, 2). Uskon silmällä on meidän katseleminen Jumalan Karitsaa, joka kantaa maailman synnit.

Ihmiskunnan oma on tämä suuri woittaja. Wähä ennen kärsimystään oli Jeesus erityisessä rukouksessa jättänyt Isän huostaan kaikki uskowaiset, ja ensi huolena on Jeesuksella ristinpuulla ollen rukous niiden puolesta, joiden epäusko ja raaka wäkiwalta tuottiwat Hänelle niin paljon waiwaa. Murhaajiensa puolesta Hän rukoilee: **„Isä, anna heille anteeksi, sillä he eiwät tiedä, mitä tekewät"** (Luuk. 23, 34). Ihmisiin ei tämä rakkauden esirukous mitään waikuttanut, sillä he pitkittiwät pilkkaamistaan wiimeiseen asti, mutta sitä enemmän se waikutti Jumalaan. Tämän esirukouksen perustuksella woi apostoli Pietari wähä tämän perästä kehoittaa kaikkea kansaa tekemään parannusta ja kääntymään, jotta sen synnit pyyhittäisiin pois ja wirwoituksen ajat koittaisiwat Herran kaswoilta (Ap. t. 3, 19. 20). Kahden pahantekijän wälillä Jeesus riippuu, niinkuin olisi Hän suurin pahantekijä. Toinen näistä pahantekijöistä on kuoleman edessäkin raaka pilkkaaja ja sanoo Jeesukselle: **„Etkö Sinä ole Kristus? Auta itseäsi ja meitä"** (Luuk. 23, 39). Hän on kuunnellut pilkkaajien puheita ristin juurella ja noudattaa heidän esimerkkiään, ja hän on kammottawa esikuwa siitä, kuinka ihminen woi paatuneena kuolla synneissään. Kristus waikenee hänen pilkkaansa, mutta toinen pahantekijä nuhtelee toweriaan ja sanoo Herralle: **„Jeesus, muista minua, kun tulet waltakuntaasi"** (Luuk. 23, 42). Tämä pahantekijä sanoo Herrasta: **„Tämä ei ole mitään pahaa tehnyt"** (Luuk. 23, 41), ja se on ainoa ihmisääni, joka parjaajien hälinässä kuuluu Jeesuksen puolustukseksi. Tämä pahantekijä saattaa usean uskowaisenkin häpeään, sillä hänen edessään on maailman pilkkaama Kristus, joka awutonna riippuu ristissä, ja hän tunnustaa Hänet kuninkaaksi. Tässä tunnustuksessa

esiintyy suuri uskon woima ja rohkeus. Tämä syntinen oli ensimäinen, jonka syntisten Wapahtaja siirsi maailmasta Jumalan paratiisiin. Jeesus sanoo rukoilijalle: **„Totisesti Minä sanon sinulle: tänä päiwänä olet olewa Minun kanssani paratiisissa"** (Luuk. 23, 43). Katuwan pahantekijän ei tarwitse astua tuonelan kolkkoon piiriin, waan hän pääsee samana päiwänä Jumalan lepoon. Ja maailman syntitaakkaa kantaessaan pitää Jeesus huolen äidistään, joka seisoi siinä wieressä, ja jättää hänet rakkaimman opetuslapsensa huostaan. Äidilleen sanoo Hän: **„Waimo, katso, poikasi!"** ja opetuslapselle: **„Katso, äitisi!"** (Joh. 19, 26. 27). Jeesuksen Henki tunkeutui taistellen läpi kaikkien sielun ja ruumiin waiwojen ja täytti kaikki, mikä Jumalan maailmasuunnitelman mukaan oli tarpeen ihmiskunnan pelastukseksi, ja Hän sanoi: **„Minun on jano"**, ja otettuaan sen hapanwiinin, jonka ojensiwat iisoppikoren päässä Hänelle, sanoi Hän: **„Se on täytetty"** (Joh. 19, 28. 30). Maailmansowinto on täytetty, niin että Jumala woi antaa iankaikkisen elämän kaikille niille, jotka Jeesuksen kautta tulewat Jumalan työ. Jeesus oli raskaimmassakin waiwassa pitänyt kiinni Jumalasta, ja lunastustyön täytettyään tuntee Hän taas Jumalan Isäkseen ja huutaa kowalla äänellä: **„Isä, sinun käsiisi Minä annan henkeni"** (Luuk. 23, 46).

Tässä Kristuksessa on meidän turwamme elämässä ja kuolemassa. Tätä Jumalan Karitsaa tulee meidän katsella. Kaikkinaisessa hädässä woimme luottamuksella kääntyä Hänen puoleensa. Se Herra, joka pyytää murhaajilleen anteeksi, joka katuwalle pahantekijälle awaa Jumalan paratiisin, joka maailmankiroukseen taakan alla pysyy yhteydessä Jumalan kanssa ja sowittaa ihmiskunnan synnit, Hän armahtaa ja auttaa sinuakin. Häneltä saat woimaa kääntymykseen, parannukseen, pyhitykseen ja woittoon, Häneltä saat syntisi anteeksi, ja Hän on pyhä esikuwasi.

Armon Herra! Sinua kiitämme käsittämättömästä rakkaudestasi ja kaikista kärsimyksistäsi. Auta meitä pysymään Sinussa kaikissa elämämme waiheissa ja johdata meitä työsi Isän huoneeseen! Kuule, Herra, meitä! Amen.

26. Pääsiäisen wiettäminen.

Saarna Pääsiäispäiwänä.

Epistola: 1 Kor. 5, 7. 8.

„Peratkaa pois wanha hapatus, jotta teistä tulisi uusi taikina, niinkuin te olette happamattomat; sillä meidänkin pääsiäislampaamme, Kristus, on teurastettu. Wiettäkäämme siis juhlaa, ei wanhoin hapatuksin eikä ilkeyden ja pahuuden hapatuksin, waan puhtauden ja totuuden happamattomin leiwin".

Pääsiäisjuhla on kristityille elämän juhla. Kun talwen kylmä haihtuu ja lumikinokset sulawat, wirkistää elpywä luonto ihmisen mieltä, mutta tämä ilo on katoawaa. Ei ole maan päällä mitään, josta ihmisen henki woisi elää, waan täällä häwiää kaikki aikanaan. Mutta pääsiäisjuhla kohdistuu elämään, jota ei ole olemassa koko maan päällä, waan ainoastaan Hänessä, jossa, jonka kautta ja johon kaikki luotiin, ja joka oli olemassa, ennenkuin maailmaa olikaan. Koko ihmiskunta oli hairahtunut pois elämän lähteestä; sentähden tuli Jumalan Poika taiwaasta ja istutti tähän kuolon warjon maahan, jossa kuolema aina on kintereillämme, katoamattoman, iankaikkisen elämän, ja Hän antaa sen niille, jotka uskossa etsiwät ja ikäwöiwät tosi elämää. Ja niinkuin luonnon elämä monine lahjoineen ja hedelmineen syntyy talwen kuolemasta ja haudasta maan uudistumisen kautta, niin syntyy taiwaan iankaikkinen elämä Jeesuksen Kristuksen kuolemasta ja haudasta hänen ylösnousemuksensa woimasta.

Israelin kansa wietti pääsiäisjuhlaa muistoksi siitä, että Jumala oli pelastanut sen Egyptin orjuudesta. Wyötettyinä kupeista, kengät jaloissaan ja sauwa kädessään söi kansa ensi kerran kiireellä pääsiäislampaan. Joka perhekunta teurasti ehtoolla wirheettömän ajastaikaisen karitsan, molemmat huoneen pihtipielet ja owenpäällinen siweltiin karitsan werellä, ja tulella paistettuna karitsan liha syötiin happamattoman leiwän ja katkerain ruohojen kanssa. Jos perhekunta oli pieni, liittyi se naapuriperheeseen. Puoliyön aikana löi Herra kaikki esikoiset Egyptin maalla Faraon esikoisesta, joka istui hänen istuimellaan, wangin esikoiseen asti, joka oli wankihuoneessa, ja kaikki eläinten esikoiset. Mutta surman enkeli meni Israelin lasten huoneiden ohitse, joiden pihtipielet ja owenpäällinen oliwat werellä siwellyt. Silloin egyptiläiset suuren pelwon

waltaamina waatiwat Israelin lapſia lähtemään Egyptistä, ja nämä matkustiwat pois orjuuden maasta. Tämän pelastuksen muistoksi wietettiin Israelissa pääſiäistä ſeitſemän päiwää, ja tämän juhlan aikana ſyötiin wain happamatonta leipää. Kun Israelin lapſet lähtiwät Egyptistä, ottiwat he uutta taikinaa mukanaan ja leipoiwat ſiitä happamattomia leipiä, ſillä kiireeſſä ei heillä ollut aikaa walmistaa hapanta leipää. Jumala ſääti Mooſeksen laiſſa, että hapan leipä oli juhlan enſimäiſenä päiwänä pantawa pois Israelin lasten huoneista, ja jos joku ſöi tämän juhlan aikana hapanta leipää, niin piti hänen ſielunſa hukutettaman Israelista (2 Mooſ. 12, 15). Tarkkaan tutki Israelin perheeniſäntä taloaan pääſiäisjuhlan alkaeſſa, oliko jäänyt jonnekin hapanta leipää, ja jos löytyi jotakin, poisti hän ſen talostaan. Tuon happamen taikinan ja leiwän poistaminen talosta oli ulkonainen kuwaus ſiitä ſiweelliſeſtä puhdistukſesta, jonka tuli tapahtua kanſan ſydämeſſä. Siſäänpäin wiittaſi wanhan liiton eſikuwa, ja wakawa oli ſen käsky.

Hapatustaikinan luonto on olla waikuttamaſſa, kunnes ſe ſaa koko taikinan happameksi. Tekstimme edelliſeſſä wärſyſſä ſanoo apostoli: **„Ei ole hywä, että kerskaatte. Ettekö tiedä, että wähäinenkin hapatus hapattaa koko taikinan?“** Korinton ſeurakunta oli kukoiſtawaſſa tilaſſa, josta ſe ſaikin kiitoksen, mutta pakanakunnan piiristä oli ſiihen tunkeutunut törkeitä paheita, joiſta apostoli nuhtelee ſitä. Wiidennen luwun alkuoſaſſa ſanoo hän päättäneenſä, että eräs törkeään epäſiweyteen joutunut oli **„Herramme Jeeſuksen nimeſſä hyljättäwä ſaatanan haltuun lihan turmioksi, jotta hänen henkenſä pelastuiſi Herran päiwänä“** (1 Kor. 5, 5). Toiſeſſa kirjeeſſään kehoittaa apostoli ſeurakuntaa oſoittamaan rakkautta katuwalle, joka oli joutunut rangaistuksen alaiſeksi. Näin wakawasti menetteli apostoli ſeurakunnan hoidoſſa. Paljon hengelliſiä lahjoja oli toimeſſa Korinton ſeurakunnan piirisſä, paljon rakkautta oli ſen jäſenillä, mutta he kerskaſiwat ſiitä, että oliwat uskoſſa paljon edistyneet, waikka törkeä ſynti oli tapahtunut heidän keskuudeſſaan. Seurakunnan jäſenen rikos laskee warjon ja ſyyllisyyden koko ſeurakunnan päälle, eiwätkä kristityt ſaa olla wälinpitämättömiä ſiihen nähden, waan wähäiſeenkin ſyntiin on kohta tartuttawa nuhteella ja kuritukſella, ettei paha pääſe lewiämään. Synti on hapatuksen kaltainen ſiinä, että ſe helposti lewiää ympärilleen ja pyytää turmella kaikki. Synti onkin hapattanut jokaiſen yksityiſen ihmiſen ja koko ihmiskunnan, niin ettei löydy yhtään ainoaa ſynnitöntä ihmistä maan päällä. Yksi ainoa ſynti, jota wastaan ei ihminen nouſe taiſtelemaan, pääſee uſein hallitſemaan koko ihmiſen elämänſuuntaa. Yksikin ainoa ſynti, jota ihminen

ſuoſii ja rakastaa, kiinnittää ihmiſen mielen pimeyden waltakuntaan. Jos joku on tehnyt ſynnin, ja ſe piiri, jossa hän elää, ei nuhtele eikä rankaiſe ſitä, niin ſynti ei enää ole tämän yhden, waan kaikkien yhteinen ſynti. Sentähden on ſynnin nuhteleminen ja wastuſtaminen niin wakawa aſia. Happamen leiwän käyttäminen pääſiäisjuhlana oli niin ankarasti kielletty ſiitä ſyystä, että ſe oli eſikuwana uuden liiton lapſelle, jonka tulee pyhitystä harrastaa.

Wakawana kuuluu ſentähden kehoitus tekſtiſsämme: **„Peratkaa pois wanha hapatus, jotta teistä tuliſi uuſi taikina, niinkuin te olette happamattomat; ſillä meidänkin pääſiäislampaamme, Kriſtus, on teurastettu“.** Luultawasti kirjoitti apoſtoli tämän kirjeen pääſiäisjuhlan aikaan, koska kuwauspuhe wiittaa ſiihen, mutta apoſtolin kehoitus tarkoittaa kriſtityn koko elämän waellusta. Mikä wanhaſſa liitoſſa eſikuwalliſesti tapahtui kerran wuodeſſa, on uudeſſa liitoſſa ſaawa täyttämyksenſä kriſtityn elämää hallitſewana periſteena. Kriſtus käskee opetuslapſiaan olemaan waruillaan ja kawahtamaan fariſealaiſten ja ſaddukealaiſten hapatusta (Matt. 16, 6). Wäärä oppi ja ulkokullaiſuus werrataan täſſä hapatukſeen, ſillä ne owat ruton luontoiſia ja lewiäwät pikemmin kuin totuus. Wertausta hapatukſesta käytetään myös hywäſſä mieleſſä, kun Herra ſanoo taiwaan waltakunnan olewan hapatukſen kaltaiſen, jonka nainen otti ja ſekoitti kolmeen wakkaiſeen ſauhoja, ja tuo hapatus ſaa koko taikinan happanemaan (Matt. 13, 33). Jumalan armokin pyytää muuttaa koko ihmiſen, ja ſillä on woimaa ſiihen, jos ihminen antautuu ſen hallittawakſi. Pääſiäislammas teurastettiin wanhaſſa liitoſſa, ja Israelin kanſan tuli poiſtaa kaikki hapan leipä ja taikina talostaan pääſiäisjuhlan ajakſi. Meilläkin on pääſiäislammas, joka on teurastettu. Hän kuoli Jumalan uhrikaritſana maailman ſowinnokſi. **„Hänesſä meillä on lunaſtus, ſyntien anteekſiſaaminen“** (Kol. 1, 14). **„Jeeſukſen Kriſtukſen, Jumalan Pojan weri puhdiſtaa meidät kaikesta ſynniſtä“** (1 Joh. 1, 7). Kriſtus on meidän pääſiäislampaamme, ja Hänen kauttaan meillä on pelaſtus ſynnin orjuudesta. Hänesſä meillä on ſyntein anteekſiſaaminen, ja Häneltä me ſaamme woimaa waeltamaan taiwaan Kanaaniin. Herra ſanoo: **„Joka ſyö minun lihani ja juo minun wereni, hänellä on iankaikkinen elämä, ja Minä herätän hänet wiimeiſenä päiwänä“** (Joh. 6, 54). Kriſtus kuoli Jumalan Karitſana, jotta me kuoliſimme ſynnille ja maailmalle ja waeltaiſimme uudeſſa elämäſſä. Herra **„itſe kantoi meidän ſyntimme, ruumiiſſaan riſtinpuuhun, jotta me, ſynniſtä pois kuolleina, eläiſimme wanhurſkaudelle“** (1 Piet. 2, 24). Sentähden tulee kriſtityn ſillä tapaa wiettää pääſiäiſtä, että wanha

hapatus perataan pois ja hänestä tulee uuſi taikina; hänen tulee riiſua pois wanha ihminen tekoineen ja pukeutua uuteen (Kol. 3, 9. 10). Uudenſyntymiſen peſon ja Pyhän Hengen uudiſtukſen kautta kriſtitty tulee happamattomakſi, uudekſi taikinakſi, mutta hänen tulee perata pois ſe wanha taikina, mikä hänesſä wielä on jälellä, niin että hänen elämänſä on ſopuſoinnuſſa ſiſälliſen uudiſtukſen kanſſa. Uuſi ihminen ja uuſi elämä ſyntyy ihmiſeſſä uskomalla Kriſtukſeen, mutta wanhasta ihmiſeſtä on wielä paljon jälellä, joka on perattawa pois. Ja tämä perkaustyö on uuden liiton lapſelle tärkeä tehtäwä, niinkuin happamen taikinan poiſtaminen talosta pääſiäiſenä oli tärkeä Israelin lapſelle muinoin. Joka ei tästä wälitä, hän ei waella elämän tiellä. Jumala ſaa aikaan tämän puhdiſtukſen, kun uskowa pyſyy Kriſtukſeſſa, mutta kriſtityn tulee kilwoitella ſen puolesta. Jeeſus ſanoo opetuslapſilleen: **„Te olette jo puhtaat ſen ſanan tähden, jonka olen teille puhunut“**, mutta ſamalla Hän ſanoo: **„Jokaiſen oksan, joka tuottaa hedelmää, ſen Iſä puhdiſtaa, jotta ſe tuottaiſi runſaamman hedelmän“** (Joh. 15, 3. 2). Ja Pietarille ſanoo Jeeſus: **„Kylpenyt ei tarwitſe muuta, kuin että hänen jalkanſa pestään, ja niin hän on kokonaan puhdas“** (Joh. 13, 10). Kriſtukſeſſa meillä on puhtaus, mutta wanhan hapatukſen perkaamiſta keſtää koko elämämme ajan.

Apoſtoli kehoittaa wielä tekſtiſſämme kriſtityitä wiettämään juhlaa, **„ei wanhoin hapatukſin eikä ilkeyden ja pahuuden hapatukſin, waan puhtauden ja totuuden happamattomin leiwin“.** Kriſtityn pääſiäislammas elää ja hallitſee Iſän oikealla puolella, ſentähden wiettää kriſtitty aina pääſiäisjuhlaa, ſillä hän ſaa joka päiwä Kriſtukſen täyteydeſtä anteekſiantamuſta ja armoa; uskon yhteydeſſä Kriſtukſen kanſſa wiettää hän ſiſälliſesti juhlaa, kun hän armon woimasta uudiſtuu ja kirkaſtuu. Wanhan ihmiſen turmelukſeſſa ei kriſtitty waella, ei wanhan hapatukſen piirisſä, joſſa ilkeys, joka tawoittelee ſitä, mikä on Jumalan tahtoa wastaan, wallitſee ja pahuus, joka ulkokullailee ja pyytää muita wahingoittaa. Puhtautta kriſtitty harraſtaa ja pyytää puhdiſtusta kaikeſta ſynniſtä Kriſtukſen weresſä, ja totuutta hän harraſtaa, kun hän ſydämen uskolla palwelee Jumalaa, eikä wain ſuullaan ja huulillaan. Puhtaus ja totuus owat wastakohtina ilkeydelle ja pahuudelle. Kriſtitty waeltaa Jumalan kaswojen edeſſä ja pyytää armon woimalla poiſtaa kaikkea, mikä Jumalan mieltä pahoittaa. Jumala herätti pääſiäispäiwänä Jeeſukſen kuolleiſta, ja ſamalla woimalla Hän tahtoo tehdä meidät eläwikſi. **„Hänen jumalallinen woimanſa on lahjoittanut meille kaiken, mikä elämään ja jumali-**

ſuuteen tarwitaan", ſanoo apostoli (2 Piet. 1, 3). Jeeſus Kristus on Pyhän Hengen woimaſſa woittanut ihmisluonnon heikkoudet ja kiuſaukſet, ja Hän on poistanut ſen juowan, joka oli olemaſſa Jumalan ja ihmiskunnan wälillä. Hän on woittanut, jotta Hän oliſi meille ylösnouſemus ja elämä, ja jotta Hän auttaiſi ſynnin hapatukſesta niitä, jotka Hänen kauttaan tulewat Jumalan tykö. Jeeſuksen Kristuksen ylösnouſemuksen kautta on iankaikkinen elämä meille ilmestynyt, ja ylösnousſut Herra antaa uskowalle woimaa perkaamaan pois wanhan hapatuksen ja wiettämään juhlaa puhtauden ja totuuden happamattomin leiwin.

Paljon on kristikunnaſſa nykyään hapatusta, jonka poisperkaamiſeen uſeimmat eiwät tahdo täydellä todella ruweta. Ihmiſellä on olentonſa ſiſimmäſſä ylimaailmallinen ſääntö, omatunto, joſſa hän on tietoinen Jumalasta ja oikeuden ja totuuden laista. Omaſſatunnoſſa on ihmiſellä Jumalan laki, joka wälittömäſti walaiſee mielen tarkoitusta ja waatii häntä tekemään, mitä on oikein, ja wälttämään, mitä on wäärin. Silmänräpäykſeſſä ſe walaiſee ſiſällinen pyyteen puhtautta tai wilppiä, tuomiten pahan ja kiittäen hywän teon. Omatunto on wapauden perustus ihmiſeſſä, ſillä ſe wapauttaa ulkonaiſeſta määrääjäſtä. Ainoaſtaan omantunnon perustukſella woi wapaus kehittyä ja ſäilyä. Mitä ſääntö on kaswille, mitä waisto eläimelle, ſitä on omatunto ihmiſelle. Mutta ihminen tarwitſee oikeaan kehitykſeen myös tiedon waloa ja Jumalan armoa Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa. Niin tärkeä on omatunto kristitylle, että Raamattu ſanoo ſen joutuwan haakſirikkoon uskoſſaan, joka työntää luotaan uskon ja hywän omantunnon (1 Tim. 1, 19), ja apostoli ſanoo, että ſeurakunnanpalwelijan tulee pitää uskon ſalaiſuus puhtaaſſa omaſſatunnoſſa (1 Tim. 3, 9). Luuliſi tämän ſukupolwen, joka niin paljon puhuu wapaudesta ja joka näkyy pitäwän ſitä kalliina, wiljelewän omaatuntoa ja antawan ſille arwonſa. Mutta niin ei ole aſianlaita. Yleinen mielipide pitää ylipäänſä omaatuntoa orjuudeſſa, ja puoluekuri ei ſalli yksityiſen noudattaa omaatuntoaan. Jos ken uskolliſesti ſeuraa omaatuntoaan ja tuomitſee pahan, jota yleinen mielipide ſuoſii, pahakſi, ſaa hän kyllä tuomionſa. Kristikunnan piiriſſä orjuuttawat lahwot ja uskonnolliſet ſuunnat jäſentenſä wapautta. Siten tallataan Jumalan ilmestys omaſſatunnoſſa. Tämä wälinpitämättömyys ihmistä likinnä olewasta ilmestyspiiristä on hapatus, joka tuottaa paljon tuhoa kristikunnalle. Ilman omantunnon wiljelemistä ei ole toſiwapaus mahdollinen, ei oikea ſiwistys, eikä raitis uskonnollinen elämä.

Toinen ilmestyspiiri on luonto. Luther ſanoo, että Jumala on kirjoittanut ewankeliuminſa ei ainoaſtaan Raamattuun, waan

myös kiwiin, kukkiin, pilwiin ja tähtiin. Luonnossa owat Jumalan näkymättömät ominaisuudet, hänen iankaikkinen woimansa ja jumalallisuutensa nähtäwät, kun niitä hänen teoissaan tarkataan, sanoo apostoli (Room. 1, 20). Kallis on tämä suuri kirja kristitylle. Kristus käyttää paljon luonnon kirjaa opettaessaan, ja Hän kehoittaa meitä katsomaan taiwaan lintuja ja kedon kukkia (Matt. 6, 26. 28). Jumala on olemassa ja waikuttamassa iankaikkisena woimana kaikkialla luonnon piirissä, ja luonnon woimat ja luonnon säännöt owat Jumalan woiman elimiä, joita Hän wapaasti käyttää järjestäessään luonnon elämää. Se elämän uudistus, joka kewäimen tullessa esiintyy luonnossa, on ihme tässä kuolon warjon maassa, mutta luonnollinen ihminen ei kiinnitä sywempää huomiota siihen, waikka hän luonnon ihanuutta ihailee. Paljon puhuu kuitenkin luonto kuwauksissa Jumalasta, ja sen ihmeelliset woimat ja säännöt todistawat kaikkiwaltiaasta ja kaikkiwiisaasta Luojasta. Raamattu sanoo: **„Uskolla tajuamme, että maailmat owat rakennetut Jumalan sanalla, niin että se, mikä nähdään, ei ole syntynyt näkywäisestä"** (Hebr. 11, 3). **„Taiwaat kertowat Jumalan kunniaa, ja awaruus julistaa hänen kättensä tekoja"** (Ps. 19, 2). Wiisauden kirjassa sanotaan, että niiden, jotka ihmettelewät sitä kauneutta, woimaa ja waltaa, mikä ilmenee luonnossa, pitäisi syystä ajatteleman, kuinka paljon woimallisempi Hän on, joka walmisti kaikki nämät, sillä noista suurista ja kauniista teoista on Luoja tunnettawa (Wiis. k. 13). Luonnon piirissä ympäröi meitä salaisuuksia, joita ei järki woi käsittää. Me luulemme tietäwämme, mitä aika ja paikka on, mutta niiden todellista olentoa ei ole tiede woinut saada selwille. Emme woi korwillamme käsittää säweleitä enemmän kuin 11 oktaawia, ja niitä on kuitenkin tuhansia. Ja samoin emme woi huomata wärejä ja waloa muuta kuin rajoitettawan määrän eetteriaaltoja. Ääretön ala ylempänä ja alempana tätä määrää on meille aiwan tuntematon. Emme woi selittää elämän syntyä, emme liikunnon, emmekä woiman olentoa. Emme woi käsittää, kuinka tahdolla woi olla wapautta, emme kuinka ajatus syntyy. Tämmöisten salaisuuksien piirissä liikkuu tutkija. Hän woi tietää, että jotakin on, mutta hän useinkaan ei tiedä, mitä se on. Äärettömän wähän tietää ihminen, mutta aina toitotetaan meille, kuinka paljon me tiedämme, ja taitamaton uskoo tuota. Sen kautta on ihmishenki ylpistynyt meidän aikanamme. Se luulee, ettei ihmisjärjen tutkimisella ole rajoja. Luonnon piirissä owat juuri peruskohdat semmoiset, että tunnollisen tutkijan täytyy tunnustaa, ettei hän niitä käsitä. Warsinkin on suurten keksintöjen kautta luonnon piirissä henkinen ilmapiiri syntynyt,

joſſa ihminen arwaa aiwan liian ſuureſſi kykynſä ja woimanſa, jopa uſein jumaloi ſitä, ja täältä owat oman ſuuruuden ajatukſet ſiirtyneet kaikille aloille. Tämän kautta ſyntyy uskontieteenkin alalla irwikuwa ihmisjärjen kywyſtä, ſe kun todelliſuudeſſa on hywin heikko.

Paljon on niitä, jotka eläwät ja liikkuwat luonnon piirisſä, mutta eiwät luonnon ihmeelliſiſſä teoiſſa tarkasta Luojaa. Ja on niitäkin, jotka ſanowat, että luonnon tutkiminen wie pois Jumalasta ja ettei luonnontutkija woi uskoa eläwään Jumalaan. On niitä kääpiöitä luonnontieteen alalla, jotka ſitä wäittäwät, ja tämmöiſillä walheelliſilla wäitteillä koetetaan wietellä kanſaa pois uskosta, mutta ſuurmiehet luonnontieteen alalla tunnustawat uskowanſa Jumalaan, joka niin ihmeelliſesti on luonut kaikki. Eräs heistä ſanoo: „Tarkasti tuunnellen, näin minä ainoan, iankaikkiſen, rajattoman, kaikkitietäwän Jumalan käywän ohitſe. Minä olen luoduſſa maailmaſſa nähnyt askeleenſa jälkiä ja kaikeſſa, pienimmäſſäkin, huomannut woiman ja wiiſauden ja tutkimattoman täydelliſyyden täyſinäiſyyttä". Toinen nero luonnontieteen alalla ſanoo: „Ei woi mitään olla niin perätöntä kuin ſe ſyytös, minkä hywäätarkoittawat, mutta taitamattomat henkilöt owat tehneet luonnontieteiden opiskelua wastaan, että ſe johtaiſi epäilemään ſielun kuolemattomuutta ja ilmeſtyksen antamaa uskontoa. Me woimme wakuuttaa, että luonnollinen waikutus ſäännölliſesti warustettuun henkeen on päinwastainen". Toinen ſanoo: „Toſi luonnontutkija ei woi olla jumalankieltäjä. Niiden, jotka owat ſaaneet niin ſywälle kuin me luonnontutkijat katſoa Jumalan työpajaan ja joilla on niin runſaasti tilaiſuutta ihmetellä Jumalan ſiellä ilmeſtywää kaikkitietäwäiſyyttä ja iankaikkista järjeſtyſtä, täytyy nöyryydeſſä notkiſtaa polwenſa pyhän Jumalan eteen". Näin puhuwat ſuuret nerot luonnontieteen alalla, ja näitä neroja, jotka tunnustawat Jumalaa ja kriſtinuskoa, on uſeita ſatoja, mutta niitä neroja tällä alalla, jotka kieltäwät Jumalan, on waan toiſtakymmentä. Kuitenkin on ſitä mahtiſanaa käytetty wieroittamaan kanſaa kriſtinuskosta, että luonnontiede ei woi tunnustaa Jumalaa. Epäusko on täſſä kohden liikkunut huonoilla poluilla. Paljon on nykyajan ſukupolwi wieraantunut luonnosta Jumalan ilmeſtyksen kirjana.

Samoin on käynyt korkeamman ilmeſtyksen kirjan kanſſa, Raamatun. Jumala puhuu meille Raamatuſſa iankaikkiſen elämän totuuksia, mutta järkeisuskon kritiikki on paljon järkyttänyt Raamatun arwoa nykyiſeſſä ihmispolweſſa. Raamattu on Kriſtukſelle ja apoſtoleille Jumalan ſana. Jeeſus ſanoo: **„Niin on**

kirjoitettu"; „kuinka luet?" „Tämä kaikki on tapahtunut, jotta profeettain kirjoitukset käwisiwät toteen" (Matt. 26, 56). Ja apostolit sanowat: **„Pyhät kirjoitukset owat Jumalan henkeytämiä"** (2 Tim. 3, 15. 16); **„Pyhän Hengen johtamina ihmiset owat puhuneet sen, minkä saiwat Jumalalta"** (2 Piet. 1, 21). Jumala on puhunut profeetoissa, ewankelistoissa ja apostoleissa, ja sen kautta on Raamatun sanalla omituinen luonteensa, joka erottaa sen kaikesta muusta kirjallisuudesta. Uskowan omassatunnossa todistaa Raamattu jumalallista syntyperäänsä, ja tämä sana synnyttää wasituisen uskon, sen elämän, joka pysyy totuudessa. Ulkonainen historiallinen todistelu ei ratkaise Raamatun jumalallista arwoa, eikä wasituinen usko siitä synny. Paawali sanoo: **„Waikka me tai enkeli taiwaasta julistaisimme teille ewankeliumia, joka on wastoin sitä, minkä me olemme julistaneet, olkoon hän kirottu"** (Gal. 1, 8). Pyhä on Jumalan sana apostolille. Wallaton kritiikki on pyytänyt järkyttää Raamattuakin, ja kaikkitietäwäisyyshimon alaisena on tieteilijä luullut woiwansa selittää Jumalan salaisuudetkin. Jumalan olentokin on joutunut hänen järkensä pihteihin. Luonnon piirissä meillä on paljon salaisuuksia ympärillämme, joita ei tiede woi selittää. Enemmän on näitä Jumalan korkeimman ilmestyksen piirissä, ja suuremmat nämä owat. Meidän täytyy oppia kunnioituksella seisahtumaan näiden salaisuuksien eteen. Apostoli sanoo: **„Nyt näemme kuin kuwastimesta"; „nyt minä tunnen waillinaisesti, mutta silloin minä olen tuntewa täydellisesti"** (1 Kor. 13, 12). Tuo waillinaisuus tiedon alalla pysyy peruskohtana, jota emme woi poistaa. Oppimaton antaa liiaksi suuren arwon tieteelle, mutta tietämätön ylenkatsoo sitä. Tieteen tehtäwä on korkea, mutta sillä on rajansa, jonka yli se ei pääse. Uskon piiriä ei tiede woi hallita. Se on ylipäänsä nykyajan uskontieteen suurin wirhe, ettei se tunne sitä rajoitusta, minkä Jumala on sille pannut. Ja apostoli sanoo: **„Luonnollinen ihminen ei ota wastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutusta, eikä hän woi sitä ymmärtää, koska se on arwosteltawa hengellisesti"** (1 Kor. 2, 14). Hywin usein toimii luonnollinen ihminen uskontieteen alalla, eikä hän asian olentoa käsitä. Se on tätä nykyä kristikunnan suurena hapatuksena, että Raamatun arwo on usealle laskenut niin paljon alaspäin. On niin paljon kristityitä, jotka eiwät käytä Raamattua jokapäiwäiseksi rakennuksekseen; on niitäkin, jotka luulewat, ettei Raamattu ole Jumalan sanaa, waan että se wain sisältää sitä; ja on niitäkin, jotka Raamattuun nähden luulewat tietäwänsä enemmän kuin Kristus ja apostolit. Tämmöinen hapatus olisi

perattawa pois kristikunnasta, sillä se turmelee uskon elämänjuuria.

Ilmestysraamatun toisessa ja kolmannessa luwussa kuwataan seitsemän seurakunnan tilaa, ja nämä edustawat kristikuntaa. Wiidessä esiintyy monenlaista turmelusta, mutta kahdessa on uskonelämä raitista. Smyrnan seurakunta on ulkonaisen ahdingon ja puutteen alainen, mutta sen uskonelämä on rikas ja sen kristillisyys puhdas. Filadelfian seurakunta on heikko, mutta se on uskollinen Jumalan sanalle. Nämä seurakunnat owat ulkonaisesti maailmassa köyhiä ja heikkoja, mutta sisällisesti Herrassa rikkaita ja wäkewiä. Semmoinen on oikean seurakunnan luonne. Tämmöiselle uskolle antaa Herra awatun owen, mutta ulkonaista suuruutta etsiwälle uskolle owi sulkeutuu. On olemassa usko, joka turwaa ihmiswiisauteen ja pyytää maailmalle mieliksi olla. Maailman henki kannattaa tätä. Semmoista uskoa oli Korintossakin, jossa oli paljon tieteellistä ja taiteellista harrastusta. Sentähden Paawali ei liikkunut siellä ihmiswiisauden wiehättäwillä sanoilla, waan Hengen woimalla, sillä hän ei tahtonut perustaa korinttolaisten uskoa ihmiswiisauteen, waan Jumalan woimaan. Ja paljon on nykyaikana semmoista uskoa, joka etsii omaa etuaan, kunniaa, waltaa ja tawaraa ja luulee siten edistywänsä, mutta sillä tapaa tulee se siweellisesti heikoksi. Wanhat ajatukset, taipumukset ja tottumukset eiwät tahdo wäistyä uuden tieltä. Aistimaailman walta ja tämän maailman elämäntawat owat pidättämässä useimpia, niin etteiwät tahdo perata pois wanhaa hapatusta. Perinnäiset käsityksset, aistillinen rakkaus ja aistillinen pelko owat ihmistä kahlehtimassa, ja ainoastaan Kristuksen ylösnousemuksen woima tekee meidät wapaiksi niistä siteistä, jotka kietowat meitä tähän maailmaan. On olemassa uskowissakin aistillista rakkautta hywään ja aistillista pelkoa kärsimiseen, joka synnyttää esteitä ja waiwoja uskon kilwoituksessa. Kristinusko on usealle rakas, kun se esiintyy maallisessa loistossa, mutta ilman tätä loistoa he eiwät woi sitä rakastaa. Useat luulewat, että ulkonainen walta ja woima, ulkonaiset woitot ja tawarat wälttämättä owat tarpeen kristinuskon kehitykselle. Kun ulkonaisesti käy hywin, silloin uskowat, mutta kun turha toiwo joutuu häpeään, silloin painuu pää alas ja kaikki näyttää kuolleelta. Silloin näyttää siltä, kuin ei Herra enää eläisi ja kuin ei Hän woisi mitään ilman ulkonaista waltaa ja maallista tawaraa. He murehtiwat, kun kauniit kristilliset toiweensa joutuwat häwiöön, ja hyöriwät lewottomina niinkuin ihmiset, joiden sydän on näkywäisiin kiintynyt. Kaikki aistillinen rakkaus ja pelko on heikentämässä uskoa ja estämässä sitä, ja tämäkin on sitä hapa-

tusta, josta meidän on wapautuminen. Kristukſen ylösnouſemukſen woima auttaa meitä Jumalan lasten wapauteen. Herra ei hylkää omiaan, waikka he owat heikkoja uskoſſa, waan Hän auttaa heitä kuolemanſa ja ylösnouſemukſenſa woimalla ſiihen uskoon, joka pyſyy Kristukſeſſa. Herra pani alttiiksi kaikki, mitä maailmaſſa on, henkenſäkin, ja ſen kautta Hän woitti. Ei maailman kunnia, ei ſen arwonanto, ei ſen tawara Häntä tukenut, waan Hän oli kaikkien hylkäämä, häpeän ja pilkan peittämä, kuolemaan tuomittu, ja Hän haudattiin, mutta Hän woitti.

„Herra on nouſſut ylös!" — niin terwehtiwät opetuslapſet toiſiaan, kun wiettiwät enſimäistä pääſiäisjuhlaa, ja walon ſäteenä tunkeutui tämä ſana murehtiwiin ſydämiin, ſillä hekin oliwat olleet aistilliſen uskon ja aistilliſen rakkauden alaiſina, mutta Herra wapahti heidät tästä ja walmisti heitä näkemään taiwaallista kirkkauttaan. Kaikki maailman aarteet eiwät oliſi heitä niin wirwoittaneet kuin nuo ſanat: **„Herra elää!"** Sywästi Herran terwehdys: **„Rauha olkoon teille!"** ilahutti heitä. He ſaiwat rauhan, jota ei maailma tunne. Ja pääſiäisjuhla on elämän juhla, täynnä iloa ihmiſille, ſillä ſe oſoittaa tien taiwaan ylhäiſeen kotiin. Mutta meidän on perattawa pois wanha hapatus ja tultawa uudeksi taikinaksi. Kuinka paljon onkaan wielä wanhaa hapatusta kristikunnaſſa! Rukoilkaamme Herraa, että woiſimme wiettää juhlaa, ei wanhoin hapatuksin, waan puhtauden ja totuuden happamattomin leiwin! **„Jos joku on Kristukſeſſa Jeeſukſeſſa, niin hän on uuſi luomus; ſe mikä on wanhaa, on kadonnut, katſo, uuſi on ſijaan tullut"** (2 Kor. 5, 17).

Armon Herra! Auta meitä turwaamaan Sinuun yksin ja Hengeſſä odottamaan ſinun autuaallista ilmeſtymistäſi! Ja auta meitä perkaamaan pois wanha taikina, niin että oliſimme Sinuſſa uuſi taikina! Kuule, Herra, meitä! Amen.

27. Ylösnoussut Kristus on pelastuksen perustus.

Saarna toisena Pääsiäispäiwänä.

Epistola: Ap. t. 10, 34—41.

„Niin Pietari awasi suunsa ja sanoi: 'Nyt minä totuudessa käsitän, ettei Jumala katso henkilöön, waan että jokaisessa kansassa se, joka Häntä pelkää ja tekee wanhurskautta, on Hänelle otollinen. Sen sanan, jonka Hän lähetti Israelin lapsille, julistaen rauhaa Jeesuksen Kristuksen kautta, joka on kaikkien Herra, sen sanan, joka on kautta koko Juudean, alkaen Galileasta, lewinnyt sen kasteen jälkeen, jota Johannes saarnasi, sen te tiedätte; tiedätte, kuinka Jumala Pyhällä Hengellä ja woimalla oli woidellut Jeesuksen Nasaretilaisen, Hänet, joka waelsi ympäri ja teki hywää ja paransi kaikki perkeleen waltaamat; sillä Jumala oli Hänen kanssaan. Ja me olemme kaiken sen todistajia, mitä Hän teki juutalaisten maassa ja Jerusalemissa; ja Hänet he myös ripustiwat puuhun ja tappoiwat. Hänet Jumala herätti kolmantena päiwänä ja antoi Hänen ilmestyä, ei kaikelle kansalle, waan Jumalan ennen walitsemille todistajille, meille, jotka söimme ja joimme Hänen kanssaan sen jälkeen, kuin Hän oli nousut kuolleista'".

Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksen kautta on iankaikkinen elämä ilmestynyt synnin ja kuolon warjon maahan, elämä, jota ei ole maailmassa ennen ollut ja joka woimana korkeudesta majoittuu uskowan sydämeen. Tämän kautta syntyy ylimaailmallinen elämä, joka ei tyydy katoawaan iloon, waan pysyy yhteydessä Jumalan ja taiwaan waltakunnan kanssa. Synti toi turmion ja kuoleman ihmiselle, ja se leweni ja kaswoi, kunnes koko maailma joutui turmeltumuksen waltaan. Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksen kautta tuli uusi elämä maailmaan; se muuttaa ja uudistaa ihmisen, ja sekin on kaswawa ja aikanaan uudistawa koko tämän maailman.

Sadanpäällikkö Kornelius oli saanut enkelin kautta käskyn noutaa apostoli Pietarin Jopesta Kesareaan. Kun Korneliuksen lähettiläät lähestyiwät Joppea, joutui Pietari hurmokseen ja näki taiwaan awoinna ja astian, ikäänkuin suuren liinawaatteen, tulewan alas, ja siinä oli kaikkinaisia maan nelijalkaisia ja matelijoita ja taiwaan lintuja. Ääni kehoitti Pietaria teurastamaan ja syömään, mutta hän kieltäytyi ja sanoi, ettei hän ikinä ollut syönyt mitään

epäpyhää eikä ſaastaista. Mutta ääni wastaſi hänelle: **„Minkä Jumala on puhdistanut, ſitä älä ſinä ſano epäpyhäkſi“** (Ap. t. 10, 15). Tämä tapahtui kolme kertaa. Kun lähettiläät ſamassa oliwat talon portilla ja tiedustelimat Pietarin aſuntoa, pääſi tämä ſelwille ſiitä, ettei hänen ſopinut pitää pakanoita ſaastaiſina, niinkuin juutalaiſet tekiwät, ja hän ſeuraſi lähettiläitä ja meni Korneliuksen luo. Kun hän täällä ſai kuulla, että enkeli oli käskenyt Korneliusta kutſumaan hänet luokſeen, ja kun uſeita oli kokoontunut, kuullakſeen, mitä Herra oli käskenyt hänelle, puhui hän heille ylösnousſeesta Jeeſuksesta, josta **„kaikki profeetat todistawat, että jokainen, joka uskoo Häneen, saa ſynnit anteeksi hänen nimenſä kautta“** (Ap. t. 10, 43). Kristikunnan historiaſſa oli tämä tapahtuma tärkeä, ja tärkeä oli ſe totuus, jonka Pietari eſitti. Tekstimme kiinnittää lukijain huomiota ſiihen, kun ſanoo, että Pietari awaſi ſuunſa ja puhui.

Se ſuuri totuus oli nyt toſiaſiain ja ſelwien todistusten kautta kirkastunut apostolille, ettei Jumala katſo henkilöön, waan jokainen, joka pelkää Häntä ja tekee wanhurskautta, on Jumalalle otollinen, niin että hän woi päästä Jumalan waltakuntaan. Apostolitkin oliwat tähän aikaan ſitä mielipidettä, että kristinusko oli tullut wain juutalaiſia warten. Mutta Jumala ei katſo ihmiſen ulkonaiſia ſuhteita, ei ſitä, mihin kanſakuntaan ihminen kuuluu, waan ſitä Hän katſoo, että ihminen pelkää Jumalaa ja tekee wanhurskautta. Kornelius oli pakana, mutta hän oli ollut uskollinen ſille yleiſelle ilmeſtykſelle, mikä hänellä oli tarjona, hän oli juutalaisten keskuudeſſa ſaanut jonkunlaiſta tietoa eläwästä Jumalasta, ja Keſareaſſa oli hän ſaanut kuulla Kristukſeſtakin, ſillä ewankelista Filippus oli täällä ſaarnannut ewankeliumia (Ap. t. 8, 40). Kornelius oli ſydämellään kääntynyt Jumalaan, ja hän pyyſi elämäſſä noudattaa ſitä, minkä tieſi oikeaksi. Hän oli Jumalaa pelkääwä ja teki wanhurskautta, ja tämmöiſet owat Jumalalle otolliſet. Kristus on tie, totuus ja elämä. Iſän tykö ei ihminen pääſe muutoin kuin Hänen kauttaan (Joh. 14, 6). Sentähden tuli Korneliukſenkin kääntyä Kristukſen tykö ja päästä kasteesta oſalliſeksi. Ei ole yhdentekewää, kuten uſeat wäittäwät, wetoamalla tähän paikkaan, jos ihminen on kristitty, juutalainen tai pakana, jos hän uskoo kristinuskoon tahi ei, jos hän käyttää Jumalan ſanaa ja ſakramenttejä tahi jättää ne käyttämättä, ſillä ſemmoinen ihminen ei pelkää Jumalaa eikä tee wanhurskautta.

Sitten apostoli eſittää Kristukſen elämää ja toimintaa, mutta hän ei puhu laajemmalta Kristukſen jumalalliſesta olennosta, ſillä pakanat eiwät oliſi ſitä käſittäneet. Jumala lähetti pelastuk-

sen sanan Israelin lapsille, kun Hän Jeesuksen Kristuksen kautta julisti rauhan. Ewankeliumin saarna on Jumalan säätämä ja Jumalan tekoa, ja se on otettawa wastaan Jumalan sanana. Israelin kansalle ja kaikille ihmisille on tämä ewankeliumi annettu. Kristus on rauhan antaja. Hän on kaikkein Herra, sekä juutalaisten että pakanain. Taiwaaseen astuneena on Kristuksella kaikki walta taiwaissa ja maan päällä. Sanoma Kristuksesta julistettiin ensiksi Galileassa, ja se leweni kautta koko Juudean ja on sieltä tullut koko ihmiskunnan tietoon. Johannes oli walmistamassa tietä Kristukselle. Hän kasti ja selitti kasteen tarkoituksen, kehoittaen kansaa parannukseen, sillä Jumalan Karitsa oli tullut, joka kantaa ja ottaa pois maailman synnit.

Alhaisesta kodista Jeesus lähti, ja Nasaret, jota pidettiin halpana Israelissa, oli Marian kotipaikka. Jumala woiteli Jeesuksen Pyhällä Hengellä ja woimalla, niin että Hän waelsi ympäri, teki ihmeitä ja paransi kaikki perkeleen waltaamat. Kun Jeesus kastettiin, woideltiin Hän Messiaaksi, ja Hän sai wälimiehenä Hengen ilman määrää, niin että Hän taisi antaa synnit anteeksi ja täyttää sen tehtäwän, jonka ihmiskunnan sowittajan tuli suorittaa. Koko Jeesuksen elämä oli hywän tekemistä, **„sillä Jumala oli Hänen kanssaan“.** Jumala oli sisimmässä yhteydessä Hänen kanssaan, ja Jumala sowitti Kristuksessa maailman itsensä kanssa (2 Kor. 5, 19).

Apostoli teroittaa sitten kuulijoilleen, että se, minkä hän puhuu Kristuksen toimesta, on warmaa, sillä **„me olemme kaiken sen todistajia, mitä Hän teki juutalaisten maassa ja Jerusalemissa“.** Hänet, **„joka ei yhtään syntiä tehnyt ja jonka suussa ei mitään wilppiä ollut“** (1 Piet. 2, 22), **„he ripustiwat puuhun ja tappoiwat“.** Wiaton ja puhdas Jumalan Karitsa kärsi pahantekijän rangaistuksen ja kuoli maailman sowinnoksi, mutta Jumala herätti Jeesuksen kolmantena päiwänä ja antoi Hänen ilmestyä kuoleman woittajana ja elämän Herrana. Tämä on pääkohta apostolin saarnassa. Monta kertaa Jeesus ilmestyi ylösnousemisensa jälkeen opetuslapsilleen, joille oli tarpeen tulla täysin wakuutetuiksi siitä, että Jeesus todella oli ylösnousut, koska he oliwat Jumalan ennen walitsemia todistajia, niin että he kykeniwät todistamaan, että Jeesus oli nousut ylös. Mutta kaikelle kansalle Jeesus ei nyt ilmestynyt, sillä Hän ei tahdo pakottaa ketään uskomaan. Kun opetuslapset Jeesuksen kuoltua ristinpuulla oliwat koolla lukittujen owien takana, tuli Jeesus, seisoi heidän keskellään ja sanoi: **„Rauha olkoon teille!“** Kahdeksan päiwän perästä Hän taas ilmestyi heille ja erittäin Tuomaalle. Hän ilmestyi

kahdelle opetuslapſelle, jotka oliwat matkalla Emmaus nimiſeen kylään, ja ſitten uſeammalle opetuslapſelle Tiberiaan meren tykönä. Jeeſus näyttäytyi Keefaalle, Maria Magdaleenalle, Jaakobille, Paawalille ja yhtähaawaa enemmälle kuin wiidelleſadalle weljelle. Niin on Kriſtuksen nouſeminen kuolleista wahwiſtettu mitä warmimmilla todiſtuksilla. Ja apoſtolit oliwat niin läheiſeſſä ſuhteeſſa ylösnouſeſeen Jeeſukſeen, että he aterioitſiwat Hänen kanſſaan. Järkähtämättömän warma todiſtus on ſiis olemaſſa ſiitä, että Jeeſus on nouſſut kuolleista ja täyttänyt lunaſtustyönſä. Korneliuſ ja hänen yſtäwänſä ſaiwatkin warmuuden ſiitä, että Jeeſus oli nouſſut kuolleista, ja Pietarin puhueſſa laſkeutui Pyhä Henki kaikkiin, jotka puheen kuuliwat (w. 44).

Köyhyys ja kurjuus raſittawat ihmiſkuntaa, eiwätkä maailman tawarat woi ſitä poiſtaa. Waiwan, murheen ja puutteen huokaus käy kautta koko luomakunnan, ja tämä liikkuu ſywempänä kuin ſe riemuhuuto, joka kuuluu ſen pinnalla, ja ſe puhkeaa yhä uudeſtaan eſille, waikka ſitä koetetaan tukehduttaa. Päiwä päiwältä alkaa ihmiſten puuha ja taiſtelu rawinnon ja maalliſen tawaran puolesta, mutta köyhä on ihminen kuolemaſſa. Hautaan eiwät maalliſet tawarat ſeuraa häntä. Kaikenlaiſilla keinoilla koetetaan peittää ſielun alaſtomuutta, mutta elämän myrkyiſſä wariſewat tieteen ja taiteen koriſtukſet, ja paljaana menee ſe Jumalan tuomioon. Nälkä järſii ihmiſolentoa, eikä ſe ſaa maalliſeſta ilosta tyydytyſtä. Yhä uutta wirwoitusta etſii maailman lapſi, mutta heikkona hän lopulta ſortuu kuolemaan. Ihminen woi olla olewinaan huoleton oman ja muiden elämän hädäſtä, mutta hän ei woi peittää olentonſa alaſtomuutta, eikä hän woi onnettomuuden kahleita särkeä. Ihmisyſtäwät pyytäwät liewittää hätää, mutta he eiwät woi tukehduttaa ſitä hätähuutoa, joka nouſee ihmiſolennon ſiſimmäſtä. Ykſi wain woi auttaa, Hän, **„joka on alttiikſi annettu meidän rikoſtemme tähden ja kuolleiſta herätetty meidän wanhurſkautemme tähden“** (Room. 4, 25). Hänesſä on elämä ilmeſtynyt tähän maailmaan. Ainoaſtaan ylösnouſeſeen Kriſtuksen kanſſa woimme ſaada ſitä elämää, jota ei kuolema häwitä.

Ne, jotka owat oppineet tuntemaan Kriſtuſta ylösnouſeſeena, tietäwät kyllä, kuka pyſyy woittajana maailmaſſa. He woiwat katſella epäuskon pauhaawaa merta ja tietäwät, etteiwät nämä järkähdytä ſitä kalliota, jonka Jumalan armo on pyſtyttänyt maailmaan. He eiwät pelkää Jeeſukſen Kriſtuksen ja hänen aſianſa puolesta, waan ihmiſten puolesta he owat murheiſſaan, kun nämä eiwät ajattele, mitä heidän rauhaanſa tulee. Maailman ja pimeyden woimat yhdiſtyiwät, ſaattaakſeen Kriſtuſta riſtin kuolemaan,

mutta ne eiwät woineet estää Kristusta nouſemasta haudasta ylös ja rakentamasta waltakunnan, joka on ſortawa kaikki maailman wallat. Kun luopumus taas kaswaa ja kypſyy ja Herran omat ehkä hajaantuwat, ſilloin on maailman käywä ſamoin, kuin ſen kanſan käwi, joka huuſi: „Ristiinnaulitſe, ristiinnaulitſe Hänet!", mutta joka ſillä täytti ſyntimittanſa ja tuotti waltiolliſelle elämälleen kuoliniskun. Hajoitettuna on tuo kanſa kaikkien kanſojen halweksimana, ja ſitä painaa wielä ſe rikos, jonka ſe teki elämän Herraa wastaan. Kuka woitti? Kristukſen ewankeliumia ſaarnataan kaikeſſa maailmaſſa ja Häntä palwotaan ihmiskunnan Lunastajana ja Wapahtajana, mutta juutalaiſilla, jotka ristiinnaulitſiwat Hänet, ei ole iſänmaata eikä kuningasta. Ja ſamoin on käywä tulewaiſuudeſſa, kun wiettelijät ſaawat kanſoja luopumaan Kristukſesta, ja kun he rupeawat wainoamaan Kristukſen omia. Ei ole meidän ſyytä olla huoliſſamme Kristukſen aſian puolesta, waan niiden puolesta, jotka nouſewat Häntä wastaan, ſillä he joutuwat turmioon. Niin ſanoo meille historia. Niinkuin Jeeſus woitti ſilloin, kun Hän ristiinnaulittiin, niin on Hän woittawa, kun monta tulee hänen nimeſſään, ſanowat itſenſä kristukſiksi ja eksyttäwät monta; kun kanſa nouſee kanſaa wastaan ja waltakunta waltakuntaa wastaan; kun kristityt annetaan waiwaan; kun heitä tapetaan ja he joutuwat kaikkien kanſojen wihattawiksi Jeeſukſen nimen tähden; kun monta wäärää profeettaa nouſee ja eksyttää monta (Matt. 24, 7—11). Ihmisylpeys on paiſuwa niin ſuureksi, että ſe syrjäyttää lain ja aſettaa itſensä yli Jumalan ja jumalanpalwelukſen ja tekeytyy jumalaksi. Silloin on Herra ilmestywä kirkkaudeſſa tuomitſemaan kanſoja, ja ſilloin kaikki maan ſukukunnat parkuwat pelwosta. Kristus on nyt kätketty Jumalaſſa ja waikenee. Mutta Herra on istuttanut iankaikkiſen elämän tähän maailmaan ja perustanut tänne ſeurakunnan. Maailma ei ole ſortawa tätä uutta elämää, waan ſe on ſortuwa, ellei ſe käänny ja etſi Kristukſelta elämää.

Jeeſukſen Kristukſen ylösnouſemus on kristinuskon perustotuuksia. Apostoli Paawali ſanoo korinttolaiſille: **„Annoinhan teille ennen kaikkea tiedoksi ſen, minkä itſe olin ſaanut: että Kristus on kuollut meidän ſyntiemme tähden, kirjoitusten mukaan, ja että Hän haudattiin ja että Hän herätettiin kuolleista kolmantena päiwänä, kirjoitusten mukaan"** (1 Kor. 15, 3. 4). Nämä oliwat peruskohdat apostolin ſaarnaſſa; ja hän todiſtaa: **„Jos kuolleita ei herätetä, ei Kristuskaan ole nouſſut ylös; mutta jos Kristus ei ole nouſſut ylös, niin teidän uskonne on turha ja te olette wielä ſynneiſſänne"** (1 Kor. 15, 16. 17). Mutta

usko ylösnousſeeſeen Jeeſukſeen Kristukſeen on meidän aikanamme laimea, ja uſeat eiwät ſiihen usko, ſillä ihmisten pyrinnöt ja pyyteet liikkuwat enimmiten täsſä ulkonaiſessa maailmasſa, ſen tawaroissa ja nautinnoissa. Siſällinen ihminen hukkuu ulkonaiſeen puuhaan, ja ſiinä iankaikkinen wetowoima ihmiſen olennosſa tukehtuu, niin ettei ihminen tahdo kilwoitella ſen elämän puolesta, joka on ylhäältä. Niin kuoleutuwat ne henkiſet juuret, joista usko ylimaailmaiſeen elämään ja autuuden ruhtinaaſeen kaswaa. Se henkinen ilmapiiri, josſa nykyajan ihminen elää ja toimii, on iankaikkiſen walon ja woiman puutteeſſa. Kristukſen ylösnouſemus on warmasti todistettu. Tuomaankin, joka itſepintaiſesti epäili, täytyi tunnustaa: **„Minun Herrani ja minun Jumalani!“** (Joh. 20, 28). Jeeſukſen opetuslapſet tunnustawat Kristukſen wihamiehille, kaikelle kanſalle, Neuwostolle ja pakanoille, pilkan ja wainon alaiſina ja kuoleman waarasſa, että Jumala on herättänyt Jeeſukſen kuolleista. Ja ſittemmin owat lukemattomat, ylhäiſet ja alhaiſet, tiedemiehet ja ruhtinaat, oppineet tuntemaan Jeeſusta Kristusta eläwäkſi Wapahtajakſi. Kyllä muilla aloilla uskotaan huonojakin todistajia, mutta Jeeſukſeen Kristukſeen nähden ei tahdo mikään todistus riittää, ſillä ihmiſeſſä, oppineeſſa ja oppimattomasſa, täytyy tapahtua mielenmuutos, ennenkuin hän woi rakastaa Jeeſusta. Tutkiminen on tämän aikakauden mieliſana, ja pyhimpäänkin rohkenee ihmishenki kajota, mutta ihmiskunnan tyhmyyksiin, erehdyksiin ja ſynteihin ſe ei tahdo koskea, eikä ſe tahdo wakawasti ottaa huomioon ſitä iankaikkiſuuden kaipausta, joka liikkuu ihmisolennon ſiſimmäsſä. Ihmiskunnan ulkonaista historiaa kyllä luetaan, mutta nykyajan ihminen tuntee huonosti oman ſydämenſä ja ſiſälliſen elämänſä historiaa.

Ennen kaikkea on uskon elämää häiritſemäsſä aikakauden tyhjä ylpeileminen paljosta tiedostaan. Sitä ihminen nykyaikana häpeää, ettei hän jotakin tiedä, waikka oliſikin kyſymys aſiasta, jota ei ihminen woi tietää, mutta ſitä hän ei häpeä, ettei hän usko, jopa hän uſein kerskaakin ſiitä, waikka ſe todella on ihmiſelle häpeäkſi, jollei hän usko, ſillä epäusko on aina todistukſena henkiſestä rappeutumiſesta ja paljosta laiminlyömiſestä. Laaja on uskon piiri, mutta tiedon piiri on ahdas. Kun Ranskan ſuurin tähtitieteilijä makaſi kuolinwuoteellaan ja ystäwät kiittiwät hänen neroaan ja tietoaan, wastaſi hän katkeralla hymyllä: „Wähäpätöistä on ſe, minkä tiedämme, mutta ääretöntä ſe, mitä emme tiedä“. Suuret owat ne keksinnöt, jotka ihmishenki on tehnyt, mutta ne owat käyneet mahdolliſiksi ainoastaan ſen ihmeelliſen järjeſtyksen kautta, mikä wallitſee Jumalan luomakunnasſa, ja niiden oliſi pitänyt

nöyryyttää ihmishenkeä, mutta ne owat taitamattomia ylpistyttäneet. Entiſinä aikoina ei tieteilijä loukkaantunut kristinuskoon eikä Raamattuun, ſillä hän tieſi ihmiſen ajatukſella olewan edellytyksiä, joista ſen toimi riippuu. Hän tieſi, että on olemaſſa todelliſuuksia ja perusteita, jotka oliwat olemaſſa, ennenkuin ihmisajatusta olikaan, ja joita ihmisajatus ei käſitä. Sentähden on ajatukſella rajoituksia, joiden yli ſe ei pääſe. Mutta uudempana aikana pani järkeisoppi ihmisajatukſen edellytyksettömäksi. Ajatukſellaan ihminen muka pääſi ſelwille kaikesta. Ilman edellytystä ſe muka tutkii ja ſelittää kaikki. Mitä ei järki woi ſelittää, ſitä ſe muka ei woi hywäkſyä. Siinä oli ſe ſuuri peruserehdys, joka on tuottanut niin paljon tuhoa ja häiriötä. Wäittipä ſuuri järkeisopillinen koulukunta, että ihmisjärki omasta itſeſtään luo toſitiedon luonnosta ja koko maailmasta. Kamarisſaan muodostaa tieteilijä järjellään kaikki, ja tuo järjen itſetietoinen toimi oliſi muka itſe Jumalan tointa. Tuon koulukunnan perustaja ſanoi, että hänen oppilaistaan oli waan yksi käſittänyt häntä, mutta tämä käſitti häntä wäärin. Siinä on riittäwä todiſtus tuon oppijärjeſtelmän kelwottomuudesta, mutta tuo järjeſtelmä oli kauan wallan päällä. Kaikenlaiſiin oppijärjeſtelmiin on uudempi aikakauſi mieltynyt, ja niihin ſe on uskonut, mutta kristinuskoon ja ylösnousſeeſeen Jeeſukſeen Kristukſeen ſe ei tahdo uskoa.

Luonto on todelliſuus, jonka monenlaista elämää ihminen ei ilman hawaintoa ja kokemusta tunne. Järki ei woi omasta itſeſtään ſaada tietoa ſiitä, waan ſe luo wallattomilla ajatusjärjeſtelmillä tyhjiä tuulentupia, jotka owat aiwan arwottomia. Eikä luonto muunnu toiſenlaiſeksi, waikka järki kuinka nerokkaastikin toimiſi. Samoin on henkinen maailmakin todelliſuus, jota ihminen ei tunne ilman kokemusta, eikä paljas ajatus ſaa ſiinä mitään ſelwille, waan koko ihmisolennon tulee antautua totuudelle ja alistua niiden perusteiden alle, jotka kuſſakin hengen piiriſſä wallitſewat. Paljas ajatustoimi luo täſſä waletotuuksia, jotka ekſyttäwät ja pettäwät taitamattomia. Waikka oliſi oppijärjeſtelmä kuinka wiehättäwä ja nerokas tahanſa, niin ſe ei ole mistään arwosta, jos ei ſe ole henkiſen todelliſuuden mukainen. Kuinka paljon onkaan noita tyhjiä, kauniita oppijärjeſtelmiä uudempana aikana rakennettu, jotka owat jonkun aikaa wiehättäneet ſiwistyskanſoja, mutta aikanaan owat ne haihtuneet, ja uudet owat astuneet niiden ſijalle, jotka nekin aikanaan owat häwinneet. Aina waan ſaawat nämä oppijärjeſtelmät oppilaita, jotka innolla pyytäwät niitä lewittää, kunnes ei kukaan enää niitä usko. Kristinusko on pyſynyt ſemmoiſena, kuin ſe alkuaan oli, ja **„Jeeſus Kristus on ſama eilen ja**

tänään ja iankaikkiſesti" (Hebr. 13, 8), ja ne, jotka owat totuudesta, kuulewat Häntä ja ſaawat uskomalla Häneen elämän, josta maailma ei mitään tiedä.

Uskoa tarwitſee ihminen jokapäiwäiſesſä elämässä, ja uskoa tarwitſee luonnontieteilijäkin. Materialismi ſanoo, että aine on jumala. Se on muka aina ollut olemassa, ja ſe on muka aina pyſywä. Mutta mitä aine on? Mikä on aineen olento? Sitä ei kukaan tiedä. Sitä on palawalla innolla tutkittu, mutta ei kukaan tiedä ſanoa, mitä ſe olennoltaan on. Mitä on ſe elämä, joka kaikkialla meitä ympäröipi? Ei woi tieteilijä ſitä ſelittää. Mitä owat olennoltaan aika ja paikka, joiden piirisſä elämämme liikkuu? Luulisi helpokſi ſitä ſelittää, mutta ei kukaan tiedä ſanoa, mitä ne oikeastaan owat. Kouraantuntuwana eſiintyy järkemme rajoitus, jos ajattelemme aikaa tai paikkaa rajoitetuikſi, niin että niillä on määrärajanſa, jonka takana ei ole aikaa eikä paikkaa, ei mitään. Sitä ei järkemme käſitä. Ja jos pyyhimme pois rajan ja ajattelemme ajan ja paikan loppumattomikſi, niin emme ſitäkään käſitä. Meillä on ſalaiſuukſia kaikkialla luonnon piirisſä, ja me tarwitſemme täälläkin uskoa. Enemmän on wielä ſalaiſuukſia hengen piirisſä, ja me woimme waan uskolla tulla täällä toimeen. Kuitenkin ihmishenki niin mielellään kerskaa. Korkeimmat todelliſuudet owat uskon eſineinä. Kristitty pyytää uskolla omakſua iankaikkiſet totuudet, ja uskon kautta ſaa hän tietoa näistä. Uskon tieto on elämän tietoa, mutta uskowa tietää waan ſen, minkä Jumala on iankaikkiſuuden aſiaſſa ilmoittanut. Jos ihminen lähtee uskon aſiaſſa järkeilemään ilmestyksen piirin ulkopuolelle, joutuu hän harhaan.

Ihminen on täällä matkamies, joka waan tietää oſittain, ja hän tietää ſen werran, kuin hän tarwitſee, kypſyäkſeen korkeampaa elämää warten. Mutta kallis on ſe tieto, minkä hän täällä woi ſaada. Ja warſinkin on ſe ilmestys, jonka Jumala on ſanasſaan antanut, meille kallis.

Elämä on ilmestynyt Jeeſukſessa Kristukſessa tähän kuolon warjon maahan, josta ſe oli kadonnut ſyntiinlankeemukſen kautta. Puheiſſa ja teoiſſa Jeeſus ilmoitti ihmiſille ylimaailmallisen elämän Hengen, mutta ylösnousſeessa Kristukſessa ilmestyi tämä elämä ruumiilliſessa muodoſſa. Kuolemankamppaukſesta, ristinpuusta ja haudasta eſiintyy Herran ruumis eläwänä, maalliſesta rajoitukſesta wapaana, eikä kuoleman walta ſitä enää hallitſe. Herra näyttäytyy opetuslapſilleen ja katoaa, miten wain tahtoo, tulee opetuslasten piiriin, waikka owet owat ſuljetut, ſillä hänen ruumiinſa ei enää ole maallista luontoa. Kun Herra oli moninaisten todistusten kautta oſoittautunut opetuslapſilleen eläwäkſi, ja

kun Hän oli awannut heidän ſilmänſä näkemään Jumalan walta-kunnan ſalaiſuukſia, wetäytyi Hän tästä katoawaiſesta piiristä taiwaalliſeen piiriin; ſillä hänen tulemiſenſa tarkoitus oli ſaawutettu, kun maailmanſowinto oli täytetty ja uuſi ihmispolwi oli istutettu tähän maailmaan. Jos ei Kristus oliſi nouſſut ylös, niin oliſi ſaarna Kristukſesta turha, ſillä kuollut Wapahtaja, joka oliſi hautaan jäänyt, ei woiſi pelastaa meitä ſynnin, kuoleman ja perkeleen wallasta. Epäuskon lapſi onkin ilman toiwoa, ja hän on ſynnin ja kuoleman orja. Mutta Jumalan olkoon kiitos ſiitä, että Jeeſus on nouſſut kuolleista ja että Hän ylösnouſeena antaa omaſa itſeſsään iankaikkiſen elämän niille, jotka ſydämen uskolla omakſuwat Hänet. Kristus on tulewa jälleen, kun armon aika on loppuun kulunut, ja ſilloin Hän täyttää lunastustyönſä ja luo uudet taiwaat ja uuden maan. Jankaikkinen elämä tulee henkiſenä ſiunaukſena niille, jotka tekewät parannukſen ja uskowat Kristukſeen. Se ei ole maailmasta eikä ſe anna iloaan wanhan ihmiſen nautittawakſi. Ei ole ſilmä nähnyt eikä korwa kuullut eikä ihmisſydän käſittänyt, mitä Jumala on omilleen walmistanut. Hiljaiſena painuu elämän woima ihmiſen ſydämeen, ja päiwien lopuſſa tulee uskowan autuus ilmi, niinkuin epäuskon lapſen onnettomuus. Kun maailma on kypſynyt tuomiolle, ihmiskunnan wilja on walmistunut ja ſynnin mitta on täyſi, ſilloin Herra on tulewa kirkkaudeſſa. Silloin on käywä ilmi, kuka pettyi: nekö, jotka uskoiwat ylösnousſeeſeen Herraan ja ſaawat mennä Hänen kansſaan taiwaan iloon? Eipä wain, waan ne pettyiwät, jotka hylkäſiwät Herran ja jotka hukkuwat maailman kansſa.

Ystäwäni! Elämä on todella ilmestynyt Kristukſesſa. Älä anna niiden, jotka lupaawat elämää ja wapautta, waikka itſe owat ſynnin ja kuoleman orjia, pettää itſeäſi, waan kilwoittele hywä uskon kilwoitus ja käſitä iankaikkinen elämä Jeeſukſesſa Kristukſesſa.

Armon Herra! Sinä olet ylösnouſemus ja elämä. Auta meitä elämään ja olemaan Sinuſſa, niin että woiſimme iloilla ſeiſoa Sinun edesſäſi, kun ilmestyt kirkkaudeſſa. Kuule, Herra, meitä! Amen.

28. Uskominen Kristukseen Jumalan Poikana.

Saarna enſimäiſenä Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epistola: 1 Joh. 5, 4—10.

„Kaikki, mikä on ſyntynyt Jumalasta, woittaa maailman; ja tämä on ſe woitto, joka on woittanut maailman, meidän uskomme. Kuka on ſe, joka woittaa maailman, jollei ſe, joka uskoo, että Jeeſus on Jumalan Poika? Hän on ſe, joka on tullut weden ja weren kautta, Jeeſus Kristus, ei ainoastaan wedeſſä, waan wedeſſä ja wereſſä; ja Henki on ſe, joka todistaa, ſillä Henki on totuus. Sillä kolme on, jotka todiſtawat: Henki ja weſi ja weri, ja ne kolme pitäwät yhtä. Jos omakſumme ihmisten todiſtukſen, niin on Jumalan todiſtus ſuurempi. Ja tämä on Jumalan todiſtus, ſillä Hän on todiſtanut Pojastaan. Joka uskoo Jumalan Poikaan, hänellä on todiſtus itſeſſään; joka ei usko Jumalaa, tekee Hänet walehteliakſi, koska ei usko ſitä todiſtusta, jonka Jumala on antanut todiſtukſekſi Pojastaan".

Jeeſus ſanoo Iſälleen opetuslapſiſtaan: **„Maailma wihaa heitä, koska he eiwät ole maailmasta, niinkuin en Minäkään ole maailmasta"** (Joh. 17, 14). Joka rakastaa maailmaa, hän ei ole Jeeſukſen opetuslapſi eikä hän Jumalan rakkautta tunne. Joko woittaa maailma ihmiſen, tahi woittaa ihminen maailman. Jumalan lapſen tulee olla maailman woittajana. Mutta ainoastaan ſe, mikä on Jumalasta ſyntynyt, woittaa maailman. Joka tahtoo maailman woittajakſi tulla ja maailman woittajana pyſyä, hänen tulee olla Jumalasta ſyntynyt. Jumala ottaa itſe aſuntonſa ſiihen ihmiſeen, joka on Jumalasta ſyntynyt, ſentähden tämä woittaa maailman. Kristus ſanoo: **„Maailmaſſa teillä on ahdistus, mutta olkaa turwalliſella mielin, Minä olen woittanut maailman"** (Joh. 16, 33). Ilman Kristusta ihminen turhaan pyrkii maailman woittajakſi. Ainoastaan ſe, joka uskoo, että Jeeſus on Jumalan Poika, woittaa maailman. Kun järkeisuskolainen ſanoo Jeeſusta ihanneihmiſekſi, joka oliſi aiwan ſamaa olentoa kuin muut ihmiſet, waikka Hänellä on kaikenlaiſet korkeat ominaiſuudet, kun hän ſanoo Jeeſusta ſiinneekſi ihmiſestä, waikka Jumala muka ſitten oliſi antanut Hänelle jumalallista woimaa, niin tällä järkeisuskon perustukſella ei ſynny ſitä uskoa, joka woittaa maailman, ſillä tuo usko ei ole Jumalasta ſyntynyt. Apostoli teroittaa lukijoilleen ſen totuu-

den, että **„jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi, lihaan tulleeksi, se on Jumalasta; ja jokainen henki, joka ei tunnusta Jeesusta, se ei ole Jumalasta; se on antikristuksen henki, jonka olette kuulleet olewan tulossa, ja se on jo nyt maailmassa"** (1 Joh. 4, 2. 3). On niin paljon inhimillistä uskoa kristikunnassa, ihmisten muodostamaa, lahkokuntien tyrkyttämää, järkeisuskon turmelemaa; sentähden maailma niin laajalta on woiton päällä. Ainoastaan Jumalan synnyttämä usko woittaa maailman.

Apostoli sanoo, että Jeesus Kristus on tullut weden ja weren kautta, ei ainoastaan wedessä, waan wedessä ja weressä, ja Henki todistaa, joka on totuus. Jeesus tuli ihmiskunnan Lunastajaksi maailmaan ja alistui Johannes kastajan kasteen alaiseksi, jossa tilaisuudessa Pyhä Henki laskeusi Hänen päälleen ja Hän woideltiin Messiaaksi. Sillä alkoi Jeesuksen wasituinen lunastustyö. Ja Jeesus tuli myös weren kautta, sillä Hän wuodatti werensä ristin puulla ja sowitti Jumalan uhrikaritsana maailman synnit. Sillä Jeesus päätti lunastustyönsä. Henki todistaa Kristuksesta, että Hän on Jumalan Poika. Ja Henki on luotettawin todistaja, sillä jumalallinen totuus on olemassa koko täydessään Hänessä. Kolme on, jotka todistawat, että Jeesus on Jumalan Poika: Henki, wesi ja weri, ja ne kolme pitäwät yhtä. Mooseksen laki sääti, että se, joka meni palwelemaan wieraita jumalia, oli kahden tai kolmen suun todistuksen mukaan rangaistawa kuolemalla (5 Moos. 17, 6; Matt. 18, 16). Kun Jeesus kastettiin, laskeusi Pyhä Henki Hänen päälleen ja Isä antoi taiwaasta todistuksen: **„Tämä on minun rakas Poikani, johon olen mielistynyt"** (Matt. 3, 17). Lunastuksen weri todistaa, että Jeesus on se Jumalan palwelija, josta wanhan liiton ennustus puhuu ja joka sielunsa uhraamisella sowitti kansan synnit. Henki täytti helluntaipäiwänä opetuslasten sydämet, ja heidän kautta Hän todistaa, että Jeesus on elämän ruhtinaana nousut kuolleista.

Yhteiselämässä olemme taipuwaisia uskomaan ihmisten todistuksia, waikka useinkin joudumme herkkäuskoisuudellamme harhaan, mutta kun ihmisen on uskominen sen todistus, joka ei koskaan anna Häneen uskowan joutua häpeään, silloin syntyy usein epäilyksiä. Johannes kastaja jo walittaa: **„Hänen todistustaan ei kukaan ota wastaan"** (Joh. 4, 32), ja Jeesus sanoo Nikodeemukselle: **„Me puhumme, mitä tiedämme, ja todistamme, mitä olemme nähneet, ettekä te ota wastaan meidän todistustamme"** (Joh. 3, 11). Jumalan todistus on suurempi kuin ihmisten, sentähden tulee meidän omaksua se. Kaikki Jumalan sana todistaa, että Jeesus on Jumalan Poika. Hän on Raamatun ydin. Kun ihminen

omakſuu Jumalan todiſtukſen ja uskoo Jeeſukſeen Jumalan Poikana, ſaa hän ſiſällíſen wakuutukſen ſiitä, niin että hänellä on todiſtus itſeſſään. Uskowalla on kokemukſia omaſſa elämäſſään, jotka antawat warmuuden ſiitä, että Jeeſus on Jumalan Poika. Mutta joka ei usko Jumalan todiſtukſia, hän häpäiſee itſenſä ja tekee Jumalan walehtelijakſi, ſillä Jumala on totuuden Jumala, ja ſe ihminen, joka ei usko Jumalan todiſtukſia, on itſe walheen ruhtinaan pauloiſſa.

Johannes kastaja tuli todiſtamaan, että Jeeſus on Jumalan Poika. Wanhan liiton profeetta katſeli uskon ſilmällä kaukaa Jumalan Karitſaa, mutta Johanneksen ſilmäin eteen ilmeſtyi Meſſias, ja Jumala oli ſanonut, että ſe, jonka päälle hän näkee Hengen laskeutuwan, on ſe, joka kastaa Pyhällä Hengellä. Johannes tietää, että ainoastaan Jumalan Poika woi ottaa pois maailman ſynnit, ainoastaan Jumalan Poika woi kastaa Pyhällä Hengellä, ja ainoastaan Hän woi antaa ſen uskon, joka woittaa maailman. Waikka Johannes oli ſuurin waimoista ſyntyneiden joukoſſa, eſiintyy hän Jeeſukſen nöyränä palwelijana, ja Jeeſukſelle hän tahtoo walmiſtaa ſijaa ſanankuulijainſa ſydämiſſä. Jeeſus, Jumalan Poika, täyttää kokonaan Johanneksen ſydämen, ja todiſtus Jeeſukſeſta oli Johannes kaſtajan tärkein tehtäwä. Hän ſanoo: **„Minä en tuntenut Häntä; mutta joka lähetti minut wedellä kaſtamaan, Hän ſanoi minulle: 'Jonka päälle näet Hengen laskeutuwan ja jääwän, Hän on ſe, joka kaſtaa Pyhällä Hengellä'. Ja minä olen ſen nähnyt ja olen todiſtanut, että tämä on Jumalan Poika“** (Joh. 1, 33. 34). Raamattu edellyttää itſeſtään ſelwänä aſiana, että Jumalan Poika on olemaſſa, joka ei kuulu muiden luotujen joukkoon, waan joka niin likeiſesti kuuluu Jumalaan kuin poika maalliſeen iſään, joka oli Jumalan tykönä, ennenkuin maailma olikaan, ja joka oli Jumala.

Luomakunnaſſa eſiintyy piirteitä Luojaſta ja warſinkin ihmiſeſſä, joka on luotu Jumalan kuwakſi. Kallis on ihmiſelle koti ja perhe. Taiwaan koti tahtoo olla eſikuwana maalliſelle kodille. Iſällä on ilo, kun hänellä on poika, joka on hänen kaltaiſenſa. Tuon tunteen loi Jumala ihmiſen olentoon. Jumala ei ole ainoastaan olentojen Luoja, waan Hän on myös Iſä, jolla on Poika, jonka olento on ſama kuin Iſän. Kristus on ainoan Jumalan ainoa Poika, jolla on Iſän koko rakkaus ja joka woi ſanoa: **„Kaikki, mitä Iſällä on, on Minun“** (Joh. 16, 15). Hän ottaa oſaa kaikkiin Iſän toimiin maailmanluomiſeſta maailman tuomioon ſaakka. Sananlaskuiſſa ſanotaan: **„Kuka on astunut ylös taiwaaſeen ja ſieltä alaskin tullut, kuka on tuulen kouriinſa koonnut, kuka on wedet**

waatteeſeen ſitonut, kuka on aſettanut kaikki maan ääret, mikä on hänen nimenſä ja mikä hänen Poikanſa nimi? Tiedätkö ſen?" (Sanl. 30, 4). Se on Iſän tahto, että kaikki kunnioittawat Poikaa, ja ſitä tarkoittaa Pojan toimi, että Iſä tulee kunnioitetuksi. Jumala ei tee mitään ilman Poikaa, waan Hän tekee kaikki Pojan kautta. Mutta tämä Poika ei ole rajoitettu henkilö, niinkuin ihminen on. Jumala antoi maailmalle elämän Poikanſa kautta, ja Pojan kautta Hän antaa ſille wielä uutta elämää. Ennenkuin maailmanelämää olikaan, ſanoo Raamattu Pojasta: **„Hänessä oli elämä"** (Joh. 1, 4). Pojalla on enempi kuin kaikki maailman täyteys, ſillä Hänellä on myös Iſän täyteys itſeſsään, niin että Hän on Iſän täydellinen kuwa. Hänellä on Jumalan täydellinen kirkkaus itſeſsään, kun maailmaſsa waan on joitakuita piirteitä Jumalan ominaiſuukſiſta. Sentähden on Poika palwottawa.

Kristikunta uskoo Jumalaan, Iſään kaikkiwaltiaaſeen, taiwaan ja maan Luojaan, ja Jeeſukſeen Kristukſeen, hänen ainoaan Poikaanſa, ja Pyhään Henkeen. Korkea on Iſä, kaikkiwaltias ja kaikkiwiiſas, ja korkea on Poika, jonka kautta kaikki on luotu. Ainoastaan Pojan kautta me woimme omakſua Iſän. Kaikkialla antaa Jumala todiſtukſia itſeſtään. **„Hänen näkymättömät ominaiſuutenſa, iankaikkinen woimanſa ja jumalalliſuutenſa, owat, kun niitä hänen teoiſsaan tarkataan, maailman luomiſesta asti nähtäwinä"** (Room. 1, 20). Pſalmiſta ſanoo: **„Kun minä näen taiwaat, ſinun ſormeſi teot, kuun ja tähdet, jotka walmiſtit — mikä on ihminen, että häntä muiſtat?"** (Pſ. 8, 4. 5). **„Jumala määrää tähtien luwun ja antaa niille kaikille nimet. Suuri on meidän Herramme ja ſuuri hänen woimanſa; ja hänen wiiſautenſa on määrätön"** (Pſ. 147, 4. 5). **„Kiittäkää Häntä, te taiwasten taiwaat". „Kiittäköot ne Herran nimeä, ſillä Hän käski ja ne luotiin. Ja Hän aſetti ne iäti ja iankaikkiſesti olemaan, ja antoi ſäännön, jota ei mikään riko"** (Pſ. 148, 4. 5. 6). Ja profeetta ſanoo: **„Näin ſanoo Herra, joka antaa auringon walokſi päiwälle ja kuun ja tähtien määräkierrot walokſi yölle"** (Jer. 31, 35). Tällä tapaa ylistää Raamattu taiwaan ja maan Luojaa. Niin laaja ja korkea on tämä luomakunta, ettei ihminen woi ſitä käſittää. Eräs ſuuri luonnontutkija wertaa elämänſä ehtooaikana kaiken tietonſa ja tutkimistyönſä lapſeen, joka meren rannalla leikkii näkinkenkien ja kirjawien kiwien kanſſa, jotka ääretön meri on heittänyt rannalle, ja toinen yhtyy erään runoilijan lauſeeſeen: „Me ihmiſet ſeiſomme maailmankaikkeuden edeſſä niinkuin muurahaiſet ſuuren, mahtawan palatſin edeſſä". Aſian olentoa tutkiwan tietäjän eteen astuu waikeukſia, joiſta eiwät muut ihmiſet mitään tiedä.

Wähän tietää tutkijakin tuosta tähtitaiwaasta, mutta tähtien liikkeitä ja etäiſyysſuhteita woi hän oſakſi laskea, ja kun laſiſärmiön kautta kulkewa walo antaa eri eſineistä eri wäriwiiwoja, tietää hän ſanoa, mitä aineita kaukaiſisſakin tähdissä on. Samat perusſuhteet wallitſewat maailmankaikkeudessa. Mutta koko tämä näkywäinen maailma katoaa. Wuoretkin murenewat ja hajoawat aikanaan. Niistä owat peltomme ja niittymme ſyntyneet. Sukupolwi kätketään toinen toiſenſa perästä hautaan. Mutta tätä katoawaa maailmaa on kannattamaſſa näkymätön, katoamaton maailma. Materialismi, joka nykyaikana on pääſſyt niin ſuureen waltaan, luulee tulewanſa toimeen ilman Jumalaa, mutta ſe ei woi ſelittää niitä perusteitakaan, joille ſe rakentaa maailmakäſityksenſä. Tunnolliſen tutkijan täytyy myöntää, että kaikkialla astuu waikeuksia hänen eteensä, joita hän ei woi ſelwille ſaada. Mitä aine on? Mitä on elämä? Mitä on woima? Sitä ei kukaan tiedä. Miten ajatus ſyntyy ja mikä on tahdon wapaus? Ei kukaan ſitä tiedä. Meitä kohtaa kaikkialla ſalaiſuuksia luonnon piirisſä, ja näiden luku kaswaa yhä ſen mukaan kuin tieto laajenee. Ihmisjärki ei pysty niitä ſelittämään, waan me tarwitſemme paljon uskoa luonnolliſen elämän piirisſä. Paljon enemmän on ſalaiſuuksia hengen piirisſä, ja me woimme wain uskolla niitä omakſua.

Laaja on maailmankaikkeus. Walo, joka kulkee noin 300,000 kilometriä ſekunnisſa, tarwitſee ſatoja wuoſia, ennenkuin ſe ehtii kaukaiſimmista tähdistä tänne maahan. Niin ſuuri on tuo awaruus, ettei tieteilijä woi tawalliſia pituusmittoja käyttää. Walowuodella — ſe matka, jonka walo wuoden aikana kulkee — tulee hän toimeen. Tuoſſa ſuuresſa awaruudessa liikkuu ſatoja miljoonia tähtiä. Kuinka ſuuri onkaan ſe Jumala, joka nuot loi ja joka kuljettaa niitä määrätyillä radoillaan. Linnunrata, joka tähtiwyöhykkeenä näkyy taiwaalla, on linsſin muotoinen; ſen piirisſä liikkuwat kaikki tähdet, ja meidän aurinkokuntamme on ſen keskipaikoilla. Maailmankaikkeus on rajoitettu. Siihen käſityksſeen owat etewät uuſimmat tutkijatkin tulleet. Ja etewä tähtientutkija wakuuttaa löytäneensä kaukoputkellaan ſuuren waltatien, joka kulkee läpi maailmankaikkeuden yhdenſuuntaiſena ſen pituusläpimitan kanſſa. Tätä waltatietä kulkewat lukemattomat tähtijoukot, oſa yhteen ſuuntaan, toiſet wastakkaiſeen. Määräkierroksiſsa ne kulkewat Luojan ſäännöksen mukaan. Kyllä on ſuurenmoinen tuo tähtien waellus. Monenlaiſet owat ne walon wärit, joilla nuo miljoonat tähdet loistawat. Kun ihminen katſelee taiwaan tähtiä, ſaa hän aawistuksen Jumalan majesteetiſuudesta. Kun ajattelemme tuon tähtimaailman ihmeellistä rakennusta ja taſapainoa, ſaamme luoda ſilmäyksen Jumalan wiiſauteen. Juma-

lan walta ja woima astuwat meidän eteemme, kun mietimme, kuinka äärettömän suuret nuo kiintotähdet owat ja kuinka ne pysywät matkoillaan taiwaan awaruudessa radoillaan. Tuo suuri taiwaallinen sotajoukko julistaa Jumalan kirkkautta. Kuinka korkea on Jumala, ja kuinka wähäinen on ihminen, joka täällä maan tomussa kerskailee! Kuinka kallista on olla tuon suuren Jumalan lapsena! Mikä armo se on, että ihminen woi Jeesuksessa Kristuksessa, Jumalan ainoassa Pojassa, tuntea tuon Jumalan Isäkseen!

Ihmeellinen on maailmanrakennus, ja ihmeelliset owat ne säännöt, jotka Jumala on säätänyt luomakunnalle. Ihmeellistä on sekin, että tämä pieni maa on suuren tähtimaailman henkisenä keskuspisteenä ja että wain täällä elää kaswi- ja eläinkunta. Maailmankaikkeuden keskipaikoilla on meidän aurinkokuntamme. Se liikkuu suotuisimmassa ilma-alassa, ja sen henkisenä keskuspisteenä on tämä pieni maa. Täällä asuu Jumalan kuwaksi luotu ihmiskunta. Täällä syntyi Jumalan Poika Israelin neitsyestä ja tuli ihmiseksi. Täällä Hän sowitti maailman synnit ja walmisti iankaikkisen lunastuksen. Maa on meidän aurinkokunnassamme ainoa kiertotähti, jolla ihminen woi elää. Maata likinnä olewa kiertotähti poispäin auringosta on monessa suhteessa maan kaltainen, mutta se on niin paljon kauempana auringosta, ettei sillä ole riittäwästi lämpöä, ja sen ilma on liiaksi hieno. Näyttää siltä, kuin ei muilla auringoilla olisi kiertotähtiä, ja ainoastaan kiertotähdillä woi eläwiä olentoja asua. Suurimmaksi osaksi owat muut tähdet hehkuwassa tilassa, ja niiden lämpö on liiaksi suuri. Nämä kiintotähdet owat enimmäkseen niin likellä toisiaan, ettei niillä woi olla kiertotähtiä. Muista tähdistä owat useimmat wetowoiman kautta yhdistyneitä joidenkuiden muiden tähtien kanssa, niin ettei niilläkään woi olla kiertotähtiä. On waan pienempi määrä tähtiä, jotka owat yksinäisiä ja joiden ympärillä woisi olla kiertotähtiä, mutta ei ole yksikään tähteintutkija woinut parhaimmallakaan kaukoputkellaan tämmöisiä huomata. On monenlaisia edellytyksiä, jotka owat elämälle wälttämättä tarpeen. Jos lämpö on liiaksi korkea tahi liiaksi alhainen, on eläwän olennon mahdotonta tulla toimeen. Tähteä ympäröiwä ilmakehä ei saa olla niin sankka, ettei auringon walo pääse tunkeutumaan sen läpi, eikä se saa olla niin hieno, ettei se woi pidättää walon kautta syntynyttä lämpöä. Ilman ainesten tulee olla semmoiset, että elämä käy mahdolliseksi. Sopimattomat ainekset tahi ainesten sopimaton suhde häwittäwät elämän. Wettä tarwitsee eläwä olento, ja tärkeä on sähkökin. Tähden painowoiman tulee olla semmoinen, etteiwät elämälle tarpeelliset kaasut haihdu tähdestä ilmaan, mutta se ei saa olla niin suurikaan, että se pidättää wahin-

golliſia kaaſuja tähden pinnalla. Walo on elämälle wälttämättä tarpeen, mutta kaikenlaiſet walon ſäteet eiwät ole hyödyllisiä; niitä on wahingolliſiakin. Elämän edellytykſet owat niin monenlaiſet ja niin ehdottomat, ettei ole todennäköistä, että eläwiä olentoja olisi muilla tähdillä. Ihmeelliſesti on Jumala walmistanut meille elämän edellytykſet, mutta ylpeilewä ihminen ei tahdo antaa Jumalalle kunniaa. Jumala ſanoo: **„Minun ajatukſeni eiwät ole teidän ajatukſianne, ja teidän tienne eiwät ole minun teitäni“** (Jeſ. 55, 8).

Kaikkiwaltias ja kaikkiwiiſas Jumala on walo (1 Joh. 1, 5), ja **„Hän aſuu walossa, mihin ei kukaan taida tulla“** (1 Tim. 6, 16). **„Hän on kaikkien oikea Iſä, jotka taiwaissa ja maan päällä lapſikſi kutſutaan“** (Ef. 3, 15). Ainoastaan täſſä Jumalaſſa ſaawuttaa ihminen rauhan ja onnen. Sen kautta woi ihminen tuntea Jumalaa, että Jumala on ilmoittanut itſenſä (Room. 1, 19). Monin tawoin ja monin erin Jumala muinoin puhui profeetoiſſa, mutta täydelliſimmän ilmoituksen antoi Jumala itſeſtään Pojaſſaan (Hebr. 1, 1. 2). Jeeſus ſanoi Filippukſelle: **„Joka on nähnyt Minut, on nähnyt Iſän; kuinka ſinä ſitten ſanot: 'Näytä meille Iſä'? Etkö usko, että Minä olen Iſäſſä, ja että Iſä on Minuſſa?“** (Joh. 14, 9. 10). Jumala oli Kriſtukſeſſa, kun Hän ſowitti maailman itſenſä kanſſa (2 Kor. 5, 19). Sentähden on Kriſtus tie, totuus ja elämä, eikä kukaan pääſe Iſän tykö muutoin kuin Pojan kautta (Joh. 14, 6). Uskominen Jeeſukſeen Jumalan Poikana on wälttämättä tarpeen ſille, joka tahtoo tulla tuntemaan Jumalan ja käſittämään iankaikkiſen elämän. Tekſtimme jälkeen ſanoo Johannes: **„Jumala on antanut meille iankaikkiſen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojaſſaan. Jolla Poika on, hänellä on elämä, jolla Jumalan Poikaa ei ole, hänellä ei ole elämää“** (1 Joh. 5, 11. 12). Ja toiſella paikkaa ſanoo Johannes: **„Kuka ikinä kieltää Pojan, hänellä ei ole Iſääkään. Joka tunnustaa Pojan, hänellä on Iſäkin“** (1 Joh. 2, 23). Ja Jeeſus ſanoo: **„Ei kukaan muu tunne Poikaa kuin Iſä, eikä Iſää tunne kukaan muu kuin Poika ja ſe, kenelle Poika tahtoo Hänet ilmaista“** (Matt. 11, 27). Kaikki riippuu ſiitä, että ihminen uskoo Kriſtukſeen Jumalan Poikana.

Johannes ſanoo: **„Jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta ſyntynyt ja tuntee Jumalan“** (1 Joh. 4, 7). Uudestaſyntyminen on ſiis tarpeen ſille, joka tahtoo tuntea Jumalan, ja ainoastaan Jeeſukſeſſa Kriſtukſeſſa on Jumala tunnettawa. Koko jumaluuden täyteys on Kriſtukſeſſa aſuwana, mutta Kriſtuksen rikkaus on meille tutkimaton (Ef. 3, 8), emmekä woi Kriſtuksen ſiſällistä täyteyttä täyſin käſittää, ſillä ſe on kätketty Jumalaſſa (Kol. 3, 3),

kunnes Kristuksen Jeesuksen kirkkaus ilmestyy (Tiit. 2, 13). Eikä Jumala ilmesty meille semmoisena, kuin Hän omassa itsessään on, sillä **„Hän asuu valossa, mihin ei kukaan taida tulla; jota yksikään ihminen ei ole nähnyt eikä woi nähdä"** (1 Tim. 6, 16), mutta Hän antaa meidän tuntea itseään semmoisena, kuin Hän on ilmestynyt meille Pojassaan, **„joka on näkymättömän Jumalan kuwa"** (Kol. 1, 15), **„Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa perikuwa"** (Hebr. 1, 3). Me tunnemme nyt waillinaisesti (1 Kor. 13, 12), sen mukaan kuin Jumala on ilmoittanut itseään, mutta aikanaan saamme tuntea Jumalan täydellisesti. Kallis ja todellinen on se tieto, mikä meille Kristuksessa annetaan Jsästä, waikka se täällä on waillinainen, ja Jsän ja Jeesuksen Kristuksen tunteminen on iankaikkinen elämä (Joh. 17, 3).

On olemassa usko Jeesukseen, joka ei ole Jumalan synnyttämää. Ihminen woi sitä tyrkyttää toiselle. Lahkokunnat antawat jäsenilleen omaa uskoansa ja tuowat wierasta tulta Herran alttarille. On olemassa usko, joka perustuu ulkonaisiin waikutuksiin ja joka ei uudista sydäntä. Monet uskoiwat Jeesuksen nimeen, kun Hän ensi kerran kasteensa jälkeen oli Jerusalemissa pääsiäisen aikana, mutta Jeesus ei uskonut itseään heille, sillä Hän tunsi heidät (Joh. 2, 23. 24). Kun Simon kuuli Filippuksen saarnan, uskoi hän ja kastettiin; mutta kun Pietari ja Johannes saapuiwat Samariaan ja Simon näki, että ne, joiden päälle apostolit paniwat kätensä, saiwat Pyhän Hengen, toi hän heille rahaa ja pyysi heitä antamaan hänelle sen wallan, että se, jonka päälle hän panisi kätensä, saisi Pyhän Hengen, mutta Pietari sanoi Simonille, ettei hänellä ollut osaa Jumalan sanaan, sillä hänen sydämensä ei ollut oikea Jumalan edessä (Ap. t. 8, 13 ss.). Simonin usko oli wäärä usko. Mutta oikean opetuslapsen usko on kehittywä usko. Nikodeemus uskoi, kun hän yöllä tuli Jeesuksen tykö, että tämä oli tullut Jumalalta opettajaksi, mutta sittemmin hän uskoi Jeesukseen Jumalan Poikana. Kun Jeesus kysyi opetuslapsilta, keneksi he sanoiwat Hänet, wastasi Simon Pietari: **„Sinä olet Kristus, eläwän Jumalan Poika"** (Matt. 16, 16). Sitä eiwät apostolit alusta woineet uskoa, ja Jeesus sanookin, että Jsä taiwaissa on ilmaissut sen Pietarille. Wilpitön usko kaswaa uskoksi Jeesukseen Jumalan Poikana, ja se muodostuu Kristuksen Hengen waikutuksesta Jeesuksen uskoksi, samaksi uskoksi kuin Jeesuksella oli. Mutta milloin ihminen ei usko Jumalan todistusta Pojastaan, waan tekee Jeesuksesta ihmisen, joka ei ole siinnyt Pyhästä Hengestä eikä syntynyt neitsyt Mariasta, tekee hän Jumalan walehtelijaksi, eikä hänellä ole elämää, koska hänellä ei ole Jumalan Poikaa (1 Joh. 5, 12).

Luukas kirjoittaa, **„tarkkaan tutkittuaan alusta alkaen kaikki“** ne aſiat, jotka oliwat kristittyjen keskuudeſſa **„warmat“**, ja hän kertoo, kuinka enkeli Gabriel tuli Marian tykö Naſaretiin ja ilmaiſi hänelle, että hän oli ſynnyttäwä Pojan, joka oli kutſuttawa Korkeimman Pojakſi. Maria kyſyi, kuinka ſe oli tapahtuwa, kun hän ei miehestä mitään tietänyt, mutta enkeli ſanoi hänelle: **„Pyhä Henki tulee ſinun päälleſi, ja Korkeimman woima warjoaa ſinut; ſentähden onkin ſe pyhä, joka ſyntyy, kutſuttawa Jumalan Pojakſi“** (Luuk. 1, 35). Sen pyhän totuuden on kristikunta alusta asti pitänyt warmana, ja warma on ſe wielä kristikunnalle. Se on ydinoppi, josta kristinuskon ſiunaus ja woima riippuwat. Sitä turmelemalla turmellaan koko kristinusko. Uskominen Kristukſeen Jumalan Poikana on ainoa usko, jolla on elämä, ja ainoa, joka woittaa maailman. Sen todistaa Jumala pyhäſſä ſanaſſaan. Sen todistaa Jumalan Henki. Kasteen armo on ſen todiſtukſena. Pyhäſſä ehtoolliſeſſa nauttii uskowa Jeeſukſen Kristukſen, Jumalan Pojan, ruumiſta ja werta. Uskowalla on omaſſa ſydämeſſään todiſtus ſiitä, että Jeeſus on Jumalan Poika. Kuinka korkea onkaan Jumala, taiwaan ja maan Luoja! Kuinka korkea on ſe armo, jonka Hän Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa tarjoo ihmiſelle, joka aſuu tämän maan päällä! Ja kuinka halpa on uſeimmille tämä armo!

Kristukſeſſa, Pojaſſaan, teki Jumala maailmaſuunnitelmanſa, ja Kristukſen kautta Hän toteuttaa ſen. Koko näkywäiſen ja näkymättömän maailman loi Jumala ainoan Poikanſa tähden, ja täſſä maailmankaikkeudeſſa hallitſee Poika Iſänſä nimeſſä. Kaikki walta on annettu Hänelle. Poika panee täytäntöön kaikki Iſän tarkoituksset, ja kaiken päämääränä on täydelliſen maailman aikaanſaaminen, joka tulee oſalliſeksi ſiitä elämäſtä, mikä on olemaſſa Jumalan Pojaſſa, ja joſſa ihmiſet owat Jumalan Pojan kuwan kaltaiſia, Jumalan lapſia ja Jumalan perilliſiä. Maailma katoaa ja ſen himot, ja maailman himojen orja hukkuu maailman kanſſa. Maailman woittajakſi täytyy ihmiſen päästä, jos hän tahtoo pelastua Jumalan waltakuntaan, ja ainoastaan ſe, mikä on Jumalasta ſyntynyt, woittaa maailman.

Nykyinen maailmantila on nykyiſen ſiwistyksen wararikko. Turha on tuon toſiaſian peitteleminen. Yksipuoliſet ja wäärät perusteet hallitſewat nykyistä ſiwistystä, mutta niiden tunnustamiſeen ja korjaamiſeen ei tämä ſukupolwi tahdo ruweta. Paikkaamalla koetetaan parantaa, mutta ſe on turhaa työtä. Kristinuskon tulee waikuttaa hapatukſena maailmaſſa, mutta ſe ei ſaa yhdistyä maailman kanſſa, niin että ſe menettää ſuolanſa. Kuitenkin on laajalta hierottu rauhaa maailman kanſſa, on uhrattu kristinuskon

yhdintotuuksia, jotta saataisiin aikaan sopua maailman kanssa, ja niin menetetään yhä enemmän sitä iankaikkisen totuuden suolaa, joka woi mädännystä estää. Lewottomuutta on kaikkialla. Jumala alkaa hajoittaa tämän wanhan maailman taloustoimia ja rakentaa sitä uutta maailmaa, jossa wanhurskaus asuu. Maailma on täynnä suuria tulewaisuuden toiweita, joita se luulee saawuttawansa ilman Jumalaa. Mutta Jumala hallitsee maailman kehitystä, ja se Jeesus Nasarealainen, joka yhdeksäntoista sataa wuotta sitten woitti maailman, niin että hänen nimensä, jota silloin pilkattiin ja tallattiin maahan, on tullut autuuden ruhtinaan nimeksi, jota kaikkialla maailmassa julistetaan, on toteuttawa Jumalan maailmasuunnitelman. Kaikki wiholliset pannaan Kristuksen jalkojen alle (1 Kor. 15, 25).

Kristus on tullessaan häwittäwä ihmiskunnan wiettelijät ja waiwaajat ja asettawa waltaistuimensa, jota Jumalan kirkkaus ympäröi, maan päälle. Jeesus sanoo opetuslapsilleen: **„Totisesti sanon Minä teille: siinä uudestisyntymisessä, kun Ihmisen Poika istuu kirkkautensa waltaistuimella, saatte tekin, jotka olette seuranneet Minua, istua kahdellatoista waltaistuimella ja tuomita Israelin kahtatoista sukukuntaa“** (Matt. 19, 28). Silloin on olewa yksi paimen ja yksi lauma, ja koko maailmankaikkeus, taiwaat ja maa, owat Jumalan Pojassa, Jeesuksessa Kristuksessa, yhdistetyt yhdeksi (Ef. 1, 10). Kaikki muutokset maailmassa owat palwelemassa tätä Jumalan waltakuntasuunnitelmaa, joka aikanaan on toteentuwa. Silloin saawutetaan sitä rauhaa ja sopua, jota ihmishenki kaipaa. Silloin sortuwat ylpeys, kunnianpyyntö, woitonhimo, wäärys, wäkiwalta, petollisuus, nautinnonhimo, ylellisyys ja epäsiweys, nuo hirmuwaltiaat, jotka alituiseen saawat aikaan riitaa ja eripuraisuutta maailmassa. Silloin wallitsee Jumalan oikeus.

Armon Herra! Ole meidän kanssamme ja auta meitä siinä kilwoituksessa, mikä meidän on kestettäwä, ja anna meille woimaa uskomalla Kristukseen Jumalan Poikana woittamaan maailma! Kuule, Herra, meitä! Amen.

29. Kristityn tulee kulkea kärsimysten kautta kirkkauteen.

Saarna toiſena Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Piet. 2, 21—25.

„Sillä ſiihen te olette kutſutut, koska Kriſtuskin kärſi teidän edeſtänne, jättäen teille eſikuwan, jotta nuodattaiſitte hänen jälkiään, joka 'ei yhtään ſyntiä tehnyt ja jonka ſuuſſa ei mitään wilppiä ollut', joka Häntä herjattaeſſa ei herjannut takaiſin, joka kärſieſſään ei uhannut, waan jätti aſianſa ſen haltuun, joka tuomitſee oikein, joka 'itſe kantoi meidän ſyntimme' ruumiiſſaan riſtinpuuhun, jotta me, ſynneiſtä pois kuolleina, eläiſimme wanhurskaudelle; ja hänen 'haawainſa kautta te olette parannetut'. Sillä te olitte 'eksyksiſsä niinkuin lampaat', mutta nyt te olette palautuneet ſielujenne paimenen ja kaitſijan luo".

Tämä teksti on jatkoa ſeuraawan ſunnuntain epiſtolatekſtiin, joſſa apoſtoli kehoittaa lukijoitaan pidättäytymään lihalliſista himoiſta ja käyttäytymään hywin pakanain keskuudeſſa. Heidän tuli hywää tekemällä tukkia mielettömäin ihmiſten ſuu. Se on armoa, että joku jumalantietoiſuutenſa tähden ſyyttömäſti kestää waiwoja ja on kärſiwällinen. Tähän liittyy päiwän teksti. Kriſtitty on kutſuttu perimään ſiunauksen, mutta hän on myös kutſuttu kärſimään, ſillä Kriſtuskin on kärſinyt meidän puolestamme. Jeeſus ſanoo: **„Jos joku tahtoo Minun peräsſäni kulkea, hän kieltäköön itſenſä ja ottakoon riſtinſä ja ſeuratkoon Minua"** (Matt. 16, 24). Kriſtuksen riſti julistaa ſowitusta ja anteeksiantamusta, mutta ſe julistaa myös kärſimiſtä Jeeſuksen ſeuraajalle.

Kriſtus kärſi ſyyttömänä meidän edeſtämme ja meidän puolestamme, **„ſillä ei Hän yhtään ſyntiä tehnyt, eikä hänen ſuuſſaan mitään wilppiä ollut"** (Eſ. 53, 9), waan Hän kärſi Jumalan uhrikaritſana, pelaſtaakſeen meitä ſynnin tuomiosta ja wallasta. **„Kriſtus on lunaſtanut meidät lain kiroukſesta, kun tuli kiroukſeksi meidän edeſtämme"** (Gal. 3, 13). Kärſimys kuuluu kriſtityn kutſumukſeen, ſillä kun Hänen, joka on kriſtittyjen Herra ja joka oli pyhä ja wiaton, täytyi kärſiä, niin tulee niidenkin, jotka owat hänen omanſa, kärſiä. **„Ei ole opetuslapſi opettajaanſa parempi, eikä palwelija parempi iſäntäänſä"** (Matt. 10, 24). Kaikenlaiſta kärſimyſtä, ſiſällistä ja ulkonaiſta, ſai Kriſtus kärſiä, ja Hän on jättänyt

kristityille esikuwan, jotta he noudattaisiwat hänen jälkiään. Siinä ei ole mitään kiitettäwää, jos ihminen kärsiwällisesti kärsii syntiensä tähden, mutta kun hän on kärsiwällinen kärsiessään hywien tekojensa tähden, niin se on armoksi Jumalan edessä (1 Piet. 2, 20). Sen kautta että Kristus syyttömänä kärsi meidän edestämme, woimme mekin syyttömästi kärsiä ja olla kärsiwällisiä. Siihen antaa Kristus armoa ja woimaa, ja siinä Hän on meille korkeana ja pyhänä esikuwana. Kun Häntä herjattiin, ei Hän herjannut takaisin, ja kun Hän kärsi, ei Hän uhannut, waan Hän jätti asiansa Jumalan haltuun, joka oikein tuomitsee. Kristus otettiin wangiksi, pilkattiin, häwäistiin, ruoskittiin ja ristiinnaulittiin, mutta Hän oli waiti **„niinkuin karitsa, joka teuraaksi wiedään, ja kuin lammas, joka keritsijänsä edessä waikenee“** (Es. 53, 7). Kristuksella oli kaikki walta käytettäwänään, mutta Hän ei uhkaa niille, jotka Häntä tunnottomasti waiwaawat, kostoa, eikä Hän rukoile heille rangaistusta Jumalalta, waan Hän pyytää ristinpuulla Jumalaa antamaan murhaajilleen anteeksi. Herra woi kyllä lausua kowiakin sanoja, kun Hänen on todistettawa totuus ja saatawa omatunto heräämään. Hän sanoo fariseuksille: **„Te kyykäärmeiden sikiöt, kuinka te saattaisitte hywää puhua, kun itse olette pahoja? Sillä sydämen kyllyydestä suu puhuu“** (Matt. 12, 34). Ja monta kertaa Hän huudahtaa: **„Woi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut!“** (Matt. 23). Totuuden sanoo Herra kaikille, mutta Hän ei awaa suutansa, kun Hän maailman Lunastajana pilkataan, waiwataan ja ristiinnaulitaan. Jumala yksin langettaa oikean tuomion, ja Hänelle uskoo Herra asiansa. Jumalalle tulee kristityntkin jättää asiansa, kun hän syyttömästi kärsii. Oma kosto ei kuulu kristityille. Kun Daawid lähti kostamaan Nabalille, tuli Abigail häntä wastaan ja sanoi Jumalan tahtowan estää Daawidia joutumasta weren wikoihin ja auttamasta itseään omalla kädellään. Ja Daawid kiitti Jumalaa, joka oli estänyt häntä wuodattamasta werta ja kostamasta omalla kädellään (1 Sam. 25, 26. 32. 33). Kosto on Jumalan. Olisi maailmassa wähemmän waiwaa, jos ihmiset jättäisiwät asiansa Jumalan haltuun eiwätkä ryhtyisi itsekostoon ja itseapuun, jossa turmelewat itsensä.

Apostoli sanoo, että Kristus **„'itse kantoi meidän syntimme' ruumiissaan ristinpuuhun, jotta me, synneistä pois kuolleina, eläisimme wanhurskaudelle; ja hänen 'haawainsa kautta te olette parannetut'“.** Pietari pyysi ennen taitamattomuudessa Kristusta karttamaan kuolemaa, mutta tässä hän ilmoittaa Kristuksen kärsimysten salaisuuden. Kristus ei wain kärsinyt siten, että Hän oli myötätuntoinen ihmiskunnan onnettomuudelle, waan Hän on

koko luomakunnan eſikoinen, Hän on toinen kantaiſä, joka luo uuden ihmiskunnan; kaikki on luotu Hänen kauttaan, kaikki luotiin Hänesſä ja kaikki luotiin Häneen, ja Hän kantaa kaikki woimanſa ſanalla, niin että Hän on luomakunnan ja ihmiskunnan edustaja; Hän ſowittaa uhrikuolemallaan maailman ſynnit. Hän kantoi itſe meidän ſyntimme ristinpuuhun. Ei woinut toinen ſitä tehdä, eikä kukaan woinut Häntä täsſä auttaa. Hänen ruumiinſa, kätenſä, jalkanſa, kylkenſä, poskenſa, otſanſa todistiwat, että Hän ruumiisſaan kantoi meidän ſyntimme, mutta myös hänen ſielunſa kantoi meidän ſyntimme, ſillä Hän taisteli Getſemanesſa, oli murheellinen kuolemaan asti, tunſi itſenſä ristinpuulla ylenannetuksi ja antoi ſielunſa lunnahaksi ihmiskunnan ſowittamiſeksi. Jumala ſanoo Eſaian ennustusraamatuſsa: **„Hän antoi ſielunſa kuolemaan ja luettiin pahantekijäin joukkoon ja kantoi monen ſynnit ja rukoili pahantekijäin edestä“. „Hän on haawoitettu meidän pahaintekoimme tähden ja hoſuttu meidän ſynteimme tähden. Rangaistus, joka meille rauhan tuotti, oli Hänen päällään, ja hänen haawojenſa kautta olemme parannetut“** (Eſ. 53, 12. 5). Niin kauan kuin ſynti on ihmiſelle tuntematon, ei hän paljoa wälitä Lunastajasta, mutta kun ſynnin olento paljastuu hänelle, ſilloin hän ei löydä muualla rauhaa kuin ſiinä Kristukſesſa, joka on kärſinyt ja kuollut meidän puolestamme ja meidän edestämme. Ylimäinen pappi teurasti ſuurena ſowintopäiwänä kanſan ſowittamiſeksi kauriin rikosuhriksi, kantoi ſen weren pyhimpään ja priiskoitti ſormellaan armoistuinta, ja toiſen kauriin pään päälle hän pani molemmat kätenſä, tunnusti Israelin rikokſet ja lähetti kauriin korpeen (3 Mooſ. 16, 15. 21). Kristus on ottanut maailman ſynnit päälleen ja kärſinyt kuoleman ihmiskunnan ſowittamiſeksi. Kristus **„tuli palwelemaan ja antamaan ſielunſa lunnaiksi monen edestä“** (Matt. 20, 28). Ristin kuolema pidettiin häpeällisenä ja puuſsa riippuwaa ſanotaan Mooſeksen kirjaſsa Jumalan kiroukſeksi (5 Mooſ. 21, 23), mutta Kristus kantoi meidän ſyntimme ristinpuuhun, ja **„Herra heitti meidän kaikkien ſynnit Hänen päälleen“** (Eſ. 53, 6). Meillä on Lunastaja, joka on Jumalan uhrikaritſana kärſinyt ja kuollut meidän ſyntiemme ſowittamiſeksi.

Lunastukſen tarkoitus on ihmiſen pyhitys, ſillä kristityn on kuoleminen pois ſynnistä ja eläminen wanhurskaudelle. Joka tahallaan elää ſynnisſä ja turwaa ſiihen, että Kristus on ſowittanut hänen ſyntinſä, hän kulkee eksyksisſä ja tekee Kristukſesta ſynnin palwelijan. Kristukſen kuoleman woimasta on kristitty, joka todella elää uskon kautta Kristukſesſa, kuollut pois ſynneistä, niin ettei hän enää ole niiden hallittawana eikä hän niitä noudata, waan hänen

elämänsä on uudistunut ja hän elää Jumalan tahdon mukaan. Kristuksen kärsimisen ja kuoleman woimasta on uskowa pääsnyt wapaaksi Jumalan tuomiosta, joka aina kohtaa syntiä, ja hän on saawuttanut rauhan Jumalan kanssa. Synti tekee kyllä kristitylle waiwaa ja hänen pyhitysselämänsä on puutteellinen, mutta hän on riikonut liiton synnin kanssa, hän taistelee sitä wastaan, ja Kristuksen armosta hän saa woimaa ja anteeksiantamusta. Synnin walta on hänessä murtunut ja hän elää wanhurskaudelle, sillä uskomalla Kristukseen tulee Pyhä Henki sydämeen asumaan, niin että uskowa woi waeltaa Hengen mukaan (Room. 8, 4). Siihen asemaan on Kristus sowintokuolemallaan asettanut kristityn, sillä me olemme parannetut hänen haawainsa kautta. Synti haawoittaa sielun, ja omantunnon tuska waiwaa sydäntä, mutta kristitty paranee näistä haawoista, kun hän uskoo Kristukseen ja saa syntinsä anteeksi. Esaian ennustuksessa lisätään tähän kohtaan: **„Me waelsimme kaikki eksyksissä niinkuin lampaat, ja kukin meistä poikkesi omalle tielleen"** (Es. 53, 6). Sen mukaan sanoo apostolikin tekstissämme, että hänen lukijansa oliwat kulkeneet eksyksissä niinkuin lampaat, mutta nyt he oliwat palautuneet sielujensa paimenen ja kaitsijan luo. Kun ihminen oppii tuntemaan Kristusta, muuttuu hänen elämänsä. Ennen hän waelsi järkensä sokeudessa ja sydämen pahuudessa, ja hän oli lampaan kaltainen, joka ilman paimenta kulkee erämaassa eksyksissä. Ilman Kristusta ei hänellä ole turwaa eikä johtoa, waan hän kulkee synnin ja kuoleman pimeässä. Mutta kun hän uskolla ottaa wastaan Jumalan kutsumuksen ja omaksuu Kristuksen lunastuksen, on hän pääsnyt hywän paimenen turwiin, ja tämä suojelee turmiosta ja johdattaa uskowaa iankaikkiseen elämään. Tekstissämme on meillä apostolinen selitys Esaian ennustuksen kolmanteenkuudetta lukuun. Kristus on kuollut meidän puolestamme ja meidän edestämme.

Wuorisaarnassa kehoittaa Kristus kuulijoitaan menemään ahtaasta portista sisälle, sillä kadotukseen wiepä tie on leweä ja sen portti awara, ja monet menewät siitä sisälle, mutta elämään wiepä portti on ahdas ja tie kaita, ja harwat sen löytäwät (Matt. 7, 13. 14). Ja sen perästä Hän käskee kawahtamaan wääriä profeettoja, jotka tulewat lammasten waatteissa, mutta sisältä owat raatelewaisia susia (w. 15). Wääriä profeettoja oli jo wanhan liiton aikana. He ennustiwat, mitä oli kansalle mieluista, oliwat yleisen mielipiteen palwelijoita ja tuottiwat kansalle turmion. Jumalan profeettoja he wastustiwat. Apostolein aikana oli wääriä profeettoja, joita wastaan apostolit useassa kirjeessä kirjoittawat. Meidänkin aikanamme on wääriä profeettoja, jotka eiwät pysy Jumalan sanassa,

waan muodostelewat kristinuskoa ihmismielen mukaiſetſi ja tahtowat yleiſen mielipiteen wanawedeſſä kulkea. Monenlaiſeſſa muodoſſa wäärät profeetat eſiintywät, mutta tawalliſesti he pyytäwät tehdä portin elämään awaraksi ja tien ſinne leweäksi. Sentähden he eiwät tahdo tietää ſiitä, että Kristus on kutſunut meitä kärſimään. Tuo pyhä eſikuwa, jonka jälkiä meidän on noudattaminen, jätetään ſyrjään. Mutta meidän tulee pyſyä Jumalan ſanaſſa. Siinä eſiintyy meille Jumalan Kristus. On nykyaikana paljon niitä, jotka uskon alalla hapuilewat pilwiä. Milloin haparoiwat yhtä oppia, milloin toista. Heillä ei ole wakawaa perustusta jalkojenſa alla, ja he mielellään kokeilewat uuſilla aatteilla. Mutta on toiſia, joilla on luja uskon perustus ja jotka tahtowat Jumalan ſanalle olla uskolliſia. He eiwät ſuoſi inhimilliſiä uutuuksia uskon alalla, waan pitäwät kiinni Jumalan totuudesta ſemmoiſena, kuin ſe on pyhäſſä Raamatuſſa ilmoitettu meille. Heille on kärſimyksen tie kallis, koska Kristus on ſitä kulkenut ja jättänyt ſen opetuslapſilleen kuljettawakſi.

Ihmeelliſesti Jumala johdattaa ihmistä maailman myrskyisſä, ja Hän puhdistaa uskowan kärſimysten kautta. Nämä owat tarpeelliſia wanhan ihmiſen woittamiſeksi ja ſiweyden ja nöyryyden kaswattamiſeksi. Ne kirkastawat ihmiſeſſä Jumalan. Kristuksella on myötätuntoiſuutta meihin, Hän kärſii, kun uskowa kärſii, mutta Hän ajattelee ja toimii Jumalan mielen mukaan. Hän tahtoo johdattaa meitä näkemään Jumalan kirkkautta, tahtoo antaa meille elämää Jumalan elämästä, ſentähden täytyy Hänen ſielunpaimenena ſaattaa meidät kärſimyksiin, joiſſa tulemme oikein tuntemaan heikkoutemme ja maailman ſyntielämän kurjuutta. Kaikki hywä on Jumalasta ja ſen tarkoituksena on johdattaa Jumalaan, mutta maailman wäärä ilo ja kaikenlainen ſynti turmelewat ſen hywän, minkä olemme ſaaneet, ja ne wieroittawat meitä Jumalasta. Maailman hieno tahi törkeä ſyntielämä lumoaa ihmistä, ellei hän opi kärſimyksiſſä tuntemaan ſen tyhjyyttä ja turmelusta. Sentähden Herra ei woi pitää meitä wapaina waiwoista eikä Hän woi pian päästää meitä niistä, waan Hän walmistaa meitä kärſimysten kouluſſa Jumalan kirkkautta näkemään. Tämän ajan waiwat owat wähäiſet werrattuina ſiihen kirkkauteen, mikä on meihin ilmestywä, ja jos kärſimme Kristuksen kanſſa, niin ſaamme myös kirkastua Hänen kanſſaan (Room. 8, 18. 17). Jumala wie meidät kärſimyksiin, jotta Hän woiſi wiedä meidät puhtaampina, onnelliſempina ja ſiſälliſesti rikkaampina niistä ulos. Hän tahtoo polttaa meistä pois kuonan kärſimysten helteeſſä ja antaa meille elämän tawaroita Jumalan kirkkaudesta. Ei ſe ole mikään todistus Jumalan rakkaudesta

meihin, jos saamme päiwä päiwältä olla ilman kärsimystä, waan siihen tulee uskomme turwautua, että Herra tahtoo kärsimyksissä walmistaa meitä näkemään Jumalan kirkkautta ja että Hän joka hädässä, suurimmassakin, jopa kuoleman hädässäkin tahtoo kirkastua meille Wapahtajana ja elämän ruhtinaana. Hän ei jätä niitä sortumaan hätään, jotka Häntä odottawat, waikka Hän usein antaa heidän odottaa apua, milloin se on heille parempi.

Kristus kärsi meidän edestämme ja jätti meille esikuwan, jotta me noudattaisimme hänen jälkiään. Se on peruskohta apostolein uskossa ja opissa. Kristuksen piti kärsimysten kautta menemän kirkkauteen (Luuk. 24, 26). Sen Herra usein teroitti opetuslapsilleen. Kun kärsimys tuli, paheniwat opetuslapset Kristukseen, sillä he luuliwat hänen tiensä kulkewan suuren ulkonaisen menestyksen, woiton ja kunnian kautta. Mutta Jeesus toi sen totuuden ilmi, että tie taiwaalliseen perintöön on tässä maailmassa kärsimysten tie, sillä ihmissielun tulee wapaantua itsekkyydestään ja maailman rakkaudesta ja saada itsellensä uusi elämä, joka on tätä maailmaa korkeampana. Tämä iankaikkinen tie astui Jeesuksessa Kristuksessa opetuslasten eteen, ja ristin juurella he oppiwat oikein tuntemaan tämän ihmeellisen tien woimaa ja siunausta. Siellä he saiwat kokea omaa heikkouttaan ja syntisyyttään, ja he tuliwat kärsineen ja ylösnousseen Kristuksen todistajiksi kaikille kansoille. Wieläkin on ihmisen waikea käsittää tätä kärsimyksen tietä. Wielä paheneewat useimmat siihen, sillä itsensäkieltäminen on luonnolliselle ihmiselle wastenmielistä. Ristin koulussa opitaan tuntemaan kärsimysten siunausta ja Kristuksen ristin woimaa. Ken ei tahdo tähän kouluun mennä, ken ei tahdo mitään oppia kärsimisistä, jotka ajoittaisin tulewat jokaisen eteen, ken ei tahdo oppia tuntemaan itseään ja syntejään ja luopumaan korkeista ajatuksista itsestään, hän ei tule isoawana ja janoawana Kristuksen tykö eikä hän heikkoudessaan pyydä itselleen Jumalan armon woimaa ja wiisautta. Niitä on paljon, jotka kärsimysten ahdistaessa tulewat Kristuksen ristin luo, saadakseen ristin siunauksen, mutta jotka eiwät tahdo omaksua Kristuksen kärsimisen mieltä. Apostoli sanoo: **„Koska siis Kristus on kärsinyt lihassa, niin ottakaa tekin aseeksenne sama mieli“** (1 Piet. 4, 1). Tuo Kristuksen kärsimisen mieli on harwinainen kristikunnassa. Useat kyllä turwaawat Kristuksen ansioon, mutta he eiwät tahdo Kristuksen esikuwaa noudattaa kärsimisessä, eiwät tahdo luopua etsimästä maailmassa waltaa, kunniaa ja palkkaa. Kärsimistä on ihmisellä maailmassa monenlaista, ja enemmän on täällä murhetta kuin iloa, mutta Kristuksen seuraaminen antaa katoamattoman ilon, jota ei kukaan woi meiltä ottaa, ja se johdattaa iankaikkiseen

elämään. Ihminen luulee uſein menettäwänſä kaikki kärſimiſellä, mutta Jumala johdattaa uskowaa kärſimysten kautta taiwaan iloon.

Kristilliſen elämän perusmuoto on uskowan muodostuminen Kristukſen kuwan kaltaiſekſi. Kun Kristukſen Henki on aſustunut uskowaan, on uudestiſyntyneeſeen istutettu elämän Hengen laki (Room. 8, 2), joka ſaa aikaan elämiſen Hengen mukaan (Room. 8, 4), ja ſe pyytää muodostaa uskowan elämän niiden perusmuotojen mukaan, jotka eſiintywät peruskohtina Kristukſen elämäſſä. Kristitty on haudattu kasteen kautta kuolemaan Kristukſen kanſſa (Room. 6, 3), ja Jumala on eläwäkſi tehnyt uskowan Kristukſen kanſſa (Ef. 2, 5). Niinkuin Kristukſen elämäſſä eſiintyy pääkohtina kuoleminen ja ylösnouſeminen, niin on uskowan elämäſſäkin pääkohtina kuoleminen Kristukſen kanſſa ja ylösnouſeminen ja eläminen Hänen kanſſaan. Jos jompikumpi kohta ſyrjäytetään, niin ſyntyy yksipuoliſuus, joka woi ſaada aikaan hengelliſen elämän katoamiſen. Kaswin ſiemen, joka kylwetään maahan, mätänee, mutta ſiitä nouſee uuſi elämä. Niin kuuluwat kuoleminen ja eläminen yhteen. Koko luomakunnaſſa wallitſee ſääntö: kuoleman kautta elämään. Sama ſääntö wallitſee hengenkin alalla.

Kuoleminen Kristukſen kanſſa ei kohdiſtu henkilön olentoon, waan ſyntiin, mikäli ſe on ihmiſeen kiintynyt. Apoſtoli ſanoo teksſtiſſämme Kristukſen kantaneen ſyntimme ristinpuuhun, jotta me, ſynneiſtä pois kuolleina, eläiſimme wanhurskaudelle. Kristukſen kuoleman woimasta kuolee uskowa pois hänesſä aſuwasta ſynniſtä. Tämä kuoleminen Kristukſen kanſſa on wapaa, ſiweellinen toimi, joſſa wanha ihminen ristiinnaulitaan, niin ettei uskowa enää palwele ſyntiä. Apoſtoli ſanoo: **„Kun tiedämme ſen, että meidän wanha ihmiſemme on Hänen kanſſaan ristiinnaulittu, jotta ſynnin ruumis kukiſtettaiſiin, niin ettemme enää palweliſi ſyntiä“** (Room. 6, 6). Tämä ristiinnaulitſeminen ei kohtaa ruumiſta ſemmoiſenaan, waan ruumiſta, mikäli ſe on ſynnin elimenä, mikäli ſen jäſenet ja toimet owat lihaſſa aſuwan ſynnin hallittawina. Kun ſynnin ruumis kukiſtetaan Hengen woimalla, joutuu ſynti juuriſſaan Jumalan ſäätämän tuomion alaiſekſi, ja ſen kautta ſaa tämä ſynnille kuoleminen uhrin luonteen. Jumalan ſyntiä tuomitſewa tahto pyhitetään.

Kristityn kuoleminen ſynnille lähtee ſiſältä Kristukſen Hengen waikutukſesta, niin että ſielullinen yhteys maailman himojen kanſſa katkeaa ja kristitty työntää itſenſäkieltämiſeſſä työään wanhan ihmiſen itſekkyyden. Apoſtoli ſanoo: **„Joka wihaa ſieluaan täſſä**

maailmassa, hän on säilyttäwä sen iankaikkiseen elämään" (Joh. 12, 25). Kristitty irroittaa Hengen woimalla sielunsa sen yhteydestä oman itsekkään minuuden kanssa, niin että lihan ruumis riisutaan pois (Kol. 2, 11). Synnin elimellinen waikutuswoima, joka asuu lihassa ja etsii itselleen rawintoa maailmasta, erotetaan yhteydestään uskowan persoonallisen elämän kanssa. Ihminen, joka ruumiillaan ja sielullaan oli synnin wallan alaisena ja eli synnille ja maailmalle, kuolee synnille. Apostoli sanoo: **„Pitäkää tekin itsenne synnille kuolleina"** (Room. 6, 11). Kristitty, joka elää uskon yhteydessä Kristuksen kanssa, pysyy tässä suhteessa syntiin, sillä Jumalan pelastawa rakkaus Kristuksessa on kääntymyksen ja uudestisyntymisen kautta tullut eläwäksi woimaksi uskowan sielun, ja ylösnousseen Kristuksen armonwoima waikuttaa hänessä. Rakkaus Kristukseen ja hänen armostaan aina uudestaan syntywä rakkaus Jsään särkee ja woittaa sen rakkauden, joka kietoo sielun syntiin ja maailmaan. Lihallinen rakkaus kuoleutuu, ja Kristuksen mieli, joka taipuu kärsimyksiin ja kuolemaan, astuu sen sijalle. **„Ne, jotka eläwät lihan mukaan, mieliwät sitä, mikä lihan omaa on, mutta ne, jotka eläwät Hengen mukaan, mieliwät sitä, mikä on Hengen omaa"** (Room. 8, 5). Uskowan sielu wapaantuu sisällisesti maailmasta ja ruumiissa asuwasta synnin halusta. Sen kautta syntyy hänen sydämessään taistelu luonnossaan toimiwaa syntiä wastaan, ja wanha ihminen ristiinnaulitaan Kristuksen kanssa. Apostoli sanoo: **„Ne, jotka owat Jeesuksen Kristuksen omat, owat ristiinnaulinneet lihansa himoineen ja haluineen"** (Gal. 5, 24). Ja itsestään hän sanoo: **„Minä olen Kristuksen kanssa ristiinnaulittu"** (Gal. 2, 19).

Kristitty riisuu pois wanhan ihmisen ulkonaisessa elämäsäkin, niin ettei synti saa häntä hallita. Wanha ihminen ristiinnaulitaan, **„jotta synnin ruumis kukistettaisiin, niin ettemme enää palwelisi syntiä"** (Room. 6, 6). Synnin elämä, joka on toimessa ruumiin jäsenten kautta, sortuu, eikä ruumis, mikäli se jäsenillään palwelee syntiä, saa wapaasti toimia, waan se on kuoleman alaiseksi joutunut. Apostoli sanoo: **„Jos Kristus on teissä, niin ruumis tosin on kuollut synnin tähden, mutta henki on elämää wanhurskauden tähden". „Jos te lihan mukaan elätte, on teidän kuoleminen; mutta jos Hengellä kuoletatte ruumiin teot, niin saatte elää"** (Room. 8, 10. 13). Ja Jeesus sanoo: **„Jos oikea silmäsi wiettelee sinua, repäise se pois ja heitä luotasi". „Ja jos oikea kätesi wiettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä luotasi"** (Matt. 5, 29, 30). Elimet owat erotettawat syntisestä elämänyhteydestä, lihan himosta ja silmäin pyynnöstä, ja syntinen himollisuus woitettawa.

Apostoli ſanoo: **„Me kuljemme, aina kantaen Jeeſuksen kuoloa ruumiissamme, jotta Jeeſuksen elämäkin tuliſi meidän ruumiissamme näkywiin“** (2 Kor. 4, 10). **„Waikka ulkonainen ihmiſemme menehtyykin, niin ſiſällinen kuitenkin päiwä päiwältä uudistuu“** (2 Kor. 4, 16). Tällä tapaa teroittaa Raamattu kuolemiſen Kristuksen kanſſa. Ristin tie on kärſimysten tie, mutta ſe wie elämään, ſillä tähän kuolemiſeen liittyy ylösnouſeminen ja eläminen Kristuksen kanſſa. Apostoli ſanoo: **„Niin olemme ſiis Hänen kanſſaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Iſän kirkkauden kautta, ſamoin on meidänkin uudessa elämäſſä waeltaminen“** (Room. 6, 4). Siemenesſä on elämän woima, joka ſaa aikaan kuolemiſen ja uuden elämän muodostamiſen. Samoin on Kristuksen Henki uskowaſſa ſe woima, joka ſaa aikaan kuolemiſen Kristuksen kanſſa ja elämiſen Hänen kanſſaan. Uuſi ihminen ſyntyy ja kaswaa uskowaſſa Kristuksen ylösnouſemiſen woimasta. Elämiſestä Kristuksessa ja Kristuksen kanſſa puhutaan kyllä uſein, mutta meidän nautinnonhimoiſessa aikakaudeſſa harwat tahtowat ſeurata Kristusta kärſimyksiſſä. Raamatuſſa teroitetaan tätä Kristuksen ſeuraajan tietä, mutta ihmiſen mieli liitelee ſelwimpien ſanojen yli, kun hän ei tahdo kärſimyksiſſä ſeurata Kristusta.

Eksyksiſſä kulkee ihminen ilman Kristusta. Uskon aſioiſſa on henkinen tieto tarpeen, joka on ſaatawana Raamatusta. Ulkonaiſiſſa aſioiſſa woi ihminen tulla toimeen järjellään, mutta ylimaailmalliſiſſa aſioiſſa on ihminen tyhmä, ellei hän ſaa Jumalan ſanasta waloa. Pakanakunnaſſa oli muinoin lahjakkaita kanſoja ja wiiſaita ihmiſiä, jotka ſaiwat ſuuria aikaan tieteen, taiteen ja maalliſen toiminnan alalla, mutta uskonnon alalla joutuiwat he mielettömään epäjumalanpalwelukſeen, kun ei heillä ollut waloa Raamatusta. Ja mikäli kriſtikunnaſſa katoaa tieto Raamatusta, tunkeutuu pakanallinen taikausko ja epäusko kriſtilliſiin kanſoihin. Epäjumalanpalwelus pyrkii wallan päälle, mutta ſe eſiintyy täällä hienommaſſa muodoſſa. Luonto ja ſen woimat, maailman tawarat, ihmisteot, ihmisten kirjat ja puheet, ihmisopit, tiede, taide, kriſtilliſet yhdiſtykſet, koulu, waltio ja kirkko woiwat ſaada ſen kunnian, mikä on Jumalalle tulewa. Ja ne henkilöt, jotka eſiintywät näisſä piireisſä ſuurmiehinä, ſaawat uſein oſakſeen ſen kunnian, joka oliſi annettawa Jumalalle. Apostoli ſanoo teſſalonikalaiſille: **„Itſe te olette Jumalalta oppineet rakastamaan toiſianne“** (1 Teſſ. 4, 9). Jumalan opettamana tulee kriſtityn olla. Ja Jeeſus ſanoo: **„Minä olen tie ja totuus ja elämä“** (Joh. 14, 6). Meillä on tie edeſſämme, ja meidän on kulkeminen ſitä. Jokaiſen kriſtityn tulee itſe kul-

kea sitä tietä. Hänen tulee Jumalan työ tulla ja olla Hänen opetettawanaan. Jokaisen tulee Kristuksen opetuslapsena olla. Ihmisten luo on helppo mennä. Kyllä he lohduttawat ihmisten lohdutuksilla. On mukawa liittyä lahkoihin, suuntiin ja yhdistyksiin, kun niissä saa ihmisten kannettawana olla. Ja woi hurskas ja taitawa ihminen olla suureksi awuksi. Mutta ennen kaikkea on jokaisen Jumalan kouluun tultawa, ja niitä on paljon kauniissa muodossa esiintywiä toimia, jotka owat estämässä useampia tästä. Sanassaan puhuu Jumala. Sinne on jokaisen mentäwä. Jumalan sanasta on jokaisen opittawa etsimään ja ottamaan sitä waloa ja woimaa, minkä hän kulloinkin tarwitsee. Hänen tulee kätkeä sanan siemen sydämeensä ja odottaa, niinkuin maanwiljelijä tekee, siemenen kaswamista ja kypsymistä. Myrsky käy, sadekuuro painaa maahan, mutta aikanaan Jumala antaa wiljan. Moninaiset puuhat ja toimet häiritsewät sitä yhtä tarpeellista, jota Herra tahtoo. Jumalan koulussa oppii kristitty kuolemaan Kristuksen kanssa ja elämään Hänen kanssaan.

Armon Herra! Auta meitä kieltämään itsemme, ottamaan ristimme ja seuraamaan Sinua! Auta meitä uskon silmällä katselemaan sitä pyhää kuwaa, minkä Raamattu esittää Sinusta, ja uudista meitä siihen kuwaan! Kuule, Herra, meitä! Amen.

30. Kristitty on outo ja muukalainen maan päällä.

Saarna kolmantena Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Piet. 2, 11—20.

„Rakkaani, niinkuin outoja ja muukalaiſia minä kehoitan teitä pidättäytymään lihalliſiſta himoiſta, jotka ſotiwat ſielua wastaan, ja käyttäytymään hywin pakanain keskuudeſſa, jotta he juuri ſiitä, joſta parjaawat teitä niinkuin pahantekijöitä, hywien tekojenne johdoſta ſitä tarkateſſaan, ylistäiſiwät Jumalaa etſikkopäiwänä. Olkaa alamaiſia kaikelle inhimilliſelle järjeſtyswallalle Herran tähden, olipa ſe ſitten kuningas, joka on ylin, tai hänen käskynhaltijanſa, jotka hän on lähettänyt pahaa tekewille rangaiſtukſeksi, mutta hywää tekewille kiitokſeksi; ſillä ſe on Jumalan tahto, että te hywää tekemällä tukitte ſuun mielettömäin ihmisten ymmärtämättömyydeltä — niinkuin wapaat, ei niinkuin ne, joille wapaus on pahuuden werhona, waan niinkuin Jumalan palwelijat. Kunnioittakaa kaikkia, rakastakaa weljiä, peljättää Jumalaa, kunnioittakaa kuningasta. Palwelijat, olkaa kaikella pelolla iſännillenne alamaiſet, ei ainoastaan hywille ja lempeille, waan nurjillekin. Sillä ſe on armoa, että joku jumalantietoiſuutenſa tähden kestää waiwoja, ſyyttömäſti kärſien. Sillä mitä kiitettäwää ſiinä on, jos te olette kärſiwälliſiä ſilloin, kun teitä ſyntienne tähden piestään? Mutta jos olette kärſiwälliſiä, kun hywien tekojenne tähden ſaatte kärſiä, niin ſe on armoksi Jumalan edeſſä“.

Apoſtoli on ſanonut kristityitä walituksi ſuwuksi, kuninkaalliſeksi pappeudeksi, pyhäksi heimoksi, Jumalan omaiſuuskanſaksi, jonka tulee julistaa ſen hyweitä, joka on kutſunut heidät pimeydeſtä ihmeelliſeen waloonſa (1 Piet. 2, 9). Sentähden tulee kristityn walwoa ſitä, että hän elämän moninaiſiſſa ſuhteiſſa käyttäytyy tämän korkean arwonſa mukaiſesti. Rakkaudesta lukijoihin antaa apoſtoli ſäännöksiä, joiden tulee ohjata kristittyjen ſuhdetta muihin. Me olemme outoja ja muukalaiſia maan päällä. Ei meillä ole täällä pyſywää kotia, eikä meillä ole mitään, jota woimme ſanoa omakſemme. Ylhäällä on kristityn kanſalaisoikeus taiwaalliſeſſa Jeruſalemiſſa. Kun Jumalan kutſumus tulee, on meidän eräminen maalliſeſta kodiſta. Muukalaiſia me olemme, ſillä me elämme täällä waan lyhyen ajan. Matkamme päättyy pian, ja me olemme niinkuin majatalossa, joſta meidän on yön kuluttua lähteminen. Kristityn pyyteet liikkuwat toiſeſſa maaſſa, joſſa on pyſywä aſunto ja joſſa ei

ole lewottomuutta eikä waiwaa. Sentähden tulee kristityn pidättäytyä maallisista himoista, sillä ne turmelewat sielua. Taiwaan kansalainen ei woi synnin himoissa elää, sillä ne owat sielun wihollisia, jotka synnyttäwät synnin, joka täysin kehittyneenä synnyttää kuoleman (Jaak. 1, 15). Ihmisen henkinen olento kuolee, jos himot pääsewät häntä hallitsemaan. Kristityn tulee wälttää kaikki, mikä on esteeksi matkalla taiwaan kotimaahan. Tämmöisen säännön antaa apostoli kristityille, mutta kuinka moni nykyaikana todella elää outona ja muukalaisena täällä? Harwassa on niitä, jotka todella owat tietoisina siitä, että owat outoja maailmassa. Harwoissa elää taiwaallisen kotimaan kaipaus. Sentähden on niin wähän olemassa tuota warowaisuutta maallisen hywän käyttämisessä, mikä on tarpeen matkustajalle, joka liikkuu wieraalla maalla. Muukalaismieltä, joka pelwossa waeltaa Jumalan kaswojen edessä, on wähän, mutta niitä on paljon, jotka kaikin mokomin pyytäwät walmistaa itselleen mukawan ja pysywän majan tänne maailmaan.

Kirjeen lukijat eliwät pakanain keskuudessa, jotka tekiwät kaikenlaisia törkeitä syntöksiä kristityitä wastaan. Milloin wain joku onnettomuus tapahtui, milloin wesitulwat tuhosiwat tahi rutto teki häwiötä, pantiin se kristittyjen syyksi, ja heidät heitettiin petojen raadeltawiksi. Apostoli kehoittaa kristityitä käyttäytymään hywin, jotta pakanat, kun Jumalan johdatuksen kautta tulewat oikein tuntemaan kristityitä, ylistäisiwät Jumalaa. On etsikkoaikoja, joina Jumala tuomioillaan murtaa ihmisten itsekkyyden, ja on etsikkoaikoja armossa, joina Jumala antaa runsaasti henkistä siunausta. Pakanakunnalle tuli etsikkoaika, jona sen täytyi ottaa selko kristinuskosta ja kristittyjen elämästä, joka itsensä kieltämisessä ja siweydessä oli jyrkkänä wastakohtana pakanain huonolle elämälle. Pakanakunnan yli tuli tuomioita niiden hirmuisten wainojen tähden, joiden alaisiksi kristityt syyttömästi joutuiwat, ja tuli etsikkoaikoja armossa, joina Jumala woimallisesti weti pakanoita puoleensa. Näinä etsikkoaikoina pakanat tuliwat tietoisiksi siitä, että kristinusko on pakanakunnan uskontoja korkeampi, ja paljon heitä kääntyi uskossa Jeesukseen Kristukseen. Kristittyjen hywä elämä oli todistamassa siitä, että Kristus on elämän ruhtinas. Tuohon Jumalan etsikkopäiwään turwaa kristittykin, kun hänelle tehdään wäärytyä ja hänen kunniaansa poljetaan.

Kun pakanakunnassa liikkui se syytös, että kristityt kuuluiwat salaiseen waltiolle waaralliseen liittoon ja etteiwät he wälittäneet woimassa olewasta laista, kehoittaa apostoli heitä olemaan alamaisia kaikelle inhimilliselle järjestyswallalle, olipa se sitten kuningas, joksi juutalaiset ja kreikkalaiset nimittiwät keisarin, taikka käskynhalti-

jat, jotka hän lähetti pahaa tekewille rangaistukſeksi, mutta hywää tekewille kiitokſeksi. Teosſa ja toimeſſa tuli kristittyjen oſoittaa pakanain panettelu wääräksi. Kristitty tietää, että yhteiskunnallinen järjestys on tarpeen ja että Jumala on aſettanut eſiwallan järjeſtyksen walwojaksi. Apostoli Paawali ſanoo: **„Olkoon jokainen niille wallasſaolijoille alamainen, joiden wallan alla hän on. Sillä kaikki eſiwalta on Jumalalta; ne wallasſaolijat, jotka owat, ne owat Jumalan aſettamia“** (Room. 13, 1). Sentähden on kristitty Herran tähden alamainen kaikelle inhimilliſelle järjeſtyswallalle, ja hän on hywä kanſalainen, ſillä hän on aina tekemäſſä hywää ja tukemaſſa ſitä, mikä on hywää. Mutta Jumalan tahto on hänelle pyhä ja kaikkea ihmistahtoa korkeampi; ſentähden hän ei woi Jumalan tahtoa rikkoa, waan tottelee tätä enemmän kuin ihmiſiä (Ap. t. 5, 29). Kun eſiwalta kielſi apostoleita ſaarnaamasta ewankeliumia, niin Pietari ei woinut ſiinä aſiaſſa alistua. Uuden ajan waltiowiiſaat eiwät anna eſiwallalle ſitä arwoa, että ſe oliſi Jumalan ſäätämä, waan he pitäwät ſitä ihmisten ſäätämänä, ja kumousmiehet pitäwät ſitä raittiin kehityksen esteenä. Siunausta ei ole näistä aatteista lähtenyt, waan waltiolliſet olot owat kaikkialla hajoamaſſa. Jumalan tahto waan woi yhdistää kanſan, ja Jumalan tahdon tekijä woi pitää järjeſtyſtä woimaſſa. Kanſanwaltaiſuus, jota nyt ſiwistysmaiſſa kannatetaan, aſettaa ihmistahdon, enemmistön tahdon, määrääjäkſi, mutta tämä tahto ei woi ſaada aikaan lakia, joka ſaawuttaiſi yleiſen kunnioituksen. Wähemmistö pyrkii aina enemmistökſi, jotta woiſi ſaada oman tahtonſa laikſi. Siten katoaa lain kunnioitus ja arwo. Mutta kun todella pyydetään tuntea Jumalan tahto ja aſettaa ſe laikſi, ſilloin ſaadaan aikaan laki, jota pidetään kunniaſſa, ja ſemmoista lakia pyydetään tukea. Inhimillinen järjeſtyswalta on kyllä ihmisten järjeſtämä ja muodostama, mutta ſe on olemaſſa Jumalan tahdosta ja Jumalan ſäätämiſen perustukſella. Sentähden on kristitty tälle wallalle alamainen Herran tähden, joka itſe oli järjeſtyswallalle alamainen ja joka ſanoo: **„Antakaa keiſarille, mikä keiſarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on“** (Matt. 22, 21). Waikka kristittyjen hywä käytös ei woiſikaan ſaada muita kääntymään Jumalan puoleen, niin on ſe Jumalan tahto, että he hywää tekemällä tukkiwat mielettömäin ihmisten ſuun. Kristityt owat Herran kanſaa ja Kristuksen omaiſuutta; ſentähden tulee heidän olla alamaiſet pakanalliſellekin eſiwallalle, koska ſe on Jumalan ſäätämä. Jeeſuksen Kristuksen lunastuksen kautta owat he wapautetut ſynnin tuomiosta ja ſynnin wallasta. He owat pääſſeet ſiihen aſemaan, että he wapaasta rakkaudesta tekewät, mitä Jumala tahtoo. Mutta he eiwät käytä wapauttaan pahuuden

werhona, niin että he kerskaisiwat kristillisestä wapaudestaan, mutta käyttäisiwät sitä wallattomuuteen, niinkuin useat tekewät, jotka peittäwät pahuuttaan wapauden werholla. Jumalan armon kautta kristitty on oppinut tuntemaan totuuden, ja hänen omatuntonsa on wapautunut ihmissäännöistä, niin että hän pitää Jumalan tahdon tekemisen korkeimpana wapautenaan. Ylpeyden, itsekkyyden, tyytymättömyyden ja wallattomuuden henki on yhä kaswamassa kristillisissä kansoissa, sillä wähän on alistuwaisuutta kaikelle inhimilliselle järjestyswallalle Herran tähden.

Ihminen on luotu Jumalan kuwaksi, ja kukin on Jumalalta saanut lahjansa. Sentähden tulee kristityn kunnioittaa kaikkia ja tunnustaa se arwo, mikä kullakin ihmisellä on. Ja weljiä, jotka owat ylhäältä syntyneitä ja eläwät uskon yhteydessä Kristuksen kanssa, tulee hänen rakastaa, sillä he owat pyhillä siteillä yhdistetyt hänen kanssaan. Mutta lähimäisen kunnioittaminen ja uskonweljien rakastaminen riippuu oikeasta suhteesta Jumalaan. Sentähden on Jumalaa peljättäwä. Paljon kiusauksia esiintyi pakanain keskuudessa wapauden wäärin käyttämiseen, mutta Jumala on pyhä ja hänen kaswojensa edessä tulee kristityn waeltaa. Sitten kehoittaa apostoli lukijoitaan antamaan kuninkaalle sen kunnian, mikä hänelle tulee. Jumalan pelko käy tämän kunnioittamisen edellä, sillä esiwallan kunnioittamisessa he eiwät saa rikkoa Jumalaa wastaan.

Sen jälkeen apostoli kehoittaa palwelijoita kaikella pelolla olemaan alamaiset isännilleen. Tämäkin welwollisuus kuuluu Jumalan pelkoon. Jumala on antanut isännille korkeamman aseman, ja palwelijain tulee osoittaa heille kaikkea arwonantoa. Kaikille isännille tulee palwelijain olla kuuliaisia, ei ainoastaan hywille, jotka owat heille suopeita, ja lempeille, jotka owat hywäntahtoisia, waan nurjillekin, jotka kohtelewat heitä kowuudella. Isäntien ja palwelijain keskinäisissä suhteissa kuwastuu jotakin Jumalan maailmanhallinnosta; sentähden ei palwelijain sowi muodostaa tehtäwänsä isännän käytöksen mukaan, waan heidän tulee täsäkin palwella Kristusta. Apostoli Paawali sanoo palwelijoille: **„Kaikki, mitä teette, se tehkää sydämestänne, niinkuin Herralle eikä ihmisille“** (Kol. 3, 23). Se on armoa, jos joku jumalantietoisuutensa tähden, kun omassatunnossaan tietää jotakin oikeaksi ja hywäksi, kestää waiwoja. Palwelija, joka on nurjalle isännälle kuuliainen, toimii Jumalalle mieliksi. Mutta jos hän laiminlyö welwollisuutensa tai tekee wäärin ja saa kärsiä, niin hän kärsii syystä. Kun rangaistus kohtaa syntiä, niin ei ihmisellä ole mitään kerskattawaa, waikka hän osoittaisikin kärsiwällisyyttä, mutta kun kristitty kärsii hywien tekojensa tähden, niin se on armoksi Jumalan edessä.

„Minä olin koditon“ (Matt. 25, 35), ſanoo ſe Herra itſeſtään, jonka kautta kaikki on luotu ja joka on tulewa maailmaa tuomitſemaan. Palwelijan muodoſſa Hän tuli maailmaan ja majaili ſyntisten luona, jotka alituiſeen antoiwat Hänelle aiheita murheeſeen. Hän oliſi woinut laskea kaikki maailman waltakunnat jalkojenſa juurelle, mutta Hän ei ſanonut mitään muuta omakſeen kuin Iſän taiwaiſſa ja ne ihmiſet, jotka uskolla omakſuiwat totuuden. Hän kilwoitteli ſen kilwoituksen, jonka ihmiſen tuli kilwoitella, ja otti kiitolliſuudella wastaan kaikki, minkä Iſä antoi Hänelle — apostolit, joiſſa Hän kirkasti Iſän nimen, ja ne wiiſi leipää, joilla Hän rawitſi iſoawan kanſan. Hän ſanoi, ettei Hän ota mitään itſeſtään, waan Hän ottaa ſen, minkä Iſä antaa Hänelle. Kristus on Jumalan kirkkauden ſäteily ja hänen olemukſenſa perikuwa, ja Hän kantaa kaikki woimanſa ſanalla, mutta Hän oli outo ja muukalainen maan päällä. Kristus jätti meille eſikuwan, jotta me noudattaiſimme hänen askeleitaan. Miten ihminen käyttäikſe täällä maan päällä, joſſa hän on niin heikko, ettei hän woi ruohonkortta luoda? Runſaasti ſaa hän nauttia Jumalan moninaiſia lahjoja, mutta hän eſiintyy niinkuin hän oliſi niiden luoja. Mitä on ihminen? Mitä hänellä on, jota hän ei ole ſaanut? Jos ei maa anna meille leipää, mitä woimme ſaada aikaan nälkäkuoleman estämiſekſi? Aabraham eleli muukalaiſena lupaukſen maaſſa niinkuin wieraaſſa maaſſa ja **„odotti ſitä kaupunkia, jolla on perustukſet ja jonka rakentaja ja luoja Jumala on“** (Hebr. 11, 10). Niin owat muutkin patriarkat tehneet. Kaikki olemme outoja ja muukalaiſia maan päällä ja aſumme majataloiſſa, joiſſa joka päiwä olemme wieraina Jumalan rikkaan pöydän ääreſſä. Jumala ſanoi Israelin kanſalle: **„Maa on Minun, ja te olette muukalaiſet ja wieraat Minun edeſſäni“** (3 Mooſ. 25, 23). Siinä aſemaſſa on todella ihminen, waikka hän harwoin tahtoo ſitä tunnustaa.

„Ihmiſille on määrätty, että heidän on kerran kuoleminen, mutta ſen jälkeen tulee tuomio“ (Hebr. 9, 27). Aikanaan on meidän kaikkien eriäminen ruumiiſta ja maailmasta, tawaroiſtamme, ſeuroiſtamme, nautinnoiſtamme ja toimiſtamme, ja ſilloin käy ſelwille, kuka teki oikean laskun — nekö, jotka eliwät täällä maailmaſſa omien himojenſa mukaan, ja arweliwat, että kaikki päättyy hywin, taikka ne, jotka toiwoſſa katſeliwat tulewaiſuuteen, Jumalan perustamaan kaupunkiin, ja waelſiwat outoina ja muukalaiſina täällä? Silloin on tulewa ilmi, jos tämän aikakauden kerskailewa wiiſaus, jota nyt palwotaan, woi pelaſtaa yhtään ainoaa ſielua tuomiosta. Silloin on käywä ſelwille, että rakennettiin hiekalle, kun pantiin maailman kunnia, ulkonainen tieto ja hieno ſiwiſtys

ihmiselämän perustukſekſi. Silloin käy ſelwäkſi, että ne, jotka harraſtiwat hurskautta, jumaliſuutta ja pyhitystä ja ottiwat ſieluilleen rawintoa ewankeliumin ſanasta, ſaiwat ſen elämän, joka katkoo kuoleman tutkaimen ja riistää tuonelalta woiton.

Katkera on kuoleman tutkain ihmiſelle, ja hän ajattelee mieluummin elämää kuin kuolemaa, mutta kuoleman kuninkaalta ei oteta hänen waltaanſa ſillä, että kuolema ſyrjäytetään ajatuspiiristä. **„Kuoleman ota on ſynti“** (1 Kor. 15, 56), ja ſynnin tuomio ja walta on woitettawa Jeeſukſen Kristukſen armolla. Maalliſen kuoleman takana on pimeä kauhun walta, josta ihminen ei pääſe omin woimin wapaaksi. Siinä harhaluuloſſa, että ihmiſen olemaſſaolo päättyy kuolemaan, rikkowat yhä uſeammat meidän aikanamme ja tekewät wäkiwaltaiſesti lopun elämästään, mutta tuo on kauhea erehdys, ſillä haudan takana astuu iankaikkiſuus eteemme. Kuolema ei ole elämän luonnollista pitkityſtä, eikä ſe ole täydelliſen häwiö, waan kuolema on ſiirto wieraaſeen maahan, joſſa olot owat toiſenlaiſet kuin maan päällä. Ruumis on hajoitettu ja ſielu on paljaana, ſemmoiſena kuin ſe todelliſuudeſſa on — pimeänä, jollei ſe täällä etſinyt puhdiſtusta ſynneiſtään, waloiſana, jos Herran Henki on puhdiſtanut ſen Kristukſen werellä ja armolla. Se ihminen, joka maan päällä kaswatti himojaan, ei woi niitä tyydyttää kuoleman jälkeen. Nautinnonhimo, kunnianhimo ja ahneus kaluawat ſielua, mutta niitä eſineitä ei ole enää olemaſſa, joilla himot tyydytetään, eikä ole niitä woimia, joilla woiſi niitä itſelleen anastaa. Silloin on kyllä ihminen kuollut maailmalle, mutta maallinen mieli, joka täällä pääſi maailman lapſen ſielua hallitſemaan, pyſyy woimaſſa, ja ſe halaa niitä nautintoja, joita ſillä oli ennen. Ja toiſen kuoleman kolkko pimeys herättää ſielusſa kauhua.

Mutta lepo on odotettawana niillä, jotka täällä waeltawat muukalaiſina ja ahkeroiwat päästä ylhäiſeen Jeruſalemiin. **„He ſaawat lewätä waiwoistaan, ſillä heidän tekonſa ſeuraawat heidän mukanaan, ſanoo Henki“** (Ilm. 14, 13). He pidättäytyiwät täällä lihalliſista himoista, ristiinnaulitſiwat wanhan ihmiſen Kristukſen kanſſa ja waelſiwat Kristukſen armon woimalla uudeſſa elämäſſä (Room. 6, 6. 4). Muukalaiſina he täällä oppiwat Jumalan wiiſautta ja jumalallista elämää, ja heillä on koti walmiina Iſän ſuureſſa huoneeſſa, joſſa Kristus on walmiſtanut heille ſijan. Jumalan perhekuntalaiſina he ſiellä ſaawat aſua taiwaalliſeſſa kirkkaudeſſa ja ilosſa. Mutta täällä muukalaiſuuden tunto uſein painaa heitä, ja he ſaawat paljon kärſiä maailmaſſa. Aadamista lähteneinä on heillä taiſtelua ſynnin kanſſa, joka tuottaa heille paljon waiwaa. Mutta uskomalla Kristukſeen owat he ylhäältä ſynty-

neitä, ja ſe, mikä on Jumalasta ſyntynyt, woittaa maailman. He owat niinkuin kakſoisihmiſiä, jotka eläwät Herran armosta ja iloitſewat Hänesſä, mutta joiden on taisteltawa wanhan ihmiſen ja maailman kansſa, kunnes kilwoitus päättyy. Sentähden on heillä ahdistus maailmassa, mutta Kristukſessa heillä on woitto.

Jumalan ſanassa uskowan tulee eläa. Sieltä tulee hänen etſiä ſitä rawintoa ja waloa, mitä kulloinkin tarwitſee. Hänen tulee kätkeä Jumalan ſanan ſiemen ſydämeensä ja antaa ſen ſiellä juurtua ja kaswaa. Niinkuin maanwiljelijä odottaa wiljan kypſymistä, niin on hänen odotettawa Jumalalta ſiunaus ſanalle. Ei hänen tule turwata ihmiſiin, waan Jumalaan, joka parhaiten kaswattaa ja aikanaan antaa ſen, minkä uskowa tarwitſee. Paljon lukeminen, paljon kuuleminen ja paljon tekeminen, jota nykyajan kristitty rakastaa, häiritſee Jumalan kaswatustyötä ja tekee kristityn ruohokſi, joka tuulessa huojuu. Jeeſukſen luona, Jumalan koulussa tulee kristityn pyſyä, jos hän tahtoo kalliolle rakentaa. Sentähden tulee muukalaiſen, joka tahtoo ylhäiſeen kotiin kulkea, olla warowa ſeurustelusſa, ettei hän kietoudu maailmaan, eikä hänen ole lukeminen ſemmoiſia kirjoja, joiſſa huono henki liikkuu. Kaikella on aikanſa Jumalan kaswatuspiirisſä, ja kristityn tulee kestäwyydellä ja uskolliſuudella harrastaa ſitä yhtä tarpeellista, minkä Herra panee hänen tehtäwäkſeen. Hätäinen aikakautemme ei tahdo Jumalan kaswatusſääntöihin tyytyä, waan ſe puuhaa oman wiiſauden turwiſsa ja turmelee henkiſen kehityksen. Jumalan ſääntöjen noudattaminen on ſen mielestä ahdasmielistä, epäkäytöllistä, itſekästä ja taitamatonta. Mutta ſe, joka todellista rakennusta tahtoo, hän pyſyy Jumalan ſanan ſelwisſä ſäännöisſä.

Tuo pyhä ſana, joſſa kristityn tulee eläa, on wielä maailmassa halweksittu kirja. Ei ole olemassa kirjaa, jota oliſi niin wihattu, pilkattu ja wainottu kuin Raamattua, eikä kirjaa, jota on niin rakastettu ja kunnioitettu kuin ſitä. Pimeyden walta on ponnistanut woimanſa, kukistaakſeen ſen. Rooman maailmanwalta koetti häwittää Raamattua. Keiſarien käskystä haettiin huolella Raamattuja kaikkialla koko ſuuren waltakunnan piirisſä ja niitä poltettiin, mutta yritys ei onnistunut. Rooman keiſari notkisti polwenſa ristin juurella. Sitten kielſi paawi, joka ſanoi itſenſä Kristukſen ſijaiſekſi, Raamatun lukemiſen, ja munkit koettiwat pitää tätä kieltoa woimasſa polttorowioilla ja kidutukſilla. Mutta ei ſekään yritys onnistunut. Puhdasuskoiſuus pyyſi kutistaa Raamatun eläwää totuutta inhimilliſiin oppikaawoihin, mutta ſe joutui itſe kuolleella uskollaan häwiöön. Ratſionalismi antoi Raamatun olla arwossaan, mutta otti ſieltä pois tärkeimmät perustotuudet ja eſitti pintapuo-

liſet ja kelwottomat mielipiteenſä kristinuskon ſiſältönä. Tämäkin yritys kuoli aikanaan omaan huonouteenſa. Sitten eſiintyi uudenaikainen kielteinen raamatunkritiikki, joka koetti repiä koko Raamatun rikki, mutta tunnollinen kritiikki nouſi ſitä wastustamaan, ja ſe näytti toteen, että Raamatun kirjat oliwat niiden henkilöiden kirjoittamia, jotka ſanowat itſenſä kirjoittajikſi. Kielteiſen kritiikin hyökkäys johti wastakkaiſeen tulokſeen. Raamatun arwo wakaantui. Mutta wielä tekee ratſionalismi ja kielteinen kritiikki työtä ja pyytää kristinuskon perustotuukſia muuntaa tai poistaa, ja paljon häiriötä on tämän kautta ſyntynyt. Täſſä Raamatuſſa elää kristitty. Hän pitäypi Jumalan ſanaan ſemmoiſena kuin ſe on Raamatuſſa meille annettu. Hän pyytää uskolliſesti pyſyä täſſä ihmeelliſeſſä Jumalan ſanaſſa, waikka hän ſenkin tähden uſein joutuu muukalaiſuuden ikäwää tuntemaan, kun maailma ſitä wihaa ja pimeyden walta yhä pyytää ſaada ſitä kukiſtetukſi. Pſalmiſtan kanſſa hän rukoilee: **„Muukalainen minä olen maan päällä; älä peitä minulta käſkyjäſi“** (Pſ. 119, 19). Jumalan ſanaſſa ſaa muukalainen wirwoitusta.

Kristus on ſiinäkin antanut eſikuwan uskowalle, että Hän aina eli Raamatuſſa ja noudatti ſen ſääntöjä. Hän ſanoi: **„Raamattu ei ſaata raueta tyhjiin“** (Joh. 10, 35). Kun Pietari tahtoi estää Herranſa wangikſi joutumiſta, ſanoi tämä: **„Kuinka ſilloin käwiſiwät toteen kirjoitukſet, jotka ſanowat, että näin pitää tapahtuman?“ „Mutta tämä kaikki on tapahtunut, jotta profeettain kirjoitukſet käwiſiwät toteen“** (Matt. 26, 54. 56). Ja Emmaus nimiſeen kylään waeltawille opetuslapſille ſanoo Herra: **„‘Eikö Kriſtukſen pitänyt tätä kärſimän ja ſitten menemän kirkkauteen?’ Ja Hän alkoi Mooſekſesta ja kaikiſta profeetoiſta ja ſelitti heille, mitä Hänestä oli ſanottu kaikiſſa kirjoitukſiſſa“** (Luuk. 24, 26. 27). Koko Kriſtukſen elämä oli kuuliaiſuutta ennuſtukſen ſanalle. Raamatun tunteminen ja Jumalan tunteminen oli Iſraeliſſa himmentynyt. Fariſeukſilla oli ulkonaiſta tietoa ja kaawamaiſta oikeauskoiſuutta. Saddukeukſet oliwat joutuneet epäuskon waltaan, ja he kielſiwät ylimaailmalliſet totuudet. Kun ei Jumalan ſana pyſynyt ehdottomaſſa arwoſſaan, astuiwat ihmiſten arwelut ja oikut niiden ſijalle. Mutta Kristus oli kuuliainen Iſän tahdolle, ja tämä astui Hänen eteenſä Raamatuſſa. **„Niin on kirjoitettu, että Kriſtus oli kärſiwä“** (Luuk. 24, 46). Hän luopui kuuliaiſena Iſän tahdolle kaikeſta woimaſta ja wallaſta ja antautui häpeälliſimpään kuolemaan, ja Hän tuli tämän kautta woiman ja autuuden lähteekſi heikoille ja onnettomille, joita eiwät maailman ſankarit woi auttaa. Korkeana eſikuwana on Kristus meille Jumalan ſanan kunnioittamiſeſſa tänä aikana, jona Jumalan ſana ja Jumalan

nimi yhä enemmän kadottawat arwoaan ihmisten kesken, jotka kietoutuwat ihmiswiiſauden ja ihmisjärjen mutkikkuuksiin ja ſen kautta joutuwat yhä ſywemmälle epäuskon pauloihin. **„Ihmiſen Pojalla ei ollut, mihin päänſä kallistaiſi“** (Matt. 8, 20), mutta Hän eli Raamatun ſanaſſa. Siinä elää hänen opetuslapſenſa, joka on muukalainen täällä.

Se wirwoittaa ihmiſen ſydäntä, jos hän oppii joka päiwä piirtämään ſydämeenſä ſen kalliin totuuden, että kaikki, minkä hän ſaa nauttia, on taiwaalliſen Iſän hywyyttä. Jumala antaa meille rakkaudeſſa ſen, minkä tarwitſemme. Jos ihmiſellä waan on leipäpalanen, mutta hän ottaa ſen lahjana ylhäältä, taiwaalliſen Iſän antimena, niin ſe wirwoittaa ſydäntä, ja hän woi tulla toimeen, waikka hänellä ei ole ſemmoiſta, jolla muut raskauttawat ſydämenſä. Ihmiſet tuntewat, että heidän tulee olla kiitolliſet kaikesta hywästä, minkä muut heille antawat, mutta Jumala ſaa wähän kiitosta heiltä. Hän hallitſee waltaistuimellaan ja antaa joka päiwä hywyyttään ihmiſille, antaa ruumiin ja hengen woimat, antaa waatteet ja elatuksen. Tyhmät, jotka kiittäwät itſeään, pitäwät Jumalaa halpana, mutta Hän rawitſee kiittämättömätkin ja pyytää rakkaudella wetää kaikki puoleenſa. Minkä kiitoksen ſaa Jumala ſiitä? Me olemme katoawaiſia, waikka oliſimme omasta mielestämme hywinkin mahtawia, ja meidän on täältä lähteminen, kun Jumala kutſuu. Emme elä yhtään ſilmänräpäystä omasta woimasta, waan Jumalan wieraanwaraiſuus pitää meitä elossa. Meidän tulee antaa Hänelle, joka rakkaudella hoitaa meitä, outoja ja muukalaiſia maailmaſſa, pyſywäinen ſija ſydämeſſämme, niin että Hän on kiitoksen ja kunnioituksen eſineenä. Ja meidän tulee kiittää Jumalaa ſiitä, että meillä täällä muukalaiſuuden maaſſa on Jumalan ſana, joſſa taiwaallinen Iſä johdattaa meitä ſitä tietä, joka wie meidät oikeaan kotiin. Me olemme outoja ja muukalaiſia, mutta taiwaan Iſä on puhunut meille ſanaſſaan, ja Jeeſuksessa Kristuksessa on meillä Lunastaja ja Wapahtaja, joka on awannut meille tien Iſän kotiin ja joka tahtoo johdattaa meitä ſinne. Meidän on eläminen pyhäſſä ſanaſſa ja oleminen uskolliſet wähäſſä.

Taiwaallinen Iſä! Johdata Sinä meitä, outoja ja muukalaiſia, ſanallaſi ja Hengelläſi tämän maailman läpi ſinun lepooſi! Kuule meitä, laupias Iſä! Amen.

31. Uudestisyntyminen.

Saarna neljäntenä Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: Jaak. 1, 17—21.

„Jokainen hywä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä, walojen Iſältä, jonka tykönä ei ole muutosta eikä walon ja pimeyden waihtelua. Tahtonſa mukaan Hän ſynnytti meidät totuuden ſanalla, ollakſemme joinakuina hänen luomienſa eſikoiſina. Te tiedätte ſen, rakkaat weljet. Mutta olkoon jokainen ihminen nopea kuulemaan, hidas puhumaan, hidas wihaan; ſillä miehen wiha ei tee Jumalan wanhurſkautta. Sentähden pankaa pois kaikki ſaastaiſuus ja jälellä olewa pahuus ja omakſukaa ſäwyiſyydellä ſana, joka on teihin istutettu ja joka woi ſielunne pelastaa“.

Jaakob kehoittaa kirjeeſſään lukijoitaan pitämään ſen ſulana ilona, kun joutuwat moninaiſiin kiuſauksiin, ſillä uskon kestäwäiſyys ſaa aikaan kärſiwälliſyyttä. Mutta kiuſauksiſsa on wiiſaus tarpeen, ja ſitä tulee kriſtityn uskoſsa anoa Jumalalta, ſillä Jumala antaa kaikille alttiiſti ja ſoimaamatta. Autuas on kiuſauksen kestänyt, ſillä koeteltuna ſaa hän elämän kruunun. Älköön kukaan ſanoko, että Jumala häntä kiuſaa, ſillä jokaiſta kiuſaa hänen oma himonſa. Kun himo on tullut raskaaksi, ſynnyttää ſe ſynnin, ja täyſin kehittyneenä ſynti ſynnyttää kuoleman. Se on tärkeä aſia, että kriſtitty oikein käſittää kiuſauksen olennon ja ettei hän luule kiuſauksen lähtewän Jumalasta. Erhetyksen walta on ſuuri, ja ſe on waarallinen, ſillä ſe turmelee mielen ja uskon. Jumalalta tulee waan hywiä anteja ja täydelliſiä lahjoja. Hywät owat Jumalan annit, ſillä Jumala on hywä, ja Hän antaa ſitä, mikä on hywää. Ja täydelliſet owat Jumalan lahjat, ſillä niiſſä ei ole puutetta, ja ne walmiſtawat ihmiſtä taiwaan elämää warten. Ylhäältä tulewat hywät ja täydelliſet lahjat, Jumalalta, joka on walojen Iſä. Kun nostamme ſilmämme kirkkaana talwi-iltana ylöspäin, näemme tuota kaunista tähtitaiwasta, joſſa on ſatoja miljooneja tähtiä, jotka liikkuwat määrätyillä radoillaan Luojan ſäätämäſſä järjeſtyksеſſä, ja niiden joukoſsa owat aurinko, kuu ja kiertotähdet meitä likinnä. Jumala on ne luonut. Hän on noiden ihmeellisten walojen Iſä. Hänestä ei lähde pimeää eikä pahaa, waan Hän luo henkiſtäkin waloa armon ja kirkkauden piiriſſä. Tähtimaailman walo waihtelee. Milloin tähti on waloiſampi, milloin himmeämpi, ja kun aurinko ja kuu laskewat, emme niitä näe, ennenkuin ne taas

nouſewat taiwaanrannalta, mutta ſemmoista muutosta ei ole Jumalaſſa, eikä Hänesſä ole walon ja pimeyden waihtelua. Jumala antaa aina waloa, ja Hän antaa hywiä anteja ja täydelliſiä lahjoja. Silloinkin kun Jumala kurittaa, toimii Hän rakkaudella ja pyytää kaswattaa ihmiſiä ja wetää heidät luokſeen.

Jumalan täydelliſiä lahjoja on myöskin uskowan uudestiſyntyminen. Jumala tahtoo ſynnyttää ihmiſen uudesti ja tehdä hänet Kristukſesſa uudeksi luomukſeksi (2 Kor. 5, 17), jolla on henkistä elämää ja jumalallista waloa. Jumalan wapaa tahto tekee tämän. Ja Hän ſaa ſen aikaan totuuden ſanalla. Pietari ſanoo, että Jumalan lapſi on uudestiſyntynyt **„katoamattomasta ſiemenestä, Jumalan eläwän ja pyſywän ſanan kautta“** (1 Piet. 1, 23). Ewankeliumi on totuuden ſana, ſillä Pyhä Henki on ſiinä waikuttamaſſa, ja ſe ſiſältää täydelliſen totuuden. Uudestiſyntymiſen tarkoituksena on, että me oliſimme joinakuina Jumalan luomien eſikoiſina. Kaikki eſikoiſet ja kaikki eſikoishedelmä oli Mooſeksen lain mukaan pyhitettäwä Herralle. Apostolit ja uskowat Israeliſſa oliwat tawallaan eſikoiſia ihmiskunnaſſa, kun he totuuden ſanan kautta uskoiwat Kristukſeen ja ſyntyiwät yhäältä. Kristityt oliwat Jumalalle pyhitetty eſikoiskanſa, joka oli tullut oſalliſeksi Jumalan walosta ja joka oli todistukſena ſiitä, että aikanaan muutkin kanſat kääntywät ja tulewat Jumalan tykö.

Tämän Jumalan laupeuden, joka antaa hywiä lahjoja yhäältä, tunſiwat kirjeen lukijat, ja ſiinä oli heillä woimallinen kehoitus waeltamaan Jumalan tahdon mukaan. Sentähden tulee jokaiſen ihmiſen olla nopea kuulemaan Jumalan ſanaa. Huonot puheet, wäärät opit, epäſiweät jaarittelut turmelewat ihmiſen, ja niistä tulee kristityn pyſyä erillään, mutta totuuden ſana on ſäwyiſyydellä kuultawa ja mieleen kätkettäwä. Mutta hidas olkoon ihminen puhumaan. Tyhjä lawerteleminen, kewytmielinen puhe, joſſa ihminen unhottaa, että hänen tulee tehdä tili jokaiſesta ſanasta, joka lähtee hänen ſuustaan, ei ſowi kristitylle. Warſinkin on ajattelematon eſiintyminen uskonnolliſena puhujana waarallista, kun epäraitis tai wäärä oppi turmelee kuulijan. Warowan tulee kristityn olla puheeſſaan, ja hänen tulee olla hidas wihaan. On olemaſſa pyhä wiha, joka ſyntyy wastenmieliſyydestä pahaan ja joka kiiwailee Jumalan kunnian ja totuuden puolesta. Tämä wiha ei ole ſyntiä, ſillä Kristukſestakin ſanotaan, että **„Hän katſahtaen ympärilleen loi wihaſſa ſilmänſä heihin, murheelliſena heidän ſydämenſä paatumukſesta“** (Mark. 3, 5); mutta ihmiſen wihaan ſekaantuu pian lihallinen kiihko, josta ſyntyy rakkaudeton tuomitſeminen. Sentähden tulee kristityn olla warowa, ettei hän kietoudu

pahaan. Kiiwaus hywän puolesta muuttuu helposti itsekkääksi toimeksi, jossa oma kunnia astuu etusijalle. Jumalan kaswojen edessä tulee kristityn pysyä, kun hän kiiwastuu pahan tähden, sillä ihmisen wiha ei tee sitä, minkä Jumala asettaa hänelle tehtäwäksi. Moninaiset owat ne welwollisuudet, jotka owat kristityn tehtäwinä ja kuuluwat Jumalan waatimaan wanhurskauteen, mutta wiha on estämässä näiden täyttämistä.

Kristityn tulee panna pois kaikki saastaisuus, joka tahraa ruumiin ja sielun, ja se pahuus, mikä hänessä wielä on jälellä, sillä Jumala tahtoo puhtautta. Pyhitystä tulee hänen harrastaa, sillä ilman sitä hän ei woi Herraa nähdä (Hebr. 12, 14). Ja säwyisyydellä tulee hänen omaksua se sana, joka on häneen istutettu. Totuuden sana on kristitylle julistettu ja sen kautta hän on syntynyt uudesti, mutta se on yhä edelleen omaksuttawa. Ewankeliumi on Jumalan woima, joka woi pelastaa uskowan (Room. 1, 16). Ja tuota woimaa tarwitsee kristitty alituiseen, woidakseen pysyä yhteydessä Jumalan kanssa ja warttuakseen uskossa. Marian tawoin hänen on oppilaana istuminen Jeesuksen jalkojen juurella ja kuunneltawa, mitä Herralla on sanassa sanottawa hänelle.

Heränneenkin ihmisen olennossa on ristiriitaa, sillä synnin laki taistelee hänessä mielen lakia wastaan. Waikka hän Jumalan sanan kautta pääsee tuntemaan hywän, niin hän ei woi sitä toteuttaa. Yksityisiä hywiä ajatuksia ja toimia syntyy hänessä, mutta sisällinen ja ulkonainen elämä ei muutu ihmiswoimalla senlaiseksi, kuin Jumala tahtoo. Hän woi sisällisen ihmisen puolesta yhtyä Jumalan lakiin (Room. 7, 22), ja hän woi mielessään palwella Jumalan lakia (Room. 7, 25), mutta hän ei woi toteuttaa sitä, minkä tietää oikeaksi, niin että ajatus ja tahto olisiwat totuuden ja siweyden palwelukses sa. Hän on aina tietoinen siitä, ettei hän ole welwollisuuttaan täyttänyt ja että hän on paljon laiminlyönyt, ja sentähden hänellä on paha omatunto. Kun heränny t ei kuitenkaan ajatuksellaan ja tahdollaan luowu hywästä, waan pysyy omantunnon ojennuksen alaisena ja tuomitsee synnin synniksi, säilyy hänessä oikeuden ja totuuden mieliala, eikä hän heittäy synnin elämään. Kun pahan tekeminen uudistuu ja synti pysyy woitonpuolella, täytyy mielen aina kääntyä omaantuntoon ja toimia syntiä wastaan tuomitsemalla sitä. Heränny t menee aina itseensä (Luuk. 15, 17) ja tunnustaa Jumalalle syntinsä. Hän on murheellinen Jumalan mielen mukaan (2 Kor. 7, 9) ja kääntyy aina uudestaan katuwana Jumalan puoleen ja pyytää armoa. Tämmöinen on heränneen elämä. Omatunto ei pääse hänessä rauhaan, kun hänen olennossaan on olemassa ristiriita, jota hän ei woi poistaa. Hän tuntee itsensä

onnettomakſi ja huokaa: **„Minä wiheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista?“** (Room. 7, 24). Omatunto ei woi tätä ristiriitaa woittaa, ſe kun waan toimii lakina, joka ſiweellisesti waatii, mutta ſitä wastaan ſeiſoo ſynnin laki, joka aſuu lihaſſa, ja ſe ottaa ihmiſen wangikſi. Kristinusko tarjoo ihmiſelle täſſä tilaſſa apua, kun ſe antaa Kristukſessa Jeeſukſessa hengen lain, joka wapauttaa ſynnin ja kuoleman laista (Room. 8, 2). Uudestiſyntymiſen kautta poistuu tuo ristiriita, kun Kristukſen ſowinnon perustukſella Pyhä Henki aſustuu uskowan ſydämeen ja Jumalan armo pääſee hallitſemaan kristityn elämää.

Ihmiſellä on ſyntyänſä henki itſesſään, mutta ſe on aistielämän lannistamana, niin ettei ſe woi tunkeutua ajalliſuudesta iankaikkiſeen elämäpiiriin. Tämän maailman elämä lamauttaa ajatukſen ja tahdon, niin ettei ihminen woi hengesſä kohota taiwaalliſeen piiriin ja pyſyä ſiinä. Ainoastaan Jumalan Henki woi luoda ihmiſeen ylimaailmallisen elämän. Kun tämä yhdistyy meidän henkemme kanſſa, ſyntyy uuſi henkinen olento meidän henkeemme, ja me ſynnymme ylhäältä. Niinkuin aistielämä ſyntyy meisſä luonnollisen ſyntymiſen kautta, niin ſyntyy iankaikkinen elämä meihin henkiſen uudestiſyntymiſen kautta. Silloin toimii meisſä uuſi elämä, jonka kautta Jumalan waltakunnan katoamaton olento on meihin aſustunut, niinkuin tämän maailman katoawa olento aſustui meihin luonnollisen ſyntymiſen kautta. Tämä ylimaailmallinen elämä on aluksi waan elämän alkuna uudestiſyntyneessä, mutta ſe on eläwänä alkuna, joſſa on woima ylhäältä, niin että ſe woi ſäilyä taistelusſa wanhaa lihallista luontoa wastaan ja kaswaa Jumalaſſa.

Maailma on täynnä kuolemaa, ja kaikki maallinen elämä kuolee aikanaan. Ja kun maailman lapſi kuolee, jää häneen ſe mieli ja himo, joka on ſyöpynyt hänen olentoonſa täſſä maalliſessa elämäſſä. Turha kunnia, nautinnon himo ja ahneuden mieli jääwät polttawana ſielunjanona olentoon, eikä hän enää woi niitä tyydyttää. Itſekäs, ylpeä, tyytymätön, riitainen ja kateellinen mieli ſeuraa mukana, kun maailman lapſi täältä eriää, ja kun kaikki paha maailmaſſa kokoontuu kaikista kanſoista ja kaikista aikakauſista yhteen paikkaan ja kaikki, mikä täällä liewenſi, rajoitti ja kaunisti pahan, on poiſſa, ſilloin ſyntyy waiwa, jota ei ihminen täällä aawista. Silloin niitetään, mitä lihaſſa kylwettiin (Gal. 6, 8). Turhaan lihaſſa kylwäjä on wastaanottanut kaikenlaista hywää täſſä elämäſſä; kuolemanſa jälkeen ſaa hän oſakſeen waiwaa, joka on ſynnin hedelmänä.

Turmelukſesta ei pelasta ihmistä luonnollinen ſyntyminen, ei koko maailma moninaiſella elämällään, ſillä ihmiſeltä puuttuu

ylimaailmallisen elämän henkeä ja woimaa. Meidän luonnossamme ja maailmassa wallitsee aistielämän, lihan walta, joka tuottaa turmeluksen. Ainoastaan Kristus woi meidät pelastaa, kun Hän antaa Pyhän Hengen uudeksi syntymiseksi. Meidän on syntyminen uudesti iankaikkiseen elämään, jos tahdomme pelastua maailman turmeluksesta. Wakawa on Jeesuksen sana Nikodeemukselle: **„Totisesti, totisesti Minä sanon sinulle: jos ihminen ei uudesti synny, ei hän woi nähdä Jumalan waltakuntaa". „Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki"** (Joh. 3, 3. 6). Ja sen ilosanoman tuo meille ewankeliumi, että iankaikkinen elämä on meillä tarjona Jeesuksessa Kristuksessa. Luonto, joka kewäällä elpyy elämään, wiehättää meitä, waikka sen kukoistusaika on lyhyt. Kuinka onkaan uusi elämä uuden kirkastetun maan päällä tuottawa Jumalan lapselle iloa! Taiwaan elämään walmistaa meitä syntyminen Hengestä. Lapsina jo saimme uuden syntymisen peson. Meidät istutettiin pyhässä kasteessa kolmeyhteisen Jumalan yhteyteen, ja kasteen armo on kannattamassa meitä kaikissa elämän waiheissa, kun pyydämme säwyisyydellä omaksua totuuden sanan ja itsekohtaisesti uskolla omistaa Kristuksen.

Meillä on henki, joka woi omaksua Jumalan Hengen. Meillä on omatunto, joka nuhtelee meitä synnistä ja ennustaa tulewaa tuomiota. Meillä on järki, jonka kautta woimme olla totuuden opetettawina, ja tahto, jonka kautta woimme olla totuuden ojennettawina. Näitä kykyjä on Jumala antanut ihmiselle, ja niitä Hän panee toimimaan, kun Hän armollaan ja Hengellään tahtoo luoda uuden ihmisen. Herra kääntyy todistuksellaan omaantuntoomme ja henkeemme, järkeemme ja tahtoomme ja pyytää walmistaa sydäntämme wastaanottamaan Jumalan Hengen. Ja meidän tulee päästää Herran todistus omaantuntoon, niin että meidän henkemme nousee lihaa wastustamaan, ja ajatuksemme ja tahtomme tulee ottaa huomioon ja kätkeä se, minkä Herra todistaa. Täten syntyy sydämen suhde Jeesuksen ja ihmisen wälillä, ja uskowa kätkee sydämeensä sen katoamattoman siemenen, Jumalan eläwän ja pysywän sanan, josta hän itsekohtaisesti syntyy uudesti. Mutta ihmiset eiwät ylipäänsä ole halukkaita iankaikkisuuden aarteita etsimään. Maallisen elämän riennoissa eiwät ahtaat portit ja kaidat tiet peljätä, mutta uskon alalla he eiwät tahdo henkiseen työhön ryhtyä, ja he peljästywät ja uupuwat pian, jollei asia selwene nopeasti ja helposti. Ilman henkistä työtä ihminen tahtoisi perille päästä. Tyhjän takia kärsitään paljon maailmassa, mutta korkein, kallein asia on useimmille niin halpa, etteiwät tahdo sen puolesta mitään waiwaa nähdä.

Jeeſus tahtoo johdattaa meitä Jumalan waltakunnan ylimaailmalliſia aſioita tuntemaan. Monet waikeudet owat täsſä woitettawat ja monet nöyryytykſet kestettäwät, ſillä meisſä on niin paljon tyhjää ja wäärää tietoa, niin paljon tietämättömyyttä ja puolinaista tietoa, jonka kautta walo ylhäältä himmenee. Misſä meidän tietomme loppuu, ſiinä woi Herra puhua, ſillä Hän tuntee taiwaalliſen elämän, ja Hän on ſen nähnyt. Ja meidän on uskominen Häneen. Warſinkin on meidän uskominen, mitä Hän ſanoo itſestään, että Hän on Jumalan ainoſyntyinen Poika, joka on tullut taiwaasta antamaan meille Hengen, jonka kautta me ſynnymme uudesti.

Usko omakſuu Jumalan Kristukſesſa, niin että uskowa pyſyy okſana wiinipuusſa (Joh. 15, 5) ja ſaapi itſehenſä Jumalan rakkauden ja wanhurskauden. Jeeſus rukoilee niiden edestä, jotka apostolien ſanan kautta uskowat Häneen, **„että he kaikki oliſiwat yhtä, niinkuin Sinä, Iſä, olet Minusſa ja Minä Sinusſa, että hekin Meisſä oliſiwat“** (Joh. 17, 21). Ewankeliumi ei ole tälle uskowalle wain ulkonainen ſana, waan ſe on woimaa ja elämää. Jumalan Henki ei enää waikuta wain ulkoa, waan Hän aſuu uskowaasſa. Kristityn ſydämesſä ſyntyy itſenäinen elämä, joka on henkeä. Sentähden ſanotaan, että ihminen ſyntyy ylhäältä (Joh. 3, 3) ja että hän ſiirtyy kuolemasta elämään (Joh. 5, 24). Jumalallinen elämä on olentonſa puolesta Henkeä, ja uudestiſyntymiſen kautta ſe tulee itſeomaiſekſi uskowaan. Ihminen tulee hengelliſekſi (1 Kor. 3, 1), eikä hän enää ole lihallinen. Uudestiſyntymiſesſä tulee uskowa uudekſi luomukſekſi (Gal. 6, 15); hänesſä ſyntyy uuſi ihminen, joka on Jumalan mukaan luotu (Ef. 4, 24), mutta tämä on lapſi, jonka tulee kaswaa ja kehittyä. Uuſi henkilö on Jumalan Hengen kautta ſyntynyt uskowaasſa, ja tämä henkinen elämä aſuu ſydämesſä. Täältä ſen tulee kehittyä, niin että ſe muodostaa elämän ympäryksen ſiſälliſesti ja ulkonaiſesti. Sentähden ſanoo apostoli, että kristittyjen tulee **„pukeutua uuteen ihmiſeen“** (Ef. 4, 24), joka waeltaa Hengen mukaan. Hänen tulee panna pois kaikki ſaastaiſuus ja jälellä olewa pahuus ja ſäwyiſyydellä omakſua ſana.

Kristityn on tärkeä tietää, mitä uudestiſyntyminen on, kun Herra niin wakawasti teroittaa ſen wälttämättömyyttä. Uudestiſyntyminen ei ole mikään äkillinen tapaus, jonka ihmistoimi ſaa aikaan, waan Jumala walmistaa ſitä kutſumukſen ja henkisten waikutusten kautta. Jumalan ſana on ſe ſiemen, josta uuſi elämä ſyntyy, kun katuwa on ſen uskoſsa omakſunut. Ja Pyhä Henki toimii kasteen armon perustukſella. Henkilökohtainen yhdistys ſyntyy uskowaasſa Herran kanſsa, ja Herra antaa aikanaan Henkenſä uskowaan. Jumalan Henki ſynnyttää uskowaasſa itſenäiſen elä-

män, joka elimellisesti yhdistyy sielun sisällisen woiman kanssa. Uudestisyntymisessä Jumalan Henki ei wain tule johonkuhun osittaiseen kosketukseen ihmisen sieluelämän kanssa, waan elimellinen yhdistys syntyy Jumalan henkisen olennon ja ihmisen wälillä, niin että uusi sisällinen ihminen syntyy. Uusi henkilö, joka täten syntyy, on Hengen kanssa yhdistetty sielu, sillä sielu on koko persoonallisen elämän kannattajana ja siteenä. Uudestisyntyneeseen ei ole tullut uutta sielua, mutta sieluun on tullut uusi henki, jonka kautta oleellinen muutos on tapahtunut sielun tilassa. Omatunto ja mieli owat luonnollisen ihmisen sielussa welwoittawana waatimuksena, mutta siinä ei ole henkeä itsenäisenä woimana Jumalalta. Mutta kun Jumalan eläwäksi tekewä Henki tulee sieluelämän keskukseen ja Kristus asustuu sinne, silloin henkisesti kuollut sielu tulee eläwäksi ja siinä syntyy itsenäinen elämä Jumalassa. Sen kautta woi sielu henkisestä elämänaarteesta Kristuksessa ottaa armoa ja woimaa, niin että se kaswaa kristillisessä tiedossa ja toimessa. Uudestisyntyneelle Jumala jakaa Pyhää Henkeä tahtonsa mukaan (Hebr. 2, 4). Ei ole yhdelläkään ihmisellä Jumalan Henkeä täydellisenä, waan hänellä on waan Hengen esikoislahja (Room. 8, 23). Mutta hänen tulee kaswaa Hengessä ja täyttyä Hengellä (Ef. 5, 18).

Jeesus sanoi opetuslapsilleen: **„Totisesti, totisesti Minä sanon teille: te joudutte itkemään ja walittamaan, mutta maailma on iloitsewa; te tulette murheellisiksi, mutta murheenne on muuttuwa ilokši. Kun waimo synnyttää, on hänellä murhe, koska hänen hetkensä on tullut“. „Niin teilläkin on nyt murhe, mutta Minä olen taas näkewä teidät, ja teidän sydämenne on iloitsewa, eikä kukaan ota iloanne teiltä pois“** (Joh. 16, 20. 21. 22). Murheen kautta täytyi opetuslasten kulkea, ennenkuin he sisällisesti syntyiwät uudesti, ja sen kautta saiwat he sen ilon, jota ei kukaan woinut heiltä riistää. Kun Herra otettiin heiltä pois, joutuiwat he suureen waiwaan, mutta maailma iloitsi. He eiwät enää olleet maailmasta, waan Jumalasta, ja heidän rakkautensa Herraan sai heissä aikaan murheen, kun Herra erosi heistä, mutta maailman ilo syntyi siitä, että se wihasi Kristusta. Juuri se, mikä aiheutti opetuslasten murheen, tuli heille ilon lähteeksi, kun jälleen saiwat nähdä Herran. Heidän murheensa muuttui katoamattomaksi ilokši, jota ei maailma tunne. Ennenkuin oliwat uudestisyntyneet, oliwat ilo ja murhe, toiwo ja pelko waihdelleet heissä, mutta kun uudestisyntyiwät, tuliwat he uusiksi ihmisiksi, ja he saiwat elämän hänen elämästään ja hengen hänen Hengestään. Heissä oli uusi ihminen, joka etsi niitä, jotka owat ylhäällä. Suurta iloa julistiwat enkelit paimenille, kun Jeesus oli syntynyt, ja iloa ikäwöi ihmissydän,

pyſywää iloa. Maailman ilo ei woi ihmisheukeä tyydyttää, ja maailma katoaa himoineen. Mutta oikeaan iloon käy tie uudestiſyntymiſen kautta. Meidän on kulkeminen ſamaa tietä, kuin opetuslapſet kulkiwat, tullakſemme uudestiſyntymiſen kautta ſiihen iloon, joka on ylhäältä kotoiſin. Se tie, jolla Herra kuljetti opetuslapſenſa, on ainoa oikea eſikuwa meille. Maallinen mieli, joka elää maailmaſſa ja ſen iloiſſa, on uhrattawa, ja ſiſällinen muutos on tarpeen. Jeeſuksen opetuslapſena ihminen oppii jättämään ſitä, mikä maailmaſſa on, ja elämään Jumalan armosta Jeeſuksesſa Kristuksesſa. Jeeſus ſanoo: **„Jos joku tahtoo Minun peräſſäni kulkea, hän kieltäköön itſenſä ja ottakoon ristinſä ja ſeuratkoon Minua“** (Matt. 16, 24). Se on wakawa tie, joka ei kyſy kiihoittawia tunteita ja hetkelliſiä liikutuksia, waan kuuliaiſuutta Herralle ja luottamusta Häneen.

Totuuden ſana on ſe ſiemen, josta kaikki elimelliſesti kaswaa, minkä Herra tahtoo antaa ihmiſelle, ja ſydän on ſe henkinen pelto, jossa ſanan tulee juurtua ja kaswaa. On olemaſſa kowa maaperä, joka ei tahdo omakſua ſanaa, ja löyhä maaperä, misſä kylwö pian nouſee, mutta ei pääſe juurtumaan, ja epäpuhdas maaperä, jossa maailman huolet ja halut tukehuttawat ſiemenen. Mutta Jumalan kylwö menestyy niissä, jotka ſäwyiſyydellä omakſuwat ja kätkewät Jumalan ſanan ja jotka käyttäwät ſitä ſydämen puhdiſtukſeksi ja pyhityksekſi. Sanaſſa tulee kristityn pyſyä, ſanasta etſiä, mitä hän kulloinkin tarwitſee, ja uskolliſesti kätkeä ja käyttää, minkä Herra antaa. Sanasta saa uskowa taiwaan katoamattoman ſiemenen, jota ei ole misſään muualla ſaatawana, ja ſanasta woi hän koota ſydämeenſä elämänaarteen, joka woittaa ſynnin haluja ja taipumukſia. Totuuden ſanasta ſaa uskowa moninaista lohdutusta ja apua ſiſälliſesti ja ulkonaiſesti, ja ſiitä ſyntyy ſe uuſi ihmiselämä, joka yhä enemmän muodostuu Herran kuwan kaltaiſeksi. Mutta opetuslapſen elämä ei ole wain waloa ja iloa. Totuudet, joita kuulemme, jääwät hedelmättömiksi, ellei ſydämen wainio joudu murheen auran kynnettäwäksi. Waiwojen ahdingoſſa totuus tulee elämäksi ja woimaksi. Uuden elämän täytyy murtautua läpi wanhan, ja ſiinä on kärſimistä, pimeyttä ja tuskaa. Semmoinen on Jumalan ihmeellinen ſääntö hengen piirisſä, ja ſemmoinen ſe on luonnonkin piirisſä. Ei löydy ſyntymistä ilman tuskia, mutta murhe muuttuu ſiinä iloksi. Hengen ſynnytysaikoina näyttää kuolema olewan edeſſä, mutta ſilloin ſyntyy juuri uuſi elämä, joka ei lähde maailman elämästä ja joka ei ole maailman kuoleman alainen, waan joka lähtee Jumalan iankaikkiſen elämän piiristä ja jolla on katoamaton ilo Jeeſuksesſa Kristuksesſa. Sentähden ſanoo

apostoli: **„Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeeſuksen Kristuksen Jumala ja Iſä, joka ſuuren laupeutensa mukaan on uudestiſynnyttänyt meidät eläwään toiwoon Jeeſuksen Kristuksen kuolleista nouſemiſen kautta“** (1 Piet. 1, 3).

Armon Herra! Auta meitä säwyiſyydellä omakſumaan pyhä ſanaſi ja uskolliſesti kylwämään taiwaan waltakunnan ſiementä ſydämeemme ja olemaan ſanan tekijöitä. Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

32. Jumalan sana.

Rukoussunnuntai.

Saarna wiidentenä Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epistola: Jaak. 1, 22—27.

„Mutta olkaa ſanan tekijöitä eikä wain ſen kuulijoita, pettäen itſenne. Sillä jos joku on ſanan kuulija eikä ſen tekijä, niin hän on miehen kaltainen, joka katſelee kuwastimeſſa luonnolliſia kaswojaan; hän katſelee itſeään, lähtee pois ja unhottaa heti, millainen oli. Mutta joka katſoo wapauden täydelliſeen lakiin ja pyſyy ſiinä, eikä ole muiſtamaton kuulija, waan todellinen tekijä, hän on olewa autuas tekemiſeſſään. Jos joku luulee olewanſa jumalanpalwelija, mutta ei hillitſe kieltään, waan pettää ſydämenſä, niin hänen jumalanpalweluksenſa on turha. Puhdas ja tahraton jumalanpalwelus Jumalan ja Iſän ſilmiſſä on ſe, että käy katſomaſſa orpoja ja leskiä heidän ahdiſtukſeſſaan ja warjelee itſenſä niin, ettei maailma häntä ſaaſtuta“.

Päiwän teksti on jatkoa edelliſen ſunnuntain epiſtolatekſtiin, joka kehoittaa meitä omakſumaan totuuden ſanan, jolla Jumala ſynnyttää ihmiſen ylhäältä ja joka woi pelaſtaa ſielun. Mutta kriſtityn tulee myös olla ſanan tekijä, joka ei wain ſilloin tällöin toimita jotakin, johon ſana welwoittaa, waan joka aina on ſiſälliſesti ja ulkonaiſesti käyttämäſſä Jumalan ſanaa, niin että ihmiſen tahto yhdiſtyy ſanaſſa ilmeſtywän Jumalan tahdon kanſſa ja ihmiſen elämä on Jumalan ſanan määrättäwänä. Meidän tulee olla ſanan tekijöitä, joiſſa kuuliaiſuus ſanalle aina on kehittymäſſä, niin että meihin iſtutettu ſana tekee hedelmän. Joka wain on ſanan kuulija eikä huoli muodoſtaa elämäänſä ſanan mukaan, hän pettää

itſenſä, ſillä ei paljas kuuleminen ketään pelasta. Uskon olentoon kuuluu kuuliaiſuus. Aabraham on uskon iſä, ſillä hän uskoi, missä ei yhtään toiwoa ollut, ja hän oli myös kuuliainen Jumalan tahdolle. Hän lähti wieraaſeen maahan, kun Jumala käski, ja hän oli walmis uhraamaan poikanſa, jolle Jumala oli antanut ſen lupauksen, että hänestä oli ſyntywä maailman Wapahtaja. Jeeſus ſanoo: **„Ei jokainen, joka ſanoo Minulle: 'Herra, Herra!', pääſe taiwasten waltakuntaan, waan ſe, joka tekee minun taiwaallisen Iſäni tahdon"** (Matt. 7, 21). Kristuksen käsky ei ole Jumalan lapſelle kuollut kirjain, waan ſe on tullut hengen laiksi hänen ſydämesſään, eikä ſe ole hänelle taakkana, waan ſydämen ilona ja haluna. Puutteelliſeksi jää kyllä täsſä kohden aina Jeeſuksen opetuslapſen elämä, mutta Herra auttaa niitä, jotka Häneltä apua pyytäwät, ja Hän antaa niille anteeksi, jotka pyytäwät anteeksi ja ſyntejään wastaan taistelewat. Johannes ſanoo: **„Siitä me tiedämme Hänet tuntewamme, että pidämme hänen käskynſä. Joka ſanoo: 'Minä tunnen Hänet' eikä pidä hänen käskyjään, ſe on walehtelija, ja totuus ei ole hänessä"** (1 Joh. 2, 3. 4). Suloinen on Herran ies ja keweä hänen kuormanſa (Matt. 11, 30).

Sanan kuwastimessa näkee ihminen, millainen hän on ja millaiſeksi hän Kristuksen armon kautta woi tulla. Tämä on ſanan tärkeä waikutus. Ellei ihminen katſele itſeään ſanan kuwastimessa, jää hän tietämättömäksi ſiitä, millainen hän on, ja tietämättömäksi ſiitä, millaiſeksi Jumala tahtoo hänet tehdä. Mutta jos ihminen wain kuulee ſanan eikä rupea ſanan tekijäksi, tutustuu hän wain pintapuoliſesti ſanaan, eikä hän pääſe oikein tuntemaan ſyntejään eikä Jumalan armoa Kristuksessa. Sanan tekemiſessä kätkeentyy ſana ſydämeen, ja ſe pääſee taiwaalliſella woimallaan waikuttamaan uudistuksen ihmiſen olennoſſa. Joka kuulee paljon ja ſen kautta oppii ulkonaiſesti tuntemaan totuuden muotoja, mutta joka ei tee totuutta, häneltä katoaa wähitellen hengellinen arwostelukyky. Kuwastimessa katſelee ihminen kaswojaan, mutta kun hän lähtee pois, unhottaa hän heti, millainen oli. Semmoiſet nekin owat, jotka kuulewat ſanaa, mutta eiwät tee, mitä ſana waatii. Jeeſuksen oikea oppilas, joka totuuden tuntemiſen kautta on wapaaksi tullut, elää Kristuksen käskyjen tekemiſessä. Joka katſoo wapauden täydelliſeen lakiin ja on todellinen tekijä, hän on olewa autuas tekemiſessään, ſanoo tekstimme. Ewankeliumi on täydellinen laki, ſillä ſe ſiſältää korkeimman ſäännön ihmiſelle. Kristus on ja toimii ſanassa, ja Kristuksen kaltaiſeksi tuleminen on ihmiſen päämäärä. Ja ewankeliumi on wapauden laki, ſillä ſen woima wapauttaa itſekkyydestä ja synnistä, ja ſe saa aikaan ihmiſessä wapaan kuuliai-

ſuuden, ſillä kiitolliſuus welwoittaa kristittyä tekemään Herran tahtoa. Kristityllä on Jumalan ſanaſſa kallis tawara, jonka hän kätkee ſydämeen. Täſſä ſanaſſa hän pyſyy, ja tämän ſanan tekijä hän on. Tekemiſellään ei ihminen autuutta anſaitſe, mutta ſanan tekemiſeſſä on hän onnellinen. Sen tuntee jokainen kristitty, joka pyytää Herran tahtoa noudattaa. Jaakobkaan ei ſano, että tekeminen woi ihmistä pelastaa, mutta ſen hän ſanoo, että meihin istutettu ſana woi ſielun pelastaa (1, 21). Sanan tekijä, joka uskoſſa on yhteydeſſä Jumalan kanſſa ja joka Kristukſelta ottaa armoa ja woimaa, tuntee itſenſä onnelliſeksi. Hänellä on eſimaku ſiitä autuudesta, joka odottaa häntä tulewaſſa elämäſſä. Tämmöistä onnellista ihmistä tarkoittaa tekstin ſana.

Jeeſuksen opetuslapſen tulee ottaa waari itſeſtään ja puheistaan. Joka ei hillitſe kieltään, ſanoo tekstimme, mutta luulee olewanſa jumalanpalwelija, hän pettää ſydämenſä, ja hänen jumalanpalwelukſenſa on turha. Jumalan läheiſyydeſſä ei ihminen tyhjiä lawertele. Joka ei kieltään hillitſe, hän ei waella Jumalan kaswojen edeſſä eikä hän Jumalaa palwele. On uſein turmiollista pettyä tämän elämän aſioiſſa, mutta pettyminen iankaikkiſuuden ſuureſſa aſiaſſa on kauhistawaa. Sentähden tulee kristityn walwoa ſitä, että hän on ſanan tekijä ja että hän hillitſee kieltään. Sanan kuwastimeſſa näkee kristitty kuwan itſeſtään köyhänä ſyntiſenä, mutta hän näkee myös ſiinä kuwan Hänestä, joka rakasti meitä ja kuoli meidän puolestamme. Hän ſaa kokea, että Jumalan woima tulee täydelliſeksi meidän heikkoudeſſamme. Tuo kokemus kehoittaa ſanan tekemiſeen.

Wielä tekstiſſä mainitaan muutama kohta, joka kuuluu oikeaan jumalanpalwelukſeen. Kristityn tulee noudattaa welwolliſuuttaan lähimäistä kohtaan, niin että hän käy katſomaſſa orpoja ja leskiä heidän ahdistukſeſſaan, ja itſeänſä kohtaan, niin että hän kieltää itſenſä ja walwoo, ettei maailma häntä ſaastuta. Se on Jumalan ja Iſän edeſſä, joka tuntee ſydämet ja joka on rakkaus, puhdas ja tahraton jumalanpalwelus. Jumala on orpojen ja leskien Iſä, ja Hän tahtoo, että me käymme näitä auttamaſſa ja neuwomaſſa, huolehtien heidän ruumiillisia ja hengelliſiä tarpeita. Ja maailmasta, joka on kääntynyt pois Jumalasta ja turmelee itſenſä synniſſä, tulee kristityn warjella itſenſä, niin ettei hän kietoudu maailman himoihin ja wieraannu Jumalasta. Jumalan lapſi on ſyntynyt ylhäältä totuuden ſanasta, ja hänesſä on uuſi elämä, mutta hänen tulee edelleen riiſua pois wanha ihminen, joka hänesſä wielä on, ja pukea päälleen uuſi ihminen, joka Jumalan mukaan on luotu (Ef. 4, 24). Jumala warjelee armollaan ja Hengellään, mutta us-

kowan tulee antautua Jumalalle ja ottaa Kriſtuksen täyteydestä armoa ja woimaa. Jeeſuksen opetuslapſi ei ole maailmasta, waikka hänen täytyy elää maailmassa.

Jumala on rakkaus. Hän ei ole jättänyt ihmiskuntaa tietämättömyyteen itſestään, waan meillä on kaikkialla todiſtuksia Hänestä. Koko luomakunta puhuu meille Jumalan wiiſaudesta ja kaikkiwaltaiſuudesta; omassatunnossa me kuulemme hänen äänensä, ja Hän puhuu itſe meille pyhässä ſanassaan. **„Sittenkuin Jumala muinoin monin erin ja monin tawoin oli puhunut iſille profeetoissa, on Hän näinä wiimeiſinä päiwinä puhunut meille Pojassa“** (Hebr. 1, 1. 2). Mikä kallis lahja ſe on, että meillä on taiwaalliſen Iſän ſana, ſana walojen Iſältä, jolta **„jokainen hywä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee!“** (Jaak. 1, 17). Jumalan ſana on taiwaan waltakunnan ſiemen, joka tahtoo jumalalliſella woimallaan luoda uuden ihmiskunnan ja uuden maailman. Jumala loi alussa ſanallaan taiwaat ja maan, ja ſanallaan on Jumala wielä luowa uudet taiwaat ja uuden maan. Profeetan kautta ſanoo Jumala wanhassa liitossa: **„Katſo! Minä luon uudet taiwaat ja uuden maan, eikä entiſiä enää muisteta, eiwätkä ne enää mieleen johdu. Iloitkaa ja riemuitkaa iankaikkiſesti ſiitä, mitä Minä luon“** (Eſ. 65, 17. 18). Ei ole ihminen ſemmoiſena kuin hän nyt on, monenlaiſen heikkouden alaiſena ja ſynnin ſaastuttamana, ſen kuwan mukainen, minkä Jumala luomiſessa aſetti hänen määräkſeen. Kirkastettuna Kriſtuksen kuwaan on uskowa, joka on tästä kuolon warjon maasta erinnyt, autuaana iankaikkiſesti eläwä Jumalan tykönä. Eikä tämä maa, jossa kärſimykſet waiwaawat, jossa wiha ja eripuraiſuus tuhoawat, jossa kyyneleet wuotawat, jossa kuolema häwittää, ole ſe maa, joka oli Jumalan luomiſen määränä. Me odotamme Jumalan **„lupauksen mukaan uuſia taiwaita ja uutta maata, joissa wanhurskaus aſuu“** (2 Piet. 3, 13). Sitä maata me odotamme, jossa katoawaiſuus on pukeutunut katoamattomuuteen, jossa luomakunta on wapaantunut turmeltuneiſuuden orjuudesta ja kirkastunut ihmiskunta riemuitſee taiwaan ilossa Iſän aſunnoissa. Korkea ja kallis on ſe ſana, jolla Jumala luo uudet taiwaat ja uuden maan! Mikä edeswastaus on ſillä, joka työntää tämän ſanan tyköään eikä tahdo ſitä omakſua!

Wuoſituhanſien kuluessa oli Sana waikuttamassa, waikka ihmiskunta ei ſitä tuntenut. Ne totuuden ſäteet, jotka tuikkiwat pakanakunnan pimeässä, oliwat tämän walon ſäteilyä. Se wiritti uskoa ja toiwoa hurskasten ſydämissä. Se seuraſi Israelia tämän waeltaessa korwessa. Kun aika oli täytetty, tuli **„Sana lihaksi“** (Joh. 1, 14). Kriſtuksessa, jossa, jonka kautta ja johon kaikki on

luotu, on Jumala ilmeſtynyt meille. Kriſtus ſowitti maailman ſynnit ja tuli meidän pelaſtukſemme ruhtinaakſi. Hänesſä, jumalihmiſesſä, on uuſi luomakunta jo olemaſſa, ſillä Hän on luomakunnan eſikoinen ja uuden ihmiskunnan kantaiſä. Sananſa ja Henkenſä kautta Hän nyt waikuttaa kaikkialla, waikka epäuskon ſilmä ei ſitä näe, ja Hän walmiſtaa nyt ſiſälliſesti ſen maailmanuudiſtukſen, joka on ulkonaiſesti eſiintywä päiwien lopulla. Sillä päälliköllä, joka johtaa taiwaan ſotajoukot niiden wiimeiſesſä taiſtelusſa pimeyden waltojen kanſa, on nimenä: **„Jumalan Sana“** (Ilm. 19, 13). Ihmeellinen on Jumalan ſana. Ihmiſen ſana on heikko, mutta Jumalan ſanaſſa on taiwaan Henkeä ja elämää. Kun kriſtikunta uskolliſesti pitäytyi Jumalan ſanaan, ſilloin liikkui kewättuuli ſen työaloilla, mutta kun kriſtilliſet kanſat luopuiwat tästä ſanasta, ſilloin halla teki tuhoaan hengen wiljawainioilla. Miſſä ſuhteeſſa ihminen on Jumalan ſanaan, ſiinä ſuhteeſſa on Jumala häneen. Samuel ſanoi Saulille: **„Koska ſinä olet hyljännyt Herran ſanan, on Hän myös hyljännyt ſinut“** (1 Sam. 15, 23). Jumalan ſana on kanſan paras turwa. Joka uskolliſesti pitäypi ſiihen, ſe menestyy.

Raamattu eroaa ſiſältönſä ja muotonſa puolesta kaikesta muusta kirjalliſuudesta. Pyhä wakawuus liikkuu täsſä kirjaſſa, ja ſe puhuu omantunnon lahjomatonta kieltä. Synnin ſe paljastaa, miſſä ſe waan eſiintyy. Ei ihmistä miſſään niin kowasti nuhdella kuin Raamatuſſa, eikä häntä miſſään niin koroteta. Jumalan rakkaus ei miſſään ilmene niin korkeana, eikä hänen wihanſa ſyntiä wastaan miſſään astu niin wakawana eſille. Sama käſitys Jumalasta ja maailmasta käy kautta kaikkien Raamatun kirjojen. Ja ajatusten werraton ylewyys ja yksinkertaiſuus antaa Raamatulle omituiſen luonteen muotoonkin nähden. Raamatun enſimäiſellä lehdellä kerrotaan maailman luominen ja ſen wiimeiſellä eſitetään tuomio ja maailmanuudiſtus. Ja kaikiſſa Raamatun kirjoiſſa on ſiſältöön nähden yhteyttä ja johdonmukaiſuutta. Sama Pyhä Henki puhuu kaikiſſa ſen kirjoiſſa. Ja waikka Raamattu eſittää aſioita, jotka owat ihmiſten kokemuſta korkeampana, wallitſee ſiinä raittiutta ja tyyneyttä. Raamattu ſeiſoo kanſan ja ajan henkeä wastaan, ja kuitenkin ſe ſaa yhä ſuuremman arwon. Profeetoita ja apoſtoleita wainottiin ja murhattiin, mutta heidän todiſtukſenſa ſäilyiwät pyhinä. He itſe ſaawuttiwat kanſaſſaan korkeimman kunnioituksen, waikka he ſanoiwat Israelia uppiniskaiſeksi, kiittämättömäksi ja kowakorwaiſeksi kanſaksi, ja waikka he paljaſtiwat ja nuhteliwat ylimyſten ja kanſan syntejä. Maailma ſeiſoo Raamattua wastaan ja Raamattu maailmaa wastaan, mutta kuitenkin on Raa-

mattu ſäilynyt pyhänä kirjana, ſillä ſe Henki, joka on Raamatun luonut, on maailmaa korkeampi, ja Jumala on warjellut ſananſa. Ihmeellinen on Raamattu. Se on Jumalan ſana, ja ſe on meille annettu. Siinä on elämää ja waloa, ja ſe on Jumalan woima pelastukſeksi kaikille uskowille.

Uſea hylkää meidän aikanamme hengelliſeſſä ſokeudeſſa Jumalan ſanan ja kaiwaa itſelleen kelwottomia kaiwoja, joiſſa ei wettä ole. Ihminen rakastaa uutuutta. Uuſilla muodoilla ja uuſilla laitokſilla hän luulee woiwanſa luoda itſelleen onnea, waikka onnettomuuden ikiwanha lähde jää toimimaan, waikka itſekkyys, kunnianhimo ja nautinnonpyyntö yhä edelleen kaluawat ihmiskunnan elinwoimia. Ihmisten tekemät kaiwot eiwät anna wettä ihmishengen janolle, eiwätkä ne anna elämän woimaa. Profeetta Jeremias ſanoo ihmisten jo hänen aikanaan puuhanneen uuſien kaiwojen kaiwamista. Kautta kaikkien aikakauſien on ihmiskunta ollut täſſä puuhaſſa. Odotettiin ſaatawan ihmiswoimilla aikaan lähteitä, joiden weſi tyydyttäiſi ihmishengen tarpeita, mutta nuo oliwat kelwottomia kaiwoja, jotka eiwät wettä antaneet. Maailmanrakenteita tehtiin jo monenlaiſia pakanakunnaſſa, mutta ne oliwat kelwottomia, eikä niistä elämää lähtenyt. Siionin wuorella ſyntyi eläwä lähde, joka tyydyttää ihmishenkeä. Kristinusko on jo lähes kaksi wuoſituhatta antanut ihmiskunnalle eläwää wettä. Raamattu on ollut lukemattomille iankaikkiſen elämän ſanana. Mutta ihmiswiiſaus ei ole tyytynyt tähän Jumalan ſanaan, ja meidänkin aikanamme kaiwetaan erämaahan uuſia kaiwoja. Monenlaiſet owat ne maailmanrakenteet, jotka ihmishenki luo, mutta kelwottomia kaiwoja ne owat, ſillä ainoastaan Jumalan ſana woi Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa antaa elämän leipää.

Ei kristinusko kärſi ſiitä, että kopeilewa ihminen hylkää ſen, waan hylkääjä kärſii arwaamattoman wahingon. Me emme pidä Jumalan ſanaa woimaſſa, emmekä me woi ſitä häwittää, ſillä ſiinä on taiwaan waltakunnan Henki ja elämä. Kristinusko kulki eteenpäin omaa tietään, waikka juutalaiſet hylkäſiwät ſen, ja he joutuiwat ſen kautta häwiöön. Kristinusko kulki eteenpäin omaa tietään, waikka Rooman maailmanwalta hylkäſi ſen, ja tämä ſuuri walta ſortui. Kristinusko kulki eteenpäin omaa tietään, waikka ſiwistynyt Hellas halweksi ſitä, ja tämä kanſa hajoſi. Kristinusko kulkee eteenpäin omaa tietään, waikka kanſojen ſuuret enemmistöt nykyaikana ylenkatſowat ſitä ja tuottawat itſelleen tuhoa. Wielä on ristiinnaulittu Kristus juutalaiſille pahennus ja pakanoille hullutus, mutta uskowille on Kristus Jumalan woima ja Jumalan wiiſaus (1 Kor. 1, 23. 24). Se iankaikkinen totuus, joka ilmestyy meille

Raamatuſſa, on woittanut ſen wanhan, mikä oli olewinaan ihmiskunnan tukena, waikka ſe ei ſitä ollut, ja ſe on woittawa kaiken ſen uuden, joka eſiintyy korkeana ja mahtawana eikä alistu Jumalan iankaikkisten ſääntöjen alle. Raamatuſſa eſiintyy meille ſe wanha totuus, joka ei koskaan hälwene, ja ſiinä on löydettäwissä ſitä uutta totuutta, minkä tarwitſemme. Ihmiſet muuttawat käſityksiään, mutta kristinusko on Jumalan totuus, joka pyſyy ſemmoiſena, kuin ſe on, ja ſe pyſyy olemaſſa ilman ihmistointa. Se ei pakota ketään uskomaan, mutta ſe ei ole kenenkään määrättäwänä eikä muunnettawana, ei kanſojen eikä ruhtinasten, ei oppineiden eikä oppimattomien. Mikä armo ſe on, että meillä täſſä muutosten ja moninaisten puuhien maailmaſſa on kristinusko, joka pyſyy lujana ja muuttumattomana, waikka ihmiswiiſauden hyökkäykſet pyytäwät ſitä järkyttää! Mikä armo ſe onkaan, että meillä tänä aikana, jona kaikenlaiſet tyhjät uskonnolliſet mielipiteet häiritſewät kristikuntaa, on Raamatuſſa Jumalan oma ſana, joka ilmoittaa meille iankaikkiſen totuuden. Jumalan ſanan tukemina me woimme Jumalan armon turwiſſa kulkea oikeaa kotimaata kohti.

Tämä Jumalan ſana on istutettu kristittyjen ſydämiin, mutta meidän tulee yhä edelleen omakſua ſe, ſillä muutoin ei uuſi elämä woi pyſyä wireillä eikä ſe woi kehittyä. Meidän tulee olla ſanan kuulijoita. Niinkuin jywä kätketään maahan ja itää ſiellä, niin istutetaan Jumalan ſana ihmisſydämen peltoon, ja ſe ſynnyttää ſiellä kasteen armon waikutukſesta uuden ihmiſen. **„Sillä itſestään maa tuottaa wiljan, enſin korren, ſitten tähkän, ſitten täyden jywän tähkään“** (Mark. 4, 28), ſanoo elämän Herra ihmisſydämestä, johon taiwaan waltakunnan ſana on kylwetty. Sydän, jolla Raamatuſſa oſoitetaan ihmiſen olennon ydintä, on ſe ihmeellinen henkinen työpaja, joka, ihmiſen ollessa päiwän aikana työſſä ja hänen lewätesſään yöllä, walmistaa niitä waikutteita, joita ihminen on omakſunut. Ja ſemmoiſekſi on Jumala luonut ihmisſydämen, että ſe woi omakſua Jumalan eläwän ſanan. Mutta ſäwyiſyydellä on tämä ſana omakſuttawa. Se tarwitſee ſiſällistä hilaiſuutta, woidakſeen itää ja kaswaa. Himojen ja halujen häiritſemäſſä ſydämeſſä ei taiwaan waltakunnan ſiemen woi kehittyä. Ja totuus haawoittaa aluksi. Ei woi yksikään ihminen wälttää ſitä loukkausta, minkä totuus aiheuttaa. Ken ei tätä loukkausta kärſi, hän ei koskaan pääſe totuuden piiriin. Uskonnollinen totuus loukkaa jywästi maallista mieltä, ja jos tahdotaan tuota loukkausta wälttää, niin on kristinuskon waſituinen olento poistettawa. Jos oltaiſiin meidän aikanamme jywemmin tietoiſia ſiitä, kuinka wähän ihminen todella tietää, niin ne waikeudet, jotka astuwat eteemme

ilmestyksen piirissä, eiwät tuottaisi ihmisille niin paljon päänwaiwaa. Kaikilla aloilla ympäröi meitä salaisuuksia, joita emme woi selwille saada. Elämän korkeimmilla aloilla on myös salaisuuksia, joita ei muodollinen ajatustoimi woi selwittää. Jumalan koulussa usea salaisuus selwenee, mutta tässä kohden olemme uskon warassa, ja uskon piiri on korkeampi kuin järjen.

Kallis asia on oikein lukea ja kuulla sitä sanaa, jonka Jumala on puhunut, mutta meidän tulee myös olla sanan tekijöitä. Sen teroittaa tekstimme meille. Sanan kuuleminen ja sanan tekeminen owat toisiinsa yhdistetyt. Ulkokullatun tapana on kuulla, mutta jättää sanan tekemisen. Sokrates, joka oli pakana, ei ymmärtänyt, kuinka ihminen woisi tietää totuuden ja olla sitä tekemättä. Sitä taitoa on kuitenkin paljon kristikunnassa. Kun ei kristitty rupea sanan tekijäksi, unhottaa hän, millainen hän on, eikä hän pääse oikeaan totuuden tuntoon. Kristinusko on kauttaaltaan siweellistä luontoa, ja se tahtoo woittaa pahan ihmisessä ja maailmassa. Se yksin woi sen tehdä. Sentähden on eläwässä uskossa aina kilwoitusta ja kuuliaisuutta totuudelle. Kristinusko kyllä liittyy luontoon ja luonnonsääntöihin, mutta se on luontoa korkeampi, ja ylimaailmallisella woimallaan se on saattawa luonnon määräänsä ja kirkastawa sen. Ja samoin liittyy kristinusko ihmiskunnan historiaan, mutta se on historiaa korkeammalla, ja se johdattaa iankaikkisella woimallaan ihmiskunnan määräänsä. Sentähden ei kristinusko rajoitu luonnon eikä historian puitteisiin, joihin useat nykyaikana tahtowat sitä kutistaa. Joka tahtoo päästä tuntemaan Jumalaa luonnossa, historiassa ja kristinuskossa, hänen täytyy noudattaa Kristuksen sääntöä: **„Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa, tulee hän tuntemaan, onko tämä oppi Jumalasta“** (Joh. 7, 17). Ilman totuuden tekemistä ei ihminen pääse totuutta tuntemaan. Luonnosta, historiasta ja kristinuskosta tulee pyhiä waikutuksia ihmiseen, ja ne puhuwat Jumalan tahdosta. Ihmisen sydämessä syntyy Jumalan Hengen waikutuksesta usko Jeesukseen Kristukseen, joka on kaiken pyhän ja pyhityksen keskuskohtana, ja uskowa pyytää yhä paremmin tuntea, rakastaa ja omaksua Häntä. Ihmisen persoonallisuus ei woi pelastua iankaikkiseen elämään, ellei hän astu uskon yhteyteen korkeimman persoonallisuuden kanssa Jumalassa ja Jeesuksessa Kristuksessa, niin että hän pyytää omaksua Kristusta ja tehdä hänen tahtonsa. Tieteen alalla kaswaa ylipäänsä nykyaikana häiriö, sillä täällä liikkuu monenlaisia mielipiteitä, jotka owat eri aikakausina syntyneitä ja owat ristiriidassa keskenään. Se, mikä on warminta, tehdään usein epäwarmaksi, ja se, mikä on epäwarmin, tehdään usein warmaksi, ja tieteilijä heiluu usein epäuskon

ja taikauskon wälillä. Sywät owat ne warjokohdat, jotka tälläkin alalla eſiintywät. Ja mitä enemmän Jumalalta riiſtetään hänen kunniaanſa ja ſitä annetaan tieteelle, waltiolle, kirkolle tai yhdiſtyksille, ſitä enemmän ihmiſen perſoonalliſuus menettää arwoaan. Nämä warjot owat kaswamaſſa, waikka harwat ſiitä wälittäwät. Ainoastaan Jumalan ſanan tekeminen wie totuuden tuntoon.

Luterinen kirkkokunta ei ole wanhimpia, ja tunnustajienſa lukuun nähden ſe ei kuulu ſuurimpain uskokuntain joukkoon. Se ſyntyi ſen omantunnon ſorron takia, mikä oli wallan päällä katoliſeſſa kirkoſſa, ja Jumala antoi ſille awatun owen, niin että ſe on woinut toimia ſiunauksella. Sen pääperusteina on ollut Jumalan ſanan ehdoton arwo ja wanhurskaantuminen uskosta. Sillä on ollut tehtäwänään uskolliſesti pitäytyä Jumalan ſanaan, ja ſen toimena on ollut tämän ſanan aſettaminen kynttiläjalkaan, niin että ſe woiſi olla walona kanſoille. Koetuksen päiwinä oli Jumalan ſana kirkomme tukena ja turwana. Mutta onko tämä kirkkokunta ollut uskollinen tehtäwälleen? Niin paljon huolimattomuutta ja wälinpitämättömyyttä on tunkeutunut ſiihen. Ja miten on ſanan tekemiſen laita? Uudenaikainen raamatunkritiikki on kewytmieliſellä toiminnallaan ſuuresſa määräſſä järkähdyttänyt luottamuksen Jumalan ſanaan, arwaamattomaksi wahingoksi kriſtilliſille kanſoille. Tuota hajoittawaa työtä ei ole Luther koskaan tehnyt eikä tahtonut ſaada aikaan, ſillä hän aſetti Jumalan ſanan ehdottomaan arwoonſa. Mitä enemmän todelliſuus puhuu ihmiſen woimattomuudesta, ſitä korkeammalla liikkuwat kaikenlaiſet ſuuruuden ajatukſet ympärillämme. Ainoastaan Jumalan ſana woi pelastaa kanſoja turmiosta.

Taiwaallinen Iſä! Kirkasta meille yhä enemmän ſanaſi Pyhän Hengen kautta! Auta meitä oikein kuulemaan ja kätkemään ſanaſi ja olemaan ſanan tekijöitä! Kuule, Herra, meitä! Amen.

33. Kristuksen taiwaaseenastuminen.

Saarna Helatuorstaina.

Epistola: Ap. t. 1, 1—11.

„Edelliſessä kertomukſessani kirjoitin, oi Teofilus, kaikesta, mitä Jeeſus alkoi tehdä ja opettaa hamaan ſiihen päiwään asti, jona Hän otettiin ylös, ſittenkuin Hän Pyhän Hengen kautta oli antanut käskynsä apostoleille, jotka oli walinnut; heille Hän myös kärſimiſensä jälkeen moninaisten todistusten kautta oſoittautui eläwäkſi, näyttäytyen heille neljänkymmenen päiwän kuluessa ja puhuen heille Jumalan waltakunnasta. Ja kun Hän oli yhdessä heidän kanſsaan, käski Hän heitä ja ſanoi: 'Älkää lähtekö Jeruſalemista, waan odottakaa Iſältä ſen lupauksen täyttymistä, josta te olette Minulta kuulleet; ſillä Johannes kastoi wedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä lyhyen ajan perästä'. Niin he ollessaan koolla kyſyiwät Häneltä ſanoen: 'Herra, tälläkö ajalla Sinä jälleen rakennat Israelille waltakunnan?' Hän ſanoi heille: 'Ei ole teidän aſianne tietää aikoja tai heikiä, jotka Iſä on oman waltanſa nojalla määrännyt, waan te ſaatte woimaa, kun Pyhä Henki tulee teidän ylitſenne, ja te tulette olemaan minun todiſtajani ſekä Jeruſalemiſſa että koko Juudeaſſa ja Samariaſſa ja maan ääriin ſaakka'. Kun Hän oli tämän ſanonut, kohotettiin Hän ylös heidän nähtenſä, ja pilwi wei Hänet pois heidän näkywiſtään. Ja kun he tähyſteliwät taiwaalle Hänen mennessään, niin katſo, heidän wieresſään ſeiſoi kaksi miestä walkeiſſa waatteiſſa; ja nämä ſanoiwat: 'Galilean miehet, mitä te ſeiſotte ja katſotte taiwaalle? Tämä Jeeſus, joka otettiin teiltä ylös taiwaaſeen, on tulewa ſamalla tawalla, kuin te näitte Hänen taiwaaſeen menewänkin'".

Jeeſuksen taiwaaſeen astuminen on kristinuskon perustotuuksia, ſillä ſiihen perustuu kristilliſen ſeurakunnan ſynty, lewiäminen ja määräänſä kehittyminen. Teofilus, jolle Luukas enſi ſijaſſa kirjoitti ewankeliuminſa, josſa hän eſitti kaiken, mitä Jeeſus alkoi tehdä ja opettaa täällä maan päällä hamaan ſiihen päiwään asti, jona Hän otettiin ylös, ja jolle hän kirjoittaa tämän kertomuksen kristilliſen ſeurakunnan perustamiſesta ja lewenemiſestä Israeliſſa ja pakanakunnaſſa, oli luultawasti joku ylhäiſſukuinen roomalainen, joka halusi tarkkoja tietoja kristinuskosta. Ewankeliumista kristitty pääſee tuntemaan kristinuskon päätotuuksia. Apostolien teoiſſa Luukas kertoo taiwaaſeen nouſeen Kristuksen tointa kristilliſen ſeurakunnan perustamiſessa ja lewittämiſessä ſen matkalla Jeruſalemista Roomaan. Ylösnouſut Kristus toimi apostolien kautta.

Jeesus oli täynnä Pyhää Henkeä (Luuk. 4, 1), ja Hengen woimassa Hän, Jumalan ainosyntyinen Poika, toimi. Kuolleista noustuaan antoi Jeesus apostoleille, jotka Hän oli walinnut, käskyn, että heidän tuli Jerusalemissa odottaa Isän antaman lupauksen täyttymistä. Apostolit owat Herran walitsemia. He puhuwat Herran nimessä koko ihmiskunnalle, ja kaikkien tulee olla kuuliaisia heidän julistamalle totuudelle. Kärsimisensä jälkeen Jeesus useamman kerran näyttäytyi apostoleille, jotka moninaisten todistusten kautta tuliwat wakuutetuiksi siitä, että heidän Herransa oli nousut kuolleista ja eli. Apostolit näkiwät Hänet, näkiwät haawat hänen käsissään, jaloissaan ja kyljessään, he koskettiwat Häntä, he söiwät Hänen kanssaan, ja neljänkymmenen päiwän kuluessa puhui Herra heille Jumalan waltakunnasta. Kun Jeesus täten oli walmistanut apostoleita heidän korkeaan tehtäwäänsä, otettiin Hän ylös.

Johannes kastaja kastoi wedellä, mutta Jeesus kastoi Pyhällä Hengellä, ja tämä kaste oli tapahtuwa lyhyen ajan perästä, helluntaina. Jumala oli jo wanhan liiton profeettain kautta antanut tämän lupauksen, ja Jeesus oli puhunut siitä opetuslapsilleen. Jesaian kautta sanoo Jumala: **„Minä wuodatan wedet janoawan päälle ja wirrat kuiwan päälle. Minä wuodatan minun Henkeni sinun siemenesi päälle, ja minun siunaukseni sinun lastesi päälle“** (44, 3). Ja Jeesus sanoo: **„Kun Puolustaja tulee, jonka Minä lähetän teille Isän tyköä, totuuden Henki, joka lähtee Isän tyköä, niin Hän on todistawa Minusta“** (Joh. 15, 26). Jerusalemissa tuli apostolien odottaa tämän lupauksen täyttymistä, sillä uuden liiton henkilaki oli tulewa Siionista. Profeetta sanoo: **„Siionista on laki lähtewä, ja Herran sana Jerusalemista“** (Jes. 2, 3). Esikoislahjana oliwat apostolit jo saaneet Pyhän Hengen, kun Herra noustuaan kuolleista näyttäytyi heille ja sanoi: **„'Rauha olkoon teille! Samoinkuin Isä on lähettänyt Minut, lähetän Minäkin teidät'. Ja tämän sanottuaan Hän puhalsi heidän päälleen ja sanoi heille: 'Ottakaa Pyhä Henki'“** (Joh. 20, 21. 22). Mutta helluntaina saiwat apostolit wasituisen henkikasteen, kun Henki tuli heidän päälleen ja asustui heihin.

Opetuslapset luuliwat Herran sanojen wiittaawan Israelin waltakunnan perustamiseen, jota he kansallisessa innossa odottiwat, ja he kysyiwät Jeesukselta, kun oliwat koolla: **„Herra, tälläkö ajalla Sinä jälleen rakennat Israelille waltakunnan?“** Herra wastasi, ettei heidän asiansa ole tietää aikoja ja hetkiä, jotka riippuwat Isän määräyksestä, waan heidän oli ajatteleminen sitä tehtäwää, mikä oli heille uskottu. Jumalan waltakunta on aikanaan ilmestywä, mutta Jumalan määrättäwänä on aika ja hetki. Israe-

lilla on olewa ſiinä waltakunnassa korkea aſemanſa, mutta opetuslasten tuli olla Jeeſuksen todistajina Jeruſalemissa, koko Juudeassa, Samariassa ja maan ääriin ſaakka. Jeeſus tahtoo todistajia, jotka Hengen woimassa todistawat Hänestä ja julistawat ewankeliumia.

Opetuslapſet näkiwät Herran nouſewan ylös taiwaaſeen. Iſä otti Pojan tykönſä, oſoittaakſeen, että Kristus oli täyttänyt tehtäwänſä ja walmistanut iankaikkiſen lunastuksen ja että Pojalla oli hänen mieliſuoſionſa. Ja Poika nouſi itſe ylös taiwaaſeen, ſillä Iſä ja Poika owat yhtä (Joh. 10, 30). Opetuslapſet ſaiwat wakuutuksen ſiitä, ettei Jeeſus enää Ihmiſen Poikana ollut maan päällä, waan että Hän meni Iſän tykö taiwaaſeen, josta Hän oli tullut. Kristuksen ruumis oli kuolemassa muuttunut. Se ei enää ollut ajalliſuuden ja paikalliſuuden rajoituksista riippuwa, waan Kristuksen ruumis oli nyt hengellinen, niin että ſe oli Hengen kuuliainen elin. Ja kun Kristus tuli taiwaaſeen, kirkastui hänen ruumiinſa, niinkuin Jeeſus oli rukoillut Iſää: **„Hetki on tullut, kirkasta Poikaſi!“ „Nyt Iſä, kirkasta Sinä Minut tykönäſi ſillä kirkkaudella, joka Minulla oli Sinun tykönäſi, ennenkuin maailma olikaan“** (Joh. 17, 1. 5). Tämä kirkastunut ruumis on ſiellä, missä Kristuksen Henki on. Sentähden on Jeeſus omienſa luona joka päiwä maailman loppuun asti (Matt. 28, 20). Hänelle on annettu kaikki walta taiwaassa ja maan päällä, ja kaiken hallitſijana Hän on taiwaassa Iſän oikealla puolella. Opetuslapſet eiwät ſaaneet kauan nähdä taiwaaſeen nouſewaa Herraa, ſillä taiwaan pilwi wei Hänet pois heidän näkywiſtään. Ihmisſilmä ei woi Jumalan kirkkautta nähdä. Pilwessä ilmestyi Jumalan kirkkaus Jeruſalemin temppelissä. Pilwestä kuului ääni opetuslapſille kirkastuswuorella. Ja taiwaan pilwissä tulee Ihmiſen Poika päättämään työnſä.

Erottuaan opetuslapſistaan lähettää Herra kohta kaksi taiwaallista ſanansaattajaa wahwistamaan heitä. Kaksi miestä ſeiſoi opetuslasten wieressä, kun he tähyſteliwät taiwaalle, ja kyſyiwät: **„Mitä te ſeiſotte ja katſotte taiwaalle?“** Sywä ikäwä walloitti warmaan opetuslasten mieliä, kun Herra eroſi heistä, mutta heidän ei tullut waipua kaipauksen tunteiſiin, ſillä korkea tehtäwä oli heidän edessään, ja tähän oli heidän tarmolla ryhtyminen. Ja ſe Herra, joka nyt nouſi heidän nähtensä taiwaaſeen, on tulewa ſamalla tawalla, kuin he näkiwät Hänen taiwaaſeen menewän. Herra tulee rakentamaan waltakuntanſa ulkonaiſesti maan päälle, ja ſitten Hän tuomitſee eläwiä ja kuolleita ja luo uudet taiwaat ja uuden maan, joissa wanhurskaus aſuu (2 Piet. 3, 13). Ei ole turha opetuslapſen työ Herranſa wiinimäessä. Pimeyden walta on aikanaan ſortuwa, ja Jumalan waltakunta on ilmestywä kirkkaudessa.

Jeesus korotettiin taiwaaseen ja istuu nyt kirkastuneena Jumalan oikealla puolella. Kuuliaisena Isän tahdolle antoi Hän sielunsa lunnahaksi ihmiskunnan ja maailman sowittamiseksi, ja Hän sai ihmisen Poikana sen kirkkauden, mikä Hänellä oli alussa Jumalan tykönä. Meillä on nyt Jumalan waltaistuimella taiwaassa Puoltaja, joka tuntee kaikki tarpeemme ja toiwomme. Tie on awattu meille suureen Isän kotiin. Meidän ruumiimme woiwat nyt kirkastua, ja Herran omat saawat aikanaan istua waltaistuimilla ja tuomita Herransa kansa (Ilm. 20, 4). Yksi on tarpeellista! Meidän on tuleminen Jeesuksen Kristuksen kuwan kaltaisiksi. Meidän on kuoleminen Hänen kansaan, jotta woimme nousta ylös Hänen kansaan. Mikä on maallinen onni tuon Jumalan kirkkauden rinnalla, jossa Kristuksen opetuslapsi tulee Herransa kaltaiseksi? Mikä on Jumalan lapsen maallinen waiwa sen waiwan rinnalla, jonka kadotettu saa kärsiä iankaikkisuudessa? Uskowa kilwoittelee ahtaan portin kautta kaidalla tiellä, kunnes hän pääsee Herransa iloon.

Matka hautaan on kaikille ihmisille tunnettu, sillä me saamme usein omin silmin nähdä kuolleita haudattawan. Mutta matka taiwaaseen, matka sen kirkkauteen on ihmisille oudompi, sillä me emme ole nähneet kenenkään taiwaaseen nousewan. Sentähden on ihmisen waikeampi uskoa sitä, että Jumalan lapset aikanaan saawat kokoontua Herransa tykö. Taiwaassa on kaiken elämän keskus. Ylhäältä saa luonnonkin elämä waloa ja lämpöä. Taiwaissa on Jumalan näkymätön waltakunta; siellä on elämää ja woimia, joita me tarwitsemme henkisen elämän kehitystä warten. Synnin kautta syntyi juopa ihmiskunnan ja taiwaan wälillä, ja pimeys laskeutui ihmishengen yli. Ihmissielu kietoutui maallisiin ja wieraantui Jumalasta, jonka waltaistuin on taiwaan korkeuksissa ja joka täyttää taiwaan ja maan. Jollei ihminen saa ylhäältä waloa ja elämää, waipuu hänen sielunsa pimeyden waltaan. Jeesus sanoo: **„Ei kukaan muu ole noussut ylös taiwaaseen kuin se, joka taiwaasta tuli alas, Ihmisen Poika, joka on taiwaassa“** (Joh. 3, 13). Ainoastaan Ihmisen Poika, joka tuli taiwaasta ja joka maan päällä ollen pysyi taiwaassa, kykeni antamaan maailmalle sen elämän, joka on Jumalan tykönä taiwaassa. Sentähden Jeesus tuli ihmiseksi, alistui synnin tuomion alle ja woitti kuoleman, jotta Hän, palattuaan taiwaaseen, woisi jälleen yhdistää maan ja taiwaan ja antaa henkielämän Jumalalta niille ihmisille, jotka uskossa antautuwat Hänelle. Sentähden on Jeesuksen taiwaaseenastuminen uskowalle ilon ja toiwon perustuksena. Se on wahwistuksena siihen, että taiwas, josta kaikki maallinen elämä saa

woimanſa ja rawintonſa, on iankaikkiſella elämällään auennut ihmiskunnalle.

Tämän Jeeſukſen taiwaaſeenastumiſen näkiwät hänen opetuslapſensa, jotka eiwät ennen ſitä uskoneet eiwätkä woineet ſitä käſittää, mutta jotka tarkkaan tunſiwat Jeeſukſen elämän maan päällä. He näkiwät omin ſilmin, kuinka Jeeſusta otettiin kiinni, ſidottiin, naulittiin ristinpuuhun ja kuinka Hän kuoli; mutta he näkiwät Hänet myös eläwänä keskuudeſſaan hänen kuolemiſenſa jälkeen, he ſeurusteliwat Hänen kanſſaan ja puhuiwat Hänen kanſſaan neljänkymmenen päiwän kuluessa. He näkiwät myös ſelwästi omin ſilmin, kuinka ſama Jeeſus, joka wähää ennen oli puhunut heidän kanſſaan, kohoſi ylös ſiunaten heitä, kunnes pilwi wei Hänet heidän näkywistään. Ja he oliwat Jeeſukſen käskyn mukaan todiſtajina ſiitä, minkä he oliwat omin ſilmin nähneet, mitä oliwat katſelleet ja omin käſin koſkettaneet (1 Joh. 1, 1). He ſaiwat Jeeſukſen todiſtajina kärſiä pilkkaa ja waiwaa, mutta he eiwät woineet olla julistamatta ſitä elämää, mikä Jeeſukſeſſa oli ilmeſtynyt, ſillä muuta nimeä ei ole ihmiſille annettu, joſſa woiwat pelaſtua, kuin Jeeſukſen Kriſtukſen nimi.

Hengen puolesta oli Jeeſus taiwaaſſa ſilloinkin, kun Hän ruumiilliſeſti eli maan päällä. Hänen Henkenſä eli aina taiwaallisiſſa, ja Hän julisti ihmiſille ſen, minkä Iſältään kuuli, ja teki ſen, minkä Iſä antoi Hänelle tehtäwäkſi. Herra ſanoo: **„Poika ei woi itſeſtään tehdä mitään muuta, kuin minkä näkee Iſän tekewän; ſillä mitä Iſä tekee, ſitä Poikakin niinikään tekee“** (Joh. 5, 19). Mutta kun ristiinnaulittu ruumis oli Hengen woimaſſa nouſſut kuolleista, astui Jeeſus ruumiilliſena taiwaaſeen, ja niin on Jeeſus Ihmiſen Poikana taiwaaſſa Jumalan oikealla puolella. Ruumiilliſeſti eroſi Jeeſus opetuslapſiſtaan, jotka oliwat nähneet Hänet ruumiilliſeſti eläwänä ja jotka näkiwät Hänet ruumiilliſena nouſewan ylös taiwaaſeen, mutta Hengen puolesta jäi Hän olemaan omienſa luona. Ja ruumiilliſeſti on Jeeſus tulewa takaiſin, niinkuin enkelit ſanoiwat. Ihmiſen Poikana on Jeeſus nyt taiwaaſſa, mutta hänen ruumiinſa on hengellinen, ja ſe on kirkaſtunut ſiihen kirkkauteen, mikä ſillä oli Jumalan tykönä, ennenkuin tämä maailma olikaan. Jeeſukſen ruumis ei enää ole lihan heikkouden alaiſena, niin että Hänellä oliſi nälkää tai janoa, waan ſe on puettu Hengen woimaan, niin että ſe Hengen tapaan woi olla näkymättömänä ja ſalaman nopeudella liikkua miſſä ja miten ſe tahtoo. Taiwaaſſa on ſuuri enkelien joukko, jotka aina näkewät Iſän kaswoja taiwaaſſa, mutta enkelit owat luotuja olentoja. Kriſtus on ollut Jumalan tykönä, ennenkuin maailma luotiin, ja Jumalan ainoſyntyiſenä

Poikana on Hän nousſut Jumalan kirkkauteen, josſa Hänellä on kaikkiwalta, ja kirkastettuna Jumalan Poikana on Hän kaikkialla läsnä.

Kaikki taiwasten ja maan woimat owat Kristukſelle alamaiſia; Kristukſelle on annettu kaikki walta taiwaasſa ja maan päällä, niin että Hän woi täyttää kaikki. Jumala aſetti Kristuksen **„oikealle puolelleen taiwaisſa, korkeammalle kaikkea hallitusta ja waltaa ja woimaa ja herrautta ja jokaista nimeä, jota ei mainita ainoastaan täſſä maailmasſa, waan tulewasſakin; ja kaikki Hän on laskenut hänen jalkojenſa alle ja pannut Hänet kaiken pääkſi ja antanut ſeurakunnalle, joka on hänen ruumiinſa, hänen täyteytenſä, joka kaikki kaikiſſa täyttää“** (Ef. 1, 20—23). Niin korkealle on Kristus, meidän Lunastajamme ja Wapahtajamme, taiwaaſeenastumiſeſſaan nousſut, ja Hän toimii nyt kaikeſſa Jumalana ja maailman kuninkaana jumalalliſella wapaudella yhteydeſſä Iſän kanſſa. Iſän olento on hänen olentonſa, Iſän tahto on hänen tahtonſa, Iſän walta on hänen waltanſa, Iſän Henki on hänen Henkenſä. Sentähden Hän lupaſi lähettää opetuslapſille ſen, jonka Iſä oli luwannut, niin että he puettiin woimalla korkeudesta (Luuk. 24, 49). Jeeſukſen taiwaaſeenastuminen tietää ſentähden uutta jakſoa Jumalan waltakunnan toimeſſa. Jumalan wanhurskaus oli taiwaan waltaistuimella hallinnut, mutta Jeeſukſen astueſſa taiwaaſeen aukeni taiwaan elämä ihmiskunnalle, ja armon ruhtinaana Kristus nyt hallitſee Iſän oikealla puolella. Suuri armonaika alkoi ſilloin Jumalan maailmanhallinnoſſa, ja Kristus tarjoaa kaikille iankaikkiſen elämän. Kun Hän lähetti opetuslapſenſa maailmaan julistamaan ewankeliumia kaikille kanſoille, oli Hän heidän kanſſaan tukemaſſa ja auttamaſſa heitä, ja Hän waikutti taiwaasta ja wahwisti ſananſa ſitä ſeuraawien tunnustekojen kanſſa. Opetuslapſilla ei ollut minkäänlaista maallista waltaa, ja maailma wastusti heitä, mutta ſe Henki, joka oli heiſſä, oli maailman henkeä woimakkaampi. Ja Herra on wielä ylösnousſeena tukemaſſa ja auttamaſſa niitä, jotka etſiwät Häntä.

Kun Luukas ewankeliuminſa lopuſſa kertoo Jeeſukſen taiwaaſeenastumiſen, ſanoo hän: **„Sitten Hän wei heidät pois, lähelle Betaniaa, ja nosti kätenſä ja siunaſi heidät“.** Ja ſiunatesſaan heitä erkani Hän heistä, ja Hänet otettiin ylös taiwaaſeen (Luuk. 24, 50. 51). Siunausta lewitti Jeeſus ympärilleen, kun Hän toimi maan päällä; ſiunausta antaa taiwaaſeen astunut Herra ihmiskunnalle. Siihen Hän käyttää woimanſa ja waltanſa. Maalliſia tawaroita ei Hän ole luwannut meille antaa, ſillä Hän käſki meitä pyytämään jokapäiwäiſtä leipää, mutta taiwaalliſia tawaroita Hän

antaa meille, taiwaallista elämänleipää. Taiwaan ſiunaus on Jeeſukſesſa Kristukſesſa awoinna kaikille, jotka ſitä etſiwät. Sen mukaan kuin Jumala on meidät walinnut ja määrännyt meidät lapſikſeen, ſiunaa Hän meitä taiwaalliſiſsa kaikella hengelliſellä ſiunauksella Kristukſesſa (Eſ. 1, 3. 4).

Henkeä me kaikki tarwitſemme taiwaaſeen korotetulta Ihmiſen Pojalta, jotta me pääſiſimme elämän yhteyteen taiwaan waltakunnan kansſa. Kun horjumme ja eksymme, on meillä Puoltaja Iſän tykönä, joka on wanhurskas ja joka on ſowinto meidän ja koko maailman syntien puolesta. Hän auttaa meitä Pyhällä Hengellään lihan heikkoutta wastaan, ja Hän päästää meidät lunastukſensa woimalla ſiitä kiroukſesta, joka synnin tähden painaa tätä maallista elämää. Kristukſen Pyhä Henki ja hänen eſirukouksſensa waikuttawat ſiunaawana woimana niissä, jotka Hänen kauttaan tulewat Jumalan tykö. Niillä, jotka enſin etſiwät Jumalan waltakuntaa ja hänen wanhurskauttaan, on turwanſa ſiinä Herrasſa, joka armon ruhtinaana taiwaasta hallitſee kaikki. Apostoli ſanoo: **„Kuka woi tuomita kadotukſeen? Kristus Jeeſus on ſe, joka on kuollut, onpa wielä herätettykin, ja Hän on Jumalan oikealla puolella, ja Hän myös rukoilee meidän edestämme“** (Room. 8, 34). Uhrattuaan yhden ainoan uhrin syntiemme edestä istuutui Hän ainiaaksi Jumalan oikealle puolellę (Hebr. 10, 12), ja ſen kautta on Jumalan waltaistuin nyt tullut armon istuimeksi, jonka eteen kaikki, jotka etſiwät apua lihaa ja syntiä wastaan, ſaawat uskallukſella käydä, ſaadakſeen laupeutta ja löytääkſeen armoa, niin että oikeaan aikaan tulewat taiwaan awusta oſalliſiksi (Hebr. 4, 16). Kristukſen ſiunaus on woiman ſiunaus, joka lähtee Jumalan waltaistuimelta ja joka hallitſee kaikkia maailman tapahtumia. Tätä ſiunausta tulee meidän wakawasti etſiä, ja Jeeſukſen kautta tulee meidän itſekohtaiſesti tulla Jumalan tykö.

Ihmisluonto kammoaa kuolemaa. Kun maailman lapſi joutuu kosketukſeen ſen kansſa, synkistyy mieli. Mimmoinen on ſilloin hänen mielensä olewa, kun hänen täytyy ſieluineen ja ruumiineen kuoleman helmaan astua? Silloin ei tämä elämä enää monine huwitukſineen peitä kuoleman todellista olentoa, waan kuolon kolkkous ja pimeä tunkeutuwat mieleen ja tunteiſiin. Apua owat ihmiſet kaikkina aikoina etſineet kuolemaa wastaan, mutta ſitä ei ole koko maailmassa löydettäwissä, ei missään. Ihmiſen täytyy ulkopuolella maailmaa etſiä Häntä, joka on eläwä, joka ei kuole, joka on wäkewämpi kuolemaa ja maailmaa, joka nouſi kuolleista ja astui taiwaaſeen. Jos ſinulla, ystäwäni, on tämä elämän Herra, ſilloin on ſinulla ſe warma toiwo, että Hän on auttajaſi kuolemassa-

kin. Maailman turhissa puuhissa on waikea löytää ja omaksua tuota elämän Herraa, sillä maailma pyytää unhottaa kuoleman, ja se työntää työhään kuoleman ajatukset. Mutta waikka maailmanlapsi moninaisissa puuhissa pyytää kätkeä kuoleman hautaan, niin kuolema ei unhota häntä. Se tulee aikanaan, ja silloin on useinkin myöhäistä ajatella iankaikkisuuden korkeita asioita. Epäuskon ajattelemattomuus kuolemaan ja iankaikkisuuteen nähden hiipii nykyään ympäri kristikunnassa ja kietoo nuoria ja wanhoja tyhjiin huwituksiin ja monenlaisiin maailman murheisiin. Hiljaisuuteen tahtoo Jumala johdattaa ihmistä, jotta tämä tarkempaan ajatteliisi sielunsa todellista asemaa. Ainoastaan taiwaaseen astuneessa Jeesuksessa on se elämä, jota ei kuolema woi häwittää. Joka pysyy Jeesuksessa Kristuksessa, hän elää, waikka hän olisi kuollut, ja hän on nousewa kuolleista, sillä hän pysyy ruumiillisen kuoleman perästä yhteydessä Jumalan kanssa, ja se woima, joka herätti Jeesuksen kuolleista, on herättäwä hänetkin, ja Jeesuksen oma saa olla kuolemankin jälkeen Herransa työnä.

Kristuksen ewankeliumi julistaa kaikille kansoille sen taiwaallisen totuuden, että Kristus on esikoinen kuolleista, että Hän elämän ruhtinaana nousi Jumalan oikealle puolelle. Jeesuksessa Kristuksessa, taiwaaseen astuneessa, on taiwaan katoamaton elämä ihmiskunnalle tarjona, ja Kristus pelastaa uskowan synnin ja kuoleman wallasta. Kristuksen kautta woi lihan waltaan sortunut ihminen syntyä Hengestä, niin että hengellinen elämä pääsee asustumaan sieluun. Kuolema tulee sen kautta aina enemmän poistumaan sielusta, ja uusi hengellinen elämä tulee yhä enemmän sielusta ruumiiseenkin. Apostoli sanoo: **„Jos nyt sen Henki, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin Hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, on eläwäksi tekewä teidän kuolewaiset ruumiinnekin Henkensä kautta, joka teissä asuu“** (Room. 8, 11). Tämä tapahtuu silloin, kun Herra tulee samalla tawalla taiwaasta, kuin opetuslapset näkiwät Hänet taiwaaseen menewän. Hän rakentaa silloin kirkkauden waltakunnan maan päälle. Siihen asti luo Herran Henki sisällisesti uuden elämän sieluihin, mutta silloin luo Hän uuden ruumiin, ja luomakunta, joka huokaa katoawaisuuden alla ja ikäwöi Jumalan lasten ilmestymistä, tulee wapautettawaksi turmeltuneisuuden orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden wapauteen (Room. 8, 19—21). Silloin Jumalan lasten ruumiitkin wapautetaan kuoleman siteistä. Ne muutetaan ja tulewat hengellisiksi ruumiiksi. Taiwaaseen astunut Herra woittaa kokonaan kuoleman ja antaa elämän niellä sen. Wanha on kadonnut ja kaikki on uudeksi tullut. Synnin ja kuoleman maailman sijalle on uusi elämän

maailma astunut, ja Herran omat owat päässeet turmeltumattomaan ja saastuttamattomaan ja katoamattomaan perintöön, joka on taiwaissa säilytettynä heitä warten (1 Piet. 1, 4). Se henkinen elämä, joka täällä asui sisällisenä sielussa, esiintyy nyt ulkonaisesti ruumiissakin. Jumalan lapsi on tullut ruumiin ja sielun puolesta hengeksi, ja hänen katoamaton olentonsa on muodostunut Kristuksen kuwan kaltaiseksi.

Meillä on Lunastaja ja Wapahtaja, joka woi meitä auttaa, sillä Hänellä on kaikki walta. Hänessä on Jumala ja ihminen, taiwas ja maa, Henki ja ruumis yhdistynyt, niin että **„Hänessä asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti"** (Kol. 2, 9). Hän tahtoo tehdä meidät osallisiksi **„jumalallisesta luonnosta"** (2 Piet. 1, 4), eikä kukaan muu woi Häntä siitä estää kuin me itse, jollemme tahdo Häntä seurata. Meidän heikkoutemme ei Häntä estä, sillä Hän antaa heikoille woimaa, eikä meidän tyhmyytemme, jos waan pyydämme wiisautta Jumalalta. Eiwätkä meidän syntimme woi Häntä estää, sillä Hän on kuollut meidän ja koko maailman syntien puolesta, Hän on nousut ylös kuolleista meidän wanhurskautemme tähden, ja Hän on astunut taiwaaseen, jossa Hän istuu Jumalan oikealla puolella ja rukoilee meidän puolestamme. Meidän syymme se on, jollemme tahdo pyytää Jumalalta syntimme anteeksi emmekä tahdo etsiä puhdistusta synneistämme Jeesuksen weressä, waan hylkäämme elämän ruhtinaan, niin että huolimattomuutemme tähden hukumme. Meistä tulee tulla jotakin Jumalan kirkkauden kiitoksiksi (Ef. 1, 12); meistä tulee tulla henki-ihmisiä, jotka sielun ja ruumiin puolesta owat muodostuneet Kristuksen kuwan kaltaisiksi, ja siihen Herran armo meitä auttaa. Itsestämme emme mitään woi. Mutta mitään ulkonainen walta ei woi meitä siitä estää, sillä Kristus istuu Jumalan waltaistuimella, jossa kaikkien Jumalan woimien keskus on ja jonka ympärillä taiwaan korkeat henkiolennot palwelewat Jumalaa. Ja Hän on hywä paimenemme.

Taiwaallinen Isä! Auta meitä pitämään huolta sielustamme, niin että uskolla otamme wastaan siunauksen taiwaaseen astuneelta Herralta ja tulemme rikkaiksi Sinussa! Ja auta meitä uskossa odottamaan Jeesusta taiwaasta tulewaksi samalla tapaa, kuin Hän taiwaaseen menikin! Kuule, Herra, meitä! Amen.

34. Loppu on lähellä.

Saarna kuudentena Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Piet. 4, 7—11.

„Mutta kaiken loppu on lähellä. Sentähden, olkaa maltilliſet ja raittiit rukoilemaan; ennen kaikkea olkoon rakkautenne toiſianne kohtaan harras, ſillä rakkaus peittää paljon ſyntejä; olkaa wieraanwaraiſia toinen toiſtanne kohtaan, nurkumatta; palwelkaa toiſianne, kukin ſillä armolahjalla, minkä on ſaanut, Jumalan moninaiſen armon hywinä taloudenhoitajina; jos joku puhuu, hän puhukoon niinkuin Jumalan ſanoja; jos joku palwelee, palwelkoon ſen woiman mukaan, minkä Jumala antaa, jotta Jumala tuliſi kaikeſſa kirkaſtetuksi Jeeſuksen Kristuksen kautta. Hänen on kunnia ja walta iankaikkiſeſti. Amen".

Pietari kehoittaa kriſtityitä ottamaan aſeekſeen ſaman mielen, mikä Kriſtukſella oli, ja antaakſeen painoa ſanalleen muiſtuttaa hän heitä ſiitä, että kaiken loppu on lähellä. Kriſtitty, joka ei ajattele lähenewää loppua, joutuu lewäperäiſeksi elämäſſään. Siitä asti kuin Kriſtus astui Iſän oikealle puolelle, walmiſtaa Hän toiſta tuloaan. Hän ſanoi tuomareilleen: **„Tästälähin ſaatte nähdä Ihmiſen Pojan istuwan Woiman oikealla puolella ja tulewan taiwaan pilwien päällä"** (Matt. 26, 64). Hän on tulemaſſa päättämään lunaſtustyönſä, ja Hän ſanoo opetuslapſilleen: **„Walwokaa ſiis, ſillä ette tiedä, minä päiwänä Herranne tulee"** (Matt. 24, 42). Kun Kriſtus oli ſowittanut maailman ſynnit ja nouſſut Jumalan waltaiſtuimelle taiwaiſſa, alkoi wiimeinen maailmanaika, emmekä tiedä, milloin Herra tulee jälleen ja päättää työnſä. Kriſtukſen odottaminen kuuluu ſentähden uskon olentoon. Johannes ſanoo: **„Lapſukaiſet, nyt on wiimeinen aika"** (1 Joh. 2, 18), ja Paawali ſanoo: **„Herra on lähellä"** (Fil. 4, 5). Jumalan aika on toinen kuin ihmiſten. Pietari ſanoo toiſeſſa epiſtolaſſaan: **„Yksi päiwä on Herran edeſſä niinkuin tuhat wuotta ja tuhat wuotta niinkuin yksi päiwä"** (3, 8). Jumala woi jouduttaa kehityksen kulkua, niin että päiwäſſä woi tapahtua, mikä muulloin on tuhatwuotiſen kehityksen tuloksena. Herra on aina tulemaſſa. Sentähden ſanoo Pietari tekſtiſſämme: **„Kaiken loppu on lähellä".** Kriſtityn tulee olla walmis wastaanottamaan Herraa; ja ſiihen on maltilliſuus tarpeen. Sekä ruumiin että ſielun puolesta tulee kriſtityn pidättäytyä kaikesta, mikä turmelee ja wieroittaa häntä Jumalan tieltä. Kriſtukſen Henki tahtoo hallita

elämää, niin että uskowan mieli pyſyy Jumalaan kääntyneenä. Ja raittiina tulee kristityn pyſyä, niin etteiwät himot yllytä eikä hurmahenkiſyys wie liioittelemiſeen. Jumalan Henki on raitis, mutta hurmahenkiſyys wiehättää luonnollista ihmistä ja wie hänet harhapoluille. Rukous on walwowalle tarpeen, mutta oikea rukouselämä edellyttää maltilliſuutta ja raittiutta. Joka odottaa Herran tuloa, hän wiihtyy rukouksessa Herran kaswojen edessä ja hänen ſydämenſä ſeurustelee aina Jumalan kanſſa. Kristityn tulee ottaa waari itſestään, niin että hänen mielenſä pyſyy oikeasſa ſuhteeſſa Jumalaan.

Muita kristityitä kohtaan on ennen kaikkea harras rakkaus tarpeen, ſillä **„rakkaus on lain täyttämys“** (Room. 13, 10). Sentähden tulee kristityn oſoittaa rakkautta weljille ſilloinkin, kun waikeuksia on woitettawina ja kun rakkauden oſoittaminen kyſyy uhreja. Näyttää wälistä ſiltä, etteiwät kaikki anſaitſe rakkauttamme, mutta Jumala rakastaa kaikkia, ja Hän tahtoo meitäkin rakastamaan. Sananlaskuiſſa ſanotaan: **„Rakkaus peittää kaikki rikokſet“** (10, 12). Ja apostoli Paawali ſanoo rakkaudesta: **„Kaikki ſe peittää“** (1 Kor. 13, 7). Kun Pietari ſanoo tekstiſſämme, että **„rakkaus peittää paljon ſyntejä“**, niin hän ei tahdo ſanoa ſitä, että kristitty rakastamalla weljeään peittää omia ſyntejään, waan ſitä hän tarkoittaa, että ſe, joka rakastaa, ei katſele lähimäiſen ſyntejä, waan unhottaa ja peittää ne. Wiha ſynnyttää riitaa ja eripuraiſuutta, ſillä ſe muistelee lähimäiſen rikkomukſia ja ilmoittaa niitä muille, mutta rakkaus peittelee lempeydellä lähimäiſen ſyntejä. Tämä rakkaus ei ſilti ſano pahaa hywäkſi, waan ſe nuhtelee pahaa, mutta ſe ei wedä ſyyttä eſille lähimäiſen ſyntejä eikä ſe katkeroidu mieleſſään niistä. Woi rakkauskin wihastua pahaan, mutta ſe ei toiwo lähimäiſelleen pahaa eikä ſe pyydä kostoa, waan ſe on walmis antamaan anteeksi. Kristitty rakastaa lähimäistä, mutta hän wihaa ſyntiä.

Rakkaus waatii kristityitä olemaan wieraanwaraiſia toiſiaan kohtaan, nurkumatta. Jeeſus ſanoo: **„Minun oli nälkä, ja te annoitte Minulle ſyödä; Minun oli jano, ja te annoitte Minulle juoda; Minä olin koditon, ja te otitte Minut huoneeſeenne“** (Matt. 25, 35). Ja ſelitykſeksi ſanoo Hän: **„Mitä olette tehneet yhdelle näistä pienimmistä weljistäni, ſen olette tehneet Minulle“** (w. 40). Siinä on kehoitusta wieraanwaraiſuuteen weljiä kohtaan! Kristillinen wieraanwaraiſuus ottaa mielellään kotiinſa tarpeenalaiſia, warſinkin ſemmoiſia, jotka owat uskonſa tähden wainon alaiſia, eikä ſe nureksi, waikka weljien elatus ja hoito woi tuottaa kuluja ja waiwalloiſuuksia. Joka wastenmieliſeſti ottaa

wastaan awun tarpeessa olewia, hän unhottaa Paawalin sanat: **„Jumala rakastaa iloista antajaa“** (2 Kor. 9, 7). Wielä kehoittaa apostoli kristityitä palwelemaan toisiaan, kukin sillä armolahjalla, minkä on saanut. Jumala antaa kullekin uskowalle armolahjansa, ja kristityn tulee uskollisesti käyttää tämä weljien auttamiseksi. Runsas ja moninainen on Jumalan armo, ja ylhäältä syntynyt on tämän armon taloudenhoitajana. Jumalan waltakunnan ja lähimäisen hywäksi on armolahja käytettäwä, ja hywä talouden-hoitaja on se, joka on uskollinen. Maallisiakin lahjoja antaa Jumala sitä warten, että ne käytettäisiin muiden hywäksi. Jos olet köyhä, niin ettet woi antaa weljille maallista hywää, niin woit rukoilla hänen puolestaan, ja se on suuri lahja. Jolla on saarna- tai opettajatoimi seurakunnassa, hän puhukoon niinkuin Jumalan sanoja. Ei saa opettaja puhua omia sydämensä ajatuksia, waan hänen on puhuminen sitä sanaa, jonka Jumala on ilmaissut. Sentähden seisoo kristillinen puhuja nöyryydellä ja kunnioituksella Jumalan kaswojen edessä. Opettaja puhuu Jumalan nimessä kansalle, sentähden tulee hänen pyytää Jumalalta apua, ja hänen tulee walmistautua toimeensa sanan tutkimisella ja rukouksella. Jos jollakulla on palweluswirka, niin että hänen on hoidettawa köyhiä seurakunnassa tai sairaita tai muukalaisia, niin hänen tulee palwella sen woiman mukaan, minkä Jumala antaa. Ihmiswoima ei tässäkään riitä, waan Jumalalta on apu pyydettäwä. Ja kaikki kristityn toimi on tapahtuwa siinä tarkoituksessa, että Jumala tulisi kaikessa kirkastetuksi Jeesuksen Kristuksen kautta. Kristuksen kautta antaa Jumala meille siunauksensa, ja Jeesuksen Kristuksen kautta tulee meidän Jumalan kunniaksi toimia. Jumalasta, Jumalan kautta ja Jumalaan on kaikki; Hänelle kuuluu kunnia iankaikkisesti (Room. 11, 36). Jumalalle kuuluu walta, sillä me emme kykene mitään, ellemme saa Häneltä woimaa. Amenella lausuu Pietari wakuutuksensa, että kaikki kunnia ja walta iankaikkisesti kuuluu Jumalalle.

Ajallisuuden piirissä on kaikki kehityksen alaista. Kaswun siemen itää, kaswaa ja tekee hedelmän. Tämä maa ja maailma on aikanaan katoawa ja wäistywä uuden tieltä. Tälle maallekin tulee wiimeinen päiwä. Ja se päiwä yllättää äkkiarwaamatta niinkuin paula, sanoo Herra (Luuk. 21, 34. 35). Se päiwä tulee warmasti; sen tulo on warmempi kuin huomispäiwän. Emme tiedä, jos meille suodaan huomispäiwä, mutta wiimeinen päiwä tulee warmaan koko tälle luomakunnalle. **„Ihmisille on määrätty, että heidän kerran on kuoleminen, mutta senjälkeen tulee tuomio“** (Hebr. 9, 27), ja niin tulee koko maailmallekin kuolinpäiwä. Ju-

malan waltakunta on katoamaton, eikä ſiihen pääſe mitään ſaastaista ſiſälle. Ihmiskunta on niinkuin maailmakin turmeltuneiſuuden alainen, ja kumpaiſenkin täytyy joutua tuomion alaiſeksi, niin että paha erotetaan hywästä, ja ſe, mikä kelpaa Jumalan waltakunnalle, ſaa uuden luonnon. Se, mikä on kelwotonta, erotetaan kuonana ja heitetään toiſeen kuolemaan. Tämä tapahtuu ſilloin, kun Ihmiſen Poika tulee woimaſſa ja kirkkaudeſſa. Hän perusti tänne Jumalan waltakunnan, ja Hän on aikanaan pystyttäwä wanhurskauden waltakunnan koko maailmaan, ja ſilloin koittaa nykyiſen maailman wiimeinen päiwä.

Täſſä maailmaſſa on paljon ristiriitaiſuuksia ja wastakohtia, mutta Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa on maailman uudistus walmistettu. Hän on ihmiskunnan perikuwa, ja Hänessä on ihmisluonto täydelliſesti uudistettu. Kun kaikki on luotu Kristukſeſſa, Kristukſen kautta ja Kristukſeen, on Hän keskusſuhteeſſa maailmaan, ja hänen kuolleista nouſemiſen ja taiwaaſeenastumiſen ja Pyhän Hengen wuodattamiſen kautta on maailmanuudistus jo olemaſſa toſiaſiana, ja tämä pääſee Kristukſen tulemiſeſſa ulkonaiſeksi todelliſuudeksi. Pietari ylistää Jumalaa ſiitä, että Hän **„ſuuren laupeutenſa mukaan on uudeſtiſynnyttänyt meidät eläwään toiwoon Jeeſukſen Kriſtukſen kuolleiſta nouſemiſen kautta“** (1 Piet. 1, 3). Uuſi elämän peruſte on taiwaaſeen astuneeſſa Kristukſeſſa astunut hiſtorian piiriin, ja ylhäältä ſyntyneeſſä, joka uskoſſa on yhdiſtetty Kristukſen kanſſa, on tulewa elämä pääſſyt ſiſälliſeksi woimaksi, joka kohottaa uskowan yli tämän ajan ja maailman ja pyſyy yhteydeſſä tulewan maailman kanſſa. Kristitty etſii ſitä, mikä on ylhäällä, joſſa Kriſtus on (Kol. 3, 1). Jumalan taloustoimi kulkee eteenpäin Jumalan ſanan ja Jumalan maailmanhallinnon woimaſſa, ja ſillä on warma määränſä, jota kohti ſe kulkee iankaikkiſten ſääntöjen mukaan. Kristitty ei antaudu welttoon wälinpitämättömyyteen tai haaweksiwaan ikäwöimiſeen eikä kuumeentapaiſeen kärſimättömyyteen ja puuhaan, ſillä ihmiswiiſaudella ei maailmanuudiſtusta ſaada aikaan. Nykyinen tila on walmiſtukſena tulewaan ſuureen muutokſeen, ja tämä ſyntyy wain Herran tulemiſen kautta, ſillä Herra on ainoa alkuunpanija ja Hän on ainoa täydelliſeksi tekijä. Kristitty ei heittäydy tyhjään hywänuskoiſuuteen, joka wirwatulena wiehättää pintapuoliſia, ſillä **„koko maailma on pahan wallaſſa“** (1 Joh. 5, 19), ja paha on kehittywä ja kypſywä, eikä hän heittäydy toiwottomuuteen, ſillä Herra on tulewa ja luowa uudet taiwaat ja uuden maan. Sentähden hän on keſtäwä toiwoſſa; hän kärſii ja toimii, odottaa ja on uuttera, ja pyytää Jumalan tahtoa tehdä.

Nykyiſenä maailmanaikana woiwat ihmiſet toimia ja tehdä hywää tai pahaa, mutta Herran päiwän tullessa loppuu ihmisten toiminta, ja ſilloin alkaa Jumalan aika. Jeeſus ilmestyi enſi kerran maailmanaikojen lopulla, poistaakſeen ſynnin uhraamalla itſenſä (Hebr. 9, 26), ja täytettyään lunastustyönſä on Hän tullut koko maailman kehityksen perusteeksi. Luomakunnan määrä on uuden elämän alkuna Kristuksessa aſustunut maailmaan. Kristuksen enſimäiſellä tulemiſella on maailman wiimeinen kehitysjakſo alkanut, ja Kristuksen toiſella tulemiſella tämä maailmanaika pääſee täydelliſyyteensä. Sentähden uuden testamentin kirjoittajat ſanowat ſitä aikaa, joka on Herran enſimäiſen tulemiſen rajalla, apostolien aikaa ja kaiken ſeuraawan ajan Herran wiimeiſeen tulemiſeen asti „wiimeiſiksi päiwiksi". Pietari ſanoo, että Kristus **„wasta wiimeiſinä aikoina on ilmoitettu"** (1 Piet. 1, 20), ja hebrealaiskirjeeſſä ſanotaan: **„Näinä wiimeiſinä päiwinä"** on Hän puhunut meille Pojaſſaan (1, 2). Ja kun Paawali ſanoo: **„Henki ſanoo ſelwästi, että tulewina aikoina moniaat luopuwat uskosta"** (1 Tim. 4, 1), näkee hän edesſään uſeampia aikoja, ennenkuin Herra tulee. **„Pelastuksen päiwä"** (2 Kor. 6, 2) ſiſältää ſentähden monta ajanjakſoa, jona Kristus toimii ewankeliumin ſaarnalla ja Henkenſä woimalla. Armo ja tuomio waikuttawat yhdessä wanhan maailman hajoittamiſeksi ja uuden maailman walmiſtamiſeksi. Kaikki ajat Kristuksen taiwaaſeenastumiſesta owat uuden testamentin kannalta waan maailman lopun kehittymistä ja Jumalan pelastustyön päättymistä, ja ne kuuluwat wiimeiſeen aikaan.

Nykyiſenä ajanjakſona on Jumalan pelastustoimi henkiſesti näkymätön, ja ſe walitſee yksityiſiä armon oſalliſuuteen. Se ei wielä waikuta yhtä haawaa koko ihmiskuntaan, ſillä Herra tulee nyt Hengessä ja on Hengessä omiensa luona. Eikä Kristuksen waſituinen ſeurakunta wielä eſiinny ulkonaiſesti yhtenä ruumiina, waan ſe on ſiſälliſesti kehittymäſsä, ja ſe on nyt Kristuksen kanſsa kätketty Jumalaſsa. Eiwätkä Jumalan armon ja tuomion oſoitukſet yliſpäänſä eſiinny ulkonaiſesti huomattawina, waan ne owat henkiſesti arwosteltawat. Siellä täällä eſiintywät armon ja tuomion ilmaukſet ja kiinnittäwät uskowan mieltä Herran toiſeen tulemiſeen, jolloin Jumalan taloustoimi päättyy. Wiimeiſen ajan tunnusmerkkinä ei ole ſe, että ſilloin jotakin tapahtuu, mikä ei koskaan ennen ollut näkywiſsä, waan Jumalan armo ja wanhurskaus Kristuksessa eſiintywät ſilloin koko täydelliſyydeſſään; ne eiwät ſilloin astu eſiin hajanaiſiſsa ja näkymättömiſsä waikutukſiſsa, waan ne ilmestywät yhtenäiſinä ja kaikialla näkywinä toimina. Täſſä maailmanajaſsa eſiintyy wain yksityiſiä, henkiſesti käſitettäwiä kuwaukſia tu-

lewasta yleiſestä maailmanmuutokſesta, joſſa kaikki, mikä nyt on ſiſällistä ja kätkettyä, hywä ja paha, astuu eſille täydelliſeen waloon. Kaikki yksityiſet armon ja tuomion ilmaukſet yhdistywät ſilloin täydelliſeen kokonaistoimeen. Sentähden owat nykyiſyys ja tulewaiſuus ſiſäiſeſſä yhteydeſſä. Profeetta näkee lähinnä olewiſſa tapahtumiſſa ſitä, mikä oleelliſesti kuuluu wiimeiſeen päiwään. Jumalan armon ja tuomion toimiſſa on ſywää yhtenäiſyyttä. Kaukaiſin ja wiimeiſin tapaus kuwastuu nykyisten tapahtumain oleelliſiſſa piirteiſſä. Kristusta ſanotaankin Raamatuſſa „Tulewakſi". Sentähden ſanoo apostoli: **„Loppu on lähellä".** Wiimeinen ſuuri muutos walmistuu nykyiſyyden tapahtumiſſa. Kaikki aika on Kristukſen tulemista waltakuntaanſa. Uskon ſilmä näkee Jumalan toimiſſa Herran tulemista, ja ſen kautta uskowa pyſyy walweella. Uni walloittaa ſitä, joka ei odota Herraa tulewakſi. Se, joka rakastaa Jeeſusta, ei woi olla odottamatta Häntä.

Herran tulemiſen aika on meille tuntematon, ſillä ſe riippuu yksinomaan taiwaallisen Iſän määräyksestä (Matt. 24, 36). Hän on pitkämielinen eikä tahdo, että kukaan hukkuiſi, waan antaa aikaa parannukſeen (2 Piet. 3, 9). Ja Hän pitää myös ſilmällä walittujen ahdingon, niin että Hän aikanaan tulee heitä auttamaan (Matt. 24, 22). Mutta kristityn tulee walwoa ja odottaa Herraanſa, ſillä miſſä ſuhteeſſa hän aikanaan on Herran tulemiſeen, ſiinä ſuhteeſſa on hän ylipäänſä tulewaan Herraan. Epätietoiſuus aikaan nähden ja aſian warmuus kaswattawat kristittyä walwomiſeſſa ja katkaiſewat kaikki wiiſastelewat laskut Herran tulemiſen päiwään ja hetkeen nähden. Uskowa elää Kristukſeſſa, joka on tulemaſſa, ja hän on henkiſeſſä yhteydeſſä hänen waltakuntanſa kanſſa, joka käſittää ajan ja ijankaikkiſuuden. Joka ajattelee, ettei Herra wielä tule, erehtyy ſentähden, waikka niinkin käwiſi, ettei Herra wielä tule, mutta ſe, joka odottaa Herraa tulewakſi, ei erehdy, ſillä Herran tuleminen ei ole ulkonainen ajanmääräys, jota lasketaan niin tahi näin, waan ſe on ſydämen ajanmääräys, joſſa usko elää. Lahwolliſeſſa mieleſſä on Herran tulemiſen ajan laskeminen käytetty keinottelunakin, kun wiiſastelewa ennakolta määrääminen aina herättää yksinkertaiſiſſa huomiota.

Waikka monenlaiſet enteet owat todiſtamaſſa Herran tuloa, on pimeyden ja maailmanmieliſyyden walta niin ſuuri, että Herran päiwä tulee niinkuin waras yöllä. Niinkuin Nooan päiwinä syötiin ja juotiin, naitiin ja naitettiin, kunnes wedenpaiſumus tuli, niin on tapahtuwa Ihmiſen Pojan tulemukſeſſakin (Matt. 24, 37—39). Pahan walta ei ole heikkenemäſſä ja ſammumaſſa, waan kauan kylwetty ja hoidettu rikkaruoho kaswaa ja kypſyy, niin että ſe

aikanaan astuu kätköstään, yhdistyy ja wiettää woittojaan, ennenkuin se kokonaan sortuu. Siitä syystä waltiot ja kansat joutuwat sisällisesti ja ulkonaisesti tasapainostaan (Matt. 24, 6. 7), ja siweellinen turmelus kaswaa. Awiositeet höltywät, ja kurittomuus pääsee wallan päälle. Walhe ja petos rehoittawat, ja pimeyden walta käyttää sitä muodollista kykyä, mikä pääsee korkeaan kehitykseen, wäärynyden puolustamiseksi. Luopumus tapahtuu oikeasta uskosta, ja laittomuuden ihminen, joka korottaa itsensä yli kaiken, jota jumalaksi tahi jumaloitawaksi kutsutaan (2 Tess. 2, 3. 4), on esiintywä uskonnollisessa waipassa. Tämä laittomuuden ihminen on jo suureksi kaswanut, ja laajalta liikkuu siwistyskansoissa se wuolle, joka pitää ihmiskuntaa omana jumalanaan. „Wastustaja" on jo kauan ollut toimimassa. Kristuksen ennustuksen mukaan käy wäärä kehitys siihen suuntaan, että ihmistä ja inhimillisiä laitoksia jumaloidaan, ja wäärä kristillisyys astuu oikean kristillisyyden sijalle pukeutuen alkuperäisen kristillisyyden waippaan. Wäärä kristus ja wäärä ewankeliumi astuwat oikean sijalle ja wainoawat sitä. Wallanhimo, woitonpyyntö ja nautinnonhimo esiintywät kristillisyyden waipassa ja pyytäwät hurskauden muodoilla lumota, waikka uskon woimaa puuttuu sydämessä ja elämässä. Totuuden tuntemista ei etsitä, waan tunteiden kiihoitusta ja mielikuwituksen yllytystä, jonka kautta hurmahenkisyyttä syntyy. Mutta Jeesuksen opetuslapsi pysyy Jumalan sanassa ja pyytää sieltä opetusta ja ojennusta. Hän walwoo, niin ettei hän joudu eksyttäjäin waltaan, ja ottaa waarin Herran waroituksista. Herra sanoo: **„Wääriä kristuksia ja wääriä profeettoja nousee, ja he tekewät suuria tunnustekoja ja ihmeitä, niin että eksyttäwät, jos mahdollista, walitutkin. Katso, Minä olen edeltäpäin sanonut sen teille"** (Matt. 24, 24. 25).

Usea on sitä mielipidettä, että ewankeliumi on saarnattawa kaikille kansoille, ennenkuin loppu tulee (Matt. 24, 14), mutta apostolein waltakunnan saarna on jo yleinen, niin että Paawali woi sanoa, että ewankeliumia **„on julistettu kaikessa luomakunnassa taiwaan alla"** (Kol. 1, 23) ja että se on hedelmää kantamassa **„koko maailmassa"** (Kol. 1, 6), sillä apostolit perustiwat seurakuntia pakanakunnan keskuspaikkoihin. Jeesus sanoo opetuslapsilleen: **„Joka kestää loppuun asti, hän pelastuu"** (Matt. 10, 22), ja Matteuksen ewankeliumin neljännenkolmatta luwun kolmannessatoista ja neljännessätoista wärsyissä puhuu Hän kahdesta lopusta, jotka alkukielessä owat selwästi erotetut toisistaan. Näiden kahden lopun wälillä tapahtuu yleinen waltakunnan ewankeliumin saarna. Kolmannessatoista wärsyssä loppuu suuri koetuksen aika,

ja joka kestää ſiihen asti, hän pelastuu Herran tulemiſen kautta, jolloin Hän kokoaa omanſa tykönſä (2 Teſſ. 2, 1). Tämän jälkeen tapahtuu waltakunnan ſaarna koko maailmaſſa todiſtukſeksi kaikille kanſoille, ja ſitten tulee maailman loppu (Matt. 24, 14). Uskollisten pelastus on ſiis tulewan Herran enſimäinen toimi; ſitten ſaarnataan ewankeliumi koko maailmaſſa, ja ſitten wasta tulee maailman loppu. Jumala kostaa ahdiſtukſin niille, jotka ahdistawat uskowia, ja antaa näille lewon, kun Herra Jeeſus ilmeſtyy taiwaasta woimanſa enkelien kanſſa ja kostaa niille, jotka eiwät tunne Jumalaa (2 Teſſ. 1, 6. 7. 8). Siten Hän tuomitſemalla anttikriſtilliſiä waltoja pelastaa tulleſſaan ne, jotka owat kestäneet loppuun asti. Paawali ſanoo, että **„kaikki tehdään eläwikſi Kriſtukſeſſa, mutta jokainen wuorollaan: eſikoiſena Kriſtus, ſitten Kriſtukſen omat hänen tulemukſeſſaan; ſitten tulee loppu“** (1 Kor. 15, 22. 23. 24), joſſa ſamat peruskohdat eſiintywät kuin Jeeſukſen yllämainituiſſa ſanoiſſa. Kun Kriſtus tulee, kokoaa Hän omanſa tykönſä, ja ſilloin alkaa toinen yleinen waltakunnan ſaarna, niinkuin hänen enſimäiſellä tulemiſellaan enſimäinen yleinen waltakunnan ſaarna alkoi, ja tuon toiſen yleiſen waltakunnan ſaarnan perustukſella rakennetaan ulkonaiſesti Kriſtukſen waltakunta, joka käſittää koko maailman. Wasta ſen jälkeen kun pimeyden walta wielä kerran on yllyttänyt kanſoja kapinaan Jumalaa wastaan ja lopulliſesti ſortunut, tulee maailman tuomio ja loppu.

Loppu on lähellä. Emme tiedä hetkeä, milloin Herra tulee. Ja meidän tulee olla palwelijain kaltaiſet, jotka odottawat Herranſa tuloa. Joka ei walmiſtu elämänſä aikana wastaanottamaan Herraa, hän ei woi kuolemanſa jälkeen ſitä tehdä, waan joutuu tuomioon. Jokainen ihminen ſaa jossakin muodoſſa nähdä tulewan maailmanhäwiön tunnusmerkkejä. Näläkäwuoſia, ruttoja, ſotia, weſitulwia, maanjäriſtyksiä eſiintyy wähän wäliä, ja ne ſanowat ajattelewalle, että aikanaan on maailmanloppu tulewa, niinkuin ruumiin taudit ja waiwat todiſtawat ihmiſelle tulewasta kuolemasta. Nuo moninaiſet ennusmerkit tahtowat kiinnittää ihmisten mielet katoamattomaan maailmaan, mutta uſeimmat riippuwat katoawaſſa ja pitäwät ſen taikauskona, kun ſanotaan maailmanlopun tulewan. Hämmennys kaswaa yhteiskunnaſſa, perheiſſä, waltioiſſa ja kirkoiſſa, ja ſekä kirkkohiſtoria että maailmanhiſtoria kertowat meille ſorrosta, wiettelyksestä, wäkiwallasta ja kurjuudesta, jotka todiſtawat parantumattomasta maailman taudiſta. Kaikki ihmistoimi on liiaksi heikko poiſtamaan ſitä syöpää, joka on uſeamman kerran wienyt ihmiskuntaa perikadon partaalle. Odottamatta tuli uſeinkin apua ylhäältä, mutta kun hätä oli ohi, alkoi

wanha kuriton elämä. Jokainen koti, jokainen kansa tietää kertoa niistä tuomioista, jotka kohtasiwat wäärynyttä ja pahaa, mutta synnin elämä pitkittyy edelleen, ja siten maailma kypsyy tuomiolle.

Kaikki Jumalan moninaiset tuomiot ja niiden rinnalla kaswawat maailman synnit owat suuren wiimeisen tuomion enteitä ja walmistuksia. Ne tahtowat herättää suruttomia ja walmistaa heränneitä ikäwöimään korkeampaa isänmaata ja kiinnittämään mielensä siihen tuomariin, joka on walmis jumalallisella woimalla pelastamaan synnyttömästi kärsiwiä ja kostamaan niille, jotka wäärin tekewät. Uskowa katsoo ylös siihen isänkotiin, jossa kaikki maailmanwaiwa on loppunut ja iankaikkinen rauha wallitsee. Tässä maailmassa huudetaan: „Rauha, rauha!“ mutta rauhaa ei ole täällä. Jumalan tuomioita on käynyt monen yhteiskunnan ja kansan yli, ja niitä tulee kaiken wäärynyden ja pahan yli. Mutta elämän Herra sanoo: **„Walwokaa siis joka aika ja rukoilkaa, että saisitte woimaa paetaksenne tätä kaikkea, joka on tulewa, ja seisoaksenne Ihmisen Pojan edessä“** (Luuk. 21, 36). Siinä on warma pelastus wiimeisestä maailmanhädästä. Kun Ihmisen Poika tulee pilwessä suurella woimalla ja kirkkaudella, silloin hänen omansa rohkaisewat itseään ja nostawat päänsä, sillä heidän pelastuksensa on lähellä (Luuk. 21, 27. 28). Ne, jotka walwowat ja uskossa eläwät Kristuksessa, kohotetaan Herran tullessa Kristuksessa kuolleiden kansa Herran tykö, ja niin he saawat aina olla Herran kansa (1 Tess. 4, 17). Nämä pääsewät niistä wiimeisistä tuomioista, jotka käywät maailman yli. Silloin tapahtuu erottaminen. Herra sanoo: **„Kaksi miestä on pellolla; toinen otetaan ylös, ja toinen jätetään. Kaksi naista on jauhamassa käsikiwillä; toinen otetaan ylös, ja toinen jätetään. Walwokaa siis, sillä ette tiedä, minä päiwänä Herranne tulee“** (Matt. 24, 40—42).

Armon Herra! Auta meitä aina walwomaan ja rukoilemaan, woidaksemme paeta kaikkea, mikä on tulewa, ja woidaksemme seisoa Sinun edessäsi, kun tulet kirkkaudessa! Kuule, Herra, meitä! Amen.

35. Pyhän Hengen wuodattaminen.

Saarna Helluntaina.

Epistola: Ap. t. 2, 1—13.

„Ja kun helluntaipäiwä oli tullut, oliwat he kaikki yhdessä koolla. Ja tuli yhtäkkiä taiwaasta humaus, niinkuin ankaran tuulispään käydessä, ja täytti koko huoneen, jossa he istuiwat. Ja heille näkyi jakautuwia kieliä, jotka oliwat ikäänkuin tulta, ja ne laskeutuiwat, yksi itsekunkin heidän päälleen. Ja he täyttyiwät kaikki Pyhällä Hengellä ja rupesiwat puhumaan muilla kielillä, sen mukaan kuin Henki heille puhuttawaa antoi. Ja Jerusalemissa asui juutalaisia, jumalaapelkääwäisiä miehiä kaikista kansoista taiwaan alla. Ja kun tämä ääni kuului, niin kokoontui paljo kansaa; ja he käwiwät kummiinsa, sillä kukin kuuli heidän puhuwan hänen omaa kieltään. Ja he hämmästyiwät ja ihmetteliwät sanoen: 'Katso, eiwätkö nämä kaikki, jotka puhuwat, ole galilealaisia? Kuinka me sitten kukin kuulemme sen maan kieltä, jossa olemme syntyneet? Me parttilaiset ja meedialaiset ja elamilaiset ja jotka asumme Mesopotamiassa, Juudeassa ja Kappadokiassa, Pontossa ja Aasiassa, Frygiassa ja Pamfyliassa, Egyptissä ja Kyrenen puoleisen Libyan alueilla, ja täällä oleskelewat roomalaiset, juutalaiset ja käännynnäiset, kreettalaiset ja arabialaiset, me kuulemme kukin heidän puhuwan omalla kielellämme Jumalan suuria tekoja'. Ja he oliwat kaikki hämmästyksissään eiwätkä tienneet, mitä ajatella, ja sanoiwat toinen toiselleen: 'Mitähän tämä tiennee?' Mutta toiset pilkkasiwat heitä ja sanoiwat: 'He owat täynnä makeata wiiniä'".

Herra oli käskenyt opetuslapsiaan Jerusalemissa odottamaan Isän lupauksen täyttymistä, ja helluntaina he kastettiin Pyhällä Hengellä. Seitsemän wiikon juhla (5 Mooseksen 16, 9) wietettiin Israelissa wiidentenäkymmenentenä päiwänä pääsiäisjuhlan ensimäisen päiwän jälkeen Siinain lain antamisen muistoksi, ja tämä aika oli umpeen kulunut, kun Pyhän Hengen wuodatus tapahtui. Jeesuksen opetuslapset näkiwät Herransa nousewan ylös taiwaaseen ja palasiwat Öljymäeltä Jerusalemiin, pysyen yksimielisesti rukouksessa Marian, Jeesuksen äidin, ja muiden naisten kanssa ja Jeesuksen weljien kanssa (Ap. t. 1, 14). Helluntaipäiwänä oliwat kaikki Jerusalemissa olewat Jeesuksen opetuslapset koolla. Luultawasti oliwat he Israelin suurena juhlapäiwänä kokoontuneet johonkin temppelin huoneeseen, sillä wasituista temppeliä ympäröi kolmekymmentä salia tai huonetta. Luukkaan ewankeliumin lopussa sanotaan, että opetuslapset palasiwat Jerusalemiin ja **„oliwat alati pyhäkössä ja ylistiwät Jumalaa"** (24, 53). Opetuslapset oles-

keliwat muulloin tawalliſesti erään yksityiſen huoneessa, „yliſalissa“ (Ap. t. 1, 13), mutta luultawasti oliwat he tänä juhlapäiwänä temppelissä. Kun noin kolmetuhatta henkeä tänä päiwänä liittyi heihin, oliſi yksityiſen huone ollut liiaksi ahdas. Seuraawassa ſanotaan, että **„he oliwat alinomaa, joka päiwä, yksimieliſesti pyhäkössä ja murſiwat kodeissa leipää“** (Ap. t. 2, 46). Uuden liiton ſeurakunta ſyntyi kaiketi wanhan liiton pyhäkössä.

Waikka opetuslapſet odottiwat Jſän lupauksen täyttymistä, tapahtui Hengen wuodatus yhtäkkiä, ja humaus tuli taiwaasta, niinkuin ankaran tuulispään käydessä, ja täytti koko huoneen, jossa he istuiwat. Jeeſuksen kasteessa tuli Pyhä Henki alas niinkuin kyyhkyinen. Koska ihminen on ſieluruumiillinen olento, antaa Jumala wälistä ilmestyksenſä ja lahjanſa ſilmälle tai korwalle huomattawalla tawalla. Hengen humaus kuului taiwaasta, kun Jumala uudestaan puhalſi ihmiſeen eläwän Hengen. Yhdistys ſyntyi nyt taiwaan ja maan wälillä. Kun Jeruſalemin temppeli wihittiin, täytti Herran kirkkaus ſen (1 Kun. 8, 11). Opetuslapſille näkyi kieliä ikäänkuin tulesta, jotka jakautuiwat ja laskeutuiwat itſekunkin päälle. Nuo liekit oliwat luonnollisten liekkien kaltaiſia, ja niissä tuli Jumalan Henki taiwaalliſella walollaan ja lämmöllään opetuslapſiin. Hengen woima tuli ylhäältä kuwauksellisessa werhossa ja täytti opetuslasten ſydämet. Herran enkeli ilmestyi tulen liekissä penſaasta Mooſekſelle Horebin wuoren tykönä, ja penſas paloi tulesta, mutta ſe ei kuitenkaan kulunut (2 Mooſ. 3, 2). Johannes kastaja oli ſanonut, että Jeeſus oli kastawa Pyhällä Hengellä ja tulella, ja ſe toteentui nyt. Jeeſus ſanoi tulleensa heittämään tulta maan päälle, ja Hän odotti hartaasti ſen ſyttymistä (Luuk. 12, 49). Ihmiſet rakenſiwat Baabelin tornia, jottei heitä hajoitettaiſi kaikkiin maihin, mutta Jumala ſekoitti heidän kielensä, niin etteiwät ymmärtäneet toiſiaan, mutta helluntaina Jumala wuodatti Pyhän Hengen, jonka tuli yhdistää ihmiſet Jumalan rauhan ſiteillä.

Kaikki kokoontuneet Jeeſuksen opetuslapſet täyttyiwät Pyhällä Hengellä, joka ei tehnyt erotusta ulkonaiſeen aſemaan, ikään tai ſukupuoleen nähden, ja täten ſyntyi kristillinen ſeurakunta maan päällä. Nyt opetuslapſet rupeſiwat puhumaan muilla kielillä, ſen mukaan kuin Henki antoi heille puhuttawaa. He oliwat odottaneet ja rukoilleet Pyhän Hengen wuodattamista ja nyt he tuliwat oſalliſiksi Hänestä, ja he puhuiwat kielillä, joita eiwät ennen olleet oppineet ja joita paikalle kokoontuneet wieraskieliſet kanſalaiſet tunſiwat omiksi kielikſeen. Kun apostoli Paawali korinttolaisepistolan neljännesſätoista luwussa puhuu kielillä puhumiſesta, niin uſeat arwelewat, että nämä kielillä puhumiſet oliwat ſamanlaatuiſia, mutta

Korintossa eiwät muut käsittäneet kielillä puhujaa, waan hän puhui „**salaisuuksia hengessä**“, ja sentähden käskee apostoli: „**Jos kielillä puhutaan, niin puhukoon kullakin kertaa wain kaksi tai enintään kolme, ja yksi kerrallaan, ja yksi selittäköön; mutta jos ei ole selittäjää, niin olkoot waiti seurakunnassa ja puhukoot itselleen ja Jumalalle**“ (1 Kor. 14, 2. 27. 28). Kielillä puhuja ei ollut tajuttomassa, kiihoitetussa mielentilassa, ja hänen tuli olla waiti, jos ei selittäjää ollut. Selitykseen oli Hengen lahja myös tarpeen, ja se liittyi kielillä puhumiseen. Se hermostuneen ja kiihtyneen mielentilan ilmaus, mikä meidän aikanamme esiintyy hurmahenkisissä, ei ole korinttolaisten kielillä puhumista eikä sitä, mikä helluntaina tapahtui Jerusalemissa. Jumalan suuria tekoja puhuiwat opetuslapset Jerusalemissa, ja he puhuiwat kieliä, joita muut kansat puhuwat. Tämmöistä kielillä puhumista ei ilmestynyt Korintossa. Jumalan Hengen waltawa waikutus aiheutti kielillä puhumisen helluntaina, mutta emme huomaa Raamatusta, että opetuslapsilla olisi muulloin ollut tätä lahjaa, niin että olisiwat oppimatta woineet käyttää wieraita kieliä, kun liikkuiwat matkoilla. Kreikan kieli olikin Jumalan johdatuksesta tähän aikaan tullut laajalta tunnetuksi. Tämmöiset ihmeelliset lahjat esiintywät erityisinä tärkeinä aikoina kristinuskon kehityshistoriassa, mutta kätkeytywät taas, kun niiden tarkoitus on saawutettu, tawallisen kehityksen säännölliseen. Assyrian ja Babylonian wankeudesta asti oli juutalaisia lewinnyt kaikkiin kansoihin, ja näitä kokoontui paljon Jerusalemiin suuriksi juhliksi. Useat heistä oliwat joksikin ajaksi tai ainaisesti asustuneet Jerusalemiin. Paljon tämmöisiä Jumalaa pelkääwäisiä juutalaisia oli nytkin koolla Jerusalemissa, ja kun tuo waltawa ääni kuului, kokoontui paljo kansaa, ja he käwiwät kummiinsa, kun kukin kuuli opetuslasten puhuwan hänen omaa kieltään. Osalta puhuiwat nämä juutalaiset eri kieliä, mutta osalta eri kielimurteita. Tuo opetuslasten puhuminen eri kielillä osoitti, että ewankeliumin sana oli lewenewä kaikkiin maihin ja että Pyhän Hengen wuodatus oli tapahtuwa Jerusalemin ulkopuolellakin.

Hämmästyneinä sanowat kokoontuneet juutalaiset: „**Katso, eiwätkö nämä kaikki, jotka puhuwat, ole galilealaisia? Kuinka me sitten kukin kuulemme sen maan kieltä, jossa olemme syntyneet?**“ Ensiksi luetellaan tekstissä neljä kansakuntaa itämailla, sitten Juudean asukkaita, jotka puhuiwat toista kielimurretta kuin Galileassa käytettiin, sitten wiiden maakunnan asukkaita Wähässä Aasiassa, sitten eteläsä olewien Egyptin ja Libyan asukkaita, sitten mainitaan wielä juutalaisia, jotka oliwat asustuneet Roomaan — sekä semmoisia, jotka oliwat syntyään juutalaisia että niitä, jotka

oliwat pakanakunnasta kääntyneet juutalaisuuteen — ja wiimeiſeksi kreettalaiſia ja arabialaiſia. Nämä oliwat hämmästyksissään eiwätkä tienneet, mitä ajatella, kun kuuliwat galilealaisten puhuwan ſen maan kieltä, jossa oliwat ſyntyneet, ja kun kuuliwat oppimattomien puhuwan innostukſella Jumalan ſuurista teoista. Jumalaapelkääwäiſet ſaiwat ſywän waikutukſen tästä tärkeästä tapahtumasta, mutta kewytmieliſiä ja Jeeſukſelle wihamieliſiäkin oli kokoontunut, ja ne pilkkaſiwat ſanoen: **„He owat täynnä makeata wiiniä“.** Epäusko on aina walmis herjaamaan Jumalan korkeita armotekoja. Tekstimme päättyy kertomukſeen helluntai-ihmeen waikutukſesta. Pietari puhui ſitten läsnäolewille, ja noin kolmetuhatta kuulijaa kääntyi kristinuskoon.

Taiwaaſeen astunut Herra antaa Pyhän Henkenſä niille, jotka uskowat Häneen ja tätä Henkeä pyytäwät. Henkeä ylhäältä tarwitſee ihminen, ſillä hän on alhaalta, ja ilman Pyhää Henkeä hän kuolee ſynteihinſä. Jumalan Poika tekee ihmiſen wapaaksi ſynnin orjuudesta Henkenſä kautta. Ainoastaan Jeeſukſessa Kristukſessa on elämä, ſillä Hän on kuolemallaan woittanut kuoleman. Hän antaa taiwaasta Henkenſä opetuslapſilleen, niin ettei heidän tarwitſe nähdä kuolemaa iankaikkiſesti, ja Hän tekee aikanaan heidän ruumiinſakin eläwäksi, niin että ſe yhdistyy ſielun kanſa ja tulee kirkastukſesta oſalliſeksi. Tämän maailman elämä, joka ympärillämme riehuu, ſumentaa mielemme ja peittelee paljon ſiitä pahasta, mikä on meiſſä olemaſſa, ja warſinkin ſe himmentää kuolemiſen ſynniſſä. Jumalan Henki walaiſee ſitä juopaa, jonka reunalla maailmanlapſi elelee. Tarpeen on, että ihminen ſaa itſelleen ſelwäksi, mitä ſynti on ja mitä kuolema on, ja nuo toſiaſiat owat mieleſſä pidettäwät, niin että Pyhä Henki ſaa walistaa totuuden ja johdattaa läpi maailman walewerhojen Jeeſukſen Kristukſen luo. Hän on Wapahtaja, joka auttaa ſyntiä wastaan, ja Lunastaja, joka pelastaa ſynniſtä. Hän auttaa niitä, jotka kuulewat hänen äänenſä ja ſeuraawat Häntä hywänä paimenena, niin että he ſaawat ſen iankaikkiſen elämän, mikä Hänellä on itſeſſään. Pyhä Henki ottaa Kristukſen täyteydeſtä ja antaa uskowalle.

Pyhä Henki on aina ſama Henki, mutta Hän eſiintyy ilmestyksen eri asteilla eri tawalla. Luonnon alalla liikkuu Hän Jumalan henkäyksenä ja on luomakunnaſſa yleiſenä, itſenäiſenä elämänwoimana. Raamattu ſanoo Jumalasta: **„Sinä otat pois heidän henkenſä, ja he kuolewat ja tulewat tomuksi jälleen. Sinä lähetät Henkeſi, ja he luodaan“** (Pſ. 104, 29. 30). Wanhan liiton aikana toimi Jumalan Henki liiton Henkenä, joka warusti kuninkaita, profeetoita, ſotilaita ja taiteilijoita henkiſillä woimilla, niin että he

tykeniwät palwelemaan Jumalaa ja johdattamaan kanſaa. Uuden liiton piirisſä walmistaa Jumalan Henki uuſia kehityswoimia, jotka owat tarpeen korkeammalle taloustoimelle. Johannes kastaja täyttyi Pyhällä Hengellä äitinſä kohdusſa (Luuk. 1, 15), ja Eliſabet täyttyi Pyhällä Hengellä (1, 41), niinkuin Sakariaskin (1, 67). Mutta Jeeſus, joka on uuden liiton Wälimies, ſikiää Pyhästä Hengestä (Matt. 1, 20). Kun Jeeſus oli Ihmiſen Poikana **„pääſſyt täydelliſeksi"** (Hebr. 5, 9), kun Hän oli toimittanut lunastustyönſä, antanut elämän ſananſa opetuslapſilleen ja ottanut jumaluuden täyteyden itſehenſä, lähetti Hän taiwaaſeen astuneena ja kirkastuneena Henkenſä, joka on korkeimman innoituksen ja uuden luomakunnan peruste.

Niinkuin Jumalan Sana eſiintyy Jeeſuksessa Kristuksessa korkeimmaſſa ilmestysmuodoſſaan jumalalliſena perſoonalliſuutena, niin eſiintyy Jumalan Henki tämmöiſenä Puolustajaſſa. Samoinkuin Poika lähtee Iſästä ja todistaa Hänestä, lähtee Henkikin Iſästä ja todistaa Kristuksesta (Joh. 15, 26). Poika lähti Iſän tyköä ja tuli maailmaan, ja kun Hän päätettyään lunastustyönſä lähti Iſän tykö, lähetti Hän Puolustajan, Kristuksen Hengen, joka oli maan päällä pitkittäwä hänen työtään. Pyhä Henki astuu siis maailmasta lähteneen Pojan ſijalle **„toiſena Puolustajana"**, joka oli olewa opetuslasten kanſſa iankaikkiſesti (Joh. 14, 16). Niin on Pyhä Henki olemaſſa Jumalan tykönä itſenäiſenä olentona, ennenkuin tämä maailma olikaan, niinkuin Poika oli olemaſſa Jumalan tykönä, ja Jumalasta lähteneenä on Pyhä Henki, ſamoinkuin Jumalasta lähtenyt Poikakin, yhtä Jumalan kanſſa. Niinkuin Jumalasta lähtenyt Poika antaa iankaikkiſen elämän, niin antaa Jumalasta lähtenyt Henkikin iankaikkiſen elämän; ja juuri Pyhän Hengen antamiſen kautta tulee jumalallinen elämä itſenäiſesti waikuttawaksi elämäksi ihmiſeen. Sentähden onkin jumalallinen majesteetiſuus keskitettynä Henkeen, niin että ihminen woi ſaada jumalanpilkankin anteeksi, **„mutta Hengen herjaamista ei anneta anteeksi"**, ja **„jos joku ſanoo jotakin Pyhää Henkeä wastaan, niin ſitä hänelle ei anneta anteeksi, ei täſſä maailmaſſa eikä tulewaſſa"** (Matt. 12, 31. 32). Uskon elämälle on tärkeä, että kristitty on tietoinen Pyhän Hengen jumalalliſesta perſoonalliſuudesta, kun järkeilewä usko ja lahwollinen kristilliſyys uſein käſittäwät Pyhän Hengen wain jokſikin woimaksi tai uskokunnan yhteishengeksi.

Kristus on Jumalan oikealla puolella, mutta uudestiſyntymiſessä tulee Hän Kristukſeksi meihin, ja niin on Henkikin itſenäiſenä Jumalan tykönä, mutta Hän tulee uudestiſyntymiſessä Hengeksi meihin. **„Mikä Hengestä on ſyntynyt, on henki"** (Joh. 3, 6). Herra ſanoo Henkeä myös **„woimaksi korkeudesta"** (Luuk. 24, 49),

ja siellä Hän osoittaa Hengen waikutusta, joka lähti korkeudesta ja tuli woimana apostoleihin, niinkuin Hän sanoi: **„Te saatte woimaa, kun Pyhä Henki tulee teihin“** (Ap. t. 1, 8). Sentähden on Henki erotettu korkeimmista henkilahjoistakin, ja Hän jakaa ja antaa itsenäisesti henkisiä lahjoja, **„niinkuin itse tahtoo“** (1 Kor. 12, 11). Pyhä Henki esiintyy sentähden määräämänä niinkuin Jumala itse. Opetuslasten paastotessa Antiokiassa **„Pyhä Henki sanoi: 'Erottakaa Minulle Barnabas ja Saulus siihen työhön, johon olen heidät kutsunut'“. „Niin he Pyhän Hengen lähettäminä meniwät Seleukiaan“** (Ap. t. 13, 2. 4). Jumala on Henki, ja Henki on Jumalan olento, jonka kautta Jumala on se, mikä Hän on. Sentähden sanoo Raamattu, ettei **„kukaan muu kuin Jumalan Henki tiedä, mitä Jumalassa on“, „sillä Henki tutkii kaikki, Jumalan sywyydetkin“** (1 Kor. 2, 11. 10), tutkii sitä **„salaisuutena ollutta Jumalan wiisautta, sitä kätkettyä, jonka Jumala oli edeltämääränny ennen maailmanaikoja meidän kirkkaudekseemme“** (1 Kor. 2, 7). Pyhän Hengen kautta tuli tämä salaisuus apostoleille tunnetuksi. Jumalasta lähteneinäkin Poika ja Henki owat Jumalassa, mutta He ilmoittawat uskowille Jumalan armon ja totuuden. Ihmisellä on wain henki, ja hänen täytyy ajattelemalla tutkia itsensä, tunteakseen, mitä hän on, mutta Jumala on Henki, jossa ei ole mitään hämärää, waan Hän on walo, itsenäinen kirkkaus ja totuus, Hän on tieto ja wapaus. Jankaikkisessa sanassa puhuu Jumala elämän sanat ihmiselle, Hengessä antaa Jumala eläwäksi tekewän woimansa uskowalle. Pyhä Henki on woima persoonallisena totuunena ja wiisautena, joka walaisee, todistaa ja opettaa iankaikkisena totuutena ja walona. Kuinka korkea ja pyhä onkaan tämä Jumalan Henki, jonka Kristus lähetti helluntaina taiwaasta ja joka wuodatettiin opetuslasten sydämeen! Tämän Pyhän Hengen antaa Herra wieläkin opetuslapsilleen.

Jeesuksen Kristuksen kuoleman ja ylösnousemisen kautta on Henki ja elämä ylhäältä tarjona ihmiskunnalle, elämä, jonka rinnalla kaikki, mikä maailmassa elää, on kuolemaan werrattawa, ja Henki, jonka rinnalla kaikki, mikä maailmassa sanotaan hengeksi, on lihaan werrattawa. Kristuksessa saa uskowa syntinsä anteeksi, mutta hän saa myös elämän Kristuksen omasta elämästä. Tuohon iankaikkiseen elämään ei kukaan pääse ilman Kristusta. Korotettuna wetää Hän kaikki puoleensa, ja meidän on tuleminen Hänen tykönsä semmoisena, kuin Hän ilmestyy meille sanassaan. Ne sanat, jotka Kristus puhuu, **„owat Henkeä ja owat elämää“** (Joh. 6, 63). Kristuksen Henki ei tule ilman Kristuksen sanaa, ja ilman Kristuksen Henkeä ei tule elämää korkeudesta. Jumala asetti luo-

miſesſa ihmiſen olemaan wälittäjänä maalliſen luomakunnan ja Luojan wälillä. Sentähden antoi Hän ihmiſelle elämän henkäyksen, niin että ihminen woiſi pitää itſeänſä ja maailmaa yhteydeſſä Luojan kanſſa ja uskoſſa wetää ylhäältä taiwaalliſia woimia ja ſiunausta tähän maalliſeen luomakuntaan. Mutta ihminen ei ole tätä korkeaa tehtäwää ſuorittanut, waan hän on itſe tahtonut olla jumalana ja wetänyt tätä maailmaa alas epäjärjestyksen ja walheen piiriin. Ihminen ei tahtonut alistua taiwaan Jumalan alle ja Häneltä pyytää ſitä, mitä häneltä puuttuu, waan hän on wetänyt tomuun Jumalan jaloimpia lahjoja. Sen kautta on wäärä, maallinen henki pääſſyt wallan päälle ihmiskunnaſſa, ja maallinen elämä on irroitettu Jumalan iankaikkiſesta elämästä. Sentähden kuihtuwat ruumis ja henki, ja ſe, minkä ihmiswoima ſaa aikaan, lakastuu pian ja joutuu kuolon kaluttawakſi.

Ainoastaan Jeeſus Kristus, jolla on Henki ja elämä ylhäältä, woi meitä auttaa, ja Hän auttaa, jollei ihminen pidä pimeyttä rakkaampana kuin walkeutta, niin ettei hän anna auttaa itſeään. Sentähden tuli Jeeſus Ihmiſen Poikana Wälimieheksi, ſowitti kuolemallaan maailman ſynnit ja lähetti taiwaaſeen astuneena Pyhän Henkenſä pitkittämään ſitä työtä, jonka Hän tänne maan päälle perusti. Jeeſus Kristus on ainoa ſynnin ja kuoleman woittaja, ainoa langenneen ihmiskunnan Lunastaja, joka woi antaa ihmiſelle Hengen ja elämän Jumalalta. Hän rukoilee taiwaaſſa kaikkien puolesta, jotka Häntä etſiwät, ja Hän antaa Pyhän Hengen niille, jotka Hänen kauttaan tulewat Iſän tykö. Joka ſaa Pyhän Hengen, hänellä on ſama Henki, kuin Iſällä on taiwaiſſa ja ainoſyntyiſellä Pojalla ja kaikilla taiwaan aſukkailla. Semmoinen ihminen on elämänyhteydeſſä ſen katoamattoman maailman kanſſa, joka näkymättömänä on häntä lähellä. Uskowan henki etſii, rukoilee, kuuntelee, oppii ja kätkee, ja Pyhä Henki wetää Kristuksen puoleen, nuhtelee, kirkastaa, opettaa ja täyttää, niin että Jumalan elämä ja taiwaalliſet woimat aſustuwat uskowan ſydämeen. Niin on Jumalan lapſi ſiſäiſeſſä yhteydeſſä eläwän Jumalan ja taiwaan waltakunnan kanſſa. Sama Henki yhdiſtää taiwaalliſen Iſän ja hänen lapſenſa maan päällä; Hän yhdiſtää uskowan Kristuksen kanſſa, niinkuin oksa on yhdiſtynyt wiinipuuhun; Hän yhdiſtää kristityn taiwaalliſen Jeruſalemin, enkelien eſikoisten juhlajoukon ja ſeurakunnan kanſſa ja täydelliſikſi tulleiden wanhurskasten henkien kanſſa (Hebr. 12, 22. 23), ja Hän yhdiſtää Jumalan lapſen taiwaallisten woimien ja tawarain kanſſa, jotka rawitſewat ja wirwoittawat henkeä. Suuri on ſe armo, jonka Pyhä Henki antaa niille, jotka tulewat oſalliſikſi Hänestä.

Jeeſus ſanoo opetuslapſilleen helluntaipäiwästä: **„Sinä päiwänä te ymmärrätte, että Minä olen Iſäſſäni ja että te olette**

Minussa ja Minä teissä" (Joh. 14, 20). Silloin tulee uskowalle selwäksi se yhteys, mikä on olemassa Isän, Kristuksen ja hänen kesken; se Jerusalem, joka on ylhäällä, on hänen äitinsä (Gal. 4, 26), ja Jumala on siunannut häntä taiwaallisissa kaikella hengellisellä siunauksella Kristuksessa (Ef. 1, 3). Pyhä Henki tuo Jumalan armon ja totuuden Kristuksessa elämänä ja woimana ylhäältä syntyneen sydämeen. Uskon, toiwon, rakkauden, rauhan ja rukouksen Henki on toimimassa uskowassa. Tämä uskon elämä ei ole ihmisten herättämää, waan se on syntynyt Jumalan sanasta ja woimasta. Nykyaikana walitetaan, että kristikunnalta puuttuu woimaa ja elämää, ja siitä todistaa kyllä ihmiskunnan nykyinen asema, mutta siinä erehdytään, kun arwellaan, että kristikunta ensi sijassa olisi erinomaisten Hengen lahjojen, ihmewoimien, tarpeessa, niin että etupäässä kaipaisimme woimia parantamaan sairaita ja puhumaan kielillä, waan meiltä puuttuu tawallisia Hengen lahjoja, jotka kuuluwat jumaliseen elämään, jokapäiwäiseen uudistukseen, walistukseen ja pyhitykseen, ja tyhmästi tekee se, joka tawoittelee erinomaisia lahjoja, waikka häneltä puuttuu säännöllisiä. Jumalan sanasta owat uskowaiset aina saaneet woimaa maailman woittamiseen, tawoittelematta ihmewoimia. Wiimeisenä päiwänä sanowat useat Herralle: **„Herra, Herra!" „emmekö sinun nimesi kautta tehneet monta woimatekoa?"** mutta Herra lausuu julki heille, ettei Hän koskaan tuntenut heitä (Matt. 7, 22. 23). Niin on meidän aikoinamme paljon niitä, jotka uteliaina ja korkealentoisina tawoittelewat erinomaisia toimia ja ihmetöitä, mutta laiminlyöwät ensimäisiä tehtäwiä, joita Jumalan sana waatii, joka johdattaa ahtaan portin kautta elämän kaidalla tiellä itsensäkieltämiseen ja maailmankieltämiseen. Siinä on nykyaikana suuri erehdys uskonkin alalla, että tawoitellaan jotakin uutta, erityisiä puhetapoja, toimia ja laitoksia, mutta sitä säännöllistä ja yksinkertaista ei pidetä arwossa, jota Herra tahtoo. Jeesus sanoo: **„Jos rakastatte Minua, niin pidätte minun käskyni"** (Joh. 14, 15). Kristitty pyrkii pois kaikesta teennäisestä, moninaisesta, puolinaisesta Jeesukseen Kristukseen ja hänen sanaansa, ja Jeesukselta Kristukselta hän saa Hengen, joka on Jumalan woimaa ja Jumalan elämää. Jeesukseen Kristukseen hän keskittää sydämensä, woimansa ja toimensa, sillä Jeesus kastaa Pyhällä Hengellä ja tulella.

Armon Herra! Walaise meitä Pyhällä Hengelläsi ja johdata meitä elämän tiellä, niin että yhä enemmän saamme sinun Henkeäsi ja Henkesi kautta pysymme yhteydessä Sinun ja Isän kanssa! Kuule, Herra, meitä! Amen.

36. Pyhä Kaste.

Saarna toiſena Helluntaipäiwänä.

Epistola: Ap. t. 10, 42—48.

„Pietari ſanoi Korneliukſelle ja niille, jotka oliwat hänen kanſſaan: 'Herra käski meidän ſaarnata kanſalle ja todistaa, että Hän on ſe, jonka Jumala on määrännyt eläwien ja kuolleiden tuomariksi. Hänestä kaikki profeetat todistawat, että jokainen, joka uskoo Häneen, ſaa ſynnit anteeksi hänen nimenſä kautta'. Kun Pietari wielä näitä puhui, laskeutui Pyhä Henki kaikkien niiden päälle, jotka puheen kuuliwat. Ja kaikki ne uskowaiſet, jotka oliwat ympärileikatut ja oliwat tulleet Pietarin mukana, hämmästyiwät ſitä, että Pyhän Hengen lahja wuodatettiin pakanainkin päälle, ſillä he kuuliwat heidän puhuwan kielillä ja ylistäwän Jumalaa. Silloin Pietari ſanoi: 'Eihän kukaan ſaattane kieltää kastamasta wedellä näitä, jotka owat ſaaneet Pyhän Hengen ſamoin kuin mekin?' Ja hän käski kastaa heidät Jeeſuksen Kristuksen nimeen. Silloin he pyyſiwät häntä wiipymään ſiellä muutamia päiwiä".

Apostolein tuli julistaa Israelin kanſalle ewankeliumi, ja heidän oli kaikille todistaminen, että ſe Herra, jonka juutalaiſet oliwat ristiinnaulinneet, on tuomitſewa eläwiä ja kuolleita. Raamattu puhuu tuomiosta, joka pidetään Jeeſuksen tulemuksessa (Jlm. 20, 4) ja tuomiosta wiimeiſenä päiwänä (Jlm. 20, 11. 12). Herra tuomitſee niitä, jotka eläwät Hänen tullessaan, ja niitäkin, jotka ſilloin owat kuolleet. Juutalaiſet luuliwat tukkineensa totuuden todistajan ſuun, kun oliwat ſurmanneet Jeeſuksen, mutta heille oli julistettawa ſe pelwon ſanoma, että tuo wäärynydellä tuomittu ja ristiinnaulittu oli ſe maailmantuomari, jonka eteen heidänkin oli aikanaan astuttawa. Hän tarjoutuu armon ja autuuden ruhtinaana kaikille, ja ſen, joka tahtoo pelastua, tulee paeta hänen turwiinſa. Kaikki ihmiſet owat ſynnin tuomion ja wallan alaiſia, eiwätkä he pääſe rauhaan, ennenkuin owat ſaaneet ſyntinſä anteeksi. Kornelius oli hurskas ja Jumalaa pelkääwäinen, ja hän antoi paljon almuja kanſalle ja rukoili alati Jumalaa (Ap. t. 10, 2), mutta hän ei ſaanut rauhaa, ennenkuin hän Pietarin ſaarnan kautta oppi tuntemaan Jeeſuksen Kristuksen. Pietari ſanoi hänelle ja hänen yſtäwilleen, että kaikki profeetat todistawat Kristuksesta, että jokainen, joka uskoo Häneen, ſaa ſynnit anteeksi hänen nimenſä kautta. Maailmantuomio ja ſyntein anteeksiſaaminen riippuwat Kristuksesta.

Kristuksen nimi osoittaa hänen olentonsa semmoisena kuin se on ilmestynyt meille. Kaikki ihmiset, oliwatpa mitä säätyä ja mitä kansaa tahansa, pääsewät synnin tuomion alta, kun kääntywät ja uskossa pakenewat Kristuksen tykö. Uskominen Jeesukseen Kristukseen on ainoa tie syntien anteeksisaamiseen.

Pietarin wielä puhuessa laskeutui Pyhä Henki kaikkien niiden päälle, jotka kuuliwat puheen. Tawallisesti kastetaan ihminen ensin wedellä ja sen jälkeen saa hän henkikasteen, mutta Kesareassa saiwat Kornelius ja ne, jotka kuuliwat Pietarin puheen, henkikasteen, waikka eiwät olleet wesikastetta saaneet. Jumala tahtoi näyttää juutalaiskristityille, että Hän oli kutsunut pakanatkin armonsa osallisuuteen. Kristikunnan kehityksessä oli tämä tapaus suuresta arwosta, sillä juutalaiskristityt luuliwat Kristuksen tulleen waan heitä warten, ja he pitiwät sen wälttämättömänä, että pakanat tulisiwat ympärileikatuiksi, ennenkuin woisiwat kristillisen seurakunnan jäseniksi tulla. Sentähden ne uskowaiset, jotka oliwat tulleet Pietarin mukana, hämmästyiwät siitä, että Pyhän Hengen lahja wuodatettiin pakanoihinkin, ja he tuliwat wakuutetuiksi siitä, että helluntaipäiwänä annettu henkikaste tarkoitti kaikkia maan kansoja. Tekstissä ei kerrota muilla kielillä puhumisesta, niinkuin opetuslapsista sanotaan helluntaipäiwän tekstissä, waan siinä sanotaan, että henkikasteen saaneet puhuiwat kielillä, joka siis on samanlaista kuin Korinton seurakunnassa esiintywä kielillä puhuminen.

Kun Jumala oli antanut Pietarille todistuksen siitä, että Kornelius ja hänen ystäwänsä oliwat Hänelle otollisia, sanoi apostoli, ettei kukaan woinut kieltää wesikastetta niiltä, jotka oliwat saaneet Pyhän Hengen, ja hän käski kastaa heitä Jeesuksen Kristuksen nimeen. Pietari ei itse kastanut, waan antoi jonkun hänen mukanaan tulleista kristityistä toimittaa sen, sillä kasteen woima ei riipu henkilöstä, ja se oli pakanoille wahwistukseksi, kun näkiwät, että apostolin seuralainenkin oli siitä wakuutettu, että kaste kuului heillekin. Apostolinen sana Jeesuksen Kristuksen armosta tuo wieläkin Pyhän Hengen uskowalle.

Sakramentit owat Kristuksen asettamia, ja ne owat armon yleisiä wälikappaleita, jotka astuiwat wanhan liiton ympärileikkauksen ja pääsiäisen sijalle, ja niissä keskittyy koko uuden liiton armon sisältö. Kaikkia uskowia warten owat ne säädetyt, ja ne owat uuden liiton armontalouden perustoimia, jotka ewankeliumin sanan kanssa perustawat kristillisen seurakunnan rakennuksen. Jumalan puolelta waikuttaa niissä Pyhä Henki ja ihmisen puolelta kysytään uskoa. Usko ei woi antaa sakramenteille woimaa, niinkuin reformeeratut ylipäänsä arwelewat, sillä sakramentti ei tule ihmisen uskon

kautta ſakramentiksi, mutta ſakramentti ei ſaawuta tarkoitustaan wain ſillä, että ſitä ulkonaiſesti käytetään, kuten katoliſet ſanowat, waan uskolla on uuden liiton armo omakſuttawa. Armo ſe on, joka ſaa aikaan henkiſen ſiunauksen. Kristukſella on elämä itſeſsään, ja Hän tulee ſakramenteiſsä kirkastetulla henki-ruumiilliſella olennollaan puhdistamaan ja wahwistamaan ihmistä. Kristukſesſa luotiin kaikki, mikä on taiwaiſsa ja mikä maan päällä, ja kaikki on luotu Hänen kauttaan ja Häneen, ja Hänesſä pyſyy kaikki woimaſsa (Kol. 1, 16. 17). Taiwaallinen ja maallinen elämä, henkinen ja ruumiillinen, näkywäinen ja näkymätön on Hänesſä yhdistetty. Sentähden on Kristus woimanſa ſanalla luomiſesta asti olemaſsa peruswoimana kaikiſsa maalliſiſsa ja taiwaalliſiſsa olioiſsa. Mutta lihakſi tulleena ſanana aſuu Kristukſesſa jumaluuden koko täyteys ruumiilliſesti (Kol. 2, 9). Hänellä on kaikki walta taiwaaſsa ja maan päällä, niin että Hän woi täyttää kaikki taiwaalliſella armollaan, ja Hän antaa uskowalle ſakramenteiſsä uuden liiton armon olennolliſesſa elämän täyteydeſsä. Kristukſen ſana on Henki ja elämä, ja ſanaſsa tulee Herra armollaan uskowan henki-ſielulliſeen olentoon. Sakramenteiſsä tulee Herra armollaan uskowan ruumiillis-ſielulliſeen olentoon.

Wanhaſsa liitoſsa tuli kanſan ja pappien pyhittää itſenſä jumalanpalwelusta warten peſemällä itſeään ja waatteenſa wedellä. Profeetoiſsa yhdiſtetään peſemiſeen ſydämen puhdiſtaminen. Jumala ſanoo Eſaian kautta: **„Peskää itſenne, puhdiſtakaa itſenne, pankaa teidän pahat tekonne pois minun ſilmäini edeſtä, lakatkaa pahaa tekemästä!“** (1, 16). Peſemiſeen liitetään parannus, ja Johannes kaſtaja kaſtaa wedellä parannukſeen. Ne, jotka ottiwat wastaan ſanan ja tunnuſtiwat ſyntinſä, kaſtettiin, ja niitä kehoitettiin tekemään parannukſen arwoiſta hedelmää (Matt. 3, 6. 8). Johanneksen kaſte ei wälittömäſti walmiſtanut kanſaa henkikaſteeſeen, waan ewankeliumille, ſillä Jeeſuksen opetuslapſetkin kaſtoiwat kanſaa wedellä, ennenkuin henkikaſte tuli. Johannes ſanoo: **„Sen jälkeen Jeeſus meni opetuslapſineen Juudean maaſeudulle ja oleskeli ſiellä heidän kanſſaan ja kaſtoi“. „Kun nyt Herra ſai tietää fariſeusten kuulleen, että Jeeſus teki opetuslapſikſi ja kaſtoi uſeampia kuin Johannes — waikka ei Jeeſus itſe kaſtanut, waan hänen opetuslapſenſa — jätti Hän Juudean“** (3, 22; 4, 1—3). Jeeſuskin käyttää weſikaſtetta, ennenkuin Hän kaſtaa Hengellä, ſillä tähän oli hänen lunaſtustyönſä täyttäminen tarpeen. Ne, jotka kaſtettiin, tuliwat Jeeſuksen opetuslapſikſi.

Wanhan liiton ennuſtus puhuu jo tulewasta henkikaſteeſta. Jumala ſanoo Eſaian kautta: **„Minä wuodatan wedet janoawan**

päälle ja wirrat kuiwan päälle. Minä wuodatan minun Henkeni ſinun ſiemeneſi päälle ja minun ſiunaukſeni ſinun laſteſi päälle" (44, 3). Ja Heſekielin kautta ſanoo Jumala: **„Minä pirskoitan teidän päällenne puhdasta wettä, ja te puhdiſtutte; kaikesta ſaastaiſuudestanne ja kaikista epäjumalistanne puhdiſtan Minä teidät. Ja annan teille uuden ſydämen, ja uuden Hengen annan Minä teihin"** (36, 25. 26). Ja Joelin kautta ſanoo Jumala: **„Minä wuodatan Henkeni kaiken lihan päälle"** (2, 28). Jeeſus ſanoo ihmiſen ſyntywän ylhäältä **„wedestä ja Hengestä"** (Joh. 3, 5). Maallinen weſi ei ole puhdasta eikä ſe ole eläwää, waan Pyhän Hengen kanſſa yhdiſtettynä on kasteen weſi puhdasta wettä ja eläwää wettä. Sentähden ſanoo apostoli, että Jeeſus pyhittää ſeurakunnan, **„puhdistaen ſen weſipeſoſſa ſanan kautta"** (Ef. 5, 26), ja Hän pelastaa meidät **„uudeſtiſyntymiſen peſon ja Pyhän Hengen uudiſtuksen kautta"** (Tiit. 3, 5). Uuden liiton kasteeſſa yhdiſtyy Jumalan Henki maalliſeen weteen ja ihmiſen usko yhdiſtyy ſiinä ſanan kanſſa. Sakramentillinen puhdiſtus waikuttaa ſiſälliſeſti pyhittäwänä Jumalan woimana omaſatunnoſſa, jonka kautta ſynnit ſaadaan anteeksi ja yhdiſtys tapahtuu Jumalan kanſſa. Täſſä ſaadaan iankaikkinen lunaſtus (Hebr. 9, 12), joka ei wain kohdiſtu yksityiſiin ſynteihin, waan ſe pyhittää ſiſimmän olennon ja mielen. Kasteen puhdas weſi waikuttaa ruumiiſeenkin, mutta ſe ei tarkoita ulkonaiſta ruumiin puhdiſtamiſta, ſillä ſe ei ole pyhittämiſtä lihan puhtauteen (Hebr. 9, 13), niinkuin uhriweren wihmoaminen ſaaſtaiſen päälle wanhaſſa liitoſſa, waan ſe on henkinen elämänpuhdiſtus.

Kasteen edellyttämys oli Jumalan ilmeſtyminen Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa. Kun Jumala oli ilmeſtynyt kolmeyhteiſenä Kristukſeſſa ja Pyhä Henki wuodatettiin woimana korkeudeſta, ſilloin aſetettiin pyhä kaſte. Kun Herra käski opetuslaſten kaſtaa nimeen Iſän ja Pojan ja Pyhän Hengen, oſoittaa Hän, että me kasteeſſa otetaan kolmeyhteiſen Jumalan yhteyteen, niin että Jumala on tullut meidän Iſäkſemme ja että Hän tahtoo Iſänämme olla Pojan ja Pyhän Hengen kautta. Kasteen kautta ſyntyy, kun ihminen on kääntynyt ja uskoſſa omiſtanut ſowituksen Kristukſeſſa, uuden henkiſen elämän alku, taiwaallinen henkielämä. Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa keſkittyy ilmeſtys, ja Hänеſſä eſiintyy Jumala meille Iſänä, Poikana ja Henkenä. Sentähden ſanotaan myös, että ihminen kaſtetaan Jeeſuksen Kristuksen nimeen. Me olemme **„Kristuksen kanſſa haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kriſtus herätettiin kuolleiſta Iſän kirkkauden kautta, ſamoin on meidänkin uudeſſa elämäſſä waeltaminen"** (Room. 6, 4). Kristuksen

kuolema ja Kristuksen ylösnouſeminen istutetaan kasteen kautta ihmiſeen, niin että kastettu uskon yhteydessä Kristuksen kanssa henkiſesti kuolee Hänen kanssaan ja nouſee ylös Hänen kanssaan. Kun ewankeliumin sana uskon kautta istutetaan sydämeen, aſettaa Hengen woima ihmiſen Kristukſeen, niin että hänen kuolemanſa ja ylösnouſemiſenſa tulewat kasteen armon kautta elämäkſi ja woimakſi häneen, ja hän saa omakſeen Kristuksen kuoleman hedelmän, synteín anteeksiſaamiſen ja puhdistuksen synneistä. Ja Kristuksen ylösnouſemiſesta lähtee uusi henkielämä kastettuun, niin että hän henkiſesti uudistuu, ja ruumis pyhitetään ja saa itſeensä kirkastuksen ſiemenen.

Sanan kautta yhdistyy Kristuksen Hengen puhdistawa ja uudestiſynnyttäwä woima kasteen weden kanssa, joka ſiten tulee puhtaaksi wedeksi. Apostoli ſanoo, että Kristus **„rakasti ſeurakuntaa ja antoi itſenſä alttiiksi ſen edestä, jotta Hän ſen pyhittäiſi, puhdistaen ſen weſipeſossa ſanan kautta“** (Ef. 5, 25. 26). Sana on itſeſsään eläwä, ja kun ſe istutetaan ihmiſeen, synnyttää ſe uuden elämän. Apostoli ſanoo: **„Te, jotka olette uudestiſyntyneet, ette katoawasta, waan katoamattomasta ſiemenestä, Jumalan eläwän ja pyſywän ſanan kautta“** (1 Piet. 1, 23). Sanasta lähtee ſe woima, joka waikuttaa uudestiſyntymiſen. Jeeſus ſanoi opetuslapſilleen: **„Menkää ſiis ja tehkää kaikki kanſat opetuslapſiksi, kastaen heidät Iſän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettaen heitä pitämään kaikki, minkä olen käskenyt teille“** (Matt. 28, 19. 20). Opetuslasten perustehtäwä oli kaikkien kanſojen opetuslapſiksi tekeminen, ja nämä oliwat kastettawat ja opetettawat pitämään kaikki, minkä Jeeſus oli käskenyt. Raamattu puhuu uſeasta perheestä, jonka jäſenet kastettiin, ja ſiitä on tehty ſe johtopäätös, että lapſiakin alkuſeurakunnaſſa kastettiin. Toiſet owat ſanoneet, ettei niiſſä tapauksiſſa ole lapſista puhuttu. Kun kristinusko eſiintyi, kääntyi ſe tietysti täyſikaswaneiſiin, ja kun kristikunta oli rajoitettu pienempiin paikalliſiin ſeurakuntiin, ei kyſymys lapſikasteesta ollut niin tärkeä, mutta kun kanſakunnat ſiirtyiwät kristikuntaan, tuli lapſikaste wälttämättömäksi. Kuinka paljon oliſikaan niitä, jotka kristikunnaſſa kokonaan jäiſiwät ilman kasteen ſiunausta, jos ei lapſia kastettaiſi? Ja lukemattomat walittaiſiwat koetuksen aikoina ja kuoleman ahdingoſſa: miksi eiwät wanhempani toimittaneet minulle kastetta minun ollesſani wiattomana lapſena? On erehdystä, jos luullaan, että täyſikaswaneen kaste ſamalla on henkikaste, ſillä Pyhä Henki tahtoo walmistaa ihmistä henkikasteelle, ja uſeinkaan ei ihminen anna Hänelle riittäwää tilaiſuutta ſiihen. Warſinkin puuttuu lahwolliſisſa hurmahenkiſisſä piireisſä

siitä hiljaisuutta, mikä on Hengen walmistustyölle tarpeen. Täysikaswaneen täytynee tunnustaa, ettei hän ole niin sowelias kasteeseen kuin lapsi. Meidän on kuitenkin pidettäwä siitä kiinni, että kastetun tulee tulla Kristuksen luo ja uskolla omaksua se sana, joka woi sielumme pelastaa (Jaak. 1, 21). Kaste on uudestisyntymisen peso (Tiit. 3, 5), mutta itsekohtaiseen uudestisyntymiseen on Raamatun mukaan sanan kuuleminen ja uskominen Jeesukseen wälttämättä tarpeen. Sentähden on kristikunnassa otettu käytäntöön rippikoulu ja rippikoulunuorison ehtoolliselle laskeminen.

Lapset woiwat wastaanottaa Herran siunauksen, ja kristilliset wanhemmat eiwät ole woineet olla tuomatta lapsiaan Herralle, niinkuin lapset wanhassa liitossa ympärileikkauksen kautta otettiin kahdeksantena päiwänä heidän syntymisestään Jumalan ja Jumalan seurakunnan yhteyteen. Pyhä Henki waikuttaa ihmiseen, ennenkuin Hän tulee uskowan omaisuudeksi, sillä Hänen täytyy walmistaa tätä tuloaan. Herra waikuttaa siunaawalla woimallaan koko luonnon piirissä. Hän waikutti wedessä, jonka Hän kerran muutti wiiniksi, leiwässä, kun Hän muutamalla leiwällä rawitsi tuhansia ihmisiä, sairaissa, jotka Hän paransi, ja kuolleisiin, jotka Hän herätti eloon, ja niin Herra waikuttaa wieläkin. Lapset owat Herralle rakkaat, sillä ihminen on Jumalan kuwaksi luotu, ja lapsessa on sywää wastaanottawaisuutta Jumalan waikutuksiin nähden. Jeesus on **„ihmisten walo"** (Joh. 1, 4), ja Häneltä tulee lapsiinkin siunausta ja waloa. Epäusko sanoo, ettei Kristus woi mitään lapsille antaa, kun ne eiwät wielä mitään ymmärrä, mutta Herran woimawaikutus menee järjettömään luontoonkin, jopa kuolleisiin, ja lapsen olento on awoin Jumalan waikutukselle. Jeesus sanoi opetuslapsille, kun he nuhteliwat niitä, jotka toiwat lapsia Jeesuksen tykö, jotta Hän panisi kätensä heidän päällensä ja rukoilisi: **„Antakaa lasten olla, älkääkä estäkö heitä tulemasta Minun tyköni, sillä senkaltaisten on taiwasten waltakunta"** (Matt. 19, 14). Opetuslapset erehtyiwät, kun luuliwat, etteiwät lapset woi saada siunausta Herralta, ja niin erehtyy epäuskokin. Herra sanoo opetuslapsilleen: **„Totisesti sanon Minä teille: ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette pääse taiwasten waltakuntaan"** (Matt. 18, 3). Lapsissa on elämänyhteyttä taiwaan waltakunnan kanssa, ja niissä on wastaanottawaisuutta Jumalaan nähden. Kun lapset owat sisällisessä suhteessa Kristukseen ja Jumalan waltakuntaan, ja kun Herra on käskenyt tuoda lapset luokseen, niin on se kristillisten wanhempain welwollisuus tuoda alaikäiset lapset Kristuksen tykö. Hän antaa taiwaallisen siunauksen jokapäiwäiselle leiwällekin, kun se pyhitetään Jumalan sanalla ja rukouksella

(1 Tim. 4, 5). Paljon mieluummin ſiunaa Herra lapſemme, kun ne kasteeſſa tuodaan Hänelle. Herra ſanoo taiwasten waltakunnan olewan heidän, ja kristilliſet wanhemmat tahtowat kasteeſſa warhain ſaattaa lapſenſa tämän oſalliſuuteen. Paljon ſoweliaammat owat lapſet kasteelle kuin ylipäänſä täyſikaswaneet.

Pyhä kaste tahtoo olla yhdyſſiteenä kristittyjen kesken, ſillä meillä on **„yksi Herra, yksi usko, yksi kaste“** (Ef. 4, 5), mutta ſe on uſealle tullut riidan aiheeksi. Wäärin on hyljätä lapſikaste, ſillä Herra ei ole ſitä kieltänyt, ja wäärin on uudistaa kaste. Ainoastaan ne, jotka oliwat Johannes kastajan kastetta ſaaneet, kastettiin Jeeſuksen nimeen (Ap. t. 19, 1—7), mutta Raamattu ei tiedä uuden liiton kasteen uudistamiſesta. Ei ſanota niistäkään, jotka opetuslapſet kastoiwat, ennenkuin waſituinen kaste aſetettiin, että niitä oliſi kastettu uudestaan. Lapſikasteen pyhyys loukataan uudelleen kastamalla. Lapſikaste on ollut yleiſenä kristikunnaſſa ainakin toiſen wuoſiſadan loppupuolelta tahi kolmannen wuoſiſadan alkupuolelta. Luterikunnan enſimäinen tunnustuskirja ſanoo: „Lapſia kastettakoon, jotka kasteeſſa Jumalalle annettuina, otetaan hänen armoonſa“. Ja Augsburgin Tunnustuksen Puolustus ſanoo, että „lapſille kasteeſſa ja kasteen kanſſa tarjotaan yleinen armo ja ewankeliumin aarre“. Raamatuſſa eſiintyy kasteita, jotka owat walmistuksina henkikasteelle. Se on Herran mielen mukaista, että lapſet kasteeſſa tuodaan Hänelle, ſillä lapſet pääſewät kasteen kautta elämän yhteyteen Herran kanſſa. Pyhä Henki waikuttaa kasteen puhtaaſſa wedeſſä puhdistawalla ja pyhittäwällä woimalla lapſeen. Aika ja paikka eiwät erota toiſiſtaan ſitä, mikä kuuluu yhteen, waan usko ja ſana yhdiſtäwät ſen. Kun apostolit Samariaſſa paniwat kätenſä niiden päälle, jotka oliwat kastetut, mutta jotka eiwät olleet ſaaneet Pyhää Henkeä, ſaiwat nämä Pyhän Hengen, mutta niitä ei kastettu uudelleen (Ap. t. 8, 17). Lapſi, joka on kastettu, ſaa henkikasteen, kun ſe ottaa wastaan ewankeliumin ſanan ja uskolla omakſuu Kristuksen. Herra ſanoo: **„Joka uskoo ja kastetaan, ſe pelastuu; mutta joka ei usko, ſe tuomitaan kadotukſeen“** (Mark. 16, 16). Kaste on ihmiſelle tarpeen. Se usko, joka hylkää weſikasteen, ei ole oikea usko.

Kun Luther pani toimeen uskonpuhdistuksen, tahtoi uſea, että hän järjeſtäiſi kaikki alkuſeurakunnan perusteiden mukaan, mutta hän ſanoi, ettei hänellä ollut niitä ihmiſiä, jotka ſiihen tarwitaan. Kirkkokunnat, joihin kanſojen enemmistöt kuuluwat, eiwät ole Kristuksen waſituinen ſeurakunta, waan tämä elää ja toimii niiden piirisſä. Kristinusko tuli Jumalan tahdosta kanſojen kaswattajaksi, ja ſiitä ſyystä owat kirkkokunnat wälttämättä tarpeen ſen kristilliſen

järjestyksen woimassa pitämiseksi, joka painaa alas pahan ja on tukemassa hywää. Jos kirkkokunnat katoaisiwat, syntyisi sekasorto, jonka suuruutta ja turmiollisuutta emme woi aawistaa. Kirkko kutsuu Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen nimessä ihmisiä parannukseen ja uskoon ja kokoaa maailman piiristä opetuslapsia Herralle, ja se pyytää lain saarnalla johdattaa niitä, jotka eiwät synnistä wälitä, Kristuksen tykö. Tämä toimi tuo lohdutusta ja wahwistusta kurjille, jotka eiwät ole kaukana Jumalan waltakunnasta, ja se rawitsee uskowia elämän sanalla. Kristitty tekee työtä kirkon piirissä, ja hänen tulee olla täällä maan suolana ja maailman walona, mutta hän erottaa oikean kristillisyyden wäärästä. On niin paljon heikkoutta ja hajanaisuutta nykyisessä kristikunnassa, kun ei Hengen öljyä koota Jumalan sanasta sydämen astioihin, waan puuhataan paljon ulkonaisissa toimissa.

Korkea ja kallis on kasteen armo. Se puhdistaa sisimmän olentomme, sisältää syntein anteeksisaamisen ja kannattaa kristityn koko uskon elämää. Se tahtoo saada kaikissa aikaan henkikasteen, ja siihen on sanan kuuleminen ja kätkeminen ja Kristuksen uskolla omaksuminen tarpeen. Rikkaruohoa on aina ollut paljon maailman pellolla. Turmeltuneen kirkon piirissä owat Jumalan todistajat aina tehneet työtä. Semmoisessa piirissä teki Herra työtä ja semmoisessa apostolit. Niitä on paljon, jotka pyytäwät koota puhdasta seurakuntaa ja järkyttää kirkon tointa, mutta Raamattu ei tiedä mitään tämmöisestä puuhasta, sillä ohdakkeet kaswawat Herran pellolla elonkorjuuseen asti, ja Herra yksin woi erottaa ohdakkeet nisuista, ja Hän yksin woi koota omansa, jotka siihen asti owat hajalla asuwia muukalaisia (1 Piet. 1, 1). Kristityn tulee oppia tuntemaan Jumalan kärsiwällisyyttä, joka ei puolusta wäärää, mutta pitkämielisyydellä odottaa parannusta, ja Jumalan tuomiota, joka nuhtelee ja rankaisee pahaa, mutta joka ei tahdo ihmisten kautta häwittää laitoksia, jotka owat hänen tahdostaan syntyneet. Totuuden tie on kaita. Se ei loukkaa oikeaa rakkautta, mutta se ei hywäksy pahaa. On meidän aikanamme niin paljon yksipuolisuutta ja hurmahenkisyyttä, joka kasteen pyhällä alallakin on wirittämässä riitaa ja repimässä alas kirkkokuntien perustuksia, waikka se sillä puuhallaan pyytää poistaa tieltä sen, joka tätä nykyä pidättää laittoman ilmestystä (2 Tess. 2, 7). Pysyköön pyhä kaste pyhänä kristikunnassa!

Armon Herra! Auta meitä joka päiwä käyttämään kasteen armoa puhdistuksekši ja pyhitykseksi ja auta meitä olemaan Sinussa, niinkuin oksa pysyy wiinipuussa. Kuule, Herra, meitä! Amen.

37. Jumalan ihmeelliset syvyydet.

Saarna Kolminaisuudenpäiwänä.

Epistola: Room. 11, 33—36.

„Oi ſitä Jumalan rikkauden ja wiiſauden ja tiedon ſywyyttä! Kuinka tutkimattomat owat hänen tuomionſa ja käſittämättömät hänen tienſä! Sillä kuka on tuntenut Herran mielen? Tai kuka on ollut hänen neuwonantajanſa? Tai kuka on enſin antanut jotakin Hänelle, niin että Hänen oliſi ſe korwattawa? Sillä Hänestä ja Hänen kauttaan ja Häneen on kaikki; Hänelle olkoon kunnia iankaikkiſesti. Amen".

Kun apostoli roomalaisepistolaſſa on eſittänyt kristinuskon olennon, ſanoo hän haikeasti ſurewanſa Israelia, kun ſe perustautui tekoihin eikä uskoon ja ſiitä ſyystä tuli hyljätyksi. Jumalan lupaukſet eiwät kuitenkaan ole tyhjään rauenneet, ja Hän on kutſunut pakanatkin armon oſalliſuuteen. Juutalaiſet kyllä kiiwailiwat Jumalan puolesta, mutta he eiwät olleet ewankeliumille kuuliaiſia, waan hylkäſiwät heille tarjotun armon ja koettiwat pystyttää omaa wanhurskauttaan. Jumala ei kuitenkaan ole kokonaan hyljännyt kanſaanſa, jonka Hän on edeltätuntenut, ſillä jäännös ſiitä pyſyy uskolliſena Jumalalle, ja Israelin lankeamiſen kautta on pelastus tullut pakanoille. Israelia on oſaksi kohdannut paatumus, joka on kestäwä, kunnes pakanat täyſilukuiſina owat tulleet ſiſään, ja niin koko Israel on pelastuwa, ſillä Jumala on ſulkenut kaikki tottelemattomuuteen, jotta Hän kaikkia armahtaiſi. Kun apostoli ajattelee näitä ihmeelliſiä Jumalan armon ja tuomion teitä, joilla Hän johdattaa ihmiskuntaa määräänſä, lauſuu hän tekstimme alusſa julki palwowan ihmettelynſä.

Yltäkyllläinen on Jumalan rikkaus, joka ſiſältää luomiſen, lunastukſen ja kirkastukſen täyteyden, Jumalan wiiſaus, joka järjeſtää maailman kaikkeuden ja tekee ſen, mikä on oikein ja hywää, ja Jumalan tieto, joka tuntee parhaat wälimet maailmaſuunnitelman toteuttamiſeen. Ihminen luulee kyllä olewanſa wiiſas, mutta Jumalan ihmeellistä rikkauden ja wiiſauden ja tiedon ſywyyttä hän ei tunne. Tutkimattomat owat Jumalan tuomiot ja käſittämättömät hänen tienſä. Jumalan huoneesta alkaa tuomio, ſanoo apostoli (1 Piet. 4, 17), ſillä pelastustoimeſſaankin Jumala tuomitſee ſynnin ja tuomioihinſakin on hänen armonſa kätketty. Niitä teitä,

joilla Jumala toteuttaa tahtonſa, ei ihmisjärki woi käſittää, mutta odottamattomalla tawalla Jumala toteuttaa aikeenſa.

Tekstimme edellyttää, että ihminen, jos hän tuntiſi Herran mielen ja jos hän oliſi ollut Jumalan neuwonantajana, tahi jos hän oliſi antanut jotakin Jumalalle, josta hän woiſi waatia korwausta, ehkä woiſi johonkin määrään tutkia Jumalan tuomioita ja teitä. Mutta **„tietomme on waillinaista“** (1 Kor. 13, 9), ja me tiedämme wain ſen, minkä Jumala on meille ilmoittanut. Perusteita ja ſyitä Jumalan toimiin emme täällä tunne. Eſaian ennustukſeſſa ſanotaan: **„Kuka on Herran Hengen käſittänyt ja hänen neuwonantajanaan Häntä opettanut“** (40, 13). Kun Jumala teki tuomionſa ja määräſi tienſä, ei Hän ihmiſeltä neuwoa kyſynyt, ſillä Hän on kaikkiwiiſas. Jumala kyſyy: **„Miſſä olit ſilloin, kun Minä maan perustin?“** (Job. 38, 4). Se on röyhkeyttä, jos ihminen luulee woiwanſa antaa Jumalalle neuwoja. Eikä ihminen ole antanut Jumalalle mitään, josta Hänen tuliſi antaa ihmiſelle wastalahja. Ihmiſellä on kaikki, mitä hänellä on, Jumalalta, ja kun hän on tehnyt kaikki, mitä hänelle on käsketty, tulee hänen ſanoa itſenſä kelwottomakſi palwelijakſi, ſillä hän teki ainoastaan ſen, minkä oli welwollinen tekemään (Luuk. 17, 10). Kaikki Jumalan ihmeellinen johdatus on armoa.

Jumalasta lähtee kaikki, ſillä Hän on luonut maailman ja Hän on kaiken alkulähde. Kaikki on olemaſſa Jumalan toimen kautta. Ja kaikki on Jumalan määräyksen alaiſena. Hän on ſäätänyt tarkoituksen kaikelle ja Hän on kaiken kehityksen määränä. Kun Jumala on kaikki kaikiſſa (1 Kor. 15, 28), ſilloin maailman kehitys on päättynyt. Sentähden ihminen ei tunne Jumalan mieltä, ei hän ole Jumalan neuwonantajana ollut, eikä hän ole antanut Jumalalle mitään, josta hänen tuliſi ſaada wastalahja. Apostoli päättää tekstimme kiitokſella ja ilmaiſee amenella wakuutukſenſa, että Jumalan on kaikki kunnia ja walta.

Kolminaiſuudenſunnuntai tahtoo muistuttaa meitä Jumalan olennosta ja hänen ſuurista armotöistään. Niin rakasti Jumala meitä, että Hän antoi meille ainoſyntyiſen Poikanſa Lunastajakſi. Kristus kuoli Jumalan uhrikaritſana maailman ſowittamiſekſi, nouſi kuolleista ja astui Jumalan oikealle puolelle, ollakſeen ſiellä Puoltajamme. Ja Pyhä Henki wuodatettiin helluntaina kaiken lihan päälle. Ihmeellinen on pelastukſen tie, jonka Jumala on meille walmistanut. Sentähden puhuu epistolatekstimme Jumalan käſittämättömistä teistä, ja tekstiä walitesſa on tahdottu wiitata Jumalan kolmeyhteyteen, waikka ſiitä ei wasituiſesti täsſä puhuta. Ihmeellinen on Jumalan olento itſesſään ja ihmeellinen on ſe

ilmestyessään ihmiskunnan pelastumiseksi. Palwoen apostoli nöyrtyy Jumalan sywyyden edessä. Mutta ihmishenki on meidän aikanamme ylpistynyt. Herran rukouksessa pyydämme ennen kaikkea: **„Pyhitettäköön sinun nimesi"** (Matt. 6, 9), ja tuon pyhittämisen tulisi olla kristityn korkeimpana silmämääränä. Jumalan pyhyys saa kuitenkin nykyään paljon kärsiä, ja Jumalan palwominen on usealle tuntematon. Kuinka korkea onkaan Jumala, ja kuinka heikko on useimmiten Jumalan kunnioittaminen!

Kolminaisuudenpäiwänä sopii meidän painaa mieleemme muutamia piirteitä kolmeyhteisestä Jumalasta, josta, jonka kautta ja johon kaikki on. Jumala on **„autuas ja ainoa waltias, kuningasten kuningas ja herrain Herra"** (1 Tim. 6, 15). Poika on **„näkymättömän Jumalan kuwa"** (Kol. 1, 15), mutta kuitenkin on Jumala wasituisessa olennossaan **„näkymätön"**, ja Hän **„asuu walossa, mihin ei kukaan taida tulla; jota yksikään ihminen ei ole nähnyt eikä woi nähdä"** (1 Tim. 1, 17; 6, 16). Silloinkin, kun ihminen saawuttaa korkeimman tiedon Jumalasta, on tämä tieto rajoitettu. Serafitkin peittäwät kaswonsa Jumalan edessä (Es. 6, 2), ja meidän on palwominen tätä Jumalaa, joka on kaikki itsessään, ennenkuin mitään on ollut olemassa, ja joka kaiken Luojana on maailmaa korkeampana, mutta myös kaiken elämän kannattajana. Kun Mooses kysyi Jumalalta, mitä hänen oli sanominen Israelin lapsille lähettäjästään, wastasi Jumala: **„Minä olen se, mikä Minä olen"** (2 Moos. 3, 14). Olentonsa puolesta on Jumala käsittämätön, ja Hän pysyy sinä, mikä Hän on. Paljain silmin emme woi aurinkoa katsella; niin ei järkemme woi Jumalaa käsittää, sillä Hän on Luoja ja me olemme luotuja olentoja, jotka olemme ajallisuuden rajoittamina. Ilmestysraamatussa sanotaan: **„Minä olen A ja O, alku ja loppu, sanoo Herra Jumala, joka on ja joka oli ja joka tulewa on, kaikkiwaltias"** (1, 8). Jumala on kaikkina aikoina, mitä Hän on, eikä Hän muutu toiseksi. Hän sanoo profeetan kautta: **„Minä olen Herra, joka en muutu"** (Mal. 3, 6), ja Jeesuksesta sanotaan: **„Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti"** (Hebr. 13, 8). Jumala on muuttumaton ja rajoittamaton elämän perustus, ja koko maailmankaikkeus on hänen tekonsa. Ihminen on olentonsa puolesta olemassa Jumalassa, sillä Jumalasta on kaikki, ja Hän on alku ja loppu. Koko maailma on aikanaan kirkastuwa Jumalaan, sillä Häneen on kaikki luotu. Jumala on luonut maailmanelämän ja Hän määrää ainaisena peruswoimana sen kehityksen ja yhdistää itsessään nykyisyyden, menneisyyden ja tulewaisuuden. Sentähden Hän on maailmanaikojen kuningas, joka wanhurskaana hallitsee kaikki. Maailma kaikkine

kehitysjakſoineen on Jumalan waltapiiri. Muuttumattomassa puhtaassa olennossaan on Jumala pyhä, ja pyhyen samana kaikissa ajan waiheissa on Hän totuudellinen. Mitkä syvyydet owatkaan olemassa Jumalan olennossa! Mitä on ihminen, joka on niin suuri olewinaan, tuon Jumalan rinnalla? Aabraham, uskon isä, sanoo ruwenneensa puhumaan Jumalan kanssa, waikka hän on tomu ja tuhka (1 Mooſ. 18, 27). Palwottawa on tämä Jumala, jonka olennon syvyyksiä emme woi tutkia. Meillä on **„ainoastaan yksi Jumala, Isä, josta kaikki on, ja me Häneen"** (1 Kor. 8, 6), ja Hän on Isä, **„josta kaikki, jolla isä on taiwaissa ja maan päällä, saa nimensä"** (Ef. 3, 15). Hän pitää huolen kaikista. Ihmiset owat hänen sukuaan, ja **„Hänessä me elämme ja liikumme ja olemme"** (Ap. t. 17, 28). Jumala teki liiton Israelin kanssa ja antoi sille lakinsa. Jeesuksessa Kristuksessa on Jumala ihmisen Isänä korkeimmassa mielessä. Kuinka korkea on tämä Isä, joka rakkaudella hoitaa kaikki! Kuka woi tutkia hänen olentonsa syvyydet?

Jumala oli Kristuksessa, ja Kristuksen oleminen maailmassa perustuu hänen olemiseensa Jumalassa, ennenkuin maailma olikaan. Kristus on Jumalan ainosyntyinen Poika (Joh. 3, 16), ja niinkuin Isällä on elämä itsessään, niin Hän on antanut elämän Pojalle, niin että Hänelläkin on elämä itsessään (Joh. 5, 26). Olennonyhteys on olemassa Isän ja Pojan kesken, niin että Jeesus sanoo: **„Minä ja Isä olemme yhtä"** (Joh. 10, 30). Isällä ja Pojalla on sama walta, sama arwo, yksi tahto ja yksi rakkaus. Jeesus sanoo: **„Kaikki on Isä antanut minun haltuuni"** (Matt. 11, 27). Kristus oli Jumalan muodossa ja oli yhdenwertainen kuin Jumala (Fil. 2, 6). Taiwaasta tulleena oli Kristus maan päällä **„Ihmisen Poika, joka on taiwaassa"** (Joh. 3, 13). Hän on **„Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa perikuwa"** (Hebr. 1, 3), joka kantaa kaikki woimansa sanalla. Kristuksessa Jumalan näkymätön olento kuwastuu. Kristus on Sana, joka alussa oli Jumalan tykönä ja joka oli Jumala ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä (Joh. 1, 1. 3). Hän on **„Jumalan luomakunnan alku"** (Ilm. 3, 14), niin että koko luomakunnan elämän täyteys oli Hänessä, ennenkuin Jumala loi maailman. Ja Hän on **„esikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa"** (Kol. 1, 15), niin että Hän olennollisesti on erotettu koko luomakunnasta. Ystäwäni! Tämä Jeesus on meidän Wapahtajamme. Hänessä meillä on lunastus, syntein anteeksisaaminen. Kuinka korkea Hän on! Kuka woi tutkia hänen olentonsa syvyydet?

Jumalan Henki liikkui elähyttäwänä luomisessa wesien päällä (1 Mooſ. 1, 2). Psalmista sanoo: **„Herran sanalla owat taiwaat**

tehdyt ja kaikki heidän joukkonſa hänen ſuunſa Hengellä" (33, 6). Wanhan liiton piirisſä waikutti Henki elähyttäwänä perusteena, joka warusti kuninkaita ja profeettoja Jumalan palwelemiſeen tarwittawilla woimilla. Uudessa liitossa antaa Pyhä Henki woimia uuden armon talouden järjestämiſeen. Johannes kastaja täytetään Pyhällä Hengellä äitinſä kohdusſa (Luuk. 1, 15). Ja Jeeſus ſikiää Pyhästä Hengestä. Niinkuin Poika lähtee Iſästä, niin lähtee Henkikin Iſän tyköä, ja Hän on totuuden Henki, joka todistaa Kriſtuksesta (Joh. 15, 26). Kun Kristus lähti maailmasta Iſän tykö, lähetti Hän Pyhän Hengen opetuslapſia opettamaan ja johdattamaan. Pyhä Henki oli itſenäiſenä Jumalan tykönä, ennenkuin Hän tuli maailmaan, niinkuin Poikakin, ja taiwaasta lähteneenä on Pyhä Henki yhtä Jumalan kansſa, niinkuin Poikakin. Niinkuin Poika antaa iankaikkiſen elämän, niin tulee Hengen kautta uskowa uudeksi ihmiſeksi ja Jumalan lapſeksi. Pyhä Henki antaa lahjoja ja woimia, niinkuin itſe tahtoo (1 Kor. 12, 11). Henki pitkittää Pojan työtä maailmassa, opettaa, muistuttaa, todistaa ja kirkastaa. Antiokiassa käski Pyhä Henki ſeurakunnan erottamaan Hänelle Barnabaan ja Saulukſen lähetystyöhön, ja **„Pyhän Hengen lähettäminä"** he lähtiwät matkalle (Ap. t. 13, 2. 4). Henki tietää, mitä Jumalasſa on, ſillä **„Henki tutkii kaikki, Jumalan ſywyydetkin"** (1 Kor. 2, 10). Nämä ſywyydet eiwät ole Jumalalle tuntemattomia, waan maailmalle. Mitä ei ſilmä ole nähnyt eikä korwa kuullut, mikä ei ole ihmiſen ſydämeen astunut, on Jumala walmistanut niille, jotka Häntä rakastawat (1 Kor. 2, 9), ja ſe kirkkaus, minkä Jumala antaa lapſilleen, on ihmiſille ſalaiſuus, jonka ainoastaan Jumalan Henki woi ilmoittaa. Niinkuin Poika oli maan päällä ollen taiwaasſa, niin on Pyhä Henkikin Jumalasſa. Tämän Hengen antaa Jeeſus uskowalle, ja ſen kautta hän tulee Jumalan lapſeksi. Ystäwäni! Kuinka ſuuri onkaan ſe lahja, jonka Jumala antaa ſinulle! Kuinka korkea on tämä Henki! Kuinka tutkimattomat owat hänen olentonſa ſywyydet!

Jumalan nimessä owat Iſä, Poika ja Henki yhdistetyt. Jumalan nimi on Jumalan olento ſemmoiſena kuin ſe on ilmoittanut itſenſä. Jumalan kolmeyhteydessä on olennollinen yhteys ja wapaa itſenäiſyys. Kristuksessa aſuu jumaluuden täyteys, ja Henki on ſamaa olentoa kuin Iſä ja Poika. Jumalan Poika on ſiſälliſessä yhteydessä Iſän kansſa, mutta Hän on myös itſenäiſenä. Ja Pyhä Henkikin on itſenäiſesti toimiwa, waikka Hän on olennolliſessa yhteydessä Iſän kansſa. Jumalan kolmeyhteys on ſalaiſuus, jota ihmisjärki ei woi käſittää. Täällä erottaa aika ja paikka, mutta iankaikkiſuuden piirisſä ei ole ſitä erotusta. Niinkuin Iſä, Poika ja

Henki owat yhtä ja kuitenkin itſenäiſiä, niin owat autuaat taiwaaſſa ſamalla tapaa yhtä. Jeeſus rukoilee niiden puolesta, jotka opetuslasten ſanan kautta uskowat Häneen, **„että he kaikki oliſiwat yhtä, niinkuin Sinä, Iſä, olet Minuſſa ja Minä Sinuſſa, että hekin Meisſä oliſiwat"** (Joh. 17, 21).

Jumala ei ole ainoastaan ylimaailmainen, waan Hän on myös olennolliſesti waikuttamaſſa maailmaſſa iankaikkiſena woimana ja jumalalliſuutena (Room. 1, 20), joka kannattaa kaikki. Wälittömästi Jumala ei ole olennollaan maailman perustukſena, waan olennon ſäteilynä on Hän woimana kaikkialla. Sentähden ſanoo pſalmista: **„Mihinkä minä menen ſinun Henkeſi edestä, ja mihinkä minä pakenen ſinun kaswoistaſi"** (139, 7). Kaikkialla luomakunnaſſa liikkuu Jumalan Henki, ja uskon ſilmä näkee ſiinä Jumalan kaswoja. Daawid rukoilee: **„Älä heitä minua pois kaswoiſi edestä"** (Pſ. 51, 13). Jumala toimii aina maailmaſſa Sanan kansſa. Jeeſus ſanoo: **„Iſäni toimii tähän asti, ja Minä myös toimin"** (Joh. 5, 17). Jumala **„waikuttaa kaikki kaikiſſa"** (1 Kor. 12, 6) ja määrää ne woimat, joiden kautta elämä maailmaſſa kehittyy. Hän **„antaa kaikille elämän ja hengen ja kaikki"** (Ap. t. 17, 25). Hän on aſettanut taiwasten taiwaat ja **„määränyt taiwaan ja maan ſääntöjä"** (Jer. 33, 25). Luonnonlait owat Jumalan tahdon määräyksiä, jotka kuuluwat olioiden olentoon. Ihmiſen wapaus on Jumalan ſäätämä, ja ſen täytyy mukautua Jumalan ſäännön mukaan; muutoin Jumalan laki ſen tuomitſee. Mikä ſywyys on täsſä Jumalan ſuhteeſſa maailmaan! Palwoen ylistää uskowa Jumalan wiiſautta ja woimaa.

Jumala on **„ainoa waltias"** (1 Tim. 6, 15), **„ainoa wiiſas"** (Room. 16, 27), **„ainoa pyhä"** (Ilm. 15, 4) ja ainoa hywä (Matt. 19, 17). Kaikki woima, kaikki wiiſaus ja kaikki hywyys kuuluu yksin Jumalalle. Jumalan waikutus käy woimaan nähden yli kaiken ſen, mikä luonnon ja historian piiriſſä on mahdollista, ſillä **„Jumalalle on kaikki mahdollista"** (Matt. 19, 26). Jumalan woima waikuttaa läpi koko maailmankaikkeuden ja Hän tietää kaikki, mikä on olemaſſa, ja ſitäkin, mikä on tulewa maailmanaikojen kehityksesſä. Maailmankaikkeuden perusehdot ja ſäännöt ſiſältywät Jumalan tietämiſeen. Jumalan tietäminen ilmenee maailmaſſa totuutena, joka pysyy kaikiſſa muutoksiſſa, ja wiiſautena, joka toteuttaa maailmankehityksen määrän. Jumalan täydelliſyys eſiintyy pyhyytenä, joka on rakkauden ſiſältönä. Jumalaſſa on olennon, tahdon ja toimen yhteys, eikä Hänesſä ole mitään ristiriitaista. Jumalan tahto waikuttaa rakkaudeſſa hywyytenä ja pyhyytenä. Jumala on laupeas, kärſiwällinen ja pitkämielinen kaikkia apua tarwitſewia

kohtaan. Korkeimpana esiintyy Jumalan laupeus armona, joka antaa katuwalle synnit anteeksi ja tarjoaa uskowalle uuden elämän. Kuinka suuri on Jumalan rikkauden ja wiisauden ja tiedon sywyys! Kuinka tutkimattomat owat hänen tuomionsa ja käsittämättömät hänen tiensä!

Jumalan näkymätön elämäpiiri ympäröi meitä, mutta maailma on täynnä epäuskoa, joka ei tahdo Jumalan sywyyksiä tuntea. Kun Raamattu puhuu Jumalan näkymättömästä woimasta ja iankaikkisesta elämästä, aukaisee se ihmiselle tien kalleimman aarteen saamiseen, mutta maailma ei pelkää epäuskoa, waikka se sillä työntää tyköään pelastawan armon. Ei ole waikeaa kieltää näkymättömän elämäpiirin olemassaoloa, sillä sitä woi jokainen katupoikakin tehdä. Mutta elämä maan päällä nousee alhaalta aina korkeammalle, kiwestä kaswiin, eläimeen ja ihmiseen. Ihmeellinen on tämä luomakunnan moninainen elämä, eikä missään ole aukkoa, waan alhaisempaa olentoa seuraa aina korkeampi. Sekö olisi järjellistä ajatella, että tuo sarja loppuu ihmiseen? Ylöspäin wiittaa luomakunta. Kaikessa on jotakin salaperäistä, näkymätöntä, jonka kautta olio on, mitä se on. Se on Jumalan woima, joka kannattaa ja järjestää kaikki. Katsele ylös taiwaan awaruuteen, missä miljoonittain tähtiä liikkuu. Useimmat owat tätä maata ja aurinkoakin paljon suuremmat. Jumala ohjaa niiden kulkua ja hoitaa niitä. Kuinka suuri Hän on! Ja katsele maata. Kuinka hohtaa tuo jalokiwi ihmeellisellä walollaan! Kuinka ihmeteltäwiksi muodostuwat nuo kauniit kiteet wuorten sisässä! Kuinka ihmeellinen on eläimen elimistö, jonka monenlaiset elimet tekewät sen elämän mahdolliseksi! Kaikkialla astuu meidän eteemme Jumalan wiisaus, woima ja hywyys. Jumalan waltaistuimella esiintyy Jumalan walta korkeimmassa kirkkaudessaan. Sieltä lähtee Jumalan Pojan ja Jumalan Hengen kautta Jumalan woima kaikkeen maailmaan, kutsuen ihmisiä armon osallisuuteen.

Ystäwäni! On todella olemassa iankaikkinen elämäpiiri, joka on korkeampi tätä katoawaa maailmaa, ja kun Jumalan aika tulee, on tämä taiwaan waltakunta laskeutuwa ylimaailmallisella kirkkaudellaan alas tähän maailmaan, ja silloin on iankaikkisuus astuwa ajallisuuden sijalle. Ihmisen Poika on tulewa alas taiwaasta ja kaikki enkelit Hänen kansaan, ja silloin on maailman uudestisyntyminen tapahtuwa, mutta se alkaa tuomiolla. Kaikki kansat astuwat silloin Ihmisen Pojan istuimen eteen, ja Hän on antawa jokaiselle hänen tekonsa mukaan. Silloin Hän erottaa hywän pahasta, ja tämä pitkä maailmanriita loppuu. Se on Jumalan panema korkea määrä tälle ajallisuudelle, että iankaikkinen elämäpiiri, joka

ei muutu eikä lakkaa, tulee ja aſustuu tähän maailmaan. Silloin tapahtuu ſuuri elonkorjuu. Hywä kootaan Jumalan aittaan ja otetaan Iſän ſuureen kotiin, joſſa iankaikkinen elämä wallitſee, mutta paha heitetään iankaikkiſeen tuleen, joſſa toiſen kuoleman waiwa kaluaa. Tuon ſuuren elonkorjuun jälkeen jäämät kadotetut iankaiken kuolon waltaan, ja Iſän ſiunatut ſaawat iankaiken iloita taiwaaſſa. Katoawaiſuus on kadonnut, ja muuttumattomuus on astunut ſen ſijalle.

Se on Jumalan armon määränä, että uudet taiwaat ja uuſi maa ſyntywät, joiſſa wanhurskaus aſuu (2 Piet. 3, 13). Silloin on luomakunnan määrä, joka on luotu Jumalaan, ſaawutettu, ja Jumala on kaikki kaikiſſa. Sitä warten on Jumala määrännyt päiwän, **„jona Hän on tuomitſewa maan piirin wanhurskaudeſſa“** Kristuksen kautta (Ap. t. 17, 31). Joka ei käytä armon aikaa iankaikkiſen elämän käſittämiſeen Kristuksesſa, hän ei pääſe tähän uuteen maailmaan. Kristus tuli antamaan maailmalle elämän, mutta Hän tuli myös **„puhdistamaan puimatanterenſa“** (Matt. 3, 12). Ihmeelliſet owat Jumalan ſywyydet. Hänen maailmaſuunnitelmanſa, jonka Hän teki, ennenkuin maailman perustus pantiin, toteentuu tutkimattomien tuomioiden ja käſittämättömien teiden kautta. Ja meidän on palwominen tätä ſuurta Jumalaa, ſillä Jeeſus ſanoo, että **„totiſet palwojat palwowat Iſää Hengeſſä ja totuudeſſa“** ja että Iſä tahtoo palwojiaan ſemmoiſiksi (Joh. 4, 23). Palwowa ſeiſoo Jumalan majesteetiſuuden edeſſä ja tuntee Jumalan korkeuden ja oman kelwottomuutenſa. Hän on tuhkaa ja tomua ſen Jumalan edeſſä, joka on luonut taiwaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niiſſä on, ja joka on antanut ainokaiſen Poikanſa kuolemaan maailman ſowittamiſekſi ja joka antaa uskowalle Pyhän Henkenſä ja tekee hänet lapſekſeen. Jumalan edeſſä oleminen ſynnyttää harrasta mielialaa ja tämän hartauden ilmauksena on palwominen. Siinä eſiintyy rukous korkeimmaſſa muodoſſaan. Rukousta on kyllä kristikunnaſſa ja on kiittämistäkin, mutta palwomiſta on wähän, ſillä nykyinen ſukupolwi on tottunut ſemmoiſeen tuttawalliſeen ſeurusteluun Jumalan kanſſa, että Jumalan korkeus haihtuu. Jeeſus oli Jumalan Poika, mutta Hän ſanoo: „Wanhurskas Iſä“, „Pyhä Iſä“, „Taiwaan ja maan Herra“. Jeeſuksen rukouksesſa eſiintyy aina ſywä kunnioitus Iſää kohtaan. Ja Raamattu ſanoo kyllä Jeeſusta weljekſemme, mutta uuden testamentin uskowiſſa eſiintyy aina ſywä kunnioitus Jeeſusta kohtaan, ja he ſanowat Häntä Herraksi. Tätä kunnioitusta puuttuu paljon nykyajan kristikunnalta. Tämä kohta waikuttaa turmiollisesti kanſoihin, ſillä Jumalan pelko, joka on wiiſauden alku,

katoaa ſen kautta. Meillä on kaikilla aloilla niin paljon tyhmyyttä, kun on niin wähän Jumalan pelkoa. Luther ſanoo ſyystä käskyjen ſelityksissä: „Meidän pitää pelkäämän ja rakastaman Jumalaa". Oikea pelko ja rakkaus owat tarpeen. Kun ihminen wakawammin ajattelee Jumalan ſywyyksiä, ja kun hän näkee, miten **„ſaatanan ſywyydet"** (Ilm. 2, 24) wiehättäwät ja kietowat epäuskon lapſia, oppii hän nöyrtymään Jumalan eteen ja palwoen ylistämään Häntä.

Armon Herra! Walaiſe Pyhällä Hengellä ſydämemme, niin että woimme paremmin tuntea ne Jumalan ſywyydet, jotka pyhäſſä ſanaſſa, kanſojen johdoſſa, luonnoſſa ja omaſſatunnoſſa astuwat eteemme, ja opeta meitä Hengeſſä ja totuudeſſa palwomaan Sinua! Armon Herra, kuule meitä! Amen.

---

38. Jumala on rakkaus.

Saarna enſimäiſenä Kolminaiſuuden jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Joh. 4, 16—21.

„Jumala on rakkaus, ja joka pyſyy rakkaudeſſa, hän pyſyy Jumalaſſa, ja Jumala pyſyy hänesſä. Näin rakkaus on tullut täydelliſeksi meisſä, että meillä oliſi turwa tuomiopäiwänä; ſillä ſellainen kuin Hän on, ſellaiſia olemme mekin täſſä maailmaſſa. Pelkoa ei rakkaudeſſa ole, waan täydellinen rakkaus karkoittaa pelon, ſillä peloſſa on rangaiſtusta; ja joka pelkää, hän ei ole pääſyt täydelliſeksi rakkaudeſſa. Me rakaſtamme, ſillä Hän on enſin rakaſtanut meitä. Jos joku ſanoo: 'Minä rakaſtan Jumalaa', mutta wihaa weljeänſä, niin hän on walehtelija. Sillä joka ei rakaſta weljeänſä, jonka hän on nähnyt, hän ei woi rakaſtaa Jumalaa, jota ei ole nähnyt. Ja tämä käſky meillä on Häneltä, että joka rakaſtaa Jumalaa, hän rakaſtakoon myös weljeänſä".

Apoſtoli kehoittaa kriſtityitä rakaſtamaan toinen toiſtaan ja ſanoo: **„Jumala on rakkaus"**. Rakkaus ei ole wain ominaiſuus Jumalaſſa, waan Jumalan olento on rakkaus. Jumala ei ole tullut rakkaudeksi, waan Hän on aina ollut rakkaus, eikä Hän oliſi Jumala, ellei Hän oliſi rakkaus. Rakkaus ei ſulkeudu itſeensä, waan ſe antaa ſitä hywää, mikä ſillä on annettawana, toiſelle. Kun Jumala on rakkaus, antaa Hän jumalalliſesta täyteydestään hywiä

antimia luomakunnalle ja tekee uskowaiset osalliſiksi kirkkaudestaan ja autuudestaan. Jos ihminen rikkoo rakkautta wastaan, rikkoo hän Jumalaa wastaan, ſillä Jumala on rakkaus. Uskowa, joka pyſyy rakkaudeſſa, on aina ſiſälliſeſſä yhteydeſſä Jumalan kanſſa, ja Jumala pyſyy yhteydeſſä hänen kanſſaan. Joka pyſyy rakkaudeſſa, hän kehittyy ja kaswaa ſiinä, ja Jumala tekee rakkauden täydelliſekſi, niin että meillä on turwa tuomiopäiwänä, ja me woimme luottamukſella astua Herran eteen, kun Hän ilmestyy. Apostoli ſanoo toiſella paikkaa: **„Ja nyt, lapſukaiſet, pyſykää Hänesſä, jotta meillä hänen ilmestyesſään oliſi turwa, eikä meitä häwäistäiſi pois Hänen luotaan hänen tulemukſesſaan“** (1 Joh. 2, 28). Pyſyminen rakkaudeſſa antaa turwalliſen mielen tämän elämän waiwoiſſa, ja Herran tulemukſeſſa me woimme luottamukſella ſeiſoa Hänen edeſſään. Tämän luottamukſen perustukſeksi ſanoo apostoli ſen, että mekin olemme täſſä maailmaſſa ſellaiſia, kuin Hän on. Kristus oli täydelliſeſſä rakkauden yhteydeſſä Iſän kanſſa, kun Hän toimi täällä maan päällä, ja samaſſa yhteydeſſä pyſyy Hän iankaikkiſesti. Kristukſen kautta on kristitty pääſsyt rakkauden yhteyteen Jumalan kanſſa, ja uskon kautta ſaa Kristus muodon ihmiſeſſä, niin että Kristukſen elämä ja rakkaus aſustuu häneen. Rakkaudeſſa on Jumalan lapſi ſellainen, kuin Jeeſus on, ja ſentähden hän woi turwalliſella mielin mennä Herraa wastaan, kun tämä tulee tuomiota pitämään. Jeeſus ſanoo, kun Hän oli rukoillut opetuslasten edeſtä: **„En Minä rukoile ainoastaan näiden edeſtä, waan niidenkin edeſtä, jotka heidän ſananſa kautta uskowat Minuun, että he kaikki oliſiwat yhtä, niinkuin Sinä, Iſä, olet Minuſſa ja Minä Sinuſſa, että hekin Meiſſä oliſiwat“** (Joh. 17, 20. 21). Niitä, jotka owat yhtä Iſän ja Pojan kanſſa, ei tuomari tuomitſe, eiwätkä ne woi tuomiota peljätä.

Apostoli ſanoo, ettei pelkoa ole rakkaudeſſa, waan täydellinen rakkaus karkoittaa pelon. On olemaſſa lapſen pelkoa, johon Raamattu kehoittaa. **„Peljätkää Herraa, te hänen pyhänſä!“** ſanoo pſalmista (34, 10), ja apostoli Pietari ſanoo: **„Peljätkää Jumalaa!“** (1 Piet. 2, 17). Tämä pelko on **„wiiſauden alku“** (Pſ. 111, 10). Mutta apostoli puhuu tekstiſämme orjalliſesta pelosta, joka näkee Jumalaſſa wain wihaiſen tuomarin. Tämmöiſen pelon alainen ei tunne Jumalaa rakkaana, armolliſena Iſänä, waan paha omatunto herättää hänesſä rangaistukſen pelkoa. Rakkaus ei ſowi yhteen tämän pelwon kanſſa, waan täydellinen rakkaus karkoittaa pelon. Rakkaus on aina yhteydeſſä Jumalan kanſſa, mutta pelonalainen tietää olewanſa erotettu Jumalasta, ja tämä erillään oleminen Jumalasta tuottaa waiwaa. Joka pelkää, hän ei ole pääſsyt

täydelliſeſſi rakkaudeſſa, ſillä ainoastaan täydellinen rakkaus karkoittaa pelon. Pelko ſulkee ſydämen, niin ettei ſe antaudu toiſelle, mutta rakkaus on tietoinen ſiitä, että toinen on meidän puolellamme. Jumalaa rakastawa tietää, että hänellä on Jumalaſſa turwa. Kallis ja korkea on ſe rakkaus, joka karkoittaa pelon ja antaa turwan tuomiopäiwänä.

Tämä rakkaus on ſyntynyt Jumalan rakkaudesta. Ihminen ei woi antaa tätä rakkautta itſelleen eikä muille. Jumala on enſin rakastanut meitä, ſentähden me woimme rakastaa Jumalaa. Alkutekſtin ſanoja on täſſä kohden myös käännetty kehoituksſeſi: Rakastakaamme, ſillä Hän on enſin rakastanut meitä! Missä rakkautta on Jumalaan, ſiellä on myös rakkautta weljiin, ſillä Jumalan rakkaus on olennolliſesti yhdiſtetty ihmisrakkauden kanſa. Joka ſanoo rakastawanſa Jumalaa, waikka hän wihaa weljeään, hän on walehtelija, ſillä helpompi on rakastaa weljeä, jota woi nähdä, kuin Jumalaa, joka on näkymätön. Apostoli Pietari ſanoo kirjeenſä lukijoille, että he rakastawat Jeeſusta Kristusta, waikka eiwät ole Häntä nähneet, ja he uskowat Häneen, waikka eiwät nyt Häntä näe (1 Piet. 1, 8). Luonnollinen ihminen rakastaa näkywää, mutta rakkaus Jumalaan edellyttää uutta ſydäntä, joka woi kohota näkymättömään piiriin. Joka rakastaa Jumalaa, hän rakastaa myös weljiä, ſillä rakkaudesta Jumalaan ſyntyy muu rakkaus. Ja Herra on antanut kriſtityille ſen käſkyn, että joka rakastaa Jumalaa, hän rakastakoon myös weljeään. Wanhan liiton laki ſääti: **„Rakasta lähimäiſtäſi niinkuin itſeäſi“** (Matt. 22, 39), ja uudeſſa liitoſſa on lähimäiſen rakastaminen kriſtilliſen ſiweyden peruste, ſillä ſe ſiſältää kaikki muut welwolliſuudet lähimäiſtä kohtaan. Jumalan ja Jumalan käſkyn tähden on meidän rakastaminen lähimäiſtä.

Jumala on rakkaus. Tämä on olennonmääräys, joka pyſyy kaikiſſa Jumalan ſuhteiſſa maailmaan. Kaikkiwaltiaana ja pyhänä on Jumala majeſteetiſenä edeſſämme, ja me palwomme Häntä pelwolla, lapſen pelwolla. Mutta hänen olentonſa on rakkaus, ja armolliſena Iſänä wetää Hän meidät puoleenſa, niin että me woimme luottamukſella antautua Hänelle. Jumala oli itſeſſään rakkaus ennenkuin Hän loi maailman. Luomiſeſſa ilmenee Jumalan rakkaus ehdottomasti wapaana, ſillä ſe ei woi luoduilta enſin mitään ſaada, waan kaikki hywät annit ja täydelliſet lahjat tulewat Häneltä (Jaak. 1, 17). Jumalan pyhyys ei ole wastakohtana hänen rakkauteenſa, waan Jumalan rakkaus on olentonſa puolesta pyhä. Sen kautta eroaa Jumalan rakkaus kaikesta maalliſesta rakkaudesta, että ſe on kokonaan pyhä rakkaus, niinkuin jumalallinen autuus eroaa kaikesta maailman ilosta ſen kautta, että ſe on kokonaan py-

hää iloa. Maailmassa ei ole täydellistä rakkautta, sillä jaloimmassakin ihmisessä on jotakin, joka ei ole rakastettawaa, mutta Jumalassa on rakkaus täydellinen. Sentähden että rakkaus kristityssä useinkin on puutteellinen, on hänessä orjallista pelkoa, sillä hän luulee Jumalan olewan tuomarin, jonka kostoa hänen on odottaminen. Jumala kyllä wihaa syntiä, sillä Hänen täytyy pyhänä sitä wastustaa, mutta Jumala ei ole wiha, waan Hän on rakkaus. Wiha on waan Jumalan ominaisuus, joka esiintyy suhteessa syntiin, mutta rakkaus on Jumalan olennonmääräys, joka on pysywää luontoa. Wiimeisessä tuomiossa purkautuu kaikki Jumalan wiha sen suhteessa maailman syntiin, kun Hän on kaikkia rakkauden keinoja koettanut, ja uusissa taiwaissa ja uuden maan päällä on ainoastaan Jumalan rakkaus nähtäwänä. Kypsynyt paha, joka hylkäsi Jumalan armon, on silloin kokonaan erotettu Jumalasta ja kärsii toisen kuoleman waiwaa. Jumala tahtoo antaa uskowalle sen täydellisen rakkauden, joka karkoittaa pelon. On kristityitä, jotka eiwät hywäksy lapsellistakaan pelkoa, waikka Raamattu puhuu tästä pelwosta, ja apostoli sanoo, **„että jokaisessa kansassa se, joka Jumalaa pelkää ja tekee wanhurskautta, on Hänelle otollinen“** (Ap. t. 10, 35). Ja on niitäkin kristityitä, jotka arwelewat, että se uskonnollinen asema, jossa pelko on karkoitettu, on wäärä asema. Mutta siihen tilaan tahtoo Herra johdattaa opetuslapsensa, että täydellinen rakkaus karkoittaa pelon. Kallis on tämä uskon asema. Kristuksen weressä puhdistuu uskowa synnistä ja saa hywän omantunnon, ja Kristuksen armon woimasta waeltaa Jumalan lapsi Hengen mukaan, niin ettei hän tee tahallista syntejä. Anteeksiantamusta hän kuitenkin joka päiwä tarwitsee. Joka on orjallisessa pelossa, hän ei ole pääsyt täydelliseksi rakkaudessa. Jumala oli Kristuksessa ja sowitti maailman itsensä kanssa, ja Hän tarjoo sowitettuna kaikille armonsa. Hän tahtoo täydellisellä rakkaudella karkoittaa orjallisen pelon, mutta synnin kanssa Hän ei liittoa tee, sillä Hän wihaa syntiä.

Johannes, rakkauden apostoli, puhuu paljon rakkaudesta ja kehoittaa rakastamaan. Ja korkea on rakkaus. Ilman rakkautta olisi tämä maa erämaan wertainen. Luontainen rakkauskin wiehättää. Jumala on istuttanut ihmisen sydämeen rakkautta wanhempiin, lapsiin, ystäwiin ja isänmaahan. Mitä jaloa ja hywää ihmiskunnassa on tehty, se on rakkauden hedelmää. Korkein on rakkaus Jumalaan, ja Jumalan rakkaudesta lähtee muu rakkaus. Jumala antaa uskowalle oman rakkautensa, niin että kristitty woi rakastaa wihollisiakin. Apostoli sanoo: **„Jumalan rakkaus on wuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on**

meille annettu" (Room. 5, 5). Ilman tätä rakkautta kuihtuu korkeinkin maallinen rakkaus. On niin paljon wäärää rakkautta, paljon rakkautta ſyntiin, paljon puolueellista rakkautta, jossa ei pahaa kammota eikä riiputa hywäſſä kiinni (Room. 12, 9), waan katſotaan henkilöön, rakastetaan niitä, jotka kuuluwat ſamaan puolueeſeen tai lahkoon, ja wihataan niitä, jotka eiwät woi ſiihen liittyä. Oikea rakkaus on wilpitön. Se ottaa uskolla Jumalalta wanhurskauden Kristukſesſa ja tekee wanhurskautta. Tätä rakkautta me tarwitſemme meidän aikanamme.

Jumala rakastaa Luojana, joka on kaikille antanut elämän, kaikkia ihmiſiä. **„Hän on lempeä kiittämättömille ja pahoille"** (Luuk. 6, 35), antaa aurinkonſa nousta pahoille ja hywille ja antaa ſataa wanhurskaille ja wäärille (Matt. 5, 45). Jumala antaa kaikille tätä ajallista elämää warten luonnolliſia lahjoja, ja joka anoo, hän ſaa Häneltä, **„josta kaikki, jolla iſä on taiwaiſſa ja maan päällä, ſaa nimenſä"** (Ef. 3, 15), minkä tarwitſee. Jumala rawitſee taiwaan linnut, meren kalat ja kaikki eläwät. Sentähden ottawat uſeimmat ihmiſet wälinpitämättöminä näitä lahjoja, niinkuin oliſiwat ne luonnon antimia, eiwätkä he niistä kiitä taiwaan Iſää, jolta kaikki luonnon ſiunaus tulee. Tämmöiſille Jumalaa unohtaneillekin ihmiſille pyſyy Jumala uskolliſena Iſänä, joka ei kiellä heiltä apua heidän hädässään, waikka he ſen anſaitſiſiwat, ſillä Hän ei tahdo, että yksikään hänen lapſistaan hukkuiſi, waan Hän pyytää wetää kadonneitakin lapſia luokſeen.

Mutta Jeeſukſesſa Kristukſesſa aſuu Jumalan korkein rakkaus, jota ei ole olemaſſa luonnon piirisſä eikä koko maailmaſſa, rakkaus, joka iankaikkiſella Iſällä on iankaikkiſeen Poikaan, eſikoiſeen, joka on ennen kaikkea luomakuntaa (Kol. 1, 15). Tätä iſänrakkautta, joka tuo mukanaan rauhan, wapauden ja katoamattoman ilon, tahtoo Jumala antaa ihmiſille, jotta Hän woiſi antaa heille taiwaan täydelliſiä lahjoja, eikä waan luonnon katoawia. Jumala tahtoo ſaada ihmiſiä lapſikſeen, joille Hän woi antautua ſillä rakkaudella, millä Hän rakastaa ainoſyntyistä Poikaa, niinkuin Jeeſus ſanoo: **„Jotta ſe rakkaus, jolla olet Minua rakastanut, oliſi heiſſä ja Minä oliſin heiſſä"** (Joh. 17, 26). Tämä on ſe Jumalan rakkaus, joka pyſyy iankaikkiſesti ja joka ei lopu, kun maallinen elämä päättyy. Kuolema katkoo kaikki luonnolliſet ſiteet. Totuus Kristukſesſa, jonka Henki kirkastaa, on armoa, on Jumalan rakkautta, joka antaa ſynnit anteeksi ja on walmis antamaan uskowalle kaikki Pojan kanſſa. Tämä Jumalan rakkaus Kristukſesſa tulee Pyhän Hengen kautta uskowaan ſiſälliſeksi elämäksi ja woimaksi. Tähän Jumalan rakkauteen perustuu meidän rakkautemme Jumalaan. Joka ei

Jumalaa rakasta, todistaa sillä, ettei hän tunne Jumalan rakkautta Kristuksessa. Tämä Jumalan rakkaus on rakentanut sowinnon Jeesuksen Kristuksen kuoleman ja weren kautta. Maailman sowitus ei synny ulkopuolella Jumalaa, waan Jumala itse panee sowituksen toimeen ja sowittaa rakkaudessaan maailman itsensä kanssa, antaen ainoan Poikansa sowintouhriksi. Siten Jumala rakentaa rauhan ja saa aikaan uuden elämänyhteyden ihmisen ja Jumalan kesken. Jeesuksessa Kristuksessa ilmenee Jumalan täydellinen isänrakkaus, ja sen osallisuuteen wie ainoastaan uskominen Jeesukseen ja rakkaus Häneen. Luonnossa ja maailmassa ei tätä rakkautta ilmene, eikä ihminen woi Jumalan yleisen ilmestyksen kautta päästä tuntemaan sitä, sillä siihen tarwitsee ihminen Jumalan Hengen, joka luo uuden sydämen ja uuden elämän. Sen antaa wain Kristus, Wälimies, joka on Jumalasta lähtenyt ja jälleen Jumalan tykö mennyt. Sentähden sanoo Jeesus: **„Minä olen tie, totuus ja elämä; ei kukaan pääse Isän tykö muutoin kuin Minun kauttani"** (Joh. 14, 6). Jeesus on ainoa Wapahtaja, joka saattaa meitä Jumalan isänrakkauden yhteyteen. Kaikki maailmanilo katoaa; kaikki ihmisylpeys sortuu; kaikki ihmistaito joutuu häpeään; mutta joka rakastaa Jeesusta Kristusta, hän saa kokea sitä rakkautta, jolla Isä rakastaa ainoaa Poikaansa, ja hän saa iankaikkisen armon.

Niin suuri on Jumalan rakkaus syntisiin ihmisiin, että Hän tahtoo sowittaa wiholliset kanssaan, ja sentähden Hän antoi Jeesuksen kuolemaan. Maailma ei hywäksy ristin tietä. Jos ihminen rikkoo toista wastaan, waatii maailma kyllä rangaistusta, mutta Jumala ei saisi rangaista iankaikkisen maailmanjärjestyksensä rikkomista. Jumalan wanhurskasta wihaa syntiä wastaan maailma sanoo wääräksi wihaksi. Maailma suwaitsee sitä, että ihmiswerta wuodatetaan wirtana kansan kunnian puolustukseksi, mutta Jumalan kunnian ja oikeuden polkeminen ei saisi aiheuttaa mitään uhria. Ja sekin loukkaa maailman mieltä, että Jumala itse antaa Poikansa Wälimiehekši ja uhriksi. Maailma tuomitsee itsensä, kun se halweksii ja pilkkaa Jumalan rakkauden ihmeellisiä tekoja. Niin on Jumala rakastanut tätä maailmaa, että Hän lähetti Poikansa sowittamaan maailman synnit, jotta maailma ei hukkuisi synneissään, waan saisi Kristuksessa elämän. Jumalan uhrikaritsana kantoi Kristus synnin kiroukseen ja kuoli ristinpuussa, sillä Jumalan iankaikkinen sääntö kuuluu: **„Ilman werenwuodatusta ei tapahdu anteeksiantamusta"** (Hebr. 9, 22). Kun Jumala antoi Israelin kansalle säännöksiä eläinuhreista, sanoi Hän: **„Lihan sielu on weressä, ja Minä olen sen teille antanut alttarille, että sielunne sen kautta sowitettaisiin, sillä weri on sielun sowinto"** (3 Moos.

17, 11). Ja Kristuksen ſowintokuolemasta ſanoo apostoli Paawali: **„Meillä on lunastus hänen werensä kautta, rikkomusten anteeksiſaaminen, hänen armonſa rikkauden mukaan“** (Ef. 1, 7). Jumala on rakkaus, mutta Hän on pyhä rakkaus. Ei Jumala täällä toimi ihmiſen kanſſa wain wanhurskauden mukaan, waan wanhurskaudeſſa on aina armoa; eikä Hän toimi armoſſa ilman wanhurskautta, waan hänen armoſſaan on aina wanhurskauttakin. Kristuksen ſowintokuoleman tähden woi Jumala wanhurskauden tiellä kääntyä ihmiſen puoleen ja antaa hänelle armonſa. Armo ja wanhurskaus, rakkaus ja pyhyys owat Jumalaſſa yhdiſtetyt. Waikka Jumala tieſi, että ſuurin oſa maailmasta oli halweksiwa ja pilkkaawa ſitä ſowintouhria, jonka Hän tahtoi antaa, lähetti Hän kuitenkin Poikanſa maailmaan, ja nyt pyytää ſananpalwelija **„Kristuksen puolesta: Antakaa ſowittaa itſenne Jumalan kanſſa“** (2 Kor. 5, 20). Korkea on Jumalan rakkaus Jeeſuksesſa Kristuksesſa. Kumpi on ſuurempi Jumalaſſa: Hänen woimanſa, jolla Hän luo ja kannattaa maailmankaikkeuden, tahi rakkautenſa, joka antaa uskottomalle maailmalle ainoan Poikanſa alttiiksi, woidakſeen pelastaa ſitä tuomiosta? Mikä toimi woi ſywemmin waikuttaa ihmiſen mieleen ja tuntoon kuin tämä Jumalan rakkauden uhri? Ja mikä woi enemmän turmella ihmistä kuin tämän Jumalan laupeuden halweksiminen, tämän Wälimiehen pilkkaaminen, joka antoi henkenſä maailman ſowittamiſeksi ja tahtoo auttaa ihmistä ſynnistä?

Ystäwäni! Ylistäkäämme ſitä Jumalan rakkautta, joka ristiinnaulitusſa Kristuksesſa tarjoo meille elämää ja armoa, ja omakſukaamme yhä täydelliſemmin tämä Ihmiſen Poika, joka kuuluu meille ja joka antaa meille apua ſyntiä wastaan. Hän on kuollut meidän ſyntiemme tähden ja herätetty ylös meidän wanhurskauttamiſemme tähden (Room. 4, 25), jotta ne, jotka uskoſſa antautuwat Hänelle, woiſiwat kuolla ſynnille ja elää wanhurskaudelle (Room. 6, 11). Se on aiwan warmaa, että Jumala ei hylkää ſinua, ystäwäni, ſyntiſi tähden, jos uskolla omiſtat Kristuksen lunaſtuksen, waan laupeudeſſa Hän ottaa ſinut armoihinſa, mutta ſekin on warmaa, ettei Hän jätä ſyntejäſi ja lihallista mieltäſi rauhaan, waan Hän nuhtelee ja kurittaa ſinua niistä, ſillä Hän on pyhä rakkaus. Jumalan Kristus ei ole ſe hemmoittelewa Wapahtaja, jokſi uſeat tahtowat Hänet tehdä, waan Hän tahtoo pyhittää Jumalan nimeä ja todella auttaa ihmistä ſynnin tuomiosta ja ſynnin wallasta. Maailman lapſet eiwät tiedä ſanoa juuri muuta kriſtinuskosta, kuin että ſe on rakkauden uskonto, joka peittää ſynnit ja antaa kaikki anteeksi, huolimatta parannukſesta ja wanhurskaudesta. Mutta Jee-

ſus ſanoo **wakawasti, ettei** Hän ole tullut lakia tai profeettoja kumoamaan, waan täyttämään (Matt. 5, 17). Lain ytimen tulee päästä toteutumaan uskowaſſa, ja Kristus pyhitti ſywimmäſſä kärſimykseſſä lain, kun Hän kuoleman tuomion alaiſena ſowitti maailman ſynnit. Jumala on rakkaus. Hän on laupias ja armollinen, kärſiwällinen ja uskollinen, mutta Jumalan rakkaudella on pyhä tarkoitus ja ſe kulkee pyhiä teitä. Se tahtoo auttaa meidät ſynnistä, pyhittää meidät Jumalaſſa ja niin tehdä meidät autuaiksi.

Johannes, rakkauden apostoli, joka niin wakawasti kehoittaa rakastamaan, ſanoo: **„Monta willitſijää on lähtenyt maailmaan, jotka eiwät tunnusta Jeeſusta Kristukſeksi, joka oli lihaan tulewa; tämä tämmöinen on pääwillitſijä ja anttikristus". „Kuka ikinä ei pyſy Kristuksen opiſſa, hänellä ei ole Jumalaa". „Jos joku tulee teidän luokſenne eikä tuo mukanaan tätä oppia, niin älkää ottako häntä huoneeſeenne älkääkä ſanoko häntä terwetulleeksi; ſillä joka ſanoo hänet terwetulleeksi, joutuu oſalliſeksi hänen pahoihin tekoihinſa"** (2 Joh. 7. 9. 10. 11). Kowalta tuntuu monelle tänä ſuwaitſewaiſuuden aikana tämmöinen puhe, ja uſein ſanotaan ſen olewan ristiriidaſſa kriſtilliſen rakkauden kanſſa, mutta ſe on rakkauden apostolin käsky, joka on ſopuſoinnuſſa Herran käskyn kanſſa: **„Kawahtakaa wääriä profeettoja"** (Matt. 7, 15), ja ainoastaan ſen noudattamiſella warjeltuu kriſtitty ſiitä ekſytyksen hengestä, joka liikkuu maailmaſſa. Anttikriſtilliſyys pukeutuu nykyaikana kriſtilliſeen muotoon, ja tämä kietoo ihmiſtä, ſillä pimeyden walta on ſitä kannattamaſſa. Apostoli Paawali käskee ſentähden kriſtityitä wetäytymään pois niiſtä, **„jotka ſaattawat aikaan erimieliſyyttä ja pahennusta wastoin ſitä oppia"**, jonka oliwat ſaaneet (Room. 16, 17). Wauriotta ei kukaan tätä käskyä polje, ja niiden luku, jotka ſen halweksimiſella owat joutuneet haakſirikkoon, on hywin ſuuri. Laittomuuden ſalaiſuus waikuttaa nyt kaikin walheen woimin (2 Teſſ. 2, 7. 9). Sentähden tulee kriſtityn muistaa, että Jumalan rakkaus on pyhä, eikä ſe tee liittoa walheen kanſſa.

Jumala ei ſäästänyt omaa Poikaanſakaan, waan antoi Hänet alttiiksi meidän kaikkien edestä, ja Hän lahjoittaa meille kaikkea muutakin Hänen kanſſaan. Kristus on kuollut, onpa herätettykin ja on Jumalan oikealla puolella ja rukoilee meidän edestämme. Kuka woi meidät erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa, meidän Herrasſamme?

Rakkauden Jumala! Auta meitä rakastamaan Sinua yli kaiken ja weljiä, niinkuin Sinä Kriſtukſeſſa rakastat. Tee meitä täydelliſiksi rakkaudeſſa! Kuule meitä armoſi tähden! Amen.

39. Kristillinen weljenrakkaus.

Saarna toiſena Kolminaiſuuden jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Joh. 3, 13—18.

„Älkää ihmetelkö, weljeni, jos maailma teitä wihaa. Me tiedämme ſiirtyneemme kuolemasta elämään, ſillä me rakastamme weljiä. Joka ei rakasta, pyſyy kuolemaſſa. Jokainen, joka wihaa weljeänſä, on murhaaja; ja te tiedätte, ettei kenesſäkään murhaajaſſa ole iankaikkista elämää, joka hänesſä pyſyiſi. Siitä me olemme oppineet tuntemaan rakkauden, että Hän pani henkenſä meidän edeſtämme; meidänkin tulee panna henkemme weljiemme edeſtä. Jos nyt jollakin on tämän maailman hywyyttä ja hän näkee weljenſä olewan puutteeſſa, mutta ſulkee häneltä ſydämenſä, kuinka Jumalan rakkaus ſaattaa pyſyä hänesſä? Lapſukaiſet, älkäämme rakastako ſanalla tai kielellä, waan teoſſa ja totuudeſſa!“

Edelliſen ſunnuntain epiſtolateksti teroittaa Jumalan rakkautta; tämän päiwän epiſtolatekstiſſä apoſtoli painaa lukijainſa mieleen weljenrakkauden arwon. Sen ſanoman, ſanoo hän edelliſeſſä, owat kristityt alusta alkaen kuulleet, että heidän tulee rakastaa toinen toistaan. Wastakuwana tähän rakkauteen on Kain, joka murhaſi weljenſä ſentähden, että hänen tekonſa oliwat pahat, mutta weljenſä teot wanhurskaat (w. 11. 12). Sitten ſanoo apoſtoli, ettei kristittyjen tule ſitä ihmetellä, että maailma wihaa heitä. Aabel oli wanhurskas ja uhraſi Jumalalle paremman uhrin kuin Kain, ſentähden Kain wihaſi weljeään ja murhaſi hänet. Maailma wihaſi Kristusta, ja niin ſe wihaa Kriſtuksen opetuslapſia. Jos nämä oliſiwat maailmasta, niin maailma rakaſtaiſi omaanſa, mutta koska eiwät ole maailmasta, waan Kriſtus on walinnut heidät maailmasta, ſentähden maailma wihaa heitä (Joh. 15, 18. 19). Maailman wiha on Jumalan lapſen tunnusmerkki, ja toiſena tunnusmerkkinä on hänellä ſe rakkaus, joka wallitſee kristittyjen keſken. Kristitty pyytää johdattaa maailman lasta Kriſtuksen tykö, mutta maailma wihaa kristittyä. Kriſtus ja Beliar eiwät ſowi yhteen (2 Kor. 6. 15).

Apoſtoli lauſuu julki ſen tietoiſuuden, mikä kristityillä on, että he owat kuoleman piiriſtä ſiirtyneet elämän piiriin. Jumalan armo Jeeſuksessa Kriſtuksessa on ſaanut heiſſä aikaan ſuuren muutoſſen. Kuoleman piiriſſä liikkuu ſe ihminen, joka elää ſynniſſä ja on Jumalasta wieraantunut. Ei ole ſemmoiſella ihmiſellä rau-

haa. Elämän piirisjä olewa tuntee Jumalan ja elää uskonyhteydesjä Hänen kansjaan. Hänellä on rauha Jumalasja. Hän pyytää palwella Herraa ja tehdä kaikki Jumalan kunniaksi. Maailman lapsi elää kuoleman piirisjä, kristitty elämän. Ei woi todellista yhteyttä olla näiden kesken. Uskomalla Kristukseen on kristitty tullut Jumalan lapseksi, ja semmoisena hän rakastaa weljiä. **„Jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan"** (1 Joh. 4, 7). Missä wiha wallitsee, siinä on kuolema; missä rakkaus wallitsee, siinä on elämä. Joka ei rakasta, hän pysyy kuolemassa. Laaja on kuoleman walta, ja se on waan kaswamassa, sillä itsekkyys hajoittaa ihmiskunnan elämää ja synnyttää yhä uutta eripuraisuutta.

Rakkaudettomassa sydämessä syttyy helposti wiha, ja wihassa piilee murha. Jokainen ihminen, joka ei rakasta, on pimeyden wallan alainen, ja tämä on wirittämässä wihaa ihmisen sydämessä. Joka wihaa weljeänsä, hän on murhaaja, sillä wiha toiwoo toisen tuhoa. Jumala katsoo sydämeen, ja Hänen edessään on wiha jo murhan wertainen. Jeesus sanoo: **„Joka wihastuu weljeensä, on ansainnut Oikeuden tuomion"** (Matt. 5, 22). Kainissa syttyi wiha weljeensä, ja kun hän ei walwonut sydämen himoa, tuli hänestä weljenmurhaaja. Kristitty on tietoinen siitä, ettei yhdessäkään murhaajassa ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi. Jos kenellä olisikin ollut iankaikkista elämää, kadottaa hän sen, jos tulee murhaajaksi tahi wihaa weljeään. Kuinka paljon onkaan tätä wihaa olemassa ihmiskunnassa! Kuinka paljon onnettomuutta se on kansoille tuottanut! Kuinka wähän kammotaan sitä kirousta, minkä wiha tuottaa kodeille ja kansoille! Ei siwistys, ei tiede, ei taide woi tuota wihaa poistaa, sillä pimeyden walta on sitä kannattamassa. Sen woi ainoastaan kristinusko tehdä.

Rakkauden olentoa me opimme tuntemaan Kristuksen rakkaudesta. Hänellä oli elämä itsessään, eikä kukaan olisi woinut riistää sitä Häneltä. Meidän edestämme Hän pani henkensä, sentähden on meidänkin welwollisuutemme panna henkemme weljiemme edestä, sillä Hän on jättänyt meille esikuwan, jotta noudattaisimme hänen jälkiään (1 Piet. 2, 21). Me emme woi antaa henkeämme syntien sowittamiseksi, niinkuin Kristus teki, mutta meidän on muiden hywäksi toiminen samalla mielellä kuin Hän. Sotilas kuolee sotatantereella isänmaansa edestä, mutta wielä raskaampi woi kautta elämän tapahtuwa itsensä uhrautuminen olla, kun lepo ja yön uni annetaan alttiiksi, kun ihminen kieltää itsensä ja luopuu kaikesta, mikä hänelle on rakasta, auttaakseen muita. Lähetystoimen työaloilla on paljon tuota rakkauden työtä, jossa kaikki on alt-

tiikſi annettawa Kristukſen tähden. Kaukana kotimaasta ſaa lähetyksſaarnaaja uſein kaikenlaisten puutteiden ja kärſimysten alaiſena tehdä työtä ja antaa henkenſä ewankeliumin hywäkſi. Rakkaus on wäkewämpi kuolemaa.

Kun kristityn welwolliſuus on uhrata henkenſä weljien edestä, niin hän ei woi kieltäytyä antamasta maallista hywää puutteeſſa olewalle weljelle. Maailman hywyyttä on kaikki, mikä elatukſeen kuuluu, ja jos jollakin on tätä ja hän näkee weljenſä olewan puutteeſſa, mutta ſulkee ſydämenſä häneltä, niin ettei hän anna apua, hänesſä ei woi Jumalan rakkaus pyſyä. Oikea rakkaus ilmenee teoſſa. Apostoli ſanoo kirjeesſään kristityitä lapſukaiſikſi ja tahtoo ſilläkin kehoittaa heitä rakastamaan. Rakkauden ſanakin woi lohduttaa ja wirwoittaa, ja opettaminenkin on työtä, mutta ſe rakkaus, joka ei auta tarwitſewaa, waikka ſe woi ſen tehdä, on itſekkyyttä. Kristityn tulee rakastaa teoſſa ja totuudeſſa, ei wain ſanalla tai kielellä. Kielellä rakastaa ſe, joka puhelee paljon rakkaudesta, waikka ei ſydämesſä ole rakkautta. Kristityn puheen ja teon tulee olla ſopuſoinnuſſa keskenään.

Wäkewä on Luojan ihmisolentoon istuttama wietti, joka wetää ihmiſiä toiſiinſa ja luo perheitä, yhteiskuntia ja kanſoja. Mutta walitukſia kuuluu kaikkialla maailmaſſa ſiitä, että on niin wähän oikeaa rakkautta ja niin paljon puolinaista ja wäärää. Jos kaikki käyttäytyiſimme weljinä, ſaman taiwaalliſen Iſän lapſina, niin eiwät awiopuoliſot, wanhemmat ja lapſet, ſiſarukſet ja naapurit niin uſein oliſi riidaſſa keskenään, ei oliſi niin paljon eripuraiſuutta iſäntäwäen ja palweluswäen, ei niin paljon wihaa warakkaiden ja köyhien wälillä. Petolliſuutta, kateutta ja riitaa on uſein kristityjenkin keskuudeſſa, waikka heidän tuliſi weljelliſesſä rakkaudeſſa ſopia. Ja uſeimmat ihmiſet yhtywät ulkonaisten etujen ja huwitusten takia, mutta kun totuutta ja oikeutta todella tahdotaan, kun Jumalan tahtoa teroitetaan, ſilloin loppuu uſeinkin ſopu ja rauha. Yleinen tila oliſi parempi, jos oliſi enemmän wiljelty ſitä hywää wiettiä, joka wetää ihmistä ylöspäin, Jumalaan, ja jonka Luoja myös on ihmiſen olentoon istuttanut. Sen wietin perustukſella ſyntyy ſe rakkaus, joka olennolliſesti yhdistää Kristukſeſſa Jeeſukſeſſa. Lapſuudesta asti tahtoo tämä wietti ylentää ihmiſen mieltä yli maailman lewottomuuden etſimään Jumalaſſa rauhaa. Mutta maailman murheet ja wiettelykſet owat uſeimmiſſa tukehduttaneet oikean kotimaan ikäwän, ja Jumala on jäänyt heille wieraakſi. On niitä, jotka puhuwat paljon rakkaudesta ja ſanowat ſen pääaſiakſi kristinuskoſſa, mutta jotka ſyrjäyttäwät waſituiſen uskon, waikka ſe on rakkauden ja ſiweyden lähde. He puhuwat paljon ſiweelli-

ſestä elämästä ja rakkauden töistä, mutta eläwä usko Kristukſeen on heille outo, ja ſentähden puuttuu heiltä woimaa oikeaan rakkauden elämään. On taas toiſelta puolelta niitä, jotka aina puhuwat uskosta, mutta joiden uskonelämästä ei näe jälkiä ja joissa ſiweelliſyys on kuihtunut. Kumpikin yksipuoliſuus on wältettäwä. Rakkaus toimii teossa ja totuudessa, ja ſen lähteenä on uskonyhteys Kristukſen kanssa. Kristityn usko on ilman tekoja kuollut (Jaak. 2, 26), ja kristityn teot owat ilman uskonyhteyttä Kristukſen ſowintokuoleman kanssa kuolleita tekoja (Hebr. 9, 14).

Oikean kristityn elämä on Kristukſen elämä hänessä, ja tästä syntyy oikea rakkaus. Pyhä Henki ottaa Kristukſen omasta ja antaa uskowalle; Hän walistaa kristityn ja antaa totuuden tuntemiſen; Hän pyhittää kristityn ja istuttaa häneen Kristukſen wanhurskauden. Kristitty riippuu ſentähden aina Kristukſesta ja kaswaa Hänehen, kun Kristus on uskon kautta hänen ſydämeſſään. Sentähden tapahtuu kaikki kristityn toimi Herran Jeeſukſen nimeſſä (Kol. 3, 17). Herra on määräämässä toimen, ja Herralta ottaa kristitty, minkä antaa. Apostoli Paawali ſanoo, ettei hän rohkene puhua mistään muusta kuin ſiitä, mitä Kristus on hänen kauttaan waikuttanut (Room. 15, 18). Niin tuliſi jokaiſen kristityn woida ſanoa, mutta harwoin on aſianlaita ſenlainen kristikunnassa. Kristityn tulee olla ſemmoinen, kuin Kristus on (1 Joh. 4, 17). Kristukſessa oli rakkaus määräämässä hänen ſiſällistä ja ulkonaista elämää. Uudestiſyntymiſen kautta on Kristukſen Henki elämän perusteena istutettu uskowan ſydämeen, niin että hän woi waeltaa rakkaudessa. Jumalalta on ihmiſen, joka itſeſſään kaipaa rakkautta, etſittäwä rakkautta. Kristus antoi itſenſä Jumalalle, teki kaikessa hänen tahtonſa ja uhraſi itſenſä ihmisten hywäksi. Sentähden noudattaa kristittykin Jumalan tahtoa ja pyytää toimia ihmisten hywäksi.

Apostoli Paawali ſanoo kristilliſen rakkauden tulewan **„puhtaasta ſydämestä ja hywästä omastatunnosta ja wilpittömästä uskosta“** (1 Tim. 1, 5). Kristillinen rakkaus edellyttää ſiis aina kristillistä uskoa, joka ſiſälliſenä elämänä tuo waloa ja puhtautta rakkauteen ja yhdistää ſen Jumalaan, niin että rakkaudessa aina on oikeutta ja totuutta. Maailmassa on hywää ja pahaa, totuutta ja walhetta ſekaiſin, mutta kristillinen rakkaus kammoaa pahaa ja riippuu kiinni hywässä (Room. 12, 9). Tämä rakkaus ei hywäkſy kaikkea, mikä eſiintyy hywän muodossa, eikä ſe tutkimatta antaudu aſialle, waan ſe erottaa hywän pahasta, aſettuu ſiweelliſeen wastustukſeen pahaan nähden ja on aina wilpitön. Apostoli rukoilee, että filippiläisten rakkaus **„tuliſi yhä runſaammaksi tiedossa ja kaikessa arwostelukywyssä“** (1, 9). Tätä tietoa ja arwostelu-

tykyä pyytää kristitty kehittää, niin että hän woi ſiweelliſellä kammolla työntää pahan tyköään ja ſiweelliſellä rakkaudella riippua kiinni hywäſſä. Ellei kristitty erota hywää pahasta ja tuomitſe pahaa, tulee hänen ſydämenſä ja omatuntonſa ſaastutetuksi. Mutta kun hän tuomitſee pahan itſeſsään, taistelee ſitä wastaan ja pyytää puhdistusta Kristuksen weresſä, on hänellä hywä omatunto. Jumalan rakkaus yhdistää yksityiſen ihmiſen ja koko ihmiskunnan Jumalan kansſa, ja niin kristillinen rakkauskin yhdistää ihmiſen Jumalan ja ihmiskunnan kansſa. Kristitty tietää, että Jumala rakastaa koko ihmiskuntaa, ja ſentähden hän tietää, että hän ja kaikki muutkin ihmiſet owat kutſutut iankaikkiſeen elämään. Jumala on kristilliſen rakkauden keskuskohta, ja tämä rakkaus on kristityn ja kristilliſen yhteiskunnan elämän perusteena. Siitä ſyntyy rakkautta, onnea ja ſiweellistä kilwoitusta. Itſekkyys on ristiriidaſſa tämän rakkauden kansſa.

Ihmisrakkauden yleiſenä ſääntönä on, että ihmiſen tulee rakastaa toista niinkuin itſeään (Matt. 22, 39) ja tehdä muille, minkä hän tahtoo heidän tekewän itſelleen (Matt. 7, 12). Tämä ſääntö on ihmiſen olentoon piirretty, ſillä hän tietää toiſen olewan ſamaa luontoa, kuin hän itſe on. Sywempi on ſe ihmisrakkaus, jossa ihminen tietää kaikkien ihmisten olewan ſaman taiwaalliſen Iſän lapſia, joka on heitä kaikkia luonut ja joka kaikkia hoitaa. Sentähden tulee ihmiſen olla armahtawainen, niinkuin taiwaan Iſä on armahtawainen (Luuk. 6, 36). Ja Herra ſanoo: **„Rakastakaa wihollisianne ja rukoilkaa niiden edestä, jotka teitä wainoawat, jotta oliſitte taiwaalliſen Iſänne lapſia, ſillä Hän antaa aurinkonſa nousta niin pahoille kuin hywillekin, ja antaa ſataa niin wanhurskaille kuin wäärillekin“** (Matt. 5, 44. 45). Tämä on yleinen perusſääntö, jonka Jumala on aſettanut yhteiskunnalliſelle elämälle, ja ſiitä riippuu ſen menestys. Jumalan rakkaus, joka Luojana antaa kaikille hywiä lahjoja, on yleiſen ihmisrakkauden perustuksena. Se poistaa itſekkyyden ja kieltää wihan wihollisia kohtaan. Toiſenlainen oliſi ihmiselämä, jos tätä Jumalan ſääntöä paremmin noudatettaiſiin.

Korkeampi on ſe ihmisrakkaus, joka syntyy kristilliſestä Jumalan tuntemiſesta. Ewankeliumi ei rajoitu ſiihen, että ihmiſen tulee rakastaa toista niinkuin itſeään, eikä ſiihenkään, että hänen tulee rakastaa toista, niinkuin Jumala Luojana rakastaa ihmistä, waan ſe waatii rakastamaan, niinkuin Jumala Jeeſuksessa Kristuksessa rakastaa. Jumalan rakkaus kohdistuu tämmöiſenäkin kaikkiin ihmiſiin, ja Hän tarjoaa armon Jumalana heille ſowitusta. Jeeſuksessa Kristuksessa Hän yhdistää heidät kansſaan ja tekee uskowan

Jumalan lapſekſi. Kun Jumala näin on rakastanut meitä, tulee ihmiſen Jumalan ſeuraajana waeltaa rakkaudessa, niinkuin Kristus rakasti meitä (1 Joh. 4, 11; Ef. 5, 1. 2). Kristilliſen rakkauden ſääntö ſiſältää Jumalan ſeuraamiſen ſiinä, että ſekin toimii ihmisten pelastamiſekſi. Maailmanſowitukſen tapahduttua on tämä ſääntö tullut Jumalan waltakunnan ſäännöksi. Kristukſessa rakastaa kristittyä Jumalaa Iſänä, joka on ſowittanut maailman itſenſä kanssa ja tarjoaa kaikille ihmiſille iankaikkiſen elämän. Kristukſessa, joka rakasti kaikkia kuolemaan asti, eſiintywät ihmiſet ſynnin heitä painaessa towereina, mutta myös towereina armossa. Kun kristittyä on Kristukſessa käſittänyt armon, on lähimäinen hänelle Herran rakastama ja hän pyytää ſaada häntäkin oſalliſekſi pelastukſesta. Sitä Jumalan rakkautta, joka on Kristukſessa ilmestynyt ſyntiſille, pyytää kristittyä noudattaa ſeurustelleſſaan muiden kanssa. Muiden pelastuminen on hänellä aina ſilmämääränä.

Kristillinen weljenrakkaus ilmenee niitä kohtaan, jotka owat ylhäältä ſyntyneitä Jumalan lapſia, ja ſe on ihmisrakkauden korkein muoto. Kristus ſanoo opetuslapſilleen, ennenkuin Hän eroſi heistä: **„Te olette minun ystäwäni, jos teette, mitä Minä teille käsken“** (Joh. 15, 14). Ja Raamattu puhuu uſein tästä weljenrakkaudesta. Apostoli Paawali ſanoo kirjeeſsään roomalaiſille: **„Olkaa weljenrakkaudessa helläſydämiſiä toiſianne kohtaan“** (12, 10), ja apostoli Pietari ſanoo: **„Puhdistakaa ſielunne totuuden kuuliaiſuudessa wilpittömään weljenrakkauteen ja rakastakaa toiſianne hartaasti puhtaasta ſydämestä“** (1 Piet. 1, 22). Kristillinen weljenrakkaus perustuu ſiihen yhteyteen, jonka Kristukſen Henki ſynnyttää niissä, jotka owat Hänestä oſalliſiſi tulleet. Apostoli Johannes ſanoo: **„Jokainen, joka rakastaa Häntä, joka on ſynnyttänyt, rakastaa myöskin ſitä, joka Hänestä on ſyntynyt“** (1 Joh. 5, 1). Luonnollinen ſukulaiſuus yhdistää; paljon ſywemmin yhdistää Hengen ſukulaiſuus. Weljiä owat kristinuskon piirissä ne, joilla on ſama henkinen elämä Jumalasta, waikkei tämä wielä oliſi kehittynyttkään. Heillä on ſama ſiſällinen luonto, ſama hengellinen elämä, joka on Kristukſesta lähtenyt. Tästä yhteydestä ſyntyy ſama mieliala, ſitä olennonyhteyttä, joka kerran tulee täydelliſekſi, kun ſe yhteys, mikä on olemaſsa Iſän ja Pojan kesken, ſyntyy Jumalan lapſiſsa. Kristillinen weljenrakkaus on ſiis olemaſsa niissä, joilla on ſama usko Kristukſeen ja jotka owat elämänyhteydessä Iſän ja Pojan kanssa Pyhässä Hengessä. Tämän uskon ja tämän Hengen antaa Kristukſen ewankeliumi uskowalle. Opetuslapſet eiwät olleet täſſä mieleſſä weljiä ennenkuin helluntaipäiwänä. Korkea, rikas ja moninainen on ſe rakkaus, minkä Jumala

tarjoaa ihmiſille, ja tämä rakkaus on taiwaalliſen ſiunauksen lähde, mutta harwat etſiwät täydellä todella tätä rakkautta, ja uſeat eiwät tarkempaan ajattele, miten ſe oliſi ſaatawa.

Kriſtilliſeſſä weljenrakkaudeſſa owat kriſtityt ſaman perheen jäſeniä, ſentähden he owat yhdenwertaiſia. Jeeſus ſanoo: **„Joka teidän keskuudeſſanne tahtoo tulla ſuureksi, hän olkoon teidän palwelijanne“** (Matt. 20, 26). Maalliſiſſa ſuhteiſſa woi olla ulkonaiſia arwoerotuksia, mutta kriſtilliſeſſä weljenpiiriſſä ei tämmöiſiä ole, ſillä he owat kaikki weljiä, jotka pyytäwät Iſän tahtoa tehdä. Erilainen woi heidän kehitysasteenſa olla, mutta kaikki owat he Herran opetuslapſia. Jeeſus tuli köyhäksi meidän tähtemme, waelſi täällä palwelijan muodoſſa ja kuoli ristinpuuſſa; hänen opetuslapſenſa eiwät woi maallista ſuuruutta tawoitella. Pyhitystä he harrastawat, ja he innostuttawat toiſiaan rakkauteen ja hywiin tekoihin (Hebr. 10, 24). Itſenſäkieltäwinä he pyytäwät palwella toiſiaan, ja heidän korkeimpana ſilmämääränään on Jumalan kirkastaminen teoſſa ja totuudeſſa.

Siitä riippuu todella ihmiſen onni ja hänen toimenſa ſiunaus, että oikea rakkaus aſuu hänen ſydämeſſään. Milloin yhteiskunnaſſa ja kanſaſſa hallitſee tämä rakkaus, ſilloin kukoiſtaa hengen elämä ſen piiriſſä. Mutta oikea ihmisrakkaus ſyntyy wain Jumalan rakkaudeſta, ja mikäli usko Jumalaan ja Jumalan rakkaus haihtuwat nykyajan kanſojen enemmistöiſtä, ſikäli astuwat itſekkyys ja nautinnonhimo ihmisrakkauden ſijalle ja ihmisonni katoaa. Uſeimmat ihmiſet owatkin nykyään ſitä mieltä, että nautinto on onnea; toiſet pyytäwät aistillista nautintoa, toiſet henkiſtä. Ja nautinnoihin tarwitaan rahaa, paljon rahaa, jota ſiitä ſyystä himoitaan. Mutta ei ole ihmiskunta koskaan ollut niin onneton, kuin ſe nyt on. Hulluinhuoneet ja itſemurhat todiſtawat ſitä. Ja perusſyynä on luopuminen eläwästä Jumalasta. Jumalan rakkaudeſſa on ihmiſen ja kanſan onni. Huonosti hoidetaan meidän aikanamme ſitä wiettiä, joka wäkewänä wetää ihmiſtä Jumalan tykö, ja huonosti hoidetaan ſitäkin, joka tahtoo liittää ihmiſiä rakkauden ſiteillä toiſiinſa. Rakkauteen nähden owat uſeimmat kärſineet haakſirikkoa. Ja ihmisten yhteiselämä on uſeinkin ſellainen, että niiden, jotka tahtowat ſäilyttää rauhan Jumalan kanſſa ja tahrattoman omantunnon, täytyy wetäytyä hiljaiſuuteen.

Rakkaus ja oikeus kuuluwat yhteen. Jos rakkaus on ilman oikeutta, tulee ihminen kewytmieliſeksi ja kaikki järjestys ſortuu. Jos oikeus on ilman rakkautta, turmeltuu ſydän ja kowenee. Jumala antaa oikeuden tukea rakkautta, niin että kaikki pyſyy järjeſtyksſeſſä. Rakkaus tekee enemmän, kuin oikeus waatii. Se

ei tee ainoastaan sitä, mitä sen täytyy tehdä, waan se tekee sen, minkä näkee olewan toiselle hywäksi. Eikä rakkaus waadi itselleen sitä, minkä se woisi waatia, waan se antaa anteeksi, milloin se on toiselle hywäksi. Rakkaus on oikeutta korkeampi, mutta se ei ole oikeutta wastaan. Se tekee waatimatta enemmän, kuin oikeus waatii, mutta se ei koskaan toimi oikeutta wastaan eikä se ole wäärynyttä auttamassa. Useinkin käytetään maailmassa rakkautta niin, että oikeus loukataan, ja oikeutta käytetään usein niin, että rakkaus loukataan. Jumalan rakkaus nousee oikeutta korkeammalle, woidakseen ihmisiä auttaa, mutta se pysyy aina liitossa oikeuden kanssa. Puhutaan nykyaikana usein rakkaudesta sillä tapaa, että oikeudentunto häiriintyy, ja kun se, mikä Jumalan edessä on oikeus ja welwollisuus, pysytetään oikeutena ja welwollisuutena, tuntuu se monesta kowuudelta, kun taas ihmisten hywäksi usein waaditaan oikeutta, joka kaikkea rakkautta loukkaa. Jumalan seuraajana tulee ihmisen olla rakkaudessakin.

Apostoli Pietari sanoo: **„Ennen kaikkea olkoon rakkautenne toisianne kohtaan harras“** (1 Piet. 4, 8). Kristityt tietäwät olewansa saman taiwaallisen Isän lapsia, lunastetut samalla lunastuswerellä, kastetut samalla Pyhällä Hengellä ja kutsutut samaan iankaikkiseen elämään. He tietäwät kulkewansa samaa tietä Isän kotiin ylhäällä, ja he tuntewat sitä rakkautta, millä Jumala heitä rakastaa. Sentähden rakastaa kristitty teossa ja totuudessa ja toinen kantaa toisen kuormaa; hän itkee itkewien kanssa ja iloitsee iloitsewien kanssa. Niin rakastiwat ensimäiset kristityt toisiaan, ja he ottiwat wieraanwaraisina weljiään, jotka wainojen aikoina joutuiwat mieron tielle, koteihinsa. Pakanat ihmetteliwät tuota rakkautta, sillä sitä eiwät olleet ennen nähneet. Missä kristinuskon henki walloittaa ihmissydämen, siellä syntyy wielä sama rakkaus. Maailmassa wallitsee kyllä eripuraisuus, ja kristittyjen piirissäkin on rakkaus usein heikko, mutta Kristuksen Henki poistaa wielä, kun Hän pääsee hallitsemaan, wihan hengen, ja Hän tekee kotimme rauhan asunnoiksi.

Armon Herra! Auta meitä olemaan Jumalan seuraajia rakkaudessa ja rakastamaan, niinkuin Sinä rakastat! Kuule, Herra, meitä! Amen.

40. Jumala auttaa.

Saarna kolmantena Kolminaiſuuden jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Piet. 5, 6—11.

„Nöyrtykää ſiis Jumalan wäkewän käden alle, jotta Hän ajallaan teidät ylentäiſi, ja 'heittäkää kaikki murheenne Hänen päällenſä, ſillä Hän pitää teistä huolen'. Olkaa raittiit, walwokaa. Teidän wastustajanne, perkele, kulkee ympäri niinkuin kiljuwa jalopeura, etſien, kenen ſaiſi nielläa. Wastustakaa häntä lujina uskoſſa, tietäen, että ſamat kärſimykſet owat maailmaſſa olewien weljiennekin loppuun kestettäwät. Mutta kaiken armon Jumala, joka on kutſunut teidät iankaikkiſeen kirkkauteenſa Kriſtukſeſſa, wähän aikaa kärſittyänne, Hän on teidät walmiſtawa, teitä tukewa, wahwiſtawa ja lujittawa. Hänelle olkoon walta iankaikkiſeſti. Amen".

Apoſtoli kehoittaa lukijoitaan nöyryyteen. Nuorten tulee olla wanhemmille alamaiſet, ja kaikkien tulee pukeutua keſkinäiſeen nöyryyteen (w. 5). Meidän elämämme waiheet eiwät ole ſattumukſen tuottamia eiwätkä ihmiſet woi mieliwaltaiſeſti niitä määrätä, waan Jumalan käſi niitä hallitſee, ja tämä käſi on wäkewä. Sentähden tulee ihmiſen nöyräſti alistua Jumalan johdatukſen alle ja kärſiwälliſyydellä kantaa niitä waiwoja, jotka Jumala näkee tarpeelliſeksi panna hänen päälleen. Napiſewa ja nurkuwa mieli riiſtää ihmiſeltä ſen ſiunauksen, jonka Jumala tahtoiſi kärſimiſen kautta antaa, eikä ihminen woi Jumalan tahtoa wastuſtaa, ſillä ſe hallitſee taiwaita ja maata. Jumala on meitä lähellä. **„Hänessä me elämme ja liikumme ja olemme"**, ſanoiwat jo pakanakunnan runoilijat (Ap. t. 17, 28). Hän kaswattaa meitä, ja ſiihen owat kärſimyksetkin tarpeen. Kun ſuuret waiwat painawat, joutuu kriſtitty uſein koetukſeen, ſillä hänestä tuntuu raskaana päiwänä waikealta uskoa, että Jumala on pannut ſemmoiſen taakan hänen päälleen, mutta Jumala tahtoo puhdiſtaa häntä, ja awun päiwä tulee aikanaan. Jumala ylentää ſen, joka nöyrtyy hänen kätenſä alle, ja pelaſtaa hänet kärſimyksestä. Ihminen turmeltuu alituiſeſſa myötäkäymiſeſſä, ſillä hän unohtaa heikkoutenſa, mutta wastoinkäymiſeſſä hän oppii tuntemaan ſyntinſä. Sentähden Jumala johdattaa lapſiaan monenlaiſiin kärſimyksiin, mutta ajallaan Hän heidät korottaa. Betesdan pylwäskäytäwäſſä makaawa oli ſairastanut 38 wuotta, mutta Jeeſus paranſi hänet. Jooſef joutui wankilaan, mutta Jumala korotti hänet Egyptin waltaistuimelle. Ju-

mala antaa kärſimyſtä, milloin ſe on tarpeen, mutta Hän antaa ajallaan lohdutusta ja iloa. Joka nöyrtyy Jumalan wäkewän käden alle, hän ſaa kokea, että Jumala tuntee meidän puutteemme ja pitää meistä huolen. Daawid ſanoo: **„Heitä huormaſi Herran päälle! Hän ſinusta murheen pitää, eikä Hän ſalli wanhurskaan horjua iankaikkiſeſti“** (Pſ. 55, 23). Jos uskowa itſe kantaa huolenſa koetukſen aikana, häiriintyy ſiſällinen elämä, niin ettei ſydän woi pyſyä Jumalaſſa. Sentähden owat kaikki murheet heitettäwät Jumalan päälle, ſillä Hän pitää meistä paremman huolen, kuin me itſe woimme. Ei joudu häpeään ſe, joka Häneen turwaa.

Kristityn tulee olla raitis, ſillä Kriſtus on eſikuwamme, jonka jälkiä meidän tulee noudattaa, ja kriſtinuskon henki on raitis. Hurmahenkiſyys ei tahdo ſiihen tyytyä, waan ſe kiihoittaa tunteita harhaillen omilla poluillaan. Ja walwominen on tarpeen, niin etteiwät maalliſet himot pääſe mieltä kietomaan. Walwowa elää Herran odottamiſeſſa, ſillä ainoastaan Kriſtukſen tulemiſta odottawa woi pyſyä walweella. Wastuſtaja, perkele, kulkee aina ympäri niinkuin kiljuwa jalopeura, joka etſii ſaalista. Kiljuwaa jalopeuraa ihminen kyllä pelkää, mutta uſeat eiwät perkelettä pelkää. Apoſtoli Paawali käskee kriſtityitä pukeutumaan Jumalan koko ſota-aſuun, jotta woiſiwat perkeleen kawalia juonia kestää (Ef. 6, 11). Joka ei raittiina walwo, waan leikkii ſynnin kanſſa, hän joutuu pimeyden pauloihin, ſillä ſielunwihollinen pukeutuu monenlaiſeen muotoon ja eſiintyy walkeuden enkelinä. Hän on aina wäijyksiſſä ja käyttää hywäkſeen ihmiſen heikkouksia, haluja ja himoja. Kristityn tulee rukouksella ja raittiudella warustautua taisteluun perkelettä wastaan, mutta wastuſtaminenkin on tarpeen, ja meidän on uskolliſesti pyſyminen ſiinä aſemaſſa, johon Jumala on meidät aſettanut. Kriſtus taisteli Jumalan ſanalla pimeyden ruhtinasta wastaan. Tätä hengen miekkaa tulee meidän ennen kaikkea käyttää, ja uskon kilwellä owat pahan palawat nuolet ſammutettawat. Uskolla on meidän pyſyminen Kriſtukſeſſa, joka antaa woimia woittoon, ja lujina tulee meidän ſeiſoa kaikkia hyökkäyksiä wastaan, ſillä meidän Herramme on wäkewämpi kuin perkele. Kärſimysten ahdingoſſa on meidän muiſtaminen, että ſamoja waiwoja on weljiemmekin kestettäwinä täſſä maailmaſſa. Koetusten helteeſſä tuntuu ſiltä, kuin erityinen waiwa kohtaiſi meitä, mutta ſynnin tähden on kaikilla kriſtityillä kärſimyſtä, mikä on loppuun asti kannettawa. Tietoiſuus ſiitä, että weljetkin owat ſamojen kärſimysten alaiſia, liewentää tuskan.

Jumala ei hylkää lastaan, waan Hän auttaa ſitä läpi koetusten. Hän on kaiken armon Jumala. Kärſimyksiſſäkin on Hän armolli-

nen meille, kun Hän niiden kautta puhdistaa ja walmistaa meitä iankaikkiſeen kirkkauteen. Armosta on Jumala walinnut meidät; armosta on Hän antanut ainoan Poikanſa maailman Lunastajakſi; armosta Hän kutſuu ja rawitſee meidät ewankeliumin ſanalla. Armon Jumalana Hän auttaa meidät läpi koetusten. Kristukſessa on iankaikkinen kirkkaus odottamasſa Jumalan lasta, ja lyhyt on täällä kärſimysten aika. Kun Jumala on kutſunut meitä kirkkauteen, niin Hän myös auttaa meitä ſinne, ja kärſimykſet eiwät estä meitä ſaawuttamasta tuota määrää, waan ne owat ſitä tietä, jolla waelletaan kirkkauteen. Jumala kaswattaa lapſiaan täällä rakkaudessa, kärſiwälliſyydessä ja toiwossa; Hän tukee heitä, niin etteiwät uuwu, kun wastukſet owat ſuuret; Hän wahwistaa heitä, kun tuntuu ſiltä, etteiwät woimat riitä; Hän lujittaa heitä, niin etteiwät horju, waan pyſywät elämän tiellä. Apostoli kiittää Jumalaa, joka armollaan ja woimallaan auttaa omiaan uskon kilwoitukſessa ja johdattaa heitä kautta maailman waiwojen iankaikkiſeen kirkkauteen. Jumalan on walta iankaikkiſesti. Kaikki on palwelemasſa hänen armotahtonſa toteuttamista. Aamenella apostoli wahwistaa tämän totuuden.

Moninainen on ſe waiwa ja kärſimys, joka ympäröi meitä maailmasſa. Kuka ei ole koetusten ahdingossa muistanut apostolin ſanoja Timoteukſelle: **„Tiedä ſe, että wiimeiſinä päiwinä on tulewa waikeita aikoja. Sillä ihmiſet tulewat olemaan itſerakkaita, rahanahneita, kerskailijoita, ylpeitä, herjaajia, wanhemmilleen tottelemattomia, kiittämättömiä, epähurskaita, rakkaudettomia, epäſopuiſia, panettelijoita, hillittömiä, raakoja, hywän wihamiehiä, pettureita, rajuja, pöyhkeitä, hekumaa pikemmin kuin Jumalaa rakastawia; heiſſä on jumaliſuuden ulkokuori, mutta he kieltäwät ſen woiman. Semmoiſia karta“** (2 Tim. 3, 1—5). Me näemme ympärillämme tätä pahan kaswawaa waltaa. Eikä ſe wain ole tawallinen, luonnollinen paha, joka walmistaa tunnolliſille niin paljon ahdinkoa, waan ſe on pimeyden walta, joka hiipii ſalassa kaikkialla ja joka heikentää ja lannistaa hywän puolella taistelewia. Sentähden on kristityllä niin paljon waiwaa ja tuskaa. Mutta Jumala on auttamasſa niitä, jotka Häneltä apua pyytäwät.

Apostoli Paawali kehoittaa uskowia ottamaan oikeasta hetkestä waarin (Ef. 5, 16). Jumalan taloudessa on erilaiſia aikoja. Wanhan liiton aika oli lain ankaran kaswatukſen aika. Elias tuotti uskon rukouksella tulta taiwaasta. Mutta apostolit eiwät ſaaneet ſitä tehdä, ſillä uuden liiton armon päiwä oli koittanut. Johannes kastajan tuli ſaarnata parannusta. Kun Jeeſus Kristus tuli maail-

maan, alkoi uusi ihmeiden aika. Sokeat saiwat näkönsä, ontuwat käweliwät, pitaliset puhdistuiwat, kuurot kuuliwat, kuolleet herätettiin ja köyhille saarnattiin ewankeliumia (Matt. 11, 5). Ja kun Jeesus oli korotettu Jumalan oikealle puolelle, wuodatti Hän Pyhän Hengen kaiken lihan päälle, niin että apostolit puhuiwat kielillä, ennustiwat, ajoiwat ulos pahoja henkiä, paransiwat sairaita ja herättiwät kuolleita. Mutta näillä ihmeteoilla oli aikansa. Niiden tarkoitus oli silminnähtäwillä, erinomaisilla todistuksilla herättää juutalaisia ja pakanoita ottamaan huomioonsa sitä puhdasta waloa, joka Kristuksessa oli ilmestynyt. Kun kristinuskon totuus oli ilmoitettu apostolisessa sanassa ja todistus siitä annettiin ewankeliumin saarnan kautta seurakunnille, wetäytyiwät nämä ulkonaiset ihmeteot pois maailmannäyttämöltä, ja kristinusko teki sisällisesti työtä ihmiskunnassa. Jeesus sanoi fariseuksille, ettei Jumalan waltakunta ollut tulewa nähtäwällä tawalla, ja opetuslapsille Hän sanoi, että aika oli tulewa, jolloin turhaan halajaisiwat nähdä edes yhtä Ihmisen Pojan päiwää, ja jos heille sanottaisiin: katso täällä, katso tuolla on semmoinen Ihmisen Pojan päiwä, niin älköot lähtekö sinne älköötkä rientäkö perässä, sillä Ihmisen Poika on päiwänänsä olewa niinkuin salama, joka leimahtaa toisesta taiwaanrannasta toiseen (Luuk. 17, 20—24).

Useat halajawat nytkin nähdä niitä Ihmisen Pojan päiwiä, joina saataisiin ihailla suuria ihmetekoja, mutta semmoisia päiwiä ei tule, ennenkuin Ihmisen Poika ilmestyy kirkkaudessa. Silloin tulee suurempien ihmeiden päiwä, kuin koskaan on ollut. Nyt on semmoinen aika, jona ei sowi pyytää itselleen korkeita asioita. (Jer. 45, 5), sillä sen kautta kietoutuu kristitty niihin suuriin erhetyksiin, jotka kaikkialla liikkuwat. Nyt on meidän oppiminen uskollisuutta wähässä. Suuruuden hulluutta on paljon maailmassa, ja sitä alkaa olla kristikunnassakin. Tuomio alkaa Jumalan huoneesta, ja Herra sanoo: **„Mene, kansani, käy kammioihis ja sulje owesi jälkees; lymytä itsesi wähäiseksi silmänräpäykseksi, siksi kuin wiha menee ohitse“** (Es. 26, 20). Uskowa ajattelee entisiä aikoja, joina Jumalan käsiwarsi oli ojennettuna, ja hän ajattelee tulewia ihmeen aikoja, kun Herra tulee kirkastettawaksi pyhissään ja ihmeteltäwäksi kaikissa uskowissa (2 Tess. 1, 10). Mutta nyt on turhaa pyytää nähdä Ihmisen Pojan päiwiä, ja wielä turhempaa on ruweta niitä tekaisemaan.

Mutta ennen Herran tulemusta tulee aika, jona pimeyden walta tekee suuria ihmetekoja. Jeesus sanoo: **„Wääriä kristuksia ja wääriä profeettoja nousee, ja he tekewät tunnustekoja ja ihmeitä, eksyttääkseen, jos mahdollista, walitut“** (Mark. 13, 22).

Näitä ihmetekoja saadaan kyllä nähdä, ja joka niitä tawoittelee, hän joutuu harhateille. Wäärä usko ja epäusko tuowat, ennenkuin ne ainiaaksi tuomitaan, esille salatut sywyytensä, ja laittomuuden henki wiettää woittojaan walheen kaikin woimin, wäärin tunnuksin ja näennäisin ihmein. Pimeyden walta toimii kaikilla wäärydyn wiettelyksillä niille turmioksi, jotka eiwät ottaneet wastaan rakkautta totuuteen (2 Tess. 2, 9. 10). Tuo Herran ennustama laiton on tekewä suuria ihmeitä ja woimatekoja. Herran päiwä, jona hänen ihmeensä taas esiintywät, ei tule, ennenkuin luopumus tapahtuu ja laittomuuden ihminen ilmestyy, kadotuksen lapsi, joka korottaa itsensä yli kaiken, jota jumalaksi tai jumaloitawaksi kutsutaan (2 Tess. 2, 3. 4). Se aika on käsissä, jona synnin ihminen astuu maailmannäyttämölle. Koetuksen hetki on tullut yli koko maan piirin koettelemaan niitä, jotka maan päällä asuwat (Ilm. 3, 10). Sentähden on kristityllä niin paljon ahdinkoa. Mutta meidän Herramme on wäkewämpi pimeyden ruhtinasta, ja Hän auttaa omansa kaikesta hädästä.

Kristus kulki kärsimisen kautta kirkkauteen. Hän tiesi yön tulewan, jona ei woi toimia. Sentähden Hän ei yrittänytkään teennäisillä keinoilla muuttaa asiaintilaa, waan Hän teki työtä päiwän aikana, ja yön tultua Hän kärsi ja sanoi wihamiehilleen: **„Tämä on teidän hetkenne ja pimeyden walta“** (Luuk. 22, 53), ja Pilatukselle Hän sanoi: **„Sinulla ei olisi mitään waltaa Minuun, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä“** (Joh. 19, 11). Kristus pyysi Isää kirkastamaan hänen nimeään, ja Hän tyytyi Jumalan teihin. Isä herätti Hänet kuolleista ja asetti Hänet kirkkauteen. Niin on Jumalalla aikansa, ja meidänkin tulee wiisaina käyttää oikein aikaa. Kristittyä painaa tuo pimeyden walta, joka kaikkialla on toimessa, ja yhä kaswawa epäsiweys huolestuttaa sywästi wanhempia, isäntäwäkeä ja opettajia.

Pakanakunnan piirissä luisui muinoin siweyden kanta yhä alemmaksi, kunnes yleinen epäsiweys pääsi walloilleen. Pakanat tunsiwat yleisen ilmestyksen todistuksista Jumalan, mutta he eiwät kunnioittaneet Häntä Jumalana, sentähden käwiwät he ajatuksiltaan turhanpäiwäisiksi, ja heidän ymmärtämätön sydämensä pimeni. Kun he muuttiwat katoamattoman Jumalan kirkkauden katoawaisen olennon kuwan kaltaiseksi, hylkäsi Jumala heidät heidän sydämensä himoihin. Pakanat waihtoiwat Jumalan totuuden walheeseen ja kunnioittiwat ja palweliwat luotua, siwuuttaen Luojan, joka on ylistettäwä iankaikkisesti, sentähden Jumala hylkäsi heidät häpeällisten intohimojen waltaan. Kun pakanoille ei kelwannut pitää Jumalaa tietoisuudessaan, niin Jumala hylkäsi heidät

turmeltuneen mielen waltaan (Room. 1, 21—28). Siinä on pakanakunnan kehityksen kolkot peruspiirteet. Se ei kunnioittanut Jumalaa Jumalana, ja sentähden Jumala wetäytyi pois ja jätti sen saastaisten himojen waltaan. Pakanakunnan kauhea epäsiweys oli Jumalan hylkäämisen tuomiollinen seuraus.

Ja sama iankaikkinen sääntö wallitsee kristikunnassakin. Materialismi on polkenut Jumalan kunnian maahan. Monimuotoinen ratsionalismi on milloin kieltänyt Jumalan, milloin muodostanut Häntä oman mielensä mukaiseksi. Yhä waan ollaan muowailemassa uusia maailmankäsityksiä, joissa Jumalan kunnia poljetaan. Sentähden Jumala ottaa pois suojelewan kätensä ja jättää kunniansa häpäisijät häpeällisten himojen waltaan. Siinä on nytkin perussyy siihen kauheaan epäsiweyteen, joka uhkaa häwittää kaiken siwistystyön. Kuinka kurja on tuo saastaisten himojen walta! Kuinka häpeällistä on ihmisen tallata jaloimmat tunteet maahan! Mutta harwat ajattelewat, että nykyinen tilanne on ytimessään Jumalan hylkäämisen tuomiollinen seuraus. Ei auta mikään muu keino kuin kääntyminen ja palajaminen Jumalaan. Suuret keksinnöt owat ylpistyttäneet siwistyskansoja, kun näiden olisi tullut nöyryyttää heitä, sillä ainoastaan Jumalan luomakunnan ihmeellisen yhteyden kautta käwiwät nuo keksinnöt mahdollisiksi. Ylpeys on waarallinen, sillä **„Jumala on ylpeitä wastaan, mutta nöyrille Hän antaa armon“** (1 Piet. 5, 5). Kyllä olisi syytä nykyisen sukupolwen nöyrtyä Jumalan wäkewän käden alle ja antaa Hänelle kunnia. Hän yksin woi sortaa pimeyden wallan ja auttaa turmiosta. Nykyisessä sortotilassa on paljon synnin sisällistä kehitystä, jota ei woi ulkonaisilla keinoilla parantaa. Ja paljon on niitä, joihin apostolin sanat, että semmoiset owat kartettawat, kohdistuwat.

Nykyajan uskonnollinen suwaitsewaisuus tahtoo syleillä kaikki, ja toiminnan rajoittaminen tuntuu siltä ahdasmielisyydeltä, mutta jos kristitty laajentaa toimensa yli sen, minkä Jumalan antamat lahjat ja woimat myöntäwät, joutuu hän henkiseen wararikkoon, ja jos hän waikutuksen puuhassa rupeaa liittoon pahan kanssa, tulee hän osalliseksi wieraisiin synteihin ja woi joutua haaksirikkoon. Se waara on tätä nykyä monin paikoin uhkaamassa kristikuntaa, waikka toiselta puolen on niin paljon uneliaisuutta ja wälinpitämättömyyttä. Ei menestys riipu joukosta ja puuhasta, waan Herran armosta ja awusta. Kaikkina aikoina on wiisauden perusteena ollut toiminnan rajoittaminen, niin ettei henkinen woima katoa. Uskonnon alallakin on se Jumalan perussääntö. Hän kutsui Aabrahamin, walitsi Israelin kansan, antoi Jeesuksen kaswattaa opetus-

lapſia, jotka lähtiwät ſaarnaamaan, kun oliwat ſyntyneet ylhäältä. Rajoittaminen on tarpeen henkiſelle kehitykſelle. Mutta ennen kaikkea on työ tarpeen. Laiska etſii aina tekoſyitä, joilla hän puoltaa toimettomuuttaan. Toimetonna ihminen turmeltuu ja laiminlyö welwolliſuutenſa, mutta toiminnaſſa on rajoittuminen tarpeen. Herran pellolla kaswaa niſuja ja ohdakkeita yhdeſſä, eikä ihminen woi puhdiſtaa tätä peltoa, waan molemmat kaswawat elonkorjuuaikaan asti. Pahallakin on kehityksenſä, jota emme woi estää. Mutta kristitty ei woi tehdä liittoa pahan kanſa, waan hänen täytyy ſitä wastuſtaa. Yhdeſſä ruumiiſſa on monta jäſentä, ja niillä on kullakin eri tehtäwänſä. Jumala antaa uskowille erilaiſet armolahjat, ja kunkin tulee toimia tämän armolahjan mukaan. Kun kristitty menee toimimaan yli ſen armolahjan, minkä Jumala on hänelle antanut, ajattelee hän itſeſtään enempää, kuin hänen tulee ajatella (Room. 12, 3). Ja jos hän pakottaa toiſta toimeen, joka käy yli tämän armolahjan, rikkoo hän Jumalan ſääntöjä. Tämän kautta on paljon teennäiſtä ſyntynyt kriſtilliſen toiminnan alalla ja paljon on kuolleita töitä. Tunnolliſelle ſyntyy paljon waiwaa tämmöiſeſtä Jumalan ſääntöjen rikkomiſeſta, ja pimeyden walta pääſee häiritſemään kriſtillistä työalaa.

Mutta waikka hätä nykyaikana on ſuuri ja moninainen, niin Jumala auttaa. Meillä on Jumala, joka antaa kaiken yhdeſſä waikuttaa niiden parhaakſi, jotka Häntä rakaſtawat (Room. 8, 28). Herran työ on meidän mentäwä, ja me ſaamme heittää kaikki murheemme Hänen päälleen, ſillä Hän pitää huolen meiſtä. Jumala kuulee kaarneen poikien huudon ja antaa niille rawinnon (Job. 39, 3), ja murheelliſen ſydämen huokaus nouſee Hänen työnſä. Waiwaiſet ja ſorretut owat likinnä Jumalaa, ja hätääntyneet ja nöyrtyneet eiwät koſkaan rukoile turhaan, waan he ſaawat ſen, mikä heille on parasta. Kun emme heikkoudeſſamme tiedä, mitä meidän on rukoiltawa, rukoilee Jumalan Henki itſe meidän puolestamme ſanomattomin huokauksin (Room. 8, 26), ja kun koetuksen hetkinä harhailemme, niin että ſydämemme meidät tuomitſee, niin on meillä Puolustaja Iſän työnä, Jeeſus Kristus, joka on wanhurskas. Jos tunnuſtamme ſyntimme, antaa Hän meille ſynnit anteeksi ja puhdiſtaa meidät kaikesta wäärydeſtä (1 Joh. 1, 9). Me, jotka olemme ſyntiſiä, annamme lapſillemme hywiä lahjoja; Iſä taiwaaſſa antaa paljoa mieluummin kalliita lahjojaan niille, jotka rukoilewat niitä Häneltä. **„Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta wapahtaa“**, ſanoo Daawid (Pſ. 68, 21). Wielä näkee uskon ſilmä Jumalan ihmetekoja, ja uſeinkin pelaſtaa Hän kuolemasta, misſä ei lääkäri eikä

lääke mitään woi, ja siitä kiittää uskowa Herraa hiljaisuudessa. **„Herran salaisuus on niillä, jotka Häntä pelkääwät“** (Pſ. 25, 14). Maailmannäyttämöllä ei Jumala nyt tahdo ihmeitään tehdä, mutta Siionissa ylistetään Häntä, kun Hän armonsa woimalla auttaa. Me nostamme silmämme wuoriin päin, joista apu tulee. Apumme tulee Herralta, joka on tehnyt taiwaan ja maan (Pſ. 121, 1. 2). Ihmeellinen on Jumala awussaan, ihmeellisin silloin, kun ei tämä apu ole ulkonaisesti nähtäwänä, waan kun näyttää siltä, kuin ihmiset olisiwat hallitsemassa.

Uhkaawat enteet wiittaawat waan suurempiin kärsimyksiin, mutta maalliset ilot ja murheet hallitsewat ihmisten mieliä. Waikka niin suuret kärsimykset painawat kansoja, niin he eiwät tahdo kääntyä Jumalan puoleen. Huimauksen henki saa yhä enemmän waltaa, ja se ei päästä ihmisiä rauhaan. Itserakkaus, nautinnonhimo, panetus, walhe, kiittämättömyys ja wallattomuus esiintywät julkisesti. Sitä ei kysytä, onko asia sopusoinnussa Jumalan iankaikkisten sääntöjen kanssa, waan sitä kysytään, onko se omien toiweiden ja käsitysten, omien etujen ja itsekästen pyyteiden mukaista, onko sillä onnistumisen mahdollisuutta, tuottaako se kunniaa ja kiitosta. Ja tämmöisillä syillä puolustetaan wäärynyskin, ja jumalattomuus ei ole usean mielestä jumalattomuutta, waan se peitellään ihmisrakkauden werholla. Ei ole miehuutta pahan wastustamisessa eikä lujuutta hywän puolustamisessa, waan kunnianhimoiset ja ilkeät ihmiset saawat yhä enemmän waikutuswaltaa. Tämmöisenä aikana saawat kristityt paljon kärsiä, kun heidän täytyy wastustaa sitä, mikä on pahaa ja wäärää, ja kun eiwät woi laskea leikkiä walan ja omantunnon kanssa. Ja se tuntuu kristityiltä raskaimmalta, että Jumala usein pysyy niin kätkettynä ja hiljaisena, niinkuin Hän ei olisikaan läsnä, waikka hänen pyhää nimeään pilkataan ja hänen pyhää sanaansa poljetaan. Mutta Jumala on kuitenkin hallitsemassa. Hän on niin korkea, että Hän woi jonkun aikaa waijeta. Aikanaan on Hän puhuwa, ja Hän on auttawa omiaan. Wanhurskaus ja oikeus on hänen istuimensa perustuksena (Pſ. 89, 15). Hän odottaa aikansa ja antaa pahan ja jumalattomuuden kypsyä, mutta oikeaan aikaan Hän tuomitsee ja sortaa wäärynyden ja pelastaa omansa.

Jumala on sama eilen ja tänäpänä ja iankaikkisesti, ja Hän on maailman hallitsija. Hän on kaikkialla läsnä ja kantaa kaikki woimansa sanalla. Ja armon ja totuuden sanassa puhuu Hän meille Pyhän Hengen kautta. Hän synnyttää ja kaswattaa meissä uskoa, toiwoa ja rakkautta, niin että me heikkoudessamme pääsemme osallisiksi hänen woimastaan. Hänen wäkewän kätensä alle me tah-

domme nöyrtyä ja heittää kaikki murheemme Hänen päälleen. Me tahdomme olla raittiita ja walwoa, niin että woimme perkelettä wastustaa. Jumala on kutſunut meidät iankaikkiſeen kirkkauteenſa Kriſtukſeſſa, ja Hän on auttawa meidät ſinne, waikka meidän täytyy täällä wähän aikaa kärſiä. Hän walmiſtaa meitä armollaan ja Hengellään. Hän tukee ja lujittaa meitä. Hänelle olkoon walta ja kunnia!

Taiwaallinen Iſä! Auta meitä läpi waikeukſien ja koetusten, niin että kerran ſaamme iankaikkiſesti olla Sinun tykönäſi kirkkaudeſſa. Kuule meitä Jeeſukſen Kriſtukſen tähden! Amen.

---

41. Kirkastumista kristitty ikäwöi.

Saarna neljäntenä Kolminaiſuuden jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: Room. 8, 18—23.

„Päätän näet, että tämän nykyiſen ajan kärſimykſet eiwät ole werrattawat ſiihen kirkkauteen, joka on ilmeſtywä meihin. Sillä hartaasti ikäwöiden luomakunta odottaa Jumalan lasten ilmeſtymiſtä. Sillä luomakunta on aliſtettu katoawaiſuuden alle — ei omasta tahdoſtaan, waan ſen tahdoſta, joka ſen aliſti — kuitenkin toiwon waraan, koska itſe luomakuntakin tulee wapautettawakſi turmeltuneiſuuden orjuudeſta Jumalan lasten kirkkauden wapauteen. Sillä me tiedämme, että koko luomakunta yhdeſſä huokaa ja on ſynnytyſtuskiſſa aina tähän asti; eikä ainoaſtaan ſe, waan myös me, joilla on Hengen eſikoislahja, mekin huokaamme ſiſimmäſſämme, odottaen lapſekſi ottoa, meidän ruumiimme lunaſtusta“.

Jumala on aikanaan kirkaſtawa tämän luomakunnan, ſillä kirkaſtuminen on ſen kehityksen määrä. Ihminen, jonka Jumala loi kuwakſeen ja jonka Hän aſetti hallitſemaan luontoa, on tulewa oſalliſeksi Jumalan kirkkaudeſta. Ne kärſimykſet, jotka täällä owat meidän kestettäwinä, woiwat uſein näkyä ſuurilta, mutta ne owat mitättöminä pidettäwät ſen kirkkauden rinnalla, joka on ilmeſtywä meihin. Paawali oli paljon kärſinyt. Hän temmattiin kolmanteen taiwaaſeen, kuuli ſanomattomia ſanoja ja näki taiwaallista kirkkautta. Hän tekee ſen johtopäätöksen, etteiwät nykyiſen ajan kärſimykſet ole werrattawat tuohon kirkkauteen, ja hän kykenee oikein arwoſtelemaan tämän aſian. Monenlaiſet ſiſälliſet ja ulko-

naiset kärsimykset kuuluwat tähän maailman järjestykseen, eikä yksikään ihminen pääse niistä wapaaksi, mutta tulewan maailmanajan kirkkaus on niin korkea, että kristitty sitä tawoitellen mielellään kärsii niitä waiwoja, jotka täällä kohtaawat häntä. Paawali sanoo, että **„me ylisteleimme ahdistuksistakin“** (Room. 5, 3). Kirkkaus on tulewan maailmanajan tunnusmerkkinä, niinkuin kärsimykset nykyisen. Kristityllä, joka elää uskonyhteydessä Kristuksen kanssa, on jo täällä kirkkautta, mutta hänen elämänsä on kätketty Kristuksen kanssa Jumalassa (Kol. 3, 3), ja se ilmestyy täydellisenä tulewassa maailmanajassa.

Kristitty on warmaan tulewa osalliseksi tästä kirkkaudesta, sillä Jumala on pannut luomakuntaankin ikäwän, joka hartaasti odottaa Jumalan lasten ilmestymistä. Luonnon ja ihmiskunnan kesken on yhteyttä. Kun Israel luopui Jumalasta ja antautui synnin waltaan, tahraantui lupauksen ihana maa ja joutui kiroukseen alaiseksi. Samalla tapaa synnin orjuudessa eläwä kansa wieläkin saastuttaa isiensä maan ja tuottaa sille kärsimystä. Kun Kanaanin kansa tahrasi maansa synneillään ja kypsyi pahassa, oksenti maa asukkaansa. Israelin kansa häwitti ne. Luomakunnassa liikkuu waistomaisena ikäwöiminen sitä kirkastusta, jonka Jumala on sille ja ihmiskunnalle aikonut. Kun Jumalan lapset saawat ilmestyä kirkkaudessa, silloin kirkastuu luomakuntakin. Sywän tunnelman tuosta ikäwästä saa luonnon piirissä liikkuwa, jonka sydän on auennut käsittämään, mitä luonto puhuu. Raskasmielinen ja surunwoittoinen on oikea kansanlaulu. Huokaus nousee useinkin jalomman eläimen sydämestä. Tietoisena ei tämä ikäwä esiinny, waan waistomaisena se liikkuu kaikkialla, niinkuin eläinkunnan elämä yleensä on waiston määrättäwänä.

Luomakunta on ihmiskunnan synnin kautta joutunut turmeltuneisuuden orjuuteen, ja se ikäwöipi hartaasti wapautumista. Kaunis, ihana oli luonto, kun se Luojan kädestä lähti. Ei eläin silloin toista raadellut, ei kaswi toista ahdistanut. Emme tunne enää luontoa sen alkuperäisessä suloudessaan, sillä ihmisen lankeemus on piirtänyt siihen synkkiä piirteitä. Petoeläimet tekewät nyt tuhojaan, myrkylliset kaswit wahingoittawat ja autioissa erämaissa katoaa elämä. Kun Jumala katsoi kaikkia, mitä Hän oli tehnyt, niin **„ne oliwat sangen hywät“** (1 Moos. 1, 31), mutta nyt on koko luomakunta katoawaisuuden alainen. Omasta tahdostaan se ei ole joutunut tähän asemaan, waan Jumala pani sen ihmisen synnin tähden turmeltuneisuuden alaiseksi. Ihminen on asetettu luonnon herraksi ja luonto on riippuwainen ihmiskunnasta. Kun ihminen joutui synnin kurjuuteen, täytyi luonnonkin tulla katoawaisuuden alai-

seksi, mutta Jumala antoi sille sen toiwon, että se aikanaan oli wapautettawa turmeltuneisuuden orjuudesta. Niinkuin Jumala antoi ihmiselle lupauksen tulewasta wapautumisesta, niin on luomakuntakin pääsewä Jumalan lasten kanssa osalliseksi kirkkaudesta. Wapautumista ikäwöi luomakunta, ja kirkastumista se odottaa, niin että se saisi Jumalan lasten kanssa tulla osalliseksi taiwaallisesta kirkkaudesta. Ihmisen täytyy nyt kulkea kuoleman kautta elämään, ja niin täytyy luomakunnankin käydä puhdistuksen kautta kirkkauteen. Ihana on uusi Jerusalem, jossa Jumalan maja on ihmisten keskellä ja jossa ei ole kuolemaa, ei murhetta, ei kipua, waan jossa kaikki on uudeksi tehty. Siellä kiittää kirkastunut ihmiskunta kirkastuneen luomakunnan piirissä Jumalaa ja Karitsaa.

Luomakunnan nykyinen tila on muuttuwa, sillä me tiedämme, että koko luomakunta yhdessä huokaa ja on synnytystuskissa. Sen tietää se, joka hengen silmällä katselee luomakuntaa ja tarkkaa, mitä sen sisimmässä tapahtuu. Ihminen on useinkin niin wieraantunut luonnosta, ettei hän tiedä, mitä se ikäwöi. Koko luomakunta huokaa yhdessä, ja se on synnytystuskissa, sillä Jumala on kärsimysten kautta luomassa uutta luomakuntaa. Waistomaisesti luonto kärsii siitä orjuudesta, joka on estämässä sen kehittymistä, ja se pyytää wapaantua siitä. Kuolemaa kammoaa luontokin ja waistomaisesti se pyrkii pois turmeltuneisuuden orjuudesta. Jumalan lapsi, jolla on Hengen esikoislahja, huokaa hänkin sisimmässään ja odottaa sitä lapseksi ottoa, jonka kautta ruumis wapaantuu turmeltuneisuudesta ja pääsee osalliseksi kirkkauden wapaudesta. Uskomalla Kristukseen pääsee ihminen Jumalan lapseksi, mutta hänen ruumiinsa on täällä wielä taudin ja kuoleman waiwaama. Se on wapautuwa synnin turmiosta ja kirkastuneena tulewa hengen täydelliseksi elimeksi. Luomakunnan huokauksen kuulee Jumala, ja kristityn sisimmässä liikkuwa ikäwä on aikanaan saawa tyydytyksen.

Jumala on walo, eikä Hänessä ole yhtään pimeyttä (1 Joh. 1, 5). Ja Jumala asuu walossa, mihin ei kukaan taida tulla. Sitä ei yksikään ihminen ole nähnyt eikä woi nähdä (1 Tim. 6, 16). Tästä Jumalan walosta säteilee kirkkautta, joka täyttää taiwaat. Herran rukouksen loppusanoissa sanomme waltakunnan, woiman ja kirkkauden olewan Jumalan. Herran kirkkaus täytti liiton majan (2 Moos. 40, 34) ja Jerusalemin temppelin (1 Kun. 8, 11). Kristus on Jumalan kirkkauden säteily (Hebr. 1, 3), ja apostoli sanoo katselleensa Kristuksen kirkkautta, kirkkautta sellaista, kuin ainokaisella Pojalla on Isältä (Joh. 1, 14). Kristus oli tosi walo (Joh. 1, 9), ja Hän oli maailman walona (Joh. 9, 5), mutta Hän rukoili Isää, että tämä kirkastaisi Hänet tykönään sillä kirkkaudella, joka Hänellä oli

Isän tykönä, ennenkuin maailma olikaan (Joh. 17, 5). Kristus oli alussa Jumalana walo, ja Hänellä oli kirkkaus taiwaissa, mutta Hän tuli Isän tyköä maailmaan tuomaan taiwaan kirkkautta kuolon warjon maahan. Sentähden Hän Ihmisen Poikana kirkastui, jotta Hän woisi kirkastaa ihmisen ja maailman. Kirkastuksen wuorella muuttui Hän opetuslasten edessä, ja hänen kaswonsa loistiwat niinkuin aurinko ja hänen waatteensa tuliwat walkoisiksi niinkuin walo (Matt. 17, 2). Se kirkkaus, mikä oli Jeesuksessa Hänen maan päällä ollen, tuli kirkastuksen wuorella näkywiin opetuslapsille, mutta Kristus kirkastui Ihmisen Poikana täydellisesti, kun Hän meni Isän tykö. Kirkastuneena Hän lähetti Pyhän Hengen maailmaan pitkittämään pelastustyötään täällä. Kun Jeesus lehtimajanjuhlana julisti kansalle, että Häneen uskowan sisimmästä oli juoksewa eläwän weden wirtoja, sanoo Johannes: **„Sen Hän sanoi Hengestä, joka oli tulewa niiden osaksi, jotka uskoiwat Häneen; sillä Henki ei ollut wielä tullut, koska Jeesus ei ollut wielä kirkastunut“** (Joh. 7, 39). Kirkastus oli Jeesuksen kehityksen määrä Ihmisen Poikana, ja Hänestä lähtee kirkastuneena ihmisen ja maailman kirkastuminen.

Walon kohti kulkee oikea kehitys. Apostoli sanoo tekstiämme seuraawissa wärsyissä, että me olemme toiwossa pelastetut ja että Henki itse rukoilee puolestamme sanomattomin huokauksin. Kaikki waikuttaa yhdessä niiden parhaaksi, jotka rakastawat Jumalaa, niiden, jotka hänen aiwoituksensa mukaan owat kutsutut. **„Sillä ne, jotka Hän edeltätunsi, Hän myös edeltämääräsi Poikansa kuwan kaltaisiksi; mutta jotka Hän edeltämääräsi, ne Hän myös on kutsunut; ja jotka Hän on kutsunut, ne Hän myös on wanhurskauttanut, mutta jotka Hän on wanhurskauttanut, ne Hän myös on kirkastanut. Mitä me siis tähän sanomme? Jos Jumala on puolellamme, kuka woi olla meitä wastaan?“** (Room. 8, 29—31). Ihmiskunnan ja luomakunnan kirkastumista tarkoittaa Jumalan aiwoitus, joka johtaa maailman kehitystä. Jumala on edeltätuntenut ja edeltämääränmyt meidät Poikansa kuwan kaltaisiksi, ja jotka Hän on kutsunut, ne Hän myös on wanhurskauttanut, ja jotka Hän on wanhurskauttanut, ne Hän myös on kirkastanut. Niin kulkee Jumalan maailmasuunnitelma määräänsä kohti. Kirkastukseen latwistuu Jumalan armotoimi, ja apostoli sanoo uskowille Tessalonikassa: **„Kaikki te olette walon lapsia ja päiwän lapsia; emme ole yön emmekä pimeyden lapsia“** (1 Tess. 5, 5). Kristukseen uskomalla ihminen saa waloa Herralta ja tulee walon lapseksi, joka Herran tulemuksessa kirkastuu, niin että ruumiskin wapaantuu turmeltuneisuuden orjuudesta. Korkea on Jumalan

ihmiselle panema määrä. Armas on luonnon walo. Kuinka ihana onkaan se kirkkaus, joka täyttää taiwaat ja uuden ihmiskunnan!

Jumala loi ensiksi walon. **„Tulkoon walo“**, sanoi Jumala, **„ja walo tuli“** (1 Moos. 1, 3). Aurinko ei ole walon alkuperäinen synnyttäjä, waan waloa oli, ennenkuin aurinkoa oli. Sittemmin loi Jumala auringon. Ihmeellinen on luonnollinen walo. Se liikkuu noin 300,000 kilometriä sekunnissa, ja se kulkee sammumatta awaruudessa wuosisatoja tuolla nopeudella. Tiedemiehet olettawat, että eeterihiukkeet owat aineen hienoimpia osia, ja että nämä hiukkeet waloa muodostaen liikkuwat hywin nopeasti; niiden wärähdyksiä luetaan biljoonittain sekunnissa. Näistä eeterihiukkeiden wärähdyksistä syntyy tiedemiesten arwelun mukaan lämpö, ja wärähdyksien kaswaessa näkywät ne walona silmälle. Lämmön säde muuttuu walon säteeksi. Tarkempaan ei tieteilijä tiedä selittää walon ja lämmön ihmeellistä olentoa. Lämpö, walo ja sähkö owat samaa luontoa. Luonnollinen walo on tarpeen maalliselle elämälle. Se panee kaswin siemenen maassa itämään ja kaswamaan; se antaa kukalle sen wärin ja lemun; se kuwaa auringon järwen lukemattomissa aaltoloissa, ja se piirtää ihmisen kuwan walokuwaajan lewylle. Se antaa elämää ja terweyttä, mutta se tuo tulena myös häwiön ja kuoleman. Luonnon piirissä on walo ihmeellisimpiä olioita ja ihmeellisimpiä se on waikutustensakin puolesta. Awaruudessa liikkuu satoja miljooneja aurinkoja, jotka lähettäwät waloa joka haaralle. Nuo walon aallot liikkuwat ristikkäin; ne woisiwat riitaisina taistella toisiaan wastaan, ja silloin syntyisi pimeyttä koko maailman awaruudessa; mutta ne yhdistywät Jumalan säännön mukaan yhteisiksi aaltoliikkeiksi ja lewittäwät äärettömän paljon waloa awaruuteen. Ja ihmeellinen on walon wärien sopusointu. Kun walkoinen walo johdetaan särmiön läpi, syntyy siitä seitsemän wäriä, joiden eeteriaallot owat tiedemiesten selityksen mukaan eri pitkiä ja eri nopeita. Äärettömän paljon eeteriwärähdyksiä liikkuu sekunnissa, mutta eri wäreillä on niitä eri määrä. Kuitenkin ne sopusoinnussa yhdistywät ja koskettawat silmäämme walkosena walona, kun sillä wärillä, jolla on pisin eeteriaalto, on wähin nopeus, ja sillä, jolla on lyhin eeteriaalto, on suurin nopeus. Ainoastaan tämän ihmeellisen säännöllisyyden kautta on mahdollista, että walkoinen walo, joka on wälttämättä tarpeen kaikille eläwille olennoille, woi syntyä. Luonto on täynnä tämmöisiä Jumalan suuria ihmeitä, joita emme woi järjellämme käsittää. Ne ilmoittawat Jumalan wiisautta ja hywyyttä, ja uskowa ylistää palwoen Häntä, joka on kaikkiwaltiaana luonut

taiwaan ja maan ja meren ja kaikki mitä niissä on. Mutta luonnollinen walo on luotua waloa, joka aikanaan katoaa.

On olemassa korkeampi walo, joka elwyttää ja walaisee hengen maailmaa. Jos on ihmeellinen luonnollinen walo, ihmeellisempi on henkinen. Jumala on walo, ja tämä walo on elämä ilmestyksessään. Jumala on elämä; Hän on rakkaus, ja Hän on Henki. Näissä esiintyy Jumalan ylimaailmainen olento, joka luo maailmankaikkeuden. Jeesuksessa Kristuksessa ilmestyy Jumala ihmiskunnalle, ja Johannes sanoo Jeesuksesta: **„Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten walo"** (Joh. 1, 4). Jeesuksessa on taiwaan walo koittanut meille, ja Jeesuksen kautta ihminen pääsee osalliseksi Jumalan ihmeellisestä walosta. Korkeampi ja ihmeellisempi on tämä walo kuin luonnon walo, mutta ihmisen silmä ei sitä näe, ja sentähden eiwät useimmat siitä wälitä. Jeesus sanoo: **„Minä olen tullut waloksi maailmaan, jottei yksikään, joka Minuun uskoo, jäisi pimeyteen"** (Joh. 12, 46). Muualla ei ole iankaikkisen elämän waloa saatawana kuin Jeesuksessa Kristuksessa. Uskomalla Häneen me tulemme walon lapsiksi, niin että meillä on iankaikkinen elämä omana elämänä.

Luonnollisen walon lapsia owat kaikki ihmiset, jotka syntywät maailmaan, mutta Raamattu puhuu myös pimeyden lapsista ja yön lapsista, jotka owat walon lasten wastakohtina. Auringon walo ympäröi meitä, mutta se ei woi laskea waloa sieluun. Ihminen woi liikkua ulkonaisessa walossa, waikka sielu on pimeässä. Ylpeys, ahneus, walhe ja epäpuhtaus himmentäwät mielen, jollei Jumalan elämän walo ole koittanut hengelle. Kun syntiinlankeemuksessa ihminen luopui Jumalasta, walaisiwat auringon säteet edelleen luontoa, mutta ihmisten henget pimeniwät ja heidän sielunsa turmeltuiwat. Jumalattomuus, epäusko, taikausko ja epäsiweys lewittiwät henkistä pimeyttä ihmiskuntaan. Kaikki ihmiset tuowat syntyessään maailmaan mukanaan synnin pahoja taipumuksia, ja huono siemen kaswaa lapsuudesta asti niinkuin rikkaruoho ja turmelee hywän. Apostoli sanoo kirjeessään efesolaisille: **„Ennen te olitte pimeys, mutta nyt te olette walo Herrassa"** (5, 8). Maailman lapsi waeltaa pimeässä, waikka hänellä olisi paljonkin siwistyksen waloa ympärillään, mutta Jumala kutsuu ihmisen pimeydestä ihmeelliseen waloonsa (1 Piet. 2, 9). Kristuksen kautta kutsuu Jumala ihmisen, pelastaakseen hänet pimeyden wallasta iankaikkiseen elämään. Jeesuksessa Kristuksessa on se elämä, mikä Jumalassa on, ja walona Hän loistaa sanassaan, johon Hän on pannut iankaikkisen elämän maailman walistukseksi.

Ewankeliumi on ihmishengelle elämän walo, joka loistaa iankaikkiſuuden piiristä ja laskee walonſa iankaikkiſuuteen. Kun tämä walo tunkeuu ihmishenkeen, syntyy ſiellä uuſi elämä, ſillä ſydämen ſilmä walaistaan (Ef. 1, 18), niin että Jumalan Henki ſaa laskea waloa taiwaasta ihmiſeen ja totuus waikuttaa elähyttäwällä ja pyhittäwällä woimalla. Hengen walistukſen kautta woi ihminen käſittää henkiſen totuuden ja ſiſälliſesti omakſua ſen. Jumalan Henki kirkastaa totuuden uskowalle, niin että walo ylhäältä walaiſee ſiſälliſen ſilmän ja uskowa ſaapi Hengen walon itſehenſä. Ylimaailmainen ikäwä wetää häntä Jumalan puoleen, kun Jumalan rakkaus Kristukſessa kutſuu Iſän tykö. Sydän aukenee Herran ſanalle, niin että ewankeliumi pääſee woimallaan tuomaan iankaikkiſuuden elämänwoimia ihmisſydämeen. Jumalan walo ſynnyttää henkielämän, joka kaswaa ja kehittyy, kun ihminen rukoukſella kätkee ſanan ja käyttää ſitä elämäſſä. Jumalan ſana ja Jumalan Henki owat yhdeſſä ja toimiwat yhdeſſä. Ne ſanat, jotka Jeeſus on puhunut, owat Henkeä ja elämää. Henki tekee ſanan eläwäkſi ſydämeſſä, niinkuin auringon walo elähyttää ſiemenen pelloſſa. Kun Jumalan ſanan henkiwalo pääſee ſiſälliſekſi ſydämen walokſi, tulee ihminen walon lapſekſi. Jollei Jumalan walo pääſe ewankeliumin kautta elämän walokſi ihmiſen ſydämeen, tulee ſe aikanaan kuluttawakſi tulekſi, joka waikuttaa tuomion tulena.

Koko maailmalle kuuluu Herran ſana: **„Nouſe, ole kirkas, ſillä walkeutesi tulee, ja Herran kirkkaus koittaa ylitſesi“** (Eſ. 60, 1). Jumalan ihmeellinen walo on meille koittanut Jeeſukſessa Kristukſessa. Jumalan ſana puhuu meille ja tahtoo ystäwänä johdattaa meitä Iſän kotiin. Se ſanoo maailman lapſelle: **„Herää ſinä, joka nukut, ja nouſe kuolleista, niin on Kristus ſinua walaiſewa“** (Ef. 5, 14). Walo tuo elämää; pimeys tuo kuolemaa. Maailmaſſa waihtelee walo ja pimeys. Totuus ja walhe owat täällä ſekaiſin. Mutta Jeeſukſessa Kristukſessa on waan waloa, totuutta ja elämää. Jeeſus on iankaikkinen elämänwalo ſynnin ja kuolon maaſſa eläwälle ihmiſelle. Tähän waloon tulee ihmiſen uskoa, jotta hän tuliſi walon lapſekſi. Jokaiſen ihmiſen ſydämeſſä on ikäwä ſitä waloa, joka on maailman luonnollista waloa korkeampi, mutta pimeys taistelee täällä walon kanſſa, ja Jumalan lapſen täytyy taistella pimeyttä wastaan, jos tahtoo walon lapſena waeltaa. Tahdotaan maalliſella ja henkiſellä alalla aina nähdä ja kuulla jotakin uutta, mutta Jumalan wakawa totuus ei tahdo ſaada ſijaa ihmisſydämeſſä. Maailma on täynnä onnen ja ſuuruuden walekuwia ja warjokuwia, mutta kaikki on täynnä eripuraiſuutta ja riitaa, epäilyksiä ja arweluita. Jumalan waroitusääniä on kuu-

lunut kaikille kanſoille, mutta pimeydeſſä tahtowat uſeimmat waeltaa, waikka maailman walo on keskuudeſſamme ja kutſuu pimeydeſtä ihmeelliſeen waloonſa. Jeeſus ſanoo: **„Tulkaa Minun tyköni kaikki työtätekewät ja raskautetut, niin Minä annan teille lewon“** (Matt. 11, 28).

Waloa ikäwöi ihmishenki. Jumalan Henki walaiſee ihmistä, niin että hän oppii tuntemaan totuuden, ja tämän walistuksen kautta tulee hänen ſyntinſä ja Jumalan armo hänelle tunnetuksi. Walistuksessa tulee Jumalan waloa ihmiſeen, niin että hän woi tuntea ylimaailmaista totuutta. Uskowa tarwitſee pitkin elämäänſä tätä walistusta. Ja kirkastuksessa Jumala tekee ſen, jonka Hän kutſuu ja wanhurskauttaa, Poikanſa kuwan kaltaiſeksi. Raamattu rinnastaa näitä Jumalan armon perustoimia. Joka ottaa wastaan kutſumuksen ja uskomalla Kristukſeen tulee wanhurskaaksi, hän kirkastetaan myös, waikka tämä kirkastuminen maan päällä wielä on jotakin kätkettyä. Joka elää uskonyhteydeſſä Kristukſen kanſſa, hän ſaa Kristukſelta waloa ja kirkkautta, ja hän odottaa taiwaasta tulewaa Wapahtajaa, **„joka on muuttawa alennustilaſſa olewan ruumiimme kirkkautenſa ruumiin kaltaiſekſi“** (Fil. 3, 21). Kristus antaa omilleen ſitä elämän waloa, mikä Hänesſä on. Sen kautta ſaa uskowa Herralta yhä enemmän waloa, ja hän walmistuu ſitä täydellistä kirkastumista warten, joka aikanaan tulee hänen oſakſeen. Sentähden ſanoo apostoli korinttolaiſille: **„Me kaikki, jotka peittämättömin kaswoin katſelemme Herran kirkkautta kuin kuwastimeſſa, muutumme ſaman kuwan kaltaiſiksi kirkkaudesta kirkkauteen“** (2 Kor. 3, 18). Elämän walon ſaaminen Kristukſelta on uskowan ilona, ja me **„ylisteleimme Jumalan kirkkauden toiwosta“** (Room. 5, 2). Jumalan lapſi on tulewa oſalliſeksi tuosta kirkkaudesta, ſillä **„me tiedämme tulewamme Hänen kaltaiſikſeen, kun Hän ilmestyy, ſillä me ſaamme nähdä Hänet ſellaiſena kuin Hän on“** (1 Joh. 3, 2).

Taiwaallinen Iſä! Anna ſydämemme olla awoinna Jeeſukſen Kristukſen walolle, niin että ſe woi walistaa meitä armollaan ja totuudellaan, ja auta meitä waeltamaan walkeudeſſa, niin että woimme olla walon lapſia! Kuule, Herra, meitä! Amen.

42. Elämästä iloitseminen.

Saarna wiidentenä Kolminaiſuuden jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Piet. 3, 8—15.

„Olkaa kaikki yksimieliſiä, helläſydämiſiä, weljiä kohtaan rakkaita, armahtawaiſia, nöyriä, ältää kostako pahaa pahalla eikä herjausta herjauksella, waan päinwastoin ſiunatkaa; ſillä ſihen te olette kutſututkin, että ſiunauksen periſitte. Sillä 'joka tahtoo iloita elämästä ja nähdä hywiä päiwiä, hän hillitköön kielensä pahasta ja huulensa wilppiä puhumasta, kääntyköön pois pahasta ja tehköön hywää, etſiköön rauhaa ja ſitä tawoitelkoon. Sillä Herran ſilmät owat kääntyneet wanhurskaihin ja hänen korwansa heidän rukouksiinsa, mutta Herran kaswot owat niitä wastaan, jotka pahaa tekewät'. Ja kuka on, joka woi teitä wahingoittaa, jos te hywää harrastatte? Waan waikka ſaiſittekin kärſiä wanhurskauden tähden, olette kuitenkin autuaita. 'Mutta ältää antako heidän peljästyttää itſeänne, ältäätä hämmästykö', waan pyhittäkää Herra Kriſtus ſydämiſſänne ja olkaa aina walmiit tekemään ſelkoa jokaiſelle, joka teiltä kyſyy teiſſä olewan toiwon perustusta, kuitenkin ſäwyiſyydellä ja pelolla".

Apoſtoli antaa tekſtiſſämme yleiſiä neuwoja kriſtityille. Kaikkien tulee olla yksimieliſiä, niin että heidän ſilmämääränään on olla Kriſtukſelle mieliksi, ja heidän ſydämenſä on pyſyminen taiwaan waltakunnan piiriſſä. Silloin ei riitaa ſynny uskowien keſken. Ja helläſydämiſinä tulee kriſtityjen ottaa oſaa muiden murheiſiin. Jumalan rakkaus herättää rakkautta Jumalan lapſiſſa. Ja niinkuin kriſtityjen ſydämeſſä tulee olla ſopua ja yksimieliſyyttä, niin tulee heidän keſkinäiſeſſä ſuhteeſſaan oſoittaa toiſilleen weljellistä rakkautta, armahtawaiſuutta ja nöyryyttä. Heillä on ſama Jumala, ſama Wapahtaja ja katoamaton perintö taiwaaſſa. Ei kriſtitty ajattele korkeita itſeſtään, ſillä hän tietää olewanſa tuhkaa ja tomua Jumalan edeſſä. Sentähden hänen ajatukſenſa ja toimenſa eiwät liiku oman itſenſä ympärillä, waan hän pyytää olla ſiunaukſeksi lähimäiſelleen.

Maailmaſſa wallitſee riitaa ja eripuraiſuutta, mutta kriſtitty noudattaa Herranſa eſikuwaa. Ei hän kosta pahaa pahalla eikä herjausta herjauksella, waan hän ſiunaa niitä, jotka kohtelewat häntä pahasti. Kriſtus oli ſiweä ja nöyrä ſydämeſtä, ja Hän teki hywää niille, jotka katkeroittiwat hänen elämänſä. Herra antaa omilleen woimaa ſiunaamaan niitä, jotka tekewät heille pahaa. Tämä ſiunaaminen ei ole wain huulten puhetta tai ulkonaiſta koh-

teliaiſuutta, waan ſe on ſydämen wilpitön toiwotus ja rukous, että Jumala auttaiſi toista ja kääntäiſi kaikki parhaakſi. Kristityt owat kutſutut ſiunausta perimään, ſentähden tulee heidän ſiunata. Paljon ſiunausta ſaa ihminen Jumalalta täſſä elämäſſä, mutta ſe turmeltumaton ja ſaastuttamaton ja katoamaton perintö, joka on ſäilytetty taiwaiſſa Jumalan lapſia warten (1 Piet. 1, 4), on taiwaalliſen ſiunauksen täyteys.

Kristitty joutuu kärſimään monenlaista pahaa, ſillä maailma wihaa häntä, mutta hän ei ſaa ruweta kostamaan, ſillä hän tekee ſilloin pahaa ja menettää Jumalan ſiunauksen. Silloinkin, kun kristitty kärſii wäärynyttä, tulee hänen ſiunata. Apostoli eſittää tekstiſſämme Daawidin kehoituksen neljännesſäneljättä pſalmiſſa. Uſein waroittaa wanhan liiton ſana omasta kostosta, ja kristinusko teroittaa tuota kieltoa. Joka toiwoo itſelleen ſemmoista elämää, että hän woi iloita ſiitä, ja joka tahtoo päiwiä, jotka antawat tyydytystä ja rauhaa, hänen tulee hillitä kielenſä pahasta ja huulenſa wilppiä puhumasta. Panetus, herjaus ja riwo puhe owat ſopimattomat kristitylle, ja hänen tulee karttaa puheita, joihin kätkeytyy wilpillinen wihamieliſyys lähimäistä wastaan. Pahasta tulee hänen kääntyä pois, ja hänen on aina tekeminen hywää. Kun hän etſii rauhaa ja tawoittelee ſitä, woi hän parhaiten pyſyä hywän tekemiſeſſä. Rauha on kallis aarre. Se on etſittäwä ja ſe on ſäilytettäwä. Jumala antaa ſen omilleen.

Kun kristitty tekee hywää, waikka hän ſaa kärſiä, on hänellä ſuuri lohdutus ſiitä, että Jumalan ſilmät owat kääntyneet wanhurskaihin, jotka pyytäwät elämäſſään tehdä Jumalan tahtoa, ja että Jumala kuulee heidän rukouksenſa. Sentähden he ſaawat iloita elämästä ja nähdä hywiä päiwiä, waikka he kyllä ſaawat kokea jumalattomien wainoa. Sywä on ſe ilo, jonka hywän tekijä ſaa tuntea, kun Jumalan mieliſuoſio on häntä wirwoittamaſſa. Mutta Herran kaswot owat niitä wastaan, jotka halweksiwat hänen tahtoanſa ja tieten tahtoen tekewät pahaa. Apostoli liikkuu tekſtiſſämme elämän alalla. Hywää harrastawalla on ſekin etu, ettei maailma woi häntä wahingoittaa. Wastustajamme woiwat kyllä pilkata ja häwäistä meitä ja he woiwat tuottaa meille maallista waiwaa ja kärſimyſtä, mutta Jumalan kaswot owat heitä wastaan, eiwätkä he woi meiltä riistää armoa ja ſiunausta. Kun olemme hywää tekemäſſä, palkitſee Jumala monenkertaiſesti armollaan ſen, minkä maalliſesti menetämme, mutta pahaa tekewät kokoawat itſelleen Jumalan rangaistusta.

Wanhurskauden tähden woi kyllä kristitty joutua kärſimään, ſillä maailma wihaa Kristusta ja kristittyä, mutta ne owat autuaita,

joita wanhurskauden tähden wainotaan, ſillä heidän on taiwasten waltakunta (Matt. 5, 10). Apostoli Pietari ſanoo niitä autuaiksi, joita Kristuksen nimen tähden ſolwataan, ſillä kirkkauden ja Jumalan Henki lepää heidän päällään (1 Piet. 4, 14). Ei ole kaikki kärſimys ſitä luontoa, että ihminen woiſi ſiitä iloita, ſillä taitamattomuuden ja itſekkyyden tähden ſaa uſea kristittykin kärſiä, mutta Kristuksen tähden kärſiminen tuottaa iloa, ſillä ſe, joka kärſii yhdeſſä Kristuksen kanſſa, kirkastuu myös yhdeſſä Hänen kanſſaan (Room. 8, 17). Apostoli waroittaa kirjeen lukijoita, etteiwät anna peljästyttää itſeään ja etteiwät hämmästy, ſillä maailma koettaa uſein uhkauksilla lannistaa niiden mieltä, jotka Jumalan tahtoa tekewät. Kristityn tulee ahkeroida ſemmoista elämää, ettei hän omien erhetysten ja ſyntien tähden joudu kärſimään, mutta ihmiſiä ei hänen ſowi peljätä, eikä hänen tule hämmästyä heidän uhkauksistaan, waan hänen on pyhittäminen Herra Kristus ſydämesſään. Profeetta Eſaias ſanoo: **„Älkää peljätkö mitä ſe pelkää, älkääkä ſitä wawisko. Herra Sebaotia, Häntä te pyhittäkää! Hän olkoon teidän pelkonne ja Hän olkoon teidän wawistukſenne! Niin Hän on olewa teille pyhänä pakopaikkana“** (Eſ. 8, 12—14). Wanhan liiton hurskaalle oli ſe pääaſiana, että hän piti Jumalaa pyhänä ja kunnioitti Häntä ſydämesſään. Jumalattomain uhkaukſet eiwät häntä peljättäneet, waan ſitä hän pelkäſi, että Jumalan kunnia poljettaiſiin. Uuden liiton uskowa rukoilee ennen kaikkea: **„Pyhitettäköön Jumalan nimi!“** Hänen ſydämesſään aſuu ſe kunnioitus Jumalaan, joka wapauttaa häntä ihmispelwosta. Kristitty on aina walmis tekemään ſelkoa jokaiſelle, joka kyſyy ſitä toiwon perustetta, mikä hänessä on, kun tämä tiedustelu on wilpitön. Pilkkaajille ei hän rupea ſelityksiä antamaan, ſillä hän ei ſaa antaa pyhää koirille eikä heittää helmiä ſikojen eteen (Matt. 7, 6). Ja kristitty ei eſiinny toiwonſa perustuksia eſittäeſſä itſeluottamukſella, waan ſäwyiſyydellä ja pelolla, ſillä hän tietää, ettei hän mitään ole, waan Jumalan armosta on hän, mitä on.

Maailman lasta ihmetyttää, kun kristinuskon piiriſſä puhutaan iloitſemiſesta, ſillä hänen mielestään on kristinusko murheen ja ilottomuuden uskonto, mutta aſianlaita ei ole ſemmoinen. Kristitty ſanoo maailmaa murheen laakſoksi, ſillä oikeaa, pyſywää iloa ei täällä löydy, mutta kristinusko antaa hänelle ſitä iloa, jota ei kukaan woi kristityltä riistää. Kun Jeeſus oli ſyntynyt Betlehemiſſä, ſanoiwat enkelit ilmoittawanſa paimenille ſuuren ilon, joka oli tulewa kaikelle kanſalle, koska Wapahtaja oli ſyntynyt. Jeeſus ſanoo opetuslapſilleen: **„Tämän olen puhunut teille, jotta mi-**

nun iloni oliſi teisſä ja teidän ilonne tuliſi täydelliſeksi" (Joh. 15, 11). Wankilasta kirjoittaa apostoli Paawali filippiläiſille: **„Iloitkaa aina Herrassa! Wielä minä ſanon: iloitkaa!"** (4, 4). Ja Johannes ſanoo: **„Tätä me kirjoitamme, jotta ilonne oliſi täydellinen"** (1 Joh. 1, 4), niinkuin luemme wanhaſſa Raamatun käännöksessä. Rakkauden apostoli ei woi kirjoittaa ſitä warten, että hänen oma ilonſa tuliſi täydelliſeksi, eikä täydellinen ilo ſynny ſillä tien. Iloa warten on ihminen luotu, ja kristinusko antaa täydellistä iloa. Sentähden puhutaan tekstisſämme niistä, jotka iloitſewat elämästä ja näkewät hywiä päiwiä.

Nykyään on ſe käſitys maailmaſſa yleinen, että nautinto on ilon ja onnen lähde, aistillinen nautinto ja henkinen nautinto. Toiſet pitäwät enemmän aistilliſesta nautinnosta, toiſet taas henkiſestä. Sitä opetti jo muinoin atenalainen Epikuros, joka kuoli wuonna 270 ennen Kristukſen ſyntymää. Maallinen nautinto oli hänestä ihmiſen korkein hywe, ja korkein wiiſaus oli taitawalla järjeſtelyllä ſaada itſelleen pyſywää nautintoa. Meidän ſiwistynyt aikakautemme, joka kerskaa korkeasta ſiwistyksestään, ei ole ſiis onneen nähden pääsſyt tuota pakanakunnan filoſofin käſitystä korkeammalle. Kilwan etſitään ſiwistysmaiſſa kaikenlaiſia nautintoja ja huwituksia, joita ſiwistystyö ja keksinnöt owat tehneet mahdolliſiksi. Wanhat ja nuoret, ſiwistyneet ja ſiwistymättömät rientäwät huwista huwiin. Ja näihin tarwitaan rahaa, paljon rahaa. Tämä nautintojen hapuileminenko oliſi onnea? Ei ole koskaan maailmaſſa ollut niin paljon tyytymättömyyttä kuin nyt, eiwätkä mielet ole koskaan olleet niin hajaantuneita. Tämä nautinnonhimo särkee yhä laajemmalta perhe-elämän ſiteet, ja ſiweellinen hätä tulee aina ſuuremmaksi. Miksi maailman lapſi ſanoo, että kristinuskolta puuttuu onnea, kun ei hänellä itſellään onnea ole? Onnen puutteesta hän heittäytyy tuohon nautintojen pyörteeſeen. On niitäkin, jotka etſiwät onnea henkiſesſä työssä, mutta ſiitä ei kukaan waſituista onnea ſaa, jollei ole ſitä ennen muualta ſaanut, waikka henkinen työ kyllä antaa paljon iloa. Siwistyskanſojen ſeurapiireisſä liikkuu paljon welttoutuneita, jotka owat menettäneet kaiken ſiweelliſen tunnon ja pyytäwät huwitusten hyörinäſſä tukahuttaa ſitä tyhjyyttä, joka heitä waiwaa. He owat wälinpitämättömät kaikesta, mikä muita ihmiſiä wiehättää, ja owat olewinaan ſuuria henkilöitä, mutta he owat ſiweyteen nähden joutuneet raunioiksi. Semmoiſeen tilaan wie nautinnonhimo.

Ei yksikään ihminen ſaawuta hengelleen lepoa muualla kuin Jumalaſſa. Onneton on hän olentonſa ſiſimmässä, kunnes hän oppii tuntemaan ja rakastamaan Jumalaa ja uskolla omakſumaan

ſen lunastuksen, mikä on meillä tarjona Jeeſuksessa Kristuksessa. Omatunto nuhtelee ihmistä ja riistää häneltä rauhan, jollei hän ole uskomalla Kristukseen saanut syntinsä anteeksi. **„Meillä on lunastus hänen werensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen“** (Ef. 1, 7), sanoo Paawali. Kristus on sowittanut maailman synnit ja tuonut iankaikkisen elämän kuolon warjon maahan. Ainoastaan Jeeſuksessa Kristuksessa on meillä pääsy siihen armoon, joka puhdistaa meidät synnistä ja yhdistää meidät taiwaan Isän kanssa. Joka tahtoo iloita elämästä ja nähdä hywiä päiwiä, hänen on uskossa tuleminen Kristuksen kautta Jumalan tykö ja omaksuminen syntein anteeksiantamus ja iankaikkinen elämä.

Jeeſus on maailmaa korkeampana, eikä Hän riipu maailman onnesta tai onnettomuudesta. Hän antaa täydellisen onnen onnettomille. Hän oli autuas, waikka Hän ei huolinut maailman katoawasta ilosta. Taiwasta kohti Hän korottaa ihmisen silmät, sillä taiwaan waltakunta on Hänessä tullut meitä lähelle, ja siinä wallitsee autuus. Jeeſus tuli maailmaan auttamaan ihmisiä synnistä ja antamaan heille taiwaan iloa. Mutta mielenmuutos on tarpeen ihmiselle, joka tahtoo iloita elämästä ja nähdä hywiä päiwiä, sillä maailman mieli ei woi taiwaan waltakunnan iloa omaksua. Kristityn sisimmän olennon tulee olla wastustamassa pahaa, ja hywässä tulee sen riippua kiinni, sillä Herran silmät owat kääntyneet niihin, jotka Jumalan tahtoa tekewät, mutta hänen kaswonsa owat niitä wastaan, jotka pahaa tekewät. Siitä riippuu ihmisen onni ja oikea ilo, että Jumala on mielisuosiolla kääntynyt hänen puoleensa. Onneton on se, jota Jumalan kaswot owat wastustamassa. Ei mikään woi sitä ihmistä onnelliseksi tehdä.

Herra kysyy sitä mielialaa, joka woi taiwaan iloa wastaanottaa. Joka etsii onnensa maailmassa ja pyytää sen tawaroita ja iloja, hän ei woi iloita elämästä, sillä maailman ilo jättää hengen tyhjäksi. Hengessään köyhä ei tawoittele maailman suuruutta, waan hän tietää, että kaikki, mitä hänellä on maailmassa, on katoawaa ja että maailman rikkaus, wiisaus ja woima eiwät kestä Jumalan edessä. Jos ihminen on jotakin olewinaan, niin Jumala ei tahdo toimia hänen kauttaan, mutta jos hän tietää olewansa itsessään köyhä ja mitätön, woi hän olla armon wälimenä Jumalan kädessä. Jeeſus sanoi Paawalille: **„Minun woimani tulee täydelliseksi heikkoudessa“** (2 Kor. 12, 9), ja se sana kuuluu tawallaan kaikille kristityille. Joka tahtoo saada jotakin aikaan Jumalan waltakunnassa, hänen tulee tuntea heikkouttaan, sillä hän ei woi mitään itsestään. Joka paljon henkisesti kykenewänä puuhaa, hän ei saa mitään aikaan, waan rakentaa olkia ja heinää, jotka aikanaan pala-

wat. Mutta nöyrän ja hengesſään köyhän kansſa on Jumala, ja ſe antaa uskowalle iloa ja hywiä päiwiä, kun hän tietää, että Jumalan ſilmät owat häneen kääntyneet.

Maallismielinen luulee woiwanſa iloita elämästä ja nähdä hywiä päiwiä, kun ſaa olla maailman iloiſſa ja nautinnoiſſa ja kun hänellä on waroja kylliksi, niin ettei hänen tarwitſe kieltäytyä näistä, mutta hänellä ei ole enſinkään oikeaa iloa, ſillä hänen olentonſa ſiſimmäſſä on lewottomuutta ja tyhjyyttä, ja hän pelkää kuolemaa, joka tekee lopun tuosta tyhjästä iloitſemiſesta. Jumalan kaswot owat maallismielistä wastaan, ja murheet ja waiwat karkoittawat aina uudestaan maailman lyhytaikaiſen ilon. Maailman lapſen ſydämeſſä ei woi ilo pyſyä, kun murheen päiwä tulee, ſillä hänen ilonſa on aistillista iloa. Onnettomana hän aina tawoittelee uutta iloa, mutta ſe ei ole pyſywää eikä ſe tyydytä, waan ijäiſyysihminen haihtuu pois, ja yhä ſywempiä warjoja laskeutuu hänen olentoonſa. Tämmöinen on ſe elämä, jonka maailman lapſi ſanoo elämästä iloitſemiſeksi ja hywien päiwien näkemiſeksi, mutta ſe on oikean onnen irwikuwa.

Kun ihminen ottaa waarin Jumalan kutſumukſesta ja uskolla omakſuu armon Kristukſeſſa, kääntyy mieli pois maailmasta ja uusi elämä ſyntyy, joka liikkuu Jumalan waltakunnaſſa. Maailman ilo ei enää wiehätä eikä maailman murhe waiwaa, waan ylhäältä ſyntynyt etſii iloa Herraſſa. Tämä ilo on hengen iloa, ja ſe wiihtyy hywin murheenkin ſeuraſſa. Sentähden woi kristitty iloita elämästä ja nähdä hywiä päiwiä, waikka ulkonaiſet murheetkin painawat, ſillä Herran ſilmät owat kääntyneet häneen ja Herran korwat hänen rukouksiinſa. Se on ilon lähde, joka ei koskaan kuihdu. Herran läheiſyydeſſä ollen kristitty hillitſee kieleńsä pahasta ja huulenſa wilppiä puhumasta. Herran eſikuwaa hän katſelee, ja ſentähden hän ei kosta pahaa pahalla eikä herjausta herjauksella, waan hän ſiunaa wihamiehiään. Kristikunnaſſa ei oliſi niin paljon eripuraiſuutta ja kärſimyſtä, jos Herran eſikuwaa paremmin noudatettaiſiin ja apostolin käskyjä pidettäiſiin. Kuinka paljon tuhoa tuottawatkaan kielen ſynnit kristittyjenkin kesken!

Waikka ihmiskunnan tilanne kauan on ollut huono ja waikka ſiweellinen tila yhä huononee, tawoittelewat kuitenkin tieteen ja toimen miehet ſuurtöitä. Ihmiswoiman ja ihmistoimen turwiſſa luullaan woitawan poistaa epäkohdat. Kristikunnaſſakin on paljon ſitä mielipidettä, että ihmiskunnan tilanne oliſi ihmistoimin parannettawa. Sentähden ponnistetaan kaikki woimat, toimialat laajennetaan joka haaralle ja kaikki uskonnollista elämää harraſtawat waaditaan työhön. Paljon on hitautta ja laiskuutta hen-

gen alalla, ja Jumala tahtoo, että kristitty oliſi **„kaikkiin hywiin tekoihin walmistunut“** (2 Tim. 3, 17). Usko on ilman tekoja kuollut. Kehoituksia työhön on ſiis aina tarpeen, mutta jos pannaan ſaawutettawa määrä korkeammalle, kuin Jumala on ſen pannut, jos käytetään tuon määrän ſaawuttamiſeksi wälimiä, joita ei Jumala tahdo käyttää, ja jos tehdään waikutuswallan ſuurentamiſeksi liitto ſemmoisten kanſſa, joiſſa on toinen henki, niin ei ole mahdollista iloita elämästä eikä woida hywiä päiwiä nähdä, ſillä Herran ſilmät eiwät ole kääntyneet niihin, jotka eiwät Herran teillä kulje. Sentähden on uſeinkin ilon puutetta niillä, jotka owat ſuuriſſa toimiſſa. Herra ſanoo wuoriſaarnaſſaan: **„Moni ſanoo Minulle ſinä päiwänä: 'Herra, Herra, emmekö ſinun nimeſi kautta ennustaneet ja ſinun nimelläſi ajaneet ulos riiwaajia ja ſinun nimeſi kautta tehneet monta woimatekoa?' Ja ſilloin Minä julki lauſun heille: 'En ole koskaan tuntenut teitä; menkää pois minun tyköäni, te laittomuuden tekijät'“.** (Matt. 7, 22. 23). Nämä ſanat owat wakawat, ja ne oliſiwat meidän aikanamme mieleen pantawat. On kuolleita tekojakin, ſuurtekoja hengen alalla, jotka eiwät Herralle kelpaa, ja niitä kuolleita tekoja on paljon kristikunnaſſakin. Ja paljon on niitä, jotka ihmisten nähden tekewät hywää ja tawoittelewat kiitosta heiltä. Kauppias, joka aina waan laajentaa toimiaan ja ſuurentaa welkojaan, joutuu wararikkoon, ja ſe tulee kohta näkywiin, mutta uskonnolliſella alalla henkiſeen wararikkoon joutunut woi kauan ſemmoiſena toimia ja olla muiden mielestä eläwä. Suurta tawoittelewana aikakautena on helppo ſaada ulkonaista eloiſuutta aikaan, mutta kuolleista teoista ei kirkko hyödy, waikka uutuus woi jonkun aikaa wiehättää, waan ſe ſaa ſiitä wahinkoa, ſillä häiriö kaswaa. Kirkko tarwitſee eläwän uskon tekoja, mutta ne owat Jumalan armon hedelmiä. Efeſon ſeurakunnan enkeli oli henkiſeen wararikkoon joutunut.

Kaikilla kristityillä on welwolliſuuksia, jotka owat uskolliſesti walwottawat. Mutta erityiſeen uskonnolliſeen toimeen on erilainen armolahja tarpeen, joka on wiljeltäwä ja josta on uskolliſesti waarin otettawa. Joka lähtee ulommaksi, kuin armolahja myöntää, hän ajattelee itſeſtään enempää, kuin mitä tulee ajatella (Room. 12, 3). Uſein yllytetään kristityitä toimiin, joihin heillä ei ole kutſumusta ylhäältä. Hengesſään köyhä kyllä pitää itſeään kelwottomana kaikkeen uskonnolliſeen toimeen, ja hän tarwitſee kehoitusta, mutta itſeenſä luottawa luulee kaikkeen kykenewänſä ja lähtee kehoittamattakin omille teille. Kyllä puuttuu kaikkialla tointa ja uutteruutta hengen alalla, mutta tehdesſämme työtä Jumalan waltakunnan eteen, tulee meidän muistaa, että leweä tie pyſyy le-

weänä, jolla useimmat waeltawat, että Herra itse toimittaa tulles-saan sen uudistus- ja puhdistustyön, jota kristikunta ei kykene aikaansaamaan, ja että Herra tulee keskiyön aikana. Kun palwelijat tarjoutuiwat kokoamaan walhewehnää Herran pellolta, kielsi Herra heitä sitä tekemästä ja sanoi: **„Antakaa molempain kaswaa yhdessä elonleikkuuseen asti“** (Matt. 13, 30). Ei Herra sillä ole tahtonut lannistaa kristityn intoa työssä muiden pelastumiseksi, mutta noissa sanoissa on Herran käsky niille, joiden sormet syyhywät tekemään sitä, mitä Herra ei tahdo heitä tekemään. Kristitty panee toiwonsa Herran tulemukseen, ja sentähden woi hän iloita Herrassa ja nähdä hywiä päiwiä, waikka Jumalan pellolla on niin paljon waikeaa ja raskasta työtä.

Kristitty on murheellinen, sillä hän kantaa muiden kärsimyksiä sydämellään ja tuntee, kuinka wakawa tämä elämä on. Monen murheen kautta täytyy hänenkin taiwaan waltakuntaan mennä, mutta hän tietää, että kynnelten kylwöstä tulee ilon leikkuu. Hellä-sydämisenä hän ottaa osaa lähimäisen waiwoihin ja osoittaa rakkautta weljille. Missä hän woi auttaa, siinä hän on walmis uhrautumaan ja armahtamaan. Säwyisinä ja nöyrinä kristityt toimiwat täällä maan päällä, jolla mahtawat pitäwät waltaa, mutta aikanaan he saawat periä maan. He isoawat ja janoawat wanhurskautta, ja heidät rawitaan. Ja kun he saawat kärsiä wanhurskauden tähden, owat he onnellisia, sillä Herran silmät owat kääntyneet heihin ja Jumala antaa kärsimyksen koitua heidän parhaakseen. Uudestisyntyneen sydämessä asuu se ilo, jota ei kukaan woi häneltä ottaa, ja kun hän saa nähdä Kristusta semmoisena kuin Hän on, muuttuu hengen ilo kirkastuneeksi iloksi, joka täyttää ruumiinkin. Katoawaisuus on silloin pukeutunut katoamattomuuteen, ja ilo Herrassa on muuttunut siksi iloksi, mikä Herralla on.

Armon Herra! Auta meitä olemaan Sinulle uskollisia, niin että sinun kaswosi woiwat olla kääntyneinä meihin ja sinun korwasi rukouksiimme! Kuule, Herra, meitä! Amen.

43. Jumalan seurakunta.

Saarna kuudentena Kolminaiſuuden jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epistola: Hebr. 12, 14—24.

„Pyrkikää rauhaan kaikkien kanſſa ja pyhitykſeen, jota paitſi ei kukaan ole näkewä Herraa, ja pitäkää huoli ſiitä, ettei kukaan jää oſattomakſi Jumalan armosta, 'ettei mikään katkeruuden juuri pääſe kaswamaan je tekemään häiriötä', ja monet ſen kautta tule ſaastutetuikſi; ja ettei kukaan oliſi haureellinen tahi epäpyhä niinkuin Eeſau, joka yhdestä ateriasta möi eſikoiſuutenſa. Sillä te tiedätte, että hänet ſittemminkin, kun hän tahtoi päästä ſiunausta perimään, hyljättiin, waikka hän kyynelin ſitä pyyſi; ſillä hän ei ſaanut ſijaa mielenmuutokſelle. Sillä te ette ole käyneet ſen wuoren luo, jota woidaan käſin koskettaa ja joka tulessa palaa, ettekä ſynkeyden, ette pimeyden, ette myrskyn, ette paſunan kaiun, ettekä äänen luo, joka puhui niin, että ne, jotka ſen kuuliwat, pyyſiwät, ettei heille enää mitään puhuttaiſi; ſillä he eiwät woineet kestää tätä käskyä: 'Sattuipa wuoreen waikka eläinkin, ſe kiwitettäköön'; ja niin oli hirmuinen ſe näky, että Mooſes ſanoi: 'Olen peljästynyt ja wapiſen'; waan te olette käyneet Siionin wuoren luo ja eläwän Jumalan kaupungin, taiwaalliſen Jeruſalemin luo, ja kymmentuhantisten enkelien luo, taiwaiſſa kirjoitettujen eſikoisten juhlajoukon ja ſeurakunnan luo, ja Tuomarin luo, joka on kaikkien Jumala, ja täydelliſiksi tulleiden wanhurskasten henkien luo, ja uuden liiton Wälittäjän, Jeeſuksen luo, ja wihmontaweren luo, joka puhuu paremmin kuin Aabelin weri".

Tekstimme kehoittaa kristittyjä pyrkimään rauhaan kaikkien kanſſa. Hebrealaiſet oliwat ulkonaiſessa ahdingoſſa. Kun ſiſälliſiäkin riitoja ſyntyi, tuli tilanne wielä waikeammaksi. Kristityn tulee, mikäli hänestä riippuu ja jos mahdollista on, elää rauhaſſa kaikkien ihmisten kanſſa (Room. 12, 18), ſillä rauhantekijät kutſutaan Jumalan lapſiksi (Matt. 5, 9). Pyhitystä tulee hänen harrastaa, ſillä ilman ſitä ei kukaan pääſe Herran kaswoja näkemään. Ja hänen tulee tehdä työtä ſen puolesta, ettei kukaan käänny pois Jumalan armosta ja joudu ſiitä oſattomakſi. Mooſes puhuu niistä, jotka meniwät palwelemaan wieraita jumalia ja tuliwat kanſalle juuriksi, jotka kaswawat ſappea ja koiruohoa (5 Mooſ. 29, 18). Jumalasta luopuneet tulewat katkeruuden juuriksi, jotka ſaawat aikaan häiriötä ſeurakunnaſſa, kun uſeat niiden kautta ſaastutetaan. Siitä tulee kristittyjen pitää huoli, ettei kukaan ſeurakunnaſſa oliſi haureellinen, ſillä Jumala tuomitſee haureelliſet ja awionrikkojat

(Hebr. 13, 4), tahi epäpyhä niinkuin Eesau, joka piti esikoisuutensa niin halpana, että hän möi sen yhdestä ateriasta weljelleen. Raamattu kertoo, että Eesau, kun Jaakob antoi hänelle leipää ja hernekeittoa, **„söi ja joi, nousi ja meni pois"** (1 Mooseksen 25, 34). Sittemmin Eesau tahtoi saada isänsä siunauksen, mutta Jaakob anasti sen wiekkaudella, ja waikka Eesau kyyneleillä pyysi saada sen siunauksen, hyljättiin hän, eikä hän woinut saada sijaa mielenmuutokselle, sillä Iisak sanoi: **„Sinun weljesi on tullut kawaluudella ja wienyt pois siunauksen sinulta"; „hän on myös jääpä siunatuksi"** (1 Mooseksen 27, 35. 33). On hedelmättömiä kyyneleitä, jotka eiwät waikuta sydämen parannukseen, ja on myöhään wuodatettuja kyyneleitä, jotka eiwät saa aikaan mielenmuutosta muissa. Iisak antoi kyllä toisen siunauksen Eesaulle, mutta hän oli pannut Jaakobin hänen herrakseen. Eesausta oli epäpyhä mieliala, eikä se muuttunut, waan hän alkoi wihata weljeään ja uhkasi tappaa hänet (1 Mooseksen 27, 41). Hän katui sitä, että oli myynyt esikoisuutensa, mutta sitä hän ei woinut saada takaisin, ja wasituisen siunauksen sai Jaakob. Hebrealaisepistolan kuudennessa luwussa puhutaan niistä, jotka owat maistaneet Jumalan hywää sanaa ja tulewan maailmanajan woimia, mutta owat luopuneet, ja joita ei woi uudistaa parannukseen (w. 4—8). Ja Jeesus sanoo: **„Jos joku sanoo jotakin Pyhää Henkeä wastaan, niin sitä hänelle ei anneta anteeksi, ei tässä maailmassa eikä tulewassa"** (Matt. 12, 32). Aikakautena, jona Jumalan pilkkaaminen usein esiintyy, on muistettawa, että syntiä on olemassa, jota ei woi anteeksi saada.

Kestäwänä tulee kristityn juosta hänen edessään olewassa kilpailussa, sillä me emme ole wanhan liiton lapsia, waan uuden. Kristittyinä me emme ole käyneet sen wuoren tykö, joka on käsin koskettawa ja tulessa palaa, niinkuin Israelin lapset seisoiwat alhaalla Siinain **„wuoren juurella, ja wuori paloi taiwaaseen asti, ja siellä oli pimeys, pilwi ja synkeys"** (5 Mooseksen 4, 11). Ne luonnon ilmiöt, joissa Jumala ilmoitti läsnäoloaan Siinain wuorella, osoittiwat wanhan liiton ilmestyksen luonnetta, ja ne kätkiwät samalla Jumalan olentoa. **„Koko Siinain wuori suitsi siitä, että Herra astui alas sen päälle tulessa; ja sawu nousi siitä niinkuin pätsin sawu, niin että koko wuori kowasti wapisi. Ja pasunan ääni koweni kowenemistaan. Mooses puhui, ja Jumala wastasi hänelle kuultawasti"** (2 Mooseksen 19, 18. 19). Pasuna kutsui kansaa kuulemaan, ja Jumalan ääni kuului, kun Hän suurella äänellä puhui kymmenet käskysanat kansalle. Mooses sanoo: **„Nämä owat ne sanat, jotka Herra puhui kaikelle teidän seurakunnallenne wuorella, tulesta, pilwestä ja synkeydestä, suurella äänellä,**

eikä ſiihen enää mitään liſännyt" (5 Mooſ. 5, 22). Niin oli tämä puhe peljättäwä, että kuulijat pyyſiwät, ettei heille enää mitään puhuttaiſi. Sentähden Jumala antoi muut ſäännökſet Mooſeksen kautta. Israelin lapſet eiwät woineet kestää ſitä käskyä, jonka Jumala antoi, ettei kukaan ſaanut wuoreen koskea, waan ſe, joka ſiihen ſattui, oli kiwitettäwä tahi ammuttawa kuoliaaksi, olipa ſe eläin tahi ihminen (2 Mooſ. 19, 13). Ja niin hirmuinen oli ſe näky, että Mooſeskin, joka wälimiehenä ſai olla Jumalan läheiſyydeſſä, ſanoi: **„Olen peljästyksiſſä ja wapiſen".** Kun Israelin lapſet oliwat teettäneet itſelleen waletun kuwan, ja Mooſes tuli alas wuorelta käſiſsään kaksi kiwistä taulua, joihin Jumala oli kirjoittanut liiton ſanat, heitti hän taulut maahan ja löi ne rikki, ſillä hän ſanoi peljänneenſä ſitä wihaa ja hirmuiſuutta, joka Herraſſa oli ſyttynyt kanſaa wastaan (5 Mooſ. 9, 19). Jumalan pyhä majesteetiſuus ilmestyy Siinain wuorella Israelin kanſalle.

Mutta kristityt owat tulleet Siionin wuoren luo ja eläwän Jumalan kaupungin, taiwaalliſen Jeruſalemin luo. Täällä hallitſee autuuden ruhtinas, joka on taiwaan waltakunnan Herra. Siion kuwaa taiwaallista Jeruſalemia. Siellä aſuu uuden liiton iankaikkinen ylimäinen pappi, joka on omalla werellään ſowittanut maailman ſynnit. Siionin wuorella on eläwän Jumalan kaupunki, jonne patriarkat pyrkiwät ja pääſiwät ja joſſa Jumalan hallitusistuin on. Ylhäältä ſyntynyt on ylhäiſen Jeruſalemin lapſi, ja uskoſſa hän elää ſiellä, miſſä Kristus on. Taiwaalliſeſſa Jeruſalemiſſa owat kymmentuhantiſet enkelit, jotka palwelewat Jumalaa, ja taiwaiſſa kirjoitettujen eſikoisten juhlajoukko ja ſeurakunta. Alituiſta juhlaa wiettää ſe ſeurakunta, joka on walkeiſiin waatteiſiin puettu, jolla on palmut käſiſsään ja joka ſeiſoo waltaistuimen edeſſä ja Karitſan edeſſä (Ilm. 7, 9). Taiwaiſſa owat näiden autuasten nimet kirjoitetut, ſillä Jumala tuntee heidät, ja he owat, Jumalan armosta ja elämästä oſalliſiksi tulleina, Jumalan luomien eſikoiſet (Jaak. 1, 18). Se Kristuksen ſeurakunta, joka täällä maan päällä taiſtelee, on hengen yhteydeſſä ſen ſeurakunnan kanſa, joka taiwaiſſa ylistää Jumalaa, waikka ei ulkonaiſta yhteyttä ole heidän kesken. Ja ylhäältä ſyntynyt on tullut Tuomarin luo, joka on kaikkien Jumala. Niin ſuuri on Jumalan armo, että uskowa on ſowitettu Tuomarin kanſa ja on pääſyt hänen mieliſuoſioonſa. Jumalan waltakunta yhdistää taiwaan ja maan, menneiſyyden ja nykyiſyyden. Täydelliſet wanhurskaat owat ne uskowat, jotka owat tulleet oſalliſiksi Kristuksen wanhurskauden täydelliſistä hedelmistä. He owat päättäneet kilwoituksenſa ja owat tulleet täydelliſiksi, ja heidän henkien kanſa on uskowa hengeſſä yhdistetty.

Ja ylhäältä ſyntynyt on tullut uuden liiton Wälittäjän, Jeeſuksen luo, ja wihmontaweren luo, joka puhuu paremmin kuin Aabelin weri. Kristuksen weri ei huuda kostoa, niinkuin Aabelin weri, waan ſe puhuu Jumalan rakkaudesta, joka antaa uskowalle armoa, elämää ja kirkkautta. Kristuksen wihmontaweri puhdistaa kaikesta ſynnistä. Suuri on ſe armo, jonka Jumala antaa uskowalle uudessa liitossa.

Jumala ilmoittaa itſenſä luomiſen teoissa, niin että hänen iankaikkinen woimanſa ja jumalalliſuutenſa owat niissä nähtäwinä (Room. 1, 20), mutta ſynnin kaswawa walta tukahutti uskon kehityksen ja muodostui epäuskon ja taikauskon järjestelmäksi. Sentähden oli uskonnollinen oppielimistö tarpeen, joka historialliſena järjestelmänä eſitti totuuden puhtaana ja kehitti uskon elämää määrien uskontojen keskellä. Jumala walitſi Aabrahamin ja hänen jälkeläiſenſä ja perusti maailmasta erotetun uskonnolliſen piirin, jossa Hän ilmoitti itſenſä taiwaan ja maan Jumalaksi, joka ſiunaa niitä, jotka waeltawat hänen kaswojenſa edessä. Siinain wuorella teki Jumala liiton Israelin kanssa, ja antoi ſille lakinſa, joka epäuskon kaswawaa synnämen kowuutta wastaan aſetti ſyntiä kurittawat käskynſä ja toiwoa wirittäwät lupauksenſa. Siinain lain turwissa oli uskonnollinen kehitys mahdollinen. Synnintuntoa tahtoi laki herättää ja lupauksilla ſe tahtoi wirittää tulewaiſuuden toiwoa. Tämän kautta oli Siinain laki kaswattajana Kristukſeen. Lain kaswatuksen alla eliwät hurskaat wanhassa liitossa ja odottiwat tulewaa Lunastajaa. Uskon kautta he ſaiwat todistuksen Jumalalta, mutta he eiwät ſaaneet ſitä, mikä oli luwattu (Hebr. 11, 39). Kun aika oli täytetty, tuli Kristus, ja Hän perusti uuden liiton ſeurakunnan.

Tämä kristillinen ſeurakunta liittyy wanhaan liittoon, mutta ſe on olennoltaan jotakin uutta, joka ei ole kehittynyt muista uskonnoista, waan ſe eſiintyy wastakohtana niihin. Elimelliſen maalliſen kehityksen tiellä ei tämä ſeurakunta ole ſyntynyt. Jumalan waltakunta on erotettu maailmasta ja ſe on kristilliſen ſeurakunnan perustuksena. Kristilliſen ſeurakunnan jäſenet owat Jumalan lapſia, jotka owat wastakohtina maailmaan ja ſen uskonnolliſiin yhdistyksiin. Sen kautta, että kristillinen ſeurakunta on oſa Jumalan waltakuntaa ja että ſen jäſenet owat Jumalan lapſia, eroaa ſeurakunta olennolliſesti maailmasta ja kaikista ſen uskonnolliſista yhdistyksistä. Kristilliſen ſeurakunnan edellyttämyksinä owat Jumalan toimittama maailmanſowinto ja Hengen wuodatus Jeeſuksen Kristuksen kautta. Seurakunta rakennetaan Jumalan ſanalla, ja ſe kaswaa ja pääſee määräänſä Hengen wuodatuksen ja Jumalan oikealle puolelle korotetun Herran hallinnon kautta. Hallituswalta on Herran. Hänen palwelijanſa ſaawat ſilloin hallita Hänen kans-

ſaan, kun Hän tulee ja istuu kirkkautensa waltaistuimella (Matt. 19, 28). Herra rakentaa ſeurakuntanſa Jumalan Hengen temppeliksi, jonka kulmakiwenä Hän on (Ef. 2, 20. 21). Armo ja oikeus owat yhdistetyt Herran hallinnossa. Jumalan ſanasta ſyntyneet, Jumalan Hengen hallitſemat Jumalan lapſet, jotka owat uskonyhteydessä Kristuksen kansa, owat eläwiä kiwiä Jumalan temppelisſä. Sentähden tämä ſeurakunta ei ole lähtenyt muista uskonnoista eikä ſe ole werrattawa mihinkään maalliſeen yhdistykſeen. Sitä woi wertaella ainoastaan awioliittoon, joka on Jumalan aſettama.

Wanhan liiton ſeurakunta perustettiin, kun laki annettiin Israelin kanſalle Siinain wuorella, mutta uuden liiton ſeurakunta ſyntyi, kun Pyhä Henki helluntaina wuodatettiin uskowaisten ſydämiin. Nämä uskowaiſet oliwat ſe ſeurakunta-ydin, joihin ſittemmin uskowaiſet liittyiwät. Ulkonaiſia mullistuksia ei kristinusko pannut toimeen, eikä ſe pyytänyt ulkonaiſesti erottaa oppilaanſa niistä piireistä, misſä he oliwat eläneet, waan ſanan ja Hengen woimalla ſe waikutti parannuksen ja uskon. Siſältäpäin ſe waikutti ulospäin ja ſai aikaan niisſä, jotka kielſiwät itſensä ja maailmaa, henkiſen yhdistyksen Kristuksen kansa. Kasteen kautta otettiin kristitty ſeurakunnan yhteyteen. Alkuaikoina oliwat ſeurakunnat pienet ja niitä oli harwaſſa. Silloin ei ſeurakuntaan kuulunut kääntymättömiä. Sentähden ſanowat uskonpuhdistajat ſeurakunnan olewan pyhien yhteyden, jossa ewankeliumia oikein ſaarnataan ja ſakramenttejä oikein hoidetaan. Se ei ole ainoastaan ulkonaisten aſiain ja tapojen yhteys, waan ſe on perusteelliſesti uskon ja Pyhän Hengen yhteys ſydämisſä. Tämän ſeurakunnan he ſanowat Kristuksen ruumiiksi. Mutta kristilliſen ſeurakunnan tuli olla hapatuksena ihmiskunnaſſa ja kehittyä kanſojen kaswattajaksi. Sen oſoittawat Herran wertauksset Matteuksen ewankeliumin kolmannesſatoista luwuſſa. Maailma on ſe Herran pelto, johon Hän kylwi hywän ſiemenen, mutta ihmisten nukkuessa tuli wihollinen ja kylwi walhewehnää wehnän ſekaan. Ja kummankin kylwön tulee kaswaa elonleikkuuſeen asti (w. 24—30). Kristusta on ſaarnattu kanſoille, ja kristinuskon totuus on rajoittanut pahan wallan. Maailman lapſet owat tulleet walhewehnän muotoiſiksi, mutta he eiwät ole ſeurakunnan waſituiſia jäſeniä. Herran wiimeinen wertaus nuotasta, joka kokoaa kaikenlaiſia kaloja, oſoittaa myös, että hywät ja pahat täällä kaswawat yhdeſſä, kunnes maailman lopuſſa enkelit erottawat pahat wanhurskaista (w. 47—50). Jollei kristillinen ſeurakunta tekiſi työtä kanſojen keskuudessa, oliſi ihmiskunnan tilanne huonompi kuin ſe on. Mutta ſiſällinen erotus on aina tehtäwä ſeurakunnan waſituisten jäſenten ja muiden wälillä. Kirkkoon

kuuluwat kaikki Kristukſen nimeen kastetut. Nämä owat Kristukſen werellä ostetut. Niille ſaarnaatan ewankeliumi. Ahtaampi on opetuslapſipiiri, joka mielellään kuulee Herran ſanaa ja omakſuu ſen, waikka ſen jäſenet wielä owat heikkoja ja owat Hengen piiriin johdatettawat. Ahtain piiri on Kristukſen waſituinen ſeurakunta, jonka jäſenet owat ylhäältä ſyntyneitä ja joilla on Kristukſen Henki. Maailman pellolla nämä kaswawat, mutta Herran tullessa erotetaan pahat Jumalan lapſista. Laaja on Jumalan ſeurakunta. Siihen kuuluwat patriarkat ja wanhan liiton hurskaat. Jeeſus ſanoo: **„Monet tulewat idästä ja lännestä ja aterioiwat Aabrahamin ja Iſakin ja Jaakobin kanſſa taiwasten waltakunnassa“** (Matt. 8, 11). Hebrealaisepistolan yhdennesſätoista luwuſſa puhutaan niistä, jotka owat uskon kautta ſaaneet todiſtukſen. Uuden liiton ſeurakunnan jäſenet kilwoittelewat täällä uskoſſa ja odottawat toiwoſſa Jumalan kirkkautta. Mutta wielä ſuurempi on niiden luku, jotka jo owat taiwaallisen Jeruſalemin aſukkaiksi tulleet.

Kun kanſakirkkoihin kuuluwat kanſojen enemmistöt, on niiſſä paljon jäſeniä, jotka owat wieraita Jumalalle, ja ſentähden on niiſſä epäkohtia, joiden johdosta walitukſia ſyntyy. Lahkokunnat, jotka aina kirkkoa moittiwat, eiwät kuitenkaan ole woineet ſaada parempaa ſiſällistä tilannetta keskuudeſſaan aikaan, waikka owat wähälukuiſempia, waan epäkohdat owat niiſſä ſuuremmatkin kuin kirkoſſa. Siitä kyllä käy ſelwille, ettei puhdasta ſeurakuntaa woida tällä aikakaudella ſaada aikaan. Siwistyskanſoiſſa wallitſee tätä nykyä kanſanwaltaiſuuden aate, joka aſettaa enemmistön tahdon lainlaatijaksi. Mutta enemmistön tahto on ihmistahto, joka ei woi ſaada tarpeellista kunnioitusta ja pyhyyttä oſakſeen, ſillä wähemmistö pyrkii aina enemmistöksi. Jumalan tahto yksin woi ſaawuttaa ehdotonta kunnioitusta. Jumalan tahtoa tuliſi kaikkien pyytää tuntea ja toteuttaa. Mutta kun enemmistön tahto aſetetaan korkeimmaksi wallaksi, pannaan eripuraiſuuden peruste johdattamaan kanſoja, ja ſe waikuttaa hajoittawana woimana. Kun kirkon piiriſſä ruwetaan ſamaa perustetta käyttämään, tulee enemmistö, joka ei ole Kristukſen waſituista ſeurakuntaa, hallitſemaan kirkkoa, ja ſen kautta maailmallistuu kirkko. Se kadottaa taiwaallisen ſuolanſa ja walonſa, jolla ſen tuliſi waikuttaa kanſaan, ja Kristukſen waſituinen ſeurakunta, joka joutuu kärſimään ſortoa, eroaa ſiſällisesti yhä enemmän muista jäſenistä. Se on kirkkoa tuhoawa peruserehdys, kun pannaan niitä, jotka eſikartanolla liikkuwat, ohjaamaan kirkon kehitystä. Sillä tapaa ei ſynny uudistusta ja puhdistusta Raamatun perusteiden mukaan, waan kirkko maailmallistuu yhä enemmän, jota jokainen ajattelewa kyllä woi huomata. Kristukſen kirkko ei

ole maailmasta ſyntynyt, eikä ſe elä maailmasta, waan ſe elää Jumalasta, Jumalan armosta ja totuudesta Jeeſukſessa Kristukſessa. Jollei kirkolla ole tätä elämää, on ſe kuollut, waikka ſillä oliſi kuinka paljon maalliſia woimia, jotka owat kristilliſillä nimillä koristetut. Katolinen kirkko oli ſortunut omaan wanhurskauteen ja ihmisoppeihin, mutta uskonpuhdistajat paniwat Jumalan pyhän ſanan kynttilänjalkaan ja aſettiwat Jumalan totuuden kaikkea ihmiswiiſautta korkeammalle. Tämän maailman maalliſiſſa aſioiſſa antoiwat uskonpuhdistajat ihmisjärjelle arwonſa, waikka ſen näisſäkin tuli alistua Jumalan ſäännösten alle, mutta Jumalan aſioiſſa, joita ei ihmisſilmä ole nähnyt eikä ihmisſydän käſittänyt, on järki ja tiede ſokea. Raamatun ſana on ſe perustus, jolle uskonpuhdistajat rakenſiwat ewankeliſen kirkon. Kirkko on ſyntynyt Jumalan ſanasta, ja ſentähden tulee kirkon olla kuuliainen ſille. Ewankelinen henki on kuuliaiſuuden henki ja wapauden henki. Se ſitoo omantunnon, uskon, opin ja elämän kokonaan Jumalan ſanaan, mutta ſe wapauttaa uskowan kaikesta ihmisorjuudesta. Uskonpuhdistajat johdattiwat ihmiſiä Jumalan lailla parannukſeen, josſa ihminen katuu ſyntejään ja taistelee niitä wastaan, ja ewankeliumilla uskoon, josſa hän Jeeſukſen Kristukſen wanhurskauden kautta omakſuu Jumalan armon. Laki oli walmistamaſſa ihmistä armoa wastaanottamaan, ja armo walmisti häntä lakia täyttämään. Tällä tapaa tahtoiwat uskonpuhdistajat rakentaa eläwää kirkkoa.

Mutta kirkko ei ole ollut uskollinen niille perusteille, jotka uskonpuhdistajat paniwat. Jumalan ſana on laajalti menettänyt ſitä arwoa kuin ſille tulee. Köyhä on tämä ſukupolwi, joka ei pidä arwoſſa Jumalan entiſiä ſuuria tekoja eikä odota, mitä Jumala on tulewaiſuudeſſa tekewä. Se taiwaallinen mieliala on meille tarpeen, mikä Jeeſukſen opetuslapſilla aina oli, joka ennen kaikkea etſii niitä tawaroita, jotka owat ylhäällä. Kirwes oli pantu Israelin puun juurelle, kun ſe ei tehnyt hywää hedelmää (Matt. 3, 10). Miten käy nykyiſen kriſtikunnan, kun ei ſekään tee niitä hywiä hedelmiä, joita Jumala tahtoo? On niin paljon epäuskoa, wäärää uskoa ja epäſiweyttä. Kallis on ſe perintö, minkä uskonpuhdistajat owat meille jättäneet. Pyytäkäämme olla uskolliſia Jumalan pyhälle ſanalle. Kun todella olemme tämän oppilaita, olemme ewankeliſen kirkon jäſeniä. Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa eläwät taiwaan aſukkaat ja kaikki Jumalan lapſet. Hänessä on meidänkin oleminen.

Armon Herra! Auta meitä uskoſſa käymään Siionin wuoren tykö ja pyſymään yhteydeſſä ſen ſeurakunnan kanſſa, joka walkeiſiin waatteiſiin puettuna ſeiſoo Sinun edeſſäſi taiwaiſſa. Kuule, Herra, meitä! Amen.

44. Kristus on kirkastunut Jumalan Poika.

Saarna seitsemäntenä Kolminaisuuden jälkeisenä sunnuntaina.

(Kristuksen kirkastumisesta).

Epistola: 2 Piet. 1, 16—18.

„Sillä me emme seuranneet wiekkaasti sommiteltuja taruja tehdessämme teille tiettäwäksi Herramme Jeesuksen Kristuksen woimaa ja tulemusta, waan me olimme omin silmin nähneet hänen waltasuuruutensa. Sillä Hän sai Isältä Jumalalta kunnian ja kirkkauden, kun tältä majesteetiselta kirkkaudelta tuli Hänelle tämä ääni: 'Tämä on minun rakas Poikani, johon Minä olen mielistynyt'. Ja tämän äänen me kuulimme tulewan taiwaasta, kun olimme Hänen kanssaan pyhällä wuorella".

Apostolein saarnassa oli Jeesuksen Kristuksen woima ja tulemus tärkeänä kohtana. Herra on tulewa jälleen tuomitsemaan eläwiä ja kuolleita, teroittaa apostolinen tunnustus. Julistus Herran tulemuksesta on waroituksen sana epäuskon alla olewille, joiden tulee ajatella, mitä on tulemassa, mutta toiwon sana uskowille, jotka saawat tulla Herransa tykö. Kristukselle on annettu kaikki walta taiwaassa ja maan päällä, ja tämä walta tulee warsinkin näkywiin Herran tulemuksessa, kun Hän herättää kuolleet ja pitää wiimeisen tuomion. Pakanakunnan uskonnoissa on kaikenlaisia taruja, jotka owat sommiteltuja ja joihin heidän wiisaansa pukiwat uskonnollisia mielipiteitään. Koko kristinuskon luonne on wastakkaisuussuhteessa taruun. Epäusko ja järkeisusko pyytäwät syrjäyttää kristinuskon epämiellyttäwät totuudet sillä, että he arwelewat niiden olewan tarujen tuotteita. Mutta kristinuskon raitis henki ei liiku runoilewan tarun piirissä, waan todellisuuden. Pakanakunnan tarut oliwat usein taidolla ja wiekkaasti sommiteltuja, mutta ne oliwat wain taruja, jotka eiwät woineet antaa tukea ihmishengelle. Mutta apostolit oliwat itse nähneet ja kuulleet sitä, mitä he ihmiskunnalle julistiwat. He eiwät esittäneet semmoista, kuin muut oliwat heille kertoneet, waan he oliwat itse kokeneet sen. Johannes sanoo: **„Elämä ilmestyi, ja me olemme nähneet sen ja todistamme sitä ja julistamme teille sen iankaikkisen elämän, joka oli Isän tykönä ja ilmestyi meille — minkä olemme nähneet ja kuulleet, sen me myös teille julistamme"** (1 Joh. 1, 2. 3).

Tällä todellisuuden pohjalla liikkuu koko apostolinen julistus, ja jokainen, joka elää kristinuskon piirissä, saa kokea sen. Jeesus oli usein puhunut apostoleille tulemuksestaan, ja se, minkä he olivat nähneet ja kuulleet Kristuksen kirkkaudesta ja waltasuuruudesta, oli heille takauksena siitä, että Hän oli tulewa jälleen kirkkaudessa.

Kirkastuswuorella sai Kristus Isältä kunnian ja kirkkauden, kun Jumala itse antoi Hänelle sen todistuksen, että Hän oli Jumalan rakas Poika, johon Hän oli mielistynyt. Apostolit näkiwät Kristuksen kirkkauden wuorella, ja he kuuliwat Jumalan äänen taiwaasta todistawan, että Jeesus oli Jumalan Poika. Sentähden he woiwat todistajina puhua Jeesuksen woimasta ja waltasuuruudesta, jonka oliwat omin silmin nähneet. Apostoli teroittaa wielä tämän totuuden ja sanoo: **„Tämän äänen me kuulimme tulewan taiwaasta, kun olimme Hänen kanssaan pyhällä wuorella“.** Majesteetiselta kirkkaudelta tuli tämä todistus Jeesuksesta, ja sentähden on apostolein todistuksilla niin suuri woima. Wuoren nimeä ei apostoli mainitse, sillä hän edellyttää, että tämä tapaus oli lukijoille tunnettu. Pyhäksi sanoo hän wuoren, kun pyhä Jumala siellä ilmestyi. Uskowa kristitty on myös nähnyt jotakin Kristuksen kirkkaudesta, sillä hän on uskonelämässä saanut kokea Herran armon woimaa ja waloa. Jumala on todistanut, että Jeesus on Jumalan Poika. Joka tekee Jeesuksesta wain ihmisen, hän sanoo Jumalan walehteliaksi ja pilkkaa Jumalaa.

Jumala on yli maailman korotettu, kaiken elämän ja olemisen lähde. Hän on se, mikä Hän on, eikä ihminen woi Häntä käsittää. Kaikki on Jumalasta ja Jumalaan, mutta maailmankaikkeudessa ei mitään ole Jumala, waan Jumala on ja pysyy itsessään täydellisenä. Hän elää iankaikkisesta iankaikkiseen (Ilm. 10, 6). Kristuksen oleminen maailmassa ja hänen ihmiseksi tulonsa perustuu siihen, että Hän alussa oli Jumalan tykönä, oli Jumalassa ja oli Jumala. Ja Kristuksen mentyä pois maailmasta, on Hän kuitenkin aina täällä läsnäolewana.

Kristus tuli siitä kirkkaudesta, mikä Hänellä oli Isän tykönä ja missä Hän oli Isän kanssa, ennenkuin tämä maailma olikaan. Isä on antanut kaikki Pojalle, niin että Hänellä on sama walta ja sama kunnia kuin Isällä. Jumala oli Kristuksessa Hänen maan päällä ollessaan (2 Kor. 5, 19), ja Hänessä oli jumaluuden koko täyteys (Kol. 2, 9). Kristuksella oli Jumalan muoto (Fil. 2, 6), kun Hän oli taiwaassa, ja Hän otti palwelijan muodon, kun Hän tuli maailmaan, mutta täälläkin ollen Hän olentonsa puolesta oli Ihmisen Poika, joka oli taiwaassa (Joh. 3, 13). Kristus pani kyllä itsensä tyhjäksi (Fil. 2, 7), mutta Hän oli kuitenkin mitä Hän alkuaan oli ollut,

Jumalan Poika, joka oli samaa olentoa kuin Isä. **„Ollen Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa juurikuwa ja kantaen kaikki woimansa sanalla, on"** Hän, **„sittenkun oli toimittanut puhdistuksen synneistä, istuutunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa"** (Hebr. 1, 3). Kristus on maan päällä ollen Jumalan kirkkauden kuwa ja hänen sisällisen olentonsa leima. Tässä Pojassa on Jumala puhunut meille, ja Hänen kauttaan Jumala loi maailmat (Hebr. 1, 2). Ollen tämmöisessä suhteessa Jumalaan ja maailmaan on Hän toimittanut puhdistuksen synneistä. Ainoastaan Jumalan Poikana, joka on samaa olentoa kuin Jumala ja joka wälittää maailman luomisen, woi Hän sowittaa maailman synnit. Kaikessa toiminnassa pysyy Kristus olennonyhteydessä Jumalan kanssa, sillä Hän on **„näkymättömän Jumalan kuwa"** (Kol. 1, 15), joka yksin woi ilmoittaa meille Jumalan, semmoisena kuin Hän näkymättömänä on. Kristus on Sana, joka oli Jumalan tykönä ja joka oli Jumala, ja kaikki on saanut syntynsä Hänen kauttaan (Joh. 1, 1. 3). Hän on Isän helmassa (Joh. 1, 18) silloinkin, kuin Hän toimii maan päällä. Johannes sanoo, että Sana oli Jumala, niin että Hän alussa jumalallisen elämän itsenäisyydessä oli Jumalan tykönä, ennenkuin maailma olikaan, ja että Hän oli sisällisessä olennonyhteydessä Jumalan kanssa. Kaikki on Jumalasta, mutta kaikki on Kristuksessa luotu, **„kaikki, mikä on taiwaissa ja mikä maan päällä, näkywäiset ja näkymättömät, oliwatpa ne waltaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai waltoja, kaikki on luotu Hänen kauttaan ja Häneen, ja Hän on ennen kaikkia, ja Hänessä pysyy kaikki woimassa"** (Kol. 1, 16. 17). Kristus on **„pelastuksen ruhtinas"** (Hebr. 2, 10), niinkuin Hän on **„elämän ruhtinas"** (Ap. t. 3, 15). Ennenkuin luomakunta lähti Luojan kädestä, oli koko luomiselämän täyteys perusteessaan olemassa Kristuksessa **„Jumalan luomakunnan alkuna"** (Ilm. 3, 14), niinkuin koko lunastustoimi on armonelämänä olemassa Hänessä pelastuksen ruhtinaana, ennenkuin se Hänen kauttaan tulee uskowaisten omaisuudeksi. Niin on Kristus Jumalan Poikana luomisen ja lunastuksen yhdyskohta ja keskusperuste, ja Hän on myös kehityksen määrä, sillä kaikki on luotu Häneen (Kol. 1, 16). Kristus on **„esikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa"** (Kol. 1, 15), sillä Hän on erotettu koko luomakunnasta ja on sitä korkeampi. Niin korkea on se Jumalan Poika, joka on meidän Lunastajamme ja joka Jumalalta sai todistuksen kirkastuswuorella. Hänellä on nimi, jota ei kukaan tunne, sillä Hän on itsenäisenä Jumalassa ja Hän on Jumalan olemuksen kuwa.

Kristus tuli ihmiseksi ja syntyi Israelin neitseestä. Sentähden Kristus aina oli tietoinen siitä, että Hän oli Poikana Isän tykönä,

ennenkuin Hän tuli maailmaan ja että Hän ja Iſä owat yhtä. Tullakſeen ihmiskunnan Wapahtajakſi otti Hän inhimilliſeen luontoonſa jumaluuden täyteyden, niin että Hän jumalihmiſenä woi ſowittaa maailman ſynnit. Mutta ſiinneenä Pyhästä Hengestä oli Kristus ilman ſyntiä, waikka Hän oli kiuſausten alainen. Meidän ylimäinen pappimme **„on ollut kaikeſſa kiuſattuna ſamalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman ſyntiä“**, ja ſentähden Hän **„woi säälliä heikkouksiamme“** (Hebr. 4, 15). Kuolema on ſynnin palkka. Synnittömänä Kristus ei ollut kuoleman alainen, mutta Hän otti ihmiskunnan Wälimiehenä ſynnin tuomion päälleen ja kuoli Jumalan Karitſana ristin puulla maailman ſowittamiſekſi. Jumalan wanhurskaus waati ſynnin ſowittamiſen ja Jumala toimittaa itſe tämän Kristukſeſſa, niin että Hän woi wanhurskaana kääntyä armoſſa ihmiskunnan puoleen. Jumalan kirkkauteen tahtoo Kristus johdattaa opetuslapſenſa. Sentähden Hän kirkastui, woidakſeen kirkastaa ihmiskuntaa ja maailmaa.

Korkea on Raamatun kristuskuwa. Mutta Herra ei eſiinny ſemmoiſeſſa maalliſeſſa loistoſſa, joka oliſi maailmalle mieluinen, waan Hän wälttää ſitä, mitä maailmaſſa pidetään ſuurena. Siweänä, nöyränä, kärſiwänä tekee Hän Iſänſä tahdon, mutta maailma ei käſitä tätä todellista ſuuruutta, waan ſe ihailee waltaa, woimaa, tieteen ja taiteen loistoa. Kun ihmiſet eiwät tahdo kokonaan hyljätä Kristusta eiwätkä tahdo omakſua Häntä ſemmoiſena, kuin Hän todella on, muuntawat he Hänet ja pukewat Hänet monenlaiſeen muotoon, niin että Hän heille kelpaiſi. Sitä muuntamistyötä on tehty kaikkina aikoina, ja tätä nykyäkin on paljon niitä, jotka Jeeſuksen elämästä tekewät taideteokſen, joka mielyttää maallista mieltä. Järkeisusko tekee Kristukſesta ihmiſen, jolla on puutteenſa ja hyweenſä niinkuin muillakin ihmiſillä. Toiſet tekewät Hänestä wapaudenſankarin, toiſet kumousmiehen, toiſet ſiweysopettajan. Hän ſaa olla ſuurikin, mutta Hän ei ſaiſi olla muuta kuin muut ihmiſet, ei korkeampaa olentoa kuin me. Sentähden poistetaan Raamatusta taruna kaikki, mikä korottaa Hänet yli maailman ja tekee Hänet Jumalan Pojakſi. Mitä ihmiſet eiwät woi ſaada aikaan, ſe on heidän mielestään ylipäänſä mahdotonta. Ihmiſet owat muka ilman Luojaa lähteneet maasta niinkuin ruoho, ja maaſſa he mätänewät niinkuin ruoho. Kuitenkin tämä ihmiskunta pyſyiſi iankaikkiſesti, mutta Jumalaa, joka todella on iankaikkiſesta iankaikkiſeen, epäuskon ſankarit eiwät usko olewakſi. Sitä eläwää Jumalaa, joka on luonut taiwaat ja maan ja meren ja kaikki, mitä niiſſä on, joka hallitſee tuota ihmeellistä tähtitaiwasta ja joka on niin ihmeelliſekſi luonut ihmiſen olennon ja ruumiin, jonka ihmeitä

kaikkialla meitä ympäröi, tuota suurta, korkeaa Jumalaa he eiwät tahdo palwoa.

Tämä maailma, jota useimmat ihailewat, on suuri hauta, joka kokoaa poweensa sukupolwen toisensa perästä. Riidat ja sodat eiwät täällä taukoa, kuolema kaluaa, waiwa sortaa. Ja ihmiskunta, jota jumaloidaan, on täynnä erehdyksiä ja syntejä, joista sen historia kertoo kaikilla lehdillään. Kuinka paljon epäpuhtautta, wäärynyttä ja wäkiwaltaa astuukaan sen piirissä meidän eteemme! Kuitenkin on niitä paljon, jotka tahtowat tehdä ihmiskunnan Jumalan wertaiseksi. Jeesuskuwasta otetaan pois se hywä, mikä Hänessä on, ja Hänelle sepustetaan pahaa, jota Hänessä ei ole. Hänen syntymisensä, kuolemansa ja ylösnousemisensa tehdään epäuulon alaisiksi. Mutta ihmiskunnassa peitellään ja kaunistetaan se paha, mikä sitä tahraa, sille sepustetaan hywää, mikä sillä ei ole, ja mitä hywää siinä huomataan, sitä suurennetaan ja liioitellaan. Sillä tapaa tehdään ihmiskunta, joka muka on oma jumalansa ja wapahtajansa, suureksi, mutta Kristus tehdään halwaksi ja puutteenalaiseksi. Se on huonoa työtä, mutta sitä tehdään laajalta. Kun juutalaiset oliwat sitoneet, ristiinnaulinneet ja hautaan kätkeneet Jeesuksen, nousi Hän kuolleista, ja kaikessa maailmassa saarnataan ewankeliumi, mutta Rooman sotajoukot häwittiwät Jerusalemin ja möiwät juutalaisia orjiksi muille kansoille. Miten on käywä sen ihmiskunnan, joka ei tahdo uskoa eläwään Jumalaan ja Raamatun Kristukseen, waan luulee woiwansa ihmiswiisaudella, tieteellä ja taiteella hillitä pahan waltaa maailmassa, waikka se yhä waan kaswattaa suuremmiksi itsekkyyden ja ylpeyden, ahneuden ja nautinnonhimon? Senkin yli owat Jumalan tuomiot tulewat, ja se on silloin joutuwa epätoiwoon. Jumala yksin woi auttaa ja ainoastaan Jumalan Kristus woi pelastaa synnin waltaan sortunutta ihmiskuntaa. Baabelin tornin rakennuksesta ei tule mitään. Koko ihmiskunnan historia todistaa sen.

Kun pakanamaailma sortui epäuskoon ja taikauskoon, alotti Jeesus Kristus suurta pelastustyötään, ja Hän on päättäwä sen. Turmeltunut maailma on hukkuwa, mutta Kristus on luowa uuden maailman, jossa kaikki elää Jumalassa ja Jumala on kaikissa. Ihmiskunnan turmelijat saawat sitä ennen tuomionsa ja sorretut pelastetaan. Jeesus Kristus, Jumalan Poika, joka on loukkauskiwenä epäuskolle ja taikauskolle, on luowa uudet taiwaat ja uuden maan, joissa wanhurskaus asuu. Tähän Jumalan Poikaan tulee liittyä uskossa sen, joka tahtoo wapaantua ihmiskunnan harhaluuloista ja erhetyksistä. Se Jumalan Kristus, joka woitti pakanakunnan, on nytkin woittawa maailman. Ihmisten muodostamat kristuskuwat

owat woimattomia. Kristus tahtoo ihmiſiä pelastaa. Sitä Hän ei tee ihmiswiiſauden korkeilla ſanoilla, waan totuuden ſanalla Hän opettaa ihmistä tuntemaan ſyntinſä ja Jumalan pelastawan armon. Hän eſittää meille Jumalan pyhän olennon ja Jumalan rakkauden ja armon, joka ſowittaa meidät wanhurskaan Jumalan kanſſa, lunastaa meidät ſynnin tuomiosta ja luo meistä uudet ihmiſet, jotka owat korkeimman Jumalan lapſia. Ihmiſen tulee tehdä parannus, irroittaa mielenſä maailmasta ja ſynnistä ja uskoſſa tulla Kristukſen tykö. Herra ſanoo: **„Jos joku tahtoo minun peräſſäni tulla, hän kieltäköön itſenſä ja ottakoon joka päiwä ristinſä ja ſeuratkoon Minua“** (Luuk. 9, 23). Joka etſii nautintoja maailmaſſa, hän ei woi käſittää kristinuskon olentoa. Kristus on tullut nöyränä ſyntisten luo, pelastaakſeen heidät; Hän on tullut työtä tekewien ja raskautettujen luo, wirwoittaakſeen heitä, ja wanhurskautta iſoawien ja janoawien luo, antaakſeen heille rawintoa ja elämää. Jeeſus Kristus, Jumalan Poika, on iankaikkiſen elämän ainoa perustus ja lähde. Wäärä kristilliſyys on tunkeutumaſſa kristikuntaan, niinkuin on Raamatuſſa ennustettu, ja ſe woittaa yhä enemmän alaa. Se pukeutuu kristilliſyyden waippaan, mutta ſe on maailmallistunut. Sille ei kelpaa Raamatun Kristus, Jumalan Poika, ja hänen ſananſa, waan ſillä on oma kristuskuwanſa. Mutta Jumalan Kristus on tulewa ja tuomioillaan maſentawa anttikristukſen ja maailman kopeilewan wallan. Silloin tulee Jumalan lepo Herran omille. Se Kristus, jolle Jumala itſe antaa todiſtukſen: **„Tämä on minun rakas Poikani, johon Minä olen mielistynyt“**, on tämän tekewä.

Sama ääni kuului taiwaasta, kun Jeeſus oli kaſtettu (Matt. 3, 17) ja Hän alkoi waſituista lunaſtustyötään maailmaſſa. Sittemmin oli Jeeſus, Pyhällä Hengellä ja woimalla woideltuna, waikuttanut lupaukſen kanſan keſkuudeſſa, waeltanut ympäri ja tehnyt hywää ja parantanut kaikki perkeleen waltaamat, ja Jumala antoi Hänelle todiſtukſen woimateoilla ja ihmeillä ja tunnusmerkeillä. Kun Jumala antoi kirkaſtuswuorella todiſtukſen Pojalleen, oli Herran toimi ſaawuttanut enſimäiſen rajawiiwan ja jotakin uutta alkoi nyt eſiintyä. Juuri ennen Jeeſukſen kirkaſtumiſta wuorella oli Pietari tunnuſtanut: **„Sinä olet Kristus, eläwän Jumalan Poika“** (Matt. 16, 16), ja ſen jälkeen ſanotaan, että Jeeſus ſiitä lähtien alkoi ilmoittaa opetuslapſilleen, että Hänen piti menemän Jeruſalemiin kärſimään (Matt. 16, 21). Wuorella puhuiwat Mooſes ja Elias Jeeſukſen kanſſa hänen poisläḥdöſtään, ja tultuaan alas wuorelta ſanoi Jeeſus opetuslapſilleen: **„Ottakaa korwiinne nämä ſanat: Ihmiſen Poika annetaan ihmisten käſiin“**

(Luuk. 9, 31. 44). Jumalan ensimäinen todistus wahwisti Jeesusta hänen alkawaan toimeensa, mutta toinen todistus wahwistaa Häntä waellukſensa päättämiſeen. Jeeſukſen waellus oli tähän asti ollut woittokulkua, mutta nyt alkoi kärſimysten matka, jolla Hän oli woittawa kuoleman ja nouſewa ylös kirkkauteen. Kristus kirkastui, ſillä Hän **„on muuttawa alennustilaſſa olewan ruumiimme kirkkautenſa ruumiin kaltaiſekſi“** (Fil. 3, 21). Ylösnoustuaan ſanoi Jeeſus opetuslapſilleen: **„Eikö Kristukſen pitänyt kärſimän ja ſitten menemän kirkkauteenſa?“** (Luuk. 24, 26). Kirkastuminen kirkastuswuorella oli walmistus tulewaan täydelliſeen kirkastumiſeen. Sentähden alkaa tällä tapahtumalla uuſi jakſo Jeeſukſen ſiſälliſeſſä ja ulkonaiſeſſa elämäſſä. Hän oli pyhittänyt ruumiinſa ja ſielunſa Jumalan temppeliksi, ja Hänen tuli kieltämällä kaiken oman woiman uhrata ruumiinſa lihan heikkoudeſſa maailman ſynnin ſowittamiſeksi, ja Jumalan woimasta tuli Hänen taas ottaa ruumiinſa kirkastettawaksi Jumalaſſa.

Jeeſus otti mukanaan ne kolme opetuslasta, jotka myös oliwat Getſemanesſa todiſtajina hänen taisteluunſa ja waiwaanſa. Nämä opetuslapſet wei Herra eräälle korkealle wuorelle, rukoillakſeen ſiellä, niinkuin Luukas ſanoo (9, 28). Uni walloitti opetuslapſet täällä, niinkuin Getſemanesſakin, mutta he heräſiwät, kun ihmeellinen walo ympäröi heidät. Jeeſukſen **„rukoilleſſa hänen kaswojenſa näkö muuttui, ja hänen waatteenſa tuliwat ſäteilewän walkoiſiksi“** (Luuk. 9, 29). Tähän asti oli Jeeſukſen kirkkaus ilmestynyt uſeiſſa ihmetöiſſä, mutta aina muiſſa ihmiſiſſä, nyt eſiintyy ſe Hengen kirkkaus, mikä oli Hänesſä, ulkonaiſesti hänen ruumiiſſaan. Jeeſus ſanoo: **„Minä olen maailman walo“** (Joh. 8, 12), ja Hänestä lähtee walo, joka aikanaan on kirkastawa ihmiskunnan ja maailman. Mikä nyt on henkiſtä, on kerran tulewa ruumiilliſekſikin, ja mikä on näkymätöntä, on tulewa näkywäiſekſi. Mooſeksen ja Eliakſenkin täytyi etſiä waloa uuden liiton Wälimieheltä. Wanhan liiton hurskaat odottiwat Häntä, ſillä he pääſiwät Hänen kauttaan täydelliſyyteen (Hebr. 11, 40). Aamunkoittona oli tämä Jeeſukſen kirkastus niille, jotka oliwat uskoſſa täältä erinneet. Aabraham riemuitſi ſiitä, että hän oli näkewä Kristukſen päiwää (Joh. 8, 56). Opetuslapſet tunſiwat autuaallista iloa, kun taiwaan kirkkaus ympäröi heitä, mutta ſamaſſa tuli pilwi ja peitti heidät warjoonſa, ja he peljäſtyiwät, kun joutuiwat pilween (Luuk. 9, 34). Silloin antoi Jumala pilweſtä todiſtukſen Jeeſukſelle, ja niin waltawa oli waikutus täſtä tapahtumaſtä, että Pietari, korkeaan ikään joutuneena, tekſtiſsämme täydeſtä ſydämeſtä puhuu ſiitä, ja tätä ajattelee warmaan Johanneskin, kun hän ſanoo nähneenſä

Jeeſukſen kirkkauden, kirkkauden ſellaiſen, kuin ainokaiſella Pojalla on Iſältä (Joh. 1, 14).

„Kuulkaa Häntä"! ſanoi Jumalan ääni kirkastuswuorella (Matt. 17, 5). Jeeſus Kriſtus on Herra, jonka ſanoja kaikkien kriſtittyjen, kaikkien opettajien ja kuulijain, kaikkien kirkkokuntien tulee kuulla ja noudattaa. Ei ole meidän tiedusteleminen, mitä ſe tahi ſe oppinut tai ſuurmies ſanoo, waan: **Mitä ſanoo Herra?** Ja Häntä me tahdomme kuulla ja totella. Hän antaa täällä kirkkauttaan uskowalle, ja aikanaan Hän kirkastaa tämän ruumiinkin. Ja Herran kirkastaminen ulettuu luomakuntaankin, joka hartaasti ikäwöiden odottaa Jumalan lasten ilmestymistä, **„koska itſe luomakuntakin tulee wapautettawakſi turmeltuneiſuuden orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden wapauteen"** (Room. 8, 19. 21). Kirkastunut Kriſtus, Jumalan Poika, waikuttaa ſen.

Taiwaallinen Iſä! Kirkasta meille Jeeſus Kriſtus ja auta meitä aina kuulemaan Häntä! Kuule meitä Kriſtuksen tähden! Amen.

---

45. Jumalan lapsen onnellisuus.

Saarna kahdekſantena Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: Room. 8, 12—17.

„Niin ſiis, weljet, olemme welaſſa, mutta emme lihalle, lihan mukaan elämään. Sillä jos te lihan mukaan elätte, on teidän kuoleminen; mutta jos Hengellä kuoletatte ruumiin teot, niin ſaatte elää. Sillä kaikki, joita Jumalan Henki kuljettaa, ne owat Jumalan lapſia. Sillä te ette ole ſaaneet orjuuden henkeä eläkſenne jälleen pelosſa, waan te olette ſaaneet lapſeuden hengen, josſa huudamme: 'Abba! Iſä!' Henki itſe todiſtaa meidän henkemme kanſſa, että olemme Jumalan lapſia. Mutta jos olemme lapſia, niin olemme myöskin perilliſiä, Jumalan perilliſiä ja Kriſtuksen kanſſaperilliſiä, jos muutoin yhdeſſä Hänen kanſſaan kärſimme, jotta yhdeſſä kirkaſtuiſimmekin".

Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa olewa on wapaantunut ſynnin ja kuoleman laiſta, ſillä lain waatima wanhurskaus täytetään niiſſä, jotka eiwät waella lihan mukaan, waan Hengen. Lihan mieli on wihollisuutta Jumalaa wastaan, ja ſentähden ne, jotka owat lihan hallittawia, eiwät woi olla Jumalalle otolliſet. Jos Kriſtus on meiſſä, niin ruumis on kuollut ſynnin tähden, mutta henki on elä-

mää wanhurskauden tähden (Room. 8, 1—10). Koska Henki tällä tapaa waikuttaa kristityn elämään, ſyntyy hänelle welwoitus elämään Hengen mukaan. Welasſa hän on, mutta ei lihalle, niin että hän eläiſi lihan mukaan, waan Hengelle. Kristitty ei noudata ſyntiſen luontonſa taipumukſia, niin että hän noudattaiſi lihan haluja, waan hän elää Hengen mukaan. Hän tuntee itſenſä ſitä wähemmin olewan welasſa lihalle, kuin lihan mukaan eläminen tuottaa kuoleman. Synteihinſä kuoleminen on iankaikkista kuolemista. Mutta joka Hengellä kuolettaa lihan teot, hän ſaa elää. Ruumiin teot owat lihan waikutusten alaiſia, niin että nämä yllyttäwät kristittyä ſynnin tekoihin, mutta ylhäältä ſyntyneeſſä ei liha himoineen hallitſe, waan hän kuolettaa ne Hengellä. Ihmiſen ruumis on aina toimeſſa, mutta tämä toimi on tuottamaſſa hedelmää kuolemalle, jos ſynnin himot owat wallan päällä. Epäuskon ajatukſet ja lihallinen ſuruttomuus ſaawat aikaan kärſimättömyyttä ja nurekſimista, ja ne herättäwät wihaa, kateutta ja ſaastaiſia himoja. Tämmöiſet teot owat Hengellä kuoletettawat, ja ihmiſen tulee täſſä kohden olla toimeſſa, mutta oma woima ei riitä. Kaikki, joita Jumalan Henki ohjaa ja kuljettaa, ne owat Jumalan lapſia. Ihminen on ſen hengen lapſi, joka häntä ohjaa. Maailmanlapſi ajattelee, puhuu ja toimii maailman tapaan. Mutta ſe ihminen, jonka ſiſällinen ja ulkonainen elämä on Jumalan Hengen hallittawana, on Jumalan lapſi, ſillä hän on uskomalla Kristukſeen ſyntynyt ylhäältä ja ſaanut lapſenmielen. Koko hänen aſemanſa on muuttunut, ſillä hän ei enää noudata maailman tahtoa eikä maalliſen mielenſä yllytyksiä, waan hän alistuu kaikiſſa ſuhteiſſaan Pyhän Hengen johdatukſen alle. Jumalan lapſella on uuſi tahto ja uuſi mieli, eikä hän toimi lain waatimukſen pakosta, waan rakkauden ja kiitolliſuuden ohjaamana.

Jumalan lapſi on ſiſimmäſſä yhteydeſſä Jumalan kanſſa Iſänä, ſillä hän ei ole ſaanut orjuuden henkeä, waan hän on ſaanut lapſeuden hengen, joka huutaa: Abba! Iſä! Jumalan Henki on Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa aſustunut uskowaan ja waikuttaa ſiſälliſesti hänesſä, niin että ihmiſeſſä on ſyntynyt lapſenhenki, joka toimii rakkaudeſſa. Lain alla ollen ihmiſellä on orjallinen pelko, ja jos hän ſaatuaan Hengen oliſi ſaanut orjuuden hengen, täytyiſi hänen jälleen waeltaa pelwoſſa, ja hän pyytäiſi wälttää pahaa waan ſiitä ſyystä, että hän pelkää rangaistusta; mutta ylhäältä ſyntynyt on ſaanut lapſeuden hengen, joka luottamukſella lähestyy Jumalaa. Abba on iſän nimi aramean kielellä, ja ſitä woi ſopertawa lapſikin ſanoa. Sentähden ſe hywin kuwaa lapſen mielialaa ja kristityn likeistä ſuhdetta Jumalaan.

Edellisen luvun lopussa sanoo apostoli: **„Niin minä siis tämmöisenäni palvelen mielellä Jumalan lakia, mutta lihalla synnin lakia“.** Lain kasvatus johdattaa siihen, että ihmisen mieli on Jumalan puolella, mutta laki ei voi lihan valtaa murtaa. Ihmisen minä on semmoisenaan voimaton, mutta tämän vastakohtana on Henki itse, jolla on asuinsija Jumalan lapsessa ja joka todistaa hänen henkensä kanssa. Kun meidän henkemme lapsellisella luottamuksella huutaa: Abba! Isä! osoittautuu se lapsenhengeksi, ja tähän tietämykseen yhdistyy Jumalan Henki ja todistaa, että olemme Jumalasta syntyneet ja että meillä on iankaikkinen elämä itsessämme. Sentähden sanoo Johannes, että sillä, joka uskoo Jumalan Poikaan, on todistus itsessään, että Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän ja että tämä elämä on hänen Pojassaan (1 Joh. 5, 10. 11). Tämä eläwä tietoisuus edellyttää, että Jumalan Henki on asustunut uskowaan ja että tämä Hengellä kuolettaa lihan tekoja, niin että lapsen yhteys Jumalan kanssa säilyy ja kehittyy. Jumalan lapsi on tietoinen siitä, että hänessä on uusi elämä, ja sen wahwistaa Pyhän Hengen todistus. Jumalan Henki yhdistyy uskowan hengen kanssa, mutta Hän pysyy kuitenkin itsenäisenä ja antaa semmoisena todistuksensa.

Joka on tullut Jumalan lapseksi, hän saa myös perinnön Kristuksen kanssa. Hän on tullut Jumalan perilliseksi ja Kristuksen kanssaperilliseksi. Jumala on rakkaus, ja Hän antaa lapsilleen osallisuutta Jumalan waltakunnan kirkkauteen. Kristus on esikoinen (Room. 8, 29), ja semmoisena Jumala on pannut Hänet kaiken perilliseksi (Hebr. 1, 2), mutta Jumalan lapset owat esikoisen kanssaperilliśiä, sillä he tulewat osallisiksi hänen kirkkaudestaan. Mutta Kristuksen kanssaperillisiksi tulewat uskowat sillä ehdolla, että he kärsiwät Kristuksen kanssa. Jumalan lapsen ei tule ainoastaan kestää ulkonaista kärsimystä, waan hänen tulee kieltää itsensä ja kaswaa yhteen Kristuksen kanssa. Timoteukselle sanoo apostoli: **„Jos olemme kuolleet yhdessä Hänen kanssaan, saamme myös Hänen kanssaan elää; jos kärsimme yhdessä, saamme Hänen kanssaan myös hallita; jos kiellämme Hänet, on Hänkin kieltäwä meidät“** (2 Tim. 2, 11. 12). Kristus kulki kärsimysten kautta kirkkauteen, ja meidänkin on kulkeminen samaa tietä. Kärsiminen Kristuksen kanssa on kärsimistä Kristuksen tähden, omantunnon, totuuden ja wanhurskauden tähden. Kärsimys ja taiwaallinen perintö kuuluwat yhteen. Kun kärsimys kohtaa meitä, on meidän muistaminen, että ihmisen tulee taistella elämän kruunun puolesta ja että Kristuksen kanssa kärsiwä saa kirkastua Hänen kanssaan. Sentähden sanoo apostoli, että me **„ylisteleimme Jumalan**

kirkkauden toiwosta; emmekä ainoastaan ſiitä, waan me yliſteleimme ahdistukſistakin, tietäen, että ahdistus ſynnyttää kärſiwälliſyyttä, mutta kärſiwälliſyys koettelemukſen kestämistä ja koettelemukſen kestäminen toiwoa; mutta toiwo ei anna häpeään tulla“ (Room. 5, 2—5). Korkea on ſe määrä, jota kohti kristitty kulkee, mutta matka käy monen murheen kautta. Kuitenkin on Jumalan lapſi onnellinen täällä murheen laakſoſſakin, ſillä hänellä on lapſeuden henki, joka on ſiſimmäſſä yhteydeſſä taiwaan Iſän kanſſa.

Apostoli eſittää tekstiſſämme Jumalan lapſen aſemaa ja onnea. Henki itſe todiſtaa kristityn hengen kanſſa, että tämä on Jumalan lapſi. Ja lapſena hän on Jumalan perillinen ja Kriſtukſen kanſſaperillinen. Onnellinen on Jumalan lapſi. Elämän Hengen laki Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa on wapauttanut hänet ſynnin ja kuoleman laiſta, niin ettei hän waella lihan mukaan, waan Hengen, ſillä Jumalan Henki aſuu hänеſſä (Room. 8, 2. 4. 9). Niin on Jumalan lapſen aſema kokonaan toiſenlainen kuin lain alla olewan. Lainalaiſesta tilaſtaan ſanoo apoſtoli: **„Hywää, jota tahdon, minä en tee, waan pahaa, jota en tahdo, ſitä harjoitan“** (Room. 7, 19). Ja täſſä onnettomaſſa tilaſſa hän huudahtaa: **„Minä wiheliäinen ihminen, kuka pelaſtaa minut tästä kuoleman ruumiiſta!“** (Room. 7, 24). Tämmöiſtä tilaa eſitetään uſein Jumalan lapſen waſituiſeſſi tilaſſi, waikka ſe on jyrkäſſä riſtiriidaſſa ſen kanſſa, mitä apoſtoli ſanoo Jumalan lapſeſta tekſtiſſämme. Sekö oliſi Jumalan lapſen huutamiſta: Abba! Iſä! kun hän huudahtaa: Minä wiheliäinen ihminen! Kyllä on Jumalan lapſellakin ſynnintuntoa, ja uſein hän on ahdingoſſa, mutta hänen waſituinen tilanſa ei ole lainalaiſen orjuuden hengeſſä elämiſtä, waan ſe on Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa olemiſta ja hänen tahtonſa tekemiſtä. Meidän tulee antaa Jumalan pyhälle ſanalle arwonſa ja aliſtua ſen alle. Tekſtiſſämme eſiintyy Jumalan lapſen waſituinen tila, ja ſe edellyttää, että uſkowa todella on tullut oſalliſeſſi Kriſtukſen Hengeſtä ja on Hänen hallittawanaan.

Ihmiſelle on uuſi ſyntyminen tarpeen, jonka kautta hänеſſä ſyntyy ylimaailmallinen elämä. Meillä on kyllä ſyntyämme oma henki, mutta tämä on aiſtimaailman pimittämä, niin ettemme pääſe hengellämme kohoamaan taiwaalliſeen piiriin. Ainoaſtaan Jumalan Henki woi meiſſä luoda ylimaailmalliſen elämän, kun Hän yhdiſtyy meidän henkemme kanſſa ja ſaa aikaan ſyntymiſen ylhäältä, jonka kautta uuſi henkinen olento luodaan henkeemme. Tämän uuden ſyntymiſen kautta tulee meihin ylimaailmainen elämä, niinkuin aiſtillinen elämä tulee meihin lihalliſen ſyntymiſen

kautta. Me pääsemme ylhäältä syntymisen kautta Jumalan waltakunnan katoamattomaan olentoon ja lapsenden henki asustuu meihin, niin että me pääsemme Jumalan lapsen asemaan. Tämä ylhäältä syntyminen on uuden elämän alku, joka tarwitsee kehitystä, mutta siinä on Jumalan woima, joka auttaa meitä kuolettamaan ruumiin tekoja ja waeltamaan Hengen mukaan.

Ihmiset eiwät tahdo tarkempaan tutustua näihin ylimaailmallisiin asioihin, waikka kyllä paljon puhuwat hengestä. Mitä lihasta on syntynyt, se on liha, eikä ihminen mielellään lähde lihan piiristä ulos etsimään korkeampaa elämää. Maailman warjoelämään kiintywät useimmat ihmiset ja etsiwät sieltä itselleen tawaraa ja kunniaa, waikka tämä elämä katoaa iloineen ja nautintoineen. Maailman lapselle jää kuolemassa se, mikä on hänen olentoonsa syöpynyt, turhan kunnian ja turhan tiedon pyyntö, maallisen tawaran ja nautinnon himo, maalliseen kiintynyt mieli. Polttawana sielunjanona seuraa synnin moninainen himo kuolemassa maailmanlasta, mutta tyydytystä se ei enää saa. Ja ne paheet, jotka owat synnin elämässä kaswaneet woimakkaiksi, itserakkaus, kateus ja wiha, eiwät jää maailmaan, waan ne waiwaawat iankaikkisuudessa maailmanlasta, kun kaikki paha maailmanelämä kokoontuu kaikista aikakausista ja kaikilta maailman seuduilta niinkuin suureen waltamereen, jossa kaikki esiintyy paljaana ja katkerana myrkynhedelmänä. Tätä turmeltuneisuuden mittaa kohti kulkee maailmanlapsi, eikä mikään walta maailmassa woi pelastaa ihmistä tästä turmiosta. Sen woi ainoastaan Kristus, Jumalan Poika, saada aikaan, kun Hän kastaa Pyhällä Hengellä. Uuden syntymisen kautta pelastuu ihminen iankaikkiseen elämään. Lapsenden henki, jonka ihminen uudessa syntymisessä saa, antaa iloa täällä ja kirkastunutta iloa Isän kodissa.

Ihmisellä on luontainen henki, joka on walmistettawa Jumalan Hengen astiaksi. Meillä on omatunto, joka nuhtelee synnistä ja waroittaa tulewasta tuomiosta. Meillä on järki, joka kaipaa totuuden tietoa, ja meillä on tahto, jonka tulee tehdä, minkä tiedämme oikeaksi. Jumala kääntyy todistuksillaan omaantuntoon, järkeen ja tahtoon, walmistaakseen ihmisen sydäntä wastaanottamaan Jumalan Hengen. Meidän tulee antaa Herran todistuksen waikuttaa omaantuntoon, ajatuksellamme miettiä Jumalan totuuksia ja tahdollamme toteuttaa, minkä tunnemme Herran tahdoksi. Kun kätkemme sydämeemme sen, mitä Herra todistaa ja opettaa, käskee ja lupaa, syntyy sydämen suhde Jeesukseen, ja me saamme olentoomme sen katoamattoman siemenen, josta aikanaan uusi ihminen syntyy. Se tie, jota opetuslapset kulkiwat Herran kou-

luſſa, on warma ja wie meidätkin perille. Muut tiet owat mutkia, jotka wiiwyttäwät, taikka harhateitä, jotka eiwät johdata määrään. Meidän on joka päiwä oleminen Herran ſeurasſa, katſeleminen hänen tekojaan ja kätkeminen hänen puheenſa. Ja ſitä, mikä nuhtelee tai opettaa, ojentaa tai edistää wanhurskaudeſſa, on meidän rukouksſeſſa ajatteleminen. Herran koulusſa tulee meidän olla kuuliaiſet Jumalan tahdolle. Paljon ſiſällistä ja ulkonaista hätää on ahdistamasſa, mutta ſe wie meitä wain lähemmäkſi Herraa, ja ſielu kaswaa yhä enemmän yhteen Hänen kansſaan. Täsſä uskonelämäsſä antaa Herra opetuslapſelleen lapſeuden hengen, joka huutaa: Abba! Iſä!

Maalliſen elämän etuja ſaadakſeen tekewät ihmiſet paljon työtä, mutta iankaikkiſuuden aarteita ſaadakſeen he eiwät tahdo kärſiä waiwaa. Jumalan henkielämää he tahtoiſiwat ſaada niin wähällä kuin ſuinkin, ja niin pian kuin mahdollista. Wähäiſetkin waikeudet peljättäwät uſeimpia ihmiſiä pois kaidalta tieltä. Uſeat, jotka eiwät ole Herran kouluun lähteneetkään ja jotka eiwät Herran Henkeä tunne, otakſuwat, että owat Jumalan lapſia, waikka he eläwät lihan mukaan. He huokaawat: Minä wiheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista? mutta eiwät rupea todella etſimään Herraa, waan luulewat, että he owat ylhäältä ſyntyneitä. **„Mutta jolla ei ole Kriſtuksen Henkeä, ſe ei ole hänen omanſa“**, ſanoo apostoli (Room. 8, 9). Meidän tulee olla elämänyhteydeſſä Herran kansſa, ja Herran koulusſa ſaa uskowa Pyhän Hengen. Silloin hän on Jumalan lapſi. Apostoli teroittaa tämän totuuden ſitä warten, ettei kukaan pettäiſi itſeänſä, mutta hän ei tahdo lannistaa kristittyä uskon kilwoitukſeſſa, ſillä wilpitön ſaa aikanaan Kriſtuksen Hengen, kun hän pyſyy Herran koulusſa.

Sen puolesta on kristityn kilwoitteleminen, että hän todella ſaa ſen Hengen, joka eläwäkſi tekee Kriſtukſeſſa Jeeſukſeſſa. Silloin on hän jäſen Kriſtuksen ruumiiſſa ja hän on kaswanut yhteen yhtäläiſeſſä kuolemasſa Kriſtuksen kansſa ja kaswaa myös yhteen yhtäläiſeſſä ylösnouſemiſeſſa. Ewankeliumi tahtoo tulla meihin elämänä ja Pyhänä Henkenä, niin että ſe woi meisſä waikuttaa Jumalan woimana, joka autuaakſi tekee. Joka ei wielä ole pääſſyt elämänyhteyteen Herran kansſa, hänen ei tule heittäytyä epätoiwoon, waan innolla on hänen kilwoitteleminen tuon taiwaalliſen helmen puolesta. Opetuslapſilla ei ollut muuta opettajaa kuin Kriſtus, eikä heillä ollut muuta ſanan ſelittäjää kuin Hän, ja ſen, minkä Hän heille opetti, owat he meille kirjoittaneet, jotta me uskoiſimme, että Jeeſus on Kriſtus, Jumalan Poika, ja että meillä uskon kautta oliſi elämä hänen nimeſſään (Joh. 20, 31). Opetus-

lapset käwiwät Herran koulua ja pysyiwät hänen sanoissaan, eiwätkä he etsineet itselleen muita opettajia, ja heille koitui se aika, jolloin Herra antoi heille Pyhän Hengen sisälliseksi opettajaksi. Niin tulee kristityllkin olla Herra itse opettajana ja hänen sanansa elämän walona ja rawintona, ja hänkin on aikanaan saawa lapseuden hengen, joka tekee hänet onnelliseksi Herrassa.

Joka Hengen kuljettawana on, hän waeltaa täydellistä iloa kohti. Esiwanhempamme luuliwat paremmin tietäwänsä, millä tiellä onni saawutetaan, kuin Jumala, ja he ottiwat kielletyn hedelmän, mutta he pettyiwät ja joutuiwat turmioon. Samoin käy wielä sen, joka wähäisessä tahi suuremmassa asiassa kulkee omia teitään. Kielletty hedelmä houkuttaa wieläkin ihmisiä, ja useimmat etsiwät onnea omilla teillään, mutta ihmiskunnan nykyinen tila todistaa kylliksi siitä, ettei niillä päästä oikeaan onneen. Kristus on maailman walo ja elämä, ja Hän yksin woi tehdä ihmisen onnelliseksi, kun Hän antaa lapseuden hengen. Synnin iloissa on ihminen kaukana Jumalasta, ja hänellä on orjallinen pelko. Sentähden on jokainen, joka rakastaa maailmaa ja sen tyhjiä iloja, onneton. Kristuksessa yksin on oikean ilon lähde. Hän sowittaa meidät Jumalan kanssa; Hän puhdistaa omantunnon pyhällä werellään; Hän sortaa synnin wallan ja antaa uuden elämän. Hänessä on waloa ja totuutta janoawalle hengelle; Hän wanhurskauttaa, kun syдän tuomitsee; Hän antaa lepoa ja rauhaa, kun maailman myrskyt pauhaawat; Hän on uskollinen, kun ihmiset panettelewat ja wainoawat; Hän awaa silmämme näkemään Jumalan ihmeitä sanassa ja hänen hywyyttään maailmassa; Hän aukaisee meille toiwon näköalan, kun seisomme kuoleman portilla. Sanomaton on se ilo, jota Jumalan lapsi täällä jo saa nauttia, ja hän saa odottaa kirkastumistaan, kun Kristus tulee kirkkaudessa. Ilo Herrassa ei katoa; sitä ei waras eikä kateus riistä. Eikä se wähene wuosien wieriessä, niinkuin maailman ilo, waan se kaswaa wuosi wuodelta ja muuttuu aikanaan kirkastuneeksi iloksi, joka täyttää kristityn koko olennon. Mitä enemmän Jumalan lapsi saa nauttia iloa ja rauhaa Herrassa, sitä wähemmin hän riippuu maailmasta ja ihmisistä, sillä hänellä on kaikki Herrassa. Se ajatus, että Herra on läsnä, warjelee häntä kewytmielisyydestä ja synkkämielisyydestä. Sydämen yhteys Herran kanssa ja hänen silmäinsä edessä waeltaminen saa aikaan hiljaisuutta, wiisautta ja lujuutta. Herran läsnäolo warjelee ihmispelwosta ja lewottomuudesta, sillä Herran oikea käsi woi kaikki muuttaa.

Jumalan lapsi on maan päällä muukalainen, joka tietää, ettei hänellä ole täällä pysywää majaa, waan hän etsii sitä kaupunkia,

jonka rakentaja on Jumala, ja hän on tyytyväinen ſiihen, minkä Jumala hänelle ſuo tätä maallista elämää warten. Taiwaallinen Iſä on aina läsnä, eikä Hän jätä lastaan puutteeſeen, waikka Hän ei annakaan ſuuria tawaroita. Hän panee joka päiwälle tehtäwänſä ja kuormanſa. Hän ei anna meidän joutua ſuurempaan kiuſauk-ſeen, kuin minkä woimme kestää. Taiwaan lintu ſaa rawintonſa Jumalalta ja niityn kukkainen kauniin pukunſa, ja ihminen on kal-liimpi Jumalalle kuin nämä. Rikkaat ja köyhät ſyöwät Jumalan ſuuresſa pöydäsſä, ja hänen owenſa owat aina awoinna, niin että woimme lapſina tulla Iſän tykö ja pyytää: anna meille tänä päi-wänä meidän jokapäiwäinen leipämme. Herra ei koskaan unohda ſinua, ystäwäni; älä ſinä unohda Häntä!

Maailman murheisſa ja iloisſa unohdetaan Jumala, ja kun wäſymättä etſitään mammonan turhia tawaroita, kaswaa penſeys ja henkinen laiskuus, niin että maallinen mieli yhä enemmän lai-minlyö iankaikkiſuuden wakawia totuuksia. Mutta ole ſinä, ystä-wäni, uskollinen Hänelle, joka rakasti meitä kuolemaan asti; ole uskollinen wähäsſä, niin Herra aſettaa aikanaan ſinut paljon hal-tijakſi.

Armon Herra! Auta meitä waeltamaan Hengesſä ja olemaan Sinulle uskolliſia, niin että kerran ſaamme kirkastua Sinun kansſaſi ja periä taiwaalliſen perinnön. Kuule, Herra, meitä! Amen.

46. Walwokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.

Saarna yhdekſäntenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Kor. 10, 6—13.

„Tämä tapahtui waroittawakſi eſimerkiſi meille, jotta me emme pahaa himoitſiſi, niinkuin he himoitſewat. Alkää myöskään ruwetko epäjumalanpalwelijoikſi, kuten uſeat heistä, niinkuin on kirjoitettu: 'Kanſa istui ſyömään ja juomaan, ja nouſiwat kiſailemaan'. Alkäämme harjoittako haureutta, niinkuin uſeat heistä haureutta harjoittiwat, ja heitä kaatui yhtenä päiwänä kakſikymmentäkolme tuhatta. Alkäämme myöskään kiuſatko Herraa, niinkuin uſeat heistä kiuſaſiwat ja ſaiwat käärmeeltä ſurmanſa. Alkää napisko, niinkuin uſeat heistä napiſiwat ja ſaiwat ſurmanſa tuhoojalta. Tämä, mikä tapahtui heille, on eſikuwallista ja on kirjoitettu waroitukſeksi meille, joille maailmanaikojen loppukauſi on tullut. Sentähden, joka luulee ſeiſowanſa, katſokoon, ettei lankea. Teitä ei ole kohdannut muu kuin inhimillinen kiuſaus; ja Jumala on uskollinen, Hän ei ſalli teitä kiuſattawan yli woimienne, waan ſalliesſaan kiuſauksen Hän walmiſtaa pääſönkin ſiitä, niin että woitte ſen kestää".

Tämä teksti liittyy ſeptuageſimaſunnuntain epiſtolatekſtiin, joſſa apoſtoli ſanoo, että kaikki juokſewat kilparadalla, mutta yksi ſaa woittopalkinnon. Kilpailijan tulee ſentähden noudattaa itſenſähillitſemiſtä kaikeſſa. Kaikki Israelin lapſet oliwat pilwen alla, he kulkiwat meren läpi, ſöiwät ſamaa hengellistä ruokaa ja joiwat ſamaa hengellistä juomaa, mutta uſeimpiin heistä Jumala ei mielistynyt. Jumala pelasti Israelin lapſet Egyptin orjuudesta ja johdatti heitä woimalliſella kädellään, mutta uſeimmat tästä kanſasta hukkuiwat erämaahan, kun eiwät ſydämesſään kääntyneet Jumalan tykö.

Tämä on tapahtunut waroittawakſi eſimerkiſi meille, jotta me emme pahaa himoitſiſi, niinkuin Israelin lapſet tekiwät. Wiljawaſſa Egyptisſä oli paljon karjaa ja hedelmiä, joita kanſa ſai ſiellä nauttia. Nyt Jumala antoi ſille mannaa taiwaasta. Mutta kanſa ſyttyi himoon, ja Israelin lapſet itkiwät ja ſanoiwat: **„Kuka antaa meille lihaa ſyödäkſemme? Me muistamme ne kalat, joita ſöimme makſutta Egyptisſä, ja ne kurkut ja melonit ja puurlaukat ja ſipulit ja kynſilaukat. Mutta nyt meidän ſielumme**

nääntywät, eikä ole ikänä mitään; emme saa muuta nähdä kuin tätä mannaa" (4 Mooſ. 11, 4—6). Tällä tapaa nuriſi kanſa, waikka ſe ſai mannaa taiwaasta rawinnoksi. Jumala nosti ſilloin kowan tuulen ja kokoſi peltokanoja, joita putoſi keskelle heidän leiriänſä ja heidän majanſa ympärille, ja kanſa ſai yltäkyllin lihaa, mutta Herran wiha oli ſyttynyt kanſaan ja jaloimmat heidän joukoſſaan hukkuiwat. **„Se paikka ſai nimen: himohaudat; ſillä ſiihen haudattiin himoitſewa kanſa"** (4 Mooſ. 11, 34; Pſ. 78, 26—31).

Turmiota tuottaa ihmiſelle ſynnin himo. Korinttolaisten ei ſopinut himoita ſitä, mitä he pakanoina oliwat ſynniſſä nauttineet. Pakanalliſiſſa uhriaterioiſſa ſydän ſaastutettiin ja mieli kääntyi entiſeen ſynnin elämään. Tämmöiſiä uhriaterioita pidettiin Korintoſſa. Apostoli waroittaa kristityitä rupeamasta epäjumalanpalwelijoiksi. Kun Israel näki, että Mooſes wiipyi Siinain wuorella Jumalan tykönä, pyyſiwät he Aaronia tekemään heille jumalan, joka käwiſi heidän edellään, ja Aaron teki kanſan kultaiſista korwarenkaista waletun waſikan. Kanſa ſanoi: **„Tämä on ſinun jumalaſi, Israel, joka ſinut johdatti ulos Egyptin maalta"**. Ja Aaron rakenſi alttarin kanſan eteen ja ſanoi: **„'Huomenna on Herran juhlapäiwä!' Ja toiſena päiwänä nouſiwat he warhain aamulla ja uhraſiwat polttouhria ja kantoiwat eſiin kiitosuhria. Ja kanſa istui ſyömään ja juomaan, ja ſen jälkeen he nouſiwat huwitteleimaan"** (2 Mooſ. 32, 4. 5. 6). Tällä tapaa käyttäytyi ſe kanſa, jonka Jumala oli wäkewällä kädellä ja ſuurilla ihmeteoilla johdattanut ulos Egyptistä. Jumala tahtoi nyt hukuttaa tämän kanſan, mutta Mooſes rukoili ſen puolesta. Leewin pojat meniwät ſinä päiwänä läpi leirin ja löiwät miekalla kuoliaaksi liki kolmetuhatta miestä. Kristittyjen tuli pyſyä erillään pakanain ſiweettömistä pidoista.

Korintoſſa oli epäſiweys wallan päällä ja kaupungiſſa oli epäjumalantemppeli, joſſa oli paljon porttoja. Kristittyjenkin piiriin pyrki epäſiweys tunkeutumaan. Apostoli waroittaa heitä harjoittamasta haureutta, niinkuin uſeat Israelin lapſista tekiwät. Kun Israel wiipyi Sittimiſſä, rupeſi kanſa tekemään huorin moabilaisten tytärten kanſſa. Moabin kuningas oli kutſunut Bileamin kiroamaan Israelia, mutta hän ſiunaſi tätä kanſaa ja lauſui korkean ennustukſen ſiitä (4 Mooſ. 23, 7—10; 24, 3—9). Mutta kulta ja kunnia lumoſi kuitenkin hänet, ja hän antoi kuninkaalle ſen neuwon, että hän houkuttaiſi Israelin lapſia epäſiweyteen. Uſeat näistä ſortuiwat haureuteen ja yhtenä päiwänä kaatui heitä kolmekymmentäkolme tuhatta. Israelin lapſet löiwät ſittemmin, kun käwi-

wät ſotaa midianilaisten kanſſa, Bileamin miekalla kuoliaakſi (4 Mooſ. 31, 8).

Apostoli waroittaa korinttolaiſia kiuſaamasta Herraa. Kun Israelin lapſet lähtiwät Siinain wuoren tyköä, tuliwat he kärſimättömikſi matkalla ja puhuiwat Jumalaa ja Mooſesta wastaan: **„Mikſi toit meidät Egyptistä korpeen kuolemaan? Sillä ei täſſä ole leipää eikä wettä, ja meidän ſieluamme iljettää tämä huono ruoka“** (4 Mooſ. 21, 5). Silloin lähetti Jumala kanſan ſekaan tuliſia käärmeitä, jotka puriwat kanſaa, niin että paljon ihmiſiä kuoli. Kun kanſa katui ja pyyſi Mooſesta rukoilemaan ſen puolesta, käski Jumala Mooſesta tekemään waskikäärmeen, joka nostettiin ylös merkikſi, ja ken joutui käärmeen puremaksi ja katſahti waskikäärmeeſeen, hän jäi elämään. Kun Israelin lapſet nuriſiwat ja ſanoiwat, että ſe taiwaan manna, jonka Jumala heille antoi, iljetti heitä, ylenkatſoiwat he Jumalan lahjoja ja kiuſaſiwat Kristusta, joka kalliona ſeuraſi heitä erämaaſſa (1 Kor. 10, 4).

Wielä waroittaa apostoli korinttolaiſia napiſemasta Jumalaa wastaan. Israelin lapſet napiſiwat uſein, kun oliwat matkalla lupauksen maahan. Korah, Daton ja Abiram nouſiwat Mooſesta ja Aaronia wastaan ja ſanoiwat koko ſeurakunnan pyhäksi, niin ettei näiden ſopinut korottaa itſenſä Herran kanſan yli, mutta maa awaſi ſuunſa ja nieli napiſijat ja heidän joukkonſa. Seuraawana päiwänä napiſi koko Israelin lasten joukko Mooſesta ja Aaronia wastaan ja ſanoiwat: **„Te olette tappaneet Herran kanſan“** (4 Mooſ. 16, 41). Silloin Jumala tahtoi ſurmata kanſan, ja neljätoista tuhatta ſeitſemän ſataa henkeä kuoli, mutta Mooſes ja Aaron ſaiwat rangaistuksen aſettumaan. Tuhoojana toimitti Jumalan enkeli tuon rangaistuksen. Kapina Mooſesta ja Aaronia wastaan oli myös kapinaa Jumalaa wastaan. Korintoſſa liikkui ylpeä henki ja puolueriidat turmeliwat ſeurakuntaa. Sentähden ſyntyi täällä nuriſemista, kun Kristuksen nimeſſä kuria käytettiin. Apoſtolilla oli ſiis kyllä aihetta näihin waroituksiin.

Wielä kerran apostoli teroittaa lukijoilleen, että nämä Jumalan rangaistukſet kohtaſiwat Israelia eſikuwalliſesti, niin että Jumala niillä oſoittaa uuden liiton lapſille, miten heillekin on käywä, jos he rikkowat Jumalaa wastaan. Sentähden on tämä Raamattuun kirjoitettu, että me ottaiſimme ſiitä waroituksen itſellemme. Jos me joudumme ſamanlaiſiin kiuſauksiin, niin tulee meidän muistaa, että ſemmoiſista rikkomuksista ſeuraa Jumalan rangaistuksia.

Ihmiskunnan historiaſſa on ollut eri maailmanaikoja, ja wiimeinen alkoi Kristuksen ihmiſeksi tulemiſella. Meidän on ſyytä ottaa tarkka waari näistä waroituksiſta, koska me elämme maail-

manaikojen loppukaudessa, sillä Kristuksen tulemuksella alkaa tuomio, jossa jokaiselle annetaan hänen tekojensa mukaan. Wakawa on se aika, jossa elämme. Israel oli Jumalan omaisuuden kansa, mutta se joutui tuomion alle. Joka luulee seisowansa, katsokoon, ettei hän lankea.

Apostoli sanoo, ettei korinttolaisia ollut kohdannut muu kuin inhimillinen kiusaus, joka oli sowitettu heidän inhimillisiin woimiinsa. On perkeleellisiä kiusauksia, joiden woittamiseen on tarpeen erityisiä woimia ylhäältä. Jumala on uskollinen, niin ettei Hän salli kristityn joutua yliwoimaisiin kiusauksiin. Kun Hän sallii kiusauksen, walmistaa Hän pääsönkin siitä, niin että kristitty woi sen kestää. Koetus on ihmisen kehitykselle tarpeen, sillä Jumala tahtoo koetuksen kautta puhdistaa ja pyhittää ihmistä. Mutta pimeyden walta pyytää saada ihmistä koetuksessa lankeamaan, jonka kautta koetus tulee kiusaukseksi. Ihminen on Jumalan kuwaksi luotu, ja Jumalan olento on wapaus, wapaa itsensämääräys. Kun ihmisen perustotuus luotuna olentona on siinä, että hän on olemassa ainoastaan Jumalan kautta, niin riippuu ihmisen kehitys siitä, että hän wapaalla itsemääräämisellä asettuu olemaan tässä perustotuudessa ja pysyy siinä. Kristitty ei elä itselleen, waan Jumalalle. Tämä itsensämääräys on aina tarpeen itsenäisen kehityksen alussa, ja se astuu esille jokaisella uudella kehitysasteella, sillä ainoastaan wapaan itsensämääräyksen kautta hywän palwelukseen ja Jumalalle elämiseen on ihmisen kehitys mahdollinen. Tämä on peruskysymys niissä kiusauksissa, jotka astuwat meidän eteemme elämässä. Jumala panee ihmisen koetukselle, sillä Hän tahtoo kehittää hywän hänessä, mutta Hän ei yllytä pahaan, **„sillä Jumala ei ole pahan kiusattawissa, eikä Hän ketään kiusaa“** (Jaak. 1, 13). Kaikilla itsetietoisilla olennoilla on yllytyksenä pyyntö olla jotakin itsekseen, ja perkele tukee tätä taipumusta, saadakseen ihmistä luopumaan Jumalasta. Jokainen kehitys ylöspäin käy koetuksen kautta, mutta perkele tekee koetukset kiusauksiksi, jotka houkuttawat ihmistä synnin teille.

Kristitty pyytää olla rakkauden yhteydessä Jumalan kansa, mutta kun hänessä wielä on syntiä, häiriintyy helposti tämä suhde Jumalaan. Henki on altis, mutta liha on heikko (Matt. 26, 41). **„Olkoot teidän kupeenne wyötetyt ja lamppunne palamassa,** sanoo Herra (Luuk. 12, 35). Walwominen edellyttää, että uskon lamppu palaa sydämessä, kun ihminen on walona omaksunut Jumalan sanan. Maailman lapsi on suruttomassa lewossa, ja hänen henkensä ei kiinnitä huomiotaan sisällisiin ja ulkonaisiin waaroihin. Kun Kristus tuli maailmaan, toi Hän tänne totuuden walon, ja kun

ihminen uskolla omakſuu tämän, herää hän unesta ja hänen lamppunſa on palamasſa. Mutta pyſyäkſemme walweella tulee meidän ottaa waari ſiitä pelastukſesta, joka Kristukſesſa on meillä tarjona, ja meidän on kiinnittäminen mielemme ſiihen ſuureen päiwään, jona Herra on tulewa päättämään työnſä.

Ennen kaikkea tulee kristityn ottaa waari itſestään ja pitää ſilmällä olentonſa ſiſimpiä liikkeitä. Täällä owat ſiweelliſet woimat herätettäwät ja hoidettawat; täällä ſyntyy kiuſaus ja taistelu; täältä puhkeaa ſynti ilmi. Walwominen ei woi estää ſynnin houkutukſia, ſillä nämä lähtewät ihmiſen turmeltuneesta luonnosta, mutta ſe ei päästä ulkoa mieleen waikuttimia, jotka wahwistawat ſynnin yllytyksiä. Se estää näitä aſustumasta mieleen, josſa ſynti ſikiää, kun ajatus rupeaa niitä muodostelemaan ja tahto liittyy niihin. Oman mielenſä owen edesſä pitää walwowa wartiota, ettei halu walloita ajatusta, niin että tämä kiintyy ſiihen, ja ettei tahto yhdisty haluun, jonka kautta ſiſällinen ihminen ſaastutetaan. Ihmiſen mielesſä tapahtuu ſiſällinen lankeemus, jota tawalliſesti ſeuraa ulkonainenkin. Kun kiuſaus pyytää ſaada mieltä taſapainostaan ihailemaan himon eſinettä, on ſydämen owi ſuljettawa ja mieli käännettäwä Jumalaan. Uſeat eiwät wälitä tästä, waan etſiwät iloa himon eſinettä ihaillesſa, ja ſentähden on niin paljon langenneita. Kirjoihinkin nähden on nykyaikana ſuuri warowaiſuus tarpeen. Warſinkin tulee ihmiſen olla waruillaan helmaſyntiin nähden. Jos himo on ſaanut ajatukſen puolelleen, niin on wiettelys toimesſa, ja mieli pukee pahan hywän werhoon, ſaadakſeen tahdon lumotukſi. Kun tahtokin on woitettu, ſynnyttää himo ſynnin ja kuoleman. Ei ſaa kristitty luottaa itſeenſä ja omaan woimaanſa, ſillä ſe ei woi ſuojata lankeemukſesta, waan Herraan on hänen turwaaminen ja rukoukſella on hänen käyttäminen Jumalan ſanaa. Kun ſynnin peruswoima on petos ja kun ſe liikkuu wäärillä perusteilla, on kaswaminen tiedoſſa ja totuuden woimasſa tarpeen.

Walwowan, joka tahtoo raittiisſa hengesſä kehittyä ja ſäilyä puhtaana kiuſaukſiſsa, tulee tarkoin ottaa huomioonſa ne henkilöt ja ulkonaiſet oloſuhteet, joiden piirisſä hän liikkuu. Hänen on tarkkaaminen, kuka ja mikä edistää ſielunſa rakennusta Jumalasſa, mikä ei edistä ja mikä wahingoittaa ſitä. Petolliſuutta ja puutteelliſuutta on paljon ihmisten keskuudesſa. Jeeſus käskee meitä kawahtamaan fariſeukſia, ſaddukeukſia, wääriä kristukſia ja wääriä profeetoita. Emme woi ehdottomalla luottamukſella antautua ihmisten johdatettawiksi, waan meidän on tutkiminen kaikki, ja uskon hengen tulee hallita ulkonaiſet oloſuhteet. Kristitty wälttää henkilöitä ja aſioita, joista hänelle ſyntyy kiuſaukſia, mutta milloin

olosuhteet eiwät sitä salli, warustautuu hän rukouksessa uskolla, toiwolla ja rakkaudella. Wakawuus on tässä kohden tarpeen. Herra sanoo: **„Jos käteſi tai jalkaſi wiettelee ſinut, hakkaa ſe poikki ja heitä luotaſi"; „jos ſilmäſi wiettelee ſinut, rewi ſe pois ja heitä luotaſi"** (Matt. 18, 8. 9). Rakkaintakin on meidän mieluummin uhrattawa, kuin ottaminen wahinko sielulle. Leikkiä ei ole tehtäwä kiusausten kanssa, niinkuin nykyaikana tehdään.

Walwominen waatii pidättäwäisyyttä, niin että kristitty on **„hillitſewäiſyyden hengen"** hallittawana (2 Tim. 1, 7). Hengen sisällinen terweys on uskon elämälle tarpeen, niin ettei kristitty joudu kiihtymykseen. Kristillinen pidättäwäisyys ei kohdistu ainoastaan syömiseen ja juomiseen, waan kaikkiin nautintoihin, siihen, mitä nähdään, kuullaan ja luetaan, waatteisiin, leikkeihin ja seurusteluun. Maailmanrakkauden sisälliset mieliteot ja niiden tyydyttämiset owat torjuttawat, niin että sielu pysyy ruumiillisessa ja henkisessä suhteessa raittiina. Sallitun ja kielletyn raja on toinen luonnolliselle ihmiselle, toinen kristitylle. Kaikki Jumalan lahjat owat Jumalan lapsella käytettäwinä, mutta hän rajoittaa sallitun piirin sen mukaan kuin hengen sisällinen terweys waatii. Hänellä on silmämääränään Jumalan kunnia ja oman sielunsa ja lähimäisen rakennus. Yksilölliset omituisuudet ja erityiset welwollisuussuhteet woiwat paljonkin rajoittaa sallitun piirin, ja omatunto on aina säilytettäwä loukkaamattomana. Ajoittainen paastoaminen on usein tarpeen, sillä se tuottaa siunauksensa, mutta se on wapauden perusteen määrättäwä, eikä pakon. Katolikunnassa on paastoaminen tullut ulkonaisesti orjuuttawaksi säännöksi, mutta ei ole hywä, että se on miltei kokonaan kadonnut luterikunnasta. Pidättäwäisyys ja yksinäisyys woiwat kiihoittaa himoja ja kiusauksia, jos oleellisia tarpeita taidottomasti poljetaan. Seurustelussa kristitty ei ole orjallisesti sidottu, mutta hän walwoo, ettei sydämen suhde Kristukseen siitä kärsi ja ettei hän kietoudu maailmaan. Ylipäänsä waatii kristillinen walwominen, ettei seurustelu käy yli welwollisuuden waatimusten ja tarpeellisuuden rajojen. Uskon määrä ja hengen woima panewat jokaiselle warmat rajat. Alköön kukaan lähtekö maailmaa kääntämään, jollei henki hänessä ole maailman henkeä wäkewämpi. Eikä kenenkään tule sillä tapaa toimia ulospäin, että öljy omassa lampussa haihtuu ja sisällinen uskonelämä katoaa. Kristitty wälttää ihmisiä ja kirjoja, jotka heikentäwät ja hajoittawat totuuden tuntoa ja iankaikkisuuden ikäwää, mutta hän etsii läheisempää seurustelua niiden kanssa, jotka edistäwät sisällisen ihmisen elämää Jumalassa. Wiettelyksen walta on suuri meidän aikanamme ja useimmat liikkuwat kiusausten pyörteessä. Sen-

tähden on epäsiweyden woima kammottawan suuri. Kristityn, joka tahtoo elää Jumalalle ja pelastua kiusauksista, tulee ottaa huomioonsa elämänsä sisälliset ja ulkonaiset olosuhteet.

Walwomiseen on rukous tarpeen; sentähden Herra usein kehoitukisissaan yhdistää ne. Jumalalta saa ihminen woimia kiusausten woittamiseen. Ihmiswoima ei täsjä riitä. Elämän Hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa wapauttaa synnin ja kuoleman laista (Room. 8, 2). Rukouksessa pysyy sentähden kristitty aina Jumalan tykönä ja ottaa uskolla Kristuksen täyteydestä armoa armon lisäksi. Sille, joka rukoilee Jeesuksen nimeen, Jeesuksen Hengessä ja Jeesuksen mielen mukaan, on Herra luwannut antaa kaikki, mitä hän pyytää.

Kiusauksia ympäröi ihmistä, sillä perkele käy ympäri niinkuin kiljuwa jalopeura, ja ihmisen omassa olennossa hiipii haluja, jotka houkuttawat harhateille. Jeesuksen täytyi sanoa Pietarillekin, joka ei käsittänyt kärsimyksen wälttämättömyyttä: **„Sinä et ajattele sitä, mikä on Jumalan, waan sitä, mikä on ihmisten"** (Matt. 16, 23). Ja siinä, että useat eiwät ajattele sitä, mikä on Jumalan, on syy siihen, että niin paljon kiusauksia ja pahennuksia syntyy uskonkin piirissä. Usealle on Kristuksen ristikin, waikka se on pelastuksen perustus, tullut pahennukseksi, sentähden että hän ajattelee sitä, mikä on ihmisen. Wielä sanoo Jumala meille: **„Minun ajatukseni eiwät ole teidän ajatuksianne, ja teidän tienne eiwät ole minun teitäni"** (Es. 55, 8). Niin kauan kuin ihminen tahtoo määritellä iankaikkisuuden asioita omien ajatustensa mukaan, astuu aina pahennuksia hänen eteensä. Ihmiset owat herkkäuskoiset ja taikauskoiset omiin luuloihinsa nähden; niistä lähtee muka aina parhaat hedelmät. Mutta epäluuloiset ja wastahakoiset owat he siihen nähden, mitä Jumala puhuu. Meidän tulee uhrata inhimilliset luulomme Jumalan ajatuksille, jos tahdomme warjeltua pahennuksista. Jeesus Kristus oli täynnä Henkeä ja woimaa, mutta Hän ei loukkaantunut, waikka Hänen täytyi kärsiä ihmisten pilkkaa ja kuoleman, sillä Hän ajatteli: Niin on kirjoitettu ja niin pitää tapahtuman. Getsemanen yrttitarhassa Kristus taistelee kiusauksen alaisena, mutta Hän sanoo Isälleen: **„Jos tämä malja ei woi mennä ohitseni, Minun sitä juomattani, niin tapahtukoon sinun tahtosi"** (Matt. 26, 42). Korkein totuus tulee ihmiselle loukkaukseksi, jos ei hän opi hiljaisuudessa seisahtumaan Jumalan eläwän sanan eteen ja Hengen woimalla katkaisemaan pahennuksen juuria itsessään.

Jeesus sanoi Johannes kastajan lähettiläille: **„Autuas on se, joka ei loukkaannu Minuun"** (Matt. 11, 6). Ihmiset ajattele-

wat, että henkinen ſuuruus tarwitſee ulkonaista ſuuruutta, woidakſeen pyſyä woimaſſa. Jeeſukſen weljetkin arweliwat, että Hänen tuli eſiintyä julkiſuudeſſa ſuurena, jotta opetuslapſet näkiſiwät hänen tekojaan. Ihmiſet rakastawat ſitä, mikä on korkeaa ja waltawaa, mutta Jeeſukſeſſa ei eſiinny maallista korkeutta. Hänessä on korkeus ja walta yhdistetty alhaiſuuteen ja heikkouteen. Jeeſus oli tullut maailmaan todistamaan totuuden, ja Hän paljasti ſen pahan, mikä ihmiſiſſä oli, heidän nautinnon, tawaran ja kunnian pyyntönſä, ja paljon ſemmoistakin, jota uſeat pitiwät hywänä ja pyhänä, niinkuin fariſeusten ulkonaista hurskautta ja itſewanhurskautta. Sentähden paheniwat uſeat Häneen, niin että he pitiwät murhaajan Jeeſusta parempana. Siinä oli luonnolliſen tunteen pahennusta, mutta myös wäärää omantunnon pahennusta, ſillä heidän wäärä jumaliſuutenſa oli tullut heille omantunnonaſiakſi. Mutta oikea omantunnon loukkaus ſyntyy, kun ihminen pahenee pahaan. Jeeſus oli totuuden ruhtinas, ja Hän on uskon, toiwon ja rakkauden ihannekuwa. Hänen ſananſa tunkeutuwat tulewaiſen maailman woimalla uskowan ſydämeen ja ſynnyttäwät ſiellä elämää ja iloa. Hän ei pahenna ketään, joka on totuudesta, mutta walheeſeen ja wäärään uskoon kietoutunut loukkaantuu Häneen. Kuinka korkea onkaan Hän, Jumalan Kristus! Hän opettaa Jumalan totuutta, johon ehdottomasti kuuluu ahdas portti ja kaita tie, ja ſitä tietä ei maailmanlapſi eikä anttikriſtukſen palwelija tahdo kulkea. Kun Jumalan ſuuruus astuu meidän eteemme, täytyy ihmiſen ſuuruuden tyhjänä nöyrtyä.

Taiwaan Iſä! Älä johdata meitä kiuſaukſeen, waan päästä meidät pahasta! Amen.

47. Hengen lahjat.

Saarna kymmenentenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: 1 Kor. 12, 2—11.

„Te tiedätte, että, kun olitte pakanoita, teitä wietiin mykkien epäjumalien luo, miten wain tahdottiin. Sentähden teen teille tiettäwäkſi, ettei kukaan, joka puhuu Jumalan Hengeſſä, ſano: 'Jeeſus on kirottu', ja ettei kukaan woi ſanoa: 'Jeeſus on Herra', jollei puhu Pyhäſſä Hengeſſä. Armolahjat owat moninaiſia, mutta Henki on ſama; ja ſeurakuntawirat owat moninaiſia, mutta Herra on ſama; ja woimawaikutukſet owat moninaiſia, mutta Jumala, joka kaikki kaikiſſa waikuttaa, on ſama. Mutta kullekin annetaan Hengen ilmaiſeminen yhteiſekſi hyödykſi. Niinpä ſaa Hengen kautta toinen wiiſauden ſanat, toinen tiedon ſanat ſaman Hengen waikutukſesta; toinen ſaa uskon ſamaſſa Hengeſſä, toinen taas terweekſitekemiſen lahjat yhdeſſä ja ſamaſſa Hengeſſä; toinen woimatekojen tekemiſen lahjan; toinen profetoimiſen lahjan, toinen lahjan arwoſtella henkiä; toinen eri kielillä puhumiſen lahjan, toinen taas lahjan ſelittää kieliä. Mutta kaiken tämän waikuttaa yksi ja ſama Henki, jakaen kullekin erikſeen, niinkuin itſe tahtoo".

Korinton kaupunki oli apoſtolien aikana tieteiden ja taiteiden keskuspaikkoja, ja ſen kriſtilliſellä ſeurakunnalla oli paljon henkiſiä lahjoja. Apoſtoli ſanoo kirjeenſä alussa kiittäwänſä Jumalaa ſiitä armoſta, joka oli korinttolaiſille annettu, kun he oliwat kaikeſſa Kriſtukſeſta rikaſtuneet, niin ettei heiltä mitään puuttunut miſſään armolahjaſſa. Mutta armolahjoiſta oli ſeurakunnaſſa wääriä käſityksiä ja muutamille niiſtä annettiin liian ſuuri arwo. Uſeat oliwat tietämättöminä ſiitäkin, mikä näiden armolahjojen waſituinen tarkoitus oli, ja he kiinnittiwät huomionſa niihin ilmenemyksmuotoihin, jotka pistiwät aiſti-ihmiſen ſilmiin. Sentähden eſittää apoſtoli korinttolaiſille henkiſten lahjojen ſynnyn ja tarkoituksen.

Korinttolaiſet oliwat olleet pakanoita, eiwätkä ſemmoiſina tunteneet Pyhää Henkeä. Pimeyden walta hallitſi pakanamaailmaſſa, ja korinttolaiſet oliwat palwoneet mykkiä epäjumalia. He meniwät ſilloin, minne heidät wietiin, ſillä he eiwät mitään tietäneet eläwästä Jumalasta. Kriſtittyinä oliwat he oppineet tuntemaan Jumalaa, mutta wielä oliwat opetukſen tarpeeſſa. Ei mitään ole wain ihmeelliſen eſiintymiſenſä takia pidettäwä Jumalan Hengen waikuttamana, ſillä pimeyden henki eſiintyy ulkonaiſeſti

ihmeelliſellä, lumoawalla tawalla. Ja toiſelta puolen woi puhe ja toimi olla Pyhän Hengen waikuttama, waikka ſiinä ei ole mitään ulkonaiſesti ſilmäänpistäwää. Jumalan Hengen ſynnyttämän puheen yleiſenä perusluonteena on, ettei ſe woi ſiſältää Jeeſuksen kiroamista, waan ſe tunnustaa Jeeſusta Herraksi. Joka on Pyhän Hengen ſaanut, hän ei woi halwentaa Jeeſusta, waan hän kirkastaa Häntä ja tunnustaa Hänet Herraksi.

Kaikilla kristityillä ei ole kaikki armolahjat, waan kullekin annetaan oma armolahjanſa yhteiſeksi hyödyksi. Moninaiſet owat nämä armolahjat kristikunnan eri tarpeita warten, mutta Henki, joka antaa nämät, on ſama. Niin owat ſeurakuntawiratkin moninaiſet, mutta Herra, joka walwoo ſeurakuntanſa parasta ja warustaa palwelijoitaan tarpeelliſilla kywyillä, on ſama. Toiſen on julistaminen ſana, toiſen hoitaminen ſairaita, toiſen auttaminen köyhiä, mutta Herra antaa jokaiſelle tehtäwänſä. Moninaiſet owat myös ne woimawaikutukſet, jotka tulewat ylhäältä ſeurakunnan woimaſſapitämiſeksi ja kehitykſeksi, mutta Jumala, joka waikuttaa kaikki kaikiſſa, on ſama. Armolahjat owat Hengen antamia, ſeurakuntawirat Herran ja woimawaikutukſet Jumalan. Täten kolmeyhteinen Jumala hoitaa ja kaswattaa kristikuntaa.

Kaikilla henkiſillä lahjoilla on ſama tarkoitus, ſillä ne tuowat ilmi Hengen täyteyttä ja woimaa, ja ne tahtowat palwella ſeurakuntaa. Jumala ei anna lahjojaan ſitä warten, että kristitty kopeiliſi niillä ja luuliſi jotakin olewanſa, waan Jumala antaa ne yhteiſeksi hyödyksi. Ihmeellinen on Jumala luonnon ja Hengen piirissä. Hengen kautta annetaan toiſelle wiiſauden ſanat, joilla hän tuo ilmi Jumalan ſalaiſuuksia, toiſelle tiedon ſanat, joilla hän ilmoittaa maailmajärjeſtyksen perustotuuksia. Sama Henki on tätä waikuttamaſſa. Toinen ſaa uskon, joka on warma pelastukſeſtaan ja lyö maahan ne esteet, jotka aſetetaan Jumalan tointa wastaan. Tämä usko on ſaman Hengen waikutusta. Toiſelle annetaan terweeksitekemiſen lahjat. Sama Henki antaa woiman tautien parantamiſeen. Tähän liittyi myös woimatekojen lahja, jolla pahoja henkiä ajettiin ulos ja kuolleita herätettiin. Moninaiſia Hengen lahjoja on toimimaſſa kristikunnaſſa, mutta korkeimmat lahjat owat wetäytyneet maailman näyttämöltä uskon piiriin, eiwätkä ne eſiinny ſamalla tapaa kuin kristikunnan alkuaikoina, ſillä Jumalan taloustoimi liikkuu nyt henkiſeſſä piirissä.

Korinttolaiſet pitiwät warſinkin kielillä puhumiſen lahjaſta, ja tätä oli tähän aikaan Korintoſſa eri lajia. Mutta tämä kielillä puhuminen ei ollut ſamanlaista kuin ſe, mikä tapahtui helluntaipäiwänä, jolloin uſeat puhuiwat kielillä, joita eiwät olleet oppineet

ja joita ne ymmärsiwät, jotka käyttiwät niitä kieliä. Korintossa oli kielillä puhuja Hengen walloittamana ja hän kääntyi Jumalan puoleen kiitoksella, ylistyksellä ja rukouksella, mutta kuulijat eiwät ymmärtäneet tätä puhetta. Sentähden antoi Henki myös lahjan selittää kielillä puhuttua. Jollei seurakunnan jumalanpalweluksessa ollut saapuwilla semmoista, joka kykeni selittämään kielillä puhuttua, niin tuli kielillä puhujan olla waiti, koska hän ei woinut puhua seurakunnalle rakennukseksi. Lueteltuaan erilaisia henkisiä lahjoja sanoo apostoli wielä, että yksi ja sama Henki waikuttaa kaiken tämän ja että Hän jakaa kullekin erikseen, niinkuin itse tahtoo. Kukin eläwä kristitty saa oman lahjansa, mutta Pyhä Henki on se peruste, joka yhdistää kaikki nämä lahjat. Isä, Poika ja Henki eiwät ole toisistaan olennollisesti erotetut, waikka kukin toimii itsenäisenä. Jumalan ihmeelliset lahjat esiintyiwät ulkonaisesti erityisinä aikoina kristikunnan historiassa, mutta kun niiden tarkoitus oli saawutettu, wetäytyiwät ne henkiselle alalle. Hengen lahjoja tarwitsee kristikunta aina, sillä niistä riippuu uskon, toiwon ja rakkauden elämä, ja ainoastaan Hengen lahjan kannattamalla työllä on ijäisyysarwo, mutta ne erinomaiset Hengen lahjat, joiden awulla ihmetöitä tehtiin, eiwät esiinny kristikunnan tawallisessa kehityksessä.

Jeesus sanoo Samarian naiselle: **„Jumala on Henki“** (Joh. 4, 24), ja Johannes sanoo: **„Ei kukaan ole Jumalaa milloinkaan nähnyt; ainokainen Poika, joka on Isän helmassa, on Hänet ilmoittanut“** (Joh. 1, 18). Ihmishenki janoaa sitä Jumalaa, joka tekee hänet kuwansa kaltaiseksi ja pelastaa hänet synnin turmeltuneisuudesta. Hän tahtoo päästä ihmisten kuolleista epäjumalista eläwän Jumalan tykö, joka elää korkeampana tätä maailmaa ja wapaana siitä, mutta joka kuitenkin on maailmassa ja toimii sen hywäksi. Tämän Jumalan löytää ihminen Jeesuksessa Kristuksessa, joka tuli taiwaan kirkkaudesta ilmoittamaan meille Isän. Mutta Kristuksen tuntemiseen on meille Hengen walistus tarpeen. Meillä on henki ruumiissamme, mutta Jumala on Henki. Kaikki Jumalassa on elämää ja woimaa. Koko Jumalan olento on järkeä ja tahtoa, tietoa, kirkautta ja totuutta. **„Jumala on walo“**, eikä Hänessä ole yhtään pimeyttä (1 Joh. 1, 5). Meidän henkemme on kytketty lihaan ja wereen, jotka himmentäwät, lannistawat ja saastuttawat sen. Henkemme woimasta woimme ajatella ja tehdä kaikenlaisia päätöksiä, mutta wälittömästi emme woi näitä toteuttaa, waan siihen tarwitsemme kaikenlaisia apuneuwoja, ja niilläkin se wain osaksi onnistuu. Me käsitämme moninaista, mutta emme kaikkea, ja me käsitämme paljon wäärin, emmekä tunne mitään täydellisesti.

Jumala ei ole tämmöisten rajoitusten ja puutteiden alainen, sillä koko hänen olentonsa on Henkeä. Rajattomana Henkenä Hän ei ole maailman rajoittama, waan Hän tunkee läpi kaiken. Hän tietää maan sywyydet ja taiwaan korkeudet, kaikki ihmisten ja enkelien ajatukset; Hän tuntee maailmat ja kaikki maailmanajat. Hän waikuttaa tahdollaan kaikessa, ja kaiken täytyy palwella Häntä, sillä Hänellä on ehdoton walta, ja kaikki maailman walta on Hänen luomansa. Jumala on kaikkien henkien isä, ja Hän antaa kaikelle elämän. Jumala on Henki, josta Poika on ainokaisena Poikana lähtenyt ja jolle Isä on antanut elämän, niin että Hänelläkin olisi elämä itsessään (Joh. 5, 26). Jumala on luonut tämän maailman, jossa kaikki, taiwaan tähdistä pienimpään kaswiin, on ihmeellisesti rakennettu. Ei woi korkeinkaan ihmisjärki tämän luomakunnan salaisuuksia käsittää. Suuri wiisaudessa ja wäkewä woimassa on Jumala, joka Henkenä antaa hengille wapauden säännön ja ruumismaailmalle sen luonnonlait. Jumala pysyy Henkenä sinä, mikä Hän on, eikä kukaan ole Hänen wertaisensa. Hän on korkein rakkaus ja hywyys, wanhurskaus, wiisaus ja woima. Sentähden on Hän pyhä. Tämä Henki warusti ja kaswatti Jumalan lähettiläät, profeetat ja apostolit, jotka owat meille julistaneet Jumalan sanan. Tämä Jumalan Henki antaa kristilliselle seurakunnalle moninaisia armolahjoja, ja Hän jakaa kullekin erikseen, niinkuin itse tahtoo.

Luomisessa liikkui Jumalan Henki elähyttäwänä wesien päällä (1 Moos. 1, 2). Siitä asti on Henki itsenäisenä elämänwoimana asustunut tähän luomakuntaan, ja Hän waikuttaa kaikkialla woimassa pitäwänä ja uudistawana perusteena. Kaikki, mikä elää, elää sentähden, että Henki on siinä Jumalan henkäyksenä. Psalmista sanoo: **„Sinä otat pois heidän henkensä, ja he kuolewat ja tulewat tomuksi. Sinä lähetät Henkesi, ja he luodaan; ja Sinä uudistat maan muodon“** (104, 29. 30). Ihmiselle antoi Jumala luomisessa eläwän hengen, niin että hän tuli eläwäksi sieluksi (1 Moos. 2, 7). Sentähden toimii Henki langenneessakin ihmisessä lakia säätäwänä ja nuhtelewana. Wanhan liiton piirissä waikutti Jumalan Henki elähyttäwänä woimana ja warusti taiteilijoita, sotilaita, hallitsijoita ja profeetoita niillä kywyillä, jotka oliwat heille tarpeen, kun heidän tuli Jumalan antamia tehtäwiä suorittaa. Ja uuden liiton seurakunta syntyi Hengen wuodattamisella helluntaipäiwänä. Missä Kristuksen Henki on, siinä on Kristuksen seurakunta. Jolla on Kristuksen Henki, hän on Kristuksen seurakunnan wasituinen jäsen. Pyhä Henki oli jo waikuttamassa Kristuksen seurakunnan walmistamiseen. Johannes kastaja tuli täyteen Pyhää Henkeä jo ennenkuin hän syntyi (Luuk.

1, 15), ja Sakarias, hänen iſänſä, tuli täyteen Pyhää Henkeä (Luuk. 1, 67). Jeeſus ſikiſi Pyhästä Hengestä (Luuk. 1, 35) ja Hän kastettiin Pyhällä Hengellä (Matt. 3, 16). Jumalan Hengen waikutuksesta ſyntyi uuden liiton ſeurakunta, ja tämän Hengen woimasta ſe elää. Henki warustaa kristityitä niillä lahjoilla, jotka owat heille ja ſeurakunnan elämälle tarpeen. Ja tämä ſeurakunta tarwitſee moninaiſia Hengen lahjoja, woidakſeen ſuorittaa tehtäwänſä.

Pyhä Henki jatkaa Kristuksen työtä maan päällä. Hän opettaa, muistuttaa, todistaa ja kirkastaa, ſillä Hän tuli todistamaan Kristuksesta (Joh. 15, 26). Kun Poika lähti Iſän työ, tuli Henki Iſän työtä, joſſa Hän oli ollut, ja Hän antaa iankaikkiſen elämän uskowalle niinkuin Poikakin. Itſenäiſenä toimii Henki ja jakaa kullekin lahjanſa, jonka kautta Hän uskowaſſa ilmaiſee itſenſä. Henki on ſamaſſa ſuhteeſſa armolahjoihin, kuin Herra on ſeurakuntawirkoihin ja Jumala on woimawaikutuksiin. Henki toimii itſenäiſenä piirisään, ſillä Hän on Jumalan oma Henki, joka tutkii Jumalan ſywyydetkin (1 Kor. 2, 10). Niinkuin Jumala on maailmaſſa ja ſamalla ylimaailmalliſena korotettu yli kaiken, niin pyſyy Pyhä Henkikin, waikka Hän on Jumalasta lähtenyt, ylimaailmalliſena Jumalaſſa. Jumalan nimeſſä owat Iſä, Poika ja Henki yhdeſſä. Kukin heistä on itſenäinen, mutta olennon puolesta he owat yhtä, ja he toimiwat yhdeſſä, waikka kullekin omistetaan omat waikutuspiirinſä. Kolmeyhteys on niitä ſalaiſuuksia, joita emme täällä woi järjellämme käſittää. Jumalan ylimaailmallinen elämä on niin korkea, ettei luotu olento ſitä tajua, mutta armontaloudeſſa toimiwat Iſä, Poika ja Henki kristikunnaſſa, ja me huomaamme ilmestyksen ſanasta ja uskon kokemukſesta, että he rakkaudella toimiwat ſeurakunnan ja yksityiſen rakennukſeksi.

Maailmaſſa puhutaan paljon hengestä, mutta ſe Henki, joka antaa elämän Kristuksesta, ei ole maailman henki, waan Jumalan Henki, jota ei maailma näe eikä tunne. Ja ſe elämä, jonka tämä Henki antaa, on ylimaailmallinen elämä, jota ei ole misſään muualla kuin Jumalaſſa ja niissä, joille Hän on antanut ſen. Kristuksessa Jeeſuksessa on Henki ja elämä ſaatawiſſa, jonka rinnalla kaikki, mikä maan päällä elää ja toimii, on werrattawa kuolemaan. Kristus kastaa omanſa Pyhällä Hengellä, ja Hän antaa ſen elämän, joka on katoamaton. Tämä elämä ei ole waan tunnetta tai tunnelmaa, joka liikkuu ihmiſen ſydämeſſä, waan ſe on ylimaailmallista henkielämää, jonka Kristus toi taiwaasta tänne ja jonka Hän antaa lunastustyönſä hedelmänä omilleen. Uskowa ſaa ſen elämän, mikä Kristuksella on, ſen taiwaan waltakunnan helmen, joka on kaikkia maailman tawaroita kalliimpi. Kristuksen ſanan kautta tu-

lee Kristuksen Henki uskowaan, ja Kristuksen Hengen kanssa tulee elämä ylhäältä, tulee woimia ja henkisiä lahjoja, joilla Kristuksen seurakunta rakennetaan.

Jeesus Kristus on ainoa synnin ja kuoleman woittaja, ainoa Jumalasta luopuneen maailman Lunastaja, joka antaa Jumalan Hengen ja elämän uskowalle. Hän rukoilee Isän tykönä niiden puolesta, jotka rakastawat Häntä. Jeesuksessa Kristuksessa oppii uskowa tuntemaan totuuden Hengen. Herra sanoo opetuslapsilleen: **„Minä olen rukoilewa Isää, ja Hän antaa teille toisen Puolustajan olemaan teidän kanssanne iankaikkisesti, totuuden Hengen, jota maailma ei woi ottaa wastaan, koska se ei näe Häntä eikä tunne Häntä; mutta te tunnette Hänet, sillä Hän pysyy teidän tykönänne ja on teissä olewa"** (Joh. 14, 16. 17). Joka on saanut tämän Puolustajan, hänellä on sama Henki, joka taiwaan Isällä on ja hänen ainokaisella Pojallaan. Hengen lahjat ja woimat waikuttawat hänessä, ja ylhäinen Jerusalem on häntä lähellä elämällään ja kirkkaudellaan. Hengen elämä sydämessä ja Hengen elämä ylhäältä yhdistywät, kun uskowan henki etsii, pyytää, oppii ja kätkee, ja Henki ylhäältä nuhtelee, kirkastaa, johdattaa ja opettaa. Kristuksen Henki rakentaa uskowassa olennollisen yhteyden eläwän Jumalan ja taiwaan waltakunnan kanssa. Tämä Henki yhdistää Jumalan lapsen taiwaan Isän ja Jeesuksen Kristuksen kanssa, yhdistää hänet näkymättömän Jumalan waltakunnan kanssa maan päällä ja taiwaassa, kymmentuhantisten enkelien ja täydelliseksi tulleiden wanhurskasten henkien kanssa. Ylhäältä syntynyt, jolla on Kristuksen Henki, on yhteydessä taiwaallisten woimien ja tawarain kanssa, ja Hengen lahjat owat hänessä toimessa. Apostoli sanoo: **„Se Jerusalem, joka ylhäällä on, on wapaa, ja se on meidän äitimme"** (Gal. 4, 26). Jumalan lapsi on uudestisyntynyt **„turmeltumattomaan ja saastuttamattomaan ja katoamattomaan perintöön, joka taiwaissa on säilytettynä"** (1 Piet. 1, 4). Ja efesolaisille sanoo Paawali, että Jumala on **„siunannut meitä taiwaallisissa kaikella hengellisellä siunauksella Kristuksessa"** (1, 3). Kun uskowa on saanut Pyhän Hengen sisälliseksi woimaksi, tulee Jumalan armo Kristuksessa sisälliseksi elämäksi hänessä, niin että hänen ajatuksensa ja pyrintönsä, hänen uskonsa, toiwonsa ja rakkautensa muodostuwat yhä enemmän Jumalan sanan mukaisiksi.

Nykyajan kristillisyydeltä puuttuu paljon woimaa, sillä siltä puuttuu paljon Henkeä ja Hengen lahjoja. Tawoitellaan kuitenkin usein Hengen erinomaisia lahjoja, joilla woitaisiin ihmetöitä tehdä, ja usein luullaan peruspuutteen olewan siinä, ettei kristikunnassa

tätä nykyä ole ſuuria ihmewoimia. Muutamiſſa lahwoiſſa tekaistaankin tämmöiſiä woimia ja toimia ja uskotellaan herkkäuskoiſia, että nuo toimet oliſiwat todiſtukſina ſiitä, että heiſſä eſiintyy kriſtilliſyys alkuperäiſeſſä woimaſſaan. Mutta nyt ei ole ſuurten ihmetöiden aika, emmekä ſaa, waikka kuinka tahtoiſimme, nähdä yhtäkään Ihmiſen Pojan päiwää, ennenkuin Hän tulee kirkkaudeſſa. Mutta nykyiſeltä kriſtikunnalta puuttuu ennen kaikkea paljon Hengen ſäännölliſiä lahjoja, jotka owat tarpeen uskon elämään ja jumaliſeen waellukſeen; ſiltä puuttuu paljon uskon henkeä, toiwon henkeä, rakkauden henkeä, rukouksen henkeä, wiiſauden henkeä, pyhityksen henkeä ja woiman henkeä. Ja turhaa on erinomaiſia lahjoja tawoitella, kun puuttuu ſäännölliſiä. Puheita ja ſanoja on paljon, mutta wähän on ſiſällistä woimaa. Utelias ja uutuukſia rakastawa aikakauſi tahtoo nähdä tawattomia toimia ja ſuurtekoja, hengellistä näytelmäloiſtetta, mutta Hengen ſäännölliſiä lahjoja, jotka ennen kaikkea owat tarpeen uskon elämään, harwat wakawasti etſiwät Jumalan ſäätämällä tiellä. Miſſä ei näitä Hengen lahjoja ole, ſiellä on paljon kuolleita töitä. Hengen lahjoja Herra antaa jokaiſelle, joka wakawasti niitä pyytää. Me annamme hywiä lahjoja lapſillemme, kun he pyytäwät. Jumala antaa wielä paljon mieluummin Hengen lahjoja niille, jotka Häntä rakastawat. Ja kun ſaamme Hengen lahjoja, on meidän ne hoitaminen ja käyttäminen. Paawali ſanoo Timoteukſelle: **„Älä laiminlyö ſinuſſa olewaa armolahjaa, joka ſinulle annettiin profetian kautta“** (1 Tim. 4, 14).

Erhetyksen ja walheen henki hallitſee maailmaa; ſentähden maailmanlapſi ei woi ſemmoiſenaan ſaada Kriſtukſen Hengen lahjoja. Ihmiſen täytyy oppia näkemään ja tuntemaan totuuden Henkeä, ennenkuin hän woi hänen lahjojaan ſaada. Jeeſukſeſſa Kriſtukſeſſa on Pyhä Henki nähtäwänä ja tunnettawana. Kriſtus oli woideltu Pyhällä Hengellä ja woimalla, ja Hän waelſi pyhänä ja wanhurskaana ſyntisten keskuudeſſa, täynnä armoa ja totuutta. Hänesſä ilmeſtyi Jumalan Hengen kirkkaus inhimilliſeſſä luonnoſſa, niin että me woimme Häneltä oppia tuntemaan Jumalan Hengen olentoa ja waikutusta. Kun uskoſſa katſelemme Jeeſusta Kriſtusta ſemmoiſena, kuin Hän on ilmeſtynyt meille ſanaſſa, kun kuuntelemme hänen puheitaan ja tarkkaamme hänen tekojaan, painuu ſydämeemme henkiſiä waikutukſia. Me ſaamme nuhteita omiintuntoihimme ja lohdutukſia, jotka wahwiſtawat meitä. Korkeampi maailma laskee walon ſäteitä olentoomme ja Jumalan waltakunta wetää meitä ylöspäin. Kriſtukſen kuwa kirkaſtuu meille, ja hänen puheenſa ja tekonſa ilmoittawat ſen Hengen, joka

Hänessä on. Kun uskossa seurustelemme Jeesuksen kanssa, saamme aina sydämeemme Hengen waikutuksia, jotka kiinnittäwät olentomme Jeesukseen, ja me walmistumme täten wastaanottamaan Häneltä Pyhän Hengen ja Hengen lahjat. Jeesuksen koulussa oppii uskowa aina paremmin rakastamaan Herraa ja tuntemaan hänen Henkeänsä, ja niinkuin opetuslapset kastettiin Pyhällä Hengellä, saa hänkin aikanaan lapseuden Hengen. Tämä Henki jakaa ylhäältä syntyneelle lahjansa, niinkuin Hän tahtoo. Kalliit owat Hengen lahjat. Niitä kristikunta tarwitsee.

Taiwaallinen Isä! Armahda kristikuntaa ja anna sille Hengen lahjoja, niin että se woisi kaswaa ja waeltaa walossa! Kuule meitä armossa Kristuksen tähden! Amen.

---

48. Kristuksen evankeliumi.

Saarna yhdentenätoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: 1 Kor. 15, 1—10.

„Weljet, minä julistan teille sen ewankeliumin, jonka teille ilmoitin, jonka te myöskin olette ottaneet wastaan ja jossa myös pysytte ja jonka kautta myös pelastutte, jos pidätte siitä kiinni semmoisena, kuin minä sen teille ilmoitin, ellette turhaan ole uskoneet. Annoinhan teille ennen kaikkea tiedoksi sen, minkä itse olin saanut: että Kristus on kuollut meidän syntiemme tähden, kirjoitusten mukaan, ja että Hän haudattiin ja että Hän herätettiin kuolleista kolmantena päiwänä, kirjoitusten mukaan, ja että Hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista. Sen jälkeen Hän näyttäytyi yhtä haawaa enemmälle kuin wiidelleſadalle weljelle, joista useimmat owat wielä nytkin elossa, mutta muutamat owat nukkuneet pois. Sen jälkeen Hän näyttäytyi Jaakobille, sitten kaikille apostoleille. Mutta kaikkein wiimeiseksi Hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikäänkuin keskensyntynyt. Sillä minä olen apostoleista halwin enkä ole sen arwoinen, että minua edes kutsutaan apostoliksi, koska olen wainonnut Jumalan seurakuntaa. Mutta Jumalan armosta minä olen se, mikä olen, eikä hänen armonsa minua kohtaan ole ollut turha, waan minä olen tehnyt enemmän työtä kuin he kaikki, en kuitenkaan minä, waan Jumalan armo, joka on minun kanssani".

Korinton seurakunnassa oli semmoisia harhaoppisia, jotka kielsiwät ruumiin ylösnousemisen. Apostoli osoittaa sentähden, että Kristuksen kuolleista nouseminen on kristinuskon perusoppeja ja että oppi kuolleiden ylösnousemisesta perustuu Kristuksen ylös-

nouſemiſeen. Tätä oli apostoli Korintoſſa ollesſaan teroittanut, ja ſiitä hän muistuttaa kirjeen lukijoita, joita hän ſanoo weljikſi. Uskomalla Kristukſeen owat he apostolin kansſa tulleet taiwaallisen Iſän lapſikſi. Apostoli ſanoo nyt julistawansa korinttolaiſille ſen ewankeliumin, jonka hän on heille ennen ilmoittanut, ja tahtoo kohta alusſa johdattaa heidän mielensä pois tyhjästä järkeilemiſestä pyhään ſanaan, ſillä ewankeliumista riippuu heidän pelastukſensa. Uskoſſa he owat wastaanottaneet ewankeliumin ja wielä he pyſywät ſiinä, mutta heidän tulee pitää kiinni ſiitä ſemmoiſena, kuin Paawali on ſen heille julistanut. Jos eiwät pyſy täſſä ewankeliumiſſa, niin he owat turhaan uskoneet.

Apostoli julisti tärkeimpänä totuutena ſen, minkä hän itſe oli Herralta ſaanut (Gal. 1, 12), että Kristus on kuollut meidän ſyntiemme tähden, kirjoitusten mukaan, ja että Hän haudattiin ja että Hän herätettiin kuolleista kolmantena päiwänä, kirjoitusten mukaan. Ewankeliumin ydinkohta on Kristus, joka kuoli meidän ſyntiemme tähden ja ylösnouſi meidän wanhurskautemme tähden. Apostoli ei julista ihmiswiiſauden järjestelmää, waan Jumalan ſuuria tekoja, joiden kautta pelastus on meille walmistettu. Kristus on kuolemallaan ſowittanut maailman ſynnit ja tyydyttänyt Jumalan wanhurskauden waatimukſet, niinkuin jo wanhan liiton ennustukſeſſa oli ennustettu. Rangaistus oli Hänen päällään, ja hänen haawojensa kautta me olemme parannetut (Eſ. 53, 5). Niinkuin Mooſes ylenſi käärmeen erämaaſſa, ſamoin oli Ihmiſen Poika ylennettäwä, että jokainen Häneen uskowa ſaiſi iankaikkiſen elämän (Joh. 3, 14. 15). Kristukſen ruumis pantiin hautaan, joka ſen kautta pyhitettiin meille lepokammioksi, mutta elämän Herra nouſi haudasta ja aukaſi meille tien kuolon maasta Iſän kotiin.

Kristukſen kuolema ja ylösnouſeminen owat luotettawimpien todiſtajien wahwiſtamat toſiaſiat. Apostoli luettelee muutamia näistä todiſtajiſta, oſoittaakſeen ylösnouſemukſen warmuuden. Enſikſi näyttäytyi Herra Keefaalle, joka omin ſilmin näki Kristukſen ylösnouſeena. Kahdelletoista apostolille — millä nimityksellä oſoitetaan ahtaampaa opetuslapſipiiriä — näyttäytyi Herra, kun nämä oliwat koolla lukittujen owien takana (Joh. 20, 19. 26). Sen jälkeen näyttäytyi Kristus yhtä haawaa enemmälle kuin wiidelleſadalle weljelle, joiſta uſeimmat wielä oliwat elosſa, mutta muutamat oliwat nukkuneet pois. Luultawasti tämä tapahtui Galileaſſa, jonne Herra ſanoi menewänſä opetuslasten edellä ja joſſa Hän ſanoi heidän ſaawanſa nähdä Hänet (Matt. 26, 32; 28, 7). Sen jälkeen Kristus näyttäytyi Jaakobille, joka kaiketi on Herran weli ja jonka apostoli ſanoo olewan ſeurakunnan pylwäitä (Gal.

2, 9). Sitten Herra wielä näyttäytyi kaikille apostoleille, kun Hän wiimeisen kerran kokosi heidät ja heidän nähtensä kohotettiin ylös taiwaaseen (Ap. t. 1, 9). Wiimeiseksi mainitsee apostoli itsensä Jeesuksen ylösnousemuksen todistajaksi, sillä Herra ilmestyi hänelle hänen matkustaessaan Damaskoon. Apostoli sanoo olewansa ikäänkuin keskensyntynyt, sillä hän oli wainonnut Jumalan seurakuntaa, ja puhkuen uhkaa ja murhaa Herran opetuslapsia wastaan oli hän lähtenyt Damaskoon (Ap. t. 9, 1). Siitä syystä sanoo Paawali, että hän on halwin apostoleista ja ettei hän ole sen arwoinen, että häntä apostoliksi sanotaan. Mutta Jumalan armosta oli Paawali kutsuttu apostoliksi, ja hän oli tehnyt enemmän työtä kuin kaikki muut apostolit, mutta ei kuitenkaan hän, waan Jumalan armo, joka oli hänen kanssaan. Paawali oli Jumalan armosta se, mikä oli, eikä Jumalan armo häntä kohtaan ollut turha, sillä hänen työnsä hedelmät owat olleet suuret ja hänen kirjeensä owat tärkeä osa Uutta Testamenttia. Paljon on Paawali kärsinyt ja paljon työtä tehnyt, mutta Jumalalle hän antaa kunnian kaikesta, minkä hän on aikaansaanut.

Jumala on rakkaus, eikä Hän ole jättänyt meitä ilman todistuksia itsestään. Jumala on itse puhunut meille. **„Sittenkuin Jumala muinoin monin erin ja monin tawoin oli puhunut isille profeetoissa, on Hän näinä wiimeisinä päiwinä puhunut meille Pojassa“** (Hebr. 1, 1. 2). Ja Jeesus sanoo: **„Ne sanat, jotka olen puhunut teille, owat henkeä ja owat elämää“** (Joh. 6, 63). Sana, joka alussa oli Jumalan työnä ja joka oli Jumala, tuli lihaksi, tehdäkseen lihaksi tullutta ihmiskuntaa osalliseksi Jumalan luonnosta. Tässä Sanassa laskeutuu walon wirta ylhäältä kuolon warjon maahan, ja Hänessä asuwat kaikki wiisauden ja tiedon aarteet. Se kehitys, joka lähtee Kristuksesta ja kulkee kautta maailmanaikojen, on niin korkea ja laaja ja sywä, että taiwaan enkelit pyytäwät sitä tutkia. Jeesus tuli Jumalan Poikana ihmiseksi, yhdistääkseen jälleen taiwaan ja maan. Hän on Ihmisen Poika semmoinen, kuin ihmisen tulee olla, ja meidän on tuleminen Hänen kaltaisikseen. Ei Hän tawoittele loistoa, waan **„Hän hawaittiin olennaltaan sellaiseksi kuin ihminen“** (Fil. 2, 7). Olisi Hän woinut wiisauden korkeilla sanoilla lumota ihmisiä, mutta Hän ei tee sitä, waan Hän tahtoo totuuden yksinkertaisilla sanoilla johdattaa ihmistä maailmasta Jumalan työhön. Kun Maria kehoitti Häntä auttamaan puutteessa olewia Kaanaassa, sanoi Hän: **„Minun aikani ei ole wielä tullut“** (Joh. 2, 4). Hänen ristinpuussa riippuessaan sanottiin Hänelle: **„Auta itseäsi, jos olet Jumalan Poika, ja astu alas rististä“** (Matt. 27, 40), mutta Hän ei sitä

tehnyt, waikka olisi woinut. **„Hänessä asui jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti“** (Kol. 2, 9), ja Hän antaa sitoa itsensä, pilkata ja kiduttaa itseään, murhata itseään, ja Hän kärsii, kunnes hänen aikansa on tullut. Jeesus alistuu Ihmisen Poikana kokonaan Isän tahdon alle, odottaa ja ottaa Isältä sitä, mitä Hän antaa; Hän ei etsi waltaa ja kunniaa, eikä Hän riistä itselleen mitään, sillä Hän ei tahdo sitä, mitä ei Isä tahdo Hänelle antaa. Ja kuitenkin on Hän Jumalan ainokainen Poika, Jumalan kirkkauden säteily ja hänen olemuksensa perikuwa, yhtä Isän kanssa. Kaikki lähtee Jumalasta Kristukseen, ennenkuin se tulee Hänestä maailmaan, ja ainoastaan Kristuksen kautta me woimme tulla Jumalan tykö. Kristuksessa on Jumala ilmestynyt Isänä meille, ja Kristuksen ewankeliumissa on Hän antanut meille elämän sanan. Kristus on ewankeliumin sanassa. Siinä Hän toimii ja waikuttaa. Jumala on rakastanut meitä rakkaudella, joka woi tehdä monin werroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, ja Hän antaa meille ewankeliumin kautta niitä taiwaan aarteita, jotka owat Jeesuksessa Kristuksessa kätketyt. Meidän sanamme owat heikkoja, sillä me olemme lihaa eikä meissä ole eläwäksi tekewää woimaa, mutta Jumala luo sanallaan taiwaat ja maan. Hän panee elämän täyteyden pyhään sanaansa. Sentähden on ewankeliumi Jumalan woima pelastukseksi jokaiselle uskowalle.

Usko ei ole paljas mielipide tai otaksuminen, waan eläwä usko on henkinen elämä, joka ei perustu järjen todistuswoimaan, waan se on Jumalan sanan ja Jumalan Hengen synnyttämä. Ulkonaiset historialliset todisteet eiwät riitä aikaansaamaan eläwää uskoa, sillä tällä tien syntyy waan historiallinen usko. Wasituinen usko syntyy sen henkitodistuksen kautta, jonka ewankeliumin sana antaa. Autuaaksitekewä usko Jumalan sanaan ei ole riippuwa tieteellisistä perusteluista, sillä ihminen ei kelpaa semmoisenaan Jumalan ilmestyksen todistajaksi. **„Luonnollinen ihminen ei ota wastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutusta, eikä hän woi sitä ymmärtää, koska se on arwosteltawa hengellisesti“** (1 Kor. 2, 14). Kuitenkin pyrkii tämmöinen arwostelemaan Jumalan sanan totuutta, ja hengen ja woiman puutetta hän peittää ihmiswiisauden todisteilla. Totuus ei tarwitse meidän perusteluita, waan me tarwitsemme totuutta. Niin kauan kuin ihminen liikkuu historiallisen uskon piirissä, on hän kykenemätön Kristuksen ilmestystä käsittämään. Kristuksen ewankeliumi on wasituisen uskon synnyttäjä, sillä ainoastaan sen woima saa aikaan jumalallisen uskon. Historiallinen usko ei perusta eikä määrää tätä uskoa, waan tämä perustaa ja määrää historiallisen uskon. Eläwän uskon

antaa Jumalan Henki ewankeliumin sanan kautta. Sentähden on ewankeliumin sana niin kallis.

Ihmeellinen on pyhä Raamattu. Se eroaa henkensä ja luonteensa puolesta kaikesta muusta kirjallisuudesta. Pyhällä puolueettomuudella paljastetaan siinä synti ja jumalattomuus. Ihminen ei joudu missään niin ankaran kurituksen alle kuin Raamatussa, mutta hän korotetaan siinä myös Jumalan kuwan kaltaiseksi. Jumalan rakkaus ei missään ilmesty niin kirkkaana, eikä Jumalan wiha syntiä wastaan missään niin ankarana. Ainoastaan Raamatusta pääsee ihminen tietämään, kuinka syntinen ihminen woi saawuttaa armon ja tulla sowintoon Jumalan kanssa. Raamatun kuusikymmentäkuusi kirjaa owat kirjoitetut aikakautena, joka käsittää toista tuhatta wuotta, ja kuitenkin niissä esiintywät samat periaatteet ja sama korkea maailmankäsitys. Raamattu on wastustanut maailmaa, mutta se on kuitenkin pysynyt arwossaan ihmiskunnan korkeimpana kirjana. Jumalan Henki, joka on maailmaa wäkewämpi, on hallinnut Raamatun syntyä ja säilyttänyt sitä, waikka useat wiholliset owat pyytäneet sitä tuhota. Jumala walisti ja walmisti palwelijansa, joiden kautta Hän antoi sananssa meille, ja Kristuksessa puhui Hän meille elämän sanat.

Jumalan sanan alle alistuiwat Kristus ja apostolit ehdottomasti. **„Niin on kirjoitettu“**, sanoi Herra. **„Kirjoitus on käywä toteen“.** Ja Paawali sanoo: **„Waikka me tai enkeli taiwaasta julistaisimme teille ewankeliumia, joka on wastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, olkoon hän kirottu“** (Gal. 1, 8). Niin pyhä on apostolille se ewankeliumi, joka on meillekin annettu. Lujana pysyy Herran sana: **„Raamattu ei saata raueta tyhjiin“** (Joh. 10, 35). Jeesus sanoo, että Hän on tullut lakia ja profeettoja täyttämään ja ettei laista katoa pieninkäin kirjain eikä ainoakaan piirto, ennenkuin kaikki on tapahtunut (Matt. 5, 17. 18). Herrakin on siis tullut Jumalan sanan palwelijaksi, ja Hän sanoo sen pienimmäksi taiwasten waltakunnassa, joka purkaa yhdenkään lain pienimmistä käskyistä ja sillä tawalla opettaa ihmisiä (Matt. 5, 19). Raamatun sisältö on iankaikkinen totuus, joka koko tämän maailmanajan kuluessa pysyy loukkaamattomana sääntönä kaikille historian kehityksen asteille, ja se määrää kristityn suhdetta oppiin ja elämään. Raamatun todistus on täydellinen ja muuttumaton, mutta ihminen on kaikkina aikoina muuttuwa, ja hän tarwitsee iankaikkisen totuuden perustuksen, saawuttaakseen määränsä. Kristillinen seurakunta ja sen opettajat rakentawat uskon Raamatun perustukselle, ja ihmisen uudestisyntyminen ja uskonnollinen kehitys riippuu aina ewankeliumin sanasta. Paljon on Raamatun arwo laskenut kristi-

kunnassa; sentähden on uskonnollinen elämä niin heikko ja horjuwa.

Ihmisen iankaikkinen kohtalo riippuu siitä, mihin suhteeseen hän asettuu Jumalan sanaan. Ne erehtywät, jotka luulewat tulewansa toimeen tuntematta Herran sanaa ja käyttämättä sitä. Suuri ratkaisun päiwä on tulewa, jona totuus on ilmestywä koko maailmalle, jona kielletty ja poljettu totuus on tuottawa koston niille, jotka eiwät totuudesta wälittäneet, ja tuhatwuotinen walheen ja synnin walta maailmassa on silloin sortuwa. Juutalaisilla oli pyhissä kirjoituksissa Jumalan sana, mutta he eiwät tahtoneet alistua totuuden alle, tullakseen totuuden kautta wapaiksi, ja sentähden he menettiwät maansa ja hajaantuiwat kaikkiin maihin. Meillä on Raamatussa koko ewankeliumin sana, joka ilmoittaa meille Jumalan armon Jeesuksessa Kristuksessa ja tarjoaa kaikille Hänessä iankaikkisen elämän. Meidän tulee ottaa waari tästä pyhästä sanasta, ettemme mekin joudu Jumalan rangaistuksen alaisiksi.

Ennen kaikkea on meidän Raamatussa etsiminen Jumala, joka ei ole kaukana meistä. Ei putoa warpunen maahan, ei hiuskarwa päästämme Jumalan sallimatta. Ei kukaan woi Jumalan Henkeä paeta, sillä Hän on kaikialla. Hän tuntee ajatuksemme kaukaa ja on sydänten tutkija ja tuomari. Raamattu osoittaa meille tien Jumalan waltakuntaan, jossa ihmishengen sisimmät tarpeet saawat tyydytyksen, ja se saattaa meitä sen johdattajan tykö, joka ei koskaan wie harhaan, waan joka antaa iankaikkisen elämän niille, jotka kätkewät hänen sanansa. Yksi raamatunlause woi nuolena tunkeutua sydämeen ja muuttaa sen. Ja lohdutuksen sana Raamatusta woi ojentaa masennetun sielun ja poistaa sen huolet. Raamatussa esiintyy kuwaus koko ihmiselämästä. Sydämemme ajatuksia, joita emme itse tunteneet, tuo se ilmi; sisimmät kokemuksemme se wahwistaa, ja käsittämättömät kohtalomme se selwittää. Kaikki elämämme sisäiset ja ulkonaiset waiheet saawat Raamatusta waloa.

Raamattu on kirjoitettu kaikkia ihmisiä warten. Sinä et kaikkea käsitä, mutta toinen woi käsittää sitä, mikä on sinulle epäselwää. Jos ei joku paikka näy soweltuwan sinulle, niin soweltuu se toiselle. Sentähden on Raamatun sisältö niin moninainen. Sieltä saa kewytmielinen ja raskasmielinen, iloitsewa ja murehtiwa sen, minkä tarwitsee. Waikeuksia ja hämäryyttä astuu aina lukijan eteen, mutta niitä ihminen kohtaa kaikilla aloilla. Luonnon laajassa piirissä on paljon salaisuuksia, joita ihminen ei tunne, ja mitä sywemmältä tieteilijä pääsee luontoa tuntemaan, sitä enemmän kokoontuu näitä salaisuuksia hänen eteensä. Mutta Raamattu esittää meille korkeimman elämäpiirin. Waikeuksien ei tule peljättää lukemasta

ja tutkimasta Raamattua, waan kehoittaa ſiihen, ſillä etſiwä löytää, ja Jumalan Henki antaa yhä enemmän waloa uskowalle. Mikäli Jumalan Henki pääſee walaiſemaan ihmisſydäntä, ſikäli tulee waloa Raamattuunkin, ſillä pimeä ei ole Raamatusſa, waan ihmisſydämesſä. Sentähden on meidän pyytäminen Hengen waloa, kun luemme Raamattua. Ja wakawuudella on meidän etſiminen Raamatusta elämää, tietoa ja waloa, ſillä pintapuoliſelle lukijalle eiwät ſen aarteet aukene.

Kuuleminen, mitä Jumalalla on meille ſanasſaan ſanottawaa, on tärkein tehtäwämme. Maalliſia aſioita opettaa meille maailma, ja maailma katoaa ja mitä ſiinä on, mutta taiwaan aſioita opettaa meille Jumala, ja ainoastaan Hän woi armollaan pelastaa ſielumme. Sydän ja korwa on annettawa hänen ewankeliumilleen. Joka on uskollinen ſille totuudelle, joka ſanan walosſa on tullut ſelwäkſi, hän ſaa maistaa, kuinka ſuloinen Herra on ja kuinka totuus tekee ihmiſen wapaaksi. Emmekä ſaa erottaa ſitä, mitä Jumala ſanasſaan on yhdiſtänyt. Käskyt ja lupaukſet, nuhteet ja wirwoitukſet, ankaruus ja armo owat Raamatusſa yhdesſä, ja meidänkin tulee ne ſydämesſä yhdiſtää, jos tahdomme elämän kaidalla tiellä waeltaa. Kärſimyksſet opettawat ihmiſtä ottamaan ſanasta waarin. Kun taiwaan Iſä koettelee wastoinkäymiſillä ja murheilla, ſilloin tulee Raamatun ſana uſealle kalliikſi, ſillä ſiinä walaiſee Jumala ſielun tilaa ja antaa lohdutusta ja woimaa. Hywänä päiwänä ihminen uſeinkin luulee itſenſä wiiſaaksi ja kykenewäkſi kaikkeen. Elämän koulusſa nöyrtyneelle on ewankeliumi kaikkia ihmisſanoja kalliimpi, ja hän tuntee ſydämesſään, että häneltä puuttuu kaikki. Silloin on ewankeliumi ilon ſanoma, kun ſe julistaa, että meillä on Jumala, joka on kurjien Iſä ja joka lähetti ainokaiſen Poikanſa ſawittamaan maailman ſynnit ja pelastamaan meidät ſynnin tuomiosta ja wallasta. Kun ewankeliumin ſana pääſee ſiſälliſekſi elämäkſi, ſilloin Kristukſen Henki woittaa maailman hengen ja armo on Jumalan woima ſydämesſä. Se, jonka Jumalan Poika tekee wapaaksi, on todella wapaa.

Herramme Jeeſukſen Kristukſen ewankeliumista ſyntyi kristillinen ſeurakunta, joka rakennettiin apostolein ja profeettain perustukſelle, ja ſen kulmakiwi on Jeeſus Kristus. Mutta ihmisten nukkuessa tuli wihollinen ja kylwi ohdakkeita niſujen ſekaan. Wääriä profeettoja tuli lammasten waatteisſa, jotka ſanoiwat: „Herra, Herra!“ mutta eiwät tehneet, mitä Herra oli käskenyt. He tekaiſiwat omia ſääntöjään, orjuuttiwat ihmiſiä niiden alle ja kätkiwät ewankeliumin walon. Uskonpuhdiſtajat ſärkiwät ihmiskahleet ja toiwat ewankeliumin pyhän ſanan jälleen päiwänwaloon. He ſa-

noiwat: „Me ſaarnaamme ja opetamme kristityille lohdutukſekſi ja parannukſekſi ſitä, mikä ſelwästi perustuu pyhään Raamattuun, emmekä tahdo ſaattaa ſielumme ja omantuntomme waaraan ſillä, että wäärin käytämme Jumalan nimeä ja ſanaa, emmekä tahdo, että lapſemme ſaiſiwat periä toiſen opin kuin ſen, mikä on Jumalan ſanan mukainen". Tästä ewankeliumin ſanasta on luterinen kirkkomme ſaanut elinwoimaa. Siinä tulee ſen pyſyä, jos ſe tahtoo elää. Alusta alkaen oli ſe kutſuttu pitämään kiinni Herran ſanasta ja aſettamaan ſen kynttiläjalkaan. Kaikissa taisteluissa ja kiuſauksissa oli ewankeliumin ſana kirkkomme woimana. Ja ſiitä asti, kun ruwettiin ſyrjäyttämään tätä pyhää ſanaa ja ihmiswiiſaudella ſitä muuntamaan, olemme tulleet heikoiksi. Luterikunnan täytyy, jos ſe tahtoo ſuorittaa tehtäwänſä, oppia Raamatun mukaan erottamaan totuus walheesta, Jumalan ewankeliumi ihmisopista, ſe wiiſaus, joka on ylhäältä, ſiitä, joka on alhaalta. Niitä, jotka uskolliſesti pitäwät kiinni ewankeliumin ſanasta, warjelee Herra ſuurimmiſſakin kiuſauksissa; mutta niitä, jotka uskottomina kieltäwät Jumalan ſanan, niitä Hän kieltää. Siitä kaikki riippuu, pyſymmekö ewankeliumin ſanassa.

Armon Herra! Auta meitä olemaan uskolliſia pyhälle ſanalleſi ja pyſymään ſiinä! Kuule, Herra, meitä! Amen.

49. Uusi liitto on wanhaa liittoa paljon korkeampi.

Saarna kahdentenatoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: 2 Kor. 3, 4—18.

„Tämmöinen luottamus meillä on Kristuksen kautta Jumalaan; ei niin, että meillä itsellämme olisi kykyä ajatella jotakin, ikäänkuin se tulisi meistä itsestämme, waan se kykymme, mikä meillä on, on Jumalasta, joka myös on tehnyt meidät kykenewiksi olemaan uuden liiton palwelijoita, ei kirjaimen, waan Hengen; sillä kirjain kuolettaa, mutta Henki tekee eläwäksi. Mutta jos kuoleman wirka, joka oli kirjaimin kaiwerrettu kiwiin, esiintyi kirkkaudessa, niin etteiwät Israelin lapset kärsineet katsella Mooseksen kaswoja hänen kaswojensa kirkkauden tähden, joka kuitenkin oli katoawaista, kuinka paljoa enemmän onkaan Hengen wirka olewa kirkkaudessa! Sillä jos kadotustuomion wirka jo oli kirkkautta, niin on wanhurskauden wirka wielä paljoa runsaammassa määrin kirkkautta. Sillä se, mikä ennen oli kirkastettua, on tähän werraten kirkkautta wailla tämän ylenpalttisen kirkkauden wuoksi. Jos se, mikä on katoawaista, esiintyi kirkkaudessa, niin on sillä, joka on pysywäistä, wielä paljoa enemmän kirkkautta. Koska meillä siis on tämmöinen toiwo, niin me toimimme suurella rohkeudella emmekä tee niinkuin Moses, joka pani peitteen kaswoilleen, jotteiwät Israelin lapset näkisi sen loppua, joka on katoawaista. Mutta heidän mielensä paatuiwat, sillä wielä tänäkin päiwänä sama peite, Wanhaa Testamenttia luettaessa, pysyy poisottamatta, sillä wasta Kristuksessa se katoaa. Wielä tänäkin päiwänä, kun Moosesta luetaan, on peite heidän sydämensä päällä; mutta kun heidän sydämensä kääntyy Herran tykö, otetaan peite pois. Sillä Herra on Henki, ja missä Herran Henki on, siinä on wapaus. Mutta me kaikki, jotka peittämättömin kaswoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuwastimessa, muutumme saman kuwan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen, niinkuin wain woi muuttaa Herra, joka on Henki“.

Apostoli sanoo, ettei hän tarwitse suosituskirjaa Korinton seurakunnalle tai seurakunnalta, sillä korinttolaiset owat hänen kirjeensä, joka on hänen sydämeensä kirjoitettu ja jonka kaikki ihmiset tuntewat. He owat Kristuksen kirje, hänen toimintansa kautta aikaansaatu ja sydämen tauluihin kirjoitettu eläwän Jumalan Hengellä. Tämmöinen luottamus on apostolilla Kristuksen kautta Jumalaan, sillä hän turwaa siihen, mitä Kristus on hänessä waikuttanut, ja Jumala on antanut hänelle menestyksen. Ei kukaan,

joka hoitaa sananpalwelijan wirkaa, ole kykenewä itsestään ajattelemaan sitä, mikä on hengelliselle elämälle tarpeen, waan sen kywyn antaa Jumala. Ja Hän on tehnyt Paawalin kykenewäksi olemaan uuden liiton palwelijana, ei kirjaimen, waan Hengen. Wäärät opettajat kerskaſiwat suuresta taidostaan, mutta he weiwät kristityitä harhaan. Wanha liitto ei woinut lain säännöksillä uudistaa ihmisen sydäntä, sillä sen kirjain kuoletti, kun uskowa sen kautta tuli synnintuntoon, mutta jäi woimattomana huokaamaan lain tuomion alle. Uuden liiton perustuksena on Jumalan armo Jeesuksessa Kristuksessa, joka on sowittanut maailman synnit ja kastaa Pyhällä Hengellä. Uuden liiton palwelija toimittaa Hengen wirkaa, ja julistamalla Kristusta hän pyytää johdattaa ihmistä siihen uskonyhteyteen Jumalan kanssa, jossa Henki tekee eläwäksi. Laki on kyllä itsessään hywä ja pyhä, sillä sekin on Jumalan säätämä, jonka tulee walmistaa ihmistä Kristukselle, mutta se kiihoittaa pahan halun, kun se panee tälle esteen ja tuomitsee sen, ja se waatii rakkautta, mutta se ei woi sitä antaa. Henki tekee eläwäksi, kun Hän istuttaa ihmiseen uuden elämän woiman, joka wapauttaa synnin ja kuoleman laista.

Laki julistaa syntiselle synnin rangaistuksena kuoleman, ja siitä syystä sanoo Paawali wanhan liiton palwelusta kuoleman wiraksi, mutta sillä oli kuitenkin kirkkautensa, niin etteiwät Israelin lapset kärsineet katsella Mooseksen kaswoja hänen kaswojensa kirkkauden tähden. Mooses wiipyi Siinain wuorella Jumalan työnä neljäkymmentä päiwää ja kirjoitti kiwitauluihin liiton sanat. Kun hän astui alas wuorelta, oli hänellä kaksi todistustaulua kädessään, eikä hän tietänyt, että hänen kaswonsa iho paistoi siitä, että Herra oli puhutellut häntä. Kun Aaron ja kaikki Israelin lapset näkiwät hänen kaswonsa ihon paistawan, pelkäsiwät he lähestyä häntä. Sentähden pani Mooses peitteen kaswojensa eteen, kun hän oli Israelin kansan keskuudessa, mutta otti sen pois, kun hän taas nousi wuorelle Herran työ (2 Moos. 34, 27—35). Se kirkkaus, mikä lepäsi Mooseksen kaswoilla, kun hän wanhan liiton wälimiehenä oli ollut Jumalan seurassa, osoittaa, että wanhan liiton wiralla oli kirkkautta. Jos lain wiralla, waikka se oli wäliaikaista luontoa, oli kirkkautta, niin on uuden liiton Hengen wirka paljoa enemmän olewa kirkkaudessa. Jos sillä wiralla, joka julisti kadotustuomion niille, jotka oliwat lakia rikkoneet, on kirkkautta, paljoa runsaammassa määrin kirkkautta on wanhurskauden wiralla, joka tarjoaa uskowalle Kristuksen wanhurskauden. Kun aurinko nousee, hälwenewät sen walomeressä kuun ja tähtien walot. Niin häipyy wanhan liiton kirkkaus uuden liiton ylenpalttisen walon rinnalla. Mooseksen

wirka lakkautettiin, mutta Kristuksen wirka on pysywä. **„Kristus on lain loppu, wanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo“** (Room. 10, 4). Jos se, mikä on katoawaista, esiintyi kirkkaudessa, niin on paljon enemmän kirkkautta sillä, joka on pysywäistä.

Koska apostolilla oli se toiwo, että uuden liiton wiran kirkkaus on pysywä, toimi hän suurella rohkeudella, eikä hän tehnyt niinkuin Mooses, joka pani peitteen kaswoilleen. Mooses ei tahtonut, että Israelin lapset näkisiwät kaswojensa kirkkauden katoamista, kun he siitä saisiwat aihetta pitämään wanhan liiton wirkaa wähäarwoisena. Israelin lapset eiwät nähneet kirkkauden katoamista, kun peite oli Mooseksen kaswoilla, ja wielä tänäkin päiwänä, kun Moosesta luetaan, on peite heidän sydämensä päällä, niin etteiwät näe, että wanhan liiton wirka oli katoawa ja että se on loppunut Kristuksessa. Kun ihminen uskoo Kristukseen, pääsee hän oikein käsittämään wanhan liiton suhdetta uuteen, ja silloin peite häipyy.

Kirjain kuolettaa, mutta Henki tekee eläwäksi. Se Herra, jota uuden liiton wirka julistaa, ei ole kuolettawa kirjain, waan Hän on Henki, joka tekee eläwäksi. Missä Herran Henki on, siinä on wapaus. Kaikki orjuuden kahleet katkeawat, kun ihminen saa Hengen, ja hän waeltaa Jumalan lapsena wapaana uudessa elämässä. Mutta me kaikki, sanoo apostoli, jotka uuden liiton wiran kautta olemme tulleet yhteyteen Herran ja hänen Henkensä kanssa, katselemme peittämättömin kaswoin Herran kirkkautta kuin kuwastimessa, ja tällä katselemisella on se waikutus, että me muutumme saman kuwan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen. Israelin lapset näkiwät sitä kirkkautta, joka loisti Mooseksen kaswoilla, mutta he eiwät siitä muuttuneet. Uskowa, joka katselee Kristuksen kirkkautta, pääsee elämänyhteyteen Kristuksen kanssa, ja hän muuttuu kirkkaudesta kirkkauteen. Herran kuwa piirtyy yhä enemmän uskowan sydämeen, ja Herran ilmestyessä tulee hän ruumiinsakin puolesta Kristuksen kirkkaan ruumiin kaltaiseksi. Sen saa aikaan Herra, joka on Henki.

Pakanakunnan piirissä oli syntynyt monenlaisia uskontoja, jotka kietoiwat ihmiskunnan taikauskon ja wäärän uskon pauloihin. Pelastaakseen ihmiskuntaa synnin wallasta walmisti Jumala uskonnon istutuskoulun totuuden warjelemiseksi ja kehittämiseksi. Hän elähytti uskon Aabrahamissa, kaswatti uskowaisia perheitä patriarkkain kautta ja walitsi kansan, jonka tuli säilyttää ja kehittää usko. Tämä kansa erotettiin maailmasta ja se sai perinnökseen maan, joka osaksi oli erämaiden ympäröimä ja osaksi meren, jossa ei ollut kelwollista satamaa. Uskon olennossa on korottawa ja kurittawa woima. Laki esiintyi maailmassa rehoittawaa syntiä kurittawana

woimana, mutta sen lupaus on korottawaa luontoa. Aabrahamissa tulee jo ilmestyksen erottawa luonne näkywiin, kun hänen täytyi lähteä kodistaan ja kotimaastaan lupauksen maahan. Wanhan liiton laissa erotettiin koko kansa muista kansoista, ja koko sen yksityinen ja waltiollinen elämä oli säännösten määräämä. Israel oli Jumalan omaisuuskansa ja sen tuli kieltää maailma. Sen tuli olla papillinen waltakunta ja Jumalan pyhittämä yhteiskunta. Jumala sanoi Israelin kansalle Siinain wuorelta: **„Jos te nyt kuulette minun ääneni ja pidätte minun liittoni, niin te olette Minulle kallis omaisuus, kalliimpi kaikkia muita kansoja, sillä koko maa on Minun. Ja te olette Minulle papillinen waltakunta ja pyhä kansa“** (2 Mooſ. 19, 5. 6). Profeetat jo ennustiwat, että kaikki kansat aikanaan tulewat Siioniin, saadakseen Israelilta lain ja Jumalan sanan. Jumala teki erityisen liiton Israelin kanssa, liitonmajan pyhimmässä asui Hän kirkkaudessa, ja armoistuimesta puhui Hän niistä käskyistä, jotka Hän tahtoi antaa Israelin lapsille (2 Mooſ. 25, 22). Waltiosääntö, oikeusjärjestö ja yhteiskunnallinen elämä owat pyhän lain säätämät. Tämä wanhan liiton laki wiittaa tulewaisuuteen. Herra sanoi Mooseksselle: **„Minä herätän heille profeetan heidän weljistään, sinun kaltaisesi, ja Minä panen minun sanani hänen suuhunsa; Hän puhuu heille kaikki, mitä Minä Hänelle käsken“** (5 Mooſ. 18, 18). Ennustuksen sana esitti yhä selwemmin tulewan Messiaan, joka oli tuowa armoa ja elämää kaikille kansoille.

Mutta wanhan liiton säännös oli kirjaimen laki, joka ei woinut antaa elämää. Se tahtoi etupäässä saada aikaan oikeutta ja järjestystä nykyiselle elämälle. Sentähden laki ennen kaikkea rankaisi ulkonaisia syntejä, murhaa, warkautta, awiorikosta, ja waati ulkonaisia hywiä tekoja, rukousta, paastoamista ja almuja. Joka elämässään noudatti näitä sääntöjä, hän oli wanhurskas. Sentähden sanoi apostoli Paawali, että hän lain wanhurskauteen nähden oli tullut moitteettomaksi (Fil. 3, 6). Semmoisella wanhurskaudella on siunauksensa. Laki antaa tämän elämän lupauksia niille, jotka sen wanhurskautta harjoittawat. Oikeamieliset wanhemmat ja lapset, isännät, wirkamiehet ja rehelliset työmiehet nauttiwat kaikenlaista hywää sisällisen ja ulkonaisen waurastumisen hedelmänä. Tässä maailmassa on ihmisten joukossa wanhurskaita, jotka saawat Jumalalta ajallisen palkan, mutta taiwaan waltakuntaan he eiwät pääse, jollei heillä ole korkeampaa wanhurskautta.

Jos ihminen turwaa lainmukaiseen wanhurskauteen ja luulee woiwansa ulkonaisella oikeamielisyydellään periä iankaikkisen elämän, pettyy hän, sillä Jumalan armo on hänelle tarpeen, ja ilman

uskoa Jeesukseen Kristukseen hän ei woi sitä wanhurskautta saada, joka wie iankaikkiseen elämään. Sentähden piti Paawali, waikka hän oli lain wanhurskauteen nähden moitteeton, kaikki, mikä hänelle oli woitto, tappiona, jotta hän woittaisi omakseen Kristuksen ja hänet hawaittaisiin olewan Kristuksessa ja omistawan, ei omaa laista saatawaa wanhurskautta, waan sitä, joka tulee Kristuksen uskon kautta, sitä wanhurskautta, joka tulee Jumalasta uskon perusteella (Fil. 3, 7—9). Lailla ei ole ainoastaan kirjaimellista arwoa ulkonaista elämää warten, waan sillä on myös henkinen arwonsa ihmisen sisällistä elämää warten. Kaikkia käskyjä korkeampana on peruskäsky: **„Sinun pitää rakastaman Herraa, sinun Jumalaasi, koko sydämestäsi ja koko sielustasi ja koko woimastasi", „ja lähimäistäsi niinkuin itseäsi"** (5 Mooseksen 6, 5; Mark. 12, 31). Tämän rakkauden asettaa laki kaikkia uhreja ja hywiä tekoja korkeammalle, ja sillä se osoittaa oikean wanhurskauden olentoa. Koko sydämellään ja kaikilla woimillaan tulee ihmisen antautua hywälle, eikä hän saa himoita pahaa. Rakkauden käskyn rinnalla on himoitsemisen kielto. Rakkaus on kaiken hywän sisällinen olento ja himo on synnin sisällinen olento. Laki käskee rakastamaan, mutta se ei anna rakkauden henkeä, ja se kieltää himon, mutta se ei woi sitä poistaa. Joka käyttää lakia sen henkisessä mielessä, tulee yhä enemmän tuntemaan, ettei hän woi ulkonaisella wanhurskaudella täyttää lakia, sillä koko sydän on annettawa Jumalalle rakkaudella, joka woittaa saastaisen rakkauden ja synnin himon. Silloin puertuu sydämestä huokaus: **„Minä wiheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista?"** (Room. 7, 24).

Laki oli wain tulewan hywän warjo, eikä olioiden todellinen kuwa, ja se ei woinut samoilla jokawuotisilla uhreilla tehdä niiden tuojia täydellisiksi, waan niissä oli jokawuotinen muistutus synneistä (Hebr. 10, 1. 3). Tuon warjon piirissä liikkui wanhan liiton uskowa ja ikäwöi tulewaa Messiasta. Uskossa hän käwi sen wuoren luo, joka paloi tulessa, synkeyden, pimeyden ja myrskyn luo, eikä hän woinut käydä Siionin wuoren luo ja uuden liiton Wälimiehen, Jeesuksen, luo, jonka wihmontaweri puhuu paremmin kuin Aabelin weri. Se syntein anteeksiantamus, josta wanhan liiton uskowa tuli osalliseksi, ei ollut omantunnon ja sydämen puhdistusta Jeesuksen weressä, waan Jumala ei lukenut katuwalle hänen syntejään tulewan maailmansowinnon takia. Sentähden uskowa ei täällä pääsyt rauhaan Jumalan kanssa. Harwoin ajattelee uuden liiton uskowa, kuinka suuri se armo on, joka hänellä on tarjona Jeesuksessa Kristuksessa, ja heikko on se kiitos, joka tästä armosta nousee Jumalan tykö. Synti sai aikaan ristiriidan ihmisen omassa luon-

nossa lihan ja hengen kesken, se hajoitti yhteiskuntaelämän ja erotti ihmiskunnan Jumalasta. Kristuksessa owat henki ja ruumis sopusoinnussa, Hän rakentaa rakkauden yhteyttä yhteiskunnassa ja Hän yhdistää ihmisen Jumalan kanssa. Synti on jumalattomuutta, joka kehittyy wihaksi Jumalaa wastaan, ja laittomuutta, joka kehittyy wäärynydeksi. Sentähden aiheuttaa synti perusteellisen muutoksen ihmisen ja maailman olennossa. Jumalan olento, semmoisena kuin se on yli kaiken, ei sen kautta muutu, mutta Jumalan suhde maailmaan, semmoisena kuin Hän on kaikessa waikuttawana, tulee toisenlaiseksi. Jumalan tahto on koko maailman elämää sisällisesti hallitsewa woima. Ja synti on pimeyden henkimaailman yhteydessä toimiwa woima, joka ihmiskunnassa ja maailmassa on ristiriidassa Jumalan tahdon kanssa. Sentähden muuttaa synti Jumalan maailmassa toimiwan tahdon pyhäksi wihaksi, joka wastustaa pahaa. Jumala wihaa syntiä, mutta tämä wiha kohtaa myös ihmistä, joka on liitossa synnin kanssa. Sentähden tulee ihmisen tehdä parannus ja rikkoa liitto synnin kanssa.

Ihminen ei ole synnin alkuunpanija, waan hän on wiettelyksen kautta joutunut syntiin, ja Jumala ei ole wiha, waan Hän on rakkaus. Maailmansowinto edellyttää, että Jumalan wiha, joka perustuu hänen rakkauteensa, säilyttää oikeutensa ihmiskunnan syntiin nähden, ja että Jumalan rakkaus luo uuden elämän, joka tekee oikean kehityksen mahdolliseksi. Jumalan wanhurskaus ilmestyy ewankeliumissa armona wälittäen Jumalan rakkauden ja wihan, tuomiten pahan määränä ja asettaen woimaan hywän oikeana. Jumalan rakkaus walmistaa sowinnon, kun Kristus Jumalan synnittömänä uhrikaritsana kuolemallaan pyhittää Jumalan wanhurskauden ja walmistaa iankaikkisen lunastuksen. **„Meillä on lunastus hänen werensä kautta, syntien anteeksisaaminen“** (Ef. 1, 7). Wanhan liiton uhreissa tapahtui muistutus synneistä, mutta **„mahdotonta on, että härkäin ja kauristen weri woi ottaa pois syntejä“** (Hebr. 10, 4). Uuden liiton ylimäinen pappi on, **„uhrattuaan yhden ainoan uhrin syntien edestä, ainiaksi istuutunut Jumalan oikealle puolelle“**, ja Hän **„on yhdellä ainoalla uhrilla ainiaksi tehnyt täydellisiksi ne, jotka pyhitetään“** (Hebr. 10, 12. 14). Jumalan maailmansäännön pyhyys on pysynyt woimassaan, kun se Sana, joka on Jumala, lihaksi tulleena, kuolee maailman sowittamiseksi. Jumala walmistaa itse tämän sowinnon, ja Kristus kuolee wapaaehtoisesti maailman sowittamiseksi. Jumala lähetti **„oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsi synnin lihassa, jotta lain waatima wanhurskaus täytettäisiin meissä, jotka emme waella lihan mukaan, waan**

Hengen" (Room. 8, 3. 4). Kun kuolemanſääntö on täten toteutunut, on Jumalan pyhä tahto pyhitetty ja Jumala woi wanhurskaana armahtaa ſyntistä ja antaa katuwalle anteeksi.

Maailmanſowinto kohdistuu Jumalaan, jonka wanhurskaus waatii ſowitusta, ja ihmiskuntaan, joka on wihamielinen Jumalalle. Jumalan rakkaus ſaa aikaan tämän ſowituksen, joka rakentaa rauhan Jumalan ja ihmisten wälillä, niin että wihan lapſista tulee rakkauden lapſia. Maailmanſowinto Kristuksessa on ſiunauksen lähde kaikille, ſillä ſen takia Jumala ei lue ihmiſelle ſyntiä esteeksi, waan hänelle on auennut tie Jumalan armon oſalliſuuteen. Niinkuin ſynti on yleinen walta maailmassa, joka tuottaa ihmiſelle turmiota hänen tietämättään ja tahtomattaankin, niin on armo Kristuksessa tullut yleiſeksi woimaksi, joka wetää kaikkia puoleensa. Ja maailmanſowinnon perustuksella kehoittaa uuden liiton palwelija ihmiſiä Kristuksen puolesta antamaan ſowittaa itſensä Jumalan kanssa (2 Kor. 5, 20). Jumala oli Kristuksessa ja ſowitti maailman itſensä kanssa (2 Kor. 5, 19), ja Wälimies, jonka kautta ſowinto tapahtui, on ihmiskunnan pää, ſe keskushenkilö, jonka kautta kaikki on luotu, jossa kaikki on luotu ja johon kaikki on luotu. Kristuksessa on Jumala ja ihminen yhdistynyt, ſillä Kristus on ihmiskunnan jäſen ja Hän on Jumala.

Mikä armo onkaan, että olemme uuden liiton lapſia! Wanhan liiton kirkkaus kuwaſi Jumalan pyhyyttä, jonka edessä ihminen täyttyi pelwolla. Uuden liiton kirkkaus kuwaa Jumalan rakkautta Kristuksessa, joka wetää ihmistä puoleensa. Wanhan liiton laki ſai aikaan ſynnintunnon, mutta ſe ei antanut elämää. Uuden liiton ewankeliumissa waikuttaa Henki, joka tekee eläwäksi. Wanhan liiton ylimäinen pappi oli wain ihminen, joka oli ſyntinen, mutta uuden liiton ylimäinen pappi on Jumalan Poika, joka on ſynnitön ja jolle on annettu kaikki walta taiwaassa ja maan päällä. Jeeſus ſanoo Johannes kastajaa ſuurimmaksi waimoista ſyntyneiden joukossa, mutta pienintä taiwaan waltakunnassa ſanoo Hän tätä ſuuremmaksi (Matt. 11, 11). Niin paljon on uusi liitto wanhaa korkeampi.

Ainoastaan armosta ihminen pelastuu, ei tekojen anſiosta, ja tämä uuden liiton armo tarjoutuu meille Kristuksessa, joka on alttiiksi annettu meidän ſyntimme tähden ja kuolleista herätetty meidän wanhurskautemme tähden (Room. 4, 25). Hän ottaa wastaan meidät ſemmoiſina, kuin me olemme, antaa meille ſynnit anteeksi, kun tunnustamme ne Jumalalle, ja puhdistaa meidät kaikesta wäärydestä (1 Joh. 1, 9). Hän ei jätä meitä ſemmoiſiksi, kuin me olemme, waan Hän antaa meille uuden elämän. Jeeſuk-

sen Kristuksen armo antaa meille Pyhän Hengen, joka wuodattaa meihin Jumalan rakkauden ja antaa meille woimaa kuolettamaan synnin himoa, niin että woimme waeltaa uudessa elämässä. Uuden liiton wanhurskaus ei tee kenellekään wäärin, waan se kärsii wäärynyttä silloinkin, kun se tekee oikein, eikä se etsi woittoa tässä maailmassa, waan se panee kaikki alttiiksi, woittaakseen sen elämän, joka on taiwaissa. Wanhan liiton wanhurskaus ei ole halweksittawa, mutta koko meidän turwamme ja toiwomme on pantawa Jumalan armoon Jeesuksessa Kristuksessa.

Taiwaallinen Isä! Auta meitä peittämättömin kaswoin katselemaan Herran kirkkautta ja muuta meidät kirkkaudesta kirkkauteen. Kuule meitä, Jeesuksen Kristuksen tähden! Amen.

---

50. Ainoastaan uskon tie wie pelastukseen.

Saarna kolmantenatoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Gal. 3, 16—22.

„Lupaukset owat tosin Aabrahamille ja hänen siemenelleen annetut. Hän ei sano: 'Ja siemenille', niinkuin monesta, waan niinkuin yhdestä: 'Ja sinun siemenellesi', joka on Kristus. Tarkoitan tätä: Jumalan ennen wahwistamaa testamenttia ei neljänsadan kolmenkymmenen wuoden perästä tullut laki woi kumota, niin että se tekisi lupauksen mitättömäksi. Sillä jos perintö tulisi laista, niin se ei enää tulisikaan lupauksesta. Mutta Aabrahamille Jumala on sen lahjoittanut lupauksen kautta. Mitä warten sitten on laki? Se on rikkomusten tähden jälestäpäin lisätty olemaan siihen asti, kunnes oli tulewa se siemen, jolle lupaus oli annettu; ja se säädettiin enkelien kautta ja annettiin wälittäjän käteen. Wälittäjä taas ei ole yhtä warten; mutta Jumala on yksi. Onko sitten laki wastoin Jumalan lupauksia? Ei suinkaan. Sillä jos olisi annettu laki, joka woisi eläwäksi tehdä, niin wanhurskaus todellakin tulisi laista. Mutta Raamattu on sulkenut kaikki synnin alle, jotta se, mikä oli luwattu, annettaisiin Jeesuksen Kristuksen uskosta niille, jotka uskowat".

Apostoli teroittaa kirjeessään galatalaisille uskon arwoa. Pelastus ei ole saatawissa lain tekojen kautta, waan ainoastaan uskomalla Kristukseen. Wanhurskas on eläwä uskosta, ja Kristus on lunastanut meidät lain kiroukseta, jotta me uskon kautta saisimme

luwatun Hengen. Jos ken on tehnyt testamentin ja ſe on lain ſäätämäſſä järjestyksessä tullut oikeudenwoimaiſeksi, niin ei toinen woi muuttaa ſen määräyksiä eikä tehdä siihen liſäyksiä. Jumala teki testamentin, kun Hän antoi Aabrahamille ja hänen jälkeläiſilleen ne lupaukſet, joiden kautta heille turwattiin taiwaallisen perinnön omistus. Aabrahamin ſiemen on Kristus, ja lupaukſet annettiin Aabrahamille ja hänen ſiemenelleen. Lupaukſen ſana Aabrahamille kohdistuu Kristukſeen ja kaikkiin, jotka uskon kautta owat liittyneet Häneen. Laki ei tee tyhjäksi tätä lupaukſen ſanaa.

Jumalan testamentti wahwistettiin ympärileikkauksella ja Jumalan walalla (1 Mooſ. 17, 10; 22, 16—18), ja Kristus on Jumalan lupaukſen määrä. Laki annettiin neljäſataa kolmekymmentä wuotta ſen perästä, kuin Jumala antoi lupaukſen Aabrahamille; ſentähden on warma, että lupaus pyſyy lujana ja ettei laki woi ſitä muuttaa. **„Herran ſana on totinen, ja kaikki hänen tekonſa oſoittawat uskolliſuutta“** (Pſ. 33, 4). Jos iankaikkiſen elämän perintö oliſi ſaatawiſſa lain ja lain tekojen kautta, niin autuus ei oliſi armon wapaa lahja, ja ſilloin oliſi Jumalan lupaus tehty mitättömäksi. Ihminen ei woi ſaawuttaa wanhurskautta oſaksi lain teoilla ja oſaksi armosta, ſillä nämä owat wastakkaiſia, waan pelastus ſaadaan ainoastaan armosta, waikka eläwällä uskolla aina on hedelmänſä. Laki ei kuitenkaan ole arwoton, ſillä ſe walmistaa lupaukſen täyttymistä Kristukſeſſa.

Laki paljastaa ſynnin, joka pyytää olla kätkössä, ja herättää ihmiſeſſä pelastukſen ikäwän. Siihen asti kuin Kristus oli tulewa, aſetti Jumala lain rajoittamaan ſynnin wallan, joka rikkomusten liſääntyeſſä uhkaſi kokonaan tuhota ihmiskunnan. Laki ei wain paljasta yksityiſiä syntejä, waan ſe tuo ilmi ſynnin olennon ja tekee ihmiſen tietoiſeksi ſiitä, että hän on kokonaan syntinen, joka ſemmoiſena on Jumalan tuomion alainen. Sentähden oli laki ſulkuna rehoittawalle synnille ja ſe oli pidättämäſſä ſen kaswamista. Pakanakunta, jolla ei ollut kirjoitettua lakia, heittäytyi synnin waltaan ja hukkui siihen. Mutta Israeliſſa kaswatti laki wanhurskaita, jotka waelſiwat Herran käskyiſſä ja ſäännöksiſſä (Luuk. 1, 6) ja odottiwat Israelin lunastusta. Enkelien toimenpiteistä annettiin laki (Ap. t. 7, 53), ja Mooſes toi lain taulut wuorelta kanſalle (5 Mooſ. 5, 5). Wälittäjä ei ole wain tekemiſiſſä yhden kanſſa, waan hän on wälittämäſſä kahden wälillä. Mooſes oli wälittämäſſä Jumalan ja kanſan wälillä, niin että laki oli liitto Jumalan ja kanſan kesken, mutta lupaus ei ole ſemmoiſen wälityksen kautta syntynyt, waan Jumala toimii yksin lupaukſen antamiſeſſa. Siitä syystä on lupaus lakia korkeampi.

Kuitenkaan ei laki ole ristiriidaſſa lupauksen kanſſa, eikä ſe tahdo tehdä lupausta mitättömäksi, waan ſe ſulkee kaikki ſynnin alle, jotta ſe walmistaiſi lupauksen täyttymistä. Jos lailla oliſi ſama eläwäksi tekewä woima kuin lupauksella, niin tuliſi Jumalalle kelpaawa wanhurskaus laista ja iankaikkinen perintö oliſi ſaatawiſſa ihmiſen teoilla. Silloin oliſi ristiriita olemaſſa lain ja lupauksen wälillä. Mutta lailla ei ole woimaa eläwäksi tehdä, waan ſe tahtoo herättää ihmiſeſſä armon ikäwää ja walmistaa tietä Kristukſeen uskomiſelle. — Raamattu eſiintyy wälistä Jumalan aſemesta. Niin ſanoo apostoli ſamaſſa luwuſſa: **„Koska Raamattu edeltäpäin näki, että Jumala wanhurskauttaa pakanat uskon kautta“** (w. 8), ja toiſella paikkaa ſanoo apostoli: **„Raamattu ſanoo Faraolle“** (Room. 9, 17). Niin ſuuresſa arwoſſa pitää apostoli Raamatun, että hän yhtäläiſentää ſen Jumalan kanſſa. — Raamattu on ſulkenut kaikki ſynnin alle, jotta luwattu pelastus tuliſi uskowan oſaksi Jeeſuksen Kristuksen uskosta, eikä laista. Jeeſus on uskon alkuunpanija ja täydelliſeksi tekijä, ja Jeeſus on kuuliaiſuudellaan ja kärſimiſellään walmistanut meille iankaikkiſen elämän. Jeeſuksen Kristuksen uskon kautta on Jumalan wanhurskaus ilmestynyt, ja uskomalla Jeeſukſeen ſaa ihminen tämän wanhurskauden. Usko Jeeſukſeen on kehittywää luontoa, ja uskonyhteydeſſä Herran kanſſa ſaa kristitty Jeeſuksen Kristuksen uskon, niinkuin hän ſaa Jeeſuksen ſiweyden, nöyryyden ja kärſiwälliſyyden. Raamattu ſulkee kaikki ſynnin alle, jottei ihminen lähtiſi etſimään pelastusta wäärällä tiellä, waan etſiſi ſitä ſiinä lupauksessa, joka on Jeeſuksen Kristuksen uskon kautta annettu.

Jumala on luonut ihmiſen ſemmoiſeksi, että hän woi uskoa ja että hän kaipaa uskoa. Kokonaan ilman uskoa ei kukaan woi olla, waan epäilewänkin täytyy taistella omantunnon todiſtuksia wastaan, jotka eiwät anna hänelle rauhaa. Ihminen ei ole luotu epäilemään, waan uskomaan, ſentähden pintapuolinen niin helposti lähtee harhateille. Ihmiſellä on omaſatunnoſſa ylimaailmallinen ſääntö, joka ſitoo hänet korkeimpaan tahtoon, ja hänessä on järkitoimi, joka ajatuksena ja tahtona walmistaa niitä waikutelmia, jotka liikkuwat hänen mieleſſään. Uskonnollinen elämä waatii kehittyäkſeen omantunnon ja järkitoimen yhteiswaikutusta, ja nämä owatkin elimelliſesti yhdiſtyneet ihmiſen ſydämeſſä. Tunteeſſa uskonnollinen waikutelma enſiksi koskettaa ſielua, mutta tunteina kaikki waikutelmat tulewat ſielulle tietoiſiksi, eikä niiſſä wielä ole waſituiſta uskonnollista ſiſältöä. Tunteiden waſituinen wiljeleminen uskonnon alalla on ſentähden harha-askel, ſillä uskon-

nollista kehitystä ei tällä tien synny, waan uskonelämä hukkuu tunnelmiin. Sydämessä owat omatunto ja järkitoimi ulkokohtaisesti yhdistyneet, mutta uskonnollinen elämä waatii, että ne itsekohtaisestikin yhdistywät, niin että ihminen tarkkaa omantunnon waikutteita ja ajattelee ja toimii omantunnon mukaan. Raamattu sanoo: **„Sydämellä uskotaan wanhurskaudeksi"** (Room. 10, 10). Usko on sydämen toimi ja tila, sillä sydämessä yhdistywät omatunto, ajatus ja tahto.

Uskon syntymiseen on Jumalan todistus tarpeen. **„Kuinka he woiwat uskoa siihen, josta eiwät ole kuulleet?"** sanoo apostoli (Room. 10, 14), ja Jeesus sanoo: **„Profeetoissa on kirjoitettuna: 'Ja he tulewat kaikki olemaan Jumalan opettamia'"** (Joh. 6, 45). Jumala puhuu sanassaan, opettaa, wetää puoleensa ihmistä ja antaa todistuksen omaantuntoon. Mutta ihmisen tulee kuunnella, mitä Jumalalla on sanottawaa, ja oppia Jumalalta. Jollei ihminen ajatuksellaan tarkkaa Jumalan puhetta eikä huoli tahdollaan toteuttaa, minkä tietää todeksi, niin ei wasituinen usko pääse syntymään eikä kehittymään. **„Te wähäuskoiset"**, sanoo Herra opetuslapsilleen, **„ettekö wielä käsitä?"** (Matt. 16, 8. 9). Joka ei käsitä Jumalan totuutta sydämellään, hän ei woi uskoa (Joh. 12, 40). **„Jos kuka kuulee waltakunnan sanan, eikä ymmärrä, niin paholainen tulee ja tempaa pois sen, mikä hänen sydämeensä kylwettiin"** (Matt. 13, 19). Kuuleminen, oppiminen, ajatteleminen ja käsittäminen owat perustoimia, jotka ihmisen puolelta owat tarpeen uskon syntymiseen. Sydämessä syntyy siis usko Jumalan todistuksesta omaantuntoon ja tämän todistuksen tuntemisesta oppimisen kautta.

„Usko on warmuus siitä, mitä toiwotaan, ja ojentautuminen sen mukaan, mikä ei näy" (Hebr. 11, 1). Ne toiwomat, joita ihmishenki ikäwöi, owat todellisina olemassa uskowalle, ja hän on näkymättömäin asiain ojennettawana. Kristus ja Jumalan waltakunta owat uskowan henkisenä perustuksena, jolla hän liikkuu, ja hän tottelee ylimaailmallisia sääntöjä. Usko kohoaa yli ajan ja paikallisuuden, yli luonnon ja historian Jumalan waltakuntaan, ja sen ylimaailmallinen totuus on se perustus, johon hänen henkensä nojautuu. Usko ei ole wain historiallista tietoa tahi tointa, waan sen sisältönä on Jumalan waltakunta. Ylimaailmallinen elämäpiiri on todella olemassa uskowalle, ja se on walta, jonka alle hän alistuu. Niin on uskossa aina korottawa kohta, joka kiinnittää ihmisen taiwaan waltakuntaan, ja kurittawa kohta, joka ojentaa häntä Jumalan teitä kulkemaan. Tämä ylimaailmallinen elämäpiiri waikuttaa jollain tapaa kaikkiin ihmisiin, niin ettei kukaan

woi kokonaan siitä wapaantua. Jyrkimmässäkin epäuskossa on joku arkuus ylimaailmalliseen nähden, joka ajaa ihmistä takaa silloinkin, kun hän on kokonaan Jumalasta wieraantunut.

Apostoli Paawali sanoo, että peite pysyy poisottamatta, kun Israelin lapsille Wanhaa Testamenttia luetaan, niin etteiwät he sitä oikein käsitä (2 Kor. 3, 14). He pitäytyiwät kirjaimeen, eiwätkä he pyytäneet käsittää Jumalan sanan wasituista sisältöä. Jumala oli heistä waan wallanpitäjä, joka ulkonaisesti hallitsi taiwasta ja maata. Messias oli heistä pakanain walloittaja, joka oli tuottawa korkeinta loistetta Israelin waltakunnalle. Jumalan lupaukset oliwat waan ulkonaisten siunausten wälittäjät. Jumalan käskyt oliwat ulkonaisesti pidettäwät, ja kun wanhurskauden waatimuksia ulkonaisesti noudatettiin, oli muka Jumalan waltakunta heille awoinna. Kristinusko waatii uudestisyntymistä, niin että henki syntyy ihmisessä Jumalan Hengestä. Mutta kristityisäkin on paljon niitä, jotka pitäytywät Uuden Testamentin ulkonaiseen sanaan, niin että he tawoittelewat kristillisyyden muotoa, mutta eiwät tunne sen sisällistä olentoa. He pitäwät ulkonaisesti kiinni ewankeliumin sanasta, kasteesta ja wanhurskauttamisesta, mutta kristinuskon henkinen puoli jää heille tuntemattomaksi. Sen kautta turmeltuu uskon wasituinen olento, ja Kristuksen sowintotyöstä tehdään ulkonainen wanhurskaus. Jumalan ylimaailmallinen waltakunta tehdään ulkonaiseksi waltiojärjestöksi, ja kerskaten uskosta luulewat usein semmoisetkin, joissa ei mitään sisällistä muutosta ole tapahtunut, olewansa Jumalan waltakunnan perillisiä, niinkuin juutalaiset tekiwät. Jeesus sanoo kuitenkin Nikodeemukselle: **„Totisesti, totisesti Minä sanon sinulle: jos ihminen ei ylhäältä synny, ei hän woi nähdä Jumalan waltakuntaa“** (Joh. 3, 3). Uutta elämää, henkeä Jumalan Hengestä kysyy elämän Herra.

Niiden sydämissä, jotka kuuluwat Jumalan waltakuntaan, syntyy uusi elämä, joka on ylhäältä. Raamattu sanoo: **„Jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus“** (2 Kor. 5, 17), ja wakawasti se teroittaa mieleemme: **„Jolla ei ole Kristuksen Henkeä, se ei ole hänen omansa“** (Room. 8, 9). Ei sowi kristityn tyytyä siihen, että hänellä on ewankeliumi, että hän on kastettu ja että hänellä on usko, jos ei sydän ole muuttunut eikä hän ole saanut uutta henkeä Jumalalta. Eläwä usko on woimallinen, eikä se jätä ihmistä semmoiseksi, kuin hän, luonnon tilassa ollen, oli, waan ylhäältä syntyneinä me **„palwelemme Jumalaa Hengen synnyttämässä uudessa olotilassa“** (Room. 7, 6). Henki, kun Hän asuu ja toimii uskowassa, tekee ewankeliumin eläwäksi hänessä, niin että Kristuksen sanat owat henkeä ja elämää, waloa ja woimaa ylhäältä.

„Jumalan waltakunta ei ole ſanoiſſa, waan woimaſſa“ (1 Kor. 4, 20). Eläwä usko ei tyydy ulkonaiſeen kirjaimeen, waan ſe kyſyy uutta luomusta, joka on Hengestä ſyntynyt. Jos ihminen pyſyy ſemmoiſena, kuin hän luonnostaan on, on hänelle wielä eläwä usko tuntematon, ja hänen on kilwoiteltawa ſen puolesta, että hän todella woi ſanoa: **„Kristus elää minuſſa“** (Gal. 2, 20). Joka kuuluu maailmalle, hän elää maailmaſſa ja maailma elää hänesſä. Joka kuuluu Jumalan waltakuntaan, hän elää Jumalan waltakunnaſſa ja Jumalan waltakunta toimii hänesſä. Kaikki maailman elämä on alhaalta, katoawaa ja ſynnin tahraamaa, mutta kaikki Jumalan waltakunnan elämä on ylhäältä, iankaikkista, pyhää ja katoamatonta. Ylhäältä ſyntyneesſä liikkuu ja toimii ſe elämä, mikä on Jumalasta, ja ſe waikuttaa woimana mieleen ja olentoon, ajatukſeen ja pyrintöön. Jumalan waltakunta on Jumalan lapſelle rakas, ſen elämäpiirisſä hän liikkuu, ja wiiſaus ylhäältä wapauttaa häntä yhä enemmän ihmisten erehdyksistä. **„Kaikki, mikä on ſyntynyt Jumalasta, woittaa maailman, ja tämä on ſe woitto; joka on woittanut maailman, meidän uskomme“**, ſanoo Johannes (1 Joh. 5, 4).

Ihmiſen tulee etſiä ſitä uskoa, joka on Jumalan Hengestä ſyntynyt, ſillä ſiinä on Jumalan woimaa. Se, mikä Kristukſella on, hänen wiiſautenſa, wanhurskautenſa ja pyhityksenſä, on ſiſälliſenä elämänä täsſä uskosſa. Ja tämä usko ſyntyy Jumalan ſanasta. Jeeſus ſanoo Iſälleen: **„Olen ilmoittanut ſinun nimeſi ihmiſille, jotka annoit Minulle maailmasta. He oliwat Sinun, ja Sinä annoit heidät Minulle, ja he owat ottaneet ſanastaſi waarin“. „Sillä ne ſanat, jotka annoit Minulle, olen antanut heille; ja he owat ottaneet ne wastaan“** (Joh. 17, 6. 8). Sillä tapaa opetuslapſet pääſiwät eläwään uskoon. He alistuiwat Jumalan ſanan alle ja kätkiwät tämän ſanan, jonka Herra puhui heille, ſydämeenſä ja käyttiwät ſitä elämäsſään. Niin tuli heille aika, jona ſaiwat Pyhän Hengen, ja Hengen kautta he ſaiwat eläwän uskon. Sitä tietä tulee ſen wieläkin kulkea, joka tahtoo Hengen ſynnyttämään uskoon tulla. Uſeat kristityt arwelewat, ettei heille ole tarpeen käydä ſitä opetuslapſikoulua, jota kaikki eläwät kristityt owat käyneet, ja ſentähden on niin wähän eläwiä kristityitä, jotka Jeeſukſen opetuslapſikouluſsa owat ſaaneet ſen uskon, joka on Hengestä ſyntynyt.

Uskosta kaikki riippuu, mutta eläwää uskoa puuttuu paljon nykyiſeltä kristikunnalta. On kyllä ſitä uskoa, mikä juutalaiſilla oli, joka tyytyi ulkonaiſeen jumaliſuuteen, mutta ſitä uskoa on wähän, jota Herra kyſyy, kun Hän ſanoo: **„Niinkuin uskot, niin**

ſinulle tapahtukoon" (Matt. 8, 13). Eläwä usko muuttaa ſydämen, ja ſille on ſe Wapahtaja, jonka Jumala on antanut meille Lunastajakſi, kalliimpi kaikkea. Kristukſelle hän uskoo itſenſä kaikissa elämän waiheissa. Paljon puhutaan uskosta, mutta hädän päiwänä, jona ſitä parhaiten tarwittaiſiin, ei ſitä tahdo olla. Jeeſukſen ſana uskosta ja uskon rukouksesta pyſyy totuutena, mutta ſe, minkä me ſanomme uskoksi, ei ole aina ſe usko, jolle Jeeſus lupaa awun. Ei meidän tule rukoilla wain ſitä, mitä kulloinkin johtuu mieleen, waan meidän on rukouksessa kohoaminen ihmisten näköpiirin ja ajatuspiirin yli Jumalan waltakuntaan, ſiihen hywään, mikä on Jumalassa, mikä tulee Jumalasta ja wie Jumalaan, missä hywän todellinen olento on, ja missä ſe woima on, joka johdattaa ylhäiſeen iſänmaahan. Silloin woimme rukoilla uskosta ja uskon mukaan, niin että meille woi tapahtua ſen mukaan kuin uskomme. Tämä kohoaminen ihmisajatukſen ja maailmanpiirin yli Jumalaan on uſein waikeaa, mutta Jumala on puhunut profeetoissa ja Pojassa ja antanut meille opetusta ja neuwoja uskomaan. Hänen ſananſa aſettaa eteemme paljon uskon todistajia, jotka owat kilwoitelleet ja woittaneet, niin että woimme Jumalan ſanasta koota aarteen, joka perustaa ja wahwistaa oikean uskon. Tawalliſessa elämässä ihminen luulee uskon olewan jotakin helppoa, mutta elämän waiwoissa hän tulee kokemaan, että oikea usko Jumalaan ja Wapahtajaan on jotakin, jota ei ihmiswoima ſaa aikaan. **„Minun ajatukſeni eiwät ole teidän ajatukſianne, ja teidän tienne eiwät ole minun teitäni, ſanoo Herra. Sillä niin paljon kuin taiwas on maata korkeampi, niin owat minun tieni korkeammat teidän teitänne ja minun ajatukſeni teidän ajatukſianne"** (Jeſ. 55, 8. 9). Sitä täytyy meidän oppia uskon piirissä noudattamaan.

Jumala on palwottawa koko maailman Herrana, ja meidän tulee luottaa ſiihen, että Hänen on wiiſaus ja rakkaus ja woima, niin että Hän tekee kaikki oikein, waikka Hän toimii toiſin kuin me, lyhytnäköiſet ihmiſet, ajattelemme ja ymmärrämme. Sentähden uskowan ei ſowi ruweta määräämään Jumalalle, miten Hänen tulee tehdä. Jumala on Jumala ja hänen oikeutenſa on tehdä, miten Hän tahtoo. Uskon tehtäwänä on harjaantua tuohon ehdottomaan luottamukſeen Jumalaan. Ei ole kukaan niin turwannut Jumalaan kuin Kristus, joka ylenannettuna kaikilta ristinpuulla huuſi: **„Minun Jumalani! Minun Jumalani!"** ja ſentähden Hän on korotettu yli kaikkien taiwaissa ja maan päällä. Jeeſus tietää parhaiten, mitä uskon olentoon kuuluu, ja ſentähden on oikea usko Hänelle niin kallis. Eläwä usko on kärſiwällinen ja odottaa Jumalan apua. Jumalan wiiſauden määrättäwäkſi jättää

uskowa sen, milloin ja kuinka Hän tahtoo auttaa. Raamatussa on meillä esimerkkejä siihen, että Jumala auttoi pian, mutta esimerkkejä siihenkin, että Jumalan apu wiiwästyi, kun Hän tahtoi kaswattaa kärsiwällisyyteen. Oikeaan aikaan tulee rukoilewalle aina apu, mutta Jumalan awulla on aikansa, jota meidän tulee kärsiwällisyydellä ja toiwolla odottaa.

Jumala oli luwannut lähettää Messiaan, joka oli pelastawa ihmiset kaikesta hädästä, mutta kauan täytyi uskowaisten odottaa Häntä. Hän tuli ja samalla tuli suurin ihmeiden aika Jumalan talouspiirissä, sillä uusi uskon liitto oli perustettawa. Tämmöistä ihmeiden aikaa ei ollut ennen Jeesuksen tuloa, eikä sitä ole ollut jälkeenpäin, kun apostolit oliwat perustaneet seurakuntia pakanakuntaan. Eikä näitä ihmeiden aikoja esiinny, ennenkuin Herra tulee päättämään lunastustyönsä maan päällä. Jumalan talousjärjestelmässä on erilaisia aikoja, ja näiden mukaan muodostuu Jumalan apukin. Ihminen erehtyy, jos luulee woiwansa Jumalan waltakunnan säännöllisen kehityksen aikana odottaa samanlaista ulkonaista apua, kuin tärkeinä ajanjaksoina oli nähtäwänä. Jumala johdatti Israelin kansan ulos Egyptistä ojennetulla käsiwarrella, suurilla ihmeteoilla, sillä Hän tahtoi antaa woimallisen todistuksen itsestään kansoille ja Israelille, jonka kanssa Hän teki liiton. Sittemmin ei tämmöisten ihmeiden aikaa ollut, ennenkuin uuden liiton syntyessä. Jumalan kirkkaus ilmestyy täten erityisinä aikoina ulkonaisestikin erityisellä woimalla, niin että Jumalan apu silloin on silmin nähtäwä, mutta tawallisina aikoina waikuttaa Jumala salassa, niin että hänen tekonsa owat wain hengen silmällä nähtäwät.

Jumalan woima toimii kaikkialla taiwaissa ja maan päällä, ja hänen tahtonsa ja maailmasuunnitelmansa hallitsewat kaikki, niin että hänen apunsa ja tuomionsa kautta uusi maailma syntyy, jossa wanhurskaus asuu. Siihen usko kiinnittää huomionsa, ja siitä se oppii wiisautta, joka käsittää Jumalan talousuunnitelman aikoja ja hetkiä. Uskolle wahwistukseksi esiintyy maailmanhistoriassa tämmöisiä erityisiä ilmestysaikoja, joista Raamattu meille kertoo. Näitä aikoja me katselemme, oppiaksemme uskossa waeltamaan laaksojen hämäräss ja olemaan niiden seuraajia, jotka owat kärsiwällisyydellä perineet lupauksen. Meidän aikamme ei ole ihmeiden aika, emmekä nyt woi nähdä yhtäkään Ihmisen Pojan päiwää, sillä uusi ihmeiden aika tulee wasta Kristuksen tulemisella. Mutta meidän edessämme on kärsimyksen aikoja, joina kysytään pyhien kärsiwällisyyttä ja Jumalan käskyjen ja Jeesuksen uskon pitämistä (Ilm. 14, 12). Meidän on tyytyminen tämmöiseen aikaan. Ne, jotka nyt etsiwät ihmetekoja ja inhimillisiä suurtöitä, joutuwat

wiettelijäin waltaan. Jumalan hallitus on aina ihmeellinen, ja ihmeellisin silloin, kun näyttää siltä, kuin ihmiset olisiwat herroina. Eläwä usko pysyy Herrassa ja sanoo: **„Minä nostan silmäni wuoriin päin, joista apuni tulee. Apuni tulee Herralta, joka on tehnyt taiwaan ja maan“** (Ps. 121, 1. 2).

Taiwaallinen Isä! Auta meitä waikeana aikana, jona hurmauksen henki yhä enemmän walloittaa ihmisiä, eläwällä uskolla pysymään Sinussa ja kärsiwällisesti odottamaan sinun apuasi. Kuule meitä! Amen.

---

51. Waeltakaa Hengessä!

Saarna neljäntenätoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Gal. 5, 16—24.

„Minä sanon: waeltakaa Hengessä, niin ette lihan himoa täytä. Sillä liha himoitsee Henkeä wastaan, ja Henki lihaa wastaan; nämä owat nimittäin toisiansa wastaan, jottette tekisi sitä, mitä tahdotte. Mutta jos olette Hengen kuljetettawina, niin ette ole lain alla. Mutta lihan teot owat ilmeiset, ja ne owat: haureus, saastaisuus, irstaisuus, epäjumalanpalwelus, noituus, wihamielisyys, riita, kateellisuus, wihat, juonet, eriseurat, lahkot, kateus, juomingit, öiset kemut ja muut senkaltaiset, joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että jotka semmoista harjoittawat, eiwät peri Jumalan waltakuntaa. Mutta Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystäwällisyys, hywyys, uskollisuus, säwyisyys, itsensähillitseminen. Sellaista wastaan ei ole laki. Ja ne, jotka owat Kristuksen Jeesuksen omat, owat ristiinnaulinneet lihansa himoineen ja haluineen“.

Wäärät opettajat tahtoiwat saada galatalaisia kristityitä taipumaan lain alle ja ympärileikkauttamaan itsensä, mutta apostoli sanoo, ettei Kristus ole heille mikäkään hyödyksi, jos sen tekewät, sillä ne owat joutuneet pois Kristuksesta, jotka tahtowat lain kautta tulla wanhurskaiksi. Wähäinenkin hapatus hapattaa koko taikinan. Kristityt owat kutsutut wapauteen, mutta heidän tulee walwoa, ettei heidän wapautensa ole yllykkeenä lihalle.

Sitten kehoittaa apostoli tekstissämme lukijoitaan waeltamaan Hengessä. Liha ja Henki owat ristiriidassa keskenään. Henki on Jumalan Pyhä Henki, joka uskon kautta asustuu ihmisen sydämeen ja siinä saa aikaan hengellisen mielialan, joka ilmenee hurskaassa elämässä. Liha on synnin waikutuksen alainen ihmisluonto, joka

Jumalalle wieraantuneena itsekkäästi etsii omaa etuaan ja himoissa tahraa itseään. Lihasta lähtewät pahat halut, jotka pyytäwät hallita ihmistä. Lihan himoa ei se täytä, joka Hengessä waeltaa, sillä liha himoitsee Henkeä wastaan, ja Henki lihaa wastaan. Samalla aikaa eiwät molemmat woi hallita ihmistä, sillä tuli ei pala wedessä eikä pimeä wallitse siellä, missä waloa on. Mutta liha ei siltä ole kadonnut siitä ihmisestä, joka on saanut Hengen, waan se on uskowaisakin toimimassa. Henki himoitsee lihaa wastaan, sillä Henki nuhtelee ihmistä, jos tässä liikkuu lihan haluja, ja Hän pyytää päästä woitolle. Henki ja liha taistelewat keskenään, jottei ihminen tekisi sitä, mitä hän tahtoo. Kumpikin pyrkii ihmistä hallitsemaan, mutta Hengen tulee saada hallita ihmistä, sillä ainoastaan siten hän pääsee orjuudesta wapauteen. Kun ihminen on Hengen kautta päässyt wapauteen ja joutunut Hengen kuljetettawaksi, niin hän ei ole lain alla, sillä hän ei tee sitä, mitä laki kieltää, waan hän on lakia täyttämässä, ja elämän Hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa wapauttaa hänet synnin ja kuoleman laista.

Jos liha pääsee hallitsewaksi perusteeksi ihmisen elämässä, joutuu sydän lihan himojen temmellystantereeksi. Epäsiweyden synnit: haureus, saastaisuus, sielun tahraantuminen lihallisissa himoissa ja irstaisuus rehoittawat. Epäjumalia palwellaan epäjumalakuwien palwomisella ja noituudella, joilla Jumalan kunnia loukataan. Wihamielisyys hajoittaa yhteiskunnallista elämää, jossa riidat, kateellisuus, wihat, juonet ja puoluekiihko, eriseurat, lahkot ja kateus häiritsewät lähimäisen rauhallista elämää. Wieläpä lihan wallassa olewa ihminen polkee ihmisarwonsa juomingeissa, kemuissa ja muissa saastaisissa nautinnoissa. Apostoli oli jo ennen waroittanut lukijoitaan tämmöisistä synneistä, ja nyt hän taas edeltäpäin sanoo, että ne, jotka semmoista harjoittawat, eiwät peri Jumalan waltakuntaa. Seuraus synnin elämästä on kammottawa, sillä se sulkee ihmisen pois iankaikkisen elämän perinnöstä. Yksikin synti riistää ihmiseltä, jos hän kietoutuu siihen eikä tee parannusta, iankaikkisen elämän.

Apostoli luetteli joitakuita lihan tekoja, ja nyt hän myös luettelee muutamia Hengen hedelmiä, jotka owat kristilliselle seurakuntaelämälle tarpeen. Ylinnä on rakkaus, joka kieltää itsensä ja tekee lähimäisen hywäksi, minkä woi. Missä rakkautta on, siellä on myös iloa, mikä käy ilmi seurustelusta lähimäisen kanssa. Joka rakastaa lähimäistä ja iloitsee hänen seurassaan, hän elää myös rauhassa tämän kanssa. Jos lähimäinen jollain tapaa häiritsee rauhaa, on kristitty pitkämielinen ja odottaa parannusta. Hengessä waeltawa osoittaa ystäwällisyyttä lähimäiselle, joka tarwitsee suopeutta ja

sääliä, milloin hän on joutunut harhaan, ja jos tämä on awun tarpeessa, niin hän osoittaa hänelle hywyyttä, sillä hän walwoo lähimäisen parasta. Uskollisuutta osoittaa kristitty lähimäiselle, sillä hän on luotettawa ystäwä, ja säwyisyyttä, niin ettei hän anna mielenkuohahdukselle sijaa, waan pyytää hiljaisuudessa palwella toista. Koko elämässään osoittaa eläwä kristitty itsensähillitsemistä ja pidättäytyy kaikesta, mikä kiihoittaa ja tahraa sielua. Sellaista wastaan ei laki ole, sillä Hengen hedelmät, jotka esiintywät kristityn elämässä, osoittawat, että hän waeltaa Hengessä.

Joka on Kristuksen oma ja uskossa omaksuu Hänet Wapahtajana ja Lunastajana, hän tuottaa Hengen hedelmiä, sillä ylimaailmallinen elämä on hänessä hallitsemassa ja hän on ristiinnaulinnut lihansa himoineen ja haluineen. Hänessä on woima, joka on lihaa wäkewämpi, Jeesuksen Kristuksen ja Pyhän Hengen woima. Ristiinnaulittu ei kohta kuole, waan werenhukka, jano ja nälkä tuottawat wähitellen hänelle kuoleman. Hengessä waeltawa on ristiinnaulinnut lihansa, mutta hänen on wielä edelleen taisteleminen sitä wastaan ja hänen tulee wälttää kaikki, mikä herättää lihan himoja eloon, niin että synnin walta yhä enemmän heikkenee. Taistelu syntiä wastaan kestää kuolemaan saakka, ja Kristuksen ristinkuolemasta saa uskowa woimaa lihan ristiinnaulitsemiseen. Kasteen kautta olemme haudatut Kristuksen kanssa kuolemaan (Room. 6, 4), niin että kasteen armo tekee meidät osallisiksi Kristuksen kuoleman woimasta.

Eläwän kristityn wasituinen elämä on Hengessä waeltamista, mutta kuinka paljon kristityitä onkaan meidän aikanamme, jotka waeltawat lihan mukaan! Ja missä on uskonnollista tointa, waiwannäköä ja kärsiwällisyyttä, siellä usein siedetään pahaa ja pahoja, ja ensimäinen rakkaus Herraan on useinkin haihtunut. Hengessä woi ainoastaan se waeltaa, joka on saanut Kristuksen Hengen, ja tämän Hengen saaminen riippuu todellisesta uskonyhteydestä Kristuksen kanssa. Mutta usea wälttää tätä yhteyttä, sentähden että se kysyy itsensäkieltämistä.

Uudestisyntymisen kautta saa uskowa Pyhän Hengen ja uusi ihminen syntyy, joka tahtoo olla Hengen määrättäwä. Tämä Henki muodostaa kristityn elämän samoihin perusmuotoihin, jotka esiintywät pääkohtina Kristuksen elämässä. Apostoli sanoo: **„Jos olemme kaswaneet yhteen yhtäläisessä kuolemassa, niin kaswamme yhteen myös yhtäläisessä ylösnousemuksessa“** (Room. 6, 5). Kristityn kuoleminen kohdistuu syntiin, **„jotta synnin ruumis kukistettaisiin, niin ettemme enää palwelisi syntiä“** (Room. 6, 6). Kristus kuoli Jumalan puhtaana uhrikaritsana maailman

sowinnoksi, ja Kristuksen kuolemassa Jumala tuomitsi synnin lihassa (Room. 8, 3). Kristitty ristiinnaulitsee lihansa, kun hän Kristuksen kuoleman woimalla irroittaa sielunsa maailmasta ja ruumiissa asuwasta synninhalusta, niin että sisällinen wastustus hänessä syntyy synnin waikutuksia wastaan. Hengessä waeltawa ei suosi synnin halua, waan hän kieltää itsensä ja ristiinnaulitsee wanhan ihmisensä (Room. 6, 6), niin että synnin sisällinen toimi lannistuu. Paawali sanoo, että hän kurittaa ruumistaan ja masentaa sitä, jottei hän, joka saarnaa muille, ehkä itse joutuisi hyljättäwäksi (1 Kor. 9, 27). Wakawa oli apostolin taistelu syntiä wastaan. Hän sanoo: **„Kuolettakaa siis maiset jäsenenne: haureus, saastaisuus, kiihko, paha himo ja ahneus"** (Kol. 3, 5), ja Jeesus sanoo: **„Jos oikea silmäsi wiettelee sinua, repäise se pois ja heitä luotasi"** (Matt. 5, 29). Mikäli ruumiin jäsenet owat synnin eliminä, owat ne Hengellä kuoletettawat (Room. 8, 13) ja erotettawat siitä elämänyhteydestä, missä ne johdattawat synnin waikutteita ulkoa sieluun. Apostoli sanoo, että hän aina kantaa Jeesuksen kuoloa ruumiissaan, jotta Jeesuksen elämäkin tulisi hänen ruumiissaan näkywiin (2 Kor. 4, 10). Tämän kautta ulkonainen ihminen menehtyy, mutta sisällinen uudistuu päiwä päiwältä (2 Kor. 4, 16). Hengessä waeltamiselle on tämä lihan ristiinnaulitseminen himoineen ja haluineen wälttämätön, sillä sen kautta lakkaa ihmisen orjuus synnin alla.

Kristuksen Henki saa aikaan sen, että uskowa kuolee synnille ja maailmalle, ja Hän waikuttaa uskowan hengessä sen, että tämä elää Kristuksen kanssa. Jumala on tehnyt meidät eläwiksi Kristuksen kanssa ja yhdessä Hänen kanssaan herättänyt meidät ja asettanut meidät taiwaallisiin Kristuksessa Jeesuksessa, sanoo apostoli (Ef. 2, 5. 6). Sen kautta, että uskowassa on sisällinen elämä ylhäältä, on tämä ylösnousemus mahdollinen, joka tapahtuu Kristuksen ylösnousemuksen woimasta. Kristityn yhteys Kristuksen kanssa saa aikaan sen, että ruumis on kuollut synnin tähden, mutta henki on elämää wanhurskauden tähden (Room. 8, 10), ja tästä elähyttämisestä lähtee ylösnousemus. Niinkuin wanha ihminen ristiinnaulitsemisessa haudattiin, niin alkaa ylösnousemuksessa uuden ihmisen elämä. Hengessä waeltawa antaa itsensä Jumalalle ja jäsenensä wanhurskauden aseiksi Jumalalle (Room. 6, 13). Tämä uusi elämä ei woi täällä esiintyä ruumiillisesti, mutta sisällinen henkielämä tulee kyllä näkywiin, kun uskowa pukee päälleen uuden ihmisen.

Eläwä kristitty kuolee synnille, jotta tämä tuomittaisiin, ja hän elää wanhurskaudelle, niin että tämä pääsee kehittymään maallisissa elämänsuhteissa. Hän antaa ruumiinsa eläwäksi, pyhäksi ja

Jumalalle otolliſeſſi uhriſſi (Room. 12, 1), kun hän Hengen hallitſemana toimii lähimäiſen hyväkſi, ja hän on pääſſyt uuteen ſuhteeſeen maailmaan, kun hänellä Jumalan lapſena on yhdyskuntanſa taiwaiſſa (Fil. 3, 20). Ylhäinen Jeruſalem on hänen äitinſä (Gal. 4, 26). Kriſtuksen täyteydeſtä ſaa hän woimia ja lahjoja, jotka kuuluwat taiwaan waltakuntaan, ja hän on elämänſä juurillaan kotiutunut ſiihen perintöön, joka on taiwaiſſa ſäilytetty (1 Piet. 1, 4). Hengeſſä waeltawa etſii ſitä, mikä on ylhäällä, joſſa Kriſtus on, ja hänen elämänſä on kätketty Kriſtuksen kanſſa Jumalaſſa (Kol. 3, 1—3). Taiwaiſſa eſiintyy henkinen elämä täydelliſenä, ja ſiellä ruumiillinenkin elämä on kirkaſtunut. Sentähden on Hengeſſä waeltawa wieras ja muukalainen maan päällä, mutta taiwaiſſa on hänen kotinſa. Korkea on kriſtityn elämän määrä.

Henki waikuttaa kriſtityſſä woimana, jonka kautta tämä tulee kykenewäkſi tekemään ja rakaſtamaan hywää, ja Hän antaa uskowalle rauhaa ja iloa toiwoſſa. Kriſtitty walwoo, ſillä hän pitäypi Jumalan ſanaan ja odottaa Herranſa tulewakſi. Hän pitää ſilmällä ſydämenſä tointa, ſillä täältä lähtee kiuſaus, ja täällä käy taiſtelu ſyntiä wastaan. Omaan itſeenſä ei kriſtitty turwaa, ſillä hän tuntee woimattomuutenſa ja ſydämenſä petolliſuuden, ja hän on waruillaan, ettei hän joudu ſuruttomuuteen. Hän pitää ſilmällä elämänſä ulkonaiſet kohdat, niin ettei hän kietoudu oloſuhteihin, jotka häiritſewät ja turmelewat mielen. Rukous on walwomiſelle tarpeen, ja eſirukouksſeſſa kriſtitty taiſtelee muidenkin puolesta. Wiiſautta hän tarwitſee, woidakſeen elämän tiellä waeltaa, ja hän anoo ſitä Jumalalta, joka antaa kaikille alttiiſti (Jaak. 1, 5). Raamatusta hän etſii niitä tiedon aarteita, jotka owat elämän ohjeekſi meille annetut. Rakkaudella kriſtitty palwelee lähimäiſtä, ja Kriſtuksen eſikuwa on hänelle lakina.

Hengeſſä waeltaminen käy kärſimysten ja waiwojen kautta. Ken pintapuoliſesti katſelee maailmanlapſen elämää, luulee ſiinä olewan paljonkin iloa, mutta tuo elämänilo on enimmäkſeen wain ulkomuotoa. Se on tawalliſesti kewytmielistä todelliſuuden unohtamista, joka tekee ſiſälliſen waiwan waan ſuuremmakſi. Kun kärſimysten aika ſaawuttaa maailmanlasta, on hän toiwoton, koska hän ei hywinä päiwinä ajatellut, miten elämä oliſi järjeſtettäwä, jotta hänellä oliſi turwaa wastoinkäymiſiſſä. Sirak ſanoo: **„Oi kuolema! Kuinka katkera ſinä olet, kun ſinua ajattelee ihminen, jolla on hywät päiwät ja paljon tawaraa ja joka elää ilman ſurua“** (41, 1). Kaikkien ihmisten täytyy kärſiä ja kuolla, mutta iankaikkiſuudeſſa on tila erilainen ſen tien mukaan, jota ihminen on waeltanut. Jankaikkiſeen waiwaan tulee ihminen, jos hän maail-

man leweää tietä waeltaa, sillä Herra sanoo tämän wiewän kadotukseen (Matt. 7, 13). Siihen ei oppia tarwita, sillä synnin himot kuljettawat alaspäin sitä ihmistä, joka waan ajattelee sitä, mikä on tästä maailmasta. Tämän maailman turhat nautinnot ja synnin ilo päättywät kuoleman waiwaan. Mutta Hengessä waeltawa kulkee iankaikkista tietä, sillä hän etsii sitä, mikä on tätä maailmaa korkeampana, ja hän omistaa itselleen Kristuksessa iankaikkisen elämän. Jankaikkisuus on piirretty meidän olentoomme, niin että ihmishenki ikäwöi sitä, mutta ihminen ei woi walmistaa itselleen tietä sinne, waan Kristus on kärsimisellään ja ylösnousemuksellaan aukaissut meille tien, ja Hän on opettanut meille sen totuuden, että tie taiwaalliseen perintöön käy kärsimysten kautta. Hän sanoo: **„Joka koettaa woittaa sielunsa itselleen, hän kadottaa sen, ja joka kadottaa sen, pelastaa sen"** (Luuk. 17, 33). Kärsimysten tiellä saa Hengessä waeltawa iankaikkisen elämän. Johannes sanoo: **„Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassaan"** (1 Joh. 5, 11). Hengessä waeltaminen kysyy itsensäkieltämistä ja taistelua, mutta ei maailmassakaan ole teitä, jotka eiwät uhreja waatisi, jos jotakin on saawutettawa.

Jeesus sanoi, kun Hän oli kiusauksen taistelussa Getsemanessa: **„Walwokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen; henki tosin on altis, mutta liha on heikko"** (Matt. 26, 41). Walwominen on tarpeen sille, joka tahtoo Hengessä waeltaa, sillä ihminen on kiusausten ympäröimänä, eikä hän woi omin woimin päästä niiden läpi. Opetuslapset turwasiwat siihen, että he rakastiwat Herraa ja että heidän henkensä oli altis, mutta he eiwät jaksaneet walwoa, waan uupuiwat uneen, ja sinä yönä he loukkaantuiwat siihen Herraan, joka meni kuolemaan ihmiskunnan sowinnoksi. Siinä kohden ihmiset enimmiten erehtywät, että turwaawat hywään tahtoonsa eiwätkä tunne lihan heikkoutta. Kewytmieliset ihmiset ajattelewat, etteiwät he ole niin huonoja, koska heillä on hywä sydän ja koska he tawoittelewat monenlaista hywää, ja he eiwät wakawasti rupea taistelemaan syntiä wastaan. Oikeamielisetkin ihmiset usein unhottawat, että heidän hywä tahtonsa on waarallinen wihollinen, kun luottawat siihen. Sentähden joutuwat tämmöiset usein odottamattomiin kiusauksiin ja erehdyksiin. Ja tämmöisessä luottamuksessa on syy siihen, että oikein ajattelewia ihmisiä usein on waikea saada taipumaan elämän tielle, kun he tyytywät siihen oikeamielisyyteen, mikä heillä on. Ihmisen hywä tahto ei riitä, kun on elämän tielle pyrittäwä, sillä henkiolennon sisimmässä on kyllä ikäwä korkeampaa elämää, mutta liha on heikko, eikä se woi noudattaa tuota sywempää taipumusta, kun se on maallisen ja maailmallisen

haluun tietoutunut. Jeesus on woittanut kaikki tiusaukset, ja Hänessä on katoamaton Hengen woima, jota Hän antaa niille, jotka Häntä etsiwät.

Jotakuta tietä waeltaa ihminen ja jotakuta määrää hän tawoittelee. Hywiä päiwiä hän tahtoo saada ja onnellisekši hän tahtoo tulla. Mutta erilaiset owat ne keinot, joita ihmiset tässä kohden käyttäwät. Useat loukkaawat niitä sääntöjä, jotka Jumala on ihmisen elämälle määrännyt, niin että jokainen woi nähdä, että tuo tie wie perikatoon. Toiset noudattawat tunnollisuudesta tai wiisaudesta sitä järjestystä, jonka Jumala on tälle elämälle säätänyt, mutta he tuntewat itseään onnettomikši ja lopulta heidän on täältä lähteminen, eikä heillä ole iankaikkisen elämän toiwoa, kun eiwät ole elämän Herraa etsineet. On kuitenkin olemassa tie, joka ei päätty hautaan, walo, joka loistaa sieluun kuoleman pimeydenkin läpi, ja elämä, jossa ei mikään häiritse sydämen iloa. Tuota täydellistä elämää ikäwöi ihmishenki, ja se on Jumalan lahja, jonka Hän antaa niille, jotka Kristukseen uskowat ja hänen Henkensä hallittawia owat. Ansiosta ei ihminen woi tätä elämää saada, sillä hän on synnin turmelema. Armosta waan saa ihminen iankaikkisen elämän, ja kaita on elämän tie, sillä ihminen ei tahdo olla niin huono, että hän ainoastaan armosta eläisi. Mutta iankaikkiseen elämään nähden on ihminen niin synnin ja kuoleman sortama, ettei ole maailmassa mitään, joka woi häntä auttaa. Korkealle lentäwän mielen täytyy sortua, niin että ihminen iloitsee siitä, että hän armosta saa elämän. Tässä mielessä toimii Hengessä waeltawa, sillä hän tietää, että hän elää armosta, ja Jumala auttaa häntä, niin että hän saa woimaa käymään ahtaan portin kautta elämän kaidalle tielle ja sillä tiellä kulkemaan.

Kun Pyhä Henki helluntaipäiwänä wuodatettiin kaiken lihan yli, koitti uusi luomispäiwä ihmiskunnalle, ja elämän woima ylhäältä asustui Herran opetuslapsiin, niin että he uudistuiwat Kristuksen kuwaan. Samoin alkaa ihmiselle wieläkin uusi elämä, kun hän uskomalla Kristukseen kastetaan Pyhällä Hengellä, sillä tämä Henki on totuuden Henki, wiisauden ja ilmestyksen Henki, woiman ja rakkauden Henki, joka johdattaa elämän tiellä ja antaa woimia ylhäältä. Tämä Henki luwattiin uskowalle wanhan liiton ennustuksessa, kun Jumala sanoi: **„Minä pirskoitan teidän päällenne puhdasta wettä, ja te puhdistutte; kaikesta saastaisuudestanne ja kaikista epäjumalistanne puhdistan Minä teidät. Ja annan teille uuden sydämen, ja uuden Hengen annan Minä teihin“. „Minun Henkeni annan Minä teihin ja teen sen, että te waellatte minun säännöissäni ja pidätte ja teette minun oikeuteni“** (Hes. 36, 25. 26. 27). Uuden liiton kastetta lupaa Jumala, uuden sydä-

men ja Hengen, jonka woimasta uskowa woi waeltaa Jumalan säännöisä. Jeesus Kristus woideltiin Pyhällä Hengellä ja woimalla, ja Kristuksessa on Jumalan Henki ilmestynyt inhimillisessä luonnossa, niin että uskowa pääsee Hänessä tuntemaan Hengen olentoa. Joka opetuslapsen silmällä katselee Jeesusta, saa Hengen waikutuksia sydämeensä, saapi nuhteita ja lohdutusta, waloa ja wahwistusta, niin että hän oppii tuntemaan Kristuksen Henkeä. Pyhä Henki ympäröipi Jeesuksen opetuslasta, ja tässä syntyy ja kaswaa uskoa ja rakkautta Herraan, niin että hän walmistuu wastaanottamaan Hengen lahjan. Silloin hän woi waeltaa Hengessä.

Armon Herra! Auta meitä waeltamaan Hengessä ja kulkemaan elämän kaitaa tietä, kunnes kerran saamme nähdä Sinua kaswoista kaswoihin. Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

52. Mimmoinen kylwö, semmoinen niitto.

Saarna wiidentenätoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Gal. 5, 25—6, 10.

„Jos elämme Hengessä, niin waeltakaamme myös Hengessä. Älkäämme olko turhan kunnian pyytäjiä, niin että toisiamme ärsyttelemme, toisiamme kadehdimme. Weljet, jos joku tawataan jostakin rikkomuksesta, niin ojentakaa te hengelliset häntä säwyisyyden hengessä, ja ole waruillasi, ettet sinäkin tulisi kiusatuksi. Kantakaa toistenne kuormat, ja niin te täytätte Kristuksen lain. Sillä jos joku luulee jotakin olewansa, waikka ei ole mitään, niin hän pettää itsensä. Mutta tutkikoon kukin omat tekonsa, ja silloin hänellä on olewa kerskaamista ainoastaan itseensä nähden eikä toiseen nähden; sillä kunkin on kannettawa oma taakkansa. Jakakoon sanassa opetettawa kaikesta hywästään opettajalleen. Älkää eksykö, Jumala ei salli itseään pilkata; sillä mitä ihminen kylwää, sitä hän niittääkin. Joka lihaansa kylwää, on lihasta niittäwä turmeltumusta; mutta joka henkeen kylwää, on hengestä niittäwä iankaikkisen elämän. Ja kun teemme hywää, älkäämme lannistuko, sillä me saamme aikanamme niittää, jos emme wäsy. Sentähden, kun meillä wielä on aikaa, tehkäämme hywää kaikkia kohtaan, mutta warsinkin uskonheimolaisiamme kohtaan".

Tekstimme liittyy edellisen sunnuntain epistolatekstiin. Apostoli kehoittaa kirjeen lukijoita waeltamaan Hengessä ja painaa heidän mieleensä sen totuuden, että niitto on kylwön mukainen. Jos olemme asettuneet Pyhän Hengen johdatuksen alle, niin tulee uuden

elämänperusteen waikuttaa elämässäkin. Eläminen Hengessä saa aikaan waeltamisen Hengessä, mutta ihmisessä on luontaista hitautta, joka panee esteitä uskon kuuliaisuudelle. Sentähden on kehoitus tarpeen. Sisällisen ja ulkonaisen elämän tulee olla soinnussa keskenään.

Joka Hengessä waeltaa, hän ei etsi turhaa kunniaa, sillä hän antaa Jumalalle kunnian kaikista hänen lahjoistaan. Kunnianhimoinen ihminen kadehtii lähimäisen etuja ja ärsyttää tätä, kun hän tahtoo näyttää omaa paremmuuttaan halwentamalla toista. Kiusaukset ympäröiwät kristittyä, ja jos joku lankeaa, niin tulee niiden, jotka owat hengellisiä, ojentaa tämmöistä säwyisyyden hengessä. Ylpeä ja katkera nuhde ei paranna, waan se haawoittaa. Me kuljemme iljanteella, jolla on helppo kompastua. Jokaisen tulee olla waruillaan, ettei hänkin joutuisi kiusaukseen. Ei ole sitä syntiä, johon ei kiusaaja woisi kietoa ihmistä, jollei tämä walwo ja rukoile. Sentähden tulee kristityn rakkaudella ojentaa rikkomukseen joutunutta ja pysyä nöyryydessä. Apostoli kehoittaa weljiä ojentamaan toisia, ja weljen rakastawa mieliala woittaa parhaiten eksynyttä weljeä.

Me olemme kaikki matkalla, jolla moninaiset waiwat ja kärsimykset owat kestettäwät. Hengellisiä ja maallisia murheita painaa usein kristityn mieltä, ja Hengessä waeltajien tulee kantaa toisten kuormat, sillä siihen Herra kehoittaa meitä sanalla ja esikuwalla. Kristuksen laki waatii meitä rakkaudella palwelemaan weljiä ja wirwoittamaan heitä täällä murheen laaksossa. Apu ei ole annettawa wain silloin tällöin, waan aina on noita tarwitsewia meidän ympärillämme, joiden kuormia meidän on kannettawa. Jos joku luulee jotakin olewansa eikä itsekkyydessään tahdo alistua auttamaan tarwitsewaa, niin hän pettää itsensä, sillä hän on syntinen ihminen, eikä hän totuuden walossa ole mitään. Turha on itsestään ylwästeleminen, ja tullakseen siitä wakuutetuksi on kristitylle tarpeen, että hän tutkii omat tekonsa. Jos ihminen wertaa itsensä muihin, sokaisee itsekkyys hänen silmänsä, niin että hänen omat ansionsa tulewat suuriksi toisen rinnalla, mutta kun hän kohdistaa tutkintonsa omiin tekoihinsa ja tunnollisesti tutkii niitä, on hänellä olewa kerskaamista ainoastaan itseensä nähden. Ei hän silloin rupea hakemaan toisen heikkouksista aihetta kiittämään itseään, sillä hänellä on itsellään yllinkyllin puutteita. Turha on ihmisen itsensä wertaaminen muihin, sillä Jumala ei arwostele ihmistä tuon wertailun mukaan, waan Hän tuomitsee jokaisen hänen omien tekojensa mukaan. Jos ihminen oikein tutkii itsensä, tulee hän huomaamaan, että hänellä on oma taakkansa kannettawana ja että syntikuormansa on

niin suuri, ettei hänellä ole yhtään aihetta ylpeilemiseen. Itsensä tutkiminen estää ihmistä halweksimasta lähimäistä, ja se kehoittaa häntä auttamaan muita, koska hän itse on puutteenalainen.

Wielä kehoittaa apostoli opetettawia jakamaan kaikesta hywästään opettajilleen, sillä opettajan, joka jakaa kuulijoilleen hengellistä hywää, tulee opetettawiltaan saada maallista hywää. Apostoli sanoo korinttolaisille: **„Jos me olemme kylwäneet teille hengellistä hywää, onko paljo, jos me niitämme teiltä aineellista?"** (1 Kor. 9, 11). Hengellinen hywä on aineellista hywää korkeampi. Wakawat owat Jumalan säännöt. Ihminen ei woi niitä muuttaa. Jumala ei salli pilkata itseään. Luonnon piirissä on niitto kylwön mukainen, ja sama sääntö wallitsee hengenkin alalla. Joka elää turmeltuneen mielensä mukaan, hän rikkoo alituiseen Jumalan käskyjä, ja hän saa lihasta niittää turmeltumusta. Joka kylwää hekumaa ja synnin nautintoja, hän saa niittää häpeää. Mutta joka on Pyhän Hengen hallittawana, elää armosta ja toimii rakkaudessa, hän niittää hengestä iankaikkisen elämän.

Kun Hengessä waellamme ja teemme hywää, niin meidän ei tule wäsyä, sillä semmoinen työ ei ole turha, waan aikanaan me saamme niittää. Hywä siemen tarwitsee aikaa, woidakseen itää, kaswaa ja tehdä hedelmän. Kristuksen tullessa saawat Hengessä waeltajat olla osallisia suureen leikkuuseen. Joka alkaa toimen, mutta jättää sen kesken, hän ei pääse niittoon. Meidän on wäsymättä kestäminen siinä hywässä työssä, jonka Jumala on antanut meille tehtäwäksi. Kiittämättömyys ja pahuus owat usein lannistamassa intoa hywän tekemisessä, mutta niin kauan, kuin meillä wielä on aikaa, tulee meidän tehdä hywää kaikkia kohtaan ja warsinkin uskonheimolaisiamme kohtaan. Se aika on käytettäwä, mikä meille on annettu, niin että teemme hywää kaikille. Kallis ja wakawa on niiton päiwä.

Ihmissydän on henkinen pelto, joka ottaa wastaan niitä waikutteita, jotka tulewat ulkoa, kirjoista, seurustelusta ja ihmiselämästä, ja se kätkee ja walmistaa näitä waikutteita, kunnes ne kypsywät. Laaja ja moninainen on se kylwö, joka toimitetaan nykyaikana ihmiskunnassa, mutta enemmän kylwetään lihaan kuin henkeen. Huono kirjallisuus on kaswamassa, ja sitä luetaan paljon. Turmelewia huweja on runsaasti tarjona, ja warsinkin on nuorison etsimässä niitä. Seurustelu wieroittaa usein Jumalasta ja kietoo turhuuteen ja syntiin. Kammottawan runsas on se kylwö, mikä toimitetaan lihaan, ja se kaswaa ihmisten sydämissä ja on aikanaan puhkeawa hedelmäksi pimeyden tekoihin. Mikä kauhun aika on

edesſämme, kun tämä ſynnin kylwö on hedelmänä tuhoawa ihmiskunnan wiljawainioita!

Mutta woitolle ei paha ole pääſewä, ſillä oikeus ja totuus lopulta woittawat. Laaja ja moninainen on ſe hywä kylwö, mikä toimitetaan nykyaikana henkeen. Jumalan herätyſtuulia liikkuu kriſtikunnaſſa. Ewankeliumin ſana julistetaan pakanamaailmaſſa. Lähetyſtyö on yhä laajenemaſſa. Pipliaſeurat lewittäwät kaikkiin kanſankerroksiin pyhiä kirjoja. Hywäntekewäiſyyslaitoksia ſyntyy ympäri maailmaa. Elämän ſana kylwetään kodeiſſa ja kouluiſſa nuoriſon ſydämiin. Tämäkin kylwö kaswaa ja kypſyy, ja ſe on aikanaan pääſewä woitolle, ſillä Jumala on ſitä kannattamaſſa. Sentähden tulee ſen, joka on hywää tekemäſſä, olla kestäwä, niin ettei hän wäſy.

Peruserehdys Israeliſſa oli ſe, että Jumalan totuus, parannus, usko ja taiwaan waltakunta puettiin itſekkään mielen, oman wiiſauden, oman hurskauden, jopa epäuskonkin muotoon. Juutalaiſet eiwät ſuoraan hyljänneet ſitä, mitä kuuliwat Jumalasta, mutta he omakſuiwat ſen wain ſiihen määrään, kuin ſe ſoweltui heidän ajatukſiinſa, mielipiteiſiinſä ja toiweihinſa. He tahtoiwat korottaa kanſanſa, waltionſa ja kirkkonſa entiſeen ſuuruuteen, ja ſentähden tuli muka Jumalan waltakunnan liittyä heidän ſääntöihinſä, tukeakſeen ulkonaiſta waltion ja kirkon waltaa. Omien mielikuwitusten mukaan muodostiwat he Jumalan waltakunnan maalliſeksi ja ulkonaiſeksi wallaksi. Mutta Jumalan waltakunta ei ole tästä maailmasta, joka on ſynnin turmelema, eikä Jumalan waltakunta liity tähän maailmaan. Se ei aſetu ſen wertaiſeksi eikä omakſu ſen waltaa ja loistetta, waan ſe eſiintyy taiwaan waltakuntana, jolla on waſituinen olentonſa ja joka tuo katoamattoman elämän pyhiä woimia ihmiskuntaan. Jumalan waltakunta ei tuo näitä aarteita maailmaan ulkonaiſena, ſilminnähtäwänä waltana, waan ſiſälliſenä, näkymättömänä elämänä. Sydämen ſalattuun ihmiſeen tahtoo Kriſtus aſustua Henkenſä kanſſa wiiſaudellaan, wanhurskaudellaan, pyhitykſellään ja lunastukſellaan. Kriſtukſen kirkkaus on kätketty Jumalaſſa, kunnes Hän itſe ilmestyy ja uuſi maailmanaika alkaa. Tänä maailmanaikana pyſyy Jumalan waltakunta ſiſälliſenä ja ſiſälliſenä ſe tulee uskowaan. Kun Herra ilmestyy kirkkaudeſſa, tulee Jumalan waltakunta ulkonaiſeksi. Silloin kriſtittyjen ruumiitkin kirkaſtuwat, luonto wapaantuu turmeltumukſen orjuudesta ja maailman waltakunnat ſaawat Jumalan kuninkaita ja pappeja hallitſijoikſeen. Silloin kanſat kääntywät, niin että yksi Paimen hoitaa yhtä laumaa. Siihen asti pyſyy maailma maailmana ja Jumalan tuomiot käywät ihmisten ſyntien yli.

Kun juutalaiſet tekiwät Jumalan waltakunnan ulkonaiſeksi ja muuntiwat ſen olennon maallisten pyyteittenſä mukaan, kylwiwät he moninaiſissa puuhisſaan lihaan, waikka oliwat tekewinään Jumalan tahtoa, ja ſen kautta he joutuiwat turmioon. Kristikunnaſſa on ſama pyrkimys tehdä Jumalan waltakunnan olento ulkonaiſeksi ja maailmalliſeksi. Mikäli ſe tapahtuu, muunnetaan täälläkin Jumalan waltakunta ſemmoiſeksi, kuin Herra ei tahdo ſitä, ja ſiten ſaadaan aikaan lihaan kylwämistä, josta lähtee huono niitto. Meidän on tyytyminen ſiihen näkymättömään ja ulkonaiſesti halpaan muotoon, mikä Jumalan waltakunnalla on tänä maailmanaikana. Kun tahdotaan uskonnolliſia ſuurtekoja ſaada aikaan, kun pyydetään Jumalan waltakunnalle ulkonaista waltaa ja loistetta, niin kuljetaan harhateillä. Kristuksen jäljissä on meidän kulkeminen ja hänen eſikuwaanſa noudattaminen. **„Tämä on tie, käykää ſitä“**, eikä meidän ole oikealle eikä waſemmalle poikkeaminen (Eſ. 30, 21). Jeeſus ſanoo: **„Joka pyſyy Minuſſa ja joſſa Minä pyſyn, ſe tuottaa paljon hedelmää; ſillä ilman Minua ette woi tehdä mitään“** (Joh. 15, 5). Jumala tahtoo hedelmiä, jotka ſyntywät uskonyhteydeſſä Kristuksen kanſſa, mutta ſemmoiſia tekoja Herra ei tahdo, jotka keinotekoiſesti pannaan toimeen ja jotka eiwät lähde uskowan ſiſälliſestä elämästä ja olennosta.

Apostolit teroittawat kristittyjen mieleen, että heidän tulee joka päiwä uudistua mielenſä hengeſſä Jumalan waltakunnan armon woimilla, niin että he yhä paremmin kotiintuwat näkymättömään elämäpiiriin ja kiinnittäwät ſydämenſä Herran tulemukſeen. Ja toiſena peruskohtana teroittawat apostolit, että kristittyjen tulee elämäſſä tuottaa oikeita parannukſen hedelmiä, riiſuen pois wanhan ihmiſen, joka on kietoutunut tähän maailmaan, ja pukeutuen uuteen, joka etſii ſitä, mikä on ylhäällä. Tämä on ſe terweellinen oppi, jota ihmiſet eiwät wiimeiſinä aikoina kärſi, waan haaliwat itſelleen opettajia korwaſyyhyynſä omien himojenſa mukaan (2 Tim. 4, 3). On tähän aikaan olemaſſa paljon törkeää kylwämistä lihaan, mutta paljon on myös hienompaa kylwämistä, joka pukeutuu uskonnolliſeen waippaan. Siſällinen mielenmuutos ja Hengeſſä waeltaminen walmistawat tietä Herralle ja hänen waltakunnalleen, joka nyt tulee ſiſälliſesti, mutta joka pian on tulewa ulkonaiſesti. Me kuljemme Jumalan tuomioita kohti, niitä wiimeiſiä tuomioita, jotka Jumalan ſanan mukaan käywät tulewan Jumalan waltakunnan edellä. Silloin Jumalan wiha ſortaa kanſojen wihan, ja ſilloin Jumala **„puhdiſtaa puimatanterenſa ja kokoaa wehnät aittaanſa, mutta ruumenet Hän polttaa ſammumattomaſſa tuleſſa“** (Luuk. 3, 17). Silloin niittää henkeen kylwäjä iankaikkiſen elämän, mutta

lihaan kylwäjä niittää turmeltumukſen. Epäuskon lapſi liikkuu maailman turhiſſa iloiſſa, arwellen, ettei noita tuomioita tulekaan, mutta kun **„taiwaat katoawat ryskeellä, ja alkuaineet hajoawat kuumuudesta, ja maa ja kaikki, mikä ſiinä on tehty, palawat“** (2 Piet. 3, 10), ſilloin loppuu maailman ilo, ja pilkka päättyy epätoiwon kauhuun.

Woimalla eſiintyi Johannes kastaja Israeliſſa ja waati kanſaa parannukſeen. Ei hänellä ollut maallista wirkaa, mutta totuuden todiſtukſella hän pani koko kanſan liikkeelle. Ei hän ketään imarrellut eikä ketään peljännyt, waan hän oli Korkeimman palwelija, joka walmiſti Herralle tietä ja waati kaikkia tekemään parannukſen arwoiſia hedelmiä. Hän ſanoo wäärillä teillä kulkewan kanſan kyykäärmeiden ſikiöikſi ja kieltää heitä turwaamasta ſiihen, että Abraham oli heidän iſänſä, ſillä kirwes oli pantuna puiden juurelle. Hän wiittaſi Kriſtukſeen, joka kastaa Pyhällä Hengellä ja tulella, ja kutſui kanſaa pois harhapoluilta kylwämään henkeen, niin että ſe ſaiſi hengestä niittää. Wuoriſaarnaſſaan ſanoo Kriſtus: **„Jokainen puu, joka ei tee hywää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen“** (Matt. 7, 19). Pyhällä wakawuudella waroittaa Hän opetuslapſia purkamasta Jumalan käskyjä ja tyytymästä kirjanoppineiden ja fariſeusten ulkonaiſeen wanhurskauteen, ſillä ei jokainen, joka ſanoo: **„Herra, Herra!“** pääſe taiwasten waltakuntaan, waan joka tekee taiwaalliſen Iſän tahdon. Samoin apoſtolit ja profeetat todiſtawat, että parannus on tehtäwä, ſillä lihaan kylwäminen tuottaa tuomion. Näille Jumalan todiſtajille oli ſe, minkä he puhuiwat, pyhintä totuutta, ja meidän tulee ottaa waari heidän todiſtukſiſtaan. Kaikki ſanowat he meille: **„Joka lihaanſa kylwää, on lihasta niittäwä turmeltumusta; mutta joka henkeen kylwää, on hengestä niittäwä iankaikkiſen elämän“.** Mutta paljon on kriſtityitä, jotka liikkuwat uskon ja epäuskon waiheella, owat puoleksi uskowia ja puoleksi epäilewiä, niin ettei Jumalan wakawuus eikä Jumalan rakkaus pääſe walloittamaan heidän ſydäntään. Ja uſealle on Jumala tullut wieraaksi olennoksi, waikka hänen armonſa ja Henkenſä kaikkialla ympäröi meitä. Luonnon ihmeelliſeſſä elämäſſä toimii kaikkiwaltias, kaikkiwiiſas, iankaikkinen Henki. Sentähden on luonnon ſiunaus Jumalan hywyyttä, ja ſe waiwa, minkä luonnon ſääntöjen rikkominen tuottaa, on Jumalan kuritusta. Ja ihmiſten ja kanſojen elämä on ſen Hengen ſäännön määräämä, joka täyttää taiwaan ja maan. Mutta uſeat eiwät ota huomioonſa Jumalan läsnäoloa, waan he eläwät niinkuin eläimet ja kylwäwät lihaanſa ſynnin ſiemeniä, jotka kypſywät hedelmikſi ja tuottawat turmiota.

Jumalattomuuden kaswamiſeen owat nekin ſyypäitä, jotka eiwät kunnioita Jumalaa, niinkuin heidän tuliſi. Ulkonaiſesti he kyllä owat tekemiſiſsä Jumalan kanſsa, mutta ſydämen ihminen on wieraantunut Hänestä. Jumala on etſittäwä, ja ſydämen ſalasſa Hän löydetään. Milloin Jumalan ſanaa wain ajatukſella tutkitaan ja Jumalaa ulkonaiſesti palwellaan, jää ſydän kylmäkſi, eikä ratkaiſewaa mielenmuutosta ſynny, waan ſuhde maailmaan jää entiſelleen. Jumalan tulee olla henkemme keskuskohtana. Jumalan tahdon tulee olla ſydämemme lakina. Jumalan hywyyden ja armon tulee olla kallein aarteemme. Ihminen kohtelee uſeinkin kewytmieliſesti Jumalan totuutta, niin ettei hän antaudu ſiihen parannukſeen ja uskoon, josſa lihaan kylwäminen lakkaa. Moni luulee, ettei parannusta eikä parannukſen arwoiſia hedelmiä tarwita, mutta Jumalan kirwes on ſen puun juurella, joka lihaan kylwää eikä tee hywää hedelmää. Luonnollinen oikeamieliſyys ja hywän harrastaminen ei riitä, ſillä ei kukaan woi ilman Kristusta, ilman hänen lunastustaan ja ilman uskoa tulla taiwaan waltakuntaan. Ja kun ihminen on uskoſsa wastaanottanut Jumalan armon, tulee hänen waeltaa Hengeſsä ja kylwää henkeen.

„Herran armosta on, ettemme ratki hukkuneet; ſillä ei hänen laupeutenſa wielä loppunut. Se on uuſi joka aamu, ja ſuuri on ſinun uskolliſuuteſi“ (Jer. wal. 3, 22. 23). Kehoitukſen ja wirwoitukſen ſanoja on tuoſsa tunnustukſeſsa ahdistetuille ja ſorretuille, jotka owat waiwojen ympäröiminä ja jotka huoleſtuneina katſelewat tulewaiſuuteen. On niin paljon lihaan kylwämiſtä ympärillämme ja niin paljon turmeltumukſen niittoa, että apu on wakawasti etſittäwä Häneltä, joka oſoittaa armoa kaikille hätääntyneille. Onneton, joka ei löydä uskolliſuutta maan päällä eikä ſaa apua ihmiſiltä, woi aina paeta ſen Jumalan luo, jonka hywyys ja uskolliſuus eiwät lopu. Kun murheella katſelemme ſynnin kaswawaa waltaa, joka ennuſtaa tulewia kowia tuomioita, on meidän täydellä todella pakeneminen ſen Jumalan turwiin, joka on hywä kaikille. Häneltä on meidän pyytäminen armoa, että Jeeſus Kriſtus ja hänen ewankeliuminſa ſaiſiwat ſywempää jalanſijaa kanſojen ſydämeſsä, niin että ihmiskunnan lewoton meri aſettuiſi eläwän Jumalan kaswojen edeſsä ja ihmiſet rupeaiſiwat kammoamaan ſitä kylwöä lihaan, joka uhkaa ſiwiſtyskanſoja perikadolla. Sen puolesta on meidän tekeminen työtä, että kanſoiſsa ſyntyiſi ſe mielenmuutos ja usko, joka woi ſaada aikaan parannukſen arwoiſia hedelmiä, ja että laajempi kylwö henkeen ſyntyiſi, josta iankaikkiſen elämän niitto lähtiſi. Monenlainen kurjuus ja tapainturmelus tekewät tuhojaan kanſoiſsa, ja nyt kylwetään tuulta,

josta myrskyä niitetään. Jumalan tuomioita kohti kanſat nyt kulkewat.

Jospa kanſat tuntiſiwat, kuinka owat Jumalan hywyyttä ja uskolliſuutta wäärin käyttäneet ja unhottaneet ſen Jumalan, joka iankaikkiſella rakkaudella on wetänyt heitä puoleenſa! Jospa he aikanaan tuliſiwat tuntemaan uskottomuutenſa ja ſyntinſä, jotka ſyyttäwät heitä Jumalan waltaistuimen edesſä! Meidän on tunnustaminen Jumalan armollista hywyyttä, joka on meitä auttanut, niin ettemme ole ratki hukkuneet. Paljailla päätöksillä ei aſema parane, waan kanſojen on todella palajaminen ainoan auttajan tykö, niin että pahan lähde woi tulla tukituksi. Jeeſus Kristus on auttaja kaikeſſa hädäſſä, ja Hän on tunnettawa pyhästä ſanasta, jonka tulee olla ſydämemme aarteena ja kynttilänä matkallamme.

Ei ole meillä wain taistelemista luonnolliſen pahan kanſa, waan pimeyden ſalainen woima on lannistamaſſa hywää ja tukemaſſa pahaa. Ja puutetta on niistä uskolliſista ja taitawista henkilöistä, jotka pelkäämättä ja taidolla eſiintywät tukeakſeen hywää ja wastustaakſeen pahaa. On niin paljon niitä, jotka puheiſſa ja kirjalliſuudeſſa owat oman woiton takia lietſomaſſa pahoja himoja. Ja moni aidake, joka ennen oli tukemaſſa hywää kuria ja painamaſſa alas pahaa, on kaatunut. Tähän aikaan puuttuu ſitä wakawaa henkeä, joka ennen oli kaswatusta kannattamaſſa. Sentähden on lihan kylwö kammottawaſſa määräſſä kaswanut ja ſen rinnalla myöskin kaikenlainen turmeltumus. Synnin ihminen on kypſymäſſä. Epäusko ja wäärä usko wiettäwät woittojaan, ennenkuin ne lopulliſesti ſortuwat. Walheen woimat owat toimimaſſa, ja koetuksen hetki on tulewa yli koko maanpiirin koettelemaan niitä, jotka maan päällä aſuwat (Ilm. 3, 10). Mutta hallitſijana on Hän, joka on ſama eilen, tänään ja iankaikkiſesti, ja käynti Hänen tykönſä on aina awoinna meille. Usko on ſe woitto, joka woittaa maailman, ſillä uskoſſa me ſaamme taiwaan waltakunnan woimia käytettäwikſemme. Jumala ſanoo: **„Wuoret ſiirtywät ja kukkulat liikkuwat, mutta minun armoni ei ſiirry ſinusta eikä rauhani liitto liiku“** (Eſ. 54, 10).

Armon Herra! Auta meitä kilwoittelemaan hywä uskon kilwoitus ja kylwämään henkeen, niin että ſaamme niittää iankaikkiſen elämän. Kuule, Herra, meitä! Amen.

53. Kristus tahtoo asua uskowan sydämessä.

Saarna kuudentenatoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Ef. 3, 13—21.

„Sentähden minä pyydän, ettette lannistuisi niiden ahdistusten wuoksi, joita teidän tähtenne kärsin, sillä ne owat teidän kunnianne. Sen takia minä notkistan polweni Isän puoleen, josta kaikki, jolla isä on taiwaissa ja maan päällä, saa nimensä, että Hän kirkkautensa runsauden mukaisesti antaisi teidän, sisällisen ihmisenne puolesta, woimassa wahwistua hänen Henkensä kautta ja Kristuksen asua uskon kautta teidän sydämissänne, niin että te, rakkauteen juurtuneina ja perustuneina, woisitte kaikkien pyhien kanssa käsittää, mikä leweys ja pituus ja sywyys ja korkeus on, ja oppia tuntemaan Kristuksen rakkauden, joka on kaikkea tietoa ylempänä; jotta tulisitte täyteen Jumalan kaikkea täyteyttä. Mutta Hänelle, joka woi tehdä enemmän, monin werroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, sen woiman mukaan, joka meissä waikuttaa, Hänelle olkoon kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolwien iankaikkisesti. Amen".

Kristus tuli ja julisti rauhaa juutalaisille ja pakanoille, niin että molemmilla on Hänen kauttaan pääsö yhdessä Hengessä Isän tykö (Ef. 2, 17. 18), ja sen kautta owat pakanat osallisia lupaukseen Kristuksessa Jeesuksessa. Paawali sai ilmestyksen kautta tiedon ewankeliumin salaisuudesta, ja hänelle annettiin Jumalan armon taloudenhoito pakanoita warten. Sentähden hän kehoittaa pakanoita pysymään Jeesuksessa Kristuksessa, ja hän pyytää kirjeen lukijoita, ett'eiwät lannistuisi niiden ahdistusten tähden, jotka hänen on kärsittäwä, sentähden että hän on pakanoille julistanut Kristusta. Uskon kilwoituksessa kokematon ehkä ajatteli, että Jumala ei woisi antaa niin paljon waiwoja tulla Paawalin osaksi, jos tämän oppi olisi oikea, mutta Kristus käwi kärsimysten kautta kunniaan, ja samaa tietä on Herran opetuslapsen kulkeminen. Ne waiwat, joiden alaiseksi apostoli oli joutunut, oliwat pakanakristityille kunniaksi, sillä nämä saattoiwat näistä huomata, että se usko, jonka he oliwat omaksuneet, oli oikea kristillinen usko ja että se woi woittaa kaikki kärsimykset.

Paawali kilwoitteli esirukouksessa kaikkien perustamainsa seurakuntien puolesta; sentähden hän nytkin notkistaa polwensa Isän

puoleen, josta kaikki, jolla iſä on taiwaiſſa ja maan päällä, ſaa nimenſä, ja pyytää Häneltä apua. Taiwaan Iſä on kaikkien enkelien ja ihmisten Iſä, kaikkien niiden oikea Iſä, jotka ſanotaan lapſiksi taiwaiſſa ja maan päällä, ja Hän auttaa lapſiaan. Iſän nimi herättää luottamusta, mutta taiwaan Iſä on kaikkia muita iſiä korkeampi, ja Hänelle me woimme uskoa itſemme. Apostoli pyytää, että Jumala kirkkautenſa runſauden mukaiſesti, hänen olentonſa täyteyden mukaan, antaiſi kirjeen lukijain woimaſſa wahwistua ſiſälliſen ihmiſen puolesta, niin että he itſe woimistuiſiwat ja woiſiwat wahwistaa muita. Siſällinen ihminen ſyntyy parannukſeſſa, kun ihminen menee itſehenſä, tuomitſee ſyntinſä ja rikkoo liiton ſynnin kanſſa. Luonnolliſen ihmiſen olento on hajallaan, ſillä omatunto on nukkuſiſſa ja ajatus ja tahto owat kääntyneet maailmaan. Parannukſeſſa ihminen ajatukſellaan tarkkaa omantunnon tointa ja tahdollaan hän pyytää toteuttaa ſen, minkä huomaa oikeaksi. Siſälliſesti hengen perustoimet ſiis yhdistywät, ja ihminen wastustaa ſyntiä. Mutta tältä ſiſälliſeltä ihmiſeltä puuttuu woimia hywän toteuttamiſeen. Uudesſaſyntymiſeſſä ſaa ihminen Pyhän Hengen ja tämän kautta ſyntyy uuſi ihminen, jonka elämän Hengen laki Kristukſeſſa Jeeſukſeſſa wapauttaa ſynnin ja kuoleman laista, niin että ihminen woi waeltaa uudeſſa elämäſſä. Apostoli rukoilee taiwaan Iſää, että tämä Henkenſä kautta wahwistaiſi efeſolaisten ſiſällistä ihmistä, ſillä Hengeſtä lähtee ſe woima, joka tukee uskowaa taistelusſa ſyntiä ja maailmaa wastaan.

Wielä pyytää apostoli Jumalaa, että kirjeen lukijat tuliſiwat ſiihen ſuhteeſeen Kristukſeen, että tämä aſuiſi heidän ſydämisſään. Uudesſaſyntymiſeſſä tulee Kristus, kun ihminen ſyntyy ylhäältä, aſumaan uskowan ſydämeen. Kristus ei ole wain wieras, joka ſilloin tällöin pääſee ihmistä lähemmäksi, waan Hän on walloittanut ſydämen ja ſaanut pyſywäiſen aſunnon ſiellä. Paawali ſanoo: **„Minä elän, en enää minä, waan Kristus elää minuſſa“** (Gal. 2, 20). Tämä on eläwän kristityn waſituinen aſema. Uskon kautta pääſee ihminen tämmöiſeen yhteyteen Kristukſen kanſſa, kun ſydän omakſuu Jumalan armon Kristukſeſſa ja Henki kirkastaa Kristukſen. Sillä tapaa tulee uskowa juurtuneeksi rakkauteen, niin että hän elää ſiinä, niinkuin puu juurineen kaswaa maaſſa ja ſaa ſieltä mehua ja woimaa, ja hän tulee perustetuksi rakkauteen, niin että rakkaus on ſe perustus, jolle hän rakentaa elämänſä rakennukſen.

Uskonyhteydeſſä Kristukſen kanſſa tulee kristitty kaikkien pyhien kanſſa käſittämään, mikä leweys ja pituus ja korkeus elämän tiedon piiriſſä on. Kaikille ihmiſille on Jumalan rakkaus tarjona

ja se antautuu jokaiselle sitä etsiwälle. Ääretön on tämä rakkaus, eikä sillä ole alkua eikä loppua. Niin sywä ja niin korkea on tämä rakkaus, ettei kukaan woi sitä käsittää, sillä ristin kuolemaan asti oli Kristus kuuliainen Isänsä tahdolle, Hän pelasti meidät synnin tuomiosta, ja Hän tarjoo kaikille iankaikkisen elämän. Apostoli pyytää Jumalaa, että kirjeen lukijat oppisiwat tuntemaan Kristuksen rakkautta, joka on kaikkea tietoa ylempänä. Täydellisesti emme woi täällä tätä rakkautta tuntea, mutta mitä enemmän opimme rakastamaan Kristusta, sitä paremmin tulemme tuntemaan Häntä, ja tämän tuntemisen tarkoituksena on, että tulisimme täyteen Jumalan kaikkea täyteyttä. Jumala tahtoo tehdä ihmistä osalliseksi jumalallisesta luonnostaan (2 Piet. 1, 4), ja Hän tulee itse Pojan ja Pyhän Hengen kanssa asumaan lapsensa sydämeen.

Apostoli pyytää Jumalalta korkeita lahjoja, mutta hän on warma siitä, että Jumala kuulee hänen rukouksensa, sillä Jumala woi tehdä enemmän, monin werroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme. Ihmeelliset owat hänen tekonsa. Paawali oli ollut kristittyjen wainooja, ja hänestä tuli suuri pakanakunnan apostoli. Joosef oli wankilassa, ja hänestä tuli Egyptin hallitsija. Kristitty tuntee sitä Jumalan woimaa, joka pelastaa synnin tuomiosta ja tekee osalliseksi Kristuksen elämästä, ja apostoli on ewankeliumin saarnaajana saanut kokea tätä woimaa. Siitä woiwat kirjeen lukijatkin oppia luottamaan siihen, että Jumala täyttää apostolin rukouksen. Tälle armorikkaalle Jumalalle on kunnia annettawa seurakunnassa, joka rakentuu hänen temppeliksi, ja Kristuksessa Jeesuksessa saa Jumala kunnian kautta kaikkien sukupolwien iankaikkisesti. Apostoli päättää aamenella. Jumalalle yksin olkoon kunnia!

Tekstissämme apostoli tuo ilmi, mitä hän saarnallaan ja toimellaan tahtoo saada aikaan kristityissä. Sen puolesta hän kilwoittelee, että he wahwistuisiwat sisällisen ihmisen puolesta, että Kristus asuisi uskon kautta heidän sydämissään, niin että he oppisiwat tuntemaan Kristuksen rakkauden ja tulisiwat Jumalan kaikkea täyteyttä täyteen. Kuinka korkea onkaan tämä määrä, ja kuinka wähään tyytyy tawallisesti nykyinen kristikunta! Ei se ole nöyryyttä, kun kilwoitus kristinuskon määrän saawuttamiseksi jää sikseen, waan se on huolimattomuutta. Herra tahtoo, että wanha ihminen riisutaan pois ja uusi ihminen puetaan päälle. Milloin Jumalan suuria tekoja teroitetaan, mutta se totuus kokonaan syrjäytetään, että kristityn tulee wahwistua sisällisen ihmisen puolesta, niin että Kristus pääsee asumaan uskowan sydämeen, lannistuu kilwoitus. Milloin taas kristinuskon peruustotuuksia syrjäyttämällä

wain tyydytään jonkunlaiſeen ſynnintuntoon ja armon ikäwään, jää Kristuksen rakkaus tuntemattomaksi eikä uskowa tohdi ajatellakaan, että hän woi tulla oſalliſeksi Jumalan täyteydestä. Kuitenkin tuliſi Jumalan ſanan olla kristityille niin pyhä, että he ſen mukaan ojentaiſiwat uskon kilwoituksen. Ahtaat owat tawalliſesti ihmisten oppiſuunnitelmat, ja lyhytaikaiſia owat ne herätykſet, jotka niiden mukaan ſyntywät.

Kristillinen rakkaus on Hengen hedelmä, ja ſentähden ei Jumalan rakkaus ole wain ulkonaiſena oppilauſeena uskowan edeſſä, waan ſiſälliſenä perusteena hänen ſydämeſsään. Hengen kautta wuodatetaan Jumalan rakkaus ihmiſen ſydämeen. Rakkauden Henki (2 Tim. 1, 7) hallitſee uudestiſyntyneen ajatusta ja tahtoa ja ſaa aikaan ſen rakkauden mielialan, joka notkistaa polwenſa taiwaan Iſän puoleen. Uudestiſyntyneen jumalanrakkaus on ſentähden jotakin olennollista, niin että hän ſydämenſä ſiſimmäſsä on liittynyt Jumalaan. Tämä rakkaus ei ole wain katoawaa tunnetta, waan kristitty on rakkaudeſſaan henkilönä ſuhteeſſa Jumalaan; Jumalan rakkaus on kristityn ſydämeen istutettu elämän woima, jonka waikutukſesta hän ajattelee ja toimii Jumalan lapſena. Ainoastaan Kristukſelta woi ihminen ſaada tämän rakkauden, ja ſe wahwistaa Hengen kautta ſiſällistä ihmistä.

Kristukſesſa Jeeſukſesſa on taiwaalliſia woimia waikuttamaſsa, ſillä Hänesſä on Jumalan täyteys, ja Hänesſä owat taiwaat ja maa yhdiſtyneet. Ja Herra tahtoo antaa kaiken hywän, mikä Hänellä on, ihmiſille, jotka uskoſsa liittywät Häneen. Hän tuli taiwaasta, waelſi täällä orjan muodoſsa ja uhraſi henkenſä meidän tähtemme, jotta Hän woiſi antaa meille Jumalan täyteyden. Hän kutſuu työkönſä kaikki työtä tekewät ja raskautetut, jotka aina uudestaan ſaawat kokea heikkouttaan, puutteitaan ja ſyntejään, ja Hän antaa heille rauhan. Hänen työkönſä on ihmiſen tuleminen ja Hänesſä on hänen pyſyminen. Kristus on joka paikaſsa läsnä; Hän on rakkaus ja totuus. Joka päiwä tulee meidän ottaa Häneltä anteekſiantamusta ja armoa. Siten tulee Herran Henki ja elämä meihin ja pyſyy meisſä. Me opimme tuntemaan, että iankaikkiſen elämän aarteet owat ainoastaan Hänesſä. Ja kun Kristus on uskowan aarre, ſilloin pyſyy ſydänkin Hänesſä murheen ja ilon aikana, elämäsſä ja kuolemaſsa. Silloin opimme tuntemaan Kristukſen rakkauden, joka on kaikkea tietoa ylempänä, ja me ſaamme Häneltä Jumalan täyteyttä.

Kowasti pettyy ſe ihminen, joka pyſyy kaukana Kristukſesta, ſillä hän ei ſaa nauttia parasta, mitä taiwaan Iſä on walmistanut ihmiſelle täsſä elämäsſä, eikä hänellä ole kuolemaſsa mitään, joka

tukisi häntä suuren muuton aikana. Waikka ihminen kokoaisikin itselleen kaikenlaista hywää maailmassa, niin se ei seuraa häntä iankaikkisuuteen. Ulkonainen kirkollinen yhteys ei woi rakentaa elämänyhteyttä Herran kanssa, ellei sydän uskolla liity Häneen. Hedelmää kysyy Herra, ja wain se oksa, joka pysyy wiinipuussa, woi hedelmää kantaa. Liikutukset ja tunteet eiwät wielä ole hedelmää, niinkuin puun lehtikoristus ei sitä ole. Ainoastaan uskonyhteydessä Kristuksen kanssa woi ihminen kuolla maailmalle, pukea pois wanhan ihmisen himoineen ja haluineen, kantaa Kristuksen ristiä ja etsiä mitä ylhäällä on. Joka pysyy Kristuksessa, hän wahwistuu woimassa sisällisen ihmisen puolesta, niin että hän woi Hengen hedelmiä tehdä.

Apostolit oliwat kauan olleet Jeesuksen seurassa, oliwat kuulleet hänen puheitaan ja nähneet hänen tekojaan, ja Hän oli joka päiwä kaiken hyween esikuwana heidän edessään, mutta he eiwät päässeet wapaiksi wanhasta olennostaan, niin kauan kuin Jeesus wain ulkonaisesti oli heidän edessään. Mutta kun Jeesus otti asuntonsa heihin ja he saiwat hänen Henkensä, silloin heillä oli runsaasti Hengen hedelmiä: rakkautta, iloa, rauhaa, pitkämielisyyttä, ystäwällisyyttä, hywyyttä, uskollisuutta, säwyisyyttä, itsensähillitsemistä (Gal. 5, 22). Tähän asemaan he pääsiwät siten, että he pysyiwät Herran sanassa (Joh. 8, 31) ja tuliwat tuntemaan sen totuuden, joka tekee wapaaksi ja pyhittää (Joh. 17, 17). Herra antoi ihmisille totuuden sanan, jonka Isä oli antanut Hänelle, ennenkuin Hän antoi heille totuuden Hengen, jonka kautta Hän tuli asumaan heihin. Ja ihmisen tulee ottaa wastaan tämä sana, ottaa siitä waari ja pysyä siinä, niin että hän tulee tuntemaan totuuden. Sillä tien tulee Jeesus asumaan ihmisen sydämeen. Kiihoittawat heräätyspuheet ja innostuttawat rukoushetket eiwät tuota pikaa siirrä ihmistä lihan piiristä hengen piiriin, niinkuin useat nykyaikana arwelewat, waan oppilaskoulu on tarpeen, jossa opitaan pysymään Kristuksessa. Ihmisen täytyy ruweta Jeesuksen opetuslapseksi, joka ewankeliumin sanasta oppii sen, minkä Herra opetti ensimäisille opetuslapsilleen, oppii sen yhä paremmin, kätkee hänen sanansa sydämeensä, ajattelee sitä ja muodostaa elämänsä sen mukaan. Tässä työssä Herra on auttamassa; Hän tulee meitä yhä lähemmäksi ja me tulemme Häntä lähemmäksi. Sanassaan Kristus antaa meille woimaa hurskaaseen elämään, ja Herran sanasta tulee Pyhä Henki meihin ja yhdistää meidät Herran kanssa, niin että me pysymme Hänessä ja Hän meissä. Siten me opimme tuntemaan Kristuksen rakkauden, ja me saamme nauttia iloa Herrassa, sitä täydellistä iloa, jota ei kukaan woi meiltä ottaa. Kristinusko ei ole

ihmisoppia, jota ihmisten kouluissa opitaan, waan Herran täytyy itse saada opettaa meitä, niin että armon ja elämän woimat Hänestä pääsewät meihin. Jeesus rukoilee Isää opetuslasten puolesta, **„että he kaikki olisiwat yhtä, niinkuin Sinä, Isä, olet Minussa ja Minä Sinussa, että hekin Meissä olisiwat"** (Joh. 17, 21). Tuohon yhteyteen tahtoo Herra johdattaa opetuslapsensa.

Jumala on rakkaus, mutta pyhänä Hän wihaa syntiä, ja **„Jumalan wiha ilmenee taiwaasta kohdatakseen kaikkea jumalattomuutta ja wääryyttä, mitä ihmiset harjoittawat"** (Room. 1, 18). Armolla ja rakkaudella Jumala wetää ihmiset puoleensa, ja Hän tahtoo siirtää heidät pimeydestä ihmeelliseen walkeuteensa, mutta ihminen joutuu, ellei hän käänny ja tee parannusta, Jumalan wihan alaiseksi. Johannes kastaja sanoi fariseuksille ja saddukeuksille: **„Te kyykäärmeiden sikiöt, kuka on neuwonut teitä pakenemaan tulewaista wihaa?"** (Matt. 3, 7). Ankara on tuo wiha, eikä ihminen woi paeta sitä omilla teillään. Siitä woi wain Jeesus pelastaa. Sentähden odottawat kristityt taiwaista **„Jeesusta, joka pelastaa meidät tulewasta wihasta"** (1 Tess. 1, 10). **„Joka ei ole kuuliainen Pojalle, hän ei ole näkewä elämää, waan Jumalan wiha pysyy hänen päällään"** (Joh. 3, 36). Maailmanlapsi ei ajattele tätä wihaa eikä pyydä sitä paeta, mutta kowuudellaan ja sydämensä katumattomuudella hän kartuttaa **„itselleen wihaa wihan ja Jumalan wanhurskaan tuomion ilmestymisen päiwäksi"** (Room. 2, 5). Apostoli waroittaa kristityitä antamasta pettää itseään tyhjillä puheilla, sillä syntien tähden **„kohtaa Jumalan wiha uppiniskaisuuden lapsia"** (Ef. 5, 6). Kristikunta ei tätä nykyä paljon ajattele tätä tulewaista wihaa, waikka siihen olisi niin paljon aihetta, mutta aikanaan on Jumalan wiha purkautuwa kaiken jumalattomuuden ja wäärynyden yli, ja kauhea on Jumalan wihan päiwä olewa. Silloin kuninkaat ja ylimykset ja sotapäälliköt ja rikkaat ja wäkewät kätkeytywät luoliin ja sanowat wuorille: **„Kaatukaa meidän päällemme ja kätkekää meidät waltaistuimella istujan kaswoilta ja Karitsan wihalta!"** (Ilm. 6, 16). Ne kaksikymmentä wanhinta, jotka istuwat waltaistuimillaan Jumalan edessä, sanowat Ilmestysraamatussa: **„Pakanakansat owat wihastuneet, mutta sinun wihasi on tullut, ja tullut on aika tuomita"** (11, 18). Maailman kansoissa kytee wiha Jumalaa ja Kristusta wastaan ja se puhkee aikanaan ilmi, mutta Jumalan wiha sortaa sen tuomioillaan. Enkeli sanoo: **„Jos joku kumartaa petoa ja sen kuwaa ja ottaa sen merkin otsaansa tai käteensä, niin hänkin on juowa Jumalan wihan wiiniä, joka sekoittamattomana on kaadettu hänen wihansa maljaan"** (Ilm. 14, 9. 10). Kuwaus-

puheessa waroittaa Ilmestysraamattu wakawasti kristityitä antautumasta anttikristuksen ja hänen palwelijainsa pauloihin ja uhkaa luopuneita kadotuksen tuomiolla. Wäärän kristillisyyden pesäpaikasta se sanoo: **„Se suuri Babylon tuli Jumalan muistoon, niin että Hän antoi sille wihansa kiiwastuksen wiinimaljan“** (Ilm. 16, 19). Tällä tapaa puhuu Jumala, mutta ihmiset tuudittelewat itseään suruttomuuteen sillä, että Jumala on armollinen. Jumala on armollinen, mutta Raamattu sanoo myöskin: **„Meidän Jumalamme on kuluttawa tuli“** (Hebr. 12, 29). Meidän on pakenemisen tulewaista wihaa, mutta siitä pelastaa meidät wain Jeesus Kristus. Ei ole **„mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa owat“** (Room. 8, 1). Kun Kristus pääsee asumaan uskowan sydämeen, silloin tämä on pelastunut tulewasta wihasta.

Paljon on kristityitä, jotka eiwät elä uskonyhteydessä Jeesuksen kanssa, waan heidän sydämensä pysyy kylmänä Hänelle. He eiwät murehdi sitä, waikka kauankin owat pysyneet erillään Hänestä. Useat eiwät käsitä, mitä se on, että Herra on heidän tykönään tahi että Herra on heistä eronnut. Kun heillä wain on sitä, mihin heidän sydämensä on maailmassa kiintynyt, wiihtywät he hywin. On paljon niitäkin, joiden ilo häiriintyy, jos ajattelewat, että Jumala ja Kristus owat heitä lähellä. Onhan sen tila surullinen, joka mieluummin pysyy kaukana Jumalasta ja Kristuksesta, sillä kerran täytyy hänen kuitenkin astua Jumalan kaswojen eteen, ja jos hän ei ole armon aikana oppinut tuntemaan Kristusta ja Häneltä saanut anteeksiantamusta, joutuu hän Jumalan wihan alaiseksi. Nyt on Herra ihmisen ystäwä, joka tahtoo pelastaa, mutta kerran on Hän esiintywä tuomarina. Meidän on kulkeminen samaa tietä, jota Jeesuksen opetuslapset waelsiwat. He sanowat julistawansa meille, mitä itse oliwat nähneet ja kuulleet, jotta meillä olisi yhteyttä heidän kanssaan, Isän kanssa ja Jeesuksen Kristuksen kanssa, jossa iankaikkinen elämä on. Ja tämän he kirjoittawat, jotta meidän ilomme olisi täydellinen (1 Joh. 1, 3. 4). Herran koulussa kysytään kuuliaisuutta. Meillä on siellä paljon oppimista, mutta wielä enemmän jättämistä, kaikki se, mikä on meille wahingoksi. Sydämen seurustelu Herran kanssa on wälttämättä tarpeen, niin että me yhä enemmin kaswamme yhteen Herran kanssa. Meidän on juokseminen kärsiwällisyydellä siinä kilwoituksessa, joka on edessämme (Hebr. 12, 1), sillä wihollinen tahtoo riistää meiltä sen ilon, mikä meillä on Herrassa. Kilwoitus on tarpeen, jotta woisimme säilyttää sen, minkä Herra on meille antanut, ja Herran woimassa me woimme warjella sitä rauhaa, jota ei maailma tunne. Maail-

man ilo haihtuu aina ja katoaa kerran kokonaan, mutta ilo Herrasſa on pyſywä. Jeeſus ſanoo: **„Jos joku rakastaa Minua, niin hän on pitäwä minun ſanani, ja Iſäni on rakastawa häntä, ja me tulemme hänen tykönſä ja teemme itſellemme aſumukſen hänesſä“** (Joh. 14, 23). Se on uskonnolliſen kehityksen määrä, että uskowa pääſee tähän yhteyteen Iſän ja Pojan kanſſa ja että hän kaswaa ſiinä. Mikä armo tuo onkaan! Mitä on maailman ilo tämän rinnalla! Korkea on kristinusko.

Armon Herra! Auta meitä ſeuraamaan Sinua ja pyſymään Sinuſſa, niin että me oliſimme warjeltuina Jumalan wihan ſuurena päiwänä. Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

54. Hengen yhteys.

Saarna ſeitſemäntenätoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epiſtola: Eſ. 4, 1—6.

„Niin kehoitan ſiis minä, joka olen wankina Herrasſa, teitä waeltamaan, niinkuin ſaamanne kutſumukſen arwo waatii, kaikin tawoin nöyrinä ja ſäwyiſinä, pitkämieliſinä, kärſien toinen toiſtanne rakkaudeſſa, ja pyrkien ſäilyttämään Hengen yhteyttä rauhan yhdyſſiteellä: yksi ruumis ja yksi Henki, niinkuin te olette kutſututkin yhteen ja ſamaan toiwoon, jonka teitä kutſuttaeſſa ſaitte; yksi Herra, yksi usko, yksi kaste; yksi Jumala ja kaikkien Iſä, joka on yli kaikkien ja kaikkien kautta ja kaikiſſa“.

Korkea on ſe kutſumus, joka on tullut kristityn osaksi, ja hänen elämänſä tulee olla ſopuſoinnuſſa tämän taiwaalliſen kutſumukſen kanſſa. Apoſtolin kehoitus ſaapi tekstiſſämme ſuuremman painon, kun ſen antaa wanki, joka on kahleiſſa Kristukſen ewankeliumin tähden. Kristityn tulee ſeurakunnan piiriſſä oſoittaa rakkautta kaikille. Uskowa ei ajattele korkeita itſeſtään eikä hän waadi itſelleen kunniaa, waan hän waeltaa kaikin tawoin nöyränä ja antaa Jumalalle kunnian. Suhteeſſaan muihin pyytää kristitty ſäwyiſänä oſoittaa ystäwälliſyyttä, eikä hän katkeroidu kärſimyksiſſä, waan pitkämieliſenä hän odottaa wihamieliſen lähimäiſen mielenmuutoſta. Kun kristityt nöyrinä, ſäwyiſinä ja pitkämieliſinä kärſiwät toinen toiſtaan rakkaudeſſa, ſäilyy Hengen yhteys. Tämä

Hengen yhteys on säilytettäwä, niin että rauha pysyy yhdistäwänä siteenä, joka ei päästä olemassa olewia eroawaisuuksia riitoja rakentamaan. On olemassa wääriä yhdyssiteitä, joilla puolueet ja lahwot orjuuttawat ja rakentawat lihallista yhteyttä, mutta tämä turmelee, ja synnin woima hajoittaa sen aikanaan.

Kaikki ylhäältä syntyneet owat jäseniä Kristuksen ruumiissa, ja tämä ruumis on yksi. Helluntaipäiwänä syntyi Kristuksen seurakunta, joka kokoaa uusia jäseniä eri kansoista ja kaswaa Herran temppelinä wuosisatojen kuluessa. Kristuksen ruumiissa on yksi Henki, joka yhdistää seurakunnan jäsenet. Sama kutsumus on tullut kaikkien kristittyjen osaksi ja se rakentaa saman toiwon. Taiwaissa olewaa kirkkauden perintöä kohti kristityt kulkewat. Yksi on Herra, joka perusti seurakunnan ja joka hallitsee ja hoitaa sitä. Hän on lunastanut sen pyhällä werellään, ja Hän on autuuden ruhtinas. Saman uskon kautta owat seurakunnan jäsenet tulleet elämänyhteyteen Herran kanssa, ja samalla kasteella he owat otetut kolmeyhteisen Jumalan ja seurakunnan yhteyteen. Yksi on Jumala ja kaikkien Isä, joka kirkkaudessa on yli kaikkien, joka waikuttaa kaikkien kautta ja joka on kaikissa. Hänessä me elämme, liikumme ja olemme. Sywä ja moninainen on se yhdyswoima, joka yhdistää kristityt, mutta kuitenkin on paljon eripuraisuutta kristikunnassa. Hengen yhteyttä puuttuu paljon, ja usein pyydetään rakentaa sopua maailman kanssa. Apostolin kehoitus Hengen yhteyden säilyttämiseen on kristikunnalle tärkeä.

Jeesus rukoilee Isää opetuslasten puolesta, että he kaikki olisiwat yhtä, niinkuin Hän on Isässä ja Isä Hänessä (Joh. 17, 21). Jumalan Henki rakentaa oikean yhteyden Jumalan lasten kesken. Ilman henkeä ei ole elämää olemassa. Missä on maallista elämää, siellä on maallista henkeä. Missä on taiwaallista elämää, siellä on taiwaallista Henkeä. Tämä Henki yhdistää taiwaan ja maan, näkywäisen ja näkymättömän piirin yhdeksi waltakunnaksi. Wäärä henki hallitsee maailmassa, ja se wieroittaa ihmiset Jumalasta. Missä walheen henki hallitsee, siellä lumoawat yön wirwatulet ihmisiä.

Jeesus sanoo: **„Kawahtakaa wääriä profeettoja“** (Matt. 7, 15); **„wääriä kristuksia ja wääriä profeettoja nousee, ja he tekewät suuria tunnustekoja ja ihmeitä, niin että eksyttäwät, jos mahdollista, walitutkin. Katso, Minä olen edeltäpäin sanonut sen teille“** (Matt. 24, 24. 25). Wäärät henget wirittäwät kaikkialla riitaa ja eripuraisuutta, missä wain saawat jalansijaa, ja ne houkuttawat ihmistä pois elämän tieltä. Sentähden sanoo Johannes: **„Rakkaani, älkää jokaista henkeä uskoko, waan**

koetelkaa henkiä, owatko ne Jumalasta; sillä monta wäärää profeettaa on lähtenyt maailmaan" (1 Joh. 4, 1). Wäärä henki on walheen henki, joka taistelee Jumalaa wastaan ja wiettelee ihmisiä luopumaan Hänestä. Ainoastaan Jumalan Henki woi antaa ihmiselle sen rakkauden, nöyryyden ja säwyisyyden, joiden kautta rauha woi säilyä ihmisten kesken. Jeesus tuli maailmaan kastamaan ihmisiä Pyhällä Hengellä, ja ainoastaan Jeesukselta woi ihminen saada Pyhän Hengen, joka tekee wapaaksi pimeyden hengestä. Joka opetuslapsena tutustuu Jeesukseen, hän oppii tuntemaan Jumalan Henkeä, saa yhä sywempiä waikutuksia Hänestä, ja Jeesus antaa hänelle aikanaan Henkensä.

Waiwaksi owat meille aina epäsopu ja eripuraisuus, oliwatpa ne meidän aiheuttamia tai muiden kautta syntyneitä. Ainoastaan raaistunut ihminen wiihtyy eripuraisuuden piirissä. Sirak sanoo: **„Kolme on kaunista asiaa, jotka Jumalalle ja ihmisille kelpaawat: kun weljekset owat yksimieliset, kylänmiehet rakastawat toinen toistaan, ja mies ja waimo keskenään hywin sopiwat"** (25, 1. 2). Missä rauha asuu, siellä on siunausta, ja tuntuu siltä kuin taiwaan enkelit liikkuisiwat siinä piirissä. Niin turmeltunut on ihmissydän, ettei ihminen woi omin woimin saada aikaan oikeaa rauhaa, waikka hän mielellään työntäisi työään häiritsewän eripuraisuuden hengen. Maailmassa on usein jonkinlaista rauhaa, mutta se on hengellisen kuoleman rauha, joka pyytää turhalla ilolla estää rauhattomuuden tulemasta olennon sisimmästä esille. Jeesus yksin antaa oikean rauhan. Kun Hän lähti kuolemaan, sanoi Hän jättäwänsä opetuslapsilleen oman rauhansa, ja kun Hän kuolleista noustuaan tuli opetuslasten työ, sanoi Hän heille: **„Rauha olkoon teille!"** (Joh. 20, 19). Kun Kristuksen Henki pääsee hallitsemaan kristityn elämää, silloin syntyy se rauhan yhdyside, joka säilyy rakkaudessa.

Kun ihminen tahtoo parantaa olojaan, täytyy hänen alkaa sydämestä, sillä sieltä lähtewät ajatukset, puheet ja teot. Sydämeen on Jumalan rauha saatawa. Ellei ihminen woi hallita omaa sydäntään, on hän ulkonaisten olosuhteiden ja ihmisten mielipiteiden hallittawana. Sydän tarwitsee uudistusta Pyhän Hengen kautta ja puhdistusta Jeesuksen weressä, ennenkuin se woi rauhan asunoksi tulla. Ja rauhan säilyttäminen kysyy walwomista ja rukousta. Jos ihminen pitää itseään wiisaana, on hän liiaksi ylpeä etsiäkseen Jumalan sanasta neuwoja ja ohjeita. Itsewiisaus tekee ihmisen jäykäksi ja ynseäksi Jumalaa ja ihmisiä kohtaan, ja kun hän pyytää toteuttaa oman tahtonsa, syntyy epäsopua ja riitaa. Erilainen on se tiedon määrä, jonka Jumala suo ihmisille, jotta toinen

tarwitſiſi toiſen apua, ja erilaiſet owat Jumalan ſäätämät elämän ſuhteet, jotta heikompi hakiſi tukea wahwemmalta. Ei ole yksikään ihminen erehtymätön, eikä kellään ole täydellistä totuuden waloa, waan yksi ainoa on maailman walo, Jeeſus Kristus. Totuuden ſanasta meidän on etſittäwä waloa.

Ylpeä mieli ei tahdo loukkausta kärſiä, waan pyytää kostaa pahan pahalla. Maailmaſſa makſetaan herjaus herjauksella, mutta kristityn aſema ei ole ſama kuin maailmanlapſen. Kristus ei parjannut, kun Häntä parjattiin, ei Hän uhannut, kun Hän kärſi, waan Hän turwautui Jumalaan, joka oikein tuomitſee, ja kristitty noudattaa tätä eſikuwaa. Kristus kärſi ja jätti meille eſikuwan, jotta me noudattaiſimme hänen jälkiään (1 Piet. 2, 21). Apostoli ſanoo: **„Älkää kostako pahaa pahalla eikä herjausta herjauksella, waan päinwastoin ſiunatkaa; ſillä ſiihen te olette kutſututkin, että ſiunauksen periſitte“** (1 Piet. 3, 9). Rauhan ſäilyttämiſeen on itſenſäkieltäminen tarpeen, ja taiſtelua kyllä tarwitaan, kun häwäiſtyksiä meitä kohtaa ja meidän on pyſyttäwä ſäwyiſinä, mutta rukouksessa meillä on pääſy armon lähteelle, josta ſaamme woimaa. Itſenſäkostaminen tekee wain aſiamme huonommaksi ja häiritſee rauhamme, mutta nöyrinä, ſäwyiſinä ja pitkämieliſinä me waellamme rauhan tiellä. Milloin kristitty joutuu kärſimään wääryyttä, jättää hän koston Jumalalle apostolin käskyn mukaan: **„Älkää itſe kostako, rakkaani, waan antakaa ſijaa Jumalan wihalle“** (Room. 12, 19). Maailman mahtawat tallaſiwat uſein oikeuden, mutta heidän hetkenſä tuli aina aikanaan. Herra on kristityn turwana. Hywällä teolla kristitty koettaa woittaa toiſen wihan. Daawid woitti uſein Saulin ſydämen hywällä, niin että tämän täytyi tunnustaa Daawidia hurskaammaksi itſeään.

Pakanakunnaſſa oli wiiſaita neroja ja lahjakkaita kanſoja, jotka tieteen, taiteen ja elämän alalla ſaiwat aikaan ſuuria tekoja, mutta uskonnon alalla he oliwat taitamattomia, kun heiltä puuttui Jumalan ſanan waloa. Yksityiſiä totuuden ſäkeniä pilkahti ſiellä täällä eſille, mutta ne ſammuiwat jälleen taikauskon pimeään. Järki kietoutui epäuskon wiiſasteluihin ja ſiweellinen turmio kaswoi ſuureksi. Pakanat palwoiwat luonnon eſineitä ja woimia, eläimiä ja omien kättensä tekoja, mutta nämä eiwät woineet oikeaa yhteyttä rakentaa, waan heidän yhteiskunnallinen elämänſä särkyi pirſtaleiksi. Samoin on kristittyjen kanſojen käynyt, milloin Jumalan tunteminen on himmentynyt ja Raamatun arwo laskenut. Epäusko ja taikausko pyrkiwät nykyaikana waltaan, waikka epäjumalanpalwelus eſiintyy toiſissa muodoissa. Ihmiswiiſaus, ihmisteot ja ihmisnerot ſaawat jumalallista arwoa. Yhdistäwää

woimaa ei tällä alalla ole, waan kateus, eripuraisuus ja riidat owat hajoittamassa elämää. Laajoissa piireissä kadottawat usko ja kristillisyys, Jumalan nimi ja Jumalan sana yhä enemmän arwoaan. Epäusko ja epäilys lewiäwät, ja ne pyytäwät poistaa ihmisten tietoisuudesta Jumalan, Wapahtajan ja koko ylimaailmallisen elämäpiirin. Pimeät wallat hajoittawat yhteiskuntaa ja wieroittawat kansoja Jumalasta. Jumalan tuomiot tuliwat aina pakanakansoissa kukistamaan tämmöistä kurjuutta, ja samat säännöt wallitsewat wielä.

Kristuksen aikaan oli uskonnollinen tilanne juutalaisten keskuudessa rappeutunut, ja yhteyttä puuttui waltiollisella ja kirkollisella alalla. Ihmisoppi oli syrjäyttänyt Jumalan sanan ja sentähden oli Jumalan tunteminen himmentynyt. Fariseuksilla oli kyllä ulkonaista tietoa, mutta heidän uskonsa oli ihmisuskoa, ja he liikkuiwat kuolleissa teoissa. Saddukeukset oliwat joutuneet epäuskon waltaan. Fariseukset riiteliwät saddukeusten kanssa kaikenlaisista oppikysymyksistä, ja kumpaisessakin puolueessa oli riitaisia ryhmiä. Sentähden sanotaan, että Kristuksen, nähdessään kansanjoukot, **„tuli heitä sääli, kun he oliwat rääkkääntyneet ja nääntyneet niinkuin lampaat, joilla ei ole paimenta“** (Matt. 9, 36). Fariseukset sekoittiwat ihmisoppeja Jumalan sanaan, ja nämä inhimilliset lisäykset pääsiwät suurempaan arwoon kuin Jumalan sana. Saddukeukset tahtoiwat särkeä tätä iestä, mutta inhimillisten sääntöjen mukana he hylkäsiwät Raamatunkin, koska tämä ei soweltunut heidän mielipiteisiinsä. He eiwät uskoneet ylösnousemusta eikä tulewaista elämää, waan joutuiwat täydelliseen haaksirikkoon uskoon nähden. Fariseukset kiiwailiwat tekojen puolesta. Taikausko, epäusko ja wäärä usko taisteliwat Israelissa keskenään ja repiwät kansan pirstaleiksi.

Jeesus sanoi saddukeuksille: **„Te eksytte, kun ette tunne kirjoituksia ettekä Jumalan woimaa“** (Matt. 22, 29). Niin käy ihmisten wieläkin, kun eiwät turwaudu Jumalan sanaan, joka on maailman wiisautta korkeampi, ja Jumalan woimaan, joka on maailman waltaa wäkewämpi. Jumalan sana ja Jumalan woima eiwät ole tästä maailmasta, ja ne kuuluwat yhteen. Meidän on aina paremmin käsittäminen Jumalan sana Jumalan woiman walossa ja Jumalan woima Jumalan sanan walossa. Me kykenemme hengen woimalla wain herättämään ajatuksia ja tekemään päätöksiä, mutta emme woi wälittömästi niitä toteuttaa, waan siihen tarwitsemme monenlaisia maallisia apuneuwoja, ja meidän henkemme on erhetysten alainen. Jumala ei ole tämmöisten rajoitusten alainen, sillä koko hänen olentonsa on Henkeä. Rajoittamattomana Henkenä

Jumala hallitſee kaikki. Hän tuntee maailmanwaruuden ja maailmanajat; Hän tietää kaikki, mitä henkien piirisſä ja maailmankaikkeudessa tapahtuu; Hän tuntee maan ſywyydet ja taiwasten korkeudet. Jumala on kaikkien henkien Iſä, ja Hänellä on elämä itſesſään. Korkea on Jumala ja korkea Jumalan Henki. Tämä Jumalan Henki luo oikean yhteyden.

Kun meidän, tekstimme käskyn mukaan, on pyrittäwä ſäilyttämään Hengen yhteyttä rauhan yhdyſſiteellä, niin on puhe niistä, joilla on Pyhä Henki, ſillä muiden kesken ei Hengen yhteys ole mahdollinen. Jeeſus ſanoo wuoriſaarnasſaan: **„Autuaita owat rauhantekijät, ſillä heidät on kutſuttawa Jumalan lapſiksi“** (Matt. 5, 9). Rauhan rakentaminen on Jumalalle mieluista, mutta ſe käy wain mahdolliſeksi ſen kautta, että ihminen kääntyy maailmasta Jumalan tykö. Samassa wuoriſaarnasſaan ſanoo Herra niitä autuaiksi, joita ſolwataan ja wainotaan totuuden tähden, ja Hän ſanoo opetuslapſia maan ſuolaksi. Kristitty ei woi waijeta, kun ſynti rehoittaa ja oikeus poljetaan, ſillä omatunto ja welwolliſuus waatiwat ſilloin toimeen. Sentähden ſanoo apostoli: **„Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhaſſa kaikkien ihmisten kanſſa“** (Room. 12, 18). Uſein olemme ſemmoiſessa aſemassa, että rauhan ſäilyttäminen riippuu meistä. Itſenſäkieltämiſellä woimme tukahduttaa eripuraiſuuden ſiemenet ja rakkauden teolla woimme uſein aſettaa wihan. Mutta Hengen miekalla on ſotaa käytäwä epäuskoa ja wäärynyttä wastaan. Wälinpitämättömyys pahaan nähden on epäkristillistä. Jumala ſanoo wäärän rauhan rakentajista: **„He parantawat kanſani tyttären haawan helpoimmiten, ſanoen: 'rauha, rauha!' waikka ei rauhaa olekaan“** (Jer. 6, 14). Eroitus kristinuskon ja maailman wälillä on tähän aikaan haihtumaſſa, ſillä uſeat kristityt waeltawat maailman mukaan. Wapauden nimeſſä rewitään uſein maahan niitä pyhiä aitauksia, jotka Jumala on aſettanut omaantuntoon ja yhteiskuntaelämään. On niitä, jotka owat olewinaan walistuksen ſankareita ja jotka kiittäwät ſiwistyksen hedelmänä ſitä, että kukin ſaa elää himojenſa mukaan. Tämmöisten kanſſa ei kristitty woi elää rauhaſſa. Maailmanmieliſyys ſärkee Hengen yhteyden.

Kautta koko ihmiskunnan historian käy taistelu Jumalan waltakunnan ja pimeyden waltakunnan wälillä. Näiden kesken ei woi ſopua ſyntyä. Mutta Jumalan waltakunnan piirisſä on Hengen yhteyttä, ja ſe kokoaa itſelleen maailmasta yhä uuſia jäſeniä, jotka ſe ſiirtää pimeästä ihmeelliſeen waloonſa. Kun Kristus helluntaipäiwänä wuodatti Henkenſä opetuslapſiin ja perusti ſeurakunnan, hallitſi täſſä Hengen yhteys, ja rakkaus oli niin ſuuri, että opetus-

lapſet **„pitiwät kaikkea yhteiſenä“** (Ap. t. 2, 44). Tätä kristillistä ſeurakuntaa tahtoi pimeyden walta tuhota. Se nosti enſiksi juutalaiſet kristityitä wastaan ja ſitten koko Rooman maailmanwallan, joka julmiſsa, weriſissä wainoiſsa koetti häwittää ſeurakuntaa. Kun ei tämä onnistunut, luuli pimeyden walta woiwanſa kanſanwaellukſella tuhota kristityt. Raakalaiskanſat tulwiwat häwittäen Rooman waltakuntaan, ja näytti ſiltä, että koko ihmiskunnan ſiwistyſtyö raukeaiſi tyhjään ja nuori kristikunta hukkuiſi kanſojen tulwaan. Mutta raakalaiskanſat kääntyiwät kristinuskoon, ja heistä tuli uuden uskon kannattajia. Mahometinuskolaiſet, jotka tallaſiwat ſiwiſtyſmaita ja miekalla ja tulella lewittiwät oppiaan, oliwat nekin uhkana kristikunnalle, mutta ne eiwät woineet ajaa perille aikeitanſa.

Silloin pimeyden walta muutti ſotaſuunnitelmanſa. Se tekeytyi kristinuskon ystäwäkſi ja koetti nimikristilliſyydellä tuhota eläwää uskoa. Paawikunta tuli Rooman maailmanwallan perijäkſi, ja ſe hallitſi kanſoja kristinuskon nimeſsä. Oli paawikunnallakin korkea tehtäwä kanſojen ſiwiſtämiſeſsä, mutta ſe teki liiton maailman kanſsa ja oli uskoton kristinuskon perusteille. Ilmeſtyſraamattu ſanoo ſitä ſentähden portokſi, joka istuu pedon ſeljässä ja on juopuneena Jeeſukſen todiſtajain werestä. Se maailmanwalta, joka nouſi Rooman maailmanwallan raunioille, on myös ollut kannattamaſsa wäärää uskonnollista waltaa, ja paljon on uskonſodiſsa wuodatettu kristittyjen werta. Pimeyden walta toimii kristilliſyydenkin waipaſsa ja pyytää karſia pois kristinuskon olennon ja ytimen. Kristityllä ei woi olla yhteyttä tämmöiſen wäärän kristilliſyyden kanſsa, ſillä Jumalan enkeli ſanoo: **„Jos joku kumartaa petoa ja ſen kuwaa ja ottaa ſen merkin otſaanſa tai käteenſä, niin hänkin on juowa Jumalan wihan wiiniä, joka ſekoittamattomana on kaadettu hänen wihanſa maljaan“** (Ilm. 14, 9. 10). Tämä walta kukiſtuu aikanaan, ja wiimeinen maailmanwalta nouſee ſuureen taiſteluun Jumalan waltakuntaa wastaan, mutta Herra ſortaa ſen, ja ſilloin Hän rakentaa waltakuntanſa maan päälle. Pimeyden walta ſidotaan ja ſilloin tulee rauhan aika, josta wanhan liiton ennustus paljon puhuu. Siweät periwät ſilloin maan. Silloin **„ſuſi aſuu lampaan kanſsa“**, ja **„maa on täynnä Herran tuntoa, niinkuin wedet peittäwät meren“** (Eſ. 11, 6. 9). Kun Kristukſen waltakunnan aikaa ſanotaan 1000 wuodeksi, on ſe luultawasti, kun ſitä werrataan Ilmeſtyſraamatun muihin ajanmääräyksiin, hywin pitkä aika, mutta me emme tunne ennustukſen ajan pituutta.

Tänä ſuurena rauhan aikana luuliſi Hengen yhteyden wallitſewan koko ihmiskunnaſsa, mutta ſynti ei ole wielä kadonnut, waikka

pimeyden walta ei nyt woi esiintyä kansoja wiettelemässä. Taistelu syntiä ja kiusauksia wastaan kestää wielä. Tämä rauhan aika loppuu, kun pimeyden walta wielä pääsee irti ja yllyttää kansoja wiimeiseen taisteluun Jumalan waltakuntaa wastaan. Silloin sortuu lopullisesti pimeyden walta, wiimeinen tuomio pidetään ja Jumala luo uudet taiwaat ja uuden maan. Tämän uuden maan päällä asuu kirkastunut ihmiskunta. Täällä on Jumalan maja ihmisten keskellä, eikä kuolemaa ole enää olewa eikä murhetta eikä parkua eikä kipua, ja Jumalan kirkkaus walaisee tämän Jumalan kaupungin ja sen kynttilä on Karitsa. Ja Herra Jumala, kaikkiwaltias, on sen temppeli ja Karitsa. Tätä autuasta elämää kohti kulkee Jumalan kansa, ja tämän uuden maan päällä wallitsee Hengen yhteys, eikä mitään sitä häiritse, sillä pimeyden waltakunta on joutunut toisen kuoleman waiwaan, ja Jumala on kaikki kaikessa.

Tähän Jumalan kaupunkiin kulkee kristikunta monen kärsimyksen kautta, ja Jumala on tukemassa niitä, jotka Häntä rakastawat. Kun Johannesta Ilmestysraamatussa käskettiin mittaamaan Jumalan temppeli ja alttari ja ne, jotka siinä palwowat, osoittaa Jumala sillä, että Kristuksen wasituinen seurakunta on hänen turwissaan. Jumala antaa todistajansa tukea ylhäiseen kotimaahan waeltawia ja julistaa waltakunnan ewankeliumia kaikille kansoille. Johannes näkee, kuinka Jumalan enkelit painawat leiman Jumalan palwelijain otsaan, jonka kautta he warjellaan niissä waiwoissa, jotka heitä maan päällä kohtaawat, ja Siionin wuorella seisoo Karitsa ja Hänen kansaan ne, joiden otsaan on kirjoitettu hänen nimensä ja hänen Isänsä nimi. Niin Johannes näkee kuwauksissa, joita myös esiintyy wanhan liiton ennustuksissa, kuinka Jumala warjelee omansa ja auttaa heitä läpi kaikkien koetusten Jumalan ikuiseen rauhaan. Kristuksen omien keskuudessa wallitsee Hengen yhteys, ja heillä on se rauha, jota ei maailma tunne. Korkea on Hengen yhteys, ja kristitty on matkalla Isän kotiin ylhäällä, jossa Hengen yhteys on täydellinen ja iankaikkinen.

Auta, Herra, meitä pirstaleiksi hajaantuneessa kristikunnassa rakentamaan ja säilyttämään Hengen yhteyttä rauhan yhdyssiteellä! Kuule, Herra, meitä! Amen.

55. Jumalan kiittäminen.

Saarna kahdeksantenatoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: 1 Kor. 1, 4—8.

„Minä kiitän Jumalaani aina teidän tähtenne siitä Jumalan armosta, joka on annettu teille Kristuksessa Jeesuksessa, että olette kaikessa Hänestä rikastuneet, kaikessa puheessa ja kaikessa tiedossa, sen mukaan kuin todistus Kristuksesta on teissä wahwistettu, niin ettei teiltä mitään puutu misään armolahjassa, teidän odottaessanne Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestystä. Hän on myös wahwistawa teitä loppuun asti, niin että olette nuhteettomat Herramme Jeesuksen Kristuksen päiwänä".

Apostolin sydän on täynnä iloa siitä armosta, jonka Jumala on Korinton seurakunnalle antanut, ja hän kiittää aina Jumalaansa siitä, että seurakunnan jäsenet owat kaikessa rikastuneet Kristuksesta Jeesuksesta, kaikessa puheessa ja kaikessa tiedossa. Niin likellä on seurakunta apostolin sydäntä, että Jumalan seurakunnalle antama hywä on niinkuin hänelle annettua. Joka päiwä antaa Jumala armoaan kristityille, sentähden apostoli aina kiittää siitä. Sen kautta että Korinton kristityt uskoiwat Jeesukseen, oliwat he Hänestä rikastuneet kaikessa, mikä on uskon elämälle tarpeen. Ewankeliumin totuus oli heille julistettu, ja Hengen walistuksen kautta oliwat he kristillisessä tiedossa tulleet tuntemaan totuuden. Ewankeliumin puhdas oppi on kristillisen elämän perustuksena, ja se saa aikaan niissä, jotka omaksuwat sen, kristillisen mielialan ja elämän.

Todistus Kristuksesta on wahwistettu Korinton kristityissä, sillä Pyhä Henki on kirkastanut sanan ja Jumala on antanut heille runsaita armolahjoja, niin ettei heiltä puutu mitään tässä kohden. Tämä armolahjojen runsaus ja uskonelämän wirkeys oli seurauksena siitä, että Korinton kristityt odottiwat Herran Jeesuksen Kristuksen ilmestystä. Toiwossa odottaa kristitty pimeyden wallan sortumista ja Kristuksen waltakunnan rakentumista maan päällä, ja se toiwo elähdyttää uskon kilwoitusta. Herra on kyllä nytkin uskowaisten tykönä, mutta he saawat aikanaan nähdä Hänet kirkkaudessa. Kristitty rakastaa Herraa; sentähden hän ei woi olla odottamatta Kristuksen tulemusta. Taistelu syntiä ja pimeyttä wastaan on usein raskas, mutta Herran tullessa sidotaan pimeyden walta, niin ettei se enää woi wietellä kansoja. Kristuksen odottaminen kuuluu

uskon olentoon. Tosikristitty odottaa Herran ilmestystä, nimikristitty pelkää sitä.

Herra wahwistaa omansa Pyhän Hengen kautta, niin että he kestäwät kilwoituksessa loppuun asti ja owat nuhteettomina Herran Jeesuksen Kristuksen päiwänä. Kun Kristuksen omat owat päässeet Herransa työ, loppuu heidän kilwoituksensa, ja he saawat aina olla Herran työnä. Herra warjelee opetuslastaan, niin että tämä woi pysyä lujana uskossa, mutta hänen täytyy käyttää niitä woimia, jotka Herra antaa, woidakseen wahwistua sisällisen ihmisen puolesta. Se on paras kiitos, jos lähimäinen kiittää Jumalaa meidän tähtemme. Jumalan armo tekee meidät rikkaiksi Kristuksessa, mutta meidän on aina kiittäminen Jumalaa siitä hywästä, minkä Hän on meille antanut.

Siitä asti kuin ihminen pääsee tietoisuuteen, etsii hän onnea, ja jos hän on löytänyt onnen, nousee itsestään kiitos hänen sydämestään Jumalalle. Missä paljon Jumalan kiitosta on, siellä on paljon onnea. Wähän saamme kuulla Jumalan kiitosta meidän aikanamme. Ihmisten ajatukset liikkuwat kyllä toiwotun onnen ympärillä. Onnen rakentaminen on kaiken oppimisen, kaiken toiminnan ja kaiken waltiollisen ja kirkollisen ahkeroimisen tarkoituksena. Mutta ihmiset eiwät ole yksimielisiä siitä, miten onni on saawutettawa. Kun historian näyttämölle astuwat nuoret kansat, jotka toiwowat saawuttawansa onnea, on heidän pyrinnöisään iloa ja tyytywäisyyttä. Mutta kun jonakuna aikakautena se wakuutus pääsee wallan päälle, ettei maan päällä ole onnea saawutettawissa, painaa alakuloisuus kansojen mieltä. Sitä luonnetta on nykyajan elämä. Laajalta liikkuu siwistyskansoissa se mielipide, että onnen etsiminen on tyhjien tuulentupien rakentelemista. Sentähden on niin paljon epätoiwoa nykyajan kansoissa, ja itsemurhien luku kaswaa kammottawassa määrässä. Kuitenkin näyttää siltä, kuin olisi paljonkin onnea, ja wäitetään, että kansojen onnellisuus on kaswamassa. Tiede, taide ja monenlaiset keksinnöt walmistawat henkisiä nautintoja, ja huwista rientää tämä sukupolwi huwiin, waikka paljonkin murheen aiheita ympäröi sitä. Tämä nautinnonhimo ei kuitenkaan anna oikeaa iloa, waan se hajoittaa yhä enemmän perheelämän ja kaswattaa yhä suuremmaksi siweellisen turmion ja siweellisen hädän. Tuskin on ollut aikakautta, milloin todellinen onni on enemmän harwinainen. Mitä wähemmän tyydytystä ihminen saa, sitä enemmän hän tawallisesti heittäytyy huwien pyörteeseen, sillä waikea on kääntyä määrältä polulta. Paljon on ulkonaista kehitystä olemassa ja kiitospuheita saamme usein kuulla nykyajan korkeasta siwistyksestä, mutta onnea ei waan woi tiede, ei taide, ei siwistys onnettomalle aikakaudelle antaa.

Kristus tuli antamaan kansoille suuren ilon ja Herra, ja apostolit puhuwat siitä täydellisestä ilosta, jonka uskowa woi saada Jumalassa. Sentähden kuuluu kristinuskon kehoitus: Iloitkaa! Iloitkaa aina! Iloitkaa Herrassa! Kristinuskon antama ilo synnyttää Jumalaa kiittämisen. Mutta sitä onnea, minkä ihmiset tawallisesti sanowat onneksi, ei kristinusko anna. Jumalan tahtoa pyytää kristitty toteuttaa ja Jumalan kiitosta hän etsii, mutta ihmisiltä hän ei kunniaa pyydä. Hän wetäytyy mielellään pois maailmasta, sillä hän on onnellinen welwollisuuksien täyttämisessä, kodin piirissä ja rukouksen seurustelussa Jumalan kanssa. Eräs uudemman ajan oppineista, joka oli ensimäisiä maailman wiisasten joukossa ja jolla oli kaikki edellytykset, mitkä maailmassa woi olla onnen saawuttamiseksi, sanoo: „Todellisuudessa ei elämäni ole muuta ollut kuin waiwaa ja työtä. Minä woin kyllä sanoa, etten ole seitsemänkymmenenwiiden wuoden kuluessa tuntenut neljää wiikkoa oikeaa onnea. Se oli alituista wierittämistä kiweä, joka aina uudestaan oli nostettawa". Niin on maailman wiisas onnesta köyhä, mutta Kristuksessa on täydellinen ilo saatawana.

Jumala on rakkaus. Sen kautta että Jumala ensiksi on rakastanut meitä, woimme me rakastaa Häntä. Kristus wetää meitä puoleensa, jotta me rakastaisimme Häntä, ja samalla wetää Hän meitä rakastamaan Jumalaa. Emme woi rakastaa Kristusta rakastamatta Jumalaa hänen Jsänään, emmekä woi rakastaa Jumalaa rakastamatta Hänessä Kristusta Poikana, sillä me emme woi erottaa rakkautta Jumalaan ja Kristukseen toisistaan. Kun rakkaus Kristukseen elähyttää meitä, toimii meissä myös se rakkaus, jolla Kristus rakastaa Jsää. Hänen Jsänsä on meidänkin Jsämme, ja lapseuden henki yhdistää meidät Jsän ja Pojan kanssa. Tämän kautta syntyy uskowan sydämessä kiitollisuus Jumalaan. Apostoli sanoo kolossalaisille: **„Kaikki, minkä teette puhein tai töin, kaikki tehkää Herran Jeesuksen nimessä, kiittäen Jsää Jumalaa Hänen kauttaan"** (3, 17). Kaikki kristityn toimi on kiitollisuuden kannattama, ja uskowa kiittää Jsää, joka on tehnyt meidät **„soweliaiksi olemaan osalliset siitä perinnöstä, mikä pyhillä on walossa"** (Kol. 1, 12). Kristitty, joka on omakseen ottanut Kristuksen Jeesuksen, waeltaa myös Hänessä, sillä kiitollisuus welwoittaa hänet siihen (Kol. 2, 6. 7). Rukouksen perussäwel on kiitollisuus. Apostoli sanoo: **„Olkaa kestäwät rukouksessa ja siinä kiittäen walwokaa"** (Kol. 4, 2); **„olkaa aina iloiset. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää joka tilassa"** (1 Tess 5, 16. 17. 18). Kiitollisuus on wienoin ja wäkewin wapauden welwoitus. Kristitty, joka on ylhäältä syntynyt ja joka Kristuksen Hengen kautta

on wapautunut ſynnin ja kuoleman laista, kiittää **„aina Jumalaa ja Iſää kaikesta meidän Herramme Jeeſuksen Kristuksen nimeſſä“** (Ef. 5, 20). Kiitolliſuudeſſa tietää ihminen itſenſä riippuwaiſi, mutta hän tunnustaa wapaasti ſaaneenſa oſakſeen hywäntyön, joka ſitoo ſydämen. Kristinuskoſſa tämä kiitolliſuus ſyntyy korkeimman hywäntyön kautta, kun uskowa on armosta ſaanut ſyntinſä anteekſi ja tullut Kristukſeſſa Jumalan lapſekſi. Rakkaudeſſa on kristitty ſentähden wapaa, mutta kiitolliſuudella on hän ſidottu Jumalan armoon. Orjan kahletta hän ei kanna, eikä hän ole itſekkyyden hallitſema.

Kiitolliſuus oſoittaa kristityn perusſuhdetta Jumalaan, ja ſe määrää kaikki hänen toimenſa. Kiittämättömyys on jyrkkänä wastakohtana ihmiſen oikeaan ſuhteeſeen Jumalaan. Misſä kiitolliſuutta puuttuu, ſiinä on Jumalan armo ihmiſelle tuntematon ja hän elää wieraana Kristukſelle. Jumala on kaiken hywän antaja, ja ihminen elää Jumalan antimista. Kiitolliſuudeſſa ihminen tunnustaa tätä perusſuhdetta, ja tämä kiitolliſuus tekee hänet onneliſekſi. Kiittämättömyys polkee Luojan ja luodun, Jumalan ja ihmiſen perusſuhdetta, ja ſe hajoittaa ſiſimmäſſä perusteeſſaan Jumalan yhteyden. Kun ei ihminen kunnioita Jumalaa eikä kiitä Häntä, käywät hänen ajatukſenſa turhanpäiwäiſiſſi, hänen ymmärtämätön ſydämenſä pimenee ja hän joutuu ſydämenſä himojen waltaan (Room. 1, 21. 24). Milloin luodun perusſuhdetta Luojaan tallataan, astuu Luojan woimaſuhde määrääwäkſi, ja ſe wie tuomioon. Kuitenkin on nykyaikana niin wähän kiitolliſuutta Jumalaan nähtäwänä kanſojen elämäſſä. Laajat kanſankerrokſet wieraantuwat yhä enemmän Jumalasta, ja kiittämättömyyden ja wälinpitämättömyyden wainiolla kaswawat orjuuttawat himot.

Maan päällä on paljon puutetta ja hätää, mutta myös paljon apua ja hywiätöitä, Jumalan ja ihmisten oſoittamia. Niin on kuitenkin wähän kiitolliſuutta, että ſananlaskuna käytetään lauſetta: kiittämättömyys on maailman palkka. Kiitolliſuus on luonnolliſin ilmaus ſaadusta hywästä. Jeeſus ſanoo, että ſyntiſetkin rakaſtawat niitä, jotka heitä rakaſtawat (Luuk. 6, 32). Se on tylyyttä, jos ihminen pyſyy kylmänä niille, jotka oſoittawat hänelle rakkautta. Mutta ihmiſeſſä on itſekkyyttä ja nautinnonhimoa, ja milloin nämä jollain tapaa joutuwat kärſimään, hallitſee ſydäntä kiittämättömyys. Kun ihminen tekee toiſelle hywää, on ſe jotakin ſilminnähtäwää, mutta Jumala on näkymätön ja hänen hywättyönſä eiwät aina astu aiſti-ihmiſen näkywiin. Kiittämättömyys Jumalaa kohtaan pukeutuu tawalliſesti walekiitolliſuuteen, niin että ihminen luulee ſuorittaneenſa tehtäwänſä ulkonaiſella muodolla tai juhlalliſuudella. Kirkoſſa hän muiden mukana lauſuu kiitokſenſa, mutta ſydän on

uſeinkin kylmänä. Miſſä ei hätä ole käſiſſä, owat uſeimmat ihmiſet tekemiſiſſä Jumalan kanſſa ulkonaiſen ſäännön ja tawan mukaan. Rukoillaan ja weiſataan, kuullaan ſaarnaa ja käydään ehtoolliſella uskonnolliſen tawan mukaan, mutta hiljaiſuudeſſa harwat ſeurustelewat Jumalan ja Jeeſuksen kanſſa. Harwat ajattelewat tarkempaan Jumalan totuuksia. Kuolema hiipii heidän päälleen, eiwätkä he ole Jumalan edeſſä walmistuneet ſuureen muuttoon. Harwat käyttäwät ſillä tapaa Jumalan ſanaa, että he kätkiſiwät ſen ſydämeenſä ja aſettaiſiwat jokapäiwäiſen elämänſä ja toimenſa yhteyteen ſen kanſſa. Uskon perustotuus, että kaikki hywä ja kaikki apu tulee Jumalalta ja että me elämäſſä ja kuolemaſſa kokonaan riipumme Hänestä, ei pääſe elämän woimakſi ſydämeen. Ihminen on taipuwainen tekemään uskonnolliſen elämän ulkonaiſekſi, ſillä tämmöinen toimi on uskon kilwoitusta helpompi. Hän woi ahkerasti noudattaa hartauden ulkonaiſia waatimuksia, mutta pääaſia, mielenmuutos ja ſydämen parannus, woi jäädä ſyrjään. Joka ei pidä elämänſä tärkeimpänä tehtäwänä ſydämen ſeurustelua Jumalan kanſſa, hän ei pääſe hengen todelliſeen yhteyteen Jumalan kanſſa. Jumala on tehnyt Jeeſuksen Kristuksen meille wiiſaudeksi ja wanhurskaudeksi ja pyhityksekſi ja lunastukſekſi, mutta ſen totuuden me wain opimme tuntemaan ſydämen ſeurustelusſa Jumalan kanſſa.

Paljon armon lahjoja ja hywiätekoja me kristityt ſaamme Jumalalta nauttia, mutta tämä Jumalan moninainen ſiunaus on uſein tullut kristityille tawanmukaiſekſi aſiakſi. Juutalaiſet pitiwät itſeään parempina muita, kun heillä oli enemmän tietoa kuin pakanoilla ja kun Jumala oli uskonut heille liittonſa lahjat. Kun oliwat ympärileikkauksen kautta tulleet liiton lapſikſi ja oliwat pääſiäislammasta nauttineet, oliwat he mieleſſään warmat ſiitä, että taiwaan waltakunta oli heidän. He kulkiwat merta ja mannerta, tehdäkſeen käännynnäiſiä pakanakunnaſſa, mutta he laiminlöiwät totuuden ſowittamista omaan elämään ja tekiwät jumalanpalweluksen ulkonaiſekſi toimekſi. Uſeat kristikunnaſſa tyytywät myös ulkonaiſeen jumalanſuhteeſeen. He ſanowat: Me olemme kastetuita; me olemme Herran ehtoollista nauttineet. Mutta apoſtolin ſanat: **„Ei ſe ole juutalainen, joka wain ulkonaiſesti on juutalainen“** (Room. 2, 28), kohdistuwat kristittyynkin. Ei ſe ole kristitty, joka wain ulkonaiſesti on kristitty, waan ſe on kristitty, joka ſiſälliſesti on kristitty. Juutalaiſet tekiwät Jumalan ſanan woimattomakſi ſekoittamalla ſiihen kaikenlaiſia liſäyksiä, joilla turmeliwat ſen. Samalla tapaa on Jumalan ſanaa kristikunnaſſa heikennetty ihmisten tekemillä ſelityksillä ja liſäyksillä, joilla Jumalan ſanalta riiſtetään ſen taiwaallinen woima. Minkä Jumala on ſanasſaan yhdiſtänyt, armon ja

wanhurskauden, lupaukset ja käskyt, uskon ja parannuksen, wanhurskauttamisen ja pyhityksen, rakkauden ja totuuden, sen erottawat kristityt usein toisistaan. Ja se, mikä Herran mielestä on pääasia, sisällinen uudistus ja sydämen elämä, syrjäytetään, mutta ulkonaisille kohdille annetaan pääarwo. Niinkuin Pyhä Raamattu oli rabbiinein teräwäjärkisyyden esineenä, jotka kaikenlaisella tyhjällä wiisastelemisella tallasiwat sen sisältöä, samoin on kristikunnassa ollut oppineita, jotka monella tapaa owat tyhjällä järkeilemisellä turmelleet sen totuuksia. Kristillinen kansa tottuu usein ajattelemattomaan kuuntelemiseen, jonka kautta warjo pääsee olennon sijalle. Ja useat ottawat turhaan wastaan Jumalan armon Jeesuksessa Kristuksessa ja käyttäwät sen wäärin suruttomuuden ja pahuuden peitteeksi. Kuinka woisi Jumalan kiitos runsaasti ajua niiden piirissä, jotka tällä tapaa kohtelewat kristinuskon totuuksia? Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen nimi tulee kristittyjen pahuuden tähden pilkatuksi.

On paljon kirjoja, joissa liikkuu epäuskon henki, mutta joita paljon luetaan. Esiwanhempamme lankesiwat sen kautta, etteiwät kohta työntäneet kiusaukset tyköään, waan jäiwät wäärään toimettomuuteen. Ihminen ei aluksi tahdo tehdä pahaa, waan hän on pahaan nähden yhä suwaitsewampi, kunnes hän wähitellen antautuu pahalle ja tekee sitä. Ihmiset lukewat nykyaikana kaikenlaista kirjallisuutta, tullakseen tuntemaan sitä, ja kun lukewat huonoa kirjallisuutta, tulewat he yhä suwaitsewimmiksi huonoon nähden, autautuwat sille ja heistä tulee turmeltuneita olentoja. Sillä tapaa owat useat menettäneet lapsuutensa uskon ja heistä on tullut jumalankieltäjiä. He eiwät aluksi aikoneet hywäksyä epäuskon wäitteitä, waan he tahtoiwat ottaa niistä selkoa, mutta he tietoutuiwat wähitellen pimeyden pauloihin. Kirjailijan henki waikuttaa lukijaan, ja pahan takana on aina pimeyden henkimaailma waikuttamassa. Kun ihminen on saanut epäuskon myrkkyä, niin se ei helposti hänestä lähde. Usein jää kiusaus, joka lähti huonosta kirjasta, waiwaamaan kuolinpäiwään asti. Kunnianhimo houkuttaa nykyaikana lukemaan kaikenlaista, kun siitäkin woidaan kerskailla, ja huonollakin kirjallisuudella on kiittäjänsä, mutta kristitty ei ole oikeutettu lukemaan kaikkea. Jeesus sanoo: **„Kawahtakaa ihmisiä!“** (Matt. 10, 17), ja se käsky kohdistuu huonoihin kirjoihinkin. Saastainen kirjailija saastuttaa lukijaa. Ken woi sanoa, kuinka moni on sisällisesti langennut huonoon kirjaan! Tuo huono kirjallisuus on lukematomissa tukehuttanut Jumalan kiittämisen. Myrkyn lähteenä se liikkuu kristikunnassa ja toinen tyrkyttää sitä toiselle. Kauhea on tuho, jonka tämä pimeä lähde saa aikaan. Laajalta se kylwää epäuskon ja epäsiweyden siemeniä, ja siitä kylwöstä tulee kerran kammottawa niitto.

Tawanmukaiſuus wiljelee uskonnon alalla ulkonaiſia menoja, jotka ſynnyttäwät warjouskoa ja kuolettawat kiitolliſuuden Jumalaa kohtaan. Totuuden pyhä woima tylſistyy tawanmukaiſuuden koneelliſuudeſſa ja ſydän tulee kylmäkſi pyhimmisſäkin aſioiſſa. Kun ihminen koettaa keinotekoiſesti ſaada aikaan lämpöä, ſyntyy waleelämä, joka pettää ihmiſen. Moni usko, joka luulee olewanſa eläwä, on Jumalan edeſſä kuollut, ja moni teko, joka oli tarkoittawinaan Jumalan kunniaa, eſiintyy aikanaan aiwan toiſeſſa walosſa. Joka tahtoo wälttää tämmöiſtä henkiſtä kuolemaa, hänen täytyy joka päiwä ſeurustella Jeeſuksen kanſſa ja uskolla liikkua Jumalan omaſſa ſanaſſa. Hänen täytyy käyttää ſitä armoa ja laupeutta, joka Jeeſuksſeſſa Kristuksſeſſa on meillä tarjona, ja joka päiwä kiittää Jumalaa ſiitä rakkaudesta, minkä hän ſaa nautia. Jumala ſanoo: **„Joka kiitosta uhraa, ſe kunnioittaa Minua“** (Pſ. 50, 23).

Siitä yksinkertaiſuudesta, joka Jumalan ſäätämänä eſiintyy kristinuskoſſa, olemme wieraantuneet, ja tuohon alkuperäiſeen yksinkertaiſuuteen on meidän palaaminen, jos tahdomme oppia oikein kiittämään Jumalaa. Jeeſus ſanoo: **„Totiſesti Minä ſanon teille: ellette käänny ja tule lasten kaltaiſiksi, ette pääſe taiwasten waltakuntaan“** (Matt. 18, 3). Lapſi on yksinkertainen. Kun enkelit ilmoittiwat paimenille, että maailman Wapahtaja oli ſyntynyt, meniwät nämä Betlehemiin katſomaan Jeeſuslasta, ja he palaſiwat ſieltä kiittäen ja ylistäen Jumalaa kaikesta, minkä oliwat kuulleet ja nähneet. Korkein Jumalan lahja ilmoitettiin näille paimenille, ja he ottiwat ſen ilolla wastaan, kätkiwät ſen ſydämeenſä ja ilmoittiwat ſen muille. Nykyajan ihminen ei tahdo paljosta tietämiſestä päästä itſenſä tuntemiſeen, ei hän tahdo päästä maailmasta irti rukouksen kanſſakäymiſeen Jumalan kanſſa, ſydämen ſeurustelemiſeen Kristuksen kanſſa. Uſea ei tahdo paljosta moninaiſesta kuulemiſesta ja lukemiſesta päästä Jeeſuksen tykö, niin että Herra ſaiſi istuttaa oman ſananſa ſydämen ſiſimpään ja piirtää oman kuwanſa ihmiſen olentoon. Uſeat eiwät pääſe monenlaiſista puuhista ja ajatushommista yksinkertaiſeen pyſymiſeen Jumalan ſanaſſa, niin että hän oppiſi itſekohtaiſesti elämään Herran kanſſa ja tuntemaan ſen totuuden, joka tekee wapaaksi. Alituiſeſſa ſiſällíſeſſä lewottomuudeſſa ja ulkonaiſeſſa puuhaſſa ei ſydän woi hiljaiſuudeſſa ſeurustella Herran kanſſa, niin että ſe ſaiſi Häneltä niitä ijäiſyyswaikutuksia, jotka ſynnyttäwät Jumalaa kiittämistä Hengeſſä ja totuudeſſa. Jumalan läheiſyydeſſä ſyntyy rukous, kiitos ja ylistys.

Raamattu on täynnä Jumalan kiitosta, ja ſe kehoittaa ſiihen. Siitä kristitty woi arwostella ſydäntään ja kristilliſyyttään, woiko hän ſydämeſtään yhtyä niihin kiitokſiin, jotka Raamatuſſa lauſutaan

Jumalalle ja Kristukſelle. Herran rukouksessa Kristus alkaa rukouksensa palwomalla Jsää, joka on taiwaissa, ja Hän päättää sen ylistyksellä. Meidän Jumalamme on eläwä Jumala, jolla on elämä itsessään. Hän on henkien Jsä, joka teki enkelinsä palwelijoikseen ja antoi Sananſa tulla lihaksi lunastamaan ihmiskunnan. Taiwaat ja taiwasten taiwaat eiwät Häntä käsitä. Hän asuu walossa, mihin ei kukaan taida tulla (1 Tim. 6, 16). Taiwaat ilmoittawat Jumalan kunniaa ja awaruus julistaa hänen kättensä tekoja (Pſ. 19, 2). Hänellä on kaikki itsessään. Jumalan on waltakunta, woima ja kirkkaus. Tätä Jumalaa kiitettiin wanhan liiton aikana Siionissa. Jsässä, Pojassa ja Pyhässä Hengessä on Hän ilmoittanut armonsa käsittämättömän rikkauden ja walmistanut ihmiskunnalle iankaikkisen lunastuksen. Poikansa kuwan kaltaisiksi Hän sääti meidät iankaikkisuudessa ja siihen kuwaan Hän kirkastaa uskowan. Uusissa taiwaissa ja uuden maan päällä on aina kuuluwa Jumalan kiitos ja ylistys. Kiittäkäämme ja ylistäkäämme mekin Häntä näissä Keedarin majoissa!

Armon Herra! Anna meille rukouksen Henki ja täytä meidän sydämemme Jumalan kiitoksella! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

56. Kristityn tulee tehdä työtä.

Saarna yhdeksäntenätoista Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Ef. 4, 22—28.

„Teidän tulee panna pois wanha ihmisenne, jonka mukaan ennen waelsitte ja joka turmelee itsensä petollisia himoja seuraten, ja uudistua mielenne Hengessä ja pukeutua uuteen ihmiseen, joka Jumalan mukaan on luotu, totuuden wanhurskaudessa ja pyhyydessä. Pankaa sentähden pois walhe ja puhukaa totta, kukin lähimäisensä kanssa, sillä me olemme toinen toisemme jäseniä. 'Jos wihastutte, älkää syntiä tehkö'. Älkää antako auringon laskea wihanne yli, älkääkä antako perkeleelle sijaa. Joka warastaa, älköön enää warastako, waan tehköön ennemmin työtä ja toimittakoon käsillään sitä, mikä hywää on, jotta hänellä olisi, mitä antaa tarwitsewalle".

Pakanat waeltawat mielensä turhuudessa, ja pimentyneinä ymmärrykseltään owat he päästäneet tuntonsa turtumaan ja heittäytyneet irstaisuuden waltaan. Mutta näin eiwät kristityt ole oppineet Kristusta tuntemaan. Heidän ei sowi waeltaa pakanain ta-

paan, waan heidän tulee panna pois wanha ihmisensä, jonka mukaan ennen waelsiwat, ja pukeutua uuteen ihmiseen, joka on Jumalan mukaan luotu. Wanha ihminen on suruton ihminen, jonka omatunto on nukuksissa, jonka järki on pimentynyt ja jonka tahto on pettäwien himojen hallittawana. Tämä ihminen mielletyn syntiin ja on sen wallan alla. Siweellinen mädännys järsii tämmöisen olentoa, ja itsekkäät halut pitäwät sitä kahleissa. Efesolaiset oliwat pakanoina waeltaneet tämän wanhan ihmisen mukaan, mutta kasteessa oliwat he kastetut Kristukseen Jeesukseen, niin että oliwat Hänen kanssaan haudatut kuolemaan, ja parannuksessa ja uskossa tuli heidän kuolla Kristuksen kanssa ja nousta ylös Hänen kanssaan. Wanhan ihmisen mukaan eläminen tuottaa turmiota, sillä petolliset himot kahlehtiwat ihmistä ja kaluawat pois, mitä hänessä on parempaa.

Kristityn tulee uudistua mielensä Hengessä ja pukeutua uuteen ihmiseen. Raamatussa kuuluu sydämeen omatunto ja mieli, ja mieleen kuuluu ajatus ja tahto. Sydämeen asustuu Kristuksen Henki ja sentähden puhuu tekstimme mielen Hengestä. Luonnollinen ihminen, jolla ei ole Kristuksen Henkeä, ei woi sisällistä uudistustyötä toimittaa, ja uudestisyntynytkin woi sitä wain Herran armolla ja woimalla. Mielen Henki on se lapseuden Henki, josta apostoli puhuu roomalaisepistolassa (8, 15). Se on suorana wastakohtana mielen turhuuteen, jossa ylimaailmallinen aisti on turmeltunut. Kun Kristuksen Henki asuu kristityn mielessä, on hänessä elämän woimaa, niin että hän woi waeltaa Hengen mukaan, ajatella niitä, jotka Hengen owat, ja tehdä totuuden ajatuksensa sisällöksi ja määräksi. Uudestisyntynyt taistelee Hengen woimalla wanhan ihmisen pettäwiä himoja wastaan, ja hän pukee päälleen uuden ihmisen totuuden wanhurskaudessa ja pyhyydessä, joiden piirissä uuden ihmisen päällepukeminen tapahtuu. Totuus on wanhurskauden ja pyhyyden lähde, niinkuin petos on totuuden wastakohtana wanhan ihmisen pettäwissä himoissa. Uusi ihminen on Jumalan mukaan luotu, sillä Kristuksessa Jeesuksessa on Jumala luonut uuden ihmisen, ja Jumala on sen peruskuwana. Sentähden on walhe pantawa pois, ja jokaisen tulee puhua lähimäiselleen totta, sillä tosikristityt owat Kristuksen ruumiin jäseniä, ja he owat siis toinen toisensa jäseniä. Kristus on totuuden ruhtinas, ja sen arwoinen on Kristuksen ruumiin jäsen, että hänelle on puhuttawa totta.

Apostoli waroittaa tekstissämme lukijoitaan syntiä tekemästä, jos wihastuwat. Wiha ei ole itsessään syntiä, sillä Jumala wihaa pahaa, mutta wiha ei ole semmoisenaan ihmisessä mitään hywää, waan useimmiten se johdattaa synnin tekoon. Kun kristitty wihas-

tuu, tulee hänen ſentähden olla waruillaan, ettei hän lauſu tai tee jotakin wäärää, ja hänen tulee kääntyä Herran puoleen apua pyytämään. Ei kristitty ſaa kätkeä wihaa ſydämeenſä, niin että aurinko pääſee laskemaan ſen yli, ſillä perkele wäijyy wihan takana ja pyytää käyttää ſitä hywäkſeen. Hän yllyttää niitä ihmiſiä, jotka antautuwat hänen wälikappaleikſeen, walheilla ja panetukſilla houkuttamaan wihaan joutunutta ſyntiä tekemään. Kristityn tulee, mikäli mahdollista, ſäilyttää rauha kaikkein ihmisten kanſſa.

Wielä apostoli waroittaa warastamasta. Waras ei tuulu kristilliſeen ſeurakuntaan. Paawali ſanoo toiſella paikkaa, etteiwät warkaat, eikä ahneet, ei juomarit, ei herjaajat, eiwätkä anastajat ſaa periä Jumalan waltakuntaa (1 Kor. 6, 10). Alkukielen mukaan ei apostoli puhu tekstisſämme waſituiſesta warkaasta, joka warkautta harjoittaa, waan jostakin yksityiſestä toiſen oman ottamiſesta, josſa kristitty on kiuſaukſeen langennut. Siinä on parannus tehtäwä. Tekstimme kohdistuu myös hienompiin warastamiſen muotoihin. Kristitty ei ſaa ottaa toiſelta mitään wäärynydellä, waan hänen tulee tehdä työtä omilla käſillään, niin että hän woiſi tarwitſewille antaa apua. Tekstimme puhuu raskaasta työstä. Synnin tähden on tämmöinen työ tullut ihmiſelle ſiunaukſeksi, ſillä ſe warjelee uſeasta kiuſaukſesta. Pakanat eiwät warkautta kammonneet, waan koettiwat kaikenlaiſilla juonilla anastaa itſelleen toiſen omaiſuutta, mutta kristittyjen tuli wälttää tämä ſynti ja waiwaloiſella työllä pyytää ſaada niin paljon tuloja, että he woiwat niillä auttaa köyhiä. Ei kristitty toimi ahneudeſſa omakſi hyödykſeen, waan rakkaudeſſa hän etſii lähimäiſen parasta. Jumala ſanoi Aadamille: **„Otſaſi hiesſä pitää ſinun ſyömän leipää“** (1 Mooſ. 3, 19). Ja apostoli käskee kristityitä tekemään raskasta työtä omilla käſillään. Tätä käskyä tulee kristityn noudattaa.

Ihminen on wieraantunut Jumalasta ja kietoutunut maailman warjoelämään. Täſſä luonnollinen ihminen mielellään liikkuu ja ſen ilmaa hän tahtoo hengittää. Uudestiſyntyminen on ihmiſelle tarpeen, jos hän tahtoo wapaantua maailman warjoelämästä ja taiwaan waltakunnan piiriin astua. Henki on luontoa korkeampi, ja henkiſen ſyntymiſen ſalaiſuus on luonnolliſen ſyntymiſen ſalaiſuutta korkeampi. Kun on puhetta ihmiſen uudestiſyntymiſestä, ſeiſomme korkeimman Jumalan ihmeen edeſſä. Elämän alku wiittaa Jumalan woiman ſalaiſuuteen. Raamattu ſanoo: **„Tahtonſa mukaan walojen Iſä ſynnytti meidät totuuden ſanalla, ollakſemme joinakuina hänen luomienſa eſikoiſina“** (Jaak. 1, 18). Jumalan ſanaſſa tulee Kristus Pyhän Hengen kautta ihmiſen ſydämeen, ja Hän tuo meille uuden elämän. Niinkuin luonto wai-

kenee juhlalliſessa hiljaiſuudessa, kun Jumala puhuu ukkoſen jyrinässä ja tulessa, niin ottaa ihminen ſiſälliſessä hiljaiſuudessa wastaan Jumalan ſanan. Maria istuutui Betaniassa Jeeſuksen jalkojen juureen ja kuunteli hänen puhettaan, ja Herra ſanoi, että Maria oli walinnut hywän oſan, jota ei oteta häneltä pois (Luuk. 10, 39. 42). Jumalan ſana antaa ſielulle taiwaan rawintoa, ja ſe herättää ihmiſen olennossa jaloimmat woimat elämään.

Täſſä Jumalan ſanassa tulee ihmiſen tehdä työtä. Meidän tulee Marian tawoin istua Jeeſuksen jalkojen juurella ja kuunnella hänen puhettaan. Opetuslapſina tulee meidän kätkeä ſe, mitä Herralla on ſanottawaa meille, ja omakſua ſe woima, minkä Herra ſanaſſaan antaa. Eikä kristityn ole tyytyminen wain katkonaiſeen Raamatun käyttämiſeen, waan hänen tulee tutustua Jumalan ſanaan ſen kokonaiſuudessa, niin ettei hän jää uskon aſioiſſa riippumaan ihmiſiſtä. Uſeimmat kristityt lukewat paloittelemalla Jumalan ſanaa, waikka Herra käskee meitä tutkimaan Raamatuita, ja tawalliſesti he ottawat Raamatusta ſen, mikä on heille mieleen, ja jättäwät pois ſen, mikä haawoittaa wanhaa ihmistä. Siten ſyntyy yksipuolinen tieto kristinuskosta. Kyllä ihminen on walmis waikeaan työhön, kun on maallinen etu woitettawana, mutta Jumalan ſanaſſa ei hän mielellään tee wakawaa työtä. Yhtenäinen, ſäännöllinen työ Jumalan ſanaſſa on tarpeen ſille, joka tahtoo wakawia askeleita käydä elämän tiellä ja pitää perustukſenaan taiwaan waltakunnan totuudet. Kallis on Jumalan totuus ja ſen omakſuminen kyſyy yhtenäiſtä työtä rukouksessa ja walwomiſessa. Raamattu on Raamattuun werrattawa, Raamattu Raamatusta käſitettäwä ja totuus on totuuteen yhdiſtettäwä. Siten ſelwenee kristinuskon totuus yhä paremmin ſen alkuperäiſessä mielessä, ja totuuden tunteminen antaa iloa, josta maailma ei tiedä. Jumalan Henki antaa meille awaimen Raamatun oikeaan käſittämiſeen, ja Jumalan totuus antaa elämää ja woimaa. Ihmiſten uskonnolliſiſsa käſitteiſſä on paljon kuonaa, kun Raamatun perusteet uſein erotetaan elimelliſeſtä yhteydeſtään ja typiſtetään, mutta yhtenäinen Raamatun lukeminen poiſtaa tuon. Rukouksella tulee jokaiſen totuuden lähteeſtä etſiä tietoa Jumalaſta, ſillä puhtaana eſiintyy Jumalan ſana waan Raamatusſa. Pyhäſſä kasteeſſa ſaa ihminen uudeſtiſyntymiſen peſon ja hän otetaan kolmeyhteiſen Jumalan yhteyteen, mutta itſekohtaiſeen uudeſtiſyntymiſeen on Jumalan ſanan kuuleminen ja uskominen tarpeen, ſillä Jumala ſynnyttää meidät totuuden ſanalla (Jaak. 1, 18). Sentähden on työn tekeminen ſanaſſa wälttämättä tarpeen kristityllle.

Uudestisyntyneen perustehtäwä on wanhan ihmisen poispaneminen, joka ei ole kadonnut, ja uuden ihmisen päällepukeminen, joka kyllä on sydämessä syntynyt, mutta joka on saatawa hallitsemaan elämän piirissä. Apostoli sanoo, että me kaikki, jotka olemme Kristukseen Jeesukseen kastetut, olemme haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus on kuolleista herätetty, niin pitää meidänkin uudessa elämässä waeltaman (Room. 6, 3. 4). Kristuksen kuoleman woimasta tulee meidän ristiinnaulita wanha ihmisemme ja Kristuksen ylösnousemuksen woimasta tulee meidän waeltaa uudessa elämässä. Ei ole Kristus sitä warten kuollut, että me saisimme synnissä elää, waan sitä warten on Hän kuollut meidän edestämme, että meillä olisi syntein anteeksiantamus hänen weressään ja että me woisimme hänen kuolemansa woimalla kuolla maailmalle ja synnille. Usea kristitty rakastaa niin paljon wanhan ihmisen mukawuutta, ettei hän tahdo kuulla puhuttawankaan siitä, että wanha ihminen on ristiinnaulittawa, mutta Jeesus wakuuttaa Nikodeemukselle, ettei ihminen woi nähdä Jumalan waltakuntaa, ellei hän ole ylhäältä syntynyt (Joh. 3, 3), ja apostoli sanoo korinttolaisille: **„Älkää eksykö. Eiwät huorintekijät, ei epäjumalanpalwelijat, ei awionrikkojat, ei welttiöt, eikä miehimykset, eiwät warkaat, ei ahneet, ei juomarit, ei herjaajat, eiwätkä anastajat saa periä Jumalan waltakuntaa“** (1 Kor. 6, 9. 10). Työssä ja taistelussa tulee kristityn olla wanhan ihmisen poispanemisessa ja uuden ihmisen päällepukemisessa. Jos kristitty puhuu paljon Kristuksen kärsimisestä, mutta antaa wanhan ihmisensä olla rauhassa, niin hän ulkokullailee, sillä hän peittää uskonnollisella puheella laiskuutensa ja lihallisen mielensä. Kristuksen kärsimisessä on pyhä welwoitus kristityllä, jonka tulee seurata Herraansa, mutta useat käyttäwät Herran kärsimistä mukawuuden päänaluksena, joka muka wapauttaa heitä kärsimästä. Onpa niitäkin, jotka käyttäwät wanhurskauttamisen kilpeä Herran käskyä wastaan, joka waatii meitä kieltämään itsemme, ottamaan ristimme ja seuraamaan Kristusta. Sitä Jumalan antamaa kilpeä, jota meidän on käyttäminen perkeleen tulisia nuolia wastaan, käyttäwät tämmöiset estääkseen taiwaallisen walon tunkeutumista heidän sydämeensä, herättääkseen heitä työhön ja kilwoitukseen syntiä wastaan. He kerskaawat siitä, että owat pukeneet päälleen Kristuksen wanhurskauden, waikka eiwät tahdo panna pois wanhaa ihmistä, ja luulewat, ettei Jumala tuon ulkonaisen waipan alla näe wanhan ihmisen ylpeyttä, kateutta ja wihaa. Raamattu ei opeta semmoista wanhurskauttamista, joka säilyttää wanhan ihmisen ja jättää sydämen entiselleen, waan wanhurskautettu on kuollut Kristuksen kanssa ja ylösnousut Hänen

kanſſaan. Luterus ſanoo, että muutamat, kun kuulewat ewankeliumin, tekewät omalla woimallaan ajatukſen ſydämesſään ja ſanowat: Minä uskon. Ja ſen pitäwät oikeana uskona. Mutta kun tuo on inhimillinen ajatus, niin ei ſe ſaa mitään aikaan. Mutta usko on ſydämen aſia ja ſe on Jumalan teko, niin että ſe muuttaa ajatukſet, tunteet ja taipumukſet.

Wanhan ihmiſen poispaneminen ja uuden ihmiſen päällepukeminen owat rinnakkaiſia toimia. Mikäli uskowa Kristukſen armon ja Hengen woimalla pukee päälleen uuden ihmiſen, panee hän pois wanhan. Kun ihminen ottaa Jumalan kutſumukſesta waarin ja tekee parannukſen, ſyntyy hänessä ſiſällinen ihminen. Tämä ottaa uskoſſa wastaan Kristukſen, ja niin ſyntyy uuſi ihminen, joka on Jumalan iankaikkiſen maailmaſuunnitelman mukainen. Wanha ihminen on kokonainen ihminen ja uuſi ihminen on kokonainen ihminen. Wanha ihminen ei ſillä kuole, että yksityiſet himot woitetaan, waan ſe on ristiinnaulittawa Kristukſen kuoleman woimalla, ja taistelu ſitä wastaan kestää kautta kristityn elämän. Synti on niin sywästi turmellut ihmiſen, että hänen aina täytyy olla ſotatantereella, jolla pimeyden walta ja pahat himot wäijywät häntä. Ja uuſi ihminen on kokonainen ihminen, joka uudestiſyntymiſeſſä syntyy, mutta jonka tulee kehittyä ja kaswaa, niin että ſe pääſee hallitſemaan ihmiſen elämää. Uuden ihmiſen päällepukeminen kestää koko kristityn elämän, niinkuin wanhan ihmiſen poispaneminenkin. Apostoli ſanoo kristityille: **„Teidän tulee panna pois wanha ihminen“ „ja pukeutua uuteen ihmiſeen“.** Jumalan armon woimaa tarwitſee uskowa tähän toimeen, mutta hänen tulee tehdä täſſä työtä ja kilwoitella uskoſſa, muutoin ei uuſi ihminen woi elää eikä wanha ihminen kuole. Apostoli ei ſano: Antakaa panna pois wanha ihminen ja antakaa pukea päällenne uuſi, niinkuin hengelliſeſti laiska toiwoiſi. Työtä tulee kristityn tehdä, henkiſtä ja maallista, ja tärkein tehtäwä on hänellä wanhan ihmiſen poispaneminen ja uuden ihmiſen päällepukeminen.

Waikka maailmaſſa paljon puhutaan työstä ja waikka työ on niin tärkeä, oſaawat ainoastaan harwat oikein tehdä työtä. Työtä kyllä kiitetään, mutta paljon haluttomuutta on työhön, ja tämä haluttomuus on waan kaswamaſſa. Muinaiſiſſa Kreikan ja Rooman waltakunniſſa oli ſe käſitys wallitſemaſſa, että ſiwistys waati oſan ihmiskuntaa uhrautumaan kowaan työhön, jotta toinen oſa woiſi wapaasti antautua waltiolliſeen toimintaan ja hoitaa ſiwistystyötä. Tämmöinen käſitys laski oſan kanſalaiſia orjuuteen, joka ſorti ihmisolennon arwoa, eikä ſe woinut rakentaa onnea kanſaſſa. Jätteitä tästä näkökannasta on wielä olemaſſa. Uſeat pitäwät ſen ſiwistyn-

neen etuoikeutena, että hän saa olla enemmän tai wähemmän työtönnä ja nauttia elämän mukawuutta. On niitä, jotka eiwät tee wasituista työtä, waan käyttäwät suurimman osan elämästään turhuuteen ja walwowat wain huweja ja henkisiä nautintoja. Tämän kautta on kansoihin laajalta lewinnyt se käsitys, että lepo on työn wastakohtana ja että jokaisen tulisi saada nauttia niin paljon lepoa kuin mahdollista. Ja tämmöinen käsitys on laajalta lewinnyt kristilliisiin piireihinkin, kun ollaan sitä mieltä, ettei uskonnon alalla tarwitse mitään työtä tehdä, kunhan wain uskoo. Tämä käsitys on nurja, ja se on osaksi kannattamassa niitä liikkeitä, jotka tähän aikaan tuottawat lewottomuutta kansoille. Se on huono enne tulewaisuudelle, että haluttomuus työhön on niin suuri. Jos olisi kansoissa enemmän oikeaa työtä, niin olisi enemmän tyytywäisyyttä ja onnea, ja kristityissä olisi enemmän elämää ja iloa.

Ihmisen olento on luotu työtä warten, ja oikea lepo syntyy ainoastaan työn kautta, kun työntekijä näkee työnsä hedelmät ja saa lewätä työn perästä. Uskon kilwoituksessa on kristityllätkin suurin ilonsa, kun hän näkee Jumalan auttawan häntä panemaan pois wanhan ihmisen ja pukemaan päälleen uuden. Sunnuntailepo on siunauksen lähde työtätekewälle. Oikea työ, joka antaa oikeaa wirkistystä, on onnen antaja. Työ itse ja sen menestys tuottawat sywää iloa, ja elämä ilman työtä ja työn hedelmiä on onnettomuus ihmiselle. Työttömät owat onnettomat, ja ylhäisistä säädyistä kulkee tämmöisiä ympäri maailmaa etsimässä lepoa, huweja ja parantoloita. Ja paljon on kristityitä, jotka eiwät tee mitään uskonnollista työtä, waan peittäwät tyhjillä puheilla sisällistä onnettomuuttaan. Kun järkeisusko kieltää kristinuskon totuuksia, herättää se syystä wastustusta ja kammoa, mutta kristinuskon siweysääntöjen kieltäminen ja laiminlyöminen on yhtä suuri rikos kristinuskoa wastaan. Ei elämä menesty ilman työtä, ei uskonnollisella alalla eikä maallisella. Ihminen saa korkeimman ilon ja wirkistyksen uskonnollisessa työssä oman itsensä rakentamiseksi. On toimia, jotka owat enemmän leikiksi taikka owat niin yksipuolisia, etteiwät tyydytä työntekijää. Wirkistäwin on se hywä työ, jolle ihminen kokonaan antautuu ja joka waatii hengen koko huomion. Jumala on määrännyt kuusi päiwää työtä warten, ja seitsemäs päiwä on lepopäiwä.

Waikka ihminen on luotu työtä warten, on hänessä hitautta työhön, eikä hän ole luonnostaan uuttera, ja suurin hitaus esiintyy henkisessä työssä, warsinkin wanhan ihmisen poispanemisessa ja uuden ihmisen päällepukemisessa. Tärkeä on lähetystyö ja toimi Jumalan waltakunnan lewittämiseksi, mutta täsäkin on paljon hi-

tautta ja laimeutta. Sentähden on ihmistä kehotettawa ja kaswatettawa kaikkinaiseen hywään työhön. Puute pakottaa maalliseen työhön taikka houkuttawat ahneus ja kunnianhimo siihen, mutta nämä waikuttimet eiwät anna työlle oikeaa henkistä sisältöä. Welwollisuuden tunne jalostaa waikuttimena työtä ja wielä suuremmassa määrässä rakkaus, kun muiden hywäksi tehdään työtä. On paljon alhaisia waikuttimia työn alalla, jotka turmelewat työn hedelmän. Rakkaus Jumalaan ja lähimäiseen kehottawat toimeen, ja korkeita tehtäwiä on ihmisen ympärillä, jotka waatiwat työhön, on waiwaa, sortoa, kärsimistä ja puutteita, mutta tärkein tehtäwä on työ omassa itsessä. Tottumus on työnkin alalla auttamassa. Jhminen woi tottua työhönkin, niin että se tulee sisälliseen tarpeen waatimaksi. Oikea työntekijä ei tuhlaa woimiaan turhiin puuhiin, jotka wiewät häneltä aikaa ja heikentäwät halua oikeaan työhön. Kansakäymiseen Jumalan kanssa, Raamatun lukemiseen ja rukoukseen käyttää kristitty ennen kaikkea lepoaikansa. Hän tarwitsee siunausta ylhäältä työhön, ja sitä hän pyytää Jumalalta.

Ulkonainen työ on asetettawa oikeaan yhteyteen hengen sisällisen työn kanssa. Taiwaan waltakuntaan johdattaa kristinusko ihmisen, mutta se ei silti wieroita häntä maallisesta tehtäwästä. Apostoli sanoo: **„Pysyköön kukin, weljet, Jumalan edessä siinä asemassa, missä hän on kutsuttu“** (1 Kor. 7, 24), ja hän nuhtelee niitä, jotka tekaistussa hengellisyydessä ja nöyryydessä liikkuiwat työttöminä ympäri ja sekaantuiwat asioihin, jotka eiwät heille kuuluneet. Semmoisia hän käskee tekemään työtä hiljaisuudessa ja syömään omaa leipäänsä (2 Tess. 3, 11. 12). Ja hän sanoo sen onnettomien aikojen tunnusmerkiksi, kun semmoiset, joissa on jumalisuuden ulkokuori, mutta jotka kieltäwät sen woiman, tungettelewat taloihin ja pauloihinsa kietowat syntikuormansa rasittamia ja monenlaisten himojen heiteltäwiä naisparkoja, jotka aina owat oppimassa, eiwätkä koskaan woi päästä totuuden tuntemiseen (2 Tim. 3, 5—7). Owat tämmöisetkin työtä tekewinään, mutta he turmelewat itsensä ja muita.

Jumalan kuwaksi luotuna olentona tulee ihmisen tehdä työtä. Pakanatkin tiesiwät, että oliwat Jumalan sukua (Ap. t. 17, 28). Ruumiillamme kuulumme tähän maahan, mutta meissä on henki Jumalalta, ja me rikomme Jumalan kuwaa wastaan, jos antaudumme hengellämme tämän maailman orjiksi. Sisällinen työ sielun pelastumiseksi on päätehtäwämme. Henkemme tulee tehdä työtä iankaikkisen elämän saawuttamiseksi, niinkuin ruumis tekee työtä ajallista elämää warten. Herran kanssa tulee kristityn seurustella ja hänen sanassaan tulee hänen elää. Jumalisuuden ulko-

nainen harjoitus ei wielä ole hengen työtä, waan uskon kilwoitukſessa on iankaikkinen elämä omakſuttawa. Mielen tulee olla kiintyneenä Jumalan waltakuntaan, ajatukſellaan tulee ihmiſen tutkia Jumalan ſanaa ja tahdollaan pyytää tehdä Jumalan tahtoa. Oikea työ waatii, että iankaikkiſen elämän perustehtäwä pyſyy tärkeimpänä. Jumalan ſanan hiljainen oppilas tulee kristityn olla, ja hänen tulee oppia yhä uskolliſemmin hiljaiſuudeſſa rukoilemaan. Silloin tulee ulkonainenkin toimi Jumalan palwelemiſekſi, joka tuottaa ſiunauksen ylhäältä.

Taiwaallinen Iſä! Auta meitä tekemään oikein työtä ſanaſſa ja rukouksessa itſemme ja lähimäiſemme hywäkſi. Kuule meitä Jeeſuksen tähden! Amen.

---

57. Kristillinen wiisaus.

Saarna kahdentenakymmenentenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epistola: Ef. 5, 15—21.

„Katſokaa ſiis tarkoin, kuinka waellatte: ei niinkuin tyhmät, waan niinkuin wiiſaat, ottaen oikeasta hetkestä waarin, ſillä aika on paha. Älkää ſentähden olko ymmärtämättömiä, waan oiwaltakaa, mikä Herran tahto on. Älkäätä juopuko wiinistä, ſillä ſiitä tulee irstainen meno, waan täyttykää Hengellä, puhuen keskenänne pſalmein ja kiitoswirſin ja hengelliſin lauluin, weiſaten ja laulaen ſydämesſänne Herralle, kiittäen aina Jumalaa ja Iſää kaikesta meidän Herramme Jeeſuksen Kristuksen nimeſsä. Ja olkaa toinen toiſellenne alamaiſet Kristuksen pelossa".

Apostoli on kehoittanut eſeſolaiſia noudattamaan Jumalan eſikuwaa ja waeltamaan rakkaudeſſa, niinkuin Kristuskin rakasti heitä. Ennen he oliwat pimeys, mutta nyt he owat walo Herrasſa; ſentähden tulee heidän waeltaa walon lapſina. Walosſa waeltajalla ei ſaa olla mitään oſalliſuutta pimeyden hedelmättömiin tekoihin, waan hänen tulee tarkoin katſoa, kuinka hän waeltaa, niin että hän käyttäytyy wiiſaana eikä tyhmänä. Walppaalla ſilmällä on hänen ottaminen huomioonſa, mitä hänen ympärillään tapahtuu, ja hänen on wälttäminen kaikki, mikä on pahaa, ja taidolla käyttäminen ne tilaiſuudet, mitkä tarjoutuwat hywän tekemiſeen. Pimey-

den walta houkuttelee häntä waeltamaan oman turmeltuneen mielensä mukaan, mutta hänen on työntäminen työöän kaikki, mikä on pahaa, ja taisteleminen sitä wastaan.

Oikea hetki on oikein käytettäwä, sillä aika on paha. On tilaisuuksia, jotka owat ratkaisewaa luontoa ja jotka harwoin, jopa wain kerran esiintywät ihmisen elämässä. Jos ne oikein käytetään, on niillä sywä waikutus; jos ne käytetään wäärin, syntyy siitä waurioita. Pimeyden walta ympäröi meitä kiusauksillaan ja pahat ihmiset panewat pauloja meidän eteemme. Paha oli aika apostolein aikana, ja pahemmaksi se waan on tullut, sillä pimeyden walta on kaswanut. Paawali ei lakkaa anomasta, että kirkkauden Isä antaisi efesolaisille wiisauden ja ilmestyksen Hengen (1, 17), jotta oppisiwat tuntemaan Jumalaa. Korkeampi kaikkia tietoja on Jumalan tahdon tunteminen ja sen noudattaminen. Galatalaisille sanoo Paawali: **„Kun meillä wielä on aikaa, tehkäämme hywää kaikkia kohtaan, mutta warsinkin uskonheimolaisiamme kohtaan"** (6, 10). Tulee aika, jona emme kykene tekemään hywää. Kristitty ei aja turhia pyyteitä takaa, eikä hän ole niiden tuulten ajeltawana, jotka maailmassa liikkuwat, waan hän tutkii, **„mikä on Jumalan tahto, mikä hywää ja otollista ja täydellistä"** (Room. 12, 2).

Itämailla käytetään wiiniä rawintoaineena, mutta kun sitä liiaksi käytetään, juowuttaa se. Yön ja pimeyden lapset juopuwat wäkewistä juomista, mutta walon lapset karttawat synnin elämää. Kristus kehoittaa opetuslapsiaan pitämään waari itsestään, ettei heidän sydämensä raskaudu päihtymisestä, niin että Herran päiwä yllättää heidät äkkiarwaamatta (Luuk. 21, 34). Ja Paawali nuhtelee korinttolaisia siitä, että heidän rakkaudenaterioissa oli semmoisia, jotka juopuiwat (1 Kor. 11, 20. 21). Kristityn tulee pyytää täyttyä Hengellä, joka pyhittää ja uudistaa, mutta Jumalan Henki ei asu juomarin sydämessä. Pyhän Hengen kautta tulee Kristus asumaan uskowaan, ja tämä Henki on iankaikkisen elämän sinetti. Kristitty wälttää ulkonaisia kiihoituswälimiä, sillä oikea ilo ja woima tulewat Jumalan Hengestä, ja hänen tulee olla raitis.

Kun Pyhä Henki elähyttää kristityitä, puhuwat he keskenään psalmein ja kiitoswirsin ja hengellisin lauluin. Psalmit owat raamatullisia wirsiä ja kiitoswirret seurakunnallisia, jotka owat Jumalan Hengen waikutuksesta syntyneitä. Hengelliset laulut owat uskonnollista sisältöä, ja ne ilmaisewat sitä iloa ja murhetta, mikä Jumalan lapsissa liikkuu. Rakennukseksi on uskonnollinen laulu, eikä se saa tulla wain ajanwietoksi. Kristityn jumalanpalwelus ja jokapäiwäinen elämä owat Jumalan Hengen hallittawia. Sentähden esiintywät hengelliset laulut ja wirret semmoisissakin seurus-

teluissa, jotka eiwät ole wasituista jumalanpalwelusta. Maailmanlasten ilot ja huwit turmelewat ihmisen, mutta Jumalan lasten henkinen seurustelu korottaa mielen Jumalaan. Ja sydämen hiljaisuudessa uskowa kiittää Herraa ja rukoilee Häntä. Yksinäisyydessä ollen wiihtyy kristitty sydämellään Jumalassa, pyytää Häneltä armoa ja apua. Perussäwel kristityn elämässä on kiitos kaikesta henkisestä ja maallisesta hywästä, minkä Jumala on antanut. Kristitty ei kuluta elämänsä iloa walituksiin ja waikeroimisiin, sillä hänen sydämensä on täynnä kiitollisuutta Jumalalle, joka antaa hänelle synnit anteeksi ja joka siunaa häntä kaikella hengellisellä siunauksella Kristuksessa. Kärsimyksetkin owat siunauksen lähteinä, ja pahoina päiwinä ei kristitty unhota sitä hywää, minkä hän on Jumalalta saanut. Jumala on kaiken armon antaja, mutta kristityn kiitos liikkuu Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä, sillä Jeesus Kristus wälittää kaiken sen elämän ja armon, mikä on ihmiskunnalle walmistettu, ja kaikki tämä on Jeesuksen Kristuksen nimen sisältönä. Kun olemme tekemisissä Jumalan kanssa, kun rukoilemme, anomme, kiitämme ja ylistämme Häntä, liikkuu mielemme Kristuksen armossa, joka on walmistanut meille sowinnon. Ja kun olemme tekemisissä ihmisten kanssa, liikkuu ajatuksemme ja toimemme siinä armossa, jonka Herralta saamme, ja me toimimme hänen nimessään.

Wiimeiseksi apostoli tekstissämme kehoittaa lukijoitaan olemaan alamaisia toinen toiselleen. Hän siirtyy antamaan säännöksiä yksityisiä elämän tilaisuuksia warten ja koskettelee ensiksi perheelämän suhteita. Yleiseksi perusteeksi panee apostoli tälle sen säännön, että toisen tulee olla toiselleen alamainen Kristuksen pelossa. Kristitty, joka on omaksunut Jumalan armon, palwelee nöyryydellä weljiään. Halwinkin ihminen on kalliisti ostettu ja hän on Kristuksen oma. Sentähden uskowa on walmis henkisillä ja maallisilla lahjoillaan palwelemaan lähimäistä. Missä yhteiskunnallisessa asemassa kristityt lienewätkin, sitoo rakkauden ja welwollisuuden tunto heidät yhteen. Sentähden he owat alamaisia toisilleen ja osoittawat lapsellisesta pelwosta Kristusta kohtaan kunnioitusta weljilleen.

Rakkaudella Jumala hoitaa kaikki ja hänen silmänsä walwoo yksityisenkin ihmisen kehitystä. Tälle Jumalalle kristitty uskoo ilonsa ja murheensa, ja hän tietää, että Jumala rakastaa häntäkin. Wiisas pyytää oiwaltaa Herran tahtoa ja noudattaa sitä, ja hän rukoilee Jumalalta wiisautta ylhäältä. Ymmärtämätön noudattaa oman mielensä pyyteitä tai muiden ihmisten toiwomuksia ja joutuu sen kautta kulkemaan polkuja, joilla pimeät wallat tuhoawat hänen

onneaan. Totuuden tekeminen on wiisautta, ja wiisaus ylhäältä tekee ihmisen kykenewäksi toteuttamaan Jumalan tahtoa ihmiselämän yksityisissä kohdissa ja noudattamaan sitä järjestystä, minkä Jumala on säätänyt ihmiskunnan elämälle.

Wiisaus alhaalta ei wälitä Jumalan tahdosta, waan se kietoutuu tähän aistimaailmaan ja on rajoittunut ihmiskunnan ajalliseen elämään. Se tawoittelee itsekkäitä pyyteitä, ja sen näkökanta ei pääse kohoamaan katoamattomaan elämänpiiriin. Wiisaus ylhäältä ja wiisaus alhaalta owat wastakkaisia. Maailmanlapsi ei tunne wiisautta ylhäältä, sillä tämä on wain Jumalan koulussa saatawana. Jaakob sanoo niille, joilla on katkeraa kiiwautta ja riitaisuutta sydämessä, ettei heidän sowi kerskata, sillä ei tuommoinen mieli ole sitä wiisautta, joka tulee ylhäältä, waan **„se on maallista, sielullista, riiwaajien wiisautta“** (3, 15), ja hän sanoo kristityille: **„Jos joltakin teistä puuttuu wiisautta, anokoon sitä Jumalalta, joka antaa kaikille alttiisti ja soimaamatta, niin se hänelle annetaan“** (1, 5). Kristillisen wiisauden määrä ulettuu niin korkealle, ettei maailman wiisaus sitä käsitä, eikä se saa maailman wiisaalta kiitosta, sillä hän pitää sen hulluutena. Apostoli sanoo, että sen, joka luulee olewansa wiisas tässä maailmassa, on tultawa tyhmäksi, jotta hänestä tulisi wiisas (1 Kor. 3, 18). Paawali sanoo tahtowansa, että kolossalaiset tietäisiwät, kuinka suuri kilwoittelu hänellä on heidän tähtensä, **„että heidän sydämensä, yhteenliittyneinä rakkaudessa, saisiwat kehoitusta omistamaan täyden ymmärtämyksen koko rikkauden ja pääsisiwät tuntemaan Jumalan salaisuuden, Kristuksen, jossa kaikki wiisauden ja tiedon aarteet owat kätkettyinä“** (2, 2. 3). Heikko ja puutteellinen on maallinen wiisaus sen taiwaallisen wiisauden rinnalla, mikä on Kristuksessa ilmestynyt.

Kristus on Jumalan woima ja Jumalan wiisaus, joka yksin woi johdattaa ihmistä hänen elämänsä määrään. Apostoli kysyy: **„Missä owat wiisaat? Missä kirjanoppineet? Missä tämän maailman älyniekat? Eikö Jumala ole tehnyt tämän maailman wiisautta hulluutukseksi?“** (1 Kor. 1, 20). Elämän korkeimmassa kysymyksessä on maallinen wiisaus kykenemätön, mutta sanansa ja Henkensä kautta Jumala kaswattaa kristittyä tuntemaan totuutta ja tekemään sitä. Jumala on tehnyt Kristuksen wiisaudeksi meille (1 Kor. 1, 30), niin että Hänessä saamme oppia tuntemaan wiisauden ja tiedon aarteet, kun ilmestyksen Henki kirkastaa ne meille. Tämä wiisaus, jonka kristinusko antaa, on moninainen, sillä se sisältää tutkimattoman rikkauden Jumalan ajatuksia ja teitä, jotka soweltuwat ihmiselämän moninaisiin suhteisiin. Sentähden on

kristitylle tarpeen, ettei hän ainoastaan tunne Jumalan tahtoa yleisesti, waan hänen on pyytäminen tuntea tämä tahto yksityisiin elämänkohtiin nähden.

Jumalan totuudet eiwät ilmaise wain katkonaisia totuuden kappaleita, eiwätkä ne rajoitu erityisiin paikallisiin oloihin, waan ne käsittäwät koko maailmanelämän. Uskon kaswaessa tämä ääretön sisältö sanan ja Hengen waikutuksen kautta asustuu ihmishenkeen ja johdattaa sitä totuudesta totuuteen. Jokainen sydämeen istutettu totuus on eläwä siemenjywä, joka yhä täydellisemmin kehittää sisältönsä. Kun kristitty on uskossa omaksunut Jeesuksen Kristuksen, on hänen tietonsa rikas, sillä sen sisältö on sywä ja se pyrkii aina laajenemaan. Kun Pietari lausui julki tunnustuksen, että Jeesus on Kristus, eläwän Jumalan Poika, oli hänellä niin rikas tieto, ettei wiisaimmallakaan maailmassa ollut sen wertaista, mutta mikäli hän oppi tuntemaan Herraa, kehittyi tämä tieto ja hän sai yhä enemmän woimaa ja wiisautta, niin että hän kykeni muitakin opettamaan. Paawali, joka Kristuksen Jeesuksen tuntemisen rinnalla piti kaikki, mikä oli hänelle ollut woittona, tappiona, pyysi yhä enemmän tuntea Kristusta ja hänen ylösnousemisensa woimaa ja hänen kärsimisensä osallisuutta. Herra puhuu siitä totuuden tuntemisesta, jonka se saa, joka tahtoo tehdä Jumalan tahdon (Joh. 7, 17), ja siitä totuuden tuntemisesta, johon se pääsee, joka pysyy hänen sanassaan ja joka sen kautta tulee wapaaksi (Joh. 8, 31. 32); Hän puhuu siitä Isän ja Pojan tuntemisesta, joka on iankaikkinen elämä (Joh. 17, 3), ja totuuden Hengen tuntemisesta, joka opastaa kaikkeen totuuteen (Joh. 16, 13). Wielä korkeampi on se Jumalan tunteminen, jossa uskowa näkee Häntä kaswoista kaswoihin ja tuntee täydellisesti, niinkuin hänet täydellisesti tunnetaan (1 Kor. 13, 12). Kristillinen wiisaus on täten aina kehittymässä, sillä Jumalan totuuden ääretön sisältö waatii alituista kaswamista tiedossa. Kristityn tulee walona loistaa maailmassa, niin että Jumalan totuuden woima pääsee woittamaan pimeyden ja walheen. Tätä warten tulee kristityn pyytää oikein tuntea sitä pahaa, joka kussakin kohdassa on wastustamassa Jumalan tahtoa, ja hänen tulee Jumalan totuuden aarteista walita se hywä, joka woittaa pahan.

Niin on kristillisellä wiisaudella kehitysasteensa. Sillä on alaikäisyysaikansa, jona henki ei wielä kykene itsenäisesti tutkimaan ja toimimaan. Ihminen on kääntyessään Kristuksen tykö lähtenyt kulkemaan totuuden tielle, mutta hän ei wielä tunne niitä erotuksia, jotka owat olemassa totuuden piirissä ja ulkonaisissa oloissa, ja joutuu sentähden helposti keikkumaan opintuulissa ja ihmisten arpapelissä, jossa kawalat wehkeet eksyttäwät (Ef. 4, 14). Paawali

sanoo: **„Kun minä olin lapsi, niin minä puhuin kuin lapsi, minulla oli lapsen mieli, ja minä ajattelin kuin lapsi; kun tulin mieheksi, hylkäsin minä sen, mikä lapsen on“** (1 Kor. 13, 11). Useat kristityt jäämät alaikäisyyden kannalle. Nuoruuden intokin on wielä kokematon. Yksityisiä totuuden säteitä ja woimakkaita oikeudentunteita sekaantuu ennakkoluuloihin ja erhetyksiin. Hengen alttius, jolla kokematon ryhtyy waikeimpaankin tehtäwään, sortuu lihan heikkouteen. Pietari tarttui miekkaan ja lupasi mennä kuolemaan Kristuksen kanssa, mutta hän kielsi Herransa. Sentähden sanoo apostoli, ettei seurakunnan kaitsija saa olla **„äskenkääntynyt, jottei paisuisi ja joutuisi perkeleen tuomion alaiseksi“** (1 Tim. 3, 6). Ainoastaan wähitellen kristitty oppii henkisen miehen taitoa, erottamaan hywän ja pahan. Kun hän elämän waiheissa tarkkaa erilaisia olosuhteita, oppii hän tuntemaan Jumalan tahdossa sitä, mikä on hywää, mikä on otollista ja asianmukaista ja mikä on täydellistä ja määrään wiewää. Aistit harjaantuwat tottumuksesta erottamaan hywän pahasta (Hebr. 5, 14) ja kaikissa waikeuksissa yhdistämään uskon ja tiedon. Kristillinen wiisaus on wilpitön ja se on myöntywäinen ja rauhaisa, mutta se ei ole heikko, waan se yhdistää hywäntahtoisuutta ja pontewaa tointa.

Kristukseen kohdistuu kristillinen wiisaus, ja niinkuin kristitty on omaksunut Kristuksen Jeesuksen, niin hän waeltaa Kristuksessa (Kol. 2, 6). Jumalan sanasta näemme, kuinka Herra waikeimmissakin olosuhteissa teki oikein ja pysyi totuudessa. Kristuksen elämänkuwa ja Jumalan sana owat kristillistä wiisautta tukemassa. Kristuksen asema oli korkein, mutta hänen esikuwansa antaa ohjeita tawallisimpiinkin elämänkohtiin. Apostoli sanoo, että Kristus jätti meille esikuwan, jotta me noudattaisimme hänen jälkiään (1 Piet. 2, 21). Kristitty pyytää tutustua Kristuksen esikuwaan, hän tarkkaa sitä, mitä Herra teki, minkä Hän jätti tekemättä ja miten Hän kärsi. Sillä tapaa oppii kristitty menettelemään oikein elämän yksityisissä kohdissa ja waikeissakin tilaisuuksissa. Kristuksessa esiintyy täydellisen wiisaan peruspiirteet, joissa korkein älykkyys on yhdistetty korkeimman yksinkertaisuuden kanssa. Tämä tieto tunkee ihmissydämen sisimpään, mutta se käsittää myös maailmankaikkeuden. Wiisauden yksityiset piirteet yhdistywät Kristuksessa yksinkertaisiin perusteisiin, jotka Hän ilmoittaa sääntöinä, ja ne esiintywät hänen toimessaan. Mitä sywemmin kristitty uskolla liikkuu Kristuksen esikuwassa ja mitä enemmän Kristuksen antamat perusteet pääsewät määräämään elämää, sitä selwemmän aseman hän saawuttaa, ja hän pysyy totuuden keskuksessa, waikka hän ottaa huomioonsa yksityiskohdat ihmiselämässä.

Raamattu kokonaisuudessaan ja ne moninaiset elämänkuwat, jotka siellä esiintywät, owat kristittyä kaswattamassa wiisaudessa. Tämä pyhä kirja soweltuu kaikkiin elämänkohtiin, sillä Raamattu on korkeimman wiisauden täydellinen siwistyskirja. Mutta maailman wiisaus ei käytä tätä kirjaa wiisauden lähteenä, sillä se tawoittelee ulkonaista loistoa ja kunniaa, eikä se tahdo astua alas tawallisimpiin ja alhaisiin elämänoloihin, tuodakseen tänne waloa ja iloa. Kristillinen wiisaus toimii wähässäkin ja se pyytää saada sisällisen ja ulkonaisen elämän yksinkertaisimmat ja alhaisimmatkin olosuhteet muodostumaan Jumalan tahdon mukaisiksi, niin että iankaikkisuuden näkökohta pääsee määräämään jokapäiwäistä elämää. Sentähden kristitty sowittaa Raamattua omaan kohtaansa ja toimeensa. Uskollisuudella wähässä nousee wiisas yhä korkeammalle totuuden asteelle, ja Jumalan palwelijana hän aina pysyy totuudessa.

Apostoli kieltää meitä katsomasta kukin omaamme, waan meidän tulee katsoa kunkin toistenkin parasta (Fil. 2, 4). Niissä sanoissa ilmenee oikea elämänwiisaus. Kunkin tulee tunnollisesti hoitaa tehtäwäänsä maailmassa, mutta tätä tehdessään tulee hänen katsoa toisenkin hyötyä, niin ettei oman woiton pyyntö pääse elämää hallitsemaan. Se on maailman elämänwiisautta, että kukin ajattelee omaa onneaan ja mukawuuttaan ja että hän saa niin paljon woittoa kuin mahdollista, mutta suuren ratkaisun päiwänä sanoo Tuomari: **„Totisesti Minä sanon teille: kaiken, minkä olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä pienimmistä, sen olette jättäneet tekemättä Minulle“** (Matt. 25, 45). Joka wain katsoo omaansa eikä tahdo toisen parasta walwoa, hän menettää kerran kaikki, minkä hän on itselleen koonnut ja saa wahingon sielulleen. Maailman wiisaus on tässä kohden tyhmä, sillä se, joka toisenkin parasta walwoo, hänen parastaan walwoo Jumala, ja Hän antaa uskowalle kaikki, minkä hän maailmassa tarwitsee, ja kuolemassa taiwaan waltakunnan. Joka toisen parasta walwoo, hän toimii parhaiten omaksi hyödykseen, sillä Jumala palkitsee runsaasti sen, mikä on toisen hywäksi annettu ja tehty. Sen unhottaa kristitty usein meidän päiwinämme, milloin uhraukisia on tehtäwä yhteiseksi hywäksi.

Kristillinen wiisaus opettaa siis ihmistä katsomaan toisen parasta, sillä muutoin joutuu hän aikanaan iankaikkiseen puutteeseen. Kunkin tulee itsessään kuolettaa oman woiton pyyntö ja rakkauden hengessä tehdä työtä muiden hywäksi. Korinttolaisille sanoo Paawali myös: **„Älköön kukaan katsoko omaa parastaan, waan toisen parasta“** (1 Kor. 10, 24). Sitä warten Jumala antaa maallista hywää, että ihminen sillä tekisi hywää muille. Kristuksen

armo wapauttaa ihmistä itsekkyydestä ja antaa hänelle rakkauden mielen, niin että hän palwelee lähimäistä, ja sen kautta tulee onnea ja iloa ihmiskuntaan; mutta sillä, että useat wain etsiwät omaansa, tulee epäjärjestystä, wäkiwaltaa ja onnettomuutta maailmaan. Kristityllä tulee olla se mieli, mikä Kristuksella Jeesuksella oli, joka pani itsensä tyhjäksi, otti palwelijan muodon ja teki kaikki ihmisten hywäksi. Maailmassa on kyllä semmoisia esikuwia, jotka kehoittawat omaansa etsimään, mutta Jeesus seisoo maailman walona edessämme, ja Hän rakastaa kaikkia ja kehoittaa meitä rakastamaan. Hän ei katsonut omaansa, waan Hän antoi itsensä alttiiksi ihmiskunnan pelastukseksi, ja Hän ei sillä menettänyt onneaan, waan Jumala on Hänet korottanut ja antanut Hänelle nimen, jossa kaikkien tulee notkistaa polwensa taiwaissa ja maan päällä, ja kaikkien kielten tulee tunnustaa, että Jeesus Kristus on Herra Isän Jumalan kunniaksi. Jumala on Jeesuksessa Kristuksessa asettanut kaikelle maailmalle merkin, joka osoittaa, että se, joka tekee työtä muiden hywäksi, hän ei laiminlyö sillä mitään, waan Jumala pitää hänestä huolen ja palkitsee satakertaisesti sen, minkä hän on muiden hywäksi uhrannut. Joka on oppinut tuntemaan sen rakkauden, millä Jeesus rakastaa, hän woi Jeesuksen awulla päästä itsekkyydestä wapaaksi, rakastaa muita ja katsoa heidän parastaan.

Armon Herra! Anna meille runsaasti wiisauden Henkeä. Opeta meitä katsomaan muiden parasta ja walwo Sinä, Herra, armossa meidän parastamme! Kuule, Herra, meitä! Amen.

58. „Wastustakaa perkelettä, niin hän teistä pakenee“ (Jaak. 4, 7).

Saarna yhdentenäkolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Ef. 6, 10—18.

„Lopuksi, wahwistukaa Herrassa ja hänen wäkewyytensä woimassa. Pukekaa yllenne Jumalan koko sota-asu, woidaksenne kestää perkeleen kawalat juonet; sillä meidän taistelumme ei ole taistelua werta ja lihaa wastaan, waan hallituksia wastaan, waltoja wastaan, tässä pimeydessä hallitsewia maailmanwaltoja wastaan, pahuuden henkiolentoja wastaan taiwaan awaruuksissa. Sentähden ottakaa päällenne Jumalan koko sota-asu, woidaksenne pahana päiwänä tehdä wastarintaa ja kaikki suoritettuanne pysyä pystyssä. Seisokaa siis kupeet totuuteen wyötettyinä, ja olkoon pukunanne wanhurskauden haarniska, ja kenkinä jaloissanne se alttius, minkä rauhan ewankeliumi antaa. Kaikessa ottakaa uskon kilpi, jolla woitte sammuttaa kaikki pahan palawat nuolet, ja ottakaa wastaan pelastuksen kypäri ja Hengen miekka, joka on Jumalan sana. Ja tehkää tämä kaikin rukouksin ja anomuksin, rukoillen joka aika Hengessä, ja sitä warten walwoen kaikessa kestäwäisyydessä ja anomisessa kaikkien pyhien puolesta“.

Apostoli Paawali oli perustanut kristillisen seurakunnan Efesoon, joka siihen aikaan oli mahtawa kauppakaupunki ja jossa tiede ja taide kukoistiwat. Noin kolmen wuoden aikana oli apostoli yhtä mittaa suurella menestyksellä täällä toiminut, ja tässä Wähän Aasian ensimäisessä kaupungissa oli paljon juutalaisia ja kreikkalaisia liittynyt seurakuntaan. Ilmestysraamatussa Herra kiittää sitä työtä, waiwannäköä ja kärsiwällisyyttä, jota Efeson seurakunnan enkeli osoitti, mutta Hänellä oli tätä wastaan, että hän oli hyljännyt ensimäisen rakkautensa. Herra käskee seurakunnan enkeliä muistamaan, mistä hän oli langennut, tekemään parannusta ja tekemään niitä ensimäisiä tekoja, muutoin oli Hän tulewa ja työntäwä hänen kynttiläjalkansa pois paikaltaan (2, 2. 4. 5). Ja niin käwikin. Efeso on joutunut rauniokſi, ja wain pieni kylä, Ajaſaluk, on sen entisellä paikalla, kun läheinen Smyrna, jonka seurakunta oli silloin ahdistusten alainen, nyt on kohonnut Wähän Aasian ensimäiseksi kaupungiksi. Efeson seurakunta nähtäwästi ei ottanut waaria Herran waroituksesta, eikä se pysynyt siinä taistelussa pimeyden waltoja wastaan, johon apostoli sitä kehoitti.

Tekstisämme jättää apostoli yksityisten neuwojen antamisen, jommoisia hän on edellisessä esittänyt, ja kehoittaa kristityitä olemaan wäkewiä Herrassa ja hänen wäkewyytensä woimassa. Kristitty on aina sotatantereella, ja taistelijalle on mielenlujuus tarpeen. Hänen tulee olla sisällisesti warustettuna ulkonaisia wihollisia wastaan. Epistolan ensimäisessä luwussa apostoli on suurella painolla teroittanut sen perustotuuden, että usko perustuu Jumalan woimaan, ja kolmannessa luwussa hän sanoo, että Jumala woi ylenpalttisesti tehdä kaiken senkin yli kuin rukoilemme taikka ymmärrämme (w. 20). Kun hän nyt kehoittaa kristityitä urhoolliseen taisteluun, muistuttaa hän heitä siitä, että wäkewyys on Herrassa, ja ainoastaan tämä woima antaa woiton sodassa.

Kristityn tulee pukea ylleen koko Jumalan sota-asu, jotta hän woisi kestää perkeleen kawalat juonet. Ihmisellä ei ole kelwollisia sota-aseita, mutta Jumala tarjoo hänelle niitä ja kristityn tulee pukea ne päälleen. Kaikki Jumalan sota-aseet owat hänelle tarpeen, sillä ne kuuluwat yhteen. Pimeyden walta on aina toimimassa, ja jos yksi päällekarkaus on epäonnistunut, ryhtyy se toiseen. Ei meillä ole sota ainoastaan ihmistä tahi heikkoa inhimillistä luontoa wastaan, waan weren ja lihan takana on wäkewiä henkiwaltoja. Ihmisellä on kyllä taistelua myös oman syntisen luontonsa kanssa, mutta se taistelu, josta apostoli tässä erityisesti puhuu, käy pimeyden hallituksia ja waltoja wastaan ja pimeydessä hallitsewia maailmanwaltiaita wastaan, jotka owat wallanpitäjiä tämän maailman pimeydessä. Jumalan lapset owat siirtyneet pimeydestä Jumalan ihmeelliseen waloon, mutta he owat pimeyden waltojen hyökkäysten alaisina, ja heidän täytyy taistella näitä wastaan. Ihmisluonto on lihaa ja werta, mutta nämä pimeyden wallat owat henkistä luontoa. He owat olentonsa puolesta pahoja ja liikkuwat taiwaan awaruuksissa. Niinkuin ihminen kuuluu luontonsa puolesta tähän maahan silloinkin, kun hän on Jumalasta syntynyt, kuuluwat pahat enkelitkin, waikka owat langenneita, luontonsa puolesta taiwaan piiriin, kunnes ne työnnetään sieltä pois. Henkisesti ne kuitenkin owat sidotut sywyyteen, joka on niiden oikea asuinpaikka.

Kristitty on aina sodassa, mutta taistelu on milloin ankarampi, milloin helpompi. On aikoja, joina taistelijalla on erittäin suuria waikeuksia woitettawina. Pimeyden walta ponnistaa silloin woimansa, saadakseen kristittyä sortumaan, ja kristitylle on erittäin tärkeä, että hän woi pysyä pystyssä, sillä hän kärsii henkisen waurion, jos hän koetuksen päiwänä kaatuu. Sentähden tulee kristityn warustautua pahoja päiwiä warten. Hänen tulee olla kupeiltaan wyötettynä totuuteen ja hänen pukunaan tulee olla wanhurskauden

haarniska. Jumala antaa näitä aseita Kristuksessa, sillä Hänessä Jumala tarjoo ihmiselle elämän wanhurskauden. Kristityn tulee keskittää henkensä woimat siihen totuuteen, joka on Kristuksessa ilmestynyt, ja wahwistaa mielensä sillä wanhurskaudella, joka antaa hywän omantunnon ja hallitsee elämän. Jtämaan asukkaalla on yllään wiitta, joka tekee ruumiin liikkeet waikeiksi ja taistelun mahdottomaksi, ellei wyö pidä wiittaa ruumiiseen sidottuna. Mielen wiitta on wyötettäwä totuudella, ettei se liiku maailman tuulissa. Sotilaan rinta oli muinoin haarniskalla suojeltu. Kun kristitty uskolla omaksuu Kristuksen wanhurskauden ja tämä tulee hänelle elämän wanhurskaudeksi, on hänen sydämensä suojeltuna ja hänellä on rauha Jumalan kanssa.

Sotilaan tulee myös olla warustettu jaloiltaan kengillä, sillä paljain jaloin on waikea taistella. Kun tässä on kysymys Jumalan sota-aseesta, niin tarkoitetaan tälläkin warustuksella pimeyden hyökkäysten wastustamista. Ewankeliumi antaa uskowalle Jumalan rauhan, ja tämä tekee halukkaaksi ja kykenewäksi taistelemaan syntiä wastaan. Ilman tätä rauhaa on kristityn waikea liikkua henkisessä sodassa eikä hänellä ole wakawaa perustusta jalkojensa alla. Totuus, wanhurskaus ja ewankeliumin antama rauha owat tarpeen sotilaan sisälliseen warustukseen. Mutta taistelua warten tarwitsee sotilas wielä uskon kilpeä, pelastuksen kypäriä ja Hengen miekkaa. Usko on kilpenä kristitylle, sillä se omaksuu Jumalan armon ja pitää siitä kiinni, niin että kaikki pahan palawat nuolet sammuwat siihen. Nuolia warustettiin muinoin palawilla ainehilla, jotka sytytettiin, ennenkuin nuoli ammuttiin, mutta sattuessaan kilpeen sammui nuoli. Pelastuksen kypäri tarkoittaa sitä armoa ja autuutta, minkä Kristus on meille walmistanut, ja se suojelee uskowaa perkeleen iskuja wastaan, niinkuin kypäri suojelee taistelijan päätä. Uskolla kristitty omaksuu iankaikkisen elämän Jeesuksessa Kristuksessa, ja eläwä toiwo antaa woimaa sodassa. Hengen miekka on taistelussa tarpeen puolustukseen ja hyökkäykseen, ja tämä miekka on Jumalan sana. Kristuskin taisteli tällä sanalla pimeyden ruhtinasta wastaan, ja sitä on kristitynkin käyttäminen. Henki on tässä werrattuna miekkaan, niinkuin pelastus kypäriin ja usko kilpeen. Pyhä Henki painaa Jumalan sanan eläwänä woimana uskowan sydämeen, ja tämä sana on eläwä ja woimallinen.

Mutta rukous on elämän taisteluissa aina kristitylle tarpeen. Joka aika tulee meidän rukoilla Hengessä kaikin rukouksin ja anomisin, ja jotta Hengen rukous pysyisi woimassa, on meidän walwominen kaikessa kestäwäisyydessä ja anomisessa kaikkien pyhien puolesta. Walwominen ja rukoileminen kuuluwat yhteen. Kestäwyyttä tar-

witaan, sillä määrä on korkea ja taistelu waikea. Pyhiksi sanoo Raamattu ne, jotka owat Pyhän Hengen hallittawina ja jotka käywät tätä pyhää sotaa. Yhteinen waara liittää sotilaat yhteen, niin että he rukoilewat toistensa puolesta. Tällä tapaa apostoli kehoittaa kristityitä taistelemaan pimeyden waltoja wastaan.

Enkeleitä ei luotu täydelliseksi, waan hekin oliwat kehityksen alaisia ja heidänkin täytyi koetuksen kautta kulkea. Enkelit owat olentonsa puolesta ihmisiä korkeammat, mutta korkeammassa kywyssä on suurempi kiusaus itsekkäästi käyttämään Jumalan antamia lahjoja. Jumalasta luopuneena kehittyy paha henkimaailma, kunnes se kypsyy pahuudessa. Tämä pahan henkimaailman kehitys tapahtuu yhteydessä ihmiskunnan historian kanssa, sillä se käyttää sitä alempana olewaa ihmiskuntaa ainekseenaan pyrkiessään wäärään itsenäisyyteen, niinkuin ihminen käyttää luontoa tämmöisenä aineksena. Jobin kirjassa tulee saatana wielä Jumalan poikien kanssa Jumalan eteen, ja hän esiintyy täällä oikeuden warjossa pahaa syyttäwänä henkenä (Job. 2, 1). Herra sanoo Juudaksesta: **„Yksi teistä on perkele"** (Joh. 6, 70), mutta kuitenkin saa tämä olla opetuslasten joukossa, kunnes hän on kawaltajana kypsynyt. Silloin sanoo Herra hänelle: **„Juudas, suudelmallako kawallat Ihmisen Pojan?"** (Luuk. 22, 48). Pitkämielisenä Jumala antaa pahallekin kehitysoikeuden, sillä Hän yhdistää hywyyden ja wanhurskauden. Sentähden on saatanallakin kehitysaikanaan pääsy Jumalan waltaistuimen tykö, joka on puolueeton, ja pahuuden henkiolennot liikkuwat taiwaan awaruuksissa. Oikeuden tiellä Jumala woittaa pahan, ja hywän tulee koetuksessa kestää ja kypsyä. Aikanaan heitetään pimeyden henkiwallat alas taiwaasta maan päälle, sillä hywät enkelit woittawat heidät ja työntäwät heidät pois (Ilm. 12, 7—9). Sitten heitetään lohikäärme sywyyteen, niin ettei hän enää woisi eksyttää kansoja (Ilm. 20, 2. 3). Ja lopulta pimeyden henkiwallat joutuwat toisen kuoleman ikuiseen waiwaan (Ilm. 20, 10).

Kun paha henkimaailma kehittyy pahuudessa ja sen waikutuswalta maailmassa kaswaa, paljastuu sen olento wähitellen. Sentähden puhutaan Wanhassa Testamentissa aluksi harwoin pimeyden henkiwallasta, sitten useammin kansan palattua Baabelin wankeudesta, mutta se esiintyy selwästi Kristuksen ihmiseksitulon jälkeen, sillä aikojen täyteys oli tullut, jolloin ratkaisewa taistelu alkoi walkeuden ja pimeyden kesken. Ihminen ei olisi aluksi kestänyt nähdä pahuuden henkimaailmaa, sentähden se esiintyi werhottuna, mutta wähitellen astui hywä ja paha henkimaailma selwempänä ihmiskunnan eteen.

Koska langenneet enkelit owat henkiä, esiintyy paha heissä toisenlaisena kuin ihmisissä, sillä wäärä henkisyys on pyhän henkisyyden wastakohtana, ja paha on heissä kokonaan itsetietoista ja persoonallista. Sentähden he eiwät woi pelastua. Langenneet enkelit owat pahuuden henkisiä perusteita, joissa paha latwistuu. Ihmiskunnan piirissä waikuttaa aistillinen paha ihmisen luontoon raaistawasti, niin että hän eläimistyy, mutta henkinen paha waikuttaa ihmisen luontoon kiihottawasti ja painaa siihen pimeän henkimaailman piirteitä.

Langenneiden enkelien päänä esiintyy perkele, joka olennoltaan kuuluu korkeimpiin henkiin. Äärетön itsensäkorottaminen ja kunnianhimo on pahojen henkien luonteena. He owat wastustamassa kaikkea, mikä on hywää, oikeaa ja totta, ja he kannattawat aina sitä, mikä on pahaa ja wäärää. Nämä pahuuden henkiolennot owat yhdistyneet waltakunnaksi, jossa henget owat jäsentyneet eri luokkiin ulkonaisen wallan ja pahuutensa asteen mukaan. Taistelu Jumalan waltakuntaa wastaan yhdistää nämä henget. Pahat henget owat kadottaneet sen kirkkauden, mikä heillä hywinä enkeleinä oli, ja olennon walo on muuttunut pimeydeksi. He owat iankaikkisilla kahleilla sidotut pimeyteen suuren päiwän tuomioon (Juud. 6). Pimeys on se elämänpiiri, jossa he liikkuwat, eiwätkä he woi siitä wapautua, waikka he toimiwat tässä maailmassa ja woiwat aikansa esiintyä taiwaassakin. Pimeän piirissä on asteita. Ulkonainen pimeys on alhaisempi piiri, mutta sywyys on pimeän henkimaailman keskus. Pahojen henkien halu on tehdä pahaa, ja he kehittywät yhä pahassa, mutta se henkisyys, mikä heillä alkuaan oli, ei ole heistä kadonnut, mutta se on muuttunut wääräksi henkisyydeksi ja wääräksi waloksi, walheeksi. Tämä wäärä walo woi muodostaa kaikenlaisia walon ja totuuden muotoja, mutta se ei woi käsittää totuutta eikä omaksua sitä.

Perkele on synnin alkuunpanija, eikä hänessä ole totuutta, waan **„hän on walehtelija ja walheen isä“** (Joh. 8, 44). Koska näkywäinen ja näkymätön maailma on yhteydessä keskenään, woiwat hywät ja pahat enkelit waikuttaa luonnon ja historian piirissä, ja kaikki pahan woimat owat pimeyden henkimaailman kannattamia. Perkele on **„kiusaaja“** (1 Tess. 3, 5), ja hänen täytyy saada ihmisen wapaa tahto puolelleen, ennenkuin hän woi tässä kehittää waltansa. Sentähden hän ei woi aluksi käyttää wäkiwaltaa, waan hänen täytyy kawaluudella lumota, mutta jos ihminen turwaa Jumalaan ja wastustaa perkelettä, täytyy tämän paeta. Jos ihminen suostuu tahdollaan pahaan, silloin hän on langennut. Ihminen on sidottu Jumalaan ja ehdottomasti riippuwa Hänestä.

Tämä on perusaſema ja ſiitä on ihmiſen kiuſaukſeſſa pidettäwä kiinni.

Jos ihminen ſuostuu pahaan, joutuu hän ſyylliſeksi, ja pimeyden walta woi oikeuden warjolla ſyyttää häntä. Perkele toimii ſentähden oikeudelliſena wastustajana ja ſyyttäjänä. Hän wiettelee pahaan, mutta wieteltyä wastaan hän eſiintyy oikeuden aſianajajana. Synnin yleiſen wallan takia liikkuu ſentähden pimeyden walta maailmaſſa tuomitſewana woimana, kunnes ſe itſe joutuu Jumalan wanhurskauden tuomittawakſi. Kun perkele heitettiin ulos taiwaasta, kuuli Johannes ſuuren äänen ſanowan: **„Nyt pelastus ja woima ja waltakunta on tullut meidän Jumalamme omakſi, ja walta hänen Woideltunſa omakſi, ſillä weljiemme ſyyttäjä, joka yöt ja päiwät ſyytti heitä Jumalamme edeſſä, on heitetty ulos“** (Ilm. 12, 10). Kiuſaawana ja ſyyttäwänä waltana kehittyy pimeyden walta ihmiskunnan historiaſſa, ja ſe wastustaa totuutta kaikiſſa muodoiſſa. Se muodostaa walheelliſen wastakuwan Jumalasta, jolla ſe wiettelee ihmiſiä. Jumalan profeetoita wastaan ſe luo walheprofeettoja, jotka eſyttäwät kanſoja, ja Jumalan Kristusta ja Pyhää Henkeä wastaan ſe luo anttikristukſen, joka waikuttaa walheen kaikin woimin ja ihmein. Täten tekee perkele itſenſä jumalakſi maailmaſſa, ja hän on maailman ruhtinas, tämän maailman jumala, ja hänen apumiehenſä owat pahuuden henkiolennot ja maailmanwaltiaat.

Ihmiſſynti ja pimeyden walta nouſiwat korkeimmilleen ſiihen aikaan, kuin Kristus oli maan päällä, ja ſilloin eſiintyi myös pimeyden walta ſuurimmaſſa woimaſſaan. Ihmisluonnon piirisſä pimeyden walta ſentähden muodosti riiwatuita, jotka eiwät wain olleet perkeleen waikutukſen alaiſia, waan heidän ruumiillis-ſielullinen olentonſa oli ſiihen määrään joutunut pimeyden henkiwallan haltuun, että ihmiſen henkinen elämäkin oli ſen hallittawana, niin että hänen tietonſa ja tahtonſa oli muuttunut walheelliſeksi, Jumalaa wihaawakſi ja pilkkaawakſi. Oli kuutautiſia, kaatuwatautiſia, mykkiä ja ſokeita riiwatuita, mutta tämmöiſet taudit eiwät ole ſemmoiſinaan riiwatun tunnusmerkkejä. Missä jumalanpelkoa on, ſiinä ei tätä perkeleen waltaa ole. Riiwaajaiſet owat ſaastaiſia henkiä, jotka liikkuwat maailman piirisſä. He owat pahoja ja kuuluwat pimeyden henkimaailmaan, ollen ſen wälimiä. He eſiintywät epäjumalanpalwelukſeſſa, ja apostoli puhuu riiwaajien opeista (1 Tim. 4, 1). Riiwaajien toimi liittyy ſynnin kaswawaan waltaan, mutta Kristukſen ſowintokuoleman kautta on tuomio käynyt heidän ylitſenſä.

Ihmiselämä on täynnä wakawuutta ja waikeukſia. Hymyhuulin ei kukaan kulje läpi tämän maalliſen elämän. Ihminen ſei-

ſoo ſotatantereella, ja pimeät wallat ympäröiwät häntä. Hän woi olla olewinaan niin walistunut, ettei hän luule pahoja henkiä olewan, mutta näiden waltaa ſaa hän kyllä katkerasti kokea. Ne lukuiſat hirmuteot, jotka eſiintywät ihmiskunnan historiaſſa, owat todistukſina pimeyden henkimaailman olemaſſaolosta. Niin julmia owat pahuuden teot, etteiwät ne ole woineet ihmisſydämeſſä ſyntyä. Jos ihminen ei ole nouſſut taisteluun pimeyden henkimaailmaa wastaan, on hän näennäiſesti ſowinnoſſa ſen kanſſa, mutta kauhea on ſe orjuus, johon hän on joutunut, ja rauhaa hänellä ei ole, ſillä omaſſatunnoſſa puhuu Jumalan tuomio, ja monenlainen on ſe waiwa ja kurjuus, jonka alaiſena hän on. Kristityn täytyy käydä ſotaa pimeyden wallan kanſſa, mutta Herraſſa on hänellä apu ja woima.

Jeeſus tuli pelastamaan ihmiskuntaa ja antamaan henkenſä maailman lunastamiſekſi. Hänkin joutui Wälimiehenämme perkeleen kiuſattawakſi, ja Hän woitti. Perkele tahtoi ſaada Hänestä maailmalliſen kriſtilliſyyden perustajan, anttikriſtukſen, mutta Jeeſukſesta, uskon alkuunpanijasta ja täyttäjästä, tuli Jumalan Kristus. Perkele pyytää aina nostaa wääriä kriſtukſia eſyttämään maailmaa. Jeeſus ſanoi opetuslapſilleen: **„Wääriä kriſtukſia ja wääriä profeettoja nouſee, je he tekewät ſuuria tunnustekoja ja ihmeitä, niin että eſyttäwät, jos mahdollista, walitutkin“** (Matt. 24, 24). Johannes ſanoo, että monta anttikriſtusta on ilmaantunut (1 Joh. 2, 18). Ja wielä on tulewa ſe pää-anttikriſtus, joka on yhdiſtäwä kriſtikunnan maailmanwallan kanſſa, niin että ihmiſet palwowat tämän maailman jumalaa, ja tälle perkele antaa wallan maailman waltakuntien yli. Tämmöiſen anttikriſtukſen tahtoi perkele ſaada Jeeſukſesta, mutta Herra woitti perkeleen, ja Hän on aikanaan tuomitſewa walhekriſtilliſyyden ja koko pimeyden wallan. Jeeſus woitti kieltämällä itſeään ja maailmaa ja horjumatta pitäytymällä Jumalan ſanaan. **„Niin on kirjoitettu“**, ja **„taas on kirjoitettu“**, ſanoi Hän. Ja ainoastaan Jeeſukſen kautta woi kriſtitty woittaa pimeyden wallan. Jumalan ſanasta on meidänkin pitäminen kiinni. Jotka tahtowat muilla teillä woittaa, owat jo woitetut, ſillä tietämättään ja tahtomattaan he owat edistämäſſä anttikriſtukſen waltaa. Kriſtukſen askeleita tulee meidän noudattaa, kieltäen itſeämme ja maailmaa. Sitä warten tuli Kristus ihmiſekſi, että Hän auttaiſi meidät läpi maailman waiwojen Iſän tykö. Jumalan totuus ja walo ja perkeleen walhe ja pimeä törmääwät meidän aikanamme kowasti yhteen, mutta Kristus on woittawa pimeyden wallan ja rakentawa waltakuntanſa kirkkaudeſſa maan päälle, ja lopullinen tuomio on käywä pahuuden henkiolentojen yli.

Joka tahtoo koetuksen aikana kestää, hänen täytyy pyſyä Jumalan ſanaſſa ja ſemmoiſia kirjoja käyttää, jotka kokonaan perustuwat ſiihen. Kaikenlaisten kirjojen lukeminen wieroittaa Raamatusta ja turmelee henkiſen maun. Katkonaiſet raamatunpaikat eiwät wielä waſituiſesti rakenna, eiwätkä yksityiſet liikutukſet, waan kristitty rakentuu, kun Pyhä Henki ſaa johdattaa yhdestä totuudesta toiſeen. Runſaasti tulee Herran ſanan aſua meisſä, ja meidän on tutkiminen ſitä ja kätkeminen ſe. Yli kaiken on meidän rakastaminen totuutta. Ei ſowi meidän uskoa omia ajatukſiamme, eikä ſitä, mikä ſoweltuu maalliſelle mielelle, emmekä ſaa antaa jumalallista arwoa ſille, mikä ei perustu Raamattuun eikä oſoittaudu totuudeksi omalletunnolle. Omat mielipiteemme owat totuudelle uhrattawat ja Jumalan edesſä on ſydän joka päiwä alistettawa totuuden alle. Nöyryydesſä tulee meidän joka päiwä rukoilla wiiſauden ja ilmestyksen Henkeä, niin että ſilmämme aukenewat totuutta tuntemaan.

On pahoja päiwiä, joina taistelu on raskas pimeyden waltoja wastaan, mutta tämä taistelu käy wielä waikeammaksi, jos ſukupolwi on wieraantumaſſa Jumalasta, jos jumalanpelko on katoamaſſa ja kurittomuus ſaa wallan. Semmoinen aika on paha, ſillä hywästä on puute, pahuutta on paljon ja yllykkeitä pahuuteen on kaikkialla. Mutta wielä ſuurempi onnettomuus on ſe, että eksytyksen henki pääſee wallan päälle ja pimeyden wallat lewittäwät walhetta ja petosta. Jumala yksin woi auttaa. Kristittyjen tulee wastustaa perkelettä, ja heillä on ſe lupaus, että hänen täytyy paeta heistä. Aikanaan on pimeyden walta ſortuwa, ja Jumalan lapſi ſaa iloita iankaikkiſesti Iſän kirkkaaſſa kodiſſa.

Armon Herra! Auta meitä oikein taistelemaan armoſi woimalla pimeyden waltoja wastaan, ja anna meille lopullinen woitto! Kuule, Herra, meitä! Amen.

59. Hän, joka on meissä alkanut hywän työn, on sen päättäwä.

Saarna kahdentenakolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Fil. 1, 3—11.

„Minä kiitän Jumalaani, niin usein kuin teitä muistan, aina kaikissa rukouksissani ilolla rukoillen teidän kaikkien edestä, kiitän siitä, että olette olleet osallisia ewankeliumiin ensi päiwästä alkaen tähän päiwään saakka, warmasti luottaen siihen, että Hän, joka on alkanut teissä hywän työn, on sen päättäwä Kristuksen Jeesuksen päiwään mennessä. Ja oikeinhan onkin, että näin ajattelen teitä kaikkia, koska olette sydämessäni, te, jotka sekä ollessani kahleissa että ewankeliumia puolustaessani ja wahwistaessani olette minun kanssani osallisia armosta. Sillä Jumala on todistajani, kuinka minä teitä kaikkia ikäwöin Kristuksen Jeesuksen sydämellisellä rakkaudella. Ja siitä minä rukoilen, että rakkautenne tulisi yhä runsaammaksi tiedossa ja kaikessa arwostelukywyssä, woidaksenne tutkia, mikä paras on, jotta Kristuksen päiwään saakka olisitte puhtaat ettekä kenellekään loukkaukseksi, täynnä wanhurskauden hedelmiä, joita Jeesus Kristus saa teissä aikaan Jumalan kunniaksi ja ylistykseksi“.

Apostoli kirjoittaa wankilasta kirjeensä filippiläisille, mutta se huokuu iloa ja kiitollisuutta Jumalalle. Toiwottaen kirjeen lukijoille armoa ja rauhaa sanoo hän kiittäwänsä Jumalaa, niin usein kuin muisti heitä, ja kaikissa rukouksissaan hän ilolla rukoili kaikkien edestä. Apostolin sydämessä asui Jumalan rakkaus. Sentähden hän aina walwoi niiden seurakuntien parasta, jotka hän oli perustanut. Hän kiittää Jumalaa filippiläisistä, koska he owat osallisia ewankeliumiin ensi päiwästä alkaen heidän kuultuaan hänen saarnaamaansa ewankeliumia, ja hän rukoilee kaikkien seurakunnan jäsenten puolesta. Filippiläiset oliwat omaksuneet Kristuksen, mutta he eiwät tahtoneet pitää armon tawaroita wain itsekseen, waan ottiwat osaa työhön Jumalan waltakunnan lewittämiseksi. Se uskollisuus, minkä he oliwat osoittaneet ewankeliumille, herätti apostolissa hywiä toiweita tulewaisuuteen nähden, ja hän luottaa warmasti siihen, että Jumala, joka heissä oli alkanut hywän työn, oli sen päättäwä Kristuksen Jeesuksen päiwään mennessä. Ihmisen ei sowi kerskata uskostaan, sillä se on Jumalan lahja, josta Hänelle on annettawa kiitos. Uskominen Kristukseen on se hywä teko,

josta muut hywät teot lähtewät, sillä ilman uskoa on mahdoton olla Jumalalle otollinen (Hebr. 11, 6). Usko kaswaa kristityssä ja tuottaa Jumalan armon kautta yhä runsaamman hedelmän Kristuksen päiwään asti. Silloin päättywät uskowan kiusaukset ja taistelut. Kristuksen tulemus oli aina ensimäisten kristittyjen mielessä.

Apostoli luottaa Jumalan armoon, kun hän on siinä toiwossa, että filippiläiset kaikin puolin kaswaisiwat uskossa, eikä hän woi olla toiwottamatta tätä heille, sillä se on oikein, että hän näin ajattelee heitä kaikkia. Paawali muistaa sekä kahleissa ollessaan että puolustaessaan ja wahwistaessaan ewankeliumia kaikkia, jotka hänen kanssaan owat osallisia armoon. Hänen täytyy puolustautua ewankeliumin tähden, jota hän on julistanut, mutta uskonsa kestäwyydellä hän wahwistaa totuuden ja osoittaa, että Kristuksen ewankeliumi on Jumalan woima. Se on Paawalille lohdutukseksi, että Filipin uskowat owat hänen kanssaan osalliset Jumalan armoon ja että he kärsiwät hänen kanssaan Kristuksen tähden. Apostoli ottaa Jumalan todistajakseen, että hän ikäwöi heitä Kristuksen Jeesuksen sydämellisellä rakkaudella.

Apostoli rukoilee filippiläisten puolesta, että heidän rakkautensa tulisi yhä runsaammaksi tiedossa ja kaikessa arwostelukywyssä, jotta woisiwat tutkia, mikä paras on. Rakkaus ei saa haihtua sekawiin tunteisiin, waan kristityn tulee tutkia, mikä Jumalan täydellinen tahto on. Ei meidän ole wain walitseminen hywää ja hylkääminen pahaa, waan meidän tulee myös walita se, mikä on parasta. Monenlaisia tehtäwiä astuu kristityn eteen elämässä, ja hän tarwitsee harjaannusta erottamaan hywän pahasta ja parhaan hywästä. Muutoin hänen mielensä hajaantuu ja joutuu harhapoluille. Kristityn tulee olla rikas tiedossa, niin että hän on wilpitön eikä anna loukkausta kenellekään. Kristuksen päiwä on tuowa ilmi, mikä oli totta ja mikä ulkokullaisuutta, mikä oli lähimäiselle rakennukseksi ja mikä loukkaukseksi. Nuhteeton on kristitty, kun hän on täynnä wanhurskauden hedelmiä, joita Jeesus Kristus saa aikaan. Jumalan kunniaksi tulee kristityn harrastaa wanhurskauden hedelmiä, sillä niissä tulee Jumalan armon woima ilmi. Kun kristitty saa kokea Jumalan woimaa, kiittää ja ylistää hän Jumalaa.

„Eteenpäin" on nykyajan mielisana. Missä on elämää, siellä on myös edistystä. Tuolla totuudella on arwonsa henkisellä alallakin. Etenemiseen kehoittaa apostoli niitäkin, jotka owat päässeet eläwään totuuden tuntoon. Ja eteenpäin woimme uskon piirissä kulkea, sillä Jumala, joka hywän työn alotti, on sen päättäwä. Kristitty tarwitsee rohkaisua, sillä elämän taisteluissa lannistuu

uſein hänen mielenſä. Jumala **„tahtoo, että kaikki ihmiſet pelastuiſiwat ja tuliſiwat tuntemaan totuuden“** (1 Tim. 2, 4). Maailmanſowinto on aukaiſſut kaikille ihmiſille tien armoistuimen eteen. Jumala on Kristuksessa ſowittanut maailman itſenſä kanſſa. Sentähden ei kenenkään tarwitſe epätoiwossa jäädä pimeyden waltaan, waan hän ſaa tuhlaajapoikana tulla Autuuden Ruhtinaan luo. Ja milloin Jumala on ſaanut alkaa hywän työnſä ihmiſessä, ſaa uskowa pitää ſiitä kiinni, että Hän, joka alkoi hywän työn, on ſen päättäwä. Raamattu ſanoo: **„Niin tiedä ſiis, että Herra, ſinun Jumalaſi, on Jumala, uskollinen Jumala, joka pitää liiton ja ſäilyttää laupeuden tuhanteen polween niiden kanſſa, jotka häntä rakastawat ja pitäwät hänen käskynſä“** (5 Mooſ. 7, 9). Ja Paawali ſanoo: **„Jumala on uskollinen, Hän, jonka kautta te olette kutſutut hänen Poikanſa Jeeſuksen Kristuksen, meidän Herramme, yhteyteen“** (1 Kor. 1, 9). Kärſimiſen aikana on kristityllä ſe turwa, että Jumala on häntä auttawa läpi koetusten, niinkuin Hän auttoi Autuuden Ruhtinasta, joka meidän ſyntimme tähden annettiin alttiiksi ja jonka kanſſa me olemme uskoſſa yhdiſtyneet.

„Warma on ſe ſana ja wastaanottamista kaikin puolin anſaitſewa, että Kristus Jeeſus on tullut maailmaan ſyntiſiä pelastamaan“ (1 Tim. 1, 15). Ihminen woi kewytmieliſenä epäillä tuota ſanaa, mutta hän woi myös tawanmukaiſesti pitää ſitä totena. Ajattelemattomalle uskolle ja ajattelemattomalle epäuskolle ei tuo ſana ole warma, mutta ſille, joka on aſettunut Jumalan eteen ja kuulee omantunnon todistawan: Jumala on pyhä ja minä olen ſyntinen; minulla ei ole uskoa, ei toiwoa, ei rakkautta; tahtoiſin tulla paremmaksi, mutta ſynti riippuu minuſſa ja ottaa tahtoni wangiksi, ſille on ſe ſana kallis, että Jeeſus Kristus on tullut maailmaan ſyntiſiä pelastamaan. Jumala antoi todella ainokaiſen Poikanſa tulla maailmaan auttamaan ihmiſiä ſynnin tuomiosta ja ſynnin wallasta. Peljästyneet omattunnot eiwät woi kohota ſemmoiſeen uskoon ja kewytmieliſet eiwät tuommoiſia aſioita ajattele. Ja kukapa oliſi kyennyt ſitä ajattelemaan, että korkeimman Jumalan Poika tuli köyhänä ihmiſenä maailmaan, että Hän eli täällä ylenkatſottuna ja alhaiſena, kärſi ſyyttömänä ja perusti kuolemallaan elämän ja autuuden waltakunnan ſyntiſille ihmiſille. Tuota pelastusta ei ole mikään ihmishenki ſepustanut, ſillä ristiinnaulittu Kristus on alusta alkaen ollut juutalaiſille pahennus ja pakanoille hullutus (1 Kor. 1, 23), mutta ſe on ewankeliumi, jonka Jumalan rakkaus on antanut meille. Sen kautta, että Jeeſus Kristus on tullut maailmaan, että Hän lunastustyöllään on pelastanut ſyntiſiä, on tämä usko,

joka käy yli kaiken ymmärryksen, saanut jalansijaa maailmassa. Se ei ole runoilijan sanoja, waan se on todellinen historia. Mitä ei yksikään ihminen uskaltanut ajatella, mitä tunnollisimmat tuskin rohkeniwat uskoa aikoina, joina kaikki tukeet oliwat heiltä kaatuneet ja kaikki näytti heistä epätoiwoiselta, se on tullut juuri heille warmaksi, että Jeesus Kristus, Jumalan Poika, on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan. Kaikki, jotka kilwoittelewat sen puolesta, että he pääsisiwät wapaiksi synneistään ja pelastuisiwat, woiwat pitää sen warmana totuutena, että Jeesus Kristus on tullut heitä pelastamaan. Ja kun Jumala on antanut heille uskon Jeesukseen, woiwat he pitää siitä kiinni, että Hän, joka heissä on alkanut hywän työn, on sen päättäwä Kristuksen Jeesuksen päiwään mennessä.

Me olemme **„Jumalan kaltaisiksi luotuja“** (Jaak. 3, 9), ja tämä Jumalan kuwa meissä tekee meidät niin kalliiksi Jumalan silmissä, että Hän tahtoo johdattaa halwintakin ihmistä Kristuksen työ. Jumalan sukua me olemme, sentähden olemme hänen omaisuuttaan, ja Hän tahtoo tehdä meidät osallisiksi **„jumalallisesta luonnosta“** (2 Piet. 1, 4). Jumala ei tahdo, että yksikään ihminen hukkuisi, waan Hän wetää iankaikkisella rakkaudella kaikki työnsä. Mutta me olemme Jumalasta luopuneita ja rakastamme luonnostamme enemmän itseämme ja luotuja olentoja kuin Jumalaa. Luonnollinen ihminen asettaa luodun yli Luojan, lahjat yli antajan, maan yli taiwaan, ja sentähden muuttuu kaikki hywä maailmassa hänelle hywän wastakohdaksi, onni onnettomuudeksi, ilo murheeksi ja elämä kuolemaksi. Siinä on se kurjuus, minkä parhaimmatkin ihmiset tuntewat. Ihmiset turmelewat maailman, ja maailma turmelee ihmisen. Tämä nurja asema painaa ihmisiä, ja sekin, joka on ottanut turwansa Kristukseen, saa kärsiä tästä. Uskowalla on paljon taistelua pimeyden waltoja ja maailmaa wastaan omassa itsessään ja ympärillään, ja sentähden nousee hänenkin sydämessään ajatuksia siitä, kuinka hän woi kestää ja perille päästä. Mutta Jumala, joka on hänessä alkanut hywän työn, Hän sen päättää.

Kristuksen opetuslapsena tulee kristityn pysyä Herransa työnä ja puhua Hänelle murheensa ja ilonsa. Kristus on meidän kanssamme joka päiwä, ja hänen läsnäolonsa tukee meitä. Hänen täyteydestään me saamme armoa armon lisäksi. Se on tärkeä, että kristitty aina wastustaa sitä syntiä, joka wielä esiintyy hänen elämässään. Hänen tulee tuomita se, erottaa itsensä omasta teostaan ja hyljätä se pahana. Ja hänen on aina pyydettäwä anteeksi, milloin hän on joutunut harhaan. Syntiä wastaan tulee hänen taistella ja harrastaa pyhitystä, **„jota paitsi ei kukaan ole näkewä Herraa“** (Hebr. 12, 14). Joka tämmöisessä uskon kilwoituksessa

pysyy, hän on oikeassa suhteessa Jumalaan, ja Isä wetää häntä Pojan tykö. Joka isoaa ja janoaa wanhurskautta, hän rawitaan. Jumala antaa **„niille, jotka hywässä työssä kestäwinä etsiwät kirkkautta ja kunniaa ja katoamattomuutta, iankaikkisen elämän"** (Room. 2, 7). Jumala on wanhurskaana Isänä niiden lohdutuksena, jotka riippuwat kiinni hywässä ja taistelewat pahaa wastaan. Jumala on heidän puolellaan ja heidän puolellaan on Kristus. He saawat iloita siitä, että heillä on Jumala ja Lunastaja; ja he woiwat pysyä siinä toiwossa, ettei Jumala hylkää heitä, waan aikanaan he saawuttawat määränsä. Hän, joka alkoi heissä hywän työn, päättää sen.

Wapahtajaa me kaikki tarwitsemme, ja Wapahtaja on meille annettu. Hänelle on annettu kaikki walta taiwaassa ja maan päällä, ja Hän tahtoo auttaa kaikkia, jotka Häneltä apua etsiwät. Mutta niitä on, jotka eiwät luule tarwitsewansa Wapahtajaa. Sitä katkonaista hywää, mikä on olemassa ihmiskunnassa, arwostelewat he liian korkeaksi, ja sitä pahaa, mikä kaikkialla meitä ympäröi ja mikä asuu ihmisen powessa, arwostelewat he liian alhaiseksi. Mutta hywä ja paha eiwät ole niin pintapuolisesti arwosteltawat, kuin maailmassa tapahtuu. Ihminen tarwitsee lunastusta synnistä ja maailman turhuudesta, niin että hän tulee Jumalan lapseksi ja pääsee rauhaan Jumalan kanssa. Paha on Jumalaa wastustamassa ja se turmelee sen, mikä ihmisessä on Jumalasta. Ihmisessä on pimeyden woimaa, jossa on wastenmielisyyttä Jumalaan. Se on synnin turmeluksen seuraus, ja siitä pahasta tarwitsee jokainen pelastusta. Sen antaa meille Jeesus Kristus, Jumalan Poika. Hän pelastaa meitä siitä pahasta, joka wie turmioon, ja Hän antaa meille sen hywän, joka tekee meidät Jumalan lapsiksi. Ei meidän ole katsominen hywää ja pahaa, semmoisina kuin ne ihmisten edessä esiintywät, waan meidän on tarkkaaminen sitä pahaa, mikä liikkuu ihmisen sisimmässä ja turmelee hywän, ja sitä hywää, mikä Jumalassa on ja minkä Kristus antaa omilleen. Kun uskossa elämme Hänen kanssaan ja yhä paremmin tutustumme pyhään kristuskuwaan, on Jumala meidän puolellamme, antaa meille synnit anteeksi ja antaa Kristuksen Hengen sydämeemme.

Suuri on Jumalan woima, joka on kaikki luonut, ja suuri on Jumalan rakkaus, joka tahtoo sowittaa Hänestä luopuneita ihmisiä itsensä kanssa. Ihmiskunnan synnin tähden meni Jeesus Jumalan uhrikaritsana kuolemaan, jotta Jumalan maailmanhallinnon sääntö, joka ei salli anteeksiantoa ilman werenwuodatusta, pyhitettäisiin. Jumala antoi oman Poikansa uhriksi, jottei maailma syntinsä tähden hukkuisi. Hän yhdisti armon ja wanhurskauden, kun Hän Poi-

kansa kuolemassa tarjoo meille lunastuksen ja sowinnon. Hän on maailman hallitsija, Hän antaa meille päiwä päiwältä hywyyttään, ihmiskunta on alituisessa kapinassa Häntä wastaan, ja kuitenkin lähettää Hän Poikansa tähän maailmaan, antaa Hänen kuolla ristinkuoleman, antaa oman nimensä tulla määrinkäytetyksi ylimäisten pappien, kirjanoppineiden ja wanhinten puolelta, kun hänen Poikansa pahantekijäin seurassa kuolee. Kristus meni kuolemaan koko maailman sowittamiseksi ja antoi kaiken maailman pahan kohdata itseään, jotta ihmiskunnan synti ja Jumalan wanhurskaus tulisiwat ilmi. Wiattomin ja wanhurskain, joka teki kaikille hywää, joutui ihmisten määräyden ja wäkiwallan alaiseksi. Kun Jumala ja Jumalan Poika itse antawat sen uhrin, jonka wanhurskauden sääntö waatii synnin sowittamiseksi, kun He tekewät tämän, waikka tietäwät, että suurin osa ihmiskuntaa on pitäwä halpana tämän uhrin, kuinka woisi Jumala jättää päättämättä sitä hywää työtä, jota Hän on ihmisessä alkanut? Kuinka woisi Hän jättää pimeyden waltaan sitä ihmistä, joka etsii Häntä? Niin suuri on Jumalan rakkaus, niin käsittämätön hänen armonsa, että meidän on palwominen ja rakastaminen Häntä. Apostoli sanoo: **„Rakastakaamme Häntä, sillä Hän on ensin rakastanut meitä!“** (1 Joh. 4, 19). Ei se tunne Jumalan rakkauden suuruutta, joka heittäytyy epätoiwoon.

Jeesus Kristus on Wälimies, jossa Jumala tahtoo yhtyä meidän kanssamme ja meidän on yhtyminen Jumalan kanssa, niin että Jumalan ja meidän kesken syntyy rakkauden yhteys, joka auttaa meitä wanhan elämän piiristä uuteen. Kristus on kuolemansa kautta walmistanut meille uuden elämän, niin että ne, jotka Hänessä yhdistywät Jumalan kanssa, saawat woiman kuolemaan synnille ja elämään wanhurskaudelle. Se on aiwan warma, ystäwäni, että Jumala ei hylkää sinua syntisi tähden, kun uskolla otat wastaan sen sowinnon, mikä sinulle Jeesuksen kuolemassa tarjotaan. Mutta Jumala ei woi jättää syntiämme rankaisematta, waan Hän kurittaa maallista mieltä ja auttaa uskowaa riisumaan pois wanhaa ihmistä ja pukeutumaan uuteen. Kristus sanoo, ettei Hän ole tullut lakia kumoamaan. Se on meidän aina muistaminen, kun Jumalan kuritus kohtaa syntiä. Jumala on rakkaus, mutta tämä rakkaus on pyhä, ja se tahtoo auttaa meitä wapautumaan synnistä ja etsimään pyhitystä Jumalassa.

Jeesuksen rakkaus on etsiwä rakkaus. Niitä, jotka tulewat Hänen työnsä, on Hän kauan wetänyt puoleensa sillä woimalla, millä Hän kaikkialla waikuttaa. Ulkoa ja sisältä lähenee Hän syntistä elämän kohtaloissa ja luonnon waikutteissa, opetuksilla ja kurituksilla, onnella ja onnettomuudella. Kaikkialla liikkuu Jumalan

Henki ja pyytää tehdä Jeeſukſen nimeä ja ſanaa kalliikſi ihmiſen ſydämelle. Mitä oliſi ihminen, ellei Jeeſus etſiſi häntä! Eikä Jeeſus etſi ainoastaan parhaita ihmiskunnaſſa, waan Hän etſii myös ekſykſiſſä kulkewia, ſynnin teille joutuneita, joita ihmiſet pitäwät kokonaan hukkuneina. Hywä paimen pitää niitä wielä omaiſuutenaan ja käy niiden peräſſä, ja kun joku kuulee hänen kutſumukſenſa ja antautuu Hänelle, kantaa Hän rakkaudella ekſyneen kotia. Hän antaa kyllä ihmisten kulkea omia teitään, mutta Hän ſeuraa heitä rakkaudella, ja kun Hän pääſee ſydämeen waikuttamaan, ottaa Hän heidät armonſa hoitoon. Hän ſytyttää totuuden walon ſielusſa, joka on ſynnin elämäſſä tahraantunut, ja puhdistaa ſen lunaſtukſen werellä. Ekſyksiſſä kulkewan, joka kuulee ſanoman ſyntisten Wapahtajaſta, ei tule ajatella, ettei hänellä ole muuta tietä kuljettawana kuin ſynnin ja kuoleman tietä, jolla kaikki menee hukkaan. Kun hän kuuntelee Jeeſusta ja awukſeen huutaa Häntä, ſaa hän apua ja woimaa, ſillä hywä paimen ottaa ilolla ekſyneen lampaan ja wie hänet kotia. Jeeſukſeen woi jokainen ſynnin kanſſa taiſtelewa turwautua, Hänestä woi hän pitää kiinni, ſillä Hän ottaa waſtaan ſyntiſiä ja pelaſtaa heidät.

Kaikkina aikoina owat kriſtityt olleet koetukſiſſa ja taiſteluiſſa, ſillä pimeyden wallat ympäröiwät meitä ja kiuſaajalla on liittolainen ihmiſen turmeltuneeſſa luonnoſſa. Eikä niin ole, että uskowa aina ſaiſi kokea yhä wirkeämpää tunnetta kaswawaſta woimaſtä, waan hän joutuu yhä ſywemmältä tuntemaan omaa ſyntiään ja muiden ihmiſten heikkoutta. Apoſtoli Paawali ſanoo: **„Me olemme kaikin tawoin ahtaalla, mutta emme umpikujaſſa, neuwottomat, mutta emme toiwottomat, wainotut, mutta emme hyljätyt, maahan kukiſtetut, mutta emme tuhotut. Me kuljemme, aina kantaen Jeeſukſen kuolon ruumiiſſamme, jotta Jeeſukſen elämäkin tuliſi meidän ruumiiſſamme näkywiin“** (2 Kor. 4, 8—10). Turhaa on kriſtityn toiwoa täällä elämän tiellä kulkieſſaan wapautusta kilwoitukſeſta, ſillä Jeeſus ſanoo, että hänen ſeuraajanſa tulee kieltää itſenſä ja ottaa riſtinſä. Mutta niiſſä tappioiſſakin, joita uskowa taiſteluiſſa kärſii, hän ei joudu epäilykſeen, ſillä koetukſen tuleſſa puhdiſtetaan ihminen, ja henki pääſee wapaantumaan wääriſtä kahleiſta. Uuden ihmiſen elämänwoima on Herraſſa, eikä omaſſa itſeſſä, ja Kriſtukſen täyteydeſtä on meidän ottaminen armoa armon liſäkſi. Aina meidän on eläminen Kriſtukſeſta, ſiitä, mitä Hänellä on, ja Kriſtus meidän edeſtämme on aina uskon perustukſena, jolle Kriſtus meiſſä rakentuu. Häneltä meidän on ſaaminen, mitä meillä ei ole, ja armoſſa pyſyminen antaa meille toiwoa ahdiſtukſen päiwänä ja woimaa heikkoudeſſa. Jumala kät-

kee wälistä kaswonſa meiltä, ſillä ſe kuuluu hänen kaswatusſäännöönſä, mutta Herran ſana on meillä ſilloin turwana. Me kohdistamme ajatukſemme, ilomme ja murheemme, waiwamme ja toiwomme Häneen, joka on meidän ſyntiemme tähden ristiinnaulittu ja meidän wanhurskautemme tähden ylösherätetty, ja kaikissa ahdingoissa on meillä lohdutukſena ſe, että Hän, joka on alkanut meissä hywän työn, on ſen päättäwä Kristukſen Jeeſukſen päiwään menneſſä.

Armon Herra! Ole armollaſi kaikkien murheellisten ja hätääntyneiden tykönä ja tee heissä laupeuteſi työ! Auta meitä pyſymään Sinuſſa loppuun asti! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

60. Meillä on yhdyskuntamme taiwaissa ja sieltä me odotamme Wapahtajan.

Saarna kolmantenakolmatta Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epistola: Fil. 3, 17—4, 3.

„Olkaa minun ſeuraajani, weljet, ja katſelkaa niitä, jotka näin waeltawat, niinkuin me olemme teille eſikuwana. Sillä monet, joista uſein olen teille ſanonut ja nyt itkienkin ſanon, waeltawat Kristukſen ristin wihollisina; heidän loppunſa on kadotus, watſa on heidän jumalanſa, heidän kunnianſa on heidän häpeäſſään, ja maallisia he harrastawat. Mutta meillä on yhdyskuntamme taiwaisſa, ja sieltä me myös odotamme Herraa Jeeſusta Kristusta Wapahtajakſi, joka on muuttawa alennustilaſſa olewan ruumiimme kirkkautenſa ruumiin kaltaiſekſi ſillä woimallaan, jolla Hän myös woi tehdä kaikki itſellenſä alamaiſekſi. Sentähden, rakkaat ja ikäwöidyt weljeni, te minun iloni ja kruununi, ſeiſokaa näin Herrasſa lujina, rakkaat! Euodiaa minä kehoitan ja Syntykeä minä kehoitan olemaan yksimieliſiä Herrasſa. Niin, pyydän wielä ſinuakin, minun toſi Synſygus, ole näille waimoille awullinen, ſillä he owat taisteelleet minun kanſſani ewankeliumin hywäkſi, yhdeſſä ſekä Kleemenſin että muiden työtowerini kanſſa, joiden nimet owat elämän kirjaſſa“.

Apostoli on kirjeeſſään filippiläiſille eſittänyt uskonelämänſä ſiſimmät tarkoitusperät. Hän oli Israelin kanſaa, Benjaminin ſukukuntaa, kahdekſanpäiwäiſenä ympärileikattu, mutta hän lukee tappiokſi ſen, mikä hänelle oli woitto, jotta hän woittaiſi omakſeen

Kristuksen. Hän ei omista laista tulewaa wanhurskautta, waan sitä, joka tulee Kristuksen uskon kautta, tunteaksseen Hänet ja hänen ylösnousemisensa woiman ja hänen kärsimyksiensä osallisuuden, muodostuessaan hänen kuolemansa kaltaiseksi, jotta hän pääsisi siihen ylösnousemiseen, joka tapahtuu kuolleiden joukosta. Tämä on Paawalin kilwoituksen päämäärä, mutta hän ei katso sitä wielä woittaneensa, waan hän rientää sitä kohti. Tekstissämme apostoli kehoittaa filippiläisiä olemaan hänen seuraajiaan. **„Olkaa minun seuraajani“**, sanoo Paawali korinttolaisillekin, **„samoin kuin minä olen Kristuksen seuraaja“** (1 Kor. 11, 1).

Kristuksen seuraaminen on kehittywää luontoa, sillä kristityn on siinä kaswaminen koko elämänsä aikana. Kun muita esikuwia tawoitellaan, on warowaisuus tarpeen, niin että oikeita esikuwia walitaan. Kristus on ainoa täydellinen esikuwa, jonka jälkiä meidän tulee noudattaa (1 Piet. 2, 21), mutta apostolit owat seuranneet Kristuksen esikuwaa, ja sentähden on meidän seuraaminen heitäkin. Apostoli kehoittaa sentähden lukijoitaan olemaan hänen seuraajiaan ja niiden, jotka waeltawat samoin kuin hän, sillä monet, joista apostoli Filipissä ollessaan usein oli puhunut ja joista hän nyt kirjoittaa itkien, waeltawat Kristuksen ristin wihollisina. Nämä owat olewinaan kristityitä, mutta he eiwät tahdo kieltää itseänsä eiwätkä he tahdo tulla wanhurskautetuiksi Kristuksen sowintokuoleman kautta, waan he rakentawat teoillaan omaa wanhurskauttaan. Tämmöisiä wääriä opettajia liikkui paljon tähän aikaan häiritsemässä kristillisiä seurakuntia. Kristuksen ristin wihollisset eiwät tahdo noudattaa Kristuksen esikuwaa, waan etsiwät hywänsä maailmassa, mutta heidän loppunsa on kadotus. Lewottomuutta ja waiwaa on heillä täällä maan päällä, ja kuoleman jälkeen kohtaa heitä iankaikkinen perikato. Tämä Kristuksen ristin wihollisten loppu ja se turmio, minkä he wiettelyksillään saawat aikaan, pusertawat kyyneleitä apostolin silmistä.

Minkä ihminen pitää korkeimpana hywänään, se on hänen jumalansa, ja näiden Kristuksen ristin wihollisten jumala on watsa. He eläwät nautinnoissa ja hekumassa, pyytäwät tyydyttää aistihmisen himoja ja pitäwät kunnianaan sen, mikä on heille häpeäksi. He harrastawat maallisia eiwätkä wälitä iankaikkisesta elämästä, waan heidän pyyteensä liikkuwat maailman katoawassa piirissä. Toinen on Kristuksen ristin ystäwän asema. Hänen wasituinen kotinsa on ylhäällä ja hänen tawaransa owat siellä, missä Kristus on. Kristitty toimii kyllä maan päällä, ja hän on täällä Jumalan moninaisten armolahjojen huoneenhaltijana, mutta hänen yhdyskuntansa on taiwaissa. Toiwonsa ankkurin on hän laskenut Jsän

kotiin ylhäällä, niin ettei hän kärsi haaksirikkoa maailman merellä. Uskossa on kristitty taiwaan kansalainen, mutta täyden kansalaisoikeuden saa hän Herran tullessa kirkkaudessa. Sentähden odottaa uskowa Jeesuksen Kristuksen tulemista, sillä Herra on ottawa omansa tykönsä ja pelastawa heidät kaikista waiwoista. Silloin owat kaikki kärsimykset heiltä loppuneet. Paljon on kurjuutta maan päällä, jota ei ihmiswoima woi poistaa, mutta Herra on tullessaan sortawa pimeyden wallan ja rakentawa waltakuntansa ulkonaisesti maan päälle.

Kristityt odottawat sitä Wapahtajaa, joka on pelastawa heidät synnistä ja muuttawa heidän alennustilassa olewan ruumiinsa kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi. Synti tahraa kristityn ruumiin, joka on heikkouden, taudin ja kuoleman alainen, mutta Kristus muuttaa sen, niin että se tulee hänen kirkastetun ruumiinsa kaltaiseksi, ja silloin se on hengen täydellinen elin. Kristus sanoo: **„Wanhurskaat loistawat niinkuin aurinko Isänsä waltakunnassa“** (Matt. 13, 43). Kaikki woi Herra tehdä itselleen alamaiseksi, sillä Hänelle on annettu kaikki walta taiwaassa ja maan päällä. Tällä woimalla muuttaa Herra uskowan ruumiinkin.

Apostoli kehoittaa lukijoitaan seisomaan lujina Herrassa, sillä heidän toiwonsa on korkea. Paawalissa elää Kristuksen rakkaus, ja hän sanoo kirjeensä lukijoita rakkaiksi ja ikäwöidyiksi weljiksi, ilokseen ja kruunukseen. Hän halajaa nähdä heitä (Fil. 1, 8), ja seurakunnan hywä tila oli koristeena sen perustajalle. Apostoli kehoittaa Euodiaa ja Syntykeä olemaan yksimielisiä ja pyytää Synsygusta auttamaan näitä waimoja pääsemään heidän erimielisyydestään, joka oli seurakunnalle häiriöksi. Synsygus on ollut apostolille tosi apumies, jota kreikkalainen sana merkitsee. Nämä waimot owat taistelleet apostolin kanssa ewankeliumin hywäksi yhdessä Kleemensin ja muiden työtowerien kanssa, joiden nimet owat elämän kirjassa. Jumala tuntee niitä, jotka owat Kristuksen omia.

Ihmeellinen on se luomakunta, jonka piirissä me elämme. Ihmisen lankeemuksen kautta tunkeutui turmelus siihen, ja ihmiskunta joutui pimeän henkimaailman pauloihin. Synnin kautta on maailma wieraantunut Jumalasta, ja apostoli waroittaa kristityitä rakastamasta maailmaa ja mitä maailmassa on. Kaikki, mikä maailmassa on, ei ole Isästä, ja maailma katoaa ja sen himot (1 Joh. 2, 15—17). Tämä Jumalasta luopunut maailma ei ole kristityn oikea koti, sillä ylhäinen Jerusalem on hänen äitinsä. Hän ei harrasta maallisia, waan hän etsii sitä, mikä on ylhäällä, jossa Kristus on. Jumala kutsuu ihmisen ja wetää häntä pimeydestä ihmeelliseen walkeuteensa. Parannuksessa ihminen menee itseensä, tunnus-

taa syntinsä, rikkoo liiton synnin kanssa ja kääntyy Kristuksen tykö. Kun uskowassa Kristuksen Hengen kautta on syntynyt uusi ihminen, on hän Jumalan lapsi, ja tämä kuolee maailmalle ja synnille ja elää Jumalalle. Hän waeltaa uskossa Isän kotiin ylhäällä. Hänen yhdyskuntansa on taiwaissa, ja hän odottaa sieltä Herraa Jeesusta Kristusta Wapahtajaksi.

Jumala loi Kristuksessa taiwaat ja maan. Nämä oliwat olemassa Hänessä, ennenkuin Jumala asetti ne ulkonaisesti olewiksi. Samoin luo Jumala Kristuksessa uudet taiwaat ja uuden maan. Kristus on uuden luomisen määrä. Pimeyden walta on wielä wastustamassa Jumalaa, mutta Kristus on maailmankaikkeuden keskus, ja Kristuksen nouseminen Jumalan waltaistuimelle ja Hengen wuodattaminen owat takeina siitä, että maailma on aikanaan uudistuwa. Jeesuksessa Kristuksessa on ihmisen uudistus jo perikuwassaan tapahtunut. Pelastus on toiwon esine, mutta tämä toiwo on niissä, joilla on Kristuksen Henki, eläwä toiwo. Kristuksen ylösnousemuksen kautta on ylimaailmallinen elämänperuste astunut maailman historiaan. Ja tulewa elämä on niissä, jotka eläwät uskonyhteydessä Kristuksen kanssa, pääsyt siiälliseksi elämäksi, joka on oleisessa yhteydessä tulewan täydellisen elämän kanssa. Apostoli Pietari sanoo, että Jumala on suuren laupeutensa mukaan uudestisynnyttänyt meidät eläwään toiwoon Jeesuksen Kristuksen kuolleista nousemisen kautta, turmeltumattomaan ja saastuttamattomaan ja katoamattomaan perintöön (1 Piet. 1, 3. 4). Pelastuksen tosiasiat eiwät ole kristityille wain aatteita, jotka olisiwat ihmisten wiisauden ja toimen kautta toteutettawat, waan Jumalan waltakunnan taloustoimi waikuttaa omalla woimallaan ja omilla wälimillään, ja se kulkee murtumattomien sääntöjensä mukaan määräänsä. Maailman tyhjät toiweet eiwät kristittyä wiehätä, waan Herran tulemukseen on hänen toiwonsa perustunut. Sentähden on hän kärsiwällinen, eikä hän kärsimättömänä tee, mitä hänen ei tule tehdä, eikä hän laiminlyö sitä, mitä hänen on tehtäwä omaan itseensä nähden.

Nykyisessä aikakaudessa Jumalan armo kutsuu yksityisiä ja toimii henkisessä piirissä. Herra tulee omiensa tykö Hengessä, ja Herran seurakunnan jäsenet owat wielä walituita muukalaisia ja hajalla asuwia. Jumalan armon ja tuomion toimet eiwät wielä ole silminnähtäwiä ja yleisiä, waan ne owat kätketyitä ja hajanaisia. Mutta loppuaikana ilmestyy Jumalan armo ja wanhurskaus Kristuksessa koko täyteydessään ja laajuudessaan. Jumalan tuomiot esiintywät nyt yksityisinä, mutta loppuaikana käy yleinen tuomio kansojen yli. Aikanaan asetetaan kaikki hywä ja kaikki paha täydelliseen waloon.

Ennustus katselee nykyisissä esikuwissa wiimeisen päiwän tapauksia. Nykyisyys ja tulewaisuus owat sisällisesti yhdistetyt. Kristus ei esiinny Raamatussa ainoastaan tulewana, waan jo läsnäolewana, sillä Hän on aina täyttämässä lunastustyötään. Koko tämä aika on Kristuksen tulemista waltakuntaansa, sillä Hän on armon ja tuomion kautta walmistamassa uusien taiwasten ja uuden maan luomista.

Kun kristitty ei tiedä Herran tulemisen päiwää, tulee hänen walwoa ja odottaa. Kristus sanoo: **„Walwokaa siis, sillä ette tiedä, minä päiwänä Herranne tulee“** (Matt. 24, 42). Ne yksityiset armon ja tuomion osoitukset, jotka esiintywät eri aikoina, owat waan esikuwia Herran lopulliselle toiminnalle. Missä asemassa kristitty on Herran tulemiseen hänen aikanaan, ilmenee hänen asemansa Herran tulemiseen yleensä. Herran tuleminen on warma, mutta ajanhetki on tuntematon meille, sentähden on Herran odottaminen walwomisen ja uskollisuuden tunnusmerkki. Hengen yhteydessä tulee uskowan aina olla tulemassa, olewan Kristuksen kanssa. Ne eiwät erehdy, jotka noudattawat Herran käskyä ja odottawat Kristusta tulewaksi, sillä Hän on tulemassa ja usko elää näkymättömässä piirissä, mutta ne erehtywät, jotka ajattelewat, ettei Herra wielä tule, sillä he eläwät katoawassa piirissä ja owat sydämellään kiintyneet tähän näkywäiseen maailmaan. Herran tuleminen ei ole wain ulkonainen ajanmäärä, waan se on sisällinen, muuttumaton ajanmäärä, jossa uskon aina täytyy liikkua, jos se rakastaa Herran tulemusta. Ne, jotka pitäwät elämänsä aikana kiinni tästä sydämen ajanmäärästä, pitäwät kiinni siitä iankaikkisuudesta, joka aina waikuttaa ihmiselämään, ja ne käsittäwät ajan sen sisimmässä totuudessa. Mutta ne, jotka eiwät odota Herraa, tawoittelewat warjoa ja kadottawat olennon, ja ne erehtywät.

Taiwas on **„Jumalan waltaistuin“** (Matt. 5, 34), sanoo Herra. Siellä on Jumalan luomakunnan pyhin. Taiwaissa nähdään Jumalan kaswoja ja siellä tapahtuu hänen tahtonsa. Siellä esiintywät elämän perusmuodot korkeimmassa elimellisessä järjestyksessä. Enkelit owat täällä palwelemassa Jumalaa ja he toimittawat hänen käskynsä. Kaiken elämän keskus on taiwaissa. Täällä näki Johannes suuren joukon, jota ei kukaan woinut lukea, joka seisoi waltaistuimen edessä ja Karitsan edessä kiittäen Jumalaa, ja se oli tullut suuresta ahdistuksesta ja pesyt waatteensa ja walkaisut ne Karitsan weressä (Ilm. 7, 9. 14). Täällä hallitsee Kristus Jumalan oikealla puolella, ja tänne kokoontuwat hänen omansa. Ylhäinen Jerusalem on uusien taiwasten syntyessä tulewa alas ja yhdistywä kirkastetun maan kanssa. Taiwaissa on Jumalan lasten yhdyskunta, ja he etsiwät sitä, mikä on ylhäällä.

Taiwaista odottaa Jumalan lapsi Wapahtajan. Synnin walta on maan päällä kaswamassa, ja se rikkaruoho, mikä wuosisatojen kuluessa on kylwetty maailmaan, on kukkiwa ja hedelmöitsewä. Se on aikanaan esiintywä täysin kypsänä, ja silloin Jumalan lasten kärsimys on nousewa korkeimmilleen. Mutta Kristus on tulewa ja sortawa pimeyden wallan. Hän yksin woi poistaa ne epäkohdat, jotka kaikkialla owat häiritsemässä, ja Hän rakentaa aikanaan waltakuntansa ulkonaisesti maan päälle. Kansat ja waltiot joutuwat nyt yhä enemmän taisapainostaan. Wallanhimo yltyy ja saa aikaan suuria kärsimyksiä. Siweellinen turmio kaswaa ja perhe-elämän siteet höllentywät. Wiettelyksen walta esiintyy walheen ja petoksen taidolla lumoawana. Luopumus uskosta kaswaa ja synnin ihminen on ilmestymässä. Wäärä kristillisyys astuu oikean sijalle ja wäärennetty ewankeliumi työntää oikean syrjään. Luonnon piirissä tapahtuu myös häiriöitä ennen Kristuksen tuloa. Tämmöiset tapahtumat owat enteinä Kristuksen tulemiselle, ja ne pitäwät uskowan mielen walweella.

Herran tulemisella loppuu Jumalan lasten waiwat, sillä ne, jotka Kristuksessa owat kuolleet, nousewat silloin ylös ja pääsewät Herran tykö, ja ne, jotka Kristuksessa eläwät, muutetaan ja korotetaan näiden kansa, niin että he saawat kokoontua Herran tykö. Apostoli Paawali sanoo: **„Katso, minä sanon teille salaisuuden: emme kaikki kuoloon nuku, mutta kaikki me muutumme, yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, wiimeisen pasunan soidessa; sillä pasuna soi, ja kuolleet nousewat katoamattomina, ja me muutumme“** (1 Kor. 15, 51. 52). Kristus waikuttaa iankaikkisella elämänwoimallaan uuden elämän niissä, joilla on hänen Henkensä, ja nämä tulewat osallisiksi ensimäisestä ylösnousemuksesta. Silloin alkaa se suuri wirwoituksen aika, jona pimeyden walta on sidottu ja siweät periwät maan. Tästä suuresta rauhan ajasta puhuu wanhan liiton ennustus paljon. Silloin wallitsee rauha luonnonkin piirissä. Ei kukaan tee pahaa eikä turmele Jumalan pyhällä wuorella, sillä maa on täynnä Herran tuntoa (Es. 11, 9). Apostoli Pietari sanoo, että kansan oli tehtäwä parannus ja käännyttäwä, jotta sen synnit pyyhittäisiin pois, ja **„Herran kaswoilta koittaisiwat wirwoituksen ajat ja Hän lähettäisi Kristuksen Jeesuksen“** (Ap. t. 3, 19. 20). Herran tullessa koituwat wirwoituksen ajat Jumalan lapsille. Danielin Ennustusraamatussa sanotaan: **„Korkeimman pyhät omistawat waltakunnan“. „Waltakunta, walta ja kaiken taiwaan alla olewien waltakuntien woima annetaan Korkeimman pyhäin kansalle“** (7, 18. 27). Ja Jeesus sanoi opetuslapsilleen: **„Totisesti Minä sanon teille: siinä uudestisyntymisessä, kun Ih-**

miſen Poika istuu kirkkautensa waltaistuimella, saatte tekin, jotka olette seuranneet Minua, istua kahdellatoista waltaistuimella ja tuomita Israelin kahtatoista sukukuntaa" (Matt. 19, 28). Ja Ilmestyksraamatussa näkee Johannes waltaistuimia, joille ensimäisen ylösnousemisen lapset istuutuiwat, ja heille annettiin tuomiowalta (20, 4).

Wapahtajana tulee Kristus taiwaista ja rakentaa maan päälle waltakuntansa, jossa pyhät saawat hallita Hänen kanssaan. Kirkkaudessa Kristus ilmestyy enkelien saattamana, ja kirkkaudessa Herran omat saawat ilmestyä Hänen kanssaan. Jeesus sanoo: **„Jokaisella, joka näkee Pojan ja uskoo Häneen, on iankaikkinen elämä; ja Minä herätän hänet wiimeisenä päiwänä"** (Joh. 6, 40). Kolmasti Herra täsſä puheessa teroittaa sen totuuden, että Hän herättää omansa wiimeisenä päiwänä (w. 44. 54). Tämä ei ole sama kuin yleinen ylösnousemus. Paawali sanoo kilwoittelewansa sen puolesta, että hän pääsisi siihen ylösnousemiseen, joka on kuolleiden joukosta (Fil. 3, 11). Hän tiesi kyllä kilwoitukſettakin pääsewänsä yleiseen ylösnousemiseen. Ensimäinen ylösnousemus on yhtäläinen Kristuksen ylösnousemuksen kanssa (Room. 6, 5), ja tästä osallisiksi tulleista sanotaan: **„He wirkosiwat eloon ja hallitsiwat Kristuksen kanssa tuhannen wuotta. Muut kuolleet eiwät wironneet eloon, ennenkuin ne tuhannen wuotta oliwat umpeen kuluneet"** (Ilm. 20, 4. 5). Sentähden sanotaan lunastetuista, että Kristus on tehnyt heidät Jumalalle kuningaskunnaksi ja papeiksi, ja he tulewat hallitsemaan maan päällä (Ilm. 5, 10). Nämä, jotka Kristuksen tullessa nousewat ylös ja pääsewät Hänen tykönsä, eiwät **„ikinä maista kuolemaa"** (Joh. 8, 52). Näihin Karitsan häihin pyrkii uskowa ja hän odottaa ikäwällä tätä aikaa.

Mutta tämän suuren rauhan ajan päätyttyä päästetään pimeyden walta wielä irti, ja perkele yllyttää kansoja sotaan Jumalan kansaa wastaan, mutta Kristus sortaa pimeyden wallan. Sen jälkeen tapahtuu yleinen ylösnousemus ja wiimeinen tuomio pidetään. Nekin, joiden nimet owat elämän kirjassa, saawat silloin mennä Herransa iloon ja tulla asukkaiksi siihen uuteen maahan, jonka Jumala on luowa. Uusi Jerusalem laskeutuu alas taiwaasta ja yhdistyy kirkastetun maan kanssa, ja Jumalan maja on ihmisten keskellä. Silloin owat murhe, waiwa ja kuolema loppuneet, ja Jumala antaa janoawalle lahjaksi elämän weden lähteestä (Ilm. 21, 4. 6). Silloin on Jumala tehnyt kaikki uudeksi. **„Jumalan ja Karitsan waltaistuin on siellä olewa, ja hänen palwelijansa palwelewat Häntä ja näkewät hänen kaswonsa, ja hänen nimensä on heidän**

otsassaan" (Ilm. 22, 3. 4). Toiwossa Jumalan lapsi waeltaa tähän Jumalan kaupunkiin. Siellä on hänen yhdyskuntansa uuden maan päällä, johon uusi taiwas on yhdistynyt.

Armon Herra! Auta meitä aina etsimään sitä, mikä ylhäällä on, ja odottamaan Sinua taiwaista tulewaksi! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

61. Kristuksessa meillä on syntien anteeksisaaminen.

Saarna neljäntenäkolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: Kol. 1, 9—15.

„Sentähden emme mekään, siitä päiwästä alkaen, kun sen kuulimme, ole lakanneet teidän edestänne rukoilemasta ja anomasta, että tulisitte täyteen hänen tahtonsa tuntemista kaikessa hengellisessä wiisaudessa ja ymmärtämisessä, waeltaaksenne niinkuin Herran arwo waatii, Hänelle kaikeksi mielihywäksi, kaikessa hywässä työssä hedelmää kantaen ja kaswaen Jumalan tuntemisen kautta, ja hänen kirkkautensa wäkewyyden mukaan kaikella woimalla wahwistettuina olemaan kaikessa kestäwiä ja pitkämielisiä, ilolla kiittäen Isää, joka on tehnyt teidät soweliaiksi olemaan osalliset siitä perinnöstä, mikä pyhillä on walossa, Häntä, joka on pelastanut meidät pimeyden wallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa waltakuntaan. Hänessä meillä on lunastus, syntien anteeksisaaminen, ja Hän on näkymättömän Jumalan kuwa, esikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa".

Paawali oli wankina Roomassa, ja hänellä oli Timoteus mukanaan. Kapitolion kukkulan juurella oli wankila, joka oli maahan kaiwettu. Siellä sanotaan Paawalin ja Pietarin olleen wankeina. Tori, jolla oikeustoimituksia pidettiin, oli aiwan wieressä. Taiwaan waloa ei pääsynt wankilan pimeään, mutta taiwaan iloa oli Paawali saanut osakseen. Epafras, Kolossan seurakunnan perustaja, oli tuonut apostolille tietoja seurakuntalaisten uskosta ja heidän rakkaudestaan kaikkia pyhiä kohtaan. Siitä iloitsee Paawali, ja hän kiittää Jumalaa sen toiwon tähden, mikä kolossalaisille oli tallennettuna taiwaissa.

Siitä päiwästä alkaen, kun Paawali ja Timoteus oliwat kuulleet kolossalaisten uskosta, eiwät he lakanneet rukoilemasta ja anomasta, että nämä tulisiwat täyteen Jumalan tahdon tuntemista kaikessa hengellisessä wiisaudessa ja ymmärtämisessä. Luonnollinen ihminen ei ymmärrä Jumalan totuutta, sillä se waatii Hengen waloa, sentähden on tarpeen rukoilla, että Jumala kirkastaisi taiwaallisen totuuden meille. Elämän taisteluissa on meille tarpeen tietää, että Jumala on Kristuksessa sowittanut maailman itsensä kanssa ja että Hän Isänä tahtoo pitää meistä huolen. Ja meidän on noudattaminen elämässämme Jumalan tahtoa. Sentähden on tämän tahdon tunteminen meille tarpeen. Apostoli rukoilee, että kolossalaiset tulisiwat täyteen Jumalan tahdon tuntemista. Jumala antaa hengellistä wiisautta ja ymmärtämistä niille, jotka sitä Häneltä pyytäwät. Luonnolliselle ihmiselle on se hullutusta, että ihminen turwaa Jumalaan ja on hänen sanansa ohjattawana, mutta se on hengellistä wiisautta, joka warjelee uskowaa turmion teiltä. Kristitty tarwitsee kaikkea hengellistä wiisautta ja ymmärtämistä. Sentähden on hänen harrastaminen sen kaswamista, ja siitä riippuu uskon kehitys.

Kristityn tulee waeltaa niinkuin Herran arwo waatii, Hänelle kaikeksi mielihywäksi. Jumalan tahdon tunteminen ei saa jäädä hedelmättömäksi, waan sen tulee waikuttaa elämään, niin että kristitty waeltaa kaikessa hywässä työssä. Ei kristityn sowi kietoutua maailmaan eikä sen mielisuosiota etsiä, waan hänen elämänsä tulee osoittaa, että hän on taiwaallisen Herran palwelija, joka waeltaa niin, että Herran kuwan piirteitä näkyy hänen elämässään. Silloin hän waeltaa niinkuin Herran arwo waatii, ja Kristus saa kunnian opetuslapsestaan. Kristityn tulee elämässään wälttää kaikki, mikä Kristuksen arwoa loukkaa ja on hänen tahtoansa wastaan. Paljon heikkoutta ilmenee kyllä kristityn elämässä, mutta hänellä on Herransa mielisuosio, kun hän kantaa hedelmää kaikessa hywässä työssä ja kaswaa Jumalan tuntemisessa. Eläwästä uskosta lähtee hywiä tekoja. Puu, joka nousee taiwasta kohti, kaswattaa juurensa yhä sywemmälle maahan ja myrskyt tekewät waan sen asemaa lujemmaksi. Kristillinen tieto ja kristillinen elämä owat wuorowaikutuksessa keskenään. Kuuliaisuus totuudelle tuottaa sywemmän tiedon Jumalan tahdosta ja selwempi tieto tästä tahdosta kehoittaa aina sitä tekemään.

Monenlaiset owat kristityn tehtäwät ja monenlaiset ne taistelut, jotka kristityn tulee suorittaa. Mutta Jumala wahwistaa uskowan kirkkautensa wäkewyyden mukaan kaikella woimalla, niin että tämä woi olla kestäwä ja pitkämielinen kaikessa. Jumalan

kirkkaudesta lähtee woima, joka woittaa kaikki esteet. Tätä woimaa tarwitſee kristitty, woidakſeen kestää waiwoissa ja säilyttääkſeen luottawaista mielialaa ja mielenmalttia, kun hän joutuu kärſimään. Siitä awusta, minkä kristityt aina ſaawat, kiittäwät he ilolla Jumalaa, joka on tehnyt heidät ſoweliaikſi olemaan oſalliſet ſiitä perinnöstä, mikä pyhillä on walossa. Koko kristityn elämän tulee olla kiitos Jumalalle ſiitä armosta, minkä Hän runſaasti antaa. Kallis on ſe perintö, mikä pyhillä on walossa. Jumala antaa uskowille tämän perinnön, ja Hän tekee ihmiſen ſoweliaaksi ſitä omakſumaan. Jumala on walojen Iſä. Joka työnnetään pois Jumalan kaswoista, hän joutuu pimeän ja kuolon waltaan. Walkeuden waltakunnassa on pyhien perintö. Jeeſukſessa Kristukſessa on Jumalan walkeus ilmestynyt meille, ja hänen waltakunnassaan on iankaikkinen elämä ja rauha. Jumala pelastaa uskowan pimeyden wallasta ja ſiirtää hänet Kristukſen waltakuntaan.

Kristus on lunastanut meidät ja walmistanut meille ſowintokuolemassaan ſyntien anteeksiſaamiſen. Hän woi ſen tehdä, ſillä Hän on näkymättömän Jumalan kuwa. Kaikki on Kristukſen kautta luotu, ja Hän on ſe Jumalan kuwa, joka ei misſään muualla tule näkywiin. Kristus on eſikoinen ajan ja arwon mukaan, ja Hän on koko luomakunnasta erotettu, ſillä Hän on ennen ſitä ja Hän on Jumalan ainokainen Poika.

Kun kristitty uudestiſyntymiſessä on tullut oſalliſeksi Kristukſen Hengestä, on hän walon lapſi ja hänellä on taiwaallinen perintö walossa. Mutta pimeyden walta ympäröi häntä täällä ja ſen kanſsa täytyy hänen taistella. Kun paha luopumukſen kautta enkelien piirissä pääſi maailmaan, on ſe kehittymässä ja aikanaan ſe kypſyy. Jumalan waltaistuimella hallitſee puolueettomuus. Pahallakin on kehityſoikeus, mutta wanhurskaana Jumala woittaa ja tuomitſee ſen. Jumalasta luopuneet enkelit yhdistyiwät Jumalaa wastustawaksi waltakunnaksi, jossa henget owat jäſennetyt eri luokkiin ulkonaiſen wallan ja pahuutenſa asteen mukaan. He owat kadottaneet ſen kirkkauden, mikä heillä hywinä enkeleinä oli, mutta heillä on wielä jälellä alkuperäistä henkiſyyttä, niin että he woiwat muodostaa kaikenlaiſia walon ja totuuden walemuotoja. Paha henkimaailma kehittyy, kunnes ſe kypſyy pahassa, ja tämä kehitys tapahtuu yhteydeſſä ihmiskunnan historian kanſsa, ſillä ihminen on henkimaailmaa lähinnä, niinkuin luonto on ihmistä lähinnä. Alukſi eſiintyi pimeyden henkimaailma werhottuna. Jobin kirjaſsa tulee perkele Jumalan eteen oikeuden ſyyttäjän muodoſsa. Kaswamistaan kaswaa pimeyden henkimaailma, kunnes ſe wietellyn ihmiskunnan kanſsa nouſee ratkaiſewaan taisteluun Jumalaa wastaan ja ſortuu.

Wiettelewänä ja ſyyttäwänä waltana kehittyy pimeyden henkimaailma. Se ei kykene luomaan uutta, mutta ſe jäljittelee Jumalan tekoja ja muodostaa Jumalan waltakuntaa wastaan pimeyden waltakunnan. Jumalan Kristusta wastaan ſe luo anttikriſtuksen. Ja Jumalasta ſe tekee walheelliſen wastakuwan. Apostoli ſanoo, ettei Kriſtuksen päiwä tule, **„ennenkuin luopumus tapahtuu ja laittomuuden ihminen ilmestyy, tuo kadotuksen lapſi, tuo wastustaja, joka korottaa itſenſä yli kaiken, jota jumalaksi tahi jumaloitawaksi kutſutaan, niin että aſettautuu Jumalan temppeliin ja julistaa olewanſa Jumala“** (2 Teſſ. 2, 3. 4). Äärettön kunnianhimo hallitſee pahoja henkiä. Tämän pimeyden henkimaailman kanſſa on kriſtityn taisteleminen, ſillä ſe kietoo ihmistä. Paljon taisteluita on ihmiſellä maailmaſſa, mutta tämä on ydintaistelu. Apostoli ſanoo: **„Pukekaa yllenne Jumalan koko ſota-aſu, woidakſenne kestää perkeleen kawalat juonet; ſillä meidän taistelumme ei ole taistelua werta ja lihaa wastaan, waan hallituksia wastaan, waltoja wastaan, täſſä pimeydeſſä hallitſewia maailmanwaltiaita wastaan, pahuuden henkiolentoja wastaan taiwaan awaruuksiſſa“** (Ef. 6, 11. 12). Siinä on peruspuute nykyiſeſſä kriſtikunnaſſa, että harwat taistelewat tätä taistelua. Jos tarkemmin tarkaſtettaiſiin niiden riwejä, jotka owat kriſtilliſeſſä työſſä, niin huomaiſimme, että uſeimmat wain taistelewat werta ja lihaa wastaan. Kun tämä ydintaistelu laiminlyödään, puhkeaa paha odottamatta aina uudeſtaan eſille, milloin luulimme ſen olewan monenlaiſen kriſtilliſen toimen kautta tukahdettu. Pimeyden henkiwallan kawalia juonia woimme wain Jumalan ſota-aſeilla kestää.

Koko maailmankehityksen alku, peruſte ja määrä kohdiſtuu Kriſtukſeen. **„Hänessä aſuu jumaluuden koko täyteys ruumiilliſeſti“** (Kol. 2, 9). Hänellä **„oli Jumalan muoto“** (Fil. 2, 6), mutta Hän **„tuli ihmisten kaltaiſeksi“** (Fil. 2, 7), waikka Hän **„oli Jumalan kirkkauden ſäteily ja hänen olemukſenſa perikuwa“** (Hebr. 1, 3). Kriſtukſen kautta loi Jumala maailmat (Hebr. 1, 2), ja **„kaikki on ſaanut ſyntynſä Hänen kauttaan“** (Joh. 1, 3). Niin on Kriſtus näkymättömän Jumalan kuwa, eſikoinen, ennen kaikkea luomakuntaa. Hänessä luotiin kaikki ja kaikki on luotu Hänen kauttaan ja Häneen, ja Hän on ennen kaikkia, ja Hänessä pyſyy kaikki woimaſſa, niinkuin apostoli ſanoo tekſtiämme ſeuraawiſſa wärſyiſſä (16—18). Sentähden on meillä Kriſtukſeſſa lunaſtus, ſyntien anteeksiſaaminen. Luomakunnan edustajana on Hän kuollut ja ylösnouſſut, ja Jumala on Hänesſä ſowittanut maailman itſenſä kanſſa. Jos me waellamme walossa, niin **„Jeeſuksen Kriſtuksen, Jumalan Pojan weri puhdiſtaa meidät kaikesta ſynnistä“**

(1 Joh. 1, 7). Kristukſen kautta on Jumala pelastanut meidät pimeyden wallasta ja ſiirtänyt meidät rakkaan Poikanſa waltakuntaan.

Kun Jeeſukſen luo tuotiin halwattu, joka makaſi wuoteella, ſanoi Herra hänelle: **„Poikani, ole turwalliſella mielin; ſinun syntiſi annetaan ſinulle anteekſi“** (Matt. 9, 2), ja ſyntiſelle waimolle, joka tuli fariſeukſen taloon, missä Jeeſus oli aterioimassa, ja aſettui Hänen taakſeen, itki ja woiteli hänen jalkojaan hajuwoiteella, ſanoi Herra: **„Syntiſi owat anteekſi annetut“** (Luuk. 7, 48). Näitä lohdutukſen ſanoja ei Herra muulloin erityiſesti lauſunut ihmiſille. Mutta nämä oliwat ſyntinſä tähden waiwatuita, ja he uskoiwat Jeeſukſeen. Uſeimmat, jotka etſiwät apua Jeeſukſelta, tahtoiwat päästä wapaikſi ruumiilliſiſta waiwoistaan, ja he uskoiwat, että Jeeſukſella oli woimaa ja tahtoa parantaa heidät. Heille tapahtui heidän uskonſa mukaan, niinkuin Herra ſanoi kahdelle ſokealle, jotka Hän paranſi (Matt. 9, 29). Halwatulle ja ſyntiſelle waimolle tapahtui myös heidän uskonſa mukaan, ſillä heillä oli ſe luottamus Herran rakkauteen, että Hän ottaiſi heidät wastaan, waikka he oliwat ſyntiſiä, ja ſe luottamus Herran woimaan, että Hän kykeni antamaan heille apua ſielun ja ruumiin hädäſſä. Raskas oli waimon matka Jeeſukſen luo fariſeukſen talossa, ſillä ankarimmat tuomiot kohtaſiwat häntä ſiellä, ja niiden nähden, jotka helposti paheniwat ſiihen, että Jeeſusta kunnioitettiin, heittäytyi hän Herran jalkojen juureen, itki, kasteli hänen jalkojaan kyyneleillään, ſuuteli hänen jalkojaan ja woiteli niitä. Synnin waiwa pakotti hänet Kristukſen tykö. Raskas oli halwatunkin matka Jeeſukſen luo, ſillä fariſeukſia ja lainopettajia oli tullut kaikista Galilean ja Juudean kylistä ja Jeruſalemista wäijymään Jeeſusta, ja nämä pitiwät waikeampia tauteja ſuurten rikosten rangaistukſina. Heidän mieleſtään oliſi tälle ſairaalle paremmin ſopinut nuhdeſaarna kuin armon ſana. Ja halwatulle oli tarpeen neljän miehen apu, joilla oli luottamus Jeeſukſeen. Kanſaa oli niin paljon paikalla, etteiwät miehet pääſſeet Jeeſukſen luo, mutta ſairas ja miehet eiwät joudu epätoiwoon, waan he purkiwat, kun muut yrityksſet oliwat turhat, katon ja laskiwat ſairaan aukon kautta wuoteella alas Jeeſukſen eteen. Siinä oli nöyryyttä ja woimaa uskoſſa, ja Jeeſus ſanoi halwatulle, että hänen ſyntinſä oliwat anteekſi annetut. Tämä Herran ſana on wirkistäwä armon ſana waiwatulle ſydämelle, mutta ſuruton ihminen ei tahdo ſyntiſeksi alistua eikä hän ſyntien anteekſiſaamista halua.

Niin ſuuri on Herran armo, että Hän ſuurimmallekin ſyntiſelle tarjoo anteekſiantamusta, eikä Hän waadi tekoja, joilla ihmiſen oliſi anſaitſeminen jotakin, waan Hän kyſyy uskoa. Joka menee itſeenſä ja tuntee ſyntinſä, hän ikäwöi ſyntien anteekſiſaamista, ja hän ſaa

sen. Kristukselta on walta antaa synnit anteeksi. Kun halwattu oli saanut syntinsä anteeksi, ei aluksi ollut mitään erotusta nähtäwänä hänen tilassaan, ja hän olisi woinut ajatella: mitä paljas lohdutus auttaa minua kurjaa ihmistä? Mutta hänen tuli uskoa Jeesukseen, että tämä woi antaa anteeksi. Ja Jeesus osoitti halwatulle ja fariseuksille, että Hänellä oli walta antaa synnit anteeksi, sillä Hän käski halwatun nousta, ottaa wuoteensa ja lähteä kotia, ja halwattu nousikin kohta kaikkien nähden, otti wuoteensa, jolla hän oli maannut, ja lähti kotiinsa ylistäen Jumalaa (Luuk. 5, 25). Niinkuin Herralla oli walta parantaa halwatun, niin oli Hänellä walta antaa synnit anteeksi. Hän tahtoi näyttää kansalle, ettei hänen anteeksiantonsa wain ole ulkonaista julistusta, waan se on woimasana, joka waikuttaa ihmisen olentoon. Niinkuin Kristuksen sana silminnähtäwästi paransi ruumiin, niin waikuttaa hänen armonsa sana näkymättömästi henkeen. Usko saa sen, mitä Herra sanoo, olennollisesti, sillä Herralla on walta parantaa ruumiin ja sielun.

Syntien anteeksisaaminen muuttaa Jumalan suhdetta meihin ja meidän suhdetta Jumalaan. Jumala antaa meidän kokea rakkauttaan, tulee armollisena meitä lähelle ja yhdistyy meidän kanssamme, niin että me tunnemme olewamme lähellä Häntä, ja me woimme olla warmat siitä, ettei Hän kohtele meidän syntejämme enää tuomarina, waan Isänä. Jeesuksen Kristuksen kautta olemme tulleet lähelle Jumalaa. Emme wain kaukaa näe hänen armoaan, waan me olemme uskossa saaneet pääsön siihen armoon, jossa elämme (Room. 5, 2). Jumalan woimasanana tunkee Jeesuksen anteeksianto uskowan sydämeen ja asettaa hänet Jumalan armon piiriin. Toinen on sen asema, joka on saanut syntinsä anteeksi, toinen sen, joka ei ole syntejään anteeksi pyytänyt. Synnit eiwät ole uskowalle läpipääsemätön pilwi, joka kätkee häneltä Jumalan, waan anteeksisaamisen kautta on hän tullut osalliseksi Jumalan armosta ja hänellä on wanhurskaantuneena rauha Jumalan kanssa. Mutta synti ei ole hänelle mitään wähäistä, jota hän woisi unhottaa, waan se on todella jotakin pahaa, jota wastaan hän Jumalan armon woimalla taistelee, jota hän tuomitsee ja jota wastaan hän pyytää Herralta apua. Sen kautta me woimme säilyttää rauhan Jumalan kanssa, ja Hän pysyy meille uskollisena anteeksiantawalla armollaan.

Kallis on syntien anteeksisaamisen armo, kun Jumala ei enää ole ihmistä wastaan, waan ihmisen puolella, ja ihminen seisoo armossa. Silloin synti ei woi erottaa häntä Jumalasta, waan hän pysyy uskonyhteydessä Kristuksen kanssa, ja Jumalan armo wapauttaa sydämen synnin wallasta ja tuomiosta. Mutta paljon on niitä, jotka pyytäwät unhottaa syntejään taikka antawat itselleen

anteekſi eiwätkä ſentähden pääſe ſyntien anteekſiſaamiſen rauhaan. Jumala ei katſo tekoja, waan Hän katſoo uskoa, mutta usko ei ole wain tyhjää totenapitämistä, waan usko on ſydämen ſiſällinen mieli, joka ſyntyy Jumalan ſanasta ja waikuttaa ihmiſen elämäſſä, milloin hänellä on jotakin tehtäwää tai kärſittäwää. **„Usko on warmuus ſiitä, mitä toiwotaan ja ojentautuminen ſen mukaan, mikä ei näy"** (Hebr. 11, 1). Se on eläwä wakuutus Herran totuudesta ja woimasta ja luottamus ſiihen. Luther ſanoo, että usko on Jumalan teko meiſſä, joka tekee meistä aiwan toiſet ihmiſet ſydämen ja mielen puolesta ja tuo mukanaan Pyhän Hengen. Usko on eläwä ja toimiwa, niin ettei ſe woi olla hywää tekemättä. Se ei kyſy, owatko hywät teot tehtäwät, waan ſe on ne tehnyt, ennenkuin kyſytään, ja ſe on aina tekemiſeſſä. Luther tunſi uskon olennon. Ne, jotka uskowat Jumalaan, ſaawat hänen armonſa ſiſälliſekſi woimakſi ja kaswawat ſiinä. Jumala wihaa ſyntiä, mutta Hän ei kohtele niitä, jotka etſiwät Häntä ja ikäwöiwät hänen armoaan, ſamalla tapaa kuin niitä, jotka eiwät etſi Häntä. Hän ei hylkää ſyntienſä tähden niitä, jotka katuwat ſyntejään, tuomitſewat niitä ja taiſtelewat niitä wastaan, waan Hän antaa heille anteekſi ja kohtelee heitä armolla ja laupeudella. Mutta Jumala ei ole rakkaudeſſaan ſokea, niin että Hän antaiſi taiwaan waltakunnan helmiä laiskalle ja toimettomalle uskolle, waan Hän kaswattaa, koettelee ja puhdiſtaa uskoa, niin että Hän woiſi antaa ſille armonſa woiman.

Jeeſus kuoli ihmiskunnan ſynnin tähden, jotta Hän ſaiſi aikaan iankaikkiſen lunaſtuksen. Hän on yhdellä ainoalla uhrilla ainiaakſi tehnyt täydelliſikſi ne, jotka pyhitetään (Hebr. 10, 14), ja uuden, täydelliſen liiton Wälimiehenä on Hän nouſſut taiwaaſeen, niin että Hän woi täydelliſesti pelaſtaa ne, jotka Hänen kauttaan tulewat Jumalan tykö (Hebr. 7, 25). Meille on koittanut Kriſtuksen lunaſtuksen kautta pelaſtuksen päiwä. Apoſtoli ſanoo: **„Nyt on otolliſnen aika, katſo, nyt on pelaſtuksen päiwä"** (2 Kor. 6, 2). Nyt woi jokainen ihminen Jeeſukſelta Kriſtukſelta ſaada ſyntien anteekſiſaamiſen ſydämeen, niin että Jumalan armo uudiſtaa ja pyhittää hänet. Jumalan Henki painaa elämän ſanan taiwaalliſena ſiemenenä ſiſälliſeen ihmiſeen, walmiſtaa hänet ja antaa hänelle luottamuſta ja woimaa, niin että hän woi waeltaa elämän kaidalla tiellä ylhäiſeen kotiin. Joka uskoſſa tulee oſalliſekſi Kriſtuksen lunaſtukſeſta ja ſyntien anteekſiſaamiſeſta, hän warjeltuu Jumalan tulewaſta wihaſta ja niiſtä tuomioiſta, jotka wielä kohtaawat ſyntiſtä ihmiſkuntaa, ja Herran tulemukſeſſa hän pääſee Herranſa iloon. Sywimmin langennutkin woi Jeeſukſen Kriſtukſen kautta tulla täſtä pelaſtukſeſta oſalliſekſi, mutta paraſkin ihminen woi ai-

noastaan Jeeſuksen kautta ſaada tämän pelastuksen, ſillä Kristus on elämän ruhtinas. Hän antaa uskowalle rauhan Jumalan kanssa ja iankaikkiſen elämän toiwon.

Nyt on pelastuksen päiwä. Nyt on Jumalan täydellinen armo Jeeſuksessa Kristuksessa awoinna kaikille, ja kaikille on Kristuksessa walmistettu lunastus, ſyntien anteeksiſaaminen. Jumala kyſyy ſitä uskoa, joka omaksuu tämän uuden liiton armon. Jeeſus on tie, totuus ja elämä. Hän wetää kaikki tykönſä. Hänelle antaudu, ystäwäni, ſydämen uskolla.

Armon Herra! Auta meitä pyſymään armossa ja ſinun täydelliſyydeſtäſi ottamaan joka päiwä armoa ja ſyntien anteeksiantamista! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

62. Kristuksen tulemus.

Saarna wiidentenäkolmatta Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina.

Epistola: 1 Teſſ. 4, 13—18.

„Mutta me emme tahdo jättää teitä, weljet, tietämättömyyteen niistä, jotka owat poisnukkuneet, jottette murehtiſi niinkuin muut, joilla ei ole toiwoa. Jos näet uskomme, että Jeeſus on kuollut ja nouſsut ylös, niin ſamoin on Jumala Jeeſuksen kautta myös tuowa poisnukkuneet eſille yhdeſſä Hänen kanſſaan. Sillä ſen ſanomme teille Herran ſanana, että me, jotka olemme elossa, jotka jäämme tänne Herran tulemukſeen, emme ſuinkaan ehdi ennen kuin ne, jotka owat nukkuneet; ſillä itſe Herra on tulewa alas taiwaasta käskyhuudon, ylienkelin äänen ja Jumalan paſunan kajahtaeſſa, ja Kristuksessa kuolleet nouſewat ylös enſin; ſitten me, jotka olemme elossa, jotka olemme jääneet tänne, temmataan yhdeſſä heidän kanſſaan pilwiſſä Herraa wastaan yläilmoihin; ja niin me ſaamme aina olla Herran kanſſa. Niin lohduttakaa ſiis toiſianne näillä ſanoilla“.

Uskowan ſilmä katſoo tulewaiſuuteen. Kaikki, mikä kuuluu maailman ſowittamiſeen, on täytetty, ſillä Kristus on kuolemallaan ſowittanut maailman ſynnit, ja elämän wanhurskaus on Hänessä ilmestynyt. Mutta tämä maailma ei ole ſemmoinen, kuin ſen tulee olla. Kristuksen ylösnouſemuksen kautta on ylimaailmallinen elämänperuste kotiutunut maailmanhiſtoriaan. Niiſſä, jotka eläwät

uskonyhteydessä Kristuksen kanssa, on tulewa elämä jo pääsyt sisälliseksi woimaksi, joka on oleisessa yhteydessä tulewan täydellisen elämän kanssa. Maailman tyhjät toiweet eiwät kristittyä wiehätä eikä hän turwaa ihmiswoimiin, waan hän tekee sen, mikä on hänen tehtäwänsä omaan itseensä ja muihin nähden, mutta hän ei ryhdy hätäilewänä ja kärsimättömänä toimiin, jotka eiwät kuulu hänelle, waan jotka Herra tekee. Kristityt oliwat sentähden „hiljaisia maassa", jotka noudattiwat Herran sanaa: **„Hiljaisuudessa ja toiwossa te wäkewiksi tulette"** (Es. 30, 15). **„Herra on pyhässä temppelissään. Waietkoon Hänen edessään koko maa!"** (Hab. 2, 20). Mutta luottamus Jumalaan alkaa heikentyä, ja ihmispuuha pyrkii luomaan lewottomuutta, niin että noiden hiljaisten luku yhä on wähenemässä. Toiwossa kulkee kristitty uutta kirkastunutta maailmaa kohti, mutta matka määrään käy kärsimysten kautta.

Apostoli Paawali oli toisella lähetysmatkallaan, kun hän Silaksen seuraamana tuli Filipistä Tessalonikaan, tänne perustanut kristillisen seurakunnan. Tessalonikan nimi oli sittemmin Terme, nyt on se Saloniki. Se sijaitsee meren rannalla ja oli apostolin aikana suuri kauppakaupunki. Täällä oli juutalaisilla synagoga, mutta kristillinen seurakunta oli suurimmaksi osaksi syntynyt pakanoista. Se ilo, jonka Timoteuksen Tessalonikasta tuomat tiedot herättiwät apostolissa, oli likeisimpänä aiheena kirjeen kirjoittamiseen. Tessalonikalaiset oliwat tähän aikaan wainon alaisia, ja he odottiwat hartaasti Kristuksen tulemusta. Tämä odotus oli tullut niin kiihkeäksi, että apostolin täytyi kehoittaa heitä olemaan lewollisina ja pitämään huolta tehtäwistään. Heillä oli palawa weljesrakkaus, ja he rupesiwat huolehtimaan kuolleiden kohtaloa, kun pelkäsiwät, etteiwät nämä saisi sitä onnea osakseen, jonka Kristuksen tullessa eläwät saawat. Tämän johdosta Paawali antaa heille tekstisämme tarpeellisia tietoja.

Pakanat seisowat epätoiwossa haudan partaalla, sillä kuolema on heille hirmuhaltija, jonka wallan alta eiwät tiedä pääsöä. Kristus on woittanut kuoleman ja tuonelan; sentähden on kristityllä eläwä toiwo. Jos uskomme, että Jeesus on kuollut ja nousut ylös, niin on Jumala Jeesuksen kautta tuowa poisnukkuneet esille yhdessä Hänen kanssaan. Jumala herätti Jeesuksen kuolleista, ja Hän on herättäwä Hänessä poisnukkuneetkin. **„Te olette kuolleet"**, sanoo apostoli kolossalaisille, **„ja teidän elämänne on kätkettynä Kristuksen kanssa Jumalassa; kun Kristus, meidän elämämme, ilmestyy, silloin tekin Hänen kanssaan ilmestytte kirkkaudessa"** (3, 3. 4). Se oli tietämättömyyttä, kun tessalonikalaiset oliwat lewottomina niiden suhteen, jotka oliwat poisnukkuneet, sillä nämä

eiwät jääneet osattomiksi iankaikkisesta elämästä. Apostoli sanoo kuolleita kristityitä poisnukkuneiksi, sillä he eläwät, waikka owatkin kuolleet. Unessa on ruumis toimeton, ja nukkuwa herää aikanaan ja saa terwehtiä omaisiaan. Kuolema kohtaa kristityn ruumista, mutta henki elää Herrassa, ja aikanaan on kristityn ruumis nousewa ja kirkastuwa. Sentähden ei kristityn sowi murehtia niinkuin muut, joilla ei ole toiwoa. Ne, jotka etsiwät maailmassa tawaransa ja ilonsa, joutuwat murheeseen, kun heidän ystäwiltään ja omaisiltaan kuoleman kautta riistetään tämä elämä, mutta Kristuksen ylösnousemus on walmistanut kristitylle eläwän toiwon, sillä hänkin on ylösnousewa Kristuksen kanssa. Usko asettaa ihmisen niin likeiseen yhteyteen Kristuksen kanssa, että hän saa Herransa tullessa yhdistyä Hänen kanssaan ja olla Hänen työnään.

Ja ne, jotka owat elossa, kun Herra tulee, eiwät ehdi ennen kuin ne, jotka owat nukkuneet, sillä kun Herra tulee alas taiwaasta, nousewat Kristuksessa kuolleet ensin ylös, ja sitten temmataan ne, jotka silloin owat elossa, yhdessä heidän kanssaan pilwissä Herraa wastaan yläilmoihin, ja niin saawat he aina olla Herran kanssa. Sen sanoo apostoli Herran sanana, ja apostoli kehoittaa kristityitä lohduttamaan toisiaan näillä sanoilla. Korinttolaisille sanoo apostoli: **„Katso, minä sanon teille salaisuuden: emme kaikki kuoloon nuku, mutta kaikki me muutumme, yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, wiimeisen pasunan soidessa; sillä pasuna soi, ja kuolleet nousewat katoamattomina, ja me muutumme“** (1 Kor. 15, 51. 52). Kun Jeesus tuli maailmaan, syntyi Hän alhaisena, mutta kun Hän tulee kirkkaudessa, silloin kuuluu käskyhuuto, silloin kaikuu ylienkelin ääni, silloin kajahtaa Jumalan pasuna, ja Kristuksen waikutus ulottuu kuolon maahankin. Suuri on tämä päiwä olewa.

Kun Kristus oli täyttänyt lunastustyönsä ja nousut taiwaaseen, pääsiwät kaikki edelliset kehitysjaksot määräänsä ja maailmasuunnitelman täyttämys alkoi. Siitä asti kuin Herra nousi Jumalan oikealle puolelle, walmistaa Hän toista tulemustaan. Tämä ei ole wain historiallinen tapaus, joka toteutuisi kaukaisessa tulewaisuudessa, waan se on sisällinen ja muuttumaton tosiasia, joka aina on toteutumassa. Armon ja tuomion toimilla walmistaa Herra Hengessä maailman tulewaista kirkastusta. Kaikki yksityiset armon ja tuomion toimet eri aikoina ja eri paikkakunnissa owat wain Herran tulemuksen ilmenemyksiä ja kuwauksia lopullisesta tuomiosta. Ennustus ei tahdo olla historiaa, joka edeltäpäin ilmoittaisi tulewia tapauksia. Ei se tahdo olla ilmoitus tulewasta kirkkohistoriallisesta kehityksestä, niin että woisimme sen yksityisistä kuwauksista edeltäpäin tietää, mitä on tapahtuwa. Eikä se ole kuwausta Jumalan

waltakunnan kehityksestä, niin että sen tärkeimmät tapaukset esiintyisiwät meille, ennenkuin ne tapahtuwat. Tämän kautta särkyisi ennustuksen yhtenäisyys ja sen sywästi rakentawa woima hajoaisi uteliaisuuden urkintaan. Mutta uteliaisuutta warten ei meille ole ennustusta annettu, waan eläwän uskon tarpeita warten. Ennustuksen luonne on semmoinen, että se nykyisyyden ytimessä näkee tulewaisuuden piirteitä, ja profeetan silmä katselee läpi aikojen Jumalan waltakunnan lopulliseen ilmestymiseen. Wäliasteisia toteutumisia esiintyy ihmiskunnan kehityksessä, mutta niillä on wain arwonsa, mikäli ne kuwaawat täyttymystä. Jerusalemin häwityksessä kuwastui maailman lopputuomio. Johannes kastajassa esiintyiwät profeetta Eliaan henkiset piirteet. Jumalan waltakunta on taloustoimellaan aina toimimassa, ja kunakin aikakautena astuu todistuksia siitä esille. Kristus on tulemassa, ja Herran odottaminen kuuluu uskon perusasemaan. Jeesus sanoi Suurelle Neuwostolle: **„Minä sanon teille: tästä lähin saatte nähdä Ihmisen Pojan istuwan Woiman oikealla puolella ja tulewan taiwaan pilwissä“** (Matt. 26, 64). Kaikki ennustuksen ilmestykset kuwaawat Herran tulemusta ja esittäwät henkisiä piirteitä siitä. Näiden ilmestysten sowittaminen historian tapauksiin on toisarwoista. Ennustuksen sana rakentaa uskowan henkeä, sillä Kristus on siinä tulemassa, ja me elämme ennustusten toteutumisen keskellä. Jumalan armon ja tuomion toimet tapahtuwat nyt siellä täällä ja rajoitettuina, mutta Herran tullessa ne tapahtuwat koko täyteydessään ja laajuudessaan.

Uskowan asema on sentähden toinen kuin sen, joka ei usko Kristusta tulewaksi. Uskowa tietää taiwaan waltakunnan waikuttawan omilla elimillään ja omilla woimillaan, jotka toimiwat iankaikkisten sääntöjen mukaan. Kaikki kehittyy elimellisesti alkuperäisestä olotilastaan lopulliseen täyttämykseen asti. Kaikki, mitä Jumala nykyisyydessä tekee, on wain walmistusta maailmanuudistukseen. Kristus on ainoa alkaja, ja Hän on ainoa täyttäjä. Uskowa ei woi olla odottamatta Kristuksen tulemusta, sillä rakkaus Kristukseen wetää häntä Herran puoleen, ja kaikkialla hän näkee Kristuksen tulemuksen enteitä. Mutta kristitty ei tiedä, milloin Herra tulee, sillä se on ihmiselle salaisuus. Kristus sanoo: **„Siitä päiwästä ja hetkestä ei tiedä kukaan, eiwät taiwaan enkelit, eikä myöskään Poika, waan Isä yksin. Sillä niinkuin oli Nooan päiwinä, niin on Ihmisen Pojan tulemuksessa olewa. Sillä niinkuin ihmiset oliwat niinä päiwinä ennen wedenpaisumusta: söiwät ja joiwat, naiwat ja naittiwat aina siihen päiwään asti, jona Nooa meni arkkiin, eiwätkä tienneet, ennenkuin wedenpaisumus tuli ja wei heidät kaikki pois; niin on myös Ihmisen Pojan tule-**

mukſesſa olewa" (Matt. 24, 36—39). Tämä nykyinen armon aika on **„pelastukſen päiwä"** (2 Kor. 6, 2), ja ſe on kestänyt lähes kaksituhatta wuotta. Herran päiwä on myös pitempi aika. Wälistä Herra toimii ſillä tapaa, että yksi päiwä on niinkuin tuhannen wuotta. Wälistä Hän jouduttaa kehitykſen, niin että tuhannen wuotta on niinkuin yksi päiwä. Sentähden emme tiedä Kristukſen tulemukſen hetkeä. Mutta warma on Herran tulemus. Se on maailmanhistorian ſiſällinen toſiaſia. Odottamattomana eſiintyy Ilmestyksraamatusſa Babylonin tuomiokin, josta ſen ystäwät walittawat: **„Woi, woi ſinua, Babylon, ſinä ſuuri kaupunki, ſinä wahwa kaupunki, kun tuomioſi tuli yhdeſſä hetkeſsä!"** (Ilm. 18, 10). Yhdeſſä hetkeſsä oli ſen loisto, walta ja korska häwinnyt.

Ihmiſet ſaawat toimia tänä armon aikana. Omilla woimillaan he pyytäwät rakentaa itſelleen onnea ja rauhaa. Paljon pilkkaa ja ylenkatſetta ſaa Kristus tänä aikana jumalattomilta kuulla. Mutta Herran päiwänä kaikki muuttuu. Silloin loppuwat ihmisten toimet; ſilloin waikenee pilkkaajan ſuu; ſilloin walloittaa pelko ja wapistus ylpeän. Niin nopeasti kehittywät loppuaikana Herran armon ja tuomion toimet, ettei niitä woi nykyiſen kehityksen kannalta arwostella. Kristityn ſydämesſä aſuu ajatus: „Herra tulee", ja ſen mukaan hän järjeſtää elämänſä. Kristitty ei woi laskea päiwän ja hetken määrää, mutta hänen on walwominen, niin että hänen mielentilanſa on oikeaſa ſuhteeſa Herran tulemukſeen. Se ei erehdy aſialliſesti, joka odottaa Herraa tulewakſi, waikka Herran ulkonainen ilmestyminen ei tapahtuiſi hänen eläesſään, ſillä Hän on ſiſällisesti tulemaſsa. Mutta ſe erehtyy kokonaan, joka ei odota Herraa tulewakſi, ſillä Herra käskee meidän olemaan niiden palwelijain kaltaiſia, jotka odottawat Herraanſa tulewakſi. Joka ei eläesſään odota Herraa, hän ei usko Herraan eikä rakasta Häntä, eikä hän käſitä aikaa ſen ſiſimmäsſä totuudesſa ja korkeimmaſsa määräsſä.

Koko luomakunta odottaa Herran tulemusta, ſillä ſe ikäwöi wapautusta turmeltuneiſuuden orjuudesta. Apostoli ſanoo: **„Hartaasti ikäwöiden luomakunta odottaa Jumalan lasten ilmestymistä". „Sillä me tiedämme, että koko luomakunta yhdeſſä huokaa ja on ſynnytystuskisſa aina tähän asti; eikä ainoastaan ſe, waan myös me, joilla on Hengen eſikoislahja, mekin huokaamme ſiſimmäsſämme, odottaen lapſekſi ottoa, meidän ruumiimme lunastusta".** (Room. 8, 19. 22. 23). Tuo ikäwä, joka liikkuu koko luomakunnaſsa, aſuu myös kristityn ſydämesſä, ja ſen woi ainoastaan Herra tyydyttää. Jumala kuulee ne huokaukſet, jotka maan alhosta nouſewat Hänen tykönſä.

Kun Jeesus oli wiimeisen kerran käynyt Jerusalemin temppelissä, meni Hän Öljymäelle, ja opetuslapset kysyiwät Häneltä, milloin temppelin häwiö oli tulewa ja mikä hänen tulemuksensa ja maailman lopun tunnusmerkki on. Silloin Jeesus puhuu heille niistä waaroista ja waiwoista, jotka oliwat tulemassa, ja Hän sanoo: **„Joka kestää loppuun asti, hän pelastuu. Ja tämän waltakunnan ewankeliumi tulee saarnattawaksi todistukseksi kaikille kansoille; ja sitten tulee maailman loppu“** (Matt. 24, 13. 14). Joka kestää tulewien waiwojen loppuun, hän pelastuu sillä tapaa kuin tekstimme osoittaa. Herra tulee taiwaasta ja Kristuksessa kuolleet nousewat ylös ensin. Ja ne, jotka owat Kristuksen omia ja owat elossa, temmataan yhdessä heidän kansaan pilwissä Herraa wastaan yläilmoihin, ja he saawat aina olla Herran kanssa. Maailman waiwat eiwät enää kohtaa näitä ensimäisen ylösnousemuksen lapsia. Kristus on ylösnousemus ja elämä. Hänen ilmestymisensä kautta syntyy ensimäinen ylösnousemus. Apostoli sanoo: **„Jos nyt sen Henki, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin Hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, on eläwäksitekewä teidän kuolewaiset ruumiinnekin Henkensä kautta, joka teissä asuu“** (Room. 8, 11). Tästä ensimäisestä ylösnousemuksesta puhuu tekstimme, ja sillä alkaa tuhatwuotinen waltakunta, jossa Kristuksen omat saawat hallita Kristuksen kanssa (Ilm. 20, 4). Silloin säwyisät periwät maan (Matt. 5, 5), ja pakanakunnan aika loppuu. Waltiot owat silloin kristillisiä ja kristityt pitäwät hallitusta. Sinä aikana saarnataan waltakunnan ewankeliumi kaikille kansoille. Jerusalem on maailman pääkaupunki, ja juutalaiset toimittawat kristittyinä lähetystyötä, joka silloin pääsee täyttämykseen. Laimea on nyt lähetystyö kristikunnassa, waikka siihen on Herran käsky, mutta kerran on sekin tulewa täydelliseksi. Tähän rauhan aikaan kohdistuu suureksi osaksi wanhan liiton ennustus, jonka määränä ei ole Kristuksen ensimäinen tuleminen, waan lunastustyön täyttämys. Tuhatwuotisen waltakunnan päättyessä pääsee perkele, joka tänä aikana on ollut sidottu, wielä irti, hän yllyttää kansoja sotaan, ja he **„piirittäwät pyhien leirin ja rakastetun kaupungin. Mutta taiwaasta putosi tulta, ja se kulutti heidät“** (Ilm. 20, 9). Tässä Googin ja Maagogin sodassa sortuu pimeyden walta, ja sitten tulee tuomio ja maailman loppu.

Apostoli sanoo korinttolaisille Kristuksen tulemuksesta: **„Niinkuin kaikki kuolewat Aadamissa, samoin myös kaikki tehdään eläwiksi Kristuksessa, mutta jokainen wuorollaan: esikoisena Kristus, sitten Kristuksen omat hänen tulemuksessaan; sitten tulee loppu, kun Hän antaa waltakunnan Jumalan ja Isän hal-**

tuun“ (1 Kor. 15, 22—24). Täsſäkin eſiintyy kolme ajanjakſoa. Enſikſi nouſi Kristus kuolleista ja astui Iſän oikealle puolelle hallitſemaan. Toinen ajanjakſo on Kristukſen tulemus, jolloin Kristukſen omat nouſewat ylös ja kokoontuwat Hänen tykönſä. Ja ſitten tulee maailman loppu. Wanhan liiton ennustus puhuu paljon wiimeiſistä tapaukſista. Danielin ennustukſeſſa eſiintywät ſelwästi Kristukſen tulemus ja tuhatwuotinen waltakunta. Kiwi, joka lohkeſi ilman käſittä ja murenſi Nebukadneſarin näkemän ſuuren kuwan, on ſe waltakunta, jonka taiwaan Jumala on walmistawa ja joka ei iankaikkiſuudeſſa kukistu (Dan. 2, 44). Daniel näki, kuinka Ihmiſen Pojan muotoinen tuli, ja Hänelle annettiin walta, kunnia ja waltakunta, ja kaikki kanſat, ſukukunnat ja kielet palweliwat Häntä. Waltakunta, walta ja waltakuntien woima annetaan Korkeimman pyhäin kanſalle (Dan. 7, 13. 14. 27). Toiwon perustukſena on tämä Kristukſen tulemus. Ennustukſen ſana on kristityllе tarpeen, ſillä taistelu käy pimeyden waltoja wastaan. Pahan walta on kaswamaſſa ja kypſymäſſä. Synnin ihminen on tulewa, joka korottaa itſenſä jumalakſi, ja anttikristus, joka tekeytyy Kristukſekſi, waikka hän on irwikuwa Hänestä. Herran tulemukſeſſa kukistuu tämä walta.

Kristukſelle on annettu kaikki walta taiwaaſſa ja maan päällä. Ainoastaan Hän woi awata tulewaiſuuden kirjan, jonka Johannes näki waltaistuimella istujan oikeaſſa kädeſſä (Ilm. 5, 7). Kuwauksiſſa puhuu Ilmestyskirja tulewista tapaukſiſta, ja ſe antaa uskowalle paljon lohdutusta, ſillä ſe oſoittaa, kuinka Herra ſuojelee omanſa. Johannes näkee Jumalan enkelien painawan leiman Jumalan palwelijain otſaan (Ilm. 7, 4 ſſ.). Tämä on eſikoiſseurakunta, joka ei joudu Jumalan tuomioon, waan ſe menee woitosta warmana ſiihen taisteluun, jota Jumalan wanhurskaus käy ihmisten wäärynyden kanſa. Ja Johannes näkee ſuuren joukon, jota ei kukaan woinut lukea, ſeiſowan waltaistuimen edeſſä ja Karitſan edeſſä puettuina pitkiin walkoiſiin waatteihin, ja heillä oli palmuja käſiſsään. He tulewat ſiitä ſuuresta ahdistukſesta, ja he owat peſſeet waatteenſa ja walkaiſseet ne Karitſan weresſä. Jumalan kanſa, joka pitää kiinni Herrasta ja hänen lunastukſestaan, ei ſorru. Johanneкſelle annettiin ruoko ja hänen tuli mitata Jumalan temppeli ja alttari ja ne, jotka ſiinä palwoiwat. Mutta temppelin ulkopuolella olewa eſikartano oli erotettawa pois, ſillä ſe oli annettawa pakanoille, jotka tallaawat pyhää kaupunkia neljäkymmentäkakſi kuukautta (Ilm. 11, 1. 2). Uuden liiton waſituinen ſeurakunta, joka uskolla pyſyy Kristukſeſſa, turwataan, mutta ne, jotka wain ulkonaiſesti kuuluwat kirkkoon, owat waiwojen ja waarojen alaiſina.

Pakanain aika loppuu wasta Kristuksen tulemukseen. Sitten näkee Johannes kaksi todistajaa, jotka puettuina säkkeihin profetoiwat tuhannen kahdensadan kuudenkymmenen päiwän kuluessa. Ennustuksen aika on tawallisesti toinen kuin historian. Niinkuin Johannes kastaja walmisti tietä Kristukselle, niin nämä katumussaarnaajat walmistawat tietä tulewalle Kristukselle. Peto nousee sywyydestä ja tappaa heidät, mutta he nousewat pilwessä taiwaaseen (Ilm. 11, 3 sj.).

Johannes näkee taiwaissa waimon, jolla on aurinko werhonaan ja jonka jalkojen alla on kuu. Tämä waimo kuwaa kirkkoa Jumalan liittojen laitoksena ja siihen kuuluwan kansan. Hän synnytti poikalapsen, joka on kaitsewa kaikkia pakanoita. Kristus syntyi Israelin neitseestä (Es. 7, 14), ja Hän on Jumalan ainokainen Poika. Perkele wainosi waimoa ja hänen Poikaansa, mutta Poika temmattiin ylös taiwaaseen, ja waimo, Kristuksen wasituinen seurakunta, pakeni erämaahan, niihin kansoihin, jotka walloittiwat Rooman waltakunnan ja omaksuiwat kristinuskon. Se on täällä tuhat kaksisataa kuusikymmentä päiwää. Hajalla olewat ja muukalaiset owat ylhäältä syntyneet nyt maan päällä. Sitten näkee Johannes sodan syttywän taiwaassa, jossa lohikäärme heitettiin maan päälle, ja hän ajoi takaa waimoa. Tämä lentää taas erämaahan, sille paikalleen, jossa hän on turwattu (Ilm. 12, 14). Kristuksen seurakunta saa tulewaisuudessakin turwapaikan.

Pimeyden walta muodostaa lopulta anttikristillisen waltakunnan, joka kietoo pauloihinsa ihmiskunnan ja wainoo Jumalan kansaa. Mutta Johannes näkee Siionin wuorella Karitsan ja ne, joiden otsaan on kirjoitettu hänen nimensä ja hänen Isänsä nimi, ja ne weisaawat uutta wirttä. Jumala auttaa niitä, jotka Häneen turwaawat, ja koko pimeyden walta joutuu toisen kuoleman waiwaan. Korkeissa kuwauksissa puhuu ennustus Jumalan waltakunnan tulewasta woitosta, ja meidän on syytä kätkeä nämä kuwaukset mieleemme. Herran omana sanana apostoli sanoo, että Kristuksessa kuolleet Herran tullessa pääsewät Herransa tykö samoin kuin ne, jotka silloin eläwät ja owat Herran omia. Warma on tämä lupaus. Kilwoitelkaamme mekin, jotta Kristuksen tulemus olisi meille kokoontuminen Herramme tykö!

Auta, Herra, meitä uskon kilwoituksessa kestämään ja ole meidän kanssamme loppuun asti! Kuule, Herra, meitä! Amen.

63. Jumalan tuomiot.

Saarna kuudentenakolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: 2 Tesſ. 1, 3—10.

„Olemme welwolliſet aina kiittämään Jumalaa teidän tähtenne, weljet, niinkuin oikein onkin, koska uskonne runſaasti kaswaa ja keskinäinen rakkautenne itſekusſakin ja teisſä kaikissa liſääntyy, niin että me itſekin Jumalan ſeurakunnissa kerskaamme teistä, teidän kärſiwälliſyydestänne ja uskostanne kaikissa wainoisſanne ja ahdistuksissa, joita teillä on kestettäwänä. Tämä on oſoitteena Jumalan wanhurskaasta tuomiosta, jotta teidät katſottaiſiin arwolliſiksi Jumalan waltakuntaan, jonka tähden kärſittekin, koskapa Jumala katſoo oikeaksi kostaa ahdistuksin niille, jotka teitä ahdistawat, ja antaa teille, joita ahdistetaan, lewon yhdessä meidän kanssamme, kun Herra Jeeſus ilmestyy taiwaasta woimanſa enkelien kanssa tulen liekissä ja kostaa niille, jotka eiwät tunne Jumalaa eiwätkä ole kuuliaiſia Herramme Jeeſuksen ewankeliumille. Heitä kohtaa ſilloin rangaistukſeksi iankaikkinen perikato Herran kaswoista ja hänen woimanſa kirkkaudesta, kun Hän ſinä päiwänä tulee kirkastettawaksi pyhisſään ja ihmeteltäwäksi kaikissa uskowissa, ſillä te olette uskoneet todistuksen, jonka olemme teille julistaneet“.

Apostoli lohduttaa Teſſalonikan kristityitä ja wiittaa tämän maailmankauden loppuun, jolloin wanhurskas Jumala on kostawa niille, jotka heitä ahdistawat, ja antawa heille lewon. Apostoli ſanoo, että hän ja hänen apumiehensä, Silwanus ja Timoteus, owat welwolliſet kiittämään Jumalaa ſiitä uskosta, joka runſaasti kaswoi ſeurakunnassa, ja ſiitä keskinäiſestä rakkaudesta, joka oli liſääntymässä heissä kaikissa. Eikä apostoli wain kerran lauſu kiitostaan, waan aina nouſee hänen kiitoksensa Jumalalle. Hän ſanoo kirjeensä lukijoita weljiksi, ſillä he owat Jumalan lapsia ja hän rakastaa heitä. Jos kristitty wain rakastaa joitakuita ſeurakunnan jäseniä, on rakkaudessa puutteita. Usko ja rakkaus kaswoiwat Teſſalonikan kristityissä ſekä yksityiſiin että kaikkiin nähden, eiwätkä apostoli ja hänen aputowerinsa woi olla kerskaamatta heistä Jumalan ſeurakunnissa, heidän kärſiwälliſyydestään ja uskostaan kaikissa niissä waiwoissa ja ahdistuksissa, joita heillä oli kestettäwänä. Uſein on kristitty kärſimätön pieniſsäkin waiwoissa, ja ſuurissa waiwoissa ſortuu uſean usko, mutta kristityt Teſſalonikassa tieſiwät, että tie kirkkauteen käy kärſimysten kautta.

Laupeus ja wanhurskaus owat Jumalassa yhdistetyt. Se wiha, mikä pakanain ja juutalaisten puolelta kohtasi Tessalonikan kristityitä, oli niin ankara, ja se kärsiwällisyys, minkä kristityt osoittiwat, niin suuri, että Jumalan kosto oli warmaan odotettawana. Sentähden sanoo apostoli, että tämä tilanne oli osoitteena Jumalan wanhurskaasta tuomiosta, sillä kristityt, jotka uskossa kärsiwät Jumalan waltakunnan tähden, oliwat arwolliset Jumalan tykö pääsemään, mutta heidän wihamiestensä waino ei woinut jäädä rankaisematta. Milloin Jumalan lapsia kohtaa kowia kärsimyksiä, owat suuret Jumalan tuomiot tulemassa. Kristityt saawat kyllä kärsiä omien syntiensäkin tähden, ja se on heille nöyryytykseksi.

Ajallisella waiwalla Jumala wetää lapsiaan puoleensa, ja se kärsimys, joka uskon tähden kohtaa heitä ihmisiltä, on osoitteena siitä, että he owat elämän kaidalla tiellä, jolla Jumala kaswattaa heitä. Joka täällä on osallinen Jumalan waltakunnan kärsimyksiin, hän tulee aikanaan osalliseksi sen kunniaan. Wanhurskas Jumala katsoo oikeaksi ahdistuksin kostaa niille, jotka Jumalan waltakunnan tähden ahdistawat Jumalan lapsia, ja Hän antaa armosta niille, joita ahdistetaan, lewon ja wirwoituksen. Päiwien lopussa antaa Jumala kullenkin hänen tekojensa mukaan. Niitto on olewa kylwön mukainen. Kristityt, jotka täällä seurasiwat Kristusta ja kantoiwat hänen ristiään, saawat silloin elää ja hallita Herransa kanssa. Apostoli odottaa itselleenkin lepoa, kun Herra Jeesus ilmestyy taiwaasta woimansa enkelien kanssa. Herra on nyt näkymättömänä läsnä ja walmistaa henkisesti tuloaan, mutta aikanaan on Hän ilmestywä tulen liekissä, joka kuluttaa hänen wihollisensa.

Jumalan kosto tulee niille, jotka eiwät tunne Jumalaa eiwätkä ole ewankeliumille kuuliaisia. Maailmanlapsi arwelee sen yhdentekewäksi, tunteeko hän Jumalaa wai eikö, mutta Jumalan tuntemisen on iankaikkinen elämä, ja tottelemattomuus Kristuksen ewankeliumille tuottaa iankaikkisen kadotuksen. Kowa on se rangaistus, joka kohtaa jumalattomia, sillä he saawat osakseen iankaikkisen perikadon, josta ei pelastusta ole, sillä ne owat suljetut ulos kaikesta yhteydestä Jumalan kanssa. Herran kaswoista ja hänen woimansa kirkkaudesta lähtee tämä perikato, sillä Herra ilmestyy woimassa. Jumalan wiha purkautuu nyt jumalattomia wastaan, ja ne joutuwat toisen kuoleman waiwaan. Kauhun päiwä on Herran tulemus jumalattomille, mutta ilon ja riemun päiwä Herran omille, sillä Hän tulee sinä päiwänä kirkastettawaksi pyhissään ja ihmeteltäwäksi kaikissa uskowissaan. Se kirkkaus, mikä nyt on kätkettynä uskowissa, on silloin tulewa ilmi, ja tämä kirkkaus on niin suuri, että se on herättäwä ihmettelyä kaikissa, jotka owat tulleet osallisiksi elä-

mästä. Kristityt Tessalonikassakin tulewat silloin osallisiksi tästä kirkkaudesta, sillä he owat uskoneet sen todistuksen, jonka apostoli ja hänen aputowerinsa owat heille julistaneet, ja he owat kaikissa kärsimyksissä pitäneet siitä kiinni.

Jumala on rakkaus, mutta tämä rakkaus on pyhä. Jumalan wanhurskaus ilmenee ewankeliumissa uskosta uskoon, mutta tämän rinnalla **„ilmenee Jumalan wiha taiwaasta kohdatakseen kaikkea jumalattomuutta ja wääryyttä, mitä ihmiset harjoittawat, ne, jotka pidättäwät totuuden wäärydessä“** (Room. 1, 18). Synti ei jää rankaisematta, ellei ihminen käänny ja pyydä anteeksi. Ainoastaan Kristus woi pelastaa ihmisen tulewasta wihasta (Room. 5, 9). Apostoli sanoo, että ihminen kowuudella ja sydämensä katumattomuudella kartuttaa itselleen wihaa wihan ja Jumalan wanhurskaan tuomion ilmestymisen päiwäksi (Room. 2, 5). Meillä on nyt armon aika ja pelastuksen päiwä, mutta se loppuu aikanaan sille, joka ei Jumalan armoa etsi. Sentähden puhuu Raamattu Jumalan wihan ja Karitsan wihan päiwästä, jona kaikki paha ja synti tuomitaan. Jos kristikunnassa olisi sywempää tietoisuutta siitä, että Jumala todella wihaa syntiä ja rankaisee sitä, niin ei tehtäisi niin paljon leikkiä synnistä.

Ei oikeus ole paljas kirjain, jonka kukin woi muodostaa mielensä mukaan, waan se on Jumalan tahto, Jumalan iankaikkinen maailmajärjestys, joka hallitsee taiwaita ja maata ja aikanaan sortaa kaikki, jotka sitä wastustawat. Missä wain pyydetään rakentaa omia oikeuksia, mutta ei kysytä Jumalan tahtoa, siinä tehdään turhaa työtä. Kun pyhimpiäkin welwollisuuksia poljetaan, järkähytetään kansojen elämän sywimpiä perustuksia. Ulkonaisia muotoja pyydetään usein asettaa, mutta sisällistä olentoa ei kysytä. Hywää harrastetaan, mutta syntiä ei nuhdella eikä pahaa wakawuudella kuriteta. Hennottelewa rakkaus ja wäärä wapaamielisyys laiminlyöwät kuria. Sentähden rehoittaa paha kaikenlaisissa muodoissa ja kaluaa pois sen hywän, mikä wielä on jälellä. Yleistä mielipidettä jumaloidaan, ja sen eteen tulisi kaikkien kumartua, mutta tämä walta ei ole ylhäältä. Kowia tuomioita on odotettawissa, ja ne owat jo alkaneet. Tuomioiden kautta wie Jumala oikeuden woitolle, mutta jollei ihminen alistu Jumalan tuomioiden alle, hukkuu hän.

Historia kertoo meille Jumalan ankarista tuomioista. Egyptin wanha pääkaupunki Memfis on raunioina. Sen laajat hautausmaat puhuwat sen suuruudesta. Raunioina on Yläegyptin pääkaupunki Tebe, jolla sanottiin olleen sata porttia. Raunioina on Assyrian suuri pääkaupunki Niniwe, joka oli kolmen päiwänmatkan suuruinen. Raunioina on Babylon. Suuret tuomiot owat käy-

neet muinaiskanſojen yli, ja heidän mahtawat linnanſa kaiwetaan eſille maan powesta. Jumalan tuomioita maailmanwaltojen yli kuwataan Nebukadneſarin unessa kiwellä, joka lohkeſi ilman käſittä ja löi kuninkaan näkemän kuwan jalkoja, ja samassa murennettiin rauta, ſawi, waski, hopea ja kulta, ja ne oliwat kuin akanat ſuwirihesſä, ja tuuli wei ne pois, eikä niille yhtään ſijaa enää löydetty. Ja kiwi, joka kuwan murenſi, tuli ſuureksi wuoreksi ja täytti koko maan (Dan. 2, 34. 35). Aina heikommaksi käwi maailmanwalta olennoltaan, waikka ſe ulkonaiſessa ſiwistyksessä kehittyi, ja Jumalan waltakunta ſen lopulta ſorti. Wanhan liiton ennustus puhuu paljon niistä tuomioista, joilla Jumala kanſoja kuritti.

Paha on kaswamassa ja aikanaan ſe kypſyy. Ihmiswoima ei woi ſen kehitystä estää, mutta ihmiſen tulee taistella ſitä wastaan. Pahankin täytyy Jumalan maailmaſuunnitelmaa palwella. Jumala kurittaa luonnonwoimilla ja ihmiſillä, ja Hän antaa pimeyden henkimaailmankin olla kurituswälimenä. Moninainen ja raskas on ſe tuomio, joka käy pahan yli maailmassa, ja ſe ſortaa lopulta pimeyden wallan. Me kuljemme pimeää aikaa kohti, ſillä Herra tulee keskiyön aikana. Turha on peittää tilanteen wakawuutta, ſillä paha on kaswamassa ja pimeyden walta on ſitä tukemassa. Herran tulemukſessa ſortuu tämä walta ja ſentähden odottaa kristitty ikäwällä Herranſa tuloa. Korkeiſſa kuwauksiſsa eſittää ilmestys tulewia tuomioita, ja meidän on syytä painaa ne mieleemme. Emme käſitä täydelliſesti näitä, ennenkuin ne ehtiwät täyttämykſeen, mutta uskon ſilmä näkee niiden wäliasteista toteutumista aikakauden tapahtumiſsa, ja Herran tulemukſen toiwo perustuu niihin.

Karitſa awaa tulewaiſuuden kirjan, jonka Johannes näki waltaistuimella istujan oikeassa kädessä. Kun enſimäinen ſinetti awataan, tulee eſiin walkoiſella hewoſella ratſastaja, jolla on jouſi ja joka lähtee woittamaan. Kun toinen ſinetti awataan, tulee tulipunaiſella hewoſella ratſastaja, jolla on miekka kädessään, ja hänelle annettiin walta ottaa pois rauha maasta. Kun kolmas ſinetti awataan, tulee mustalla hewoſella ratſastaja, jolla on waaka kädessään. Nälänhätä tulee waiwaamaan ihmiſiä. Kun neljäs ſinetti awataan, tulee hallawalla hewoſella ratſastaja, jonka nimi on Kuolema, ja Tuonela ſeuraa hänen mukanaan. Nämä ratſastajat kuwaawat ſotaa, werenwuodatusta, nälkää ja ruttoa, jotka Jumalan tuomioina ajoittain kurittawat ihmiskuntaa. Niitä on ollut kaikkina aikoina, mutta lopulta ne eſiintywät koko täyteydeſſään ja laajuudeſſaan. Kun wiides ſinetti awataan, näkee Johannes alttarin alla niiden ſielut, jotka oliwat ſurmatut Jumalan ſanan tähden ja heidän todiſtukſenſa tähden, ja he huuſiwat kostoa Jumalalta. Ne

kuwaawat niitä uskonwainoja, joissa paljon uskowia on saanut ſurmanſa. Kun kuudes ſinetti awataan, tuli ſuuri maanjäristys ja aurinko meni mustaksi ja kuu wereksi. Maailmanmyrsky nouſee, joka pudistaa maailmankaikkeuden. Haggain ennustuksessa ja Hebrealaiskirjeessä ſanoo Jumala: **„Wielä kerran Minä järkytän maan, jopa taiwaankin"** (Hagg. 2, 6; Hebr. 12, 26). Tämä liikunto päättyy, kun taiwas ja maa pakenewat ſen kaswoja, joka Tuomarina istuu waltaistuimella (Ilm. 20, 11). Taiwas poistuu niinkuin kirja, jota kääritään kokoon, ja kaikki wuoret ja saaret ſiirtywät ſijoiltaan. Tänä kowana kuritukſen aikana maan ylimykſet ja orjat kätkeytywät luoliin ja ſanowat wuorille ja kallioille: **„Kaatukaa meidän päällemme ja kätkekää meidät waltaistuimella istujan kaswoilta ja Karitſan wihalta! Sillä heidän wihanſa ſuuri päiwä on tullut, ja kuka woi kestää?"** (Ilm. 6, 16. 17).

Kun ſeitſemäs ſinetti awataan, ſyntyi taiwaaſſa äänettömyys. Enſimäinen enkeli paſunoi, ja tuli rakeita ja tulta. Kun toinen enkeli paſunoi, heitettiin mereen ikäänkuin ſuuri palawa wuori. Kun kolmas enkeli paſunoi, putoſi taiwaasta ſuuri tähti, palawa kuin tuliſoihtu. Kun neljäs enkeli paſunoi, lyötiin kolmas oſa auringosta ja kuusta ja tähdistä. Näissä kuwauksissa tulee ylhäältä neljä waiwaa, jotka ſärkewät wanhan maailman yhteenliitännän ja walmistawat ſen hajoamista. Ja Johannes kuulee keskitaiwaalla lentäwän kotkan ſanowan: **„Woi, woi, woi maan päällä aſuwia niiden jälellä olewain paſunanäänien tähden, joita kolmen enkelin wielä on määrä paſunoida!"** (Ilm. 8, 13). Kyllä on maan aſukasten waiwa ſuuri, kun taiwaasta kuuluu tämmöinen ſurkuttelu. Seuraawat kuritukſet tulewat niin raskaiksi ſen kautta, että pimeyden wallat liittywät niihin. Kun wiides enkeli paſunoi, awaa tähti ſywyyden kuilun, josta nouſee ſawu, ja ſiitä lähtee heinäſirkkoja, jotka waiwaawat ihmiſiä, niinkuin ſkorpionit waiwaawat heitä. Ennustus ſanoo nyt: **„Enſimäinen 'woi' on mennyt, tulee wielä kaksi, toinen ja kolmas 'woi' ſen jälkeen"** (Ilm. 9, 12). Kun kuudes enkeli paſunoi, päästetään ne neljä enkeliä, jotka owat ſidotut Eufratjoen warrella, ja ratſuwäen joukko, luwultaan kaksiſataa miljoonaa, ſurmaa kolmannen oſan ihmiskuntaa. Johannes kuulee tuon ſotilasjoukon luwun. Semmoista ſotajoukkoa ei wielä ole ollut liikkeellä, mutta yleinen aſewelwolliſuus woi kyllä pitkän ſodan aikana aſestaa tämmöiſiäkin joukkoja. Kanſa nouſee kanſaa wastaan ja waltakunta waltakuntaa wastaan (Matt. 24, 7). Profeetta Joel kuwaa ennustukſessa näitä ſotia: **„Niinkuin aamurusko lewitettynä wuorten yli tulee lukuiſa ja wäkewä kanſa, jonka wertaista ei ole ollut iankaikkiſesta asti". „Sen edellä kuluttaa tuli, ja**

ſen takana korwentaa liekki; niinkuin Edenin tarha on maa ſen edellä, waan ſen takana kuin autio korpi". „Sen edessä kanſat wapiſewat, kaikki kaswot kalpenewat. Niinkuin ſankarit he ſamoawat, niinkuin ſotamiehet he nouſewat muurille" (2, 2. 3. 6. 7). On ſiinä ſotaintoa. Ennustus ſanoo tämän kuritukſen perästä: **„Toinen 'woi' on mennyt; katſo, kolmas 'woi' tulee pian"** (Ilm. 11, 14).

Kun ſeitſemäs enkeli paſunoi, kuuluu taiwaasſa ſuuria ääniä, jotka ſanowat: **„Maailman kuninkuus on tullut Herramme ja hänen Woideltunſa omakſi, ja Hän on hallitſewa iankaikkiſesti". „Ja pakanakanſat owat wihastuneet, mutta ſinun wihaſi on tullut"** (Ilm. 11, 15. 18). Se wiha, mikä kytee ihmiſiſsä Jumalaa ja Kristusta wastaan, puhkee aikanaan ilmi, ja perkele on tätä wihaa wirittämäſsä, mutta Jumalan wiha ſortaa ſen. Johannes näkee ſodan ſyttywän taiwaasſa, ja Mikael enkeleineen ſotii lohikäärmettä ja hänen enkeleitään wastaan. Nämä woitetaan ja heitetään maan päälle, ja Johannes kuulee ſuuren äänen taiwaasſa ſanowan: **„Woi maata ja merta, ſillä perkele on astunut alas teidän luokſenne ſuuresſa wihaſſa, koska tietää, että hänellä on wain wähä aikaa jälellä!"** (Ilm. 12, 12). Suuri kärſimyksen aika tulee nyt maan aſukkaille, ja wiimeinen „woi" alkaa, kun pimeyden ruhtinas itſe johtaa ſotajoukkojaan ja kietoo maailman wallat, niin että ne antautuwat hänen palwelukſeen. Walhe ja wäkiwalta pääſewät nyt ihmiskuntaa hallitſemaan, ja maan päällä tapahtuu ratkaiſewa taiſtelu pimeyden ja walkeuden waltakunnan wälillä. Luonnon ja historian ulkonaiſesta piiristä ſiirtyy kehitys henkiſeen piiriin. Tämä uuſi maailmanwalta on pimeyden wallan maallinen edustaja.

Johannes näkee pedon nouſewan merestä, ja ſille annettiin ſuu puhua ſuuria ſanoja ja herjauksia ja walta toimia määrätyn ajan. Sille annettiin walta käydä ſotaa pyhiä wastaan ja woittaa heidät. Ja Johannes näkee toiſen pedon nouſewan maasta, ja ſillä oli kaksi ſarwea niinkuin karitſan ſarwet, ja ſe puhui niinkuin lohikäärme. Se tekee ſuuria ihmeitä ja willitſee maan päällä aſuwia. Tämä on ſuuri anttikriſtillinen walta, jossa synnin ihminen ja anttikriſtus ilmestywät. Johannes kuulee enkelin ſanowan ſuurella äänellä: **„Jos joku kumartaa petoa ja ſen kuwaa ja ottaa ſen merkin otſaanſa tai käteensä, niin hänkin on juowa Jumalan wihan wiiniä"** (Ilm. 14, 9. 10). Enſimäinen peto on pimeyden ruhtinaan hallitſema maallinen walta ja toinen ſen kietoma uskonnollinen walta. Nämä owat alukſi liitossa keskenään, ja Johannes näkee porton istuwan pedon ſeläſsä, mutta ſitten peto wihastuu porttoon ja tappaa ſen. Jeeſus ſanoo Filadelfian ſeurakunnan enkelille:

„Koska ſinä olet ottanut minun kärſiwälliſyyteni ſanasta waarin, niin Minäkin otan ſinusta waarin ja pelastan ſinut pois koetukſen hetkestä, joka on tulewa yli koko maanpiirin koettelemaan niitä, jotka maan päällä aſuwat“ (Ilm. 3, 10). Näitä ſuuria koetukſen hetkiä tulee ajoittain, ja anttikriſtillinen walta on ſuurin niistä. Jumalan ſanassa pyſyminen warjelee uskowan. Pimeyden henkimaailma on nyt toimessa, ſaadakſeen aikaan tätä anttikriſtukſen waltaa, ja raskas aika on edessämme.

Tulewaiſuuden kirja on ſuljettu ſeitſemällä ſinetillä. Wiimeiſestä ſinetistä lähtee ſeitſemän paſunoiwaa enkeliä. Ja wiimeiſestä paſunasta lähtee ſeitſemän enkeliä, joilla on ſeitſemän maljaa. Näissä eſiintywät wiimeiſet tuomiot, ja Jumalan wiha wuodatetaan yhtäkkiä maan päälle. Kun enſimäinen enkeli wuodattaa maljanſa, tulee pahoja paiſeita ihmiſiin. Toinen wuodattaa maljanſa mereen, joka tulee wereksi. Kolmas wuodattaa maljanſa jokiin ja weſilähteihin, jotka tulewat wereksi. Neljäs wuodattaa maljanſa aurinkoon, jolle annettiin walta paahtaa ihmiſiä tulella. Wiides enkeli wuodattaa maljanſa pedon waltaistuimelle, ja ſen waltakunta pimeni. Kuudes enkeli wuodatti maljanſa ſuureen Eufrat-jokeen, jonka weſi kuiwui. Ja Johannes näkee lohikäärmeen ſuusta ja pedon ſuusta ja wäärän profeetan ſuusta lähtewän kolme ſaastaista henkeä, jotka lähtewät kokoamaan koko maanpiirin kuninkaat ſotaan Jumalan ſuurena päiwänä. Kun ſeitſemäs enkeli wuodatti maljanſa, ſanoi ſuuri ääni temppelistä: **„Se on tapahtunut“** (Ilm. 16, 17). Babylon kukistuu, ja taiwaasta lähtee ratſastaja walkoiſella hewoſella, ja Hän lyö pedon ja maan kuninkaat ja heidän ſotajoukkonſa. Woittajan nimi on Uskollinen ja Totinen, Jumalan Sana.

Kun Herra on tappanut laittoman, ilmestyy Hän ja kokoaa luokſeen ne kuolleet, jotka owat Hänessä poisnukkuneet, ja ne, jotka eläwät ja owat Hänen omanſa, korotetaan heidän kansſaan pilwiſſä Herran tykö yläilmoihin, ja he ſaawat aina olla Herran kansſa. Näiden Herran tykö kokoontuneiden ruumiit owat muuttuneet. Yläilmoiſſa liikkuwat henkiſet woimat. Pimeyden henkimaailmakin toimii täältä, kunnes ſe tuomitaan. Herran tulleſſa tapahtuu enſimäinen ylösnouſemus, joſſa Herran omat hallitſewat Herran kansſa. Johannes näki **„waltaistuimia, ja he istuutuiwat niille, ja heille annettiin tuomiowalta“** (Ilm. 20, 4). Tuhatwuotiſen waltakunnan alusſa tapahtuu erityinen tuomiotoimi. Näistä tuomioista puhuu tekstimme. Sitten päästetään perkele, joka on ollut ſidottuna tuhatwuotiſen waltakunnan aikana, irti, ja hän eksyttää maan kanſoja, Googia ja Maagoogia, ja kokoaa heidät ſotaan. He

piirittiwät pyhien leirin ja rakastetun kaupungin, mutta taiwaasta putosi tulta ja se kulutti heidät. Silloin heitetään perkele toisen kuoleman waiwaan, ja pimeyden walta on nyt kokonaan sortunut. Tämän jälkeen tapahtuu wiimeinen tuomio. Kuolleet, suuret ja pienet, kokoontuwat waltaistuimen eteen. Maa ja taiwas owat paenneet waltaistuimella istujan kaswoja. Kirjat awataan. Ne, jotka eiwät ole edellisissä tuomioissa tuomitut, tuomitaan nyt tekojensa mukaan. Herraan uskowat pääsewät lepoon, mutta ne, joiden nimiä ei ollut elämän kirjassa, joutuwat toiseen kuolemaan. Sen jälkeen luo Jumala uudet taiwaat ja uuden maan.

Suuria Jumalan tekoja on edessämme, suuria armon toimia ja suuria tuomion toimia. Kristus tulee keskiyön aikana, mutta sen takana koittaa ikuinen päiwä. Meidän on kilwoitteleminen uskon kilwoitus ja toiwossa odottaminen Herran tulemusta. Kuwauksissa puhuu ennustus tulewista armon ja tuomion tapauksista, mutta kuwauksen ytimenä on korkea todellisuus, jota emme saa mieliwaltaisesti himmentää.

Jumala tuomitsee tänä armon aikana kärsiwällisyydellä ja pitkämielisyydellä, ja Hän tekee Hengellään työtä ihmisten sydämissä, saadakseen heitä siirtymään pimeyden piiristä walkeuteensa. Hänelle ei kelpaa jumalattoman kuolema (Hes. 33, 11). Kuritukseenkin panee Jumala sinunaksen, jotta se wetäisi ihmistä Hänen tykönsä. Katuwalle Hän antaa anteeksi, ja Hän ottaa hänet armoihinsa. Mutta jos Jumalan Henki ei saa ihmistä kääntymään, tulee aikanaan wiimeinen tuomio. Apostoli sanoo: **„Tuska ja ahdistus jokaisen pahaa harjoittawan ihmisen sielulle“** (Room. 2, 9). Ottakaamme waari armon ajasta ja käyttäkäämme se!

Armon Herra! Warjele meitä kiusauksen hetkestä, ja auta meitä pysymään Sinussa! Amen.

64. Me odotamme Jumalan lupauksen mukaan uusia taiwaita ja uutta maata, joissa wanhurskaus asuu.

Saarna seitsemäntenäkolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina.

Epistola: 2 Piet. 3, 3—13.

„Ja ennen kaikkea tietäkää se, että wiimeisinä päiwinä tulee pilkkojansa pannen pilkkaajoita, jotka waeltawat omien himojensa mukaan, ja sanowat: 'Missä on lupaus hänen tulemuksestansa? Sillä onhan siitä asti, kun isät nukkuiwat pois, kaikki pysynyt, niinkuin se on ollut luomisesta alkaen'. Sillä tahallaan he eiwät ole tietäwinään, että taiwaat ja samoin maa, wedestä ja wedellä rakennettu, oliwat ikiwanhastaan olemassa Jumalan sanan woimasta ja että niiden kautta silloinen maailma hukkui wesitulwaan. Mutta nykyiset taiwaat ja maa owat samalla sanalla tallennetut tulelle, säästetyt jumalattomain ihmisten tuomion ja kadotuksen päiwään. Mutta tämä yksi älköön olko teiltä, rakkaani, salassa, että 'yksi päiwä on Herran edessä niinkuin tuhat wuotta ja tuhat wuotta niinkuin yksi päiwä'. Ei Herra wiiwytä lupaustensa täyttämistä, niinkuin muutamat pitäwät sitä wiiwyttelemisenä, waan Hän on pitkämielinen teitä kohtaan, kun ei tahdo, että kukaan hukkuu, waan että kaikki tulewat parannukseen. Mutta Herran päiwä on tulewa niinkuin waras, ja silloin taiwaat katoawat ryskeellä, ja alkuaineet hajoawat kuumuudesta, ja maa ja kaikki, mitä siinä on tehty, palawat. Kun siis nämä kaikki näin hajoawat, millaisia tuleekaan teidän olla, pyhässä waelluksessa ja jumalisuudessa, odottaessanne ja jouduttaessanne Jumalan päiwän tulemista, sen päiwän, jonka tähden taiwaat hehkuen hajoawat ja alkuaineet kuumuudesta sulawat! Mutta hänen lupauksensa mukaan me odotamme uusia taiwaita ja uutta maata, joissa wanhurskaus asuu".

Apostoli kääntyy niitä wastaan, jotka wapauden peitteessä eläwät himojen orjuudessa ja kieltäwät Kristuksen tulemusta. Se on kristittyjen ennen kaikkea tietäminen, että wiimeisinä päiwinä tulee Jumalan pilkkaajia, jotka eiwät pidä mitään pyhänä. Herran tulemus on näille peljättäwä, sillä Hän on tuomitsewa heitä. Tämä näkywäinen maailma ja sen katoawat ilot kiinnittäwät kokonaan pilkkaajien mielen. Täällä he tahtowat elää synnin nautinnoissa, jotka saastuttawat sielun. Muuttumattomina määrääwät muka luonnon lait kaikki, ja semmoisena kuin elämä on maailman alusta

esiintynyt, pysyy se heidän mielestään yhä edelleen. Sentähden he eiwät tahdo uskoa Kristusta tulewaksi, ja he pyytäwät työntää työään ajatuksen tulewasta tuomiosta. Mutta suuria muutoksia on ennenkin maailmassa tapahtunut.

Nämä pilkkaajat eiwät tahdo tietää, että taiwaat ja maa syntyiwät ja owat olemassa Jumalan sanan woimasta. Kun Jumala teki maailmasuunnitelmansa, ei näitä luotuja taiwaita ollut olemassa, ei maata, ei merta. Jumala loi Sanalla alkuaineet, ja Hän muodosti taiwaat ja maan wedestä. Sanan woimalla toimi Jumala luomisessa. Jumalan Henki liikkui elähyttäwänä alkuwesien päällä. Nämä pilkkaajat, joista apostoli puhuu, eiwät ole niin tyhmiä, että luulisiwat tämän maan syntyneen itsestään, mutta niin tyhmiä he owat, että luulewat sen kestäwän iankaikkisesti. Mutta meidän aikanamme on semmoisia pilkkaajia, jotka arwelewat, että maailma aina on ollut olemassa ja että se aina pysyy. Kaikki, mikä maailmassa on olemassa, on aikanaan syntynyt ja samoin itse maailmakin.

Wedestä muodostui maailma Jumalan sanan woimasta, ja weden kautta sen päällä asuwat ihmiset hukkuiwat wedenpaisumiseen, paitsi Nooa perheineen. Suuri on se mullistus, jonka wedenpaisumus sai aikaan. Ei ole kaikki pysynyt semmoisena kuin se luomisesta alkaen oli, ja suuria muutoksia on wielä odotettawissa. Jumalan woimasta järjestyi elämä wedenpaisumuksen jälkeen uudestaan maan päällä, ja uusi ihmiskunta syntyi Nooan jälkeläisistä. Jumalan sana pitää nyt woimassa taiwaita ja maata, mutta nekin kehittywät tulewaa suurta muutosta warten. Tulen waraksi ne säästetään, ja tuomiopäiwänä on taiwaan tuli puhdistawa nämä taiwaat ja tämän maan.

Meidän on muistaminen, että Jumalan suhde aikaan on toinen kuin ihmisen. Me elämme ajassa, mutta Jumala on aikaa ylempänä. Mikä meistä näyttää pitkältä wiiwyttelemiseltä, ei ole sitä Jumalan kannalta. Hänen edessään on yksi päiwä niinkuin tuhat wuotta ja tuhat wuotta niinkuin yksi päiwä. Herra walmistaa nyt sisällisesti waltakuntansa tulemista kirkkaudessa, ja Hän on henkisesti tulemassa siitä päiwästä asti, kuin Hän nousi ylös taiwaaseen. Kun Jumalan aika tulee, antaa Hän yhtenä päiwänä sen kypsyä, mikä walmistui tuhannen wuoden kuluessa. Jumala näkee koko maailman kehityksen sen loppumäärään asti, mutta me näemme maailman kehityksessä wain wähän kerrassaan. Jumalan rakkaus on syynä siihen, ettei maailman loppu wielä ole tullut, sillä Hän odottaa kärsiwällisyydellä eikä tahdo, että yksikään ihminen hukkuu, waan sitä Hän tahtoo, että jokainen kääntyy ja tekee parannuksen.

Nyt on wielä ihmisten aika. Jumala antaa ihmiſille wapauden toimia, ja Hän tarjoo kaikille armonſa. Mutta aikanaan tulee Herran päiwä, jona ihmisten toimi loppuu. Odottamatta tulee tämä päiwä, niinkuin waras yöllä. Niinkuin ihmiſet oliwat Nooan päiwinä ennen wedenpaiſumista: he ſöiwät ja joiwat, naiwat ja naittiwat, niin on Ihmiſen Pojan tulemukſeſſa olewa. Suuri oli luomiſen päiwä. Suuri on Herran päiwäkin olewa. Ryskeellä katoawat ſilloin taiwaat, ja alkuaineet hajoawat kuumuudesta, ja maa ja kaikki, mikä ſiinä on tehty, palawat. Wuoret, laakſot ja metſät häwiäwät. Meret, järwet ja wirrat katoawat. Kaswikunta ja eläinkunta hukkuwat. Tieteen ja taiteen teokſet joutuwat häwiöön. Jumalattomain ihmisten tuomion ja kadotukſen päiwään owat nykyiſet taiwaat ja maa ſäästetyt. Kyllä on pilkkaajilla tähän aikaan paljon ſanottawaa maailmaſſa, ja wälttääkſeen heidän iwaanſa kieltäwät uſeat totuuden, mutta Herran päiwänä owat he pelwon ja epätoiwon wallaſſa. Joka kiintyy tähän maailmaan, hän on turwaton Herran päiwänä.

Kun nämä kaikki näin hajoawat, millaiſia tuleekaan teidän olla, ſanoo apostoli, pyhäſſä waellukſeſſa ja jumaliſuudeſſa. Uskowalle ei Herran päiwä ole pelwon päiwä, waan ilon, ſillä hän odottaa Herraa tulewakſi. Mutta niin ſuuri on tämä päiwä, että kristityn tulee kaikin tawoin pyytää kaswaa ja kehittyä pyhyydeſſä ja jumaliſuudeſſa. Waiwojen ja kärſimysten alaiſena kääntyy hänen ſydämenſä Herran päiwään, jona hän pääſee Herranſa tykö. Ja hän jouduttaa tätä päiwää, ſillä hän rukoilee: **„Tule, Herra Jeeſus!“** (Ilm. 22, 20). Kun taiwaat hehkuen hajoawat, ja alkuaineet kuumuudesta ſulawat, ſilloin kestää wain ſe, joka on käſittänyt elämän Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa ja peſyt waatteenſa puhtaikſi hänen weresſään.

Aabraham, uskon iſä, **„odotti ſitä kaupunkia, jolla on perustukſet ja jonka rakentaja ja luoja Jumala on“** (Hebr. 11, 10). Sitä Jumalan kaupunkia katſoo kristityn ſilmä uskoſſa. Uuſia taiwaita ja uutta maata odottaa kristitty Jumalan lupaukſen mukaan. Niiſſä ei wallitſe wäärynys eikä wäkiwalta, waan Jumalan wanhurskaus on niiſſä aſuwa. Apostoli ſanoo: **„Mitä ſilmä ei ole nähnyt eikä korwa kuullut, mikä ei ole ihmiſen ſydämeen nouſſut ja minkä Jumala on walmiſtanut niille, jotka Häntä rakaſtawat“** (1 Kor. 2, 9). Ylhäällä on kristityn oikea iſänmaa.

Jumala on jo wanhan liiton ennustukſeſſa luwannut luoda uudet taiwaat ja uuden maan. Eſaian ennustukſeſſa ſanoo Jumala: **„Katſo! Minä luon uudet taiwaat ja uuden maan, eikä entiſiä enää muisteta, eiwätkä ne enää mieleen johdu“** (Eſ. 65,

17). Ja nämä uudet taiwaat ja tämä uusi maa owat aina hänen kaswojensa edessä (Es. 66, 22). Tämä lupaus liikkui wanhan liiton uskowien mielessä, ja tätä Pietarikin muisti. Kahden suuren päiwän wälillä me elämme. Takanamme on se päiwä, jona Jumalan Sana tuli lihaksi, ja edessämme on se päiwä, jona Kristus tulee jälleen kirkkaudessa ja uudistaa kaikki. Kristitty katselee uskossa taaksepäin siihen päiwään, jona Kristus ilmestyi armona ja totuutena, mutta toiwossa hän katselee eteenpäin Herran toiseen tulemiseen, jolloin Kristus on pelastawa omansa kaikesta pahasta. Ilmestyksen sana esittää meille monta ennettä, jotka osoittawat, että tämä wanha maa on hajoamassa. Nämä enteet kehottawat Herran omia odottamaan niitä uusia taiwaita ja sitä uutta maata, jotka Herra on luowa. Pilkkaajat luulewat, että tämä maa pysyy iankaikkisesti, mutta nykyiset taiwaat ja nykyinen maa katoawat, sillä niillä ei ole pysywää tarkoitusta.

Suuri on Herran päiwä. Se on pitempi aika, jonka kuluessa Jumala tekee suuria töitä. Niin on **„pelastuksen päiwä“** (2 Kor. 6, 2) kestänyt lähes kaksituhatta wuotta. Herran päiwä alkaa Kristuksen tulemuksella, jolloin Hänessä poisnukkuneet herätetään ylös ja Kristuksessa eläwät temmataan pilwissä näiden kansa yläilmoihin Herran tykö. Herra pitää tuhatwuotisen waltakunnan alussa erityisen tuomion, jossa ne, jotka owat tulleet osallisiksi ensimäisestä ylösnousemuksesta, owat Hänen kansaan tuomitsemassa (Ilm. 20, 4). Tänä Herran päiwänä tapahtuu myös täydellinen ewankeliumin julistus kaikille kansoille, ja kääntynyt Israel on eturiwissä tätä saarnaa toimittamassa. Jerusalem on nyt kohonnut ihmiskunnan keskuspaikaksi. Herran päiwänä käy Jumalan lopullinen tuomio taiwasten ja maan yli. Kun enkeli awaa kuudennen sinetin, syntyy maailmanmyrsky, joka pudistaa taiwaita ja maata. Kun toinen ja kolmas enkeli pasunoi, heitetään taiwaasta tulta maan päälle, ja kun neljäs enkeli pasunoi, lyödään aurinko, kuu ja tähdet. Jumalan kuritukisissa kohtaa taiwaita ja maata iskuja. Mutta Herran päiwänä taiwaat katoawat ryskeellä, ja alkuaineet hajoawat kuumuudesta, ja maa ja kaikki, mikä siinä on tehty, palawat.

Apostoli sanoo, että Herran **„päiwä ei tule, ennenkuin luopumus tapahtuu ja laittomuuden ihminen ilmestyy, tuo kadotuksen lapsi, tuo wastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, jota jumalaksi tai jumaloitawaksi kutsutaan, niin että asettautuu Jumalan temppeliin ja julistaa olewansa Jumala“. „Jahka wain tulee tieltä poistetuksi se, joka tätä nykyä pidättää, niin silloin ilmestyy tuo laiton, jonka Herra Jeesus on tappawa suunsa hengähdyksellä ja tuhoawa tulemuksensa ilmestyksellä, tuo, jonka**

tulemus tapahtuu saatanan waikutuksesta walheen kaikin woimin ja tunnuksin ja ihmein ja kaikilla wäärynyden wiettelyksillä niille turmioksi, jotka joutuwat kadotukseen, sentähden etteiwät ottaneet wastaan rakkautta totuuteen" (2 Tess. 2, 3. 4. 7—10). Paha on kypsywä, ennenkuin loppu tulee, ja pimeyden walta on woittojansa woittawa, ennenkuin se heitetään toisen kuoleman waiwaan. Saatana toimii walheen kaikin woimin ja tunnuksin ja ihmein, saadakseen tuon laittoman ilmestymään. Anttikristuksia on ollut olemassa apostolein ajoilta asti, mutta päiwien lopussa on anttikristuksen walta kietowa kaikkia niitä, jotka eiwät pysy Kristuksessa. Aurinkowaimo, jonka Johannes näkee taiwaassa (Ilm. 12, 1), tarkoittaa Jumalan liitonlaitosta ja taiwaallisen Jerusalemin lapsia. Kun Johannes näkee lohikäärmeen ajawan takaa waimoa, pakeni tämä kansojen erämaahan, jossa sillä oli määrä-ajaksi turwattu paikka (Ilm. 12, 6). Kristillinen seurakunta sai pakopaikan niiden kansojen piirissä, jotka häwittiwät Rooman maailmanwallan ja kääntyiwät kristinuskoon. Täällä elää wielä wasituinen seurakunta. Kun tuo määrä-aika on päättynyt, näkee Johannes sodan syntywän taiwaassa: Mikael ja hänen enkelinsä sotiwat lohikäärmettä wastaan. Lohikäärme ja hänen enkelinsä woitetaan ja heitetään maan päälle, ja suuri ääni taiwaasta sanoo: **„Woi maata ja merta, sillä perkele on astunut alas teidän luoksenne suuressa wihassa, koska tietää, että hänellä on wain wähä aikaa jälellä!"** (Ilm. 12, 12). Ja kun lohikäärme näkee olewansa heitetty maan päälle, ajaa hän takaa waimoa, mutta waimolle annetaan kuwaukseesa kotkan siiwet, ja hän lentää paikalleen erämaahan, jossa häntä elätetään määrä-ajan (Ilm. 12, 13. 14). Morsiusseurakunta pääsee toisen kerran turwapaikkaan.

Kun perkele heitetään maan päälle, alkaa kirkolle waiwan ja wainon aika. Silloin toteutuu Herran sana: **„Teidät annetaan waiwaan, ja teitä tapetaan, ja te joudutte kaikkien kansojen wihattawiksi minun nimeni tähden"** (Matt. 24, 9). Kansat wihastuwat Jumalaan ja Kristukseen, ja pimeyden walta kiihoittaa tätä wihaa, mutta Jumalan wiha on tullut (Ilm. 11, 18). Anttikristillinen walta hallitsee silloin kansoja. Ihmiskunnassa esiintyy laittomuuden ihminen, joka asettaa ihmisen Jumalan sijalle ja pukeutuu uskonnolliseen waippaan. Ja kristillisyyden wastakuwana esiintyy anttikristus, joka aluksi on liitossa määrän maallisen wallan kanssa. Portto istuu pedon selässä (Ilm. 17, 3), mutta tämä syttyy wihaan sitä wastaan ja tappaa sen (Ilm. 17, 16). Pimeyden walta kietoo tähän aikaan maallisen ja uskonnollisen wallan, mutta Kristus sortaa tullessaan tämän. **„Joka kestää loppuun asti, hän pelastuu"**

(Matt. 24, 13). Raskas ja kolkko on pimeyden vallan aika, mutta se on tulemassa, ja sen läpi on meidän kulkeminen, ennenkuin päiwä koittaa, ja wiimeinen tuomio pidetään, ennenkuin uudet taiwaat ja uusi maa luodaan. Nykyinen kristikunta ei paljon tätä ajattele. Useimmat kristityt arwelewat, että me wain kuljemme waloa kohti. Henkien taistelu on käymässä, mutta harwat taistelewat pimeyden henkiwaltoja wastaan. Yksityiset walokohdat lumoawat useita, niin etteiwät näe pimeyden kaswawaa waltaa. Ja useat pyytäwät wälttää taistelua hieromalla rauhaa maailman kanssa, mutta tämä on huono ja turha keino. Ei ole hywä hajoittaa woimiaan, kun pimeyden walta kaikilla wäärynyden wiettelyksillä yhä laajemmalta woittaa alaa. Wakawa warustautuminen on tarpeen tätä waltaa wastaan.

Me odotamme uusia taiwaita ja uutta maata. Jumalan tuli puhdistaa taiwaat ja maan, ja uusi maailmanelimistö syntyy, josta kaikki synnin aikaansaama ristiriita ja turmelus on poistunut. Uusi maailmanjärjestys ei ole alkutilan palauttaminen, waan kehitys on pääsyt määräänsä, ja maailma on nyt semmoinen, kuin Jumala luomisessa määräsi sen olewaksi. Me olemme tottuneet ajatuksellamme tarkkaamaan kehitystä ja muuttumista, mutta nyt sanoo Jumala: **„Se on tapahtunut. Minä olen A ja O, alku ja loppu“** (Ilm. 21, 6). Kaikki kehitys on pääsyt määräänsä, ja nyt wallitsee kuolemattomuus. Jumalassa on nyt täydellinen oleminen. Kirkastunut on ruumiillisuus luonnon ja ihmiskunnan piirissä. Kristus **„on muuttawa alennustilassa olewan ruumiimme kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi“** (Fil. 3, 21).

Taiwaissa on ylhäinen Jerusalem Jumalan waltakunnan keskuspaikka. Tämä pyhä kaupunki laskeutuu alas uutena Jerusalemina taiwaasta Jumalan työä ja yhdistyy maan kanssa. Maailma tulee nyt täydelliseksi. Jumalan maja on ihmisten keskellä (Ilm. 21, 2. 3). Kristuksen maailmanhallinto alkoi siitä, että morsiusseurakunta kohotettiin tulewan Herran työ yläilmoihin, ja uuden Jerusalemin laskeuminen alas on Kristuksen maailmanhallinnan lopputoimi. Jumalan kirkkaus walaisee uutta Jerusalemia. Kristityn kirkastunut ruumis lähtee wanhasta, ja uusi, kirkastunut maailma kehittyy wanhasta, niin että puhdistettu jäännös on uuden maailman ydin. Sentähden pysyy ihmispiiri omituisena, waikka se yhdistyy taiwaalliseen. Jhminen ei muutu enkeliksi, waan pysyy ihmisenä.

Uudessa maailmassa on ihminen tullut osalliseksi jumalallisesta luonnosta (2 Piet. 1, 4), ja hän on täydellisesti kirkastunut Kristuksen kuwaan. Synnin waikutukset owat autuaista kadonneet, mutta il-

mestys puhuu kuitenkin erilaisista asteista, kun kehitys on ollut erilainen. **„Toinen on auringon kirkkaus ja toinen kuun kirkkaus ja toinen tähtien kirkkaus; onpa toisen tähden kirkkaus erilainen kuin toisen. Niin on myös kuolleiden ylösnousemus“** (1 Kor. 15, 41. 42). Täydellinen sopusointu wallitsee elämässä, sillä kaikilla on rauha Jumalassa. Kadotettujen waiwa ei häiritse tätä rauhaa, sillä autuaat eiwät ajattele inhimillisesti, waan heillä on Jumalan mieli. Kaikki yhteys hywän ja pahan kesken on kadonnut. Toimeton ei autuas ole, sillä Jumalakin toimii, waikka Hän lepää (Joh. 5, 17), mutta waiwaa ei ole enää autuasten työssä. Pappeina ja kuninkaina he toimiwat. **„He hallitsewat iankaikkisesti“** (Ilm. 22, 5). Jumala on heidän kansaan (Ilm. 21, 3), ja he owat Jumalan elämän täyteydestä osalliset, sillä Jumala on kaikki kaikissa (1 Kor. 15, 28). Uusi luomakunta on osallinen Jumalan lasten kirkkaudesta, eikä maallinen piiri ole enää erotettu taiwaallisesta, sillä sekin on tullut taiwaaksi, jossa Jumala asuu.

Jumalassa on nyt Jumala ja maailma yhdistynyt, niin ettei henkinen piiri enää ole ruumiillisesta erotettu, waan kirkastunut ruumiillisuus on Jumalan Hengen täyttämä. Uusi elämä on kehittynyt nykyisestä, niin että yhteyttä on näiden kesken. Sentähden autuaat kyllä muistawat entistä elämää, ja he tuntewat toisiaan. Mutta Jumala on **„yli kaikkien“** (Ef. 4, 6). Sentähden palwowat autuaat Häntä, ja he owat Hänessä, sillä Hän on heidän temppelinsä. Synti on nyt heistä poistunut. Kristuksen wälitystyö Lunastajana on päättynyt, ja Isän waltakunta (1 Kor. 15, 24) on alkanut. Uudessa Jerusalemissa on Jumalan ja Karitsan istuin. Kristus ei ole kuitenkaan pannut kokonaan pois ihmisyyttä, sillä tämä oli Hänessä perikuwana, ennenkuin ihmiskunta olikaan.

Me odotamme uusia taiwaita ja uutta maata, sillä Kristuksen tulemus poistaa sen epäjärjestyksen, mikä kaikkialla wallitsee. Epäusko kaswaa kaswamistaan, ja se pukeutuu walkeuden waippaan. Yhä useammat luopuwat kristinuskosta, ja rakkaus laimenee. Wääryys saa wallan, ja pahuus, joka ennen esiintyi salassa, astuu julkisesti esille. Wäkewät ekstytykset liikkuwat wiettelemässä kansoja. Kristus yksin woi pimeyden wallan woittaa. Hän on rakentawa waltakuntansa kirkkaudessa maankin päälle.

Taiwaallinen Isä! Auta meitä unhottamaan mitä takanapäin on ja samoamaan taiwaallista määrää kohti! Auta meitä walwomaan ja rukoilemaan! Kuule meitä armosi tähden! Amen.

65. Herra tulee temppeliinsä tulella.

Saarna Kynttilänpäiwänä.

Epistola: Mal. 3, 1—4.

„Katſo, Minä lähetän minun enkelini, joka walmistaa tien minun eteeni; ja yhtäkkiä on temppeliinſä tuleva ſe Herra, jota te etſitte, ja liiton enkeli, jota te haluatte; katſo, Hän tulee, ſanoo Herra Sebaot. Mutta kuka woi kestää hänen tulemiſenſa päiwää, ja kuka woi pyſyä, kun Hän ilmaantuu, ſillä Hän on niinkuin ſulattajan tuli ja niinkuin peſijän ſaippua? Ja Hän istuu ja ſulattaa ja puhdistaa hopean; ja Hän puhdistaa Leewin pojat ja kirkastaa heidät niinkuin kullan ja hopean. Silloin he tuowat Herralle ruokauhria wanhurskaudeſſa. Ja Juudan ja Jeruſalemin ruokauhri on Herralle otollinen niinkuin muinaiſina aikoina ja entiſinä wuoſina".

Kynttilänpäiwän ewankeliumiteksti kertoo meille, että Jooſef ja Maria weiwät Jeeſuslapſen ylös Jeruſalemiin, aſettaakſeen Hänet Herran eteen ja uhratakſeen, niinkuin Herran laiſſa oli ſäädetty. Simeon otti temppeliſſä lapſen ſyliinſä ja kiitti Jumalaa. Epiſtolateksti eſittää profeetta Maleakin ennustukſen Kristukſen tulemiſesta.

Israelin kanſan tilanne oli Maleakin aikana rappeutunut. Profeetta ennustaa Jumalan kurituksia ja ſanoo Meſſiaan tulewan tuomitſemaan jumalattomia ja pelastamaan wanhurskaita. Jumalanſa nimeſſä ſanoo profeetta, että Jumalan enkeli on tulewa walmistamaan tietä Meſſiaalle. Maleakin ennustukſen lopuſſa ſanoo Jumala: **„Katſo, Minä lähetän teille Eliaan, tuon profeetan, ennenkuin ſe ſuuri ja peljättäwä Herran päiwä tulee"** (4, 5). Jeeſus ſanoo Johannes kastajasta, että hän oli Elias, joka oli tulewa (Matt. 11, 14). Eſaias ennustaa: **„Huutawan ääni kuuluu: „Raiwatkaa korwesſa tietä Herralle, taſoittakaa polku erämaaſſa meidän Jumalallemme! Kaikki laakſot korotettakoon, kaikki wuoret ja kukkulat alettakoon!"** (40, 3. 4). Parannusſaarna oli tarpeen kanſalle, ſillä ſen tuli kääntyä pois ſynnin teiltä, ennenkuin ſe oli kykenewä ottamaan Herraa wastaan. Yhtäkkiä oli tulewa temppeliinſä ſe Herra, jota Israel etſi, ſe liiton enkeli, jota ſe haluſi. Niin odottamatta tuli Hän, etteiwät uſeimmat tietäneet, että ſe Jeeſuslapſi, jonka tuomista temppeliin tänään wietämme, oli maailman Wapahtaja. Temppeliinſä tuli Kristus, joſſa Hän eſiintyi opettaen (Joh. 2, 13. 14). **„Katſo, Hän tulee"**, ſanoo teksti uudestaan. Warma on hänen tulonſa.

Juutalaiſet arweliwat, että Meſſias oli tulewa tuomitſemaan pakanoita ja korottamaan heidät, mutta Herra on tulleſſaan niinkuin ſulattajan tuli ja peſijän ſaippua. Turmelus oli ſuuri kanſaſſa. Herra ſanoo: **„Kirouksella te olette kirotut, ſentähden että te Minua petätte, koko kanſa“** (Mal. 3, 9). Joitakuita Herraa pelkääwiä oli, joiden nimet oliwat Herran muiſtokirjaan merkityt (w. 16). Herran täytyy ryhtyä ankariin keinoihin, mutta Hän ei tahdo häwittää, waan puhdiſtaa. Kulta lähtee kuonaſta erotettuna puhdiſtustulesta, ja waate tulee peſijän käſiſſä puhtaakſi. Herra istuu ja ſulattaa ja puhdiſtaa hopean, kun Hän tulee. Kuka woi kestää hänen tulemiſenſa päiwää, ja kuka woi pyſyä, kun Hän ilmaantuu? **„Kun tuotte ſokeata uhriksi, ei ſe teistä ole huonoa; kun tuotte ontuwaa ja ſairasta, ei ſe ole teistä huonoa“**, ſanotaan kanſaſta (1, 8). Ja papeista ſanotaan: **„Papin huulten tulee tietoa ſäilyttää, ja laki etſitään hänen ſuustaan; ſillä Herran Sebaotin lähettiläs hän on. Mutta te olette poikenneet tieltä, ſaattaneet monta horjumaan laiſſa, olette rikkoneet Leewin liiton, ſanoo Herra Sebaot“** (2, 7. 8). Profeetan aikuisten pappien uhreihin ei Jumala mielistynyt, ſillä he toiwat ryöſtettyä, ontuwaa ja ſairaſta uhrilahjakſi (1, 13), mutta kun Herralle tuodaan ruokauhria wanhurskaudeſſa, ſilloin on Juudan ja Jeruſalemin ruokauhri Herralle otollinen niinkuin muinaiſina aikoina ja entiſinä wuoſina.

Kun Kriſtus tuli maailmaan, waati Hän kanſaa parannukſeen ja julisti armoa. Profeetan ennuſtus ſulattajan tulesta ja peſijän ſaippuaſta toteutui, kun Rooman ſotajoukot tuhoſiwat juutalaisten maan ja häwittiwät temppelin. Täydelliſeſti käy Maleakin ennuſtus toteen Kriſtukſen toiſeſſa tulemukſeſſa. Kun taiwaat hehkuen hajoawat ja, alkuaineet kuumuudeſta ſulawat (2 Piet. 3, 12), ſilloin Herra on niinkuin ſulattajan tuli ja niinkuin peſijän ſaippua. **„Kunkin teko on tulewa näkywiin; ſillä ſe päiwä on ſaattawa ſen ilmi, koska ſe tuleſſa ilmeſtyy, ja tuli on koettelewa, minkälainen kunkin teko on“** (1 Kor. 3, 13). Maleaki ſanoo: **„Se päiwä tulee, palawa niinkuin pätſi; ja kaikki ylenkatſojat ja kaikki jumalattomat tulewat akanoikſi, ja heidät on polttawa tuo tulewa päiwä, ſanoo Herra Sebaot, niin ettei ſe jätä heille juurta eikä oksaa“** (4, 1). Kurituksen ja tuomion päiwä on Herran tulemus olewa jumalattomille, mutta ilon ja riemun päiwä Herran omille. Jumala ſanoo: **„Teille, jotka minun nimeäni pelkäätte, on wanhurskauden aurinko koittawa ja autuus hänen ſiipeinſä alla“** (Mal. 4, 2).

Profeetta Maleaki on wiimeinen profeetta wanhan liiton aikana, ja hänen ennuſtukſenſa on iltarusko, johon pitkä päiwä päät-

tyy, mutta samalla on se aamukoitto, jonka helmassa on ihana päiwä. Wuosisatoja oli wielä Messiaan tulemiseen, ja Israelin kansa odotti hartaasti Jumalan luwattua Pelastajaa. Mutta tilanne oli huono Israelissa. Papit häpäisiwät Jumalan nimeä epäpyhällä uhripalwelukselle, ja kansa meni naimisiin pakanain kanssa ja purki kewytmielisesti awioliittojaan. Kuitenkin kansa nurisi sitä, ettei Herra lähettänyt tuomioitaan pakanain yli. Maanpakolaisuuden aikana oli raaka epäjumalanpalwelus häwinnyt, mutta sen sijalle oli hienompi epäjumalanpalwelus astunut, ja omawanhurskaus, joka turwasi ulkonaiseen käskyjen noudattamiseen, turmeli uskonnollisen elämän. Sywempää synnintuntoa ei ollut, ja Jumalan tahtoa ei kysytty. Edelliset profeetat oliwat ennustaneet armon koittoa onnettomalle kansalle, mutta kun ei tätä wielä näkynyt, rupesi kansa epäilemään Jumalan wanhurskautta. Se toiwotti Jumalan tuomioita pakanoille, mutta ei ajatellut, että tuomio alkaa Jumalan huoneesta (1 Piet. 4, 17). Kristus tuli, mutta Israelin kansan enemmistö ei ottanut Häntä wastaan, waan huusi: Ristiinnaulitse Hänet! Tätä hylkäämistä seurasi Jerusalemin kauhea häwitys ja kansan hajoittaminen pakanamaihin. Kristikunnassa ei nykyään ylipäänsä odoteta Kristuksen tuloa. Nykyinen ihmiskunta ei ole walmis ottamaan Herraa wastaan. On paljon ilahuttawaa uskonnollista rientoa, mutta kansojen enemmistöt wieraantuwat Jumalasta. Jumalanpelko katoaa, kurittomuus pääsee waltaan ja epäusko rehoittaa. Wäkewä eksytyksen henki on liikkeellä. Kun Kristus tulee, on Hän olewa niinkuin sulattajan tuli ja niinkuin pesijän saippua. Mutta tämä Herran puhdistustoimi kirkastaa Jumalan lapset. Silloin nousewat uuden liiton rukousuhrit otollisina taiwaaseen.

Niinkuin Jumalan todistus luonnon piirissä keskittyy ihmeeseen, niin keskittyy Jumalan todistus historian piirissä ennustukseen. Ylhäältä tulee uutta elämää ja woimaa ihmiskuntaan. Ihmiset esiintywät kyllä historiassa toimiwina, mutta he eiwät luo historiaa. Ihmistoimi on aina wähemmässä ja suuremmassa asiassa riippuwa jostakin tosiasiasta ja jostakin toimesta, joka ei ole ihmisen wallassa. Ihmiselle ei käy niinkuin hän itse tahtoo, eikä niinkuin muut tahtowat. On olemassa sääntöjä maailmankehityksessä ja yksityisen elämässä, joita ei ihminen woi määrätä. On alkeellisia perusteita, joista ihmistoimen täytyy lähteä, ja sen tulokset owat määrätyt. Ei sattumus wallitse eikä luonnon pakko, waan henkinen walta hallitsee, joka yhdistää luonnon ja historian. Omassatunnossa ihminen tuntee tuon wallan Jumalan woimaksi.

Luonnon ja historian kehitys lähtee niistä alkeista, jotka owat niissä olemassa, ja se on sidottu sääntöihin, jotka niitä hallitsewat.

Sen kautta on jo ennakolta määrätty, miten kaikki säännöllisesti kehittyy. Tämä on yleinen maailmanjärjestys. Mikäli ihminen woi ennakolta tuntea näitä säännöksiä, on jonkunlainen ennustus yleisessä mielessä mahdollinen. Ja omatunto ennustaa ehdottomasti kullenkin hywää tahi pahaa niiden tekojen johdosta, jotka owat iankaikkisten perussääntöjen mukaisia tai wastaisia. Yleinen maailmanjärjestys on Jumalan maailmassa asuwan iankaikkisen woiman ilmaus. Mikäli ihminen tuntee Jumalaa, sikäli woi hän saada tietoa tästä maailmanjärjestyksestä. Mutta synti on turmellut ihmisen järjen, niin että sekin tieto, mikä olisi yleisen maailmanjärjestyksen olennosta saatawissa, aina on hämärä. Yhtenäinen ennakkotieto Jumalan yleisestä maailmanjärjestyksestä käy wain erityisen ilmestyksen kautta mahdolliseksi. Jumala antaa uusia lahjoja korkeampaa kehitystä warten ja laskee uusia woimia historian kehitykseen, jonka kautta yleinen maailmanjärjestys muuttuu Jumalan waltakuntajärjestykseksi, ja tässä piirissä on kaikki ennakkotieto ihmiselle mahdoton. Ainoastaan ilmestyksen Henki, joka on uuden waltakuntaelämän peruslaki, woi ennakolta tietää ja ilmoittaa Jumalan waltakunnan kehitystä.

Ennustus ei ole wain tulewien asioiden ennakolta ilmoittamista, waan se on wälin, jonka kautta ilmestys järjestyy hengen piirissä. Aluksi ilmestys antaa yleisiä totuuksia uuden elämänjärjestyksen siemeninä ja siirtyy niistä erityisiin, niinkuin elämän kehitys muillakin aloilla kulkee yleisestä piiristä erityiseen. Warhaisemmassa ilmestyksessä on tulewa kehitys ituna olemassa, niin että myöhempi historiallinen kehitys on siinä ennakolta muodostunut. Jonkun aikakauden henkilöissä ja tosiasioissa esiintywät profeetalle tulewan kehityksen oleelliset peruspiirteet. Siemenessä owat kaswin peruspiirteet kätkettyinä. Yksi perikuwa esiintyy alusta asti ja tulee esille kehityksen kaikissa muodoissa ja asteissa. Jumala walitsee ja kaswattaa ne henkilöt, joille Hän antaa ilmestyksensä. Profeetta ei katsele tulewaisuudesta nykyisyyteen, waan nykyisyydestä tulewaisuuteen. Ilmestyksen Henki antaa uusia totuuden aineksia, jotka owat yhteydessä jo olemassa olewan ja tulewan kanssa. Tämmöisenä esiintyy ennustus tekstissämmekin.

Ennustus toteutuu sen mukaan kuin sen sisältö kehittyy, ja sen esikuwalliset piirteet esiintywät yhä selwemmin elämässä ja historiassa. Alkuperäinen totuus uudistuu ja laajenee, kunnes se pääsee täyttämykseen, ja tämä täyttämys on etsittäwä ilmestyksen henkisen kehityksen piirissä. Ennustuksen ydin tulee yhä selwemmäksi ja sen muodossa wallitsee yksinkertaisuus, joka käsittää koko totuuden. Ennustuksen luonne soweltuu siweelliseen maailmanjärjestykseen,

mutta sen näköpiiri laajenee uusien totuuksien kautta, jotka liittywät entisiin. Ennustuksen sisällinen tarkoitus on Jumalan waltakunnan esittäminen, ja se piirtää uusia toiwon helmiä kristikuntaan ja walmistaa sitä ottamaan wastaan tulewaa Kristusta.

Herran päiwä kohtaa niinkuin paula kaikkia, jotka asuwat maan pinnalla (Luuk. 21, 35). Huomispäiwä on meille epäwarma, mutta Herran päiwä tulee warmaan. Niinkuin ihminen aikanaan kuolee ja sen jälkeen joutuu tuomioon, niin tulee kerran tämän maailman kuolinpäiwä, ja sillekin on määrätty tuomio. Ei ole tällä maailmalla eikä turmeltuneilla ihmisillä kuolemattomuutta. Ihmisen ja maailman täytyy joutua puhdistuksen tuleen. Se, mikä kelpaa Jumalan iankaikkiseen waltakuntaan, saa aikanaan pukeutua uuteen ruumiilliseen, mutta se, mikä on kelwotonta, menettää sen hywän, mikä sillä on ollut, ja joutuu toiseen kuolemaan. Herra tulee tulella, sillä **„Hän puhdistaa puimatanterensa ja kokoaa wehnänsä aittaan, mutta ruumenet Hän polttaa sammumattomassa tulessa"** (Matt. 3, 12). Hän uudistaa kaikki, jotka kääntywät Hänen tykönsä, mutta Hän erottaa uuden siitä wanhasta, joka ei tahdo tulla lunastuksesta ja uudistuksesta osalliseksi. Armon ruhtinaana tuli Jeesus Israeliin ja perusti armon waltakunnan. Toisen kerran tulee Herra wanhurskauden ruhtinaana ja perustaa wanhurskauden waltakunnan koko maailmaan. Silloin Hän pitää wiimeisen tuomion ja erottaa lopullisesti hywän pahasta.

Jumalan tuomio esiintyi, kun Jerusalem häwitettiin. Se oli koston aika, joka tuhosi sitä kansaa, joka oli hyljännyt pelastuksen ruhtinaan. Paljon kansaa kaatui miekkaan; paljon kuoli nälkään ja ruttoon; ja muu kansa wietiin wankina kaikkien kansojen sekaan. Jerusalem joutui pakanain tallattawaksi, kunnes pakanain ajat täyttywät (Luuk. 21, 23. 24). Herra tuli niinkuin sulattajan tuli ja niinkuin pesijän saippua.

Israelista on Jumalan waltakunta tullut muiden kansojen luo etsimään niitä, jotka tahtowat ottaa sitä wastaan. Kun kansojen aika on täyttynyt, silloin yllättää Herran päiwä nämät äkkiarwaamatta. Tämä päiwä tulee warmaan, niinkuin se tuli Juudean yli. Nyt tulee Jumalan waltakunta sisällisesti, halwassa muodossa, ja se kärsii monella tapaa wäkiwaltaa, mutta Herran tullessa ilmestyy Jumalan waltakunta ulkonaisella woimalla ja kirkkaudella. Silloin owat kansojen ja heidän waltakuntiensa päiwät päättyneet, ja Kristuksen waltakunta alkaa hallita totuudella ja wanhurskaudella. Kristus sanoo omilleen, että heidän lunastuksensa päiwä silloin on tullut. He eiwät silloin ole pelwon ja wapistuksen wallassa niinkuin muut ihmiset, waan he nostawat iloisina ylös päänsä, sillä Herra tulee heitä pelastamaan.

Kristityn tulee walmistua tätä päiwää wastaanottamaan, muutoin tulee se paulana hänenkin päälleen. Monenlaiset enteet ennustawat Herran päiwän tuloa, mutta kun se koittaa, tulee se yhtäkkiä, niin ettei silloin ole aikaa walmistumiseen. Tekstimme kehoittaa ihmisiä walmistautumaan, sillä yhtäkkiä tulee Herra. Kuka woi kestää hänen tulemisensa päiwää, ja kuka woi pysyä, kun Hän ilmaantuu? Useat opetuslapset eliwät, kun Jerusalem häwitettiin, ja heidän tuli tässä alkawassa tuomiossa oppia käyttäytymään oikein Herran tulemiseen nähden. Joka ei elämänsä aikana walmistu ottamaan Herraa wastaan, hän on lopulta semmoinen, joka ei ole ensinkään siinä kohden alkua tehnyt, taikka on hän puoleksi walmistautunut, niinkuin tyhmät neitseet. Wähässä tulee kristityn olla uskollinen. Kaikkina aikoina ilmestyy enteitä Herran tulemisesta, ja niistä tulee kristityn ottaa waari. Nälkäwuodet, rutot, sodat, maanjäristykset todistawat siitä, että maa on katoawa. Waltion, kirkon ja perheen piirissä liikkuu epäjärjestys, joka ennustaa niidenkin loppua. Koko tämä maailma sairastaa kuolintautia, josta ei mikään ihmiswoima woi auttaa. Usein seisoi jo ihmiskunta häwiön partaalla, ja kun odottamatta apu tuli ylhäältä, oli se hätäapu, mutta ihmiskunta ei ottanut waroitukseesta waaria, waan pitkitti entistä elämäänsä.

Ystäwäni! Kaikki ne tuomiot, jotka owat käyneet ihmiskunnan syntien yli, owat wiimeisen suuren tuomion enteitä, joka kohtaa taiwasta ja maata ja kaikkia maan asukkaita. Yli kaikenlaisten riitojen, yli waltiollisten ja kirkollisten eripuraisuuksien, yli ulkokullaisuuden ja wäkiwallan on meidän uskossa katseleminen siihen Herraan, joka tulee temppeliinsä tulella ja joka wanhurskaana tuomarina on pelastawa ne, jotka syyttömästi kärsiwät, mutta kostawa niille, jotka tuottawat Herran omille waiwoja. Uskowa katselee Häneen, jonka waltakunta ei ole tästä maailmasta ja joka ottaa suureen Jsän huoneeseen ne, jotka Häneen turwaawat. Kuinka paljon onkaan maailmassa wäärryyttä, wäkiwaltaa ja wihaa! Täällä sanotaan: Rauha, rauha! waikka ei rauhaa ole. Paljon tuomioita on käynyt perheiden, kansojen ja waltakuntien yli, mutta aina uudestaan nukutetaan mieliä suruttomuuteen. Kun Herra tulee ja sulattaa tulella, kun **„aurinko pimenee, ja kuu ei anna waloaan, ja tähdet putoawat taiwaalta, ja taiwasten woimat järkkywät“, „silloin kaikki maan sukukunnat parkuwat“** (Matt. 24, 29. 30).

Mutta Herran omat iloitsewat Herransa tullessa. Jeesus sanoo: **„Walwokaa siis joka aika ja rukoilkaa, että saisitte woimaa paetaksenne tätä kaikkea, joka on tulewa, ja seisoaksenne Ihmisen Pojan edessä“** (Luuk. 21, 36). Apostolit pelastuiwat Jerusalemin

perikadosta, niin ettei hiuskarwaakaan heidän päästään häwinnyt (Luuk. 21, 18), ja ſama Herra on pelastawa omanſa läpi wiimeiſen maailman tuskan. Kun ihmiſet näkewät Ihmiſen Pojan tulewan taiwaan pilwissä ja maailman waikeroiminen alkaa, nouſewat Kristukſessa poisnukkuneet haudoistaan ja Kristukſessa eläwät korotetaan näiden kanſsa pilwissä Herraa wastaan yläilmoihin, ja he ſaawat aina olla Herran kanſsa. Kristukſen omat eiwät joudu tuomion alaiſiksi, waan he pääſewät tuomiosta wapaiksi. Walwoa tulee ſiis kristityn ja uskoſsa walmistua wastaanottamaan tulewaa Herraa. Ajan enteistä tulee hänen ottaa waari ja ſydämellään wiihtyä tämän maailman kuolinpäiwäſsä ja uuden iankaikkiſen maailman ſyntymäpäiwäſsä, niin että mieli kääntyy pois tämän maailman turhuudesta ja kiintyy yhä ſywemmin tulewaan Jumalan waltakuntaan. Rukouksessa tulee hänen olla Herranſa tykönä ja koota itſelleen taiwaan tawaroita. Suuri on Herran tulemiſen päiwä!

Armon Herra! Auta meitä uskoſsa odottamaan Sinua ja walmistumaan Sinua wastaanottamaan, niin että woimme iloita, kun tulet kirkkaudeſsa! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

66. Neitsyt Marian Poika on Immanuel.

Saarna Marianpäiwänä.

Epistola: Eſ. 7, 10—15.

„Ja Herra jatkoi puhettanſa Ahakſelle, ſanoen: 'Pyydä itſelleſi merkki Herralta, ſinun Jumalaltaſi, pyydä alhaalta ſywyydestä tahi ylhäältä korkeudesta'. Mutta Ahas ſanoi: 'En pyydä enkä kiuſaa Herraa'. Ja hän ſanoi: 'Kuulkaa, te Daawidin huonekunta, wähätö ſe teistä on, että wäſytätte ihmiſiä, kun te wäſytätte Jumalaanikin? Sentähden Herra itſe antaa teille merkin: katſo, neitſyt tulee raskaaksi ja ſynnyttää Pojan ja antaa Hänelle nimen Immanuel. Woita ja hunajaa Hän ſyö ſiihen asti, että Hän tietää hyljätä pahan ja walita hywän'".

Päiwän ewankeliumiſsa kerrotaan, että Jumala lähetti enkeli Gabrielin Naſaretin kaupunkiin ilmoittamaan neitſyt Marialle, että hän oli tulewa maailman Wapahtajan äidiksi. Maria ſanoi: **„Katſo, olen Herran palwelijatar".** Se oli korkein uskonſana. Jumalan wuoſituhanſia kestäwä kaswatus oli tarpeen, ennenkuin tämmöinen usko taiſi eſiintyä Israeliſsa. Päiwän epistolaſsa eſiintyy ennustus, että maailman Wapahtaja oli ſyntywä neitſeestä.

Ahaksen ollessa Juudan kuninkaana tuliwat Resin, Aramin kuningas, ja Pekap, Israelin kuningas, sotimaan Jerusalemia wastaan. Herra lähetti profeetta Esaian rauhoittamaan Ahasta, mutta kuningas, joka oli tehnyt liiton Assyrian kuninkaan kanssa, luotti enemmän tähän kuin Jumalaan. Jumala tahtoo ihmeellisen ennustuksen kautta herättää kuninkaassa uskoa, ja Hän tarjoutuu antamaan hänelle merkin alhaalta sywyydestä tahi ylhäältä korkeudesta, ja Hän sanoo itsensä Ahaksen Jumalaksi. Ahas on olewinaan nöyrä, mutta kuninkaan sydämessä ei ole luottamusta Herraan, waan hän pelkää saawansa merkin, joka pakottaisi häntä luopumaan liitosta Assyrian kanssa. Epäuskollaan oli Ahas wäsyttänyt profeettaa, ja pysymällä epäuskossa wäsytti hän Jumalaakin, sentähden saa kuningas nuhteen, ja Jumala antaa itse merkin, joka on todistuksena siitä, että Jumala on olewa kansansa kanssa ja pelastawa sitä siitäkin waarasta, joka nyt oli uhkaamassa. Profeetta sanoo toisella paikkaa: **„Lapsi on meille syntynyt, Poika on meille annettu, ja hänen hartioillaan on herraus, ja hänen nimensä kutsutaan: Ihmeellinen, Neuwonantaja, Wäkewä Jumala, Jankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas, ja hänen waltansa on suureksi tulewa“** (Es. 9, 5. 6). Matteuksen ewankeliumissa sanoo enkeli Joosefille, että se, mikä Mariassa oli siinnyt, oli Pyhästä Hengestä ja että Maria oli synnyttäwä Pojan, joka oli wapahtawa kansansa sen synneistä, ja tähän lisätään, että tämä kaikki oli tapahtunut, jotta käwisi toteen, mitä profeetan kautta oli sanottu: **„Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää Pojan, ja tämän nimeksi on pantawa Immanuel, mikä merkitsee: Jumala meidän kanssamme“** (1, 23). Ja Luukas kertoo, että enkeli sanoi Marialle: **„'Älä pelkää, Maria; sillä sinä olet saanut armon Jumalalta. Ja katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät Pojan, ja sinun on pantawa hänen nimekseen Jeesus. Hän on olewa suuri ja on kutsuttawa Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa Hänelle Daawidin, hänen isänsä, waltaistuimen, ja Hän on olewa Jaakobin huoneen kuningas iankaikkisesti, ja hänen waltakunnallaan ei ole loppua olewa'. Niin Maria sanoi enkelille: 'Kuinka tämä on tapahtuwa, kun en miehestä tiedä?' Enkeli wastasi ja sanoi hänelle: 'Pyhä Henki tulee päällesi, ja Korkeimman woima warjoaa sinut; sentähden onkin se pyhä, joka syntyy, kutsuttawa Jumalan Pojaksi'“** (1, 30—35). Selwä on Raamatun todistus maailman Wapahtajan synnystä, ja kristikunta on horjumatta pitänyt tästä kiinni.

Jeesuksen nimi on Immanuel, sillä Jeesuslapsi on todistuksena siitä, että Jumala on auttawa kansaansa synnistä ja yhdistäwä sen kanssaan. Esaian ennustuksen mukaan yhdeksännessä luwussa on

Jeeſus Jumala ja Rauhan Ruhtinas. Tämmöiſenä eſiintyy Jeeſus ewankeliumeiſſa ja apostolein kirjeiſſä. Lupaus neitſeen Pojan ſyntymiſestä oli ewankeliumin ſana Israelin uskowille ja lohdutukſena heille niiſſä monenlaiſiſſa waiwoiſſa, jotka oliwat heidän kärſittäwinä. Jumalan ennustus tahtoi olla lohdutukſena kuninkaalle, mutta hänen epäuskonſa tähden tuli ſe myös rangaistukſen ennustukſeſi. Juudan kanſaa ei woinut ſen kuningas ja ſen rappeutunut kuningasſuku pelastaa, waan Jumala oli auttawa kanſaanſa tuntemattoman neitſeen Pojan kautta. Siihen aikaan on maa olewa wihollisten tuhoama, niin ettei wiljaa eikä wiinipuita wiljellä, waan kanſan on tyytyminen yksinkertaiſimpiin rawintoaineiſiin, maitoon, woihin ja hunajaan. Ennustus yhdistää likinnä olewaa tulewaiſuudeſſa eſiintywään tapaukſeen. Lupaukſen maa oli ſiihen aikaan kuin Jeeſus eli wieraan kanſan walloittama.

Apostoli Pietari ſanoo: **„Sitä lujempi on meille nyt profetallinen ſana, ja te teette hywin, jos otatte ſiitä waarin, niinkuin pimeäſſä paikaſſa loistawasta kynttilästä, kunnes päiwä walkenee ja kointähti ſydämiſſänne koittaa, ja tietäkää ennen kaikkea ſe, ettei yksikään profetia ole kenenkään omin neuwoin ſelitettäwiſſä; ſillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu eſiin ihmiſen tahdosta, waan Pyhän Hengen johtamina ihmiſet owat puhuneet ſen, minkä ſaiwat Jumalalta“** (2 Piet. 1, 19—21). Nämä ſanat astuwat kristityn mieleen, kun hän lukee tekstimme ſanat. Kristinuskon ydintotuus on Jeeſukſen ſyntyminen Israelin neitſeeſtä. Epäusko kieltää ſen ja järkeisusko epäilee ſitä, mutta tämä ihme on kristinuskon kulmakiwi. Ellei Jeeſus oliſi ſiinnyt Pyhästä Hengestä ja ſyntynyt neitſyt Mariasta, niin ei ihmiskunnalla oliſi Wapahtajaa. Me liikumme täſſä kohden pyhimmäſſä, ja ainoastaan usko woi tätä ſalaiſuutta omakſua.

Jeeſus on Immanuel, ſillä Hänesſä on Jumala yhdistynyt ihmiſen kanſſa, ja ihminen on Hänesſä yhdistynyt Jumalan kanſſa. Pyhästä Hengestä ſiinneenä on Jeeſus ſynnitön, ja Israelin neitſeeſtä ſyntyneenä on Hän ihmiskunnan todellinen jäſen. Ne, jotka etſiwät yhteyttä Jumalan kanſſa ilman Jeeſusta, eiwät tätä ſaawuta. Jeeſus on Jumala, ſillä Hän oli alusſa, ennenkuin taiwaat ja maa oliwatkaan (Joh. 1, 1). Hän tuli ſiitä kirkkaudesta, missä Hän oli Iſän tykönä, ennenkuin maailma olikaan (Joh. 17, 5). Jeeſus woi ſanoa: **„Minä ja Iſä olemme yhtä“** (Joh. 10, 30). Ja niinkuin Iſällä on elämä itſeſſään, niin on Hän antanut elämän Pojalle, niin että Hänelläkin on elämä itſeſſään (Joh. 5, 26). Ja Iſä on antanut kaikki Pojan haltuun (Matt. 11, 27). Kristus on **„Jumalan kirkkauden ſäteily ja hänen olemukſenſa perikuwa“**

(Hebr. 1, 3). Jumalan ſiſällinen olento kuwastuu Kristukſesſa, ja Hän kantaa kaikki woimanſa ſanalla (Hebr. 1, 3). Kristus on näkymättömän Jumalan kuwa (Kol. 1, 15), niin että Jumala ilmestyy Hänesſä. Jeeſus on Jumalan ainokainen Poika, joka on Iſän helmasſa (Joh. 1, 18). **„Hänesſä oli elämä“** (Joh. 1, 4). Jumalan luomistyö tapahtui Hänesſä, ennenkuin ſe astui Hänen kauttaan eſille. Jumalan luomakunnan alkuna (Ilm. 3, 14) on koko elämän täyteys Hänesſä. Hänesſä luotiin kaikki ja kaikki on luotu Hänen kauttaan ja Häneen (Kol. 1, 16). Kristus on yhtä Jumalan kanſsa.

Mutta Jeeſus ei katſonut ſaaliikſeen Jumalan yhdenwertaiſena olemiſen, waan Hän pani itſenſä tyhjäkſi ja otti palwelijan muodon, tuli ihmisten kaltaiſekſi ja on olennaltaan ſellainen kuin ihminen (Fil. 2, 6. 7). Sana tuli lihakſi ja aſui meidän keskuudesſamme (Joh. 1, 14). Immanuel ſyntyi Israelin neitſeestä, yhdistääkſeen Jumalan ja ihmiskunnan. **„Yksi on Jumala, yksi myös Wälittäjä Jumalan ja ihmisten wälillä, ihminen Kristus Jeeſus“** (1 Tim. 2, 5). Jeeſus on **„Ihmiſen Poika“** (Joh. 5, 27). **„Koska ſiis lapſilla on weri ja liha, tuli Hänkin niistä yhtäläiſellä tawalla oſalliſekſi, jotta Hän kuoleman kautta kukistaiſi ſen, jolla oli kuolema wallasſaan, ſe on perkeleen, ja wapauttaiſi kaikki ne, jotka kuoleman pelosta kautta koko elämänſä oliwat orjuuden alaiſia“** (Hebr. 2, 14. 15). Kristus on koko luomakunnan edustajana uhrannut itſenſä ihmiskunnan pelastukſekſi. Jumala oli Kristukſesſa ja ſowitti maailman itſenſä kanſsa. Niin on Kristus tullut iankaikkiſen autuuden aikaanſaajakſi kaikille, jotka owat Hänelle kuuliaiſia (Hebr. 5, 9). Immanuel ſyntyi Israelin neitſeestä ja antautui inhimilliſen kehityksen alaiſekſi. Hän kaswoi lapſena Naſaretisſa ja **„warttui wiiſaudessa ja ijässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä“** (Luuk. 2, 52).

Se nöyrä, kärſiwä ſuuruus, mikä eſiintyy Kristukſen elämässä, ei kelpaa maailmalle, joka tahtoo aisti-ihmistä wiehättäwää woimaa, tietoa ja taitoa. Milloin kristilliſyys eſiintyy innostuttawassa ulkonaiſessa muodossa, herättää ſe ſuuria toiweita ihmisten keskuudessa, mutta kristilliſyyden waſituista olentoa pitää maailma halpana, ſillä ſe rakastaa ulkonaista korskaa. Sitä ſai Kristus kokea, joka karttoi ſitä, mikä maailman ſilmisſä on ſuurta. Kun Hän teki ihmetekonſa, kun Hän puolusti kanſaa ſortoa wastaan, kun Hän eſiintyi woimalla totuuden ja wapauden puolesta, ſai Hän kiitosta oſakſeen, mutta kun Hän kärſiwänä antoi pilkata, rääkätä ja ristiinnaulita itſeään, oli Hän maailman halweksima. Harwat oſaawat wieläkään oikein arwostella ſitä hiljaista ſuuruutta, mikä eſiintyy kaikkialla Raamatun kristuskuwaſsa, waan uſeimmat pyytäwät muo-

dostaa Häntä maallisen mielensä mukaan. Woittokulussa tulisi Hänen walloittaa maailma ja suurilla, loistawilla teoilla sortaa pimeyden walta. Mutta Jumala antaa pahallekin kehitysoikeuden. Ei ole anttikristuskaan yhtäkkiä walmis, waan pitkän kehityksen jälkeen kypsyy hänkin ja esiintyy kansojen wiettelijänä loistossaan päiwien lopulla, jolloin Kristus hänet woittaa. Ei Kristus ole maallisen wapauden sankari, eikä Hän wain ole siweyden opettaja, waan Hän on Totuuden Ruhtinas, joka pelastaa synnin tuomiosta ja wallasta ja joka luo uuden ihmisen ja uuden maailman.

Meidän aikoinamme pyydetään järkeisuskon piirissä muodostaa kristuskuwa semmoiseksi, ettei se loukkaisi maallista mieltä. Kristuksesta tehdään ihminen, jolla on muka wirheensä ja hyweensä, niinkuin muillakin ihmisillä, Hän saa heidän mielestään olla suurikin ihminen, kunhan Hän wain ei ole korkeampaa olentoa kuin muut ihmiset. Kristikunnan pyhin helmi tallataan maahan. Kaikki se, minkä kautta Kristus woi olla Lunastajamme ja Wapahtajamme, pyyhitään pois Raamatun kristuskuwasta. Ihminen on niin ylpistynyt, ettei hän hywäksy mitään, mikä on häntä korkeampana ja mitä hän ei käsitä. Koneellinen kehitysoppi walloittaa tätä nykyä yhä laajemmalta mielet siwistysmaissa. Se työntää pois jumalakäsitteen ja tekee maailmasta wain koneiston. Suurissa maailmankaikkeuden kangaspuissa kudotaan muka kansojen kohtalot, kudotaan elämä ja kuolema, mutta kaikki on wain koneellisuutta. Siweys ja usko katoawat tästä maailmankäsityksestä, ja kuolonkellot soiwat nykyajan siwistykselle, jos tämä näkökanta pääsee woitolle. Monessa muodossa toimiwat järkeisusko ja epäusko ihmiskunnassa, ja yhä useammalle on ihmiskunta itse jumala, jonka oma woima muka saa kaikki aikaan. Ihmiskunta olisi muka olemassa iankaikkisesti, mutta Jumalaa eiwät nämä tyhmät usko olewaksi. Sywälle on epäusko luisunut, ja se kieltää ihmishengenkin, joka muka wain on aiwojen utua. **„Tyhmät sanowat sydämessään: 'Ei Jumalaa olekaan'"** (Pſ. 14, 1), mutta aikanaan he saawat kokea, että Hän on wanhurskas Jumala.

Tämä maa on suuri hautausmaa, joka kätkee poweensa sukukunnan toisensa perästä. Tauti, waiwa ja kuolema kaluawat ihmiskuntaa, jonka historia on täynnä rikoksia ja syntiä. Ne parannukset, joita on aikaansaatu, katoawat useinkin pahan tulwaan. Tästä ihmiskunnasta ei woi koskaan pelastajaa tulla. Mutta ihmiskunnan historiassa peitellään niitä rikoksia, jotka osoittawat, että se on synnin hallitsema, ja sitä pahaa, mikä aina uudestaan puhkeaa esiin, kaunistellaan tahi pyyhitään kokonaan pois, ja mitä hywää sen historiassa ilmenee liioitellaan. Sillä tapaa luodaan ihmiskunta,

joka muka on oma jumalansa. Mutta Jeesuksen historiasta etsitään epäilyksen aiheita, pyydetään tehdä epäwarmaksi, mitä on Raamatussa ilmoitettu hänen syntymisestään, kuolemastaan ja ylösnousemisestaan, wähennetään ja halwennetaan sitä hywää, mikä Hänessä on, ja sepustellaan Hänelle pahaa, jota Hänellä ei ole. Tähän tapaan korotetaan ja kiitetään ihmiskuntaa, jonka historia on täynnä wäärynyttä ja wäkiwaltaa, mutta Jumalan Kristusta, jota ei kukaan woinut nuhdella synnistä, pyydetään kaikin tawoin alentaa. Maailman rämeistä ja soista luulee epäusko ja järkeisusko saatawan sitä rawintoa, joka antaisi ihmiskunnalle elämän, mutta alaspäin luisuu nykyajan siwistys, ja pahan waltaa se ei kykene woittamaan.

Jerusalemissa petettiin Jeesus, sidottiin, tuomittiin ja ristiinnaulittiin, ja tuota sanottiin wälttämättömäksi sentähden, etteiwät roomalaiset tulisi tuhoamaan kansaa, mutta juuri sen kautta joutui kansa perikatoon. Meidän aikanamme tehdään laajalta samaa työtä. Jumalan pyhä kristuskuwa wäärennetään, ja epäusko luulee saawansa rankaisematta häpäistä Jumalan nimeä, mutta aikanaan tulee kuritus — ja ylwästelyn päiwät päättywät. Ne wirwatuulet, jotka lumoawat nykyistä ihmiskuntaa, hajoawat aikanaan kuin suopakuplat, ja ne loistawat werhot, joihin wiettelys peittää pahan, repeytywät rikki. Ne intohimot, joita nyt kaswatetaan suuriksi, ylpeys, itsekkyys, ahneus ja nautinnonhimo särkewät aikanaan kahleensa, ja raakuus tulwii häwittäen tuon siwistyneen maailman, tieteen ja taiteen yli, joiden turwissa ihmiskunta luulee menestywänsä. Epätoiwoon joutuwat ne, jotka arwelewat tulewansa toimeen ilman Immanuelia, ilman eläwää uskoa totiseen Jumalaan ja Wapahtajaan. Eiwät tämän maailman woimat eikä järkeisuskon muodostama kristuskuwa kykene pelastamaan ihmiskuntaa siitä turmiosta, jonka synnin ja pimeyden walta on tuottawa sen päälle.

„Warma on se sana ja wastaanottamista kaikin puolin ansaitsewa, että Kristus Jeesus on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan“ (1 Tim. 1, 15). Sitä ei ihmiswiisaus ole woinut keksiä, että Jumalan ainokainen Poika syntyi neitseestä ja tuli maailmaan syntisiä pelastamaan ristinkuoleman kautta. Se on ewankeliumi, joka on juutalaisille pahennus ja pakanoille hullutus, mutta joka uskowille on Jumalan woima ja Jumalan wiisaus (1 Kor. 1, 23. 24). Tämä ewankeliumi on elämän ahdistuksissa ja kuoleman hädässä antanut toiwoa ja iloa hätääntyneille. Kaikille ihmisille kuuluu tämä Immanuel. Ei ole kukaan niin huono, ettei hän saisi uskossa omakseen tätä Wapahtajaa. Ryöwärikin ristinpuulla sai kuolinpäiwänään mennä Jeesuksen kansa paratiisiin. Eikä kukaan ole niin korkea ja siwistynyt, ettei hän tätä Wapahtajaa tarwitse.

Kaikki ihmiset owat luopuneet Jumalasta ja kietoutuneet maailmaan. Sentähden tarwitsewat kaikki ihmiset Wapahtajan synnistä, ja Immanuel pelastaa kaikki, jotka antautuwat Hänelle.

Maailmansowinto oli aiwan uusi Jumalan ilmestys, jossa pyhä Jumala wanhurskauden tiellä sowitti langenneen ihmiskunnan itsensä kanssa. Jumalan rakkaus ja Jumalan wanhurskaus yhdistyiwät pyhään lunastukseen, ja tämä oli salaisuus, joka kautta ikuisten aikojen on ollut ilmaisematta (Room. 16, 25). Ainoastaan Poika, joka oli Isän helmassa, tunsi Isän sisimmät ajatukset, ja ainoastaan Hän kykeni tätä lunastustyötä suorittamaan. Sentähden ylisti taiwaan sotajoukko Jumalaa, kun Jeesus syntyi, ja sanoi: **„Kunnia olkoon Jumalalle korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joihin Hänellä on mielisuosio!"** (Luuk. 2, 14). Ne erehtyiwät, jotka pintapuolisesti arwostelewat hywän ja pahan. Pyhän Hengen walaisemana tietää ihminen, että hän on kokonaan synnin turmelema. Jumala katsoo sydämeen. Mimmoinen on sielu, kun se joutuu paljaana olemaan tuomarin edessä? Onko se kietoutunut maailman turmeltuneeseen elämään? Jos niin on, hukkuu ihminen maailman kanssa. Taikka onko ihminen wapautunut maailman nurjasta elämästä ja uudistunut Jumalan kuwaan? Silloin on hän Jumalan lapsi ja woi odottaa **„autuaallisen toiwon täyttymistä ja suuren Jumalan ja Wapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kirkkauden ilmestystä"** (Tiit. 2, 13).

Me tarwitsemme kaikki Wapahtajan, ja Jumala on antanut meille Wapahtajan, joka on Jumala ja ihminen ja joka on sowittanut maailman synnit. Hän **„woi täydellisesti pelastaa ne, jotka Hänen kauttaan Jumalan tykö tulewat, koskapa Hän aina elää rukoillakseen heidän edestään"** (Hebr. 7, 25). Kun ihminen menee omaantuntoonsa ja tarkastaa hänessä olewaa salattua halua, joka aina uudestaan sortaa sen hywän, mikä hänessä on, ja houkuttaa häntä pois Jumalasta, ja kun hän wakawasti taistelee tätä halua wastaan, silloin hän huomaa, että hänessä asuu paha, ja hän ikäwöi Pelastajaa. Hän kiittää Jumalaa siitä, että Kristus on meidän puolestamme astunut siihen tuomioon, joka synnin tähden oli kohtaawa meitä, ja Jumalan Karitsana kantanut maailman synnit. Meidän on yhä uudestaan painaminen mieleemme Kristuksen kärsiminen ja kuolema, niin että uskolla omaksumme Hänet Lunastajanamme. Silloin Jumala on meidän puolellamme. **„Kuka woi tuomita kadotukseen? Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa wielä herätettykin, ja Hän on Jumalan oikealla puolella, ja Hän myös rukoilee meidän edestämme"** (Room. 8, 34). Häneen tulee kristityn yhä sywemmin liittyä, sillä Hän on oikea sielun-

paimen. Kristuksen kansa tulee uskowan rukouksessa seurustella hywänä ja pahana päiwänä, ja hänen on rukoileminen, että Kristus lunastuswerensä woimalla lunastaisi hänet pimeyden wallasta ja uudistaisi hänet Pyhällä Hengellään. Jeesus on auttaja kaikessa hädässä.

Taiwaallinen Isä! Wedä meitä aina lähemmäksi Jeesusta ja kirkasta Hänet meissä, jotta woisimme aina elää ja kaswaa Hänessä! Kuule meitä armosi tähden! Amen.

---

67. Walmistakaa Herralle tie.

Saarna Johannes kastajan päiwänä.

Epistola: Es. 40, 1—8.

„'Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaani', sanoo teidän Jumalanne. 'Puhukaa sydämellisesti Jerusalemille ja julistakaa sille, että sen sotimisen aika on päättynyt, että sen pahateko on sowitettu, että se on kaksinkertaisesti saanut Herran kädestä kaikkien syntiensä tähden'. Huutawan ääni kuuluu: 'Raiwatkaa korwessa tie Herralle, tasoittakaa polku erämaassa meidän Jumalallemme! Kaikki laaksot korotettakoon, kaikki wuoret ja kukkulat alennettakoon, koleikot tasoitettakoon ja wuoriselänteet tehtäköön tasangoiksi! Sillä Herran kunnia on ilmestywä, ja kaikki liha saa sen yhdessä nähdä, sillä Herran suu on sen puhunut'. Ääni sanoo: 'Saarnaa', ja hän sanoi: 'Mitä minä saarnannen? Kaikki liha on ruoho, ja kaikki sen kauneus kuin kedon kukkanen. Ruoho kuiwuu, kukkanen kuihtuu, kun Herran henkäys puhaltaa siihen; kansa tosin on ruoho. Ruoho kuiwuu, kukkanen kuihtuu, mutta meidän Jumalamme sana pysyy iankaikkisesti'".

Johannes kastaja syntyi kuusi kuukautta ennenkuin Kristus. Sentähden wiettää kirkko tänä päiwänä Kristuksen tienraiwaajan muistoa. Tekstimme on otettu Esaian Ennustusraamatusta. Babylonin wankeuteen oli Jumalasta luopunut Israel joutuwa, mutta sille luwataan wapautus, ja tämä on esikuwaus siitä pelastuksesta, jonka Kristus oli walmistawa kansalleen.

Raskaana painoi orjuuden ies lupauksen kansaa, kun se wieraassa maassa oli erotettu liiton temppelistä, mutta Jumala käskee profeettaa lohduttamaan sitä, sillä se oli kärsinyt kylliksi. Runsaasti tahtoo Jumala antaa lohdutusta, sillä liiton Jumalana Hän ei ole hyljännyt kansaansa. Sydämellisesti tulee profeetan puhua Jeru-

ſalemille, niin että murheelliſen ſydän ſaa wirwoitusta. Israelille on julistettawa, että ſen ſotimiſen aika on päättynyt, maanpakolaiſuuden waiwa on määräänſä ehtinyt, niin että kanſan pahateko on Jumalan edeſſä ſowitettu, ſillä Israel on ſaanut kaksinkertaiſesti Herran kädeſtä kaikkien ſyntiensä tähden. Puhetta on täſſä ajalliſesta kuritukſesta, ſillä iankaikkiſeſſa mieleſſä ei maallinen waiwa woi ſyntiä ſowittaa. Jumalan wiha ilmenee taiwaasta kaikkea jumalattomuutta ja wäärynyttä wastaan (Room. 1, 18), mutta iankaikkinen lunastus on kanſalle tarpeen.

Herra tulee lunastamaan kanſaanſa ja ilmoittamaan kirkkauttaan, mutta kanſan tulee walmistaa tie tulewalle Herralle. Profeetta kuulee huutawan äänen, joka ſananſaattajana kulkee kuninkaan edeſſä. Kuningas on Jehowah, joka kuwataan tulewaksi erämaan kautta, joſſa tie on raiwattawa Hänelle. Parannus on tarpeen kanſalle, niin että ſe kykenee wastaanottamaan Siionin kuningasta. Polku on taſoitettawa Israelin Jumalalle. Kaikki laakſot owat korotettawat, kaikki wuoret ja kukkulat alennettawat, koleikot taſoitettawat ja wuoriſelänteet tehtäwät taſangoiksi. Epätoiwoon ſortuneet mielet kaipaawat lohdutusta, ylpeät tarwitſewat nöyryytystä, horjuwat owat johdatettawat kuuliaiſuuteen ja niskoittelewat alistuwaiſuuteen. Kun Herra tulleſſaan pelastaa kanſanſa, on hänen kunniansa ilmeſtywä kaikelle lihalle, ja warmaan on tämä pelastus tulewa, ſillä Herran ſuu on ſen puhunut.

Jumalan ſana pyſyy iankaikkiſeſti, mutta kaikki ihmiswoima on katoawa. Ne wihollliſet, jotka ſortiwat Israelia, ſortuwat aikanaan. Herra on luwannut pelastaa kanſanſa wankeudesta, ja hänen ſananſa on toteutuwa. Ääni kehoittaa profeettaa ſaarnaamaan, että kaikki liha on ruoho ja kaikki ſen kauneus niinkuin kedon kukkanen. Kun Herran henkäys puhaltaa ſiihen, kuiwuu ruoho ja kukkanen kuihtuu. Kaikki maallinen kauneus ja woima katoaa, mutta liiton Jumala on uskollinen.

Kun juutalaiſet lähettiwät pappeja ja lewiittoja Johanneksen luo kyſymään häneltä, kuka hän oli, ſanoi hän: **„Minä olen erämaaſſa huutawan ääni, joka ſanoo: 'Tehkää tie taſaiſeksi Herralle', niinkuin Eſaias profeetta on ſanonut"** (Joh. 1, 23). Ewankelista Luukas kertoo, kun hän puhuu Johannes kaſtajan ſaarnasta: **„Erämaaſſa huutawan ääni ſanoo: 'Walmistakaa Herralle tie, tehkää polut Hänelle taſaiſiksi'. Kaikki notkot owat täytettäwät, ja kaikki wuoret ja kukkulat alennettawat, ja mutkat owat oikaistawat, ja koleat tiet ſilitettäwät, ja kaikki liha on näkewä Jumalan pelastuksen"** (3, 4—6). Kaikki ewankelistat ſowittawat tekstimme ennustuksen Johanneksseen, niinkuin hän itſekin tekee. Jo-

hannes esiintyi erämaassa ja tahtoi walmistaa Israelin kansaa wastaanottamaan Kristusta. Mutta tekstimme kuwaa myös Kristuksen lunastusta, sillä Hänen kauttaan sowitetaan pahateko; uskowa saapi moninkertaisesti armoa Herran kädestä. Herran tullessa kirkkaudessa päättyy Jumalan kansan sotimisen aika, ja kaikki liha on näkewä Herran kunnian.

Ihmiset pyytäwät tukea heikkoa tointaan ulkonaisilla pönkillä; mutta Jumalan toimessa on sisällinen elämänwoima, ja se esiintyy ilman ulkonaista korskaa. Hengellä se waikuttaa omaantuntoon, ja se hallitsee ihmisen kohtaloita. Ihmistoimi pyytää pukeutua ulkonaiseen arwoon, ja se waikuttaa enimmiten aisti-ihmiseen, mutta Jumalan toimi waikuttaa ihmisen sisimpään, ja se liikkuu Jumalan woimassa. Neljäänsataan wuoteen ei Israelissa ollut profeettaa ollut, ja nyt tuli suurin heistä. Erämaassa oli hän siihen päiwään asti, jolloin hän esiintyi Israelille (Luuk. 1, 80). Ei hänellä ollut waltakirjaa ihmisiltä, ei hänellä ollut tukenaan mitään puoluetta, eikä hän tehnyt mitään ihmettä, waikka juutalaiset ennen kaikkea waatiwat tunnustekoja niiltä, jotka tahtoiwat esiintyä profeettoina. Johannes kastaja oli enempikin kuin profeetta (Matt. 11, 9), mutta ulkonaisesti oli hän profeettaa halwempi. **„Johanneksella oli puku kamelinkarwoista ja wyötäisillään nahkawyö; ja hänen ruokanaan oli heinäsirkat ja metsähunaja“** (Matt. 3, 4). Hemmoitetuille aikalaisilleen oli hän pahennukseksi, ja he sanoiwatkin lopulta, että hänessä oli riiwaaja (Matt. 11, 18). Entiset profeetat esiintyiwät määräaikoina, ja he wahwistiwat puheensa ihmeteoilla, mutta muutoin he eliwät itsekseen. Johannes toimitti taukoamatta Jumalan herran antaman käskyn johdosta saarnaajan wirkaa erämaassa. Hän wiittasi tulewaisuuteen ja siihen Jumalan sanaan, joka käski walmistamaan tietä tulewalle Herralle. Parannukseen waati hän turmeltunutta kansaa, joka pukeutui hurskaaseen muotoon. Syyttä turwasi kansa siihen, että Aabraham oli heidän isänsä, sillä kirwes oli jo pantuna puiden juurelle, ja jokainen puu, joka ei tee hywää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen. Ja hänen jälessään oli tulewa se, joka oli häntä wäkewämpi, ja jolla oli wiskimensä kädessään, ja hän puhdistaa puimatanterensa ja kokoaa wehnänsä aittaan, mutta ruumenet hän polttaa sammumattomassa tulessa (Matt. 3, 9—12). Johannes nuhtelee mieheen katsomatta niitä ennakkoluuloja ja intohimoja, jotka oliwat wallan päällä, ja hän katsoo sitä, mikä Jumalan edessä on pääasia. Hän paljasti sitä tapain turmelusta, mikä oli tunkeutunut kaikkiin kansankerroksiin, ja waati taisteluun sitä wastaan. Henkistä uudistusta, sydämen parannusta hän tahtoo saada aikaan.

Kirjanoppineet ja fariſeukſet koettiwat ohjata ihmisten mieliä pääaſiasta pois ſiwuaſioihin, Jumalan peruskäskyistä ulkonaiſiin ſääntöihin, ja he uskotteliwat kanſalle, ettei parannusta tarwittu, ſillä Jumalan waltakunta oli muka heidän. Mutta Herralle oli tie walmistettawa. Se oli pääaſia, josta kaikki riippui. Kanſa ei ollut ſiinä mielentilaſſa, että ſe kykeni wastaanottamaan Herraa. Ja Herra on nyt tulemaſſa toinen kerta. Hänelle on nytkin tie walmiſtettawa. Erämaaſſa on tie raiwattawa ja polku taſoitettawa Herralle. Laakſot owat korotettawat, wuoret ja kukkulat alennettawat, koleikot tehtäwät taſaiſikſi ja wuoriſelänteet taſangoikſi. Surutto-muudestaan owat kanſat herätettäwät. Kääntymys on tarpeen ulkonaiſesta turhasta puuhasta todelliſeen elämänyhteyteen Herran kanſſa. Sydän ja elämä owat uudistettawat, niin että Jumalan Henki pääſee hallitſemaan kanſoja. Ei ulkonainen oppiminen ja kuuleminen riitä, waan Jumalan ſana on ſydämeen istutettawa, niin että ſe antaa waloa omalletunnolle ja puhdistaa ſydämen. Se, mikä meidän olennoſſamme on tyhjää, hedelmätöntä ja wäärää, on ſaatawa ilmi, ja ſiinä kohden on parannus tehtäwä. Herra tulee, ja ſilloin kaikki wanha katoaa ja Hengen temppeli eſiintyy kirkkaudeſſa. Wieläkin on Johanneksen työ tarpeen, joka walmistaa tien Herralle, ſillä Jumalan wihan päiwä on tulewa ſyntiin ſortuneen ihmiskunnan yli, ja ſilloin hakataan maahan ſe puu, joka ei tee hywää hedelmää.

Ennen Siinain lain ilmeſtyſtä eſiintyi Israeliſſa hurskaita, jotka etſiwät Jumalaa ja taisteliwat syntiä wastaan. Ja pakana-kunnaſſakin on niitä, jotka owat totuudesta. Ihmiſellä on omaſſa-tunnoſſa ylimaailmallinen ſääntö, joka waatii hywään ja tuomitſee pahan, mutta hänellä on myös itſeſſään alhaiſin luonnon taipumus, joka wetää häntä alaspäin ja waikuttaa ajatukſeen ja tahtoon, niin ettei ihminen woi toteuttaa hywää. Yksityiſiä hywiä ajatukſia ja toimia woi ihminen ſaada aikaan, mutta niihin ſekaantuu aina pa-haa ja wäärää. Sentähden ihmiſellä aina on tietoiſuutta synnistä. Hän ei ole tehnyt ſitä, mitä omatunto tyydyttyäkſeen waatii, waan hän on laiminlyönyt welwolliſuukſiaan taikka rikkonut niitä. Mutta jos ihminen ajatukſellaan ja tahdollaan pitäytyy omaantuntoon, tawoittelee hywää, tuomitſee pahan ja taistelee ſitä wastaan, on hän tunnollinen ja ſäilyttää ſiweelliſen luonteen. Kun paha elä-mässä aina uudistuu ja pyſyy woittopuolella, on alituinen paran-nus tarpeen. Mieli toimii tunnolliſessa ihmiſessä yhdeſſä omantunnon kanſſa syntiä wastaan. Tämä taistelu on parannusta, mutta ſe ei woi poistaa ſitä ristiriitaa, mikä ihmiſeſſä on. Omatunto ei woi lihanhimoa woittaa, ſillä ſiihen on Hengen laki tarpeen, jonka kris-tinusko antaa ihmiſelle uudenſyntymiſen kautta.

Lain kannalla pääſee parannus ſywenemään, kun ilmestys antaa tiedon Jumalasta ja laki ſelittää omantunnon ſiſällön. Kymmenesſä käskyſſä eſiintyy omatunto ulkokohtaiſena, ja eläwän Jumalan laki on omasſatunnoſſa kätketty, mutta Siinain laiſſa Jumalan ilmestys kirkastaa Jumalan tahdon. Laki ſiſältää ſiunauksen ja rangaistuksen, ja ſe ſowituksen kaipaus, jonka omantunnon tuomiot herättäwät, kehittyy laiſſa uhrien kautta, jotka pitäwät omaatuntoa wireillä ja wiittaawat täydelliſeen ſowintoon. Laiſſa on armon lupauksia, jotka herättäwät toiwoa ja puhuwat täydelliſestä ſyntein anteeksiantamiſesta. Mutta laki eſittää armon wain lupauksena ja eſikuwana, ſillä armo ja totuus on Jeeſuksen Kristuksen kautta tullut (Joh. 1, 17). Siinain laki saa ſentähden kyllä aikaan parannuksen, joſſa ſynnintunto on ſywempi ja armonikäwä eläwämpi, mutta ſiltä puuttuu armon Henki, joka ei ainoastaan tuomitſe lihan mieltä, waan myös woittaa ſen. Laki ei woi ſitä ristiriitaa poistaa, joka ſynnin tähden on olemaſſa ihmiſen olennoſſa, eikä hywä pääſe ſen kautta ſiſälliſeksi woimaksi uskowaan.

Johannes kastaja ſaarnaſi parannusta, hän wiittaſi ſiihen taiwaan waltakuntaan, joka oli lähestynyt ja joſſa ihminen kastetaan Pyhällä Hengellä ja tulella (Matt. 3, 11), ja tulewaan tuomioon. Täſſä parannuksesſa waadittiin ſyntien tunnustaminen ja welwolliſuuden noudattaminen rakkaudesſa (Luuk. 3, 11. 13. 14). Tämä parannusſaarna tahtoi walmistaa kanſaa wastaanottamaan Kristusta. Apostolinen ſaarna tahtoo parannuksen ja uskon kautta johdattaa ihmistä elämänyhteyteen Kristuksen kanſſa. Uuden liiton parannus ei ſynny wain lain uhkauksista, waan myös Jumalan armon ja hywyyden woimasta. Apostolien parannusſaarnaſſa on Kristuksen lunastustyö perustuksena, mutta tämä ſaarna ei ole wain armon ja lohdutuksen julistamista, waan Kristuksen kuolemaſſa ja ylösnouſemuksesſa eſiintyy pelastustoimi Jumalan tuomitſewan wanhurskauden ja armahtawan laupeuden ilmestyksenä. Kristuksen lunastuksesſa yhdistywät Jumalan rakkaus ja Jumalan wanhurskaus, ja ſen kautta Jumala walmistaa pyhityksen ſyntiſille. Ihmiskunnan ſywä turmelus paljastuu Kristuksen lunastustyössä, ja ſynti ei wain ilmesty yksityisten ſyntinä, waan koko ihmiskunnan ſyylliſyytenä. Kristuksen kuolema on ihmiskunnan ſynnin tuottama, ſillä koko maailma on ſiinä edustettuna. Kaikki kanſankerrokſet owat oſalliſina ſiihen, ja ſynti ei eſiinny täſſä wain rikoksena omaatuntoa tahi Jumalan tahtoa wastaan yleenſä, waan ſe on rikos pyhää luonnetta ja jumalallista henkilöä wastaan. Kristuksen kuolemaſſa ilmestyy ihmiskunnan ſynti korkeimmaſſa ſyylliſyydesſään ja Jumalan wanhurskaus koko pyhyydesſään. Niin ſywä on

tuomio synnin yli, että Jeesus tuntee itsensä ylenannetuksi Jumalalta. Kristuksen kuoleman tuntemisen kautta tulee Jumalan wanhurskaus ihmiselle tietoiseksi sen pyhässä wakawuudessa. Ewankeliumi ilmoittaa synnin sen sisimmässä olennossa lihallisena waltana, joka seisoo Henkeä wastaan. Henkisen luontonsa puolesta tulee synti Kristuksen kuoleman kautta tunnetuksi epäuskona. Ewankeliumin walossa huomaa ihminen itsensä sidotuksi pimeään waltaan, josta hän ei pääse omin woimin wapaaksi, waan hänen on alistuminen Jumalan wanhurskauden alle, joka pelastaa ne, jotka antautuwat Kristukselle.

Synnintunto syntyy sydämessä, ja se kaswaa wähitellen ihmisessä, sen mukaan kuin hän pääsee selwemmin tuntemaan Kristuksen kuolemaa ja ewankeliumia. Tunteet eiwät ole ratkaisewia, waan mielenmuutos, joka edellyttää tietoa ja tahdon liittymistä hywään. Ulkonaiset ilmausmuodot eiwät kuulu parannuksen olentoon. Tämä woi esiintyä kiihtyneissä tunteissa ja kyyneleissä, mutta ne eiwät ole wilpittömän parannuksen wälttämättömänä ehtona. Liiallinen murhe ja tunnon ahdinko woi olla puuttuwan tiedon seurauksena. Ewankeliumi teroittaa parannuksessa uskoa uuden elämän ainoana ehtona, ja Jumalan wanhurskaus waikuttaa synnissen hywäksi, waikka se toimii syntiä wastaan. Parannus latwistuu kääntymyksessä, jossa ihminen siirtyy pimeydestä armon piiriin. Ewankeliumin woimasta syntyy ihmisen sydämessä eläwä tieto synnistä ja armosta, joka saa aikaan sisällisen ratkaisun, jossa ihminen kääntyy pois maailmasta ja synnistä. Perusteellinen muutos tapahtuu ihmisen sydämessä, niin että hän siirtyy pimeydestä walkeuteen. Ei kaikki tällä muutu ihmisessä, sillä paljon wanhaa on wielä poistettawa ja paljon uutta omaksuttawa, mutta keskuskäänne on sydämessä syntynyt. Jumalan kutsumuksen woimasta rikkoo ihminen yhteyden synnin ja maailman kanssa ja liittyy itsekohtaisesti Herraan. Kääntynyt on se, jossa ratkaisewa murros on tapahtunut, niin että hän on sanonut jäähywäiset entiselle elämälleen maailmassa ja uskolla omaksunut Jumalan Kristuksessa.

Johannes kastaja walmisti Israelissa tietä Herralle saarnaamalla parannusta ja kastamalla wedellä parannukseen. Mutta Herra tulee jälleen täyttämään lunastustyönsä, ja tie on walmistettawa Hänelle. Ne kaksi todistajaa, jotka Johannes näkee Ilmestysraamatussa, profetoiwat säkkipukuihin puettuina (Ilm. 11, 3). He walmistawat parannussaarnalla tietä Herralle. Wieläkin on parannus tarpeen, jossa ihminen kääntyy pois maailmasta ja tulee Jeesuksen tykö. Se on erehdystä, kun ihminen luulee ilman parannusta pääsewänsä taiwaan waltakuntaan. Mutta ei sekään ole Raa-

matun mukaista, että ihminen waan pyrkii jäämään synnintuntoon, niin ettei hän tahdo uskolla omaksua Jumalan armoa Kristuksessa. Saksan pietismi, joka ei pysynyt perustajansa kannalla, koetti saada aikaan uskonnollista elämää kansoissa, ja se on wirkistäwänä kasteena liikkunut useassa maassa, mutta siltä jäi perinnöksi uskolaisilleen epäröiwä sureksiminen. Jumala on tällä kannalla wihainen tuomari, jota uskowan tulee pyytää lepyttää, eikä ihminen koskaan pääse rauhaan Jumalan kanssa. Mutta Raamattu sanoo: **„Jumala oli Kristuksessa ja sowitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja Hän uskoi meille sowituksen sanan". „Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sowittaa itsenne Jumalan kanssa"** (2 Kor. 5, 19. 20). Meillä on Kristuksessa sowitettu Jumala, joka tarjoaa kaikille armonsa, ja se on Raamatun perustotuuksia, että **„meillä on rauha Jumalan kanssa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta"**, koska **„olemme uskosta wanhurskaiksi tulleet"** (Room. 5, 1). Elämän Hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa wapauttaa synnin ja kuoleman laista (Room. 8, 1). Tämä on todellisuutta eläwän kristityn elämässä. Mutta ne hairahtuwat pois Raamatun opista, jotka luulewat, ettei kristitty tarwitse parannusta. Johannes saarnasi parannusta. Jeesus julisti parannusta ja uskoa, ja Hän käski opetuslapsiaan niitä julistamaan. Synnintunto on paljon tylsistynyt nykyisessä kristikunnassa, mutta parannus on tarpeen Herran tien walmistamiselle. Sentähden, että parannus laiminlyödään tahi jää kesken, niin ettei todellista kääntymystä tapahdu, on niin harwassa tuota todellista rauhaa Jumalan kanssa, waikka uskon wanhurskautta teroitetaan.

On niitäkin meidän aikanamme, jotka luulewat luonnollisen parannuksen riittäwän, kun ihminen waan tekee mitä on oikein ja hywää. Mutta nämä eiwät tunne itseään eiwätkä Jumalaa. Ilman Kristusta, ilman sowintoa, ilman uskoa, ilman Pyhää Henkeä ei kukaan woi taiwaan waltakuntaan päästä. On paljon niitäkin, jotka arwelewat, että ihminen, kun hän on Kristuksen armoa omaksunut, ei muuta tarwitse kuin syntien anteeksisaamista. Kyllä uskowa aina uudestaan tarwitsee saada syntejään anteeksi, mutta Raamattu sanoo, että kristityn tulee muuttua mielen uudistuksen kautta (Room. 12, 2), hänen tulee pukea päälleen Kristus, waeltaa Hengessä, ristiinnaulita lihansa himoineen ja haluineen ja tehdä Hengen hedelmiä (Gal. 5, 16. 25). Kristityn tulee walmistaa tie tulewalle Herralle.

Armon Herra! Auta meitä aina walwomaan ja odottamaan sinun tuloasi, niin että olisimme walmiit wastaanottamaan Sinua, kun tulet kirkkaudessa. Kuule, Herra, meitä! Amen.

68. Jumalan waltakunnan taistelu ja woitto.

Saarna Mikkelinpäiwänä.

Epistola: Ilm. 12, 7—12.

„Ja syttyi sota taiwaassa: Mikael ja hänen enkelinsä sotiwat lohikäärmettä wastaan; ja lohikäärme ja hänen enkelinsä sotiwat, eiwätkä woittaneet, eikä heillä enää ollut sijaa taiwaassa. Ja suuri lohikäärme, se wanha kyy, jota kutsutaan perkeleeksi ja saatanaksi, hän, koko maanpiirin willitsijä, heitettiin maan päälle, ja hänen enkelinsä heitettiin hänen mukanaan. Ja minä kuulin suuren äänen taiwaassa sanowan: 'Nyt pelastus ja woima ja waltakunta on tullut meidän Jumalamme omaksi ja walta hänen Woideltunsa omaksi, sillä weljiemme syyttäjä, joka yöt ja päiwät syytti heitä Jumalamme edessä, on heitetty ulos. Ja he owat woittaneet hänet Karitsan weren kautta ja heidän todistuksensa sanan kautta, eiwätkä ole henkeään rakastaneet edes kuolemaakaan wälttääkseen. Sentähden riemuitkaa, taiwaat, ja te, jotka niissä asutte! Woi maata ja merta, sillä perkele on astunut alas teidän luoksenne suuressa wihassa, koska tietää, että hänellä on wain wähä aikaa jälellä!'"

Johannes näki ilmestyksessä suuren tunnusmerkin taiwaassa: waimo oli werhottu aurinkoon ja kuu oli hänen jalkojensa alla. Hän oli raskaana ja synnytti poikalapsen, joka on kaitsewa kaikkia pakanakansoja rautaisella sauwalla. Lohikäärme tahtoi niellä tämän lapsen, mutta se temmattiin Jumalan tykö. Tällä aurinkowaimolla kuwataan Jumalan liitonlaitosta ja siihen kuuluwaa kansaa, ja poikalapsi on Kristus. Waimo pakenee ensimäisen kerran erämaahan, ennenkuin lohikäärme heitetään ulos taiwaasta. Erämaa ei tässä tarkoita autiota maata, waan yksinäisyyttä ja syrjäistä asemaa. Aurinkowaimon olo erämaassa kuwaa kristillisen kirkon historiaa, kun Kristuksen seurakunta sai turwapaikan niiden kansojen piirissä, jotka asettuiwat asumaan Rooman waltakunnan raunioille ja kääntyiwät kristinuskoon. Waimon toinen pakeneminen erämaahan tapahtuu sen perästä, kuin lohikäärme on heitetty maan päälle, ja tämä tapaus kuuluu wiimeiseen ajanjaksoon, jolloin perkeleellä on wain wähä aikaa jälellä (Ilm. 12, 13. 14). Turwattuna on Kristuksen wasituinen seurakunta tulewaisuudessakin, waikka pimeyden walta uhkaa sitä tuhota. Näiden waimon kahden pakenemisen wäliaikana tapahtuu se suuri sota, josta tekstimme puhuu.

Mikael on enkeliruhtinas, joka ſuojeli Jumalan omaiſuuskanſaa. Lohikäärme kuwaa perkelettä, ja ſille annetaan tekstisſämme monta nimeä. Hän on ſuuri, ſillä hänellä on ſuunnaton woima. Hän on wanha, ſillä hän wietteli jo käärmeen muodoſſa eſiwanhempiamme paratiiſiſſa. Hän on perkele ja ſaatana, ſillä hän on panettelija ja wastustaja. Hän willitſee koko maanpiirin ja yllyttää kanſoja ſotaan Jumalan waltakuntaa wastaan. Mikael ja hänen enkelinſä ſotiwat lohikäärmettä ja hänen enkeleitään wastaan, ja lohikäärme heitettiin enkeleineen maan päälle. Tämä ſota on tapahtuwa näkymättömäſſä maailmaſſa, mutta ſen ſeuraukſet tulewat tuntumaan maan päällä, ſillä ſuurin waiwan aika alkaa ſilloin ihmiskunnalle.

Johannes kuulee ſuuren äänen taiwaaſſa ſanowan, että pelastus ja woima ja waltakunta on tullut Jumalan omakſi ja walta hänen Woideltunſa omakſi, kun ſyyttäjä on heitetty ulos taiwaasta. Pimeyden ruhtinas kiuſaa ihmiſiä ſyntiin, ja kun hän on wietellyt heitä, eſiintyy hän ſyyttäjänä. Yötä ja päiwää on hän Jumalan edeſſä tehnyt tuota työtä, mutta kun hän heitetään ulos taiwaasta, pääſewät taiwaan aſukkaat rauhaan tästä wastustajasta. Jumala on niin korkea ja puolueeton, että Hän antaa pahankin kehittyä ja kypſyä, mutta aikanaan Hän tuomitſee ſen wanhurskaudeſſa. Woitto taiwaiſſa on enteenä ſiihen, että maankin päällä ſaadaan woitto perkeleeſtä. Mutta woitto ſaadaan waan Karitſan weren kautta ja todiſtukſen ſanan kautta, ja täſſä ſodaſſa on henkikin pantawa alttiiksi.

Ääni taiwaasta kehoittaa taiwaita ja niiden aſukkaita riemuitſemaan, koska pelastus ja woima ja waltakunta on Jumalan ja Kriſtukſen. Ihmisten aika on loppuwa ja ihmisten toimi päättyy, mutta Kriſtus on rakentawa waltakuntanſa maan päälle. Kun pimeyden walta on lopulliſesti woitettu, heitetään perkele ja hänen enkelinſä toiſen kuoleman waiwaan. Mutta ſe aika, jona perkele raiwoaa maan päällä, on tuskan ja waiwan aika ihmiskunnalle. Sentähden huutaa ääni taiwaasta: **„Woi maata ja merta!“** Niihin kuritukſiin, jotka ſilloin ſynnin tähden käywät ihmiskunnan yli, liittywät pimeyden wallat ſywyydeſtä, ja ne tuottawat ihmiskunnalle ſuuria kärſimyksiä. Mutta Jeeſus ſanoo opetuslapſilleen: **„Walwokaa ſiis joka aika ja rukoilkaa, että ſaiſitte woimaa paetakſenne tätä kaikkea, joka on tulewa, ja ſeiſoakſenne Ihmiſen Pojan edeſſä“** (Luuk. 21, 36). Herran omilla on ſilloin turwapaikka ja apu.

Raamattu puhuu uſein Jumalan waltakunnasta, joka on tätä maailmaa korkeampi ja joſſa on katoamaton elämä. Taiwaiſſa nähdään Jumalan kaswoja ja ſiellä tapahtuu Jumalan tahto. Raa-

mattu puhuu uſeasta näkywäiſestä taiwaspiiristä, ja henkiſeſſä taiwaspiirisſäkin on monta taiwasta. Taiwas on Jumalan waltaistuin ja maa hänen jalkojensa alunen (Matt. 5, 35). Kristus istuu Majesteetin waltaistuimen oikealla puolella taiwaiſſa (Hebr. 8, 1). Elämän korkeimmat perusmuodot owat täällä keskitetyt, ja tällä maalliſella elämällä on oleelliſet ihanteensa taiwaiſſa. Ilmestyksſeſſä puhutaan tulesta, wedestä ja puista taiwaiſſa. Tämä taiwaspiiri on myös luotu Kristukſen kautta, ja ſe on ſamoin kuin näkywäinen maailma riippuwa Jumalasta. Näkywäinen ja näkymätön maailmapiiri owat elimelliſesti yhdistetyt. Taiwaiſſa on aſukkaita niinkuin maankin päällä. Pſalmista ſanoo: **„Kiittäkää Häntä, kaikki hänen enkelinſä, kiittäkää Häntä, kaikki hänen ſotajoukkonſa!“** (Pſ. 148, 2).

Enkelin luontoa ſanotaan Raamatuſſa hengeksi, niinkuin ihmiſen luontoa ſanotaan lihaksi. Pahojen henkienkin luonto on henkiſyys. Mutta enkeleillä on kuitenkin ruumiilliſuus. Apostoli ſanoo: **„On taiwaalliſia ruumiita ja maalliſia ruumiita“** (1 Kor. 15, 40). Kun maallinen majamme hajoitetaan, on meillä iankaikkinen maja taiwaiſſa (2 Kor. 5, 1). Ihmiſen ruumis on ajalliſuuden ja paikalliſuuden rajoittama, mutta enkelin ruumiilliſuus on henkinen, katoamaton, waloiſa ja täynnä woimaa, ja ſe on ajalliſuuden rajoitukſesta wapaa. Sentähden enkeli woi waikuttaa ruumismaailmaankin, ja hän ilmestyy wapaana paikalliſuuden esteistä.

Jumalan talouspiirisſä owat hywät enkelit lähettiläitä, jotka toimittawat heille annettuja tehtäwiä, ja he owat ſuojelemaſſa ja auttamaſſa meitä. He näkewät Jumalan kaswoja ja panewat toimeen hänen käskynſä. Elimellinen järjestys wallitſee heidän keskuudeſſaan, ja päämiehet johtawat heitä. Mikael ja hänen enkelinſä ja lohikäärme ja hänen enkelinſä eſiintywät tekstiſsämme wastatusten. Enkeleillä on Raamatuſſa eri nimityksiä. Hallitukſet, wallat ja woimat oſoittawat eri waltapiiriä historian ja luonnon elämäſſä, mutta waltaistuimet ja herraudet (Kol. 1, 16) oſoittawat oſanottoa Jumalan hallitukſeen. Luonnon piirisſä toimiwat enkelit wälittämäſſä Jumalan kuritusta tai apua. Aſſyrian leirisſä löi Jumalan enkeli ſata kahdekſankymmentäwiiſi tuhatta miestä (Eſ. 37, 36). **„Jumala tekee enkelinſä tuuliksi ja palwelijanſa tulen liekiksi“** (Hebr. 1, 7). Enkelit eſiintywät kaikiſſa tärkeiſſä ajankohdiſſa Israelin kanſan historiaſſa Aabrahamista wankeuden aikaan asti. Kristukſen ſyntymiſeſſä, Jooſefin ja Marian paoſſa Egyptiin, Herran kiuſaukſeſſa, kuolontaistelusſa, ylösnouſemiſeſſa ja taiwaaſeen astumiſeſſa ja apostolein johtamiſeſſa ja pelastamiſeſſa owat enkelit toimeſſa, mutta kun uuden liiton taloustoimi eſiintyi Kristuk-

ſesſa ja kehitys wetäytyi näkywäiſestä piiristä näkymättömään, ſiirtyi enkelienkin toimi henkiſeen piiriin. Ilmestysraamattu oſoittaa, että Jumalan waltakunnan historiaſſa enkelit owat näkymättöminä woimina toimimaſſa luonnon ja historian piiriſſä. Kun Kristus ilmestyy kirkkaudeſſa, ſilloin enkelit eſiintywät hänen käskynſä toimittajina.

Ne ihmiſet, jotka periwät tulewan maailman elämän, owat enkelien kaltaiſia. Ja ne uskowat, jotka owat ſaaneet Pyhän Hengen ja tulleet hengelliſiksi, owat ſiſälliſen olentonſa puolesta wapaina Jumalan lapſina enkelien wertaiſia ja ſaawat kerran tuomita langenneita enkeleitä (1 Kor. 6, 3). Hywät enkelit ja uskowat owat Jumalan palwelijoita, ja ſentähden on enkelien palweleminen Raamatuſſa kielletty. Enkelit owat näkymättömän maailman aſukkaita, ja hywät enkelit owat Jumalan käskystä auttamaſſa ihmiſiä. Ne ympäröiwät meitä, ja lapſella on enkelinſä, joka aina katſelee Iſän kaswoja taiwaiſſa.

Enkelien tuli pyſyä Jumalalle kuuliaiſina, mutta oſa heistä lankeſi, kun itſekkyydeſſä tahtoiwat olla jotakin itſeſſeen. Luopuneena kehittyi henkimaailma pahaſſa, ja tämä tapahtui yhteydeſſä ihmiskunnan kanſſa, jota ſe käytti wäärän itſekkyyden wälittäjänä. Perkele eſiintyy aluksi kiuſaajana, mutta ſitten ſyyttäwänä waltana, joka on olewinaan oikeuden puoltajana. Jumalan waltaistuin on puolueeton, ja oikeuden tiellä woittaa Jumala pahan. Hywän tulee kaswaa ja kypſyä, ja pahan täytyy oikeuden woimasta ſortua. Saatana ja hänen enkelinſä heitetään ulos taiwaasta wasta ſilloin, kun lunastustyö on täytetty ja kun kehitys on kylliksi edistynyt. Tämä pimeyden wallan työntäminen ulos taiwaasta ei tapahdu ſuoraan Jumalan woimawaikutukſella, waan hywien enkelien taiſtelun kautta. Näiden tulee työntää ulos ſe paha, mikä on heidän piiriinſä tunkeutunut. Paha heitetään enſiksi ulos taiwaasta maan päälle, ja ſitten maan päältä toiſeen kuolemaan. Paha henkiwalta kehittyy ja kypſyy, ja ſentähden paljastuu ſen olento wain wähitellen ihmiskunnalle.

Kun enkeli lankeſi, eſiintyi paha hänesſä henkiſenä, ja hän antautui itſetietoiſena ſille. Sentähden ei paha enkeli woi pelastua. Perkele on langenneiden enkelien päänä ja on kuulunut korkeimpiin enkeliluokkiin. Pahojen henkien waltakunta ulettuu taiwaiſiin asti, ja taiwaan awaruudet owat ylipäänſä henkien aſuinpaikka, niinkuin maa on ihmisten. Pahojen henkien ylimysten rinnalla eſiintyy myös alhaiſempia henkiä, riiwaajia, jotka kuuluwat ſywyyteen. Suunnaton itſekkyys ja hallitushimo ajaa perkelettä wäärentämään ja wastustamaan kaikkea, mikä on totta ja oikeaa, ja rakentamaan

omaa waltaansa. Hänen waikutuksensa kautta kypsyy synnin ihminen (2 Tess. 2, 8), jossa ihmisen luopumus latwistuu. Saatana yhdistää langenneita enkeleitä waltakunnaksi, jonka jäsenet owat järjestyneet ulkonaisen wallan ja pahuutensa määrän mukaan. Sama olento ja sama tarkoitusperä yhdistää pahoja henkiä, niin että he yhdessä taistelewat pahan puolesta Jumalan waltakuntaa wastaan.

Langenneet enkelit owat iankaikkisilla kahleilla sidotut pimeään (Juud. 6), niin että pimeä on se piiri, missä he olentonsa puolesta eläwät, waikka he wielä aikansa hallitsewat ja toimiwat tässä maailmassa, wieläpä liikkuwat taiwaisiakin. Synnyys on pimeän henkiwallan oikea asuinpaikka, ja pimeys on heidän kotipiirinsä. Henkinä kuuluwat pahat enkelit alkuperäisesti ylimaailmalliseen piiriin, mutta siweellisen luontonsa puolesta he kuuluwat synnyteen. Tuomiopäiwään asti woiwat enkelit ja ihmiset liikkua siinä piirissä, mihin alkuaan kuuluiwat, mutta tuomiossa erotetaan paha kokonaan hywästä. Sen werran waloa on langenneella enkelilläkin, että hän woi pukeutua walon werhoon.

Perkele on tehnyt syntiä alusta, ja hän on ollut murhaaja alusta asti (1 Joh. 3, 8; Joh. 8, 44). Hän asettui tietoisesti totuutta wastustamaan, eikä hän pysynyt totuudessa. Maailmanhistorian piirissä hän esiintyy totuuden wastustajana, ja hän willitsee koko maanpiirin. Se elimellinen yhteys, mikä on olemassa näkywäisen ja näkymättömän maailman wälillä, tekee pimeän henkiwallan kehityksen luonnon ja historian piirissä mahdolliseksi. Pimeät henget kannattawat pahan woimia maailmassa. Saatana esiintyy kiusaajana, ja jos hän saa ihmistä suostumaan pahaan, woi hän käyttää woimaansa tätä wastaan, mutta wäkiwaltaa hän ei woi ihmiselle tehdä, jos tämä pysyy Jumalassa. Kun pimeyden walta on kiusauksessa woittanut, käyttää se syyllistä wastaan oikeuden perustetta ja esiintyy syyttäjänä, ja se woi toimia Jumalan wihan wälikappaleena syntisiä wastaan. Maailmanhistoriassa kehittyy sentähden pimeyden walta kiusaawana ja syyttäwänä, ja se kieltää ja wastustaa totuutta kaikissa sen muodoissa. Ennustuksen piirissä perkele esiintyy wääränä profeettana, ja ewankelisen ilmestyksen wastustajana hän esiintyy anttikristuksena. Perkele on juonillaan päässyt tämän maailman jumalaksi, kun ihmiskunta on wieraantunut Jumalan totuudesta. Pimeän henkimaailman walta esiintyi Kristuksen toimiessa maan päällä erittäin woimallisena riiwatuissa, joissa se hallitsi ihmisen henkistä elämää, niin että riiwattu wihasi ja pilkkasi Jumalaa. Tämä tila on wastakohtana Pyhän Hengen asumiseen ihmisessä. Missä jumalanpelkoa on, siellä ei riiwaajilla ole waltaa.

Niinkuin pimeyden waltakunta wastustaa Jumalan waltakuntaa, niin käy tämä sotaa pimeyden waltakuntaa wastaan. Paratiisissa wietteli perkele werhottuna käärmeen muotoon ihmisen, ja tämä lankesi syntiin. Kun Jeesus syntyi, tahtoi lohikäärme tappaa Jeesuslasta (Ilm. 12, 4), mutta Jumala pelasti tämän murhaajien käsistä. Nuorta kristillistä seurakuntaa wastaan nosti pimeydenwalta juutalaisten ja Rooman maailmanwallan wihan, ja julmissa wainoissa koetti se häwittää kristikunnan, mutta kristillinen seurakunta sai pakopaikan niissä kansoissa, jotka asettuiwat asumaan Rooman waltakunnan raunioille ja kääntyiwät kristinuskoon. Kun wiides enkeli pasunoi, nousee sywyyden kuilusta pimeyden woimia, jotka waiwaawat ihmisiä, niin että he etsiwät kuolemaa (Ilm. 9, 3—6). Kun kuudes enkeli pasunoi, päästetään ne neljä enkeliä, jotka owat sidottuina Eufrat-joen warrella, ja suuri ratsuwäen joukko surmaa kolmannen osan ihmisiä (Ilm. 9, 15—18). Kun Mikael ja hänen enkelinsä owat heittäneet lohikäärmeen ja hänen enkelinsä maan päälle, lähtee lohikäärme sotaan niitä wastaan, jotka pitäwät Jumalan käskyt ja joilla on Jeesuksen todistus (Ilm. 12, 17). Peto nousee merestä, ja lohikäärme antaa sille woimansa ja suuren wallan, ja sille annetaan walta käydä sotaa pyhiä wastaan ja woittaa heidät, ja sen waltaan annetaan kaikki sukukunnat ja kansat ja kielet ja kansaheimot (Ilm. 13, 1. 2. 7). Ja toinen peto nousee maasta, ja se käyttää kaikkea ensimäisen pedon waltaa, tekee suuria ihmeitä ja willitsee maan päällä asuwia (Ilm. 13, 11—14). Kuwauksissa puhuu Ilmestyksraamattu pimeyden waltakunnan suurista taisteluista Jumalan kansaa wastaan. Jumalan lapset owat sentähden alituisessa taistelussa pimeyden waltaa wastaan, ja Jumalan tuomiot sortawat aikanaan perkeleen. Hän, jonka nimi on Jumalan Sana, lähtee taiwaan sotajoukoilla sotaan petoa ja maan kuninkaita ja heidän sotajoukkoansa wastaan, ja peto ja wäärä profeetta heitetään tulijärween (Ilm. 19, 13. 14. 19. 20). Ja kun saatana wiimeisen kerran kokoaa kansoja pyhien leiriä ja rakastettua kaupunkia wastaan, putoaa taiwaasta tuli, joka kuluttaa heidät, ja perkele heitetään tulijärween (Ilm. 20, 8—10). Pimeyden waltakunta häwiää, ja Jumalan lapset kiittäwät autuaina Jumalaa uuden maan päällä.

Ystäwäni! Me seisomme kahden wallan wälillä: totuuden ja walheen, walon ja pimeyden, ja jommankumman waltaan ihminen lopulta joutuu. Totuus oli kaiken elämän alku maailmassa, ja sentähden ei walhe ole olewa wiimeinen walta maailmassa, waikka se kauan ja laajalta toimii, waan totuus on wiimeinen. Walehtelija ja walheen maailma saawat aikanaan kokea totuuden koston. Totuus on Jumalasta, mutta walhe on perkeleestä. Hän himosi kun-

niaa ja waltaa ja tuli henkiruhtinaasta ſaatanakſi. Hän muuttaa Jumalan totuuden walheekſi ja lumoaa ihmiſiä wallan ja onnen loisteella, mutta walheen kylwöstä nouſee ſe wiha, ſe wääryys, ſe wäkiwalta, riita ja murha, jotka kaikkialla eſiintywät maailmaſſa. Pimeyden waltakunta on yön walta, joka wiehättää wäärällä wallolla ja lumoaa wirwatulilla, jotka kietowat ſyntiin.

Jeeſus Kristus on täynnä armoa ja totuutta (Joh. 1, 14). Totuuden Ruhtinaana Hän woittaa walheen ruhtinaan. Elämän Ruhtinaana Hän pelastaa ihmiſen kuoleman ruhtinaan kahleista. Ei ole kukaan ihminen täydelliſesti wapaa pimeästä henkimaailmasta, niin ettei ſe joskus häntä kietoiſi. Ei ole kukaan ihminen kokonaan puhdas walheesta ja wihasta, niin ettei walheen ſiemen koskaan oliſi häneen tarttunut. Ei ole kukaan ihminen wapaa erhetyksiſtä, niin ettei pimeyden walta koskaan oliſi häntä lumonnut. Jeeſus Kristus yksin on täydellinen totuus; Hän on elämä, joka woittaa kuoleman, ja Hän on tie, joka johdattaa totuuteen. Jeeſus yksin woi wapahtaa perkeleen ja walheen pauloista. Himot ſokaiſewat ja paaduttawat ihmistä, mutta totuus puhdistaa ja jalostaa häntä.

Se mieliala, joka tawoittelee kunniaa, tawaraa, nautintoa ja waltaa, woittaa yhä laajemmalta alaa meidän aikanamme. Jumalan iankaikkiſet totuudet ja ſäännöt ſyrjäytetään, ja rohkeutta puuttuu uſeimmilta lujan wastarinnan tekemiſeen pahalle. Suuria ſuunnitelmia tehdään maailman walloittamiſekſi, mutta lähimpiä ja tärkeimpiä tehtäwiä laiminlyödään. Taistelu hywän puolesta käy yhä waikeammakſi, mutta kristityllä on ſe luottamus Jumalaan, että Hän ſortaa pahan ja wie hywän woittoon. Päiwä lähenee, jona Totuuden Ruhtinas tulee ja muſertaa pimeyden wallan. Sitä ennen käy wiimeinen, ankarin taistelu totuuden ja walheen wälillä, mutta Jumalan waltakunta on woittawa, ja Kristukſen omat tulewat oſalliſiksi ſiitä perinnöstä, mikä pyhillä on walossa (Kol. 1, 12).

Armon Herra! Sinä olet woittanut perkeleen ja Sinä olet ſortawa pimeyden wallan. Auta meitä kestämään taistelusſa syntiä ja pahaa wastaan, niin että kerran ſaamme woiton palmun. Kuule, Herra, meitä! Amen.

69. „Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta wapahtaa" (Ps. 68, 21).

Saarna Pyhäinpäiwänä.

Epistola: Ilm. 7, 2—12.

„Ja minä (Johannes) näin toisen enkelin nousewan auringonnoususta, ja hänellä oli eläwän Jumalan leimasin, ja hän huusi suurella äänellä niille neljälle enkelille, joille oli annettu walta wahingoittaa maata ja merta, ja sanoi: 'Älkää wahingoittako maata eikä merta eikä puita, ennenkuin olemme painaneet leiman Jumalamme palwelijain otsaan'. Ja minä kuulin leimalla merkittyjen luwun, sata neljäkymmentäneljä tuhatta merkittyä kaikista Israelin lasten sukukunnista: Juudan sukukunnasta kaksitoista tuhatta merkittyä, Ruubenin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Gaadin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Asserin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Naftalin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Manassen sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Simeonin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Leewin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Issakarin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Sebulonin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Joosefin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Benjaminin sukukunnasta kaksitoista tuhatta merkittyä. Tämän jälkeen minä näin, ja katso, oli suuri joukko, jota ei kukaan woinut lukea, kaikista kansaheimoista ja sukukunnista ja kansoista ja kielistä, ja ne seisoiwat waltaistuimen edessä ja Karitsan edessä puettuina pitkiin walkoisiin waatteihin, ja heillä oli palmuja käsissään, ja he huusiwat suurella äänellä sanoen: 'Pelastus on Jumalamme, joka waltaistuimella istuu, ja Karitsan'. Ja kaikki enkelit seisoiwat piirissä waltaistuimen ja wanhinten ja neljän olennon ympärillä ja heittäytyiwät kaswoilleen waltaistuimen eteen ja palwoiwat Jumalaa sanoen: 'Amen! Ylistys ja kirkkaus ja wiisaus ja kiitos ja kunnia ja woima ja wäkewyys Jumalallemme iankaikkisesti, amen!'"

Pyhiksi sanotaan Raamatussa ne, jotka owat ylhäältä syntyneitä ja Pyhän Hengen saaneita ja jotka Pyhän Hengen johdatettawina eläwät. Ewankelis-luterinen kirkkokunta ei palwele pyhiä, mutta se tahtoo tänään, wiettäen pyhien muistoa, kiittää Jumalaa siitä armosta, minkä Hän on lapsilleen osoittanut, ja se kehoittaa kristityitä noudattamaan sitä Kristuksen esikuwaa, jota pyhät owat seuranneet.

Johannes näki Karitsan awaawan kuudennen sinetin, ja silloin tuli suuri maanjäristys. Taiwas poistui niinkuin kirja, jota kääri-

tään kokoon, ja kaikki wuoret ja saaret siirtyiwät sijoiltaan. Maailmanmyrsky syntyy, joka herättää maan kuninkaissa ja ylimyksissä, kaikissa orjissa ja wapaissa pelkoa, niin että he kätkeytyiwät luoliin ja sanowat wuorille ja kallioille: **„Kaatukaa meidän päällemme ja kätkekää meidät waltaistuimella istujan kaswoilta ja Karitsan wihalta! Sillä heidän wihansa suuri päiwä on tullut, ja kuka woi kestää?"** (Ilm. 6, 16. 17). Tämän myrskyn jälkeen syntyy tywen maan päällä, niinkuin kahdeksannen luwun alussa äänettömyys syntyy taiwaassa, ennenkuin enkelit rupeawat pasunoimaan. Näiden näkyjen wälillä esiintyy tekstissämme kaksi kertomusta, jotka osoittawat, missä suhteessa Jumalan walitut owat näihin raskaisiin tuomioihin, sekä niiden alkaessa että niiden päättyessä.

Ennenkuin Jumala rupeaa wihassa kurittamaan maan kansoja, näkee Johannes toisen enkelin nousewan auringonnoususta, ja hänellä on eläwän Jumalan leimasin. Hän huutaa suurella äänellä niille neljälle enkelille, joille oli annettu walta wahingoittaa maata ja merta, etteiwät nämä rupeaisi toimeensa, ennenkuin he oliwat painaneet leiman Jumalan palwelijain otsaan. Leiman painaminen tarkoittaa wahwistamista tahi suojelemista. Eläwän Jumalan leimalla merkitään tekstissämme Jumalan palwelijat, ja nämä tunnustetaan täten Jumalan omiksi. Uuden liiton leimasin on Pyhä Henki, ja leiman paneminen tapahtuu Pyhän Hengen antamisella. Apostoli sanoo efesolaisille, että heihin on, heidän tultuaan uskowiksi, pantu luwatun Pyhän Hengen sinetti (1, 13). Kun enkeli painaa leiman Jumalan palwelijain otsaan, saawat he uuden Hengen, joka warjelee heitä joutumasta harhaan, ja se auttaa heitä niistä kuritukksista, jotka Jumala lähettää pahan waltaa sortamaan. Niin meni surman enkeli juutalaisten huoneiden ohi, kun nämä oliwat werellä pyyhkineet molemmat pihtipielet ja huoneiden owenpäällisen (2 Moos. 12, 7. 13). Hesekielin ennustuksessa käskee Jumala walkeisiin liinawaatteisiin puetetun miehen kulkemaan Jerusalemin kaupungin keskitse ja panemaan merkin niiden miesten otsiin, jotka huolehtiwat niitä kauhistuksia, jotka sen keskellä tehtiin. Kun surma-aseilla warustetut wartijat kulkiwat läpi kaupungin ja säälimättä tappoiwat nuoria ja wanhoja, lapsia ja waimoja, eiwät he kajonneet yhteenkään, jonka päällä merkki oli (9, 2. 4—6). Samalla tapaa owat Jumalan leimalla merkityt turwatut niiltä kuritukksilta, jotka Jumala lähettää, waikka he kyllä saawat kärsiä paljon ihmisiltä. Leima painetaan Jumalan palwelijain otsaan, niin että se esiintyy ulkonaisesti. Neljännentoista luwun alussa esiintyiwät samat sata neljäkymmentäneljä tuhatta, ja heidän otsaansa on kirjoitettu Karitsan nimi ja hänen Isänsä nimi. Jumalan palwelijain mieliala ja käytös

tulee leimaſſa näkywiin. Jumalasta luopuneet ottawat pedon merkin oikeaan käteensä tai otſaanſa (Ilm. 13, 16).

Israelin lasten ſukukunnilla on pääkaupunkinaan uuſi Jeruſalem. Näistä merkityistä ſanotaan, että he **„owat ostetut maasta“** (Ilm. 14, 3), ei wain Juudan kanſasta. Ilmestysraamattu puhuu Jumalan waltakunnan yleiſestä kehityksestä ja yleiſestä Jumalan kanſasta. Kanſallinen erotus juutalaisten ja pakanain kesken katoaa, ja Israel on Ilmestysraamatuſſa Jumalan Israel. Sentähden on meidän otakſuminen, että Jumalan leimalla merkittyjen luku tarkoittaa henkikristittyjä, joita apostoli Paawali ſanoo täydelliſiksi (Fil. 3, 15) ja jotka owat warjeltuneet hengen ſaastutukſesta. He owat koko ihmiskunnasta walitut, ja he ſeuraawat Karitſaa (Ilm. 14, 4). Sentähden eroaa tämä ſukuluettelo tawalliſesta. Danin ſukukuntaa ei mainita enſinkään, ja Efraimin ſijasta mainitaan Jooſef. Leewin ſukukunta, jota tawalliſesti ei ole ſukuluettelosſa, mainitaan täsſä. Ja ſukukuntain järjestys on eroawa. Uuden Israelin henkiſeurakunta on walittu juutalaiſista ja pakanoista.

Wastakohtana näihin Jumalan leimalla merkittyihin, jotka owat maan päällä odottamaſſa tulewia kowia kuritukſia ja jotka warjellaan niistä, näkee Johannes ſuuren joukon, jota ei kukaan woi lukea, ja joka ſeiſoo waltaistuimen ja Karitſan edesſä puettuna pitkiin walkoiſiin waatteiſiin, ja heillä on palmuja käſisſään. Jumala on kaikiſſa koetukſiſſa auttanut heitä. Nämä owat lukemattomat, ja niitä on kaikista kanſaheimoista ja ſukukunnista ja kanſoista ja kielistä. **„Nämä owat ne, jotka tulewat ſiitä ſuuresta ahdistukſesta, ja he owat pesſeet waatteenſa ja walkaiſſeet ne Karitſan weressä“** (Ilm. 7, 14). Heidän täytyi kulkea ſuurten waiwojen kautta, joista nuo ſata neljäkymmentäneljä tuhatta warjeltuiwat. Johannes näkee tätä ſuurta joukkoa taiwaaſſa, kun Jumalan leimalla merkityt owat maan päällä. Jumalan liitonkanſan walittuihin liittyy walituita koko ihmiskunnasta. Jeeſus ſanoo: **„Silloin on olewa ſuuri ahdistus, jonka wertaista ei ole ollut maailman alusta tähän asti“** (Matt. 24, 21). Tämänkin ahdistukſen perästä kokoaa Jumala pelastettuja kaikista kanſoista. Nämä pelastetut huutawat ſuurella äänellä: **„Pelastus on Jumalamme, joka waltaistuimella istuu, ja Karitſan“.** Ja enkelit, jotka ſeiſowat piirisſä waltaistuimen ja ihmiskuntaa edustawien wanhinten ja luomakuntaa edustawan neljän olennon ympärillä, heittäytywät kaswoilleen, palwowat Jumalaa ja ylistäwät Häntä.

Jeeſus ſanoi opetuslapſilleen: **„Maailmaſſa on teillä ahdistus, mutta olkaa turwalliſella mielin, Minä olen woittanut maailman“** (Joh. 16, 33). Kaikilla, jotka ſyntiä wastaan taistele-

wat ja pyytäwät siitä wapautua, on ahdistusta maailmassa. Epäusko kaswaa. Epäsiweys laskeutuu wirtana yli kansojen. Wanhemmat owat ahdingossa lastensa puolesta. Yhä uusia maailmankäsityksiä sepustetaan, joista työnnetään pois eläwä Jumala. Monimuotoinen materialismi lumoaa maailmaan kiintyneitä. Koneellinen kehitysoppi, joka luulee maailman kaikkeuden syntyneen ja kehittywän hiukkeista, jotka koneellisesti yhdistywät, woittaa yhä enemmän alaa. Pakanakunnan uskonnot, hindulaisten, roomalaisten ja kreikkalaisten, saawat laajalta kannattajia. Harhapuistoksi muuttuu tämä maailma, jossa erhetyksen wirwatulet kietowat taitamattomia. Kristitty turwaa siihen, että Jeesus on woittanut maailman. Hän auttaa elämässä, ja Hän auttaa kuolemassa. Jeesusnimi merkitsee: „Auttaja", ja sen nimen on taiwaan Isä Hänelle antanut. Hänessä on kaikki se pelastus, minkä me ruumiin, sielun ja hengen puolesta tarwitsemme. Koko hänen toimensa on awunantoa ihmiskunnalle, ja taiwaallinen Isä auttaa Jeesuksen kautta. Jeesus woi auttaa iankaikkisessa mielessä. Hän herätti kuolleita ja wei kuolonruhtinaalta hänen saaliinsa. Jos ei olisi pelastusta kuolemasta, niin häwiäisi muu apu turhaksi, sillä jos ihmisen täytyisi jäädä kuolon pauloihin, niin hän olisi epätoiwon wallassa. Jeesus on ylösnousemus ja elämä.

Paawali sanoo: **„Jumala tuo ilmi rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus, meidän wielä ollessamme syntisiä, kuoli edestämme"** (Room. 5, 8). Se on ihmisen suurin onnettomuus, että hän on syntinen. Siitä lähtee se kurjuus, joka raskaana painaa ihmiskuntaa. Ihmisellä ei wain ole syntejä, waan hän on synnin wallan alla. Sentähden hän on woimaton. Apostoli sanoo, että Kristus meidän wielä ollessamme heikot kuoli oikeaan aikaan jumalattomien edestä (Room. 5, 6). Ihminen on uskon alalla kokonaan kelwoton omin woimin toimimaan. Apostoli sanoo ihmisiä luonnostaan jumalattomiksi. Niin on ihmiskunta Jumalasta wieraantunut, että se on tuhlaajapojan kaltainen. Kun tämä lähti pois Isän työä, liittyi hän kaikenlaisiin ihmisiin ja sortui yhä enemmän synnin waltaan. Wielä sanoo apostoli ihmisiä Jumalan wihollisiksi. Ihmiset eiwät usko, että heidän turmeluksensa on niin suuri, ennenkuin elämän koulussa owat oppineet tuntemaan syntinsä. Tämä wiha Jumalaan tulee ilmi wiimeisinä aikoina, kun Jumalan suuret kuritukset kohtaawat maailmaa, ja kansat wihastuwat (Ilm. 11, 18). Perkele on painanut myrkkynsä ihmisen sydämeen.

Se on ihmiskunnan kurjuus, että se on syntinen, heikko, jumalaton ja Jumalan wihollinen. Olisihan ihmisellä syytä ajatella, ettei hänellä ole pelastuksen toiwoa, mutta Jumalan rakkaus walmisti

meille awun. Hän ei odottanut, kunnes Hänestä luopunut ihmiskunta katui ja kääntyi, waan Hän rakasti enſin meitä ja antoi ainokaiſen Poikanſa Lunastajakſi ja Wapahtajakſi meille. Hän auttoi oikeaan aikaan (Room. 5, 6), kun juutalaisten ja pakanain turmelus oli ſuurimmilleen kaswanut. Jumala ſanoo profeetan kautta: **„Minä olen iankaikkiſella rakkaudella ſinua rakastanut; ſentähden olen wetänyt ſinua puoleeni ſulasta armosta"** (Jer. 31, 3). Tuo ſuuri wäſymätön rakkaus wetää ihmistä puoleenſa. Jumala rakasti meitä, ennenkuin me rakastimme Häntä, rakasti ſilloinkin, kun me rakastimme maailmaa. Hänellä oli meistä rauhan ajatukſet ja toiwoi, että me ajatteliſimme, mitä rauhamme waatii. Kun muutamat kreikkalaiſet haluſiwat nähdä Jeeſusta, Hänen olleſſaan wiimeiſen kerran Jeruſalemiſſa, ſanoi Herra: **„Kun Minut ylennetään maasta, niin Minä wedän kaikki tyköni"** (Joh. 12, 32). Tuo rakkauden ajatus oli Jeeſukſen mieleſſä, kun Hän oli menemäiſillään kuolemaan. Iſän tahdon Hän tahtoi täyttää; Hän tahtoi ſowittaa maailman ſynnit. Se rakkauden mieli oli Hänellä ristinpuulla, että Hän tahtoi wetää kaikki ihmiſet tykönſä. Se mieli oli Hänellä, kun Hän kuuſi tuntia riippui ristillä ja rukoili murhaajienſa puolesta. Se rakkauden mieli oli Hänellä noustuaan kuolleista, kun Hän kokoſi hajalle joutuneet opetuslapſenſa. Se rakkauden mieli on Jeeſukſella wielä tänä päiwänä. Hän wetää meitä tykönſä, ja uſein ſaamme kokea tätä wetämistä. Jeeſus tahtoo auttaa ihmiſiä pimeyden pauloista ja ſynnin wallasta. Jumala kehoittaa kaikkia rientämään ja pelastamaan ſielunſa (1 Mooſ. 19, 17. 22). Hän ei tahdo yhdenkään ihmiſen kuolemaa, waan Hän tahtoo, että ſyntinen kääntyiſi ja pelastuiſi. **„Mitä hyötyä on ihmiſellä, waikka hän woittaiſikin itſelleen koko maailman, mutta ſaiſi wahingon ſielulleen?"** (Matt. 16, 26). Jos ihminen kadottaa ſielunſa, niin on hän kaikki kadottanut. Jeeſus ykſin woi pelastaa ſielun.

Paawali ſanoo Timoteukſelle: **„Tiedä ſe, että wiimeiſinä päiwinä on tulewa waikeita aikoja. Sillä ihmiſet tulewat olemaan itſerakkaita, rahanahneita, kerskailijoita, ylpeitä, herjaajia, wanhemmilleen tottelemattomia, kiittämättömiä, epähurskaita, rakkaudettomia, epäſopuiſia, panettelijoita, hillittömiä, raakoja, hywän wihamiehiä, pettureita, rajuja, pöyhkeitä, hekumaa pikemmin kuin Jumalaa rakastawia; heiſſä on jumaliſuuden ulkokuori, mutta he kieltäwät ſen woiman"** (2 Tim. 3, 1—5). Synkkä on ſe kuwaus, minkä apoſtoli antaa wiimeiſiſtä ajoista, mutta ſe on toteentumaſſa ſilmäimme edeſſä. Wanhemmilla, opettajilla ja eſiwalloilla ei ole taisteltawaa wain luonnolliſen pahan

kansſa, waan pimeyden ſalainen walta hiipii ympärillämme, ja ſe on lamauttamasſa hywän ja wahwistamasſa pahan. Wiettelijöitä liikkuu kaikkialla, jotka houkuttawat nuoriſoa ſyntiin, ja huonot eſimerkit owat ſitä turmelemasſa. Wakawa mielipide oli menneinä aikoina rajoittamasſa pahan waltaa, mutta löyhä, epäſiweä mielipide woittaa nyt yhä enemmän alaa. Nuoriſo ſaa enemmän opetusta kuin ennen, mutta ſe ſaa wähemmän kaswatusta. Tietoja annetaan paljon, mutta jumalanpelkoa opetetaan wähän, ja totuuden lujaa perustusta puuttuu uſeimmilta. Wähän käytetään iankaikkiſuuden woimia ihmiskunnan kaswattamiſeksi, ja ſitä ſiwistyſtä harrastetaan, joka wain pitää ſilmällä tätä lyhyttä maallista elämää. Sentähden kaswaa kurjuus ja rikolliſuus kammottawasſa määräſsä, ja tunnolliſet opettajat ja wanhemmat katſowat huolestuneina tulewaiſuuteen. Mutta meillä on wielä Jumala, joka auttaa, ja ſe Herra elää, joka kuolemasta wapahtaa.

Kuitenkin meille on tarpeen ottaa huomioomme, mikä aika nyt on Jumalan talouspiirisſä. Wanhan liiton aikana Elias antoi uskon woimasſa taiwaan tulen tuhota wastustajanſa, mutta apostolit, jotka eliwät uuden liiton armon piirisſä, eiwät ſaaneet ſemmoista työtä tehdä. Johannes kastaja oli ſuurin profeetoista, mutta hän ei tehnyt mitään ihmetyötä, waan hän ſaarnaſi parannusta. Kun Jeeſus Kristus tuli maailmaan, alkoi uuſi ihmetekojen aika. Sokeat ſaiwat näkönſä, ontuwat käweliwät, pitaliſet puhdistuiwat, kuurot kuuliwat, kuolleet herätettiin ja köyhille julistettiin ewankeliumia (Matt. 11, 5). Ja Herra ſanoi, että Hänen lähdettyään Iſän tykö oliwat hänen opetuslapſenſa tekewät hänen nimeſsään wielä ſuurempia tekoja; ſillä Pyhä Henki ei ollut wielä tullut, koska Jeeſus ei wielä ollut kirkastunut (Joh. 7, 39). Kun Kristus nouſi Jumalan oikealle puolelle, wuodatti Hän Henkenſä korkeudesta, ja apostolit puhuiwat kielillä, ennustiwat, ajoiwat ulos perkeleitä, paranſiwat ſairaita ja herättiwät kuolleita. Kristinuskon ſiſällinen olento oli ſilloin wielä ſalaiſuus kanſoille, ja juutalaiſet ja pakanat ſeiſoiwat kristityitä wastaan. Jumala tahtoi erinomaisten ihmetekojen kautta herättää kanſoja ottamaan huomioonſa ſitä waloa, mikä oli Kristukſessa ilmestynyt. Kun kristinuskon totuus oli ewankeliumin ſaarnan kautta tullut tunnetuksi ja kristillinen ſeurakunta oli perustettu, ſilloin ulkonaiſet ihmeteot wetäytyiwät pois maailman näyttämöltä, ja kristinuskon ſiſällinen olento waikutti taiwaalliſella woimallaan kristikunnasſa.

Uſeat tahtoiſiwat meidän aikanamme nähdä ihmetekoja ja niiden kautta ſaada apua onnettomalle ihmiskunnalle, mutta nyt ei ole ſe aika, jona woiſimme ſuuria aſioita pyytää (Jer. 45, 5), waan meidän

on oppiminen olemaan uskolliſia wähäſſä. Joka nyt ſuuria tawoittelee, hän joutuu wäärän ſuuruuden ihailemiſeen ja kietoutuu maailman turmelukſeen ja wäkewiin erhetyksiin. Asſafin kanſſa meidän on ajatteleminen entiſiä aikoja, muinaiſia wuoſia ja tutkisteleminen kaikkia Herran töitä ja miettiminen hänen tekojaan (Pſ. 77, 6. 13). Kristitty odottaa Herran tulemista, jolloin uuſi ihmetekojen aika alkaa, mutta nyt hän ei pyydä nähdä Ihmiſen Pojan päiwää. Sillä ennenkuin usko eſiintyy julkiſesti erinomaiſilla woimateoilla ja ihmeillä, täytyy ſynnin ihmiſen ilmestyä. Epäusko ja wäärä usko ſaawat wielä wallan, ja anttikristus wiettää woittojaan kaikin walheen woimin ja tunnuksin ja ihmein ja kaikilla wäärynyden wiettelyksillä (2 Teſſ. 2, 9. 10). Totuuden ystäwät ja waleuskon ystäwät eroawat tänä aikana täydelliſesti toiſiſtaan. Suuri koetuksen hetki on tulewa koko maanpiirin päälle (Ilm. 3, 10), ennenkuin ſuuri Jumalan kanſan uudenſyntymiſen päiwä tulee.

Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta wapahtaa, mutta Hän ei toimi niinkuin ihmiſet tahtoiſiwat. Hän wie iankaikkiſen pelastuksen woittoon, mutta ſe tapahtuu tutkimattomien tuomioiden kautta, päiwän ja yön, keſän ja talwen kautta. Hiljaiſuudeſſa tekee Herra nytkin ihmetekoja omiſſaan ja omainſa kautta, ja Hän parantaa wielä ſairaita, joille ei mikään lääkäri woi apua antaa. Mutta nämä ihmeteot owat meidän aikanamme poikkeustapauksia, joiſſa Herran woima ilmestyy hiljaiſuudeſſa uskowille. Maailman nähtäwäksi eiwät nämä ihmeteot nyt tahdo tulla, ſillä **„Herran ſalaiſuus on niillä, jotka Häntä pelkääwät“** (Pſ. 25, 14), ja hiljaiſuudeſſa Jumalaa kiitetään Siionisſa. Uskon ſilmä katſelee Herran tekoja ja iloitſee niistä. Jumalan näkymättömäſſä woimaſſa toimii Herra kaikkialla, ja Hän on omienſa tykönä joka päiwä maailman loppuun asti. Hän kannattaa kaikki woimanſa ſanalla, ja hänen armonſa ſana tukee kristittyä uskon kilwoitukſeſſa. Herra on meidän tykönämme Pyhällä Hengellään, Hän istuttaa ja kaswattaa meiſſä uskon, toiwon ja rakkauden ja ilmoittaa meille armontaloutenſa ſääntöjä, niin että woimme heikkoudeſſamme tulla oſalliſiksi hänen woimastaan.

Jos uskomme Herraan hänen ſananſa mukaan, niin emme tarwitſe keinoteltuja toimia, emme erinomaiſia wälimiä ja teitä, waan ſe on meille tarpeen, että turwaamme Häneen ſemmoiſena kuin Hän on. Ei Hän tule wain ihmeiſſä ja tunnusteoiſſa, ei wain myrskyſſä ja tuleſſa, waan Hän tulee Armon Ruhtinaana ſanaſſaan ja ſakramenteiſſään. Jumala on Jeeſukſeſſa Kristukſeſſa ilmestynyt lihaſſa, ja Kristuksen ſowinnon tähden on meillä aina pääſy Iſän tykö. Jeeſuksen nimi, jota awuksi huudamme, Jeeſuksen ſana, joka

on meidän rawintomme ja walomme, Kristuksen Henki, joka nuhtelee ja puhdistaa meitä, on aina meidän apumme. Totuuden tie, joka wie Jumalan työ, on kristityllä kallis, ja sitä kunniaa, jonka Jumala antaa, hän etsii. Hän wiihtyy alhaisessa asemassa, ja pitää pääasianaan Jumalan sisällistä työtä sielussa. Turwallisella mielin kristitty waeltaa tänä raskaana aikana ja toiwoo Herraan, joka armollaan ja Hengellään johdattaa häntä. Kun Israelin lapset kapinoiwat Jumalaa wastaan ja tahtoiwat palata Egyptiin, syttyi Jumalan wiha heihin, ja Hän sanoi, etteiwät he pääse lupauksen maahan. Ainoastaan Joosua ja Kaleb saiwat tulla luwattuun maahan, sillä heissä oli toinen Henki (4 Moos. 14, 23. 24). Tämän toisen Hengen kautta he oliwat maailmasta erotetut, ja he pelastettiin Jumalan tuomioista. Tekstimme johdattaa meitä wiimeisiin aikoihin. Ne, joihin painetaan Jumalan leima, saawat toisen Hengen, ja ne warjellaan tulewista kowista tuomioista ja pääsewät siihen suureen joukkoon, joka seisoo waltaistuimen edessä ja Karitsan edessä. Siihen joukkoon pyrkikäämme, ystäwäni!

Armon Herra! Auta meitä uskollisesti kilwoittelemaan elämän tiellä ja anna meidän tullessasi ilolla seisoa kaswosi edessä! Kuule, Herra, meitä! Amen.

---

70. Rukous.

Saarna Rukouspäiwänä.

Teksti: Matt. 6, 9—13.

„Jeesus sanoi: 'Rukoilkaa siis te näin: Isä meidän, joka olet taiwaissa! Pyhitettäköön sinun nimesi; tulkoon sinun waltakuntasi; tapahtukoon sinun tahtosi maassakin niinkuin taiwaassa; anna meille tänä päiwänä meidän jokapäiwäinen leipämme; ja anna meille meidän welkamme anteeksi, niinkuin mekin annamme anteeksi meidän welallisillemme; ja älä saata meitä kiusaukseen; waan pelasta meidät pahasta, sillä sinun on waltakunta ja woima ja kunnia iankaikkisesti. Amen'".

Herra puhuu wuorisaarnassaan almujen antamisesta, rukouksesta ja paastoamisesta, joissa ihmisen suhde lähimäiseen, Jumalaan ja itseensä tulee näkywiin ja jotka pakanain, juutalaisten ja kristittyjen keskuudessa esiintywät inhimillisen wanhurskauden päätehtäwinä. Paastoamisessa ihminen käyttää kuria itseään kohtaan ja

kieltää itseltään nautinnon; almujen antamisessa hän jakaa lähimäiselle hywää, ja rukouksessa hän asettuu iloineen ja murheineen Jumalan eteen ja antaa Hänelle kunnian. Kornelius, sadanpäällikkö, oli pakana, mutta hän oli hurskas ja antoi paljon almuja kansalle ja rukoili alati Jumalaa (Ap. t. 10, 2). Ja Herra lähetti Pietarin hänen tykönsä. Fariseukset oliwat näissä toimissa hartaat. He antoiwat kymmenykset kaikesta, mikä heillä oli, paastosiwat kahdesti wiikossa ja pitiwät pitkiä rukouksia, mutta Herra waroittaa kaikkea kansaa heistä. Ei ole uskonnollinen toimi semmoisenaan Jumalalle kelpaawa. Fariseukset tekiwät kaikki tekonsa sitä warten, että ihmiset heitä katselisiwat (Matt. 23, 5).

Herra waroittaa opetuslapsiaan tästä ulkokullaisuudesta. Ihmisen sydämessä on taipumusta siihen, ja jos hän antaa sille wallan, niin hän ei enää kysy: mikä on hywä Jumalan edessä? waan hän kysyy: mitä ihmiset pitäwät hywänä? Ihminen tahtoisi usein olla Jumalalle ja maailmalle mieliksi, mutta maailman kiitos on ulkokullatulle kalliimpi kuin Jumalan. Jumalan edessä on meidän rukoileminen, ja Hänet tulee meidän pitää silmämääränämme, hänen käskynsä ja kieltonsa, hänen kiitoksensa ja nuhteensa. Jumala on kaikkialla läsnä, ja Hän näkee sitäkin, mitä salassa tehdään. Jeesus teki paljon, josta ihmiset Häntä tuomitsiwat, sillä Hän ei huolinut ihmisten kiitoksesta eikä moitteesta. Hän paransi sairaita sabbatina; Hän ei pesyt käsiään, kun rupesi ruualle, waikka Hän sillä rikkoi fariseusten sääntöjä; Hän keskusteli publikanein ja syntisten kanssa, eikä Hän pitänyt sitä paastoa, minkä fariseukset waatiwat. Kristittyjen toimi poikkeaa usein Kristuksen esikuwasta. Herra sanoo: **„Älköön wasen käteesi tietäkö, mitä oikea käteesi tekee"** (Matt. 6, 3), mutta paljon annetaan kristikunnassa apua sitä warten, että ihmiset sitä näkisiwät, ja arpajaisissa, joilla woitonhimoa wiritetään, kootaan waroja kristillisiin tarkoituksiin.

Rukouksen sisältöön ja muotoon on tunkeutunut paljon semmoista, joka ei tarkoita Jumalaa taiwaassa, waan ihmisiä, jotka rakastawat liikuttawia puheita ja kauniita muotoja. Jeesus sanoo, ettei opetuslasten tule olla niinkuin ulkokullatut, jotka mielellään seisowat ja rukoilewat synagoogissa ja katujen kulmissa, jotta ihmiset näkisiwät heidät. Ihmiset kiittiwät fariseuksia hurskaiksi, mutta Herra inhoo ulkokullaisuutta. Usein tunkeutuu ulkokullaisuus kristittyjenkin rukoukseen. Herra käskee rukoilijan mennä kammioonsa, sulkemaan owensa ja rukoilemaan Isää, joka on salassa. Pakanat, jotka usein rukoilewat, luulewat, että Jumala kuulee heitä heidän monisanaisuutensa tähden, ja sentähden he hokewat tyhjiä. Kristittyjen ei tule olla heidän kaltaisiaan, sillä taiwaallinen Isämme tie-

tää kyllä, mitä me tarwitſemme, ennenkuin Häneltä anommekaan (Matt. 6, 5—8). Tällä tapaa Herra neuwoo opetuslapſiaan wuoriſaarnasſaan ja opettaa heille ſitten Herran rukouksen.

Tämä rukous on lyhyt ja yksinkertainen, mutta ſe on ſiſällöltään niin ſywä ja rikas, että lapſet ſaawat ſiitä rawintoa ja täyſikaswaneet wahwaa ruokaa. Kaikki, mikä kuuluu oikeaan rukouksseen, ſiſältyy tähän, ja ihminen woi ſiinä eſittää kaikki tarpeenſa Jumalalle. Kaikki hywä alkaa ſillä, että Jumalan nimi pyhitetään; kaikki paha alkaa ihmiſeſſä, kodiſſa ja kanſaſſa ſillä, että Jumalan nimi pidetään halpana. Jumala on alusta alkaen tehnyt itſenſä tunnetuksi, kun Hän on teoiſſaan ilmoittanut iankaikkiſen woimanſa ja jumalalliſuutenſa, kun Hän kaikkien ihmisten omiſſatunnoiſſa ilmestyy lainlaatijana ja tuomarina, ja kun Hän profeettain ja ewankelistain ſanaſſa eſiintyy liiton Jumalana, joka oli, joka on ja joka tulewa on, Luojana, Wapahtajana ja Pyhittäjänä. Kaikki, mikä Jumalan teoiſſa, omaſſatunnoſſa ja Raamatuſſa todiſtaa Jumalasta, kuuluu Jumalan nimeen, joka on pyhitettäwä. Tämän nimen tunteminen on ollut ihmisten elämä, ja tämän nimen halweksiminen on tuonut maailmaan kuoleman ja turmion. Kaikki, jotka pyrkiwät kuolemasta elämään, rukoilewat täſſä muukalaiſuuden maaſſa: Pyhitettäköön ſinun nimeſi! Ja olennot taiwaaſſa waltaistuimen ympärillä ſanowat lakkaamatta: **„Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Jumala, kaikkiwaltias, joka oli ja joka on ja joka tulewa on“** (Ilm. 4, 8). Jumala yksin on pyhä, ja kaikki muu pyhitetään ſen kautta, että ſe yhdiſtetään Jumalan kanſſa. Jumalan nimi pyhitetään, kun Jumalaa todella kunnioitetaan ſiinä, missä Hän on ilmoittanut itſenſä, Jumalana, täydelliſenä olentona, jonka wertainen ei kukaan ole ja jossa ei ole pienintäkään puutetta.

Mutta miten ihmiſet kohtelewat Jumalan nimeä? Ajattelemattomaſſa puheeſſa ja rukouksſeſſakin käytetään Jumalan nimeä wäärin, kewytmieliſeſſä kiroilemiſeſſa ja wannomiſeſſa ſitä uſein käytetään walheen peitteenä. Ja ſitä, minkä Jumalan iankaikkinen woima luo ihmisten nautittawaksi, käytetään kiittämättömyydellä. Omantunnon ääntä, jossa Jumalan pyhä tahto ilmenee, loukataan ja poljetaan. Jumalan pyhä ſana, hänen armonſa ja ſääntönſä, pidetään uſein halpana. Kewytmieliſesti niihin liſätään inhimillistä ja niistä otetaan pois ſitä, mikä ei ihmismielelle kelpaa. Tämmöiſellä menettelyllä häwäistään Jumalan nimi. Ja uſein tehdään Iſästä Jumalasta ja Wapahtajasta ihmiskuwa, jossa ei ole Jumalan pyhyyttä. Heille omistetaan ſemmoinen rakkaus, joka ei wälitä hywästä ja pahasta, ei oikeasta ja wäärästä, waan joka antaa ihmiſelle anteeksi, waikka ei hänellä ole synnintuntoa, ja

joka wanhurskauttaa, waikka ei ole uskoa eikä taistelua syntiä wastaan.

Missä Jumalan nimi pyhitetään, siinä ilmestyy Jumalan waltakunta, Jumalan hywyys ja woima. Jumalan waltakunta on olemassa taiwaissa, mutta sen on tultawa Jumalasta luopuneen maankin päälle. Kristuksessa tuli Jumalan waltakunta sisällisesti, mutta hänen toisessa tulemisessaan tulee se ulkonaisesti tänne. Silloin owat kaikki maailman waltakunnat Jumalan ja Kristuksen, ja silloin hallitsewat Jumalan hywyys ja woima maan päällä niinkuin taiwaassa. Sentähden rukoilemme: **„Tulkoon sinun waltakuntasi“.** Niiden työ, jotka pyhittäwät Jumalan nimeä parannuksessa ja uskossa, tulee Jumalan waltakunta armolla ja laupeudella. Mutta niiden yli, jotka eiwät pyhitä Jumalan nimeä, tulee Jumalan waltakunta wanhurskaudella ja tuomiolla.

Jumalan waltakunta pyhittää tullessaan Jumalan nimeä, ja sen tulemisen tarkoituksena on Jumalan tahdon tapahtuminen maassakin niinkuin taiwaassa. Jumalan pyhäkössä ylhäällä ei kukaan wastusta Jumalan tahtoa, sillä Jumalan rakkaus hallitsee siellä. Niin on maankin päällä olewa, kun Jumalan waltakunta on tullut tänne. Jumalan armo ja totuus Jeesuksessa Kristuksessa luo Jumalan lapsiin pyhän rakkauden, joka harrastaa Jumalan tahdon tekemistä. **„On kirjoitettu: 'Olkaa pyhät, sillä Minä olen pyhä'“** (1 Piet. 1, 16). Pyhitystä harrastawat ne, jotka Jumalaa rakastawat, ja hänen tahtonsa tekeminen on heidän korkein halunsa. Herra sanoo wuorisaarnassaan: **„Ei jokainen, joka sanoo Minulle: 'Herra, Herra!', pääse taiwasten waltakuntaan, waan se, joka tekee minun taiwaallisen Isäni tahdon“** (Matt. 7, 21). Kun Herran rukous: **„Tapahtukoon sinun tahtosi maassakin niinkuin taiwaassa“** toteutuu, silloin ei niillä, jotka eiwät Jumalan tahdosta wälitä, ole missään maailmassa sijaa, sillä uuden maan päällä asuu wain wanhurskaita ihmisiä, ja kaikki pahantekijät owat työnnetyt sieltä pois.

Seuraawat rukoukset esittäwät maallisen elämän oikeassa muodossaan, sen elantotarpeita, sen synninturmelusta, sen kiusausten ahdinkoa, sen pahan waiwaa. Monenlainen koetus yllyttää ihmistä toiwottomuuteen tai ylimielisyyteen, kun sen tulisi opettaa häntä tuntemaan itseään ja nöyryydessä pyytämään apua Jumalalta. Ilman leipää ei ihmislapsi woi pysyä elossa, ei ruhtinas eikä wiisas. Ei auta ihmistä raha, ei kunnia, ei walta, jos ei hän saa rawintoa. Ruumiin ja sielun woimat riutuwat, jos ei ihminen saa leipää. Eiwät kaikki ihmiset woi yhteiswoimin työllään ja taidollaan saada pienintäkään leipää aikaan, jollei Jumala anna siementä ja maata, sadetta ja

auringonwaloa. Hän, joka hallitſee taiwaita ja maata, antaa ihmiskunnalle rawinnon, ja Häneltä me pyydämme: **„Anna meille tänä päiwänä meidän jokapäiwäinen leipämme“.** Meidän on tunteminen woimattomuutemme ja tunnustaminen ſitä iankaikkista woimaa, joka on hywä pahoille ja hywille. Ahneus häpäiſee Jumalan nimeä, kun ſe kokoaa mammonan tawaroita ja riiſtää köyhältä jokapäiwäiſen leiwän. Lihan himo, ſilmäinpyyntö ja elämän korska käyttäwät wäärin Jumalan lahjoja ja ſaastuttawat niitä. Ahne tahtoo koota paljon hywää, mutta murhe hiipii hänen ſydämeenſä, kun hän pelkää menettäwänſä, mitä hän on ſaanut, ja luulee, että hän uupuu puutteeſeen, jollei ole koonnut riittäwästi tulewia päiwiä warten. Mutta Herra käskee meitä pyhittämään Jumalaa, joka antaa kaikki, ja joka päiwä rukoilemaan jokapäiwäistä leipää. Ahnehtiminen ja murehtiminen kaluawat ihmiſen ſydäntä ja jättäwät hänet epätoiwon waltaan, mutta uskowa tyytyy ſiihen, mitä hänellä on, ja turwaa Häneen, joka tietää, mitä me tarwitſemme.

Emme kunnioita emmekä kiitä Jumalaa niinkuin meidän tuliſi tehdä. Rikkaat ja köyhät laiminlyöwät paljon täſſä kohden. Ja welkaa ei ſynny wain laiminlyömiſen kautta, waan ihmiskunnaſſa on paljon tottelemattomuutta ja halweksimista, joilla Jumalan antamia henkiſiä ja ruumiillisia lahjoja wäärin käytetään. Sentähden ihminen on ſuuresſa welaſſa Jumalan edeſſä, eikä kukaan woiſi Jumalan waltakuntaan päästä, ellei Jumala armoſſa auttaiſi meitä ſinne. Jumalan waltakunta tulee, mutta meidän on rukoileminen, että ſe tuliſi meille, ja niin tarjoo Jumala ſynnit anteeksi, mutta meidän on rukoileminen: **„Anna meille meidän welkamme anteeksi“**, ja meidän on liſättäwä: **„Niinkuin mekin annamme anteeksi meidän welallisillemme“.** Uſeat tahtowat jättää pois tuon liſäyksen, mutta Herra on ſen pannut tähän rukouksseen, ja ſe todiſtaa, että anteeksianto on pyhä armontoimi, jossa Jumala waatii, että mekin annamme anteeksi ihmiſille, jotka owat meitä wastaan rikkoneet. Jeeſus liſää Herran rukouksseen: **„Sillä jos te annatte anteeksi ihmiſille heidän rikkomuksenſa, niin taiwaallinen Iſänne myös antaa teille anteeksi; mutta jos te ette anna ihmiſille anteeksi, niin ei Iſännekään anna anteeksi teidän rikkomuksianne“** (Matt. 6, 14. 15). Noiſſa ſanoiſſa on lohdutusta niille, jotka rauhaa etſiwät ja mielellään taipuwat antamaan anteeksi heitä wastaan rikkoneille, mutta niiſſä on tuomion ſana niille, jotka eiwät tahdo antaa anteeksi muille, waikka owat ſowintoon taipuwaiſet. Ne jotka eiwät tahdo antaa muille anteeksi, eiwät itſe aſiaſſa tahdo Jumalalta anteeksi. Ja ne, jotka tekewät muille wäärin eiwätkä tunnusta ſitä, wetäwät Jumalan tuomion päälleen. Wakawa on Her-

ran ſana, ja ſe erehtyy, joka leppymättömällä ſydämellä rukoilee tämän rukouksen, eikä wälitä ſiitä ehdosta, jonka Herra on tähän pannut.

Kiuſaukſet ympäröiwät meitä maailmaſſa, joſſa ſynti wiettelee ja kärſimyksiet pyytäwät ſortaa mieltämme. Luontomme on turmeltunut, niin että halu yllyttää ja waiwa painaa alas. Sukupolwi perii tuon turmeluksen entiſeltä, ja jokainen liſää ſiihen uutta ſyyllisyyttä. Ne, jotka eiwät tuosta wälitä, waan pitäwät ſynnin wiehäkkeen huwina, ne pyytäwät poistaa waiwan ilolla. He tuntewat kyllä pahan, joka ſeuraa ſynnin halua, painona, mutta he koettawat auttaa itſeään, eiwätkä he luowu ſynnin nautinnoista, ennenkuin tulee täytymys. Niin menettelewät uſeimmat ihmiſet, ja pyhä Jumala antaa ſellaisten joutua kiuſaukſeen. Heiſſä ei ole rakkautta totuuteen, he eiwät walwo eiwätkä rukoile, ja niin joutuwat he kiuſaukſesta toiſeen. Synnin walta kaswaa yhä ſuuremmaksi, ja he joutuwat yhä ſywemmältä ſynninorjuuteen, waikka luulewat olewanſa wapaita. Se on Jumalan rangaistus, joka kohtaa mielen turhuutta. Kaikki ihmiſet kärſiwät johonkin määrään tästä mielen turhuudesta, ja jokaiſella on joku erityinen ſynnin halu, joka wäijyy ſydämen owella. Kaikki anſaitſiſiwat joutua kiuſaukſen waltaan. Sentähden tulee kaikkien rukoilla: **„Älä ſaata meitä kiuſaukſeen“.**

Tunnollinen wälttää ſynnin halua pahana, ja hän pyytää wapautusta kaikesta maailman waiwasta rukoillen: **„Pelasta meidät pahasta“.** Joka ei todella taistele ſynnin kiuſausta wastaan, hän ei woi odottaa rukouksen kuulemista, waikka hän kyllä mielellään wapautuiſi ſiitä pahasta, mikä aina ſeuraa ſyntiä. Sentähden rukoilewat uſeat turhaan, kun eiwät tahdo tunnustaa waiwanſa oman ſyntinſä hedelmäksi ja kun eiwät tahdo poistaa pahan juuria. Ilman Jumalaa ei ihminen woi wapautua ſiitä pahasta, mikä ympäröi häntä maailmaſſa.

Waltakunta on Jumalan. Perkele on kyllä maailman ruhtinas (Joh. 14, 30), mutta hän on tuomittu ja hänen waltanſa on ſortuwa, ſillä walta on Jumalan. Jumala on walo, ja Hän aſuu walossa, mihin ei kukaan taida tulla (1 Joh. 1, 5; 1 Tim. 6, 16). Ja Jumalan walosta lähtee kirkkautta, joka täyttää taiwaat. Sitä warten Kristus kirkastui, että Hän kirkastaiſi ihmiskunnan ja maailman.

Herran rukous wetää taiwaan alas maan päälle ja korottaa ihmislapſet ylös taiwaaſeen. Jo alusſa ſe eſittää meille Jumalan Iſänämme taiwaiſſa, joka kaikeſſa korkeudeſſaan on kaikkein ihmisten Iſä. Niin yksinkertainen on Herran rukous, että jokainen, joka tahtoo rukoilla, woi rukoilla tämän rukouksen. Ainoastaan tämän rukouksen on Herra jättänyt opetuslapſilleen, mutta uſein kehoittaa

Hän rukoilemaan, niinkuin apostolitkin tekewät. Ihmiſelle on helpompi rukoilla rukouskaawojen mukaan kuin omin ſanoin lähestyä Jumalaa. Luuliſi ihmisten ajattelewan, mitä tarwitſewat, ja rukoilewan ſitä Jumalalta, kun Herra ſanoo: **„Anokaa, niin teille annetaan; etſikää, niin löydätte; kolkuttakaa, niin teille awataan“** (Luuk. 11, 9). Ja maallista hywää ihmiſet kyllä owat walmiit pyytämään, mutta hitaat he owat rukoilemaan Jumalalta taiwaan kalliita tawaroita, waikka ne owat ſaatawiſſa. Herra pyytää ſaada ihmistä turwaamaan Jumalaan, jolla on iſän mieli meitä kohtaan, ja Hän tahtoo kaswattaa uskowan kestäwään rukouksſeen, niin että hän anoo, etſii ja kolkuttaa ja oppii rukoilemaan Jeeſuksſen nimeſſä. Herra ſanoo opetuslapſilleen, kun Hän oli eroamaiſillaan heistä: **„Totiſesti, totiſesti Minä ſanon teille: jos anotte jotakin Iſältä, on Hän antawa ſen teille minun nimeſſäni. Tähän asti te ette ole anoneet mitään minun nimeſſäni; anokaa, niin te ſaatte, jotta ilonne oliſi täydellinen“** (Joh. 16, 23. 24). Kun Kristus on uskon kautta pääſſyt aſumaan uskowan ſydämeen, woi tämä rukoilla Jeeſuksſen nimeſſä, Jeeſuksſen Hengen ja mielen mukaan, ja tämä rukous ſaa kaikki, mitä ſe rukoilee. Sentähden antaa tämä rukous täydelliſen ilon. Kuinka paljon menettääkään ſe ihminen, joka ei opi rukoilemaan Jeeſuksſen nimeſſä.

Sywäſſä aſuu epäusko ja epäluottamus Jumalaa kohtaan ihmiſen ſydämeſſä. Waikka ihminen uskookin Jumalaan ja rauhalliſiſſa oloiſſa luulee olewanſa hänen turwiſſaan, on hänen waikea hädän tullesſa pitää kiinni ſiitä uskosta, että Jumala on Iſä, että Hän on kaikkia iſiä korkeampi, ettei Hän anna kiwiä leiwän aſemesta eikä käärmeitä kalan aſemesta, waan Hän antaa wain hywiä lahjoja ja auttaa oikeaan aikaan. Niin on ihmisſydän Jumalasta wieraantunut, ettei ſe tahdo uskoa ſitä totuutta, joka on kaikista totuuksſista korkein, että Jumala on rakkaus, että Hän on kaiken täydelliſen ja puhtaan rakkauden lähde. Ylpeä ja epätoiwoinen ihmisſydän tarwitſee koulua ja kokemusta, ennenkuin ſe woi uskoa Jumalalla olewan ſenkään werran rakkautta kuin maalliſella iſällä on lapſeenſa. Sentähden on ihminen niin hidas rukoilemaan. Jumala antaa aina, kun Häneltä anomme, ja Hän antaa aina hywää, mutta Hän ei anna ſitä, mikä on anojalle wahingokſi. Oikeaan aikaan taiwaallinen Iſä antaa meille ſen, minkä tarwitſemme.

Kun tynnesti katſelemme tämän aikakauden lewottomuutta, astuu kaikkialta eteemme puuhaileminen ja hääräily, harrastus ja pyrkimys, joka tahtoo ottaa itſelleen kaikki. Mutta nöyryyden henkeä, joka rukoilee Jumalalta ſiunausta, puuttuu. Itſenſä korottamiſen henki, joka ei tunnusta Jumalaa, waikka Hän on kaikki luonut,

waan luulee ihmiſen ſaawan kaikki aikaan, woittaa yhä laajemmalta alaa. Tämä henki on kirjalliſuudesta tunkeutunut kanſojen elämään, niin että uſean tunnuslauſe alkaa olla: „Auta itſeäſi!“ Mutta ylpeys käy lankeemukſen edellä, ja ſen tuottama turmio on kaikkialla nähtäwänä. Wielä huutaa enkeli, jolla on iankaikkinen ewankeliumi: **„Peljätkää Jumalaa ja antakaa Hänelle kunnia!“** (Ilm. 14, 7). Jollei tämä ſukupolwi ota kuullakſeen tätä käskyä, on toinen enkeli huutawa: **„Kukistunut, kukistunut on ſe ſuuri Babylon!“** (Ilm. 14, 8). Ihmisylpeyden ſuuri rakennus on aikanaan romahtawa maahan. Ainoastaan Jumala woi auttaa meidät niistä ſuurista waaroista, jotka uhkaawat kaikkia kanſoja. Milloin hätä on ſuurimmillaan, on apu lähellä, jos pyydämme apua ylhäältä. Herra ſanoo: **„Sen puoleen Minä katſon, joka on kurja ja ſärjetyllä hengellä ja pelkää ſanani tähden“** (Eſ. 66, 2). **„Jumalan mieleiſet uhrit owat ſärjetty henki“** (Pſ. 51, 19). Rukouksessa on meidän pyſyminen. Ihmisluonto kammoaa hautaa ja kuolemaa; maailman tawarat jättäwät ſielun tyhjäkſi; tulewaiſuus ſynnyttää lewottomuutta, ja erhetykſemme ja puutteemme puſertawat huokauksia ſydämestä, mutta Jumalan ſana tuo opetusta ja nuhdetta, wirwoitusta ja kehoitusta, ja ſe laskee waloa elämän ja kuoleman yli. Sanan kuulemiſen ja uskomiſen kautta tulee uskowaan rukouksen Henki, joka huutaa ſydämeſſä: Abba, Iſä!

Armon Herra! Auta meitä olemaan kestäwät rukouksessa ja aina paremmin rukoilemaan ſinun nimeſſäſi, niin että Iſä antaiſi meille ſen, mitä rukoilemme, ja meidän ilomme oliſi täydellinen. Kuule, Herra, meitä! Amen.

Ainehistoluettelo

käsittäwä tärkeimmät tässä kirjassa esiintywät kohdat.

Walmistanut K. J. Tallgren.

(Numero = siwu; a = alhaalla; k = keskellä; y = ylhäällä.)

Adwentistilahko 10 k.
Adwenttiaika 9 k.
Aika, Jumalan taloudessa 353 a, 434 y, 572 k, maailmanajat 306 y 399 a.
Antikristus-ennustus (wrt. myös Pimeyden walta) 10 a 307 a 342 y 354 a 494 k 530 a 536 a.
Apostoliwirka, arwo 23 a 147 a.
Armo, wälttämättömyys 169 a 172 k 426 a 441 y, omistaminen 165 y 497 a 514 a 558 a, waikutus (wrt. eläwä usko) 77 a, 180 k 205 y 263 y 341 k 501 a 515 k 578 k.
Armolahjat, esiintyminen 103 a, tarkoitus 97 a 105 a 304 y 357 y 406 y, kielillä puhuminen 157 k 312 a 406 a, erinomaiset lahjat 317 a 410 a.
Bileam-ennustus 398 a.
Efeso, seurakunta 488 a.
Ennustus, messiaaninen 80 a 219 a, ennustin luonne 72 k 519 a 543 k.
Enkelit 491 y 562 k.
Epäusko (wrt. myös Järkeisusko), esiintyminen 10 a 88 y 100 y 213 a 273 a 385 k 449 k 460 a 470 a 569 a, loppu 241 a 271 a 289 y 550 a 580 a, kieltämys 47 a 189 a 234 y 333 y 533 a.
Esikuwa, Kristuksen 179 a 185 a 188 y 485 k, kärsimyksissä 216 a 257 a 367 a, suhteessa raamattuun 274 k; apostolin 151 k 154 y 167 y 504 k.
Eswalta, kristityn suhde siihen 268 a.
Etsikko- (armon) aika 74 k 268 k 501 a.
Farisealaisuus 196 k 461 k.
Filippi, seurakunta 31 a 496 a.
Goog ja Magoog-ennustus 57 y 522 a 531 a.
Herran päiwä (Kristuksen tuleminen; wrt. myös Maailmantuomio), aika tuntematon 307 k, warma 520 a 544 y, wiipyy 534 a, enteet 508 y 545 y, pelwon ja toiwon päiwä 535 y 541 k, sen tapahtumat 522 y 536 k, aina tulemassa 302 k 306 k 519 a.
Jankaikkisuus, kahdenlainen 169 y, wakawuus 272 y.
Ihmeet, tarkoitus Jumalan taloudessa 353 a 434 y 572 k, armon ihmeet 357 a 573 k.
Ihminen, sisällinen, syntyy ja kaswaa 97 y 451 y 452 a 477 y, wanha ja uusi 77 a 129 a 230 a 264 a 281 k 472 a 476 y, luonnollinen, tila 499 k, totuuden edessä 53 k 511 y, herännyt 278 k, raamatun sieluoppia 96 a 124 a 280 k 393 a 429 a 473 k.

Ilmoitus, erityinen, ſen tarkoitus 378 ŋ.
Ilo, kriſtityn 32 ŋ 35 a 38 ŋ 151 a 282 f 369 a 371 f 395 ŋ 467 ŋ.
Innoitus (inſpiratſiooni) 26 f.
Israel, korwesſa 141 ŋ 376 a 397 a, pääſiäiſen wietto 228 a, wäärä mesſiastoiwo 220 ŋ, Jeeſuksen aikana 461 f 541 a, hylkääminen 327 f. Toiwo 88 f.
Jeeſus Kristus, Jumalan Poika 45 f 59 f 142 f 198 a 203 a 248 ŋ 253 ŋ 255 ŋ 330 f 361 a 383 ŋ 547 ŋ 548 a; ihmiſeksi tullut 57 f 90 ŋ 110 a 142 a 210 a 220 ŋ 414 f 549 ŋ; Pelastuksen Ruhtinas 13 ŋ 43 a 143 f 190 a 218 ŋ 241 f 298 ŋ 301 f 386 a 453 f 516 a 552 a 566 ŋ 573 a.
Jeruſalem, ylhäinen 194 f 377 f 509 a 535 a 538 f.
Jumala, olento 176 a 329 ŋ 471 a, rakkaus 69 f 95 ŋ 122 a 160 f 335 a 337 a 339 ŋ 500 a 570 a, walo 361 a, Henki 408 ŋ; ominaiſuudet 186 a 332 a, wiha 455 ŋ 527 ŋ; nimi 576 ŋ; ſuhde omiinſa 20 a 357 f 395 a, maailmaan 126 a 332 ŋ 383 f.
Jumalanpalwelus, kriſtityn 95 a 101 a 286 a 481 a, turha 98 a.
Jumalaſuhde, perusſuhde 44 a 123 a 349 f 400 f 492 a.
Järkeily, järkeisusko (wrt. myös epäusko), ſuhde raamattuun 28 a 62 a 189 f 234 a 292 ŋ, ſuhde raam:n Jumala- ja Kristuskuwaan 46 a 55 a 99 a 198 f 213 a 247 a 356 ŋ 550 f, usko ja tieto 24 f 154 f 235 f 243 a 290 a.
Kaste, uuden liiton 69 a 78 f 321 a, lapſikaste 323 f 325 ŋ, Johanneksen kaste 321 f, henkikaste 294 f 320 ŋ 321 a 441 a.
Kaswaminen, kriſtityn 454 f 456 f 484 a.
Kieltämys, ks. epäusko.
Kiittäminen, uskonelämäsſä 467 f 471 a 482 ŋ.
Kilwoitus, kriſtityn (wrt. taistelu) 20 f 84 f 145 ŋ 181 ŋ 346 f 452 a 479 a 502 f, eritt. ſyntiä wastaan 7 ŋ 83 a 128 a 152 a 171 a 178 f 231 f 263 f 437 ŋ 477 ŋ 499 a.
Kirkkaus, Jumalan 361 a, Kriſtuksen 361 a 387 a, kriſtityn 359 a 362 f 366 ŋ, luomakunnan ikäwä 360 f.
Kirkko, ks. ſeurakunta.
Kirkkokunnat 325 a.
Kiuſaus, kriſtityn 400 ŋ 401 ŋ 403 f, yleenſä 352 f 489 f 492 a 579 ŋ, Jeeſuksen 494 f.
Kolminaiſuus 328 a 331 a 409 ŋ.
Korintto, kaupunki 22 a, ſeurakunta 23 f 147 a 229 f 405 f 412 a.
Kristuskuwa (wrt. myös järkeily), raamatuſsa 143 f 145 a 179 a 213 a 549 a, maailmaſsa 46 a 99 a 213 a 341 f 385 f 550 ŋ.
Kuolema, ajallinen 272 ŋ 299 a 518 a, iankaikkinen 169 ŋ 279 a 439 a 526 a
Kärſimys, kriſtityn, ks. taistelu.
Lahkolaiſuus, piirteitä 81 a 103 a 380 f 411 ŋ.
Liitto (testamentti), wanha: ſen olento ja luonne 59 ŋ 376 a 424 a, tarkoitus 64 ŋ 378 ŋ 422 a 428 a, Haagar-wertauskuwa 192 a, jumalanpalwelus 201 ŋ, kirkkaus 421 f; uuſi: 193 f 421 a 426 f.
Liha, ſen mieli 389 a 435 a, elämä ſen mukaan 110 ŋ 393 ŋ 436 f, kylwö 444 a.
Luomakunta, Jumalan ilmoitus, 232 a 243 a 250 f 333 ŋ 363 ŋ.
Luther, ſuhde raamattuun 62 f 133 a 137 f 418 a, kasteesta 79 ŋ 325 f, armolahjoista 105 ŋ, uskosta 516 ŋ; luterilainen kirkko, ſen elinehtoja 292 ŋ 380 f 418 a.
Maailmanſowinto (Kriſtuksen kuolema) 164 a 201 a 206 ŋ 220 a 223 ŋ 258 a 340 f 384 a 425 f 500 a 552 ŋ.
Maailmanſuunnitelma (wrt. myös pelastusſuunnitelma), Jumalan, 37 a 71 f 126 a 255 f 305 ŋ 329 a 332 ŋ 334 ŋ 513 a 519 a 527 f 542 a.

Maailmantuomio 319 f 333 a 531 a 544 ŋ, edelläkäŋwät tuomiot 306 a 309 f 506 a 528 a 544 f 545 f.

Murhe (wrt. myös taistelu), kristityn 33 a 84 f 152 ŋ 170 a 351 f, heränneen 278 a.

Muukalaiſuus, kristityn 68 a 267 a 271 ŋ 275 ŋ 395 a.

Nykyinen aika (luonnekuwa) uskottomuus ja ylpeys: 10 a 154 f 189 a 213 a 260 a 356 ŋ 449 f 460 a 470 f 569 a 571 a 580 a, himojen walta 19 a 128 ŋ 358 ŋ 370 ŋ 444 a, epätoiwo 35 ŋ 349 f 466 f, rakkaudettomuus 112 f, ſiwistys 125 ŋ 135 a 255 a, uskonnoll. tila 19 a 136 ŋ 317 a 410 a.

Nöyryys (ſäwyiſyys), kristityn 33 ŋ 113 a 131 ŋ 351 f 460 ŋ.

Omatunto, ſen olento ja toimi 61 ŋ 63 ŋ 124 a 232 f 429 a 556 f, ſen oſa ihmiſen käänteymiſeſſä (wrt. myös parannus) 96 a 195 a 278 f 280 f 393 a 430 ŋ.

Pahentuminen, uskon aſioiſſa 403 f.

Pakanakunta, tila e. Kristusta 12 f 18 f 174 a 184 ŋ 460 a, ſen turmeltumiſen asteet 355 a.

Pakanalähetys, ſen toiwo 93 f 308 a 522 f.

Palwominen, korkein jumalaſuhde 124 ŋ 330 ŋ 334 f.

Parannus, ſen wälttämättömyys ja olento 35 a 65 a 96 f 125 ŋ 152 a 169 a 171 a 263 f 341 a 447 ŋ 451 ŋ 556 ŋ 557 f 558 a, Kristus waati 53 a 447 ŋ, Johannes Kastaja waati 555 ŋ.

Pelastusſuunnitelma (wrt. maailmanſuunnitelma), ſen keskus Kristus 130 ŋ 204 f 384 f, määrä 18 a 92 ŋ 362 f 506 ŋ, ſyntys 327 a, enſin juutalaiſet, ſitten pakanat 16 ŋ.

Pimeys, ſynnin 87 ŋ 89 a 91 a 93 ŋ 364 f.

Pimeyden ruhtinas ja walta (wrt. myös antikristus-ennustus), ſen eſiintyminen ja waikutus 146 ŋ 188 a 352 f 462 a 489 f 492 ŋ 561 ŋ 565 ŋ, kehitys ja loppu 307 a 354 a 491 ŋ 493 ŋ 512 a 536 a 561 ŋ 563 f 565 a, riiwaajaiſet ja riiwatut 493 a 563 a 564 a.

Profeetta, määrä 260 a.

Pyhitys (wrt. myös kilwoitus), Jumalan tahto ja teko 176 f 179 ŋ 259 a 501 f, jatkuwasti harrastettawa 129 a 231 ŋ 260 ŋ 499 a 511 f, eritt. muutamista ſynneistä 175 f.

Pyhä Henki, ſen olento 315 f 331 a 409 ŋ, ſen wuodattaminen 311 a, ſen waikutus 26 ŋ 314 ŋ 316 a 330 a 389 a 394 a 408 f 436 a 441 a 473 f 568 f, piilkka 315 f.

Raamattu, ſen arwo ja aſema 28 f 62 ŋ 133 f 234 a 287 ŋ 288 f 292 ŋ 381 ŋ 416 ŋ 486 ŋ, ſen käytäntö 132 ŋ 134 ŋ 137 ŋ 265 f 273 ŋ 278 ŋ 283 ŋ 285 f 291 ŋ 417 ŋ 430 ŋ 469 a 475 ŋ 495 ŋ 556 ŋ.

Raittius, hengellinen 352 ŋ 402 ŋ, kristinuskon henki 382 f.

Rakkaus, ſen olento 163 ŋ 338 a 344 a 346 a, rakkaus ja oikeus 161 f 349 a, lain täyttämys 121 f 127 f 163 f 303 f, ſuurin 156 a, ominaiſuudet 158 a, krist. lähimmäisrakkaus 107 ŋ 113 ŋ 117 ŋ 126 ŋ 303 a 345 ŋ 347 f 368 ŋ 486 f, f rist. weljesrakkaus 106 ŋ 108 ŋ 118 a 126 ŋ 160 f 337 ŋ 348 f 350 f, rakkaus Jumalaan 123 a 335 a 338 f 453 ŋ, määrä rakkaus 112 a 116 ŋ 128 f 161 a 339 ŋ 345 f, Jumalan rakkaus, ktſo Jumala.

Ratkaiſu, uskon aſiaſſa 13 f 558 f.

Rauha, kristityn 34 f 131 a, rauhan tekeminen 459 f 462 ŋ.

Roomalaiskirje, ſiſältö 5 f 94 a 120 a, Rooman ſeurakunta 15 f 31 a.

Saddukealaiſuus 196 f 461 f.

Sakramentti 320 a.

Salaiſuus, Jumalan, (tiedon raja) 24 f 154 f 159 f 235 f 245 ŋ 290 a 327 a.

Sananpalwelija, wirka 25 a 29 ŋ 420 a.
Seurakunta, ſen olento 378 a 458 ŋ, ſen tehtäwiä 379 f, ſen elinehtoja 380 f 418 a, ſen taistelu ja woitto 55 a 462 a 523 a 536 a 560 a 565 ŋ, 568 f alkuſeurakunta 103 a.
Sowitus, ktſo maailmanſowinto.
Suwaitſewaiſuus (=mattomuus) 148 ŋ 154 ŋ 162 f 342 ŋ 462 f.
Syдän, henkinen keskus 96 a 124 a 459 a 473 f, pelto 290 f 444 a.
Synagoogat, Jeeſukſen aikana 50 ŋ.
Synti, ſen olento 424 a 500 f 552 ŋ 557 a 570 f, ſeuraukſet (wrt. kuolema) 393 ŋ 436 f 505 a, poispaneminen (wrt. kilwoitus) 229 f 389 a 476 ŋ, ſynnintunto 35 a 177 ŋ 556 a.
Taistelu, kristityn (wrt. kilwoitus), ſota=aſeet 6 a 489 ŋ 513 ŋ, maailman wiha 54 a 109 f 368 a, ahdistus ja kärſimys 84 f 152 ŋ 261 f 257 a 351 f 391 f 493 a, Paawalin 149 ŋ 150 f.
Taiwaaſeenastuminen, Kristukſen 295 ŋ 297 f 301 ŋ.
Taiwas, ſen piiri ja autuus 272 a 296 f 377 f 507 a 538 a 561 a 569 f.
Teſſalonikan, ſeurakunta 173 a 518 f.
Toiwo, luonnollinen 17 f, kristityn 14 a 17 ŋ 465 a.
Tuhatwuotinen waltakunta, rauhan aika 43 ŋ 256 f 463 a 508 a, 577 ŋ ewankeliumin ſaarna ſilloin 308 a 522 ŋ, Jeruſalemin aſema ſiinä 88 f, Herran tuomiontoimet ſiinä 531 a 536 f.
Tulemus, Kristukſen (wrt. Herran päiwä), aina tapahtumaſſa 302 f 306 f 506 a 519 a, enteet 508 ŋ 545 ŋ, wiipyŋ 534 a.
Työ, ihmiſen welwolliſuus 477 a, omaſſa itſeſſä 478 f 479 a, Jumalan waltakunnaſſa 53 ŋ 294 a 478 a, armolahjojen mukaan 97 a 356 a 372 a 446 ŋ.
Uni, hengellinen 5 a 8 a.
Usko, ſen olento 82 f 123 a 127 f 144 a 392 f 430 a 515 a, ſen ſyntyminen ja kaswu 145 ŋ 273 ŋ 278 ŋ 280 f 415 f 429 a 432 f 454 f 471 f 484 ŋ, eläwä (wrt. kilwoitus, taistelu, walwominen) 7 a 75 a 78 f 80 ŋ 83 ŋ 145 f 263 ŋ 283 f 284 a 291 ŋ 341 a 346 ŋ 432 a 437 a 453 f 477 ŋ 502 f; ſairas tai kuollut: turwautuu ulkonaiſiin 81 a 431 f 469 ŋ, ſeurustelee ilman kunnioitusta Jumalan kanſſa 123 a 334 a, „Kristus meisſä“ ſynjäntyŋ 138 a 452 a, parannus ſynj. 152 a 165 a 172 f 558 a, pyhityŋs ſynj. 177 a 198 f 476 f, maailmanmukainen 236 ŋ, perust. ulkonaiſiin waikutukſiin 254 f 471 ŋ, tawoittelee ihmewoimia 318 f 410 a 572 a, ei näe waiwaa 394 f 515 a; Jeeſukſen usko 179 a 188 ŋ 212 f 215 f 225 a 274 f 414 a.
Uskolliſuus, kristityn 24 a 29 f, Paawalin 149 ŋ 154 ŋ 167 ŋ.
Uuſiſyntyminen, miten ſe tapahtuu 69 a 277 ŋ 474 a, merkityŋs 97 ŋ 195 ŋ 279 ŋ 392 a 431 a, waikutukſet, ktſo eläwä usko.
Walkeus, luonnollinen 89 f 363 ŋ, hengellinen 87 a 90 ŋ 364 ŋ 365 ŋ.
Wanhurskaus (=ttaminen), Jumalan lahja 70 a 180 f 225 ŋ, ei laista 65 ŋ 423 a 427 a 429 ŋ, hedelmä 79 f 225 f 426 a 476 f.
Wapaus, Jumalan lapſen 60 ŋ 66 f 192 f 390 a, wäärä 197 a.
Walwominen (rukous), uskoſſa 8 a 74 a 400 a 439 f, kiuſaukſiſſa 440 f, Herran tulemiſen odotus 9 ŋ 302 f 307 f 309 a 507 ŋ 521 f 545 ŋ, rukous 33 a 334 a 432 a 490 a, Herran rukous 576 ŋ.
Wiiſaus, kristillinen 482 a 511 ŋ, ſen kehityŋsasteet 484 ŋ.
Yhteys, Hengen 458 ŋ 462 ŋ, yksimieliſyŋs 15 f.
Ylösnouſeminen, Kristukſen, ſen merkityŋs 208 a 238 f 241 a 245 a, warmuus 240 a 412 a, kielletään 21 a; ruumiin 300 f 505 ŋ 509 a 518 a, enſimäinen 503 a 508 f 519 f 522 ŋ 531 a.

Sisällys:

	Siwu
Alkulauſe	3
Jo on hetki unesta nousta. (Adwentin enſimäiſenä ſunnuntaina)	5
Eläwä toiwo. (Adwentin toiſena ſunnuntaina)	14
Uskolliſuutta tahtoo Herra. (Adwentin kolmantena ſunnuntaina)	22
Iloitkaa aina Herrasſa. (Adwentin neljäntenä ſunnuntaina)	31
Jeeſus, Lunastaja ja Wapahtaja. (Joulupäiwänä)	40
Stefanus, Jeeſuksen todistaja. (Toiſena Joulupäiwänä)	49
Jumalan lapſen wapaus. (Joulun jälkeiſenä ſunnuntaina)	58
Jumalan hywyys ja ihmisrakkaus. (Uudenwuodenpäiwänä)	68
Uskowan pyſtyminen Kristuksesſa. (Uudenwuodenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina)	77
Nouſe, ole kirkas! (Loppiaiſena)	85
Kristityn jumalanpalwelus. (Enſimäiſenä Loppiaiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	94
Jeeſuksen opetuslapſi palwelee rakkaudesſa weljiä ja lähimäistä. (Toiſena Loppiaiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	103
Kristityn ihmisrakkaus. (Kolmantena Loppiaiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	112
Rakkaus on lain täyttämys. (Neljäntenä Loppiaiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	120
Kristuksen ſana aſukoon runſaasti teisſä. (Wiidentenä Loppiaiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	129
Kristityn elämä kyſyy wakawaa kilwoitusta. (Septuageſimaſunnuntaina)	138
Kristityn ahdistus maailmasſa ja hänen woittonſa. (Seksageſimaſunnuntaina)	147
Rakkauden jalous. (Laskiaisſunnuntaina)	156
Elämän tie. (Enſimäiſenä Paastoſunnuntaina)	164
Jumala on kutſunut meitä pyhitykſeen. (Toiſena Paastoſunnuntaina)	173
Olkaa Jumalan ſeuraajia. (Kolmantena Paastoſunnuntaina)	182
Ylhäiſen Jeruſalemin lapſi. (Puolipaastoſunnuntaina)	192
Jankaikkinen lunastus. (Wiidentenä Paastoſunnuntaina)	200
Olkoon teillä Kristuksen mieli. (Palmuſunnuntaina)	210
Katſo, Jumalan Karitſa! (Pitkänäperjantaina)	219
Pääſiäiſen wiettäminen. (Pääſiäispäiwänä)	228
Ylösnousſut Kristus on pelastuksen perustus. (Toiſena Pääſiäispäiwänä)	238
Uskominen Kristukſeen Jumalan Poikana. (Enſimäiſenä Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	247
Kristityn tulee kulkea kärſimysten kautta kirkkauteen. (Toiſena Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	257
Kristitty on outo ja muukalainen maan päällä. (Kolmantena Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	267
Uudestiſyntyminen. (Neljäntenä Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina)	276

Siwu

Jumalan ſana. (Wiidentenä Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina) 284
Kristuksen taiwaaſeenastuminen. (Helatuorstaina) 293
Loppu on lähellä. (Kuudentena Pääſiäiſen jälkeiſenä ſunnuntaina) 302
Pyhän Hengen wuodattaminen. (Helluntaina) 311
Pyhä Kaste. (Toiſena Helluntaipäiwänä) 319
Jumalan ihmeelliſet ſywyydet. (Kolminaiſuudenpäiwänä) 327
Jumala on rakkaus. (Enſimäiſenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 335
Kristillinen weljenrakkaus. (Toiſena Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 343
Jumala auttaa. (Kolmantena Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 351
Kirkastumista kristitty ikäwöi. (Neljäntenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 359
Elämästä iloitſeminen. (Wiidentenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 367
Jumalan ſeurakunta. (Kuudentena Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 375
Kristus on kirkastunut Jumalan Poika. (Seitſemäntenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 382
Jumalan lapſen onnelliſuus. (Kahdekſantena Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 389
Walwokaa ja rukoilkaa, ettette joutuiſi kiuſaukſeen. (Yhdekſäntenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 397
Hengen lahjat. (Kymmenentenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 405
Kristuksen ewankeliumi. (Yhdentenätoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 412
Uuſi liitto on wanhaa liittoa paljon korkeampi. (Kahdentenatoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 420
Ainoastaan uskon tie wie pelastukſeen. (Kolmantenatoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 427
Waeltakaa Hengeſſä! (Neljäntenätoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 435
Mimmoinen kylwö, ſemmoinen niitto. (Wiidentenätoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 442
Kristus tahtoo aſua uskowan ſydämeſſä. (Kuudentenatoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 450
Hengen yhteys. (Seitſemäntenätoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 457
Jumalan kiittäminen. (Kahdekſantenatoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 465
Kristityn tulee tehdä työtä. (Yhdekſäntenätoista Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 472
Kristillinen wiiſaus. (Kahdentenakymmenentenä Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 480
„Wastustakaa perkelettä, niin hän teistä pakenee“ (Jaak. 4, 7). (Yhdentenäkolmatta Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 488
Hän, joka on meiſſä alkanut hywän työn, on ſen päättäwä. (Kahdentenakolmatta Kolminaiſuudenpäiwän jälkeiſenä ſunnuntaina) 496

Siwu

Meillä on yhdyskuntamme taiwaissa ja sieltä me odotamme Wapahtajaa. (Kolmantenakolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina) ... 503
Kristuksessa meillä on syntien anteeksisaaminen. (Neljäntenäkolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina) ... 510
Kristuksen tulemus. (Wiidentenäkolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina) ... 517
Jumalan tuomiot. (Kuudentenakolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina) ... 525
Me odotamme Jumalan lupauksen mukaan uusia taiwaita ja uutta maata, joissa wanhurskaus asuu. (Seitsemäntenäkolmatta Kolminaisuudenpäiwän jälkeisenä sunnuntaina) ... 533
Herra tulee temppeliinsä tulella. (Kynttilänpäiwänä) ... 540
Neitsyt Marian Poika on Immanuel. (Marianpäiwänä) ... 546
Walmistakaa Herralle tie. (Johannes Kastajan päiwänä) ... 553
Jumalan waltakunnan taistelu ja woitto. (Mikkelinpäiwänä) ... 560
„Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta wapahtaa" (Ps. 68, 21). (Pyhäinpäiwänä) ... 567
Rukous. (Rukouspäiwänä) ... 574

Oikaisuja:

Siw. 37, riw. 19, ylh. on: wäärän, lue: wäärään.
„ 74, „ 6, alh. on: an, lue: on.
„ 75, „ 1, „ on: anautui, lue: antautui.
„ 86, „ 8, alh. on: ikäwöimistä ſen maailman, lue: ſen maailman ikäwöimistä.
„ 100, „ 6, ylh. on: Hän, lue: hän.
„ 114, „ 7, alh. on: halttuun, lue: haltuun.
„ 122, „ 7, ylh. on: kuudetta käskyä, lue: kuudennen käskyn.
„ 122, „ 13, alh. on: Lutyer, lue: Luther.
„ 199, „ 14, „ on: Sekaria, lue: Sekania.
„ 218, „ 4, ylh. on: Jeeſusta, lue: Jeeſuksen.
„ 219, „ 17, ylh. on: ekſyksisſa, lue: ekſyksisſä.
„ 223, „ 15, alh. on: pääs, lue: pääſi.
„ 230, „ 3, „ on: ſyntimme, ruumiiſsaan, lue: ſyntimme ruumiiſsaan.
„ 316, „ 6, ylh. on: itſe, lue: itſe.
„ 317, „ 7, alh. on: enkelien eſikoisten, lue: enkelien, eſikoisten.
„ 375, „ 7, ylh. on: je, lue: ja.
„ 377, „ 17, „ on: hallitlitſee, lue: hallitſee.
„ 395, „ 7, „ on: kuljettawana, lue: kuljetettawana.
„ 397, „ 7, „ on: himoitſewat, lue: himoitſiwat.
„ 494, „ 21, „ on: je, lue: ja.
„ 541, „ 15, alh. on: hajoawat ja, alkuaineet, lue: hajoawat, ja alkuaineet.
„ 547, „ 2, ylh. on: Pekap, lue: Pekah.

Siwuilla: 335, 343, 351, 359, 367, 375 ja 382on: Kolminaiſuuden, lue: Kolminaiſuudenpäiwän.

Siwuilla: 77. riw. 2 ylh, 467, riw. 1 ylh. ja 577, riw. 16 ylh. on pilkku poiſtettawa.

Vapaaherra K. A. WREDEN kirjoittamia ja suurta suosiota saavuttaneita teoksia ovat:

Saarnoja

I, II, III, vuosik. evankeliumiteksteistä à 1: 50;
I—III korukans. ..... 5: —

Saarnoja

IV, V & VI, vuosik. epistolateksteistä à 1: 50;
IV—VI korukans. ..... 5: —

Saarnoja

VIII & XI vuosik. vapaateksteistä ..... à 1: 50

Saarnoja

X vuosikerta vanhan testamentin teksteistä à 1: 50

Apostolien-Tekojen Opetuksia,

4 vihkoa,.vihon hinta 50 p. 4 vihkoa yhdessä 1: 50

Markuksen Evankeliumin Opetuksia.

I & II osat yhdessä ..... 2: —

Tilataan osoitteella:

SUOMEN LÄHETYSSEURA

HELSINKI, Tähtitorninkatu 18.

Hyvää arvokasta Hartauskirjallisuutta!!

Arndt:	**Totisesta Kristillisyydestä**	kov. kans.	3: 75
Baxter:	**Pyhien ijankaikkinen lepo**	vaatek.	3: 25
		pahvik.	3: —
Bunyan:	**Kristityn vaellus** I osa 1: 25; II osa 1: —;		
	I & II	koruk.	2: 50
,,	**Pyhä sota**	vaatek.	2: —
		nidottuna	1: 50
Dolman:	**Jumalan Virrassa**		1: —
Hannula:	**Uskollinen kuolemaan asti**		1: —
	Koitto Ylhäältä	kovissa kans.	5: —
Luther:	**Valitut teokset** I & II osa; vihon hinta		
	1: —, 6 vihkoa	koruk.	7: —
,,	**Pöytäpuheita,**	nidottuna	—: 65
,,	**Rukouskirja**	vaatekans.	1: 50
		pahvikans.	1: —
Macgregor:	**Rukoileminen Pyhässä Hengessä**		—: 35
	Mikä on uskon vanhurskaus	nidottu	1: 30
		sidottu	1: 65
Murray:	**Kirkon hengellinen tila**		—: 85
Müller:	**Hengellisiä virvoitushetkiä** I—IV		1: 75
Pettinen	**Ijäisyysmietelmiä** I & II		1: 25
Pietilä	**Ehdottomia elämänarvoja**		2: 50
Torrey:	**Kuinka kasvaisin kristillisyydessä**		—: 90

Tilataan osoitteella:

SUOMEN LÄHETYSSEURA

HELSINKI.

Arvokasta ja opettavaista Lähetyskirjallisuutta:

Haahti: MUSTIEN MAASSA (kuvitettu) . . .	1: 75
Hirn: SUOMEN PAKANALÄHETYKSEN HISTORIA	1: —
Vaatekansissa	1: 50
JAMES HUDSON TAYLOR I & II osa . . .	1: 50
Mott: SEURAKUNNALLINEN SAARNAVIRKA JA NYKYAIKAINEN LÄHETYS	1: 10
Murray: AVAIN LÄHETYSTEHTÄVÄÄN	—: 75
Paton: IHMISSYÖJÄIN KESKELLÄ I & II	2: 50
Paunu: SUOMEN PAKANALÄHETYSTOIMI I	2: 50
II osa 3: 50; I & II koruk.	7: 50
Rhiem: SENANAN MUURIEN SISÄPUOLELLA	1: —
Kov. kans.	1: 30
Schalin: SIIONIN TÄHDEN (kuvitettu) . . .	1: 75
Strümpfel: EVANKELINEN LÄHETYS . . .	1: 30
Vaatekans.	2: —
Taylor: PASTORI HSI 3 mk., vaatek.	3: 75
Wilson-Carmichael: TOSIKUVIA ETELÄINTIASTA	1: 25

Tilataan osotteella:

Suomen Lähetysseura * Helsinki.